

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Præstevielse, side 2

Teologi på et gymnasium, side 5

Pastoralrådet, side 6-7

Nyt fra DUK, side 9

Pligt til humanitær indblanding

Rom (KIPA) – Vatikanet understreger retten og pligten til »humanitær indblanding«, når der foregår folkemord og etniske forfølgelser. Det internationale samfund må ikke være »handlingsløse tilskuere« til de frygtelige dramaer i vor tid, »hvor mange folkeslag bliver dræbt«, sagde Vatikan-diplomaten, ærkebiskop *Ernesto Gallina* på en international jura-konference i Manila.

International kontrol nødvendig

På den 16. »Verdensret-tighedskonference« sagde *Gallina* uden at nævne eksempler, at de etniske konflikter i dag er lige så grusomme som fortidens.

Han kræver, at der etableres internationale kontrolmekanismer til overvågning. Det skal også være muligt med »direkte indgreb fra det internationale samfund, hvis der sker åbenlyse krænkelser af grundlæggende rettigheder«.

Alle fordømmer racismen, men den findes alle vegne

»Folkemord hænger tæt sammen med racisme«, sagde *Gallina*. Det er mærkeligt, at racismen fordømmes overalt, men er udbredt over hele jorden. Efter den kolde krigs ophør er der stærke nationalistiske kræfter.

De nationalistiske bevægelser påberåber sig ganske vist »retten til at være anderledes«, og denne ret skal man energisk forsvare, da den hænger sammen med menneskets værdighed. Men en »forherligelse af ens egen forskellighed« fører til undertrykkelse af naboens forskellighed. Derfor må et forsvar for forskellige folkeslag ikke blive det samme som separatisme. Splittelsestendenser skyldes en værdikrise, der gør det vanskeligt eller umuligt for folkeslag at leve sammen, sagde *Gallina*.

Vatikanet imod Hollands nye eutanasi-lov

Rom (KIPA) – Vatikanets avis »Osservatore Romano« betegner den nye eutanasi-lovgivning i Holland som »ond og umoralsk«. Det er uforståeligt, at et folk, der arbejder for fremme af menneskerettigheder og almenvellet, vover at lave en sådan lov, der krænker den fundamentale ret for den menneskelige person, uden hvilken ingen andre rettigheder kan eksistere, skriver avisens ekspert i moralske spørgsmål, *Gino*

Lørdag den 27. november blev Finn Arvé præsteviet i Skt. Ansgars kirke, København. Læs på side 2. Foto Kluge.

Kard. Glemp: Kirken har begået fejl i tiden efter kommunismens fald

Warszawa (KIPA) – Kirken i Polen har begået fejl i den efterkommunistiske periode, indrømmer den polske primas, kardinal *Jozef Glemp* i et interview i den tyske avis »Die Zeit«. Fremgangen for venstrepartierne ved parlamentsvalget var en advarsel fra Gud om en mere kritisk analyse af fortiden og en

bedre planlægning af fremtiden.

Glemp mener, at kirken først må vænne sig til den nye rolle. Under kommunismen var kirken den eneste institution, der næsten kunne tale frit. I dagens demokrati med antikirkelige og sekulariseringstendenser står kirken over for et stort problem. Den har endnu ikke forstået at tale til det moderne menneske, der leder efter en livsforståelse. »Derfor har vi sikkert været for stive og for strenge. Også fordi vi ikke har begrebet, at mange søgende mennesker er meget troende, selv om de ikke følger alle kirkelige regler,« sagde *Glemp*.

Kirken mangler en strategi

Kirken mangler en strategi for at uddanne kristne politisk. Der er ikke gode betingelser i Polen for et kristeligt-demokratisk parti efter vestligt mønster. Men han håber på et parti, der har frigjort sig for den antikverede kristeligt-demokratiske type.

Kirken har lige siden Napoleonstiden måttet forsvare sig. Men man skal ikke overdrive truslen. Religion er bundet til frihed: den kan accepteres af frie mennesker, det gælder absolut, siger *Glemp*. Om forholdet kirke-stat bryder *Glemp* sig ikke om ordet »adskillelse«. Han foretrækker ordene »autonomi« og »samarbejde«, og det er også de ord, der er anvendt i det nye konkordat mellem Vatikanet og Polen.

Bedre status for ikke-katolske mindretalskirker

De ikke-katolske kirker i Polen er nervøse for at blive diskrimineret, specielt efter konkordatet, der dog endnu ikke er ratificeret af det polske parlament.

De europæiske kirkers Konference (KEK) i Genève har derfor haft generalsekretær *Jean Fischer* i Polen for at vurdere situationen.

Fischer udtaler, at det nye parlament og den nye regering må finde frem til en bedre status for de

ikke-katolske mindretalskirker, så de ikke bliver behandlet som andenklassens borgere. Der er syv kirker i det Økumeniske Råd i Polen: den ortodokse, den lutherske, den reformerte, metodisterne, mariaviterne og baptisterne. Der findes 58 registrerede religionsfællesskaber i Polen.

Pastor Josef Grochot C.ssR. død 78 år

Pastor Josef Grochot døde mandag den 13. december og blev begravet fra Skt. Annæ kirke på Amager mandag den 20. december. Læs side 10.

Vor Frues Sogns børnehave i Silkeborg søger leder

Børnehaven blev oprettet for 20 år siden på initiativ af den katolske kirke. Den er en velfungerende selvstændig institution med fortsat kontakt til kirken.

Vi har åbent fra kl. 7.30-14.00 og har plads til 40 børn i alderen 3-6 år.

Vi søger en leder, der

- * har erfaring – såvel på det pædagogiske som på det administrative område
- * er dynamisk og engageret
- * har gode samarbejdsevner indadtil og udadtil
- * kan planlægge og bevare overblikket
- * vil respektere og videreudvikle børnehavens traditioner og særpræg.

Tiltrædelse pr. 1. april 1994 – løn og ansættelsesvilkår efter gældende regler, arbejdstid 31 timer om ugen.

Yderligere oplysninger om stillingen fås ved henvendelse til den nuværende leder Margrethe Mørck Pedersen, telefon 86 82 90 38.

Skriftlig ansøgning fremsendes til Bestyrelsen, Vor Frue Sogns Børnehavn, Vestergade 32, 8600 Silkeborg – senest den 1. februar 1994.

Niels Steensens Bibliotek

har 40 års fødselsdag den 19. januar 1994. Dagen fejres med en lille reception kl. 13-16 i bibliotekets lokaler Stenosgade 9. Både lånerne og venner er velkomne.

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund

ønsker alle sine medlemmer et lykkebringende nytår med tak for medlemskab i 1994.

Kate Christiansen,
landsformand

Tidebøns-weekend på Magleås

lørdag d. 5.2. kl. 14.00 - søndag d. 6.2. kl. 16.00

Indføring i brug af tidebogen for begyndere og uddybning for andre, ved søster Abraham, Jerusalem og nogle kirkesangere.

Praktiske ledere af weekenden: Ulla Elmquist og Pastor Dietrich Timmermann.

Pris: kr. 350,00.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429 eller ved check. – Det er muligt at søge om økonomisk støtte ved henvendelse til Elin Udarn på Magleås, tlf. 42 81 07 15.

Højskole-weekend på Magleås

fr. d. 4.3. kl. 19.00 - sø. d. 6.3.94 kl. 14.00

Hildegard af Bingen

Mystik og musik i middelalderen.

Højskole-weekend med fordybelse i Hildegards mystik gennem hendes farvestrålende, dramatiske og dybt symbolske billeder og gennem hendes intuitive og vildsomme musik, der åbner for en kosmisk helhedstænkning.

Kan mystikken inspirere til en ny livsform?

Freitag d. 4.:

Indføring i Hildegard af Bingen samtid - ved kunsthistorikeren Knud Jørgen Frøderiksen, Århus.

Lørdag d. 5.:

»Hvad er mystik?« Hildegards lægekunst.

Søndag d. 6.:

»Den mystiske vej« Klosterliv og personlig udvikling i Hildegards musikdrama.

Weekenden ledes af cand. mag. Kirsten Kjærulff, forfatter til bogen om Hildegard af Bingen og cand. mag. Jette Thomsen, organist og underviser i gregoriansk sang og kirkesang.

Pris kr. 500,-.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429 eller check. Tlf. 42 81 07 15.

»Med Herren vor Guds og Frelsers Jesu Kristi hjælp udtager vi denne vor broder til præst«, siger biskoppen, efter at Finn Arvé er fundet værdig til denne tjeneste.

Finn Arvé præsteviet for en fyldt domkirke

Lørdag den 27. november blev den 40-årige Finn Arvé præsteviet i Sct. Ansgars Kirke i Bredgade, København. Det var den tredje præstevielser i 1993, i sig selv en noget usædvanlig begivenhed her i landet. I januar blev Martin Bergsøe viet til præst i Silkeborg og i september blev Benny Blumensaat præsteviet i Vor Frue Kirke i Århus.

Kirken var også ved denne præstevielser fyldt til bristepunktet både i koret med præster og i kirkeskibet med lægfolk fra hele Sjælland. Fra Maribo,

hvor Finn Arvé virker, kom en stor del af menigheden med bus for at deltage i begivenheden.

Værdig til vielsen?

»Når vi i ceremonien spørger, om han er værdig til præstegerningens tjeneste, så kan man i en vis forstand sige: naturligvis ikke! For hvem skulle være værdig hertil?« Sådan indledte biskoppen sin prædiken, der i sit tema omhandlede kaldet til præstetjenesten.

– Ingen af os kan påstå, at vi er værdige til en sådan udvælgelse og en sådan

tjeneste, fortsatte biskoppen. Men vi har dannet os et menneskeligt skøn om, at du og vi føler os trygge ved, at du er kaldet til denne tjeneste. Det er i denne tryghed og i denne tillid, at du er kaldet af Gud.

Bjarne Cylander modtager den hellige kommunion af sin bror Finn.

Bed for flere søstre til vores kommunitet, synes Lioba-søster Michaela at sige til den nyviede præst.

Finn Arvé fik under receptionen også et par alvorsord med på vejen af den unge David Stelsberg.

– Guds kald er naturligvis ikke et abstrakt eller teoretisk kald. Vi kunne gøre os mange tanker om, at han også kunne forestille sig gifte præster eller kirken indrettet på mange andre måder, som det er sket igennem tiden. Guds kald kommer til os i en bestemt situation, under bestemte omstændigheder; det gælder f.eks. cølibatet og alt, hvad der fører til præstetjenesten i kirken i dag, sagde biskoppen.

Efter prædiken viede biskoppen Finn Arvé til præst. Selve præstevielser består af udvælgelsen, hvor kandidaten træder frem, og biskoppen spørger den præst, som har fulgt kandidaten under hans uddannelse, om kandidaten er værdig til at modtage præstevielser sakramente. Derpå kommer aflæggelse af løfterne, hvor kandidaten erklærer sig rede til bestandigt at udøve præsteembedet, som biskoppens trofaste medarbejder.

Så følger Alle Helgenslitaniets, indvielsesbønnen, salvelse af hænderne og til sidst overrækkelse af brød og vin.

Efter messen gav den nyviede præst sin primitivelsignelse til en stor del af den forsamlede menighed.

Festlighederne fortsatte ved en reception i menighedssalen.

kk

Menighederne forbereder sig til valgene 8. maj

Bispedømmets valgstyrelse har det overordnede ansvar for valget

Forberedelsen af valgene til menighedsråd og pastoralaråd er nu i fuld gang. Hver eneste af de 52 menigheder i landet har nedsat lokale valgstyrelser. De bliver ansvarlige for, at valgene til menighedsråd og pastoralaråd gennemføres. Valgene finder sted søndag den 8. maj, og der hvor søndagsmessen også finder sted om lørdagen, kan valghandling også foretages, siges det i en bekendtgørelse fra bispeddømmet.

Bispeddømmets valgstyrelse

Pastoralrådet har nedsat »Bispeddømmets valgstyrelse«, som har det overordnede ansvar for valgene til menighedsråd og pastoralaråd. Denne valgstyrelse forestår tilrettelæggelsen, gennemførelsen og den sluttelige opgørelse.

Bispeddømmets valgstyrelse er desuden behjælpelig med alle praktiske spørgsmål, og den fungerer desuden som klageinstans for de lokale valgstyrelsers afgørelser. Bispeddømmets valgstyrelse op-

fordrer de lokale valgstyrelser til at forelægge eventuelle vanskeligheder eller tvivlsspørgsmål.

De lokale valgstyrelser

Det afgående menighedsråd vælger valgstyrelsen, hvis medlemmer skal være fra menigheden. Det afgør også, hvor mange medlemmer, der skal vælges til det nye menighedsråd. Den lokale valgstyrelse fastsætter stedet for valghandlingen og valglokalets åbningstider.

Denne valgstyrelse er desuden ansvarlig for offentlig bekendtgørelse af valgene og reglerne herfor ved opslag i kirken samt ved meddelelser i.f.m. messerne. Til hjælp herfor får alle menigheder tilsendt en plakat med fortryk af de generelle bekendtgørelser til ophængning i våbenhuset. Alle nødvendige oplysninger skal påføres af den lokale valgstyrelse.

Fra søndag den 6. februar vil plakaten hænge i

våbenhuset. Det vil bl.a. fremgå af denne, hvor mange medlemmer, der skal vælges til menighedsrådet, ligesom det vil fremgå, hvor mange lægfolk, søstre og præster, der skal vælges i den pastoralenhed, som menigheden tilhører.

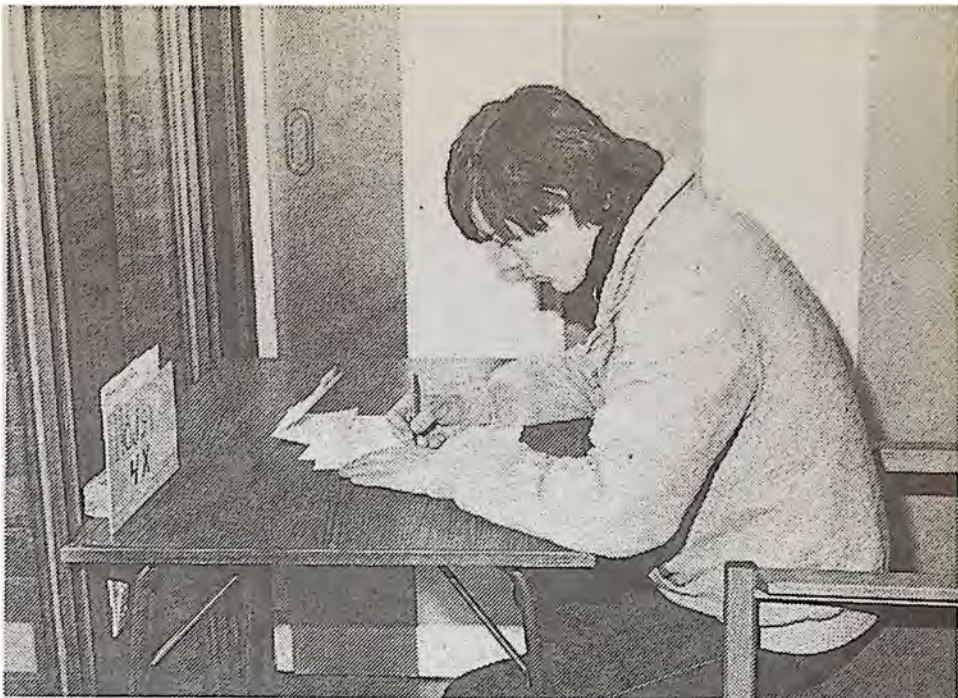
Antal medlemmer til pastoralrådet

I pastoralenheder med over 2.000 valgberettigede katolikker vælges tre medlemmer; i pastoralenheder med mellem 1.300 og 2.000 valgberettigede vælges to, og i pastoralenheder med under 1.200 vælges ét medlem. Der vælges ialt 10 præster og 6 søstre i hele bispeddømmet.

Valgret

Enhver katolik, som på valgdagen den 8. maj er fyldt 16 år, kan opstille. Dog skal pågældende kandidat senest 28 dage før, d.v.s. den 10. april være optaget på valglisten.

kk

Det er nu ved at være tiden, hvor hver enkelt overvejer en opstilling til enten menighedsråd eller pastoralaråd.

Københavns Kommune giver 1 mio. kr. til tværkulturelle aktiviteter

København Kommune uddeler i 1994 1 million kr. til tværkulturelle aktiviteter, oplyses det i en pressemeddelelse fra kommunen. En af betingelserne for at modtage støtte er, at man skal være mindst til lokale grupper fra bydelen, der arbejder sammen. Det kan være beboergrup-

per, foreninger, institutioner, teater- og musikgrupper, skoler, organisationer, enkeltpersoner eller noget helt syvende, siges det videre.

Stof til eftertanke

Der er i hvert fald stof til eftertanke for den kreative menighed, skole eller

lokalgruppe. Der er ansøgningsfrist 1. februar, 1. maj eller 1. september.

Kulturkontoret giver gerne yderligere oplysninger på telefon 33 66 23 39. Sidste år var der 147 ansøgninger om støtte til projekter til ialt 7,3 mio. kr.

kk

Franciskaneren Ivan Landeka fra Medjugorje:

Tak for jeres kristne solidaritet

»Kære katolikker i Danmark! Tak for jeres kristne solidaritet. Vi inddrager jer alle i vor bøn og i vores hjerter. Tak og en velsignet jul!«

Denne hilsen sendte franciskaneren *Ivan Landeka* kort før jul for de 23.550 kr., der i al hast på foranledning af en artikel i »katolsk orientering« blev indsamlet til flygtninge i Medjugorje. Med glæde kan vi se, at vi ikke er ladt

alene, siger Landeka, der samtidig oplyser, at der i hans sogn nu er 2.000 bosniske flygtninge. Pengene blev overrakt af Dansk Flygtningehjælps projektleder, *Bo Thorenfeldt*.

Pengene vil blive brugt til varmeapparater for flygtningene i Medjugorje. Hoteller og pensionater har selv gratis stillet deres værelser til rådighed for de hjemløse.

kk

Fader Brennan

Skole hjælper børnehjem

Siden 1986 har Skt. Joseph Søstrenes Skole i Nykøbing Falster holdt julemarked og har med overskuddet på 15.000 kr. hvert år støttet opretholdelsen af et børnehjem i Thailand. I år har skolens julemarked givet et overskud på 23.000 kr. De 15.000 kr. er afsendt, medens de 8.000 kr. overrækkes børnehjemmets leder, fader Brennan, der kommer til Danmark midt i april. Han vil bl.a. besøge skolen i Nykøbing F.

Red.

Der skulle stå Flygtningenævnet

I forsideartiklen »Biskoppen sender protest...« i »katolsk orientering« nr. 20 citerede vi biskoppen for, at det var formanden for Dansk Flygtningehjælp, der ville sende tre

serbiske desertører tilbage til deres land. Der skulle have stået »formanden for Flygtningenævnet«. »katolsk orientering« beklager fejlen.

OPTAGELSE PÅ KATOLSKE SKOLER I DET STORKØBENHAVNSKE OMRÅDE

INSTITUT SANKT JOSEPH
Dag Hammerskjølds Alle 17, 2100 Ø.
BH.kl.-10. kl. og fritidsordning kl. 8-17.
Skoleleder Lillian Jespersen
Tlf. 31 36 47 35
daglig kl. 12-13

SKT. PAULS SKOLE
Frøgård Alle 8, 2630 Taastrup
Bh.kl.-10. kl. og fritidsordning.
Skoleleder Blanka Langsted
Tlf. 42 52 19 59

SKT. JOSEPH SØSTRENS SKOLE
Skovkrogen 19-21, 2920 Charlottenlund
Bh.kl.-9. kl. i to spor.
Legestue, åbent kl. 7.30-16.30 samt delvist i ferier.
Skoleleder Georg Høhling
Tlf. 31 64 17 82

RYGAARDS SKOLE
Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup
Bh.kl.-10. kl. og fritidsordning.
Skoleleder Mathias Jepsen
Tlf. 31 62 10 53

SANKT KNUD LAVARD SKOLE
Toftøbæksvej 30, 2800 Lyngby
Bh.kl.-10. kl.
Fritidsordning alle arb.dage 7-17.
Skoleleder Gert Ørsted Andersen, ring dgl. 9-15, tlf. 45 87 62 40

SANKT ANSGARS SKOLE
Nørrebrogade 27, 2200 N.
Skolen i hjertet af Nørrebro
Bh.kl.-10. kl., skolepasningsordning og ugentlig indskolingsdag for bh.kl.-2. kl. inkl.
Skoleleder Kirsten Berg-Larsen
Tlf. 31 39 46 46

SKT. ANNÆ SKOLE
Otto Rudsvej 7, 2300 S
Tlf. 31 58 05 35
Børnehaveklasse-10. klasse
Skoleleder Annie Rastrup
Tlf. 31 58 05 35

NIELS STEENSENS GYMNASIUM
Sct. Kjeldsgade 3, 2100 Ø
Tlf. 31 20 93 40.
Gymnasium med grundskole 6. kl.-10. kl.
Orienteringsmøde om optagelse i:
1. gymnasieklasse:
Tirsdag 25/1 1994 kl. 19.30
6. kl. og 7. kl.:
Tirsdag 1/2 1994 kl. 19.30
8.-10. kl.:
Torsdag 3/2 1994 kl. 19.30
Rektor: Walter Dalland
Afdelingsinspektør: Bente Nielsen

Kristi Kirke

På forsiden af nr. 17 sidste år bragte vi en udtalelse fra et medlem af Enhedssekretariatet i Rom, *Heinz-Albert Raem*. Heri sagde han, at de teologiske forskelle mellem lutheranere og katolikker ikke længere er grund til kirkesplittelse. Både vor biskop *Martensen* og en ung svensk teologistuderende i Rom har reageret på denne nyhed ved at understrege, at »vidtrækkende tilnærmelser« ikke er det samme, som om enheden nu var i sigte.

Det har Raem eller vi i redaktionen heller ikke påstået, men måske burde bemærkningen fra Enhedssekretariatet dog indbyde os alle til at stille nogle væsentlige spørgsmål. Hvornår er en teologisk uoverensstemmelse så radikal, at den må kaldes kirkesplittende? Biskoppen glæder sig i sit svar i vort nummer 19 over, at vi har fælles dåb og trosbekendelse. Vi ved efterhånden også alle, at teologi er *fortolkning* af troen, i vort økumeniske tilfælde en meget forskellig fortolkning af den samme, fælles tro. Hvor forskellig skal teologier have lov til at være inden for samme kirke, uden at de derfor bevirker splittelse, og hvor tæt på hinanden kan teologiske udsagn komme uden at skabe enhed?

Spørgsmålene er ikke alene berettigede, de er væsentlige. For det er jo et faktum, at der inden for ét og samme kirkesamfund blomstrer forskellige teologiske »skoler«, som ikke altid lever i fred og fordragelighed med hinanden. Vi behøver blot at tænke på den temmelig dybtgående uenighed mellem *Thomas* og *Thomisterne* på den ene fløj og *Duns Scotus* med *scotisterne* på den anden. Men deres uenighed førte *ikke* til kirkesplittelse. Forøvrigt blev skotten *John Duns* saligkåret af paven sidste år!

Med biskoppen glæder vi os naturligvis over den enighed, der er opnået på vigtige områder, såsom embedsopfattelsen som »indstiftet« af Kristus, sakramentsforståelsen og flere andre punkter, som der i århundreder har været uenighed om. Netop dette bør gøre os åbne for det faktum, at skønt vi måske kun er midtvejs i en udvikling, så har denne udvikling fundet sted. De trosudsagn, lutheranere og katolikker kan være enige om i dag, kunne ikke diskuteres for 50 år siden. I dag kan vi bekende sandheder sammen, som man ikke ville have drømt om, da den økumeniske bevægelse kom i gang.

Denne udvikling indebærer, at teologiske særstandpunkter, der endnu skiller os i dag, uden tvivl vil være opgivet (eller bøjet mod hinanden) om 50 år. Netop fordi troen ikke er identisk med kirkernes teologier i flertal, og netop fordi teologers formuleringer har virket kirkesplittende, er det teologers tvungne opgave at finde ord for den fælles tro, som kan genforene og forsoner, med den fornødne realistiske sans, der levner ånderum til varianter, der ikke adskiller. Det teologiske landskab ville blive gråt og dødsenstrist, hvis enhed igen skulle blive forvekslet med ensrettedhed og stivnet ensformethed. Den findes ikke inden for noget trossamfund som betingelse for enhed og bør følgelig ikke forventes eller kræves inden for den tilstræbte økumeniske »enhed forude«.

Men naturligvis skal der arbejdes for denne enhed. Måske er den teologiske samtale på højeste plan slet ikke det vigtigste bidrag. Disse udpegede fagspecialister er i forvejen vant til samtale og øvet i at lytte til hinandens nuancer. Det er især hos fodfolket i kirken, at viljen til at slå bro bør stimuleres.

Har vi ikke læst, hvor kraftigt et skub fremad økumenen fik efter krigen, blot fordi katolske og protestantiske teologer i nazi-KZ-lejre havde fundet hinanden i gribende trosenhed, ribbet for enhver konfessionel struktur og status?

Er det »konfessionalismen« (næsten som et politisk parti-tilhørsforhold), der er den vigtigste hindring for enheden?

Kristus har kun villet én kirke. Betingelsen for at være den er, at vi hen over al (foreløbig?) konfessionalisme finder tilbage til kun at være Kristi kirke og ingen andens.

W.W.

Læserne diskuterer

Moralen er troens følge, fordi den er en følge af inkarnationen

»katolsk orientering«s leder »Kirkens Kristus« den 8. december 1993 må man være enig i. Vi har også fulgt debatten om de to menighedsrådsmedlemmer i Folkekirken med bekymring, og det er klart, at der er tale om alvorlige – om end ikke nye – farer for Folkekirken og at de også angår os. Vi er kristne i Danmark og danske. Det er også klart, at den samme smitte, (nemlig af gnostisk påvirkede meninger) er udbredt i vor egen kirke, og at det (også) bunder i uvidenhed i brede kredse af dem.

Men skal det være muligt at imødegå denne fare og forhindre, at den, som lederen siger, bliver til kræftsvulster i kirkens legeme, må man forsøge at finde begyndelsen og årsagen til udviklingen. Det forekommer let at se, at den ligger i sækulariseringen, altså det at undtage stadig mere af menneskets daglige liv fra troens og kirkens indflydelse.

Hos den enkelte drejer det sig altid om egenrådig-

hed: man vil selv bestemme (det er vel også årsagen til gnosticisens stadige genkomst og udbredelse gennem tiderne). Og som en hovedregel gælder det moralspørgsmål, når man bliver uenig med kirken, for de berører mest ens daglige liv. I virkeligheden er det altså det, der prisgiver »troens kerne« til religiøs sclerose, som lederen siger. Og det er også, hvad rundskrivelsen »Sandhedens stråleglans« så fremragende viser.

Er moralen da troens kerne? Nej, selvfølgelig ikke. Men moralen er troens nødvendige følge, ikke mindst fordi den er en følge af Inkarnationen – at Gud blev menneske, ja, at Gud, som Irenæus af Lyon sagde, blev kød og blod; men også fordi Jesus selv siger det i evangeliet.

Og man må nødvendigvis også følge sammenhængen den modsatte vej: når man forkaster noget af kirkens morallære, ser man, at man også må forandre eller forkaste noget andet, der hænger sam-

men med det (og det hænger alt sammen sammen!); og så bliver det før eller senere nødvendigt at forandre ens tro. Sådan er det gået de protestantiske kirker, nogle hurtigere, andre langsommere. Og man kan se den samme udvikling i den katolske kirke i Holland i disse år.

Vi har ellers den fordel, at vi har en kirkeledelse med autoritet. Det medfører ganske vist, at man må angribe denne autoritet og betvivle den (eller om muligt gøre den tvivlsom), hvis eller når man fravælger ting eller forhold i tro eller moral, som man ikke kan lide. Så har man imidlertid i realiteten brudt med kirken, for det er en betingelse for os, at vi er i overensstemmelse med kirkens ledelse og læreemбеде. Og så havner man i det samme uføre som de protestantiske kirker.

Går man dybt nok er det disse forhold, som er grundlag for, hvad lederen kalder »virus, der æder sig ind i kirkens legeme«. Og skønt jeg altså i vid ud-

strækning er enig i lederen, føler jeg mig alligevel tvunget til at reagere.

For der forekommer mig at være en alvorlig uoverensstemmelse mellem lederens indhold og den måde, »katolsk orientering« stort set redigeres på. Udvalget af udenlandske (katolske) meddelelser fra tidsskrifter og andre kilder synes at foregå ud fra ønsket om at angribe kirkens lære og dens ledelse, og også bladets egne artikler er ofte præget af en negativ indstilling til kirkeledelsen, som hos folk i almindelighed kun kan bidrage til at fremme den egenrådighed, hvortil tilbøjeligheden under alle omstændigheder er stærk hos mennesket.

Hvad er da meningen? Arbejder man ud fra en mening, som man ikke selv har, nemlig at hvert menneske selv skal afgøre, hvad der er rigtigt? I så fald er man, som lederen udtrykker det, medskyldig i kirkens åndelige død (selv om jeg hverken frygter eller venter den). Er det ikke på tide at indse det, når man har resultaterne så klart for øje omkring sig?

Jeg håber på, at man vil optage dette brev i den kærlighed til kirken og ønsket om vor bedst mulige tjeneste i den, som det er skrevet i.

Erik Guldager

Ingen generel accept i befolkningen af abortpraksis

Kommunikation er en vanskelig disciplin. Jeg syntes ellers, jeg havde udtrykt mig klart og på et i sproglig henseende tilgængeligt niveau, da jeg i k.o. nr. 18 fremlagde resultaterne af den undersøgelse, vi i RFM har ladet foretage af befolkningens holdning til abort.

Alligevel lykkedes det *Mathias Bruun Pedersen* (i k.o. nr. 20) at læse hen over væsentlige oplysninger i min artikel, således at han ubesværet når til den konklusion, at min fortolkning af de indsamlede data skulle være »pinligt tendentiøs.«

Det eneste konkrete angrebspunkt, *Mathias Bruun Pedersen* anfører i sit læserbrev, vedrører spørgsmålet om årsagerne til, at ca. 20.000 kvinder hvert år vælger provokeret abort. I den forbindelse spørger han i en lidt høj-

stemt polemisk tone, om jeg da ikke er i stand til at forestille mig andre årsager til at vælge abort end dem, undersøgelsen opererer med.

Hertil må jeg svare, at jeg kan forestille mig snart sagt, hvad det skal være, men at jeg finder det af stærkt begrænset interesse, hvad f.eks. jeg eller *Mathias Bruun Pedersen* hver for sig skulle være i stand til at fantasere os til.

De begrundelser, undersøgelsen omtaler, er ikke grebet ud af den blå luft, men er direkte udledt af de videnskabelige undersøgelser, der p.t. foreligger om spørgsmålet. Materialet er ikke stort, men de spørgeskemaundersøgelser, der er foretaget indtil nu, og som er blevet publiceret i faglige tidsskrifter, bekræfter uafhængigt af hinanden, at begrundelser af den type,

vi har bedt spørgepanelet kommentere, dækker den altovervejende del af de ca. 20.000 abortindgreb, der foretages hvert år her i landet.

Jeg skal samtidig fastholde, at det klart fremgår

af undersøgelsen, at befolkningens generelle accept af abortloven ikke modsvarer af en accept af den konkrete abortpraksis. Det er undersøgelsens væsentligste pointe. At den falder enkelte for brystet, som gerne så, at vinden blæste fra en anden retning, kommer ikke overraskende for os, men det er en ganske anden diskussion.

Torben Riis
Forkortet af red.

Meddelelse fra biskoppen:

Bededag for fred på Balkan

Da paven er meget bekymret over den tragiske udvikling af situationen i landene i det tidligere Jugoslavien, især i Bosnien-Hercegovina, har han besluttet at inddrage den universelle kirke i en omfattende bøn- og bodsbevægelse og har således udpeget søndag den 23. januar 1994 til særlig bededag for fred på Balkan. Paven beder derfor katolikker i hele verden om at være med ham, i den messe, han celebrerer for denne intention søndagen den 23. januar.

Det er pavens ønske, at fredagen forinden, den 21. januar, skal være en bods- og fastedag.

Biskop Hans L. Martensen

Niels Steensens Gymnasium har startet faget teologi for 10. kl., 1. og 2. g. Eleverne drøfter aktuelle emner ud fra filosofiske, historiske og religiøse synsvinkler.

Timer med tid til eksistentielle spørgsmål

Af Susanne Wogensen

Eleverne i 10. kl., 1. og 2. g på Niels Steensens Gymnasium i København fik fra dette skoleårs start en time på skemaet, som ikke findes andre steder, nemlig faget teologi.

I gymnasie-ordningen modtager man ifølge læseplanen kun undervisning i faget religion i 3. g. Man oplevede det som en stor mangel, at der ikke til daglig var tid til at beskæftige sig med eksistentielle spørgsmål. Flere lærere snakkede sammen om, hvorledes der kunne skabes en ramme for det, og da Skt. Knuds Stiftelse kom med en økonomisk gave til skolen, blev der mulighed for at tilbyde en time om ugen til alle elever i 10. kl., 1. og 2. g.

Faget kom til at hedde »teologi« for at adskille

det fra eksamensfaget »religion« i 3. g, fortæller en af lærerne i faget, p. Martin Chase SJ. Der er i år i alt 16 hold, idet der er hold for både katolikker og protestanter. Martin Chase underviser primært de katolske hold.

Religiøs dimension

De unge har meget brug for at kunne behandle emner, der går ud over deres øjeblikkelige behov, siger en anden af fagets lærere, Dorthe Enger. Vi lever i en meget materialistisk kultur, og det er uvant at tage emner op, der inddrager en religiøs dimension.

Derfor er begge lærere glade for, at det blev muligt at tilbyde faget. Her kan man skabe det koncentrerede rum for fordybelse, som eleverne tørster

efter, mener Dorthe Enger. Vores skole er en holdningsskole, og det betyder også, at det er en skole, hvor elever og lærere forholder sig til ting i vores tilværelse.

I timerne beskæftiger man sig med emner, som eleverne er interesserede i. Dorthe Enger fortæller, at man på ét af holdene har taget udgangspunkt i den tragiske begivenhed i England, hvor to drenge myrdede et lille barn. Det optog eleverne meget og gav anledning til mange overvejelser: er mennesket ondt på forhånd; er det fjernsynsvolden, der gør det eller er det forældrenes skyld? I løbet af diskussionen inddrages historiske, filosofiske og religiøse synspunkter. Der ved får debatten tilført nye

Elever i 10. kl. på Niels Steensens Gymnasium. Foto Omar Ingerslev Nielsen.

facetter og forståelsen for problemkomplekset vokser.

Mange konkrete spørgsmål

På de katolske hold er der mange konkrete spørgsmål. Martin Chase nævner, at de unge går til helt centrale emner, som f.eks. hvem, der bliver frelst. Eleverne ønsker information om kirkens officielle holdning, og så læser man f.eks. tekster fra Det andet Vatikankoncil. Ligeledes har man haft præstevise af kvinder på programmet. Dette emne blev belyst med kirkelige synspunkter og tekster med andre synspunkter.

Ved andre emner er det naturligt at inddrage faglærere. Dorthe Enger nævner, at de på et af holdene taler om AIDS. Så er det naturligt, at biologilæreren bidrager med biologisk og medicinsk viden. Historielæreren kan fortælle om synet på sygdom gennem tiden, og tekster fra Ny Testamente kan belyse næstekærlighedsbegrebet.

Det er vigtigt, at de unge kommer til orde, fortsætter Dorthe Enger. Men mange af eleverne er overhovedet ikke vant til at tænke i sådanne baner. Når vi f.eks. bruger ordet »et protestantisk hold«, dækker det ofte over, at mange af eleverne overhovedet ikke forbinder noget med det. De er meget sekulariserede. Derfor har vi også oplevet, at involveringen i faget er vokset i samme takt, som de unge opdager, at de emner vi tager op, har noget at gøre med deres liv. Vi har både jøder og muslimer på holdene, og det er en stor gevinst, for de elever tør udtale sig om de ting.

Begge lærerne finder, at unge i dag er under et stort pres. De skal helst have gode karakterer og en høj

studentereksamen, så de kan få den uddannelse, de ønsker og få arbejde og karriere. Mange unge lider under dette, og derfor er faget teologi en oase i en ellers presset hverdag. Man har her skabt en mulighed for fordybelse og refleksion. De unge kan f.eks. tale om holdningen, hvor man lægger hele sin identitet i præstationen.

Oplagsholdere udefra

Det første halve år har været brugt til at finde fagets form og gøre erfaringer. Der vil derfor blive ændringer i det kommende år. Man overvejer at give eleverne mulighed for at vælge sig ind på emner, der behandles et halvt år. Desuden er man så småt begyndt på at lave fællesarrangementer for flere hold. F.eks. kommer Kir-

sten Brink, der har arbejdet som sygeplejerske i Somalia under hungerkatastrofen, og fortæller om sine erfaringer derfra.

Elevernes tilbagemeldinger har været positive. Flere af eleverne ønsker mere diskussion, og nogle af dem gav udtryk for, at de var bange for, at det skulle blive for religiøst. På et spørgsmål om, hvad eleverne forstår ved religiøsitet, svarer Dorthe Enger, at man er løbet ind i det problem, at for mange af de unge er religiøsitet forbundet med snæversyn og intolerance. De er bange for, at det bliver en moralprædiken. Men erfaringen er, at efterhånden som eleverne arbejder med emnerne, får de en større bevidsthed og forståelse for, hvordan man kan beskæftige sig med eksistentielle spørgsmål.

Læserne diskuterer

Skal være berettiget til at kalde sig »katolsk«

I »katolsk orientering« 8. december 93 spurgte Peter Ryom, hvorfor bladet ikke havde oplyst, at det var ifølge kirkeretten - og ikke blot ifølge »Sandhedens stråleglans« - at universiteter ikke må bruge betegnelsen »katolsk« uden den kirkelige øvrigheds tilladelse. Lederen i »katolsk orientering« havde antydnet, at det »måske ikke var pavens egne ord«, når Sandhedens stråleglans sagde det, som altså også står i kirkeretten. Spørgsmålet er for øvrigt uden betydning for den autoritative vægt, når hele encyklikaen er underskrevet af paven.

Men enhver kan jo overse sligt. Imidlertid anfører Willem Wuyts, at Ryom skulle have misforstået bestemmelsen i Sandhedens stråleglans, som om den kun gjaldt nye institutioner. Der er intet i Ryoms indlæg, der berettiger til denne opfattelse.

Både Wuyts og Ryom er således enige om, at betegnelsen »katolsk« naturligvis også kan fratages universiteter/fakulteter, der i længere tid har været katolske.

Men må jeg spørge: Er Willem Wuyts ikke enig i selve bestemmelsen, som altså står både i Sandhedens stråleglans og i kirkeretten? For mig at se er det ganske enkelt et spørgsmål om redelig markedsføring, at en institution (universitet eller for den sags skyld også »katolsk orientering«) ikke kan være berettiget til at føre ordet »katolsk« i sit navn (eller finansieres af den katolske kirke), uden at der foreligger en tilladelse fra den kirkelige myndighed.

Wuyts lidt vrangvillige spørgsmål til afsnit 116 af Sandhedens stråleglans vil det være mig en ganske udsøgt fornøjelse at søge at besvare (hvis der kan stilles mere spaltepads til

rådighed) og sætte ind i en luthersk teologisk sammenhæng, hvor de giver mening, men redaktørens spørgsmål spærrer forhåbentligt ikke for enighed i det fundamentale princip?

Jacob Thomsen

Svar til Jacob Thomsen:

Alle gamle og nyere katolske universiteter er blevet oprettet af kirken (biskopperne eller ordenssamfund) og er katolske i kraft af deres vedtægter. Der skal meget »tungtvejende uoverensstemmelser« til, inden en diskussion om »tilladelse« eller »fratagelse« af navnet katolsk bliver acceptabel. Ansete moralteologer afviser, at disse betingelser er til stede.

Pavelig kulturpessimisme er ifølge disse teologer ikke nok til at billige så drastiske indgreb.

red.

Eleverne mener:

Teologi er et fag, der har vakt stor interesse hos mig. Med indførelse af faget er der noget, vi kan identificere med det katolske gymnasium, vi nu går på. Alt i alt håber jeg, at faget vil fortsætte med stor succes i fremtiden.

Vishal, elev i 2. g

Jeg synes, at teologi har været meget bedre end forventet. Det er godt, man får mulighed for at diskutere forskellige emner.

Nina, elev i 2. g

Teologi er en god ting, da man kan komme ind på en masse spørgsmål, som man ikke kan snakke om i andre timer. Derigennem lærer man også dem fra sin klasse bedre at kende.

Nik, elev i 1. g

Jeg mener, det er en god idé at have teologi allerede fra 1. g, men der burde være flere timer afsat til det på skemaet.

Mikkel, elev i 1. g

Jeg synes, at man skulle diskutere flere aktuelle emner, set ud fra et katolsk synspunkt. F.eks. hvad er den katolske kirkes holdning til abort, dødsstraf, prævention, selvmord og hjernedødsriteriet, og så hvorfor har den katolske kirke disse holdninger til dem.

Omar, elev i 2. g

Den hollandske Katekisme og verdenskatekismen i centrum for debat om voksenundervisning

Kjeld Wogensen, der forelagde rapporten fra katekesudvalget, pegede på en bestemt målgruppe, nemlig de voksne, som er kommet lidt på afstand af kirken.

Voksenkatekese skal bæres af lægfolk

men vigtigt, at præsterne bakker initiativet op, siger rådets næstformand, Kurt Hansen

Der forestår et betydningsfuldt arbejde, som jeg i allerhøjeste grad håber vil lykkes, og som jeg også håber, at samarbejdsgruppen vil bidrage til. Sådan sluttede biskop Hans L. Martensen debatten om katekese og kort efter indstillede pastoralrådet, at udvalgets planer om en 3-5 årig omfattende katekese for hele landet sættes i gang.

Katekesudvalget har i deres slutrapport bedt om, at samarbejdsgruppen, der består af repræsentanter fra forskellige katolske institutioner, går i gang med at forberede den foreslåede voksenkatekese. Biskoppen understregede, at Pastoral-Centret er centralt placeret i dette samarbejde og i de opgaver, som udgør det kateketiske arbejde i bispedømmet.

Kjeld Wogensen, der forelagde rapporten, understregede, at voksenkatekese er et anliggende for os alle. Han påpegede, at forudsætningen for, at den kateketiske plan kan gennemføres, er, at der gives en form for støtte i sognene. Udvalget peger specielt på en bestemt målgruppe af voksne, nemlig dem, som er kommet lidt på afstand af kirken.

Skal bæres af lægfolk

Kurt Hansen, der er medlem af udvalget, gav udtryk for, at der ikke mangler kateketisk mate-

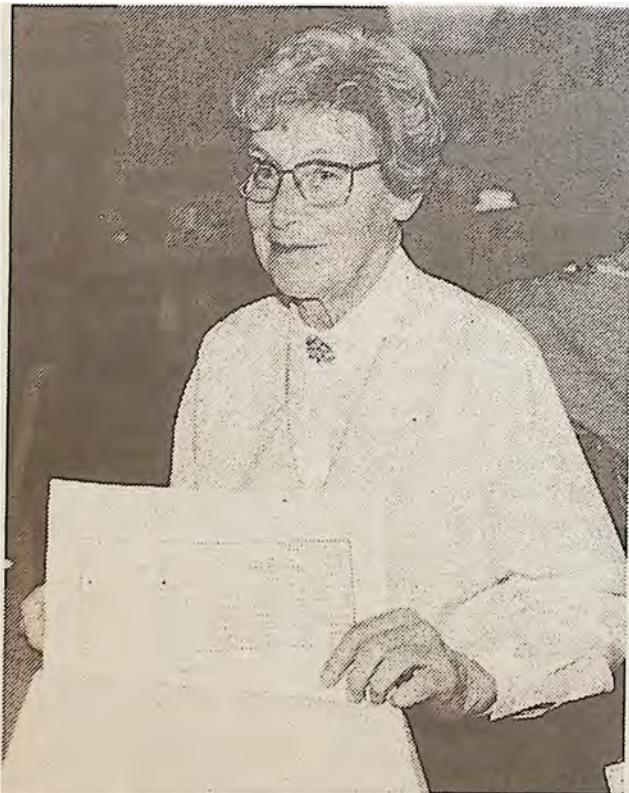
riale, men det er et problem, hvordan man driver voksenkatekese, så »eleverne« føler, de får noget ud af det. Han var klar over, at denne form for katekese i vis udstrækning skal bæres af lægfolk, men det er vigtigt, at præsterne bakker initiativet op. Udvalget vil derfor snarest forelægge planerne for præsterrådet.

Biskop Martensen gjorde opmærksom på, at det var et vanskeligt projekt, og han mindede om, at der for 25 år siden var store fødselsveer for i Norden at

samles om en fælles nordisk børnekatekese.

Her kommer naturligvis verdenskatekismen ind på en særlig plads, sagde biskoppen. Han understregede, at man ikke kan bruge verdenskatekismen som et katalog, men man skal finde frem til dens tyngdepunkter, hvis man skal udarbejde en 3-5 årig plan.

Biskoppen og flere rådsmedlemmer glædede sig også over, at Pastoral-Centret var i gang med at producere en bønnebog for 13-15 årige.

Helene Larsen synes særdeles tilfreds med beslutningen om, at pastoralrådet besluttede at henvende sig til biskoppen om at gå videre med katekesprogrammet for voksne.

»Det lykkedes sidste gang at fravige dagsordenen. Det var dygtigt gennemført, men det gider jeg ikke en gang til.« Denne salut rettede Erik Schou mod Stig Rovlsen og Christian West, der hver for sig sprængte dagsordenspunktet om voksenkatekese. I stedet for en debat om emnet, blev det til en ordveksling mellem Christian West, Stig Rovlsen, Guido Kreienbühl og biskoppen om »Den hollandske katekismus« og »Verdenskatekismen«.

»Undsagt af paven«

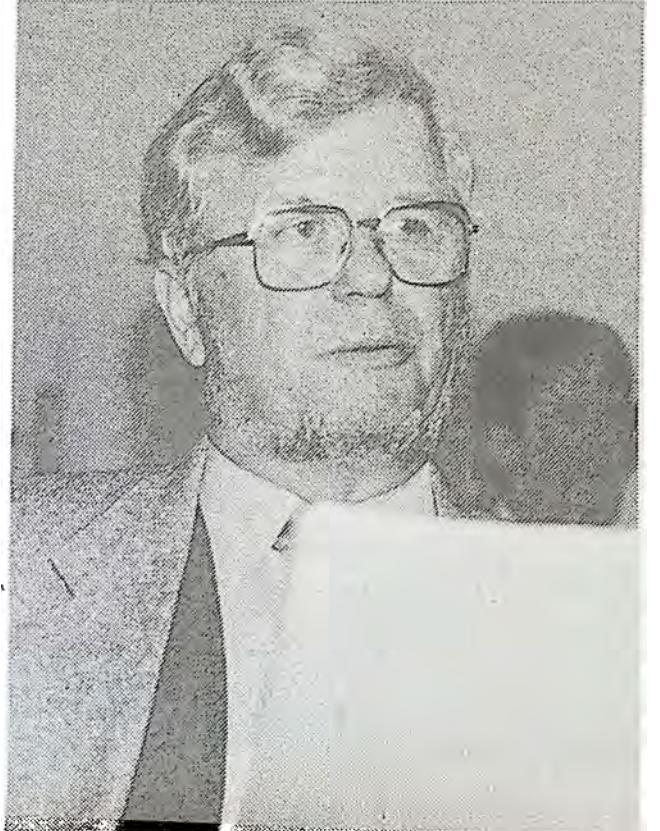
Hvorfor henviser man i to litteraturfortegnelser fra h.h.v. pastoralrådsudvalget og Pastoral-Centrets teologikursus til »Den hollandske Katekismus«, når den vitterlig for nylig er undsagt af paven?, spurgte Stig Rovlsen.

Helt præcist vil jeg være interesseret i at få information om, hvad paven har sagt og hvor han har sagt det, svarede biskop Hans L. Martensen. Indtil nu har indstillingen været, at denne katekismus med dens romerske tilføjelser har været god at bruge. Spørgsmålet er, om det er noget paven har sagt eller om det er noget, som tidskrifter har tolket ind i en udtalelse. Stig Rovlsen var ikke i stand til på stående fod at redegøre for sin kilde.

Verdenskatekismen

Det er indlysende, at den nye verdenskatekismus må have en meget høj plads i vore kateketiske overvejelser, svarede biskoppen på et spørgsmål fra Christian West, om hvilken rolle pavens katekismus har.

– Der er gjort et stort arbejde med den, og Den nordiske Bispekonference har været inddraget, ligesom jeg også selv har arbejdet ret intensivt med den, fortsatte biskoppen. Den er på mange måder en uundværlig hjælp, hvis man vil gøre rede for, hvad den katolske kirke i dette øjeblik mener at kunne konstatere om sin egen trosforståelse, sagde

Christian West spurgte biskoppen, om hvilken rolle verdenskatekismen har, ligesom han rettede en skarp kritik mod grundkurset i teologi.

biskoppen videre. Verdenskatekismen er tænkt først og fremmest som grundlag for mere pædagogisk håndterbare katekismer. Den er ikke tænkt som et absolut svar på alle spørgsmål, men ment som en meget væsentlig baggrund for kateketisk arbejde.

Trosudsagn har forskellig værdi

Christian West havde forinden rettet en kritik mod grundkurset i teologi, der i kvalitet er så svingende, at det er for svagt til, at man kan bruge det til noget. Han kritiserede grundkurset for at kursusdeltagerne skal belæres om, at den hierarkiske kirke skal gøres til et demokratisk fællesskab og at lokalkirken skal vægtes højere end verdenskirken.

Pastor Guido Kreienbühl, der er ansvarlig for dette kursus, oplyste, at det omtalte materiale kommer fra et troskursus i Zürich. Der indgår de spørgsmål eller diskussionsoplæg; men jeg lægger ikke mere i dem, end at modne og voksne og myndige kristne kan drøfte dem. De har også lov til

at diskutere, hvor den lokale kirke står i forhold til verdenskirken, hvilken plads biskoppen har i vores kirke, hvem vores overhyrde er og hvordan han står i relation til paven. Her kan man godt være uenig.

– Ikke alt, hvad paven siger, er forpligtende over hele verden; Vi skelner stadig mellem dogmer, erklæringer og udtalelser. Det er netop det svageste punkt i verdenskatekismen, fortsatte Pastoral-Centrets leder. Der skelnes overhovedet ikke mellem de forskellige værdier af trosudsagn. Hvis man udleverer denne katekismus til alle og enhver, så kan man gå til sin præst og kritisere ham for at have sagt noget andet. Hvis dette er katolsk teologi i dag, så har jeg ondt af den katolske teologi.

– Min anden anke mod den, er, at den går forbi alt hvad teologien har arbejdet med siden 1950. Det er urimeligt at bringe sådan et værk til myndige kristne i den katolske kirke, sluttede Kreienbühl.

– Jeg er ganske uenig med Christian West. Størstedelen af kirken i Dan-

um ning

mark har været glade for koncilet og for synoden. En lille del glæder sig nu over, at tiden skrues tilbage. Det er problemet. Det må vi bare leve med og det kan vi sagtens leve med, sluttede Kreienbühl.

Sandhedernes hierarki

Biskoppen oplyste, at verdenskatekismen ikke skelner mellem de forskellige grader af forpligtelser, som en lære kan have. Det har de normalt heller ikke tidligere gjort. Det er også grunden til, at der udgives nye katekismer, fordi vi f.eks. i dag ikke længere uden videre ville gentage, hvad der står i den tridentinske katekismus fra 1500-tallet. Der sker ustandselig og nødvendigvis i kirken en udvikling af læren og en udvikling af den måde, som man udtrykker sig på.

Det er et punkt, hvor der er meget stor frihed og hvor enhver skolet teolog i de enkelte afsnit kan se, hvor stor autoritet, der står bag det enkelte udsagn. Af Det andet Vatikanconcil fremgår det, at der findes et sandhedernes hierarki, hvor ikke enhver sætning er lige vigtig – og det gælder også denne katekismus, sagde biskoppen.

Guido Kreienbühl sagde tingene lidt kraftigere, end jeg kan stå ved, fortsatte biskoppen. Det må formodes, at alle de tusinde biskopper, der har gennemlæst katekismen for 5-7 år siden, også har haft lidt kendskab til teologi siden 1950. Der er faktisk indgået mange overvejelser og tanker af nyere dato.

Pastor Guido Kreienbühl

Pastoralrådets formand Jan Lange forelagde bispedømmets budget for 1994. Næstformanden Kurt Hansen (th.) synes fortrøstningsfuld trods det budgetterede underskud.

Der mangler 458.000 kr. til bispedømmets drift men begrundet håb om en arv på 4 mio. kr., oplyser pastoralrådets formand, Jan Lange

Bispedømmet budgetterer med et driftsunderskud på 458.000 kr. fremgår det af det formålsbestemte budget for 1994. Dette underskud forventes imidlertid vendt til et overskud, fordi bispedømmet har et begrundet håb om en arv på mellem 3 og 4 mio. kr., oplyste pastoralrådets formand Jan Lange.

Kirkebidrag

Det forventes, at kirkebidraget i 1994 vil andrage 5,3 mio. kr., hvoraf der går 3,18 mio. kr. tilbage til sognene (60%). Derudover får de økonomisk svagere stillede sogne 900.000 kr., medens ordningens direkte omkostninger beløber sig til 66.000 kr. Resultatet bliver herefter 1.154.000 kr., som indgår i bispedømmets samlede budget.

Præsterne

Der er ikke balance i lønningerne til præsterne, idet der budgetteres med et underskud på knap 1,5 mio. kr. Tilskud fra ind- og udland kan således ikke dække denne udgift, der beløber sig til knap 5,8 mio. kr., hvoraf 4,8 mio. kr. går til løn. Resten er husleje, telefon og forsikringer (282.000 kr.), biskoppens husførelse incl. løn (166.000 kr.), auto-

drift, flytte- og rejseudgifter, møder, kurser m.v. for alle præster.

Indtægterne kommer dels fra Tyskland (knap 3,8 mio. kr.) og fra Danmark (419.000 kr.)

Tilskud og indtægter

Bispedømmet har modtaget 2,5 mio. kr. fra Skt. Joseph-søstrenes' legat og 500.000 kr. fra Stiftelsen Hoffmannsminde. Under ordinære indtægter er et driftsoverskud fra bispedømmets ejendomme på knap 4 mio. Desuden er der renteindtægter på 2,3 mio. kr. En indsamling i bispedømmet har givet 40.000 kr.

Institutionerne

Alle underskudsgivende institutioner har fået besked om at spare i det kommende år. »katolsk orientering«s budgetterede underskud er derfor lavere i 1994 end det skønnede regnskab for 1993. Bladets regnskab har været udførligt omtalt i et tidligere nummer.

Pastoral Centrets indtægter og udgifter balancerer. Indtægterne forventes at blive på 1,19 mio. kr., hvoraf Skt. Elisabeth Stiftelse har bidraget med 420.000 kr. og Bonifatius Werk med 770.000 kr. Lønninger, husleje, varme

m.v. vil i 1994 andrage 1,19 mio. kr.

Liturgisk Sekretariat/grundkursus vil næste år koste 101.000 kr.

Ungdomssekretariatet får et driftstilskud på 500.000 kr. samt rejsetilskud og tilskud til honorarer på 50.000 kr., hvorved

bispedømmets udgift bliver på 550.000 kr.

Magleås Kursuscenter vil næste år koste bispedømmet 275.000 kr. Indtægterne, hvoraf udlejningen anslås til 3 mio. kr., andrager 3,2 mio. kr. På udgiftssiden er der lønninger på 1,64 mio. kr. De øvrige udgifter er varme, el, vask, rengøring, varekøb, vedligeholdelse m.v.

Ømborgen har lejeindtægter på 660.000 kr. og udgifter på 760.000, hvorved bispedømmets udgift bliver 100.000 kr. Der er pålagt en yderligere besparelse på 10.000 kr.

Myretuen forventer at få 182.000 kr. i lejeindtægter og udgifter for 180.000 kr.

Diverse udgifter

Punktet »diverse udgifter« på 3.159 mio. kr. dækker dels råds- og udvalgsarbejde på 333.000 kr., hvoraf pastoralrådet koster 150.000 kr. Herudover er der udgifter for præstuedannelse på 171.000 kr., pastoralassistenter/sogne 316.000 kr.

Der er tilskud til Skt. Andreas Bibliotek på 267.000 kr., rabat på katolske arrangementer på Magleås 220.000 kr., Øm 210.000 kr., tilskud til fremmedsprogede grupper på 272.000 kr., Caritas 195.000 kr. og tilskud til skolerne på 300.000 kr. Istandsættelse af bygninger og boliger anslås til 400.000 kr.

Udgifterne til bispedømmets fællesadministration. Bispekontoret forventes at blive knap 4,6 mio. kr., hvoraf lønninger andrager 2,8 mio. kr., kontorudgifter 1,2 mio. kr., husleje 516.000 kr. *kk*

Budgettet indstillet

Pastoralrådet indstillede uden afstemning budgettet til biskoppens godkendelse.

Rådets formand, Jan Lange havde forud omtalt to projekter, som i 1994 vil påvirke bispedømmets økonomi: Magleås' ombygning med bad og toiletter på værelserne og kirkebyggeriet til 19,5 mio. kr. i Tåstrup. Projekterne vil ikke dræne bispedømmets kasse, fordi der udover gaver fra indlandet er kommet en stor gave fra Tyskland til byggeriet i Tåstrup. Men det bliver nødvendigt at tære på bispedømmets obligationsbeholdning, sagde han.

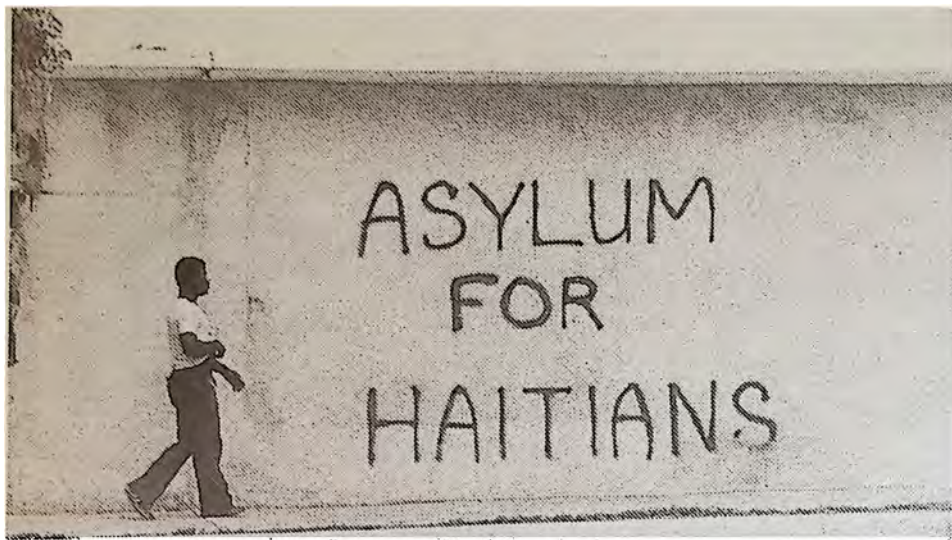
Biskoppen fandt det forbavsende, at det ikke fremgår af budgettet, at bispedømmet har et projekt på 19,5 mio, men erkendte at det ikke kunne være anderledes i år.

Gerhard Sanders S.J. gjorde opmærksom på, at af bispedømmets drift på 35 mio. kr. kommer kun 5 mio. kr. fra kirkebidrag. Det er en ubalance, som vi må gøre noget ved.

Formålsbestemt budget 1993

Note	i tusind kroner		
	Regnskab 1992	regnskab 1993	Budget 1994
1 Kirkebidragsordning.....	1.215	1.175	1.154
2 Præsterne	-955	-1.402	-1.490
3 Ordinære tilskud fra udlandet ..	372	355	355
4 Ordinære tilskud fra indlandet .	3.279	2.800	3.000
5 Andre ordinære indtægter	3.202	3.260	4.038
6 Renteindtægter.....	3.370	3.859	2.314
7 Særlige indtægter.....	42	40	40
8 »katolsk orientering«	-1.284	-1.344	-1.100
9 Pastoral-Centret	-29	0	0
10 Liturgisk Sekretariat/ Grundkursus.....	-80	-91	-101
11 Ungdomssekretariatet.....	-691	-690	-550
12 Magleås	-246	-300	-275
13 Ømborgen.....	-98	-100	-90
14 Myretuen	2	2	2
15 Diverse udgifter	-2.687	-2.748	-3.159
16 Administration	-3.919	-4.276	-4.596
I alt	1.493	540	-458
17 Ekstraordinære indtægter/udgifter	1.431	1.896	0
Resultat for afsluttende projekter.....	179	-2.050	0
Resultat	3.103	386	-458

I Miamis gader opfordres amerikanerne til at give flygtninge fra Haiti husly. Foto KNA.

Moder Teresa grundlægger handicaphjem i Shanghai

Calcutta (KIPA) – Moder Teresa er ved at grundlægge et nyt kommunitet i den kinesiske havneby Shanghai, meddeler biskoppen af Shanghai, *Jin Luxian*. Han har købt en grund, og myndighederne har givet tilladelse til, at et hjem for handicappede kan åbne. I første omgang kommer nogle søstre til Shanghai.

Senere er det meningen, at kinesiske kvinder kan arbejde der også.

Indbudt til Kina

Det er den kinesiske Handicapforening der har

inviteret moder Teresa til Kina. Formanden for foreningen, *Deng Pufang*, der er søn af *Deng Xiaoping*, er selv lam. Det blev han under kulturrevolutionen, da han blev kastet ud af et vindue af rødgardister.

Kirken advarer mod massakre på Aristide-tilhængere

Port-au-Prince (KIPA) – Haitis eksil-præsident *Jean-Bertrand Aristide* har bekendtgjort, at han vil give generalamnesti for alle »politiske handlinger« begået mellem 29. september 1991 og 3. juli 1993. Amnestien er en del af aftalen mellem Aristide og

den haitanske militærchef *Raoul Cedras*, som er kommet i stand med FN som mellemmand. Aftalen betyder, at Aristide kan vende tilbage til Haiti.

Fik udleveret knive og skydevåben

Cedras har til den amerikanske TV-station CNN sagt, at han ønsker Vatikanet som mægler. »Paven er anerkendt som moralsk

autoritet i hele verden«, erklærede generalen.

En gruppe bevæbnede mænd har forsøgt at forhindre Haitis Højesteret i at genoptage sit arbejde. Flere dommere og andre medarbejdere er blevet angrebet og mishandlet. Fra kirken lyder der advarsler om en massakre på Aristide-tilhængere. Flere præster fra forskellige steder på øen har set, at

Aristide-modstandere har fået udleveret skydevåben og macheter i stort omfang.

USAs nye ambassadør på Haiti deltog som sin første offentlige handling i en gudstjeneste i Sacre Coeur kirken i Port-au-Prince, som ligger i den gade, hvor justitsminister *Guy Malary* blev skudt to dage tidligere.

Skarp kritik fra Vietnam

Hanoi (KIPA) - Udnævnelsen af en apostolisk administrator i Ho-Chi-Minh-Byen (Saigon) er blevet skarpt kritiseret af myndighederne. Pave *Johannes Paul II's* udnævnelse af *Nicolas Huynh Van Nghi* (66) kaldes en magtdemonstration fra Vatikanets side, der har til formål at forberede vejen for indsættelsen af *Francois Xavier Nguyen Van Thuan* som ærkebiskop i byen.

Vatikanet har med vilje ikke udnævnt *Huynh Van Nghi*, der er biskop i Phan Thiet, til ærkebiskopkoadjutor, der betyder, at han har ret til at efterfølge den nuværende biskop, men kun til apostolisk administrator med fulde rettigheder i bispedømmet.

Sad 13 år i fængsel

Nguyen Van Thuan er ærkebiskopkoadjutor, men kan ikke udøve sit embede. Efter 13 år i fængsel kom han i 1988 til Hanoi. Kort efter fik han lov at rejse til Rom, men derefter blev han nægtet indrejse i Vietnam igen. Den tidligere ærkebiskop i Saigon, *Paul Nguyen Van Binh* er nu 83 år og bor i Vietnam.

Småbørn som skopudsere på gaden i Haiti. Foto KNA.

Kunstgalleriets romanske sal.

Klostergalleri genåbnet i Praha

Praha (KIPA) – En af Europas mest værdifulde kunstsamlinger er genåbnet efter 43 år. Præmonstratenser klostergalleriet i Strahov nær Praha blev lukket af kommunisterne i 1950 og dets 1.300 kunstværker fra gotikken til det 19. århundrede spredt over hele landet.

Efter klosterets renovering sidste år vender kunstværkerne tilbage,

dels fra Prahas Nationalgalleri og dels fra museer rundt om i landet. Sengotikken er særligt godt repræsenteret, bl.a. den ældste madonna-cyklus af anonyme malere fra Bøhmen og Moravien. Desuden findes værker af *Lucas Cranach*, *Anton van Dyck*, *Bartholomäus Spranger* og *Anton Maulbertsch*.

Amerikansk præst suspenderet efter adoption af børn fra Haiti

Fort Wayne (KIPA) – En amerikansk præst er blevet suspenderet fra sit embede, fordi han har adopteret fire børn fra Haiti. Adoptionen er i modstrid med cølibatsforpligtelsen, forklarer biskop *John D'Arcy* i Indiana sin beslutning.

Den suspenderede sognepræst *Richard Stieglitz* og

hans menighed har i adskillige år haft kontakt med en menighed i Haiti hovedstad Port-au-Prince. Adoptionen skete for at undgå, at haitanerne blev udvist. D'Arcy påpeger, at kun slægtninge, andre præster eller husholder sker må bo i en præstebo lig.

Elisabet Løvland Macko startede et halvt års arbejde som organisationssekretær i DUK den 1. december. I december blev hun også valgt til næstformand i Dansk Ungdoms Fællesråd.

DUK ansætter organisationssekretær for et halvt år

DUK har for perioden 1.12. 93-31.5. 94 ansat *Elisabet Løvland Macko* som organisationssekretær.

Siden august 1993 har DUK stået uden ungdomskonsulent, og da det ved stillingsopslag ikke var muligt at finde en person, der var kvalificeret til stillingsbeskrivelsen, valgte ansættelsesudvalget i stedet en midlertidig ansættelse på ½ år.

Organisationssekretæren har bl.a. til opgave, i samarbejde med hovedbestyrelsen, at følge og fastlægge nye retningslinier for medlemsregistreringen; at følge det lokale arbejde, at holde sig bredt orienteret om emner af relevans for DUK; samt at komme med nye initiativer til gavn for DUK.

De arbejdsområder, organisationssekretæren ta-

ger sig af, er dermed noget forskellige fra den traditionelle ungdomskonsulents arbejde, der i høj grad var en pædagogisk inspirator, igangsætter og støtte, især på lokalt niveau.

Hovedbestyrelsen vil bruge det næste halve år til i samarbejde med bispedømmet at komme med forslag til, hvordan en fremtidig struktur for DUK kan se ud.

De tanker, der på nuværende tidspunkt er fremme, blev bl.a. udviklet på en weekend i november, hvor alle DUKs medarbejdere var samlet. Her talte man om at splitte den traditionelle ungdomskonsulents stilling op i flere; en organisationskonsulent, der primært skal arbejde centralt på DUKs Sekretariat, samt 2 landsdelskonsulenter, der skal arbejde lokalt og i tæt samarbejde med ledermøde Øst og Vest.

Årsmøde i DUK

Danmarks Unge Katolikker, DUK indkalder til årsmøde 4.-6. marts på Ømborgen. På mødet fremlægges forslag til det fremtidige katolske ungdomsarbejde og beretning fra lokalforeningerne. Man vil desuden diskutere den fremtidige medlemsregistrering. Formand for DUK er *Jens Pors*.

Der er omkring 2.200 medlemmer i DUK, og 35 lokalforeninger i hele landet.

Deltagergebyret til årsmødet er 160 kr.

Deltagerblanket rekvireres fra sekretariatet i København. Tilmelding senest den 28. januar. Endelig dagsorden er klar den 14. februar.

kk

Elisabet Løvland Macko næstformand i DUF

Den 4.-5. december 1993 afholdt Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) delegeretmøde på Nyborg Strand med deltagelse af 160 delegerede fra 65 børne- og ungdomsorganisationer, samt observatører, gæster og journalister.

DUF har i det sidste år været en del i medierne som følge af de retssager, der i øjeblikket finder sted med nogle politiske ungdomsorganisationer, der har svindlet med tipsmidler. Tipssagen prægede delegeretmødet, og var genstand for megen diskussion og debat, samt mediebevågenhed.

Også DUK modtager tipstilsbud, men en stikprøve, der er blevet gennemført blandt 28 børne- og ungdomsorganisationer (herunder også DUK) i efteråret, har resulteret i, at tilskudsgrundlaget er blevet reduceret med 0,46% i gennemsnit, altså en minimal reduktion.

De skærpede retningslinier m.h.t. medlemstal og kontrol har gjort, at også DUK har måttet omlægge medlemsregistreringen, hvilket i det forløbne år har præget arbejdet en del, både på sekretariatet

og i lokalforeninger. Man arbejder nu på at finde en ideel løsning, så det fremover kan blive så enkelt og gnidningsfrit som muligt.

Men også andre punkter var til debat, bl.a. »Uddannelse til alle«, hvor undervisningsminister *Ole Vig Jensen* var tilstede og holdt en tale, der også omhandlede dette emne. Desuden talte man om demokrati, folkeoplysning, retten til indflydelse, ungdomsarbejdsledelse, internationalt og u-landsarbejde.

For første gang i DUFs historie var der kampvalg om formandsposten, og vinder blev *Johnny Tang* fra Landsorganisationen af Handelsskolestuderende. Delegeretmødet var meget splittet mellem de to kandidater, hvilket også gav sig udtryk i afstemningsresultatet (81-75).

Derimod var bred enighed og opbakning om næstformandsposten. Her blev undertegnede valgt uden modkandidater for en 2-årig periode.

Det er første gang, at DUK markerer sig så markant på ungdomsområdet generelt, og med denne centrale post besat til en

kirkelig organisation står den kristne gruppe i DUF ret stærkt nu.

Generelt er der gennem DUF gode muligheder for tværkirkeligt ungdomssamarbejde, og DUK har i det sidste år intensiveret samarbejdet med andre kirkelige børne- og ungdomsorganisationer samt med de kirkelige spejdere (FDF/FPF, KFUM-sp.)

Dette samarbejde håber vi at kunne udbygge i de næste par år.

Personligt tror jeg, at

den kommende arbejdsperiode vil blive en stor udfordring, hvor jeg vil få indsigt i og indflydelse på mange relevante børne- og ungdomspolitiske emner. Derudover vil jeg, qua min post, også være en slags ambassadør for den katolske kirke og i særdeleshed børne- og ungdomsarbejdet, både når jeg er til møder indenlands og når jeg repræsenterer DUF i udlandet.

Elisabet Løvland Macko, DUK.

Der bliver nu mulighed for at søge midler til børne- og ungdomsarbejdet i

DUKs lokalpulje

Fra marts 1994 og 2 år frem vil det være muligt at søge DUKs lokalpulje til aktiviteter, materialer, ydelser etc. for børn og unge.

I 1993 har DUK ekstraordinært, i lighed med andre børne- og ungdomsorganisationer, fået tildelt ekstra tipsmidler. For disse penge er der blevet oprettet en lokalpulje på 250.000 kr., som grupper/enkelt personer, der er medlemmer af DUK, har mulighed for at søge.

Formålet med puljen er at opmuntre og støtte lokalt katolsk børne- og ungdomsarbejde.

Eksempelvis vil der kunne søges til sangbøger/musikinstrumenter, udflugter, pædagogisk og teologisk materiale, og beløbsrammen vil normalt være op til 7.500 kr. Denne beløbsramme kan dog udvides i særlige tilfælde.

I løbet af januar/februar 1994 vil nærmere oplysninger angående puljen blive udsendt til menighederne (herunder retningslinier for at søge). Nærmere oplysninger kan desuden fås ved henvendelse til *Elisabet Løvland Macko*, organisationssekretær i DUK, tlf. 33 14 77 07 (man.-fre. 9-16).

Bønnens Apostolat 1994

Januar

At familierne må yde deres uundværlige bidrag til det kristne fællesskab og hele samfundets åndelige vækst. At bønner om de kristnes enhed må udspringe af det inderlige ønske om troens udbredelse.

Februar

At »Verdensdagen for de Syge« må hjælpe folk til at genkende den lidende og herliggjorte Kristus i deres syge medmennesker. At syge og døende i u-landene, specielt AIDS-ofrene, må få den hjælp og pleje, de har brug for.

Marts

At alle lande må samarbejde i kampen mod sult og elendighed. At flytning og immigranter i alle lande må finde broderlig hjælp og bistand.

April

At præsterne altid må huske deres indvielse til Kristus og vise sig som sande Guds mænd ved at tjene deres brødre. At Helligånden ved sin stadige nærværelse må hjælpe de enkelte Kirker til modigt at fremme missionen.

Maj

At enhedens og fællesskabets bånd må blive styrkede mellem lægfolk og præster, præster og biskopper, biskopper og pave. At den folkelige fromhed i forbindelse med Maria-valfarter må inspirere til iver for Kirkens missionsarbejde.

Juni

At uddannelsen af præster, ordensfolk og lægfolk må understrege betydningen af Jesu Hjerte-dyrkelsen. At den salige Josephina Bakhitas forbøn og vidnesbyrd må fremme respekt og dialog mellem kristne og muslimer i Sudan og andre islamiske lande.

Juli

At alle mennesker må forsvare værdien af det menneskelige liv i alle dets stadier og former. At kristne forældre må opdrage deres børn til missionsiver og solidaritet.

August

At ungdommen må forstå at bevare og beskytte skønheden i miljøet og gøre det til et bedre sted at leve i. At en mere effektiv brug af massemedierne må stå i evangeliseringens og missionens tjeneste.

September

At den menneskelige familie, med overbevisende styrke, må afvise enhver form for racisme. At Afrikas og Asiens folk må opnå fuld forsoning og fred.

Oktober

At alle, som har indviet deres liv til Kristus, vil vise et stadig tydeligere billede af den kærlighed, som burde forene Kristi disciple. At bispesynoden må hjælpe ordensfamilierne til at genopdage værdien af missionens ånd og apostolat.

November

At politikere til stadighed må erkende deres kald og ansvar for at tjene med generøsitet til den fælles velfærd. At Evangeliets forkyndelse i Asien må blive modtaget med alvor og bære megen frugt.

December

At 150-året for indstiftelsen af Bønnens Apostolat må tjene enhver kristen til at vokse i iver for den nye evangelisation. At den særlige synode for Afrika må styrke samarbejdet og missionsånden på kontinentet.

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

KRFF satte drøftelse i gang i DRs programråd Nej til vold i TV-Avisen

På programrådsmødet 2. november drøftedes volds-scenerne i TV-Avisen. Det skete på foranledning af katolsk Radio- og Fjernsynsforbund. Debatten fik bred tilslutning fra rådets medlemmer og repræsentanter fra Danmarks Radio.

Om emnet havde TV-direktør Søren Jacobsen i TV-Aktuelt den 21. oktober bl.a. udtalt: »Den vold, vi viser, er ikke voldsommere end den verden, vi afspejler. Vi er nødt til at vise, hvordan verden

er!« Han tilføjede dog, at selv om det var nødvendigt at bringe de voldelige billeder, var det ikke nødvendigt at dvæle ved dem. I tilslutning hertil havde Thøger Seidenfaden bemærket: »De mest centrale billeder er ofte også de voldeligste«. Det var efter hans mening nødvendigt at vise disse ting for seerne, ellers ville de ikke få den rette forståelse for deres samtid.

Dette kommenterede repræsentanten for KRFF på mødet den 2. novem-

ber, idet han fandt, at man også kunne forstå sammenhænge, selv om de måtte fremsættes mindre direkte og blot antydes. Man behøvede ikke at få de mest brutale scener kastet i hovedet for at forstå, hvad de drejede sig om. Det var ikke nødvendigt at skræmme en forståelse igennem.

Han fortsatte, at der ved redaktionen af TV-Avisen, jo altid skete en skarp udvælgelse blandt døgnets nyheder, idet selv mere væsentligt stof måtte

udskydes af hensyn til den begrænsede tid, der var til rådighed. Set i dette perspektiv kunne det heller aldrig være tvingende nødvendigt at bringe billeder af lemlæstede og døde mennesker og af blodig, brutal vold for at gøre indtryk på seerne.

Fra katolsk side sluttede man med yderligere at referere en udtalelse, film-censur Ulrich Brønning var kommet med i udsendelsen den 21. oktober. Konsulenten havde sagt, at hvis stærke, voldelige sce-

ner i lighed med dem, der jævnligt vist i TV-Avisen, forekom i spillefilm, ville disse film blive forbudt for børn under 16 år.

I debatten gentog TV-direktøren, at den dokumentation, volds-scenerne ofte gav, kunne opnås ved at antyde uden at dvæle ved vold og død. Videre sagde han, at der var kommet mange – også berettigede – klager over indslag i den tidlige TV-Avis kl. 18. Den ligger som bekendt

umiddelbart før udsendelsen for de yngste seere. Søren Jacobsen mente imidlertid, at det problem blev løst, når man fra den 10. januar 1994 flytter børneprogrammet frem til kl. 18 og først sender nyhederne kl. 18.30.

Lis M. Frederiksen fra TV-Avisen tilføjede, at man i større udstrækning, end det tidligere var tilfældet, var begyndt at advare mod stærke billeder.

Flemming Andersen

Hvad kan det nytte?

På et bestyrelsesmøde for Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn den 24.11.93 drøftede man sognerepræsentanternes situation i deres egen menighed. Gang på gang erfarer vi, at interessen for KRFF kan ligge på et meget lille sted. Når ikke samarbejdsviljen er til stede, er det umuligt for sognerepræsentanten at fungere efter hensigten.

I betragtning af den store betydning, man fra centralt sted i kirken tillægger mediepolitikken, virker det forbløffende, at de enkelte sogne og bispedømme ikke bakker dem op, der har påtaget sig opgaven at formidle kirkens menneskesyn i de største

medier: Radio og fjernsyn.

I KRFF's fjernsynsklub for Storkøbenhavn forudser vi, at klubben på næste generalforsamling må tage stilling til, om klubben skal nedlægges, idet flertallet af bestyrelsen på generalforsamlingen vil nedlægge deres mandat, og at det ikke vil være muligt at vælge en ny funktionsdygtig bestyrelse.

Foreningslivet i Danmark sygner mange steder hen; ingen ønsker at påtage sig et ansvar for noget, der har så lidt interesse i lokalsamfundet. Hvad kan det nytte, at man har den gode vilje, når man ikke har noget at have den i?

George Bune Andersen

grammerne sendes fortsat søndage på P1 kl. 8.03 med genudsendelse mandage kl. 11.

Morgenandagten

Morgenandagten fra Københavns Domkirke er siden årsskiftet flyttet til kl. 8.10 på P1. Samtidig er der sket mindre ændringer af både teknisk og indholdsmæssig art. Der skulle nu være en bedre lydgenivelse fra kirken, og præsten annoncerer salmenumrene undervejs modsat tidligere, hvor de blev annonceret under klokkeringningen i begyndelsen af transmissionen.

Radio- og TV-nyt v. Klaus Møller-Jørgensen Nye tidspunkter

Det kirkelige magasinprogram på DRs P1 *Folk og kirke*, der tidligere blev sendt hver lørdag eftermiddag, hedder fra årsskiftet *Mennesker og tro*, og samtidig er udsendelsestidspunktet flyttet til fredage kl. 10.00. Som noget nyt genudsendes programmet hver lørdag kl. 19.

To selvstændige afsnit

Magasinet består nu af to selvstændige afsnit. Det første med titlen *Nikodemus* – efter Johannesevangeliet, hvori Nikodemus i ly af mørket stiller centrale spørgsmål til troen – sætter fokus på det tema, som

den følgende søndags tekster fra Det nye Testamente behandler. Per Bucholdt Andreassen står fortsat for tilrettelæggelsen.

I anden del af titlen *Skruen strammes* præsenteres en ugentlig gæst for en almenmenneskelig problemstilling, som lytterne kan identificere sig med. Gæsten skal forholde sig til problemet, der hele tiden sættes mere og mere på spidsen af studieværten Jakob Zeuthen.

Baggrunden for ændringen er dels den generelle omlægning af P1's programflade, dels et ønske om at nærme sig de lyttere, der ikke har nogen særlig kontakflade til det kirkelige liv.

Søndag Morgen

Indholdet i *Mogens Hansens Søndag Morgen*-udsendelser bliver ligeledes justeret. Også dette program deles op i to forholdsvis selvstændige afdelinger. Mogens Hansen fortsætter sine samtaler om troen og livet med forskellige mennesker under titlen *To om tro*. Men derudover har *Anders Laugesen*, der længe har været med til at producere de kirkelige programmer, nu en fast rubrik på ca. 20 min. med titlen *Tro i verden*. Her vil DR i langt højere grad end tidligere give et internationalt perspektiv på bl.a. tro, etik og eksistentielle spørgsmål. Søndag Morgen-pro-

Liturgisk kalender 15.-31. januar

- 15. grøn. Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1. Sam. 9,1-4. 17-19; 10,1a. Ev.: Mark. 2,13-17.
- 16. grøn. 2. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: 1. Sam. 3,3b-10. 19; Sl. 40,2 + 4ab. 7-8a. 8b-9. 10. (Omk.: Se, jeg kommer for at gøre din vilje, min Gud.) 2. L.: 1. Kor. 6,13c-15a. 17-20. Ev.: Joh. 1,35-42.
- 17. hvid. Mandag i 2. alm. uge. (II Ps). *Antonius*, abbed, († 356) (m). L.: 1. Sam. 15,16-23. Ev.: Mark. 2,18-22. (Evangelium ad libitum (Antonius): Matt. 19,16-26).
- 18. grøn. Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Sam. 16,1-13. Ev.: Mark. 2,23-28. *Den økumeniske bedeuge begynder.*
- 19. rød. Onsdag i 2. alm. uge. (II Ps). *Henrik*, biskop og martyr, († 1158) (m). L.: 1. Sam. 17,32-33. 37. 40-51. Ev.: Mark. 3,1-6.
- 20. grøn. Torsdag i 2. alm. uge. (II Ps). Eller rød. *Fabian*, pave og martyr, († 250). Eller rød. *Sebastian*, martyr, († 288). L.: 1. Sam. 18,6-9; 19, 1-7. Ev.: Mark. 3,7-12.
- 21. rød. Fredag i 2. alm. uge. (II Ps). *Agnes*, jomfru og martyr, († ca. 280) (m). L.: 1. Sam. 24,3-21. Ev.: Mark. 3,13-19.
- 22. grøn. Lørdag i 2. alm. uge. (II Ps). Eller rød. *Vincent*, diakon og martyr, († 304). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 2. Sam. 1,1-4. 11-12. 17. 19. 23-27. Ev.: Mark. 3,20-21.
- 23. grøn. 3. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S. pf.* 1. L.: Jon. 3,1-5. 10; Sl. 25,4-5ab. 6-7bc. 8-9.

- (Omk.: Lad mig kende dine veje, Herre.) 2. L.: 1. Kor. 7,29-31. Ev.: Mark. 1,14-20.
- 24. hvid. Mandag i 3. alm. uge. (III Ps). *Frans af Sales*, biskop og kirkelærer, († 1622) (m). L.: 2. Sam. 5,1-7. 10. Ev.: Mark. 3,22-30.
- 25. hvid. Tirsdag. *Den hellige Apostel Pauls omvendelse* (f). (III Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: Ap. G. 22,3-16 eller Ap. G. 9,1-22; Sl. 117,1. 2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet! Eller: Hallelujal) Ev.: Mark. 16,15-20.
- 26. hvid. Onsdag i 3. alm. uge. (III Ps). *Timotheus og Titus*, biskopper (m). L.: 2. Tim. 1,1-8 eller Tit. 1,1-5. Ev.: Mark. 4,1-20.
- 27. grøn. Torsdag i 3. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. *Angela Merici*, jomfru, († 1540). L.: 2. Sam. 7,18-19. 24-29. Ev.: Mark. 4,21-25.
- 28. hvid. Fredag i 3. alm. uge. (III Ps). *Thomas af Aquino*, præst og kirkelærer, († 1274) (m). L.: 2. Sam. 11,1-4a. 4c-10a. 13-17. Ev.: Mark. 4,26-34.
- 29. grøn. Lørdag i 3. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 2. Sam. 12,1-7a. 10-17. Ev.: Mark. 4,35-41.
- 30. hvid. Søndag. *Ansgar*, bispedømmets første værnehelgen. (h). *Gl. Cr. Sankt Ansgars pf.* 1. L.: Es. 52,7-10; Sl. 96,1-2a. 2b-3. 7-8a. 10. (Omk.: Kundgør Herrens undere for alle folkeslag. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Kor. 1,18-25. Ev.: Mark. 1,14-20. *Kirketælling.*
- 31. hvid. Mandag i 4. alm. uge. (IV Ps). *Johannes Bosco*, præst, († 1888) (m). L.: 2. Sam. 15,13-14. 30; 16,5-13a. Ev.: Mark. 5,1-20.

Pater Josef Grochot død

Pater Josef Grochot C.ss.R.

Redemptoristpater *Josef Grochot*, født den 9. juli 1915, døde mandag den 13. december 1993.

Pater Grochot indtrådte i Redemptoristernes orden i august 1933; blev præsteviet den 25. juni 1939 i Tarnow i Polen. Pater Grochot tog efter Anden Verdenskrig doktorgraden i filosofi på Gregoriana i Rom; han var, inden han i april 1970 kom til Danmark, professor i filosofi og sociologi ved Redemptoristernes seminarium i Strasbourg i Frankrig. Pa-

ter Grochot blev i februar 1974 udnævnt til biskoppelig vikar for polske søstre; i november 1974 udnævnt til biskoppelig vikar for sjælesorg blandt indvandrede katolikker og blev samtidig udnævnt til medlem af det biskoppelige råd.

Pater Josef Grochot blev begravet fra Skt. Annæ kirke på Amager den 20. december 1993.

Ære være hans minde.

Paul Marx omi
generalvikar

Bistand

Katolsk menighedspleje
Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Rubrikannoncer ..... kr. 4.00
Tekstsideannoncer
pr. mm. pr. sp. .... kr. 5.00

Møder og arrangementer

Ingen fastelavnsweekend i Øm
De fire menigheder Silkeborg, Herning, Vejle og Horsens har efter en længere drøftelse af problemerne på deres fælles møde den 1. december vedtaget at holde en pause. Den planlagte fastelavnsweekend den 12.-13. februar er hermed aflyst.
De fire menighedsråd.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 4.00
Tekstsideannoncer pr. mm pr. sp. .... kr. 5.00

Møder og arrangementer

DUK-kalender

KUK-Øst/Vest weekend den 21.01.-23.01. 1994 i Odense for alle KUK'ere og interesserede i hele landet.

Alder: 13 år og opæfter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 03.01. 94.

Ledertræning den 28.01.-30.01. 1994 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 07.01. 94.

Ungdomsmesse den 30.01. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Lokalforeningsbestyrelseskursus den 12.02. 1994 i Vejle for alle landets bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.

Pris kr. 80,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 21.01. 94.

Ungdomsmesse den 27.02. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Årsmøde den 04.03.-06.03. 1994 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.

Alder: 16 år og opæfter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 28.01. 94.

Firmelse Øst weekend den 18.03.-20.03. 1994 på Øm for alle firmamænd, der bor på Sjælland og Lolland-Falster.

Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25.02. 94.

Romerodag den 24.03. 94 i Helligåndshuset i København.
Tilmelding er ikke nødvendig. Mad og drikkevarer kan købes.

Firmelse vest weekend den 25.03.-27.03. 1994 på Øm for alle firmamænd, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 04.03. 94.

Ungdomsmesse den 27.03. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Løjrdelskursus den 15.04.-17.04. 1994 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1994.
Kurset er gratis.
Tilmelding senest den 25.03. 94.

Ungdomsmesse den 24.04. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantlederkursus den 29.04.-01.05. 1994 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.
Pris kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 08.04. 94.

Ungdomsmesse den 29.05. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Samt alle priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejrel.
Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Jesu Hjerter Kirke

Helgener i Det hellige Land.

Foredrag ved sr. Abraham. Mandag den 17. januar 1994 kl. 19.30, i Jesu Hjerter Kirkes menighedssal, Stenosgade 4A.

Alle interesserede er velkomne.

Det sker på Magleås

On. d. 5.-to. d. 6.1.:
Adm.- og Personaledep. Finansministeriet.

Fr. d. 7.-lø. d. 8.1.:
Danmarks Lærerhøjskole.

Sø. d. 9.-to. d. 13.1.:
Danske Fysioterapeuter.

Ma. d. 10.-fr. d. 14.1.:
Kaplan Jörg Revermann.

On. d. 12.1.:
Statens Byggeforskn. Inst.

Fr. d. 14.-sø. d. 16.1.:
Danmarks Journ.højskole.

Ma. d. 17.-to. d. 20.1.:
Skoleledertrætte.

Fr. d. 21.-lø. d. 22.1.:
Børns Vilkår.

Lø. d. 22.-sø. d. 23.1.:
Cowi-Consult.

Fr. d. 28.-sø. d. 30.1.:
Danmarks Journ.højskole.

Lø. d. 29.-sø. d. 30.1.:
Dansk STOK.

Ma. d. 31.1.:
Romansk Institut.

Magleås-arrangementer

Fr. d. 4. - sø. d. 6.3. 94:
»Højskoleweekend«. Hildegard af Bingen, v/Kirsten Kjærulff m.fl.

Sø. d. 13.3. 94 kl. 15.00:
Mag. art Niels Birger Wamberg fortæller om »Digtere i Nordsjælland«. Der er kaffe/te og kage i stuerne fra kl. 14.00. Pris kr. 30.-.

Sø. d. 27.3. 94 kl. 14.00:
»Passionsspil« v/lever fra Sankt Annæ Skole.

Kaffe/te/saftvand og kage.
Pris: Voksne kr. 25.-. Børn gratis.

To. d. 31.3. - ma. d. 4.4. 94:
Påskerefugium.

To. d. 23.6. 94 kl. 17.00:
Midsommertræf.

Lø. d. 23. - lø. d. 30.7. 94:
Højskoleuge.

Sø. d. 7. - lø. d. 13.8. 94:
Pensionistuge.

S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.

Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Mariatjenesten i København

Tirsdag d. 15. februar 1994 i Sankt Ansgars Menigheds lokale, Bredgade 69A, fortæller Korshærspræst Johan Petersen om arbejdet i Mariatjenesten og Korshæren. Vi starter med spisning (pris 20 kr. + drikkevarer) kl. 18.30.

Foredraget starter kl. 19.30.

Tilmelding til Grete Dohm (31 74 43 08) efter kl. 12. Senest 11. februar.

Alle er velkomne.

DKKF-ØST

Diverse

Bekendtskab

Til varigt forhold evt. ægteskab.

København + omegn. Ønskes af kvinde: Ikke for høj mand på ca. 40 år, medium pæn figur som jeg selv og ikke-ryger, rolig og kultiveret, kunstnerisk dansker eller dansktalende sydlænding m. permanent ophold i landet. Jeg er 47 år og ligner en på 40, uddan. porcelænsmalerinde + dekoratør og gør i alt muligt såsom klassisk maleri, digte, tegneserier, filosofi, mystik, og holder også af musik, kulturhistorie og intelligent hjemmeliv.

Billetnr. 1412, katolsk orientering, Vesterbrogade 28, 4. 1620 Kbh. V.

Bolig søges

Ungt, katolsk ægtepar (26 og 28 år) søger 3-4 værelses lejlighed i Århus C.

Henv. 86 19 38 64

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Radio Steno - katolsk lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3., Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum - debatprogram

22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det« fredag«.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58

Nye abonnenter

(ikke-katolikker) kan tegne et års-abonnement på »katolsk orientering« ved at indbetale kr. 230.- på giro 2 05 70 42, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4. 1620 Kbh. V. På girokort skrives: Nyt abonnement.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Malemester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10
Biltlf. 30 86 26 09

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsgade 10 • Roskilde • 42 35 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor

»Vi er en nation af indvandrere«

Amerikanske biskopper forsvare indvandring

Washington (KIPA) – De katolske biskopper i USA har taget indvandrerne i forsvar. I en officiel erklæring kritiserer de, at indvandrerne stadig oftere får skylden for landets politiske og sociale problemer. Det er uacceptabelt, at offentlige personligheder ønsker en begrænsning af indvandringen ud fra en følelse af misundelse, racisme og ønsket om at bevare kulturelle privilegier.

USA's egne rødder

Amerika skal atter blive bevidst om sine rødder som en »nation af indvandrere«, kræver Den amerikanske Bispekonferences immigrationskomité. »I tider med økonomisk tilbagegang og almindelig fremtidsangst er fristelsen til at give indvandrerne skylden kun alt for stor. Men i stedet for at afvise

indvandrere, skal vi afvise fremmedhadets politiske kynisme«, hedder det i erklæringen. Amerikanerne bliver bedt om at være forbilleder, når det drejer sig om at modtage indvandrere og flygtninge, især dem, der er flygtet fra fattigdom og politisk forfølgelse.

Den voksende isolationisme var også emne på bispekonferencens efterårsmøde i november. Man vedtog en erklæring, hvori det hedder, at USA har en moralsk forpligtelse til at gribe ind i regionale konflikter overalt i verden. Efter den kolde krigs afslutning er der en »forståelig, men farlig tendens til at vende sig indad, til kun at se egne problemer og

ikke påtage sig en global ansvarlighed«. Men for de troende i en universel kirke og for borgerne i verdens stærkeste land er det ikke det rigtige perspektiv, siger biskopperne.

Retten til at blive født

Biskopperne bad »Pro Life« komiteen om at udarbejde en grundig stillingtagen til abortspørgsmålet. Deri skal man ligeledes behandle »beslægtede problemområder« som indvandrings- og flygtningeproblematikken, fordi de også drejer sig om retten til at leve, siger formanden for komiteen, kardinal *Roger Mahoney* fra Los Angeles.

USA's opgave:

Verdensomspændende solidaritet

Castelgandolfo (KIPA) – Paven har mindet USA om den »vigtige rolle«, landet spiller i international politik med hensyn til at finde nye former for solidaritet og praktisk samarbejde mellem nationerne. USAs nye Vatikanambassadør, *Raymond L. Flynn*, fik på sit tiltrædelsesbesøg i pavens sommerresidens i Castelgandolfo, desuden at vide, at paven var glad for USAs lange tradition for frihed og landets beredvillighed til at opretholde friheden.

Ingen frihed uden respekt

»Amerikas forenede Stater har ansporet mange udviklingslande til at op-

bygge et stabilt demokrati. Men friheden må aldrig adskilles fra respekten for mennesket og dets sande identitet. Hvis det sker, bliver friheden tom og overfladisk og kan endog blive til et påskud for berigelse, undertrykkelse og vold,« sagde paven.

Undertrykkelsens mure ikke faldet

Faldet af murene mellem øst og vest lader fattigdommens, voldens og den politiske undertrykkelses skandaløse mure stå tydeligere frem. Paven ytrede sin overbevisning om, at det amerikanske folk med fornyet energi vil fremme de værdier, som landet er grundlagt på.

Vatikanstaten ligger i jordskælvszone

Rom (KIPA) – Vatikanet ligger ifølge de nyeste geologiske undersøgelser netop på et sted, hvor der kan opstå en revne ved et eventuelt nyt jordskælv.

Geologen *Giuliano Parza* har ved hjælp af et computerprogram beregnet udbredningsbølgen på

baggrund af jordskælvet den 13. januar 1915. Dengang var centrum ca. 85 km fra Rom. Ifølge beregningerne vil indkommende bølger fra et jordskælv fra nordøst give en revne under Villa Borghese-parken, over Piazza del Popolo til Peterskirken.

Den albansk-fødte pastor *Rrok Mirdita*, virksom i New York, er blevet ærkebiskop af Durrës-Tirana.

Paven kræver retsbeskyttelse af embryoer

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* opfordrer videnskabsmænd og lovgivere til at gøre respekten for menneskelivet til det højeste kriterium i medicinsk forskning, især i geneksperimenter. Det er på høje tid med denne beskyttelse, siger paven, især

efter de seneste beretninger om kloning af menneskelige embryoer.

Når embryoet ikke betragtes og beskyttes som et retligt subjekt, truer en stor fare menneskeheden, advarer paven. Når embryoer blot bliver en genstand for analyser og eksperimenter, begås der et attentat på person-værdigheden og menneskeslægten.

For kirken begynder det menneskelige liv med undfangelsen. »En nyt væsen må ikke reduceres til sin genetiske arv,« understreger paven. Heller ikke senere i fosterets udvikling, må det blive genstand for eksperimenter, der ikke tjener til dets vel.

Manipulation

Paven nævnte også risikoen for genmutationer som følge af skødesløs manipulation med embryoer. Derved er der fare ikke blot for forsøgsobjektet fysiske og åndelige integritet, men også for kommende generationer.

FN's menneskerettighedspris Boliviansk præst hædret af FN

La Paz (KIPA) – Den 83-årige bolivianske præst, *Julio Tumiri* modtog FN's menneskerettighedspris 1993. Tumiri grundlagde i 1976 under general *Hugo Banzer*s diktatur organisationen »Permanent forsamling for menneskerettigheder« i Bolivia.

Den udelelige trilogi

»Det er en stor overraskelse, at jeg får prisen, når man tænker på de tusindvis af mennesker

over hele jorden, der uforfærdet kæmper for menneskerettighederne«, sagde en bevæget Tumiri til journalister. Organisationen kæmper med Tumiris ord i dag for den »udelelige trilogi«: demokrati, respekt for menneskerettighederne og udvikling.

Tumiri modtog som repræsentant for arbejdere, minearbejdere og bønder prisen i FN's hovedkvarter i New York på menneskerettighedsdagen, den 10. december.

»Politisk hjemløse« katolikker efter valgene i Italien

Rom (KIPA) – Den sociale revolte mod korrupsionen har vist hurtigere politiske konsekvenser end ventet, sagde Vatikanets radio i en kommentar til kommunalvalget. Alle partier, der er blevet identificeret med den hersken-

de klasse, er blevet hårdt straffet, sagde programdirektøren, *Federico Lombardi SJ*.

Især viser valget, at mange katolikker føler sig politisk hjemløse. Den kristelig-demokratiske

fornyelse har ikke frembragt overbevisende nye politikere. Derfor har vælgerne vendt sig mod højre hvis de tidligere var imod kommunismen, eller mod venstre, hvis de var social engagerede, lød det i kommentaren.

Ros til Mickey Mouse

Rom (KIPA) – Hvad der ikke times for mange berømte mennesker i kirken og verden, er lykkedes for *Mickey Mouse*. I anledning af Mickeys 65-års fødselsdag har Vatikanets avis »Osservatore Romano« en stor billedartikel om ham. Mickey har mange fans blandt de gejstlige i Vatikanet: I hans fantastiske verden, hvor det gode altid vinder, og der ironiseres over penge.

*Walt Disney*s tegneserie- og tegnefilmverden karakteriseres som et drømmeland og en kunstig ø. Men har vi ikke alle ret til at trække os tilbage til eventyrets og fantasiens verden og genfinde lidt af den barndom, der kan gøre os til mere ægte mennesker, spørges det i den fire-spaltede artikel.

Der er plads til 2.000 mennesker i Roms moské, som endelig står færdigbygget i byens nordlige udkant. Imam *Mahmud Hamad* har indbudt paven som gæst ved indvielsen. D bor 60.000 muslimer i Rom. Fotos KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 64.
Udgiver: Anegarstiftelsen
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 26. januar

Kirkens holdning til Israel, side 2
En kirke, der ikke tjener, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Kirken i verden, side 12-13

Pavestolen anerkender staten Israel

– men fastholder krav om Jerusalems særstatus

Rom (KIPA) - Vatikanet og Israel har afsluttet forhandlingerne om en normalisering af forholdet mellem de to stater og har undertegnet en principerklæring i Jerusalem den 30. december. Det meddeler Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*. Aftalen betyder ifølge Vatikanets »udenrigsminister«, kardinal *Achille Silvestrini*, at Vatikanet nu officielt anerkender staten Israel.

Aftalen indeholder de principper, der skal regulere »forbindelserne mellem de to stater på vejen mod normalisering«. De

to viceudenrigsministre, Vatikanets *Claudio Celli* og Israels *Yosi Beilin* mødtes i Vatikanet den 29. december. Undertegnelsen fandt sted i Jerusalem dagen efter. Aftalen skal godkendes af det israelske parlament, Knesset. Iagttagere regner med, at optagelsen af fulde diplomatiske forbindelser kan finde sted i april eller maj.

Kirkens rettigheder

Dermed ender en folkeretlig tilstand, som mange har betegnet som anakronistisk. Vatikanet har diplomatiske forbindelser med 144 lande, deriblandt næsten alle arabiske lande.

Den 6-sider lange principerklæring indeholder 15 paragraffer. Begge sider afviser racisme og antisemitisme og bekræfter deres parathed til dialog og religiøs tolerance. Vatikanet henviser til koncilerklæringen om de ikke-kristne religioner »Nostra aetate« fra 1965, der frikender jøderne for den gamle formulering »Guds-mordere«. Israel forpligter sig til at respektere den

såkalde »Status quo«, hvormed menes nogle regler fra 1852, hvor de kristne kirkers ret til de hellige steder er aftalt. Den katolske kirke har ret til at drive sociale institutioner og skole.

En række problemer skal løses af fælleskommissioner, f.eks. problemet med den traditionelle skattefritagelse for kirkelige institutioner. En række af disse institutioner kan ikke overleve uden dette privilegium. Også den katolske kirkes juridiske status skal der findes en ordning på.

Jerusalem holdes udenfor

Problemerne med Jerusalems status er ikke nævnt i aftalen. Silvestrini kræver, at Jerusalem får en international status, for interessen for byen er universel og kan ikke garanteres ved en aftale mellem enkelte parter.

I årevis ønskede Vatikanet af politiske grunde (grænse- og flygtningespørgsmålet, Jerusalems status og de kristne mindretal i de arabiske lande) ikke at anerkende Israel. Men fredssamtalerne i Madrid forandrede situationen, som besegledes med premierminister *Rabin*s og PLO-chefen *Arafat*s håndtryk. I juli 1992 startede en ny forhandlingsrunde mellem Israel og Vatikanet, hvis arbejde forløb overraskende hurtigt.

Hvor er samvittigheden henne?

I en artikel i »Politiken« 5. januar beklager biskoppen, at Danmark som det første land har sendt en desertør tilbage til Serbien. Hvor er samvittigheden henne? spørger han. Han minder om, at Danmark i trediverne sendte flygtninge tilbage til Nazi-Tyskland, hvor det viste sig, at mange af dem blev sendt i døden.

Biskoppen har i et brev til Folketingets partier i november sammenlignet situationen i det tidligere Jugoslavien med Stalin-tidens værste periode. Læs mere side 3.

For 30 år siden, i dagene 4. til 6. januar rejste pave Paul VI til hele verdens forbavselse til Jordan og Israel. Med soldater fra den arabiske legion som livvagter besøgte paven gravkirken. Det var kun tre år før 6-dages krigen indlemmede Østjerusalem i staten Israel. Siden har forholdet mellem Pavestolen og Israel været anstrengt.

Anglikanere på Papua-Ny Guinea vil være katolikker

Den anglikanske kirke på Papua-Ny Guinea prøver at finde en udvej, så alle kirkeprovincens godt 200.000 anglikanere kan blive katolikker, skriver

den engelske avis »Catholic Herald«. Provinzen er kendt for at være modstander af kvindelige præster.

Anglikansk katolsk ritus?

Ifølge avisen åbnes der måske mulighed for, at de kan bevare den anglikanske ritus i en overgangsperiode. En talsmand for Eames-kommissionen, en international gruppe af anglikanske biskopper, der skal holde sammen på de anglikanske kirker, udtaler, at kommissionen har drøftet kirkeprovincens fremtid på et møde i december.

Sagen følges med interesse af de medlemmer af Church of England, der ønsker at blive katolikker efter beslutningen om kvindelige præster. Foreløbig er der ikke noget, der tyder på, at en »uneret kirke med anglikansk ritus« kan blive alment gældende.

Bekræfter gamle rygter

Vatikanets pressebureau meddeler, at der ikke er kommet nogen officiel ansøgning fra Papua-Ny Guineas anglikanske kirke, men det bekræftes, at der i fem år har været rygter om en massekonversion.

Moder Teresa får UNESCO-pris

Rom (KIPA) – *Moder Teresa* er blevet tildelt UNESCOs »pris for uddannelse til Fred«, meddeler Vatikanets avis »Osservatore Romano«.

UNESCO er FN's organisation for uddannelse,

videnskab og kultur. Prisen, der er på 50.000 dollars, gives til moder Teresa for hendes forbilledlige arbejde i formidlingen af fredens værdier. Prisen overrækkes af UNESCOs generaldirektør, *Federico Mayor Zaragoza*.

Tidebøns-weekend på Magleås

lørdag d. 5.2. kl. 14.00 - søndag d. 6.2. kl. 16.00

Indføring i brug af tidebogen for begyndere og uddybning for andre, ved søster Abraham, Jerusalem og nogle kirkemusikere.

Praktiske ledere af weekenden: Ulla Elmquist og Pastor Dietrich Timmermann.

Pris: kr. 350,00.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429 eller ved check. - Det er muligt at søge om økonomisk støtte ved henvendelse til Elin Udarn på Magleås, tlf. 42 81 07 15.

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

indbyder til en mediweekend på Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, fra lørdag den 26. februar 1994 kl. 14.00 til søndag den 27. februar 1994 kl. 16.00.

Emnet er: Dialog - Har Kirken kommunikationsvanskeligheder? Oplægsholder er dr. phil. Eva Nordentoft.

Pris: For klubbens medlemmer er prisen kr. 200,- for hele weekenden excl. drikkevarer, for øvrige deltagere kr. 375,- for enkeltværelse og kr. 340,- for dobbeltværelse for hele weekenden excl. drikkevarer.

Tilmelding sker ved indbetaling af kr. 200,- på girokonto nr. 700 44 19, Birgit Eisenhardt, Skodsborgvej 280 B, 2850 Nærum, eller ved check til Birgit Eisenhardt. Man bedes angive, om man ønsker enkelt- eller dobbeltværelse.

Sidste frist for tilmelding er den 12. februar 1994.

Gerda Sørensen
Formand

Højskole-weekend på Magleås

fr. d. 4.3. kl. 19.00 - sø. d. 6.3.94 kl. 14.00

Hildegard af Bingen

Mystik og musik i middelalderen.

Højskole-weekend med fordybelse i Hildegards mystik gennem hendes farvestrålende, dramatiske og dybt symbolske billeder og gennem hendes intuitive og vildsomme musik, der åbner for en kosmisk helhedstænkning.

Kan mystikken inspirere til en ny livsform?

Freitag d. 4.:

I. Indføring i Hildegard af Bingens samtid - ved kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen

Lørdag d. 5.:

II. Middelalderens mystik hos Hildegard.

III Den hl. Hildegards lægekunst.

IV. »Den mystiske vej«. Klosterliv og personlig udvikling i Hildegards musikdrama.

Søndag d. 6.:

V. Kristen mystik som alternativ til New Age. Hildegards aktualitet i dag.

Weekenden ledes af cand. mag. Kirsten Kjærulff, forfatter til »Den ildfyldte kraft. Hildegard af Bingen«, og cand. mag. Jette Thomsen, organist og underviser i gregoriansk sang og kirkemusik.

Programmet tilrettelægges i samarbejde med Vor Frue Kloster.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429 eller check. Tlf. 42 81 07 15.

Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være påskerefugium fra skærtorsdag d. 31.3. 94 kl. 14.00 til påskesøndag d. 3.4. evt. til 2. påskedag d. 4.4. 94 kl. 14.00.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers O. Præm.

Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskeden med dens rige liturgi vil være refugiets indhold.

Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Pris: kr. 950,- til påskesøndag kl. 14.00.

Pris: kr. 1090,- til 2. påskedag kl. 14.00.

Tilmelding: til Magleås sekretariat på hverdage mel. kl. 9-15 på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 200,- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Den katolske kirke bekymret over det voksende fremmedhad

De europæiske bispekonferencers Råd afholder konference om indvandrere

München (KIPA) - Den katolske kirke registrerer »med stor bekymring« det voksende fremmedhad i Europa og vil stille sig beskyttende foran de mennesker, det går ud over, sagde Luxembourgs ærkebiskop, *Fernand Franck* på en konference mod fremmedhad, arrangeret af De europæiske bispekonferencers Råd (CCEE).

Kirken bør være opmærksom på alle tendenser mod indvandrere og flygtninge og tager afstand fra alle ideologiske og politiske retninger, der sætter spørgsmålstegn ved, at mennesker kan leve sammen, sagde Franck. Efter hans opfattelse er landene i EU indvandringslande.

Franck er ansvarlig for CCEEs sjælesorg for immigranter. I kongressen i München deltog 48 personer fra 17 europæiske lande, der er ansvarlige for sjælesorg for udlændinge deriblandt 17 biskopper. En anden af deltagerne, Prahas ærkebiskop *Miloslav Vlk*, siger, fremmedhad ikke kun er et brændende politisk og socialt problem, men også et kir-

keligt og religiøst spørgsmål. Fra fremmedfrygt til fremmedhad er vejen ganske kort.

På konferencen mente man, at årsagerne til problemet ikke først og fremmest ligger i indvandring, men i den sociale isolation som mange unge, arbejdsløse og andre forfordelte oplever. Selv om det er i Afrika og Asien, at de største flygtningestrømme foregår, opfattes dette i Europa som det største problem. En restriktiv indvandringspolitik fremmer indirekte fremmedfrygten, især når det bliver et valgtema.

I slutdokumentet hedder det, at man vil udar-

bejde et katalog med forholdsregler mod fremmedhad. Kirken skal støtte befolkningsmindretal i de europæiske lande, bl.a. ved at fremhæve det, der er fælles i stedet for det, der er forskelligt. Det er vigtigt, at der er stor åbenhed om spørgsmålet, for det er det eneste, der kan overvinde angsten.

Sjælesorg

Det anbefales at udvikle en »menighedsoverskridende sjælesorg«, således at de lokale sogne og sjælesorgen for udlændinge arbejder i fællesskab ikke for men sammen med udlændingene. Ligeledes skal man i alle lande gå i gang med sociale og humanitæ-

re initiativer for flygtninge og asylansøgere.

Men alle disse ting vil kun hjælpe, hvis de europæiske regeringer tager deres politik op til revision. Intet land kan barrierede sig bag sine grænser, heller ikke EU.

Ifølge CCEE vil indvandringspresset være ved. Det skyldes den ulige befolkningsmæssige udvikling i Europa med mange gamle mennesker og den tredje verden med mange børn og unge. Det fører til politisk ustabilitet, krige og krænkelser af menneskerettighederne. Man skal heller ikke undervurdere tiltrækningskraften ved »det frie rum i Veste-
sten«.

Syrisk kritik af aftalen mellem Israel og Vatikanet

Damaskus (KIPA) - Regeringen i Damaskus har kritiseret aftalen mellem Israel og Vatikanet. I den engelsk-sprogede avis »Syria Times« betegnes aftalen som et »slag mod alle kristne og muslimske arabers rettigheder og bestræbelser«.

Vatikanet beskyldes for at frikende jøderne for ansvaret for Jesu død og

for at have godkendt Israels besættelse af arabiske områder. Vatikanet har begået en alvorlig fejl ved at stille sig på de israelske aggressors side og godkende verdenszionismen, hedder det i avisen. Med traktaten har Vatikanet handlet »letsindigt« med den hellige by, Jerusalem.

Den græsk-melkittiske

katolske patriarkalvikar for Damaskus, ærkebiskop *Francois Abou Mokh* betegner aftalen som et »overilet skridt«. I den syriske regeringsavis »Tishrin« erklærer ærkebiskoppen, at han synes, øjeblikket er ugunstigt for optagelse af diplomatiske forbindelser mellem Israel og Vatikanet.

Paven til Israel i nærmeste fremtid

30 år siden pave Pauls VI's historiske besøg i Det hellige Land

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* ville gerne have besøgt Jerusalem og Det hellige Land 30 år efter pave *Paul VI*'s berømte besøg i Jordan og Israel i januar 1964. Under samme besøg fandt mødet i Jerusalem sted med den ortodokse patriark *Athenagoras*, der var et tegn på viljen til at genfinde den tabte kristne enhed.

Men selv om det ikke er muligt at foretage et besøg til Jerusalem på årsdagen for *Paul VI*'s besøg, så har paven bekendtgjort, at han i allernærmeste frem-

tid vil foretage en rejse til Israel. Før dette besøg tager paven til Libanon, enten i slutningen af maj eller begyndelsen af juni.

Vigtigt område

Paven har i årevis gjort Libanon til et af de vigtigste områder for Vatikanets diplomati. Han ønsker, at landet igen bliver et eksempel på fredelig sameksistens mellem kristne og muslimer.

Det drejer sig ikke kun om Libanons uafhængighed, men også om kristendommens fremtid i området. Paven vil under besø-

get i Libanon mødes med kristne fra forskellige trosretninger og med muslimer.

Selv om datoen for besøget i Israel endnu ikke er bestemt, er indholdet i det store og hele fastlagt. I Jerusalem skal han gå »Via Dolorosa«, besøge Golgatha og Gravkirken. Han skal til Betlehem, Nazaret og besøge de steder ved Genezaret Sø, hvor Jesus virkede. Det vides endnu ikke, om paven skal til Jordan, men meget taler for, at han også vil mødes med Jordans kong *Husein*.

Ringeagt for samvittigheden

Biskop Hans L. Martensen retter skarp kritik mod danskerne, der har sendt den første desertør tilbage til Serbien

Under overskriften »Ringeagt for samvittigheden« i Politiken den 5. januar retter biskop Hans L. Martensen en usædvanlig skarp kritik over, at Danmark med loven i hånden har sendt de første serbiske desertører tilbage til en uvis skæbne i Serbien.

»Hvor er samvittigheden henne i alt dette – i forholdet til de serbiske militærnægtere og desertører«, spørger biskoppen.

– Biskoppen minder i sin artikel om, at Danmark i trediverne sendte mange flygtninge tilbage til Nazi-tyskland. Historien viste senere, at man dermed sendte mange af dem i døden.

Biskoppen spørger om grundene til, at flygtninge-

ne skal sendes tilbage. Er det de toneangivende politikeres angst for, at vi får for mange udlændinge i Danmark. Alle politikere frygter det voksende fremmedhad, og hvad dermed følger, siger biskoppen.

– Hvis det eneste reelle kriterium for vor flygtningepolitik er, at de skal blive færre – uden hensyn til menneskelighed, samvittighed og en nøgtern politisk vurdering af, hvad der sker i Europa – så løses dette kriterium fra alt, hvad der endnu kunne give det at være dansker en positiv klang af almen menneskelighed. Det vil bevirke, at fremmedhadet vokser yderligere.

Politikere som Anker Jørgensen, Niels Anker Ko-

foed, og Ebba Strange giver dog håb om, at der endnu kan findes politikere i Danmark, hvis samvittighed ikke er død, siger biskoppen videre.

Argumenterne må ikke få lov at knuse samvittigheden! Hvis alt blot bliver til en politisk studehandel, om hvor store flygtningekvoter vi kan acceptere, da er det for alvor slut med alt, hvad der kunne gøre det værd at være dansker.

– Samvittighedsspørgsmålet er først og fremmest dette: Hvis vi i almindelighed er imod serbisk militær, og hvad dette militær i øjeblikket står for, og hvis vi af den grund har våbenembargo mod Serbien: Hvad er så grunden til, at vor samvittighed byder os

at sende serbiske militærnægtere og desertører tilbage for at betjene våbenerne? Er der nogen politikere, der kan give et svar på denne samvittighedsgåde?

Biskop Martensen spørger Birthe Weiss og andre politikere, der har sat vort fælles europæiske ansvar så stærkt i fokus, om de helt er holdt op med at tro på, at krigen i det tidligere Jugoslavien får en ende. Er det ikke nok med, at Europa hidtil har vist sig så svag og magtesløs overfor denne krig? Hvis der er nogen, der selv modsætter sig krigen, og nægter en militær indgriben – kan vi så ikke som et minimum give dem ophold hos os, indtil krigen er forbi? spørger biskoppen.

– Hvis et fælles Europa ikke sætter tropper ind for

at standse krigen, kunne vi så ikke i det mindste undlade at øge de serbiske troppers antal? Foreløbig synes Danmark at være det eneste land i EU, der sender desertører tilbage. Vil vi hermed give signal om, at andre lande i EU kan følge vort eksempel?

– Spørgsmålet angår politikernes selv, om de har nogen samvittighed og virkelig troværdighed i de argumenter, de fremfører. Men samvittighedsspørgsmålet angår allermest de enkelte mennesker, der har nægtet militærtjeneste eller – flyttet fra den.

Biskoppen omtaler her efter en af de serbiske desertører, der har fortalt om de kampe, han har været involveret i, og at han ikke ønsker at deltage i militære operationer, der kunne have kroater eller muslimer som mål for udryddelse.

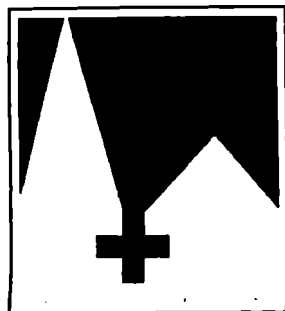
– I allerdybeste forstand ængstes jeg mere over os danske end over militær-

nægterne. Lad os sige de går tilbage til fængsel eller måske endda til døden – man kan jo også blive slået ihjel uden retskendelse og uden, at det bliver omtalt i aviserne. Men hvis de sendes tilbage til en uvis skæbne, fordi de har fulgt deres samvittighed, så er der dog i det mindste noget smukt og opmuntrende ved deres eksempel – noget der giver fremtidshåb. Men, slutter biskoppen, vi danske selv, der i den grad ringeagter samvittigheden – hvad er fremtidshåbet for os?

kk

Biskop Martensen

Skoleleder søges til Skt. Knuds Skole i Århus

Da vor meget afholdte skoleleder Else Brask efter 25 år ønsker at gå på pension pr. 1. august 1994, søger vi hendes afløser.

Skt. Knuds Skole i Århus er en kristen friskole, der blev oprettet i 1873 på et katolsk grundlag.

Skolen har idag 310 elever, og er fuldt udbygget fra børnehaveklasse til 10. klasse. Derudover tilbydes en skolefritidsordning. Eleverne kan indstille sig til Folkeskolens afgangsprøve og Folkeskolens udvidede afgangsprøve efter gældende regler.

Skt. Knuds Skole bygger på:

- det kristne livs- og menneskesyn,
- samarbejde mellem skole og hjem,
- barnets evner og interesser.

Skt. Knuds Skole arbejder for:

- at udruste og styrke barnet til et godt liv i hjemmet og i samfundet,
- at udvikle barnets selvtilid og evner til selvstændig tænkning,
- at bevare barnets spontane glæde,
- at fremme ægte kommunikation på trods af forskelle i baggrund, race og personlige anlæg.

Vi har dygtige og engagerede medarbejdere og en samarbejdsvillig bestyrelse valgt blandt forældre med børn i skolen. Den katolske sognepræst er formand for bestyrelsen.

Vores nye lederprofil:

- har et kristent-økmensk livssyn,
- kan inspirere og samarbejde,
- er initiativrig og kan tegne skolen udadtil,
- er ansvarlig og tillidskabende,
- er kreativ og fordomsfri overfor pædagogiske ideer,
- har overblik og forståelse for administrative sammenhænge.

Vi betragter det som en selvfølge, at den nye leder er i besiddelse af humoristisk sans og har en stor glæde ved at arbejde med børn.

Ansættelsen sker efter gældende overenskomst mellem DR og FGL.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Bestyrelsesformand p. Adolf Meister SJ, tlf. 8618 5766 / tlf. 8613 5666 eller til skoleleder Else Brask, tlf. 8613 7511 eller privat: 8612 5214.

Ansøgningen sendes til: Bestyrelsen for Skt. Knuds Skole, Ryesgade 26, postboks 219, 8100 Århus C. mrk. "Skoleleder"

Ansøgningsfrist: Senest 25. februar 1994.

Børnehaven i Birkerød overtaget af kommunen

»Som I alle ved, blev »Fredsholm« købt for chokoladeguldmønter. Men senere blev den fyldt med guld af en meget rigere karat – nemlig jeres børn«. Sådan indledte sr. Mamertis sin tale ved afskedsfesten for søstrenes børnehaven i Bistrup. Efter 33 år som katolsk børnehaven bliver børnehaven Fredsholm nu en kommunal institution.

Det står til troende, at huset er købt for chokoladeguldmønter. Da den nuværende børnehavebygning blev til salg i sin tid, havde Søstrene af det Dyrebare Blod ikke råd til at købe den. En af søstrene fik en pose chokoladeguldmønter i fødselsdagsgave, og derfor gik søstrene til ejeren og spurgte, om han ville modtage posen som halvdelen af udbetalingen – så ville banken sørge for den anden halvdel. Og ejeren accepterede!

Børnehaven startede sin virksomhed i 1960 på Nordvanggård i Birkerød. Men i 1962 flyttede den ind i dejlige lokaler i naboejendommen »Fredsholm«. Tre søstre arbejdede i børnehaven: foruden lederen, sr. Mamertis var der to andre pædagoguddannede søstre, sr. Neophita og sr. Beata, der døde i 1989.

Fra 1. januar 1994 er børnehaven overdraget til Birkerød kommune. Der vil fortsat være 60 børn, som har deres daglige liv i Fredsholm børnehaven, men det vil ikke længere være en katolsk børnehaven. Da der ikke kommer nye søstre til Danmark, besluttede kommunet at overdrage ansvaret for børnehavens videre drift til kommunen.

Takkegudstjeneste

I en stopfyldt kirke holdt Søstrene af det Dyrebare Blod takkegudstjeneste: »Alt har sin stund, hver ting under himlen sin tid«. Det er naturligvis vemodigt at skulle sige farvel til en levende organisme, men glæden ved at have

skabt en daginstitution, hvis ry når ud over sognets og kommunens grænser, er større.

Lille bog om børnehaven

I en bog om børnehaven, der er udgivet i anledning af skiftet, kan man læse, hvad det er, der gjorde søstrenes børnehaven til noget særligt. Der er i børnehaven en ganske særlig »ånd«, som bedst kan beskrives med den glæde, man ser hos børnene og personalet. I bogen beretter mange forældre og børn – samt »børn«, der nu er forældre, om store og små begivenheder i børnehavens liv fra 1960 til i dag.

sw

Land for fred

Det tyrkiske Osmanniske Rige, som bortset fra en kort afbrydelse på 9 år (fra 1831 til 1840) havde hersket over Palæstina siden 1516, kom brat til ophør under Den første Verdenskrig.

I 1917 marcherede general *Allenby* (og *Lawrence af Arabien!*) ind i Jerusalem. Palæstina blev britisk mandat-område.

Det var de samme englændere, der udarbejdede »Balfour-erklæringen« om en deling af området i to stater, en jødisk og en palæstinensisk. Tvunget af gentagne arabiske oprør mellem 1921 og 1936 kom der gang i forhandlingerne mellem alle parter i striden i 1937. Men så kom Den anden Verdenskrig.

10 år senere svigtede England sine løfter. Da et knebent flertal i FN i 1947 stemte for oprettelsen af en jødisk stat, Israel, var der ikke længere tale om en palæstinensisk stat.

Den arabiske verden kogte i berettiget vrede. Resultatet blev krigen i 1948, den 15. maj, samme dag, Israel udråbte sin selvstændighed og suverænitet over hele området. Jerusalem blev en delt by indtil 6-dages-krigen i juni 1967. Da udslettede et nu bedre rustet Israel den arabiske legion, og israelske bulldozere jævnedes på én nat det jordanske kvarter foran grædemuren med jorden. Da pave *Paul VI* besøgte Jerusalem i 1964, måtte minefelter ryddes og pigtrådsgrænser klippes over.

Siden har hele verden skullet leve med det palæstinensiske spørgsmål, især da PLO's militante fløj valgte flykappinger og stadig blodigere terror som strategi til at inddrage hele verden i striden om palæstinenserens ret til deres egen stat.

Israels pionerer som *Ben Gurion*, *Golda Meir* og den tapre *Teddy Kollek* har kunnet administrere spændingen med sund fornuft. Siden de blev afløst af mere traumatiserede og neurotiske fanatikere, eksploderede tilstanden.

Pavestolen, den suveræne Vatikanstats diplomatiske etat, har altid konsekvent nægtet at anerkende Israels militære grænser og derfor afvist diplomatiske forbindelser. Aftalen mellem Israel og PLO for nylig har ændret billedet.

En normalisering af forholdene og opfyldelsen af kravene om grænser og Jerusalem internationalisering kan måske lettere opnås, når Pavestolen er med i fredsprocessen (at afstå land for at vinde fred), som anset samtalepartner og dygtig mægler. Stadig konsekvent i sin holdning opretter Vatikanet sin ambassade i Tell-Aviv, ikke i Jerusalem.

I disse dage anbefales *Amos Elons* rystende bog »Jerusalem, spejlenes by« (Samleren 1990) til frugtbar (gen)læsning. Jerusalem, hellig by, nådesløs by, farlig by, hvor hver form for hellighed og had møder sit spejlbillede i de andres hellighed og had. Dens fortid kan kun have en fremtid, hvis den endelig lærer at blive fredens by.

w.w.

Læserne diskuterer

Menneskelivets begyndelse

I vor tid sender udviklingen inden for mikrobiologien, forplantningsteknikken og genteknologien med korte mellemrum stadig nye chokbølger gennem medierne og ryster vore etiske begreber. Da står det stadig klarere, hvilken stor gave det er at tilhøre den kirke, vi ofte besynger som »sandhedens kirke«, som hverken »vold, magt eller list« skal kunne ryste!

Som en udløber af Etik-konferencen på Magleås i efteråret kunne man i »katolsk orientering« den 10. november 1993 læse nogle formaninger til kirken af *Hans Christensen*. De gik ud på, at den bør passe vældig på ikke at lægge sig fast på den opfattelse, at menneskelivet begynder

med undfangelsen. Der eksisterer nemlig nogle muligheder for, at biologien engang bliver i stand til »at nulstille styringsmekanismen i cellernes cytoplasma«, hvorved der måske vil kunne fremkaldes en »kunstig omnipotent celle, der biologisk set ikke vil være til at skelne fra en befrugtet ægcelle«.

Skulle nu virkelig dette kunne anfægte gyldigheden af kirkens uforanderlige lære om, at menneskelivet besidder ubetinget værdighed og ukrænkelighed fra det første øjeblik af dets eksistens?

Den 4. adventssøndag 19. december 1993 holdt pave *Johannes Paul II* efter Angelus-bønnen på Peterspladsen en betragtning over Kristi menneskevor-

delse. Selv om dette er en enestående begivenhed, kaster den dog lys over ethvert menneskes værdighed fra dets undfangelse af. Paven sagde: »Ved et menneskes undfangelse står man ikke blot overfor en biologisk kendsgerning, men over for det øjeblik, hvor et menneskeliv begynder. Thi videnskaben viser, at fra det første øjeblik af fostrets eksistens står det program fast, som ikke blot bestemmer, hvad slags levende væsen det bliver, nemlig et menneske, men også, at det bliver til et ganske bestemt individuelt menneske med netop dets særlige karakteristiske egenskaber«.

»Denne fostrets fremtidsbestemmelse gør det utiladeligt at behandle det

som et blot biologisk materiale. I Guds plan bliver dette i moderskødet undfangne biologiske individ modtaget af Guds almægtige kærlighed, som griber ind for at skænke det en uddødelig sjæl. Denne sjæl er – som oprindelsen til personen – skabt umiddelbart af Gud. – Heraf følger, at dette svage menneskevæsen, som er omsluttet af såvel moderskødets varme som af Guds skabende kærlighed, har krav på al den agtelse, der tilkommer enhver menneskelig person«.

Denne af paven understregede agtelse, der først og fremmest omfatter retten til at leve, vil altid udgøre den etiske grænse for, hvad videnskaben kan tillade sig at sige og foster-teknologien kan tillade sig at gøre ved menneskefostre, ganske uanset deres udviklingsstadium.

Jørgen Nybo Rasmussen

Retten til at betegne sig som »katolsk«

I »katolsk orientering« af 8. december 1993 rejste jeg det spørgsmål, om ikke bladet i stedet for lederskribentens subjektive fortolkning af et afsnit af den pavelige rundskrivelse »Veritatis Splendor« burde orientere sine læsere om dens faktiske indhold. I det redaktionelle svar, der blev trykt i samme nummer af bladet, blev mit spørgsmål ikke besvaret. Til gengæld fremkom lederskribenten med endnu en subjektiv - og denne gang åbenlyst misforstået - fortolkning af, hvad jeg skrev.

Under henvisning til rundskrivelsens tekst og til de henvisninger til kirkeretten, som den indeholder i det pågældende afsnit, gjorde jeg opmærksom på, at rundskrivelsen

fastslår, at det er biskoppernes opgave i forening med den hellige stol at tilkende eller, i tilfælde af alvorlige inkonsekvenser, at fratage sådanne skoler, universiteter, hospitaler og socialmedicinske institutioner, der påberåber sig at høre under Kirken, retten til at betegne sig som »katolsk«.

Dette gælder naturligvis uanset de pågældende institutioners alder, ligesom det gælder uanset deres art og beskaffenhed. For at det sidste ikke skal misforstås, kan jeg tilføje, at jeg her tænker på »katolsk orientering«.

I øvrigt vil jeg gerne vide, hvordan udtrykket »In Fallen schwerwiegender Nichtübereinstimmung«, der i den franske version af rundskrivelsen

er gengivet med ordene »dans des cas de graves incohérences«, skal oversættes, siden det forekommer lederskribenten, at det tyske udtryk er noget helt andet end det, jeg skrev (»i tilfælde af alvorlige inkonsekvenser«).

Uanset hvad der er sagt og skrevet om den nye rundskrivelse, kan jeg anbefale alle at læse pavens meget tankevækkende ord. Endnu en gang har den hellige fader vist, at den katolske kirke har en omsorgsfuld leder.

Peter Ryom

Svar til Peter Ryom

1. Et orienterende sam-mendrag er bragt på side 2 i nr. 17 i fjor.

2. Se mit svar til Jacob Thomsen i nr. 1 i år. Tilføjes kan følgende:

Der er ingen tradition for, at Rom eller den lokale biskop fratager et institut (eller et blad) navnet katolsk, man lukker eventuelt munden på teologen eller fyrer ham. I tilfælde af tungtvejende uoverensstemmelser fyres selve rektoren eller redaktøren.

3. Incohérence betyder manglende sammenhæng, altså ikke inkonsekvens og heller ikke uoverensstemmelse. De officielle franske og tyske oversættelser af den latinske grundtekst tager åbenbart hensyn til, hvilke biskopper, der skal læse den.

w.w.

Hvad ved kirken om Qumran-rullerne?

I k.o. nr. 20 er der et velskrevet indlæg med overskriften »Kirkens Kristus«, hvori man formaner om at vedligeholde troslæren, så den ikke udvandes af fremmede religioner og nyreligiøses indtog i vort samfund. Disse har jo en tendens til at blandes med den rene lære.

Men jeg ville egentlig gerne ved samme lejlighed have behandlet de mere alvorlige indvendinger mod, at Kristus er både

Gud og menneske. Nemlig forskernes indvendinger. Det drejer sig især om de fund, der er gjort i ruinbyen Qumran ved Dødehavet. Jeg har på TV hørt forskere forklare om disse, men vil egentlig hellere høre, hvad kirken ved om dem.

Hovedanken fra kirken mod at fundenes tolkning bliver offentliggjort skulle være, at fundene piller ved vor gudsopfattelse af Kristus og gør ham til et

normalt, dødeligt menneske. Men nu om dage må også vor kirke vel være stærk nok til at afsløre disse resultater og at kommentere dem.

Jeg er ikke selv religionsforsker, og det skal man jo nærmest være for rigtigt at forstå denne forskning. Men på TV forklarede man, at vore evangelier var skrevet i billedsprog, og at mirakler, helbredelser, forklaring, genopstandelse og himmelfart

skulle forstås som en ændring i Jesu sociale status. Man var blandt præster i den etablerede jødedom utilfredse med, at Jesus rokkede ved moralregler og ville gøre sig selv og enhver til præster, da dette embede var forbeholdt en særlig klasse. Man forklarede også, at Qumran blev kaldt Jerusalem af Jesu tilhængere, og at de har haft denne som hjemby.

Desuden skulle der have været strid om, hvem

der var den lyse og den mørke præst: altså om det var Jesus eller Johannes Døber, hvis lære var den rigtige.

Men om disse skrifter virkelig omhandler Jesus, eller om der er tale om en anden, var uvist, idet kun en lille del af materialet var undersøgt. Tidshorisonten giver fingerpeg om, at det kan være en anden.

Det er ikke særlig rart at få rokket ved sin tro. Det er et almindeligt fænomen blandt forskerne, at de vil fjerne det guddommelige ved Jesus og andre, som folk sætter højere end mennesker i almindelig-

hed. Men at der findes en ånde verden, er der også talrige vidnesbyrd om. Man kan ikke gendrive, at der er et liv efter døden. Der er endda ret klare tegn på, at åndelige sendebud, som folk møder, er udsendt af Gud eller af Djævelen. Så troen har ikke spillet fallit trods mange forskningsresultater. Det ville blot være rart på tryk at se, hvad kirken mener om disse.

P.A. Nissen

Svar: »katolsk orientering« bringer en uddybende artikel om Qumran-rullerne ti foråret 1994.

En kirke, som ikke tjener – tjener til ingen nytte

Af Susanne Wogensen

Bispedømmets Justitia et Pax kommission satte ved en høring i København i december fokus på det karitative arbejde i katolsk regi i Danmark. Fire organisationer gjorde rede for deres målsætning og erfaringerne fra deres konkrete arbejde som oplæg til, hvad der er behov for og hvad der er mulighed for.

Sr. Regina König fra Skt. Joseph-søstrene summerede sine egne og med-søstrenes erfaringer i en karakteristik af den sociale virkelighed i Danmark i dag. De ældre og gamle situation er især kendetegnet ved ensomhed. Denne ensomhed findes også, selv om man bor på et plejehjem blandt mange andre. De gamle ønsker især kontakt med deres slægtninge, som langt bedre end professionelt personale og besøgsvenner kan få dem til at føle sig som del af et fællesskab.

Hos børn oplever man generelt en større utryghed end tidligere. De må ofte stille det helt basale spørgsmål om, hvor de hører til. De voksnes manglende kontakt med børnenes verden giver sig udslag i, at børnene mangler klare grænser at rette sig efter. Mange børn er forvirrede, urolige og kan ikke koncentrere sig.

Generationen ind imellem, de voksne, er bærere af forventningerne fra både de gamle og børnene. Men de har svært ved at leve op til dem, for de føler sig ofte magtesløse med hensyn til at opfylde alle de krav, de møder både fra arbejdsmarkedet og fra familien. Derved bliver de tynget af en stor skyldfølelse, hvilket yderligere handicapper dem.

Caritas

Caritas Danmark blev grundlagt i 1947, oplyste Annelise Timmermann, der er leder af Caritas. Ifølge

statutterne skal man lave karitativt arbejde i både udland og indland. Men i praksis indskrænker den karitative indsats i Danmark sig til økonomisk hjælp til eksisterende projekter. Selv om Caritas har en omsætning på 86 mio. kr. om året, er de fleste af pengene øremærkede til projekter i udlandet, og desuden har man kun det allermest nødvendige personale.

Menighedsplejen

Menighedsplejen, der startede i 1946, havde en blomstrende periode i 60'erne, fortalte Bente Nygaard Hansen. Der var store indsamlinger, og de deltog i Børnehjælpsdagen på Kgs. Nytorv i København. Man har stadig julemarkedet den 1. søndag i advent på Niels Steensens Gymnasium. Men efter socialreformen faldt behovet for økonomisk bistand. I dag sender Menighedsplejen børn på lejrophold på Klitborg og der ydes juridisk bistand og social rådgivning. De modtager i gennemsnit 30 henvendelser om måneden. Desuden formidler de værelser, især til unge.

Tro og Lys

Tro og Lys har en meget defineret målgruppe nemlig mentalt handicappede og deres pårørende. Tro og Lys har eksisteret i Danmark siden 1971, oplyste Inge Rønnow. I 1991 opstod en ny gruppe, således at der nu er en gruppe i Herlev og en på Nørrebro, der mødes en gang om måneden. Formålet er at skabe et netværk af venskab. Man arbejder ikke for, men sammen med de mentalt handicappede. Idealet er, at der er 1/3 mentalt handicappede, 1/3 pårørende og 1/3 »venner«, men konkret er der flest »venner«.

Inge Rønnow ønskede, at flere unge ville deltage i gruppernes arbejde, så der kunne knyttes kontakt mellem unge handicappede og ikke-handicappede. Ligeledes er der behov for et lignende arbejde blandt psykisk syge.

Pax Christi

Maria Pilar Lorenzo redegjorde for Pax Christi Danmarks arbejde blandt flygtninge. Pax Christi er ikke først og fremmest en karitativ organisation,

Også i Danmark findes der mennesker, der ikke har noget sted at bo.

men det var naturligt ud fra foreningens målsætning også at arbejde konkret. Fra overvejende at have arbejde med asylsøgere er man gået over til at arbejde med mennesker, der har fået flygtningestatus.

Problemet for flygtninge er først og fremmest deres isolerede situation, og derfor har arbejdet nu karakter af en langsom indslusning i det danske samfund. Der er brug for en langt større indsats på dette område. For at synliggøre behovet mødes man nu i et lokale ved Skt. Ansgars kirke, og man håber, at flere katolikker vil deltage i indsatsen for flygtninge.

Sr. Evelyn Krepele, Bruno Timmermann og Peter Rasmussen var blevet bedt om at formulere deres visioner for kirkens karitative arbejde. Sr. Evelyn, der til daglig er pastoralassistent ved Jesu Hjerter kirke i København, kunne forestille sig en rådgivning

og støttegrupper til kvinder, der valgte ikke at få abort. Men det skulle være en rådgivning uden løftet pegefingere, og er der plads til det, spurgte sr. Evelyn. For sr. Evelyn er det af afgørende betydning, at der er et karitativt arbejde i den katolske kirke i Danmark, fordi det drejer sig om, at kirken er troværdig. Der er mange mennesker, der gerne vil bidrage, men der mangler rammer og økonomi i dag.

Bruno Timmermann, der er praktiserende læge, talte om generelle problemer og problemer i minoritetsgrupper. Som læge ser han mange mennesker, som har problemer, der ikke er decideret lægelige, men mere drejer sig om at tackle tilværelsens problemer i en mere bred forstand. Desuden oplever han mere specifikke problemer i minoritetsgrupper, som f.eks. hos handicappede, misbrugere og psykisk syge.

Bruno Timmermann kunne tænke sig, at der opstod et netværk i de danske, katolske menigheder. Hver menighed skulle have en kontaktperson, der kunne mødes til gensidig inspiration på regional plan. Det hele kunne koordineres af f.eks. Justitia et Pax.

Mange står uden for samfundet

Peter Rasmussen fra Pax Christi tog udgangspunkt i, at det sociale system i Danmark er udmærket og relativt finmasket. Han påpegede tre områder, hvor der er behov for en indsats. For det første er der stadig grupper af fattige i landet, f.eks. enlige forsørgere og psykisk syge. Desuden har vi en gruppe af fremmede,

der ikke deltager i samfundet på lige fod med danskerne.

Endelig er der 800.000 mennesker, der er uden for arbejdsmarkedet som pensionister eller arbejdsløse. Hvorledes kan man inddrage denne store gruppe mennesker i værdidannelsen i samfundet, forstået ikke kun som noget økonomisk, men som forsøget på at få en ny forståelse for tilværelsens værdier.

De godt 50 deltagere fik herefter lejlighed til at komme med temaer, som de fandt vigtige i det fremtidige karitative arbejde. Det blev til et helt idé-katalog:

- familierådgivning
- sjælesorg for sindslidende, narkomaner, indvandrere
- bruge eksisterende strukturer, f.eks. DUK
- bomuligheder for handicappede
- bomuligheder for unge - katolsk ungdomshus
- professionel kerne med frivillige grupper tilknyttet
- herberg, evt. i økumenisk regi.

Verdenen skriver dagsordenen

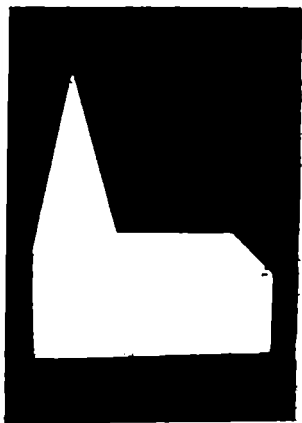
Det gik igen, at det var vigtigt, at kirken lagde handling bag ordene. Anton Dekkers SJ understregede, at det ligger i den kristne selvforståelse »at gå ud i verden«. Det er ude i virkeligheden, at problemerne findes. Når det er verdenen, der skriver dagsordenen, er det også der, man skal løse de karitative opgaver.

Justitia et Pax kommissionen skal på baggrund af høringen resummere mødet og fremkomme med anbefalinger til biskoppen.

Ankommet til et nyt land! Betyder det også en ny tilværelse?

Orientering fra sognene

Februar 1994

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 4, der udkommer 23. februar 1994 er mandag den 7. februar 1994 for marts 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax. 98 12 53 44.

Pastoral team:

Allen Courteau, OMI. Tlf. 98 12 63 44

Franz Hoyos, OMI. Tlf. 98 12 63 44

Pastor Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80

Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.

Tlf. 98 12 63 44 eller 98 13 14 81.

Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf.

98 92 27 74.

Søndagsmesser: Kl. 10.

Hverdagsmesser: Se på opslagstavlen.

Søndag d. 6.2. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.

Tirsdag d. 1., 8. og 15. Kl. 9: Rosenkrans. Kl. 14.45: Midi-KUK.

Onsdag d. 2. kl. 14.30: Syklub. Messe kl. 19 hos Sct. Josephssøstrene.

Torsdag d. 3., 10. og 17. kl. 19: Maxi-KUK.

Fredag d. 4. kl. 16: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe 17.15.

Lørdag d. 5., 12. og 19. kl. 13.00-14.30: Mini-KUK.

Tirsdag d. 8. og 15. kl. 19: Kor.

Onsdag d. 9. kl. 19: Messe kl. 19 hos Sct. Josephssøstrene.

Torsdag d. 10. kl. 14.30: Sct. Josephsklub.

Onsdag d. 16. Askeonsdag: Skolemese kl. 9 og messe kl. 17 med uddeling af askekorset.

Mandag d. 21., 28. kl. 16.30-17.30: Sakramental tilbedelse i stilhed.

Lørdag d. 26. kl. 17: Messe på polsk.

Helligåndskirken, Frederikshavn:

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.

Præst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80.

Fax.: 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.

Hver søndag messe kl. 10.

Hver fredag messe kl. 17.

For øvrige hverdagsmesser: Se på opslagstavlen ved kirken.

Lørdag d. 5.2. kl. 10-12. Bibel og leg.

Onsdag d. 16.2. Askeonsdag kl. 17: Messe med uddeling af askekorset.

Søndag d. 13.2. kl. 10: Familiemese.

Hjørring

Sankt Maria Kirke

Martyrernes Dronning

Bispensgade 67, 9800 Hjørring

Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf.

98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Frederikshavn. Tlf. 98 42 32 80.

Messe hver søndag kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Hverdagsmesser: Se opslagstavlen.

Fredag d. 4. kl. 18: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 19.

Onsdag d. 16. Askeonsdag kl. 19: Messe med uddeling af askekorset.

Skt. Thøgers kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted

Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf.

97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 6. og 20. kl. 14.30: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.

Tlf. 86 13 56 66. Fax: 86 19 45 81.

Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,

Piet Reijnders SJ, 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen,

86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 højmesse og kirkekaffe og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: sø 6.2. og 20.2. kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Sø. 27.2. kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19 eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.

Kyndelmisse: Sø 6.2.

Askeonsdag: On. 16.2.: Messe kl. 8 og 19.

Korsvejsandagt: tirsdag 22.2. kl. 16.

KUK: Hver tirsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.

Firmanaklub:

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

CVC Gruppe: Torsdag 17.2. kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Mandag 7.2. kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag 4.2. kl. 18-19.

Retrætaften: Mandag 14.2. kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag d. 5.2. og 26.2. kl. 12.15.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Mandag, onsdag, torsdag, fredag kl. 14-17.30. Vibeke Lawätz, maleri.

Troslærekursus: Torsdag 3.2. og 17.2. kl. 19.

Pindstrup: Skt. Mikael's Kirke, Ringsø

Præst: Piet Reijnders, SJ, tlf.

86 18 54 20.

Messe: Søndag 6.2. og 20.2. kl. 10.30.

Odder: Skt. Ansgars Kapel

Holstensgade 25, 8300 Odder.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messe: Søndag 13.2. og 27.2. kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå. Tlf. 86 30 97 38

Giro 563 26 68

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesse kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Askeonsdag: Onsdag 16.2., messe med askekors kl. 16.

Korsvejsandagt efter messen.

Sakramental tilbedelse, søndag 27.2. kl. 9.

Hverdagsmesser hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Menighedsråd: 2.2. kl. 16.30.

Religionsundervisning: Søndag 13.2. efter højmissen.

Grundkursus i teologi: Onsdag 16.2. kl. 19.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12 ved kirken.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Tlf. 86 38 44 88.

Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans hver aften kl. 19.30. Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 18.30. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 rosenkrans for præste- og ordenskald.

2.2.: Herrens fremstilling, højmesse kl. 10. 3.2. Skt. Ansgar, højmesse kl. 10 med Blasiusvelsignelse. 16.2.: Askeonsdag, messen kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts. O. Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Søndag den 20. indledes den årlige 40-dages bodstid som forbereder påsken.

Vielse og oplæggelse af asken under begge messer.

Religionsundervisning:

Mandag den 7. og 21. Hold 1, kl. 16-17.30.

Fredag den 11. og 25. Holdene 2 og 3.

Regnskab 1993:

Vi budgetterede med et underskud på 56.600 kr. og bad Ansgarstiftelsen om at hjælpe at dække det med et tilskud på 40.000 kr. Vi fik kun bevilget 25.000 kr.

Derfor en stor tak til de 28 husstande, der har reageret positivt på giroblanketten, vi udsendte i december. Sammen med de øvrige faste bidrag i årets løb indbragte december-indsamlingen 22.400 kr.

De resterende 9.200 kr. af det forventede underskud har vi håb om at kunne dække med et øget kirkebidrag til Ansgarstiftelsen.

Ansgarstiftelsen har udbetalt det endnu manglende kirkebidrag samt tilskud for oktoberkvartalet 1993. Det endelige regnskab fremlægges for menigheden i februar.

Valget den 8. maj:

Helmut Blanke, Per Kokseby og Peter Wimberley blev udpeget som valgstyrelse. Forslag om kandidater til menighedsråd sendes kun til dem og kun skriftligt.

Deres adresser står på plakaten i forstuen.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel:

Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken:

Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Torsdag d. 3.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Fredag d. 4. kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.

Søndag d. 6.: Efter højmissen kl. 11 kirkekaffe.

Fredag d. 11. kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag, faste- og abstinensdag. Kl. 19 messe med askepålægelse. Fra mandag d. 21/2 til lørdag d. 26/3 er kirken lukket på grund af maling af kirken. Søndagsmesserne kl. 9 og kl. 11 foregår i skolens samlingssal. Hverdagsmesserne foregår i Mariasøstrenes kapel.

Fredag d. 25. kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.

Mandag d. 28. kl. 19-21.30: Grundkursus i teologi.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 8682 2415. Giro 6 48 07 80.

Fax 8681 2290.

Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst torsdage og fredage på 8682 2415, tirsdage og onsdage på 3314 7707.

Messtider:

Om ikke andet annonceres, er der messe hver torsdag kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre på Øm.

Fredag kl. 18.30 rosenkransbøn i kirken med efterfølgende messe.

Søndag kl. 10 højmesse.

Hver første fredag i måneden kl. 19 Jesu Hjerter Messe med tilbedelse indtil kl. 20.

Hver første søndag i måneden er der familiemesse kl. 10, efterfulgt af kirkekaffe og børnenes religionsundervisning.

Mandag d. 7.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Onsdag d. 9.: Kl. 14 Senior-klub.

Onsdag d. 23.: Kl. 14 Senior-klub.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag, d. 5. kl. 12.30: Musikgruppen mødes.

Kl. 13.30: Ministrantgruppen og Mini-Duk mødes til Teaterforestilling. Kl. 15.30: Familiemesse.

Søndag d. 6.: Kyndelmisse, kl. 10 højmesse med lysindvielse. Efter højmissen kirkekaffe.

Torsdag d. 10. kl. 8.00: Skolemese for Sct. Ibs Skole.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Messe kl. 19.

Lørdag d. 19. kl. 10-kl. 16: Unge vietnamesere fra hele landet samles på Sct. Ibs Skole. Der afsluttes med messe kl. 16.00. Menigheden er velkommen.

Torsdag d. 24. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde. Planlægning af menighedsrådsvalget, der finder sted søndag den 8. maj. Se opslag i kirken og følg med i k.o.

5 Sydjylland

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11 og kl. 14).

Messetiderne:

Onsdag kl. 18.30.

Lørdag kl. 16.30.

Søndag kl. 10.30.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmesse.

Undervisning hver lørdag fra kl. 10-11: (1. kommunikanter) og fra kl. 14-15 (firmander).

Søndag d. 6. Herrens Fremstilling: kl. 10.30: Højmesse med indvielse af medbragte lys.

Onsdag d. 9. kl. 18.30: Rosenkransbøn. Kl. 19: Messe. Den H. Kommunion bringes til menighedens syge.

Onsdag d. 16. Askeonsdag: Messe med askepålægelse kl. 18.30.

Lørdag d. 19.: OBS! Ingen undervisning for børn. Kl. 10-12. Teologikursus.

Onsdag d. 23.: Brevkursus i præstegården kl. 19.

Fredag d. 25. kl. 18.30: Korsvejsandagt.

6 Sønderjylland

Sct. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 23 26

Sognepræst: Tran Duc Thanh

Messetider: Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.

Tilbedelse: Efter torsdagsmessen.

Rosenkrans: Lørdag kl. 9.30.

Undervisning: Fredag d. 11. og 25. kl. 16-18.

Bededag: Lørdag d. 5. kl. 10.

Skriftemål: Efter aftale.

7 Fyn

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42

eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19. Lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Søndag d. 6. kl. 9.30: Indvielse af lysene og kyndelmisse/familiemesse. Kl. 14.00: Vietnamesisk messe.

Tirsdag d. 8.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Onsdag d. 9.: Vietnamesisk messe kl. 15.00.

Lørdag d. 12.: Vietnamesisk nytår.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Kontaktgruppen. Vi begynder med en kort andagt i kirken, derefter fortsætter vi oppe i menighedslokalerne. Alle er velkomne. Kl. 19.00: Aftenmesse med uddeling af asken på vore hoveder. Med denne dag begynder fastetiden.

NB: Det er faste- og abstinensdag!

Ordsgudstjenester i stedet for messen: Lørdag d. 12. og 19. kl. 16.

Firmandundervisning: Lørdag d. 5. og 26. kl. 9.45-11.45.

Religionsundervisning for alle børn /Dk-V-T/: lørdag den 5. kl. 9.45-11.45.

Vietnamesisk religionsundervisning/VI: lørdag den 19. og 26. kl. 9.45-11.45.

NB: Fra og med den 7. indtil onsdag den 23. er sognepræsten bortrejst. I al nødsituation bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Sct. Albani Kirke i Odense, tlf. 66 12 16 64.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 6.: Kyndelmisse kl. 15.00.

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense

Tlf. 66 12 16 64

Sognepræst: Leo Drzal

Andenpræst: Wieslaw Podlach

Kontortid: Tirsdag-fredag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 16.30, 1., 3., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12. 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 12.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Fredag d. 4. kl. 18-19: Tilbedelse, rosenkrans og messe.

Tirsdag d. 8. kl. 16-18: Fastelavnstest for Mini-Duk. Kl. 19: Bankospil.

Onsdag d. 9. kl. 19: Bibelkreds.

Torsdag d. 10. kl. 14: Seniorklubben.

Mandag d. 14. kl. 19.30: DKKF: Hyggemøde.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Messer kl. 10.30 og 19 med uddeling af askekorset.

Søndag d. 20. Skt. Albaniklubben holder generalforsamling efter højmesse.

Religionsundervisning for 1. kommunikanterne og de børn, der skal firmes, hver onsdag kl. 16.30-17.30.

Religionsundervisning for polske børn: Fredag kl. 15.30-18.00.

Religionsundervisning for vietnamesiske børn, fredag kl. 16-18.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Sognepræst: J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60, bedst torsdag, fredag, lørdag kl. 9-12 eller efter aftale.

Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Lørdag d. 5.: Indvielse af lysene, lysprocession og kyndelmisse kl. 15.

Lørdag d. 12.: Højmesse kl. 15.

Lørdag d. 19.: Højmesse kl. 15.

Lørdag d. 26.: Højmesse kl. 15.

NB: Præstens fravær i denne måned se under Sct. Knuds Kirke, Svendborg.

Vor Frelers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens

Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64, eller henvendelse til:

Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus O.F.M. conv.

Messetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 (undt. 5. februar); søndag højmesse kl. 10 (undt. Fastelavnssøndag - se dér).

Hverdagsmesser: Mandag kl. 17, øvrige dage kl. 19 (undt. Askeonsdag - se dér) eller efter aftale.

Kirkekaffe:

Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset søndag den 5. februar efter højmesse.

Fastelavnssøndag den 13. februar:

Der er ingen gudstjeneste om formiddagen. Voksne og børn indbydes til messe kl. 14. Efter messen samles vi til kaffe i Kolbestuen og til tøndeslagning i gymnastiksalen. Vil du vinde en præmie, kom da med et sjøvt fastelavnssansigt! Vi regner med, at mange kommer og er med i heppekoret! Lad os sammen gøre det til en hyggelig eftermiddag.

Askeonsdag den 16. februar:

Det bringes i erindring, at askeonsdag er en kødløs fastedag. Der er messe med uddeling af askekorset kl. 11.30. Ligeledes er der lejlighed til at modtage askekorset i forbindelse med vesperbønnen kl. 17. Sidste chance for at modtage askekorset er kl. 19 i f.m. en fastemeditation. Alle opfordres til at markere fastetidens begyndelse ved at gøre askeonsdag til en særlig dag.

Torsdag den 24. februar:

Efter aftenmessen, som begynder kl. 19, bruger vi en halv time til at lære pater Maksimilian Kolbe bedre at kende. Den 8. januar 1894 blev pater Kolbe født. Vi benytter 100-året for hans fødsel til at fortælle lidt mere om hans liv og virke. Reservér torsdagene i fastetiden til dette formål.

Skt. Birgittas Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo

Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand. undt.)

Andenpræst: Finn Arvé, tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 (mand. undt.)

Hver søndag kl. 10 højmesse.

Hver lørdag kl. 16 messe.

Hverdagsmesse normalt tirsdag-fredag kl. 9

(Se opslag i våbenhuset).

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16. Søndag kl. 10.

Torsdag d. 3.: Kl. 8 skolemesse.

Fredag d. 4.: 1. fredag i måneden. Kl. 17 messe + tilbedelse.

Søndag d. 6.: Festen for Herrens Fremstilling i templet. Kl. 10 familiegudstjeneste. Herunder lysenes indvielse. Kirkekaffe.

Tirsdag d. 8.: Kl. 19.15 menighedsrådsmøde.

Fredag d. 11.: Menighedens Fastelavnstest. Kl. 18 messe. Herefter fest i salen (ca. kl. 19). Alle voksne menighedsmedlemmer er hjertelig velkomne. Festen slutter ca. kl. 24.

Lørdag d. 12.: Kl. 16 polsk messe.

Søndag d. 13.: Børnenes Fastelavnstest. Kl. 10 messe; børn må gerne komme udklædt i kirken. Efter messen: Tøndeslagning m.m. i salen.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Kl. 19 messe med askeuddelingen. Faste- og abstinensdag.

Søndag d. 27.: Kl. 10 messe med barne-dåb.

Hver mandag: Kl. 14-17 mandagsklubben i Fredensgade 15. Alle er velkomne.

Hver fredag i Fastetiden: Kl. 18.30 korsvejsandagt.

Hver torsdag: Åbent hus aften i Fredensgade 15. Enten forberedes årets sommermarked eller man hygger sig med et spil kort. Åbent for alle.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Rosenkransbøn i kirken: Kl. 8.45.

Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Fredag d. 4.: Jesu-Hjerte-Fredag: Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet: Fra kl. 18 til 19. Aftenmesse: Kl. 19. Derefter uddeling af Blasiusvelsignelsen.

Søndag d. 6.: Herrens fremstilling: (Kyndelmisse). Kl. 8: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet. Efter messen: Uddeling af Blasiusvelsignelsen.

Kl. 10: Lysindvielse, lysprocession, højmesse og uddeling af Blasiusvelsignelsen. Lys, der ønskes indviet, bedes lagt på det lille bord foran folkealtret. Helst vedlagt en seddel med ejerens navn på. Lysene hentes efter processionen. »Processionslys« fås bagved i kirken før gudstjenesten. Derefter er der kirkekaffe i menighedssalen.

Askeonsdag d. 16.: Påbudt faste- og abstinensdag. Kl. 19: Askeindvielse, messe med prædiken. Efter messen uddeling af askekorset. Kl. 19 Korsvejsandagt.

Søndag d. 20.: 1. søndag i fasten. Kl. 11.30: Polsk gudstjeneste.

Onsdag d. 23.: Skolemesse for de små elever fra kl. 8-8.35.

Fredag d. 25.: Skolemesse for de store elever fra kl. 8-8.35. Kl. 19: Korsvejsandagt.

Lejlighed til skriftemål:

Fra 20 minutter før hver gudstjeneste eller efter aftale med én af præsterne. Husk påskeskriftemål og påske-kommunion.

Den lokale valgstyrelse:

Formand: Søren Clausen, Køng Møllevej 18, 4780 Lundby. Tlf. 53 76 95 70.

Inge Lilian Flindt, Erantisvej 21 F, 4700 Næstved. Tlf. 53 72 41 82.

Hertha Johansen, Wesselvej 89, 4700 Næstved. Tlf. 53 72 05 81.

Gabriella Katalin Szirmai, Manøvej 30, 1. tv., 4700 Næstved.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 5.: Lørdagsklubben mødes kl. 15-ca. 17.

Søndag d. 6.: Festen for Herrens Fremstilling i templet.

Søndag d. 13.: Efter højmesse er der kirkekaffe.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Der er aftenmesse med askeuddeling kl. 19.30. Askeonsdag er påbudt fastedag.

Onsdag d. 23.: Onsdagsmessen bortfalder.

Søndag d. 27.: Der vil være en vikar for sognepræsten.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg. Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 6.: Kyndelmisse. Kl. 10 lysindvielse, procession, højmesse. Efter messen Blasius-velsignelse.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Påbudt faste- og abstinensdag.

Søndag d. 20.: Kl. 10 højmesse. Efter messen uddeling af askekorset.

OBS: Der gøres opmærksom på, at kirkens og præsteboligens adresse pr. 1/1-94 er Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg. Tlf. 53 77 39 27.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josefs Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Onsdag d. 3.: Skolemese kl. 8.45. Menigheden er velkommen.

Lørdag d. 5.: Menighedsrådsmøde kl. 14, (primært regnskab og budget). Kyndelmisse fejres kl. 16. Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet, bedes bragt til altret inden messen. I messen optager vi to ægtefæller i kirkens fulde fællesskab, og vi ønsker dem velkommen i menigheden. Efterfølgende kan man modtage Blasiusvelsignelsen.

Lørdag d. 12.: Fastelavnsmesse kl. 16, og herefter tøndeslagning og fællesspisning: Det kolde bord. Lister for tilmelding hænger i våbenhuset i god tid forinden.

Søndag d. 20.: 1. søndag i fasten fejres kl. 10 med p. Gregoire. I forbindelse med messen er der askeindvielse og askekors.

Onsdag d. 23.: Skolemese kl. 8.45. Menigheden er velkommen.

Lørdag d. 26. 2. søndag i fasten fejres med latinsk messe kl. 16.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Søndagsmessaerne:

Søndag kl. 10 er der højmesse og efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Fredag kl. 19.15 er der messe for forældre og børn, - efter forudgående børneundervisning.

Hverdagsmessaerne, - i Skt. Montforts kapel over sakristiet, normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bøn, normalt således: Rosenkransbøn hver dag kl. 12, dog ikke søndag.

Vesper hver dag kl. 18, fredag dog kl. 17.15 og søndag kl. 18.45. Lørdag ingen.

Fredag d. 4. - søndag d. 6. kyndelmisse: Festen for Jesu fremstilling i Jerusalems tempel. Der er to messer med lysvielse og lysprocession: Fredag aften d. 4. kl. 19.15 for børn og forældre og søndag d. 6. kl. 10 for hele menigheden.

Mandag d. 7.: Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17.15 er der,

ligeledes i kapellet, fra kl. 18-19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Fredag d. 11.: Mindedag for jomfru Marias åbenbarelse i Lourdes. Kl. 11.15: Messe i kapellet. Kl. 19.15: Andagt i kirken for børn og forældre.

Lørdag d. 12.: Rengøring omkring kirke og menighedshus og forberedelse af morgendagens fastelavnsmesse, fra kl. 10.30-12.30. Kom og hjælp!

Søndag d. 13. fastelavnssøndag kl. 10: Familiemese. I tilslutning til messen slår børnene, - bagest i kirken, »katten af tønd« , hvorpå vi alle går til menighedssalen til kaffe og fastelavnsmesser. Der er sodavand til børnene.

Onsdag d. 16. askeonsdag: Faste- og abstinensdag. Den 40-dages forberedelse til påskefesten begynder. Der er messe i kapellet kl. 11.15, men askeonsdagens særlige askeceremoni fejres som indledning til den kommende weekends søndagsmesser.

Fredag d. 18. - søndag d. 20.: 1. søndag i fasten. Der er to messer med indledende askevielse og meddelelse af askekorset: Fredag aften d. 18. kl. 19.15 for børn og forældre og søndag d. 20. kl. 10 for hele menigheden.

Søndag d. 27. 2. søndag i fasten: I dag synges dele af højmessens kl. 10 på latin.

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag aften fra kl. 18-20.

Aften for unge over 16 år: Fredag d. 11 fra kl. 19 - ca. 22.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedsøster, Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 6. kyndelmisse: Festen for Jesu fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 15: Højtidelig messe med lysvielse og lysprocession.

Onsdag d. 16. askeonsdag: Faste- og abstinensdag. Den 40-dages forberedelse til påskefesten begynder. Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg i dag. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til begyndelsen af søndagsmessen den kommende søndag, 1. søndag i fasten.

Søndag d. 20. 1. søndag i fasten kl. 15: Messe, fejret delvis på latin, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Børneundervisning v. sr. Engeline: Søndagene d. 13. og 27. i forbindelse med søndagsmessen.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza.

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 59 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 3.: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 5.: Kyndelmisse. Festen for Jesu fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 15.30: Festmesse med lysvielse.

Torsdag d. 10.: Menighedsaften, begyndende med kort andagt i kirken kl. 19.15 (vesper-bøn). En del af vores menighed udgøres af mennesker, som kommer fra Sri Lanka. De har integreret sig fint i vores fællesskab, og vi synes, at det kunne være spændende at høre lidt om deres baggrund og om, hvorfor de er kommet til Danmark. Derfor bliver det vore tamilere, som vil stå for månedens menighedsaften, der nok skal blive spændende.

Lørdag d. 12.: Fastelavn. Kl. 15.30: Familiemese. Efter messen fortsætter vi i menighedslokalerne med menighedens fastelavnsmesse, hvor vore børn bl.a. skal »slå katten af tønd«. Før messen, d.v.s. fra kl. 13.30, gør vi rent i kirke og menighedshus og forbereder alt til fastelavnsmessen. Kom og hjælp til.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Den 40-dages forberedelse til påskefesten begynder. Der er ingen gudstjeneste i Holbæk i dag. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til begyndelsen af søndagsmessen den kommende weekend: 1. søndag i fasten.

Lørdag d. 19.: 1. søndag i fasten. Kl. 15.30: Messe, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Børne- og ungdomsundervisning: Datoerne meddeles i kirken.

Aften for unge over 16 år, - i Slagelse: Fredag d. 11. fra kl. 19.15-ca. 22.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Girokonto: 402-3986

Sognepræst Hans Christoffersen, ofm conv. Tlf. 42 35 09 65.

P. Martin Braun, S.M.M. Tlf. 42 35 09 97.

Gråbrødrehuset. Tlf. 42 36 77 56.

Messetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17, søndag kl. 10 med kirkekaffe bagefter i menigheds-salen.

Hverdagsmesser: Tirsdag til fredag kl. 17. **Tidebønner:** Vi beder kirkens officielle bøn i vort tidebønsskape i kirken; enhver er velkommen at deltage.

Morgenbøn: Mandag til fredag kl. 7. **Aftenbøn:** Mandag til fredag kl. 18.30.

Tirsdag d. 8.: Menighedsaften kl. 19.30: Sognepræsten fortæller om fasten i historien, i liturgien, og i vort åndsliv. Alle er velkomne.

Lørdag d. 12.: Religionsundervisning kl. 13-15 efterfulgt af fastelavnsmesse kl. 15-16.30.

Søndag d. 13.: Medbring sidste års indviede palmegrene til messen, så vi kan brænde og bruge dem til dette års aske.

Onsdag d. 16. Askeonsdag. Messe kl. 17.

Ledreborg Slotskirke:

Messe hver søndag kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Taastrup

Køgevej 162, 2630 Taastrup.

Sognepræst: Martin Bergsøe:

43 99 07 28.

2. præst: Benny Blumensaat:

42 52 64 25.

Menighedsrådsformand:

Bert Neele, tlf. 53 14 27 84.

Assumptionssøstre: 42 99 81 57.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag kl. 19 hos søstre, Bygaden 53, Høje Taastrup.

Onsdag kl. 17. Torsdag kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Første og tredje torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Skriftemål: I forbindelse med messerne eller efter aftale.

Sognets aktiviteter i februar:

Torsdag den 10.: Vietnamesisk nytår.

Søndag den 13. kl. 11.30: Fastelavnsmesse, alle udklædte slår katten af tønd efter messen.

Onsdag den 16. kl. 19.00: Askeonsdag.

Søndag den 27. kl. 11.30: Kort orientering fra menighedsrådet efter messen.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7,

3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Tirsdag d. 1.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 2.: Messe kl. 17.

Fredag d. 4.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 5.: Børnenes religionsundervisning nr. 10, i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30 med Blasiusvelsignelse.

Søndag d. 6. kl. 11 fejrer vi: Familiemese, kyndelmisse, fastelavnsmesse, Blasiusvelsignelse (det hele på een gang). Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet, afleveres ved alteret inden messen.

Efterfølgende er der tøndeslagning og fællesspisning (skipperlabskovs) og et kort bankospil. Tilmelding på opslag i våbenhuset!

Tirsdag d. 8.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 9., torsdag d. 10. Messe kl. 17.

Fredag d. 11.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 12.: Børnenes religionsundervisning nr. 11 i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 13.: 6. alm. søndag, messe kl. 9.

Tirsdag d. 15.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 16.: Askeonsdagsmesse kl. 17

Torsdag d. 17.: Messe kl. 17.

Fredag d. 18.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 20. 1. søndag i fasten: Messe kl. 11 med askekors.

Tirsdag d. 22.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 23.: Messe kl. 17. Fælles menighedsrådsmøde i Helsingør kl. 19.30.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 17.

Fredag d. 25.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 27.: 2. søndag i fasten, latins messe kl. 9.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård,

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96, tirsdag-lørdag, bedst kl. 9-10.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352, kl. 8: Messe.

Der er hverdagsmesse hver tirsdag kl. 19.30 og hver torsdag kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 1. kl. 19.30: Messe og rosenkransandagt. Derefter menighedsaften, hvor pastor Andrzej vil gennemgå messens forløb.

Søndag d. 6. Kyndelmisse: Højmesse kl. 11 indledes i menighedssalen med indvielse af kerter. Derefter procession til kirken. Blasiusvelsignelsen meddeles. Kirkefrokost.

Mandag d. 14.: Ældreklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 15.: Tirsdagsmessen bortfalder.

Onsdag d. 16. askeonsdag kl. 19.30: Messe med askeindvielse og uddeling af askekorset.

Onsdag d. 23. kl. 19.30: Tværsognsmøde i Helsingør for de fire nordsjællandske menighedsråd.

Bemærk, at religionsundervisning torsdage den 17. og 24. bortfalder.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Tirsdag d. 1.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 10, kl. 16.

Søndag d. 6. kl. 9 fejres kyndelmisse. Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet, bringes til alteret inden messen. Efter messen gives Blasiusvelsignelsen.

Tirsdag d. 8.: Messe for seniorer kl. 14.30 med Blasiusvelsignelse. Herefter hygge omkring kaffebordet. Børnenes religionsundervisning nr. 11, kl. 16.

Torsdag d. 10.: Messe kl. 18.

Fredag d. 11.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 13.: Fastelavnsmesse/Familiemesse kl. 11, hvor børnene er udklædt. Herefter katten af tøndens og fællesspisning i menighedssalen – det store kolde bord! Tilmelding i ugerne forinden på listen i våbenhuset.

Tirsdag d. 15.: Messe kl. 14.30.

Onsdag d. 16.: Askeonsdagsmesse kl. 18.

Torsdag d. 17.: Messe kl. 18.

Søndag d. 20. 1. søndag i fasten: Messe kl. 9 med askekorset.

Tirsdag d. 22.: Messe kl. 14.30.

Onsdag d. 23.: Messe kl. 19. Fælles menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 18.

Søndag d. 27. 2. søndag i fasten: Latinsk messe kl. 11.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-lørdag. Præst: Jacob Muiser.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30. **Tirsdag:** Messe kl. 10. **Fredag:** Aftenmesse kl. 19.30. Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30, d. 1. fredag i måneden.

Torsdag d. 3.: Religionsundervisning kl. 16.

Søndag d. 6.: Kyndelmisse med indvielse af kerter.

Torsdag d. 10.: Religionsundervisning kl. 16.

Søndag d. 13. Fastelavnssøndag, messe kl. 19.30. Tøndeslagning og kirkekaffe.

Mandag d. 14.: Ældreklubmøde kl. 13.30.

Onsdag d. 16. Askeonsdag: Aftenmesse kl. 19.30 med uddeling af askekorset.

Torsdag d. 17.: Ingen religionsundervisning, vinterferie!

Torsdag d. 24.: Ingen undervisning, ferie.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekoret. Evt. også på 31 74 34 45. Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 4.: Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

Søndag d. 6. Kyndelmisse. Lysindvielse og messe kl. 10.30.

Søndag d. 13. Fastelavnsfest. Efter messen tøndeslagning for børnene. Messe kl. 10.30. Kirkekaffe.

Onsdag d. 16. Askeonsdag messe kl. 19. Vi kan modtage den indviede aske på vore hoveder.

Fredag d. 18. og 25.: Korsvejsandagt med messe kl. 19.

Søndag d. 20.: 1. søndag i fasten messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.

Mettetider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage:

Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Lørdag d. 12.: Tro og Lys Fastelavnsfest kl. 13.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Messe kl. 19 med uddeling af askekors.

Torsdag d. 19.: Messe kl. 19, derefter grundkursus i teologi.

Onsdag d. 23.: Menighedsrådsmøde efter messen kl. 19.

Lørdag d. 26.: Undervisning kl. 15.30-18.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstillfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Mettetider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Tirsdag d. 1.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Sankt Andreas Kirke.

Lørdag d. 5.: Kl. 15 sognekatekese. Emne: »Er der modsætning mellem sandhed og frihed? Guds bud og Guds kærlighed« v/ pastor Czeslaw Kozon.

Søndag d. 6.: Kyndelmisse. Kl. 9 lysindvielse og højmesse. Lys, som ønskes indviet, bedes indleveret i god tid før messen.

Tirsdag d. 8.: Kl. 17 messe efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 22.

Lørdag d. 12.: Fastelavnsfest. Nærmere oplysninger følger.

Søndag d. 13.: Kl. 9 familiemesse.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Kl. 7.30 messe med askeindvielse. Faste- og abstinensdag.

Se Skt. Andreas Kirke vedr. mandag d. 28.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Søndag: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag messe kl. 7.

Lørdag messe kl. 9.

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Tlf. 45 87 77 12.

Hver fredag kl. 17 messe.

Onsdag d. 2. og 23.: Kl. 12 ældreklubbens møde.

Torsdag d. 3.: Kl. 16 religionsundervisning for børn.

Lørdag d. 5.: Kl. 17 kyndelmisse.

Søndag d. 6.: Kl. 9.30 familiemesse. Kl. 11 kyndelmisse. Alle tre messer med Blasiusvelsignelse.

Lørdag d. 12.: Kl. 17 søndagsmesse.

Søndag d. 13.: Kl. 11 søndagsmesse med kirkekaffe.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Ingen messe.

Lørdag d. 19.: Kl. 17 askesøndagsmesse.

Søndag d. 20.: Kl. 9.30 familiemesse med morgenmad. Kl. 11 askesøndagsmesse.

Lørdag d. 26.: Søndagsmesse med dialogprædiken kl. 17.

Søndag d. 27.: Kl. 11 søndagsmesse.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Mettetider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Tirsdag d. 1.: Møde i Katolsk Ældre Klub.

Kl. 11.30 messe efterfulgt af sammenkomst i menighedssalen. Efter frokosten vil skoleleder Georg Høhling fortælle om Lourdes og vise lysbilleder fra de nordiske valfarter.

Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen og pr. tlf. 31 64 09 01 Inge Ryom.

Torsdag d. 3.: Blasiusvelsignelsen meddeles efter messen.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerte-fredag. Se under messetider.

Lørdag d. 5.: Kl. 11.10 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 6.: Kyndelmisse. Kl. 10 lysindvielse og latinsk højmesse. Lys, som ønskes indviet, bedes indleveret i god tid før messen. Gerne om lørdagen.

Fredag d. 11.: Kl. 15 bibelkreds hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Kl. 8 og kl. 19.30 messe med askeindvielse. Faste- og abstinensdag.

Mandag d. 28. kl. 19.30: Møde i studiekredsen i Skovshoved menighedslokale. Pastor Ole Christiansen taler over emnet »Hellighed, bibelsk belyst«.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-9, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Jens Jessensvej 5, 2000 F.

Tlf. 31 71 53 35. Træffes mandag-fredag kl. 10-12.

Menighedsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg.

Tlf. 31 56 17 70.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstadsområde V

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, S.J.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Gl. Kongevej 49, 2. tv., 1610 København V.

Tlf. 33 25 17 16.

Træffetid og sted: Marielystvej 16, hver tirsdag kl. 16-18.

Faste messetider: Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30. De øvrige ugedage kl. 6.45.

Søndag d. 6.: Herrens fremstilling. Kl. 11: Familiemesse med lysindvielse og procession.

Tirsdag d. 8. kl. 14: Katolsk Ældreklub.

Torsdag d. 10. kl. 19: SMUK-møde.

Lørdag d. 12. kl. 10: Børnenes fastelavnsfest.

Onsdag d. 16. askeonsdag kl. 16.30: Messe med askeindvielse (ingen messe kl. 6.45).

Fredag d. 18. - søndag d. 20.: Menighedsretræte på Magleås.

Sankt Nikolaj Kirke, Hvidovre

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.
Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.
Messtider:
Mandag, tirsdag, onsdag, fredag kl. 8. Torsdag kl. 17. Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10: Højmesse.
Torsdag d. 3.: Messe kl. 19. Derefter menighedsrådsmøde.
Fredag d. 4.: Messe kl. 8. Kl. 17: Messe på vietnamesisk.
Søndag d. 6.: Herrens fremstilling. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.
Søndag d. 13.: Fastelavnsfest efter højmessens.
Onsdag d. 16. Askeonsdag: Messe kl. 17 med askeindvielse.
Torsdag d. 17. og torsdag d. 24.: Korsvejsandagt kl. 16.30 inden messen kl. 17.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
Telefax 33 25 07 38.
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ (Tlf. privat 31 35 86 92).
Messtider:
Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag kl. 10: Latinsk højmesse. Kl. 11.30: Dansk Højmesse. Kl. 20: Aftenmesse.
Løjlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 1. kl. 16: Kongregationsandagt med foredrag om: »Jesu Fristelse«.
Torsdag d. 3.: Sankt Blasius velsignelse efter messerne kl. 8.15 og 17.
Fredag d. 4.: Jesu Hjerter fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Lørdag d. 5. kl. 11.15-15.30: Religionsundervisning.
Søndag d. 6. Herrens Fremstilling (kyndelmisse): Lysindvielse og lysproceSSION under højmessens kl. 10. OBS: Familienesse med kirkekaffe bagefter kl. 10.
Tirsdag d. 15. kl. 14.30-16.30: Møde for de ældre: Sognepræst Hans Christoffersen O.F.M. Conv. (Roskilde) fortæller om Assisi og den hl. Frans. Med lysbilleder.
Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Askeindvielse og askeuddeling ved messerne kl. 8.15 og 17.
Lørdag d. 19. kl. 10: Kongregationsmesse. Alle er velkomne.
Søndag d. 27. kl. 20: Ungdomsmesse med »Café Ludvig« bagefter i menighedssalen.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Tlf. 31 35 68 25.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2., 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43. Fra 15/2: 31 57 09 42.
Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontortid tirsdag og

torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.
Vicevært Tom A. Sørensen.
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesse eller ordets gudstjeneste:
Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag kl. 17: Engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.
Hver onsdag åbent hus hos Skt. Josephsøstrene, Sankt Hansgade 28. Messe kl. 19.

Torsdag d. 3.: Den Hellige Blasius. Kl. 11 messe m/ Blasiusvelsignelse.

Fredag d. 4.: Kl. 17 messe. Derefter udfilling af det Allerhelligste, tilbedelse og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 5.: Kl. 15-17.45: Firmandundervisning. Kl. 17: Messe. Ingen Tro og Lys møde.

Søndag d. 6.: Herrens fremstilling. Kl. 10 højmesse. Blasiusvelsignelse efter messen.

Tirsdag d. 8.: Efter 11-messen tirsdagsklub.

Lørdag d. 12.: Tro og Lys møde i Herlev. (Fælles fastelavnsfest. Pris 25 kr.)

Søndag d. 13.: Kl. 10: Familie-messe. Derefter slår børnene katten af tøndens. Børnene må gerne møde udklædt til messen.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Askeindvielse. Kl. 17: Engelsk messe. Kl. 19: Dansk messe.

Lørdag d. 19.: Kl. 15-17.45: Firmandundervisning. Kl. 17: Messe.

Søndag d. 20.: 1. søndag i fastetiden. Kl. 10 højmesse. Gæsteprædikant.

Tirsdag d. 22.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Søndag d. 27.: 2. søndag i fastetiden. Kl. 10 højmesse. Gæsteprædikant.

Lørdag d. 12. marts: Faste-retræte v/ Marianne Powell.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
Onsdag d. 2. kl. 10: Messe for de ældre.
Fredag d. 4. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe. Tilbedelse til kl. 18.
Lørdag d. 5. kl. 17: Aftenmesse.
Søndag d. 6. Herrens fremstilling, kyndelmisse, kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.
Fredag d. 11. kl. 19.30: Lourdes-messe arrangeret af Valfartskomiteen med efterfølgende samvær.

Lørdag d. 12. kl. 13: Fastelavnsfest. Kl. 17: Aftenmesse og rosenkransbøn.

Søndag d. 13. kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 16. Askeonsdag, faste og abstinensdag, kl. 8: Messe og askeindvielse. Kl. 10: Messe for de ældre. Kl. 19: Messe og askeindvielse med biskop Hans L. Martensen.

Lørdag d. 19. kl. 17: Aftenmesse.

Søndag d. 20. 1. søndag i fasten, kl. 8: Messe. Kl. 19: Højmesse, gregoriansk sang.

Lørdag d. 26. Retrætedag med pater Hans

Christoffersen. Kl. 17: Aftenmesse med fastepredikenen.

Søndag d. 27. 2. søndag i fasten. Kl. 8: Messe. Kl. 10: Højmesse.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.
Andenpræst: p. Kazimierz Przybyłowicz C.Ss.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messtider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe. Kl. 10.30: Messe på Sct. Annæ Hjem (søndag).

Hverdage: Kl. 8 i kirken.
Tirsdag og torsdag kl. 9 på Sct. Annæ Hjem.

Torsdag d. 3.: Messe med den hellige Blasius' velsignelse. Kl. 19.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter messe med tilbedelse kl. 19.

Onsdag d. 9.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Provst Palle Thordahl holder foredrag om »Munke og mystikere i den Ægyptiske ørken«.

Søndag d. 13.: Fastelavnssøndag. Børnene møder udklædte til familiemesse kl. 10. Efter messen er der tøndeslagning m.m.

Onsdag d. 16.: Askeonsdag, faste- og abstinensdag. Kl. 8 og 19 messe med uddeling af askekors.

Onsdag d. 23.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Damian Nawarecki causerer over emnet »Indvandrer i Danmark«.

Søndag d. 27.: Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48 / 33 11 60 80.
Søndag: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 20.: Højmesse kl. 11.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Menighedsrådsformand:
Erik Frandsen, Kannikeengen 24.
Tlf. 56 97 42 95.
Lørdag: Højmesse kl. 17.
Lørdag d. 19.: Ingen messe.
Søndag d. 20.: Højmesse kl. 9.
Lørdag d. 5.: Religion kl. 10.
Tirsdag d. 15.: Møde kl. 14.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke
Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51.
3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 10.00.
Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15
Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:
Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.
Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español
Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française
Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana
Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission
P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze święte w jezyku polskim
Ks. Julian Bodnar C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00.

Ungarsk messe
Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.
(Jesu Hjerter Kirke). Tlf.: 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i md. kl. 16 i huskapellet, Stenosgade 4A.

Ignatius på Magleås

Den 26.-28. november var der tema-weekend på Magleås. Temaet var »Ignatius af Loyola, dengang og nu«. Kurset var arrangeret for personer uden specielle forudsætninger.

Fredag aften indledtes med en videofilm om den hellige Ignatius. Filmen var en beskrivelse af hans liv og indeholdt ikke meget andet end de kendte, historiske fakta. Derfor var dette stiltfærdige indlæg i første omgang en smule skuffende.

Men der kom andre bol-ler på suppen dagen efter.

Om formiddagen et oplæg med titlen »Ignatius' liv - Guds historie med et menneske« og om eftermiddagen »Centrale begreber hos Ignatius«, som blev rundet af med gruppearbejde.

Oplæggene var klare og forståelige. Den tidsmæssige afstand til genstanden for vor interesse gjorde, at vi ikke umiddelbart så nogen direkte forbindelse til vores hverdag. Men i gruppearbejdet bølgede diskussionerne, når vi satte Ignatius' holdninger i relation til det aktuelle.

Om aftenen var emnet samvittighedsransagelse på ignatiansk facon. Søndag formiddag blev weekenden afrundet og samlet op ved en kort gennemgang af nogle aspekter af Ignatius' ideer af de tre fortræffelige arrangører, Skt. Joseph-søstrene sr. Hildegard Doods, sr. Evelyn Krepele og sr. Johanne Marie Lettmann. Men jeg spørger mig selv, om jesuitterne har glemt deres egen grundlægger. Er det symptomatisk, at vi lægfolk må lære om Ignatius

af ordensfolk uden for jesuitterordenen?

Kurset blev en stor oplevelse, for det viste, at man kan gøre troen nærværende og vedkommende også i vores materielle hverdag. Dette kunne være en opfordring til kirken, både som organisation og som legeme, til at komme op af starthullerne og søge at bringe budskabet ud til mennesker også uden for de lukkede cirkler.

Georg Fuchs
Forkortet af red.

Den hellige Ignatius af Loyola, grundlægger af jesuitterordenen.

Ved Blasius-velsignelsen siger præsten: »På den hellige biskop og martyr Blasius' forbøn befri Gud dig for al sygdom i halsen og fra ethvert andet onde«.

3. februar fejrer kirken den hellige Blasius, der anråbes til beskyttelse mod halsonder

Blasius-velsignelsen

(KIPA) - Blasius er en af de mest ærede helgener. Han var biskop i Sebaste i Armenien, og døde i 316 under den romerske kejser Licinius efter grusom tortur. Historisk sikre kendsgerninger har vi ikke om ham, men der eksisterer en række legender om hans person. Hans festdag blev siden Middelalderen fejret 3. februar.

En legende fortæller, at Blasius ved sin bøn reddede en dreng fra at blive kvalt i et fiskeben. Man fører dyrkelsen af ham som skytshelgen for halsygdomme tilbage til denne fortælling. Man ved med sikkerhed, at han blev dyrket allerede i det 6. århundrede i Orienten og senest fra det 9. i Vesten. Fra det 16. århundre-

de giver man Blasius-velsignelsen i kirken.

Blasius bliver også anråbt til beskyttelse mod oppustethed, pest og tandpiner, og er vænehelgen for læger, bagere, hatte-magere, vævere, uldhandlere og musikanter, samt for vejret og kvæg. Blasius-relikvier findes flere steder i Tyskland, bl.a. i Lübeck.

Bøger for børn og unge

Unitas Forlag har udsendt fire nye billedbøger for børn af det kendte forfatter/illustrator-par Nick Butterworth og Mick Inkpen:

Den rige bonde. Genfortælling af Jesu lignelse om den rige bonde, der samler lade, men som dør inden man kan nå at få glæde af in rigdom.

Den lille port. Genfortælling af Jesu lignelse om lammen, der havde svært ved at komme igennem nåleøjet.

Den rare fremmede. Genfortælling af Jesu lignelse om den barmhjertige amaritan.

De ti sølvmonter. Genfortælling af Jesu lignelse om konen, der tabte en drakme, men fandt den igen.

17,5x16 cm. indb. Pris kr. 40,- pr. stk.

Mini-ordbog til Ny Testamente for unge

Med særligt henblik på unge f.eks. firmander og dem, der har med unge at gøre, KUK-ledere, præster o.a., der gerne vil have en bibelordbog ved hånden, som ikke fylder ret meget, er udkommet;

Mini-Nøgle til Ny Testamente. Den er udarbejdet

af cand. theol. Finn Illum og indeholder mere end 350 centrale ord fra Ny Testamente. Til de fleste ord er der en kort ordfor-klaring og til alle stikord er der én eller flere henvisninger til de vigtigste skriftsteder, hvor ordet er nævnt i Ny Testamente.

Bogen er en hjælp til et hurtigt overblik over et ords betydning og er en hurtig måde at finde frem til ordet i bibelteksten.

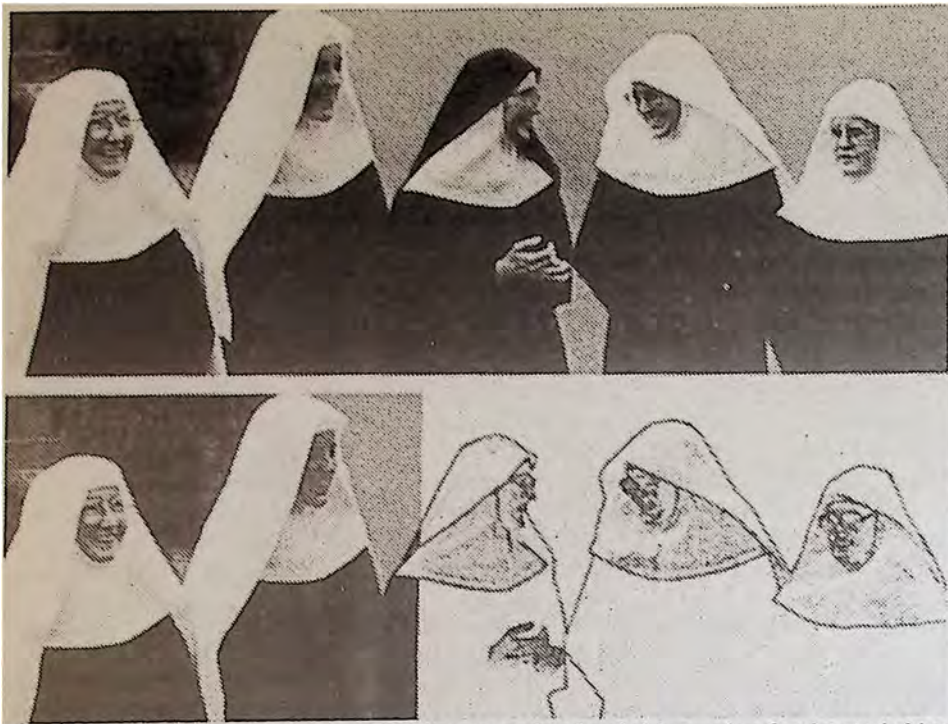
20x12,5 cm. 48 sider. Kr. 35,-. Unitas Forlag, Valby Langgade 19, 2500 Valby. Tlf. 31 16 64 81.

ks

Liturgisk kalender februar 1994

1. grøn. Tirsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2. Sam. 18,9-10. 14b. 24-25a. 30-19,3. Ev.: Mark. 5,21-43.
2. grøn. Onsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2. Sam. 24,2-17. Ev.: Mark. 6,1-6.
3. grøn. Torsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Blasius, biskop og martyr, († 316). L.: 1. Kong. 2,1-4. 10-12. Ev.: Mark. 6,7-13. Blasiusvelsignelse.
4. grøn. Fredag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: Sir. 47,2-11. Ev.: Mark. 6,14-29.
5. rød. Lørdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Agathe, jomfru og martyr, († 251) (m). L.: 1. Kong. 3,4-15. Ev.: Mark. 6,30-34.
6. hvid. Søndag. Herrens fremstilling (f). (I Ps). Gl. Cr. Særl. pf. 1. L.: Mal. 3,1-4; Sl. 24,7. 8,9-10. (Om.: Hærskarenes Herre, han er ærens konge.) 2. L.: Hebr. 2,14-18. Ev.: Luk. 2,22-40 eller 2,22-32. Paul Miki og lidelsesfæller, martyrer, († 1597), fejres ikke.
7. grøn. Mandag i 5. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Kong. 8,1-7. 9-13. Ev.: Mark. 6,53-56.
8. grøn. Tirsdag i 5. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Hieronymus Emiliani, præst, († 1537). L.: 1. Kong. 8,22-23. 27-30. Ev.: Mark. 7,1-13.
9. grøn. Onsdag i 5. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Kong. 10,1-10. Ev.: Mark. 7,14-23.
10. hvid. Torsdag i 5. alm. uge. (I Ps). Scholastica, jomfru, († 543) (m). L.: 1. Kong. 11,4-13. Ev.: Mark. 7,24-30.
11. grøn. Fredag i 5. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Vor Frue af Lourdes. L.: 1. Kong. 11,29-32; 12,19. Ev.: Mark. 7,31-37. (Læsning ad libitum (Vor Frue af Lourdes): Es. 66, 10-14c.)
12. grøn. Lørdag i 5. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1. Kong. 12,26-32; 13,33-34. Ev.: Mark. 8,1-10.
13. grøn. 6. Alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. Pf. 1. L.: 3. Mos. 13,1-2. 43-46; Sl. 32,1-2. 5,11. (Om.: Du er mit skjul, med frelsesjubel omgiver du mig.) 2. L.: 1. Kor. 10,31-11,1. Ev.: Mark. 1,40-45.
14. hvid. Mandag. Cyrillus, munk, († 869), og Methodius, biskop, († 885), Europas vænehelgener (f) (II Ps). Gl. Hyrdernes pf. L.: Ap. G. 13,46-49; Sl. 117,1,2. (Om.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet. eller: Halleluja!) Ev.: Luk. 10,1-9.
15. grøn. Tirsdag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: Jak. 1,12-18. Ev.: Mark. 8,14-21. Det almindelige kirkeår afbrydes her og genoptages mandag den 23. maj (»2. pinsedag«). Fastetiden
16. viol. Askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. IV. 1. L.: Joel 2,12-18; Sl. 51,3-4. 5-6a. 12-13. 14+17. (Om.: Herre, vær os nådig, thi vi har syndet!) 2. L.: 2. Kor. 5,20-6,2. Ev.: Matt. 6,1-6. 16-18. Faste- og abstinensdag. Askeindvielse kan foretages ved hver menighedsmesse eller ordets gudstjeneste.
17. viol. Torsdag eller askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: 5. Mos. 30,15-20. Ev.: Luk. 9,22-25. (Servititterordenens 7 Grundlæggere kan ihukommnes.)
18. viol. Fredag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 58,9b-14. Ev.: Luk. 5,27-32.
19. viol. Lørdag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 58,9b-14. Ev.: Luk. 5,27-32.
20. viol. 1. søndag i fasten. (I Ps). Cr. Særl. pf. 1. L.: 1. Mos. 9,8-15; Sl. 25,4-5ab. 6+7bc. 8-9. (Om.: Alle Herrens stier er miskundhed og trofasthed for dem, der holder hans pagt.) 2. L.: 1. Pet. 3,18-22. Ev.: Mark. 1,12-15.
21. viol. Mandag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: 3. Mos. 19,1-2. 11-18. Ev.: Matt. 25,31-46. (Peter Damian, biskop og kirkelærer, († 1072), kan ihukommnes.)
22. hvid. Tirsdag. Apostlen Peters stol (f). (I Ps). Gl. Ap. pf. L.: 1. Pet. 5,1-4; Sl. 23,1-2a. 2b-3. 4,5,6. (Om.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Matt. 16,13-19.
23. viol. Onsdag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: Jonas 3,1-10. Ev.: Luk. 11,29-32. (Polycarp, biskop og martyr, († 166), kan ihukommnes.)
24. viol. Torsdag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: Est. IV (14). 1,3-5. 12-14. Ev.: Matt. 7,7-12.
25. viol. Fredag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: Ez. 18,21-28. Ev.: Matt. 5,20-26.
26. viol. Lørdag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: 5. Mos. 26,16-19. Ev.: Matt. 5,43-48.
27. viol. 2. Søndag i fasten. (II Ps). Cr. særl. pf. 1. L.: 1. Mos. 22,1-2. 9a. 10-13. 15-18; Sl. 116,10+15. 16-17. 18-19. (Om.: Jeg vandrer for Herrens åsyn udi de levendes land.) 2. L.: Rom. 8,31b-34. Ev.: Mark. 9,2-10.
28. viol. Mandag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Dan. 9,4b-10. Ev.: Luk. 6,36-38.

Det nederste billede anskueliggør den tilbagegang i ordenskald, som har fundet sted siden 1960. Det øveste billede svarer til 100.000 søstre i 1960. Af dem er der kun 45.000 tilbage i dag. Foto KNA.

Ordener søger erstatning for manglende kald i Italien

Kirken i Italien er ved at starte en kampagne for flere kald, meddeler »Catholic Herald«. På en kongres for det gudviede liv kom det frem, at kun 15,5% af mandlige ordensfolk er under 40 år, og kun 20% af de kvindelige. I de senere år har man søgt kandidater til ordenerne i den tredje verden, men ønsker nu at styrke kaldene i Italien.

Alene i Italien viser statistikken vedrørende den såkaldte internationalisering af ordenerne, at over halvdelen af kvindelige novicer kommer fra andre lande, især fra Latinamerika, Afrika og Asien. Af 587 postulanter er 411 fra lande uden for Europa.

Ordensforesatte understreger, at kaldene i dag er »af højere kvalitet«. De unge, der søger ind i orde-

nerne er mere modne, og de søger først ind efter grundige overvejelser.

»Den seksuelle revolution« er grunden til det dalende antal kald til præster, munke og søstre, mente biskopperne på kongressen. Sex i fjernsynet og på videoer »saboterer kaldet til kyskhed« og gør »en sund moralopdragelse af de unge næsten umulig«.

Afrika-synoden bliver vitterligt »kogt i den afrikanske gryde«

Rom (KIPA) – Formanden for Det pavelige råd for interreligiøs Dialog, kardinal Francis Arinze er overbevist om, at særsynoden for Afrika i april-maj 1994 bliver kogt »i en afrikansk gryde«, selv om mødet afholdes i Vatikanet.

Han henviser til, at kun arbejdsfasen finder sted i Rom. Højtidelighederne er henlagt til flere, endnu ikke fastlagte afrikanske lande, så de kan være et tegn på kirkens samhørighed med de fattige og lidende og tegn på, at kirken også hører hjemme i Afrika.

Argumenter for mødet i Rom

Under et foredrag i Rom bragte den nigerianske kardinal argumenter for, at synoden skal afholdes i Vatikanet. Det er en fordel, at paven – i det omfang hans forpligtelser tillader det – og for mændene for de forskellige kongregationer og råd

hver dag kan deltage i synodens arbejde.

Eventuelle spørgsmål, uklarheder og meningsforskelle kan direkte og umiddelbart diskuteres med repræsentanter for kurien. Diskussion kan finde sted på selve synoden og vil ikke først blive ført bagefter. »Vi ønsker ikke en andenklasses synode og ikke en afrikansk dans i en afrikansk landsby« sagde Arinze.

Ligeledes er Vatikanet efter Arinzes mening et bedre sted for en objektiv reportage i medierne. Der står mere pålideligt materiale til rådighed for journalisterne, og der vil blive lagt mindre mærke til afrikanske kuriositeter og folklore. Arinze afviste mediernes påstand om, at den romerske kurie og »andre fra Europa« vil søge at øve indflydelse på synoden, og han afviste ligeledes, at synodedeltagerne »ikke kan tale frit«.

Kardinalen henviste til

det »Instrumentum laboris«, der blev offentliggjort i Kampala i Uganda i februar i år. Det er udarbejdet på baggrund af afrikanske bispekonferencers svar på emnet »evangelisering«. Hvis den afrikanske synode efter manges mening ikke er tilstrækkeligt godt forberedt, er det ikke kuriens skyld, men snarere manglende deltagelse fra mange afrikanske bispedømmer og sogne. Dokumentet er ikke »dogmatisk«, og alle deltagere kan komme med nye forslag på synoden.

Flere emner på dagsordenen

Blandt de øvrige emner er inkulturation, dialog og samarbejde med andre kristne kirker og andre religioner, flygtningeproblemet, samarbejdet for retfærdighed og fred, den vanskelige overgang til demokrati efter opnåelsen af uafhængighed, krig, analfabetisme, underernæring

Kongres i Vatikanet om børns vilkår i verden

Hver dag dør 5.000 børn af sult eller sygdom

Rom (KIPA) – Mere end 5.000 børn dør dagligt, sagde formanden for Den internationale børnemedicinforening, den tyrkiske professor *Ihsan Dogramaci* på en Vatikan-konference om børn. I nogle afrikanske landsbyer og flygtningelejre er dødelighedsraten over 20%. Denne kan nedbringes med seks forebyggende vaccinationer, som koster 70 kr. pr. barn.

Især i Asien og Afrika

Den 8. kongres havde titlen »Puer natus est nobis – barnet og samfundets fremtid« og var arrangeret af Vatikanets »Sundhedsråd«. Det beskæftigede sig med børns vilkår i hele verden. Der var ca. 8.000 deltagere, deriblandt flere Nobel-pristagere, læger, diplomater, sociologer og teologer. Man talte om AIDS, kunstig befrugtning, abort, børneprostitution og underernæring.

År 2000 vil der være 10 mio. HIV-smittede børn i verden og over 2,5 mio. af dem vil dø, sagde amerikaneren, professor *William Shearer*. Det er især i Afrika og Sydøstasien, at sygdommen er koncentreret,

men også i USA og Europa vil antallet vokse.

Familieliv, prævention og abort

Sekretæren i Det pavelige Familieråd, biskop *Elio Sgreccia* udtalte, at der må findes nye former for forebyggelse og behandling af ufrugtbarhed. For kirken er forplantning forbundet med kærlighedsakten mellem ægtefællerne. Ligeledes fordømmer kirken fosterdiagnostik og genetisk vejledning, fordi det fører til selektiv abort.

Canadieren *Philip G. Ney* fremhævede de negative psykologiske følger, som abort har på moderen, faderen og søskende.

Abortens »sår« fører til, at risikoen for mishandling, misbrug og forsømmelse af børnene tiltager.

Formanden for Det pavelige Råd for sjælesorg for Syge, kardinal *Fiorenzo Angelini* er overbevist om, at de midler, der nu anvendes på prævention og abort kunne anvendes til at redde børn i livsfare. Han fremlagde UNICEFs tal: 20 mio. børn blev ramt af krig i 1993. Mere end halvdelen mio. blev dræbt, over fire mio. blev handicappede, 12 mio. blev boligløse og fem mio. kom i flygtningelejre. Også i Europa findes problemet. I Jugoslavien-konflikten er der 300.000 børn af i alt 411.000 flygtninge.

Tvangsforflytning af kristne i Tyrkiet

Wien (KIPA) – Menneskerettighedsorganisationen »Christian Solidarity International« har i et brev til den tyrkiske præsident, *Süleyman Demirel* protesteret mod det tyrkiske militærs fordrivelse af indbyggerne i en kristen landsby i det sydøstlige Tyrkiet.

Inden fordrivelsen protesterede CSI mod militærets krav om, at de 300 kristne indbyggere i landsbyen Kösralli nær den irakiske grænse skulle forlade deres hjem inden for en uge. De kristne er blevet ofre for konflikten mellem det tyrkiske militær og det kurdiske parti PKK.

»Mesopotamien-foreningen« i Schweiz opfordrede ligeledes alle demokratiske partier, kirker og menneskerettighedsorganisationer i Vest til at forhindre, at landsbyen rømmes. Den assyriske befolkning skal igen rømme en

landsby, skriver foreningen. For få måneder siden blev landsbyen Bote (Bardakei på tyrkisk) totalt ødelagt, og nu skal Hassana (Kösralli på tyrkisk) lide den samme skæbne, siger Mesopotamien-foreningen.

Kösralli er som den eneste landsby, der kun bebos af kristne, af største betydning for den lille kristne minoritet i Sydøsttyrkiets. For 30 år siden boede der ca. 40.000 kristne i Tur Abdin-området, i dag er der kun 2.000 tilbage. Ca. 900 landsbyer er ryddet af den tyrkiske hær.

Tilfreds med ny forfatning i Sydafrika

Pretoria (KIPA) – De katolske biskopper i Sydafrika er tilfredse med udkastet til landets nye forfatning. Den er en sejr for viljen til kompromis og tolerance, siger biskopperne i en erklæring.

Forhandlingsresultatet viser, at der findes samarbejdsvilje i landet. De beklager, at ikke alle politiske partier tog del i forhandlingerne i Kempton Park. Indtil valget i april 1994 er der tid til at give forfatningen dens endelige udformning, siger biskopperne. I forhandlingerne deltog den sydafrikanske regering, ANC og 19 andre partier.

Politichef dømt for mord på præst

Ciudad de Panama (KIPA) – Mere end 20 år efter mordet på den colombianske præst *Hector Gallego* har en domstol i Panama fundet tre officerer skyldige. Den ene af de dømte er den forhenværende politichef for den tidligere magthaver, *Manuel Antonio Noriega*, *Nivaldo Madrinan*. De to andre er en kaptajn og en oberstløjtnant.

Gallegos død i juni 1971

Andrej Rubljovs berømte Tre-enighedsikon fra 1400-tallet.

Rubljov-ikoner tilbage

Moskva (KIPA) – To kostbare russiske ikoner kan igen anvendes liturgisk, har Boris Jeltsin bestemt. »Gudsmoderen fra Vladimir« fra det 12. århundrede, der har haft varig indflydelse på det russiske ikonmaleri og »Tre-enighedsikonet« af Andrej Rubljov fra det 15. århundrede har hidtil været udstillet på det statslige Tretjakov galleri i Moskva.

Jeltsin har dog begrænset aftalen til, at begge ikoner »udelukkende« tilhører staten. Bolsjevikkerne beslaglagde begge billeder umiddelbart efter oktoberrevolutionen. Kirken har længe krævet dem tilbage, men museumsfolk argumenterede med, at fugt og temperatursvingninger ville ødelægge kunstværkerne. Jeltsin lovede ved indvielsen af Kasan-katedralen patriarken af Moskva og hele Rusland, *Aleksej II*, at han ville tage beslutning i striden.

Ny blomstringstid for ikonmaleri

Samtidig oplever ikonmaleriet en ny blomstring i Rusland. Hvor det før oktoberrevolutionen næsten udelukkende var munke, der var beskæftiget med at

»skrive« ikoner, er der i dag mange »verdslige« kunstnere, der maler ikoner. De gamle ikonmalere holdt sig strengt til regler, der var foreskrevet i malebøger. Men med de nye kunstnere har denne stivnede kunstart fået nyt liv.

Også religiøse avant-gardister

Forlaget »Kljutsj« i Moskva har offentliggjort et billedværk med sådanne moderne ikoner. De vigtigste repræsentanter for den nye skole er repræsen-

teret ved *Georgij Tsjerkasov* og *Alexander Tjasjkin*, der bringer folkelige elementer ind i maleriet. Ikon-avantgardisten *Igor Kislizins* værk med Skt. Georg og ærkeenglen Michael er med, og *Tamara Nadirovas* omstridte billede »Folkets Gudsmoderen«. Efter mange præsters mening, er denne Madonna for verdslig, men den har opnået stor popularitet i folket. Kopier af dette billede kan også købes i Moskva-patriarkatets ikon-butik.

Elever vælger religion i skolen

Bratislava (KIPA) - Fler-tallet af de skolepligtige elever i Slovakiet har valgt faget religion fremfor alternativet etik. Ifølge det slovakiske kulturministerium har 60% valgt religion i dette skoleår.

Der er store forskelle mellem land og by. I Bratislava og andre større byer har over halvdelen valgt etik-undervisning. I landområderne har helt op til 90% valgt religionsundervisning, der kan være evangelisk, ortodoks eller katolsk. Eleverne modta-

ger undervisning i religion eller etik fra 5. til 8. klasse og igen i 10. klasse.

Den slovakiske Bispeskonference havde emnet på dagsordenen ved deres sidste møde. Flere steder i landet vægrer myndighederne sig ved at betale religionslærerne. Ifølge biskopperne skyldes det, at myndighederne fejlagtigt tror, at faget er frivilligt. Der er tale om obligatorisk undervisning, selv om der er tale om et valgfag med etik som alternativ.

Møde mellem den katolske og de gamle Øst-kirker

New Delhi (KIPA) - I den sydindiske by Kottayam har der været et vigtigt møde mellem repræsentanter for den katolske kirke og de såkaldt gammelorientalske kirker.

Formålet med mødet var en yderligere tilnærmelse mellem de gammelorientalske kirker og den katolske kirke. Der har været fem konsultationer

siden 1971, hvor man har opnået vidtgående overensstemmelser. Møderne har været arrangeret af »Pro Oriente«, en stiftelse, der blev oprettet af kardinal König fra Wien. I mødet deltog repræsentanter for tre katolske riter i Kerala: den latinske, den syro-malabariske og den syro-malankariske samt den nestorianske »Apostoliske Østkirke« og den

evangeliske Mar Thomakirke.

Uoverensstemmelserne er meget gamle. På konciliet i Chalcedon 451 udskilte forskellige kirkesamfund sig fra hovedretningen på grund af teologisk forskellige opfattelser. Men der har været store fremskridt i dialogen både med patriarkatet i Antiochia (jakobitterne) og de Thomaskristne.

Kardinal og imam kræver fangeudveksling i Bosnien

Zagreb (KIPA) – Den kroatiske kardinal *Franjo Kuharic* og overhovedet for muslimerne i Bosnien, imam *Mustafa Ceric* kræver øjeblikkelig fangeudveksling mellem alle stridende parter i Bosnien. Ligeledes kræver de fri adgang for hjælpekonerne.

Fortvivlet situation i det centrale Bosnien

I erklæringen hedder det videre, at alle fordrevne skal have ret til at vende tilbage til deres hjem. Politikerne skal gøre mere for at opnå en fredsløsning.

Kuharic har i et brev til FN's generalsekretær, *Boutros Boutros Ghali* krævet, at der sendes en repræsentant fra FN til Bosnien-Hercegovina for at sikre, at menneskerettighederne bliver overholdt. I brevet beskriver han den fortvivlede situation for kroaterne i det centrale Bosnien, specielt i enklaven Nova Bila. Der lever 70.000 indbyggere med 25.000 fordrevne. Nova Bila har været omringet i seks måneder, og det har ikke været muligt at komme frem med hjælpemidler.

Kuharic henviser til den fjerde Genève-konvention og beder om, at Boutros Ghali vil sikre nødhjælpsleverancerne og medvirke til, at det eneste fungerende hospital i området, som drives af franciskanerne, kan sikres fortsat virke.

Hvordan overleve vinteren?

Caritas-organisationerne fra Schweiz, Østrig, Tyskland, Italien, Frankrig, USA og Kroatien har på et møde i Zagreb diskuteret, hvorledes man bedst kan sørge for de hundrede-tusindvis af flygtninge i

Kroatien og Bosnien-Hercegovina den kommende vinter. Man vil ansøge regeringerne om levnedsmidler, medicin og hygiejniske artikler.

Ifølge Vatikanets Radio blev to franciskanere dræbt under et kroatisk angreb i den bosniske by Fojnica. Den ene var prior i klosteret i Fojnica. Byen faldt i kroatiske hænder tilsyneladende uden modstand fra den bosniske hær.

Kard. Franjo Kuharic

Nej til etnisk deling

Zagreb (KIPA) – De katolske biskopper i Kroatien og Bosnien er imod en tredeling af Bosnien efter etniske kriterier. En sådan løsning vil betyde, at den katolske kirke forsvinder fra serbisk og muslimsk kontrollerede områder, hedder det i en erklæring, der er underskrevet af ær-

kebiskoppen af Zagreb, kardinal *Franjo Kuharic* og ærkebiskoppen af Sarajevo, *Vinko Puljic*.

De beklager, at halvdel af Bosniens 830.000 katolikker er fordrevet og de fleste kirker ødelagt. De politiske løsninger skal tage udgangspunkt i ethvert menneskes »naturlige og historiske« ret til at kunne blive i sit land. Katolikker både kan og vil leve fredeligt sammen med mennesker med andre religioner, siger biskopperne.

Montenegros ortodokse kirke løsriver sig

Podgorica (KIPA) – I Montenegros gamle hovedstad, Cetinje, stemte i slutningen af oktober mere end 1.000 mennesker med akklamation for en løsrivelse af den montenegrinske kirke fra det serbisk-ortodokse patriarkat i Beograd.

Derefter blev - i overensstemmelse med en gammel tradition - overhovedet for kirken valgt af folket. Metropoliten for den nye montenegrinsk-ortodokse kirke blev *Antonije Abramovic*. Efter sin pensionering som arkimandrit i den »ortodokse kirke i Amerika« i Canada var

den 73-årige munk flyttet tilbage til Montenegro.

Løsrivelsen fra Beograds jurisdiktion er ikke blevet anerkendt af nogen af de andre ortodokse kirker. Den serbisk-ortodokse patriark, *Pavle* havde i TV appelleret til *Abramovic* om ikke at danne en skismatisk kirke. Blandt montenegrinske ortodokse er der i de sidste år vokset et stærkt ønske frem om selvstændighed. Allerede i 1990 samlede en komité 10.000 underskrifter med krav om autokefali (juridisk selvstændighed) for den ortodokse kirke i Montenegro.

Sion-Fællesskabet på besøg i Danmark

Sion-Fællesskabet er et Katolsk Evangeliserende fællesskab som nu for 2. gang besøger Danmark for at evangelisere såvel blandt unge som ældre.

Gruppen er i Danmark fra 30. januar til 27. februar. I den periode besøger de tre katolske skoler, nemlig Sankt Ansgar, Sankt Paul og Sankt Knuds skole, hvor de evangeliserer i form af drama, musik, vidnesbyrd og samtaler med eleverne gennem undervisningen.

Foruden besøg på skolerne afholder gruppen »Youth Rally« i Sankt

Pauls Kirke, Køgevej 162, 2630 Tåstrup. Der er S-Tog/bus nær ved kirken, og unge fra fjern og nær er velkomne til dette »Youth Rally« under temaet »Kom og Se« og der bliver garanteret noget at se på. Lederen af deres musikband, Andy Summer er tidligere rockmusiker. Kom og vær med. Unge fra 13-14 år og opefter er velkomne. Rallyet finder sted torsdag den 17. februar kl. 19.00 i Sankt Pauls kirke.

Endvidere afholder gruppen en lederdag for unge (18 år og opefter) lørdag den 12. februar

samt en evangelisationsweekend for voksne i weekenden den 19.-20. februar. Begge disse arrangementer finder sted i Sankt Annæ Kirke, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København.

Mødet lørdag d. 12. februar starter kl. 10.00 og slutter kl. 17.00. Madpakke medbringes. Mødet d. 19.-20/2 starter kl. 10.00 og slutter kl. 16.00 søndag.

Alle møderne vil blive på engelsk.

Alle er velkomne, og det er vort håb, at præsterne og menighederne vil slutte op om disse arrangementer i dette tiår op til år 2000, som jo af pave Johannes Paul II, er udråbt til et evangelisationstiår (1990-2000).

Yderligere oplysninger:
Søster Anna, tlf. 43 99 81 57
Benny Blumensaat, tlf. 43 52 64 25

Benny Blumensaat

Bønnens apostolat ved Paul Keller SJ

Hjælp de syge til at se deres lidelse i troens lys

At »Verdensdagen for de Syge« må hjælpe folk til at genkende den lidende og herliggjorte Kristus i deres syge medmennesker.

»De syges Dag« opfordrer os til at forsøge alt, hvad der kan gøres for at lindre de syges lidelser og forbedre deres situation. Den tilskynder os også til at hjælpe dem til at se deres lidelse i troens lys og at acceptere den som delagtighed i Kristi forløsningsværk.

Hvorfor skulle Lazarus blive syg og dø? Jesus elskede da Marta og Maria og deres bror Lazarus. De tre søskende kunne ikke forstå, hvordan Jesus kunne sige: »Denne sygdom er ikke til døden«, og Lazarus døde alligevel. Endnu mindre kunne de fatte, at »Guds gerning« således skulle åbenbares.

Hvorfor skulle Jesus lide og dø? Han græd ved sin vens grav. Han blev rystet i sit inderste, også ved tanken om sin egen skæbne. Men trods alt

brændte der i hans sjæl et stort lys: Ved korsets mysterium ville han tilbyde hele menneskeslægten adgang til opstandelsens herlighed.

Hvorfor skal der stadig være lidelse og død? Når skriften siger, at Gud er kærlighed! Det er foreløbig et uudgrundeligt mysterium, at Gud også lader kirken og mange mennesker i og uden for kirken få del i sin Søns lidelse. Vi kan ikke se nogen mening. Når en patient opdager, at han er ét med Kristus, som har lidt for verdens frelse, og når han søger at bære det uudgæelige med Kristus, er der også i hans sjæl et lys, og meget af lidelsens bitterhed er overvundet (sml. Guardini, Vor Herres Jesu Kristi Korsvej).

Des mere må vi bede for dem, som ikke ejer Evangeliets trøst, og søge at skaffe dem lindring. Det er ligefrem en endeløs opgave. Men den må løses. For »Jeg har været syg, og I har taget jer af mig!«

Vi beder også om, at syge og døende i U-landene, og specielt AIDS-ofrene, må få den hjælp og pleje, de har brug for.

Antallet af AIDS-patienter i mange udviklingslande stiger på alarmerende måde. Hospitalerne kan slet ikke rumme alle de syge, som burde behandles, og selv om personalet, læger og sygeplejersker, blev ved at arbejde både dag og nat, ville de ikke kunne overkomme at hjælpe alle.

Hospitalerne er nødt til efter en meget nødtørfert behandling at sende endda alvorlige tilfælde bort. Hvorhen? Til langsomt og ensomt at dø hen. Mange af disse mennesker har allerede mistet deres pårørende; også utallige børn ligger hjælpeløse i hytterne.

Derfor gælder det om endnu bedre at koordinere al kirkelig og offentlig hjælp. Både de syge og døende og deres hjælpere har brug for vores apostoliske forbøn.

Video-film fra KVIP om præstens arbejde:

Også om søndagen

Der er mennesker, der har den opfattelse, at en præst, bortset sådan fra et par bryllupper, begravelser og den ugentlige konfirmationsundervisning, kun arbejder lørdag, når han skriver sin prædiken og så ved gudstjenesten fra 10-12 om søndagen. Det må være et nemt og overkommeligt job. Ikke mindst, da han jo kun behøver én bog til forberedelsen: Biblen.

I en video-film (47 min.) forsøger KVIP (Katolsk Videoproduktion) at gøre op med denne vrangforestilling ved at følge pastor Hans Esmark, Hil-

lerød i hans daglige arbejde. Vi kigger ham over skulderen og ser hans overtegnede kalender, vi følger ham til husmesse, vi ser ham aflægge besøg hos en gammel dame fra menigheden og holde møde med de unge, som han har et yderst hyggeligt forhold til. Og vi ser ham også ved en børnemesse, hvor børnene herligt dramatiserer historien om den hellige Martin, ham der delte sin kappe med en tigger.

Ind imellem fortæller Hans Esmark, hvordan det gik til, at han blev præst og valgte at leve alene, uden kone og børn.

Det siges ligeud, at det sommetider er ensomt og svært.

Myten om, at man som præst kun behøver »én bog«, gennemhulles ligeledes, da Hans Esmark fortæller interessant om sine fem års studier.

Sommetider kan også en præst overfaldes af tvivl, men præstegerningen er i følge Hans Esmark »den totale livsopgave«, hvilket smukt illustreres, da han bliver ringet op midt i middagsmaden af et sognebarn i en vanskelig situation, og straks forlader frikadellerne (og hastigt tager sin »romerflip« på!) for at rykke til undsætning. At være præst er at gøre sig til redskab, at formidle et glædesbudskab, og glæde er der meget af i filmen.

»Også om søndagen« er en god, omend lidt springende fremstilling af en moderne katolsk sognepræsts hverdag. Den er nok »uegnet for børn«, i den betydning, at der er for lidt »action« i den. Men dens dvælende tempo, de mange smukke naturbilleder og Esmarks oprigtige og kloge tale gør den velegnet til unge og ældre katolikker - og hvem ved: måske kan den hos unge mennesker skabe lyst til selv at gå ind i en sådan gerning, der, som det flere steder betones, er meget givende, for »det er ved at give, at man får«, som Hans Esmark siger.

Merete With

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Magleås-arrangementer

Lø. d. 5.-sø. d. 6.2.:
Tidebøns-weekend v/ pastor Timmermann, søster Abraham, Jerusalem og Ulla Elmquist
Fr. d. 4.-sø. d. 6.3. 94:
»Højskoleweekend«. Hildegard af Bingen, v/ Kirsten Kjærulff m.fl.
Sø. d. 13.3. 94 kl. 15.00:
Mag. art Niels Birger Wamberg fortæller om »Digtere i Nordsjælland«. Der er kaffe/te og kage i stuene fra kl. 14.00. Pris kr. 30.-.
Sø. d. 27.3. 94 kl. 14.00:
»Passionsspil« v/ elever fra Sankt Annæ Skole. Kaffe/te/saftevand og kage.
Pris: Voksne kr. 25.-. Børn gratis.
To. d. 31.3.-ma. d. 4.4. 94:
Påskerefugium
To. d. 23.6. 94 kl. 17.00:
Midsommertræf
Lø. d. 23.-lø. d. 30.7. 94:
Højskoleuge
Sø. d. 7.-lø. d. 13.8. 94:
Pensionistuge
S-tog til Birkerød station
Bus 328 til Høsterkøb
Bus 500 S til Høsterkøbvej

Rubrikannoncer ..... kr. 4.00
Tekstideannoncer
pr. mm. pr. sp. .... kr. 5.00

Academicum Catholicum

I anledning af det nyoprettede franciskanerkommunitet i Roskilde indbyder AC til foredrag med temaet franciskaner i dagens Danmark ved pater Hans Christoffersen OFM Conv. onsdag den 2. februar kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b.
Alle er velkomne.

Det sker på Magleås:

Ti. d. 1.-on. d. 2.2.:
Dansk Flygtningehjælp
Fr. d. 4.-lø. d. 5.2.:
Mørks skole, Hillerød
Lø. d. 5.-sø. d. 6.2.:
Tidebøns-weekend
v/ pastor Timmermann, søster Abraham, Jerusalem og Ulla Elmquist
Ma. d. 7.-ti. d. 8.2.:
Roskilde kommune
Ma. d. 7.-ti. d. 8.2.:
Dansk Socialrådgiverforening
On. d. 9.-fr. d. 11.2.:
Danske Fysioterapeuter
To. d. 10.-fr. d. 11.2.:
Undervisningsministeriet
Fr. d. 11.-lø. d. 12.2.:
Institution Æblehuset
Ma. d. 14.-ti. d. 15.2.:
Kbhns. Teknik. gymnasium
On. d. 16.-to. 17.2.:
Hørsholm kommune
Fr. d. 18.-sø. d. 20.2.:
Sankt Mariæ sogn
Sø. d. 20.-ti. d. 22.2.:
Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
Ma. d. 21.-ti. d. 22.2.:
Den Sociale Højskole
To. d. 24.-fr. d. 25.2.:
Københavns Universitet,
Det Humanist. Fakultet
Fr. d. 25.-lø. d. 26.2.:
Sankt Joseph skole, Ringsted
Lø. d. 26.-sø. d. 27.2.:
Katolsk Radio- og Fjernsynsklub
for Storkøbenhavn
Sø. d. 27.-on. d. 2.3.:
Danske Fysioterapeuter

Højskoleuge på Magleås 24.-31. juli 1994

»Europa i morgen og i går«

Der trykkes nye Europakort i disse år. Byer får nyt navn eller dets gamle tilbage. Nationer bliver til regioner.

Angst for evt. opløsning/forandring og tab af identitet giver gode vækstbetingelser for yderliggående nationalistiske bevægelser.

Det er/bliver tvingende nødvendigt at besinde sig på, hvem man selv er, - hvilke fælles rødder, som de giver sig til udtryk i sprog/historie/religion/menneske- og samfundssyn, der kan give den enkelte fodfæste og identitet.

Dette er naturligvis også en udfordring til kirken i Europa. Hvorledes kan den som institution og med sin forkyndelse være med til at præge udviklingen i en mere fredelig og demokratisk retning?

Højskoleugen handler om denne besindelse - og tager emner op i foredrag, film, udflugt og gudstjenester.

Bl.a. medvirker: Uffe Østergaard, Karsten Flødelius, Henning Silberbrandt, Ellen Marie Lebahn, Tove Veilstrup og Brian Mcguire.

Pris: kr. 2.050.-. Tillæg for eneværelse kr. 350.-.

Tilmelding til Magleås sekretariat på tlf.: 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 300.- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Det Kristne Arbejdsfællesskab

Projekt for langtidsledige

Vi forbereder foråret i staudgartneriet, dyrkingen af vilde planter og gennemgår den nye »Hjemmeserviceordning«.

Vi har kontakt til advokat, revisor og socialrådgivere og kan rådgive omkring regnskab, moms, forsikring, markedsføring m.m.

Projektet drives med støtte fra Socialministeriet.

Kom og vær med til vort møde: søndag d. 30. januar kl. 15.00 hos:

Cecilie Dahlerup
Ndr. Fasanvej 10, 3. th. Frbg.
Tlf. 39 69 27 57

Det sker i Skt. Ansgars Kirke

Bredgade, København

16. februar. Askeonsdag: Kl. 19. Pontifikalmesse. Biskop H.L. Martensen prædiker.

26. februar. Retrætedag. Vi begynder kl. 11. Oplæg ved pater Hans Christoffersen O.F.M. Kl. 12.30 frokost, kl. 17 messe, prædiken ved pater Hans Christoffersen O.F.M.

5. marts kl. 17 messe med fasteprediken ved pater Frans van Haeran.

12. marts kl. 17 messe med fasteprediken ved pater Martin Chase S.J.

19. marts kl. 17 messe med fasteprediken ved pastor Benny Blumensaat.

29. marts kl. 17 Pontifikalmesse med indvielse af de hellige olie og prædiken ved biskop Hans L. Martensen.

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 76 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 MHz
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum - debatprogram
31.1.: Hør kirken og de kristne en profetisk sendelse i dagens samfund?

7.2.: Overbefolkning - bl.a. om kirkens rolle.

22.15: Mandagsrejsen

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 MHz
Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden

Torsdag: »Ugens gæst«

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

DUK-kalender

Ledertræning den 28.01.-30.01. 1994 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Ungdomsmesse den 30.01. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Lokalforeningsbestyrelseskursus den 12.02. 1994 i Vejle for alle landets bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.
Pris kr. 80,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog 200,00 over 25 år).

Ungdomsmesse den 27.02. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Årsmøde den 04.03.-06.03. 1994 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Alder: 16 år og opæfter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 28.01. 94.

Firmelse Øst weekend den 18.03.-20.03. 1994 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland-Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25.02. 94.

Romerodag den 24.03. 94 i Helligåndshuset i København.
Tilmelding er ikke nødvendig. Mad og drikkevarer kan købes.

Firmelse vest weekend den 25.03.-27.03. 1994 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 04.03. 94.

Ungdomsmesse den 27.03. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Løjrlødelserkursus den 15.04.-17.04. 1994 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1994.
Kurset er gratis.
Tilmelding senest den 25.03. 94.

Ungdomsmesse den 24.04. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantlederkursus den 29.04.-01.05. 1994 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.
Pris kr. 175,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 08.04. 94.

Ungdomsmesse den 29.05. 1994 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejrlø. Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.&by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ( )

Ankommer selv: ( )

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Retræter - Als Kloster

Den 11.-13. marts:

På vej til kontemplativ bøn.

Den 6.-8. maj:

»Sandheden skal frigøre jer« (Joh. 8,32)
- ud fra Johannes af Korssets liv og lære.

Leder: Grethe Livbjerg.

Pris: kr. 500,-.

Nærmere oplysning og tilmelding:

Grethe Livbjerg,
Kollegievej 4, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 63 53 33

Assisi 12.-22. juli 1994

Pilgrimsrejse til Assisi og de franciskanske steder i Umbrien og Toscana.

Togrejse og klosterpension. Henvendelse: Marianne Powell OFS, Egegårdsvej 46, 8900 Randers. Tlf. 86 42 39 53. Tilmeldingsfrist 21.2. 1994.

Døde

R.I.P.

Vor kære medsøster

Ansgaria Harders
f. 27.6. 1914

er død på Sct. Ansgars Plejehjem
i Aabenraa den 27.12. 1993

Sct. Hedvigssøstrene

Legater

Ellen og Bene Larsens legat

til fordel for trængende, enlige, ældre og svagelige mennesker - såvel mænd som kvinder - fortrinsvis medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark, uddeles af legatbestyrelsen i marts/april 1994.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl og alder samt kopi af forskudsopgørelse 1994 skal være legatbestyrelsen i hænde senest 15. februar 1994.

Ansøgning stiles til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Diverse

Et klaver/pianette til Magleås

Er der nogen, der kunne tænke sig at afhænde et rimelig godt klaver/pianette til en fornuftig pris (evt. gave) til Magleås? Vi savner meget et sådant i foredragssalen, hvor det skal kunne flyttes rundt.

Henvendelse til Magleås på tlf. 4281 0715, Elin Udum, Magleås Kursuscenter, Høsterkøbevej 6, 3460 Birkerød.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 4,00
Tekstsideannoncer pr. mm pr. sp. .... kr. 5,00

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revision • Regnskab • Skat
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE
Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 • Roskilde • 42 35 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32,
2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 og 31 21 80 32

6.000 voksne døbt i Vietnam i 1992

Ho-Chi-Minh-byen (KIPA) - Tusinder af mennesker i Vietnam vender tilbage til kristendommen eller omvender sig til den. Alene i bispedømmet Ho-Chi-Minh-byen blev 6.000 voksne døbt i 1992, meddeler Vatikanets Radio.

Børn fra 500 familier på én dag

I en landsby nær Hanoi modtog børnene fra 500 familier dåben på én dag. Grunden til de mange konversioner er bl.a. en formindskelse af presset på katolikkerne. Katekismus-undervisningen især i den sydlige del af landet er ret velbesøgt, da myndighedernes kontrol er lempeget.

Under pres siden 1954

Katolikker blev siden 1954 af den kommunistiske regering diskrimineret ved skoler og læreanstalter. Mange katolikker fortrak derfor ikke at erklære sig som kristne.

Venezulanske biskopper kræver beskyttelse af Amazonas-indianere

Caracas (KIPA) - De katolske biskopper i Venezuela har opfordret landets regering til at sende tropper til Amazonas-området op til den brasilianske grænse for at beskytte Yanomami-indianerne mod

overgreb fra illegale guldgravere.

I brevet til regeringen skriver næstformanden for Den venezuelanske Biskopkonference, *Baltazar Porras Cardozo*, at spørgsmålet om de oprindelige indbyggere indtil videre ikke har været et centralt spørgsmål i Venezuela. Men efter massakren for nylig er det på tide at tage passende forholdsregler for at forhindre nye forbrydelser mod indianerne.

»Indianernes præst« myrdet i Columbia

Bogotá (KIPA) - I Colombia er *Rafael Antonio Sierra*, der er kendt som »Indianernes præst« blevet skudt af ukendte personer i sakristiet i kirken i Maicao. Den 72-årige præst har i årtier været kendt for sit arbejde for Wayuu-indianerne i Colombia.

Dræbt af guldgravere

Porras leder en kommission, som biskopkonferencen har nedsat efter mordene på Yanomami-indianerne. Ifølge en rapport fra kommissionen blev indianerne dræbt af brasilianske guldgravere på venezulansk territorium.

Det 16. europæiske ungdomstræf med brødrene fra Taizé fandt denne gang sted i München. Mange tusinder unge trodsede vinterkulden ved friluftskøkkener. Billedet med broder Roger er fra en af de mange bønstimmer i byens kirker. Foto KNA.

Kard. Deskur ønsker synode om kirken og medierne

Beklager Vatikanets manglende indsigt

Rom (KIPA) - Kardinal *Andrzej Maria Deskur* foreslår, at der indkaldes til en bispesynode om kirken og massemedierne. Deskur, der i mange år var formand for Den pavelige kommunikationskommission for de sociale Kommunikationsmidler, mener, at biskopperne har brug for at blive mindet om massemediernes be-

tydning og retten og pligten til information.

Selv om koncildekretet »Inter mirifica« om medierne kom i 1968, er forholdet mellem kirken og medierne stadigvæk ikke uden problemer og gensidige fordomme, siger Deskur. Det skyldes bl.a. det langsomme kirkelige bureaukrati, men også mangel på fælles planlægning og struktur i mediearbejdet.

Intet samarbejde mellem Vatikanets egne medier

Den manglende koordinering og enhed ses både i de lokale kirker, der har oprettet mediekommisioner og på centralt hold i Vatikanet. Hvorfor er Vatikanets pressebureau »Sala Stampa« og avisen »Osservatore Romano« under

Statssekretariatet, hvorimod Vatikanets Radio drives af jesuitterne? spørger Deskur. Og ingen af de tre har noget med Medierådet at gøre. I en fremtidig mediepool i Vatikanet ønsker Deskur også, at Kongregationen for folkenes Evangelisering deltager.

Koncilets dekret om medie-apostolat

Deskur er pioner på medieområdet i Vatikanet. I 1954 begyndte han at arbejde i den nydannede kommission for biografer, radio og TV. Han var sekretær i den koncilkommission, der udarbejdede »Inter mirifica«. Han var formand for Mediekommisionen fra 1973 til 1980, hvor han efter en blodprop blev lammet i benene.

Indianer-opstanden i Mexico

Kirken bedt om at mægle

Mexico-City (KIPA) - Den katolske kirke i Mexico mægler i indianer-opstanden i den sydlige forbundsstat, Chiapas. Biskoppen af San Cristobal de las Casas, *Samuel Ruiz Garcia* har sammen med biskopperne i de to andre bispedømmer i forbundsstaten erklæret sig villige til at hjælpe. De forsøger sammen med repræsentanter for evangeliske kirker at løse konflikten.

I seks byer har mellem 200 og 300 indianere fra en hidtil ukendt bevægelse besat rådhusene. Ca. 60 mennesker meldes dræbt og mange andre såret. Betsættene erklærer at tilhøre »Den zapatistiske nationale Befrielseshær«. Den er opkaldt efter *Emiliano Zapata* (1877-1919), en legendarisk bonde- og indianerleder fra den mexicanske revolution.

Oprørerne kræver, at

Går ind for løn til husmor-arbejde

Rom (KIPA) - Vatikanets avis »Osservatore Romano« støtter, at husmoderarbejdet får en »samfundsmæssig og finansiell anerkendelse«, hvis kvinden giver afkald på en erhvervsmæssig karriere for at opdrage børnene.

»Osservatore« roser et

lovforslag i Frankrig, hvor kvinder (eller mænd) kan få løn for husarbejde. Samtidig betegner avisen eksempler i Italien på opsigelse af kvinder på grund af børn som »umenneskelige«. Staten skal garantere kvinders rettigheder, skriver avisen.

To Rom-tro kinesiske biskopper løsladt

- men en af deres kirker revet ned

Milano (KIPA) - To katolske biskopper, som blev fængslet sammen med en gruppe troende i december 1990, er sat på fri fod, meddeler det pavelige missionsværk PIME i Milano. Løsladelsen er et vigtigt skridt fra Pekings side til bilæggelse af konflikten med den katolske kirke.

Måske led i langsom opblødning

Det drejer sig om to såkaldt Rom-tro biskopper. Den ene er *Pierre Chen Jianzhang*, biskop af Baoding og den anden er hjælpebiskop i Yixian, *Cosmas Shi Enxiang*. I Kina er den Rom-tro kirke stadig undertrykt. Det er kun den regimetro »Pa-

triotiske forening for kinesiske katolikker«, der har officiel anerkendelse.

Tvetydig holdning

Der er dog ikke tale om nogen entydig holdning. I byen Dongguzhai i provinsen Hebei er en kirke blevet revet ned. Politiet arresterede kortvarigt fem menighedsrådsmedlemmer, hvorefter kirken, der var bygget af menigheden, blev jævnet med jorden af en bulldozer.

Myndighederne erklærede, at kirken var centrum for regionens »Rom-tro« katolikker, og at provsregeringen derfor havde besluttet at rive den ned.

Nej til brugen af lig ved bil-test

Rom (KIPA) - Man kan ikke retfærdiggøre anvendelsen af lig i testningen af biler, skriver Vatikanets

avis »Osservatore Romano«. Kirken går ikke ind for en »lig-kult«, heller ikke selv om den går ind for en værdig begravelse selv af embryoer. Den mener også at udtagelse af organer til transplantation er berettiget, og modsætter sig ikke obduktion til videnskabelige eller pædagogiske formål, skriver moralteologen *Gino Conetti*.

Grænsen overskredet

Men i tilfældet på det retsmedicinske institut i Heidelberg i Tyskland er grænsen overskredet. »Hverken det videnskabelige formål eller de pårørendes samtykke kan retfærdiggøre et sådant eksperiment etisk«, skriver Osservatore.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Heistad Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 9. februar

ransplantation og etik, side 5
 konomi og evangelisering, side 6
 Årets fasteaktion, side 7-14
 verdens budskab, side 16-17
 omsorg for syge og døende, side 18

katolsk orientering

Katolsk-luthersk dokument før påske

Rom (KIPA) – Et katolsk-luthersk dokument med titlen »Kirke og retfærdiggørelse« kan ventes offentliggjort før påske. Det meddelte formanden for Det katolske Enhedsråd, kardinal *Edward Idris Cassidy* ved begyndelsen af den økumeniske bedeuge.

En fundamental odstrid

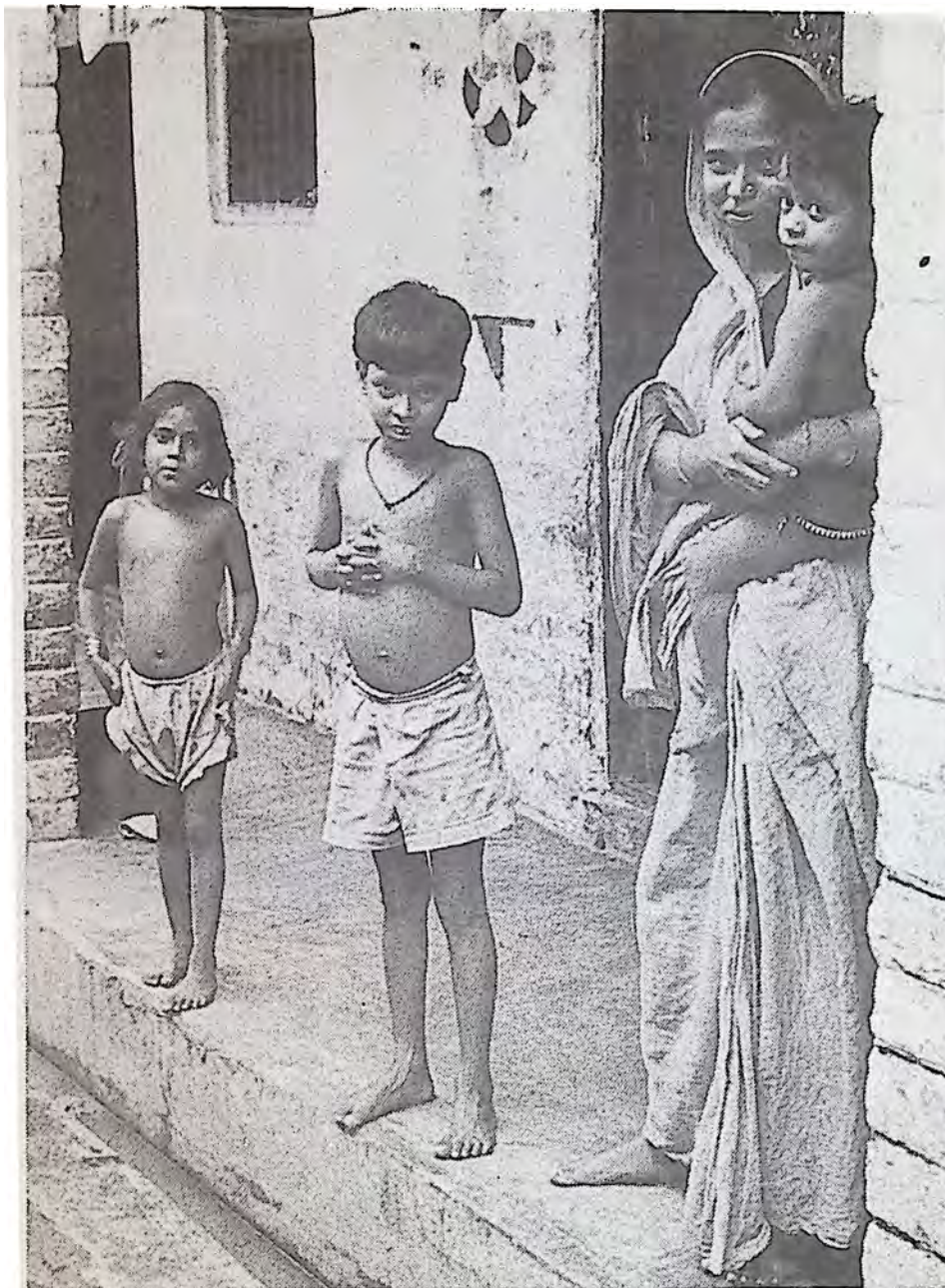
Det 140-sider lange dokument fra den blandede katolsk-lutherske kommission har ifølge kardinalen været en af de vanskeligste opgaver for kommissionen. Teksten fastslår det, at der vedrørende dette emne ikke

er »nogen fundamental modstrid«, siger Cassidy. Samtidig understreger han, at den katolske kirke har en omfangsrig og kompleks teologisk dialog med alle kristne kirker.

Mexicos biskopper mægler

San Cristobal de las Casas (KIPA) – Syv mexicanske biskopper er med i en kommission, der skal søge at løse konflikten i Chiapas-regionen mellem regeringen og Den zapatistiske Befrielseshær. Biskoppen af Tapachula, der ligger i Chiapas, *Felipe Arizmendi Esquivel* siger til journalister, at kirken er stærkt engageret i fredsprocessen.

Kirken fordømmer vold, men mener, at man også må tage hensyn til årsagerne til opstanden i Chiapas. Mexicos præsident, *Salinas de Gortari* har udnævnt *Manuel Camacho* som regeringens repræsentant i mæglingskommissionen.

8 sider om årets nordiske fasteaktion i dette nummer. Foto KNA.

Sundhed for alle

Rom (KIPA) – Sundhed og sundhedsvæsenet hører ifølge pave *Johannes Paul II* til de mest påtrængende spørgsmål i vores tid. I sit budskab til den anden Verdensdag for de Syge den 14. februar siger paven, at næsten en tredjedel af verdens befolkning mangler de mest basale sundhedsforanstaltninger.

Aktiv solidaritet

Verdenssundhedsorganisationen WHO's kampagne »Sundhed for alle i år 2000« kan blive til en illusion, hvis den ikke fører til en »aktiv solidaritet«, siger paven. *Johannes Paul II*, der selv har oplevet sygdom, både efter attentatet i 1981 og efter tarmoperationen sidste år, henvender sig først og fremmest til de syge, men også til medarbejderne i sundhedsvæsenet.

PLO ønsker forbindelser med Vatikanet

Rom (KIPA) – Efter aftalen mellem Vatikanet og Israel ønsker Den palæstinensiske Befrielsesorganisation, PLO også officielle forbindelser med Vatikanet. PLO-repræsentanten, *Nemer Hammad* har sammen med en delegation været i Vatikanet for at forhandle om oprettelsen af en bilateral kommission.

Under den »lange og hjertelige« samtale med Vatikanets »udenrigsminister«, ærkebiskop *Jean-Louis Tauran* og »viceudenrigsminister«, msgr. *Claudio Celli* talte man om situationen i området, meddeler Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*. Der blev ikke oprettet nogen kommission, men dialogen med PLO er blevet mere officiel, og mødet i Vatikanet er begyndelsen på en ny fase, hedder det.

Tyske biskopper kræver en ændret u-landspolitik

Bonn (KIPA) – De tyske katolske biskopper opfordrer industrinationerne til at ændre deres politik over for den tredje verden. Vesten lever på udviklingslandenes bekostning, hedder det i en erklæring, som Den tyske Bispekonferences Verdenskirkekommission har offentliggjort.

I det 60-sider lange dokument med titlen »Befolkningsstiltvækst og fremme af udviklingen« understreger biskopperne, at fattigdommen i u-landene foruden indenrigspolitiske grunde også skyldes »internationale socio-økonomiske og politiske forhold«.

Der er brug for en reform i handelspolitikken og en

nedsættelse af Vestens statsstøttede overproduktion, for at den tredje verden får en chance på landbrugsområdet. For tiden skal udviklingslandene kæmpe med mange hindringer på EUs landbrugs- og industrimarked.

Tilbageholdende med våbeneksport

Gældskrisen truer med at kvæle det økonomiske fremskridt i mange lande, og derfor skal de enkelte lande have en delvis eller fuldstændig gældsregering. Efter biskoppernes opfattelse er industrilandene forpligtede til at stoppe opkoblingen af militært potentiale ved at føre en »re-

striktiv våbeneksportpolitik«. De frigjorte midler skal så anvendes til fattigdomsbekæmpelse.

Fødselsregulering uden statstvang

Biskopperne beskæftiger sig også med befolkningsregulering og familiepolitik. De anbefaler den såkaldte naturlige familieplanlægning og afviser abort som middel til fødselsregulering. Samtidig indrømmer de, at naturlig familieplanlægning ikke er praktisk brugbar for mange ægtepar. Biskopperne udelukker dog anvendelsen af p-piller blandt de præventionsmidler, som kan overvejes ved en samvittigheds-

afgørelse i sådanne tilfælde.

Men i den tredje verden drejer det sig især om en ændring af de samlede strukturer, fattigdomsbekæmpelse, sikring af de gamle og bedre uddannelse. Kun således kan den høje fødselsrate sænkes på længere sigt.

I dokumentet tilbagevises kritikken af kirkens holdning til fødselsregulering flere gange. Ifølge kirkelig opfattelse kan der »meget vel« gives grunde for indskrænkning af fødselstallet. Befolkningsstiltvæksten er særligt stor i de lande af verden, hvor katolikkerne udgør en forholdsvis ringe del af befolkningen.

Biskopperne advarer mod »præventionsimperialisme« og statens magtmisbrug ved familieplanlægning, som f.eks. i Kina.

Den ortodokse kirke er partipolitisk neutral

Moskva (KIPA) – Overhovedet for den russisk-ortodokse kirke, patriark Alexej II udtaler i et julebudskab, at den ortodokse kirke i Rusland vil forholde sig partipolitisk neutralt. De ortodokse kirker fejrede Kristi fødsel den 7. januar.

»Det står frit for ortodokse kristne at vælge forskellige politiske retninger. En kristen kan være demokrat, gå ind for en parlamentarisk eller præsidential republik, være monarkist eller endog kommunist. Men der er én ting, han ikke kan: ønske sin næste ondt,« erklærer patriarken.

Kirken er en god mægler i konflikter

Kirken tager derfor afstand fra erklæringer, som kan udlægges som en præference for et eller andet politisk parti, understreger Alexej. De kristne skal bedømme en politiker på, om hans handlinger bringer ondt eller godt til folket.

Kirkeledelsen er altid parat til at formidle i konflikter. Som eksempel nævner patriarken oktober-opstanden i parlamentet. »Jeg og den hellige synode gjorde alt, hvad der var menneskeligt muligt for at forhindre brodermorderiske blodudgydelser. Vi hører ikke op med inderligt at bede for Ruslands vel og opfordre til

at gøre bod,« hedder det i budskabet.

1993 var et godt år
Dokumentet indeholder også et tilbageblik på året. 1993 har været et godt år for kirken. Der er oprettet 2.500 nye menigheder i landet, staten har givet flere kirker tilbage og mange renoveringsarbejder på tidligere tilbagegivne kirker er afsluttede.

Også mange klostre er genoprettet eller nyopret-

tet, nævner Alexej. I 1988 var der 19 klostre, i 1993 er der tolv gange så mange, nemlig 220. Patriarken minder om kirkens sociale opgaver. »Hele kirken, hver menighed og hvert kloster, hver enkelt kristen skal med alle midler kæmpe mod onden i samfundet.« Han er især bekymret over den voksende kriminalitet og det store alkohol- og narkomisbrug.

Patriarken kommer ind

på de fænomener, der har fundet sted i kirker i Moskva, Smolensk, Ufa og Riga, og som de troende fortolker som undere. Fra flere ikoner er der strømmet velduftende olie. »Vi tager det som et tegn på Guds velsignelse af den russisk-ortodokse kirke,« skriver Alexej II.

For 30 år siden besøgte for første gang en russisk-ortodoks patriark den anglikanske kirke. Ærkebiskop Michael Ramsey, Canterbury, tager imod Alexej I, Moskva, i Londons lufthavn.

137 år Bedeuge for de kristnes enhed

(KIPA) – I mere end 70 lande har man 18.-25. januar fejret Bedeugen for de kristnes Enhed. I år var overskriften »Guds familie - kaldet til enhed i tro og handling«. Teksterne til dette års bedeuge stammer fra Irland.

England 1857

Den økumeniske bedeuge har sin oprindelse i England. 1857 dannedes »Association for the Promotion of the Unity of Christendom«. Nogle anglikanere, katolikker og ortodokse havde fundet sammen for at genforene de kristne med paven som garant for enheden.

Pius IX var imod

I starten forbød den katolske kirke foreningen, men i slutningen af det forrige århundrede tog pave Leo XIII ideen med bøn for kristen enhed op. Han fastsatte dagene til dette mellem Kristi Himmelfart og pinse. Fra 1920 opfordrede kommissionen »Faith and Order« i Kirkernes Verdensråd til en bønssøge, der ligeledes lå i ugen før pinse.

Fælles ordning siden 1941

I 1941 kom der en fælles ordning, der fastlagde bønsoktaven til januar. Fra 1966 blev bedeugen arrangeret økumenisk. Fremstilling af materialer til bedeuge

gen er siden den tid foregået i en kommission med repræsentanter fra Det pavelege råd for de kristnes Enhed og Kirkernes Verdensråd.

»Må jeg ikke få den som souvenir?...«, synes den græske patriark at bede sin ukrainsk-katolske bispekollega om. Ukrainerne har bibeholdt den overdådige byzantinske pragt siden oldkirkens dage. Foto fra Det andet Vatikanconcil 1962-65.

Ortodokse anbefaler fuldt kirkefællesskab

Et af de vigtigste resultater i den økumeniske dialog

Genève (KIPA) – Der står ikke længere noget i vejen for at ophæve kirkesplittningen mellem de gammelorientalske kirker og det økumeniske patriarkat. Den fælles teologiske kommission mellem de to kirkefamilier har anbefalet, at man slutter den mere end 1.500 år gamle splid. Alle gensidige fordømmelser og bandlysninger skal ophæves.

Samtalerne mellem de kirker, der er sluttet sammen med det økumeniske

patriarkat i Konstantinopel og de fem gammelorientalske kirker, startede i 1964. De ortodokse kirker har ca. 200 mio. troende og den koptiske kirke, den syriske kirke, den armensk-apostoliske kirke, den ortodokse kirke i Indien og den etiopiske kirke har tilsammen ca. 40 mio. troende.

Splittet siden konciliet i 451

De gammelorientalske kirker tog efter konciliet i Chalcedon (451) afstand fra pa-

triarkatet i Konstantinopel i protest mod den efter deres opfattelse for kraftige hellenisering af ortodoksien.

Anbefalingen er resultatet af det seneste møde i Genève og anses for at være et af de vigtigste resultater i den økumeniske dialog. Ophævelsen af splittelsen kan finde sted, fordi begge sider har nået til den erkendelse, at de konciler og kirkefædre, der blev bandlyst eller fordømt, var ortodokse i deres lære, hedder det i anbefalingen.

Begge kirkefamilier har »altid holdt fast ved deres samme autentiske, ortodokse kristologiske lære« og deres biskopper stod i den ubrudte apostoliske tradition. Den fulde gensidige anerkendelse som ortodokse kirker følger, når lederne af de respektive kirker undertegner en kirkelig traktat.

Bør være en hastesag

Kommissionen anbefaler, at det fulde fællesskab »u-
fortøvet« virkeliggøres. Ingen af fortidens fordømmelser må tages i betragtning i fremtiden. Man skal sammen finde ud af hvilke patriarker, der skal nævnes i liturgien. En liturgisk kommission skal udarbejde de ændringer, der følger af foreningen, og foreslå en egnet form for koncelebration.

Den kirkejuridiske myndighed skal forblive i de lokale kirker, fordi der er fælles retsprincipper. Der skal oprettes en teologisk komité, der skal koordinere de andre komiteers arbejde og fremstille litteratur, der fremlægger den fælles trosforståelse.

Børnehaveder

Mariasøstrenes Børnehave i Nyborg søger ny leder, idet vores nuværende leder har valgt at gå på pension.

Stillingen ønskes besat pr. 1. maj 1994 eventuelt senere.

Børnehaven, der er selvejende, er normeret til 40 heldagsbørn i alderen 3 - 6 år og har 7 normerede stillinger, heraf 3 fuldtidsstillinger.

Børnehaven er katolsk og arbejder ud fra en kristen grundholdning.

Der eksisterer et frugtbart samarbejde med de øvrige institutioner i kommunen samt børne- og kulturforvaltningen.

Løn og ansættelsesforhold efter gældende overenskomst.

Ansøgningen, vedlagt eksamenspapirer samt udtalelser af tidligere ansættelser, sendes til børnehavens bestyrelse

Mariasøstrenes Børnehave
Tværvvej 11, 5800 Nyborg

Ansøgningsfrist: 1. marts 1994.

Nærmere oplysninger kan fås hos leder Svend Aage Wilkens på tlf. 65 31 27 15.

Kvindernes internationale bededag

Bededagen finder sted fredag den 4. marts under temaet »Gå, se - og gør så noget«

Hvert år - den første fredag i marts - fejres kvindernes internationale bededag i mere end 170 lande.

Fredag den 4. marts kan man deltage i bededagen, som har emnet »Gå, se - og gør så noget«. Bededagsteksterne er i år udarbejdet af kristne kvinder i Palæstina.

De kristne i Palæstina

bliver stadig færre - i dag er der kun ca. 50.000 tilbage (ca. 3% af befolkningen). De føler sig trængt af både muslimer og jøder, og mange har valgt at emigrere.

Kollekten i 1994 vil blive anvendt i Letland af Bap-tistsamfundets kvindeforbund og i Guatemala i Frelsens Hærs skole for unge mødre.

Bededagen er arrangeret af Danmarks økumeniske Kvindekommité. Bededagsteksterne kan fås uden vederlag ved henvendelse til sekretæren, Marianne Plum, Bryggervangen 4,2, 2100 København Ø, tlf. 39 29 87 40 (priv.) og 33 15 59 27 (arb.)

SW

Højskole-weekend på Magleås

fr. d. 4.3. kl. 19.00 - sø d. 6.3.94 kl. 14.00

Hildegard af Bingen

Mystik og musik i middelalderen.

Højskole-weekend med fordybelse i Hildegards mystik gennem hendes farvestrålende, dramatiske og dybt symbolske billeder og gennem hendes intuitive og vildsomme musik, der åbner for en kosmisk helhedstænkning.

Kan mystikken inspirere til en ny livsform?

Fredag d. 4.:

I. Indføring i Hildegard af Bingen's samtid.

- ved kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, Århus.

Lørdag d. 5.:

II. Middelalderens mystik hos Hildegard.

III. Den hl. Hildegards lægekunst.

IV. »Den mystiske vej«. Klosterliv og personlig udvikling i Hildegards musikdrama.

Søndag d. 6.:

VI. Kristen mystik som alternativ til New Age. Hildegards aktualitet i dag.

Weekenden ledes af cand. mag. Kirsten Kjærulff, forfatter til »Den ildfyldte kraft. Hildegard af Bingen«, og cand. mag. Jette Thomsen, organist og underviser i gregoriansk sang og kirkemusik.

Programmet tilrettelægges i samarbejde med Vor Frue Kloster.

Pris kr. 500,-.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 4429 eller check. Tlf. 42 81 07 15.

Det kommende pastoralråd forøges med fire medlemmer

Fire jyske pastoralenheder har fået flere valgberettigede katolikker op til valget

Efter en optælling af valgberettigede personer fra Katolsk Bispekontor pr. 1. januar sker der ændringer i fire jyske pastoralenheder, oplyser formanden for bispedømmets valgstyrelse, Erik Zieler. Der kommer således fire nye lægfolk i pastoralrådet fra pastoralenhederne 1, 3, 4, og 5.

Pastoralenhed 1 (Aalborg menighed) skal med 1.216 vælgere fremtidig ha-

ve 2 medlemmer i pastoralrådet.

Pastoralenhed 3 (Århus, Grenå menigheder) skal med 2.090 vælgere fremtidig have 3 medlemmer.

Pastoralenhed 4 (Silkeborg, Vejle, Herning og Horsens menigheder) skal med tilsammen 1.275 vælgere have 2 medlemmer.

Pastoralenhed 5 (Fredesborg, Kolding og Esbjerg menigheder) skal med til-

sammen 1.216 vælgere have 2 medlemmer i pastoralrådet.

Der er ikke sket ændringer i de øvrige pastoralenheder, oplyser Erik Zieler.

«katolsk orientering»

kk

Nyt trykkeri

»katolsk orientering« har fra og med dette nummer skiftet trykkeri, nemlig til Dansk AvisTryk i Glostrup. I 19 år er bladet blevet sat og trykt på Ny Dag i Nakskov, men der var bl.a. økonomiske fordele ved at skifte til Dansk AvisTryk.

Redaktionskontoret sørger nu selv for, at stort set al

bringer i kommende nummer en oversigt over alle 18 pastoralenheder, hvoraf det bl.a. vil fremgå, hvor mange lægfolk, søstre og præster, der skal vælges.

red.

Ny sognepræst i Maribo

Efter eget ønske ophørte pater *Irenæus Capellen O.F.M.Conv.* som konstitueret sognepræst for menigheden ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo pr. 1. januar. I stedet har biskoppen udnævnt pastor *Czeslaw Kozon* til konstitueret sognepræst.

Den nyviede pastor *Finn Arvé* har med virkning fra 27. november været andenpræst for menigheden i Maribo.

I meddelelsen fra bispekontoret oplyses det, at biskop *Theodor Suhr* er flyttet til Fiskergade 7-9 i Aabenraa.

Steno-Butikken nu i gadeplan

I midten af februar flytter Steno-Butikken fra 2. sal på Vesterbrogade 28 i København til gadeplan. Man kan bl.a. købe postkort, dåbs- og votivlys, krucifikser, ro-

senkranse, fasteduge, kirkemusik og religiøs musik. Desuden er der forskellige religiøse og teologiske bøger til børn, unge og voksne.

Abstinens- og fastebestemmelser

Den universelle Kirkes to forpligtende abstinens- og fastedage er askeonsdag den 16. februar og langfredag den 1. april 1994. Efter kirkerettens bestemmelser betyder abstinens, at man lader være med at spise kød. At faste betyder, at man kun spiser ét egentligt måltid om dagen og lader de øvrige måltider være et minimum, hvis man ikke helt undlader dem.

Personer fra 14 år og op- efter er forpligtet af abstinensbestemmelserne og

personer fra 18 år indtil 60 år er forpligtet af fastebestemmelserne.

Formålet med disse bestemmelser er at hjælpe os til at gøre bod efter Jesu Kristi befaling. Det er kun et minimum af bod, som Kirken forpligter til. Kirkerettens canon 1250 siger, at alle årets fredage og fastetiden er Den universelle Kirkes bodsdage og -tid. Selv om abstinens- og fastebestemmelserne ikke er forpligtende i bispedømmet, undtages på askeonsdag og

langfredag, opfordres man til alligevel at gøre bod på denne eller en anden passende måde på fredage og i fastetiden.

Bestemmelser for modtagelse af påskekommunion 1994

Messen og modtagelsen af Herrens legeme og blod er centrum i både den enkeltes og Kirkens liv. Kirken har derfor siden middelalderen pålagt de troende som et minimum at modtage Alterets Sakramente til påske,

hvor vi fejrer Kristi død og opstandelse og hans stadige tilstedeværelse iblandt os.

Tiden for modtagelsen af påskekommunionen strækker sig fra palmesøndag den 27. marts til pinsesøndag den 22. maj 1994.

Oliemesse

Messen, i hvilken de hellige olier indvies, finder sted tirsdag, den 29. marts 1994 kl. 17.00 i Sankt Ansgars Kirke.

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Det gudviede liv

I oktober mødes bispesynoden igen i Rom. Denne gang er emnet på dagsordenen ordenslivet. De lokale bispekonferencer verden over gør sig rede til debatten, og nogle af dem gør det i dagspressen, ihukommende det svære bud om kommunikation. I et par katolske lande foregår debatten for åben skærm. Andre steder har biskopperne kun sendt deres fælles biskoppelige stillingtagen til orientering hos de lokale ordensforesatte.

Selve oplægget fra Rom, de såkaldte *lineamenta*, har »Det gudviede liv« som titel. Den vakte fra starten ordensfolkens mistanke om en ensidig fokusering på hengivenhed til Gud, men uden et ord om ordenslivet som et fællesskab, en *communio* af ligesindede mennesker, hvilket dog var et af koncilets kongstanker bag bestræbelsen om at forny det religiøse liv.

Mistanken bliver bekræftet, når man nærlæser teksten. Endnu bortset fra, at oplægget hovedsageligt ser ordenslivet som en juridisk institution med hierarkiske strukturer, er dets værste og påfaldende mangel *det totale fravær af en konkret social kontekst for dette livsvalg*. Det opfattes tilsyneladende, som om dette liv leves i et tomrum, udelukkende viet til Gud i himlen, men slet ikke til tjeneste i kirken og verden. En østrigsk benediktiner har ironisk bemærket, at måske vil Rom fremprovokere en god debat med et dårligt oplæg.

Så vidt vides deler vore nordiske biskopper, der næsten alle tilhører et ordenssamfund, den udbredte utilfredshed med det skæve billede. Nogle biskopper har kaldt det perspektivløst. For mange ordenssøstre virker det åndeligt stillestående. Ordet kulturpessimisme er igen faldet i denne sammenhæng. Mange kommentarer gør indsigelse imod, at ophavsmændene bag teksten slet ikke ser ordenskald- og liv, sådan som ordenfolkene selv ser dem, først og fremmest navnlig som et *profetisk budskab* i en verden, der styres af begæret efter magt, penge og sex. Hvis de tre ordensløfter ikke forstås som *vidnesbyrd*, men blot som juridiske strukturer, mister de enhver betydning af *provokation* og *alternativ*.

Lydighed er lydighed mod evangeliet fremfor lydighed mod paragraffer og priorinder. Og hvordan kan og bør evangelisk fattigdom praktiseres af en missionsøster, hvis hun trods alt er rigere end de fattige, hun bor iblandt? Et påtrængende spørgsmål for hele verdensmissionen! Hvis endelig cølibatet kun ses negativt, som afkald, hvad oplægget synes at gøre, hvis der ikke kræves åndelig frugtbarhed, hvis en søster kun skal være »Herrøns brud« og død for verden i stedet for et aktivt, bedende og arbejdende tegn på Guds og kirkens moderlighed og omsorg, lægger Rom da ikke selv op til endnu en identitetskrise hos de gudviede?

Man sidder med en fornemmelse, man kender fra hellig- og saligkåringer i Rom: Uanset hvilket menneske, der bliver hædret på denne måde, hænges der et eller andet sted i Peterskirken et »portræt« op af dagens kandidat, som regel et stærkt retoucheret kontrafej, et i grunden nedværdigende glansbillede af det store menneske, man ellers ønsker at ophøje. Noget, der ligner dette besynderlige behov for at uvirkeliggøre det virkelig helte og det virkelig menneskelige, forvrænger i debatoplægget også billedet af ordenslivet her og nu på denne jord og blandt disse mennesker.

For mange måneder siden har vore nordiske biskopper sendt oplægget til høring hos samtlige ordenssamfund, der arbejder hos os. De kender reaktionerne. Til sommer indbyder de en gruppe repræsentanter, især fra de tit oversete og overhørte ordenssøstre, til et seminar, der forhåbentlig påvirker svaret til Rom. Det holdes i Göteborg i dagene 19. til 21. august. God arbejdslyst!

ww

Læserne diskuterer

Kommunikation er en vanskelig disciplin

Overskriften er et citat fra *Torben Riis's* indlæg i k.o. nr. 1, lidt akademisk nedlædende henvendt til *Mathias Bruun Pedersen*. Mon Torben Riis selv er helt opmærksom på, at kommunikation ved hjælp af spørgeskemaer også er vanskelig, især når man skal tolke de meninger, der kommer ud

af kommunikationen?

Undersøgelsen af danskernes holdning til abort (refereret af Torben Riis i k.o. nr. 18,93) har, som Torben Riis oplyser, sin væsentligste pointe i, at »befolkningens generelle accept af abortloven ikke modsvares af en accept af den konkrete abortprak-

sis«. Det fremgår imidlertid ikke af referatet i nr. 18, at de adspurgte var klar over, at »tillægsspørgsmålene« faktisk refererede til de oftest anvendte kriterier for at få abort. Det er en mangel ved spørgeteknikken, når man således ikke præcis ved, hvad man bliver spurgt om.

Kommunikation er også en moralsk disciplin

Erik Guldager må vide, at hans stil i k.o. nr. 1 ikke er hensigtsmæssig for en god kommunikation mellem læserne og redaktionen. Han hænger en ubegrundet kritik af bladets generelle indhold op på en lederartikel, som han selv er enig i, nemlig bekæmpelse af nyreligiøs, ukristelig virus i kirken. Denne umiddelbart

dårlige anledning til sit egentlige ærinde søger han så at gøre brugbar ved først for egen regning at påstå, at ukristelige, nyreligiøse ideer har deres udspring i en kritisk holdning til kirkens morallære, fordi kritik af den autoriserede kristne moral nødvendigvis fører til prisgivelse af den kristne tro.

Dernæst kritiserer han lederen, (som han altså stadig er enig i), for ikke at være i overensstemmelse med en efter hans opfattelse stort set kirkekritisk linie i bladet (vel især vedrørende moralen), og denne linie er lederskribenten jo med til at fastlægge.

Med andre ord: den arme lederskribent kan skrive,

Men der er en mere alvorlig fejl at dømme efter referatet. Folk bliver spurgt om, hvorvidt forskellige begrundelser for at vælge abort er (generelt) acceptabel eller ej. Man ville imidlertid få ganske andre og mere pålidelige svar, hvis man havde spurgt om, hvad hver enkelt selv ville finde acceptabelt eller ej, hvis man var i de pågældende situationer. Der er nemlig forskel på, hvad man vil acceptere for andre og for én selv! Det har mange spørgeskemaundersøgelser vist.

Torben Riis's konklusioner er altså desværre ikke så klare endda.

Hans Jørgen Johansen

hvad han vil. Kan man ikke kritisere ham for det, han har skrevet, så kan man bare kritisere ham for det, han ikke har skrevet! Mon Erik Guldager har tænkt på den moralske kvalitet af en sådan argumentationsform?

Hans egentlige ærinde om bladets kirkekritiske linie vil jeg gerne komme tilbage til senere i en større og mere psykologisk-pædagogisk sammenhæng.

Hans Jørgen Johansen

Præster bør præstevie præster

I året 1993 var der tre præstevielser i bispedømmet og det klassiske billede i k.o.: Kandidaten knælende og biskoppen på sin »trone«, og det minder mig om, hvad man lærte mig om præstevielsens sakramente, da jeg i sin tid fik konvertitundervisning: At sakramentet er tredelt: diakon, præst og biskop; at udøverne har den præstelige myndighed (diakonen er gejstlig), og biskoppen har den fulde præstelige myndighed. Det er lidt af en modsigelsesfyldt lære om både jævnbyrdighed og graduering.

Desuden lærte jeg om gejstlighedens forhold til sakramentsforvaltningen, at de to første funktioner udøver næsten alle, medens biskoppen forbeholder sig firmelsens sakramente og præstevielse. Men snart efter Det 2. Vatikankoncil opgav biskopperne deres forbehold for firmelsen og uddelegerede dette til præsterne, f.eks. når sakramentet blev sat i forbindelse med en optagelse i kirken.

Den logiske konsekvens af at uddelegere bare et sakra-

mente er, at alle uddelegeres, så problematikken har været aktuel i hele kirkens historie, men indtil videre har vi ventet forgæves på, at biskoppen ville uddelegere præstevielsen f.eks. således: at en diakon viede en ny diakon og en præst viede en ny præst og en biskop viede en ny biskop.

Ved den lejlighed kunne så de to første embedsførende bære biskoppens hovedbeklædning som en tydeliggørelse af embedssamhørighed imellem de tre funktioner, men samme embede, og samtidig tydeliggøre en anden samhørighed: mellem diakoner, mellem præster, mellem biskopper.

Reelt er der jo tale om tre cirkler, som ikke har ret meget med hianden at gøre, og reelt er der brug for at styrke de to første cirkler.

Reelt ville diakonens funktion blive overflødig og biskoppens et administrativt behovsanliggende, – reelt er tredelingen også opstået sådant – reelt er det påført et teologisk behovsanliggende pr. efterkrav, -

reelt spurgte man jo i Midtaldertiden allerede: Hvorfor nu det? – reelt fik man svaret: Det er Guds vilje! – reelt har man allerede dengang forhindret en lavkirkelig struktur, – reelt kunne

vi starte en lavkirkelig afdeling nu, – reelt lærer man os noget vås i religionsundervisningen og reelt burde man skamme sig!

Hans Thams Clausen

Maria-dyrkelse – Maria-vyrndnad

Katolikker tilbeder ikke Gudsmoder; vi dyrker hende ikke. Vi ærer hende, viser hende *vyrndnad* og beder om hendes forbøn; men vi vier hende ikke guddommeligt dyrkelse. Kristus er Gud og derfor selvfølgelig ophøjet over Maria; det er for hans skyld, at vi ærer moderen. Han alene er vor frelser; men afhængig af Kristus indtager Maria en særlig plads i Guds frelsesplan; og Gud vil, at vi skal erkende det. Maria er den nye Eva, som virker med til vor frelse, ligesom Eva virkede med til vort fald (jfr. Rom. 5,18).

Maria er de frelstes moder, fordi hun er Frelserens moder; og når hun leder os, fører hun os til sin søn og træder selv mere og mere tilbage.

Jævnlig dukker op (også fra katosk hold) kritik af vor angivelige Maria-dyrkelse. Hvis glosen dyrkelse forstås i almen udlægning, altså synonym med tilbedelse, så er den forkert brugt.

Kirken dyrker ikke Maria; hun er ikke objekt for vor dyrkelse. Kirken nærer *vyrndnad* for Maria! *Vyrndnad* er et norrønt ord, sammenfattende: respekt, højagtelse, ærbødighed, kærlighed, hyldest, pietet og hengivenhed. I Norge bruger man ordet *Maria-vyrndnad* og undgår således de misforståelser, som vi møder omkring ordet *dyrkelse*. Ordet *eneration* dækker ikke fuldtud, hvad vi føler for Maria – men det gør *vyrndnad*.

Stig Rolvsen

Skal disse børn fra den fattige, nordøstlige del af Brasilien være »reservedele« for danskerne? Foto KNA

*en globale mangel på organer har medført
en international handel med menneskelige organer*

Skal vi give afkald på transplantationer?

Af Hans Christensen

Æppe noget lægevidenskabeligt forskningsområde har påkaldt sig så stor opmærksomhed og røre i den almindelige danske befolkning om etiske aspekter som de ansplantationstekniske områder. Dels drejede det sig meget om det forvarlige i at anvende store økonomiske ressourcer på en øget transplantationsraksis, hvorved andre områder inden for sundhedssektoren, ikke mindst de forebyggende, måske ville blive nedprioriteret. Dels blev debatten også brugt til at forandre den eksisterende lovgivning, således at man fik en udvidelse af dødkriteriet.

Nu har vores egen hjemlige debat været stille et stykke tid, og vi har høstet nye erfaringer. En af de erfaringer vi har gjort os er, at der aldrig er organer nok. Sundhedsstyrelsen har erkendt dette forhold og endnu engang kastet sig ind i en kampagne for at bremse lidt på det dårlige resultat, man hidtil har opnået. Hvis om organmangelen synes at være kommet bag på de politiske, er det dog

ikke noget enestående dansk fænomen, faktisk er det den samme erfaring, man har gjort i andre transplantationspraktiserende lande. Problemet har især været tydeligt i de lande, som har tilladt organsplantationer i længere tid, end vi har.

Den globale mangel på organer har medført en stigende efterspørgsel, hvilket har medført en international handel med menneskelige organer af økonomisk dimension, der synes at kunne klare en del menneskers etiske betænkeligheder. At det virkelig forholder sig sådan, har dels kirkelige ledere i 3. verdens lande beklaget sig over, og nogle politiske ledere har mere eller mindre åbenlyst indrømmet, at det forholdt sig sådant.

Jagten på organer medfører en groft krænkende udnyttelse af mennesker og ikke mindst børn fra den 3. verden. Det er den fattige forsørger, der sælger en nyre. Det er blod fra højlandsindianerne, det er øjne fra børn fra de allerfattigste slumkvarterer, fra instituti-

onsanbragte og endeligt drab på gadebørn. De rapporter, der indtil nu har været, har givet indtryk af, at det kun er toppen af isbjergene. Den moralske diskussion, som opstod omkring et amerikansk ægtepars ønske om at få endnu et barn, som kunne være

nyredonor til deres ældre datter, synes i den forbindelse næsten at blive et luksusmoralisk problem.

Man kunne så fremføre, at vi her i Danmark har en udmærket kontrol med organer og transplantationer, men jeg er bange for, at det

er naivt at tro, at vi i det lange løb - med en stigende transplantationshyppighed, stigende mangel på organer og ikke mindst en øget privatisering af sundhedssektoren - vil kunne forblive en isoleret enklave, ubesmittet af den organhandel, der foregår omkring os. Hvis man ser på det globalt, kan man måske også sige, at skal der foregå en international udveksling af organer, burde disse organer nok i stigende grad tilfalde den 3. verden, idet det alt andet lige sikkert er meget mere problematisk at være blind, dialysepatient eller hjertepatient i et uland. Det ser ud, som om den uhyggelige jagt på organer fører til, at de fattigste mennesker i den 3. verden mere og mere bliver betragtet som en råvare. I de allerfattigste lande kan man frygte, at denne »råvare« bliver af nationaløkonomisk værdi. I flere ulande er det juridisk lovligt at handle med menneskelige organer.

Vores politik omkring organtransplantation har i høj grad været mediebestemt. Det enkelte tilfælde af organsvigt bringes til vor kendskab på en måde, så det er umuligt, ja næsten ubarmhjertigt at sige andet end ja til transplantationer. Vi lever i en individorienteret periode, hvor den enkeltes ret til liv, livsudfoldelse og livskvalitet er sat i centrum. Vort hjemlige etiske råd har dette som en fællesnævner for alle de anbefalinger, de kommer med. Det er, som om at denne fokusering på individets rettigheder er blevet så intens, at selv sygdom og død er blevet urimelige størrelser, som vi har krav på at undgå - ellers bliver vi småforværmede. Jeg har flere gange sporet denne følelse hos

patienter, der skifter endog særdeles kompetente behandlere ud, efter at disse har konstateret en dødelig sygdom hos dem.

Hvad vil transplantationerne bringe os i fremtiden?

For det første uden al tvivl et forlænget livsløb for nogle med en rimelig livskvalitet, hvordan man så end bedømmer det.

For det andet en evig jagt på organer og en uundgåelig kommercialisering og dermed umoralsk udnyttelse af den 3. verdens svageste.

Grund til optimisme

For det tredje en forsinkelse af, hvad jeg ser som en rigtige udvikling: En mere intensiv og økonomisk bedre funderet forskningsindsats, der kan fremme alternative muligheder. Jeg tænker her først og fremmest på kunstige hjerter og nyrer i immunologisk neutrale materialer og med en teknologi og størrelse, der vil kunne gøre dem anvendelige. Jeg synes, man har grund til optimisme på dette område, når man tænker på, at i min barndom byggede man en elektronhjerne, der fyldte det meste af 100 kvadratmeter med en kapacitet, der nogenlunde svarer til en bedre lomme-regner i dag.

Endelig er der lovende teorier og forsøg omkring et genmanipuleret svin. Man håber i en ikke al for fjern fremtid ved hjælp af genteknologi at fjerne de gris-specifikke proteiner, som den menneskelige organisme reagerer overfor.

Det er muligt, at overvejelser omkring problemerne i vores transplantationspolitik er det, der kan få os til at se os selv som en del af hele menneskeheden.

Hans Christensen

Læserne diskuterer

fortsat fra s. 4

Apropos Dødehavsrullerne

Kirken har for mange år siden klogt opfordret de kristne til at gå i dialog med de store religioner vel vidende, at den selv er på vej og ikke kan gøre krav på at have patent på den fulde sandhed. Ikke desto mindre har den ofte udvist arrogance, nedlædighed og bedrøvelsen over for anderledes troende. Jeg tænker her på dens afvisning af kompetente forskere beskæftiget med udforskning af Dødehavsrullerne. Dette fremgår klart af den sidste bog om emnet: »Bedrageriet med Dødehavsrullerne«.

Uden at jeg vil gå i detaljer med hensyn til bogens indhold er tendensen med dens sigte helt tydelig: Væk med hemmelighedskræmmeriet! Moderne mennesker kan godt tænke selv. Sandheden tager ikke skade af en grundig analyse og fuldstændig åbenhed omkring hele spørgsmålet.

Det, der rystede mig mest, var de katolske forskeres metode i deres undersøgelser: Konsensusbegrebet! Robert Eisenman skriver herom: »En lille gruppe specialister, der i stor udstrækning arbejdede

sammen, udviklede en 'konsensus'... I stedet for klart historisk indblik... blev forudfattede meninger og rekonstruktioner, som de vitterlig var, udgivet for kendsgerninger, og disse resultater, som blev brugt for at bestyrke hinanden, blev på sin side til nye formodninger, der herefter blev brugt til at forføre en hel generation af studerende, der ikke ønskede eller ikke fik lejlighed til at sætte spørgsmålstegn ved deres mentorer arbejde«.

Hvis det er sandt, kan vi vist ikke længere tale om

objektiv forskning! Sådanne afsløringer kan muligvis få nogle katolikker til at vende kirken ryggen; det er synd og skam og ganske unødvendigt!

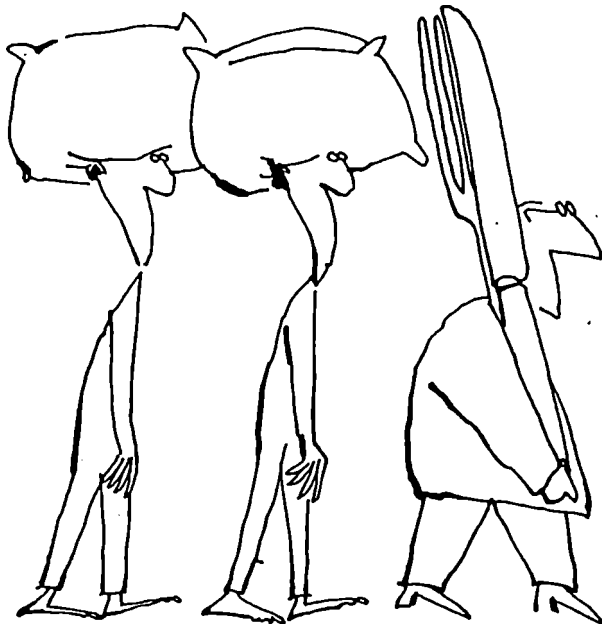
Den katolske kirke er en institution, der mere end nogen anden er i stand til at tænke nyt. Det er både påkrævet og nødvendigt, hvis kirken ikke skal miste sin troværdighed.

I Jesu Kristi navn! Smid skyklapperne og lad os få objektiv forskning i stedet! Sandheden - Kristus - skal nok klare sig.

Josef Petersen

Økonomi og evangelisering

Vi bør blive mange flere almindelige mennesker, der ikke vil være analfabeter hvad angår verdensøkonomien, mener Anton Dekkers SJ

Økonomi er en indviklet affære. Vi er glade, når vi har styr på vor egen økonomi, for det kan være svært og indviklet nok. En del af os prøver gennem aviserne og TV at følge med i den politiske debat om Danmarks økonomi, for den berører også os selv. Men de fleste af os giver på forhånd op, når det drejer sig om verdensøkonomien. Den må vi overlade til fagfolk, for den er for indviklet og uoverskuelig for almindelige mennesker.

Dog ser vi med uro og ængstelse, at kløften mellem rige og fattige vokser i vort eget danske samfund. Og kigger vi længere ud i verden, får vi øje på milliarder af mennesker, der lever i en bundløs fattigdom, og vi får at vide, at der hvert år dør mindst 14 millioner børn af ren og skær sult. Vi har det meget dårligt med det, og så giver vi nogle ekstra bidrag til Caritas eller andre hjælpeorganisationer. For mere kan vi almindelige mennesker vel ikke gøre?

Jo vi kan! Og vi bør! Vi bør blive mange flere almindelige mennesker, der prøver at finde ud af, hvordan det dog kan ske, at verdens goder bliver så uretfærdig fordelt. Vi bør blive

mange flere, der sammen gør modstand mod de herskende »økonomiske kræfter« (som i sidste instans er mennesker som vi selv!) og mod deres hensynsløshed og profitbegær. Det er almindelige menneskers vilje og modkraft, der har kunnet få selv en berlinmur til at falde og en apartheid til at bryde sammen.

Nødvendigvis må det begynde med, at vi bliver mange flere, der ikke længere vil være »analfabeter«, når det gælder økonomi; der ønsker at komme ud af vores økonomiske uvidenhed, som i sidste ende kan blive til ligegyldighed og (måske ubevidst) egoisme. Det gælder for alle mennesker af god vilje. Vi som kristne har en ekstra stærk motivering. Jesus har lært os at bede »Giv os i dag vort daglige brød«, og ikke »Giv mig mit daglige brød«. For ham er vi mennesker et fællesskab. Han forpligter os på solidaritet med hinanden, også i materielle ting.

Hjælp i ny bog

Hvordan kan vi overhovedet finde vejen til en større solidaritet? – og udpege denne vej også for andre? Der er en enorm stor hjælp at hente i et hæfte, der er udkommet lige før jul, og

som er min anledning til at skrive disse linjer. Det hedder »Liv i overflod for alle«, og har som undertitel »Kristen tro og verdens økonomi i dag«. Det er Kirkernes Verdensråd, der har udsendt det i 1992, og det er Det økumeniske Fællesråd herhjemme, der har stået for den danske udgivelse.

Alfabetisere og evangelisere

Ganske kort sagt vil hæftet opnå to ting, Det vil først »alfabetisere« os i økonomiske spørgsmål, dvs hjælpe os med at forstå en del sammenhænge i den økonomiske verdensorden lidt bedre. På dette punkt går dokumentet ikke så forfærdelig dybt, men netop derfor er det en god begyndelse for ikke-fagfolk. Men navnlig vil dokumentet »evangelisere« økonomien, der jo dog er en aktivitet af mennesker. Der opstilles nemlig fire bibelske pejlemærker for, i hvilken retning den økonomiske orden bør udvikle sig. I sit forord til den danske udgave opremser *Anne Marie Aagaard* dem således:

Kristen tro går ud fra 1) »at skabelsen er god og at mennesker har ansvar for den«, 2) »at hvert eneste, enkelt menneske har umistelig værd«, 3) »at Guds omsorg og Guds pagt med os i Kristus ikke udelukker noget menneske«, 4) »at retfærdighed nu som i de bibelske fortællinger får indhold af solidaritet med 'disse mine mindste'«.

Mennesket skal være centrum

Umiddelbart lyder alt dette som en selvfølge. Men det er det desværre ikke i økonomien. Læg mærke til, at i hvert af de fire pejlemærker er det mennesket, der er i midtpunkt. I økonomien derimod – sådan som den udfolder sig i praksis – dre-

jer det sig oftest om penge, profit, pågående reklame, og magt bl.a. til at udkonkurrere andre, hvad der så igen giver mere magt. Er økonomiens rolle og opgave dybest set at tjene eller at herske? Oftest er økonomiens midtpunkt slet ikke mennesket med dets virkelige livsbehov. Højest mennesket, der som køber og forbruger kan manipuleres med.

Skyder jeg med udtrykket »at evangelisere økonomien« ikke over målet? Det mener jeg bestemt ikke! Det egentlige mål med evangelisering er at »menneskeliggøre« mennesket i dets holdninger og handlinger ved evangeliets fornyende kraft. Og dermed give Gud den ære, der tilkommer Ham, der jo har skabt os i sit billede. At være menneske i Guds billede har i høj grad også at gøre med den menneskelige handling, der hedder økonomi. For den gennemtrænger næsten alle områder af vort liv. Et kirkeligt evangeliseringsprogram kan derfor ikke lade dette emne ligge!

Konkretiserer pavens overvejelser

Paven har i 1991 udsendt sin vigtige rundskrivelse »100 år – Katolsk Sociallære«, som lægger et solidt fundament for et sundt og retfærdigt samfund. Dokumentet »Liv i overflod« gør ikke pavens rundskrivelse overflødig. Tværtimod: det gør pavens overvejelser endnu mere konkrete og operationelle.

»Liv i overflod – Kristen tro og verdens økonomi i dag«, 64 sider, illustr. Pris 40 kr. Fås hos Det økumeniske Fællesråd, Skindergade 24/1, 1159 København K, tlf. 33 15 59 27.

Anton Dekkers

Skal betale for spildevand

Rom (KIPA) – Roms miljømyndigheder kræver, at Vatikanet betaler ca. 80 mio. kr. i miljøafgift for perioden 1976-1990 for spildevand fra Vatikanets besiddelser.

Vatikanet afviser principielt dette krav under henvisning til Laterantraktaten fra 1929, hvorefter den italienske stat uden omkostninger for Vatikanet skal sørge for »en passende vandmængde«. Vatikanet mener, at det indebærer, at den italienske stat også er forpligtet til at sørge for spildevandet. Traktaten blev senest bekræftet i 1984, men Vatikanet erklæ-

rer sig dog parat til at diskutere visse modifikationer.

1976 trådte en vandrensningslov i kraft. Det er forbrugerne, der betaler for denne rensning. Roms miljømyndigheder opdagede i 1990, at der ikke var betalt afgifter for Vatikanets spildevand.

Til Vatikanstaten hører foruden Vatikanbyens 44 hektar også 55 hektar ved pavens sommerresidens i Castelgandolfo og 440 hektar i Maria di Galeria nær Rom, hvor Vatikanets Radios sendeanlæg står, samt forskellige basilikaer og andre bygninger i Rom.

Vatikanet kritiserer FIAT-koncernen

Rom (KIPA) – Vatikanets avis »Osservatore Romano« har skarpt kritiseret FIAT-koncernen. Omstruktureringen af to fabrikker har »smertelige sociale og menneskelige følger« for arbejderne, skriver avisen.

De forholdsregler, Itali-

ens største virksomhed har besluttet, bringer ca. 15.000 arbejdspladser i fare, og de krænker arbejdernes værdighed. I stedet for at bidrage til landets fremtid, begynder FIAT at udelukke tusindvis af arbejdere fra produktionsapparatet.

Mariatjenesten i København

Tirsdag den 15. februar 1994 i Sankt Ansgars Menigheds lokale, Bredgade 69A, fortæller Korshærspræst Johan Petersen om arbejdet i Mariatjenesten og Korshæren. Vi starter med spisning (pris 20 kr. + drikkevarer) kl. 18.30.

Foredraget starter kl. 19.30.

Tilmelding til Grete Dohm (31 74 43 08) efter kl. 12. Senest 11. februar.

Alle er velkomne.

DKKF-ØST

Højskoleuge på Magleås 24.-31. juli 1994

»Europa i morgen og i går«

Der trykkes nye Europakort i disse år. Byer får nyt navn eller det gamle tilbage. Nationer bliver til regioner.

Angst for evt. opløsning/forandring og tab af identitet giver gode vækstbetingelser for yderliggående nationalistiske bevægelser.

Det er/bliver tvingende nødvendigt at besinde sig på, hvem man selv er, – hvilke fælles rødder, som de giver sig til udtryk i sprog/historie/religion/menneske- og samfundssyn, der kan give den enkelte fodfæste og identitet.

Dette er naturligvis også en udfordring til kirken i Europa. Hvorledes kan den som institution og med sin forkyndelse være med til at præge udviklingen i en mere fredelig og demokratisk retning?

Højskoleugen handler om denne besindelse – og tager emner op i foredrag, film, udflugt og gudstjenester. Bl.a. medvirker: Uffe Østergaard, Karsten Fledelius, Henning Silberbrandt, Ellen Marie Løbahn, Tove Veilstrup og Brian Mcguire.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-.

Tilmelding til Magleås sekretariat på tlf.: 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 300,- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Påskerefugium på Magleås

Atter i år vil der være påskerefugium fra skærtorsdag d. 31.3.94 kl. 14.00 til påskesøndag d.3.4. evt. til 2. påskedag d. 4.4.94 kl. 14.00.

Gæstlig leder: p. Edward Stappers O.Præm.

Daglig leder: Ellen Marie Løbahn.

Påsken med dens rige liturgi vil være refugiets indhold. Alle, der føler et behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Pris: kr. 950,- til påskesøndag kl. 14.00.

Pris: kr. 1090,- til 2. påskedag kl. 14.00.

Tilmelding til Magleås sekretariat på hverdage ml. kl. 9-15 på tlf. 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 200,- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Fasteaktion 1994

Nordisk katolsk udviklingshjælp

De nordiske katolske biskopper samordnede i 1970 de fem nordiske landes fasteaktion under navnet »Nordisk Katolsk Udviklingshjælp« (NKU). Den har følgende formål:

- udviklings- og katastrofehjælp,
- karitative opgaver inden for det nordiske område,
- skabe interesse blandt katolikkerne i de nordiske lande for Den tredje Verden og for hjemlige sociale problemer.

Lederne af de nordiske Caritas-organisationer samles umiddelbart efter fasteaktionens afslutning for at fordele de indsamlede penge i overensstemmelse med årets tema. 10% af det indsamlede beløb kan benyttes til betaling af projekter, som ligger uden for temaet.

Sidste år blev der indsamlet knap 1,8 mio. kr. i de fem nordiske lande. Heraf stod Danmark for godt 900.000 kr.

Når de møder Caritas Danmarks fasteaktionsplakat, så stands et øjeblik op og lad de to søskende tale til Dem.

De riges faste kan blive de fattiges fest

Med den nordiske fasteaktion 1994 kan katolikker vise solidaritet med fattige familier i den tredje verden

»Familien tjener kærligheden og kærligheden tjener familien.« Dette tema har pave Johannes Paul II valgt til årets fastebudskab. Han indbyder alle kristne til at ændre deres liv og handlinger, »så de kan blive den surdej, der fremkalder kærlighed og solidaritet i den menneskelige familie.«

I fastebudskabet, som bringes i sin helhed på side 12, opfordrer paven til, at vi afholder os fra vores ofte umådeholdne lyst efter materielle ting, så vi kan tilbyde vores næste det, han så desperat har brug for, og

med et citat af pave Leo den Store fortsætter han: »De riges faste kan blive de fattiges fest.«

Med Den nordiske Fasteaktion 1994 er der netop mulighed for at vise solidaritet med nogle fattige familier i Indien, Kina og Ghana, som alle lever i ekstrem fattigdom, men som alle stadig har viljen og livsgnisten til at forbedre deres egen livssituation. Vi kan være med til holde den i live.

Bag den nordiske fasteaktions tema »De riges faste kan blive de fattiges fest«

gemmer sig en række projekter:

- gedeopdræt i både det sydlige og nordlige Indien,
- gåseopdræt i Kina,
- udviklingsprogram for familier i Indien,
- landsbyudvikling i Indien,
- genhusning af fiskere i Indien,
- uddannelse af kvinder i Indien,
- uddannelse af unge i Ghana.

Fasteaktionen sigter især mod at forbedre familiers livssituation, så de efter

denne fasteaktion bedre vil være i stand til at kunne leve et anstændigt liv.

De otte sider om fasteaktionen indeholder facts om de enkelte projekter, pavens fastebudskab samt en længere artikel »At leve som de fattige eller med de fattige«. Det er vort håb, at disse sider kan være med til at give inspiration til den nødvendige ændring af vor holdning til dårligt stillede familier, så vores faste kan blive til de fattiges fest.

Kære danske katolikker

Vi har valgt at lade to indiske børn udtrykke fastebudskabet 1994. Når De møder Caritas Danmarks fasteaktionsplakat, så stands et øjeblik op og lad de to søskende tale til Dem.

De fortæller om familier, hvor dette at kunne spise sig mæt er en fest.

For de to børn ville enhver skoledag være en fest.

For deres forældre ville en rimelig dagløn være en fest.

To par øjne fortæller os, at børnene og deres familie kun sjældent eller aldrig oplever »de fattiges fest«, som pave Leo den Store taler om.

»De riges faste skal blive de fattiges fest,« sådan lyder citatet i sin helhed.

Den rige, der alene giver af sin overflod, bidrager kun i ringe grad til de fattiges fest.

Den rige, der undskylder sig med, at pengene »går i de forkerte lommer«, bidrager slet ikke til de fattiges fest.

Den rige, der mener, at hjælpen til u-landene bør reguleres nedad, når krisen kradser herhjemme, er med til at stjæle fra de fattige.

Tværs over kontinenter og oceaner ser to par øjne på os og minder os om, at vi er skyldige at bidrage til familiens trivsel – Guds børns store families trivsel.

Anne Lise Timmermann

Fejl i udsendte girokort

Der har desværre indsneget sig en fejl i teksten på bagsiden af girokortene, der er udsendt til alle katolske husstande i forbindelse med årets fasteaktion. Det maksimale fradragsbeløb for indkomståret 1994 er kr. 5.000 og ikke som anført 3.000 kr. Det maksimale fradragsbeløb opnås ved en indbetaling på 5.500 kr. Caritas Danmark beklager, at de ikke var opmærksomme på denne ændring, da girokortene blev trykt.

Caritas Danmark

Telefon
33 12 72 61
Giro 4 043979
Bredgade 69
1260 K

Gi' en ged til Indien

Pater Robin har brug for 100 geder 3 gedebukke og 12.000 Rupies

For kun 200 kr. fra en skoleklasse eller en børnehaveklasse kan pater Robin Daniel OFM.Cap. få en ged. Han har nu ikke selv brug for den, men vil gerne give den videre til en fattig familie, der herved kan få forbedret sine levevilkår betydeligt.

Pater Robin skal i alt bruge 100 stk. ét år gamle geder, 3 gedebukke og 12.000 rupies (ca. 2.500 kr.). De 100 geder skal fordeles til

100 fattige familier; penge skal bruges som løn til en landbrugsyndig i to år.

I Quilon i delstaten Kerala, som ligger i det sydvestlige Indien, består størstedelen af befolkningen af fiskere og andre lavtstående kaster. Familierne har kun et ringe udkomme ved tilfældigt arbejde og fiskeri. Kvinderne er ofte arbejdsløse og henvist til hjemlige sysler. De unge har ingen fremtidsudsigter.

Pater Robin ønsker sammen med sine kapucinermunke at øge familiernes indkomst ved bl.a. gedeavl og mælkeproduktion. Som en begyndelse ønsker de at fordele 100 gode geder til 100 familier. I Kerala er Malabari-geden kendt for at være den bedste af de lokale gedearter.

Gederne bliver udleveret gratis med den betingelse, at gederens første afkom efter 6 måneder skal gives til

projektlederen. Gederne samles herefter i en »gedebank« og fordeles herefter til nye familier under samme betingelser. De indsamlede gedebukke vil blive solgt eller byttet med geder.

Udvikling af samfundet

Vi er påbegyndt en oplæring, der omfatter familiebesøg, samtaler o.a. for en total-udvikling af hele det omgivne landsbysamfund,

oplyser pater Robin. Gedeavl bliver en del af denne proces, der kommer til at fremme selvforsyningen.

Udover gedeavl ønsker man også at komme i gang med baggårdshønsbrug og kaninavl. Munkene ønsker at ansætte en landbrugsyndig person til at fremme denne udvikling.

Lignende projekt hos jesuitter

I Tamil Nadu i det sydlige

Indien ønsker jesuitten Jesusdasan at gennemføre et lignende projekt med både geder og køer. Han arbejder ud fra Gandhis ideer for indiske landsbyer, d.v.s. alternative skoler på landet med biblioteker, undervisning, sundhed, ernæring, afvanding- og overrislingsanlæg, fremme af kreditmuligheder, opsparing, m.v.

Tegning af Leif Melskens.

Familier i Danmark hjælper familier i Indien

Sr. Mariam Pattery, som hører til de »Franciskanske Missionærer af Maria«, (FMM), ønsker at iværksætte en omfattende undervisning, så den indiske livs-scelle, familien kan blive udviklet og styrket.

Det er sr. Mariams håb, når fasteaktionen i de nordiske lande er slut, at kunne oprette fem centre og ansætte fem lærere omkring to byer Chaubatia og Ranikhet, som begge ligger i Indiens nordvestlige delstat Uttar Pradesh i Himalayas bjerge.

Det familie-baserede udviklingsprogram, som søstrene ønsker at oprette, kendes ikke i delstaten, og søstrene håber på, at projektet kommer til at tjene som model og vil blive gentaget i andre områder af Indien.

Søstrene har allerede iværksat en hjælp for fattige kvinder og piger, som har brug for at blive reddet fra traditionelle handicaps og et stift samfundssystem.

De har allerede oprettet fem centre, hvor der bl.a. lægges vægt på: sundhed, sygdomsforebyggelse, personlig og samfundsmæssig hygiejne, moralsk opdragelse, håndarbejde, læsning for voksne m.v.

Søstrene vil videre

Men man vil gerne videre i bispedømmet. Der er nu ønske om et udvidet program, hvorved de nuværende fem undervisningscentre udnyttes bedre, og at der i yderligere fem landsbyer oprettes tilsvarende centre. De udvalgte landsbyer ligger 3-10 km fra Chaubatia og Ranikhet.

Søstrene vil udvikle praktiske undervisningsmodeller for forældre, så de kan opleve deres

egen personlige værdighed og få større færdighed og ansvarlighed,

- forbedre familiefællesskabet økonomisk og moralsk, - søge at nå alle familiemedlemmer,

- sørge for at personer, der trænger til specialundervisning, kan få det,

- rådgive, assistere og samarbejde med familier for at forbedre de enkelte medlemmers livskvalitet,

- sørge for et udviklingsprogram for familierne i Chaubatia-Ranikhet,

- styrke samfundets moral

ved en ordnet levestil for indiske familier.

Tilhører den laveste kaste

Familierne lever i et område af staten Uttar Pradesh der med sine 115 mio. indbyggere betragtes som den fattigste og mindst udviklede del af Indien. Uttar Pradesh har 57 distrikter, ialt 294.413 kvadrat km., ca. 7 gange Danmarks areal.

Hovedsproget er hindi, men lokalt anvendes andre sprog. Befolkningen ernærer sig med landbrug, men

tørke, oversvømmelser, varme, hungersnød og sygdom får afgørende indflydelse på familielivet.

Familierne er fattige, der er stor arbejdsløshed, lav løn, dårlige uddannelses-

muligheder, sundhedstilstanden er ringe og praktisk hygiejne yderst primitiv.

Kaste-systemet ligger til grund for hele samfundstrukturen. Hovedparten af familierne tilhører den lave-

ste kaste, og de lever derfor på livets skyggeside i analfabetisme og uden muligheder for at skaffe sig de fornødenheder, der skal til for at kunne opfostre børnene på betryggende måde.

En gæsling, som skal gives til kvinderne i gåse-projektet, koster kun 24 kr.

Gi' en gås til Kina

16.000 indbyggere fordelt på 4.100 husstande i 16 forskellige landsbyer kommer til at nyde godt af fasteaktionsprojektet »Gi' en gås til Kina«. 2.000 æglæggende gæs skal indkøbes, og der vil yderligere blive indkøbt et tilsvarende antal franske gæs.

Projektet igangsættes i Yeuan reservoirs landsbyer, som ligger i provinsen Shandong sydøst for Beijing. I området er der gode trafikforbindelser - kun 4 km til hovedvejen. Da reservoiret blev bygget for 20 år siden, oversvømmedes store arealer af opdyrket

jord. Det er hovedårsagen til, at bønderne blev fattige.

Man ønsker at anskaffe en kinesisk rugemaskine, som kan udruge 40.000 gæslinger årligt, og man vil gerne bygge et skur på 1.800 kvm og et rugehus på 200 kvm. Hver husstand kommer således til at kunne hol-

de 30-50 gæs.

Den lokale befolkning i Yeuan har erfaring med gåseopdræt, og den er villig til at gå ind i projektet for at øge indkomsten. I området har gåseopdræt været tradition i mange år, og især efter 1988, hvor projektets første fase blev gennemført takket være den danske regering og Caritas Danmark.

I 1991 var der 200.000

gæs i området. Projektets første fase har således forbedret levevilkårene, idet den årlige indkomst er steget fra ca. 150 kr. til ca. 500 kr. Amtets gåseopdræts forbund har for nogle år siden bygget en fabrikk forarbejdning, som fabrikerer overtøj af dun fra gæssene.

Gæssene sælges til amtets kødforarbejdning og lagervirksomhed, når de er 3 måned gamle. Gåseleveren og kødet sælges hovedsageligt til det europæiske marked, men den hjemlige efterspørgsel er stigende.

Siden systemskiftet i Kina, der begyndte i 1979 og som gav de enkelte husstande og borgere større frihed, kunne en stor del af den kinesiske befolkning øge deres indtægter. Efter at have solgt de produkter til staten, som de er forpligtet til kan bønderne sælge resten på det frie marked til gode priser.

Projektet er planlagt til at vare et år. Ud over indkøbet af gæs og en rugemaskin skal 10 medarbejdere oplæres og lønnes. Hele projektet er prissat til 773.000 kr

Monsunen er hård ved de fattige fiskeres hus i Kerala. For nylig blev 40 huse totalt ødelagt, oplyser pastor Joseph Maria.

Sådan kommer de nye huse til at se ud. For kun 450 kr. fra fasteaktionen får en familie et nyt sted at bo.

Pastor Joseph Maria, Kerala i Indien:

Jeg bønfaller Dem om hjælp til fattige fiskere

Ærede hr. direktør (for NKU),

Jeg er Dem ret ukendt, – må jeg derfor præsentere mig. Jeg er pastor *Joseph Maria*, en katolsk præst, der arbejder i bispedømmet Trivandrum, Kerala i Valiaveli Missionen. Vor biskop er Dr. *M. Susaipakiam*, biskop af Trivandrum. Hvis De er i tvivl kan De skrive til ham eller sende pengene via ham. Det var gennem ham, jeg fik kendskab til NKU og Deres hjælp til nødlidende.

Nu nogle få oplysninger om stedet Valiaveli. Det er et sogn beliggende ved kysten i den Arabiske bugt.

I sognet er der ca. 1.000 familier, de fleste er fiskere. Mange ejer ikke fiskeudstyr. De lever på deres arbejdsgiveres og långiveres nåde og barmhjertighed. De er derfor virkelig udnyttede. De når aldrig at blive selvforsynende. De bliver aldrig velstående. De fleste bor i små elendige og snavsede huse og det medfører tilbagevendende sygdom. Børnedødeligheden er høj p.g.a. de uhygiejniske forhold, og der er behov for lægehjælp og hygiejne.

Hovedtanken med min ansøgning er at opnå en mindre hjælp til disse fiskere, så de kan bygge beskedne huse for små penge. De lever virkelig umenneskeligt. Jeg bønfaller derfor om hjælp på vegne af disse stakkels mennesker.

Jeg har besøgt alle huse og fandt ca. 150 familier i en elendig tilstand. Ingen hele huse, ingen døre i huse, ikke engang et ordentligt rum at leve i. Det er tækkede huse, men det er længe siden, der er gjort noget ved det. Jeg beder om hjælp til bygning af 50 huse, som er mest nødvendigt i øjeblikket. Jeg har udarbejdet et overslag på 125.000 rupies, ca. 40.000 kr.

Jeg ville være taknemmelig, hvis NKU (Nordisk katolsk Udviklingshjælp, red.) kunne hjælpe med bygning af 10 huse. Jeg vil sende fotos af hytterne og – hvis jeg får lidt hjælp – af de byggede huse på et senere tidspunkt. Jeg skriver til Dem alvorligt som en præst, der er optaget af disse mennesker, men som er-

kender det umulige i at hjælpe dem personligt, derfor min anmodning om hjælp.

Jeg vedlægger en tegning af modellen (af huset). Familierne vil blive anmodet om at investere deres sparepenge i at fuldføre projektet. Pengene vil ikke blive udleveret til familierne på må og få. Kirkens komité, der skal forestå projektet, vil overvåge det og tage sig af arbejdet og derved sikre, at pengene ikke går til spil eller brugt til andre formål.

Der vil blive holdt nøje regnskab, og komiteen, som jeg er formand for, vil besigtige arbejdet hver uge. De kan derfor være helt sikker på, at pengene vil blive brugt til det ansøgte formål. Jeg håber De forstår behovet for dette projekt. Ud af 150 hjemløse familier vil 10 familier få et værdigt hus at leve i.

Jeg håber, De vil overveje min ydmyge anmodning og forelægge projektet for NKU og godkende det. Hvis De har brug for flere oplysninger, skal jeg sende det på Deres opfordring.

Monsunen ødelagde flere huse

Pastor Joseph Maria fik umiddelbart efter dette brev støtte fra Caritas Danmark, så de fattige fiskere kunne hjælpes. Men kort tid efter ødelagde monsunen flere fattige fiskeres huse og fiskeudstyr. Havets erosion var usædvanlig og forfærdelig, oplyser pastor Joseph Maria. 40 huse er totalt væk. Og Joseph Ma-

ria fortsætter i sit brev til fru *Anni* (Caritas' leder *Anne Lise Timmermann*):

Nu gælder det om at bringe disse fattige mennesker på fode. I ca. en måned boede de i vor skole. Nu lever de hos deres pårørende. Det er nu min opgave at finde et sted for dem at bo og få dem igang igen. Indtil nu er det ikke lykkedes mig at

få hjælp til dem. Jeg søger at overbevise om deres behov og nødvendigheden af, at der ydes hjælp.

Vær venlig at hjælpe mig. Jeg håber, De forstår sagens betydning. Min menighed vil huske Dem med stor taknemmelighed.

Jeg stoler på Guds forsyn. Han hjælper jer til at hjælpe os.

Mange tak for den store venlighed og den kristne næstekærlighed. Jeg vil få familierne til bede for Deres organisation og for Deres familie.

Må Gud altid være med Dem. Deres i Jesus og Maria.

Pastor Joseph Maria

Pastor Joseph Maria.

En uddannelse i landbrug vil redde mange unge fra en kriminel løbebane

I Ghanas fattigste nordøstlige område ligger bispedømmet Navrongo-Bolgatanga. Det mest levedygtige erhverv i landet er landbruget, men netop i dette område er det svært at gøre det effektivt nok til at brødføde alle indbyggerne.

De unge har vanskeligt ved at få en uddannelse, for det koster mange penge at gå i skole. Mange er flyttet til det sydlige Ghana i håb om at få arbejde dér – arbejde, som ikke eksisterer. Derfor bliver mange af de unge kriminelle og prostituerede.

Bispedømmets ungdomsråd har besluttet at bygge en landbrugsskole i landsbyen Sierigu, der ligger 10 km fra Bolgatanga. Her vil man undervise de unge i det særlige landbrug, der med held kan gennemføres i et savanneområde.

Man vil især koncentrere sig om kvæg- og hønseavl.

På skolen vil landbrugseleverne få undervisning af en landbrugskyndig lærer, der bor på stedet. I undervisningen vil man lægge vægt på, at den traditionelle kvægavl kombineres med moderne kvægholdsmetoder, så eleverne efter endt uddannelse kan drive et rentabelt landbrug. Eleverne vil komme i praktik på de omkringliggende gårde, så de kan se, hvordan deres viden kan omsættes i praksis.

Første etape er bygningen af landbrugsskolen og et hus til læreren og hans familie. De unge landbrugselever står for opførelsen af bygningerne. Næste fase er indkøb af grise, geder, får og høns. Foruden læreren vil man ansætte tre hyrde drenge til at drive dyrene til

græsning på savannen, fordi det er den almindelige måde at holde kvæg på i området. Det koster 30.000 kr. at få dette projekt sat i værk, meddeler bispedømmets ungdomspræst *Moses Akebule*, og lokalbefolkningen betaler selv 10% af omkostningerne.

At leve sor eller med c

Af Martin Kämpchen

Martin Kämpchen har levet i Indien i 20 år. Han har været lektor i tysk ved universitetet i Calcutta, studeret indisk filosofi og sammenlignende religionsvidenskab. Gennem mange år har Martin Kämpchen haft en tæt kontakt til landsbyernes fattige befolkning, og han bor regelmæssigt i en fjerntliggende stammelandsby. I artiklen (publiceret i »Kateket-Nyt« 1/92 og bragt her i forkortet og bearbejdet form) skriver Martin Kämpchen om fattigdommen i Indien.

Hvad er fattigdom?

Kan vi dele fattigdommen med de fattige? Mit foreløbige svar lyder: Nej. Denne fattigdom kan ingen dele, og det ville heller ikke være ønskeligt. Mit svar er vendt mod de missionstidsskrifter og kristne ordener og organisationer, som anvender begrebet »liv med de fattige«. Efterhånden er det blevet en idealforestilling, der skulle afspejle det sande liv i overensstemmelse med evangeliet.

Fattigdom er ikke kun mangel på materielle ting: føde, klæder, en menneskeværdig bolig og et anstændigt arbejde. De fattiges situation omfatter mere end det. De savner skoleuddannelse, de har ingen mulighed for at planlægge, spare op, omgås penge. De savner hygiejne, viden om sund livsførelse og har ikke lært at bruge deres sunde fornuft.

Fattigdommen indsnævrer de fattiges liv materielt, uddannelsesmæssigt, psykologisk. Jo større fattigdom, jo snævrere livshorisont har de fattige, indtil ar-

moden hænger dem om halsen som en møllesten og trækker dem helt ned til jorden.

Da de fattige ikke selv er klar over deres egen ringe situation, har de heller ikke nogen praktiske forestillinger om, hvordan de kan flygte ud af den – og de har heller ingen længsel efter at få situationen ændret. Dette sidste hører med til fattigdomsproblemet.

Opdragende effekt

Det er indlysende, at en (ikke-fattig) kristen, som nærer kærlighed for de fattige, ikke skal begynde at leve usundt, uhygiejnisk, give sine penge ud til højre og venstre eller træffe ufornuftige beslutninger. Den kristnes skoleuddannelse og praktiske træning kan man ikke løbe fra, – og hvorfor skulle man gøre det!

Det ville iøvrigt være forbryderisk at efterligne de fejl og svagheder, som er fattigdommens kendetegn.

Det er derfor ikke ansvarligt at leve som de fatti-

ge, men det er både ansvarligt og muligt at leve med de fattige. Et liv med de fattige vil altid have en opdragende effekt: Den ikke-fattige skal leve for øjnene af de fattige som et eksempel og således pege på, hvordan man midt i den materielle elendighed kan føre et mere tilfredsstillende liv ved at bruge mulighederne på en bedre måde. Selv om der sker en tilpasning, vil der altid være – og skal der være – udprægede forskelle mellem de ikke-fattiges og de fattiges livsstil.

Kan fattigdommen være en inspirationskilde?

Den ikke-fattige oplever inden for sin egen velstående sociale gruppe mange albuier, megen begærlighed og karrierejagt. De fattige står for vedkommende som jævne, nøjsomme mennesker, som ikke drives af ærgerrighed eller hastværk.

Denne iagttagelse er rigtig, for den fattige er »tilfreds« med sin situation, – han har aldrig kendt andet. Hans forældre og forfædre levede under samme vilkår. Fattigdommen og armoden er for ham en livsform.

Den ikke-fattige tvinges hele tiden til sammenligninger, som han bruger til saglige vurderinger af de fattiges situation. De fatti-

ge sammenligner sjældent, for de er ikke i stand til at sætte sig ind i de velhavendes situation og vurdere deres situation.

Det, som vi gerne vil fremhæve hos de fattige, nemlig den jævne, ofte barnlige, tilfredse livsform, er ikke en bevidst holdning hos de fattige, men et resultat af deres livssituation. De ville aldrig selv anvende disse ord for at beskrive deres liv.

Det forhindrer ikke, at vi kan lade os inspirere af de fattiges »tilfredse« fordringsløshed. Kontrasten mellem vor livsførelse og de fattiges kan kun anspore os til en mere enkel levevis. Fordringsløsheden er imidlertid ikke noget ideal, hverken for os eller for de fattige, for det er en skrøbelig holdning. Begærlighed, længsel efter lediggang og luksus kan også vækkes i fattige mennesker ved skoleuddannelse, møde med andre mennesker uden for ens egen snævre horisont og tilbud om hjælp.

Alligevel kan man med rette tale om de fattiges »ufordærvethed«. Som regel er familiesammenholdet stærkt og man gør meget ud af at hjælpe hinanden. Da de fattige ikke kender mange af livets områder, har de færre muligheder for at være – skal vi sige

– vulgære, kyniske, hadefulde, frivole. Det er holdninger, der udvikler sig med en højere levestandard og en mere sammensat livshorisont.

Den virkelig fattige er sjælelig syg

Jeg er imod en idealisering af de fattige. En sådan idealisering yder ikke de fattige retfærdighed og hjælper heller ikke os selv uden om den forargelse, som modsætningen mellem de fattiges armod og vor velstand stiller op for os dag for dag.

Armodens situation indeholder hele det menneskelige følelsesregister. Her kommer kærlighed, had, ugunst, glæde, sorg, barmhjertighed til udfoldelse med samme styrke som hos velstående mennesker. Analfabeteren kan være overordentlig intelligent, – og det viser sig i hans arbejde. Den fattige bondes handicap er, at han ikke har mulighed for at lære andet, end hvad

han er opdraget til. Vi med vor uddannelsesmuligheder kan anvende vor intelligens og viden på forskellig måde.

Hele spektret af menneskelige følelser udfolder sig kun hos de fattige, der ikke lider nogen akut nød og som halvvejs kan ernære sig selv og deres familier. De fattigste af de fattige er givetvis følsomhedsrigt og moralsk invaliderede, – sjæleligt syge. Kun en betingelsesløs kærlighed kan i løbet af nogle år helbrede dem.

De fattige, som i det daglige har et udkomme, fremviser et forbavsende mål af »borgerlighed«. De holder fast på sociale normer og værdiforestillinger, kvindernes ære og mændenes gode rygte. Da de savner sammenligningsmuligheder, kan de aldrig erfare deres værdier som relative. At deres egen fattigdomssituation er relativ og mulig at ændre, modsætter di sig såle-

Den nordiske fasteaktion

de fattige fattige

des og de kan kun vanskeligt aflægge f.eks. usunde vaner, selv om de forstår at disse vaner er skadelige.

På den anden side hjælper værdiforestillinger og faste livsvaner, - navnlig de som vedrører personlig ære og religiøs skik, - over mangen en materiel krise og sjælekval. Det er vigtigt, at de fattige kan beholde deres sociale og religiøse skikke. Så længe de gør det, lever de i en fast ramme, der bærer og støtter dem. Er de fattiges nød blevet så stor, at de ikke mere kan fejre deres fester, er de blevet »armodsfattige«. Betegnende nok, holder de fattige indtil det sidste fast ved deres skikke og giver hellere afkald på et måltid eller en ny skjorte end på familiens eller religionens fester.

Hvad har du spist?

Jeg kan ikke fuldt ud dele fattigdommen med mine fattige venner i landsbyerne, men når jeg er i min

stammeland, lever jeg fuldstændig som alle mennesker i landsbyen: Jeg spiser sammen med Sona Murmus familie, spiser det samme som dem, sover på hyttens gulv sammen med vennerne, går barfodet på vejene, bærer de samme klæder, tager del i landsbysammenkomsterne, bader med landsbyens ungdom i dammen og drikker risøl om aftenen.

Når en ven kommer tilbage efter et besøg spørger man i Indien: »Hvad har du spist?« Det er ikke en selvfølge, at enhver dagligt kan spise sig mæt. Her kan jeg i kristen solidaritet dele fattigdommen, og fødemidler (frugt og mælk), som jeg får foræret, kan jeg dele med de fattige.

Uligheden begynder på et andet vigtigt livsområde: Arbejdet. Det hårde legemlige arbejde under solens brand kunne jeg ikke klare i længere tid, og jeg ville ikke få lov til det af mine venner

i landsbyen, for jeg er skabt til anden form for arbejde. Min solidaritet kræver, at jeg viser indfølelse med og interesse i deres arbejde.

På mit værelse i stammelandspassen passer jeg på, at alle mennesker behandles ens. Det ville være en forargelse, hvis jeg bad den akademisk uddannede sætte sig på en stol, medens min besøgende fra landsbyen sad på hug på gulvet. Selv om to unge mænd daglig kommer hos mig for at hjælpe mig, passer jeg på, at hverken jeg eller andre reducerer dem til »tjenere«; de arbejder ikke *for* mig, men *med* mig. Hvis de laver te til mig og nogle gæster, drikker de te sammen med os, og det er en selvfølge at jeg ikke føler mig for god til at lave te eller vaske op.

Hjælpens problem

Solidaritet med de fattige bringer uvægerligt hjælpens problem med sig. Nogle mener, at hjælp uvilkårligt skaber adskillelse og afstand mellem hjælper og den hjælpne og ødelægger et solidarisk og fattigt fællesskab. Min erfaring beviser over for mig, at kristne ikke tager deres budskab alvor-

ligt og ikke gør fyldest i de fattiges situation, hvis de ikke yder hjælp dér, hvor de kunne. Det kræves af den kristne, at han over for armoden går ind i hjælpens vanskelige og spegede situation.

Uden en indre forvandling er hjælp, sådan som jeg opfatter den, og som den er pålagt den kristne, nytteløs. Den kristne hjælper må være indstillet på megen skuffelse, mange fejlslag. Han må ikke regne med tak og genkærlighed som et selvfølgelig udslag af hans opofrelse og kærlighed. Det vil være naivt at regne med, at penge mere eller mindre automatisk skal ophæve nødsituationen. Hvis penge skal hjælpe på varigt sigt - og ikke blot vække begærlighed og give anledning til dovenskab, magtbegær og korrump manipulation, - og bringe udvikling i en armodssituation, skal der hos de fattige være en god, fast karakter til stede hånd i hånd med en ærlighed, der ikke lader sig lede på afveje. Ved siden af den økonomiske og materielle hjælp træder altså opdragelsen.

Kun dér, hvor hjælpen gælder børn, syge, gamle, krøblinge, er opdragelse af

de fattige ikke nødvendig og mulig. Moder Teresas arbejde er et eksempel. Det drejer sig om at give ris, tøj, medicin, rent vand og omsorg så hurtigt som muligt. Den, som på samme måde giver til raske og arbejdsduelige mennesker, uden at han samtidig udfordrer dem til handling, han reducerer dem til almissemodtagere, til tiggere og tager deres menneskelige værdighed fra dem.

Hvordan skal de fattige opdrages?

De fattige skal selv indse, at de er nødt til velovervejet at anvende den tilbudte hjælp, og at denne kun kan være effektiv, hvis de forandrer visse måder at handle på. At vække denne indsigt kan vare længe.

De fattige skal ansføres til en moralsk-emotionel reaktion på tilbuddet om

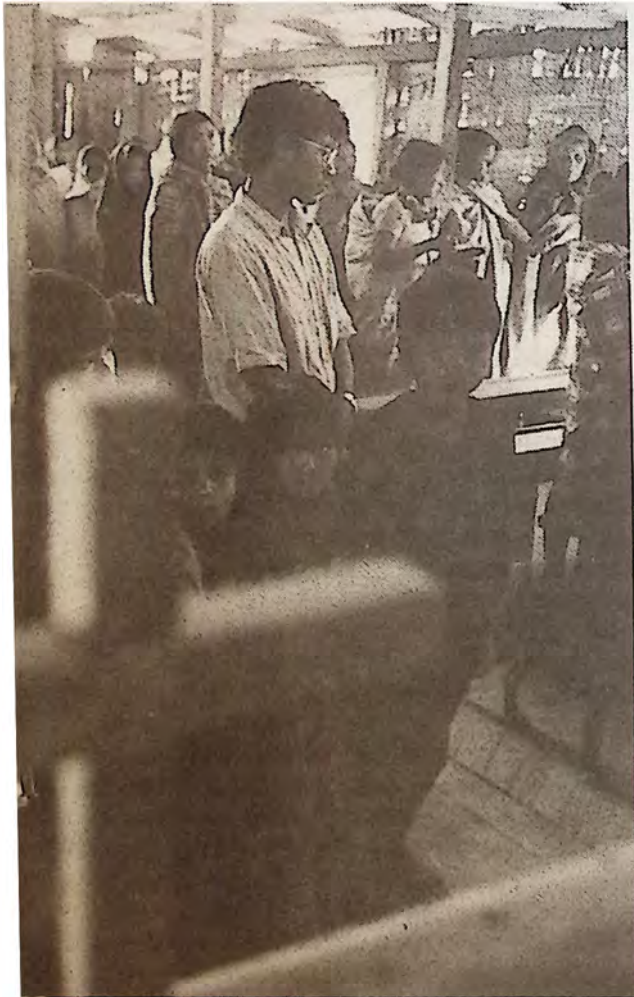
hjælp, - ansføres til at stille spørgsmålet: »Hvorfor gør du det?«.

De fattige - dem af dem, som er raske og arbejdsduelige - skal selv yde et bidrag til hjælpen. Det kan ofte ske ved at de stiller deres arbejdskraft gratis til rådighed. Ved selv at bidrage, føler de sig ikke ydmygede, men som mennesker, der selv vil og kan yde noget til forbedring af deres eget liv.

En vanskelig situation opstår, når den fattige bliver afhængig af hjælpen. En sådan afhængighedsfase vil der altid findes, men det skal fra begyndelsen påpeges, at det kun er en overgangsfase, ingen varig tilstand. Afhængighedsfasen kan misbruges af den fattige, der kan kræve flere penge, som om han havde retten til det. Hjælperen skal lægge en form for strenghed for dagen, uden at den dog skjuler kærligheden. At finde denne balance er svært.

Solidaritet og hjælp kan kun mødes inden for de fattiges livssfære. Hjælperen skal ikke leve i armod, men anlægge en enkel livsstil. Armod er ufrivillig og er et fangenskab. Enkelthed er frivillig og en befrielse. Den fattige føler sig bedre tilpas i omgangen med et menneske, hvis livsstil og medmenneskelige omgang forekommer ham bekendt.

Nogle fattige fornemmer det personlige engagement og offer, som fører til den fordringsløse livsstil og den hjælpende indsats. De sanser endog de religiøse rødder. Disse fattige åbner sig for hjælperen og har selv gennem en længere hjælpeproces fundet frem til et mere velstående og tilfredsstillende liv. De er i stand til at reagere moralskemotivt med genkærlighed og taknemmelighed. De har gennemløbet en udvikling - også som mennesker. Jeg har vundet fem eller seks sådanne venner, og jeg ville ikke kunne klare mig uden den daglige støtte fra denne lille gruppe af brødre. Glæden over dem lader mig glemme den bitterhed og den skuffelse, som bliver enhver hjælper rigelig til del. Uden selv at vide det »meddeler« de Kristus, selv om de er og forbliver hinduer og adivasis (medlemmer af de indiske stammer).

Familien tjener kærligheden Kærligheden tjener familien

Kære brødre og søstre i Kristus,

Fastetiden er det kærkomne tidspunkt, Herren giver os til at genoptage vor omvendelsesrejse, at vokse i tro, håb og kærlighed, mere fuldstændigt at slutte den pagt, Gud har ønsket og at opleve en nådens og forsoningens tid.

»Familien tjener kærligheden og kærligheden tjener familien«. Ved at vælge dette emne til årets fastebudskab ønsker jeg at indbyde alle kristne til at ændre deres liv og handlinger, så de kan blive den surdej, der fremkalder kærlighed og solidaritet i den menneskelige familie. Disse værdier er afgørende både for samfundets liv og den enkelte kristnes liv.

Familiernes sendelse i kirken og verden

Først og fremmest tilskyn-der jeg familierne til at blive mere opmærksomme på deres sendelse i kirken og verden. I deres personlige og fælles bøn modtager de Helligånden, som kommer for at gøre alting nyt i dem og gennem dem og åbner de troendes hjerter for omsorg for alle. Når alle tapper fra kærlighedens kilde, kan de videregive denne kærlighed gennem deres liv og handlinger. Bøn forener os med Kristus og gør således alle

mennesker til brødre og søstre.

Især i familien lærer vi at værdsætte og leve et broderligt liv, et liv i kærlighed og solidaritet i alle dets mange former. I familien lærer vi opmærksomhed, åbenhed og respekt for andre, som der altid må være plads til. Fælles liv er en indbydelse til at deles, og det hjælper os med at hæve os over vor egoisme. Når vi lærer at dele og at give, opdager vi den store glæde, som kommer fra at være fælles om goderne. Forældre bør med stor takt forsøge, med ord og eksempel, at vække sansen for solidaritet i deres børn. Fra barndommen er alle kaldet til spøgelse og faste for at styrke karakteren og selvdisciplinen og for at overvinde lysten efter kun at eje noget til eget brug.

Gid familierne, i disse særligt vanskelige tider, måtte følge Marias eksempel, da hun skyndte sig hen og besøgte sin slægtning Elisabeth. Gid de må nærme sig deres nødlidende brødre og søstre og løfte dem op i bøn. Vi skal efterligne Guds omsorg for alle, så vi kan sige: »Jeg har set mit folks nød, og dets klageskrig har nået mig« (1.Sam. 9,16). På denne måde er vi ikke døde over for deres bønner. Fattigdom-

men for et stadigt voksende antal af vore brødre og søstre tilintetgør deres menneskelige værdighed og vansirer menneskeheden som sådan. Det er en forarlige, som råber på solidaritetens og retfærdighedens svar.

Familiernes lidelser og fattigdom

I dag må vi være særligt opmærksomme på familiers lidelser og fattigdom. Mange familier er trådt over fattigdomstærkslen. De har ikke længere det nødvendige til at ernære familien, til at sørge for en normal fysisk og psykisk vækst for deres børn og kan heller ikke give dem en regelmæssig skoleuddannelse.

Nogle familier har ikke mulighed for at få en anstændig bolig. Arbejdsløsheden breder sig og fattigdommen vokser i hele sektorer i befolkningen. Kvinder sidder tilbage med deres børn og skal sørge for deres fornødenheder og deres uddannelse, hvilket ofte fører til, at unge mennesker strejfer om på gaderne og søger tilflugt i stoffer, alkohol eller vold.

Flere og flere ægtepar og familier oplever psykologiske problemer mellem medlemmerne. Sociale problemer bidrager undertiden til, at familien opløses. Alt

for ofte accepteres ufødte børn ikke. I visse lande tvinges meget unge børn til at leve under umenneskelige betingelser eller udnyttes skamløst. De gamle og handicappede overlades helt til sig selv eller kommer til at føle sig nyttesløse, fordi de ikke er økonomisk produktive. Nogle familier fra andre racer, kulturer eller religioner oplever afvisning i de lande, de har slået sig ned.

Vi står over for alvorlige problemer af globale dimensioner. Vi må ikke forblive tavse eller lade være med at handle, fordi det ødelægger familien, som er samfundets og kirkens grundlæggende enhed. Vi er kaldet til at tage os af situationen. Kristne og alle mennesker af god vilje har pligt til at hjælpe familier i vanskeligheder og forsyne dem med den åndelige og materielle hjælp, der er nødvendig for at overvinde de ofte ulykkelige situationer, som vi har talt om.

Del med de fattige familier

I denne fastetid opfordrer jeg særligt til at dele med de fattigste familier, så de kan opfylde deres ansvar, især over for børnene. Ingen skal forkastes bare på grund af, at han er anderledes, svag eller fattig. Tvært-

imod er sådanne forskelle en kilde til berigelse til sammen at opbygge noget. Når vi giver til de fattige, giver vi til Kristus, for de fattige »har taget Vor Frelses ansigt på« og »er Guds foretrukne« (Sankt Gregor af Nyssa, »Om kærlighed til de fattige«). Troen kalder på at dele med ens brødre og søstre. Solidaritet med hensyn til materielle ting er et nødvendig og vigtigt udtryk for broderlig kærlighed: den forsyner alle med det, der skal til for at overleve og leve et anstændigt liv.

Jorden og dens rigdomme er alles ejendom. »Hele jordens overflod skal bære frugt for alle« (Sankt Ambrosius af Milano, »Om Nabot«, VII, 33). I de vanskelige tider, vi lever i, er det bestemt ikke tilstrækkeligt at give af sin overflod. Det, der er brug for, er en ændring i handlemåder og forbrugsmønstre, således at vi giver af det vi selv har brug for og kun beholder det nødvendigste, så at alle kan leve i værdighed. Lad os derfor i dette års fastetid afholde os fra vores ofte umådeholdne lyst efter materielle ting, så vi kan tilbyde vores næste det, han så desperat har brug for. De riges faste skal blive de fattiges fest (sml. Sankt Leo den Store, »Homili 20 om faste«).

Jeg opfordrer bispedømmer og sogne til at anerkende nødvendigheden af at finde realisable måder at hjælpe nødlidende familier på. Jeg ved, at mange bispedømmesynoder allerede har gjort fremskridt med hensyn til dette. Organisationer, der tager sig af pastoral omsorg for familier, bør også kunne yde et vigtigt bidrag. Kristne, der deltager i offentlige forsamlinger, bør ligeledes gøre sig al mulig anstrengelse for at henvende opmærksomheden på den tvingende pligt til at hjælpe familier i nød.

Fattigdomsspiralen

Jeg appellerer atter til nationernes ledere om, både på nationalt og internationalt niveau, at finde de midler, der skal til for at bringe ende på fattigdomsspiralen, især familiernes fattigdom. Kirken har tillid til, at når regeringsledere og virksomhedsledere udvikler økonomiske strategier, vil de komme til at indse både de forandringer, det er nødvendigt at foretage og deres egne forpligtelser med hensyn til disse. På denne måde bliver familierne ikke totalt afhængige af økonomisk hjælp, men vil selv blive i stand til at imødekomme de grundlæggende behov ved deres egen indsats.

FNs internationale familieår

Det kristne fællesskab hilser FNs initiativ om at gøre 1994 til et Internationalt Familieår velkomment. Kirken vil, overalt hvor den er i stand til det, med glæde tilbyde sit særlige bidrag til dette.

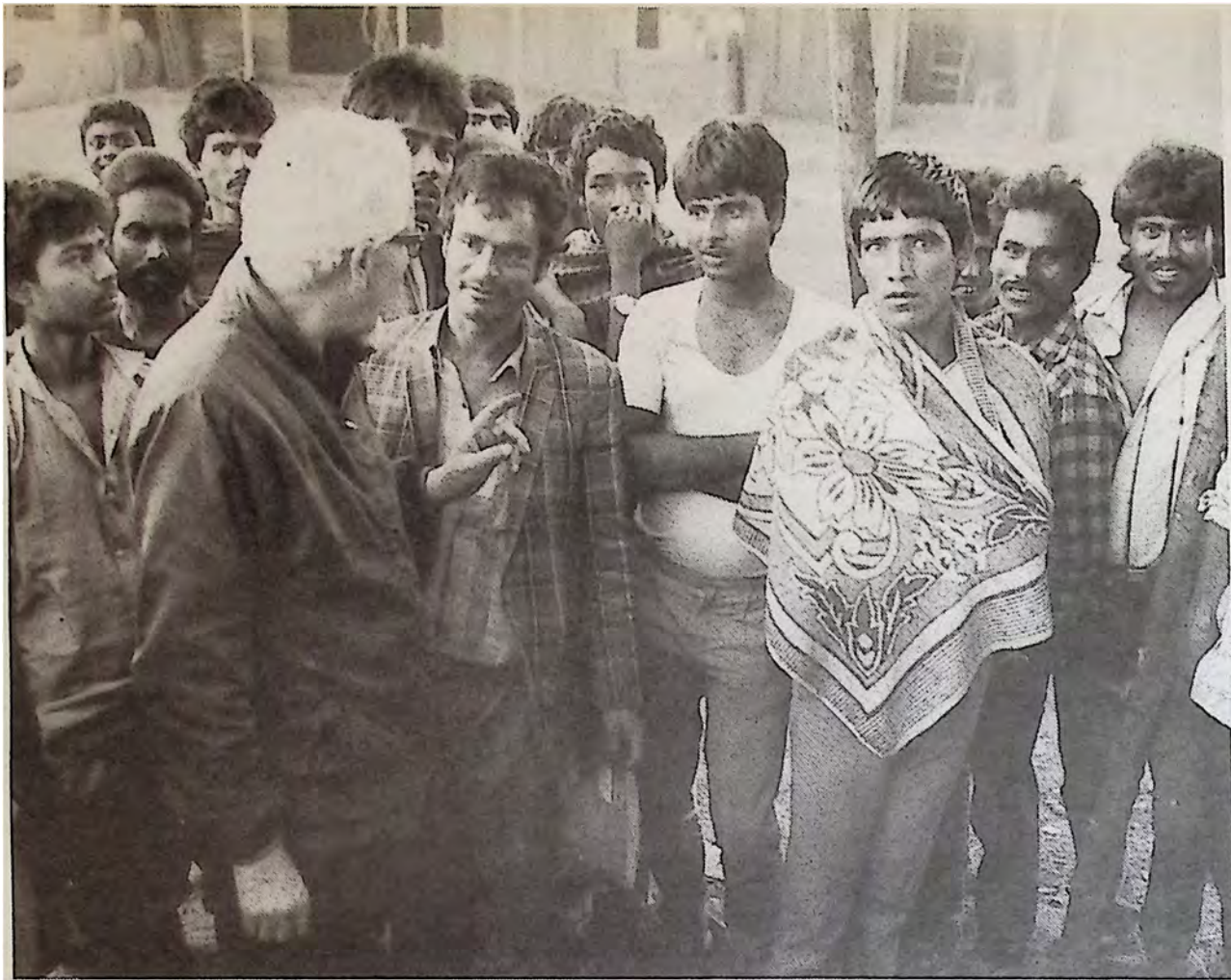
Lad os ikke gøre vore hjerter forhærdede i dag! Lad os give agt på Herrens røst og vore brødres og søstres røst!

Gid de kærlighedens handlinger, der udføres i denne fastetid af familier for familier, må bringe dyb glæde til alle og åbne vore hjerter for den opstandne Kristus, »den førstefødte blandt mange brødre« (Rom. 8,29). Jeg giver med glæde min apostoliske velsignelse til alle dem, der svarer på Herrens kald.

Johannes Paul I

60% af katolikkerne i Indien er kasteløse. »De bliver dagligt korsfæstet, idet enhver form for menneskelig værdighed og social retfærdighed nægtes dem, siger P. Michael Jevaraj SJ.

Fasteaktionens temasider

Unavngivne tekster er skrevet af Karen Erngaard, Susanne Wogensen og Knud Kluge. Carly Majholm har bearbejdet projektmaterialer fra Caritas Danmark.

Fotos på siderne 10, 11, 12, 13 og 14 er fra Herzog/Present og udlånt af Missio i Tyskland til brug for den nordiske fasteaktion.

Kort om fasteaktionens projekter

Kina

Gåseopdræt i Shandong provinsen ..... kr. 772.900,-

Ghana

Landbrugsskole i

Navrongo-Bolgatanga bispedømme ..... kr. 30.000,-

Indien

Uddannelse af kvinder i

Karnataka provinsen ..... kr. 47.000,-

Uddannelse af familier i

Uttar Pradesh provinsen ..... kr. 70.000,-

Landsbyudviklingsprojekt i

Kerala provinsen ..... kr. 18.000,-

Kvægavlprojekt i

Tamil Nadu provinsen ..... kr. 238.000,-

Genhusningsprojekt i

Kerala provinsen ..... kr. 18.000,-

Indiske jesuitter ledsager de kasteløse på vej mod selvværd

Michael Jevaraj S.J. tegner et forfærdende billede af de indiske kasteløses hverdag. »De bliver dagligt korsfæstet, idet enhver form for menneskelig værdighed og social retfærdighed nægtes dem. Vi oplever dagligt, at de kasteløse dræbes af medlemmerne af en kaste. Deres kvinder voldtages, hytterne stikkes i brand, brøndene forgiftes, markerne ødelægges og de må arbejde som livegne.«

Heller ikke sin kirke skåner jesuitten: »Hos katolikkerne, af hvilke ca. 60% er kasteløse, er situationen ikke stort bedre. I kirkens hierarki har de ingen indflydelse og i de kristne menigheders hverdag forekommer talrige diskrimineringer. I mange kirker må de kasteløse ikke sidde i samme kirkebænk som dem, der tilhører en kaste. I mange menigheder har de kasteløse egne kirkegårde. Ved messetjenesten og i kirkekoret er der ingen plads til dem. Ved kirkekaffen må de kun bruge særligt porcelæn og bestik. Desuden mister de ved overgangen til kristendommen den statslige understøttelse, som regeringen yder de kasteløse hinduer.

Michael Jevaraj beskriver kirkens muligheder i denne forfærdelige situation: »Vi kan stå ved korsets

fod, føle medlidenhed med dem, der hænger på korset og bede om deres frelse. For det andet kan vi holde ud hos dem, indtil de er døde og derefter lade en smuk begravelse blive dem til del. Eller vi kan tage dem ned fra korset og fjerne korset. Det betyder, at vi må tilintetgøre systemet, der ligger til grund for denne korsfæstelsesproces.«

Indtil nu har de kristne handlet efter den første og anden mulighed, understreger Michael Jevaraj, men tiden er inde til at vælge den tredje mulighed som alternativ og handle derefter.

IDEAS

IDEAS (Institute of Development, Education and Studies) er en sådan tredje mulighed. Instituttet er et tilbud til alle grupper og initiativer, der tilstræber en forbedring af de dårligt stilledes livssituation. IDEAS hjælper med at planlægge og evaluere arbejdet systematisk, at omsætte nyere videnskabelige erkendelser til praksis og opbygge samarbejdsformer og gensidig støtte.

F. eks. uddanner og videreuddanner man ledere til de lokale og regionale selvhjælpsorganisationer. Unge engageres i udviklingsarbejdet. Workshops og mø-

der for præster, ordensfolk og andre, der er engageret i udviklingsarbejdet, står under alle omstændigheder på programmet.

IDEAS's viden om de grundlæggende sociale, politiske, erhvervs-mæssige og kulturelle betingelser for udviklingsarbejde formidles til præster og ordensfolk. Ligeledes tilbydes seminarer for praktikere og eksperter. Herudover gennemfører instituttet videnskabelige analyser.

At vække en kritisk bevidsthed

Vigtigst for alle tiltag er at bibringe de kasteløse en følelse af menneskeværd. Jevaraj: »Vi vil vække en kritisk bevidsthed om deres situation hos de kasteløse selv og fremme den. Mange føler sig slet ikke som mennesker. Gennem århundredlang undertrykkelse og foragt, der er kulturelt rod-fæstet og religiøst legitimeret, har mange kasteløse glemt, at de er mennesker med egen historie og kultur.

Vort arbejde er svært og kræver stor indfølelse og finfølelse. Det indebærer nødvendigvis spændinger inden for kirken og de pågældende befolkningsgrupper.«

De kasteløse føler sig uforstået. IDEAS bevidsthedsarbejde fører til

spændinger i den indiske katolske kirke. Ganske vist udtalte den indiske bispekonference allerede i 1982: »Vi erklærer kategorisk, at kastevesenet med dets indbyggede diskrimineringer har ingen plads i kristendommen«, men realiteten ser anderledes ud.

Jevaraj: »De kasteløse er i kirken gennem mere end 400 år berøvet deres ligestilling og værdighed. Kristne med kastetilhørsstatus vil

ikke dele deres magt med de kasteløse brødre. Heller ikke, når man atter og atter erklærer, at alle mennesker er lige, betyder det, at man tager de kasteløse om skuldrene og lever med dem som brødre.«

Kirken gør uden tvivl meget for de kasteløse i spørgsmålet om økonomisk udvikling, uddannelse og beskæftigelse, men i sagen menneskeværdighed og lighed såre lidt. Biskopperne

siger: »Vi gør alt for jer«, og de kasteløse svarer: »Men I forstår os ikke. Vi beder ikke om dette eller hint. Vi beder om, at man behandler os som mennesker«. De kasteløse fordrer, at en kasteløs præst nu endelig ud-nævnes til biskop i et af de 14 bispedømmer i Tamil Nadu. Kun han kan forstå deres følelser.

Kilde: Misereor Aktuell 6/92

Flere af fasteaktionens familiebaserede projekter har både sundhedsprogrammer og sygdomsforebyggelse.

De kan selv være med i fasteaktionen

Hele det indsamlede beløb fra fasteaktionen går til forskellige projekter i Den tredje Verden. Formålet med fasteaktionen er imidlertid ikke kun et spørgsmål om at samle penge ind. Den drejer sig i lige så høj grad om en holdningsbearbejdelse, hvor anliggendet er en ændring af vor holdning til vore brødre og søstre i fattigere dele af verden.

Bestil materiale!

Det er på denne baggrund de otte sider i »katolsk orientering« er redigeret. Ek-

stra eksemplarer af dette nummer af bladet kan i et vist omfang bestilles på redaktionskontoret.

Caritas Danmark har ladet trykke en plakat, som vil tilgå samtlige menigheder, katolske skoler og katolske børnehaver i hele landet. Caritas Danmark ønsker, at den bliver hængt op et centralt sted.

Caritas Danmark tilbyder igen i år den lille populære sparebøsse, som kan fyldes, ved at man igennem fastetiden lægger lidt til sine. Sparebøsserne kan fås

ved henvendelse i menigheden eller hos Caritas Danmark, telefon 33 127261.

Sidst men ikke mindst er der *girokortet*, som netop er tilsendt hver eneste katolske husstand i Danmark. Skulle De mod forventning ikke have modtaget det, kan De benytte et almindeligt girokort og blot anføre Caritas Danmarks giro-nummer.

God Fasteaktion!

Pastor Pragasam fra Kranataka, Sydindien

Yderst alarmerende forhold for kvinder

Efterhånden er det almindeligt kendt, at kvinder i Indien er socialt undertrykte. Dette forhold bliver endnu mere udtalt, når det drejer sig om de fattigste dele af befolkningen.

Fra delstaten Kranataka beskriver præsten *S. Maria Pragasam* resultaterne fra en rundrejse i 42 fattige landsbyer i Kolar-distriktet: »Kvindernes forhold er yderst alarmerende. Deres status er meget lav, fordi de opfattes som objekter: uden en mand har kvinden ingen identitet. Det skyldes de ældgamle religiøse og sociale traditioner, som kun giver kvinden værdighed i forhold til hendes biologi. Hendes eneste selvstændige værdi er at få børn.

De lavere kasters uudannede kvinder opfattes mere eller mindre som slaver fra vugge til grav. Deres tid er helt fyldt ud af arbejde i hjemmet eller i landbruget, og de udnyttes systematisk af de rige godsejere, som betaler en betydelig mindre løn til kvinder end til mænd.

Kvinderne er analfabeter og har ingen fritid. De er ikke selv bevidste om deres situation, og således har de ingen mulighed for at ændre på den.«

Organisationen Sevak Kendra har besluttet at iværksætte et bevidstgørelsesprogram og et undervisningsprogram i 10 af de fattige landsbyer, de har besøgt i Kolar-distriktet. Man er allerede så småt startet på at lave små kvindegrup-

per i landsbyerne, og de første erfaringer har været gode.

Ved at organisere dem i grupper giver man dem mulighed for at udveksle erfaringer. Derved bryder man kvindernes ensomhed, og de kan opleve, at man kan ændre på situationen. De vil få øje på deres egne ressourcer, og de vil være motiverede for at lære noget, f.eks. om sundhed og landbrug.

Udover bevidstgørelsesprogrammet vil man iværksætte et undervisningsprogram i silkeproduktion. Kolar er kendt som »silkelandet«, fordi der findes megen silkeindustri i distrik-

tet. Oplæringen tager en månedstid. Efter endt oplæring vil kvinderne enten kunne finde beskæftigelse i eksisterende silkevirksomheder, eller de vil kunne starte deres egen, lille silkeproduktion. Der vil kunne vokse morbærtræer i kvindernes haver, og produktionen kan foregå i hjemmet. Begge dele vil sikre kvinderne en stabil indkomst.

Sevak Kendra oplyser, at 150 kvinder direkte bliver inddraget i de to projekter, men desuden vil 2.300 andre kvinder i de 10 landsbyer nyde godt af dem. Projektet beløber sig til 47.000 kr.

Kvindernes status i den indiske delstat Kranakata er meget lav, for de opfattes som objekter. Uden en mand har kvinderne ingen identitet.

Caritas Danmark-giro 4 04 39 79

Skønnest af alt

Sr. Miriams biografi om Steensen er lykkedes flot

Niels Steensens menneskelige format og hans fascinerende levnedsløb er *Sr. Miriam Mortensens* dobbelte udgangspunkt i hendes biografi om Niels Steensen »Skønnest af alt«. Og man må sige, at det lykkes flot for forfatteren at formidle begge dele. Niels Steensens format som videnskabsmand og biskop har været genstand for talrige skildringer, uden at det altid har været helt let at forstå, endsige følge Niels Steensen i hans åndelige udvikling.

Sig til tider uforstående over for hans fravalg af videnskaben og strenge askese, men i den foreliggende biografi er der håb om at forstå ham bedre, for linierne i hans spændende liv trækkes op på en måde, der ikke lader læseren uforberedt.

Et helstøbt menneske

Sr. Miriam gennemgår samvittighedsfuldt hans liv og prøver at klarlægge de mange forhold, der førte til, at den geniale videnskabsmand endte som biskop i Nordtyskland. Og det er et helstøbt menneske, vi præsenteres for i »Skønnest af alt« – et menneske, der på trods af alle omskifteligheder bevarede sin sandhedssøgen og ikke mistede sin skarpe iagttagelsesevne eller intellektuelle nysgerrighed undervejs.

Noget afgørende nyt bringer biografien til gengæld ikke for dagen. Dens styrke er sammenfatningen af det store materiale, der allerede foreligger om Niels Steensen, men som de færreste har mulighed for at sætte sig ind i.

Heri ligger på den anden side også dens eneste svaghed, for den er med sine 340 sider en stor mundfuld, og de mange uddrag af breve og andre dokumenter kan undertiden virke overvældende. Kommer »Skønnest af alt« i en 2. udgave (og det fortjener den) ville en nænsom beskæring formentlig få hovedlinierne i Steensens liv og hans motiver til at træde endnu skarpere frem.

Fortælleglæden et aktiv Sr. Miriams fortælleglæde er det andet store aktiv i »Skønnest af alt«, for forfatteren har en mere end heldig ånd, når det gælder

Sr. Miriam

om at levnedegøre de mennesker, der befolkede Niels Steensens verden, og skildre de miljøer, han færdes i. Københavns belejring, Corfitz Ulfeldts forræderi, Dronning Kristinas konversion, Paris under Ludwig XIV, Firenze under Medicierne og Nordtyskland i kulde og regn, sætter de ydre historiske og geografiske rammer for beretningen. Ivrigt studerende, bestjålne soldater, egenrådige ordensfolk, vidtskuende kirkefyrster, forstående mønster og en mængde konvertitter er blandt de mange aktører, der overalt krydser Niels Steensens spor. Undertiden var de hans støtter, og undertiden var de hans

modstandere, og andre igen var blot neutrale tilskuere til hans søgen.

Men uanset deres placering i forhold til Niels Steensen, efterlod hans stræben dem ikke upåvirkede, og de bærer således alle vidnesbyrd om en epoke, der i sit udgangspunkt var religiøs, og hvor talen om Gud overalt var levende. Det er ikke nemt at skildre overbevissende mere end 300 år efter, men i »Skønnest af alt« lykkes det.

Sr. Miriam Mortensen OSB: Skønnest af alt. En biografi om Niels Steensen. Katolsk Forlag 1993. Kr. 205,-.

Andreas Rude

Katekismus på engelsk forsinkes

London (KIPA) – Den engelske oversættelse af Verdenskatekismen bliver yderligere forsinket. Den britiske avis »The Times« beretter, at den version, der er godkendt af de britiske og amerikanske biskopper, er blevet afvist af Vatikanet, fordi den er for »feministisk«. F.eks. betegnes Jesus som »menneske« og »person«, men ikke som »mand«.

I Vatikanet forstås det som en udhuling af troen, at Kristus ikke kan betegnes som mandlig. Manuskriftet er allerede indleveret til den britiske forlægger Geoffrey Chapman, som nu må lade være med at trykke bogen. Derfor venter hele den engelsk-sprogede verden stadig på den katekismus, der blev offentliggjort på fransk i 1992.

Menighedstræf

Lørdag den 5. marts arrangerer Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Lolland Falster et menighedstræf i Maribo. Der startes kl. 11 i Skt. Birgittas Kirke, hvor Finn Arvé læser messen. Bagefter spises den medbragte frokost på Skt. Birgittas Skole. Efter frokosten giver medi-

ekonsulent Klaus Møller Jørgensen et oplæg om kirken holdning og engagement i medierne, især radio og TV. Efter kaffepausen vil der være mulighed for debat. Til træffet er indbudt menighederne i Næstved, Vordingborg, Nykøbing, Nakskov og Maribo.

Ingrid Guzek

Radio- og TV-nyt
ved Klaus Møller-Jørgensen

Mirakler og modstand mod abort i P1

Eva Nordentoft på P1 Danmarks Radio's P1 bringer søndag d. 13. februar en samtale mellem Mogens Hansen, DR, og dr.phil. Eva Nordentoft om mirakler. Sådanne hører til dagens orden på et sygehus – men kan vi tro på lægevidenskaben? Eva Nordentoft er en stærkt økumenisk orienteret katolik, som i mange år har beskæftiget sig med den moderne lægevidenskabs etiske spørgsmål. Programmet udgør første del af »Søndag mor-

gen«-udsendelsen på P1 kl. 8,03.

Abortdebatten i USA

I anden del af dette program fortælles der om baggrunden for den katolske kirkes modstand mod abort, og DR's korrespondent, Poul Smidt, fortæller om abortdebatten i USA. For tilrettelæggelsen står Anders Laugesen. Hele programmet, såvel første som anden del, genudsendes mandag d. 14. februar kl. 11, ligeledes på P1.

Tre nye KVIPvideo-film

KVIP, Katolsk Videoproduktion, kan her i begyndelsen af det nye år præsentere ikke mindre end tre nye film, der er indbyrdes meget forskellige: en egenproduktion om dåbens sakramente, en dansk TV-produktion om tre Sankt Joseph-søstre samt en polsk TV-produktion, der på en meget utraditionel måde trækker paralleller mellem Kristi lidelseshistorie og verdens elendighed.

Vand er liv

Det er en stor dag for familien Hansen. Familiens andet barn, Christian, skal nemlig døbes. Filmen følger i store træk selve handlingsforløbet. Men undervejs fortæller den også om

de forskellige liturgiske elementers betydning.

Helt naturligt drejer det sig først og fremmest om vand, som jo på så mange måder giver os liv og styrke. Billeder, musik og ord supplerer hinanden, når dåbsliturgiens symboler forklares – symboler, der alle handler om, hvad det vil sige at være kristen.

Filmen, der varer 12 minutter, vil blive anmeldt i et af de kommende numre af »katolsk orientering«.

Tre søstre

Tre ældre Sankt Joseph-søstre lever en aktiv pensionisttilværelse i deres lille kommunitet i Ringsted. Filmen viser glimt fra deres dagligdag, der bl.a. består af arbejde for sognet, som

ikke har nogen fastboende præst.

De tre søstre fortæller om deres baggrund for at træde ind i ordenen og om ordenslivet iøvrigt. Filmen blev i efteråret 1993 vist på TV2-Øst, TV2's regionalstation på Sjælland. Den er produceret af IN-film.

Da Capo

»Gud tager parti for mennesket mod Gud«, hedder det bl.a. i denne utraditionelle video. Med ganske få ord, men med et meget stærkt billedprog og en markant lydside, indbyder filmen til meditation og eftertanke over Jesu lidelse og død – og hvordan historien gentager sig i dag.

Filmen er naturligvis særlig aktuel i den forestå-

ende fastetid. Den er produceret af polsk TV. Katolsk Videoproduktion står bag den danske bearbejdelse.

Nyt video-katalog på vej I løbet af februar vil alle katolske menigheder, skoler m.v. få tilsendt en stak af de nye KVIPvideo-kataloger, som netop nu er i trykken. Heri præsenteres de over 20 forskellige film, som det er muligt at leje eller eventuelt købe gennem Katolsk Videoproduktion.

Kataloget indeholder naturligvis også oplysninger om bestilling, priser osv. Hold øje med kataloget i våbenhuset – og spørg efter det, hvis ikke det er dukket op sidst på måneden! Eller ring direkte til KVIP efter et eksemplar på tlf.: 31 20 93 37.

Thomas Martin Nielsen
Katolsk Videoproduktion

Magleåstræf

Palmesøndag den 29. marts 1994

Tag børnene med til Magleås og lad dem opleve Kristi Lidelseshistorie fremstillet af børn fra Sct. Annæ Skole - som en forberedelse til påsken.

Kl. 14.00: Huset og parken åben - eftermiddagskaffe/te og kage.
Kl. 15.00: Passionsspil i salen.

Pris: Kaffe/te/hjemmebag kr. 30,00 for voksne, gratis saftvand og kage til børnene.

Magleås' Styrelse

Ud af familien vokser freden for menneskeheden familie

Pavens budskab i anledning af FN's internationale Familie-år

sat. Derfor forbliver familien samfundets egentlige fundament, (sml. Det andet Vatikanconcils pastorale konstitution, Gaudium et spes, 52), og den danner endnu, som det hedder i Menneskerettighedserklæringen, dets »naturlige og fundamentale kerne« (artikel 16,3).

Verden længes efter fred, den har hårdt brug for fred. Alligevel kræver krige, konflikter, vold, manglende social stabilitet og regional fattigdom fortsat uskyldige ofre og forårsager splid og splittelse mellem mennesker og mellem folkeslag. Freden synes af og til at være et uopnåeligt mål! Hvorledes skal man i et klima, der er stivnet i ligegyldighed og undertiden forgiftet af had, håbe på den fredens tidsalder, som kan fremme følelsen af solidaritet og kærlighed?

Men vi må ikke resignere. Vi ved, at freden trods alt er mulig, fordi den er indskrevet i den oprindelige guddommelige plan.

Gud ønsker for menneskeheden, at den befinder sig i harmoni og fred. Derfor lagde Han grunden i menneskets natur, skabt »i Guds billede«. Dette Guds billede virkeliggøres ikke kun i individet, men også i det enestående personfællesskab, der dannes af en mand og en kvinde, der er forbundet i en sådan kærlighed, at de bliver »ét kød« (1. Mos. 2,24). For det står skrevet: »I Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem« (1. Mos. 1,27). Til dette særlige personfællesskab har Herren betroet den sendelse at give livet videre og drage omsorg for det ved at stifte familie. Dermed skal dette personfællesskab på afgørende vis bidrage til at forvalte skabningen og sørge for menneskeheden fremtid.

Den oprindelige harmoni blev brudt af synden, men Guds plan består fort-

sat. Derfor forbliver familien samfundets egentlige fundament, (sml. Det andet Vatikanconcils pastorale konstitution, Gaudium et spes, 52), og den danner endnu, som det hedder i Menneskerettighedserklæringen, dets »naturlige og fundamentale kerne« (artikel 16,3).

Det bidrag, som familien kan yde til bevarelse og fremme af freden, er så afgørende, at jeg vil gribe den lejlighed, som Det internationale Familieår er, til at vie mit budskab på Verdensfredsdagen til en betragtning over den nære forbindelse, der består mellem familien og freden. Jeg har tillid til, at Familieåret byder på en gunstig lejlighed for alle, der vil bidrage til at søge efter den sande fred – kirker, religiøse organisationer, foreninger, regeringer, internationale orga-

nisationer – til sammen at undersøge, hvordan familien kan hjælpes til at opfylde dens uerstattelige opgave som fredens bygmester.

Familien, livets og kærlighedens fællesskab

Familien er det grundlæggende og uerstattelige pædagogiske fællesskab, der fortrinsvis videregiver de religiøse og kulturelle værdier, som hjælper personen til at nå sin identitet. Familien, der er bygget på kærlighed og åben for livets gave, bærer samfundets fremtid i sig; det er dens helt særlige opgave at bidrage til en fredelig fremtid.

Det opnår den først og fremmest ved ægtefællernes gensidige kærlighed, som, på grund af ægteskabets naturlige mening og i endnu højere grad, når ægtefællerne er kristne, ved

ægteskabets ophøjelse til sakramente, kalder dem til helt og fuldkomment livsfællesskab. Dernæst er forældrene forpligtede til en passende varetagelse af opdragelsen af børnene, som skal indgive respekt for hver persons værdighed og fredens værdier. Disse værdier skal ikke »indlæres«, men snarere udfolde sig i familiens atmosfære, hvor den hengivne kærlighed leves, der er i stand til at acceptere næsten i hans forskellighed. Kærligheden gør næstens behov og anliggender til sine egne og lader ham få del i dens egne goder.

De hjemlige dyder, der hviler på en dyb agtelse for livet og menneskets værdighed og finder deres konkrete udtryk i forståelse, tålmodighed, opmuntring og gensidig tilgivelse, giver familiefællesskabet mulighed for at være den første og

grundlæggende erfaring om freden. Stillet uden for en sådan sammenhæng af kærlige relationer og effektiv, gensidig solidaritet »er menneskene ubegribelige for dem selv. Deres liv er meningsløst, hvis kærligheden ikke åbenbares for dem...hvis de ikke oplever den og tager imod den.« (Rundskrivelsen Redemptor hominis, 10).

En sådan kærlighed er ikke en forbigående følelse, men en stærk og vedvarende moralsk kraft, der søger den andens vel, også når det er forbundet med egne ofre. Sand kærlighed hører altid sammen med retfærdighed, som er helt nødvendig for freden. Den nærmer sig alle, der befinder sig i vanskeligheder: mennesker uden familie, børn uden hjælp og kærlighed samt ensomme og marginaliserede mennesker.

Familien, som lever denne kærlighed, omend ufuldkommet, og som storsindet åbner sig for det øvrige samfund, udgør den vigtigste formidler for en fredelig fremtid. En fredens civilisation er ikke mulig, hvis kærligheden mangler.

Familien, offer for den manglende fred

I modstrid med dens oprindelige kald til fred viser familien sig desværre ikke sjældent at være et sted med spændinger eller vold, eller at være et værgeløst offer for de utallige former for den vold, der kendetegner dagens samfund.

Der findes undertiden spændinger inden for familien. Ofte stammer de fra vanskeligheder med at skabe et harmonisk familieliv, hvis ægtefællernes arbejde holder dem på afstand af hinanden, eller arbejdsløshed eller trussel om arbejdsløshed giver bekymringer om overlevelse og angst for en usikker fremtid. Der er ingen mangel på de fristelser, der stammer fra adfærdsmodeller, der er inspireret af hedenskab og forbrugerisme. Det kan få familiemedlemmerne til at stræbe mere efter personlig tilfredsstillelse end efter et stille og roligt fælles liv.

Hyppige stridigheder mellem forældrene, afvisning eller mishandling af børnene, eller helt at forlade hjemmet er de sørgelige tegn på en familiefred, der allerede er alvorligt i fare og som med sikkerhed ikke kan genoprettes gennem den smertelige løsning, en adskillelse mellem forældrene er – endnu mindre ved at gribe til skilsmisse, den sande »plage« i dagens samfund. (Sml. Gaudium et spes, 47).

Dernæst er hele nationer i mange dele af verden indblandet i spiralen med blodige konflikter. De første ofre er hyppigt familierne: de berøves deres primære, eller undertiden eneste, forsørger, eller de tvinges til at forlade hjem, jord og ejendom og tage på flugt til det ukendte. Begge dele er uantageligt for familien, for det bringer enhver form for tryk på familien i fare. Hvorledes kan man i denne sammenhæng undgå at tænke på den blodige konflikt mellem etniske grupper i Bosnien-Hercegovina? Og dette er ikke noget isoleret tilfælde – der er mange krigsskuepladser i verden!

Stillet over for denne smertelige virkelighed er samfundet ofte ikke i stand til at yde effektiv hjælp, eller det viser endog utilgivelig ligegyldighed. De åndelige og psykologiske behov hos mennesker, som har oplevet en væbnet konflikt, er lige så påtrængende og alvorlige som deres fysiske behov. Der er brug for en organisation, der specielt skal tage sig af hjælpeaktioner for de familier, der hjem søges af ødelæggende hændelser, så de trods alt ikke giver efter for fristelsen til modløshed og had, men bliver i stand til at inspirere til tilgivelse og forsoning.

Desuden må man ikke glemme, at krig og vold ikke kun besidder nedbrydende kræfter, der kan svække eller ødelægge familiestrukturen. Krig og vold

Familien er det grundlæggende og uerstattelige pædagogiske fællesskab, der videregiver de religiøse og kulturelle værdier, som giver personen sin identitet.

Fredens værdier skal ikke »indlæres«, men snarere udfolde sig i familiens atmosfære, hvor den hengivne kærlighed lever.

udøver ligeledes en ulyksalig indflydelse på mennesker ved at fremstille, ja næsten påtvinge mennesker adfærdsmodeller, der står i diametral modsætning til freden.

I denne sammenhæng må jeg henvise til et meget sørgeligt faktum: i dag er unge mænd og kvinder, endog børn, i voksende antal aktivt implicerede i væbnede konflikter. De bliver tvunget til at melde sig hos bevæbnede militser og skal kæmpe for noget, de ofte overhovedet ikke forstår. I andre tilfælde drages de ligefrem ind i en voldens kultur, hvor livet kun har lidt værdi, og det at slå ihjel ikke er umoralsk.

Det er i hele samfundets interesse at sørge for, at disse unge giver afkald på vold og begiver sig på fredens vej. Men det forudsætter en tålmodig opdragelse under ledelse af mennesker, der oprigtigt tror på freden.

På dette sted kan jeg ikke lade være med at nævne en anden vigtig hindring for at freden kan udfolde sig: mange, alt for mange børn må undvære en families varme. Undertiden er der i praksis ingen familie: forældrene forfølger andre interesser og overlader børnene til sig selv.

I andre tilfælde eksisterer familien ikke: på denne måde findes der tusindvis af børn, som ikke har andet »hjem« end gaderne, og som ikke har andre at forlade sig på end sig selv. Mange af disse gadebørn finder deres død på tragisk vis. Andre ledes til anvendelse, eller endog salg af narkotika og til prostitution og andre ikke sjældent i forbrytelsesorganisationer. Det er muligt at ignorere en så alvorlig og så udbredt tilstand. I sidste instans står

selve samfundets fremtid på spil. Et samfund, der afviser børnene, marginaliserer dem eller bringer dem i håbløse situationer, vil aldrig lære freden at kende.

For at kunne regne med en fredelig fremtid er det nødvendigt, at hvert lille menneskevæsen erfarer en opmærksom og vedvarende kærligheds varme, og ikke en troløs udleverethed og udbytning. Selv om staten gennem oprettelse af samfundsstrukturer og hjælpeforanstaltninger kan gøre meget, så er og bliver familiens bidrag uerstatteligt med hensyn til at give det klima af tryk og tillid, der skal få børnene til at se fremtiden fortrøstningsfuldt i møde og forberede dem til som voksne at blive medansvarlige for opbygningen af et samfund med ægte fremskridt og fred. Børnene er den fremtid, der allerede er blandt os i nutiden. De må kunne erfare, hvad fred betyder for at blive i stand til at skabe en fredelig fremtid.

Familien, forkæmper for freden

En varig fred kræver institutioner, der kan udtrykke fredens værdier og lade dem rodfæstes. Den struktur, der mest umiddelbart svarer til den menneskelige naturs væsen, er familien. Kun den garanterer samfundets kontinuitet og fremtid. Familien er derfor kaldet til, takket være de værdier, som den udtrykker, og som den giver videre på sit eget område og ved familiemedlemmernes deltagelse i samfundets liv, at være en aktiv forkæmper for freden.

Som samfundets egentlige kerne har familien krav på fuld støtte fra statens side for at kunne opfylde sin

særlige sendelse. Statens love skal derfor være indrettet på at fremme familiens trivsel ved at være den behjælpelig med at virkeliggøre de opgaver, der er pålagt familien.

I lyset af de stadig mere truende tendenser, der er til at legitimere erstatningsformer for ægteskabeligt liv – former for forbindelser, der ifølge den iboende natur eller på grund af den vilde foreløbighed på ingen måde kan udtrykke meningen med familien og garantere den – har staten pligt til at støtte og beskytte familien som autentisk institution, så dens naturgivne form og de naturlige og

umistelige rettigheder respekteres. Til disse hører forældrenes fundamentale ret, på baggrund af deres moralske og religiøse overbevisninger, samt deres samvittighedsdannelse, til frit og ansvarligt at beslutte, hvornår de vil skænke et barn livet og hvordan de vil opdrage det i overensstemmelse med disse overbevisninger.

En vigtig rolle tilfalder staten med at skabe forhold, der gør det muligt for familierne at sørge for deres behov på en måde, der er i overensstemmelse med den menneskelige værdighed. Alt for mange familier i dag er ramt af fattigdom, ja elendighed, der er en stadig trussel mod den sociale stabilitet, folkenes udvikling og freden. Det forekommer undertiden, at unge par udsætter grundlæggelsen af en familie eller helt forhindres i det, fordi de ikke har midler til det. Samtidig deltager familier i nød ikke fuldstændigt i samfundslivet eller er endda tvunget til en tilværelse på randen af samfundet.

Statens forpligtelse fritager ikke de enkelte borgere fra deres pligt: de sande svar på alle samfundets mest tungtvejende spørgsmål sikres nemlig gennem alles enige solidaritet. Faktisk kan ingen forblive rolig, så længe fattigdomsproblemet, familiernes og den enkeltes, ikke har fundet en løsning. Elendighed er altid en trussel for den sociale stabilitet, for den økonomi-

ske udvikling og dermed i sidste instans for freden. Freden er altid truet, så længe enkeltpersoner og familier er tvunget til at kæmpe blot for at overleve.

Familien i fredens tjeneste

Nu vil jeg henvende mig direkte til familierne, især de kristne familier.

»Familie, bliv, hvad du er!« har jeg skrevet i min apostoliske skrivelse »Familiaris consortio« (nr. 17). Bliv nemlig »et intimt livsfællesskab i kærlighed ved ægteskabet« (Gaudium et spes, 48), der er kaldet til at skænke kærlighed og videregive livet!

Familie, du har en væsentlig sendelse: nemlig at bidrage til opbygning af den fred, der er nødvendig for respekten for menneskelivet og dets udfoldelse. (Sml. Den katolske kirkes Katekismus, 2304). Da du ved, at freden ikke er vundet én gang for alle (Gaudium et spes, 78) må du aldrig blive træt af at søge den! Jesus har med sin død på korset efterladt sin fred til menneskeheden og levet den sin evige tilstedeværelse. Ønsk denne fred, bed for denne fred, arbejd for denne fred! ne fred!

I forældre har ansvaret for at uddanne og opdrage børnene til fredens personer: derfor er I først og fremmest fredsstiftere!

I børn, som er indstillet mod fremtiden med jeres unge års lidenskabelige planer og drømme, sæt pris på

familiens gave, forbered jer på ansvaret for at styrke og fremme den i den fremtid, som Gud vil skænke jer, alt efter jeres kald. Tragt efter det gode, og hæg om fredens tanker!

I bedsteforældre, som sammen med de andre slægtninge i familien danner uerstattelige og værdifulde bånd mellem generationerne, yd storsindet jeres bidrag til erfaringen og vidnesbyrdet, for at fortid og fremtid kan forbindes i en fredens nutid!

Familie, lev i samdrægtighed og i din sendelses fulde omfang!

Slutteligt, hvorledes kan vi glemme de mange mennesker, der – af forskellige grunde – er uden familie? Til dem vil jeg sige, at der også findes en familie for dem: kirken er hjem og familie for alle. Den åbner sine døre helt og modtager alle, som er alene og forladte. Den ser dem som Guds elskede børn, hvilken alder de end har, hvilke deres længsler, vanskeligheder og håb end er.

Måtte familien leve i fred, så freden for hele menneskeheden kan vokse ud af den!

Det er den bøn, som jeg ved begyndelsen af Det internationale år for Familien ved Marias, Kristi og kirkenes moders forbøn, sender op til Ham, »efter hvem hvert fædrenehus i himlene og på jorden har navn« (Ef. 3,15).

Johannes Paul II

Flygtninge i en kroatisk lejr. Fotos KNA

Nye retningslinier for lærere ved præsteseminarier

Dokumentet anbefaler en pædagogik, der er mere dynamisk, aktiv og åben over for livets realiteter

Rom (KIPA) - Vatikanet har offentliggjort nye retningslinier for ansvarlige på præsteseminarier. Deri kan rektorer, docenter og alle andre, der har med uddannelsen af præstestuderende at gøre finde holdepunkter for at udfylde deres opgaver på en tidssvarende måde. Dokumentet er udgivet af Kongregationen for katolsk Uddannelse.

Følgende kendetegn kræves af alle lærere ved præsteseminarierne: den rette

trosånd, pastoral indstilling, fællesskabsånd, menneskelig modenhed og psykisk ligevægt, uforfalsket og moden evne til at elske, evne til at lytte og føre samtale, samt positiv og kritisk opmærksomhed på den moderne kultur.

I forhold til det pluralistiske samfunds komplicerede situation anbefaler det 40-siders dokument, at man opbygger en »pædagogik, der er mere dynamisk, aktiv og åben over for

livets realiteter«. I retningslinierne for »forberedelse af seminarielærerne« lægges der vægt på, at de er i stand til »virkelig og dyb kommunikation«. Det vil nemlig gøre det muligt at nå den inderste kerne hos de præstestuderende.

Docenterne skal kunne tilpasse deres sprog til nutidens forhold og kunne tage hensyn til en berettiget inkulturation af trossandhederne. Dokumentet berører cølibatet periferisk og cite-

rer pave Johannes Paul II's apostoliske skrivelse »Pastores dabo vobis«. Deri fremhæves »betydningen af og vanskelighederne ved præsternes cølibat, særlig under de nuværende sociale og kulturelle betingelser«.

Formanden for Vatikanets Uddannelseskongregation, kardinal Pio Laghi er overbevist om, at undervisningen i økumeni på præsteseminarierne skal udvides. Der findes allerede en del økumeniske, konfessio-

nelt blandede områder i undervisningen, men denne må formuleres endnu bedre, udtaler han ved udgivelsen af dokumentet.

Lægfolket har værdifuld rolle

Laghi henviser til, at lægfolket tillægges en værdifuld rolle i de nye retningslinier. Disse mænd og kvinder skal vælges efter »deres særlige kompetence og bevislige evner«. De skal ind sættes på undervisnings-

områder, hvor lægfolk og diakoner har særlig fagkundskab, som f.eks. familiespiritualitet, pastoralmedicin, politik, økonomi, sociale spørgsmål, bioetik, økologi, kunsthistorie, massemedier samt klassiske og moderne sprog.

Verden over er der for tiden 3.268 præsteseminarier, fordelt på 1.296 for verdenspræster og 1.972 i ordenerne. Af disse befinder 1.017 sig i Europa og 1.458 i Amerika. Laghi var glad over det voksende antal præstekandidater. På verdensplan er der i dag 99.668 præstestuderende mod 87.511 i 1987. Den største vækst er sket i Asien (fra 16.900 til 22.850) og Afrika (fra 10.700 til 14.650). I Europa er tallet kun steget fra 29.197 til 29.968.

Ønsker konkordat godkendt

Warszawa (KIPA) - En kommission med medlemmer fra den polske regering og den polske bispekonference ønsker en snarlig ratificering af det konkordat, der blev indgået mellem Polen og Vatikanet sidste som-

mer. Konkordatet blev indgået af den daværende regering under ledelse af Hanna Suchocka.

Formanden for det forhenværende kommunistiske parti, SLD, Alexander Kwasniewski bekræfter, at

han stadigvæk er modstander af konkordatet. SLD, der er med i regeringskoalitionen, vil ikke stemme for konkordatet i parlamentet, med mindre der foretages mange ændringer. Uenigheden om konkordatet er taget til i styrke, siden venstrepartierne overtog regeringen.

Akademi grundlagt i Vatikanet

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har oprettet et »Akademi for Socialvidenskaberne« i Vatikanet. Det nye akademi har til opgave at fremme studiet af de sociale, økonomiske, politiske og juridiske videnskaber i lyset af kirkens sociallære, som der står i akademiets »Motu proprio«, hvorved paven grundlægger akademiet.

Efter kommunismens sammenbrud står kirken og menneskeheden over for store udfordringer. Selv om verden ikke længere er delt i

to fjendtlige blokke, befinder den sig alligevel i en økonomisk, social og politisk krise, skriver paven.

40 medlemmer

Kirken har ingen kompetence til at give tekniske svar på disse problemer, men den føler sig mere end nogensinde forpligtet til at bidrage til opretholdelse af fred og opbygning af et menneskeværdigt samfund. Derfor er det nødvendigt at få en vedvarende og bedre kontakt med de moderne sociale videnskaber.

Formanden for de pavelige råd »Justitia et Pax« og »Cor Unum«, kardinal Roger Etcheagaray siger, at det nye akademi, ligesom Vatikanets Akademi for Videnskaberne, får sæde i »Casina Pius IV« i Vatikanets have. Tallet på akademiedlemmer kan højst være 40. Paven har allerede udnævnt 31, der kommer fra 24 lande på fem kontinenter. Valget til medlem er uafhængigt af religiøst tilhørsforhold og sker udelukkende på grundlag af videnskabelige kvalifikationer.

Omsorgen for de alvorligt syge og døende

Lørdag den 12. og søndag den 13. marts 1994 indbydes Stenogildet til et møde på Magleås med følgende tema: »Omsorgen for den alvorligt syge og døende patient«. Læge Bruno Timmermann giver oplæg ud fra sine erfaringer i arbejdet med den terminalsyge patient. Læge Axel Engberg Pallesen holder et foredrag, som han har kaldt »når behandlingsmulighederne er udtømte«. Efter hvert foredrag er der samtale.

»En værdig død - vor egen død« er emnet lørdag aften. På grundlag af eftermiddagens foredrag og samtaler vil der blive en drøftelse af emnerne. Deltagerne opfordres til inden mødet at gøre sig alvorlige overvejelser om disse spørgsmål.

Torben Riis taler om eutanasi

Om søndagen vil lektor Torben Riis efter messen kl. 9 tale om eutanasi. Resten

af formiddagen anvendes til samtale om de på mødet rejste spørgsmål. Mødet afsluttes med frokosten kl. 12.30. Stenogildet retter sin indbydelse til læger, medicinstuderende og andre i hospitals- og plejesektoren. Prisen for mødet er kr. 450,-, studerende halv pris. (excl. drikkevarer). Tilmelding til Kjeld Jensen, Alstedvej 92, 4173 Fjenneslev. Tlf. 5364 8187.

Valfart til Det Hellige Land

Reinhold Sahner bliver valfartens præst

Igen i år - det bliver tredje år i træk - bliver der mulighed for at deltage i en katolsk valfart til Det Hellige Land. I år finder rejsen sted i april, mens alt blomstrer dernede og temperaturen i almindelighed ligger omkring 25°C i dagtimerne. Der i samarbejde med rejsebureauet Adventure arrangerer det praktiske, mens

pastor Reinhold Sahner, Silkeborg, bliver turens valfartspræst.

Der bliver sikkert messe i Fødselsgrøtten i Bethlehem, i Gravkirken i Jerusalem, på Saligprisningernes bjerg. Der bliver 5 dage i Jerusalem og omegn og 2 dage i Galilæa.

I Galilæa skal vi bo ved Genesareth-søen, - så tag badetøj og solbriller med, -

og især: en Bibel, som stadig er den bedste guide i det Hellige Land.

Prisen ligger mellem kr. 5.150 og 5.500 - og der er foreløbig reserveret plads til 40 deltagere. Afrejsen bliver 16. april, hjemkomst 24. april.

Se iøvrigt annoncen her i bladet.

Ulla Elmquist

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Biskoppens Sostrup-retræter 1994

Tema: Maria - alle troendes mor.
Der kan vælges mellem flg. uger:
1. Sø.d.19.juni kl.19-lø.d.25.juni kl. 11.30.
Ass.præst: Finn Arvé.
2. Sø.d.26.juni kl. 19-lø.d.2.juli kl. 11.30.
Ass.præst: Michael Hornbech Madsen.

Pris: kr. 1.450,-.

Tilmelding: Inden 1. maj.

Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl.
Tlf. 42 80 16 61 ma.-fr., bedst kl. 9-10.

Academicum Catholicum og Steno-Gildet

indbyder til foredrag med temaet Når livet går på hæld - eutanasi og dødshjælp ved Lars Reuter S.J.

Onsdag den 23. februar kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b.

Alle er velkomne.

Magleås-arrangementer

Fr. d. 4. - sø. d. 6.3.94:
»Højskoleweekend«. Hildegard af Bingen v/ Kirsten Kjærulff m.fl.

Sø. d. 13.3.94 kl. 15.00:
Mag.art. Niels Birger Wamberg fortæller om »Digtere i Nordsjælland«. Der er kaffe/te og kage i stuerne fra kl. 14.00.
Pris kr. 30,-.

Sø. d. 27.3.94 kl. 14.00:
»Passionsspil« v/ elever fra Sankt Annæ Skole. Kaffe/te, saftvand og kage.
Pris: Voksne kr. 25,-, børn gratis.

To. d. 31.3. - ma. d. 4.4.94:
Påskerefugium

To. d. 23.6.94 kl. 17.00: Midsommertræf

Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94:
Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:
Pensionistuge

S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.
Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Sangere til Oliemessen

Til Oliemessen, der finder sted i Skt. Ansgars Kirke tirsdag den 29. marts kl. 17.00 søges sangere. Der er prøve samme dag kl. 16.00 i menighedslokalerne, Bredgade 69 A.

Der synges Erling Rasmussens oliemesseliturgi. Interesserede kan tilmelde sig samt evt. rekvirere noder hos Rolf Tønshoff, tlf. 3122 5690.

Menighedstræf i Maribo

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Lolland Falster arrangerer menighedstræf lørdag den 5. marts 1994 for menighederne i Næstved, Vordingborg, Nykøbing, Naksø og Maribo, med følgende emne: »Hvad er kirkenes holdning til medierne radio/TV? Ved mediekonsulent Klaus Møller Jørgensen. Program: Kl. 11 messe i Skt. Birgittas Kirke. Kl. 12 frokost (medbragt). Kl. 13 oplæg ved Klaus Møller Jørgensen. Kl. 14.30 kaffe, kl. 15 til 16 debat.

DUK-kalender

Lokalforeningsbestyrelseskursus den 12.2.94 i Vejle for alle landets bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne samt interesserede.

Pris kr. 80,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).

Ungdomsmesse den 27.2.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerte Kirke, København

Årsmøde den 4.3.-6.3.94 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.

Alder: 16 år og opefter. Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).

Firmelse Øst weekend den 18.3.-20.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland-Falster.

Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25.2.94.

Romerodag den 24.3.94 i Helligåndshuset i København. Tilmelding er ikke nødvendig. Mad og drikkevarer kan købes.

Firmelse Vest weekend den 25.3.-27.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.

Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 4.3.94.

Ungdomsmesse den 27.3.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerte Kirke, København.

Lejrledelseskursus den 15.4. - 17.4.94 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1994.

Kurset er gratis. Tilmelding senest den 25.3.94.

Ungdomsmesse den 24.4.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerte Kirke, København.

Ministrantlederkursus den 29.4. - 1.5.94 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.

Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).

Tilmelding og betaling senest den 8.4.94.

Ungdomsmesse den 29.5.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerte Kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås:

On. d. 9.2. - fr. 11.2.:
Danske Fysioterapeuter

To. d. 10.2. - fr. d. 11.2.94:
Undervisningsministeriet

Fr. d. 11.2. - lø. d. 12.2.94:
Institution Æblehuset

Ma. d. 14.2. - ti. d. 15.2.:
Kbhns. Teknik. gymnasium

On. d. 16.2. - to. d. 17.2.:
Hørsholm Kommune

Fr. d. 18.2. - sø. d. 20.2.:
Sankt Marilæ sogn

Sø. d. 20.2. - ti. d. 22.2.:
Statens Naturvidenskabelig
Forskningsråd

Ma. d. 21.2. - ti. d. 22.2.:
Den Sociale Højskole

To. d. 24.2. - fr. 25.2.:
Københavns Universitet,
Det humanistiske Fakultet

Fr. d. 25.2. - lø. d. 26.2.:
Sankt Joseph Skole, Ringsted

Lø. d. 26.2. - sø. d. 27.2.:
Katolsk Radio- og Fjernsynsklub
for Storkøbenhavn

Sø. d. 27.2. - on. d. 2.3.:
Danske Fysioterapeuter

Forårsvalfart til Det Hellige Land

Lørdag d. 16. april - søndag d. 24. april 1994.
5 dage i Jerusalem og omegn.
2 dage i Galilæa.

Valfartspræst: Reinhold Sahner.

Pris: kr. 5.150,- - 5.500,-
Nærmere oplysninger samt tilmelding:

Ulla Elmquist, tlf. 33 93 98 83
Reinhold Sahner, tlf. 86 82 24 15.

Døde

R.I.P.

Vor kære medsøster

Sr. Josefa Danielsen

døde på Dalum Kloster
den 16. januar 1994.

Sct. Hedvigssøstrene

Diverse

Bekendtskab

Kvindelig akademiker søger bekendtskab med velstillet, kultiveret mand (omkring 50-60 år), gerne enkemand. Mindre handicap ingen hindring. Billet mkr. 1413, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

Da capo

Gentager historien sig? Bliver vi ikke ved med at slå Kristus ihjel hver eneste dag? En stærk og anderledes videofilm om Jesu lidelseshistorie og verdens elendighed, hvor billeder og lyd spiller tæt sammen. Velegnet til meditation eller som oplæg til temaarbejde, navnlig i fasteliden. Producenter af polsk TV. Dansk tale. Bestilling og nærmere oplysninger på tlf. 3120 9337.

Katolsk Videoproduktion - videofilm til undervisning og personlig inspiration.

Vand er liv

- en ny KVIPvideo om dåbens sakramente. Beskriver ritualer og forklarer de mange symbolers betydning. En meget flot film, som i billeder, musik og ord forbinder nutidens liturgi med oldkirken. Bestilling og nærmere oplysninger på tlf. 3120 9337.

- Med på holdet

Var det noget for dig at være med til at producere den næste KVIPvideo? Vi har brug for nye frivillige medarbejdere. Eneste forudsætning er lyst til at arbejde med det spændende TV-medie. Ring til os på tlf. 3120 9337.

Katolsk Videoproduktion - videofilm til undervisning og personlig inspiration.

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96
Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.

20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.
21.00: Åbent Forum - debatprogram

14.2.: Er sanktioner et acceptabelt politisk redskab, eller rammer det de forkerte?
21.2.: FDF, KFUM og DUK i debat om evangelisering.

22.15: Mandagsreprisen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.
Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsatte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Indonesisk Ristaffel

Tilbydes til favorable priser af Per Larsen,
Hellasvej 21. Ring tlf.: 31 58 25 13, og hør
nærmere.

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biltlf. 30 86 26 09

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsgade 10 · Roskilde · 42 15 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Ungarns biskopper ønsker saligkåring af Mindszenty

Budapest (KIPA) – Den ungarske Bispekonference har enstemmigt vedtaget at søge Vatikanet om optagelse af saligkåningsproces for kardinal *Joszef Mindszenty*. Forarbejdet for en sådan proces er allerede foretaget i Ungarn. Kardinal Mindszenty er en af de store martyrskikkelser i Østeuropa.

I fængsel

Allerede under den tyske besættelse af Ungarn under

Anden Verdenskrig kom Mindszenty i fængsel. Julen 1948 blev han arresteret af kommunisterne, og februar 1949 stillet for en skueproces, hvor han blev dømt for »højforræderi, spionage, trussel mod statsikkerheden og valutaforbrydelser«. Han blev dømt til fængsel for livstid.

I 1989 fastslog den ungarske stat, at dommen mod Mindszenty var uretfærdig på grund af forfal-

Kardinal Mindszenty

sket bevismateriale og tilståelser, der var opnået under tortur.

Under opstanden i Ungarn i 1956 blev Mindszenty befriet fra fængslet. Da de russiske tropper kom til landet, søgte han tilflugt i den amerikanske ambassade i Budapest, hvor han boede i 15 år. Efter pres fra Vatikanet forlod han Ungarn og rejste til Rom.

I 1974 løste paven ham fra hans pligter som ærkebiskop af Esztergom og primas i Ungarn. Sine sidste år tilbragte Mindszenty i Wien. Han døde i 1975 og blev begravet i Østrig. I 1991 blev hans jordiske levninger højtideligt overført til Ungarn og han blev bisat i krypten i hans tidligere domkirke i Esztergom.

Vatikankongres om flygtninge

Rom (KIPA) – Det stadig mere påtrængende flygtningeproblem i Vest- og Nordafrika stod i centrum for en kongres, der i januar blev afholdt i Youpougon/Abidjan i Elfenbenskysten. Kongressen var arrangeret af Vatikanets Råd for Immigrantsjælesorg.

6 millioner

Sidste år nåede antallet af flygtninge i dette område op på seks mio. mennesker. FNs Flygtningehøjkommissariat vurderer, at der alene i Liberia er en mio. evakuerede og 750.000 flygtninge, og i Togo findes der mere end 250.000. Antallet af flygtninge i området er vokset fra fire mio. i 1980 til 16 mio. i dag. I landene syd for Sahara er der et enormt antal flygtninge, i alt 35 mio. – næsten en tredjedel af verdens flygtninge.

15 ærkebiskopper og biskopper samt talrige repræsentanter for internationale hjælpeorganisationer del-

tog. Med dette initiativ vil kirken opmuntre alle ansvarlige til at hjælpe de mange flygtninge, der på grund af etniske, race- og stammemæssige, religiøse eller nationale konflikter, krig eller underudvikling har forladt deres hjemstavn.

Bispevielse i Sarajevo under granatbeskydning

Sarajevo (KIPA) – Helligtrekongersdag blev den 42-årige teologiprofessor, *Pero Sudar* viet til biskop i Sarajevo domkirke under den heftigste beskydning af serbisk artilleri siden krigens begyndelse.

Vielsen af den nye hjælpebiskop af Sarajevo blev foretaget af biskoppen af

Sarajevo, *Vinko Puljic* under drønende detonationslarm. Medkonsekratorer var den kroatiske primas, kardinal *Franjo Kuharic*, Mostars biskop, *Ratko Peric*, Banja Lukas biskop, *Franjo Komarica* og Djakovos biskop *Ciril Kos*. Også franciskanernes provincial fra Bosnien-Hercegovina, *Petar Andelovic* deltog.

Ikke loven om den stærkeres ret

I en fredsappel fra biskopperne, som Kuharic læste op, opfordres politikerne fra alle de stridende parter og i udlandet til at skabe en »retfærdighedens fred«. Freden kan aldrig være resultatet af den stærkeres ret. Den eneste sande fred er den, der garanterer hvert menneskes værdighed, frihed og sikkerhed. Freden må sigte mod en sameksistens uden had mellem serbere, kroater og muslimer, hedder det i biskoppernes appel.

Undergrundskirken i Kina bekymret over tilnærmelsen mellem Pavestolen og staten

Paris (KIPA) – De katolske »undergrundskirke-biskopper« i Kina er bekymrede over tilnærmelsen mellem Vatikanet og Kina. Ved en normalisering af forholdet mellem staterne skal man passe på ikke at glemme undergrundskatolikernes interesser, siger biskopperne i et dokument fra »Eglises d'Asie«. Brevet blev skrevet i sommeren 1993 og sendt til Vatikanet.

Indrømmelser fra begge sider

Biskopperne ved, at begge sider må give indrømmelser, men Vatikanet skal holde fast i, at det kommunistiske parti ikke skal blande sig i kirkens indre anliggender, som f.eks. bispeudnævnelser. Ligeledes skal

regeringen tilbagegive samtlige konfiskerede kirkebygninger og garantere ægte religionsfrihed.

Samtidig kræver undergrundskirken, at den regimetro »Kinesiske katolske patriotiske forening« opløses. Dens biskopper kan under visse betingelser indlemmes i den Rom-tro bispekonference, men biskopperne må ikke være gift, og det kan ikke være nogen af dem, der har været de ivrigste talsmænd for den patriotiske forening.

Ifølge *Anthony Lam Sui-ki* frygter undergrundsbiskopperne, at deres statut ikke godkendes i fremtiden, især da deres »undergrundsbispekonference« fra 1989 aldrig er blevet officielt godkendt i Rom. Sui-

Ki arbejder i Helligånd-Centeret i Hongkon og er ekspert i Kinas religiøse forhold.

Ingen trosfrihed for de Rom-tro

Der har ikke været diplomatiske forbindelser mellem Kina og Vatikanet siden 1957. Den katolske kirke i landet har forbud mod kontakt med Rom. Kun den regimetro patriotiske forening nyder trosfrihed. De skønsmæssigt ca. 3 mio. undergrundskatolikker følges. I mellemtiden har Rom godkendt mere end 20 af de »officielle« biskopper. Siden kardinal *Roger Etchegaray* besøgte Beijing sidste år, er der tegn på en langsom normalisering mellem Vatikanet og Kina.

To af de ældste regime-tro biskopper efter et »tilladt« katolsk møde. Foto KNA.

At tinge om territorier skaber ikke fred

Rom (KIPA) – Det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred udtaler, at konflikten på Balkan ikke kan løses ved fordrivelse af mindretal eller ved at udrydde befolkningsgrupper. »En fred, der hviler på tingen om territorier, kan ikke vare i længden,« skriver rådet i en appel.

Fred er dog mulig, hvis det internationale samfund overtager den fulde forpligtelse til, at menneskerettighederne, både de humanitære og de folkeretlige,

overholdes. »Fred, som resultat af en skærpelse af og manipulation med nationalismen, er en falsk fred,« hedder det i appellen på verdensbønsdagen for fred på Balkan, der fandt sted den 23. januar.

Det kræver mod at skabe fred

Videre hedder det, at fred er mulig, hvis man kæmper mod fatalisme og resignation. Netop i Bosnien-Hercegovina har befolkningen ikke ønsket krig, og

området var indtil for få år siden et forbilledligt eksempel på tolerance.

Der kræves mere mod til at skabe fred end til at føre krig, understreger rådet Retfærdighed og Fred. Begrebet »etnisk udrensning« betegnes af Vatikanet som anakronistisk og mod naturen. I appellen understreges det, at bøn er kirkens eneste middel til at skabe fred, og derfor opfordrer Vatikanet andre religiøse fællesskaber til at deltage i den.

På vej mod nye tyske bispedømmer

Bonn (KIPA) – Ministerpræsidenterne for de tyske forbundsstater har foretaget et vigtigt skridt på vej mod virkeliggørelsen af de nye tyske bispedømmer. De har i midten af december sendt en fælles note til Vatikanet, hvori de giver principiel tilslutning til de nye bispedømmegrænser.

I 1994 oprettes de østtyske bispedømmer Magde-

burg, Erfurt og Görlitz, og Schwerin indlemmes i det nyoprettede ærkebispedømme Hamburg. Desuden bliver Berlin ærkebispedømme. Ministerpræsidenten for Thüringen, *Bernhard Vogel* oplyser, at detailspørgsmål skal forhandles direkte mellem de forskellige forbundsstater og Vatikanet.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helested Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk Avistryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 23. februar

Valg den 8. maj, side 2-3

Læserne diskuterer, side 4-5

Det forandrede Vietnam, side 6-7

Orientering fra sognene, side 8-13

ave Johannes Paul II
om massakren i Sarajevo:

Det må være slut med krigen!

kom (KIPA) – Pave Johannes Paul II har udsendt en erklæring efter massakren på markedspladsen i Sarajevo, hvor over 60 mennesker blev dræbt og over 200året.

»I dyb smerte minder jeg er alle om den rædselsgering, som i dag blev begået Sarajevo. Ophavsmændene til den er forbrydere, som ikke holder op med systematisk at ødelægge og myrde.

Ingen og intet kan retfærdiggøre en så afskyelig handling. Jeg bønfalder erningsmændene om at

høre op med sådanne umenneskelige forbrydelser. De skal stå til ansvar for Gud.

Jeg beder indtrængende de politisk ansvarlige på nationalt og internationalt niveau om – selv under store ofre – at gøre alt for, at der omsider indgås en ægte våbenstilstand, der kan overholdes.

Med rasende hast mod afgrunden

Balkanlandene bevæger sig med rasende hast mod afgrunden. Europa kan ikke tolerere, at hele folkeslag berøves det nødvendige for livets opretholdelse, at deres byer ødelægges og deres sønner slås ihjel.

Det må være slut med krigen! Fornuften og broderligheden må sejre! Det kan ikke gå an, at våbnenes larm overdøver fredens stemmer.

Vi beder den almægtige Gud om, at han på forbøn af den hellige Jomfru og Gudsmoder Maria åbner nye veje til forsoning for de folkeslag, som er prøvet af så skrækkelige lidelser.«

700 kristne gejstlige og jødiske rabbinere mødtes i weekenden 4.-6. februar i Jerusalem til en konference om tidens sociale og videnskabelige udfordringer. Kardinal Ratzinger ses i midten af billedet. Foto: Catholic Herald.

Årsmøde i Det europæiske Bisperåd

Kun retfærdighed giver varig fred

Simmern (KIPA) – På sit 24. årsmøde udtrykte De europæiske bispekonferencers Råd (CCEE) sin solidaritet med Kroatiens og Bosnien-Hercegovinas biskopper. Biskopperne understregede, at en varig fred

kun kan være baseret på retfærdighed. Samtidig takkede rådet pave Johannes Paul II for hans utrættelige indsats for alle folkeslags rettigheder.

Rådet udtrykte forståelse for den skuffelse, folk i krigsområderne føler, fordi hverken FN eller de europæiske lande er i stand til at standse krigen. Biskopperne appellerer derfor igen indtrængende til alle politisk ansvarlige om ikke at affinde sig med situationen.

Ifølge rådets nye statutter er de 30 formænd for

Europas bispekonferencer medlem af rådet. I mødet deltog desuden en biskop fra henholdsvis Rusland, Hviderusland og Luxemburg.

Kontakter med islam

På årsmødet diskuterede man indgående det økumeniske samarbejde. Rådet foreslår Konferencen af europæiske Kirker (KEK) at intensivere kontakterne på alle niveauer op til 2.000-året for Kristi fødsel. Før der eventuelt afholdes en europæisk økumenisk konference er det nødvendigt

med forarbejde på regionalt og nationalt niveau.

Desuden ønsker biskopperne, at den teologiske uddannelse kommer til at indeholde mere undervisning i Islam. I det pastorale arbejde skal der findes sagkyndige, der kan vejlede mennesker, f.eks. i blandede ægteskaber. Derfor skal komitéen »Islam i Europa«, som i 1987 blev dannet i et samarbejde mellem CCEE og KEK fortsætte sit arbejde. De biskopper, der har flest kontakter med Islam, hilste denne beslutning velkommen.

Børne- og ungdomslejre

Sommerens tilbud inden i bladet

katolsk orientering

Tilsendes katolske husestande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 250 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Ophæv lærefordømmelser!

Würzburg (KIPA) – Den lutherske teolog, Wolfhart Pannenberg fra München ønsker, at Den tyske Bispekonference i år anbefaler Vatikanet at ophæve den læremæssige fordømmelse af de evangeliske kirker. Rom venter på et sådant signal fra Tyskland, siger Pannenberg.

Hvis den katolske kirke ville »begrave reformati-onstidens lærefordømmelser i glemsel«, ville den økumeniske situation forandre sig radikalt, mener Pannenberg. Han henviser til den økumeniske kommission, »Gennemgang af forkastelser i det 16. århundrede«, der afsluttede

sit arbejde i 1985. De gensidige lærefordømmelser er dog stadig gældende.

Kristenheden er utroværdig, hvis den ikke er i stand til at overvinde spaltningen mellem de to kirker, understreger Pannenberg. Men han advarer mod utålmodighed, for nye veje opnås kun i fællesskab.

25.826 kan opstille til menighedsrådsvalget

-men kun 25.765 kan opstille til pastoralrådet

Der er 25.869 katolikker over 16 år i Bispedømmet København pr. 8. maj 1994 viser en optælling fra Katolsk Bispekontor. Optællingen er efter indberetning fra sognene i november sidste år. Flytter man til en menighed og tilmeldes efter 10. april, kan man ikke afgive stemme i den menighed, man flytter til. Pågældende kan så stemme i den menighed, hun eller han flytter fra.

Valglisten er fremlagt til gennemsyn fra og med onsdag den 9. marts 1994 til og med søndag den 10. april. Den må kun indeholde oplysninger om fulde navn, bopæl, stilling, køn og fødselsdato. Det er kun menighedens medlemmer, der må se valglisten.

Men ikke alle 25.869 katolikker kan stemme eller lade sig opstille som kandidater til menighedsrådsval-

get, og færre endnu til pastoralrådsvalget. Menigheden i Nuuk, der består af 43 katolikker over 16 år, har ikke menighedsråd. De er derfor afskåret fra valghandling. Thorshavn har med sine 61 katolikker over 16 år valg til menighedsråd, men kan ligesom Nuuk ikke stemme til pastoralrådsvalget, der kun gælder for Danmark.

Hvem kan stemme

For at få valgret, d.v.s. kunne stemme til menighedsrådsvalget og/eller pastoralrådsvalget kræves der kun få ting:

- du skal være katolik og fyldt 16 år senest 8. maj 1994,
- du skal være optaget på valglisten senest 28 dage før valget, d.v.s. søndag den 10. april,
- du må ikke være i »åben-

bar modsætning til din kirke«.

Valgbarhed og kandidatopstilling

Menighederne er allerede nu i fuld gang med at finde kandidater, som vil lade sig opstille til menighedsrådet og til pastoralrådet. For at være valgbar gælder de samme regler som ovenfor. Der er de samme regler for valgbarhed til menighedsrådet som til pastoralrådet. Man skal tilhøre den menighed henholdsvis den pastoralenhed, man opstiller i. Det betyder, at man ikke kan opstille i Århus, hvis man bor i Helsingør. (Se i øvrigt skemaet om pastoralenhederne på næste side).

Valgstyrelserne udarbejder en liste over samtlige personer, som er foreslået og som er valgbar til henholdsvis menighedsrådet og pastoralrådet. Kandida-

terne skal selv være indforstået med opstillingen. Det er også muligt at foreslå sig selv som kandidat.

Kandidatlisten til pastoralrådet skal fremlægges i menigheden og desuden sendes til Bispedømmets valgstyrelse.

Næsten 2.000 flere katolikker over 16 år

På kun fire år er antallet af katolikker over 16 år pr. 8. maj 1994 vokset fra 23.881 til 25.869, svarende til en stigning på 1.988 eller knap 7,7%.

Antallet i de københavnske menigheder er vokset fra 8.885 til 9.140, altså med 255 katolikker. Det er i provinsen, den store stigning er sket. Her var der for fire år siden 14.568 katolikker mod i dag 16.150, svarende til en stigning på 1.582. Se skemaet på denne side.

Så mange kan gå til valg i din menighed

København

Andreas	525
Annæ	1.462
Ansgars	1.011
Antoni	493
Jesu Hjerte	940
Johannes	214
Knud Lavard	896
Mariæ	739
Nikolaj	415
Sakraments	1.084
Therese	535
Vor Frue	826
København i alt	9.140
Provinzen	
Assens	43
Birkerød	585
Esbjerg	554
I alt over 16 år	25.869

Fredericia	293
Grenå	139
Haderslev	157
Herning	169
Helsingør	475
Hillerød	518
Holbæk	232
Horsens	476
Hørsholm	449
Kalundborg	69
Kolding	369
Køge	306
Maribo	369
Nakskov	538
Nyborg	78
Nykøbing F.	607
Næstved	556
Odense	1.607
Randers	241
Ringsted	183
Roskilde	760
Rønne	56
Silkeborg	262
Slagelse	377
Svendborg	495
Sønderborg	201
Tønder	71
Tåstrup	1.241
Vejle	368
Viborg	298
Vordingborg	129
Aabenraa	153
Åkirkeby	28
Aalborg	1.216
Århus	1.951
Provinzen i alt	16.150
Thorshavn	61
Nuuk	4
Færøerne og Grønland	10

For at være valgbar til enten et menighedsråd eller til pastoralrådet skal man som katolik være mindst 16 år på valgdagen 8. maj. Det er desuden et krav, at kandidaten skal være optaget på valglisten senest 10. april. Billedet er fra et pastoralrådsmøde i Øm.

Der er nu kun to forskellige valgstyrelser

Som bekendt skal der både være valg til pastoralrådet og til bispedømmets 52 sognes menighedsråd. Der er fælles regler for valget for alle sogne, regler som sidst er justeret og godkendt 17. september 1992.

Hidtil har der været tre slags valgstyrelser, nemlig Bispedømmets Valgstyrelse, sognets valgstyrelse og hertil en valgstyrelse for hver af de 18 pastoralenheder. Denne sidste valgstyrelse har pastoralrådet for nylig afskaffet og beføjel-

serne i stedet givet til sognets valgstyrelser.

Det er således nyt, at den lokale valgstyrelse skal indsende de indkomne forslag om kandidater til pastoralråd direkte til Bispedømmets Valgstyrelse. Det er også nyt, at de lokale valgstyrelser nu selv skal optælle stemmerne fra pastoralrådsvalget og derefter sende dem til Bispedømmets Valgstyrelse.

Bispedømmets Valgstyrelse består af fem medlemmer, som alle er valgt af pa-

storalrådet. Denne valgstyrelse har det overordnede ansvar for valgene til menighedsråd og pastoralråd. Det er også den, der har tilrettelagt valgene.

Det er også Bispedømmets Valgstyrelse, der har sørget for, at der nu i hver menighed er nedsat valgstyrelse på mellem 3-5 personer, som på bispedømmets vegne forestår den praktiske gennemførelse af valget i den pågældende menighed.

Bispedømmets Valgsty-

relse består af Erik Zieler, (formand), Tove Pedersen, Bidda Wohlert, p. Czeslaw Kozon og Erik Aagaard.

Erik Zieler.

STEMMESEDLER

For at kunne stemme på en kandidat 8. maj, er det en forudsæning, at der er kandidater at stemme på. Stiller du op?

Kirken har brug for din medvirken!

Tekst og fotos om valget: Knud Helsted Kluge

Bispedømmet inddelt i 18 valgkredse

Hvis jeg har en god kandidat til pastoralsrådet, der bor i Tønder og jeg selv bor i Næstved, kan jeg så stemme på ham/hende til valget den 8. maj?

Sådanne spørgsmål støtter man ofte på i forbindelse med valget til pastoralsrådet. Man kan imidlertid ikke stemme på pågældende kandidat, hverken hvis han er lægmand, præst eller søster.

Bispedømmet er nemlig inddelt i 18 pastoraleheder, som skemaet på denne side viser. Hvis man som eksempel ovenfor bor i Næstved, kan man stemme på en lægmand fra Næst-

ved, Vordingborg eller Køge. For at sætte kryds ud for en præst, skal han bo i pastoralehed 8 eller 9, og hvis det er en søster så i en af pastoralehederne 8, 9 eller 10.

52 skal vælges

Det kommende pastoralsråd kommer til at bestå af 52 medlemmer, hvoraf 36 er lægfolk, 10 præster og 6 søstre. Rådet har fået vokseværk i forhold til det nuværende, idet der kommer fire flere lægfolk ind fra pastoralehederne 1, 3, 4, 5.

Kolonnen »Over 16 år« angiver antallet katolikker over 16 år i pågældende pa-

storalenhed. Det er sådan, at i pastoraleheder med under 1.200 katolikker vælges én lægkvinde/mand, mellem 1.200 og 2.000 valgberettigede vælges to og med over 2.000 vælges tre. Det er opgørelsen pr. 1. januar i det år, der afholdes valg, som er afgørende.

Det samlede antal præster og søstre, som skal vælges fra bispedømmet, er fastsat til 10 og 6.

Valgperioden er 4 år, og der afholdes normalt to årlige møder.

Der gøres nu klar til valget

Alle menigheder har nu gjort klar til valget den 8. maj. Det er bl.a. sket i form af ophængning af en valgplakat i våbenhuset, og de fleste menigheder er ligeledes i gang med at finde kandidater til henholdsvis menighedsrådsvalget og pastoralsrådsvalget.

I de kommende numre op til valget bringer »katolsk orientering« en valgkalender, så læserne løbende kan følge med i, hvad der skal ske.

Valgkalender

Søndag den 27. februar: Sidste frist for menighederne til at indberette til Bispedømmets Valgstyrelse, hvor mange medlemmer det nye menighedsråd skal bestå af.

Fra onsdag d. 9. marts til søndag den 10. april: I dette tidsrum skal valglisten være fremlagt.

Fra 12. marts til og med søndag den 27. marts: I dette tidsrum skal orienterende menighedsmøder afholdes.

kk

Pastoraleheder					
Nr.	Navn	Over 16 år	Lægfolk	Præster	Søstre
1	Aalborg	1.216	2	1	1
2	Viborg, Randers	539	1		
3	Århus, Grenå	2.090	3		
4	Silkeborg, Herning, Vejle, Horsens	1.275	2	1	1
5	Fredericia, Kolding, Esbjerg	1.216	2		
6	Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder	588	1	1	1
7	Odense, Nyborg, Assens, Svendborg	2.223	3		
8	Nakskov, Maribo, Nyk. F.	1.514	2	1	1
9	Næstved, Vordingborg, Køge	991	1		
10	Ringsted, Slagelse, Kalundborg	629	1	1	1
11	Holbæk, Roskilde, Tårstrup	2.233	3		
12	Helsingør, Hørsholm, Hillerød, Birkerød	2.027	3	1	1
13	Herlev, Brønshøj	1.319	2		
14	Ørdrup, Søborg, Lyngby, Hellerup	2.170	3	1	1
15	Hvidovre, Frederiksberg, Stenosgade	2.094	3		
16	Nørrebro	1.084	1	1	1
17	Bredgade	1.011	1		
18	Amager, Rønne, Åkirkeby	1.546	2	1	1
	Hele landet	25.765	36		

SCT. ALBANI SKOLE – ODENSE

Skoleleder søges

Vores skoleleder gennem 24 år ønsker at gå på pension ved udgangen af dette skoleår. Vi søger derfor en efterfølger som skolens leder.

Sct. Albani Skole er en katolsk skole med 150 elever – fra børnehaveklasse til 9. klasse. Skolen er 126 år gammel – med gode kollegiale forhold og glade elever.

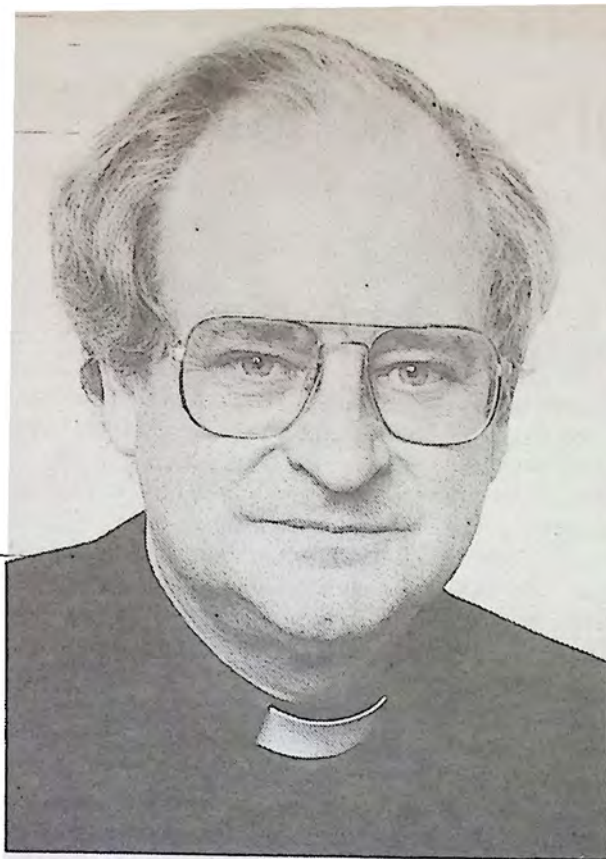
Ansættelse sker efter gældende overenskomst mellem DR og FGL.

Ansøgningsfrist: 1. april 1994.

Yderligere oplysninger ved henvendelse til skolens bestyrelsesformand: p. Leo Drzal, tlf. 66 12 16 64.

Ansøgning mrk. »leder« stiles til:

**Bestyrelsen for Sct. Albani Skole,
Adelgade 1, 5000 Odense C.**

Biskop Martensen Ridder af Dannebrog

Den 3. februar udnævnte *Hendes Majestæt Dronning Margrethe* biskop *Hans L. Martensen* til Ridder af 1. grad af Dannebrogordenen. Det er den næsthøjeste rangerende danske orden. Den fornemste orden, man kan få, er elefantordenen. Biskoppen blev 23. juni 1982 første gang udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Den 18. november blev biskop Martensen udnævnt æresdoktor ved Københavns Universitet, hvor også Dronningen var til stede og lykønskede biskoppen.

kk

17.000 eksemplarer af »katolsk orientering« trykkes, foldes og pakkes på rotationspressen i Glostrup i løbet af en halv times tid. Foto Knud Kluge

Mindre ændringer i »katolsk orientering«

Fra og med dette nummer af »katolsk orientering« vil, som det kan ses, »Orientering fra sognene« blive sat i en lidt mindre skrifttype. Ændringen betyder, at der bliver en del mere plads til både redaktionelt stof og til flere annoncer.

Med skift til Dansk Avis-Tryk i Glostrup bliver al læsestof stort set fremover indskrevet på redaktions-

kontoret, hvorefter det via PC og telefonnettet overføres til trykkeriet. Vi gør opmærksom på, at der i begyndelsen kan forekomme småfejl.

Mere stof fra pressebureauet KNA

Redaktionen har hidtil benyttet pressebureauerne KNA og KIPA. Da KIPA fremover reducerer og vil

lægge større vægt på lokalt schweizisk stof har redaktionen besluttet at udvide KNA abonnementet. KNA er et tysk pressebureau (Katholische Nachrichten Agentur). Vi håber hermed fortsat at kunne give læserne den bedst mulige orientering om den katolske kirke.

Det er vort håb, at læserne vil tage vel imod de nye ændringer.

red.

Grundkursus er ikke paratviden

Diskussionen på efterårets pastoralrådsmøde om Grundkursus i Teologi («katolsk orientering» nr. 1, 1994) giver os anledning til følgende betragtninger.

På mødet hævdedes det bl.a., at Grundkurset er »...for svagt til, at man kan bruge det til noget«. Det er ikke rigtigt.

De tre første dele af kurset, som behandler GT og NT under aspektet »At tro i dag«, anvender på en meget sober måde den historisk-kritiske metode for at give kursisten en fornyet adgang til Bibelen og bibellæsning i

dag. De tre dele er således helt på linie med et dokument: »Fortolkning af Bibelen i Kirken«, som Vatikanet udsendte i foråret 1993. I dette dokument lægges der vægt på den historisk-kritiske skriftlæsning som en nødvendig metode. Det vi siger, at kurset hviler på kirkens egen opfattelse af, hvordan Bibelen skal læses.

Man kritiserer desuden Grundkurset for »...at kursusdeltagerne skal belæres om, at den hierarkiske kirke skal gøres til et demokratisk fællesskab, og at lokalkir-

ken skal vægtes højere end verdenskirken« (- der henlydes formentlig til del 7). Hertil vil vi gerne påpege, at Universalkirken efter Det 2. Vatikankoncil ønskede, at *koncilets budskab skulle omsættes i og af lokalkirkerne*.

I koncildokumentet »Kirken i verden af i dag« siges der i §44 bl.a. følgende: »Fra begyndelsen af sin historie har kirken lært at udtrykke Kristi budskab gennem de forskellige folkeslags begreber og sprog, og den har ydermere forsøgt at belyse det ved hjælp

af filosofers visdom, naturligtvis med det formål at tilpasse evangeliet både til alles fatteevne og de lærdes fordringer, for så vidt som det har været muligt.

Denne tilpassede forkyndelse af det åbenbare Ord bør forblive regelen for al evangelisering. Således anspores hvert folkeslag nemlig til at bruge sine evner til at udtrykke Kristi budskab på sin egen måde, og samtidigt fremmes en levende udveksling mellem kirken og de forskellige folks kulturer. Det er hele Guds folks opgave, dog især hyrdernes

og teologernes, ved Helligåndens hjælp at lytte til, skelne og fortolke de mange stemmer i vor tid, samt vurdere dem i lyset af Guds Ord...«

Det er således ikke et spørgsmål om demokrati, men om at inddrage *alle* de mennesker, som udgør »Guds folk« på netop det sted, hvor de lever, og lade dem komme til orde om, hvordan det kristne liv skal udfolde sig i lokalkirken.

Grundkurset lever i sin helhed med andre ord gan-

ske op til kirkens ønsker og forventninger. Det er desuden pædagogisk godt tilrettelagt, idet det *ikke består af en samling parat-svar*, men er et selvstudium beregnet på modne og selvstændigt ræsonnerende mennesker. Eller sagt på en anden måde: hensigten er, at kursisterne ud fra det til-egnede stof selv skal kunne fremlægge synspunkter og svar i de diskussioner og den undervisningssituation, de måtte befinde sig i.

Aagot og Oluf Bohn

Ignatius og jesuitterne

Georg Fuchs stiller i sin artikel i k.o. nr. 1 den 26. januar 1994 om »Ignatius-weekenden« på Magleås bl.a. det retoriske spørgsmål, om »jesuitterne har glemt deres egen grundlægger. Er det symptomatisk, at vi lægfolk må lære om Ignatius af ordensfolk uden for jesuitterordenen?«

Naturligtvis har vi ikke glemt Ignatius, som bl.a. vore forberedelser til den kommende generalkongregation i 1995 viser. I den nævnte Magleåsweekend deltog ganske rigtigt ud over p. Martin Chase SJ, som fejrede søndagens eukaristi sammen med deltagerne, ikke andre jesuitter. Det hænger sammen med, at Skt. Josephsøstrene udmærket selv formår at fortælle om Ignatius og hans

spiritualitet, i hvis tradition jo også deres orden står.

I min egen orden findes der en lang tradition for det såkaldte subsidiaritetsprincip. Allerede i vore konstitutioner gør Ignatius opmærksom på, at inger uden videre skal blande sig andres opgaver eller ansvarsområder, hvilket i øvrigt også gælder for p. General selv. Det er vel mere end naturligt, at dette princip også anvendtes på den nævnte Magleåsmøde. den forstand er det »symptomatisk«, at man såmænd også kan høre og lære om Ignatius af andre end blojesuitterne. Men er det ikke rart, at sandhedens glans kan spredes gennem flere end blot en bestemt gruppe mænd?

Lars Reuter SJ

Vi savner teologien i debatten om menneskelivets begyndelse

Tak til Jørgen Nybo Ras-mussen for hans interesse for og kommentarer til min artikel om menneskelivets begyndelse.

Jeg er ked af, hvis min artikel har været noget uklar, men det sker jo let, når det er meget følelsesladede emner, der skal behandles. Jeg er derfor glad for at få denne lejlighed til yderligere at præcisere.

Jeg har ikke gjort mig til talsmand for, at det ikke skulle være muligt at definere menneskelivets opståen fra undfangelsestidspunktet. Når man gør det, har jeg blot påpeget det mildest talt uheldige i at begrunde det, dels med en historisk tradition, for en sådan støtter ikke umiddelbart synspunktet, dels med henvisning til naturviden-

skaben, der nok har en mere flygtig karakter, end vi normalt forestiller os.

Hvis man som kirke vil definere menneskelivet fra undfangelsen af - hvad jeg stadig ikke taler imod - bør man i højere grad gøre det ud fra teologisk videnskabelige overvejelser. Jeg synes i nogen grad, vi har savnet teologien på banen, hvilket muligvis kan skyl-

des, at den teologisk videnskabelige frihed for tiden synes at have ringe kår inden for kirken. Denne frihed på det teologiske videnskabelige område vil sikkert på et senere tidspunkt finde vej ind i kirken igen - vi har jo Vorherres løfte om, at han altid vil stå sin kirke bi.

Hans Christensen

Tjener det noget formål at faste?

Fastetiden er ikke, hvad den var engang. Der er kun to rigtige («påbudte») fastedage tilbage i den katolske kirke, askeonsdag og langfredag.

Nogle kristne, ikke bare i Folkekirken, men også katolikker, ja, katolske præster, spørger, om det tjener noget formål at faste. Er det ikke et forældet fænomen. Har vi ikke problemer nok i vor hverdag? Behøver vi frivilligt at gøre det sværere for os selv?

Da farisæerne og Johannes' disciple spurgte Jesus, hvorfor hans disciple ikke fastede, svarede Jesus, at brudeselskabet ikke faster, når brudgommen er hos dem; når han ikke er der mere, kan de faste. Men selv fastede han i 40 dage i ørkenen, før han begyndte sin virksomhed, han prædikede om faste og erklærede, at ud drivelse af onde ånder

kun kan ske ved bøn og faste.

Jeg skal ikke holde fastepredikenen, men bare nævne et par ting, som det kunne være værd at overveje.

Samtidig med den kristne fastetid i fjor faldt den muhamedanske fastemåned, Ramadan. Men deres faste er anderledes skrap end den kristne. Fra solopgang til solnedgang må man hverken spise eller drikke eller røre ved kvinder..

På det kontor, hvor jeg har arbejdet, havde vi engang en pakistansk medarbejder. I det år faldt Ramadan i juni måned. Og som rettroende muslim stod han og hans familie op før kl. 3 og fik en bid mad, og derefter intet, vådt eller tørt, før solen var gået ned ved 9-10-tiden om aftenen. Han sad og så på, at vi andre drak morgenkaffe med basser og spiste frokost. Og det

varede en hel måned.

Også andre kirkesamfund har væsentlig strenge faste end vi. I den kristne etiopiske kirke (en gren af den koptiske) fastes der nogle steder efter sigende op imod halvdelen af årets dage. Og når vi nu ser os omkring i verden, er det værd at lægge mærke til, hvorledes menneskene i de lande, hvor de faster mere end vi, også praktiserer deres tro med større begejstring og iver end vi - skønt vi som kristne faktisk har langt større grund til at samles om det glædelige budskab i verden, som overgår alt, hvad andre religioner kan samles om.

For så vidt angår den kristne kirke i Etiopien, er det værd at bemærke, at den har overlevet lige fra Kristi tid og det midt i en islamisk verden, der ofte gjorde livet utrolig svært for ikke-muslimer - som vi

ser det i dag i nabolandet Sydsudan.

De kristnes udholdenhed kan naturligvis ikke alene tilskrives faste, men jeg tror, at faste ligesom bøn kan være fællesskabssamlende om et åndeligt liv på en måde, man skal være varsom med at bagatellisere. Og selv om Jesus taler om, at man ikke skal faste for at blive beundret af andre, er der måske noget pædagogisk fornuftigt med en fastetid eller fastedage, hvor alle i fællig giver afkald.

Det er jo heller ikke forbudt at faste mere end to dage om året, hvis man mener, det kan gavne ens åndelige liv eller måske bare få en til at skønne mere på de materielle goder, vi ellers bare tager som en selvfølge. Men det kræver lidt ekstra af en, når de andre ikke er med.

Man kan selvfølgelig og-

så erstatte faste med bidrag til Caritas eller anden næstekærlig gerning - men »sultestrejke« har nu en særlig psykologisk effekt!

Egentlig er der vel også mere grund til at faste i et samfund som vort, hvor normalt ingen dør af sult end i et fattigt samfund som det etiopiske, hvor mange i forvejen lider af underernæring.

I profeten Jonas' bog befalede vor Herre Jonas at rejse til storbyen Ninive, der nok var lige så sekulariseret som mange af vore storbyer. Han skulle true dem med ødelæggelse, men - til Jonas' fortrydelse - forbarmede Gud sig over dem, da de gav afkald på deres extravagante frådseri, svir og sold og startede en streng faste - og Jesus roser dem herfor og lover dem frelse, fordi de omvendte sig (se Matt. kap. 12,41).

I den senere tid har man-

»Land for fred« indeholdt alvorlige fejl

Lederen i k.o. nr. 2 »Land for fred«, indeholdt alvorlige faktuelle fejl, som bør korrigeres.

»Balfour-erklæringen om en deling af området i to stater, en jødisk og en palæstinensisk«. Nej. Balfour-erklæringens ordlyd er: »His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Pa-

lestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country.«

Englænderne gjorde intet for at fremme dette. Tværtimod udskilte de i 1922 hele det store område Transjordanien – tre fjerdedele af Palæstinamandatet – til en arabisk, jødefri stat under en konge af saudiarabisk herkomst.

I den resterende fjerdedel, striben mellem floden Jordan og Middelhavet, boede dels århundredgamle små jødiske samfund i Jerusalem, Hebron og Safed, dels indvandrede pionerer, der var begyndt at komme fra slutningen af 1800-tallet. Sidstnævnte købte land

af dårlig kvalitet og opdyrkede det. I 1929 massakrerede en arabisk væbnet gruppe den civile jødiske befolkning i Hebron. Overfaldene fortsatte. En engelsk officer, *Orde Wingate* begyndte med tilladelse af sin overordnede, general *Wavell*, at ophjælpe jødiske selvforsvarsgrupper. Det var begyndelsen til den jødiske undergrundshær.

»Da FN i 1947 stemte for oprettelsen af en jødisk stat, var der ikke længere tale om en palæstinensisk stat«. »Israel udråbte sin selvstændighed og suveræniteten over hele området«. Forkert. Der blev nedsat en »De Forenede Nationers

Palæstinakommision«, som skulle definere grænserne for det jødiske og det arabiske område.

Danmarks repræsentant var *Per Federspiel*. Jøderne var parat til at dele. Men ikke araberne. De arabiske nabolande overfaldt den nye stat Israel, som kæmpede for livet. Ved våbenstilstanden beholdt Jordans kong *Hussein* det store område i Israels hjerte: Judæa og Samaria, som skulle have været den palæstinensiske stat, og Jordan holdt det besat i 20 år.

I 1967 overfaldt de arabiske nabostater igen Israel. Israel bønfuldt kong Husse-

in om at holde sig udenfor. Men han gik med, og derved mistede han områderne, også den gamle bydel i Jerusalem. Endnu et overfald på Israel skete i 1973 på den Store Forsoningsdag, hvor alt ligger stille i Israel.

Og så perlen i artiklen: I 1967 »jævnede israelske bulldozere på én nat det jordanske kvarter foran grædemuren med jorden. Da pave *Paul VI* besøgte Jerusalem i 1964, måtte minefelter ryddes og pigtrådsgrænser klippes over.«!!! Vi andre ved, at den pigtråd og de miner må have været fra dengang den arabiske legion smadrede det gamle

jødiske kvarter i 1948.

Clara Selborn

Balfour-erklæringen i dansk oversættelse

»Hans Majestæts regering ser med velvilje på, at der i Palæstina oprettes et nationalt hjemsted for det jødiske folk, og den vil gøre sit bedste for at lette opnåelsen af dette mål, idet det klart forstås, at intet skal foretages, som ville være i strid med de bestående ikke-jødiske samfunds borgerlige og religiøse rettigheder i Palæstina eller med de rettigheder og den politiske status, jøderne har i mange lande.« *Red.*

Fra Amos Elon »Jerusalem, spejlenes by«

Jordansk kvarter bygget mellem 1948 og 1967?

»I de første to-tre årtier af dette århundrede var det nuområde, der var tilgængeligt for jøderne, knap ét hundrede fod langt og ti fod bredt. Det var en klam gyde, smal og kort. Grå stenrøtter, beboet af fattige muslimske familier, lå højst ti-tolv fod fra selve muren. Den sydlige og den nordlige ende var blokeret af andre bygninger. Før det syttende århundrede findes der ingen beretninger om, at den smalle gyde var hellig for muslimerne. I det syttende århundrede begyndte muslimerne åbenbart at identificere den som det sted, hvor Muhammed på vej til himlen havde bundet sin fantastiske hest...De første blodige optøjer brød ud i 1919. (side 109).

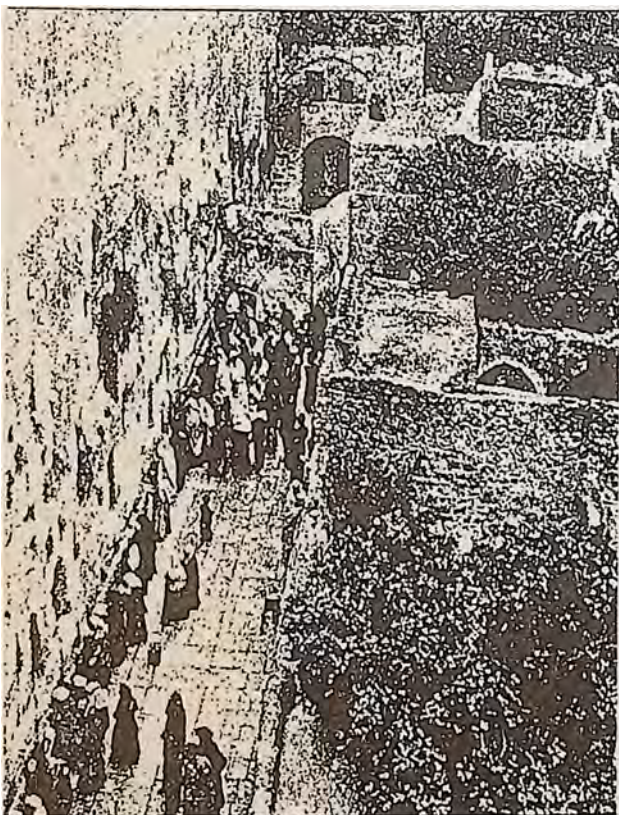
Den fjerneste del af den smalle gyde foran muren havde været en blindgyde i midst to århundreder. I 1920 blev der lavet en indgang gennem den af en af de arabiske naboer. De muslimske gejstlige erklærede den for offentlig gennemfartsvej. For at underrette det yderligere drev man kvæg ind gennem gyden for at genere de bedende langs muren. (side 111).

I den smalle gyde foran grædemuren var der plads til højst 200 til 250 bedende. For at få plads til den endeløse strøm af mennesker, var der parat til at gå ind i

området, blev et helt tætbeholdt kvarter, inklusive en lille moske, jævnet med jorden fra den ene dag til den anden. De muslimske beboere fik tre timer til at rykke ud. (side 121).

Zionistlederen *Chaim Weizmann*, som blev Israels første valgte præsident, foreslog Rehovoth som hovedstad for den jødiske delstat. I 1937, da de første delingsplaner blev drøftet, foreslog *Weizmann*, at kun

dele af den moderne by (Jerusalem) skulle være med i den planlagte jødiske stat. Han ønskede ikke at tage imod den Gamle By som gave. I efteråret 1947 var de fleste jødiske ledere parat til at opgive hele Jerusalem hvis de kunne få en uafhængig jødisk stat et sted i landet. *Ben Gurion* foreslog Kurnub i Negeb-ørkenen, *Golda Meir* valgte Haifa. Det blev Tel Aviv. (side 296). *w.w.*

Det gamle arabiske kvarter ved grædemuren, omtalt i Elons bog. Foto fra 1934.

Balfour-erklæringen taler ikke om stater

Det mest imponerende ved k.o.'s leder i nr. 2 den 26. januar 94 er, at man kan sige så meget nonsens på så lidt plads. Her er blot 2 eksempler:

1) Balfour-deklarationen taler ikke om stater, men om et jødisk hjemland med respekt for de ikke-jødiske samfunds civile og religiøse rettigheder. Briterne havde i

1917 næppe planer om, at der i området skulle være selvstændige stater overhovedet.

2) Et jordansk kvarter i Jerusalem må være opfundet til lejligheden af w.w.! Men det er da rigtigt, at jordanerne i 1948 jævnedes det ældgamle jødiske kvarter med jorden, og at der hurtigt blev opført ulovlige

arabiske bosættelser på tomterne. Og det er helt rigtigt, at israelerne gjorde kort proces i 1967 og ryddede deres eget kvarter. De arabiske bosættere må have vidst, at de byggede på grunde, der ikke var deres.

Man når ingen vegne ved at fordreje kendsgerninger. *Bent Noval*

Helligkilder og lokalhelgener

Fejlkilder og misforståelser opstår gennem tiderne. Fortolkningerne er også forskellige. Derfor må man ud i naturen og iagttagelse med egne øjne. Ifølge en kilde fra 1917 er alle spor af Æbelholt kloster forsvundet, og ifølge en kilde fra 1989 ligger Skt. Bodilskilden ved Æbelholt kloster. Går man derimod ud i naturen, forholder det sig anderledes.

Nogle kilder kommer, nogle kilder forsvinder. Det er naturens gang. Tag ud og se Hvide kilde i Gribskov. Vangede kilde løber ikke mere.

Grænserne mellem helgenkårede (kanoniserede), saligkårede (beatificerede) og lokale helgener flyder lidt, men alle er og har været forbilleder i folkereligionen. Hvilke helgener, der er danske, er ligeledes svært at definere nøjagtigt. Nogle helgener og lokalhelgener er kendte, andre knap så kendte.

I en kilde fra 1989 nævnes Villehad fra 1482. I en

anden kilde fra 1989 kun en Villehad fra 700-tallet.

Ofte er det for lokalhelgener vedkommende et definitionsspørgsmål, om den eller den person virkelig

kan betragtes som en slags helgen.

Vi fejrer Allehelgen, fordi vi ikke kender antallet af helgener. Men det er alligevel interessant at tælle!

Naturen afgiver vidnesbyrd om Gud. Allerede Niels Steensen opdagede dette. Nu er han saligkåret. Mon ikke han også vil blive kanoniseret?

Kjeld H. Jensen

Pax Christi Danmark

Årsmøde

Lørdag d. 12. marts hos Skt. Josefs søstre, Strandvejen 91, 2100 Kbh. Ø. Mødets arbejdstitel: Visioner for Pax Christi Danmark. Oplæg ved René Albeck og Uffe Gjerding, Folkekirkens Nødhjælp. Mødet begynder med messe kl. 9.00 og slutter kl. 16.00. (Bus nr. 6 eller S-tog til Svanemøllen). Madpakke medbringes. Drikkevarer kan købes. Tilmelding ikke nødvendig. På gensyn!

Magleås' Styrelse

Magleåstræf

Palmesøndag den 27. marts 1994

Tag børnene med til Magleås og lad dem opleve Kristi Lidelseshistorie fremstillet af børn fra Sct. Annæ Skole - som en forberedelse til påsken.

Kl. 14.00: Huset og parken åben - eftermiddagskaffe/te og kage.
Kl. 15.00: Passionsspil i salen.

Pris: Kaffe/te/hjemmebag kr. 30,00 for voksne, gratis saftvand og kage til børnene.

Magleås' Styrelse

Den katolske kirke i Vietnam - fortid og fremtid

Regeringen i Hanoi har givet katolikkerne indrømmelser, men i kølvandet på åbningerne mod Vesten venter andre problemer

Af Joachim Majholm

Vietnams katolske kirke har oplevet bedre dage end dem, der fulgte efter kommunisternes gradvise magtovertagelse. I 1954 måtte franskmændene opgave Indokina-kolonien, og Ho Chi Minh og hans tropper overtog det nordlige Vietnam, mens den sydlige del blev styret af en vestlig-orienteret regering.

Hundretusinder af katolikker flygtede til Sydvietnam fra det anti-religiøse styre i nord, men da Vietnam-krigen sluttede i 1975 med en militær sejr til Nordvietnam, blev landet genforenet under den kirkefjendtlige centralregering i hovedstaden Hanoi. Siden da har det kommunistiske system haft kontrol med alle religiøse aktiviteter lige fra lokale messer til biskoppers rejser til Vatikanet.

Gamle dages velstand

Før 1975 ejede og drev den katolske kirke i Sydvietnam en bank, flere hoteller, sne-sevis af skoler og hospitaler, kirker og klostre af alle størrelser samt et præstese-minarium i hvert af landets 15 bispedømmer.

Ved magtskiftet mistede kirken sine indtægtskilder, som faldt på statens hænder og nu ejes af »folket«. Hundreder af præster blev interneret i »genopdragelses-lejre« i årevis - beskæftiget med hårdt fysisk arbejde. De mange præsteseminarier blev reduceret til fem i hele det genforenede Vietnam, og søstre og ordensfolk blev slet ikke anerkendt som kirkelige grupper.

Inden for de sidste 2-3 år er der dog sket nogle fremskridt, også for Vietnams ca. seks millioner katolikker. Den vietnamesiske statsmagts svar på »Glasnost« og »Perestrojka«, Doi Moi, har betydet, at landet nu bevæger sig over mod en mere markedsorienteret økonomi. I Vietnam er tempoet dog betydeligt lavere end i de tidligere kommunistiske lande i Europa, og Hanoi forbyder stadig et flerparti-system. Alligevel kan disse små åbninger mod Vesten ikke undgå at smitte af på forholdene for den katolske kirke i Vietnam.

Da »katolsk orientering« i januar d.å. var i Ho-Chi-

Minh-By (det tidligere Saigon) var ærkebiskop *Paul Nguyen van Binh* af Saigon bortrejst. I stedet talte vi med hans stedfortræder, generalvikar *John Huynh Cong Minh*.

Fader Minh studerede til præst i Paris i årene 1961-69. Han vendte hjem til et Vietnam opløst af krig, men gav sig alligevel i kast med sin præstegerning i det lille fattige Tan Cang-sogn i området Thi Hghe.

Store fremskridt for kirken

Ærkebiskoppens gamle hus fra den franske kolonitid ligger i det centrale Saigon. Selv om byen nu officielt hedder Ho-Chi-Minh-By, kalder selv de mest hårde kommunister den stadig for Saigon i daglig tale. Distrikt 1 i HCM-By, det franske og oprindeligt ældste kvarter, betegner selv myndighederne stadig Saigon.

I husets store, behageligt kølige gæstesal tager Fader Minh varmt imod. Han fortæller om udviklingen inden for de sidste par år.

»Alle præster og ordensfolk er kommet ud af genopdragelseslejrene og

fængslerne. Enkelte sidder stadig i husarrest, eller de nægtes tilladelse til at rejse ud af Vietnam, men den fysiske afstraffelse er ophørt.

Kontrollen med kirken er taget af en smule. Til eksempel fik vi sidste år lov til at flytte indbyrdes rundt på præsterne for første gang i 18 år. For tre år siden gav staten også tilladelse til at præsteseminarierne kunne optage nye præstekandidater hvert andet år i stedet for som tidligere kun hvert sjette. Det har været et stort fremskridt, for i hele Vietnam er der flere unge kandidater til præsteseminarierne, end der er pladser.

Vi ser selvfølgelig disse små åbninger som fremskridt, men der er lang vej endnu før kirken er fri fra staten.«

Staten anerkender ordensfolk

Vietnams cirka 1000 præster er meget gamle og meget skævt fordelt geografisk. I det tidligere Nordvietnam har bureaukraterne kun givet den katolske kirke lov til at have omkring 150 præster udstationeret, mens Saigon i den anden ende har 426 præster.

Staten åbnede i 1992 et enkelt undervisningscenter for ordensfolk, som det offentlige finansierer. Til gengæld skal centret oplyse, hvem der underviser på stedet eller på anden måde er tilknyttet. Desuden er et enkelt center slet ikke nok til Vietnams mange tusinde ordensfolk (ingen kender de præcise tal). I Saigon er der over 2.000 søstre alene, og Vestens mangel på ordenskald kender Vietnam overhovedet ikke til!

»Søstre har fået mange

Sainte Marie Katedralen i Saigon.

indrømmelser i de sidste år. For første gang har staten anerkendt søstrenes eksistens, givet dem et uddannelsescenter - så der igen kan optages nye søstre i ordnerne, - og de har igen fået lov til at oprette skoler, - dog kun for de yngste klasser.

Når staten giver dem den slags indrømmelser, skal vi selvfølgelig bruge flere penge på uddannelse af præster, oprettelse af skoler, - og når den tid kommer: Hospitaler og klinikker, men Vatikanet har forståelse for vores situation og støtter os meget. Derudover samler vi penge ind i vores egne menigheder, og vi er meget taknemmelige over for de vestlige lande, der også støtter kirken i Vietnam.«

Det, kirken dog lige nu behøver mere end alt andet, er, at Hanoi slipper grebet yderligere. Landets seks millioner katolikker bliver betjent af kun 1.000 præster. Det ville svare til, at vi i Danmark kun havde fire katolske præster i hele landet!

De unge og kirken

Fader Minh tror dog ikke, at de magtfulde mænd i Hanoi vil blive kirkens største problem i fremtiden, hvis udviklingen fortsætter, som den gør:

»Problemet ligger hos de unge. I hele den strenge kommunisttid var kirken mere populær end før, for kirken var et af de eneste fristeder fra det kontrollerede samfund, og der var fyldt ugen rundt. I dag kan vi med Vietnams åbning til den vestlige verden se, at de unge er begyndt at vende sig fra kirken og i stedet drøm-

me om dollars og velstand.

I Europa oplevede I forandringen med velfærdssamfundet komme langsomt efter Anden Verdenskrig. I Vietnam og specielt her i Saigon er der sket kolossale ændringer inden for 2-3 år, og det vil øjensynligt gå endnu stærkere, hvis USA ophæver handelsembargoen.

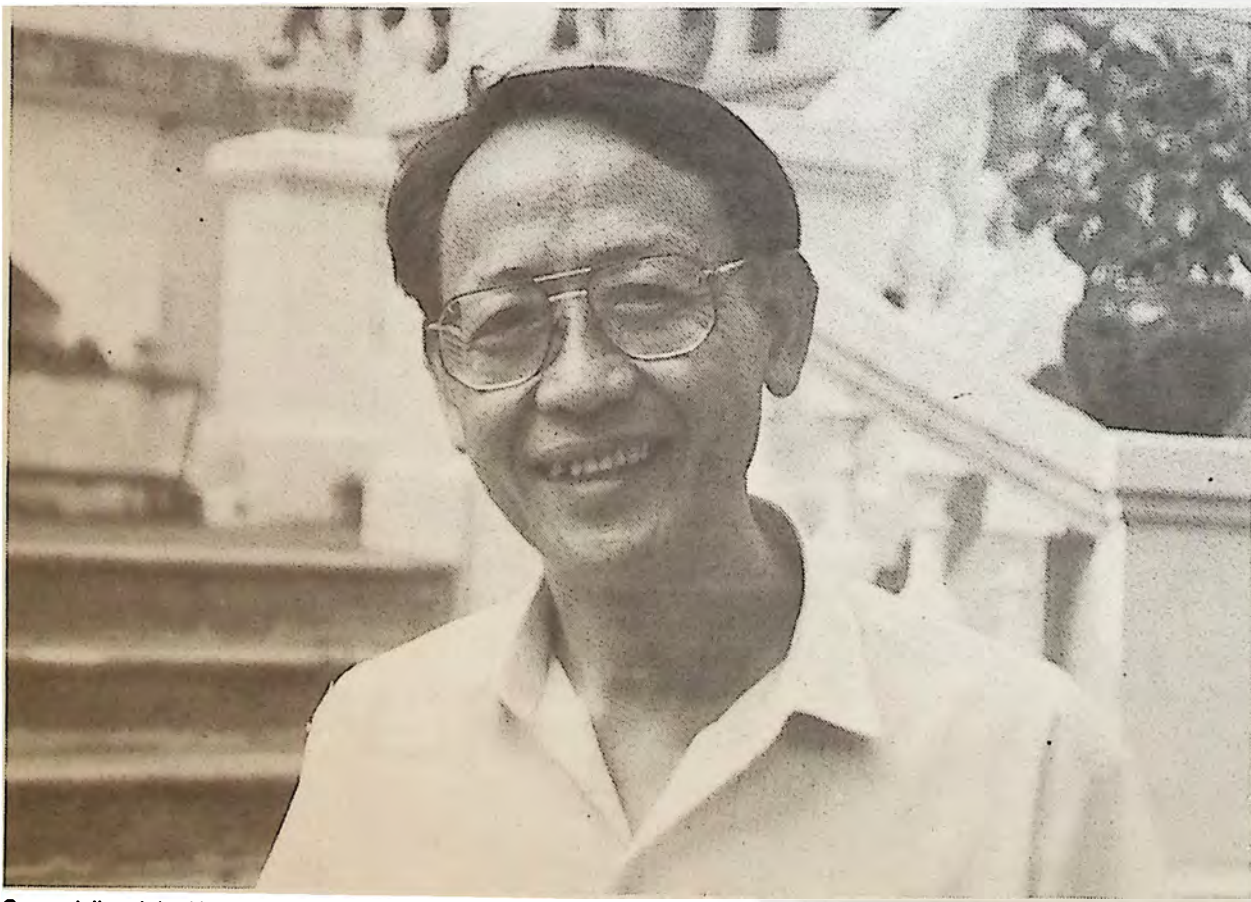
Nogle få er blevet meget rige på meget kort tid, og det inspirerer fattige unge til at stræbe efter et liv i materiel rigdom fremfor den åndelige rigdom, som kirken kan tilbyde. Derfor forudsiger jeg, at vi får problemer med at holde på de unge i kirken, selv om det ikke er noget problem nu, tværtimod er der mange unge, der ønsker at følge ekald til at blive præst eller træde ind i en af ordnerne.«

Efter godt to timers samtale er Fader Minh nødt til at gå til et møde. Han undskylder igen, at ærkebiskoppen ikke selv var til stede den dag: »Jeg er sikker på, at havde ærkebiskoppen været hjemme, ville han med glæde have udtalt sig til katolikkerne i Danmark.«

Udenfor er den gamle fransktalende portvagt meget overrasket over, at Fader Minh talte i hele to timer. Han trækker kæden til side lader den lejede motorcykle passere og vinker smilende

Au revoir.

Joachim Majholm var som journalist studerende på et studietur i Vietnam. »Katolsk Orientering« bad om denne reportage.

Generalvikar John Huynh Cong Minh.

Til messe i Nha Trang

Af Joachim Majholm

Når turisterne for alvor begynder at strømme til det smukke Vietnam, vil Nha Trang med garanti være et af de helt store trækplastre. Denne mellemstore kystby, 450 km nordøst for Ho-Chi-Minh-By, har nemlig nogle af Vietnams allerbedste strande – direkte ud til Det Sydkinesiske Hav og med små eksotiske øer i horisonten.

Hvad en del turister vil finde ud af er, at Nha Trang også har en stor katolsk befolkning, flere spændende kirker og en enkelt katedral, som ligger på en lille bakketop midt i centrum og kikker ud over byen.

Nha Trangs katedral er dog ikke særlig imponerende set med vestlige øjne. Her er ikke meget marmor, guldudsmykninger, små fine detaljer i bygningsværket og anden overdådig luksus, som vi kender det fra store kirker herhjemme. Nej, katedralen her er bygget af simple cementblokke, stablet ovenpå hinanden i lange rækker og ubehandlet.

Alligevel er katedralen sæde for biskoppen af Nha Trang og bestemt også en biskop værdig – efter vietnamesiske forhold.

En halv time før messen denne torsdag eftermiddag, begynder lovsangen. Folk kommer og går hele tiden, men dem, der bliver, knæler på en af de smalle træbænke, der er kilet ind mellem søjlerne i det enorme rum.

Lovsangen er europæisk

i sin form, men teksten er vietnamesisk. Vi er i Asien, kan man godt høre, for i melodierne har et par kvarter toner sneget sig ind. Først synger mændene et par linjer, så svarer kvinderne, og til sidst hører man alle stemmerne runge mellem katedralens tykke mure.

To minutters stilhed følger, og man bliver pludselig mindet om, at Vietnams hovedvej 1 løber lige neden for kirken. Så kommer præsten ind, klædt helt i hvidt, og over alteret tændes alle neonrørene: Med ét er Jesu' glorie lysende hvid, og naglerne i hænder og fødder skinner rødt. Om den evigt brændende flamme blinker en grøn ring, og hele altertavle-dekorationen er omkranset af fire grønne og to hvide neonrør. Ja, selv påskelyset skinner elektrisk. Det virker alt sammen meget fremmed for vesterlændinge, fra hvem disse forbrugsgoder oprindeligt kommer.

Der er også et mere naturligt lys i kirkerummet. Den øverste del af de aflange, hvælvede vinduer er dekoreret med blyindfattede ruder i smukke farver, mens den nederste del består af et hullet jerngitter, der tillader vinden at komme ind og køle kirkegængerne.

Ved glasbilledet af Kristus i ruden over alteret afslører bogstaverne »Le Christ Roi« katedralens bygherrer. De var nemlig franske og lod katedralen opføre mellem 1928 og 1933 på en grund, hvor der før

havde ligget en lille kirke med tilhørende kirkegård. På trods af at byggematerialet af ressource-hensyn nødvendigvis måtte være cement, tøvede de franske kolonister ikke med at få bygningen til at ligne en fransk, gotisk katedral.

Nha Trangs katedral overlevede helskindet begge de to store krige, men i 1988 kom kirkegården i karambolage med den nærliggende jernbanestation, som kommunisterne havde besluttet at udvide. Det betød, at en del af gravstederne måtte sløjfes til fordel for jernbanens nye bygninger.

Men i stedet for bare at bygge løs, blev de op til 80 år gamle lig omhyggeligt gravet op og brændt, og urnerne med asken blev påny begravet. Denne gang i en specielt opført cementmur lige uden for kirken. Her kan de nuværende menighedsmedlemmer også engang få deres aske begravet.

Alt neonlyset tændes, og messen går igang. Den

gamle præst synger hele messen ned i mikrofonen, og menigheden svarer i sang – altid flerstemmig. Det vietnamesiske er selvfølgelig svært at forstå, men rækkefølgen af messens forskellige dele er mere eller mindre den samme verden over, og stemningen kan man helt sikkert fornemme. Menigheden lever virkelig med i messen.

Efter den sædvanlige lille time er messen forbi, men udenfor fortsætter lovsangen spontant foran et mindre åbent kapel for Jomfru Maria. Først derefter spredes dagens kirkegængere, og varmen og støjen fra Nha Trangs heftige trafik trænger sig på.

Nede på stranden folder byens endnu få turister håndklæderne sammen og begiver sig hjem mod hotellerne. I Nha Trangs katedral gør man klar til næste dag: Den første messe afholdes allerede før solopgang – klokken halv fem!

Pave-delegation til Vietnam

I marts 1994 kommer en delegation fra Vatikanet på besøg i Vietnam, oplyser ærkebiskopdommen i Ho-Chi-Minh-By (det tidligere Saigon). Den kommunistiske regering i Hanoi har hidtil nægtet at anerkende nyudnævnelser af biskopper og andre gejstlige, men har nu indvilget i at forhandle med Vatikanet.

Katolikker i Vietnam håber, at regeringen vil anerkende en ny kardinal af Hanoi, – den forhenværende kardinal har været død i tre år, men ingen har hidtil

kunnet overtage hans embede. I Hue døde ærkebiskoppen for fem år siden, mens ærkebiskoppen af Saigon ønsker at trække sig tilbage på grund af svigten helbred (han er 84 år gammel).

To bispeddømmer i Vietnam mangler ligeledes biskopper. De foregående biskopper har været begravet i henholdsvis to og fire år. Alle disse ledige embeder skulle helst være besat efter Vatikanets besøg i Vietnam.

Joachim Majholm

Indskrænker kristnes rettigheder

Paris (KIPA) – Den mongolske Folkerepublik har sat en lov i kraft, der kontrollerer kristne aktiviteter og giver buddhismen en privilegeret stilling. »Lov om forholdet til kirker og klostre« er ifølge »Eglises d'Asie« blevet offentliggjort i avisen »Ardyn Erh« i Ulan Bator.

I loven står der ganske vist, at alle mongolske statsborgere har ret til at tilhøre ikke-buddhistiske religioner. Men samtidig forbyder den »alle religiøse aktiviteter, der strider mod

mongolske skikke og traditioner«.

Således forbyder den f.eks. udenlandske religiøse organisationer at slå sig ned i Mongoliet uden myndighedernes godkendelse. Ligeledes må kristne kun praktisere deres religion i kirker, men ikke offentligt eller i skoler. Loven blev allerede vedtaget i parlamentet i november. Det skønnes, at der er ca. 2.000 kristne i Mongoliet, hovedsageligt i byerne Ulan Bator og Darchan.

Dødsdømt krisen i Iran løsladt

Teheran (KIPA) – Vatikanet glæder sig over, at den kristne iraner, *Mehdi Dibaj* er blevet løsladt. Et par dage efter, at henrettelsen skulle finde sted, blev han løsladt på ikke nærmere beskrevne betingelser.

Den 59-årige evangeliske præst blev arresteret for ni år siden og har siden siddet fængslet, deraf to år i isolation. Før sin arrestation havde han medvirket ved oversættelsen af Bibelen til farsi. Grunden til fængslingen fik han først at vide under retssagen i den islamske revolutionsdomstol i december 1993, nemlig »frafald fra Islam«. Han blev dømt til døden. Men løsladelsen betyder ikke, at alle anklagerne mod ham er frafaldet. Han er stadig anklaget for krænkelser af profeten *Muhammed* og revolutionslederen *Ayatollah Khomeini*.

Mange menneskerettighedsorganisationer har protesteret over dødsdommen af Dibaj. Desuden har især Frankrig og Sverige støttet ham. Den franske ambassadør i Teheran har sendt en note til de iranske myndigheder, hvori den

franske regering giver udtryk for bekymring for situationen for de religiøse mindretal – deriblandt 200.000 kristne – i landet. Sveriges minister for udviklingshjælp, *Alf Svenson* har over for Irans ambassadør i Sverige formelt givet udtryk for den svenske regerings skarpe protest mod krænkelser af religionsfriheden.

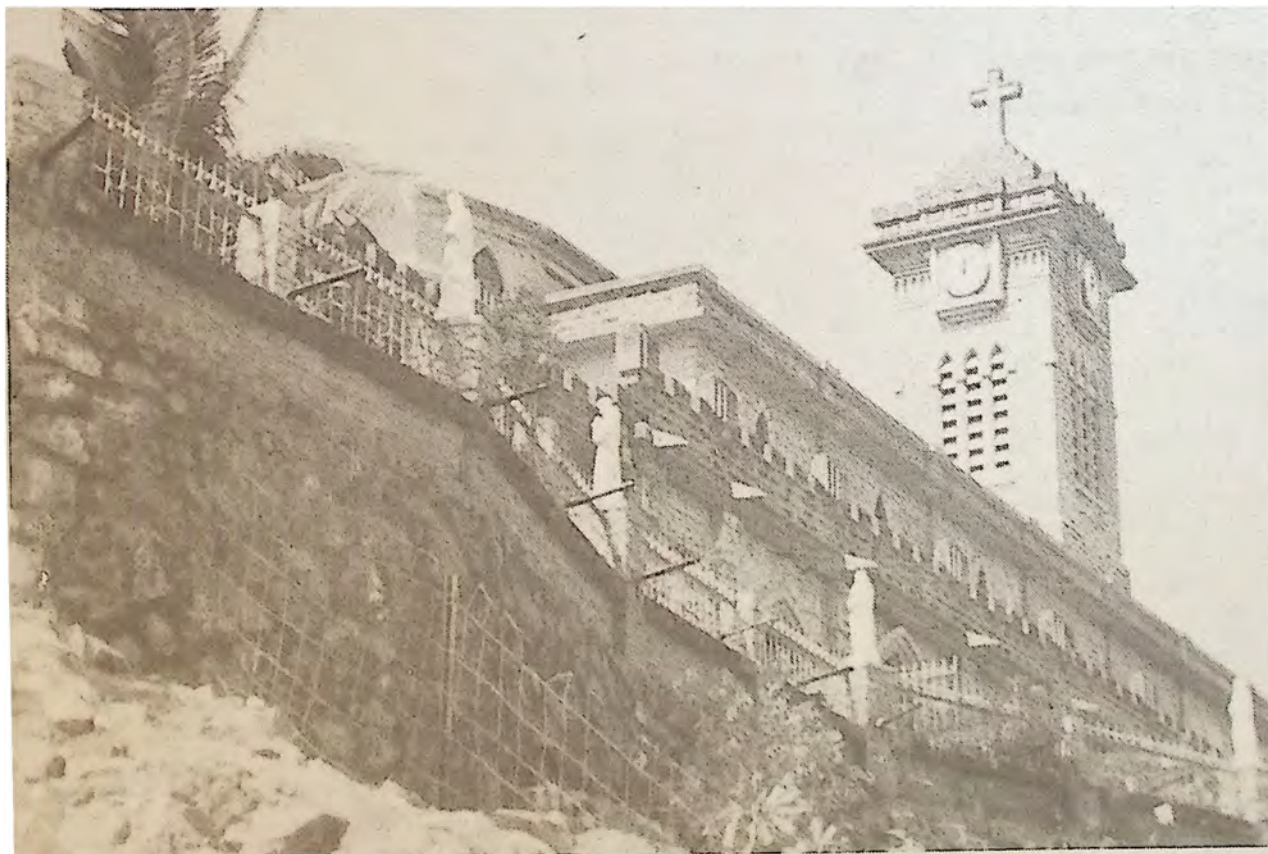
Dibaj gik over til kristendommen, da han var 45 år og har bl.a. arbejdet som missionær i Afghanistan. Hans kone blev i 1992 efter trusler om stening tvunget til at lade sig skille fra sin mand og gifte sig med en muslim.

Situationen for kristne i Iran er blevet forværret i det sidste stykke tid. Alle præster er skriftligt blevet informeret om, at der ikke må være muslimer eller forhenværende muslimer i deres menighed. Nogle protestantiske præster, som ikke har efterkommet ordren, er blevet truet med arrestation og bortførelse af deres børn. I december 1990 blev den iranske præst, *Hosseini Soudmand* hængt af samme grund.

Verdenskatekismen på kinesisk

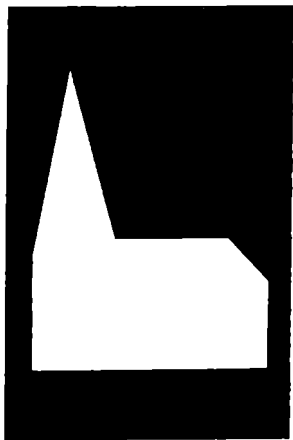
Hongkong (KIPA) – I juli 1994 ventes den kinesiske oversættelse af »Den katolske kirkes katekismus« på gaden. Den første prøveoversættelse cirkulerer for tiden i de forskellige kinesiske sprogrum: Kina, Hongkong, Taiwan og hos de oversøiske kinesere i f.eks. Australien og Nordamerika.

Biskoppen af Hongkong, *John Baptist Wu Cheng-chung* gav sidste år salesianeren, *Hon Tai-fai* ansvaret for oversættelsen af katekismen til kinesisk. Da der eksisterer problemer af sproglig art, håber han på, det kan lade sig gøre at fremstille en version, der kan forstås af alle kinesere i den katolske kirke.

dvidelsen af jernbanen gnavede en del af den gamle kirkegård bort.

Orientering fra sognene

Marts 1994

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 6, der udkommer 23. marts 1994 er torsdag den 3. marts 1994 for april 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szaraffn på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28, 3, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg
Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.

Pastoralt Team:
Leo Kertz, OMI p.t. teamleder
Pastor Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
(Allen Courteau, OMI, p.t. USA
Franz Hoyos, OMI p.t. orlov).
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: Kl. 10.
Hverdagsmesser: Se opslagstavlen.

Søndag d.27.2.: Palmesøndag. Højmesse kl. 10 med indvielse af palmegrene og procession.
Mandag: Messe kl. 11, Sakramental tilbedelse i stilhed kl. 16.30-17.30.
Tirsdag: Rosenkransgruppe kl. 9, messe kl. 11, Midi-KUK kl. 14.45.
Onsdag: Ordets Gudstjeneste kl. 11. Skolemesse d. 2. kl. 9.
Syklub d. 2. og 16. kl. 14.30.
Torsdag: Ordets Gudstjeneste kl. 17, Maxi-KUK kl. 19.
Skt. Josephs Klub d. 10. kl. 17.
Torsdag d. 31: Skærtorsdag. Festmesse kl. 19.
Fredag den 4.: Første fredags sakramentale tilbedelse kl. 16 indtil messe kl. 17.15.
Korsvejsandagt den 11., 18. og 25. kl. 17 med efterfølgende messe.
Lørdag d. 12.: Messe på polsk kl. 17.

Helligåndskirken, Frederikshavn
Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80, fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Hver søndag messe kl. 10, hver fredag messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser: Se opslagstavlen ved kirken.

Fredag d. 4.: Første fredags sakramentale tilbedelse kl. 16 indtil messen kl. 17.
Fredag d. 11., 18. og 25.: Korsvejsandagt før messen.
Lørdag d. 5.: Bibel og leg kl. 10-12.
Lørdag d. 5. og 19.: Forberedelse til 1. Kommunion kl. 10-11.
Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 10.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Festmesse kl. 17.

Hjørring
Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning
Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80.
Messe hver søndag kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.
Hverdagsmesse: Se opslagstavlen.

Fredag d. 4.: Første fredags sakramentale tilbedelse kl. 18-19 med efterfølgende messe.
Fredag d. 25.: Herrens Bebudelse. Messe kl. 17.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Festmesse kl. 14.30 med palmevielse og procession.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted
Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 6. og 20.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kaffe.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Festmesse kl. 14.30.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers
Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30

Messetider:
Søndage: kl. 10.00.
Hverdage: Som meddelt ved søndagsmessen og på opslagstavlen. Skolegudstjenester hver onsdag kl. 8.15 og 9.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Messe med procession kl. 10.
Torsdag d. 31: Skærtorsdag. Messe kl. 16.

På grund af præstemangel i Nordjylland er sognepræst Leo Kertz nødt til at dække Aalborg menighed. Der kommer derfor præster fra Herlev eller andre steder for at passe menigheden i Randers. Til hverdag kan menigheden dog kontakte p. Kertz i Randers eller i Aalborg, hvis der er behov for det. Forsøgsvis er p. Kertz i Randers onsdag og torsdag hver uge, dog kan det ikke garanteres 100% på grund af uforudsete opgaver.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg
Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.

Messe hver lørdag kl. 16.
Søndagsmesse kun den 20.3. kl. 10.
Engelsk messe d. 13. og 27. kl. 18.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe med 1. Hellige Kommunion kl. 16.

Lemvig/Holstebro/Struer
Hellig Kors Kirke, Lemvig
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30 eller 86 62 36 41.
Kontaktperson i Lemvig: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.
Søndag d. 13. og 27.: Messe kl. 10.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus
Ryegsgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax 86 19 45 81.
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndag 6/3 og 20/3 kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndag 27/3 kl. 14.
Messe på engelsk: Lørdag 19/3 kl. 14.
Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Palmesøndag 27/3 kl. 10: Højmesse med procession.
Skærtorsdag 31/3 kl. 17: Højmesse.
Korsvejsandagt hver tirsdag kl. 16.
Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 17-19 eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8

KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.
English club: Lørdag 19/3 kl. 14.
Ministrantgruppe: Hver anden onsdag.
Firmandklub: Onsdag 9/3 og 23/3 kl. 18.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.
Mariakongregationen/CVC: Torsdag 17/3 kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Mandag 7/3 kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 4/3 kl. 18.
Retræteaften: Mandag 14/3 kl. 19.
Sogneundervisning: Lørdag 12/3 og 26/3 kl. 10.
Familiemesse: Lørdag 12/3 og 26/3 kl. 12.15.
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.
Galleri ved Kirken: Ma, on, to, fr. kl. 14-17.30.
Fernisering: Lørdag 5/3: Ralf Mabillon.
Kunstkreds ved kirken: Torsdag 24/3 kl. 19.30: Leo Tandrup, Giotto, Michelangelo, Matisse.
Rejsegruppe Firenze: Torsdag 10/3 og torsdag 24/3 kl. 19.30.
Troslærekursus: Torsdag 3/3 og 17/3 kl. 19.
Forældremøder:
1. Kommunion: Mandag 14/3 kl. 19.
Firmelse: 21/3 kl. 19.
Jubilæum: Lørdag 19/3: Sr. Euphrasia Reisch, CSJ (60 års ordensjubilæum).

Pindstrup
Skt. Mikæls Kirke, Ringsø.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Messe: Søndag 6/3 og 20/3 kl. 10.30.

Odder
Skt. Ansgars Kapel
Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Messe: Søndag 13/3 og 27/3 kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå
Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesser: Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.
Hverdagsmesser: hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12 ved kirken.

Sakramental tilbedelse: Søndag den 27/3 kl. 9.
Palmesøndag 27/3: Højmesse med palmevielse kl. 10.
Skærtorsdag 31/3: Nadverens indstiftelse. Højmesse kl. 16.
Korsvejsandagt hver søndag efter messen.
Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.
Menighedsrådsmøde: Onsdag 2/3 kl. 16.30.
Religionsundervisning: Søndag 13/3 efter messen.
Grundkursus i teologi: Onsdag 9/3 kl. 19.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup
Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.
Søn- og hverdagsmesse: Kl. 9.
Sakramental tilbedelse: Søndag kl. 17-17.30.
Torsdag kl. 19.30-20.30. Rosenkrans hver aften kl. 19.20. Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 18.30.
Lørdag d.19/3: Josef. Højmesse kl. 10.
Fredag d.25/3: Herrens bebudelse. Højmesse kl. 10.
Søndag d.27/3: Palmesøndag. Messe med palme procession kl. 10.
Torsdag d.31/3: Skærtorsdag. Skærtorsdagsliturgi kl. 16. Bagefter agapemåltid i mødesalen. Tilbedelse til langfredagsliturgien.

14 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning
Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.
Messetider:
Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Særlige messer:
Søndag d. 27.: Palmevielse efter evangeliet.
Skærtorsdag d. 31.: aftenmesse kl. 17.
Mere om påskens liturgi i nr. 6.
Religionsundervisning:
Mandag d. 7. og 21.: Hold 1. kl. 16-17.30.
Fredag d. 11. og 25. Fredag d. 11. og 25. Holdene 2 og 3.
Regnskab 1993:
Det endelige regnskab for 1993 er nu slået op i gangen til menighedslokalerne.

Valgliste
En fortegnelse over alle stemmeberettigede og derfor valgbare over 16 år er slået op i stuen. Se efter, om du er med! Sidste frist for opstilling af kandidater til menighedsrådet er den 29. marts. Vi holder et informationsmøde palmesøndag den 27. kl. 10, mellem begge messer.

Firmelse:
Vi har fået bekræftet, at biskoppen kommer for at meddele firmelsens sakramente i slutningen af september eller oktober. Firmanderne deltager i firmelsesweekenden i Øm fra fredag den 25. til søndag den 27. marts. Weekend er en obligatorisk del af sogneundervisningen. Pastor Wuyts kører de unge til og fra Øm. Tidspunktet aftales senere.

Dødsfald:
Torsdag den 27. januar døde **Maria Theresia Pedersen**, født **Malik**, 64 år gammel, styrket med de syges salvelse og kommunionen. Vi fik lov til at holde begravelsesliturgien fra Ikast Kirke, mandag den 31. januar.

Vor Frue Kirke, Silkeborg
Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 8681 2290.
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst onsdage, torsdage og fredage (formiddag) på 8682 2415. Tirsdage og onsdage på tlf. 3314 7707(9-16) og 3391 2156 om aftenen.
Messetider: Om ikke andet annonceres, er der messe hver torsdag kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre på Øm.

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menigheden er velkomne.

Søndag d. 6.: Højmesse kl. 10. Bagefter katekese v. Oluf Bohn, Århus om befrielsesteologi.
Lørdag d. 12.: DUK-musikgruppen kl. 12.30, børnene og ministranterne kl. 13.30 samt familiemesse kl. 15.30.
Søndag d. 20.: Højmesse og bagefter orienterende møde om menighedsrådsvalget, der afholdes den 8. maj. 1994.
Mandag d. 21.: Kirkevandring kl. 19.30 fra metodistkirken - Sct. Josefs Kirke - Vor Frelsers Kirke med efterfølgende samvær i sognehuset i Kippervig.
Torsdag d. 24.: Skolemesse for Sct. Ibs Skoles elever kl. 8.
Lørdag d. 26.: Bodsgudstjeneste kl. 15. Skriftemål og messe med 2 fremmede præster. Samvær i mødelokalet.
Søndag d. 27.: Palmeindvielse kl. 10 i mødelokalet og efter processionen højmesse i kirken.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 19 og tilbedelse til kl. 21.

Sankt Norberts Kirke, Vejle
Fjellevej 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.
Kirken er lukket til den 26. marts p.g.a. malerarbejde.
Hverdagsmesser i Mariasøstrenes kapel Kl. 8 mandag, onsdag og lørdag. Kl. 17.30 tirsdag, torsdag og fredag.
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Torsdag d. 3.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Lejrtilbud 1994

Danmarks Unge Katolikker

Årets lejrtema sætter lys på missionsbefalingen

Gå ud i al verden

Med årets tema på sommerens lejre »Gå ud i al verden«, afslutter vi vores trilogi om emner, taget fra Det andet Vatikankoncilis dokumenter.

Og der passer det helt fint, at vi samtidig også mindes Pave Johannes Paul II's besøg i Danmark for fem år siden under samme tema.

Mange facetter

På vore sommerlejre, vil vi sætte fokus på dette omstridte emne i kirkens historie, og vi vil belyse de man-

ge facetter ordet »mission« også har. Der er nemlig mange måder at forstå ordet på, og der er følgelig mange måder at missionere på.

Missionsbefalingen opfyldes konkret

Dog der skal ikke herske tvivl: Ordet vil ud, og vi byder igen på spændende oplevelser, hvordan det kan ske.

Således forstås vore tilbud i år ikke alene som knyttede til en bestemt aldersgruppe, men snarere

som en meget konkret opfyldelse af missionsbefalingen og dens mangfoldige sider, ganske lige meget, om du melder dig til en børnelejr, til familie- eller I-lejr, eller om du vælger retræte-tilbuddet eller drager endda til det store udland for at opleve et katolsk fællesskab, der bryder landets og dine egne grænser.

Meld dig hurtigt til, erved letter du vort arbejde og sikrer dig helt bestemt en plads på den lejr, du helst vil være med til at forme.

En spændende uge på DUK-lejr

DUK har både de kendte lejrtilbud og nye lejrformer på programmet

Ved du, hvad en Øm-rotte er? Det er ikke en væmmelig gnaver! Det er derimod en person, der efter at have været på en DUK-lejr på Øm, ikke kan forestille sig en sommerferie uden at deltage på et af DUKs arrangementer.

Hvis du ikke er en Øm-rotte, kan du let blive det. Men der er rift om pladserne på DUKs sommerlejre, så det gælder om at melde sig til så hurtigt som muligt.

Fælles tema på alle lejre

Alle DUKs lejre har et fælles tema, *Gå ud i al verden*. Det vil blive bearbejdet på forskellig vis alt afhængig af, om deltagerne er børn, unge eller voksne, og om lejren foregår på Øm, på de svenske søer eller i et kloster.

Tilbud til børn, unge og voksne

På de næste sider præsenteres sommerens tilbud nærmere. Der er i år tre børnelejre, to på Ømborgen ved Silkeborg og en på Myretuen i Nordsjælland. På Øm er der desuden en midilejr for de 12-15-årige, en juniorlejr for de 14-17-årige og en multilejr for de 0-100-årige.

Kanolejr i Sverige

Er du mellem 16 og 20 år, er der i år mulighed for at prøve kræfter med de svenske søer og floder. Den lyse, svenske sommer vil være rammen om DUKs kanolejr, en uge med rigtig friluftsliv.

En anden nyskabelse er *Værkstedssugen* for de 18-30-årige. Tilværelsen stiller en række spørgsmål, som kræver svar, hvad enten man vil det eller ej. I løbet af ugen vil man forsøge at komme ind i brændpunktet mellem dogmatik og livserfaring, mysterium og hverdag. Denne lejr finder sted på Øm.

Ungdomsretræte

Med troen er det som med månen: når den ikke vokser, aftager den. Derfor skal troen plejes og næres, så den kan vokse i dybden. En retræte byder på mulighed for at fordybe sig i sin tro.

Ungdomsretræten finder sted i et nordisk samarbejde: der er norske og danske ledere, og den foregår i dominikanerindernes kloster i Röggle nær Lund i Skåne. Retræten henvender sig til personer på 18 år og op-efter.

Der er i år også mulighed for at deltage i andre lejrarrangementer i udlandet. Unge norske katolikkers Forbunds sommerlejre forskellige steder i Norge er med i tillægget, og den internationale katolske studenterbevægelse tilbyder lejre henholdsvis i Belgien og på Malta.

Praktiske oplysninger

Du kan læse mere om de enkelte lejre inde i tillægget, hvor der også er oplysninger om ledere, pris, tid og sted. Oplysninger om tilmelding finder du på sidste side i tillægget.

Børnelejre
Midilejr
Juniorlejr
Kanolejr
Multilejr
Værkstedssuge
Nordisk retræte
Internationale lejre

Tilmelding til årets lejre på bagsiden af dette tillæg. Skal du bruge flere blanketter, kan du få dem på DUKs sekretariat, tlf. 33 14 77 07.

Børnelejre

Hej med dig.

Børnelejr, det ved du nok, det lyder af sjov og ballade, af leg og vandkamp, det lyder også af uhyggelig natløb og sveddryppende dagløb. Børnelejr, det er også en svømmetur i Mossø, en fodboldkamp mod de »ledere«, bilvask, mad ved et bål, sang og hygge. Men børnelejr er ikke mindst også spændende messer, interessante morgen- og aftenbønner, underholdende og lærerige indlæg, der uddyber vores tro og øger kendskabet til andre landes skikke og traditioner.

Børnelejr er det sted, hvor man finder nye venner og møder gamle, det er stedet, hvor alle børn, der er mellem 7 og 13 år rymes, for at danne et katolsk fællesskab ed alt, hvad der hører til. Vi har hele tre børnelejre, du kan vælge imellem, så tøv ej, meld dig til nu for at sikre dig en plads på den lejr, du helst vil være med til.

BØRNELEJR 1

Sted: Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid: Den 18.6.-25.6.94
Alder: 7 - 13 år
Pris: Kr. 600 + kr. 150 for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmeldingen
Lejrchef: Grit Bredholt
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

BØRNELEJR 2

Sted: Myretuen, Blåkærvej 2, 3540 Lyngby
Tlf. 42 18 34 41
Tid: Den 18.6.-25.6.94
Alder: 7 - 13 år
Pris: Kr. 600 + kr. 150 for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmeldingen
Lejrchef: May Weber Nielsen
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

BØRNELEJR 3

Sted: Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid: Den 25.6.-2.7.94
Alder: 7 - 13 år
Pris: Kr. 600 + kr. 150 for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmeldingen
Lejrchef: Gregers Ebert
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Midilejr

Hvis du har lyst til at bruge en uge i din sommerferie på hygge, snak om alvorlige emner på en sjov måde, fest og badeture, musik og en lille smule opvask sammen med en masse spændende, sjove og hyggelige drenge og piger på din egen alder, så er midilejren på Øm lige noget for dig.

I løbet af ugen kommer du til at opleve dig selv i nye situationer, ikke mindst på natløb - hvis altså lederne tør lave et!

Sted: Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid: Den 2.7.-9.7.94
Alder: 12 - 15 år
Pris: Kr. 700 + kr. 150 for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmelding
Lejrchef: Anette Clausen
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Juniorlejr

Er du mellem 14 og 17, så se lige her!!!

DUKs årstema 1994, mission, vil blive behandlet på mange spændende måder. Dels ved oplæg, men også gennem musik, sang, video og meget mere.

Og tro nu ikke bare, at lederne synger for dig og viser dig film. Nej, du skal selv være med!

Sted: Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid: Den 23.7.-30.7.94
Alder: 14 - 17 år
Pris: Kr. 700 + kr. 150 for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmelding
Lejrchef: Hardy Macko
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Kanolejr

Er du mellem 16 og 20 år, og har du lyst til et spændende intensivt fællesskab med røde knæ, ømme muskler, chokoladehunger, strålende solskin eller plaskende regnvej, spændende samtaler over vandet, gudstjenester i det fri og selvfølgelig den smukke svenske natur; så er årets kanotur lige noget for dig.

Sidst DUK arrangerede en kanotur var i 1991, så nu er det på tide, at vi kommer afsted igen. Hvilke søer, vi skal sejle i, ved vi ikke endnu, men det skal ikke forhindre dig i at tilmelde dig allerede nu. Så er du til lejr-bål i den svenske sommernat, til svømme-

ture ved midnatstid, og kan du lide at se bæveren svømme under kanoen, mens elgen står inde ved bredden og kigger på - så tilmeld dig nu.

Hvis du vil være sikker på en plads i kanoerne, så skynd dig at sende din tilmelding.

Sted: Sverige
Tid: 9.7.-16.7.1994
Alder: 16 - 20 år
Pris: Kr. 1.100 + kr. 150 for fællesrejse til København
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmelding
Lejrchef: Daniel Majholm
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Medlemskab af DUK

For at deltage på vore lejre til de annoncerede priser skal man være medlem af DUK! Hvis ikke man er medlem, må man betale 300 kr. mere i gebyr. Ønsker du at blive medlem, kan du henvende dig til DUKs Sekretariat og få dette klaret inden lejren!

Multilejr

Vil du/I med på multilejr?

Eneste lejr, hvor der ikke er alderskrav at opfylde! Dog skal lejrens børn være ifølge med voksne, men så er der frit valg mellem forældre, bedsteforældre, gudforældre m.fl.

På multilejren holder vi ferie. Det vil sige vi bliver klogere med hensyn til lejrens tema, vi diskuterer, vi laver mad, vi leger, dyrker friluftsliv, fejrer messe, synger, fester i Øms skønne natur og bliver en masse bekendtskaber rigere.

Kort sagt, kom og vær med til en fristende uge, vær med til at puste liv i vinterens slumrende katolikliv. Lejren bliver lige så inspirerende, som I gør den til, så skal vi nok lægge rammerne, og siden hen være med til at give ugen liv.

Sted: Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid: Den 9.7.-16.7.94
Alder: 0-100 år
Pris: Voksne kr. 660
7-13 år kr. 590
2-6 år kr. 500
0-1 år kr. 325
Derudover kr. 150 (200 for alle over 30 år) for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 pr. person betales ved tilmelding
**Lejr-
chef:** Pia Kelly
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Værkstedssuge om tro og livsværdier

På vej mod en livsduelig tro!

En værkstedssuge om tro og livsværdier.

Livet stiller – om vi vil eller ej – en række nærgående spørgsmål. Livet koster livet, og hvad så? Hvad gør livet værd? Hvad er mening? Kan tomhedsfølelsen fyldes op?

Føler du at den slags spørgsmål rykker tæt på, så er denne uge noget for dig. Vi vil gerne ind i brændpunktet mellem dogmatik og livserfaring – mysterium og hverdag, og vi har tænkt os at gøre det i en intens kombination af oplæg og samtaler.

Der bliver nok også lige akkurat tid til en badetur.

Sted: Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid: 16.7.-23.7.94
Alder: 18 – 30 år
Pris: Kr. 700 + kr. 150 for fællesrejse
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmelding
**Lejr-
chef:** Peter Franklin
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Nordisk retræte

»Herre, hvad er et menneske...« (Salme 8).

Dette spørgsmål er ledetråden i den skandinaviske ungdomsretræte 1994. En retræte er en tid med mulighed for at fordybe sig i sin tro og uddybe den. For med troen er det som med månen: Når den ikke vokser, aftager den. Derfor skal troen plejes og næres, sådan at den kan vokse i dybden. Stilhed, bøn og meditation er vigtige elementer i en grupperetræte, men også oplæg og gruppearbejde hører med.

Rögle kloster ved Lund i Syd-Sverige danner rammen omkring retræten. Vi skal bo hos dominikanerinderne, og vort dagsprogram vil være tilrettelagt sådan, at vi har mulighed for at deltage i klosterfællesskabets daglige rytme. Retræten er et tilbud til ungdomsledere og andre interesserede fra 18 år og opefter.

Temaarbejdet vil tage sin udgangspunkt i salme 8:

Herre, vor Herre!
Hvor herligt er dit navn
over hele jorden,
du som har bredt din pragt ud på himlen!

Når jeg ser din himmel, dine fingres værk,
månen og stjernerne, som du satte der,
hvad er da et menneske, at du husker på det,
et menneskebarn, at du tager dig af det?
Du har gjort det til hersker over dine hænder værk,
alt har du lagt under dets fødder,
får og okser i mængde,
selv de vilde dyr,
himlens fugle og havets fisk,
dem som færdes ad havenes stier.

Herre, vor Herre!
Hvor herligt er dit navn
over hele jorden!

Sted: Rögle kloster, Sydsverige
Tid: 23.7.-29.7.1994
Alder: 18 år og opefter
Pris: Kr. 1.000
Depos.: Kr. 200 betales ved tilmelding
**Lejr-
chef:** Sr. Anne Bente Hadland (Oslo),
sr. Gisela Heitz (København) og
sr. Susanne Hoyos (København)
Tilm.: Til DUK senest den 18.4.1994

Europæiske ungdomsuger i Mecklenburg

Shalom,
Dette ord har I sikkert hørt før, enten i en sang eller som en hilsen. Ordet betyder fred, men der gemmer sig mere end dette bag ordet. Harmoni, en mulighed for en bedre koeksistens folkene og nationerne imellem, mellem dig og mig – også dette betyder Shalom. På ungdomsugerne vil vi leve sammen, og vi vil prøve, at finde nye veje og også at gå dem. Vi vil opdage Mecklenburg og have tid til samtale, til rekreation og til bøn.

Sted: Ungdomscenter Neu Sammit,
Mecklenburg, Tyskland

Tid: 1.8.-14.8.1994
Alder: 15 – 22 år
Pris: DM. 800, rejsen betaler man selv
Sprog: Engelsk, tysk eller et østeuropæisk sprog

**Lejr-
chef:** German Schwarz, Mecklenburg
Tilm.: Inden den 1.6.94 til:
Soziales Seminar
der Diözese Osnabrück,
Aussenstelle Mecklenburg,
Niels Steensen Strasse 25,
D-17166 Teterow

Sekretariatet er selvfølgelig også behjælpelig med tilmelding og bestilling af rejsen.

Internationale sommerlejre

3.-13.8.1994 - Izegem i Belgien, for alle i gymnasialderen.

20.-30.8.1994 - På Malta, for alle på universiteter og andre højere læreanstalter.

Disse to steder er de placementsmæssige baggrunde for de internationale sommerlejre i IYCS-IMCS (International Youth Catholic Students - International Movement of Catholic Students) regi, der har »økolo-

gi og udvikling« som årstema for 1994.

Derudover vil lejren i Belgien finde sted under overskriften »SOS jorden, 1. hjælp til fremtidens generationer«, og lejren på Malta med overskriften »Vores forældres og børns jord er ikke vores«.

Så grundlaget for at møde andre europæiske katolikker omkring det internationale tema skulle være mere end til stede. At der så

med garanti heller ikke vil mangle på det »euro-social« samvær, burde ikke gøre lejrene mindre tiltrækkende.

Er din nysgerrighed vakt? Så ring ind til DUKs sekretariat 33 14 77 07 eller læs mere i NYT FRA DUK.

Norske lejrtilbud

Unge norske katolikkers Forbund tilbyder ligeledes sommerlejre:

Børnelejr, 8-12 år, Sotra, 24.6.-1.7.94.

Børnelejr, 8-12 år, Stella Maris, 6.8.-13.8.94.

Børnelejr, 8-12 år, Mariaholm, 24.6.-1.7.94.

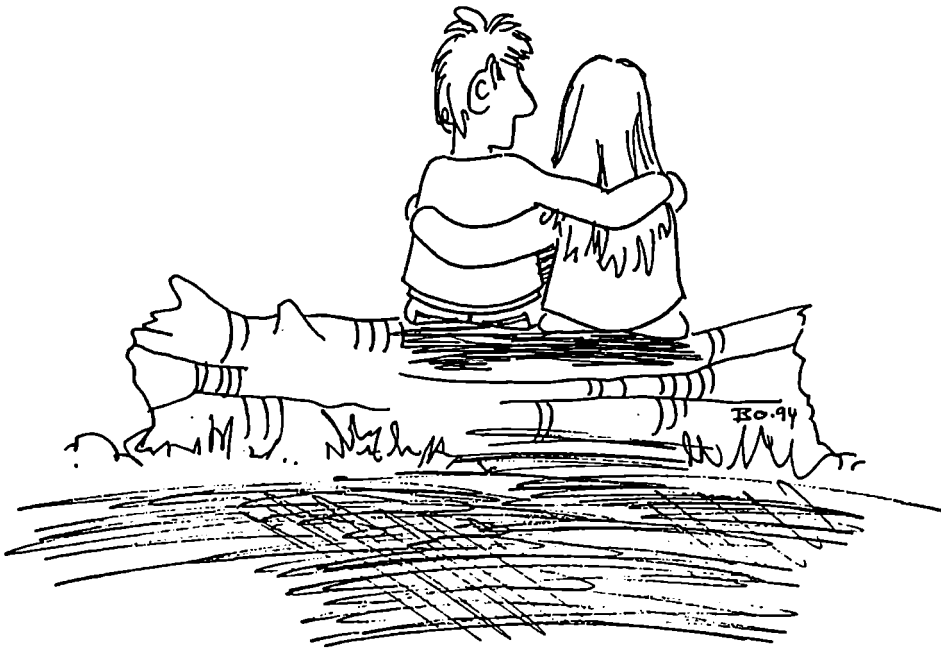
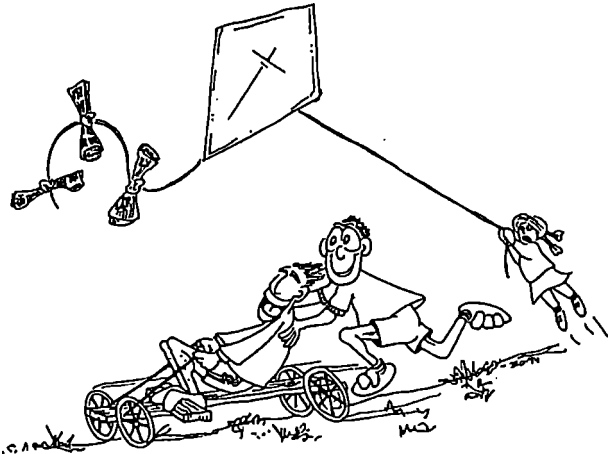
Børnelejr, 8-12 år, Storfjord, 24.6.-1.7.94.

Juniorlejr, 12-14 år, Mariaholm, 1.7.-8.7.94.

Kanolejr, 13-15 år, Østlandet, 1.7.-8.7.94.

Ungdomslejr, 15-17 år, Stella Maris, 24.6.-1.7.94.

Tilmelding og flere oplysninger fås hos: UNKF, Akersveien 5, N-01 77 Oslo 1, Tlf. 009 47 22 20 72 65

Sådan melder du dig til sommerens lejre

Mulighed for tilskud til lejrene

Tilmeldingsblanket

Du bedes venligst benytte én blanket pr. person, da det gør administrationen lettere.

Yderligere tilmeldingsblanketter kan rekvireres fra DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07.

Depositum

For alle DUKs lejre gælder det, at der ved tilmelding skal indbetales et depositum på kr. 200 pr. person.

Såfremt depositum ikke indbetales ved tilmelding, kommer tilmeldingen ikke i betragtning, medmindre andet er aftalt med DUKs sekretariat.

Depositum indbetales pr. check eller indsættes på giro 9 08 32 94 påtegnet for hvem og hvilken lejr, der betales for, eller ved kontant betaling på sekretariatet.

Ved afbud senere end 14 dage før lejrens begyndelse tilbagebetales der ikke depositum.

Tilmelding

Tilmeldingsblanketten indsendes i udfyldt stand sammen med dit depositum til:

Danmarks Unge Katolikker, Bredgade 67, 2, 1260 København K, tlf. 33 14 77 07.

Det er kun muligt at deltage på én af følgende lejre: børne-, midi- og juniorlejr

- dette af hensyn til, at flest mulige kan deltage i sommerens arrangementer! Sidste tilmeldingsfrist er 18.4.94 for samtlige lejre.

Betaling af lejrgebyr

Efter at DUK har modtaget din tilmelding og depositum, vil du modtage et specielt giro-indbetalingskort med opkrævning af det resterende lejrgebyr og evt. rejsegebyr.

Girokortet gælder som bekræftelse på din tilmelding. Hvis du søger Ømtilskud, får du først girokort sidst i april.

Girokortet er påført en sidste betalingsfrist, som bør overholdes, ellers forpasses chancen til at deltage. Tiloversblevne pladser bliver videregivet til deltagerne opført på venteliste.

Ansøgning om tilskud

For alle ansøgninger gælder det, at der skal ansøges skriftligt. Ansøgningsskema til Ømferiefonden og Bastrupfonden kan rekvireres på sekretariatet, hvortil ansøgningen også skal sendes.

Ansøgninger sendes inden sidste tilmeldingsfrist til DUK. Svar på ansøgningerne kommer efter sidste tilmeldingsfrist sidst i april.

Fællesrejse

Der vil i størst muligt omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Prisen for deltagelse på fællesrejse er kr. 150, dog kr. 200 for alle over 30 år.

Rejseudgifter udover de 150/200 kr. refunderes ved billigste rejsemåde (DSB 2. kl.).

Deltagere skal så vidt muligt deltage i fællesrejsen. Kun mod forudgående aftale med sekretariatet yder DUK rejsetilskud til personer, der ankommer uden for fællesrejsen.

På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder.

Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev ca. 7-14 dage før lejrens begyndelse.

I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, dagsprogram, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

Husk

Husk - alt, hvad du medbringer af personlige/private effekter, er på eget ansvar og risiko.

Lejrtilmelding

Læs venligst afsnittet »Information« inden du udfylder tilmeldingen!

Børnelejr1 Juniorlejr Nordisk retræte
 Børnelejr2 Kanolejr
 Børnelejr3 Multilejr
 Midilejr Værkstedsuge

Navn _____ Født _____

Adresse _____

Postnr. og by _____ Telefon _____

Menighed _____ Katolik: Ja Nej

Ønsker at deltage i fællesrejsen: Dreng Pige

I hvilken by stiger du på fællesrejsen: _____

Har du deltaget i DUK-lejre før: Ja Nej

Særlige hensyn (allergi, vegetar el. a.): _____

Nedenstående udfyldes kun for deltagere under 16 år

Navn på far el. mor _____

Cpr.nr. _____ Navn på læge _____

Ferieadresse under lejren _____

Telefon _____ Underskrift _____

katolsk orientering

Lejrtilmelding:
 DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2,
 1260 København K.
 Telefon 33 14 77 07 mellem kl. 9.00 og 16.00
 på hverdage undtagen lørdag.
 Telefax 33 91 77 04.
 Giro 9 08 32 94.

Lejrrangør: Danmarks Unge Katolikker

Ungdomspræst: Reinhold Sahner

Redaktion af lejrtillægget: DUKs sekretariat
 Tegninger: Bo Jensen
 Layout: Susanne Wogensen

Fredag d. 4.: kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1.kommunikanter.
Fredag d. 4.: kl. 15: Kvindernes internationale bededag. Mødet holdes i Skt. Norberts skoles samlingssal.
Lørdag d. 5.: Familie-rosenkran.
Fredag d. 11.: kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1.kommunikanter.
Fredag d. 18.: kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1.kommunikanter.
Søndag d. 20.: kl. 14.30: Påskeforberedelse for menighedens syge og ældre på Sct. Maria.
Onsdag d. 23.: kl. 19-21.30: Grundkursus i teologi.
Fredag d. 25.: kl. 16-17.30: Religionsundervisning for 1.kommunikanter.
Palmesøndag d. 27.: kl. 11: Højmesse med palmevielse. Den nymalede kirke tages i brug igen. Efter messen reception i samlingssalen.
Tirsdag d. 29.: kl. 19: Bodsandagt.
Skærtorsdag d. 31.: kl. 16.30 messe. Efter messen tilbedelse af det allerhelligste sakramente indtil kl. 22.

Gudstjenester:
Lørdag kl. 16.30 søndagens messe.
Søndag kl. 10 højmesse.
Mandag kl. 16.30 gudstjeneste med kommunion hos søstrene.
Onsdag kl. 8: Laudes og messe, se nedenfor.
Fredag i fastetiden kl. 16.30: Korsvejsandagt og messe, se dog nedenfor.

Tirsdag d. 1.- fredag d. 4.: Ingen messe.
Fredag d. 4.: kl. 16.30 Korsvejsandagt med efterfølgende kommunion.
Lørdag d. 5.: kl. 16.30 messe på vietnamesisk.
Fredag d. 11.: kl. 16.30 Korsvejsandagt og messe.
Søndag d. 13.: Efter højmassen kirkekaffe og menighedsmøde. Emne: menighedsrådsvalget.
Tirsdag d. 15.: kl. 14.30 messe med lejlighed til at modtage de syges salvelse.
Onsdag d. 16. Og torsdag d. 17.: Ingen messe.
Fredag d. 18.: kl. 16.30 Korsvejsandagt og messe.
Lørdag d. 19.: Skt. Josefs fest. Sognedag, der begynder kl. 14 og slutter med messe kl. 16.30.
Onsdag d. 23.: Ingen messe.
Torsdag d. 24.: kl. 9 skolemesse.
Fredag d. 25.: Herrens bebudelse. Kl. 9 skolens påskegudstjeneste. Kl. 16.30 højmesse.
Lørdag d. 26.: kl. 15 lejlighed til skiftemål på polsk og dansk. Kl. 16.30 messe på polsk.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Kl. 10 procession og højmesse. Bem. sommertid begynder. Uret stilles en time frem lørdag aften.
Tirsdag d. 29.: kl. 17-18 skriftemål.
Onsdag d. 30.: kl. 17-18 skriftemål.
Skærtorsdag d. 31. kl. 16 højmesse. Tilbedelse indtil kl. 24.
Langfredag d. 1.april: kl. 16 gudstjeneste med bl.a. lidelseshistorien, korsets hyldning og kommunion. Faste- og abstinensdag.

messe i kirken kl. 19.
 Børnernes religionsundervisning efter aftale med søster Marie.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.
Messetider:
 Torsdag kl. 16, lørdag kl. 10, søndag kl. 10.
 Tilbedelse efter torsdagsmessen.
 Rosenkrans: Før lørdagsmessen.
 Religionsundervisning: Fredag 25/2, 11/3 og 25/3.
 KUK: Lørdag 26/2 kl. 13.

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 1027, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag, Træffes normalt i Tønder mandag 9-10: 74 72 18 90. Girokonto: 192-4893.

Søndag: Højmesse kl. 17.
Søndag d. 6.: Sognedag, der begynder kl. 14.30 og slutter med messe kl. 17.
Søndag d. 13.: Kl. 15.30 Menighedsmøde vedrørende valget til menighedsråd (datoen kan dog ændres).
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Lejlighed til skriftemål kl. 16.
 Procession og højmesse kl. 17.
 Bemærk: Sommertid begynder. Uret stilles en time frem lørdag aften.
Mandag d. 28.: Lejlighed til skriftemål efter aftale.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 20 og efterfølgende tilbedelse til kl. 22.
Fredag d. 1. april: Langfredag. Gudstjeneste kl. 13 med bl.a. lidelseshistorien, korsets hyldning og kommunion.

NB: Hver torsdag i fastetiden er der korsvejsandagt og sakramental velsignelse kl. 19 og fra kl. 18 lejlighed til personlig skriftemål.
 Mini DUK har møder d. 8. og 22. kl. 16-17.30.
 Midi DUK har møder d. 3. og 17. kl. 16-18.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.
Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.
 Skriftemål: En halv times tid før messerne.
 Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Tirsdag d. 1.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.
Fredag d. 4.: Firmandernes forældremøde kl. 19. Det er meget vigtigt, at alle forældre møder op!
Onsdag d. 9.: Vietnamesisk messe kl. 15.
Lørdag d. 12.: Vietnamesisk messe kl. 14.
Onsdag d. 16.: Kontaktgruppen. Vi begynder som sædvanligt med messen kl. 14 i kirken. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkommen!

Lørdag/søndag d. 19/20.: Orienterende menighedsmøde om valg til MR og PR i lokalerne efter messerne.
Søndag d. 20.: Familiemesse kl. 9.30 og stille messe kl. 11.
Torsdag d. 24.: Faste-bodsandagt med lejlighed til påskeskriftemål kl. 19. NB.: Ingen aftenmesse!
Fredag d. 25.: Firmand week-end på Øm for alle dem, der skal firmes 9. april.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Indvielse af palmevægrene og højmesse med lidelseshistorie efter evangelisten Markus kl. 9.30. Fasteaktionen: »Familien i Indien« sluttes ved aflevering af sparebøsser ved offergangen. Stille messe kl. 11.
Økumenisk kirkevandring begynder kl. 14 i Vor Frue Kirke - Baptistkirken og slutter hos os i vores kirke. Derefter er der kirkekaffe for alle i menighedslokalerne. Alle indbydes til at deltage i kirkevandringen!
 NB.: Sommertiden begynder!
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 17, derefter tilbedelse af Sakramentet til kl. 20.
Firmandundervisning: Lørdag d. 5., 12. og 19. kl. 9.45-11.30.

Religionsundervisning for alle børn: Lørdag d. 5., 19. og 26. kl. 9.45 - 11.45.
Vietnamesisk religionsundervisning: Lørdag den 12 kl. 9.45-11.45.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
Søndag den 6.: Messe kl. 15.

Stella Maris Kirke, Nyborg
 Vindingevej 7, 5800 Nyborg
 Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.
 Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Lørdag d. 5.: Højmesse kl. 15.
Onsdag d. 9.: Studiekreds kl. 19.30. Alle er velkommen!
Lørdag d. 12.: Højmesse kl. 15. Efter messen kirkekaffe og orienterende menighedsmøde om valg til MR og PR.
Lørdag d. 19.: Højmesse kl. 15.
Lørdag d. 26.: Palmesøndags liturgi. Indvielse af palmevægrene og messe med lidelseshistorie efter evangelisten Markus kl. 15.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 10

Vor Frelsers Kirke, Assens
 Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelse til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.
 Højmesse hver søndag kl. 10.
 Skærtorsdag: Messe kl. 17

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding
 Kralundsgade 2, 6000 Kolding.
 Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. torsdag.
Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.
Fredag d. 4.: kl. 15.30 religionsundervisning for eftermiddaghold ved sr. Antonie. Om eftermiddagen bringer sognepræsten den hl. kommunion til de syge.
Lørdag d. 5.: Sr. Antonie fejrer sit 50 års klosterjubilæum. Kl. 13-15 Mini-KUK. Husk idrætssko og evt. en ekstra T-shirt.
Tirsdag d. 8.: kl. 19 Mixi-KUK. Gymnastikaften.
Lørdag d. 12.: kl. 9 Grundkursus i teologi. Kap. 4-6.
Tirsdag d. 22.: kl. 19 Mixi-KUK Irland. Katoliker/Protestanter.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Efter højmassen nessekaffe.
Skærtorsdag d. 31.: kl. 19.30 messe med fodvætning. Efter messen er der tilbedelse af det allerhelligste Sakramente til kl. 22.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
 Jællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 5 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 4.00).
Festetider: Søndage højmesse kl. 10.30. Lørdage kl. 16.30.
 Iverdage: Se opslagstavlen ved kirketårnet.

Onsdag d. 9.: Den Hl. Kommunion bringes til menighedens syge.
Onsdag d. 16.: kl. 18.30 Rosenkransbøn, kl. 19 messe.
Lørdag d. 19.: OBS! Ingen undervisning for børn.
Onsdag d. 23.: Brevkursus i præstegården kl. 19.
Fredag d. 25.: kl. 18.30 Korsvejsandagt.
Søndag d. 27.: kl. 10.30 højmesse med palmeindvielse. Ved godt vejr foregår indvielsen i præstegårdens have.
Søndag d. 31.: Skærtorsdag kl. 14: Tamilsk messe, kl. 16 højmesse. Efter messen er der tilbedelse af det Hl. Sakramente til kl. 19.
OBS! Turen til Averbode Kloster i Belgien sammen med Vejle menighed. Tilmelding senest 15. marts. Turen starter 11. maj. Hjemkomst den 15. maj. Pris: Voksne kr. 1.050,-. Børn u. 15 år kr. 50,-.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 7, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 9-10, tlf. 74 72 18 0.
Festetider: Søndag kl. 10 højmesse. Lørdag kl. 5.30 (gælder som søndagsmesse).

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.
 Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.
Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesserne.
Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.
 Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Fredag d. 25. - lørdag d. 26.2.: Forberedelsesrettræte på Als Kloster for firmander.
Søndag d. 6.3.-3. søndag i fasten. Familiemesse. Børnernes religionsundervisning efter aftale med søster Marie.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.
 Pastoralassistent: Søster Marie.
 Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.
Messetider: Søndage: Kl. 9.30 højmesse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
 Hverdagsmesser: (På Als Kloster) mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Fredag d. 25. - lørdag d. 26.2.: Forberedelsesrettræte på Als Kloster for firmander.

Søndag d. 27.2.: 2. søndag i fasten. Firmelse i Sønderborg ved biskop Hans Martensen ved højmassen kl. 9.30.
Søndag d. 6.3.: 3. søndag i fasten. Familiemesse med kirkekaffe.
Mandag d. 7.3.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messe kl. 19.
Torsdag d. 17.3.: Menighedsaften. Vi starter med

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense
 Tlf. 66 12 16 64.
 Præsternes træffetider: P. Leo Drzal (sognepræst) onsdag og fredag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 16.30.
 1., 3., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 12.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9.

Tirsdag d. 1.: Polsk Korsvejsandagt kl. 18. (Hver tirsdag i fastetiden).
Onsdag d. 2.: Bibelkreds kl. 19.
Torsdag d. 3.: Korsvejsandagt kl. 19 på dansk. (Hver torsdag i fastetiden).
Fredag d. 4.: Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse kl. 18-19.
Fredag d.4.: Kvindernes internationale bededag. Messe kl. 19.
Lørdag d.5.: Menighedens retrætedag kl. 10-17. Tema: »Hør, og du/I skal leve« (Es.55,8). Rettræteleder er Skt. Josefsøster, sr. Gisela Heitz. Madpakken bedes medbragt, kaffe serveres og drikkevarer kan købes på stedet.
Søndag d. 6.: Familiemesse kl. 10.
Mandag d. 7.: Møde for forældrene til 1. kommunikanterne kl. 19.
Tirsdag d. 8.: Banko-spil kl. 19.
Onsdag d.9.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14,30. Bankospil.
Torsdag d. 10.: Seniorklubben kl. 14. Vi ser en film fra Polen.
Mandag d. 14.: DKKF møde med film og foredrag om Kina kl. 19.30.
Onsdag d. 16.: Bibelkreds kl. 19.
Lørdag d. 19.: Rettræte ved pastor Poul Clausen på Dalum kl. 10.30. Messe kl. 16.
Søndag d. 20. - fredag d. 26.: Polsk retræte.
Onsdag d.23.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14,30. Fastemeditation ved pastor Finn Arvé.
Torsdag d. 24.: Skt. Albani Skoles elever opfører et stykke om Jeanne d'Arc kl. 19.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Højmassen kl. 10 med palmevielse og procession. Jesu lidelseshistorie opføres af børnene fra Skt. Annæ Skole.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Koncelebreret messe kl. 17 og derefter tilbedelse til kl. 21.

Skriftemål: En halv time før messen eller efter aftale.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo. Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46. Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand. undt.) Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt. **Søndagsmesser:** kl. 10 højmesse. Hver lørdag kl. 11.30. **Hverdagsmesser:** normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset). **Fredag d. 25. februar:** kl. 15.30 Korsvejsandagt med efterfølgende messe kl. 16. **Lørdag d. 5. marts:** Menighedstræf arrangeret af Katolsk Radio- og Fjernsynsklub Lolland/Falster. Begynder med messe i Skt. Birgittas Kirke kl. 11. Se annoncen bag i bladet. **Fredag den 25.:** Bodsandagt kl. 19 med mulighed for skriftemål. **Palmesøndag d. 27.:** Messe med palmeindvielse. Ved kirkekaffen bagefter orienteres om det kommende valg til menigheds- og pastoralråd. **Skærtorsdag d. 31.:** messe kl. 16. Tilbedelse efter messen til kl. 18. Fra kl. 14.30 - 15.30 mulighed for skriftemål. **Skriftemål i faste- og påsketiden:** På de angivne tidspunkter eller efter aftale.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov. Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv. **Messtider:** Søndagsmesse lørdag kl. 17 (undt. d. 26. marts). Søndag kl. 10 (undt. palmesøndag. Se dér). **Hverdagsmesser:** hver mandag kl. 17, hver onsdag kl. 11.30, hver torsdag kl. 19. **Lejlighed til skriftemål:** Der er lejlighed til skriftemål før og efter messerne. Om mandagen er p. Berning tilstede. Der kan altid træffes en aftale. **Lørdag d. 5. marts:** Menighedstræf arrangeret af Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Lolland/Falster. Begynder med messe kl. 11 i Skt. Birgittas Kirke. Se annoncen bag i bladet samt omtale i k.o. 3. **Søndag d. 6.:** Siden begyndelsen af februar er menigheden ved opslag i kirken blevet gjort opmærksom på det forestående valg til både menigheds- og pastoralråd. Ved kirkekaffen søndag d. 6. marts orienteres der om valget. Mødet vil også være vejledende m.h.t. kandidatopstilling. Alle bedes betragte sammenkomsten efter højmessens d. 6. marts som et officielt menighedsrådsmøde og...give møde. **Valglisten** Fra og med onsdag d. 9. marts fremlægges valglisten til gennemsyn. Dette sker om hverdagen på kirkens kontor. Endvidere er der lejlighed til gennemsyn om søndagen efter højmessens i Kolbehuset. **Fastetiden** Menigheden ønskes en god forberedelse til påskens højtid. I denne forbindelse gøres opmærksom på hverdagsmesserne. Det anbefales udover søndagsmessen at deltage i messen på en hverdag. Messtiderne er lagt på forskellige tidspunkter, så alle skulle have en chance. **Ændret messtid på palmesøndag** Sommertiden begynder den sidste weekend i marts. For at alle kan være med til palmesøndagsgudstjenesten (sidste søndag i marts!) begynder gudstjenesten først kl. 11. På denne måde undgår vi, at en for kort nattesøvn hindrer os i at være frisk nok til at komme i god tid! **Ændret messtid på skærtorsdag** Som et forsøg på at samle flere deltagere i skærtorsdagens gudstjeneste, henlægges gudstjenesten til kl. 17.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10. **Torsdag d. 3.:** kl. 8 skolemesse. Arbejdsaften i Fredensgade 15. **Fredag d. 4.:** 1. fredag i måneden. Kl. 17 messe og tilbedelse. **Lørdag d. 5.:** kl. 10.30 - 12: Undervisning for børn, som forbereder sig til 1.kommunion. Kl. 11 menighedstræf i Maribo med tema: *Hvad er kirkens holdning til medierne.* Arr.: Katolsk Radio- og Fjernsynsklub Lolland/Falster. **Søndag d. 6.:** kl. 10 familiegudstjeneste. Efter messen kirkekaffe i Fredensgade. **Mandag d. 7.:** kl. 14 Mandagsklubben. **Tirsdag d. 8.:** kl. 19.45 menighedsrådsmøde. **Lørdag d. 12.:** kl. 10.30 - 12. Undervisning: 1.hl. kommunion. Kl. 16 polsk messe. **Mandag d. 14.:** kl. 14 Mandagsklubben. »Påskens forberedes.«. **Lørdag d. 19.:** kl. 10.30 - 12. Undervisning: 1.kommunion. **Mandag d. 21.:** kl. 14 Mandagsklubben. Afslutning for denne sæson. **Tirsdag d. 22.:** kl. 18.30 - 20.30 De Unges aften. Quiz-aften. **Fredag d. 25.:** kl. 19 bodsandagt med efterfølgende skriftemål. **Lørdag d. 26.:** kl. 10.30 - 12. Undervisning: 1. kommunion. **Søndag d. 27.:** Palmesøndag. Kl. 10 højmesse med palmeindvielse og procession. **Skærtorsdag d. 31.:** Kl. 19 skærtorsdagens liturgi. Hver fredag i fastetiden kl. 18.30 kl. 18.30 Korsvejsandagt, medmindre andet er angivet.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved. Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völkl. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. **Faste gudstjenester:** Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10. **Onsdag d. 2.:** Ministrantundervisning i kirken kl. 8-8.45. **Fredag d. 4.:** Jesu Hjerte-fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 18-19. Korsvejsandagt i kirken bortfalder. Aftenmesse kl. 19 på hjemmet. **Søndag d. 6.:** 1. søndag i fasten. Latinsk højmesse. Efter messen kirkekaffe i menigheds-salen. **Mandag d. 7.:** Salmesøndag i præstegården kl. 19.15. **Onsdag d. 9.:** Menighedsaften i salen kl. 19.30. »Maria-dyrkelse - Himmelspejl i Mulde«. «Gudsmoder - Jomfru Maria» v/ 1. Bibliotekar Jacob Thomsen. Alle er velkommen! **Fredag d. 11.:** Korsvejsandagt i kirken kl. 19. **Fredag d. 18.:** Korsvejsandagt i kirken kl. 19. **Lørdag d. 19.:** Fest for den hell. Josef, Kirkens værnehelgen; de døende Skytspatron. **Søndag d. 20.:** Polsk messe kl. 11.30. **Fredag d. 25.:** Herrens Bebudelse. Korsvejsandagt i kirken kl. 19. **Søndag d. 27.:** Palmesøndag. Indvielse af palmegrene, palmeprocession, højmesse kl. 10 med lidelseshistorien efter Markus. Den stille uge begynder! **Torsdag d. 31.:** Skærtorsdag. Dagens eneste messe kl. 17. Vi mindes Jesu indstiftelse af Alterets helligste Sakramente. Tilbedelse i kirken fra kl. 18.30 til 20. **Undervisning:** Konfirmand- og 1. Kommunikanters undervisning: Hver tirsdag fra kl. 14.45-15.45. Konvertitundervisning: Hver onsdag kl. 15.15-16.15, men bortfalder onsdag d. 16.3. Oliemesse i Sct. Ansgars Kirke, København: Tirsdag d. 29. kl. 17. **Personalia:** Døb d. 9.1.: Frederik Mazur. Lejlighed til skriftemål: Fra 20 min. før hver gudstjeneste eller efter aftale med een af præsterne.

Helligåndskirken, Vordingborg
Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85. Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Lørdag d. 19.: Den hl. Josefs fest. **Fredag d. 25.:** Herrens Bebudelsesfest. **Palmesøndag d. 27.:** kl. 10 indvielse og uddeling af »grenene«, højmesse med Jesu Lidelseshistorie. Der er lejlighed til personligt skriftemål hver søndag, før eller efter messen.

Messtider: Søndage: Højmesse kl. 10.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge. Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51,

Messtider: Søndage: Højmesse kl. 10. Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Onsdag d. 2.: Messen bortfalder. **Lørdag d. 5.:** »Lørdagsklubben« mødes kl. 15-17. **Onsdag d. 9.:** Messen bortfalder. **Søndag d. 13.:** Efter højmessens er der kirkekaffe. **Søndag d. 27.:** Palmesøndag. Højmesse med indvielse og uddeling af palmegrene. **Torsdag d. 31.:** Skærtorsdag. Højmessens, hvor vi fejrer Jesu sidste Nadver og eukaristiens indstiftelse begynder kl. 17.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted. Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 42 26 14 04. Sankt Josefs Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Søndag d.6.: 3. søndag i fasten fejres med p. Grégoire kl. 10. **Onsdag d. 9.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen. Bordmesse og hyggeligt samvær hos søstre kl. 19. **Lørdag d. 12.:** 4. søndag i fasten fejres med sognepræsten kl. 16. **Søndag d. 20.:** 5. søndag i fasten fejres med prælat Ib Andersen kl. 10. **Tirsdag d. 22.:** Dameaften hos søstre kl. 19. **Onsdag d. 23.:** Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen. **Lørdag d. 26.:** Palmesøndag fejres med sognepræsten kl. 16. **Tirsdag d. 29.:** Vi fejrer (spiser) jødisk påskemåltid kl. 19. Tilmelding i god tid forinden på opslaget i våbenhuset. **Torsdag d. 31.:** Skærtorsdag fejres med p. Bodnar kl. 17.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Sognepræst: Stephen Holm. Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen. Tlf. 53 52 06 45. **Søndagsmesse:** Søndag kl. 10 er der højmesse og efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. **Hverdagsmesserne,** - i Skt. Montforts kapel over sakristiet, - normalt således: mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, lørdag ingen. Kommunitetets bøn, normalt således: Rosenkransbøn hver dag kl. 12, dog ikke lørdag og søndag. Vesper hver dag kl. 18, lørdag og kl. 12.15 og søndag kl. 18.45.

Søndag d. 27.: 2. søndag i fasten. I tilslutning til højmessens kl. 10 meddeles dåbens sakramente til Dannie og Yolanda Mogensens nyfødte datter Monika (Slagelse).

Fredag d. 4. - søndag d. 6.: 3. søndag i fasten. Der er to søndagsmesser: Fredag aften den 4. kl. 19.15 for børn og forældre, og søndag d. 6. kl. 10 (højmesse).

Mandag d. 7.: Månedens 1. mandag. Interimfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17.15 er der fra kl. 18-19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente, - ligeledes i kapellet. Bøn for præste- og ordenskald. **Fredag d. 11.:** Messe i kapellet kl. 11.15. Korsvejsandagt med sakramental velsignelse kl. 19.15. **Lørdag d. 12.:** Kirkerengøring m.m. fra kl. 10.30-12.30. Kom og hjælp til! **Søndag d. 13.:** Søndag »Lætare« (4. fastesøndag). Højmesse kl. 10. I tilslutning til messen holdes der i forbindelse med kirkekaffen i menighedssalen et menighedsrådsmøde, hvor menighedsrådet orienterer om sit arbejde og informerer om alt vedrørende valg til nyt menighedsråd og pastoralråd d. 8.maj i år. **Fredag d. 18.:** Festen for den hellige Josef, jomfru Marias brudgom og hele kirkens værnehelgen (egentl. d. 19.marts). Vesper i kapellet kl. 17.15. Messe i kirken for børn og forældre kl. 19.15.

Lørdag d. 19.: Fastetidens retrætedag kl. 10-17.30 her i Slagelse - Fælles for vor pastoralenheds tre menigheder. Retræteleder: Den nyviede præst, pastor Benny Blumensaat (Tåstrup) og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester i kirken og oplæg, samtaler og hygge i menighedslokalerne, - samt frokost og kaffepause.

Mød op til denne påskeforberedelse og sæt dagen af til den, for det hele hænger sammen. Husk frokostpakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås.

Retrætedagen begynder med laudes til ære for Sankt Josef. Afslutningen er den hellige messe, som begynder kl. 16.15 og som er 5. fastesøndags messe.

Søndag d. 20.: 5. søndag i fasten. Højmessens kl. 10 fejres i dag delvis på latin.

Torsdag d. 24.: Kl. 17.15 fejres i kapellet 1. vesper til festen for jomfru Marias bebudelse, titularfest for de montfortanske ordensfamilier. I forbindelse med vesperen, som afsluttes med sakramental velsignelse, fornyer kommunitet sin indvielse til jomfru Maria.

Fredag d. 25.: Festen for jomfru Marias bebudelse. Laudes kl. 9.45. Rosenkransbøn kl. 12. Vesper kl. 17.15 - alt sammen i kapellet. Festmesse i kirken kl. 19.15.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Kristi indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Palmevielse, palmeprocession og højmesse med oplæsning af Kristi lidelseshistorie kl. 10.

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag aften fra kl. 18-20.

Arrangementer for unge over 16 år: Fredag d. 4. kl. 19-22. Lørdag d. 19. kl. 10-17.30(se ovenfor).

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg. Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45. Menigheds søster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53. Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84. **Søndagsmesse:** Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. **Søndag d. 13.:** I forbindelse med kirkekaffen efter søndagsmessen kl. 15 holdes der i dag et menighedsrådsmøde, hvor menighedsrådet orienterer om sit arbejde og om valg til nyt menighedsråd og pastoralråd, som vil finde sted søndag d. 8. maj. **Lørdag d. 19.:** Festen for den hellige Josef.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup. Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28. 2.præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25. Menighedsrådsformand: Bert Neele, tlf. 53 14 27 84. Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Faste messtider: Søndag: Højmesse kl. 10. Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.
Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.
Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.
Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstrene kl. 19-20.
Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Lørdag d. 19.: Hovedrengøring af kirken og salen før påsken kl. 9. Påskeægsmaling for alle ministranter og andre børn i sognet i menighedssalen kl.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Højmesse kl. 10.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Tlf. 42 35 09 65. Fax 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65.

P.Martin Braun, S.M.M., tlf. 42 35 09 97.
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Søndagsmesser:
Lørdag kl. 17, søndag kl. 10 med kirkekafe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Tirsdag - fredag kl. 17.
Tidebønner: Vi beder kirkens officielle bøn i vort Tidebønkapel i kirken; enhver er velkommen at deltage.

Morgenbøn: Mandag - fredag kl. 7.30.
Aftenbøn: Mandag - fredag kl. 18.30.

Fredag d. 4 kl. 19.30: afholdes kvindernes bededag under temaet: »Gå, se og gør så noget.«

Fredag d. 11.: kl. 19.30 fælles bodsandagt med lejlighed til individuel sakramental absolution.
Søndag d. 13.: kl. 11-13 menighedsmøde i salen efter messen angående det kommende valg til menighedsråd og pastoratråd.

Torsdag d. 17.-lørdag d. 19.: Skt. Josefs Skole - skolekomedie.

Fredag d. 25.: kl. 8.45 - 11.30 skolens påskegudstjenester.

Lørdag d. 26.: kl. 12-14 Ældrekomssammen; vi spiser sammen og hygger og med at se en video med et katolsk emne.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17 efterfulgt af stille tilbedelse til kl. 21.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Refsvej 2 B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm.
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza.
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
Tlf. 59 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Refsvej 2 B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne.
NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 3.: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19.15 gudstjeneste. I anledning af fastetiden holder vi denne aften *korsvejsandagt* med sakramental velsignelse.

Lørdag d. 12.: Kirkerengøring fra kl. 13.30 indtil søndagsmessen kl. 15.30 (4. fastesøndag). I tilslutning til messen - mens børnene undervises - holdes der menighedsmøde, hvor menighedsrådet orienterer om sit arbejde og fortælle om valg til nyt menighedsråd og pastoratråd, som finder sted d. 7. maj.

Lørdag d. 18.: Festen for den hellige Josef, jomfru Marias brudgom og hele kirkens værnehelgen (egentl. d. 19.). Ordets Gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion kl. 19.15.

Lørdag d. 19.: Fastetidens retrætedag for vor pastoralenheds tre menigheder fra kl. 10-17.30 omkring kirke og menighedshus i Slagelse. Retræteledere: Pator Benny Blumensaat (Tåstrup) og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester i kirken og oplæg og samtale i menighedshuset. Se nærmere under »Slagelse« og

mød talstærkt op til denne påskeforberedelse. I Holbæk er der kl. 15.30 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion (5. søndag i fasten).

Fredag d. 25.: Jomfru Marias bebudelsesdag, den montfortanske spiritualitets hovedfest. Aftenen før, d.v.s. *torsdag d. 24.* holdes der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Lørdag d. 26.: fejres *Palmesøndag*, Jesu Kristi indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Palmevielse og messe med oplæsning af Jesu lidelseshistorie kl. 15.30.

Børne- og ungdomsundervisning: Lørdagene d. 12. og 16. i tilslutning til søndagsmessen.

Arrangementer i Slagelse for unge over 16 år: Fredag aften d. 4. kl. 19-ca. 22 og lørdag d. 19 kl. 10-17.30.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Tirsdag d. 1.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning kl. 16.

Torsdag d. 3.: Messe kl. 19. Menighedsaften kl. 19.30, hvor Jørgen Jørgensen vil fortælle om det gamle Helsingør.

Søndag d. 6.: 3. søndag i fasten. Messe kl. 9.
Tirsdag d. 8.: Pensionist-træf med messe kl. 14.30 og efterfølgende hyggeligt samvær med kaffebrød. Børnenes religionsundervisning kl. 16.

Torsdag d. 10.: Messe kl. 18.
Søndag d. 13.: 4. søndag i fasten. Messe kl. 11. (Søndag »Lætare« = glæd dig).

Tirsdag d. 15.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning kl. 16.
Torsdag d. 17.: Messe kl. 18.

Søndag d. 20.: 5. søndag i fasten, latinsk messe kl. 9. Herefter kirkekafe.
Tirsdag d. 22.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning kl. 16.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 18.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Messe kl. 11. Vi skal bruge børnene til at gå i procession med palmegrenene.

Tirsdag d. 29.: Messe kl. 14.30.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 20.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Tirsdag d. 1.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 2.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 3.: Messe kl. 17.

Fredag d. 4.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 5.: Børnenes religionsundervisning nr. 12 kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 6.: 3. søndag i fasten. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 8.: Messe kl. 8.30. Menighedsaften kl. 20, hvor Karsten Fledelius taler om tragedien i eks.-Jugoslavien.

Torsdag d. 10.: Messe kl. 17.

Fredag d. 11.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 12.: Børnenes religionsundervisning nr. 13 kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 13.: 4. søndag i fasten. Messe kl. 9 (Søndag »Lætare« = glæd dig).

Tirsdag d. 15.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 16.: Messe kl. 8.30.

Torsdag d. 17.: Messe kl. 17.

Fredag d. 18.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 19.: Børnenes religionsundervisning nr. 14 kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 20.: 5. søndag i fasten. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 22.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 23.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 23.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 17.

Fredag d. 25.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 26.: Børnenes religionsundervisning nr. 15 kl. 9.30-11.30. Ingen messe.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Messe kl. 9. Vi skal bruge børnene til at gå i procession med palmegrenene. De violette sparebøsser til Caritas indsamles i messen.

Tirsdag d. 29.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 30.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Assisterende præst: Jacob Muiser.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkeltorg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Fredag d. 4. - lørdag d. 5.: Retræte på Magleås for menighedsrådene i Hørsholm og Birkerød.

Lørdag d. 5.: Menighedsaften i menighedssalen kl. 19. Kinesisk middag på sammenskudsbasis.

Søndag d. 6.: Kirkefrokost efter højmessens.

Tirsdag d. 8.: Korsvejsandagt kl. 19.30.

Søndag d. 13.: Efter højmessens orienteringsmøde om det forestående valg til menighedsråd og pastoratråd.

Mandag d. 14.: Ældreklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård for sammen med Bistrupklubben at deltage i en økumenisk gudstjeneste.

Tirsdag d. 15.: Den protestantiske menighed i Rungsted har inviteret vor menighed til fælles menighedsaften kl. 19.30 i Rungsted Kirke, Bolbrovej 15. Aftenen indledes med en andagt, hvor pastor Andrzej Papuga vil prædike. Tirsdagsmessen i vor egen kirke bortfalder derfor.

Lørdag d. 19.: Retræte for firmander kl. 10-14 på Nordvanggård.

Søndag d. 20.: Firmelse i Birkerød kl. 9.30. Fra vort sogn: Martin Dahlerup, Therese Stenderup og Birgit Winther.

Torsdag d. 24.: Religionsundervisningens hold 3 modtager for første gang Bodens Sakramente. Det er kl. 16 på Nordvanggård.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Højmessens indledes i menighedssalen med indvielse og uddeling af palmegrene.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 16 med efterfølgende mulighed for tilbedelse af Alterets Sakramente.

Den Helliges Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

Messtider:

Mandag: Aftensmesse kl. 19.30

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftensmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Torsdag d. 3.: Religionsundervisning kl. 16.

Søndag d. 6.: Højmesse kl. 9.30 med årets intensive voksenundervisning. Kirkekafe.

Torsdag d. 10.: Religionsundervisning kl. 16.

Søndag d. 13.: Fortsættelse af den intensive undervisning ved højmessens kl. 9.30.

Mandag d. 14.: Ældreklub. Økumenisk gudstjeneste sammen med Bistrupklubben. I år er det i vores kirke kl. 13.30.

Torsdag d. 17.: Religionsundervisning kl. 16.

Lørdag d. 19.: Retræte for firmanderne kl. 10-14.

Søndag d. 20.: Firmelse kl. 9.30

Torsdag d. 24.: Religionsundervisning kl. 16.

Hold 3 modtager Bodens Sakramente.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Familiemesse.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Gudstjeneste kl. 15.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30. Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 4., 11. og 18.: Korsvejsandagt m. messe kl. 19.

Søndag d. 6.: Messe kl. 10.30. Kirkekafe.

Lørdag d. 12. og 26.: Firmelsesundervisning kl. 15.

Lørdag d. 12.: De syges dag. Skriftemål fra kl. 13.30. Messe kl. 14. De, der ønsker det, kan modtage de syges salvelse. Efter messen samvær i menighedssalen.

Søndag d. 20.: Gregoriansk messe kl. 10.30.

Fredag d. 25.: Bodsandagt kl. 19. (ingen messe).

Søndag d. 27.: Palmesøndag, messe kl. 10.30. Palmeindvielse og procession. Den Stille Uge begynder.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Messe kl. 16.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Mazi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hver anden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Torsdag d. 3.: Ordets Gudstjeneste kl. 19.

Torsdag d. 10.: Ordets Gudstjeneste kl. 19.

Lørdag d. 12.: Tro og Lys kl. 13.

Onsdag d. 16.: Menighedsrådsmøde efter messen kl. 19.

Torsdag d. 17.: Ordets Gudstjeneste kl. 19 - derefter Grundkursus i teologi.

Fredag d. 18.: Korsvejsandagt kl. 19.30.

Søndag d. 20.: Orientering om valg til menighedsråd og pastoratråd ved kirkekafe efter messen kl. 9.30.

Lørdag d. 26.: Arbejdsdag kl. 9. Undervisning kl. 15.30-18. Palmevielse og uddeling ved messen kl. 17.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Palmevielse og uddeling ved messen kl. 9.30.

Mandag d. 28.: Bodsandagt kl. 19.30.

Tirsdag d. 29.: Oliemesse i Skt. Ansgars Kirke kl. 17.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdagsliturgi kl. 17.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Pastor G. Uttenthal Nibler.
Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødtilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Sørensen kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Tirsdag d. 1.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas Kirke.

Søndag d. 6.: kl. 9 familiemesse. NB: Fam.messen er undtagelsesvis flyttet til denne søndag.

Mandag d. 7.: kl. 19.30 økumenisk studiekreds i Skt. Andreas Kirkes menighedssal, Kollegievej 2 A. Emne: »Himmelspejl i mulde - Guds Moder Jomfru Maria«. Oplæg ved første-bibliotekar Jacob Thomsen.

Tirsdag d. 8.: kl. 17 messe efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Lørdag d. 12.: kl. 15 sognekatekese. Emne: »Kristen etik og moral« ved Kirsten Lange og Bent Thorkilsen.

Tirsdag d. 15.: kl. 16 korsvejsandagt. Derefter messe.

Fredag d. 11. til fredag d. 18.: vil sognepræsten være bortrejst.

Lørdag d. 19.: Skt. Josefs fest. Messe kl. 11.30.

Søndag d. 20.: Efter højmassen afholdes i kantinen orienteringsmøde om valget til menighedsråd og pastoralråd.

Mandag d. 21.: kl. 19.30 økumenisk studiekreds i Messias Kirkens menighedssal, Hartmannsvej 46. Emne: »Skal kirkelivet afsakraliseres?« Oplæg ved sognepræst Kristian Høeg.

Tirsdag d. 22.: kl. 19.30 bodsandagt i Skt. Andreas Kirke ved p. Henri Leenders S.J. Lejlighed til personligt skriftemål.

Fredag d. 25.: Herrens bebudelse. Messe kl. 7.30.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Kl. 9 højmesse med forudgående palmeindvielse i skolens gymnastiksal. Kl. 11 reciteret messe. NB: Sommertiden begynder.

Tirsdag d. 29.: kl. 17 i Skt. Ansgars Kirke pontifikalmesse med indvielse af de hellige olier.

Skærtorsdag d. 31.: Kl. 17 højmesse med efterfølgende tilbedelse af Sakramentet indtil kl. 22.30.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Søndag: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

Skærtorsdag: Højmesse kl. 17.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag. Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

Tirsdag d. 1.: Møde i Katolsk Ældre Klub. Kl. 11.30 messe. Derefter sammenkomst i menighedssalen. Efter frokosten foredrag af pastor Jesper Fich. Emne: »Hvad lægger vi som katolske kristne i begrebet Forløsning?« Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen el. Inge Ryom 31 64 09 01.

Onsdag d. 2.: Kl. 19.30 menighedsrådsmøde. Anbefales til menighedens forbøn.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter-fredag. Se under mes-

setider.

Lørdag d. 5.: kl. 11.10 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 6.: kl. 10 latinsk højmesse. Efter højmassen afholdes i menighedssalen orienteringsmøde om valget til menighedsråd og pastoralråd.

Mandag d. 7.: kl. 19.30 økumenisk studiekreds i Skt. Andreas Kirkes menighedssal, Kollegievej 2 A. Emne: »Himmelspejl i mulde - Guds Moder Jomfru Maria«. Oplæg ved første-bibliotekar Jacob Thomsen.

Fredag d. 11.: kl. 14 bibelsk studiekreds hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Fredag d. 11. - fredag d. 18.: vil sognepræsten være bortrejst.

Lørdag d. 19.: Skt. Josefs fest. Messe kl. 11.30.

Mandag d. 21.: kl. 19.30 økumenisk studiekreds i Messias Kirkens menighedssal, Hartmannsvej 46. Emne: »Skal kirkelivet afsakraliseres?« Oplæg ved sognepræst Kristian Høeg.

Tirsdag d. 22.: kl. 19.30 bodsandagt ved p. Henri Leenders S.J. Lejlighed til personligt skriftemål.

Fredag d. 25.: Herrens bebudelse. Tilbedelse og messe som almindelige fredage.

Lørdag d. 26.: kl. 11 korsvejsandagt. Derefter messe. NB: Sommertiden begynder søndag nat.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4 A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ.

Tlf. privat 31 35 86 92.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 1.: kl. 16 Kongregationsandagt med foredrag om: »Hvad vil det sige: at være ydmyg?« (Exercitiebogen nr. 164-168).

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter Fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Lørdag d. 5.: Kl. 11-14 undervisning for 1.kommunionsbørnene.

Søndag d. 6.: kl. 11.30 indsættelse af kommunionsuddelere under messen.

Onsdag d. 9.: kl. 19.30 menighedsrådsmøde.

Søndag d. 13.: kl. 10 indsættelse af kommunionsuddelere under messen.

Kl. 16 ungarsk messe. Derefter sammenkomst i menighedssalen.

Tirsdag d. 15.: kl. 14.30-16.30 møde for de ældre: fru Antonia Appelt fortæller om »Lysset over Skagen«, om kunstnerne fra Brøndums Hotel. (Med lysbilleder).

Lørdag d. 19.: kl. 10 Kongregationsmesse. Alle er velkomne. Kl. 11.15-15.30 religionsundervisning for sognets børn og unge.

Søndag d. 20.: kl. 11.30 familiemesse med kaffe bagefter og information om det forestående menighedsrådsvalg (8.maj).

Mandag d. 21.: kl. 19.30 foredragsaften med pastor Bjørn Højbo: Den nye bibeloversættelse.

Palmesøndag d. 27.: Sommertid! Kl. 10 palmeindvielse i menighedssalen, derefter procession til kirken og dansk højmesse med passionslæsning efter Markus. Børnene indbydes til at lave nogle tegninger under passionslæsningen. Disse vil så efter læsningen blive bragt op til alteret.

Førstekommunionsbørnene møder allerede til denne gudstjeneste. Derefter spiser de frokost sammen og pynter deres førstekommunionslys. Kl. 20 Ungdomsmesse med »Café Ludvig« bag-

efter i menighedssalen.

Skærtorsdag d. 31.: kl. 17 messe. Derefter tilbedelse af det Helligste Sakramente indtil kl. 20.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Gl. Kongevej 49, 2. tv., 1610 København V. Tlf. 33 25 17 16.

Træffes efter aftale.

Faste messtider: Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Søndag d. 6.: Familiemesse kl. 11.

Tirsdag d. 8.: Ældreklub kl. 14.

Lørdag d. 12.: Sygedagen. Mulighed for skriftemål kl. 13.15. Messe med mulighed for at modtage De Syges Salvelse kl. 14.

Søndag d. 20.: Efter højmassen valgforberedende møde.

Søndag d. 27.: Palmevielse i plejehjemets sal kl. 11. Derefter højmesse.

Torsdag d. 31.: Tenebræ (Den Stille Uges læsegudstjeneste) kl. 6. Højmesse kl. 17. Derefter tilbedelse i søstrenes oratorium indtil kl. 24.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Messtider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Torsdag kl. 19. Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Torsdag d. 3., 10., 17. og 24. Korsvejsandagt kl. 16.30. Messe kl. 17.

Fredag d. 4.: Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 16.

Søndag d. 6.: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Søndag d. 13.: Kirkekaffe efter højmassen kl. 10.

Lørdag d. 19.: Den hl. Josef. Messe kl. 17.

Fredag d. 25.: Herrens bebudelse. Messe kl. 8.

Palmesøndag d. 27.: Højmesse kl. 10 med palmevielse og procession.

Skærtorsdag d. 31.: messe på vietnamesisk kl. 14. Højmesse på dansk kl. 17. Derefter tilbedelse. Sommertid begynder søndag d. 27.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, 1.tv. 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontortid tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.

Vicevært Tom A. Sørensen. Tlf. 31 39 05 58.

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag kl. 17: Engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Hver onsdag åbent hus hos Skt. Josephsøstrene, Sankt Hansgade 28. Messe kl. 19.

Tirsdag d. 1.: Møde for forældre til 1. kommunikanter kl. 19-20.30.

Torsdag d. 3.: Undervisning 1.kommunikanter fra 12-14.

Fredag d. 4.: Messe kl. 17. Se under 1.fredag. Ingen formiddagsmesse.

Lørdag d. 5.: kl. 13-17.45: Tro og Lys-møde. Firmamentundervisning kl. 15-17.45.

Søndag d. 6.: 3. søndag i fasten. Kl. 10 familiemesse.

Tirsdag d. 8.: Tirsdagklub efter 11-messen. Husk madpakken.

Torsdag d. 10.: Undervisning af 1. kommunikanter 12-14.

Lørdag d. 12.: Retrætedag, ledet af Marianne

Powell. Vi begynder kl. 10 og slutter med messen kl. 17.

Søndag d. 13.: 4. søndag i fasten. Kl. 10 højmesse med fastemeditation.

Torsdag d. 17.: kl. 12-14. Undervisning af 1.kommunikanter.

Søndag d. 20.: 5. søndag i fasten. Kl. 10 højmesse med fastemeditation.

Tirsdag d. 22.: Tirsdagsklub efter 11-messen. Husk madpakke.

Torsdag d. 24.: kl. 12-14 undervisning af 1.kommunikanter.

Fredag d. 25.: Herrens bebudelse. Messe kl. 11.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Kl. 10 palmeindvielse i skolegården. Husk: sommertiden starter!

Skærtorsdag d. 31.: Dansk gudstjeneste kl. 17.

Engelsk kl. 19.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Onsdag d. 2.: Messe for de ældre kl. 10.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 6.: Aftenmesse kl. 17. Fasteprediken ved pater Frans van Haaren.

Søndag d. 6.: 3. søndag i fasten. Messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

Lørdag d. 12.: Aftenmesse kl. 17. Fasteprediken ved pater Martin Chase S.J.

Søndag d. 13.: 4. søndag i fasten. Messe kl. 8. Højmesse kl. 19.

Onsdag d. 16.: Messe for de ældre kl. 10.

Lørdag d. 19.: Aftenmesse kl. 17. Fasteprediken ved pastor Benny Blumensaat.

Søndag d. 20.: 5. søndag i fasten. Messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 25.: Herrens Bebudelse. Messe kl. 8.

Lørdag d. 26.: Aftenmesse kl. 17.

Søndag d. 27.: Palmesøndag. Messe kl. 8. Palmesøndagsliturgien kl. 10 med palmeindvielse og procession.

Tirsdag d. 29.: Pontifikalmesse kl. 17 med indvielse af de hellige olier og prediken ved biskop Hans L. Martensen.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdagspontifikalmesse kl. 17. Derefter er kirken åben for tilbedelse til kl. 24.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Kazimierz Przybyłowicz, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messtider:

Lørdage kl. 17 engelsk messe.

Søndage kl. 8.30 reciteret messe, kl. 10 højmesse, kl. 12 polsk messe.

Hverdage kl. 8 engelsk messe.

Torsdage kl. 19 messe m. novene.

1. fredag kl. 19 Jesu Hjerter messe.

Skt. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30.

Tirsdag og torsdag kl. 9.

Fredag d. 4.: Kvindernes internationale bededag. Messe kl. 19.

Lørdag d. 5.: Menighedens retrætedag kl. 10-17. Tema: »Hør og du/I skal leve«. (Es. 55,8).

Retræteleder er Skt. Josefsøstret Gisela Heitz. Madpakken bedes medbragt. Kaffe serveres og drikkevarer kan købes.

Søndag d. 6.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 9.: Onsdagsklub kl. 14.30. Bankospil.

Onsdag d. 23.: Onsdagsklub kl. 14.30. Fastemeditation ved pastor Finn Arvé.

med palmevielse og procession. Jesu lidelseshistorie opføres af børnene fra Skt Annæ Skole.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Konselebreret messe kl. 17 og derefter tilbedelse til kl. 21.
Hver torsdag i fastetiden er der korsvejsandagt og sakramental velsignelse kl. 19 og fra kl. 18 lej- lighed til personligt skriftemål.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.
Menighedsrådsformand: Karen Chodziuk.
Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick,
tlf. 56 95 08 55.

Lørdag: Højmesse kl. 17.

Lørdag d. 26.: Ingen messe.
Søndag d. 27.: Palmesøndag. Se Åkirkeby.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen
Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.
Søndag: Messe kl. 10.

Lørdag d. 5.: Religion kl. 10.
Tirsdag d. 15.: Møde med damerne kl. 14.
Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Se Rønne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen- sein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlev- gårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.
Other Churches with Mass in English:
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
Eucharistic Celebrations in English:
Saturday: Skt. A at 5 p.m.
Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.
Thursday: VFK at 9:30 a.m.
First Friday: VFK at 7:30 p.m.
March
Sunday 27th: Palm Sunday with the blessing and distribution of palm. Regular Mass times.
Monday 28th: SAK 5 pm, VFK 7.30 pm Lenten Communal Celebration of Penance. Danish with participation in English. After the service the priests are available for the Sacrament of Reconciliation (Confession).
Tuesday 29th: 5 pm. Chrism Mass at Sct. Ansgars Church.
Thursday 31st: Holy Thursday Mass and Liturgy, VFK 5 pm (Danish), SAK 7 pm.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Thomas Tirapu Beortegui C.SsR.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les samedis á 18 h 15 á Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4 A, 1616 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 66 22 99.
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.
I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R.
Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenos- gade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerte Kirke).
Tlf. 31 21 85 88.
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huska- plet). Stenosgade 4 A.

1. viol. Tirsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Es. 1,10.16-20. Ev.: Matt. 23,1-12.
2. viol. Onsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Jer. 18,18-20. Ev.: Matt. 20,17-28. (Karl den Gode, martyr, (1127), kan ihukømmes.)
3. viol. Torsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Jer. 17,5-10. Ev.: Luk. 16,19-31.
4. viol. Fredag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: 1.Mos. 37,3-4.12-13a.17b-28. Ev.: Matt. 21,33-43.45-46. (Casimlr, (1483) kan ihukømmes.)
5. viol. Lørdag i 2. uge i fasten. (II Ps). Faste pf. L.: Mika 7,14-15.18-20. Ev.: Luk. 15,1-3.11-32.
6. viol. 3. SØNDAG I FASTEN. (III Ps). Cr. Faste pf. 1.L.: 2.Mos. 20,1-17 eller 20,1-3.7-8.12-17; Sl. 19,8.9.10.11. (Om.: Herre, du har det evige livs ord!) 2.L.: 1.Kor. 1,22-25. Ev.: Joh. 2,13-25. Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
7. viol. Mandag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: 2.Kong. 5,1-15. Ev.: Luk. 4,24-30. I 3. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbs- katekesen vælge at læse A-årets tekster til 3.søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation. (Perpetua og Felicitas, mar- tyrer, (204), kan ihukømmes.)
8. viol. Tirsdag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: Dan. 3,25.34-43. Ev.: Matt. 18,21-35. (Johannes af Gud, ordensmand, (1550), kan ihukømmes.)
9. viol. Onsdag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: 5.Mos. 4,1.5-9. Ev.: Matt. 5,17-19. (Francisca af Rom, ordenssøster, (1440), kan ihukømmes.) 10. viol. Torsdag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: Jer. 7,23-28. Ev.: Luk. 11,14-23.
11. viol. Fredag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: Hos. 14,2-10. Ev.: Mark. 12,28b-34.
12. viol. Lørdag i 3. uge i fasten. (III Ps). Faste pf. L.: Hos. 6,1-6. Ev.: Luk. 18,9-14.
13. viol. eller rosa. 4. SØNDAG I FASTEN. (IV Ps). Cr. Faste pf. 1.L.: 2.Krøn. 36,14-16.19-23; Sl. 137,1-2.3.4-5.6. (Om.: Min tunge hænge ved gan- en, om ikke jeg ihu- kommer dig.) 2.L.: Ef. 2,4-10. Ev.: Joh. 3,14-21. Til fremme af dåbskate- kesen kan man vælge A-årets læsninger. I så til- fælde bedes også den særlige præfation.
14. viol. Mandag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 65,17-21. Ev.: Joh. 4,43-54. I 4. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåb- skatekesen vælge at læse A-årets tekster til 4.søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
15. viol. Tirsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Ez. 47,1-9.12. Ev.: Joh. 5,1-3.5-16.
16. viol. Onsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 49,8-15. Ev.: Joh. 5,17-30.
17. viol. Torsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: 2.Mos. 32,7-14. Ev.: Joh. 5,31-47. (Patrick, bi- skop, (461), kan ihukømmes.)
18. viol. Fredag i 4. uge i fasten. (IV Ps). Faste pf. L.: Visd. 2,1a.12-22. Ev.: Joh. 7,1-2.10.25-30. (Cyril- lus af Jerusalem, biskop og kirkelærer, (386), kan ihukømmes.)
19. hvid. Lørdag. JOSEF, Jomfru Marias brudgom (h). Gl. Cr. Sankt Josefs pf. 1.L.: 2.Sam. 7,4-5a.12-14a.16; Sl. 89,2-3.4-5.27+29. (Om.: Hans slægt skal blive for evigt.) 2.L.: Rom. 4,13.16-18.22. Ev.: Matt. 1,16.18-21.24a eller Luk. 2,41-51a. 20. viol. 5. SØNDAG I FASTEN. (I Ps). Cr. Faste pf. 1.L.: Jer. 31,31-34; Sl. 51,3-4.12 -13.14-15. (Om.: Skab mig, o Gud, et rent hjer- te.) 2.L.: Hebr. 5,7-9. Ev.: Joh. 12,20-33. Til frem- me af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
21. viol. Mandag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Dan. 1(13),1-9.15-17.19-30.33-62 eller I (13),1-3.41c-62. Ev.: Joh. 8,1-11. I 5. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskateke- sen vælge at læse A-årets tekster til 5.søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
22. viol. Tirsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: 4.Mos. 21,4-9. Ev.: Joh. 8,21-30.
23. viol. Onsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Dan. 3,14-21; IV,26; 3,24-25.28. Ev.: Joh. 8,31-42. (Turibius Mogrovejo, biskop, (1606), kan ihu kømmes.)
24. viol. Torsdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: 1.Mos. 17,3-9. Ev.: Joh. 8,51-59.
25. hvid. Fredag. HERRENS BEBUDELSE (h). Gl. Cr. Særl.pf. 1.L.: Es. 7,10-14; Sl. 40,7-8a.8b-9.10.11. (Om.: Se, jeg kommer, Herre, at gøre din vilje!) 2.L.: Hebr. 10,4-10. Ev.: Luk. 1,26-38.
26. viol. Lørdag i 5. uge i fasten. (I Ps). Pass. pf. I. L.: Ez. 37,21-28. Ev.: Joh. 11,45-56.
27. rød. PALMESØNDAG. (II Ps). Cr. Særl.pf. Pal- meprocessionen: Ev.: Mark. 11,1-10 eller Joh. 12,12-16. Messen: 1.L.: Es. 50,4-7; Sl. 22,8-9.17-18a.19-20.23-24. (Om.: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?) 2.L.: Fil. 2,6-11. Ev.: Mark. 14,1 15,47 eller 15,1-39.
28. viol. MANDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). Pass.pf. II. L.: Es. 42,1-7. Ev.: Joh. 12,1-11.29. vi- ol. TIRSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). Pass.pf. II. L.: Es. 49,1-6. Ev.: Joh. 13,21-33.36 -38.
30. viol. ONSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps). Pass.pf. II. L.: Es. 50,4-9a. Ev.: Matt. 26,14-25.
31. hvid. SKÆRTORS DAG. Fastetiden afsluttes før aftenmessen. Påskehøjtid indledes med af- tenmessen, som træder i stedet for vesper. Gl. Euk.pf. I. 1.L.: 2.Mos. 12,1-8.11-14; Sl. 116,12-13.15-16bc.17-18. (Om.: Velsignel- sens kalk er fællesskab om Kristi blod.) 2.L.: 1.Kor. 11,23-26. Ev.: Joh. 13,1-15.

Bønnens apostolat ved Paul Keller S.J.

Jorden kan frembringe føde nok til alle

Det store anliggende for marts måned: *at alle lande må samarbejde i kampen mod sult og elendighed.*

Hvorfor er der på vor Jord så mange millioner menne- sker, som sulter? »Hver dag dør 5.000 børn af sult eller sygdom« (k.o. nr. 2-94).

Har Gud ikke sagt: »Nu giver jeg jer alle planter, der sætter frø, på hele jor- den...dem skal I have til fø- de.« (1. Mos. 1,29). Lige si- den skabelsens morgen bli- ver Gud ved med at virke brødets mangfoldiggørelse i jordens muld (Augustin,

In Joh.) – et af naturens sto- re undere – skønt menne- sket forvandler Guds korn- marker til slagmarker.

Jorden kan frembringe føde nok til alle. Men hele den menneskelige snilde mobiliseres også i begærlig- hedens og misundelsens tjeneste. Intet under, at der stadig opstår hungersnød, endda i indtil nu helt u- kendte dimensioner.

Formanden for FN's er- næringsudvalg udtalte alle- rede for flere år siden: »Det er ikke et produktions- spørgsmål, men et forde- lingsspørgsmål.« Både kir- ker og civile institutioner

har siden da ydet det helt utrolige. Imens fortsætter den rige frådser, tilsyneladende uanfægtet, sin luksustilværelse, mens den fattige Lazarus' brødre bli- ver til millioner. Men ingen formår at tilbyde en patent- løsning.

Ved 50-års jubilæet for en teologisk højskole sagde daværende generalforstan- der for jesuiterordenen, pater *Pedro Arrupe* i en tale om den europæiske krist- nes sendelse: »Uden tvivl er den kristne næstekærlig- heds pligt at forbinde såre- lingssspørgsmål.« Både kir- ker og civile institutioner

blødende ved vejen. Men det er især de kristnes pligt at sørge for, at uskyldige mennesker ikke mere be- høver at falde blandt røve- re.« (MAGASIN 1977, nr. 1).

Hurtig hjælp til nødlidende

Sult og elendighed kan ikke bekæmpes effektivt alene ved en bedre fordeling af Jordens goder, men kun ved mange nationers ihær- dige samarbejde for at for- andre de omstændigheder og forhold, der måtte føre til denne elendighed. Men det er en ligefrem overmen-

neskelig opgave. Der er nok ikke noget håb om, at pro- blemerne bliver løst inden året 2000.

Des mere kræves der sta- dig hurtig hjælp til alle de lande, som er i nød. Det andet Vatikanconcil siger: »Enhver må betragte sine personlige ejendele tillige også som fælleseje« (Om kirken i verden af i Dag, nr. 69). Når mange nationer, ja hele kontinenter sulter, er omgående hjælp en mo- ralsk pligt.

Pessimisten, og især egoisten, siger: »Hvad skal det nytte?« Men den opti- mistiske realist tænker på, hvor meget enkelt skærv betød i Guds øjne. Det sam- me gælder om hver ting, vi giver afkald på, især i uger- ne før påske. Den dybeste begrundelse er dog Kristi ord: »Jeg har været sulten, og I gav mig noget at spise...«

Bønnen skal minde både

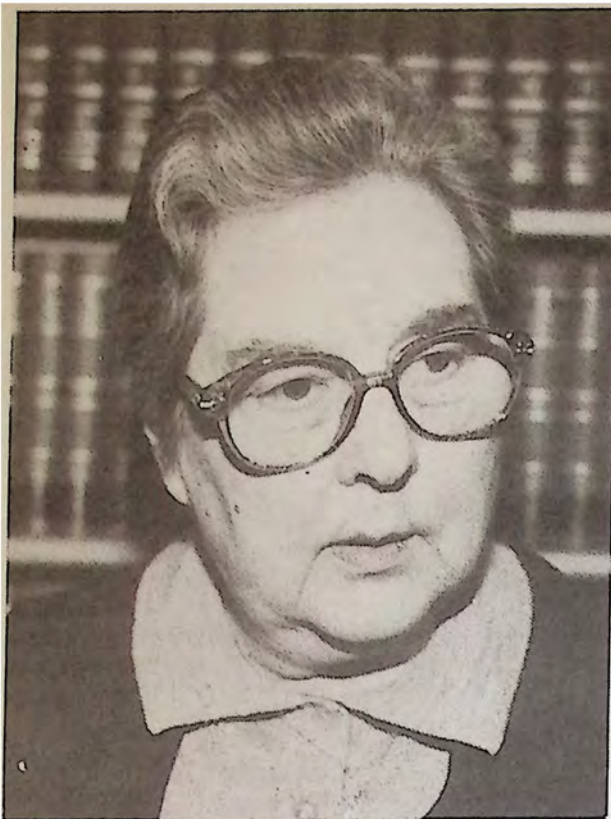
os selv og politikerne om vort fælles ansvar for de nødlidende i hele verden. Kun ved fælles anstrengel- ser kan vi håbe på at få bugt med den enorme nød.

Vi beder om, at flygtninge og immigranter i alle lande må finde broderlig hjælp.

FNs flygtningekommission anslår antallet af flygtninge, som befinder sig i et an- det land, til 20 mio. Yderli- gere 20 mio. har måttet for- lade deres hjem p.g.a. krig eller undertrykkelse og le- ver nu i »mere sikre« dele af deres land, som f.eks. ca. 1,5 mio. i det forhenværen- de Jugoslavien. 90% af flygtningene kommer fra lande, hvis gennemsnitlige månedsindtægt ligger un- der 400 d.kr.

Men det, de fremfor alt har brug for, er velvilje, så at de i det fremmede land alligevel kan føle sig en smule »hjemme«.

Inge Müller. Foto Knud Kluge.

Ofte sidste mulighed for lånere

Niels Steensens Bibliotek fyldte 1. januar 40 år. Jubilæet blev fejret 19. januar med en reception, hvor bl.a. pastoralrådets formand, *Jan Lange* var mødt op for at lykønske. Bibliotekets leder, *Inge Müller* har været med fra starten i 1954 – som frivillig ulønnet medarbejder.

Biblioteket har omkring 200 faste lånere, som for det meste finder det, de søger, fortæller Inge Müller. Lånerne spørger efter både skønlitteratur, bøger om ordensliv, kristen mystik, helgenbiografier m.v.

Det sker ofte, at vi er i stand til at hjælpe lånere,

som har forsøgt at få fat i en bestemt bog på de offentlige biblioteker. Vores bibliotek har været sidste udvej, og det er dejligt, at vi så er i stand til at hjælpe dem, fortæller Inge Müller.

Niels Steensens Bibliotek er med i Biblioteksvejviseren, og vi har opgivet knap 4.000 titler, som hovedsageligt består af katolsk litteratur i bred forstand, d.v.s. bøger skrevet af katolikker eller bøger om katolske emner.

Inge Müller oplyser, at biblioteket stræber efter at få alt katolsk litteratur på de nordiske sprog, men der findes også en del bøger på

hovedsprogene såvel som en del tidsskrifter.

Biblioteket fungerer også som informationscenter, hvor mennesker kommer ind fra gaden for at få oplysninger om den katolske kirke. Vi forsøger så vidt muligt at besvare dem, men vi savner generelt oplysningsmateriale om den ka-

tolske kirke.

Biblioteket har i dag til huse i Stenosgade over for Jesu Hjerter Kirke. I marts 1977 blev det en selvejende institution, hvor biskoppen udpeger to medlemmer til bestyrelsen. Ansgarstiftelsen betaler huslejen, som er den væsentligste udgift for biblioteket. *kk*

Temadag om børn og TV

Lørdag d. 12. marts indbydes Kristelig Lytter- og Fjernseerforening alle interesserede til en temadag om forholdet mellem børn og TV – et emne, der har særlig aktualitet netop nu i FNs familieår. Temadagen henvender sig både til forældre og til alle andre, der til dagligt har med børn at gøre. Den finder sted på kursuscentret Trinity nær Fredericia.

Lektor ved Danmarks Lærerhøjskole, *Birgitte Tufte* giver først en oversigt over forskningsresultater mht. f.eks. tidsforbrug, identifikation og påvirkning. Herefter lægger hun op til debat om »godt« fjernsyn for børn og unge på baggrund af en række eksempler.

Birgitte Tufte er kendt

som en af landets dygtigste forskere i forholdet mellem børn, unge og medier. Dagen afsluttes med en paneldebat med bl.a. TV-medarbejdere.

Temadagen varer fra kl. 10 til 16.30. Kursusafgift er inkl. fortæring er 300 kr. Hurtig tilmelding er nødvendig. Tilmelding og nærmere oplysninger på landskontoret, tlf. 8662 7466.

Kristelig Lytter- og Fjernseerforening (KLF) er en slags »storebror« til Katolsk radio- og Fjernsynsforbund (KRFF). I kraft af sin størrelse er KLF i modsætning til KRFF i stand til at udgive materiale og arrangere kurser, som bestemt også har interesse for KRFFs medlemmer samt andre katolikker.

Klaus Møller-Jørgensen.

Bøger og tidsskrifter

Forhistoriens mennesker

Ellen Nielsen: Ny Søgen, efter forhistoriens mennesker M/K. Forord af Jes P. Asmussen Spektrum 1994. Pris kr. 178.-.

Forfatteren bad mig anmelde denne lille bog på 110 sider. Jeg sagde »Ja« for gammelt venskabs skyld. Så måtte jeg jo til at læse den – og glemte snart min vennetjeneste, blev aldeles opslugt af bogen og læste den i et stræk. Det var umuligt at holde op. Forfatterens viden om disse ting er

uhyre, hvad også bibliografien bag i bogen giver garanti for.

Det var lettere, da man troede på Adam og Eva, sådan ligeud og bastant. Men sandheden er kompliceret, og vil man være sandhedssøger, må man affinde sig med, at det hele er indviklet og uafklaret. Det gælder al sandhed. Ellers forfalder man til fundamentalisme og ofrer sandheden på klarhedens alter. Det indviklede må ikke være sandt. Ellen Nielsen er ikke bange

for det indviklede og går ikke af vejen for at hævde teorier for egen regning, men med et såre solidt grundlag. Hun sammenstiller antropologi, arkæologi, historie og filosofi – og får så ikke noget entydigt svar, men anfægter gamle positioner og åbner for nye spørgsmål.

Ja, hvordan opfattede vore forfædre tilværelsen, og har vi i vore indstillinger rester af sådanne tilværelsesstolkninger, der kan forklare nogle af vore heldige og mindre heldige reaktio-

ner på tilværelsens problemer, f.eks. denne evindelige trang til at føre krig, slå ihjel, undertrykke, nedvurdere? Og ligeledes den lige så fremherskende trang til medmenneskelighed, hjælp, understøttelse? Hvorfor er vi som vi er?

De skulle læse bogen – og professor Asmussen, der er professor i iranologi, har skrevet forord, så det borger for den lille bogs kvalitet.

Bjørn Højbo

Katolsk Dialog

Det nye nummer begynder med den gribende beretning om den amerikanske fagforeningsmand, *Cesar Chavez*, der døde 23. april sidste år. Han brugte hele sit liv på at forsøge på at forbedre de fattige landarbejders tilværelse, og det lykkedes kun delvist for

ham. Beretningen fortælles af *Inger Petersen* fra Hillerød.

Så har jeg fået læst rundskrivelsen »Sandhedens Stråleglans«, og det har fået mig til at undersøge, hvorledes det kirkelige læreembede fungerer i dag, og hvorledes det efter nogle te-

ologers mening burde fungere.

Jeg har endnu et indlæg, nemlig en kommentar til kardinal *Ratzingers* »Kirkens indre fornyelse« fra *Katolsk Dialog* nr. 6/93. Det er ikke nogen helt ukritisk kommentar.

Endelig bringer *Anne Forsberg* og *Dorthe Enger* et par anmeldelser af bøger til religionsundervisning.

Ove Leerbeck

AC revue

Academicum Catholicum udsender nu AC revue nr. 2. Ligesom det var tilfældet med første nr. af tidsskriftet, benyttes lejligheden til at markere et 100-års jubilæum. Denne gang er det 100 år siden første nr. af *Johannes Jørgensens* litterære og kunstneriske tidsskrift »Taarnet« udkom i 1893. Johannes Jørgensen kon-

verterede først tre år senere, men dette skridt var kulminationen på en længere proces, hvor miljøet omkring »Taarnet« spillede en vigtig rolle (artikel ved p. *Lorenzo Del Zanna S.J.*).

Blandt det øvrige indhold kan man nævne et bidrag om bibelsyn og bibelbrug i Den katolske Kirkes Katekismus (ved *Lars Kru-*

se-Blinkenberg), en længere artikel om de nytestamentlige skrifers datering bl.a. set i lyset af håndskriftfund fra Qumran (ved *Harald Riesenfeld*) og nogle rejseindtryk fra Assisi (ved *Anders Baadsgaard Jensen*).

AC revue kan købes for 25 kr. ved henvendelse til Steno-butikken eller til AC's sekretær Sebastian Olden-Jørgensen på tlf. 4926 1429.

Sebastian Olden-Jørgensen

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Skt. Ansgars Kirke

Torsdag d. 10. marts kl. 19.30 koncert med blæserkvintetten »Quintus Novus« og organist Rolf Tønshoff. Der spilles værker af bl.a. Bach, Haydn & J. Ibért. Gratis adgang.

Skt. Annæ Kirke

Lørdag d. 5. marts kl. 10-17 retrætedag ledet af Skt. Josefs søster Gisela Heitz. Madpakke medbringes. Alle er velkomne.

Kvindernes Internationale Bededag

Fredag, den 4. marts finder sted – for Københavns vedkommende – i Enghave Kirke, Sdr. Boulevard. Der indledes med socialt samvær kl. 17.30. Gudstjenesten er kl. 19. Temaet i år er: Gå, se – og gør så noget. Tekster udarbejdet af kvinder fra Palæstina.

Det sker på Magleås

On. d. 4 – fr. d. 4.3.: De katolske skoler.

Fr. d. 4. – lø. d. 5.3.: Menighedsrådene ved kirkerne i Birkerød og Hørsholm.

Fr. d. 4. – sø. d. 6.3.: Højskoleweekend: »Hildegard af Bingen«.

Ma. d. 7. – ti. d. 8.3.: Dansk Pensionistrådgivning.

Ti. d. 8. – fr. d. 11.3.: Unesco-skoleprojekt.

Fr. d. 11. – lø. d. 12.3.: Dansk lærerforening.

Lø. d. 12. – sø. d. 13.3.: Stenogildet.

Sø. d. 13.3. kl. 14: Magleåstræf: Niels Birger Wamberg

Ma. d. 14. – on. d. 16.3.: Birkerød Kommune.

Ma. d. 14. – ti. d. 15.3.: Undervisningsministeriet.

Ti. d. 15. – on. d. 16.3.: Team Danmark.

On. d. 16. – fr. d. 18.3.: Gymn.skolernes Klassikerforen.

Tø. d. 17.3.: Tandlægernes nye Landsforening.

Fr. d. 18. – sø. d. 20.3.: Danmarks Journalisthøjskole.

Lø. d. 19. – sø. d. 20.3.: Lourdes-gruppen.

Ma. d. 21. – fr. d. 25.3.: Studievejlederforeningen.

Sø. d. 27.3. kl. 14: Magleåstræf: Passionsspil.

Ma. d. 28. – on. d. 30.3.: AMU-center, Hillerød.

Sangere til Oliemessen

Til Oliemessen, der finder sted i Skt. Ansgars Kirke tirsdag den 29. marts kl. 17.00 søges sangere. Der er prøve samme dag kl. 16.00 i menighedslokalerne, Bredgade 69 A. Der synges Erling Rasmussens oliemesseliturgi. Interesserede kan tilmelde sig samt evt. rekvirere noder hos Rolf Tønshoff, tlf. 3122 5690.

Academicum Catholicum og Steno-Gildet

indbyder til foredrag med temaet **Når livet går på hæld - eutanasi og dødsbistand** ved Lars Reuter SJ.

Onsdag den 23. februar kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b.

Alle er velkomne.

Sakramentskirken

Lørdag d. 12. marts retrætedag, ledet af Marianne Powell. Begynder kl. 10 og slutter med messen kl. 17. Madpakke medbringes. Alle er velkomne.

DUK-kalender

Ungdomsmesse den 27.2.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København

Årsmøde den 4.3.-6.3.94 på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.

Alder: 16 år og opæfter. Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).

Firmelse Øst weekend den 18.3.-20.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland-Falster.

Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25.2.94.

Romerodag den 24.3.94 i Helligåndshuset i København. Tilmelding er ikke nødvendig. Mad og drikkevarer kan købes.

Firmelse Vest weekend den 25.3.-27.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.

Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 4.3.94.

Ungdomsmesse den 27.3.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Lejrledelseskursus den 15.4. - 17.4.94 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1994.

Kurset er gratis. Tilmelding senest den 25.3.94.

Ungdomsmesse den 24.4.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantlederkursus den 29.4. - 1.5.94 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.

Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 8.4.94.

Ungdomsmesse den 29.5.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Magleåstræf

Søndag d. 13. marts kl. 15. Forfatter Niels Birger Wamberg fortæller om »Digtere i Nordsjælland«. Kl. 14: Kaffe/te og kage i stuerne. Kl. 15: Foredrag i salen. Pris: Kr. 30,00. S-tog til Birkerød station, bus 328 til Magleås/Høsterkøb. Magleås' styrelse

Bibelen og den nye oversættelse

Indhold, oprindelse, aktualitet, oversættelsesproblemer m.m.

Foredrag af pastor dr. theol. Bjørn Højbo

Mandag den 21. marts 1994 kl. 19.30

Menighedssalen Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4B, København V.

Alle interesserede hjerteligt velkomne.

Menighedstræf i Maribo

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Lolland Falster arrangerer menighedstræf lørdag den 5. marts 1994 for menighederne i Næstved, Vordingborg, Nykøbing, Nakskov og Maribo, med følgende emne: »Hvad er kirkens holdning til medierne radio/TV? Ved mediekonsulent Klaus Møller Jørgensen. Program: Kl. 11 messe i Skt. Birgittas Kirke.

Kl. 12 frokost (medbragt). Kl. 13 oplæg ved Klaus Møller Jørgensen. Kl. 14.30 kaffe, kl. 15 til 16 debat.

Magleås-arrangementer

Fr. d. 4. - sø. d. 6.3.94: »Højskoleweekend«. Hildegard af Bingen v/ Kirsten Kjærulff m.fl.

Sø. d. 13.3.94 kl. 15.00: Mag.art. Niels Birger Wamberg fortæller om »Digtere i Nordsjælland«. Der er kaffe/te og kage i stuerne fra kl. 14.00. Pris kr. 30,-.

Sø. d. 27.3.94 kl. 14.00: »Passionsspil« v/ elever fra Sankt Annæ Skole. Kaffe/te, saftvand og kage. Pris: Voksne kr. 25,-, børn gratis.

To. d. 31.3. - ma. d. 4.4.94: Påskeretugium

Lø. d. 7.5.94 kl. 9.00: »Havedag« v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

To. d. 23.6.94 kl. 17.00: Midsommertræf

Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94: Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94: Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00: »Havedag« v/Hanne Brixtofte Petersen, Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

S-tog til Birkerød station. Bus 328 til Høsterkøb. Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Legater

DKKF's legat

Danmarks Katolske Kvindeforbund administrerer:

Trørødhusfondlegatet, der yder støtte til katolske småpigers sommerophold under katolske forhold.

Ansøgning sendes til: Marlene Henriksen, Mandalsgade 4, st.tv., 2100 København Ø inden den 30. april 1994

Diverse

Bekendtskab

Dansk mand, primo 40, 173/60, med højere uddannelse, indholdsrigt arbejde, kirkelig aktiv og ellers rolig, venlig, humoristisk og velorienteret, søger katolsk kvinde for bekendtskab evt. ægteskab. Er du: sød og kærlig, trofast, gerne med uddannelse, måske udlænding? Så skriv til billet mnr. 1414, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Vand er liv

- en ny KVIPI-video om dåbens sakramente. Beskriver ritualer og forklarer de mange symbolers betydning. En meget flot film, som i billeder, musik og ord forbinder nutidens liturgi med oldkirken. Beslilling og nærmere oplysninger på tlf. 3120 9337.

- Med på holdet

Var det noget for dig at være med til at producere den næste KVIPI-video? Vi har brug for nye frivillige medarbejdere. Eneste forudsætning er lyst til at arbejde med det spændende TV-medie. Ring til os på tlf. 3120 9337.

Katolsk Videoproduktion - videofilm til undervisning og personlig inspiration.

Radio Steno - Katolsk Lokalradio

Skt. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.

20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum - debatprogram

28.2.: Hvad skal vi med ideologier - er kristen grundholdning ikke nok? Med bl.a. energiminister Jan Sjursen, Krl.

22.15: Mandagsreprise.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes. Naboløs 3, 1206 København K. Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt. Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo, der er medlem af Bedemændenes Landsforening

Reference: Sankt Joseph Sostrene Benediktinerindene af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Efft.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olvgade 10 · Roskilde · 42 15 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Biskop ønsker, at Küng får læretilladelse tilbage

München (KIPA) – Rottenburgs biskop, *Walter Kasper* siger, at han vil hilse det velkomment, hvis teologen *Hans Küng* får sin læretilladelse tilbage. Det ville være ham »en personlig glæde«, hvis forholdet mellem Küng og det kirkelige læreembede kom i orden, udtalte Kasper i en udsendelse i Bayerns TV.

Kasper henviser til, at han i årevis har samarbejdet med Küng på Universitetet i Tübingen. Tilbagegivelsen af læretilladelsen er et »personligt anliggende for mig, ikke kun et embedsspørgsmål«. Både Kasper og Küng sagde i udsendelsen, at de løbende har samtaler. »Det har været en lang, åben og venskabelig samtale,« siger Küng.

Hvorfor har afgørelsen?

Kasper forklarede, at han ganske vist kan føre samtaler med Küng og indlede samtaler med Rom, der kan være forudsætninger for at tage sagen op igen. Men han kan under ingen om-

stændigheder beslutte at give Küng læretilladelsen tilbage uden Rom. Küngs bøger er oversat til mange sprog, og spørgsmålene rækker derfor ud over et enkelt bispedømme, og må afgøres af den universelle kirke.

Grundene kaldes irrelevante i dag

Dertil mente Küng, at ifølge konkordatet er læretilladelser »entydigt en sag for den stedlige biskop, ikke for Vatikanet«. Han var overbevist om, at Kasper, »hvis han kunne, som han ville, gav han mig læretilladelsen tilbage«. Men en tysk biskop er i dag afhængig af Rom og må derfor vente på en afgørelse i Vatikanet.

Kasper mener, at de grunde, der førte til, at Küng mistede læretilladelsen i 1979, i dag betragtes som irrelevante og kan ophæves. De dengang omstridte punkter var kirkens struktur og ufejlbarhed i kirken. Men det er der i

mellemtiden skrevet meget om.

Kasper nævner en betydelig uoverensstemmelse mellem læreembedet og Küng efter Küngs ytringer om den nye Verdenskatekismus. »Missio Canonica«, læretilladelsen, er et udtryk for tillid – teologens tillid til læreembedet og læreembedets tillid til teologen. Dette tillidsforhold skal først genoprettes.

Forholdet mellem læreembede og teologi

Küng svarede, at fratagelsen af læretilladelsen altid havde været ubegrundet. Man kan ikke konstruere et mystisk tillidsforhold mellem læreembedet og teologien. Det er tilstrækkeligt,

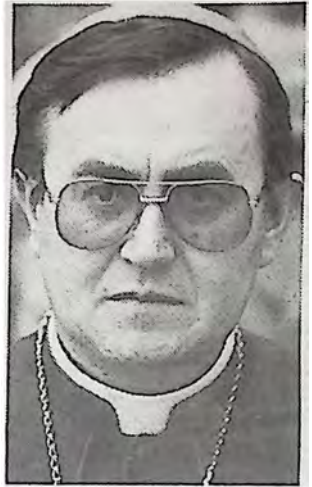
Hans Küng.

at man lærer inden for de grænser, som evangeliet og traditionen sætter. Küng ventede først og fremmest tolerance af læreembedet. »Jeg forventer ikke, at paven siger, hvad jeg siger, men at han tolererer det inden for rammerne af det katolske,« sagde Küng.

Ærkebiskoppen af Sarajevo:

Vi står foran udryddelse

Sarajevo (KIPA) – Ærkebiskoppen af Sarajevo, *Vinko Puljic* siger i en appel til verdensoffentligheden, at kirken i Bosnien er truet af udryddelse. »Vi står på randen af udslættelse, og tiden spiller en stor rolle,« siger Puljic. Muslimerne er fra at være forfulgte blevet forfølgere af de endnu svagere, nemlig katolikkerne.

Vinko Puljic.

Hjælper kun muslimer

Biskoppen beklager, at FNs hjælp kun sendes til den statslige hjælpeorganisation, der udelukkende drives af muslimer. Ligeledes leverer den muslimske hjælpeorganisation »Merhmet« kun hjælp til muslimerne.

Puljic ønsker, at det internationale samfund interesserer sig mere for de bosniske katolikkers skæbne.

Teologer og læger for kunstig befrugtning

Paris (KIPA) – I Frankrig går 700 teologer, læger og kristne organisationer ind for kunstig befrugtning under visse betingelser. Den franske avis »Le Monde« beretter, at gruppen går ind for, at den såkaldte homologe insemination skal tillades, hvor både æg og sæd stammer fra to partnere i et ægteskab. Man skal så vidt muligt undgå at producere overtallige embryoer. Konserveringen af overtallige embryoer kan under bestemte betingelser tillades.

I overensstemmelse med lovforslagene

Dokumentet, der senere vil udkomme i bogform, har været under udarbejdelse i tre år. Det er blevet til på baggrund af undersøgelser hos fagfolk, og er blevet omarbejdet flere gange. Det franske senat skal snart

tage stilling til love, der er vedtaget i Nationalforsamlingen. Disse love tillader kunstig befrugtning i barnløse ægteskaber og tillader ligeledes i undtagelsestilfælde forsøg med overtallige embryoer.

Dokumentet står i modstrid til holdningen både i Vatikanet og hos Den franske Bispekonference. For

nylig udtalte bispekonferencen sig principielt mod kunstig befrugtning. Medicinsk hjælp til befrugtning er kun moralsk tilladelig, hvis man ikke derved omgår ægtefællernes samleje. Ligeledes fordømmer de nedfrysning af embryoer og eksperimenter på befrugtede æg.

Nobels fredspris til biskop i Øst-Timor?

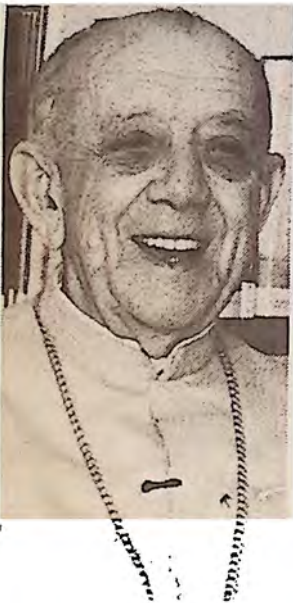
Lissabon (KIPA) – Det portugisiske parlament har foreslået, at den apostoliske administrator af bispedømmet Dili i Øst-Timor, biskop *Carlos Ximenes Belo* får Nobels fredspris. Øst-Timor blev i 1975 besat af Indonesien, og der er mange rapporter om alvorlige overtrædelser af menneskerettigheder af de indonesiske væbnede styrker.

Undgik i 1992 et giftmordforsøg

Biskoppen foreslås, ikke kun fordi han er et forbillede for de kristne, men især fordi han modigt har støttet anderledes troende. Tidligere har tre svenske parlamentsmedlemmer stillet Ximenes som kandidat til fredsprisen. Biskoppen undgik i 1992 et giftmordforsøg.

Modstandsgrupper på Øst-Timor vil forsøge at få den katolske kirke i landet nomineret til Nobel-prisen. Præster, ordensfolk og lægfolk har gjort et stort arbejde for at forsvare menneskerettigheder for befolkningen på Øst-Timor. Nobels fredspris vil betyde en støtte og opmuntring til alle dem, der forsøger at mildne følgerne af den indonesiske besættelse.

Helder Camara 85 år

Dom Helder Camara.

militærkuppet, udnævnte paven ham til ærkebiskop af det nordøstbrasilianske bispedømme Olinda og Recife, et af de fattigste bispedømmer i landet.

Blev ofte truet på livet

Han var en af de skarpeste kritikere af militærregimet og modtog mange trusler på sit liv. Under hans indflydelse blev Den brasilianske Bispekonference, som blev grundlagt i 1963, til en åndelig-politisk magt i landet. Camara var en af initiativtagerne til Det latinamerikanske Bisperåds (CELAMs) anden plenarforsamling i Medellin i 1968, der formulerede det kendte »valg for de fattige«.

Dom Helder kaldes ofte »de fattiges biskop«. Som ærkebiskop boede han i et lille værelse ved siden af kirken. Bispepaladset gjorde han til et hjem for de hjemløse. »For mig er det vigtigst at forkynde næstekærligheden. Derfor må jeg også bekæmpe uretfærdigheden. Overalt,« har Camara udtalt. Ved sin måde at leve på blev han banebryder for den såkaldte befrielsesteologi.

Recife (KIPA) – Den tidligere ærkebiskop af Olinda og Recife, *Helder Pessao Camara* fyldte 85 år den 7. februar. Siden han trådte tilbage som 75-årig har han rejst rundt i verden for at gøre opmærksom på nøden og elendigheden i Brasilien. Han blev født i Fortaleza som én af tolv søskende. I 1931 blev han viet til præst, og han blev biskop i 1952. I 1954 blev han koadjutor for ærkebiskoppen af Rio de Janeiro. I 1964, få dage før

Fasteaktion
GIRO 404-3979

Advarer mod polarisering

Panama City (KIPA) – De katolske biskopper i Panama advarer mod en politisk polarisering i landet. I anledning af præsidentvalget i maj har de udsendt en erklæring, hvori det hedder, at partierne kun stræber efter magt, ikke efter at løse landets problemer.

Arbejdsløshed og narkomisbrug opløser familien

De største problemer er arbejdsløshed, det voksende narkomisbrug og narko-handel og opløsning af familiestrukturen. Biskopperne appellerer til alle borgere i Panama om at vælge den kandidat, der garanterer det bedste alternativ for en positiv forandring af landet.

Appel til Venezuelas præsident Caldera

Caracas (KIPA) – De katolske biskopper i Venezuela har appelleret til landets nyvalgte præsident, *Rafael Caldera* om at sætte alle sine kræfter ind på at skabe social retfærdighed i landet.

Den stadigt voksende kløft mellem fattige og rige

og den uacceptable modsætning mellem den umådelige luksus og beskæmmende fattigdom kan ikke længere tolereres, hedder det i biskoppernes erklæring. Venezuelas rigdomme er koncentreret på ganske få personer, og det er »fuldstændigt forkert«.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin
og Susanne Wørgensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgariftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 9. marts

Maria og »modsigelsens tegn«, side 5
 Kristen-jødisk konference, side 6
 Skt. Andreas Bibliotek, side 8
 Dødehavsrullerne, side 9

katolsk orientering

Den kristne-jødiske konference i Jerusalem

Kardinal Ratzinger opfordrer jøder og kristne til forsoning

Jerusalem (KIPA) - Præfekten for Trosæleregionerne, kardinal *Joseph Ratzinger*, har opfordret jøder og kristne til ved gensidig forsoning at blive til »en fredens kraft i og for verden«. Jøder og kristne skal acceptere hinanden uden derved at forsømme eller fornægte deres egen tro, sagde Ratzinger ved den internationale jødisk-kristne konference i Jerusalem. De kan sammen »åbne en port for Gud til nutidens

verden«, hvor de aflægger vidnesbyrd om Ham.

For ca. 500 konference-deltagere understregede kardinalen, at forholdet mellem Israel og kristenheden var vædet af blod og tårer. Den var præget af »mistro og fjendskab«, men også af »forsøg på tilgivelse, forståelse og gensidig accept«. Kaldet til forsoning tåler efter Auschwitz ingen udsættelse.

denshistorien, men den må ikke længere anvendes til at betragte hinanden som fjender. Wilson, der underviser på Gordon College i Massachusetts, opfordrede kirkerne til at genopdage deres egne jødiske rødder. En af hovedårsagerne til »holocaust« var netop, at disse rødder var blevet fuldstændig fortrængt.

Kardinal Joseph Ratzinger

Ratzinger benægtede udtrykkeligt, at den kristne tro indeholder grundlaget for et fjendskab over for jødedommen. Således understreger Den katolske kirkes Katekismus fra 1992 og Det andet Vatikankoncil udtrykkeligt, at der ikke er nogen jødisk kollektiv skyld for Kristi korsdød. Kardinalen lagde samtidig vægt på, at det ikke er nok, som i de moderne og liberale beskrivelser, at betragte Jesus som en, der kæmpede mod de politisk og religiøst mægtige i sin tid. Hvis Kristi død forklares på den måde, kan Jesu budskab ikke forstås som en opfordring til forsoning.

En fuldstændig ny begyndelse

Den amerikanske, evangeliske teolog *Marvin Wilson* plæderede for en »fuldstændig ny begyndelse« i forholdet mellem kristne og jøder. Ganske vist er det ikke muligt at skabe den samme opfattelse af ver-

35.000 indianere på flugt i Mexico

San Cristobal (KIPA) - Omkring 35.000 indianere, deriblandt 20.000 børn og unge er blevet tvunget til flugt under konflikten i Chiapas i det sydlige Mexico, meddeler Vatikanets Radio.

Tallene er skønsmæssige og stammer fra Røde Kors. Det er familier på landet, der er flygtet ind til de større byer, som f.eks. San Cristobal. Halvdelen af flygtningene er anbragt i hoteller, skoler, sportshaller og ejendomme, der tilhører kirken.

Nyt håb for Sarajevo

Vatikanet mener, at der med NATO's ultimatum er konkrete udsigter til en aftale i Bosnien-Hercegovina. Vestens beslutning og bekendtgørelsen af våbenstilstanden »synes endelig at give den uheldige befolkning i Sarajevo et konkret håb«, hedder det i Vatikanets avis, »Osservatore Romano«.

Pastoral-Centrets Steno-butik er flyttet ned i gadeplan på Vesterbrogade 28. Centrets leder pastor Guido Kreienbühl lykønskes under åbningsreceptionen af Liobasøstre. Mere på side 3. Foto: Knud H. Kluge.

Nye regler for religionsudøvelse i Kina

Katolikkens bedesteder skal registreres

Hongkong (KIPA) - Den kinesiske regerings nye regler om religionsudøvelse for kinesere og udlændinge kan muligvis føre til strid mellem Den patriotiske forening for kinesiske Katolikker og de Rom-tro katolikker, der ikke anerkendes af regeringen.

Vicepræsidenten for de patriotiske katolikker, *Anthony Liu Bainian* udtaler, at de nye retningslinier er blevet til i et tre-årigt samarbejde med repræsentanter fra de religiøse fælles-

skaber i landet. Reglerne betyder virkeliggørelsen af grundlovens garanterede religionsfrihed, mener han.

Statskontrollen udvides

Bestemmelserne kan hjælpe den katolske kirke i Kina, fordi man nu kan få besøg af udlændinge, der kan stimulere sjælesorgen, præsteuddannelsen og teologien. Hvis »undergrundskatolikkene« frivilligt lader deres religiøse forsamlingssteder registrere, kan deres aktiviteter også aner-

kendes af regeringen. En sådan udvikling ville være gavnlig for enheden i kirken i Kina, siger vicepræsidenten.

Men de katolske præster, som ikke tilhører den patriotiske forening må for tiden give sakramenterne på uregistrerede steder som kirkegårde og hospitaler. Derfor kan bestemmelserne føre til nye kontroverser, eller endog forfølgelser.

Fortsætter på bagsiden

katolsk orientering

Tilsendes katolske husestande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden.
 Abonnementspris 230 kr. årligt.
 Adresseforandring meddeles til postvæsenet.
 ISSN 0902-297X

Tamiler får messe på modersmålet

Katolsk præst fra »Tamilen Seelsorgeamt, Osnabrück« i Danmark 30. marts til 6. april

De katolske kirker i Fredericia, Silkeborg, Frederikshavn og Roskilde bliver de steder, hvor tamiler nu for første gang får lejlighed til

at gå til messe på deres eget modersmål, siden de for flere år siden kom til Danmark som flygtninge. Det er den tamilske præst, pa-

stor Francis Jeya Segraram fra »Tamilen Seelsorgeamt« i Osnabrück, som kommer hertil for at betjene sine tamilske landsmænd i perioden 30. marts til 6. april.

Timothy Selvaratnam og skoleleder Jørgen Braarup fra Fredericia opfordrer landets sognepræster og katolske skoleledere til også at gøre tamiler i omkringliggende flygtningelejre opmærksomme på messerne.

Fredericia

Den 31. marts kl. 14.00 holdes messe i Vor Frue Kirke, Sjølandsgade 50 i Fredericia for familier fra Sønderborg, Aabenraa, Vejle, Horsens, Assens og Svendborg. Efter messen er der samvær på skolen.

Silkeborg

Den 3. april kl. 14.00 holdes messe i Vor Frue Kirke, Høstrugade 16 i Silkeborg for tamiler fra Århus, Herning, Randers og Viborg. Efter messen er der samvær i børnehaven.

Frederikshavn

Den 4. april kl. 16.00 holdes messe i Helligåndskirken, Uranienborgvej 5 i Frederikshavn for tamiler fra Nordjylland.

Roskilde

Den 5. april kl. 18.00 afholdes messe i Skt. Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11 i Roskilde for tamiler fra Sjælland og Sydhavsøerne. Efter messen samvær.

Jørgen Braarup har sammen med Timothy K. Sel-

Tamilske flygtninge, der bor spredt i hele landet, får nu mulighed for at deltage i en messe på deres eget sprog. Foto: Knud H. Kluge.

varathnam udarbejdet et opråb, som sognepræster og skoleledere opfordres til

kk

Syd- og sønderjysk træf

»Hvorfor er vi blevet så fremmede for hinanden?« Med dette som tema indbyrder Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund til fællesmøde for de mange forskellige sproggrupper, der er iblandt katolikkerne i Syd- og Sønderjylland. Mødet holdes på Løgumkloster Refugium lørdag den 9. april.

Det er Marianne Sørensen fra Skærbæk, der er initiativtager til dette træf. Vi er ca. 1.400 katolikker, som har meget svært ved at holde sammen: vi bor nemlig meget spredt og en stor del er udlændinge, siger Marianne Sørensen. Det er blevet sådan, at de, der taler samme sprog, danner grupper, og vi danske føler os udenfor. Det må der gøres noget ved, for i troen er vi

dog én stor menighed, der bør holde sammen.

Marianne Sørensen opgiver, antallet af udlændinge til 175 vietnamesere, 110 tamiler, 100 polakker, 25 bosniere samt et ukendt antal filippinere. Nogle af menighederne har 35 forskellige nationaliteter.

Programmet

Mødet begynder kl. 10, hvor KVIP-videoen »Katolik i Danmark« vises. Der holdes messe kl. 11.15. Kl. 13 er der debat om filmen, hvorefter Per Jespersen giver oplæg over emnet »Hvorfor er vi blevet så fremmede for hinanden?« Kl. 13.45 er der igen debat samt hyggeligt samvær. Mødet afsluttes kl. 15 med kaffe.

kk

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema:

Maria – alle troendes mor.

Biskoppen vil tale om Maria, jomfru og mor, Jesu discipel og medhjælper.

En uges fællesskab på Sostrup Slot v/Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehugge.

Der kan vælges mellem 2 uger:

- 1) søndag d. 10. juni kl. 19 – 25. juni kl. 11.30.
- 2) søndag d. 26. juni kl. 19 – 02. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger, assisteret i 1. uge af pastor Finn Arvé og i 2. uge af pastor Michael Hornbech Madsen. Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbeltværelser.

Nogle lejligheder er reserveret familier.

Atter i år tilbyder søstrene en særpris til deltagerne i biskoppens retræte:

Pris: kr. 1.450,-
Unge under uddannelse kr. 1.000,-
Børn under 14 år kr. 725,-
Børn under 2 år gratis
Familier med mindst 3 betalende børn u. 14 år pr. barn kr. 600,-
Lagner og håndklæder medbringes eller lejes på stedet for kr. 40,-. For dem, der selv sørger for overnatning (privat, camping): kr. 1150,-, børn 600,-. Halve fripladser kan søges skriftligt på bispekontoret med undergrundsbegrundelse, mrk. Sostrup-retræte 1 eller 2, også på kuverten.

Tilmelding:

Inden 1. maj. Sker ved indbetaling af depositum kr. 500,- pro pers. og opgivelse af navn, stilling, adresse, tlf. samt den ønskede uge (Sostrup-retræte 1 eller 2) på giro 5 00 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K. Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for bindende.

Nærmere oplysninger:

Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61, ma-fre, bedst 9-10. Foldere med udførlige oplysninger fås hos sognepræsten eller på bispekontoret.

I anledning af Familieåret 1994

Bøn for vore familier

Skt. Norberts menighed vil i dette år holde Familienrosenkranandagter rundt omkring i hjemmene. Baggrunden er denne.

De Forenede Nationer har erklæret 1994 for Familiens År. I Danmark har man – foruden i k.o. – i DRs magasinprogrammer og andre medier kunnet høre og læse om dette tema. Der tages fat på mange relevante sider af dette vigtige emne, idet man drøfter familiernes vilkår på forskellige områder.

Er det flere penge og mere tid, de har brug for? Er det mere forståelse og respekt fra omgivelsernes side? Er det bedre forståelse

for samspillet inden for familiens rammer – og på hvilket grundlag? Hvordan prioriterer de voksne sig selv – hinanden – og børnene?

Der drøftes endvidere følger af skilsmisser, af usikkerhed omkring opdragelsesspørgsmål, foruden de medicinsk/etiske spørgsmål omkring abort, kunstig befrugtning og hvordan samfundet prioriterer familierne o.m.m.

Så vidt, så godt. Det er altså væsentlige ting, som skal drøftes i et ansvarligt samfund, selv om man ind imellem synes, der savnes et værdigrundlag at drøfte dem ud fra.

Vi kan bede for familierne

Men som kristne menigheder har vi også andre veje at gå ad, når det drejer sig om at ville markere omsorgen for vore familier. Vi kan bede for dem!

Det er dét, Skt. Norberts menighed i Vejle har besluttet at bruge 1994 til.

Vi har fra Zagreb i Kroatien fået en køn lerfigur med Den hellige Familie som motiv. Denne keramikgruppe vil i årets løb blive bragt rundt til forskellige familier i menigheden:

småbørnsfamilier, familier med skolesøgende og teenagere, bedste-familier, indvandrerfamilier, familier med én voksen, f.eks. enker eller andre med børn, og i maj måned Maria-søstrenes familie o.s.v.

En gang om måneden mødes man så hos den familie, der skal have figuren hængende. Der beder man rosenkransen for denne familie og alle andre af menighedens familier under lignende vilkår, og man hygger sig en lille stund sammen. Det hele skal ikke

vare mere end 1 til 2 timer. Figuren hænger så dér en måned, indtil vi allesammen afleverer den igen hos den næste familie i rækken.

Vi håber meget, at ideen vil lykkes hos os, og at andre menigheder eller grupper måske får lyst til at tage ideen op under en eller anden form.

Familierne trænger meget til, at vi forstår deres forskellige vilkår og viser dem omsorg, også ved at bede for dem og deres liv sammen.

Käthe Lund

Nyt

KVIPvideo

Ring efter Katolsk Videoproduktions nye programoversigt med omtaler af 20 videofilm. Tlf. 31 20 93 37

I dag forsikrer vi alt!

ALM. BRAND

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Hvad skal vi gøre med ekstremt tidligt fødte

Hvad skal man gøre med et ekstremt tidligt født barn, der eventuelt kan overleve, men vil blive udsat for en lidelsesfuld behandling i flere måneder, og måske vil være alvorligt handicappet resten af livet? Skal man iværksætte/fortsætte behandling eller skal man undlade/afbryde behandling? Hvordan skal man tackle dette dilemma mellem menneskelivets ukrænkelighed og pligten til ikke at volde svær, varig skade? Hvem skal træffe beslutningen?

Disse og mange flere spørgsmål stiller »Det etiske Råd« i en nylig udsendt pressemeddelelse. Udvalget definerer børn, der er født før udgangen af 28. svangerskabsuge som ekstremt tidligt fødte. I dag gør nye behandlingsformer, at disse børn kan overleve, selv om de har en udvikling på kun 24-25 uger bag sig og med en fødselsvægt på kun 500 gram.

Halvdelen af de ekstremt tidligt fødte dør inden de er fire uger gamle, men stadig færre dør, siges det. Procentandelen af svært handicappede har holdt sig konstant. Det betyder, at antallet af børn med svære senskader er steget, fordi det totale antal af overlevende er steget. Mindst 20% lider af spastisk lam-

melse, alvorlig epilepsi, åndssvaghed, blindhed, døvhed, vand i hovedet, lungefibrose.

Behandlere og forældre står undertiden med spørgsmålet om behandling bør iværksættes/fortsættes, f. eks. når der er fare for en alvorlig hjerneskade, oplyser Det etiske Råd.

I nogle tilfælde er der ikke tvivl om, hvad der skal gøres. Hvis barnets liv ebber ud og behandling i stigende grad bliver udsigtsløs, kan det være på sin plads at ophøre med videre behandling, mener Det etiske Råd. Det er der klar hjemmel for i lægeloven. Døden er uafvendelig, og den korte livsforlængelse, der opnås, er lidelsesfuld.

Anbefaler vejledende retningslinier

Et flertal i rådet anbefaler, at der formuleres vejledende retningslinier for behandlingen af ekstremt tidligt fødte. De skal indeholde en smidig regulering vedrørende

- genoplivning og anden igangsættelse af behandling,
- ophør med behandling,
- forældres deltagelse i beslutninger og i behandling/pleje,
- personalets deltagelse i beslutninger,
- indberetning samt

- registrering.

Det etiske Råd mener, at der bør fastsættes en vejledende, ikke for lav nedre grænse for genoplivning/igangsættelse af behandling. Denne nedre grænseinddragelse vil bedst kunne ske under inddragelse af såvel vægt som anslået graviditetslængde. Der bør desuden formuleres et modenheds/levedygtighedskriterium.

Et mindretal i rådet mener, at central regulering af behandlingen af ekstremt tidligt fødte ikke kan anbefales.

Et flertal anbefaler, at der bør fastsættes regler for forældres indflydelse på beslutninger om igangsættelse/afbrydelse af behandling. Der bør i videst muligt omfang være enighed mellem moder/forældre og den ansvarlige læge.

Et mindretal mener, at beslutningerne om behandling bør tages af de personer, der er direkte involverede i behandlingen af det konkrete barn på basis af kliniske skøn.

Et andet mindretal anbefaler, at igangsættelse/fortsættelse af behandling uden for de i retningslinierne beskrevne tilfælde kun må ske med informeret samtykke fra moderen/forældrene.

kk

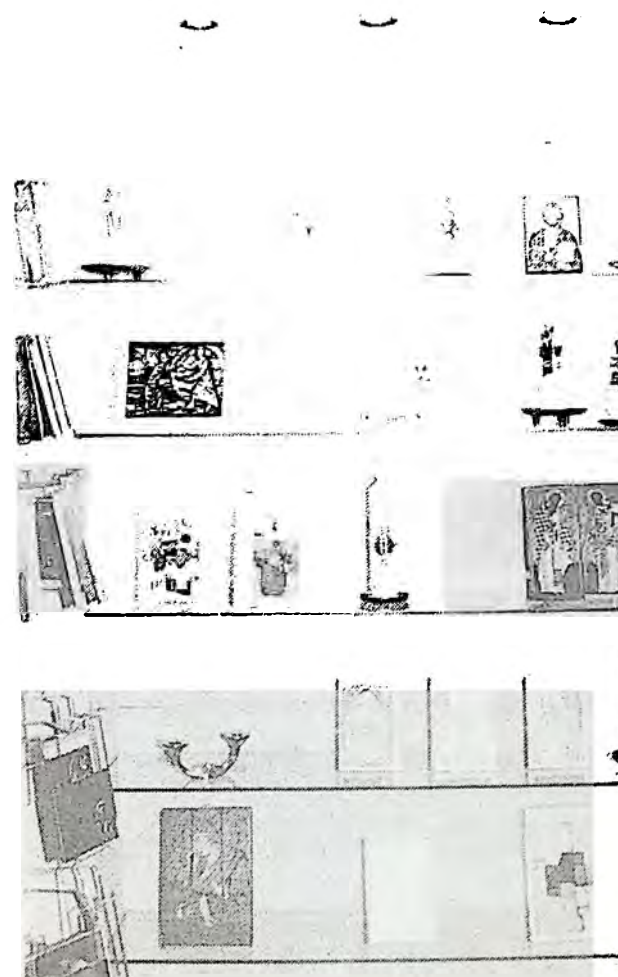

Steno-butikken på plads

Efter halvanden år på 2. sal Vesterbrogade 28 i København har Steno-butikken nu fået lyse og venlige lokaler direkte ud til Vesterbrogade. Indflytningen blev markeret med en reception 18. februar. Også Pastoral-Centrets leder, p. Guido Kreienbühl blev fejret, da han netop var fyldt 60 år.

Steno-butikken sigter mod kvalitetsbevidste kunder. Man vil således ikke i butikkens sortiment finde varer, som vi ikke selv kan stå inde for, hvad kunstnerisk kvalitet angår, siges det i en lille folder. Butiksbestyrer bliver den nyansatte 32-årige Marianne Madсен.

Steno-butikkens adresse er Vesterbrogade 28. Indtil videre er der åbent mandag til torsdag 10-17.30, fredag 10-19 og lørdag 10-14.

Blandt Steno-butikkens udbud er bl.a. kunstkort, dåbs- og votivlys, krocifikser, statuetter, kirkemusik samt anden religiøs musik (CD, kasette og LP), rosenkranse, julekrybber, fasteduge, evighedslamper, diasserier, ikoner, lysestager, plakater, røgelse og olielys. Besøg butikken, der ligger på Vesterbrogade 28 i København, kort før Stenosgade-krydset. Fotos: Knud Kluge

Sct. Joseph Skole – Ringsted

søger fra 1. august 1994

en lærer med en bevidst kristen livsholdning

Sct. Joseph Skole er en selvejende katolsk institution, stiftet i 1914 af Sct. Joseph søstrenes kongregation.

Skolen, der har 14 lærere og 175 elever, drives sammen med 23 andre skoler af den Katolske Kirke på grundlag af lov om frie grundskoler.

Skolen har et nært samarbejde med Folkekirken, hvorfor en ny medarbejder må have en positiv økumenisk holdning og være indstillet på – sammen med det øvrige lærerkollegium – at deltage aktivt i skolens kristne hverdag. På grund af en lærers pensionering søger skolen en medarbejder, der med baggrund i en seminarieuddannelse kan undervise i de almene fag på mellemniveau.

Der vil – afhængig af skolens øvrige fagfordeling – i et vist omfang blive taget hensyn til særlige fagønsker.

Løn- og pensionsforhold som i den offentlige skole.

Ansættelsesvilkår i henhold til overenskomst mellem Frie Grundskolers Lærereforening og Danmarks Realskoleforening.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til skolebestyrer Ole Dam på telefon 53 61 03 59.

Ansøgningen stiles til skolens bestyrelse og sendes senest mandag den 21. marts 1994 til skolebestyrer Ole Dam, Sct. Joseph Skole, Dagmarsgade 8-12, 4100 Ringsted.

Danmarks Katolske Kvindeforbund weekend på Øm 22.-24. april 1994

»Kom Helligånd - blæs vores vej« Weekend på Øm fra fredag d. 22. april aften til søndag d. 24. april eftermiddag. Tag med og oplev foråret - og Helligånden blæse? Der bliver meditation-/drama-/bibelstudiegrupper. Fastaften. Messe om søndagen.

Pris kr. 165 for weekenden. - Rejsen betaler du selv. Tilmelding med betaling til

Marianne Nielsen, Stakdelen 16, 5220 Odense SØ, Giro 2 029 472

Sidste tilmelding er 1. april.

Læs mere om weekenden i DKKF-NYT nr. 1/94.

Landsstyrelsen

Objektiv orientering efterlyses i »katolsk orientering«

Lederen i »katolsk orientering« (Det gudviede liv) er typisk for bladets redaktionelle linie.

Jeg tænker ikke på w.w.'s specielle stil og måde at udtrykke sig på. Enhver har sit temperament, w.w. har sit, jeg har mit, andre har deres, enhver fugl synger med sit næb, w.w. synger med sit – og fred med det.

Jeg tænker heller ikke på det forhold, at lederen, som det er sædvanligt i bladet, forholder sig principielt afstandtagende til alt, hvad der kan falde ind under begrebet »Rom«. Det er naturligvis en kilde til stadig undren, at det tilsyneladende er vigtigt for lokalkirken, at alle katolikker hver 14. dag modtager en manifestation af denne holdning, – men det spørgsmål er vi læsere jo uden indflydelse på.

Nej, med udtrykket »typisk for bladets redaktionelle linie« tænker jeg først og fremmest på, at bladets gennemgående linie i både lederartikler og reportage er at præsentere læserne for vurderinger f.eks. af tekster, som læserne ikke selv

har adgang til, og som bladet hverken gengiver eller blot refererer på en objektiv og upartisk måde.

Vi så det med den seneste rundskrivelse »Sandhedens stråleglans«, hvor bladet forud for udgivelsen bragte den ene afstandtagende omtale efter den anden, men hvor der ikke, da teksten endelig forelå, har fundet nogen rimeligt omfattende behandling sted i bladet. Tilsyneladende er det eneste, redaktionen har været optaget af i dette strålende pavedokument, en detalje om, under hvilke omstændigheder det er rimeligt, at et universitet fortsat markedsfører sig som katolsk.

Lederspaltens om »Det gudviede liv« handler tilsvarende om et dokument, som w.w. har læst (ellers var det da helt galt!), men om hvis indhold man ikke som læser får noget objektivt referat, så man selv kan danne sig sin mening.

Det må derfor være en hovedtanke mod bladets linie, at vi som katolikker ikke får en ordentlig orientering. Bladet lever i så hense-

ende ikke op til sit navn. Vi får i stedet først og fremmest vurderinger uden mulighed for at vurdere tingene selv – herunder vurdere de færdige vurderinger, som vi præsenteres for.

En alvorlig ment opford-

ring til redaktionen må derfor være at forlade den lukkede linie, hvor læserne forholdsvis objektiv orientering, og i stedet anlægge en linie, der er meget mere åben.

Jeg tror ikke, jeg har set en læser indsende et læserbrev med kritik af bladet, uden at redaktionen i samme nummer har afvist og oftest karikeret brevet's indhold. Det gør naturligvis, at mange betænker sig – og at de fleste afholder sig. Det er synd: også på den måde bliver »katolsk orientering« et lukket blad.

Erling Tiedemann

En replik

Hans Jørgen Johansen siger i k.o. nr. 3/1994: »Erik Guldager må vide, at hans stil i k.o. nr. 1 ikke er hensigtsmæssig for en god kommunikation mellem læserne og redaktionen.«

Nej, det vidste jeg ikke, og jeg ved det heller ikke nu. Mangelen på overensstemmelse mellem lederen den 8. december 93, som jeg er helt enig med, og redigeringen af k.o. i praksis var så indlysende for mig, at det forekom mig rigtigt og kærligt at skrive, som jeg

gjorde. Hans Jørgen Johansen kan ikke se den; det er jeg ked af.

Jeg har heller ikke kritiseret lederskribenten for noget, han ikke har skrevet, som Hans Jørgen Johansen siger; ikke at der moralsk var noget i vejen for det, hvis det var nødvendigt. Der findes undladessyndere, og jeg finder dem ofte værre end de andre.

Jeg forstår ikke meningen med Hans Jørgen Johansens indlæg.

Erik Guldager

Glemmer vi vore egne?

Igen i år rykker Caritas Danmark ud og beder om penge til en række projekter i Kina, Ghana og Indien.

Men herhjemme i vort eget bispedømme har talen været fremme. Ikke de 30.000 danske katolikkers hjælp til de tusinder af millioner ude i verden, men en hjælp til vore egne børn, unge og gamle, – til vore allernærmeste i nød.

Vi havde et Magleåskursus med stor tilslutning. Der blev nedsat et diakoniudvalg, som rådgiver for biskoppen og sidst havde kommissionen for »Retfærdighed og Fred« en høring om karitativt arbejde i Danmark, – også rådgiven-

de for biskoppen; men hvad sker der? Ingen ting!

Nøden herhjemme er ikke svær at få øje på. Vi læser om den hver dag i dagspressen. Og blandt dem, som lider og går til grunde, findes også danske katolikker i vore egne menigheder. Enhver dansk katolsk præst ved det, men alligevel er der ingen, der har overskud til dem.

Ved »Justitia et Pax«-høringen blev det nævnt, at der i sidste regnskabsår var passeret 84 mio. kroner gennem Caritas Danmark. Det er flot, men hvorfor er det da så umuligt at skaffe bare et lille beløb til dansk katolsk diakoni?

Sostrup kloster har kun-

net bygge nyt for omkring 25 mio. kr. Den nye kirke i Tåstrup står til 19,5 mio. kr. Domkirken med menighedssal og kontorer er restaureret for et andet stort millionbeløb, og ude i landet er der gennemført andre byggeprojekter til atter andre millionbeløb.

Der er naturligvis her tale om forskellige konti og forskellige bevillinger til henholdsvis ordenssamfund, bispedømme m.m. Der er selvfølgelig også en forklaring på disse dispositioner, – men alligevel.

Alligevel forekommer det besynderligt, at der altid kan skaffes meget store millionbeløb, når det gælder den døde kirke af mur-

sten, medens det er umuligt at skaffe en krone, når det gælder kirken af levende menneskesjæle.

Tænk, hvis man påbød en besparelse på blot nogle få procent i al bygge- og anlægsarbejde i bispedømmet, incl. ordenssamfund m.v., og så satte disse penge af til en diakonifond. Så ville man have et realistisk beløb til igangsættelse af et realistisk diakoniprojekt, oven i købet med et solidt grundlag for også at kunne modtage stats- og fondsmidler til udbygning af et socialt katolsk arbejde i Danmark.

Det ville være meget enkelt at gøre det. Spørgsmålet er blot, hvorfor man ikke gør det.

Joost Dahlerup
(Forkortet af red.)

Familiens år 1994 - og ægteskabet

1994 er udråbt til familiens år, både af den katolske kirke og af FN. At det er tiltrængt at gøre noget særligt for familien er klart nok; det kræver bare øjne, der ser – ser omkring os, ikke bare i det verdslige samfund omkring os, men i høj grad også i vore egne menigheder, i vor egen kirke. Familien er samfundets grundlag – det er de fleste også enige i, og når derfor familierne er i krise, er det ikke mærkeligt, at samfundet også er i krise. Dermed mener vi aldeles ikke nogen økonomisk krise, for sådan en er vort samfund ikke i, men vi mener en åndelig krise, og den lider vort samfund i allerhøjeste grad under. Denne krise gør det umuligt for samfundet og dermed for os at tage stilling til problemer, der er væsentlige for vor og samfundets fremtid.

Men familiens grundlag og begyndelse er ægteskabet, og den afgørende betingelse for en god, levende og levedygtig familie, hvor børn kan trives og udvikle sig til ansvarsbevidste, selvstændige voksne, der igen kan tage deres plads i fremtidens samfund, er kærligheden mellem forældrene. I denne kærlighed bliver børnene til, og de skal vokse op omgivet af den og trykke i den.

Det er den kærlighed, som også skal forberede dem selv på at elske og lære dem at elske både Gud og deres medmennesker. Og kun, når der i et samfund er nok af mennesker med denne kærlighed, er der skabt grundlag for et menneskeværdigt samfund, som det er værd at leve i. Det er ægteskabets og familiens opgave, og den bør alle gøre deres bedste for at fremme

og for at hjælpe ægteparrene med.

Der findes en bevægelse, som er dannet til netop dette, nemlig Worldwide Marriage Encounter. I andre lande i Europa har den arbejdet i mange år. I de senere år har der også været afholdt møder (weekends) i Norge og i juni i fjor for første gang en weekend i Danmark på Magleås. Selv om alle disse weekends indlæg holdtes på engelsk, var det en utrolig fin oplevelse at være med til den; men den forudsatte altså, at man kunne forstå tilstrækkeligt engelsk.

Skal vi sige kort, hvad denne weekend gik ud på, så var det, at ægtefællerne med inspiration og vejledning i indlæg og dertil hørende spørgsmål skulle fordybe sig i deres indbyrdes kærlighed og i hinanden. Weekenden sluttede med

messe, hvor ægteparrene fornyede deres løfter. Veslemøy og jeg tog kort efter til biskoppens retræte på Sostrup, og vi måtte gang på gang forklare, hvorfor vi var endnu mere optaget af hinanden og forelskede i hinanden. Vi gjorde det ved at sige, at vi var nygifte – vi havde jo fornyet vort ægteskabsløfte.

Denne weekend var bare en begyndelse. Nu må vi fortsætte og det skal være sådan, at også ægtepar, som ikke kan forstå så meget engelsk, kan være med og få udbytte af det. At det er en absolut nødvendighed både for vore ægtepar og for os alle, har vi redegjort for.

Der er planlagt en Marriage Encounter Weekend på Magleås i pinsen i år. Et dansk ægtepar, *Margarethe* og *Bent Stelsberg*, har været i Irland til en forberedel-

sesweekend, og en gruppe af deltagere fra sidste års weekend arbejder sammen med pater *Carroll Parker* OMI på den videre forberedelse af dette års weekend.

Veslemøy og jeg har igen mange år sendt nogle skrifter ud om ægteskabet. Med den viden og erfaring på dette område, som vi har helt fra ungdomsarbejdets og vor forlovelsestid og som er blevet underbygget med megen rådgivning og læsning kan på det varmeste anbefale den kommende weekend.

Dette arbejde er nødvendigt, ikke bare for kirken og for samfundet, men først og fremmest for hvert eneste ægtepar, som vil sætte noget ind på at forblive i deres kærlighed og som vil vokse i kærlighed. Og vi fik ikke sagt klart nok, at også præster og søstre bør deltage, og at deres udbytte kan

være lige så stort ved fordybelse i deres eget løfte og i en dybere forståelse af ægteskabet og dets plads i kirken.

Vi kan ikke på nogen bedre måde bidrage til gennemførelsen af familieåret 1994 og til opfyldelsen af de gode ønsker for det end ved at fremme Marriage Encounter i Danmark.

Den næste Marriage Encounter Weekend skal finde sted i pinsen 20.-22.maj 1994 på Magleås i Høsterkøb v. Birkerød. For at deltage i weekenden skriv eller ring til pater *Carroll Parker*, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78, eller til *Margarethe* og *Bent Stelsberg*, Mørbjergvænget 40, Vindinge, 4000 Roskilde. Tlf. 42 37 25 38.

Veslemøy og *Erik Guldager*

Maria og »modsigelsens tegn«

Af biskop Hans L. Martensen

Bjergprædikenen, træsnit af Christian Rohlfs (1849-1938).

Jesus »modsigelsens tegn«

Det er intet tilfælde, at netop Lukasevangeliet overleverer ordet om Jesus som »modsigelsens tegn« (Luk. 2, 34). Man har kaldt Lukasevangeliet for det »sociale evangelium« – måske skulle man rettere kalde det »de fattiges evangelium«. Det er ikke blot evangelium for »de fattige i ånden«, men først og fremmest for de mennesker, der helt reelt er fattige, undertrykte og forstødt, og lider alskens nød.

Jesu frelsende og befriende gerning over for disse mennesker fremhæves stærkere i Lukasevangeliet end i noget andet af det Nye Testaments skrifter. Mange eksempler herpå findes ved en nærmere gennemgang af Lukasevangeliet og ved en nøjere sammenligning mellem dette og de øvrige evangelier.

Helt tydeligt kommer det frem ved en sammenligning af saligprisningerne hos Mattæus og Lukas. Saligprisningerne hos Mattæus er blevet kirkens klassiske tekst. Ingen kan nogensinde blive træt af denne tekst, og den indeholder trøst og håb for et hvilket som helst

menneske, der tror. For den, der læser saligprisningerne efter Mattæus, er det underordnet, om han i verdslig forstand er rig eller fattig.

Hos Lukas derimod lægger vi mærke til, at Jesus tiltaler ganske bestemte mennesker, som han kaster sit blik på – mennesker, der i bogstavelig forstand er fattige, sultne, grædende og udstødt: »Salige er I, som er fattige... salige er I, som sultner nu... salige er I, som græder... salige er I, når mennesker... forstøder jer...« (Luk. 6, 20 – 22).

Endnu mere kendetegnende og overraskende – ja, måske næsten forfærdende er, at Lukas lader saligprisningerne følges af vé-råb: »Vé jer, I som er rige... vé jer, I som er mætte... vé jer, I som ler... vé jer, når alle taler godt om jer« (Luk. 6, 24 – 26).

Lukas er på særlig måde toldernes og syndernes evangelium – den fortabte søns evangelium. Lukas fortæller om farisæerne, at de gjorde nar af Jesus, fordi de holdt af penge (jfr. Luk. 16, 14). Til disse pengeglade mennesker siger Jesus: »I stiller jer an som retfærdige over for mennesker, men Gud kender jeres hjerte.

For det, som sættes højt af mennesker, er afskyeligt i Guds øjne« (Luk. 16, 15). Hvem kan undre sig over, at der opstår modstand mod denne Jesus? Hvem kan i den grad spotte de rige og mægtige og undgå straf? Jesus lægger ikke fingrene imellem, og det er ikke tilfældigt, at han bliver »modsigelsens tegn«, og det i en sådan grad at det må ende med hans død.

Marias sang om »modsigelsens tegn«

Er det ikke mærkeligt, at netop Lukasevangeliet -de udstødtes og fortabtes evangelium – er det skrift i det Nye Testamente, som mere end noget andet fortæller os om Jomfru Maria.

Måske er nogle tilbøjelige til at tænke, at der er en afgrund mellem Maria og synderne, netop fordi hun er uplettet og bevaret for al synd: »Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere« (Luk. 5, 32), siger Jesus. Sætter et sådant ord ikke Maria uden for syndige menneskers sammenhæng? Og dog er det den samme evangelist, Lukas, der netop placerer Maria midt i denne sammenhæng. Hendes solidaritet med

synderne hænger sammen med hendes fuldstændige solidaritet med Jesus Kristus.

I sin store lovsang: »Min sjæl højlover Herren« ser vi Maria som tjenerinden, der lovpriser Gud for hans nåde. Hendes lovsang afspejler Sønnens store anliggende i Fadervor: »Helliget vorde dit navn, komme dit rige!« Vi lægger også mærke til, at Marias lovsang er knyttet til Jesus som »modsigelsens tegn«. Hun priser Gud, fordi han splitter de hovmodige, og fordi han støder stormænd ned fra deres troner og løfter småfolk op i højheden. Hun priser Gud, fordi han mætter de sultne og sender de rige og mætte tomhændede bort. Hun placerer således sig selv midt i en kamp, hvor Gud øver væld med sin arm, og hvor hun er solidarisk med de foragtede og oversete og små, fordi hun er solidarisk med sin Søn.

Kriteriet for ægte Maria-fromhed

At Jesus er »modsigelsens tegn« betyder, at han kræver et utvetydigt ja eller nej. Som Paulus udtrykker det: »Guds Søn, Jesus Kristus... var ikke både ja og nej, men i ham er der kun sagt ja, for alle Guds løfter har fået deres ja i ham« (2. Kor. 1, 19 – 20).

På den måde kan vi netop i Simeons profeti se kriteriet for al ægte Maria-fromhed til forskel fra eventuelle afsporinger. Simeon siger: »Se, det barn er sat til fald og oprejsning for mange i Israel og til et tegn, som skal modsiges – ja, også din egen sjæl skal et sværd gennemtrænge – så at mange hjerters tanker kan blive åbenbare« (Luk. 2, 34 – 35).

Alt, hvad der fører til det totale ja til Jesus som »modsigelsens tegn«, og alt, hvad der smerteligt berører os, når vi møder afvisning af ham – alt dette er tegn på ægte Maria-fromhed. Når vi over for »modsigelsens tegn« har en tro, der ligner hendes, og en smerte, der minder om hendes, da kan vi være sikre på, at vor Maria-fromhed er ægte.

Findes der også uægte Maria-fromhed? Ja, det må vi desværre indrømme, men der er intet forunderligt i det. I vor skrøbelige menneskelige sammenhæng kan

selv det bedste hele tiden afspores. Der findes både ægte og uægte Guds-fromhed; der findes både ægte og uægte Jesus-fromhed; og naturligvis også ægte og uægte Maria-fromhed.

Hvad Maria-fromheden angår, kan der opstå en trang til det sensationelle, som ikke er af det gode. Eller en tilbøjelighed til fremme oplevelser for oplevelsens egen skyld. Eller strid om private åbenbaringer, hvor folk drages i forskellige retninger. Undertiden møder man også helt sygelige fænomener som f.eks. »overnaturlige fotografier« af Jesus og Maria...

At der således kan findes eksempler på uægte Maria-fromhed, må naturligvis ikke afskrække os fra at gå til Maria overhovedet. Tværtimod, det må være en tilskyndelse til at skelne og søge det, der er ægte. I denne sammenhæng er det sidste og afgørende kriterium altid, om vor Maria-fromhed fører os til Jesus Kristus selv, og hjælper os til at give samme troens svar, som hun gav – kort sagt, at vi i vor »sjæl« forholder os til Jesus, »modsigelsens tegn«, på samme måde, som hun gjorde.

Hjerternes afsløring

Fastetiden giver os anledning til en dybere besindelse på Jesus som »modsigelsens tegn«. Første fastesøndag hører vi, at Jesus blev fristet i ørkenen. De tre fristelser afspejler fristelsen fra begyndelsen af – den fristelse, Adam og Eva blev stille overfor i Edens have, »kundskabens træ«: Ville de herske over verden på Guds betingelser og i lydighed mod Guds vilje? eller ville de selv bestemme over godt og ondt og herske over verden uafhængigt af Gud?

I dag føler vi måske denne fristelse bag alle fristelser særlig stærkt. Gør mennesket sig selv til Gud, eller vil det lade Gud være Gud? Jesus Kristus er til forskel fra alle mennesker guddommelig og Guds evige, eneste Søn. Alligevel træder han ind i verden og giver afkald og påtager sig tjenerens skikkelse og endog slavens død. Han er kommet ikke for at herske, men for at tjene. Netop på den måde bliver han »modsigelsens tegn« i en herskesyg slægt, hvor enhver søger sit eget. Fastetiden som bodstid er

en eneste opfordring til at sige troens ja til ham, der kom som kærlighedens og derfor »modsigelsens tegn«.

Midt i en verden, hvor den stærkeres ret gælder, og hvor den mere egnede overlever på den mindre egnedes bekostning – netop i en sådan verden skal vi vie os selv til at se det svage og fattige og foragtede. En indvielse skal være en bøn om, at vi må have øje for de ringe, som vi i troen bekender, Gud vil ophøje; og for de sultne, som vi bekender, at Gud vil fylde med gode gaver.

Simeons profeti fletter tre virkeligheder sammen: Jesus vil vise sig som tegnet, der modsiges, Marias sind vil gennembøres af et sværd, og hjerternes tanker vil afsløres og åbenbares. Hvis vi spørger om, hvilken betydning vi kan lægge i en indvielse til Jomfru Maria, så giver den tredobbelte virkelighed i Simeons profeti et godt svar.

En indvielse er en bøn om hjertets afsløring. Der er så meget i mig selv, som jeg ikke kender, og som jeg måske kan ængstes for i sandhedens øjeblikke. En indvielse betyder en bøn om, at jeg ved Helligånden må styrkes i dåbens nådegave og sige et fuldstændigt og ubetinget ja til alt, hvad Jesus står for, også selv om det kan være forargeligt i forhold til gængs målestok.

Men indvielse betyder ikke blot bøn for mig selv – den kan ikke undgå at blive til en bøn for hele kirken, som Jomfru Maria med sit gennemborede sind på en særlig måde symboliserer. Kirken er jo ifølge selve sin oprindelse viet til at forkynde Kristus, den korsfæstede og opstandne. Vi vier os, for at kirken selv må være viet til sin opgave og finde ny kraft i Guds Ånd.

Endelig betyder indvielse en bøn for hele verden. Hvis vi ligesom Maria føler et sår i vort hjerte på grund af al den uretfærdighed og ondskab, vi er vidne til, og på grund af de mange mennesker, der rammes af så meningsløse ulykker eller lider under nedværdigende diskrimination – da må denne vielse og denne smerte i sindet uden videre omdannes til en bøn for hele verden og for hele den menneskehed, som Jesus Kristus kom for at forløse.

Fordomme mellem jøder og kristne nedbrudt

Jerusalem (KIPA) - Ved afslutningen af mødet gjorde konferencens leder, rabbiner *David Rosen* en næsten euforisk status. Der er blevet nedbrudt fordomme, ikke kun i forholdet mellem kristne og jøder, men også mellem de enkelte kristne kirker, sagde Rosen, der er leder af og underviser i interreligiøse relationer på »Anti-defamation League« i Jerusalem, til journalister. Han var overvældet over, at 500 personer fra 90 lande

havde deltaget. Derved var hans forventninger mere end indfriet, udtalte formanden for konferencen.

Topledere fra hele verden

Og det er rigtigt. Sjældent har katolikker, protestanter, ortodokse og jøder, for bare at nævne de vigtigste trosretninger, været til stede i så stort et antal med så højtstående personer på et så symbolsk sted. Deltagerlisten viste foruden præ-

fekten for den romerske Trosælærekongregation, kardinal *Joseph Ratzinger*, bl.a. Milanos ærkebiskop, kardinal *Carlo Maria Martini*, *Anna Marie Aagaard*, en af præsidenterne for Kirkernes Verdensråd, den græsk-ortodokse metropolit *Damaskinos* fra Schweiz og overrabinere fra mange lande på jorden. *Teddy Koller*, der i årtier som borgmester af Jerusalem var indbegrebet af byen, viste straks ved mødets begyn-

delse sin grebthed og sin glæde, over at konferencen var kommet i stand. Den var arrangeret af Baamot-Centret sammen med det kristen-økumeniske Tantur-Institut.

Videnskabens udfordring

Kirkernes mænd og kvinder forsøgte i fire dage sammen med videnskabsmænd fra forskellige fagområder at diskutere moralske spørgsmål i det mo-

derne samfund. I disse diskussioner spillede genteknologiens fremskridt en rolle sammen med den voksende nationalisme i verden. For arrangørerne drejede det sig om at bringe religionslederne i samtale med repræsentanter for de discipliner, der forandrer billedet af mennesket og verden i en udstrækning som aldrig før set i menneskeheden historie. »Åbenhed og fleksibilitet« oplevede den canadiske genforsker *Michael Hayden* hos de kirkefolk, som han havde diskuteret sit fags fremskridt med. Omvendt sagde nogle videnskabsmænd, at de var blevet betænkelige, når man tog konsekvenserne af deres handlinger for samfundet op.

Politiet fjernede moddemonstranter

I ledende jødiske kredse i Israel var konferencen derimod kontroversiel fra planlægningen til afslutningen. Således blev de israelske overrabinere borte fra mødet. Der var protester på konferencestedet, der i ét tilfælde måtte afsluttes med politiets hjælp. Repræsentanter for den ortodokse jødedom hævdede, at sådanne interreligiøse møder førte til en assimilering. De lykønskede derimod Jerusalems nye borgmester, *Ehud Olmert*, der kun sendte en skriftlig hilsen til deltagerne, men ikke selv viste sig på mødet.

Jesus var ikke politisk reformator

Konferencens leder, *David Rosen* gav udtryk for en vis forståelse for kritikken og bagatelliserede kritikerne. »Marginale elementer« havde måttet opleve det som et »chok«, at kristne og jøder havde haft et fæl-

les møde uden for deres husdør.

Til de få, der kom ind på forholdet mellem kristne og jøder, hørte kardinal *Ratzinger*, der opfordrede begge religioner til at blive en »fælles fredens kraft for verden«. Kardinalen bekræftede, at jøderne ikke må bebyrdes med en kollektiv skyld i Kristi korsdød, og han fremhævede, at Jesus ikke optrådte som en politisk reformator mod farisæerne. Kritiske jødiske stemmer beklagede derimod, at *Ratzinger* havde fastholdt, at opfyldelsen af jødedommen ligger i kristendommen.

Vil fortsætte med ekspertmøder

Hvorledes det skal gå efter den store konference i de første dage i februar i Jerusalem, kunne ingen af arrangørerne forudse præcist. I sluterklæringen appelleres der til arrangørerne om at organisere møder, der følger denne konference op. Lederen af Tantur-Instituttet, pater *Thomas Stransky* foreslog mindre ekspertmøder. I samme retning sigtede også *Rosen*, der talte om møder om enkelte af de emner, der nu var berørt generelt. *Rosens* mål er nok højt. Han ytrede håb om, at der først kan blive fælles møder med repræsentanter fra Islam, senere med delegerede fra andre verdensreligioner for at tage udfordringerne i den moderne verden op.

At denne konference skulle blive en succes var også den israelske regerings utilslørede hensigt. Efter at aftalen mellem Vatikanet og Israel blev undertegnet ved årsskiftet skulle verden atter se, at der er religionsfrihed i Israel og at freden kan udgå derfra.

Ved talerstolen metropolit *Damaskinos*, Schweiz, ved bordet fra venstre Jerusalems latinske patriark *Michel Sabbah*, den anglikanske primas *George Carey*, ved mikrofonen konferencens leder overrabiner *David Rosen*, Jerusalem og den sydafrikanske overrabiner *Cyril Harris*. Foto: KNA.

Gør Guds åsyn synligt i Det hellige Land

Jerusalem (KIPA) - Konferencen sluttede den 4. februar med en højtidelig ceremoni og undertegnelsen af en sluterklæring. I erklæringen understreger deltagerne religionernes ansvar for at stille sig til disposition for de videnskabelige og sociale udfordringer i nutiden.

Grænser

Religionerne opfordres til at vise moralsk lederskab til gavn for hele samfundet. Initiativtagerne til det historiske møde opfordres til at arrangere konferencer, der følger denne op, med deltagelse af andre verdensreligioner.

De anglikanske kirkers primas, ærkebiskoppen af Canterbury *George Carey* understregede på det afsluttende møde, at også evangelisering måtte have sine grænser. Det er forkert at ville påtvinge andre en tro. I stedet for gik *Carey* ind for en »medfølelse og kærlig evangelisering«. Ærkebiskoppen fremhævede, at verdensfred ikke er mulig uden religionsfred. Ligeledes kan der kun findes en ægte dialog, »hvis vi som naboer i verdenslandsbyen deler alt«. *Carey* forlangte af religionerne, at de var parate til at stille sig selv kritiske spørgsmål. Først da er betingelserne til stede for,

at »komme fra fjendskab til venskab«.

Dialogen forudsætter lighed

Den latinske patriark af Jerusalem, *Michel Sabbah*, fordømte enhver form for ekstremisme. I forbindelse med fredsprocessen i Mellemøsten understregede *Sabbah*, at nu er det historiske øjeblik kommet, »hvor Det hellige Lands åsyn kan forandres og blive det sted, hvor Guds åsyn bliver synligt for enhver«. Patriarken understregede, at dialogen mellem religionerne forudsætter lighed. Han forlangte, at religionsfriheden blev respekteret på hele jorden

og at de monoteistiske religioners adgang til de hellige steder i Det hellige Land blev garanteret.

En anden slags kapitalisme

Den sydafrikanske overrabiner, *Cyril Harris* understregede, at konferencens mål havde været at samle kræfterne for at tage nutidens udfordringer op. Til de store udfordringer for menneskeheden hører miljøet, det videnskabelige fremskridt og en proklameret fri markedsøkonomi. Det er nødvendigt med en »mere forstående kapitalisme«, hvor nogle få ikke har det hele.

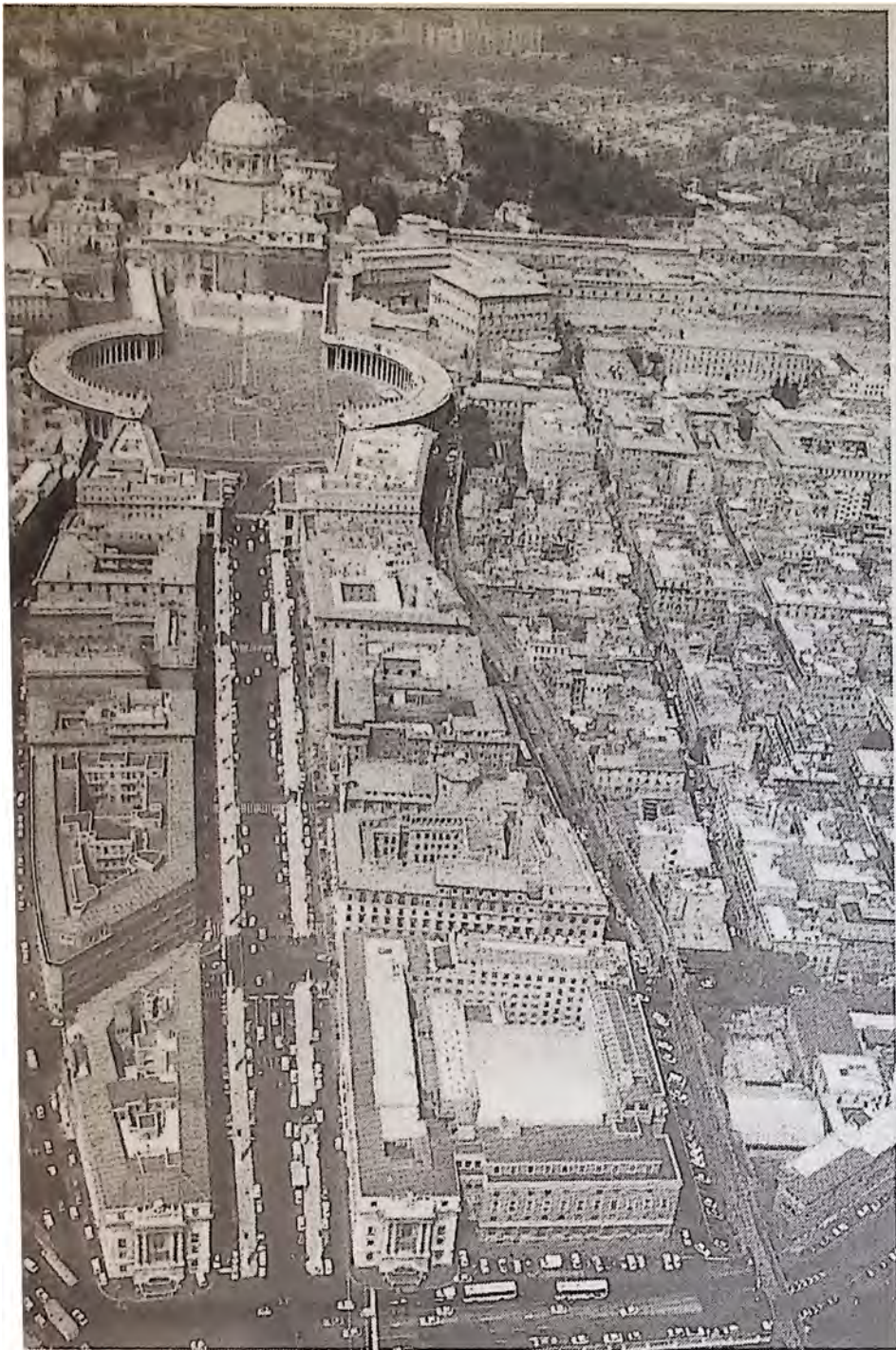
Det kom til et kedeligt intermezzo, da jødiske modstandere af konferencen ville uddele et dokument til konferencedeltagerne før slutningseremoniens begyndelse. Gruppen blev af politiet ført ud af konferenceterrænet, hvorved det kom til håndgribeligheder. Allerede før konferencen havde der fra jødisk side været opfordring til boykot.

Delte meninger om Ratzingers tale

Kardinal *Ratzingers* tale på konferencen vandt imidlertid ifølge israelske presereferater del genlyd hos jødiske iagttagere. Direktø-

ren for den interreligiøse afdeling af »American Jewish Committee«, rabbiner *James Rudin* betegnede i »Jerusalem Post« *Ratzingers* redegørelse som »endnu en byggesten til forståelsens bro«. Han bifalder især kardinalens erklæring om, at man ikke kan fordømme jøderne for Kristi død og hans afvisning af en fordømmelse af farisæerne. Derimod har andre jødiske iagttagere vurderet *Ratzingers* bidrag som et tilbageskridt, fordi han har betegnet kristendommen som opfyldelse af jødedommen, beretter avisen uden at nævne kritikerne ved navn.

Mussolinis snorlige, brede Forsoningsgade mellem Rom og Vatikanet blev anlagt tværs igennem det gamle Borgo-kvarter. Til højre for Peterskirken ses museerne fra 1500-tallet, bag kirken tikanstatens have. Den krumme vej fra kolonnadens højre arm til billedets nederste hjørne til højre er pavernes gamle flugtvej gennem løngangen i muren til Engelsborg.

Vatikanstaten 65 år

Den 11. februar (KIPA) - Vatikanstaten fejrede 65 års dag. 11. februar 1929 underskrev Benito Mussolini og kardinalstatssekretær Pietro Gasparri Laterantraktaten, der sluttede 59 års strid mellem paven og staten. I tre traktater enedes man om grundlæggelsen af en suveræn Vatikanstat, et konkordat med regeringen for forholdet mellem kirke og stat i Italien, samt erstatning på 1,75 mia. lire for tabet af kirkestaten.

Den sidste fald den 11. september 1870

Kirkestaten opløstes, da de franske tropper indtog Rom den 11. september 1870. Dermed var pavens verdslige magt også ophørt. Kirkestaten omfattede i århundredet store dele af Mellemitaliet og spillede længe en vigtig rolle i italiensk politik. Den sidste år blev den dog opretholdt ved hjælp af franske og østerrikske italienske stater og tyske tropper. Da den tyske-tyske krig brød ud,

trak franskmændene deres tropper hjem. De pavetropper overgav sig efter en symbolsk modstand. En folkeafstemning erklærede det pavelige herredømme for ophørt, og kirkestaten blev indlemmet i kongeriget Italien.

Paverne ville imidlertid ikke affinde sig med dette. Pius IX afviste i 1871 en italiensk lov, der garanterede paven værdighed, uafhængighed og immunitet, gav ham en årlig indkomst på 3,2 mio. franske francs og sikrede ham frie forbindelser med biskopper og troende. Men de kirkefjendtlige love i Italien blev ikke ændret.

Mussolini

Paven ønskede en international løsning. Det »romerske spørgsmål« skulle ikke degraderes til et internt italiensk anliggende, og kirkestatens overhoved skulle ikke gøres til italiensk statsborger.

I de første årtier efter

1870 var forholdet mellem paven og Italien yderst spændt. Paven blev angrebet i den italienske presse. Men efter århundredskiftet mindskedes spændingerne og vejen til Laterantraktaten blev banet. Mussolini var interesseret i løsningen af det »romerske spørgsmål« p.g.a. den internationale prestige, der var forbundet med det.

Revideret Lateran-traktat

Lateran-traktaten sikrer ved grundlæggelsen af Vatikanstaten paven den nødvendige frihed og uafhængighed til at lede en verdenskirke. Den 44 hektar store stat er et enevældigt valg-monarki. Staten har egen post og mønt. Der er en banegård, en radiosender (Vatikanets Radio), en avis (Osservatore Romano) og soldater (Schweizergarden). Italien sørger for at forsyne Vatikanet med bl.a. elektricitet og vand.

Vatikanet har diplomati-

Vatikanets fordømmer flertalsforslag i Europaparlamentet

Ægteskab og adoptionsret for »par af samme køn«

Rom (KIPA) - Vatikanet fordømmer Europa-parlamentets beslutning om at arbejde for en ligestilling for par af samme køn. I Vatikanets avis »Osservatore Romano« siger teologen Gino Concetti, at homoseksualitet ikke hører til menneskerettighederne.

Anerkendelse af homoseksuelle tendenser betyder omstyrning af den orden på naturen, som Gud har fastlagt ved skabelsen, hedder det i artiklen.

Et skridt til et højere niveau?

Parlamentet i Strasbourg vedtog i begyndelsen af februar med et lille flertal at anbefale, at par af samme køn kan indgå ægteskab og adoptere børn.

Ingen mand kan erstatte den biologiske far ved forplantningen og opdragelsen. Endnu mindre kan en mand erstatte den biologiske mor. Et barn har ret til at blive opdraget af sin egen far og mor, understreger Concetti. Hvis de biologiske forældre mangler, kan barnet dog betros til en an-

den »almindelig familie«.

Ifølge Vatikanets avis er det centrale spørgsmål: skal man forstå ligestillingen af homoseksuelle par som et skridt til et højere civilisationsniveau? Eller forstår man det som en unormal situation, som indtil i dag universelt er blevet afvist og

anset for en vildfarelse.

Concetti understreger, at fremskridt ikke lader sig måle med fornuften i forhold til en frihed, der tillægges absolut værdi. Derimod er målestokken ægte menneskerettigheder, hvortil homoseksualitet ikke hører, hedder det i artiklen.

Interreligiøs fredsappel

Istanbul (KIPA) - Slutdokumentet fra den internationale konference for Fred og Tolerance, der blev afholdt i Istanbul, indeholder en stærk opfordring til at slutte stridighederne i Bosnien-Hercegovina og de urohærgede områder i det forhenværende Sovjetunionen.

Slutdokumentet er undertegnet af kardinal Roger Etchegaray, ortodoksiens økumeniske patriark Bartholomaios I, præsidenten for religiøse anliggender i Tyrkiet, Nehmet Nuri Yalma og rabbiner Arthur Schneider.

Der er mange, der anvender religiøse symboler til at skjule en aggressiv nationalisme, hedder det i dokumentet. »Vi afviser ideen om, at det er muligt at retfærdiggøre nogen som helst væbnet konflikt i Guds navn,« understreges det. Det er med sorg, at vi ser, at forbrydelserne mod men-

Kard. Roger Etchegaray

neskeheden i Bosnien, Armenien, Aserbaidjan, Georgien og Tadsjikistan fortsætter. Disse grusomheder må stoppe, hedder det i dokumentet.

I appellen fordømmer man især etnisk udrensning, voldtægt og mord på kvinder og børn. Alle religiøse samfund opfordres til at hjælpe børn og flygtninge fra konfliktområderne.

Walid Joumblat glad over pavens kommende besøg i Libanon

Beit Eddine (KIPA) - Walid Joumblat, overhoved for druserne i Libanon hilser pavens kommende besøg i Libanon velkomment. Vatikanets Radio meddeler, at Joumblat, efter at have deltaget i en maronitisk gudstjeneste i Beit Eddine, forsikrede om, at alle druser og kristne vil samarbejde om en passende modtagelse af paven. Dermed vil de udtrykke ønsket om en fredelig sameksistens mellem kristne og druserne.

Joumblat er minister i Libanon og ansvarlig for repatrieringen af de mange flygtninge, der forlod Libanon under borgerkrigen fra 1975-1990. Indtil videre er kun få af de titusindvis af kristne, der blev fordrevet af druserne i Shoufbjergene, vendt tilbage, siger Vatikanets Radio. Druserne er en religiøs sekt, der er opstået fra Islam omkring år 1100, og hvis lære er hemmelig.

Skt. Andreas Bibliotek i København rummer godt 35.000 bind teologisk litteratur. Ikke alle ved, at bibliotekets historie kan spores tilbage til det 17. århundrede. Pierre Grégoire O. P. beretter for k.o. om bibliotekets skæbne gennem tiden

En omtumlet historie

Af Susanne Wogensen

»Undertegnede, biskop Johannes von Euch, giver og skænker herved til Ansgarstiftelsen det mig tilhørende bibliotek, bestående af ca. 15.000 bind... Og knytter jeg til denne gave følgende vilkår: biblioteket skal benævnes »Det von Euchske Bibliotek« og opstilles i særlige til øjemedet passende lokaler... Biblioteket står under direkte tilsyn og administration af den øverste af paven ansatte gejstlige for de romerske katolikker i Danmark, der... drager omsorg for, at det i det væsentlige bevares uforandret.«

- Og ingen af disse betingelser er blevet overholdt! siger lederen af Skt. Andreas Bibliotek (som det kaldes i dag) p. Pierre Grégoire O.P. Af de 15.000 bøger er der i dag højst 5.000 tilbage. Biblioteket har i sin levetid været 18 forskellige steder, så det er mærkeligt, at der endnu er nogle bøger i det, bemærker Grégoire.

Ligger i Københavns centrum

I dag befinder biblioteket sig i lokaler, der tilhører det teologiske fakultet i København, med direkte adgang fra Købmagergade. Det er den smukkeste lokalitet, biblioteket endnu har haft, mener Grégoire. Et så centralt beliggende bibliotek i så glimrende rammer med over 35.000 bind kan virkelig yde brugerne en god service med hensyn til katolske teologiske bøger og tidsskrifter.

- Men Vikariatsbiblioteket, som det dengang hed, blev i virkeligheden grundlagt tidligere end 1905. Biskop von Euch gav nemlig sin bogsamling til noget, der allerede eksisterede. I tiden mellem reformationen og religionsfriheden havde de sydeuropæiske landes ambassader i København katolske kapeller. Når man følger disse kapeller, følger man biblioteket.

Første bog fra ca. 1660

Den mest værdifulde bog for bibliotekets historie kan man ved hjælp af stempler og indskrifter følge tilbage

til perioden omkring 1660. I den står navnet *Baron von Goessen, kejserlig ambassadør*, og om ham ved man, at han var i København mellem 1657 og 1661. Bogen er senere tilføjet et stempel, der viser, at den har været registreret i den østrigske ambassade i tiden mellem 1804 og religionsfriheden, hvor det, der nu hedder Skt. Ansgars kirke stadig var under protektion af den østrigske ambassade.

- Omkring 1670 lå den kejserlige ambassade i Østergade. Niels Steensen opholdt sig i København mellem 1672 og 1774 og boede hos sin søster på hjørnet af Købmagergade og Klareboderne. På det tidspunkt var han blevet katolik, og han gik ganske sikkert til messe i ambassaden. Da han allerede dengang var teologisk interesseret, er det sandsynligt, at han har gennemladet denne bog, fortæller Grégoire.

- Men vi ved fra gamle papirer, at der har været en bog, der er endnu ældre. Dens danske historie kan spores tilbage til 1647, hvor det katolske kapel lå ved

den spanske ambassade. Men denne bog gik desværre tabt ved en brand i 1944, beklager Grégoire.

Omkring 1919 blev biblioteket placeret i Bredgade 67 A. Det var i menighedsskolernes forhenværende gymnastiksal, som på det tidspunkt var et meget fugtigt og derfor dårligt sted at opbevare værdifulde bøger. Biblioteket havde derefter en meget omskiftelig skæbne, indtil biskop Theodor Suhr tog affære.

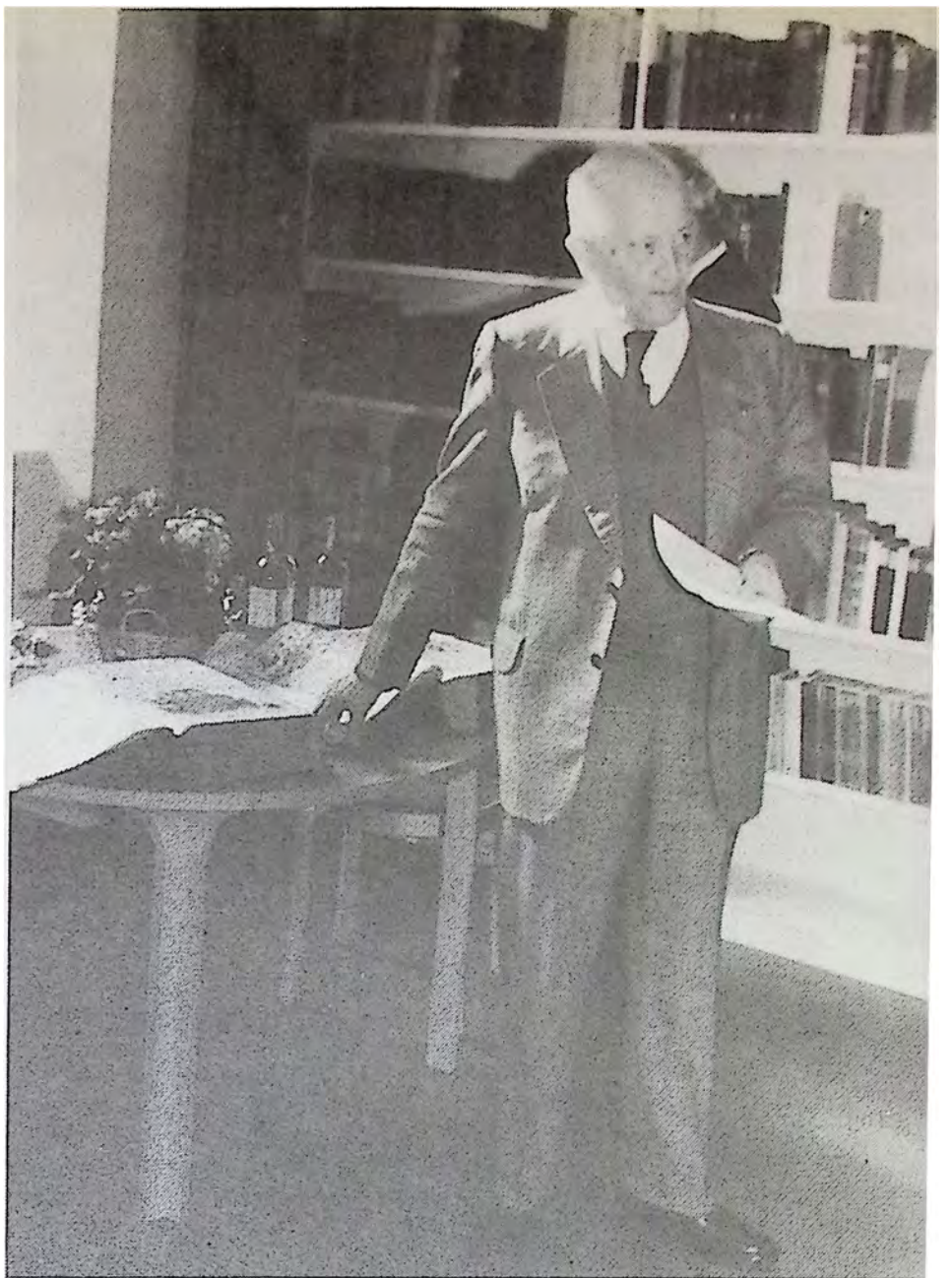
Værdifulde bøger gik tabt ved brand

I begyndelsen af fyrreerne forsøgte Suhr at få vikariatets bibliotek til at fungere. Der blev foretaget en registrering, og det flyttede tilbage til Bredgade 67. Men i 1944 indtraf en brandulykke, hvor man mistede mere end 2.000 bøger. Ilden begyndte netop det sted, hvor de værdifulde bøger var placeret. 42 gamle, kostbare bøger gik tabt, deriblandt fem inkunabler.

- Dagen efter jeg kom til Danmark i 1953 betroede biskop Suhr mig og mine medbrødre vikariatets bibliotek, fortæller Grégoire.

P. Pierre Grégoire O. P.

Pierre Grégoire viser to af de meget værdifulde bøger på Skt. Andreas Bibliotek. Den ene er Luthers Bibel fra 1543. Den anden, ligeledes en Bibel, stammer fra 1483 og er en inkunabel og i teknisk forstand, d.v.s. at den er trykt etspaltet fra et bræt, som var graveret. Foto: Knud Kluge.

Jeg gik ind i biblioteket, som i det store og hele havde stået urørt siden branden. Jeg har aldrig set bøger, der var dækket at så tykt et lag støv - og omgivet af hundredvis af edderkopper!

»Skt. Andreas Bibliotek« i Ordrup

Men der kom orden på biblioteket, da dominikanerne flyttede ind i Ordrup, takket være Jean-Pierre Duclos. De kom selv med 32 store kasser med bøger fra Frankrig. I de 23 år, biblioteket var i dominikanernes varetægt, foregik der betydelige indkøb.

- Et bibliotek er som et levende væsen: det har hele tiden brug for at få ny »næring« for at være i live. I de senere år, efter jeg blev leder af biblioteket, har jeg haft en lille vejledende kommission, der hjælper med at vurdere, hvilke bøger vi skal købe. I starten købte vi meget fransksproget, men i de senere år har biblioteket haft en anden indkøbspolitik. I dag køber vi mere tysk og amerikansk. Vi holder os à jour ved at gennemgå anmeldelserne i de 60 tidsskrifter, vi abonnerer på.

Et brændende ønske

Pierre Grégoire er meget tilfreds med de forhold, biblioteket har nu. I de sidste tre år har biblioteket haft eget budget - for første gang i dets historie. Tidligere klarede man sig med gaver, tilskud fra Frankrig, salg af dubletter o.s.v, indtil bibliotekets leder protesterede over de økonomiske forhold. Der er nu blevet ansat en daglig bibliotekar, Monica von Folsach, som sammen med fru Connie Probst, der har været biblioteket en trofast, frivillig hjælper i 30 år, kan vejlede brugerne.

Den anden ting, der glæder Grégoire, er aftalen

mellem Københavns Universitet og bispedømme som har resulteret i den nye centrale placering af biblioteket. Det er fortsat bispedømmets bibliotek, men universitetet stiller lokal til rådighed i det teologiske fakultet. Derved har lære og studerende mulighed for at anvende den værdifulde samling katolsk teologi, der findes på Skt. Andreas Bibliotek.

- Jeg har dog ét brændende ønske: at biskoppen er stand til at finde en afløser for mig som biblioteksleder, men det viser sig at være svært. Så jeg må forelses fortsætte, slutter den 85-årige p. Grégoire.

Magleåstræf

Palmesøndag den 27. marts 1994

Tag børnene med til Magleås og lad dem opleve Kristi Lidseshistorie fremstillet af børn fra Sct. Annæ Skole - som en forberedelse til påsken.

Kl. 14.00: Huset og parken åben - eftermiddagskaffe/te og kage. Kl. 15.00: Passionsspil i salen.

Pris: Kaffe/te/hjemmebag kr. 30,00 for voksne, gratis saftvand og kage til børnene.

Da Magleås annexbygning er blevet restaureret, vil der denne dag være lejlighed til at se resultatet af ombygningen.

Magleås' Styrelse

Der er mange myter om Qumran-rullerne. I fire artikler vil pastor Bjørn Højbo redegøre for, hvad man i dag ved om dem. De første to artikler bringes her, og de to sidste følger i næste nummer af k.o.

Hvordan fandt man »Skrifterne«?

Af Bjørn Højbo

Qumran ligger på den nordvestlige side af Det døde Hav. Fra søbredden ligger der først en flad slette, der strækker sig ca. 1 km ind i landet. Så hæver der sig en terrasse på ca. 50 meter. Her ligger den ruin, som siden 1948 har påkaldt sig verdens interesse. Bagved terrassen hæver der sig så nogle kalkklipper, forrevne og med mange huler i. Jeriko ligger ca. 12 km mod nord og oasen Ain Fesca ca. 3 km mod syd.

Det hele begyndte i 1947, da en ung araber *Mohamed edh Dhib* var på jagt efter et får, der havde forvildet sig fra hans hjord. Han kastede en sten ind i en hule for at se, om fåret var derinde. Så faldt han en underlig hul lyd, da stenen faldt. Han blev lettere forskrækket ved denne sælsomme lyd. Var det mon en djin (ond ånd)?

Dagen efter vendte han tilbage med sin fætter. De gik ind i hulen. Her fandt de forskellige potteskår samt nogle krukker med låg på. De tog låget af en af krukkerne og fandt i den 3 ruller

af læder beskrevet med bogstaver, de ikke kunne læse. En senere ekspedition gav også resultat. Da fandt de 4 andre ruller samt en del fragmenter af sådanne ruller.

De bragte disse ruller til en »antikvitethandler« i Bethlehem. Han mente, at det var syrisk skrift og bragte rullerne til Jerusalem til den syriske metropolit, der boede i St. Markusklosteret dér. Han købte fire og professor *Sukenik* fra det hebraiske universitet købte de tre andre. Metropolitten satte sig i forbindelse med »Den amerikanske skole for orientalsk videnskab« i Jerusalem for at undersøge, hvad det i det hele taget drejede sig om. Her blev man snart klar over, at det var noget særdeles interessant.

Så kom befrielseskrigen og staten Israels oprettelse. Metropolitten bragte sine ruller til Amerika, hvor de kunne være i sikkerhed. Disse blev senere solgt til den israelske stat og alle syv ruller plus nogle mindre fund var nu i staten Israels

besiddelse. Så fandt beduinerne an-

dre småting og – for at gøre en lang historie kort – gennemsøgte arkæologerne systematisk alle mulige og umulige huler for at se, om der skulle være andre ting at finde. Og det hele gav resultat.

Hvad fandt man så?

I alt har man fundet 11 huler med hele skrifter eller bidder af ruller. Det giver i alt 10 ruller, der næsten er intakte og tusinder af fragmenter.

Alene hule nr. 4 har givet 584 fragmenter, hvoraf ca. 80% mangler at blive definitivt udgivet, men er tilgængelige for forskere i fo-

tografisk form. Alt i alt fra de 11 huler er rundt regnet 350 af de 818 kendte tekster udgivet definitivt, d.v.s. ca. 40%.

Man må forstå, at det er et fantastisk arbejde. Først må man rense og konservere stykkerne. Så skal de fordeles efter skrifttyper og efter, om de er skrevet på læder eller papyrus. Det er et puslespil, hvor man ikke véd, om man har alle brikkerne – det er sjældent, og hvorledes skal de så samles? De, som arbejder med dem, skal også være bevandret i hebraisk, aramæisk og græsk. Det er jo ikke alle beskåret. Men de store tekster er udgivet og oversat på de fleste store sprog; vi har også en dansk oversættelse: »Dødehavsteksterne« med

noter ved Eduard Nielsen og Benedikt Otzen. Gads forlag 1959. Her kan man ved selvsyn se, hvad det drejer sig om.

For at slutte dette kan vi sige, at det stort set drejer sig om 3 grupper af tekster: 1) Gammeltestamentlige tekster, der altså er langt ældre end de manuskripter, som vi indtil nu har måttet støtte os på, 2) de såkaldte pseudoepigrafiske skrifter, dvs. jødiske skrifter, der ikke blev indlemmet i Gammel Testamente, men er af uhyre interesse for at forstå det åndelige klima, man bevægede sig i på Jesu tid, og 3) skrifter, som var særegne for Qumransamfundet, formodentlig forfattet af dem selv.

Den nu afdøde franske videnskabsmand, dominikaneren Baillet arbejdede i Jerusalem med at tyde fragmenter fra Qumranrullerne. Foto: KNA.

Udgravninger

Af Bjørn Højbo

Efter at man i Qumran havde fundet de mange ruller og fragmenter af skriftruller, begyndte man at fatte interesse for de ruiner, man ellers havde kendt i århundreder og som lå på den terrasse, vi fortalte om i foregående artikel.

Det viste sig hurtigt, at det ikke bare, som man hidtil havde troet, var nogle rester af et romersk fort fra tiden efter 70, (da Palæstina blev indtaget af romerne) og indtil 135, (da romerne endelig knuste jødisk modstand).

Det var langt mere kom-

pliceret. Da man gravede ned fandt man, at det ældste lag var et tårn og en cisterne fra 700-tallet f.Kr. Det var et tidligt israelitisk værk, formodentlig en befæstning af en eller anden art.

Det næste lag var et større bygningskompleks fra ca. 150 til 31 f.Kr. Denne datering baseres bl.a. på fundet af mønter, samt at der havde været et jordskælv i Palæstina i 31 f.Kr., hvilket en stor revne i en af trapperne i et af badebassinene vidnede om.

Så var der et tomrum til

ca. 4 f.Kr., da bygningerne igen blev beboede, restaurerede og udvidet. Denne periode blev afsluttet med romernes indtagelse og ødelæggelse af komplekset. Og endelig slog man fast, at der havde været en romersk forlægnings i nogle år efter den tid. Det er altså i alt fire perioder.

Hvem disse folk var, der havde boet her og havde skrevet rullerne og til sidst gemt dem i huler, før det hele gik i stå, ser vi på i næste artikel.

Hvem arbejdede med fundene?

En række videnskabsmænd fra adskillige lande tog del i forskningen. Vi kan nævne: Selve udgravningerne af ru-

inerne skete under lederskab af den kendte arkæolog *Roland de Vaux* (dominikaner, katolik, franskmand) og englænderen *G.L. Harding*, direktør for Jordaniens arkæologiske institut.

Andre tog sig af rullerne. Af de syv, der dannede det første oversættelseshold var der 3 katolikker (en polak, en franskmand og en amerikaner), dertil kom en anglikaner, en amerikaner, der var presbyterianer, en tysk lutheraner og en engelsk metodist. Det vil være for omstændeligt at opregne alle de øvrige, deres nationalitet og ikke mindst deres kompetence på området.

Alle var dog højt kvalifi-

cerede videnskabsmænd, der, som det fremgår, kom fra forskellige trosretninger, – ja, nogle endda agnostikere (hvis det kan berolige nogen).

Da grænserne mellem Jordan og Israel blev åbnet, kom der selvfølgelig også jødiske videnskabsmænd til.

Man behøver altså ikke at tvivle på disse menneskers kompetence, når de fremlægger deres resultater for os.

De brugte moderne arkæologiske metoder og, for skriftrullernes vedkommende, kulstof-14 metoden samt palæografiske metoder (for at se, hvor gamle skrifttyperne er).

Spørgsmålene rejser sig

først, når man skal til at fortolke materialet, både det arkæologiske og det dokumentariske. Det vil vi se lidt på i den næste artikel.

To bemærkninger bør vel tilføjes for læsernes skyld, der har stillet spørgsmål:

1) Vatikanet har kun haft at gøre med Qumran én gang, og det var i 1950-erne, da Vatikanerbiblioteket gav flere tusind dollars til arbejdet med at erhverve og tyde teksterne.

2) Til den, der spørger, hvad »kirken« mener om fundene, må man svare: Det er ikke »kirken«, der skal tolke fundene, men »videnskaben«. »Kirken« har her intet at sige. Det er ikke dens kompetenceområde.

Om os selv og det, vi tror på

P1 møder sine lyttere, og lytterne møder P1

Medierne er blevet en del af underholdnings-industrien, og det karakteristiske ved enhver industri er, at den skal tjene penge. Umidledbart kunne det se ud som om, der er valgmuligheder og frihed som aldrig før. Reelt har konkurrence og »frit marked« betydet, at alsidigheden er blevet svækket og målet for medie-industrien er blevet mindste fællesnævner.

Naturligvis kan den enkelte gøre noget ved det. Man kan lade være med at se »Lykkehjulet« eller »Dollars«, og i stedet få ordentlig føde ved at lytte til

P1! Men det er ikke bare den bulne magisterpegefiner, jeg hæver, når jeg blandt andet fra mit eget liv som medie-forbruger konstaterer, at de forførende kræfter er stærke. Medierne bruges i disse år i vidt omfang til at bedøve os som enkeltmennesker og som folk. Medierne gør noget ved os, og gør noget ved det, vi tror på.

Fra Palmesøndag til Langfredag

Vi har fået en idé, som vi håber gør noget ved det! I dagene fra Palmesøndag til Langfredag i år vil de perso-

ner og de emner, der i februar og marts måned behandles i programmet »Søndag morgen – Om os selv og det, vi tror på« være at træffe på Hotel Nyborg Strand. Med andre ord: P1 møder sine lyttere, og lytterne møder P1.

Rammerne er ideelle. Vi mødes på midten. Både geografisk og samværsmæssigt. Der bliver både korte foredrag og god tid til samtale. I større og mindre grupper. En aften lader vi båndoptageren køre og sender så resultatet ud af den elektroniske bølgelængde søndag efter påske.

Vi bag mikrofonerne skal nok lytte, så der måske ud af samværet opstår en eller flere ideer, som kan anvendes i de kommende programmer. For det er ikke os selv, vi mener, når vi kalder udsendelserne for

»om os selv.« Der skal to til en god udsendelse. Og den ene er den aktive lytter!

Vi inviterer altså til ægte kommunikation. Jeg håber, De tør. For det kan være farligt at kommunikere. Det kunne tænkes, at det

gør noget ved os selv og det vi tror på!

Man tilmelder sig ved henvendelse til Hotel Nyborg Strand, tlf. 65 31 31 31

Mogens Hansen
Programmedarbejder
Danmarks Radio P.

Døde

Mindeord om Birgitte Cohen

Midt i skolens arbejdsår blev vi ramt af en stor sorg, da *Birgitte Cohen* – lærer og kollega gennem 20 år –

stille sov ind den 20. januar efter en tapper, men forgæves kamp mod sin sygdom.

Ved bisættelsen fra Frederiksberg Kirke deltog mange af Birgittes nuværende og tidligere elever.

Birgitte var gennem årene en energisk og pligtfuld lærer. Hun var altid ambitiøs på sine elevers vegne, og mange kan i dag takke hende for deres gode dansk- og engelskkundskaber.

Vi vil huske hende som en, der ikke var bange for at tage et standpunkt. Hun var loyal både over for ele-

ver og kolleger, og man vidste altid, hvad hun stod for.

Hendes dejlige smil og smittende latter vil vi savne i vor hverdag.

Æret være hendes minde.

Kollegerne på
Skt. Ansgars Skole

John Dwight død

John Dwight, chefredaktør i 38 år for årsskriftet, *Skt. Ansgar Bulletin* i USA døde den 6. februar i en alder af 83 år. Han var ekspert i nordiske katolske forhold og han har ydet støtte til flere menigheder i de nordiske lande. Han blev begravet fra Skt. Thomas More Kirken på Manhattan. k

Radio- og tv-nyt Ved Klaus Møller-Jørgensen

Dagens tekst

DR-TV indleder en ny programserie søndag den 13. marts med titlen »Dagens tekst«. Programmerne tager udgangspunkt i den tekst, som Folkekirkens præster prædiker over den pågældende søndag. Teksten danner baggrund for en samtale i studiet. Udgangspunktet er ikke forkyndende eller på anden vis tekstligt: Hvad siger denne tekst almindelige mennesker i dag?

Søndag den 13. marts handler teksten om »livets brød« og bespisningen af de sultne. I studiet er tidligere skatteminister *Anders Fogh Rasmussen* samt *Bjarne Lenau Henriksen* fra Kirkens Korshær.

Søndag den 20. marts handler teksten om Maria og om de udstødte. I studiet er sygeplejerske *Ulla Fasting*, tidligere medlem af Det etiske Råd, samt *Helle Sylvest*, der beskæftiger sig med flygtninge.

For tilrettelæggelsen står *John Carlsen*, som har stået bag flere af TV-Provinsafdelingens mest vellykkede programmer. Programmerne sendes desværre meget sent, kl. 23,45 den 13. og kl. 23,54 den 20. marts. De varer ca. 30 min.

Jomfru Maria på P1

Den nye programserie på DR-TV koordineres i et vist omfang med P1's faste programspunkt søndage kl. 8.03: »Søndag Morgen – om os selv og det, vi tror på«, som også tager udgangspunkt i dagens tekst.

Søndag den 20. marts handler teksten som nævnt

bl.a. om Maria. *Mogens Hansen* har i den anledning en samtale med redaktør *Eivind Larsen*, Information, som gennem nogle år har interesseret sig levende for Marias plads i europæisk kulturhistorie.

I programmets anden del, »Tro i verden«, bringer *Anders Laugesen* først en samtale med en ung russisk pige om opfattelsen af Maria i Rusland. Dernæst er der en samtale med l. bibliotekar ved Det kongelige Bibliotek, *Jacob Thomsen*, om den katolske kirkes Maria-forståelse, bl.a. i forbindelse af debatten om at

indvie bispedømmet til Marias uplettede hjerte. *Jacob Thomsen* sidder i pastoralrådet og vil være læserne bekendt fra »katolsk orientering«s debatspalter.

DR-TV om nyreligiøs bevægelse

Fredag den 11. marts tegner DR's dokumentargruppe et portræt af den nyreligiøse bevægelse »Den hvide orden«. Det er en farverig sekt, som gennem snart 20 år har optaget danske disciple. For tilrettelæggelsen står *Gitte Rabøl*. Dokumentargruppen er kendt for sine dybdeborende og ofte afslørende programmer. Udsendelsen bringes kl. 21,30.

Tidsskrifter

»Levende Vand« nr. 1/94:

Midtvejskrisen

Tidsskriftet »Levende vand«s første nummer i 1994 har midtvejskrisen set ud fra mystikeren *Johannes Tauler* som hovedtema. Artiklen er skrevet af cand.mag. *Bente Jensen*.

Dominikaneren *Johannes Tauler* (1300-1361) var elev af *Mester Eckhart* og en kendt omrejsende prædikant og åndelig vejleder.

Midtvejskrisen – Guds nådes værk

Set med troens øjne er midtvejskrisen et *nådens værk* – et aspekt, som sjældent optræder i den omfangsrige litteratur om livsmidten, men som for *Tauler* er helt afgørende: I krisen

er det Gud selv, der virker i menneskets hjerte for at åbne det for Ham og befri det for dets selvbedrag.

Artiklen giver en beskrivelse af krisens kendetegn og eksempler på, hvordan man kan forholde sig til den. Der gives både en religiøs (*Tauler*) og en psykologisk indfaldsvinkel (*Jung*).

Øvrige indlæg i »Levende vand« er skrevet af læge *Flemming Kieler*: »Fødsel til frihed«, og af *Grethe Livbjerg*: »At dø – for at leve«.

»Levende vand« udkommer 4 gange årligt og koster i abonnement kr. 95,- pr. år. Løssalg kr. 30,-.

ks

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Sakramentskirken

Lørdag d. 12. marts retrætedag, ledet af *Marianne Powell*. Begynder kl. 10 og slutter med messen kl. 17. Madpakke medbringes. Alle er velkomne.

Magleåstræf

Søndag d. 13. marts kl. 15.
Forfatter *Niels Birger Wamberg* fortæller om »Digtere i Nordsjælland«.
Kl. 14: Kaffe/te og kage i stuerne.
Kl. 15: Foredrag i salen.
Pris: Kr. 30,00.
S-tog til Birkerød station, bus 328 til Magleås/Høsterkøb.
Magleås' styrelse

Sygedagen

afholdes torsdag den 10. marts kl. 14.00 i Skt. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorunder der er mulighed for at modtage »De syges Salvelse«.

Efter messen mødes vi til eftermiddagskaffe.

Tilmelding bør ske til Deres eget sognekantor inden 8. marts – eller undtagelsesvis til Skt. Lioba Kloster – tlf. 31 71 48 72. Med venlig hilsen

De Syges Katolske Forbund

Skt. Ansgars Kirke

Torsdag d. 10. marts kl. 19.30 koncert med blæserkvintetten »Quintus Novus« og organist *Rolf Tønshoff*. Der spilles værker af bl.a. Bach, Haydn & J. Ibért. Gratis adgang.

Skt. Knud Lavards Kirke

Stort menighedsmøde afholdes onsdag d. 16. marts 1994 kl. 19.00.
Emne: Alt om menigheds- og pastoralrådsvalget. Vi har bedt formanden for forvaltningsrådet, hr. B. Bevort om at være dirigent, idet vi forventer, at hele menigheden kommer – også du. Vi hører gerne dine meninger og visioner om Skt. Knud Lavard menigheds fremtid. De indtil denne dag tilmeldte kandidater vil blive præsenteret. Vel mødt!

Valgstyrelsen

Det sker på Magleås

Ti. d. 8. – fr. d. 11.3:

Unesco-skoleprojekt.

Fr. d. 11. – lø. d. 12.3:

Dansk lærerforening.

Lø. d. 12. – sø. d. 13.3:

Stenogildet.

Sø. d. 13.3 kl. 14:

Magleåstræf: *Niels Birger Wamberg*

Ma. d. 14. – on. d. 16.3:

Birkerød Kommune.

Ma. d. 14. – ti. d. 15.3:

Undervisningsministeriet.

Ti. d. 15. – on. d. 16.3:

Team Danmark.

On. d. 16. – fr. 18.3:

Gymn. skolerne Klassikerforen.

To. d. 17.3:

Tandlægenes nye Landsforening.

Fr. d. 18. – sø. d. 20.3:

Danmarks Journalisthøjskole.

Lø. d. 19. – sø. d. 20.3:

Lourdes-gruppen.

Ma. d. 21. – fr. d. 25.3:

Studievejlederforeningen.

Sø. d. 27.3 kl. 14:

Magleåstræf: Passionsspil.

Ma. d. 28. – on. d. 30.3:

AMU-center, Hillerød.

Bibelen og den nye oversættelse

Indhold, oprindelse, aktualitet, oversættelsesproblemer m.m.
Foredrag af pastor dr. theol. *Bjørn Højbo*
Mandag den 21. marts 1994 kl. 19.30
Menighedssalen Jesu Hjerter Kirke, Stenogade 4B, København V.
Alle interesserede hjerteligt velkomne.

Sangere til Oliemessen

Til Oliemessen, der finder sted i Skt. Ansgars Kirke tirsdag den 29. marts kl. 17.00 søges sangere. Der er prøve samme dag kl. 16.00 i menighedslokalerne, Bredgade 69 A.
Der synges Erling Rasmussens oliemesseliturgi. Interesserede kan tilmelde sig samt evt. rekvirere noter hos Rolf Tønshoff, tlf. 3122 5690.

Katolsk Arbejderaktion

Afholder sin 68. retræte den 8. til 10. april 1994 på Magleås. Ankomst fredag efter kl. 19.00 og hjemrejse søndag kl. 14.00.

Retrætens emne er **Befrielsesteologi**
Foredragsholder: Vincent Duclos.
Pris 500 kr. med mulighed for tilskud.

Tilmelding senest 1. april 1994 til George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1.tv. 2100 København Ø. Tlf. 39 29 51 10 mellem kl. 17.00 og 19.00.

DUK-kalender

Firmelse Øst weekend den 18.3.-20.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Sjælland og Lolland-Falster.
Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 25.2.94.

Romerodag den 24.3.94 i Helligåndshuset i København.
Tilmelding er ikke nødvendig. Mad og drikkevarer kan købes.

Firmelse Vest weekend den 25.3.-27.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 4.3.94.

Ungdomsmesse den 27.3.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Lejrledelseskursus den 15.4. - 17.4.94 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1994.
Kurset er gratis.
Tilmelding senest den 25.3.94.

Ungdomsmesse den 24.4.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantlederkursus den 29.4. - 1.5.94 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.
Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).
Tilmelding og betaling senest den 8.4.94.

Ungdomsmesse den 29.5.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Samlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Åsebakken 1994 Valfartskor

For at festliggøre messen og andagten ved årets valfart søndag den 29. maj indbydes alle, der kan lide at synge, til at medvirke i et kor, som sammensættes til lejligheden. Alle interesserede bedes senest 16. april tilmelde sig hos

Bjørn Rasmussen 33 12 92 25

Den nordiske valfart til Lourdes

6. juli til 13. juli 1994,
8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel ..... kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« ..... kr. 4.800,00

Unge ..... kr. 3.200,00

Biskop Hans L. Martensen og biskop Alfred Jolson deltager i denne 25 års jubilæumsvalfart. Præster, læger og sygeplejerspersonale ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes

Georg Høhling, Skovgårdsvej 11,
2920 Charlottenlund,
tlf. 31 64 12 56.

Telefax: 31 64 12 61. Giro 9 00 05 93.

Magleås-arrangementer

Sø. d. 13.3.94 kl. 15.00:
Mag.art. Niels Birger Wamberg fortæller om »Digtere i Nordsjælland«. Der er kaffe/te og kage i stuerne fra kl. 14.00.
Pris kr. 30,-.

Sø. d. 27.3.94 kl. 14.00:
»Passionsspil« v/ elever fra Sankt Annæ Skole. Kaffe/te, saftevand og kage.
Pris: Voksne kr. 25,-, børn gratis.

To. d. 31.3. - ma. d. 4.4.94:

Påskerefugium

Lø. d. 7.5.94 kl. 9.00:

»Havedag«
v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

To. d. 23.6.94 kl. 17.00:

Midsommertræf

Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94:

Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:

Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:

»Havedag«
v/Hanne Brixtofte Petersen,
Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

S-tog til Birkerød station.

Bus 328 til Høsterkøb.

Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Døde

R.I.P.

fhv. telefonovermonter ved KTAS
Kjeld Ulrich Simonsen

★ 6.6.1923

† 5.2.1994

har efter lang tids sygdom

endelig fået fred.

Sonja, Pio, Ingrid og

Camilla, Lars og Lotte.

Vores elskede

**Marianne
Anna Marie
Sophie Bjerstedt**

er gået hjem til Gud den 10.2.1994

Familien Wulffsberg

Bisættelsen har fundet sted.

Diverse

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

RADIO STENO - KATOLSK LOKALRADIO

Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Kbhv. Ø,
Giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.

21.00: Åbent Forum - debatprogram

22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Mandag: »På Hørrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.

Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.

10.3.: Elisabeth Løvland Macko, næstform. i DUF.

17.3.: Georg Høhling, Foreningen af Katolske Skoler.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eff.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

+ BEGRAVELSER LIGBRÆNDING +

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Murermester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Billtlf. 30 86 26 09

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR
Jørgen Brangstrup
Skt. Olsogade 10 - Roskilde - 42 45 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Katolikkers bedesteder skal nu registreres i Kina

Fortsat fra forsiden

Anthony Sui-ki, der bor i Hongkong og forsker i kirkerne forhold i Kina, henviser til, at katolske grupper, der nægter at lade deres institutioner registrere hos myndighederne, må regne med straffeforanstaltninger. Bestemmelsen om, at udenlandske præster kun må prædike for religiøse sammenslutninger på provins- eller højere niveau, betyder, at katolikkerne på landet lades i stikken. Der er langt flere katolikker på landet end i byområderne.

Den kinesiske regering har offentliggjort forordningerne 144 og 145 den 31. januar. Nr. 144 har titlen »Bestemmelser vedrørende administrationen af religiøse aktiviteter for udlændinge inden for Folkerepublikken Kinas grænser«. Paragraf 13 siger, at det er forbudt for udlændinge at grundlægge og lede sammenslutninger og institutioner for at hverve tilhængere, drive missionsvirksomhed eller indsætte personer i religiøse funktioner. Ingen religiøse publikationer eller audiovisuelle produkter må

indføres i Kina, som ikke er til den besøgendes personlige brug eller hvis indhold kan anrette samfundsmæssige skader.

Udlændinges ret til aktiviteter

Udlændinge må holde foredrag og prædike på anerkendte steder, hvis de er indbudt af religiøse organisationer på provins- eller højere niveau. De må deltage i religiøse arrangementer på anerkendte religiøse steder og indbyde kinesere i religiøse funktioner. Desuden må de vikariere for kinesere ved dåb, bryllup, begravelse, samt taoistiske og buddhistiske ceremonier.

Uddannelse er tilladt

Udlændinge har lov til at studere og undervise på anerkendte institutioner, og de må udvælge kandidater til en religiøs uddannelse i udlandet, hvis dette ikke overskrider lovens grænser. Hvis loven overtrædes, modtager udlændingen en advarsel eller han strafforfølges, hvis forseelsen anses

for at være kriminel.

Forordning 145, »Bestemmelser om administrationen af steder til religiøs aktivitet« indeholder 20 paragraffer. Først defineres religiøse steder og deres lov-mæssige anvendelse fastlægges. Religiøse steder skal registreres af staten. Der redegøres for hvorledes de skal ledes, den statslige overvågning og mulighederne for, at religiøse sammenslutninger kan appellere afgørelser.

Må ikke true den nationale enhed

Religiøse aktiviteter må ikke true den nationale enhed, solidariteten mellem etniske grupper, den sociale stabilitet og borgernes fysiske sikkerhed, eller være i modsætning til det statslige uddannelsessystem.

De nye forordninger fremviser stor lighed med de instruktioner, der i slutningen af 80'erne blev udstedt i provinserne Fujian, Gansu, Guangdong, Henan og Hebei, samt i den autonome region Xingjiang.

I fængsel for at fejre messe

Hongkong (KIPA) - Fem gejstlige, deriblandt to biskopper er blevet arresteret i Kina. De fængslede præster er fra provinsen Hebei i den nordøstlige del af Kina og tilhører den Rom-tro undergrundskirke.

Ifølge katolske kredse i Hongkong blev biskop Jia

Zhigou arresteret af ukendte grunde den 7. januar. Biskop Joannes Hansei blev allerede arresteret i november kort efter en messe. Præsterne Zhang Li og Chu Tai er dømt til et år i arbejdslejr. De blev arresteret i november. Den femte præst, Placidius Pei Rong-

gui er atter fængslet. Han sad i fængsel fra 1989 til 1992, fordi han havde fejret messe.

Den amerikanske kongresmand, Chris Smith oplyser, at generalvikaren i bispeddømmet Baoding, Su Zheming blev arresteret af det kinesiske politi kort efter en samtale med Smith. Su tilhører også undergrundskirken og har allerede været 15 år i fængsel.

Paven imod medlidenhed ved domsafsigelser

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II har advaret medarbejderne ved Den romerske Rota mod at slække på sandheden af medlidenhed eller næstekærlighed. Medarbejderne ved den næsthøjeste kirkelige domstol var for nylig i audiens hos paven.

Paven kræver, at man

overholder sandhedsprincipperne, selv om det ikke altid er nemt, da sandhed er tæt forbundet med retfærdighed. Han beklager, at netop i »Familieåret« er familien som institution truet af en ofte forkert opfattelse.

Også ægteskaber i alvorlige vanskeligheder må ikke

betragtes som ugyldige. Han advarer mod fristelsen til i misforstået medlidenhed at ignorere den kirkelige lovgivning. Selv om man kan nå et sjælesørgisk korrekt mål, må sandhed og retfærdighed aldrig træde i baggrunden.

Salesianerpræsten Adriaan Herman Van Luyn er blevet viet som Rotterdams nye biskop. Han efterfølger Ronald Bär, som fratrådte embedet i marts 1993.

Glæde over kroatisk-serbisk tilnærmelse

Beograd (KIPA) - Den katolske ærkebiskop af Beograd, Franc Perko glæder sig over de nyeste skridt i normaliseringen af forholdet mellem serbere og kroater.

Konflikten mellem serbere og kroater er et hovedproblem på Balkan. Bilæggelse af denne strid vil være af afgørende betydning for freden i området, siger Perko. Åbningen af permanente diplomatiske »kontorer« for modparten i henholdsvis Zagreb og Beograd er konkrete skridt til forso-

ning mellem de to folk, erklærer ærkebiskoppen.

Oprettelsen af de to kontorer har også praktisk betydning for bispekontoret Beograd. Talrige personer har de sidste par måneder henvendt sig til bispekontoret for at få hjælp med at opnå visum eller for at få kontakt med slægtinge. Det var bispekontoret ikke ret godt i stand til at varetage, da det ikke repræsenterer Kroatien. Han håber derfor, at de nye kontorer kan hjælpe i disse sager.

Konference om kristen tro og menneskeligt fjendskab

Moskva (KIPA) - Patriarkatet for den russisk-ortodokse kirke forbereder en international og interkonfessionel konference om emnet »Kristen tro og menneskeligt fjendskab«. Den skal afholdes i juni.

På et forberedende møde i Danilov-klosteret i Moskva, hvor patriarkatet har til huse deltog foruden repræsentanter for den russisk-ortodokse kirke og folk fra Kirkernes Verdensråd og fra forskellige europæiske katolske bispekonferencer, samt repræsentanter for den katolske kirke, den evangeliske kirke, den georgiske, den armenske og gammelkatolske kirke i Rusland.

På konferencen vil man

diskutere metoder til at undgå nationale og religiøse konflikter i det forhenværende Sovjetunionen. Særligt vil man beskæftige sig med, hvordan den kristne tro kan bidrage til at overvinde nationale fjendskaber. Man ønsker, at de kristne kirker virker som en stabiliserende faktor i

spændte områder.

Det er første gang, der gennemføres en konference med deltagelse af mange konfessioner, siden Sovjetunionen blev opløst. Man har indbudt repræsentanter fra ikke-kristne trosfund som jagttagere ved konferencen.

Katolsk universitet i Sydkorea

Rom (KIPA) - Bispeddømmet Inchon i Sydkorea har af undervisningsministeriet fået tilladelse til at bygge et katolsk universitet. Det bli-

ver det syvende katolske universitet i Sydkorea. Byggeriet starter i juni i år og ventes at starte sin virksomhed i 1996.

Kardinal François Marty, fra 1968 til 1981 ærkebiskop af Paris, har principielt altid kørt i Frankrigs mindste bil. Det kostede ham livet, da hans 2 CV gik i stå i en baneoverskæring ved Villefranche-Rouergue den 16. februar. Kardinalen blev 89 år. Han sad selv ved rattet. Fotos KNA

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør),
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær),
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaratin
og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 23. marts

Dødehavsrullerne, side 5

Jan Lange om pastoratrådet, side 6-7

En påskemeditation, side 9

Orientering fra sognene, side 10-15

Kopterne med til synoden, side 16

Paven skriver brev til familien

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II mener, at den moderne familie er truet fra mange sider. Han opfordrer de ansvarlige i samfundet til at tage de nødvendige foranstaltninger til at beskytte den. I »Pave Johannes Paul IIs brev til familierne«, som blev offentliggjort 22. februar, nævnes arbejdsløsheden som en af de største trusler mod familien, og paven kræver »modige løsninger« for at afhjælpe den.

Nedbrydende tendenser

Det over 100-sider lange dokument advarer også mod nedbrydende tendenser, som statslig anerkendelse af ægteskabslignende forhold, tvivlsomme programmer for seksualundervis-

ning, abort, manipulation med fostre samt porno og vold i fjernsynet. Det understreges, at kun en forbindelse mellem mand og kvinde kan anerkendes som ægteskab.

Moderskab er også en slags erhvervsarbejde

I anledning af FN's Familieår 1994 betoner paven, at familien er den fundamentale celle i samfundet og grundlaget for en »kærlighedens civilisation«. Johannes Paul II fremhæver mandens og kvindens lige værdighed og går ind for, at kvindens arbejde i familien anerkendes og opvurderes.

»Kvindens »besvær« med at bringe barnet til verden, nære og pleje det og, særligt i dets første leveår, tage sig af dets opdragelse, er så stort, at det ikke behøver at frygte sammenligning med et hvilket som helst erhvervsarbejde,« hedder det i brevet. Moderskabet og det dermed forbundne arbejde bør derfor have en passende »økonomisk anerkendelse«.

Paven henvender sig i brevet til »den konkrete familie« i hele verden og opmuntrer den til at stå sammen også i krisetider. Han understreger betydningen af ægteskabets uopløselighed og anbefaler, med henvisning til pave Paul VI's rundskrivelse »Humanae vitae«, ansvarligt forældreskab. Han appellerer til ægtepar om at holde sig åbne for livets videregivelse. »Man kan ikke kunstigt adskille de to dimensioner ved ægteskabet, nemlig forening og forplantning, uden af angribe den dybeste sandhed om den ægteskabelige akt,« skriver paven.

Barnet som gave eller som statistisk hændelse

Johannes Paul II beklager, at et barn i dag ofte ikke ses som en gave, hverken af forældrene eller samfundet. Et menneskes fødsel er ofte slet og ret en statistisk hændelse, som registreres som en del af befolkningstilvæksten.

Fortsætter på bagsiden.

Massakren i Hebron

Rom (KIPA) - Massakren i moskéen i Hebron er blevet skarpt fordømt af Vatikanet. Vatikanets talsmand, Joaquin Navarro-Valls betegner det blodige attentat, hvor en israelsk bosætter dræbte mindst 50 mennesker, som en »holdningsløs voldshandling«.

Det er en skærpene omstændighed, at attentatet blev forøvet på et helligt

sted mod bedende mennesker og at det skete i et øjeblik, hvor freden er ved at blive mulig. Navarro-Valls håber, at attentatet ikke vil forlænge lidelsen og hadet i det hårdt prøvede land. Vatikanet gav udtryk for medfølelse med ofrene og håb om, at freden snart må kunne skabes dér, hvor uskyldigt blod har flydt.

Ønsker forsoning med den katolske kirke

700 anglikanske præster anerkender paven og Det andet Vatikankoncil

London (KIPA) - Fem anglikanske biskopper og 570 præster og diakoner har erklæret, at de vil søge forsoning med den romersk-katolske kirke. I en erklæring, der er offentliggjort i London i februar, skriver de un-

dertegnende, at de »tror på alt, hvad den ene, hellige, katolske og apostolske kirke lærer og tror, og på det, Det andet Vatikankoncil har besluttet«. Ligeledes understreger de, at de anerkender paven som den uni-

verselle kirkes øverste hyrde, og at de ser sig selv som medlemmer af denne kirke.

Tolkes som ønsket om konversion

Andre 130 præster og to biskopper har underskrevet et lignende dokument, hvori de anerkender paven. I sammenhæng med, at generalsynoden for Church of England netop har sat de retningslinier i kraft, der tillader kvinder at blive præsteviet, vurderes erklæringerne som en tilkendegivelse af ønsket om konversion. De første anglikanske præstevielser af kvinder ventes at finde sted i marts i Bristol.

Overraskende

Formanden for Det pavelige Enhedsråd, kardinal Edward Idris Cassidy er overrasket over det store antal anglikanske gejstlige, der vil konvertere til katolicismen. Han har tidligere hørt tale om mellem 150 og 100 præster og tre biskopper.

Kardinalen bekræfter, at den katolske kirke er parat til at optage konvertitterne efter de retningslinier, som de katolske biskopper i England har fastsat. Det nævnte store tal vil ganske vist give nogle praktiske problemer, men de kan løses, siger Cassidy.

I disse dage opføres der passionsspil mange steder i Europa, her i byen Bensheim i Tyskland. Foto: KNA.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Over 100.000 mennesker på flugt i Sudan

Aachen (KIPA) - Den katolske biskop af Torit i det sydlige Sudan, *Paride Taban* har appelleret til det internationale samfund om at øve pres på regeringen i Khartoum for at få standset bombardementerne af flygtningelejrene i Sydsudan.

Til det internationale katolske missionsværk »mission« i Aachen siger biskoppen, at mere end 100.000 mennesker er blevet tvunget

på flugt til Uganda og Kenya efter angreb fra regeringstropper.

Det amerikanske »Catholic Relief Service« forsøger at levere nødhjælp fra Uganda, men bliver systematisk forhindret i det af regeringen. Desuden er vigtige veje og broer ødelagt. Så man må bringe pakkerne 50-60 km til fods gennem busken. Derfor har istandsættelsen af vejnettet højeste prioritet, og dette kan

kun opnås ved et massivt pres på regeringen fra FN's side. Han opfordrer hjælpeorganisationerne til at levere værktøj, så reparationerne kan gå i gang.

Kritik af FN

Taban kritiserer FN's passivitet. FN ved gennem deres hjælpere på stedet, at de bombede lejre ikke er militærlejre. Den sudanesiske regering forsøger gennem terrorangreb at fordrive

hundretusindvis af civile. »Vi har i årevis gentaget vores krav om, at der oprettes sikkerhedszoner for at beskytte uskyldige mennesker.«

Det er især den vestlige verdens manglende handlekraft, biskoppen kritiserer. De afrikanske naboer har startet flere fredsinitiativer, men de er ikke stærke nok, så længe de ikke støttes af landene på den nordlige halvkugle, siger Taban.

Biskop Paride Taban, Sudan appellerer til det internationale samfund.

Vatikanet opfordrer til solidaritet

Rom (KIPA) - Med en kontinental solidaritet kan fattigdommen i Latinamerika og Nordamerika overvindes, siger den apostoliske nuntius i Mexico, ærkebiskop *Girolamo Prigione*. Alle amerikanere skal have mulighed for en »hel udvikling« og et værdifuldt liv, sagde han på et møde for Organisationen for Amerikanske Stater (OAS).

Ærkebiskoppens tale er offentliggjort i Vatikanet. Det hedder videre i talen, at 66 mio. mennesker i Latinamerika lever i den yderste

fattigdom. Men også i Nordamerika er der en udbredt fattigdom. Prigione betegner det stigende antal fattige som en direkte trussel mod demokratiet.

Samtidig henviser han til farerne ved en økonomi, der ikke har en solid etisk basis. Økonomi- og handelsreformer i Amerika skal tage hensyn til de dårligst stillede. Det er nødvendigt at tage forholdsregler mod den voksende arbejdsløshed. Ligeledes må det forhindres, at visse områder udelukkes fra økono-

misk vækst og velstand op-

hobes andre steder. Prigione deltog som observatør i et OAS-møde, hvor man diskuterede det

interamerikanske samarbejde om udvikling. I mødet deltog også den amerikanske udenrigsminister, Warren Christopher.

Fordømmer voldsomheder i Zaire

Kananga (KIPA) - Ærkebiskop *Martin-Léonard Bakole wa Ilunga* af Kananga i Zaire protesterer mod voldsomhederne i bispedømmet, der førte til mordet på en præst.

I en rundskrivelse for-

dømmer han volden, der førte til, at ærkebiskoptoret blev stormet i november, og præsten, *Jean Mukoma Midiandambo* koldblodigt blev myrdet.

Under voldsbølgen blev også andre klostre, præste-

seminarier, præstegårde og kirkelige skoler angrebet og plyndret. Volden blev begået dels af soldater, dels af kristne i omegnen, beklager ærkebiskoppen.

Ilunga opfordrer befolkningen til en samvittigheds-

ransagelse, for volden tyder på et beskadiget forhold mellem Kanangas befolkning og deres præster. Zaire er det land i Afrika, der har flest katolikker.

Dansk Katolsk Missionskreds samler penge ind til præstestuderende i Asien og Latinamerika

Støtte direkte fra kirke til kirke

Af Susanne Wogensen

- Det er blevet sværere og sværere at få folk i Vesten til at forstå, at de også skal støtte det egentlig kirkelige missionsarbejde. Når Caritas samler penge ind, er det til projekter, som der er almindelig forståelse for. Men støtte fra kirke til kirke - det er ofte almisser. Det siger pastor *Jesper Fich*, der

er med i Dansk Katolsk Missionskreds.

Derfor har Dansk Katolsk Missionskreds (DKM) nu i fire år samlet penge ind til præstestuderende i den tredje verden. Der er i løbet af perioden blevet sendt over 300.000 kr. til 16 præstestuderende: 7 i bispedømmet Khulna i Bangla-

desh, 3 i bispedømmet Dili i Øst-Timor, 2 i bispedømmet Cali i Colombia og 4 jesuitstuderende i Tamil Nadu i Indien. De første af de præstestuderende, DKM har støttet, er ved at være færdige med deres uddannelse.

Kirkerne er i rivende vækst

Kirkerne i Afrika, Asien og Latinamerika er i rivende vækst. Men der er stor mangel på præster. Det er ikke ualmindeligt, at en præst betjener 25.000 mennesker. En præst betyder nye muligheder for kirken i området. For DKM er det ligeledes vigtigt, at menighederne bliver betjent af præster, der ved noget om teologi. Det er den bedste garanti mod den tiltagende fundamentalisme, man ser mange steder. Samtidig er kirken ofte primus motor i udviklingsarbejder og forsvar af menneskerettighederne.

DKM fungerer på den enkleste og billigste måde. Kredsen består foruden af *Jesper Fich* af sr. *Susanne Hoyos*, *Inger Andersen* og pastor *Reinhold Sahrer*. De er både juridisk ansvarlige og står for det praktiske omkring indsamlingen i Danmark og kontakten med modtagerne. Bl.a. derfor kan omkostningerne holdes på et lavt niveau: 97,20 kr. af hver indsamlet 100 kr. kommer frem til de præstestuderende.

Personlige kontakter

Det er først og fremmest ved personlige kontakter, at DKM får sine bidragydere. Der er tale om »mange bække små«: de fleste betaler 50 eller 100 kr. hver måned. Årsomsætningen er omkring 80.000 kr.

Et sådant beløb lyder måske ikke af så meget. Men det koster kun 40 dollars (ca. 280 kr.) om måneden at betale for en præste-

studerende i Bangladesh. Det dækker det hele, både leveomkostninger og studierne. DKM oplyser, at en præstestuderende i Bangladesh og Indien får knap 4.000 kr. om året. Det betyder, at et teologi-studium kan gennemføres for blot 20.000 kr.

En anden grund til de lave administrationsomkostninger er, at der ikke er noget mellemlid. Pengene sendes direkte til biskopperne. Derimod er der ingen personlig kontakt mellem DKM og den enkelte præstestuderende. Man ønsker ikke, at en præst skal stå i taknemmelighedsgæld til nogle danskere. Derfor modtager han blot et stipendium, som biskoppen har til rådighed.

Den første kontakt mellem DKM og biskopperne er kommet i stand ad forskellige veje. DKM tilbyder biskoppen at betale for en eller flere præstestuderende i 5 år, som er den tid, et teologi-studium tager. Det gælder for DKM om at finde balancen mellem på den ene side at sørge for at hjælpe så mange som muligt og på den anden side at kunne holde løftet om at finansi-

ere et fuldt præstestudium. Biskopperne skriver jævnligt tilbage til DKM. Biskoppen i Khulna skrev, at tilskuddet fra Danmark havde bevirket, at de kunne optage flere studerende. Han var faktisk i den situation, at han måtte afvise egnede unge mænd, der gerne ville være præster, fordi han ikke havde midler til at give dem en præstedannelse.

Brev fra Indien

Selv om man ikke har personlig kontakt med de præstestuderende, er bidrag til DKM ikke anonyme. Det vidner dette brev fra Tamil Nadu om, skrevet af *Donald Arokiam SJ*: »Hjertelig tak for jeres venlige hjælp. I dag er priserne på dagligdags fornødenheder steget så meget, at det er blevet et stort problem at skaffe det økonomiske grundlag for vores præstestuderende. Så da jeres brev kom, blev jeg utrolig glad. Det er en pudsigt ting, at mennesker, vi nærmest ikke kender, kan være os til så kærlig hjælp.«

Magleåstræf

Palmesøndag den 27. marts 1994

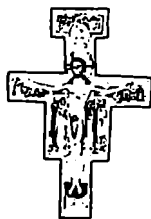
Tag børnene med til Magleås og lad dem opleve Kristi Lidseshistorie fremstillet af børn fra Sct. Annæ Skole - som en forberedelse til påsken.

Kl. 14.00: Huset og parken åben - eftermiddagskaffe/te og kage. Kl. 15.00: Passionsspil i salen.

Pris: Kaffe/te/hjemmebag kr. 30,00 for voksne, gratis saftvand og kage til børnene.

Da Magleås annexbygning er blevet restaureret, vil der denne dag være lejlighed til at se resultatet af ombygningen.

Magleås' Styrelse

Digterpræsten Ernesto Cardenal besøger Danmark

Tirsdag den 12. april medvirker den tidligere minister i en messe i Skt. Ansgars kirke i København

I april besøger den nicaraguanske digterpræst Ernesto Cardenal nogle europæiske lande, bl.a. Tyskland, Sverige og Danmark.

Tirsdag den 12. april kl. 19.00 vil han således medvirke ved en messe i Skt. Ansgars kirke i København. Bagefter, kl. 20, deltager han i et offentligt arrangement i menighedssalen, Bredgade 69A.

Her vil han fortælle om

sin digtsamling, »Cantico Cosmico«, kosmiske hymner. Bogen, der kom i 1989, består af 43 »cantica«, der er blevet til over 30 år. Cardenal sammenkæder en række modsætningsfyldte begreber, det synlige og det usynlige, videnskab og poesi, individ og fællesskab, religion og natur i de 43 hymner, der samtidig er knyttet til forskellige afsnit af Latinamerikas historie. Desværre findes bogen endnu

ikke på dansk. En amerikansk oversættelse kom i 1993 og er på 484 sider! Der findes også en tysk udgave.

Præsten og digteren Ernesto Cardenal grundlagde i 1960'erne et lille ø-samfund i Nicaragua-søen. Det fungerede i en årrække som et kristent kulturcentrum under navnet Solentiname. Her startede landets første poesiværksted og malerskole med deltagelse af områdets bønder og fiskere.

Solentiname blev ødelagt af Somozas nationalgarde i 1978, men blev genopbygget efter revolutionen.

En bog af Ernesto Cardenal, der udkom på dansk i 1984, fortæller herom: »Evangeliet fra Latinamerika, bønder fra Solentiname maler og fortæller«.

Præst og kulturminister

Ernesto Cardenal indtrådte som kulturminister i den første sandinist-regering. Medens hans bror, Fernando Cardenal blev udelukket af jesuitter-ordenen, fordi han var medlem af regeringen som undervisningsminister, lykkedes det Ernesto trods påtale at undgå afskedigelse som præst.

Alle tre præster, der var medlem af regeringen - foruden Cardenal-brødrene var det udenrigsminister Miguel D'Escoto - opfattede deres arbejde i regeringen som en naturlig konsekvens af deres religiøse overbevisning. Som et kompromis undlod de dog at udføre kirkelige handlinger, så længe de var med i regeringen.

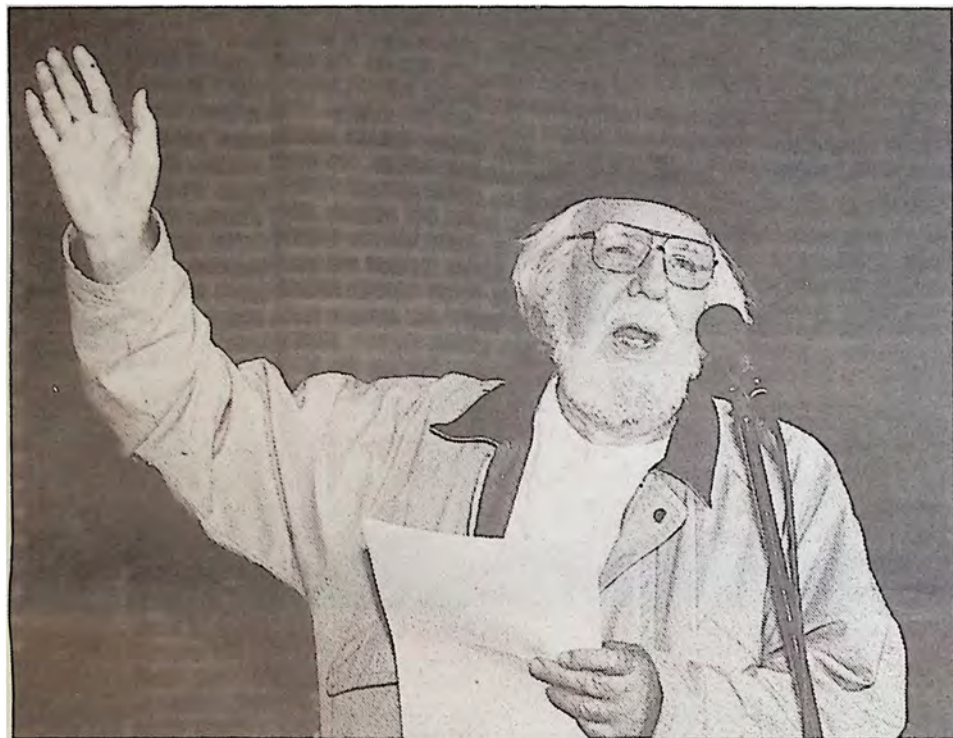
Nu læser Ernesto Cardenal igen messe, og han glæder sig meget til messerne i Europa i april, bl.a. i Skt. Ansgars kirke.

Niels M. Uldall

Biskoppens Sostrup-retræter vil i år være præget af et personskifte. Elsebet Kieler er efter 20 års trofast og dygtigt arbejde med at arrangere retræterne i færd med at trække sig tilbage, meddeles det fra Katolsk Bispekontor. Hendes opgave vil blive overtaget af Lone Stubkjær.

Biskoppens Sostrup-retræter har i år som tema »Maria - alle troendes moder«. Retræterne skal tjene til at fremhæve det centrale i katolikkens Maria-fromhed.

Digterpræsten fra Nicaragua, Ernesto Cardenal besøger Danmark. Han vil foruden deltagelse i messen i Skt. Ansgars Kirke fortælle om sin digtsamling, »Cantico Cosmico«. Foto: KNA.

Valgkalender

Tirsdag d. 29. marts: Sidste frist for modtagelse af forslag til kandidater til pastoratet. Forslag skal ind-

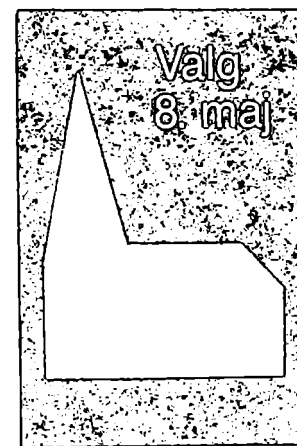
sendes til Bispedømmets Valgstyrelse.

Søndag d. 10. april: Sidste frist for at blive optaget på valgliste.

Onsdag d. 13. april: Forslag til kandidater til menighedsrådsvalget skal senest i dag være den lokale valgstyrelse i hænde. Husk at indhente samtykke!

Torsdag d. 14. april: Den lokale Valgstyrelse fremlægger i dag listerne over kandidater til begge råd.

Søndag d. 17. april: Sidste frist for at modtage klager over valgliste og kandidatlistor til begge valg.

224.000 kr. til »missio danmark«

Tilfredshed over indsamling til verdensmissionen

»missio danmark« har netop gjort status over indsamlingen til verdensmissionen, som fandt sted i oktober. Det samlede resultat blev knap 159.000 kr. Indsamlingen, der fandt sted den sidste søndag i efterårsferien gav ikke det ventede resultat, hvorfor Urban

Figge O.M.I., lederen af det pavelige missionsværk, »missio danmark« iværksatte en girokortindsamling via »katolsk orientering« i januar. Denne indsamling har hidtil givet 64.000 kr., så det samlede beløb bliver 223.000 kr.

Hvert år i maj samles led-

erne af de pavelige missionsværker i Rom. Her drøftes den retfærdige fordeling af årets indsamlede penge. Formålet er at uddanne og informere præster og ordenfolk med henblik på missionen.

Som kirkens officielle missionsværk står »missio

danmark« for indsamling af midler, der fordeles centralt fra Rom. »missio danmark« har også til opgave at bevidstgøre de troende om missionens centrale betydning.

Indsamlingen i 1992 gav godt 178.000 kr.

kk

Liturgiske farver

Der har været enkelte telefoniske klager over, at »katolsk orientering« ikke benytter lilla som liturgisk arve her i fastetiden.

Det har desværre aldrig kunne lade sig gøre konsekvent at bruge liturgiske farver. I stedet for hvidt brugte vi gult eller orange, f.eks. til påske. Den efterly-

ste violette farve var den skrappeste at arbejde med, idet den trængte igennem papiret. Derfor er den også udgået i kataloget for avisfarver.

Da vi ikke længere kan følge det liturgiske år, bruger vi fremover de farver, der teknisk set er lette at anvende.

Red.

Girokort fra k.o.

»katolsk orientering« udsender i de kommende dage et girokort til samtlige ca. 16.000 katolske husstande. Redaktionen håber med dette kort, at læserne vil være lige så velvillige til at støtte bladet økonomisk som sidste år. Her bidrog læserne med 745.000 til bladets fortsatte drift, sva-

rende til ca. en tredjedel af bladets omkostninger.

Det fortrykte beløb på girokortet er som sidste år 150 kr. Mindre eller større gaver kan sendes på et almindeligt girokort. Redaktionen takker på forhånd for Deres støtte!

Nyt fra Katolsk Forlag

Katolsk Mini Leksikon: v/Helge Clausen: 2. udgave, revideret, ajourført og udvidet til 2.418 opslagsord. Pris: kr. 220,-.

Skønnest af alt - en ny stor biografi om Niels Steensen. Af sr. Miriam Mortensen. Rigtig ill. 340 s. Kr. 205,-. »En af den slags bøger, der fortjener al den anbefaling, den kan få«, skrev Chr. de Fine Licht i KD.

Salomos dom - 3000 år efter. Det udfødte barns symfoni. Af Jérôme Lejeune. 144 s. ill. kr. 95,-. »Særlig aktuelt«, skrev Erling Glad i KD, »og umagen værd at arbejde med«.

Liturgisk vægkalender 1994 med angivelse af årets fester og helgener og plads til notater. Kr. 15,-. Ring eller skriv til Katolsk Forlag, Bredgade 69A, st. 1260 Kbh. K. Tlf. 33 14 82 92 mandag til fredag kl. 10-12.

Hvor mange katolikker skal hældes ud med det teologiske badevand

I ko nr. 18 i 1993 var der en notits på sidste side om nordvestcanadiske indianeres behov for præster. Det centrale argument var, at i deres kultur havde kun en gift mand autoritet. Derfor ønskede de mulighed for gifte præster.

I samme notits anføres det også, at »Præfekten for kommissionen for evangelisering af Folkeslagene, kardinal *Josef Tomko*, siger dog, at canadiernes ansøgning må afslås for at undgå lignende ansøgninger fra andre dele af verden«.

Et sådant synspunkt er

intet mindre end forbryderisk. Udtalelsen viser, at denne Tomko udmærket kender behovet i »andre dele af verden«. Men det anfægter tilsyneladende ikke den mand. Han lader hånt om hele kirkens teologi, som den har været doceret i to tusinde år.

Det har jo altid været katolsk teologi, at sakramenterne er virksomme nådemidler, men at først og fremmest eukaristien kun kan fejres under forsæde af en viet præst. For tiden er en sådan præst i den katolske kirke ugift. Konsekven-

serne er for Tomko åbenbart flintrende ligegyldige. Hvis du bor i en kultur, hvor det ikke er accepteret, at voksne mænd er ugifte, ja så kan du i praksis ikke være katolik, synes han at mene.

Der er mange andre steder i verden, hvor der er en skrigende mangel på katolske præster, men Vatikanet er bevidstløs. Vatikanet vil hellere lade mystiske sekter høste sjælene end genindføre gifte præster.

Da cølibatet blev obligatorisk i 1139 herskede der ganske særlige forhold af

praktisk og økonomisk art i Europa, - forhold, som for længst er ændret. Og det er jo absurd at sammenholde Vatikanets holdning til gifte præster med apostlens skrivelser: »En tilsynsmand skal være ulastelig, én kvindes mand...« (1.Tim.3,2).

Med en fortsat afvisende

holdning til gifte præster fra Vatikanets side kan jeg godt forudse, hvad der kommer til at ske i fremtiden. Vi kan bare kaste et blik til vore venner i den danske Folkekirke. Brødrene og søstrene i Luthersk Missionsforening har besluttet sig for, at de vil fejre nadver i deres forsamling, selv om der ikke er en ordineret folkekirkepræst til stede.

Som bekendt har Folkekirkens biskopper undsagt missionens beslutning, men de har derved ikke taget problemet alvorligt. Det samme vil naturligvis ske i

den katolske kirke. Menig hederne vil tage sagen i deres egen hånd. Så vil paver stå med et problem: Skal han ekskommunicere det halve af Sydamerikas katolikker? Skal han erklære en ritus betydningsløs, selv om den er gennemført til punkt og prikke efter håndbogen, og hvor alle deltagere har den klare intention, at her fejrer de den hellige messe? Hvor mange millioner katolikker vil paven hælde ud med det teologiske badevand?

Paul Niels Jørgensen

Forbyd fotografering og video-optagelser

Uskikken med nærgående fotografering og videooptagelser under messen synes at antage stedse mere smagløse former, der truer med at reducere den hellige messe til en foto-happening og kirkerummet til et studie, når kameraets nyfigne øje læner sig anmassende ind over døbefonten eller end- og over alteret under komunionen.

For slet ikke at tale om, at menigheden kan føle sig som ufrivillige statister med nagende og distraherende frygt for, at den enkelte bedrøvelige apparition kan risikere at skulle fungere som et lattervækkende indslag ved familiearrangementer ved skærmen trindt om land.

Hist og her kan man i landsbykirkernes våbenhu-

se se skilte med forbud mod »al fotografering og videooptagelser under kirkelige handlinger«. En sådan beskyttelse savner vi øjensynligt i den katolske kirke. Men burde der ikke gives bindende retningslinier også for en sømmelig adfærd under messen?

Thyge Clausen, Varde

Én for alle, alle for én

Den 3. februar i år blev biskop Hans L. Martensen af Hendes Majestæt Dronningen forfremmet til Ridder af 1. grad af Dannebrogordenen.

Det er helt undgået redaktionens opmærksomhed, at den 3. februar tilbagevendende er den dag, på

hvilken vi fejrer Sankt Ansgar som værnehelgen for bispeddømmet København, selv om festen liturgisk er henlagt til sidste søndag i januar.

Da denne udmærkelse netop tildeltes vor overhyrde på festen for Sankt Ansgar, vort bispeddømmes

værnehelgen, er hæderen også til stor ære for alle bispeddømmets troende, præster, søstre og lægfolk.

Det kan vi kun være stolte over, og vi glæder os sammen med biskoppen. Én for alle, alle for én.

Olaf V. Sørensen

Jordansk kvarter ikke nævnt

Vedrørende w.w.'s citat af *Amos Elon* i k.o. nr. 4/94.

1) Fordi en kompetent forfatter som *Amos Elon* er jøde og israeler, behøver han ikke nødvendigvis at være repræsentativ for hele jødedommen og hele Is-

rael.

2) I øvrigt taler *Amos Elon* intetsteds om et *jordansk kvarter*, og det var netop den betegnelse, jeg primært gjorde indsigelse imod.

3) Om man stiger ned i de

mange fortsat tilgængelige arkæologiske udgravninger under det gamle jødiske kvarter, kan man overbevise sig om, at jøder har levet der i tusinder af år.

Bent Noval

...så verden må tro

Af Gunnell Vallquist

Dette skriver jeg i bedeuken for de kristnes enhed.

Jeg føler mig mere og mere i tvivl om denne bedeu-ge.

Da bedeuken begyndte for et halvt århundrede siden, betød det et fremskridt, en åbning. Hen ad vejen førte den til en ny kirkelig holdning: kristne i andre samfund var ikke længere først og fremmest kættere, som skulle bekæmpes eller undgås. Det blev naturligt at kalde dem brødre og søstre og behandle dem som sådanne. I lang tid kunne jeg ærligt glæde mig over dette fremskridt. Nu er den fremherskende følelse hos mig en anden: jeg skammer mig.

Jeg skammer mig over, at vi ikke er nået længere, at vi praktisk talt har gjort holdt et godt stykke før målet. Jeg mindes en episode, som for altid har ætset sig ind i

mit hjerte. Det var ved Uppsala-mødet i 1968, da Kirkernes Verdensråd fejrede afslutningsgudstjeneste i domkirken. På vejen ud traf jeg i midtergangen på monsignore Charles Moeller fra Trosælerekongregationen, - en belgisk præst og kulturpersonlighed, som pave *Paulus VI* i sit forsøg på at reformere embedsapparaten placerede i Trosælerekongregationen. Vi hilste på hinanden, og jeg så, at hans ansigt var vædet af tårer. »De ser hvilken tilstand jeg er i,« sagde han. »Hvordan er det muligt, at vi i årtier har kørt på denne måde, og ikke er nået længere?«

Fra økumenisk side svarer man: »Vi er faktisk nået ganske langt, - man må have tålmodighed!« Kirkesplittelsen er en alvorlig synd, og i sådanne tilfælde

plejer kirken ellers ikke at mane til tålmodighed, men til umiddelbar anger og bod. Men her skal vi være tålmodige og vente på, at eksperter og diplomater bliver enige i forhandlinger, som allerede har varet i tre-kvart århundrede.

Kirken må ikke svigte traditionen

Hvad er det egentligt, som skiller os? Først og fremmest den gamle strid blandt apostlene om, hvem af dem, der skulle regnes for den største, - og striden er fortsat lige siden, som om Jesus ikke én gang for alle har afvist problematikken som værende verdslig og profan og i stedet indskærpet, at ved at efterfølge ham kommer den første i sidste række og storebror tager lillebrors plads.

Men er vi ikke også adskilte i troen? Selv her bur-

de svaret være enkelt, hvis man vil tage det til sig. Vi kender alle apostlenes tro. Den slog til for den udelte kirke, der derved proklamerede sin identitet. Hvorfor skulle den ikke også slå til for os? At vi har afvigende tros lærer - altså varierende fortolkninger af den fælles tro, som vi bekender - burde ikke være årsag til brydninger, splittelser og synd. Først når vi fordømmer andres fortolkninger, først når vi sætter os til doms over vor broder og støder ham bort, er det synd.

Hver kirke har i sin tradition en hellig arv, som må respekteres. Traditionen er resultatet af denne kirkes arbejde med de livsvigtige spørgsmål, som den i historiens forløb har været stillet over for. Derfor må kirken ikke fornægte eller svigte traditionen. Den er bestemt for at være kirkens bidrag

til den samlede kristenheds troserfaring, i samme udstrækning som andre kirker kan drage nytte af den. Det kan være et spørgsmål om stadier i en udvikling: det, som på et tidspunkt synes at være uforenligt, kan på et senere tidspunkt og ud fra en ny synsvinkel give en dybere indsig.

Visdommens uvidenhed

Ét har teologien altid vidst: at den aldrig kan få kendskab om og udtrykke hele sandheden om Gud. Højest oppe eller dybest inde findes en sfære af blændende lys, som intet øje kan nå. Der er Gud, og i Ham forenes modsætningerne, sagde *Nicolaus Cusanus*, som vidste, at den menneskelige tanke aldrig når længere end til »docta ignorantia«, visdommens uvidenhed.

Jeg er overbevist om, at vi nu er nået så langt, som vi

kan nå ad diplomatisk-teologisk vej. Det gælder nu om at gøre alvor af omvendelse og endelig at holde op med at forhindre opfyldelsen af Jesu højtidelige bøn til sin Fader aftenen før sin lidelse: at vi, hans disciple, alle skulle blive forenede til ét, ligesom Jesus og hans Fader er ét, så verden må tro.

Vi har fordømt og bandlyst hinanden. Vil vi adlyde Kristus, må vi snarest muligt forsones. Det betyder, at alle forbandelser højtideligt må tages tilbage og annulleres, - vi må række hinanden hånden og gå frem til alteret sammen. Først derefter, når vi på denne måde har bandlyst vore egne fordømmelser, fyldes vi af Helligånden, så vi virkelig kan forstå hinanden.

Her følger de to sidste artikler om Qumran-fundene.

De to første blev bragt i k.o. nr. 5.

Qumran-gruppens oprindelse og historie

Af Bjørn Højbo

Det er ejendommeligt, at vi i Nye Testamente intet hører om Essenerne. Der omtales kun Saddukæerne og Farisæerne. (Det er dog muligt, at de såkaldte Herodianere er Essenerne, men det er ikke sikkert).

Vi kender disse Essener dels fra Philo, en jøde, der levede i Alexandria og stort set var jævnaldrende med Jesus, dels fra den jødiske historieskriver Josefus Flavius, der er en generation yngre og endelig fra den store romerske naturvidenskabsmand Plinius, der døde i Pompeji under Vesuvus udbrud i 79 e.Kr.

De beretter alle om denne bevægelse. Lægger man alle oplysninger sammen med, hvad vi nu véd fra Qumran, så får man indtrykket af en større bevægelse, med flere facetter, der

var spredt ud over Palæstina i adskillige byer, men navnlig holdt til ved Jordandalen og Det døde Havs bredder.

Institutionen ved Qumran må have været en særlig streng udgave af denne bevægelse.

Hvordan opstod den? Det ved vi ikke rigtigt, men her er en oversigt, der deles af mange. Under Makkabæer-revolten (166-142 f.Kr.) samlede nogle meget fromme og loyldige israelitter sig om Makkabæerne og støttede dem i kampen mod syrerne. Men da den næstsidsste af Makkabæerbrødrene, Jonathan, lod sig kåre til ypperstepræst, selv om han ikke var af den gamle linie fra Zadok, der var præst under kong David, så skilte de sig ud og forlod Jerusalem.

Løvrigt havde man i templet også indført en ny kalender, nemlig den syriske. Også dette var disse fromme, »hasidim«, imod.

Man mener, at nogle af disse grupper så tog ned til Det døde Hav og grundlagde Qumran. Det var ca. 150 f.Kr. De ældste tekster, man har fundet, stammer også fra denne tid, ja, endda noget før, for visse dele.

De blev kaldt: Essener. Hvad ordet kommer af, véd man ikke rigtigt. I alle tilfælde: En gruppe jøder, der tog afstand fra farisæernes og saddukæernes måde at tolke skriften på, slog sig ned her ca. 150 f.Kr. De forkastede som allerede nævnt tempeltjenesten i Jerusalem, fordi 1) ypperstepræsten ikke var af den oprindelige familie og 2) fordi man dér i Templet fulgte en

anden kalender end den gamle.

De opfattede sig som det virkelige Israel og havde kun foragt over for anderledes tænkende. De så sig selv som det virkelige tempel og anså deres bønner og renselser som virkelige ofre, der skulle erstatte Templet, så længe man ikke oppe i Jerusalem udskiftede ypperstepræsten og gik over til den gamle kalender.

De levede et uhyre strengt liv efter lovens bogstav, sådan som de tolkede den. Ville man slutte sig til deres gruppe, så var der en prøvetid på tre år, inden man fik fuld adgang til deres rituelle måltid, der opfattedes som en offerhandling. Sløjede man af, kunne man let risikere at blive udelukket.

Da Jonathan lod sig udråde til ypperstepræst i 152, flygtede den gamle ypperstepræst Onias til Qumran. Da havde en gruppe af »hasidim« (fromme) været der i nogen tid, men først nu kom der virkelig orden i sagerne. Onias er formodentlig den såkaldte »retfærdighedens lærer«, der omtales, medens Jonathan er den »onde præst«.

Onias var en stor personlighed og fik skik på det hele. Fra da af gik det frem. De blev dog forfulgt fra Jerusalems side, og en dag, da

De originale fund fra Qumran kan ses på Israelmuseet i Jerusalem. De opbevares i det såkaldte »Bogens skrin«. Foto: KNA.

de fejrede »den store forsoningsdag« i Qumran (medens den lå på en anden dato efter den kalender, man fulgte i Jerusalem), blev de overfaldet. Hvor meget der skete er uklart, men det ser ud til, at Onias blev såret.

Qumran eksisterede så til det store jordskælv i 31 f.Kr. På det tidspunkt blev det formodentlig forladt. Men det genopstod år 4 f.Kr. under kong Herodes, der var særdeles venlig mod

gruppen. Man ved ikke rigtig hvorfor.

»Klosteret« bestod indtil romerne i 68 indtog det og ødelagde det. Det var ved denne lejlighed, at beboerne skjulte deres enorme bibliotek i huler rundt omkring. Og det kan vi være glade for. Det giver os et helt nyt syn på jødedommen på Jesu tid. Der har været mange afskyninger, og de har ikke altid haft et let forhold til hinanden.

Hvordan forholder Qumran-fundene sig til Det Nye Testamente og den kristne tro?

Af Bjørn Højbo

Det er et spørgsmål, der plager mange troende, men uden grund. Der er ikke kommet noget som helst for dagen, som rokker den kristne tro på, at Jesus Kristus var noget enestående. »Retfærdighedens lærer«, som optræder i Qumran-fundene kan have og har ganske vist af og til sagt noget lignende som Kristus, men hvad underligt er der ved dette?

Man må gøre sig Jesu stilling i sin samtid helt klar. Han var jøde, talte aramæisk som sine landsmænd, læste den samme bibel, som de gjorde, levede i den samme kulturelle verden som de, var optaget af de samme problemer som de, delte den samme tro som de. Han var barn af sin

tid og delte den tids verdensopfattelse. Ellers havde han jo ikke været et rigtigt menneske. Og det har kirken dog defineret så tidlig som i Nicæa og Chalcedon (325 og 451 e.Kr.). Han var ikke et overjordisk væsen, der blot »legede« menneske og udførte en slags teaterrolle. Når det står fast, så kan vi spørge: Er der nogen ligheder?

Den kristne grundopfattelse helt forskellig

Hvis ikke man vil se stort på alle historiske midler til at afgøre noget: Kulstof-14-metoden og palæografiske metoder, så er det sikkert, at »Retfærdighedens lærer« levede mange år før Jesus og var død på det tids-

punkt, Jesus levede. Der er ca. 100 års forskel i tid.

Han stiftede eller udbyggede et allerede værende samfund. Dets kendetegn var eksklusivitet. Det var det sande Israel. Denne tanke om det sande Israel møder vi også i kristendommen, men i en anden udgave. I Qumran førte det til en adskillelse fra andre mennesker, der betragtes som mørkets børn, medens man selv var lysets børn. Man måtte ikke have noget at gøre med disse »onde« mennesker, medens den samme tanke om »det sande Israel« i kristendommen førte til Jesu åbenhed og omgang med alle slags mennesker. Det er grundopfattelsen, der er helt forskellig.

Man døbte i Qumran,

men det var for at være rene for loven, så man ikke besmittedes af de urene. Johannes Døberen opfordrer folk til at lade sig døbe - og det er en éngangsdåb i modsætning til dåbsretualerne i Qumran, der gentoges hver dag - og for Johannes betød dåben, at man tog det moralske liv særdeles alvorligt, når det gjaldt næsten og ens forhold til denne næste. Den kristne dåb førte Johannes' tanker videre. Også dette er en éngangsdåb til moralsk liv, men til åbenhed over for andre mennesker. Der er en verden til forskel.

Skal læses med »jødiske briller«

Hvad der specielt er farligt, er at læse teksterne fra Qumran med »kristne briller«. Man skal læse dem med »jødiske briller«, selvfølgelig.

At der ofte er tale om de samme tankegange er ikke så underligt. Både kristendommen, som den viser sig i evangelierne og i de andre nytestamentlige skrifter, øser af de samme kilder, tidligere eller samtidige.

Når f.eks. der tales om rituelle måltider hos folk i

Qumran, så er der ingen grund til straks at drage den konsekvens, at Jesu nadver skulle være taget der fra. Jøderne havde mange rituelle måltider, så det er fælles kulturelt gods. Der kan altså godt være analogier i teologiske udtryk, trosfæstninger, institutioner, ordforråd eller litterære former. Det stammer altså sammen fra en fælles kulturel-religiøs baggrund. Det modsatte ville være højst mærkværdigt.

Men det er også muligt, at der i den tidlige kirke har været medlemmer, som kom fra essenerbevægelsen og som bragte deres kulturel-religiøse baggrund med sig. Det kunne f.eks. forklare nærværelsen af nogle paralleller, som man f.eks. kan finde i 2. Kor. 6,14-7,1, samt andre steder. Men hvad gør det?

Grundtvig bragte jo også den gamle hedenske, nordiske forestillingsverden med sig i kristendommen. Det sidste vers i »Den signede dag« f.eks. er typisk. »Borgen« er her simpelthen »Valhal«, som her er brugt til at udtrykke det kristne håb.

Lad os slutte disse få be-

tragtninger, som der skal en hel bog til at udvikle i enkeltheder og i sin helhed, med endnu engang at fastslå:

Bedre forståelse af baggrunden

Fundene fra Qumran rokker ikke ved den kristne tro. Tværtimod hjælper en stor del af Qumran-teksterne os til langt bedre at forstå baggrunden for Jesu tale og forkyndelse. Vi ved nu meget mere om, hvad der rørte sig i tiden, - vi forstår langt mere af, hvad Jesus egentlig sagde, og hvordan det kunne opfattes af hans samtidige.

Ønsker man at trænge dybere ind i dette emne, vil jeg tilråde at læse teksterne selv, samt, hvis man kan læse engelsk, at erhverve sig den lille glimrende bog af professor *Joseph Fitzmyer*: »Responses to 101 questions on the Dead Sea Scrolls«. Paulist Press, New York/Mahwah 1992. Professor Fitzmyer er medlem af det internationale team til studie af og udgivelse af rullerne - og - hvis det kan berolige nordiske kristne - æresdoktor fra Lunds universitet i Skåne.

Vi skal satse mere på mennesker

Af Knud Helsted Kluge

Der er valg til menighedsråd og pastoralråd i bispedømmet den 8. maj. Omkring 20% har stemt ved valgene de seneste gange. Er denne lave stemmeprocent et udtryk for, at lægfolket er uinteressert i, hvad pastoralrådet foretager sig?

- Nej, det tror jeg ikke umiddelbart. 20% er en høj stemmeprocent, når der er valg til menighedsråd i Følkekirken eller valg til skolebestyrelser. Men sætter man de 20% i forhold til hvor mange, der rent faktisk kommer i kirken om søndagen, så er det en meget høj stemmeprocent. Hvordan kunne man få den højere?

- Ved f. eks. at informere mere om pastoralrådets arbejde i »katolsk orientering«, både før og efter møderne. I en del sogne er det en lille gruppe, der laver hele arbejdet. Menigheden skal inddrages meget mere i forskellige arbejdsopgaver. Medlemmerne ville så også stemme til valgene.

Må og kan meget mere

Når flere lægfolk skal aktiveres i et sogn, så må sognepræsten vel afgive magt eller kompetence til de mennesker, han gerne vil have i arbejde.

- Historisk har dette forhold ændret sig mange gange. Vi er nu endt i en kirke, hvor præsten har samlet næsten alle funktionerne omkring sin person. Sådan har det ikke været oprindeligt, og sådan har det ikke været op igennem kirkehistorien. Præsterne bør afgive flere arbejdsopgaver til lægfolket og samarbejde på

en anden måde. Det er også unfair, at lægfolket overlader alt for meget til præsterne.

- Men et menighedsråd kan faktisk bestemme meget mere, end det selv tror! Hvis sognepræsten vil?

- Nej! Det er blevet en vane, at man kikker hen på sognepræsten, om man nu må det ene eller det andet. Sådan burde det faktisk ikke være. Det er jo absurd, at en arkitekt eller ingeniør er medlem af et menighedsråd, hvorefter præsten afgør det ene eller andet inden for fagmandens område.

- Menigheden har i virkeligheden større magt og myndighed, end jeg tror, de selv ved. Menighederne skulle genopdage, at de som menighed er en celle i kirken, som kan meget mere og må meget mere.

Er vore præster og vores biskop for tilbageholdende med at uddelegere arbejde til lægfolk?

- Jeg tror ikke, at biskoppen er nervøs for, at vi ikke gør det godt nok. Jeg mener, at vi er kommet ind i en skævkure, bl.a. ved at lægfolket har affundet sig med, at man sætter præsten op på en piedestal og lader ham løse alle problemer. Der kan ligge et gensidigt tyrani i, at man på den måde fastholder hinanden i nogle forkerte roller. Præsten skal have lov til at komme ud af den rolle, man har givet ham, med at han skal udtale sig om alt og gøre alt i sognet.

- Pastoralrådet kan derimod ikke bestemme ret meget. Et pastoralråd er kun rådgivende; det er ikke som en regering, der kan beslutte. Pastoralrådet vælger et forretningsudvalg, som så tager sig af de daglige forretninger.

Stor plads for medindflydelse

Men når pastoralrådet kun er et råd, har det så nogen betydning, at nogle få mennesker rådgiver biskoppen, der i sidste instans selv skal træffe afgørelsen?

- Hvis biskoppen kun lyttede til nogle få af sine nærmeste medarbejdere, f. eks. generalvikaren, nogle præster eller Det biskoppelige

Råd, så ville lægfolket få en meget ringe indflydelse.

Behøver man et råd; man kunne i stedet f. eks. benytte »katolsk orientering« som talerør, og man kunne stille sig op med plakater foran biskoppens bolig eller lignende?

- Det kunne da være en skæg idé. Rent faktisk har biskop Hans givet meget stor plads for medindflydelse. Jeg tror aldrig, det er sket, at forretningsudvalget har besluttet ét og biskoppen har sagt noget andet. Vi er ikke altid enige, men så firer og bøjer vi af. Biskoppen lytter meget til, hvad der bliver sagt, - også fra lægfolkets side.

- Pastoralrådet er en rådgivende forsamling, hvor biskoppen hører de folkevalgte mening. Men sådan som det rent faktisk har kørt og som biskoppen også har tilladt her, så har debatten været fri og åben og man har kunnet stille forslag. Biskoppen har altid rettet sig efter rådets beslutning. Vi er en rådgivende forsamling, og der er ikke en fuldt demokratisk proces, men det, der foregår, er alligevel vigtigt. Helst så jeg, at der var endnu mere demokrati.

Aktive udvalg

Men det er vel egentlig i forretningsudvalget, at beslutningerne træffes?

- To gange årligt mødes 'pastoralrødderne', hvor de har mulighed for at kikke os i kortene og give til kende, om vi gør det godt eller skidt. De kan også bede os om at tage en bestemt sag op.

- I dette pastoralråd har der været otte forskellige udvalg; på en måde har det været anstrengende at skulle høre på beretninger til møderne. På den anden side har det været godt, fordi mange har været aktive i et eller flere udvalg.

Søger forretningsudvalget på et pastoralrådsmøde at åbne op for en fri meningsudveksling eller ønsker I at undgå prekære spørgsmål fra rådsmedlemmerne?

- Hver sag kan tages til debat, men 'pastoralrødderne' burde stille lidt flere nærgående spørgsmål. De burde også sætte sager på dagsordenen og ikke blot

overlade dette til forretningsudvalget.

Kirkefolket udtaler sig via pastoralrådet

Er den primære opgave for pastoralrådets udvalg at afstikke kirkepolitiske retningslinier, hvorefter institutionerne står for den praktiske udførelse?

- »Pastoral Centret, DUK, »katolsk orientering« o.a. har nogle bundne opgaver fra biskoppen. F.eks. skal »katolsk orientering« udkomme; pastoralrådet skal ikke gå ind og blande sig i den daglige drift, men rådet kan godt betragtes som et politisk organ, hvor man drøfter, hvilken retning bladet burde følge. På en måde udtaler kirkefolket sig via pastoralrådet.

- Hvis et udvalg afstikker nogle retningslinier, så burde der være sikkerhed for, at der også arbejdes i den retning, at forretningsudvalget og biskoppen bestræbte sig på at gennemføre det, der er besluttet af pastoralrådet.

- Det, der er svagheden, og det gælder hele vores bispedømmestruktur, er, at biskoppen er toppen på en kransekage; han har et biseråd, som han drøfter sagerne med; de samme sager drøftes i forretningsudvalget; de samme sager kom-

mer op på pastoralrådsmøder; biskoppen må derfor ofte høre på den samme sag i mange forskellige sammenhænge. Det kan forplumre beslutningsprocessen, der derved bliver for tung. Nogle af rådets gode rapporter bliver så bare lagt i en skuffe. Denne kritik har været fremført før.

- Vi har i århundreder nu bygget på, at det er en præste- og bispekirke, og at lægfolket er tålt, men vi skal arbejde frem imod, at vi kan sidde sammen og løse tingene sammen. Derfor var biskoppen måske bedre tjent med at have et folkevalgt råd bestående af f.eks. fem lægfolk og fem præster, som så i fællesskab rådgav ham.

Særskilt økonomisk råd?

Forretningsudvalget fungerer også som biskoppens økonomiske råd. Nu arbejdes der med et særskilt økonomisk råd. Går tendensen i retning af, at der fremover skal være håndplukkede rådgivere?

- Når der skal træffes beslutning om f. eks. et kirkebyggeri i Tåstrup til 19,5 mio. kr, så kræver det store økonomiske overvejelser. Det gælder også ønsket om flere lønnede pastoralassistenter, diakoner, pastoralrådets indstilling om medie-konsulent, kursus-konsulent m.v. På indtægtsiden er usikkerhed, om vi kan beholde støtten fra udlandet. Der opstår derved et ønske om at stramme økonomien.

- Der burde være en økonomisk kyndig på bispekontoret, som kunne påpege de økonomiske konsekvenser ved projekter, byggerier o.a.

- Fra nogen sider, her også det biskoppelige råd, er man nu gået videre med det og sætter spørgsmål ved, om forretningsudvalget også bør være økonomisk råd. - Personligt mener jeg, at vi er ved at gå i den forkerte retning. Forretningsudvalget er valgt, og vi er fornuftige mennesker. Hver gang vi har en sag, hvor vi er i tvivl om økonomien, så spørger vi økonomisk sagkyndige.

- Man skal passe på, at man ikke smider det gode ud, man har, blot for at skyde et ekstra mellemlid ind - et nyt økonomisk råd, der så skal rådgive forretningsudvalget, der herefter kan få lov til at rådgive biskoppen. - Der er så ikke noget til hinder for, at denne økonomi sammen med et par gode mennesker, som biskoppen udnævner, ville bruge nogen tid på konsekvensberegninger, som herefter kunne forelægges for forretningsudvalget.

Du ville så ikke have noget imod, at det blev kaldt for Det økonomiske Råd?

- Jo, på en måde. Der ligger så en melding i det, at man nu har flyttet kompetencen ud af det folkevalgte over i det udpegede.

Murstenspenge og menneskepenge

En ofte hørt kritik går på, at der bruges flere penge på sten end på mennesker!

- Jo. For en del år tilbage brugte jeg selv begreberne »murstenspenge« og »menneskepenge«. Murstenspenge går til at reparere kirker eller bygge nye. Menneskepenge er at få folk på kurser, på retræter, hjælpe spejderarbejdet o.s.v.

- Vi skal satse mere på men-

Pastoralrådets opgaver

Pastoralrådet er ansvarligt over for og sammen med biskoppen for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsageligt angår hele bispedømmet....

- Biskoppen kan forelægge pastoralrådet sager og forhold vedrørende bispedømmets anliggender, ligesom pastoralrådet af egen drift kan tage sådanne sager op til behandling og overvejelse.

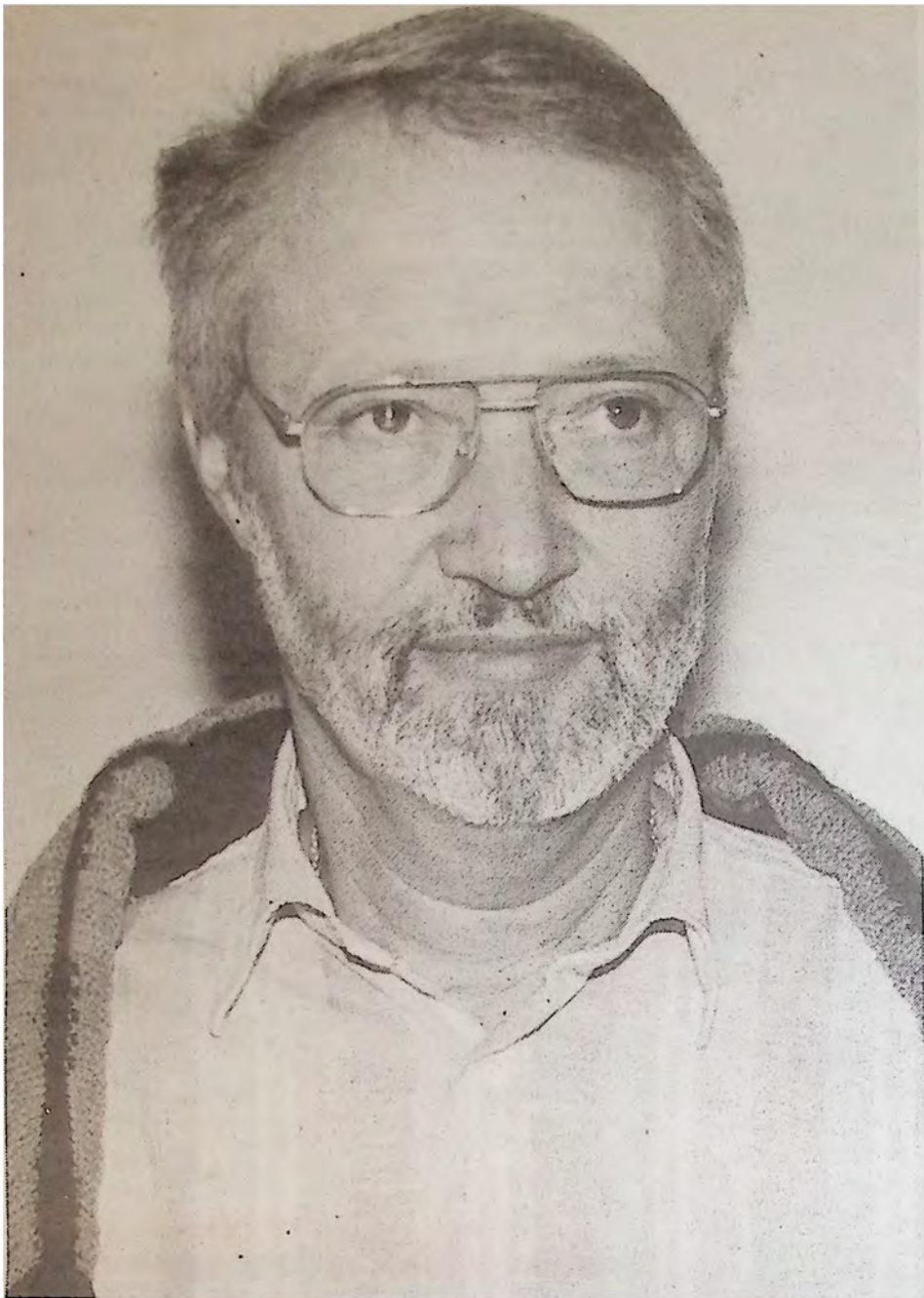
- Pastoralrådet kan som led i sin virksomhed henvende sig til såvel kirkelige myndigheder, herunder kirkelige råd og organer, som andre myndigheder, personer og råd.

- Pastoralrådet sikrer opretholdelsen af en for hele bispedømmet frivillig, fælles kirkebidragsordning.

- I overensstemmelse med pastoralrådets administrative/økonomiske ansvar er det rådets opgave hvert år

- 1) at udtale sig om forvaltningen i stiftet på grundlag af en årsberetning og et årsregnskab,
- 2) på grundlag af et af forretningsudvalget udarbejdet forslag at indstille et budget for stiftet til biskoppens godkendelse,
- 3) at udtale sig om projekter og langtidsplaner på grundlag af en af forretningsudvalget udarbejdet projektplan,
- 4) at fastsætte udskrivnings- og fordelingsprocenter for kirkebidrag.

Pastoralrådet formand gennem otte år, Jan Lange.

nesker. Biskoppen og andre har tænkt i de baner før, men jeg føler, der nu er sket en holdningsændring i den rigtige retning, men vi skal meget længere.

Er tiden nu moden til, at bispeddømmets projekter fremlægges for pastoralrådet, som herved kan få lov til at prioritere og give denne til biskoppen?

- Det er ikke alle projekter, som kan behandles grundigt i pastoralrådssammenhæng. Men man kunne nå frem til, at projekter, som er inden for dørene til junimødet, kan forelægges rådet, som så kan udtale sig. Herefter kunne forretningsudvalget overtage resten af sagen. Men biskoppen har allerede åbnet meget op over for forretningsudvalget om projekter.

Stem på forskellige typer den 8. maj

Ville det ikke give større bredde i pastoralrådet, hvis hvert sogn valgte sin repræsentant?

- Hvis Århus med over 2.000 medlemmer kun skal være repræsenteret med ét medlem og et andet sogn, hvor der kommer 10 eller 20 i kirke ligledes skulle være repræsenteret med ét medlem, så ville der også være

røster fremme om, at dette var en uretfærdig fordeling. Til kommende samling kommer der fire nye jyske medlemmer, d.v.s. provinsmenighedernes repræsentation styrkes.

- Men vi bliver nødt til at se på strukturen, fordi søstrenes antal og deres placering i landet gør, at der er nogle pastoralenheder, som bliver svagt repræsenteret.

Præsterne har jo ikke været særlig flinke til at lade sig opstille. Har de en opfattelse af, at det er spild af tid?

- Det er jo sådan i samfundet, at hvis man giver fortabt over for en tung struktur, så bliver det bare endnu dårligere. Man bliver nødt til at tage kampen op og forsøge at ændre det, man mener, bør ændres.

Det har været dejligt, at der de fleste steder har været regulære valg. Det er ærgerligt, at der ikke er suppleanter for præsterne i nogle pastoralenheder. Præsten er en vigtig nøglefigur, ikke kun i sin egen menighed, men også for de omkringliggende menigheder.

Kandidatopstillingen er i fuld gang. Mange er ukendte for vælgerne. Bør man kun sætte kryds ud for dem man kender?

- Det er godt, at der er nogle

at vælge imellem. Ved at blive kandidat tilkendegiver man, at man gerne vil gøre en indsats for kirken. Man bør stemme på forskellige »typer« ved valget. Det er vigtigt, at vi får kvinder valgt – også fordi kirken er så mandsdomineret. Det er også vigtigt, at vi får unge og folk med forskellige erhverv ind. På den måde bliver et bredt udsnit repræsenteret.

Kandidaterne er anonyme for mange, og vælgerne kender ikke deres holdninger. Gør de for lidt ud af at udtrykke deres meninger, deres kirkepolitik op til et valg.

- Det gør de nok. Man kunne jo skrive i sit sogneblad eller som i nogle pastoralenheder lave en folder med billeder af kandidaterne, og hvor hver skriver en lille proklamation, så højner man standarden lidt. Der bør også holdes valg møder i menighederne.

Hvem repræsenterer et pastoralrådsmedlem egentlig?

- Man repræsenterer ligesom i et folketing; det enkelte medlem er en person,

som må stemme og handle ud fra sine holdninger og meninger. Men man må naturligvis også tænke over, hvor man kommer fra.

Kommer man fra en lille jydsk menighed, der har svært ved nogle ting – eller en pastoralenhed i Jylland – som har nogle problemer, så er det klart, at man hovedsageligt må tage disse problemer op, for at få dem løst.

Bør tænke meget mere pastoralt

Hvis du skulle sætte et valgtema til valget 8. maj til pastoralrådet og menighedsrådet. Hvad kunne det så være?

- Temaet for mig burde være: vi må have genopdaget den dynamik, der skal ligge ude i menighederne, folk skal være aktive i deres menigheder, folk skal have medindflydelse. Det vil jeg også føre over i pastoralrådet. Det kommende pastoralråd bør ikke nedsætte så mange udvalg, men bør tænke meget mere pastoralt, end vi har haft tid til i sidste samling.

- Tag f.eks. emnet diakoni op, lad det være et gennemgående tema i de næste fire år. Vi bør drøfte, hvordan vi som katolsk dansk kirke kan gøre mere inden for diakoni, både på lands- og på menighedsplan.

Hvilke kvalifikationer skal et kandidat til pastoralrådet have?

Først og fremmest et godt humør. I stedet for at ville tale meget, bør vi lytte mere. Ellers må man være indstillet på at skulle gøre et arbejde; det må koste tid. Man kan ikke forvente bare at vente på, at tingene sker. *Hvor meget tid skal man afsætte?*

- Det kan gå lige fra den tid det tager at åbne og læse posten samt to årlige pastoralrådsmøder, hvor man kan nøjes med at lytte. Men det er et ekstremt yderpunkt. Andre går i udvalgsarbejde og er med til mange møder. Det kan godt blive et ret stort arbejde. Og for dem, der vælges til forretningsudvalget kan det blive en ret massiv opgave.

En magtfuld stilling?

For otte år siden blev du som 43-årig valgt til rådets formand og siden er du blevet genvalgt. Betragter du hvervet som pastoralrådets formand som en magtfuld stilling?

- Nu har jeg ingen intentioner om at sidde i en magtfuld stilling. Da jeg kom i

forretningsudvalget, syntes jeg, det var spændende. Og så var det sådan lidt hovsa, at jeg faktisk pludseligt stod som formand. Faktisk havde jeg det godt nok som næstformand.

- Men jeg opfatter det stadig ikke som en magtfuld stilling. Jeg føler heller ikke, at jeg bruger min magt på nogen. Der er et stykke arbejde, der skal laves for at hjælpe vores biskop. Jeg prøver at gøre det ved at støtte ham mest muligt. Og det gør jeg dels ved at fremføre mine synspunkter, men dels også ved at prøve på at finde det muliges kunst ved dette arbejde.

Hvis jeg nu boede i din pastoralenhed, burde jeg så stemme på dig ved valget den 8. maj?

- Det afhænger af, om jeg stiller op som kandidat til valget.

- Når man går ind i et folkevalgt arbejde, så bør man ikke blive på livstid, men yde en indsats og så trække sig på et tidspunkt og give plads til andre. Jeg har stadig ikke besluttet, om jeg vil stille op.

Herhjemme svarer livstid til ca. 16 år!

- For det første skal jeg opstille, dernæst vælges i min pastoralenhed. På pastoralrådets første møde vælges en formand, næstformand og medlemmer til forretningsudvalget.

- Jeg lægger stor vægt på, at der er valg, og at det ikke bare er formelt med valg af formand. Det var trist sidste gang, at der ikke var nogen modkandidat. 8, 12 eller 16 år – hvis jeg, når vi kommer frem til opstillingstidspunktet, mener, at jeg stadig kan gøre noget godt, så stiller jeg op og kan måske så gå af efter to år.

Godt at være uafhængig

Hvor meget tid om ugen bruger du som pastoralrådsformand?

- Jeg tror nok, at det svarer til et halvtidsjob.

Burde det ikke være lønnet?

- På en eller anden måde er det godt at kunne være uafhængig.

Nogle FU-medlemmer fra provinsen må tage en halv eller hel arbejdsdag fri. Kunne man forestille sig, at disse medlemmer får kompensation? Ville der være økonomi til det og ville der være en velvillig indstilling til det?

- For mig ville det være oplagt, men samtidig skal man også være ansvarlig

for firmaet. Jeg tror godt at pengene kunne findes, og jeg tror, at mange i Jylland ville synes, at det nu var værd at betale kirkebidrag, når der er mange jyder med.

- Jeg kunne tænke mig i næste rådsperiode, hvis jeg selv kommer med, at forretningsudvalget og generalvikaren besøger hver pastoralenhed en weekend. Jeg har i de to tidligere perioder ikke haft energien til det. Vi bør komme ud.

Vi har en slags frivillig kirkeskat. Rådet og biskoppen har flere gange udtrykt skuffelse over manglende tilslutning til ordningen. Ville det være bedre med en tvangsskat ligesom Folkekirken?

- Nu ligger det ikke til den danske katolske kirke at tvinge folk til noget. Moralsk set, så har vi jo tvang på den måde, at hvis man er medlem af kirken, så burde man også have et ansvar for kirkens økonomi. På den anden side vil jeg ikke være med til at indføre, at staten skal opkræve kirkeskat til os.

I den nuværende ordning sendes 60% tilbage til sognet og 40% går til dels til svagere stillede sogne og dels til administration. Hvordan tror du den enkelte katolik, der ikke er med i ordningen, ville reagere, hvis man f.eks. ændrede det til 80% direkte tilbage og 20% til dårligere stillede sogne og til administration?

- Det ville give mere vind i sejlene for kirkebidragsordningen. Bidragyderne vil føle, at de giver penge til lokaalkirken. Jeg tror, at man i næste samling vil lave det om.

Hovedemnet 1994-98: evangelisering

Hvad bliver det næste pastoralråds hovedopgave?

- Jeg vil bruge nogle udtryk, som hænger sammen. Vi skal tage os meget mere af det pastorale, herunder også noget om diakoni. Hovedemnet burde være noget om evangelisering. Jeg mener ikke kun evangelisering udadtil, men også indadtil.

- Et af de emner, der har været oppe i sidste samling var voksenkatekese. Jeg tror, at vi må trække voksenkatekese frem igen. Vi må selv besinde os på vores tro, vi må selv genopdage de kvaliteter, der ligger i vores tro, og derved få energi og inspiration til at evangelisere hos os selv og lidt mere udadtil også.

Valg til menighedsråd og pastoralråd den 8. maj

Vand er liv

Endnu en video fra KVIP har set dagens lys. Den handler om et lille barn, Christian, som er menneske, søn, kristen og Guds barn. Han skal døbes.

Med den katolske kirkes tradition er det *barnedåben*, filmen tager fat på. Den griber dog til utraditionelle midler for at komme til bunds i dåbens symboler og deres betydning. Det er netop filmens hensigt: tydning af de tegn, dåbsritualet benytter sig af.

Det er imidlertid ikke alle dåbens symboler, der tolkes på samme uddybende måde. Filmen vægter symbolerne forskelligt.

Den katolske menighed tager imod dig

Navngivningen, som traditionelt ikke anses for at være »en integreret del af dåbsritualet« (Katolsk Minileksikon 1988) forklares udførligt – og meget smukt – i videoen. I dåben får Christian et navn – som er helt hans eget, og som gør ham helt unik. Navnet, som han får af Gud og af mennesker, gør ham til et lille individ. Navngivningen bryder netop det, bare at være »et nummer« i en anonym masse. Hos Gud og hos mennesker gør navnet Christian til et menneske, der ikke kan forveksles med nogen anden. For han findes kun én gang. Som Christian.

Dåben er ingen privat-sag. Christian døbes ind i et

fællesskab uden for tid og rum. De helliges samfund kalder vi det. Kirkens fællesskab, vidtfavnende på tværs af hudfarve, nationalitet, sprog, kultur, tid og rum.

Filmen understreger det meget fint og anskueligt ved at vise helgenbilleder på gamle kalkmalerier, alt imens menigheden beder Allehelgenslitaniets. For nogle lyder det måske som en idealisering, når det påstås, at forældrene ofte navngiver barnet efter en helgen, hvis menneskelige egenskaber de også ønsker sig for deres barn.

Begraves med Kristus for at genopstå med Kristus

Vandet er klassisk dåbens ydre tegn. Vandet er symbolet – og dette understreges drastisk i filmen. Nøgen neddykkes Christian i døbefonten med hele kroppen og døbes ved trefoldig overøsning af hovedet i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Det hele menneske renses, vaskes rent af al synd og mørke. Vandet er lig med liv, det renser, slukker tørsten, giver vækst, er begyndelsen og befrielsen, som Jesus selv oplevede, og hvorved vi har del i hans »ultimate

Jesus døbes af Johannes i Jordan.

opstandelse«. Vandets symbolik visualiseres smukt med hverdagsituationer. Billeder fra et friluftsbad understreger den befriende virkning, det kan have at kaste sig ud i bølgerne.

Den usædvanlige neddykning er dybsindigt gjort og giver eftertanke. Nøgent møder mennesket Gud for at modtage livets fylde af ham. Denne livets fylde symboliserer kirken i livets vand, livets olie, livets lys, og den hvide klædning, vi modtager i dåben.

Efter selve dåben med vand følger de øvrige ritualer: salvelsen, overrækkelse af lyset og dåbsklædningen.

Kongeligt, præsteligt ejendomsfolk

Salvelsen, »et værdighedstegn«, fordi »der bor en Kristus i enhver af os«, ud-

vides i videoen i forhold til den gængse praksis: både hænder og fødder, bryst og pande salves. Salvelsen af disse kroppsdele tydes smukt med den ledsagende bøn: »Christian, jeg salver dine fødder, at du livet igennem må vandre ad Herrens veje (jfr.f.eks.Sal 25). Christian, jeg salver dine hænder, at du må bruge dem i det godes tjeneste. Christian, jeg salver dit bryst, at Kristus må bo ved troen i dit hjerte (Ef.3,17). Christian, jeg salver din pande, at du lige som Jesus, din bror, må gå frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker (Luk.3,52)«.

Også her understreges det, at Guds kærlighed gælder hele mennesket – bogstaveligt fra top til tå! Genfødselen gælder ikke kun en åndelig dimension. Genfødt bliver vi i dåben af vand og ånd – med hud og hår.

Iklæd dig det nye menneske, skabt i Kristi billede

»Ifør dig Kristus i form af den hvide klædning og bevar den uplettet til det evige liv« – med disse ord overrækkes den hvide dåbskjole. Uden nogen videre kommentar. Her savner man en uddybende tydning.

Gå gennem livet som et lysets barn

Til sidst overrækkes dåbslyset, tændt ved Påskelyset som et minde om, at Christian er et lysets barn og skal gå gennem livet som et lysets barn, oplyst af selve livets lys, Jesus Kristus.

Det er en smuk og harmonisk film. Den er både oplysende og forkyndende. Der er intet sødladent over barnedåben, tværtimod genspejler filmen hele den alvor, det er, når et menneske bliver døbt. I al sin vidtfavnende tegntydning ser den på dåben nøgternt og

med troens øjne samtidig. Sprog og billeder belyser hhv. supplerer hinanden, således at der skabes en audiovisuel sammenhæng. Det er en livsnær film, hvad sprog, billeder og dens teologiske præmisser angår.

Filmen er tilstrækkelig kort (12 min.) til, at den kan bruges som islæt både i den umiddelbare forberedelse

med dåbsfamilier, i voksenkatekese og menighedssammenhæng. Man kunne ønske sig, at den også ville blive brugt i mange ikke-katolske sammenhænge – for det kan den godt tåle.

Kan bruges fra firmelsesalderen og opefter.

sr. Susanne Hoyos
sr. Gisela Heitz

Bøger

Påske – hvad er det?

- en børnebog fortæller om, hvorfor vi fejrer påske.

Svend Fischer-Nielsen: Frihedens dag. Lohses forlag, ill., 152 s.

Hvad hedder årets største højtid? På det spørgsmål vil mange sikkert svare, at det er jul. Men målt i helligdage er påsken faktisk langt mere betydningsfuld. Julen har kun to helligdage, påsken har fire.

Mens de fleste har en vis viden om, hvilke begivenheder der ligger bag julen, er ukendskabet om påsken meget stort.

«Frihedens dag» er titlen på en bog, som er skrevet for at fortælle børn om de hændelser, der i Palæstina år 33 skabte baggrunden for vores påskehøjtid i dag.

Bogens hovedperson er en dreng, der hedder Ruben. Sammen med sin ven er han kommet til Jerusalem for at overvære, når Jesus, som den ventede Messias, griber herredømmet i landet.

Efterhånden bliver det dog klart for Ruben, at Jesus ikke er indstillet på et militært opgør med den romerske besættelsesmagt.

Rubens begejstring for Jesus kølnes, skuffet vender han sig imod ham og ender med at deltage i folkemængdens råd: Korsfæst ham!

Ruben knytter nu sine forventninger til Judas og til Barabbas, en oprører, der løslades i stedet for Jesus. Men heller ikke de kan give ham den frihed, han tørster efter.

Da romerne hænger Jesus op på korset, forstår Ruben, hvor ondt han har handlet. I panik flygter han fra Golgata; han venter, at Guds straf vil ramme ham. Men begivenhederne, som han først nægter at acceptere, ændrer pludselig hans situation fuldstændigt, og han kommer alligevel til at opleve frihedens dag.

Bogen henvender sig til børn i alderen 10-14 år. Den er skrevet i kapitler af en længde, der gør den velegnet til oplæsning.

»Frihedens dag« er illustreret af Raymond Minnaert, der er sognepræst ved den katolske kirke i Fredericia.

Radio- og tv-nyt Ved Klaus Møller-Jørgensen

KVIP-video på DR-TV

Skærtorsdag d. 31. marts sender DR-TV (TV1) meditationsfilmen »Da Capo«, som med aktuelle billeder belyser Jesu lidelseshistorie. Filmen indeholder kun ganske få ord, men billedsproget er stærkt og lydigheden voldsom. Filmen, der ikke har nogen handling i traditionel forstand, trækker paralleller mellem Jesu pinsler dengang og verdens elendighed i dag. Den varer 20 min. og sendes kl. 14.40.

»Da Capo« er produceret af polsk TV og hentet til Danmark af KVIP, Katolsk Videoproduktion. KVIP har oversat filmen til dansk, og den indgår i KVIPs udlejningskatalog. Det er på opfordring fra

KVIP, at DR nu bringer denne meget utraditionelle film.

Radiotransmission fra domkirken

Ligeledes skærtorsdag transmitterer DRs P1 skærtorsdagsmessen fra Skt. Ansgars Kirke i Bredgade i København kl. 17.00. Prædikant og celebrant er biskop *Hans L. Martensen*. Kantor og organist er *Rolf Tønshoff*. Messens ordinarium er »Dansk Højmesse nr. 2« af *Erling Rasmussen*, nr. 129 i »Lovsang«. Der synges desuden »Guds ord, som steg til jorden ned« og »O godhed overmåde«, henholdsvis nr. 402 og 407 i »Lovsang«.

For transmissionen står *Peter Ryom*. Næste katolske gudstjenestetransmission i radioen er den 1. maj fra Skt. Birgittas Kirke i Maribo.

Marias klagesange på P2

Langfredag d. 1. april sender P2 musik en udsendelse tilrettelagt af *Valdemar Lønsted* om Marias klagesange. Det drejer sig om et uddrag af et musikalsk middelalderspil, skabt i 1470'erne til klostret i Bordesholm i Holsten. Klagesangene findes nu på en CD, indspillet af ensemblet »Sequentia«.

Jesus salves i Betania

Johs. 12,1-16

En påskemeditation af Jesper Fich

Der var festmiddag i Betania i Galilæa. Endda med prominente gæster. Så prominente gæster, at evangelisten lader os forstå, at Jesus for en gangs skyld havde fået konkurrence. Den store skare af jøder fik nu at vide, at Jesus var der; og de kom derud ikke alene på grund af ham, men også for at se Lazarus, som han havde oprejst fra de døde.

Festmåltid holder man for at gøre hverdagen større. Vi udnævner af den grund specielle dage til at kaste lys over resten af tilværelsen. Runde fødselsdage, konfirmationer, sølvbryllupper og jubilæer bliver til dage, hvor der på en gang ses tilbage og frem.

Men festmåltidet hos Marta og Maria rykker i helt særlig grad ind i focus af liv og død, – og det ikke bare, fordi Lazarus er til stede ved bordet.

Det grænseoverskridende, som Lazarus repræsenterer,

har de øvrige festgæster – disciplene – øjensynligt hurtigt glemt igen. Evangelisten lader os forstå, at de har deres tanker og planer alle mulige andre steder.

Maria fornemmer skæringspunktet: Jesu nære død

Det grænsesprængende kommer fra en helt anden og uventet kant. Idet Maria salver Jesu fødder, fyldes huset ikke blot med duften fra salven, men det fyldes af mødet mellem de to. Et møde, der ikke blot får profetisk karakter, men som i allerhøjeste grad giver festmåltidet det mål af livstydende mening, som gør sammenkomsten til noget enestående – også i Jesu eget liv – sådan som vi andre også undertiden husker festlige sammenkomster for en bestemt tale, en bestemt gave, eller en bestemt hilsen, som på ganske særlig måde fik

betydning i vores liv langt ud over øjeblikket.

Det slår mig, at det som giver Marias salvelse af Jesu fødder større mening end salvelsen i sig selv, er hendes formåen, – i kreds kontrast til de andre festdeltagere – at være nærværende og fornemme det skæringspunkt, som Jesus, og dermed alle de andre, befinder sig i, her 6 dage før påskehøjtiden.

Og det virkelig grænsesprængende er derfor ikke så meget, at hun giver noget meget dyrt, som salven åbenbart har været, men at der er dækning for hendes handling i hende selv. Salven – for slet ikke at tale om dens pris – er dybest set ligegyldig, for den er underordnet den egentlige gave, som er Marias kærlighed. Hun nøjes derfor heller ikke med at salve Jesus. Hun går endda til den yderlighed, at hun tørrer hans fødder med sit hår.

Men – for her er et vigtigt men: – denne evne til nærvær, havde hun ikke mindst, fordi hun i Jesus selv var blevet mødt med forløsende kærlighed. I virkeligheden giver det situationen et stærkere skær af ægthed, for det derved bliver klart, at der kan være en ligeværdighed i deres forhold, som gør den ellers åbenlyst underkastende handling, som salvelsen repræsenterer, til en kærlighedsgestus i frihed.

Kærligheden har ofte noget uplanlagt over sig, en intuitiv spontanitet, som her. Men der er mere end spontanitet i den lykkelige selvforglemmelse, Maria salver Jesus med.

Inkarnationens mest provokerende realitet

Det menneske, der handler i selvforglemmelse, evner nemlig en rigtighed i handlingen, der er langt mere rigtig end den planlagthed, vi ofte iscenesætter et »godt liv« og »gode gerninger« med.

Kærligheden lader sig ikke holde i planlagte rammer, – heller ikke kærligheden til de fattige, som Jesus lader disciplene forstå det.

I det mindste en gang imellem at blive mødt med lykkelig selvforglemmelse, det har vi derimod alle brug for. Det er livsvigtigt for ethvert menneske, – også for Jesus Kristus, som Johannevangeliet forkynder som det inkarnerede Guds Ord. Også han havde – og det er i virkeligheden inkarnationens mest provokerende radikalitet – et livsnødvendigt behov for at møde kærlighed. Også for ham gjaldt, at man intet kan give, som man ikke selv har modtaget. Der findes derfor ikke nogen mere præcis nøgle til hans selvforståelse end ordene fra afskedstalen: »...som Faderen har elsket mig, har jeg elsket jer.« (Joh. 15,9)

Kærlighed er en gave

Da Maria salver Jesus, gør hun ham uden sidestykke til festens midtpunkt. Men selve handlingen får karakter af et forunderligt bytte: at han, der ikke kom for at lade sig betjene, men for at

tjene, (jfr. Matt. 20,28) nu faktisk lader sig betjene.

At salve sig selv, – det giver ingen mening. Lige så lidt som nogen kan kysse sig selv, kan Jesus selv tage sig kærlighed, for kærligheden er selvfølgelig i sin natur en gave.

Visheden om at være elsket

Derved får dette møde mellem Maria og Jesus ikke bare profetisk betydning, men det får et klart skær af guddommelighed over sig, sådan som der er noget guddommeligt over hvert øjeblik, hvor den lykkelige og angstfri selvforglemmelse er til stede.

Skellet bliver skarpere og skarpere mellem de to og de andre festdeltagere. Perspektivet kommer til at omfatte ikke bare hele tilværelsen, dens mål og midler, men nu sandelig også døden. »Hun har på forhånd salvet mig til begravelsen«, som Markus lader Jesus sige det i parallelteksten. (Mk.14,8)

Det er en alment kendt erfaring, at smerten og glæden ligger tæt op ad hinanden, og at smerte undertiden er en nødvendig forløsningens port til glæden (jfr. Joh. 16,20-22).

Men at betræde tærsklen til denne port kræver pondus. Jeg er af den mening, at det eneste, hvormed et

menneske kan stå imod smertens meningsløshed, er den pondus, som visheden om at være elsket giver.

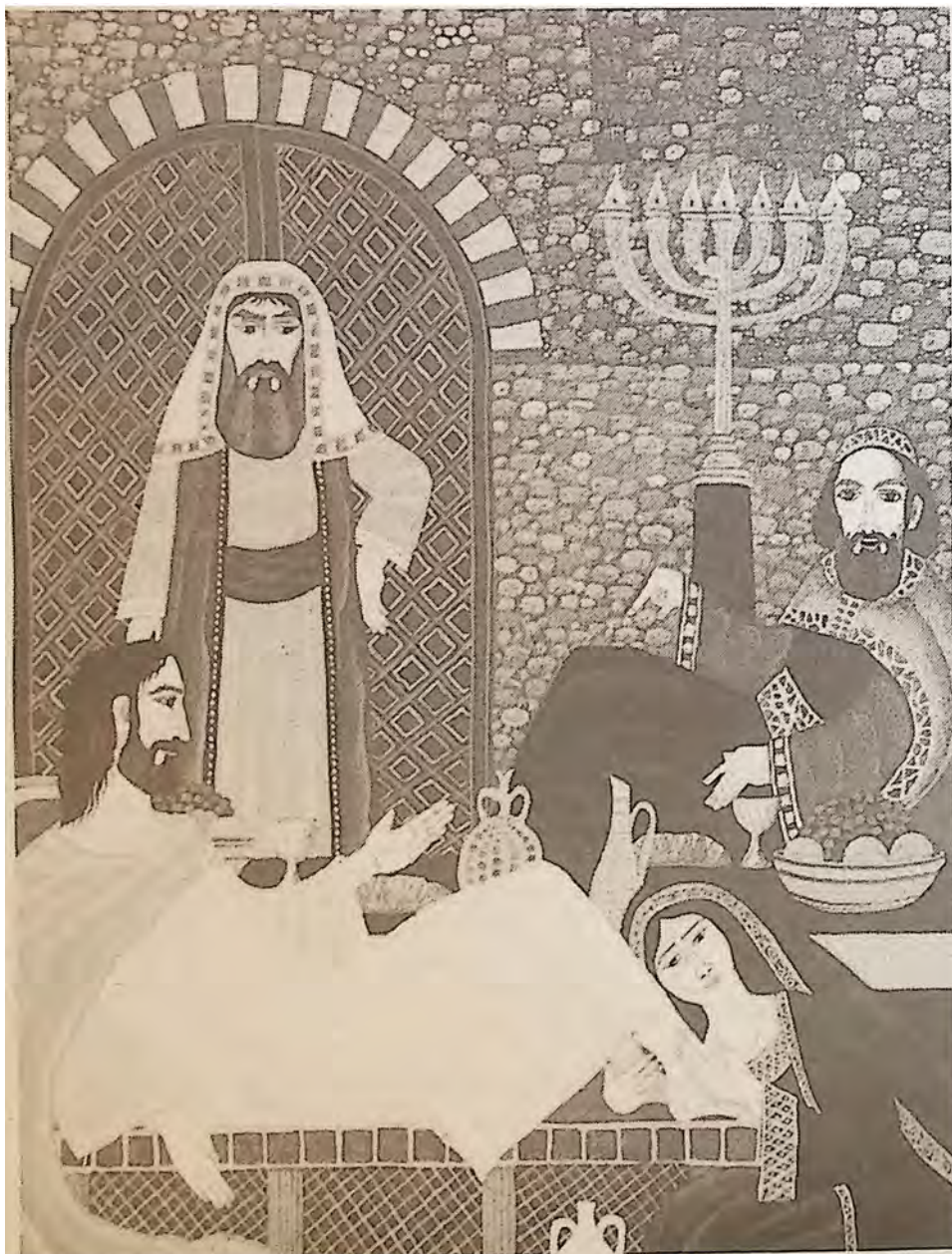
De to bibelord: »Som Faderen har elsket mig« og »Hun har på forhånd salvet mig« bliver i den henseende til parallelord. Erfaring af kærlighed gør altid stærk. I en vis forstand er derfor både det, Jesus siger om sin far, og det, som han siger om Maria fra Betania, nødvendige forudsætninger for, at der kan være forløsning i Jesu korsoffer.

Korsfæstet af kærlighed

I det øjeblik, da Maria salver Jesus, rummer hun i sig den virkelighed, at Jesus er et menneske, der kan dø. I et profetisk skær: også skal dø. Men derudover rummer hun i sig, at Jesus er et menneske, der skal elskes. Kærligheden alene forklarer alle ting. Også korset har kun mening, hvis vi kan tro, at Jesu korsoffer var af kærlighed.

Dermed mener jeg, at han på korset udtrykte sig selv, sin hengivelse, og at korset ikke var en ren og skær underkastelsesakt. Forløsningen fra korset med alt dets håb strømmer os i møde med denne kærlighed, og måske fornemmer vi deri en svag duft af salven fra Betania.

Jesper Fich

Maria salver Jesu fødder. Tegning af Esben Hanefelt Kristensen til den nye børnebibel.

Højskoleuge på Magleås 24.-31.juli 1994

»Europa i morgen og i går«

Der trykkes nye Europakort i disse år. Byer får nyt navn eller det gamle tilbage. Nationer bliver til regioner.

Angst for evt. opløsning/forandring og tab af identitet giver gode vækstbetingelser for yderliggående nationalistiske bevægelser.

Det er/bliver tvungende nødvendigt at besinde sig på, hvem man selv er, – hvilke fælles rødder, som de giver sig til udtryk i sprog/historie/religion/menneske- og samfundssyn, der kan give den enkelte fodfæste og identitet.

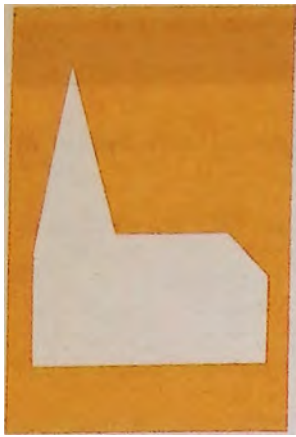
Det er naturligvis også en udfordring til kirken i Europa. Hvorledes kan den som institution og med sin forkyndelse være med til at præge udviklingen i en mere fredelig og demokratisk retning?

Højskoleugen handler om denne besindelse – og tager emner op i foredrag, film, udflygt og gudstjenester. Bl.a. medvirker: Uffe Østergaard, Karsten Fledelius, Henning Silberbrandt, Ellen Marie Lebahn, Tove Veilstrup og Brian McGuire.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-. Tilmelding til Magleås sekretariat på tlf.: 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 300,- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Orientering fra sognene

April 1994

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 8, der udkommer 27. april 1994 er torsdag den 7. april 1994 for maj 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szaraffin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.
Pastoralt Team:
Leo Kertz, OMI p.t. teamleder
Pastor Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
(Allen Courteau, OMI p.t. U.S.A.
Franz Hoyos, OMI p.t. orlov).
Menighedsrådsformand: Erik Schou,
tlf. 98 92 27 74.

Messetider:
Søndagsmesser kl. 10.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer:
Se opslagstavlen.

Fredag d. 1.: Langfredagens liturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Stor påskemesse kl. 21.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.
Søndag d. 10.: Messe kl. 10 med første kommunion.
Lørdag d. 23.: Messe kl. 17 på polsk.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Fax 98 42 00 18 eller henv.
Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messetider:
Hver søndag messe kl. 10, hver fredag kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Fredag d. 1.: Langfredagens liturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Stor påskemesse kl. 21.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe på tamilsk kl. 16.
Søndag d. 10.: Messe kl. 10 med første kommunion.
Søndag d. 17.: Messe kl. 10 med trosbekræftelse.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80.

Messetider:
Søndagsmesser kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Fredag d. 1.: Langfredagens liturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Stor påskemesse kl. 20.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard,
tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Fredag d. 1.: Langfredagsgudstjeneste kl. 15.
Søndag d. 3. og 17.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30
Menighedsrådsformand: Villy Sørensen,
tlf. 86 42 39 29.
Messetider:
Søndag: kl. 10.00.
Hverdage: Se opslagstavlen.

Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskemat-liturgi kl. 22.
Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 10.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.
Søndag d. 17.: Trosbekræftelse under messen.
Torsdag d. 21.: KÆK-møde kl. 14.30.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager,
tlf. 97 41 41 50.
Messetider:
Messe hver lørdag kl. 16.

Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskemat-liturgi kl. 20.
Søndag d. 3.: Påskedag. Vietnamesisk messe kl. 11.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.
Lørdag d. 9.: Undervisning kl. 10-12. Messe kl. 12 og kl. 16.
Søndag d. 10. og 24.: Messe på engelsk kl. 18.

Lemvig/Holstebro/Struer Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Sognepræst Leo Kertz,
tlf. 86 42 97 30 eller 98 12 63 44.
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller E. Henriksen, tlf. 97 82 08 04.

Messetider:
Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.
Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse med første hl. Kommunion kl. 10.
Søndag d. 24.: Messe kl. 10.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund,
tlf. 86 12 47 27.
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.
Katolsk Information, Ryesgade 28,
tlf. 86 18 53 90.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale.

KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.
Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.
Firmanndklub: Hver onsdag kl. 19.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.
Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.
Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskemat-liturgi kl. 22.
Torsdag - lørdag, d. 31.3.-2.4.: Liturgisk morgenbøn kl. 9.
Søndag d. 3.: Påskehøjmesse kl. 10. Sangmesse kl. 17.
Mandag d. 4.: Højmesse kl. 10. Højmesse på polsk kl. 14.
Lørdag d. 9.: Sogneundervisning kl. 10. Familie-messe kl. 12.15.
Søndag d. 10.: Kirkekaffebio kl. 11.15.
Mandag d. 11.: Menighedsrådsmøde kl. 19.
Torsdag d. 14.: Konvertitgruppen kl. 19.
Lørdag d. 16.: Sogneundervisning kl. 10. Familie-messe kl. 12.15.
Lørdag d. 16.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.
Mandag d. 18.: Meditationsaften kl. 19.
Torsdag d. 21.: CVC/Mariakongregationen kl. 14.30.
Kunstkredsens generalforsamling kl. 19.30.
Søndag d. 24.: Første kommunion under høj-messen kl. 10.
Torsdag d. 28.: Konvertitgruppen kl. 19.30.

Skt. Mikael's Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Torsdag d. 31.: Skærtorsdag. Ingen messe.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Påskehøjmesse kl. 10.30.
Søndag d. 17.: Messe kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Kirkevæрге: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Søndagsmesse: 2. og 4. søndag kl. 14.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Påskemesse kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.
Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12 ved kirken.

Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskemat-liturgi kl. 23.
Søndag d. 3.: Påskedag. Påskehøjmesse kl. 10.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Ingen messe.
Onsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.
Onsdag d. 20.: Grundkursus i teologi kl. 19.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Søndagsmesse: Kl. 10.
Hverdagsmesse: Kl. 9.
Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hve 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordens-kald).

Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 17.

Fredag d. 1.: Langfredagsliturgi kl. 15. Tilbedelse inden.
Lørdag d. 2.: Ingen messe.
Søndag d. 3.: Påskevigilie kl. 4.45. Bagefter festlig morgenmad til alle deltagere i mødesalen. Højmesse kl. 10.
Mandag d. 4.: Messe kl. 10.
Lørdag d. 30.: Messe for oblater kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messetider:
Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Søndag d. 27.3.: Palmevielse under begge messer.
Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.
Fredag d. 1.: Langfredags-liturgien kl. 15.
Lørdag d. 2.: Vigilie og midnatsmesse kl. 23.
Søndag d. 3.: Påskedag. Kun messe (med dåb) kl. 11.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Ingen gudstjeneste.

Religionsundervisning:

Hold 1: Mandag d. 11. og fredag d. 22 kl. 16.
Holdene 2 og 3: Fredag d. 8. og 22. Fælles afslutningsfest.

Menighedsrådsmøde: Tirsdag d. 5. kl. 19.30.

Døbtie:

Søndag d. 20 febr. tvillingerne Monica Maria og Michelle Maria Niesobka Hedegaard Laursen, døtre af Benny og Renata Teresa N. Hedegaard Laursen, Bording. Til lykke til hele familien.

Firmelse: (Konfirmation)

Bispekontoret har bekræftet, at biskop Martensen kommer til Herning lørdag d. 24. september. Firmelsen af de fem unge finder sted under messen kl. 11 i den store Fredens kirke, som vi igen venligt får stillet til rådighed af pastor Gotfred Larsen.
Firmelses kandidaterne er Gowsini Alfred, Sharmala Arulnathar, Johnny Larsen, Michelle Louis og Pauline Sonne-Schmidt. De deltager i weekenden i Øm den 25.-27. marts og de anbefales i menighedens forbøn.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 8681 2290.
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst onsdage, torsdage og fredage (formiddag) på 8682 2415. Tirsdage og onsdage på tlf. 3314 7707(9-16) og 3391 2156 om aftenen.
Messetider: Om ikke andet annonceres, er der messe hver torsdag kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre på Øm.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 26.3.: Bodsgudstjeneste kl. 15. Skriftemål og messe under motto »Vær mig nådig, Herre, du min Gud«. Bagefter fællesspisning i mødelokalet.
Søndag d. 27.3.: Palmeindvielse kl. 10 i mødelokalet.
Procession og højmesse. NB. Bemærk at sommertid begynder.
Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Messe kl. 19. Tilbedelse til kl. 21.
Fredag d. 1.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15. NB. Faste- og abstinensdag.
Lørdag d. 2.: Påskemat-liturgi kl. 20.
Mandag d. 4.: Messe kl. 10.
Lørdag d. 9.: Musikgruppen kl. 12.30. Mini

stranter og børnene kl. 13.30. Familiemesse kl. 15.30.

Tirsdag d. 12.: Menighedsrådsmøde kl. 19.
Fredag d. 15.: Messe kl. 18. Derefter takkefest for indbudte lektorer, forbedere, kommunionssiddelere o.a.
Søndag d. 17.: Efter højmessens katekese. Lærer Ingelise Zouaoui: »Mother Teresa og hendes arbejde i Indien«.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Maria-æstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag. Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Fredag d. 1.: Langfredag. Faste- og abstinensdag. Passionsliturgi med altergang kl. 15. Lejlighed til at modtage bodens sakramente kl. 17-19.

Lørdag d. 2.: Familierosenkrans kl. 15. Påskevigilien og midnatsmesse kl. 23. Derefter reception i samlingsalen.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Salmemesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.

Torsdag d. 7.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Lørdag d. 9.: Øvelse for 1. kommunikanter kl. 9.

Søndag d. 10.: Hvide søndag. Højmesse med 1. kommunion kl. 11.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 11. Efter messen kirkefrokost til fordel for Caritas. Orientering vedrørende menighedsrådsvalg.

Tirsdag d. 26.: Orientering om Averbodeturen kl. 19.

Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjødsted. 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Fredag d. 1.: Langfredag. Korshyldest kl. 15.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskevigilie og midnatsmesse kl. 23.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 10.30.

Søndag d. 10.: Højmesse med 1. kommunion og firmelse kl. 10.30.

Onsdag d. 13.: Den hl. kommunion bringes til menighedens syge. Rosenkransbøn kl. 18.30. Messe kl. 19.

Onsdag d. 20.: Katolsk brevkursus i præstegården kl. 19.

Husk tilmelding!

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messetider: Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe. Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 7,15: Laudes og messe. Se dog nedenfor.

Fredag kl. 9: Messe. Se dog nedenfor.

Langfredag d. 1.: Gudstjeneste med bl.a. korsets hyldning og kommunion kl. 16. Faste- og abstinensdag.

Påskelørdag d. 2.: Velsignelse af påskens spiser kl. 12.

Påskevigilie og højmesse kl. 22.

Påskedag d. 3.: Højmesse kl. 9 (bemærk tidspunktet!)

2. påskedag d. 4.: Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 5.: Laudes og messe kl. 8.

Lørdag d. 9.: Fællesmøde for syd- og sønderjyske menigheder på Løgumkloster Refugium kl. 10-15. Messe kl. 11.15.

Mandag d. 11.: Messe hos søstrene kl. 16.30.

Torsdag d. 14.: Skolemesse kl. 9.

Lørdag d. 16.: Messe på polsk kl. 16.30.

Onsdag d. 20. og torsdag d. 21.: Ingen messe.

Lørdag d. 23.: Sogndag. Familiemesse kl. 16.30

Torsdag d. 28.: Skolemesse kl. 9.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400

Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.

Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesserne.

Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400

Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.

Messetider: Søndag: Kl. 9.30 højmesse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Hverdagsmesser: (På Als Kloster) mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

Messetider: Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.

Tilbedelse: Torsdag ca. kl. 16.30.

Rosenkrans: Lørdag kl. 10.30.

Lørdag d. 26.3.: Bodsandagt og skriftemål for børn kl. 11 og for voksne kl. 14 ved Pastor Oppermann og sognepræsten.

Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Højmesse og tilbedelse kl. 16.

Fredag d. 1.: Langfredag. Passionsliturgi kl. 16.

Lørdag d. 2.: Korsvejsandagt kl. 10. Påskevigilie kl. 23.

Søndag d. 3.: Påskesøndag. Højmesse med barneudbød kl. 10.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.

Lørdag d. 9.: Cenaklen kl. 10. Korøvelse kl. 16.

Katekese: Fredag 25.3. og 15.4. kl. 16-18

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder

Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i

Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messetider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

Langfredag d. 1.: Gudstjeneste med bl.a. lidelseshistorien, korsets hyldning og kommunion kl. 13.

Påskedag d. 3.: Højmesse kl. 12.

Lørdag d. 9.: Fællesmøde for de syd- og sønderjyske menigheder på Løgumkloster Refugium kl. 10-15. Messe kl. 11.15.

Søndag d. 10.: Sogndag kl. 14.30. Familiemesse kl. 17.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense

Tlf. 66 12 16 64.

Sognepræst: Leo Drzal

Andenpræst: Wieslaw Podlach

Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.

Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 16.30.

Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.

Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Fredag d. 1.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15.

Lørdag d. 2.: Påskentens liturgi kl. 20.

Søndag d. 3.: Påskedag. Messer kl. 10 og 12.

Mandag d. 4.: 2. Påskedag. Messer kl. 10 og 12.

Onsdag d. 6.: Bibelkreds kl. 19.

Søndag d. 10.: Firmelse ved Biskop Hans Martensen kl. 10.

Mandag d. 11.: DKKF-møde kl. 19.30.

Tirsdag d. 12.: Bankospil kl. 19.

Onsdag d. 13.: Erling Tiedemann: »Katolikkerne og Bibelen - Hva' med den?« - kl. 19.30.

Torsdag d. 14.: Seniorklubben kl. 14.

Onsdag d. 20.: Bibelkreds. kl. 19.

Mini-DUK: Møde d. 12. og 26. kl. 16-17.30.

Midi-DUK: Møde d. 14. og 28. kl. 16-18.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Fredag d. 1.: Langfredag. Mindegudstjeneste for Jesu lidelse og død kl. 15. Kollekten går til Det hl. Land. NB. Faste- og abstinensdag!

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskentensliturgi kl. 20.

Søndag d. 3.: Påskesøndag. Messerne kl. 9.30 og kl. 11.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Højmesse kl. 9.30. Ingen messe kl. 11.

Lørdag d. 9.: Firmelse ved biskop Hans L. Martensen kl. 15.

Efter messen reception for alle.

Onsdag d. 13.: Vietnamesisk messe kl. 17.

Lørdag d. 16.: 1. skriftemål for første kommunikanter kl. 9.45.

Søndag d. 17.: Messerne kl. 9.30 og kl. 11 samt vietnamesisk messe kl. 14.

Onsdag den 20.: Kontakt-gruppen. Messe kl. 14. Derefter hyggelig sammenkomst oppe i lokalerne.

Søndag d. 24.: Fællesspisning for menigheden efter messerne.

Religionsundervisning for alle børn / Dk-V-T /

lørdag d. 16. kl. 9.45-11.45.

Vietnamesisk religionsundervisning / V / lørdag den 23. kl. 9.45-11.45.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Mandag d. 4. 2. påskedag. Messe kl. 15 med en dåb.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03

60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.

Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Fredag d. 1.: Langfredag. Mindegudstjeneste for Jesu lidelse og død kl. 10. Kollekten går til

Det hl. Land. NB. Faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskeliturgi kl. 15.

Lørdag d. 9.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 16.: Højmesse kl. 16. Efter messen menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 23.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 30.: Højmesse kl. 16.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.

Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvender sig til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariegade 4, 4930 Maribo.

Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.

Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand. undt.)

Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.

Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi med korsets hyldning kl. 15. Mulighed for skriftemål kl. 13.30-14.30.

Lørdag d. 2.: Påskentens liturgi kl. 22.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus, OFMcon.v

Messetider: Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Ralundsgade 2, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Krandsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. fredag og torsdag.

Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

Fredag d. 1.: Langfredag. Faste- og abstinensdag.

Passionsliturgi og korsets hyldning kl. 15.

Lørdag d. 2.: Kl. 23. Indvielse af ild og dåb. Anden efterfulgt af påskemesse. Efter messen reception i sakristiet.

Søndag d. 3.: Højmesse kl. 10. Bagefter reception i gymnastiksalen. NB.: Messen kl. 8 bortfaldt.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.

Torsdag d. 5.: Mixi-KUK: »Gadebørn i Brasilien« v/ Annette Brødsgaard kl. 19.

Fredag d. 8.: Religionsundervisning for eftermiddagsholdet hos sr. Antonie. Sognepræsteninger den hl. kommunion til de syge.

Lørdag d. 9.: Grundkursus i teologi (kap. 7-9) kl. 9.

Søndag d. 13.: Morgenmesse kl. 8.15 i stedet for aftenmesse.

Lørdag d. 16.: Mini-KUK: Film »Hvem er ham ud?« kl. 13.

Søndag d. 19.: Mixi-KUK: Planlægningsmøde kl. 19.

Lørdag d. 23.: Eksamen: Grundkursus i teologi kl. 9.

Søndag d. 24.: Efter højmessens kirkekaffe.

Skt. Knuds Kir

højmesse kl. 10.
Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 19 el. efter aftale.

Søndag d. 27.3.: Palmesøndag. Højmesse kl. 11 (bemærk tidspunktet). Husk at tage en palmesøndagsbuket med hjemmefra.

Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Messe kl. 17 (bemærk tidspunktet). Husk at tage familiens opsårede gave til fasteaktionen med. Efter gudstjenesten tilbedelse indtil kl. 21.

Fredag d. 1.: Langfredag. Korsvejsandagt kl. 10. Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning, kommunion kl. 15. Langfredag er en påbudt fastedag.

Lørdag d. 2.: Ingen gudstjeneste.

Søndag den 3.: Påskenhøjtideligheden begynder ved hanegal.

Påskeilden tændes kl. 6. Der er fælles påskemorgenbord efter festgudstjenesten. Børnene er velkomne til at lede efter påskeæg i præstegårdens have. Aktionen med at finkæmme haven starter umiddelbart efter festgudstjenesten. Festdagens højmesse begynder kl. 10.

Mandag d. 4.: Højmesse kl. 10.

Lejlighed til skriftemål:

Der er lejlighed til skriftemål efter gudstjenesterne. Mange deltager i korsvejsandagten Langfredag som forberedelse til skriftemålet. Skærtorsdag aften er der fra kl. 20-21 ekstra lejlighed til skriftemål i forbindelse med tilbedelsen.

Valgmøde og kirkekaffe:

Søndag d. 10. er der efter højmessens kirkekaffe og valgmøde i Kolbehuset. Det er sidste frist for at blive optaget på valglisten! Forslag til kandidater til menighedsrådsvalget skal være den lokale valgstyrelse i hænde senest onsdag d. 13.

Det årlige bidrag til kirken:

Det sker, at en eller anden springer et år over med et bidrag til kirken. Det kan skyldes en forglemmelse, men ... det gør ondt i kirkekassen alligevel! Tak for allerede modtagne gaver for 1994.

Alle opfordres til at være solidariske med at dække menighedens udgifter. Det er prisværdigt, når medlemmerne selv sætter deres årlige bidrag i vejret. Tak!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.

Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgien kl. 15.

Lørdag d. 2.: Gavernes velsignelse kl. 12. Påskesnattens liturgi kl. 22.30.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 10. Hvis vejret tillader det, så er der påskeæg for alle børn i præstegårdshaven.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 7.: Skolegudstjeneste kl. 8.

Søndag d. 10.: Hvide søndag. Højmesse kl. 10. Til denne messe inviteres særligt de børn, som er døbt de sidste 2 år, samt deres forældre.

Tirsdag d. 19.: De unges aften med byløb kl. 18.30-20.30. Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester: Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Fredag d. 1.: Langfredag. Skriftemål fra kl. 10-11.

Gudstjeneste kl. 15: Jesu lidelseshistorie efter Johannes. De store forbønner. Korsets hyldning. Kommunion.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Skriftemål fra kl. 10-11.

Gudstjeneste kl. 20. Velsignelse af ilden. Beredelse af påskelyset. Påskelovsang. Ordets guds-

tjeneste. Velsignelse af dåbsvandet. Fornylse af dåbsløfterne. Fejring af eukaristien.

Søndag d. 3.: Påskedag. Rosenkransbøn kl. 8.45. Efter højmassen er der kirkekaffe i salen.

Mandag d. 4.: Polsk gudstjeneste kl. 10.

Tirsdag d. 5.: Undervisning kl. 14.45-15.45 for 1. kommunikanter og firmander.

Onsdag d. 6.: Konvertit-undervisning kl. 15.15.

Søndag d. 10.: Vælgerne skal være optaget på valglisten. Valglisten er fremlagt til i dag.

Tirsdag d. 12.: Undervisning kl. 14.45-15.45 for 1. kommunikanter og firmander.

Onsdag d. 13.: Skolemesse for de små forberedes kl. 8.

Fredag d. 15.: Skolemesse for de store forberedes kl. 8 i kirken.

Tirsdag d. 19.: Undervisning kl. 14.45 for 1. kommunikanter og firmander.

Onsdag d. 20.: Skolemesse for de små kl. 8. Konvertit-undervisning kl. 15.15.

Fredag d. 22.: Skolemesse for de store elever kl. 8. Sognepræsten holder retræten for Sct. Elisabethsøstre fra søndag d. 24. til lørdag d. 30.

Personalia:

Dåb:

9.1.: Frederik Mazur Andersen, søn af Helle Mazur Andersen og Bjørn Andersen.

Afdøde:

30.12.: Franciska Hansen f. Jakobik.

6.2.: Valdemar Jakobik

9.2.: Jean Erik Wiese.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag: Messe kl. 10.

Torsdag d. 31.3.: Festmesse kl. 16. Vi fejrer indstiftelsen af sakramenterne: Eukaristien og præsteveilsen.

Søndag d. 3.: Påskedag. Herrens opstandelse.

Højmesse kl. 10.

Mandag d. 4.: Ingen messe.

Lørdag d. 16.: Højtidelig indvielse af den nye kirke ved biskop Hans L. Martensen kl. 15.

Søndag d. 17.: Ingen messe.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messtider: Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Fredag d. 1.: Langfredag. Liturgien med bl.a. korsets hyldning begynder kl. 15.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskevigilien med bl.a. indvielse af det nye påskelys, trosbekræftelse og efterfølgende højmesse begynder kl. 21.

Efter gudstjenesten ønsker vi hinanden glædelig påske med et glas vin i menighedssalen.

NB. Påskelørdag bortfalder »Lørdagsklubben«

Søndag d. 3.: Påskesøndag. Festmesse kl. 10.

Søndag d. 10.: Efter højmassen kl. 10 er der kirkekaffe samt orientering om de kommende valg til menighedsråd og pastoralråd.

Søndag d. 17.: Biskoppen kommer og meddeler firmelsens sakramente. Efter højmassen er der reception for biskoppen og firmanderne i menighedssalen.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 42 26 14 04.
Biltelefon: 30 45 48 57.

Sankt Josefs Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Fredag d. 1.: Langfredags-liturgien fejres med p. Dudek kl. 15.

Lørdag d. 2.: Påskens-liturgien fejres med p. Dudek kl. 20.

Mandag d. 4.: Påskedags messe fejres med sognepræsten kl. 11.

Lørdag d. 9.: 2. søndag i påsken. Messen fejres med sognepræsten kl. 16.

Ønsdag d. 13.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen. Bordmesse og hyggeligt samvær hos søstre kl. 19.

Søndag d. 17.: 3. søndag i påsken. Messen fejres kl. 10 med p. Grégoire.

Lørdag d. 23.: Messen for 4. søndag i påsken fejres med sognepræsten kl. 16.

Tirsdag d. 26.: Dameaften hos søstre kl. 19.

Onsdag d. 27.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse
Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen
Tlf. 53 52 06 45

Faste messtider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. NB: Palmesøndag og påskesøndag begynder messen først kl. 10.30.

Om hverdagen: I Skt. Montforts kapel (over kirken sakristi), normalt således: Mandag kl. 17,15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11,15, fredag kl. 19,15, lørdag ingen.

Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12,15, sø. kl. 18,45.

Palmesøndag d. 27. marts, er en vigtig dag. Den stille uge begynder, og vi skal indvie palmegrene og holde palmeprocession ved messens begyndelse. Men: I dag begynder også sommertiden. For at ingen skal føle natten for kort og/eller komme for sent til gudstjenesten, begynder vi først kl. 10,30 (NB!)

Skærtorsdag d. 31. marts: Mindedagen for Jesu indstiftelse af altrets og præsteveilsens sakramenter. Kl. 17: højtidelig aftenmesse med børnenes første hellige kommunion. Ved messens slutning bæres det hellige sakramente til sidealtret, hvor der holdes tilbedelse indtil midnat, - i fællesskab fra kl. 23,30.

Langfredag d. 1. april: Mindedagen for Kristi korsdød.

Faste- og abstinensdag. Kl. 15: liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi passionshistorie, korsets højtidelige hyldning og kommunion.

Påskelørdag d. 2.: Kl. 13 begynder de unges retrætedag.

Påskesnatten er »natten over alle nætter«: Kl. 21 begynder den store opstandelsesgudstjeneste, med læsninger, påskelysets indvielse og påskelovsangen. Gudstjenestens højdepunkt er påskehøjmassen med det ny dåbsvands indvielse og dåbsløfternes fornylse. Slut talstærkt op om denne kirkeårets vigtigste gudstjeneste!

Efter gudstjenesten fortsætter vi opstandelsesfesten i menighedshuset, hvor vi over et glas vin og et par snitter ønsker hinanden glædelig påske. Tonerne fra diskotek »Montfort«, betjent af brødrene Sarp fra Kalundborg menighed, giver os lejlighed til, osse legemligt, at give udtryk for vor opstandelsesglæde.

Påskesøndag d. 3.: Kristi opstandelses fest. Kl. 10,30 (NB!): Festlig påskehøjmesse. Kl. 18,45: festvesper.

2. Påskedag d. 4.: Kl. 10: påskemesse, - fejret delvis på latin.

Lørdag d. 9.: Rengøring af kirke og menighedshus fra kl. 10,30 - 12,30. Kom og hjælp!

Søndag d. 10.: »Hvidesøndag«. Kl. 10: højtidelig påskemesse med de unges trosbekræftelse.

Mandag d. 11.: I tilslutning til messen i kapellet kl. 17,15 er der, ligeledes i kapellet, fra kl. 18 - 19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Søndag d. 17.: Ved højmessens slutning meddeles dåbens sakramente til Niels Johansens og Lisbeth Barner Jespersens nyfødte datter.

Søndag d. 24.: Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger (- egentlig d. 28. apr.) Kl. 10: festmesse.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg
Lundemarken 15, 4400 Kalundborg
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menigheds søster: Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Palmesøndag d. 27. marts: Jesu indtog til sin lidelse, død og opstandelse, den stille uge begynder.

Kl. 15: palmevielse, palmeprocession og messe med oplæsning af Kristi passionshistorie.

Skærtorsdag d. 31. marts, langfredag d. 1. april og ganske særligt påskesnatten d. 2. - 3. april, »natten over alle nætter«, - henvises og opfordres menigheden i Kalundborg til at tage del i disse dages højtidelige gudstjenester i sognekirken i Slagelse: Skærtorsdag kl. 17, langfredag kl. 1. og påskelørdag kl. 21. Se nærmere under »Slagelse«, - ganske særlig m. h. t. påskesnattens fejring.

Påskesøndag d. 3. april: Kristi opstandelses fest Kl. 15: højtidelig påskemesse med påskelovsang, vevandsindvielse og dåbsløfternes fornylse.

2. påskedag d. 4. april: Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Søndag d. 17.: I dag fejres dele af messen kl. 1 på latin.

Søndag d. 24.: Højtideligholdelse af festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger, (egentlig d. 28. apr.). Kl. 15,30: festmesse.

Børneundervisning v. sr. Engeline: Søndagen d. 27. marts, 10. og 24. april i forbindelse med søndagsmessen.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Faste messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.
Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 i vietnamesisk. Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.com tlf. 42 35 09 65.
P. Martin Braun, S.M.M., tlf. 42 35 09 97.
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messtider: Søndagsmesser:

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.
Hverdagsmesser: Tirsdag - fredag kl. 17.

Tirsdag d. 29.3.: Ingen messe kl. 17, da der Oliemesse i Skt. Ansgars kirke.

Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.

Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15.

Lørdag d. 2.: Påskens-liturgi kl. 23.

Søndag d. 3.: Påskemesse kl. 10.

Lørdag d. 9.: Religionsundervisning kl. 13.

Søndag d. 10.: Trosbekræftelse under messen kl. 10.

Torsdag d. 14.: Skolemesse kl. 10.30.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.
OBS: Ingen messe påskedag!

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Om lørdagen kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

Skærtorsdag d. 31. marts: Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter.

Kl. 17: aftenmesse, - med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 21.

Langfredag d. 1. april: Mindedagen for Kristi korsdød. Faste og abstinensdag.

Kl. 15: liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi passionshistorie, korsets hyldning og kommunion.

Påskelørdag d. 2.: Kl. 13 begynder, i Slagelse, de unges retrætedag.

Påskenen er »natten over alle nætter«: Den store opstandelsesgudstjeneste, kirkeårets vigtigste gudstjeneste, fejres samlet for vor pastoraleheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse. Den begynder kl. 21. Efter messen fortsætter festen i menigheds huset. Se nærmere under »Slagelse«.

B: Slut talstærkt op om denne vigtige gudstjeneste, og gør allesammen en indsats for denne aften at komme til Slagelse.

Påskesøndag d. 3.: Kristi opstandelses fest. Ingen gudstjeneste i Holbæk i dag. Se 2. påskedag kl. 4.

Påskedag d. 4.: Kl. 15,30 Holbæk menigheds estlige påskemesse med påskelovsang, indvielse af nyt dåbsvand og dåbsløfternes højtidelige ornyelse. Kirkerengøring fra kl. 13,30.

Tirsdag d. 5.: Messe for tamilerne i Skt. Lauren- i Kirke i Roskilde kl. 18.

Onsdag d. 7.: Aftenen før månedens 1. fredag. Kl. 19,15 ordets gudstjeneste med kommuni- onsdeling og efterfølgende tilbedelse foran det distillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 9.: Højtideligholdelse af Hvidesøn- ag. Kl. 15,30: påskemesse

Lørdag d. 16.: 3. påskesøndag. I dag fejres dele af søndagsmessen kl. 15,30 på latin.

Lørdag d. 23.: Højtideligholdelse af festen for en hellige Louis-Marie de Montfort, de mont- ortanske ordensfamiliers grundlægger, (- gæntlig d. 28. apr.). Kl. 15,30: festmesse.

Undervisning af vore børn og unge: lørdagene 26. marts, 9. og 23. april i tilslutning til søn- agsmessen.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kirke- og menighedshus: Nygade 8 B, 3000 Helsingør.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 10, dog undtagen søndag og mandag. Biltele- fon: 30 45 48 57.
Inknt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Fredag d. 1.: Langfredagsliturgien fejres kl. 17.
Lørdag d. 2.: Påskens-liturgien fejres kl. 15,30.

Mandag d. 3.: Påskedags messe fejres kl. 9.
Tirsdag d. 7.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 10.: Messe med pastor Brodersen kl. 10.

Lørdag d. 12.: Pensionist-træf kl. 14.30. Messe hyggeligt samvær.

Lørdag d. 14.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 17.: Messe kl. 9. Herefter kirkekaffe og valgmode. Mød kandidaterne til menigheds- ds- og pastoralrådsvalget.

Lørdag d. 19.: Messe kl. 14.30.

Lørdag d. 21.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 24.: Latinsk messe kl. 11.

Lørdag d. 26.: Messe kl. 14.30.

Lørdag d. 28.: Messe kl. 18.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B- Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog und- tagen søndag og mandag.
Biltelefon: 30 45 48 57.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Fredag d. 1.: Langfredags-liturgien fejres kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskens-liturgien fejres kl. 20.

Søndag d. 3.: Påskedags messe fejres kl. 11.
Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 10.: Messe kl. 10 med 1. kommunion.

Tirsdag d. 12.: Messe med laudes kl. 8.30.
Torsdag d. 14.: Messe kl. 17.

Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 17.: Messe kl. 11. Bagefter kirkekaffe med valgmode, hvor vi præsenteres for kandida- terne til menighedsråds- og pastoralrådsvalget.

Tirsdag d. 19.: Messe med laudes kl. 8.30.
Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.

Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 24.: Latinsk messe kl. 9.

Tirsdag d. 26.: Messe med laudes kl. 8.30.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 28.: Messe kl. 17.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Assisterende præst: Jacob Muiser.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesse:

Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.
Mikkeltorg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.
Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.
Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med mes- serne eller efter aftale.
Religionsundervisning for børn og unge: Tors- dage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Fredag d. 1.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskensat. Påskevigilie og -messe kl. 21.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 11.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 11.

Onsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.
Mandag d. 11.: Ældreklubben mødes på Nord- vanggård kl. 13.30.

Søndag d. 17.: Under højmassen kl. 11 modta- ger Robert Andersen, Anna Biel, Michala Spar- re, Kasper Stæger og Clara Ulrich for første gang den hellige kommunion.

Lørdag d. 23.: Menighedsaften kl. 19 i Hørs- holm fælles med Birkerød.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag- fredag.
Præst: Jacob Muiser.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9.30.
Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.
Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Fredag d. 1.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15.
Faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 2.: Påskensatvigilie og påskemesse kl. 21.30. Derefter samles vi i kostalden.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 9.30.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Højmesse kl. 9.30.

Lørdag d. 9.: Retrætedag for 1. kommunikanter kl. 10-13.

Søndag d. 10.: Højmesse kl. 9.30 med 1. kom- munion.

Mandag d. 11.: Ældreklubben har møde kl.

13.30. Underholdning v/ Lilli og Ib Rhoden.
Præstemøde kl. 18.

Torsdag d. 21.: Religionsundervisningen har af- slutning kl. 16. Kateketmøde kl. 17.15.

Lørdag d. 23.: Børne KUK kl. 10.30-13.
Fredag d. 29.: St. Bededag. Aftenmesse kl. 19.30.

13 Hovedstads- område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst Lech Pytlak.
Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 74 34 45.
Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30. Tirs- dage kl. 10.
Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 1.: Langfredagsliturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskevigilie og messe kl. 23.

Søndag d. 3.: Påskedag. Messe kl. 10.30.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 10.30.

Søndag d. 10.: Messe kl. 10.30. Kirkekaffe.
Fredag d. 29.: Store Bededag. Niels Steensen- andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.
Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.
Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May We- ber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Fredag d. 1.: Langfredagsliturgi kl. 15
Lørdag d. 2.: Påskensat liturgi og messe kl. 21.

Søndag d. 3.: Påskedag. Messe som om søn- dagen.

Mandag d. 4.: 2. Påskedag. Messe kl. 10

14 Hovedstads- område NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Pastor-G. Uttenthal Nibler.
Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen man- dag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstillfælde).
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. An- dreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Char- lottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Mor- genmad i kantinen mellem messerne. Familie- messe 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Sø- strenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Fredag d. 1.: Langfredag. Herrens lidelsesliturgi kl. 15. Faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskevigiliens liturgi kl. 21.30.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Reciteret messe kl. 9. Ingen messe kl. 11.

Tirsdag d. 5.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ord- rup. Se under Skt. Andreas kirke.

Lørdag d. 9.: Sognekatekese kl. 15. Emne: Kir- ken og medierne v./ dr. phil. Peter Ryom.

Søndag d. 10.: Familiemesse kl. 9.

Tirsdag d. 12.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedel- se af Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.
Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.
Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.
Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.
Lørdag: Messe kl. 9.

Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17.

Fredag d. 1.: Langfredag. Herrens lidelses litur- gi kl. 15.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskevigiliens liturgi kl. 20.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlotten- lund. Tlf. 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse.

Kort andagt. Messe kl. 17.00.
Lørdag: Messe kl. 11.30.

Søndag d. 27.3.: Palmesøndag. Højmesse kl. 10 med forudgående palmeindvielse ved Mausole- et. NB. Ingen messe kl. 8.

Tirsdag d. 29.3.: I Sankt Ansgars Kirke Pontifi- kalmesse med indvielse af de hellige olier kl. 17.

Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17 med efterfølgende tilbedelse af Sakramentet til kl. 24.

Fredag d. 1.: Langfredag. Fælles tidebøn kl. 8. Herrens lidelsesliturgi kl. 15. Faste- og absti- nensdag.

Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Påskevigiliens liturgi kl. 22.

Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.

Mandag d. 4.: 2. påskedag. Sangmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.

Tirsdag d. 5.: Møde i Katolsk Ældre Klub. Mes- se kl. 11.30.

Derefter sammenkomst i menighedssalen.
Efter frokosten foredrag af sr. Gisela Heitz CSJ.

Emne: Hildegard af Bingen, Middelalderens kvindelige mystiker. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller pr. tlf. 31 64 09 01 Inge Ryom.

Fredag d. 22.: Bibelsk studiekreds kl. 14 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding på tlf. 31 63 63 82.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2680 Søborg.
Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, S.J.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 29 17 00.

Andre hvedage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebak- kegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads- område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messestider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.
Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 1.: Langfredag. Liturgi kl. 15. Kollekt for Det hl. Land. Faste- og abstinensdag.
Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Ingen messe på italiensk kl. 18.
Påskevigil kl. 22 med dåb af Katharina Belling Fuglsang og optagelse i kirkens fulde fællesskab af Bernard Larsen og Ole Frydensbjerg. Efter gudstjenesten kan vi ønske hinanden »glædelig påske« i menighedssalen.
Søndag d. 3.: Påskedag. Messer som om søndagen.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.
Tirsdag d. 5.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om »Den opstandne med sine venner« (Exercitiebogen nr. 221-224).
Lørdag d. 9.: Kongregationsmesse kl. 10 v/ P. Paul Keller, som i dag kan fejre sin 85 års fødselsdag. I dagens anledning holdes en reception efter messen i menighedssalen. Alle er velkomne.
Søndag d. 10.: Hvide søndag. Dansk højmesse med børnenes 1. kommunion kl. 10. Efter messen reception i menighedssalen.
Ungarsk messe kl. 16. Derefter sammenkomst i menighedssalen.
Lørdag d. 16.: Religionsundervisning for sognets børn og unge kl. 11.15-15.30.
Søndag d. 17.: Familiemesse kl. 11.30. Bagefter kirkekaffe.
Tirsdag d. 19.: Eftermiddag for de ældre kl. 14.30. Hr. Erik Ellyton viser lysbilleder fra valfart til Chartres.
Søndag d. 24.: Ungdomsmesse kl. 20 med »Café Ludvig« bagefter i menighedssalen. Alle er velkomne.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.
Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.
Andenpræst: Jesper Fich, Gl. Kongevej 49, 2.tv., 1610 København V. Tlf. 33 25 17 16.
Træffes efter aftale.

Faste messetider: Søndag kl. 11.
Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.
De øvrige ugedage kl. 6.45.

Fredag d. 1.: Langfredag. Tenebræ kl. 6 (Den stille uges læsegudstjeneste). Langfredagsliturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskelørdag. Tenebræ kl. 6.15 (Den stille uges læsegudstjeneste). Vigil med indvielse af påskelyset kl. 21. (Bemærk tidspunktet).
Søndag d. 3.: Påskedag. Festmesse kl. 11.
Mandag d. 4.: Messe med påskesalmer kl. 11.
Søndag d. 10.: Efter højmessens §-12-møde ca. kl. 12.15.
Tirsdag d. 12.: Katolsk Ældreklub kl. 14. Bente Nygaard Hansen fortæller om Katolsk Menighedspleje.
Søndag d. 17.: Familiemesse kl. 11, hvorunder en gruppe af sognets børn modtager den 1. hl. kommunion.
Lørdag d. 23.: Lektorkursus kl. 10-16.
Søndag d. 24.: Højmesse med messens faste dele sunget på latin.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.
Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18.
Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.
Messestider:
Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.
Torsdag kl. 19. Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Fredag d. 1.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15. Kollekt til Det hl. Land. Faste- og abstinensdag.
Lørdag d. 2.: Påskensliturgi kl. 20. Derefter agapemåltid i menighedssalen.
Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse kl. 10 med dåb. Polsk messe kl. 12.
Mandag d. 4.: Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 9.: Religionsundervisning med kateketer kl. 9-13. Vietnam-gruppe med Focolare kl. 14-17.
Søndag d. 10.: Højmesse kl. 10. Efter højmessens kirkekaffe.
Lørdag d. 23.: Religionsundervisning med forældrene kl. 9-13.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Tlf. 31 35 68 25.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Dovregade 5, 1.th., 2300 København S.
Tlf. 31 57 09 42
Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontortid tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.
Vicevært Tom A. Sørensen. Tlf. 31 39 05 58.

Søndagsmesser: Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.
Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:
Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag kl. 17: Engelsk messe. Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk.
1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.
Hver onsdag åbent hus hos Skt. Josephsøstrene, Sankt Hansgade 28. Messe kl. 19.

Langfredag d. 4.: Vi mindes Jæus lidelse og død: kl. 15 dansk gudstjeneste, kl. 17 engelsk. Faste- og abstinensdag.
Lørdag d. 2.: Påskevigilie. Kl. 18 engelsk gudstjeneste, kl. 21 dansk gudstjeneste.
Søndag d. 3.: Påskedag. Kl. 10 dansk festmesse. Kl. 11.30 fransk messe, kl. 18 engelsk messe.
Mandag d. 4.: 2. påskedag. Kl. 11 dansk messe.
Torsdag d. 7.: kl. 12-14. Sidste undervisningsdag for vore 1. kommunikanter. (Prøve! Forældrene er velkomne).
Søndag d. 10.: Børnenes 1. hl. kommunion. Festmesse kl. 10.
Tirsdag d. 12. og d. 26.: Tirsdagsklub efter 11-messen.
Husk madpakken!
Lørdag d. 23.: kl. 15-17.45 firmandundervisning.
Fredag d. 29.: Store bededag. Messe kl. 11.
Lørdag d. 30.: 15-17.45 firmandundervisning.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Tirsdag d. 29.3.: Pontifikalmesse med indvielse af de hellige olier kl. 17.
Torsdag d. 31.3.: Skærtorsdagspontifikalmesse kl. 17.
Derefter er kirken åben for tilbedelse til kl. 24.
Fredag d. 1.: Langfredag. Langfredagsliturgi med korsets hyldning og læsning af lidelseshistorien kl. 15. Langfredag er påbudt faste- og abstinensdag.
Lørdag d. 2.: Påskevigiliens liturgi begynder kl. 21.30.
Efter messen er alle velkomne til en lille reception.
Søndag d. 3.: Påskedag. Reciteret messe kl. 8. Pontifikalmesse med biskop Hans L. Martensen kl. 10.
Mandag d. 4.: Reciteret messe kl. 8 og kl. 10.
Onsdag d. 6.: Messe for de ældre kl. 10.
Lørdag d. 9.: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
Søndag d. 10.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse med børnenes første hl. kommunion kl. 10.
Tirsdag d. 12.: Messe med Ernesto Cardenal kl. 19.
Lørdag d. 16.: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
Søndag d. 17.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse med gregoriansk sang kl. 10.
Onsdag d. 20.: Messe for de ældre kl. 10.
Lørdag d. 23.: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
Søndag d. 24.: Reciteret messe kl. 8. Pontifikalmesse med biskopperne fra de fem nordiske lande kl. 10. Hovedcelebrant: biskop Hans L. Martensen.
Lørdag d. 30.: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.s.s.R.
Andenpræst: p. Kazimierz Przybylowicz, C.s.s.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdage kl. 17 engelsk messe. Søndage kl. 8.30 reciteret messe.
Kl. 10 højmesse, kl. 12 polsk messe. Kl. 17 engelsk messe.
Hverdage kl. 8 messe.
Torsdage kl. 19 messe med novene. 1. fredag kl. 19 Jesu Hjerter messe.

Skærtorsdag d. 31.: Koncelebreret messe kl. 17 og derefter tilbedelse til kl. 21.
Fredag d. 1.: Langfredagens liturgi kl. 15.
Lørdag d. 2.: Påskensliturgi kl. 20. Derefter reception i den lille sal.
Søndag d. 3.: Herrens optagelse. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.
Mandag d. 4.: Messe kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.
Onsdag d. 6.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30
Pastor Benny Blumensaat taler om sit ophold i England, hvor han blev uddannet til præst.
Onsdag d. 20.: Tut Ritzau fortæller om sine 44 år på kommunale kontorer.
Søndag d. 24.: Firmelse i højmessens kl. 10. Derefter reception i den store sal.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Søndage: Messe kl. 10.

Fredag d. 1.: Langfredag. Korsets hyldning og læsning af lidelseshistorien kl. 15.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Lørdage: Højmesse kl. 17.
Påskelørdag: Vigilmesse kl. 20.
Søndag d. 3.: Påskedag. Højmesse i Rønne kl. 10.
Lørdag d. 9.: Religionsundervisning kl. 10.
Tirsdag d. 12.: Møde kl. 14.
Lørdag d. 30.: Ingen messe.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke
Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75
Messestider: Søndagsmesser: Kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.
Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.
Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
Lørdage: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen.
Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliche Zusammensein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.
Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 2 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé . 2300 Kbh. S.
Eucharistic Celebrations in English:
Saturday: Skt. A at 5 p.m.
Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK : 6 p.m.
Wednesday: SAK at 5 p.m.
Thursday: VFK at 9:30 a.m.
First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Thomas Tirapu Beortegui C.s.s.R.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København 1

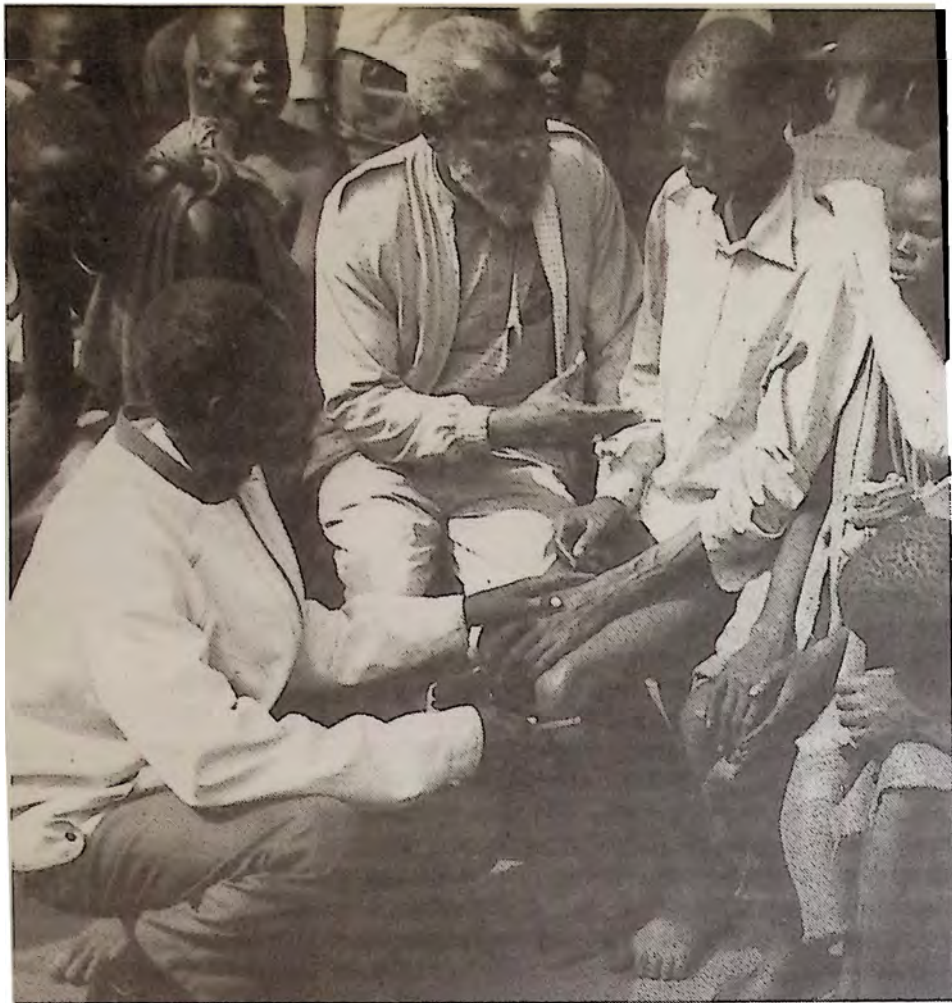
Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4 A, 16 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 16 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Van tårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 39 66 22 99.
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.
I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Mange »missionskirker« har nu en indfødt præstestand. Foto: KNA.

Samarbejde mellem »unge« og »gamle« kirker

At præsterne altid må huske deres indvielse til Kristus.

»Gud har salvet sin enbårne Søn med Helligånden og gjort ham til den nye og evige Pagts ypperstepræst. Han bestemte også, at dette ene præstedømme skulle leve videre i hans kirke. Kristus har udmærket hele Guds folk med værdigheden af sit kongelige præstedømme. Blandt alle dem har han i broderlig kærlighed udvalgt mennesker, som ved håndspåleggelse får del i hans præstelige tjeneste«.

De skal vise sig som sande Guds mænd ved at tjene deres brødre

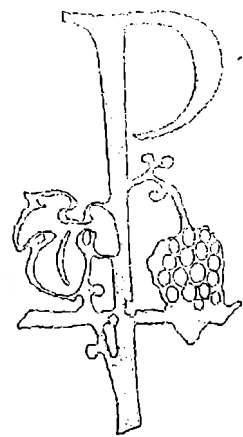
»I Kristi navn fejrer de altid på ny det offer, hvorved han forløste menneskene, og bereder påskemåltidet for Guds børn. De tje-

ner Guds folk ved kærlighedens gerninger, nærer det ved ordet og styrker det ved sakramenterne. De skal ofre deres liv for Gud og for menneskenes frelse, følge Kristi eksempel og i troskab bevidne Gud deres kærlighed og deres tro«. (Fra messen til indvielse af krisam).

Missionsanliggende: At Helligånden ved sin stadige nærværelse må hjælpe de enkelte kirker til endrægtigt at fremme missionen.

Det var især kirkens ordenssamfund, der plejede at påtage sig missionsgerningen. Nu er der både i Europa og USA opstået samfund, der sender præster, som ikke er ordensfolk, til Asien, Afrika og Latin-Amerika, (f.eks. fra USA ca. 200, fra Italien over 700).

Mange »missionskirker« har nu en indfødt præstestand, mens »gamle« kirker, som ædelmodigt fulgte pavernes missionsappel, for tiden ikke ser sig i stand

til at tage sig af både deres egne og af kirkens missionsmark.

Pavens anliggende er nu: intimt samarbejde mellem de »gamle« og de »unge« kirker. Frugten af vor ihærdige apostoliske bøn vil ikke kun være et voksende antal af præster og lægfolk, som vier deres liv til missionen. Men jo mere de »gamle« kirker åbner sig for Helligånden og deres »yngre« brødre i troen, des større fylde af nåde vil de selv modtage.

Flere præster i de »unge« kirker

Rom (KIPA) – Antallet af katolske præster i Afrika og Sydøstasien vokser stadig, hvorimod antallet af præster i Europa og Nordamerika stadig bliver mindre. Af Den pavelige Årbog 1994 fremgår det, at antallet af præster på verdensplan er gået lidt tilbage. De yngste tal stammer fra 1992, hvor der var 404.641 præster. Det er 2,8% mindre end i 1978.

Antallet af præster i Eu-

ropa er faldet med 10% siden 1978. Der er ligeledes tilbagegang i Mellemøsten (4%) og i Oceanien (5,6%). I samme tidsrum steg tallet i Afrika med 29% og i Sydøstasien med 41%. Andelen af europæiske præster er i perioden 1978-1992 faldet fra 59,5% til 55%. På verdensplan er 64,2% verdenspræster og 35,8% ordenspræster.

Antallet af præstestuderende i Afrika voksede med

177% og i Asien med 102%. På verdensplan kan man notere en stigning på 62,8% af præstestuderende. I 1992 var der 102.000 præstestuderende mod 62.670 i 1978.

115 nye biskopper blev udnævnt i 1993. Antallet af biskopper var med udgangen af 1993 4.116. Af dem er 2.330 residerende biskopper, 1.055 titularbiskopper og 731 er biskop emeritus.

Sygehus for flygtninge

Abidjan (KIPA) – Kapucinerpræster har startet et hospital i Toulepeu i Elfenbenskysten for flygtninge fra Liberia.

Borgerkrigen i Liberia har i de sidste tre år drevet titusindvis af mennesker på flugt til Elfenbenskysten. Oprørslederen, Charles

Taylor kontrollerer nu tre fjerdedele af landet. Vatikanets Radio betegner krigen som en af de grusomste syd for Sahara.

Liturgisk kalender april 1994

1. rød. LANGFREDAG 1.L.: Es. 52,13-53,12; Sl. 31,2+6.12-13.15-16. 17+25. (Omk.: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.) 2.L.: Hebr. 4,14-16; 5,7-9. Ev.: Joh. 18,1-19,42. Kollekt for Det hellige Land.

2. viol. PÅSKELØRDAG

Påsketiden

2. Aften: hvid. PÅSKEVIGILIE. (h). Gl. Påskens pf. 1. Af det Gamle Testaments læsninger skal læses mindst 3. GT: 1: 1.Mos. 1,1-2,2 eller 1,1.26-31a. 2: 1.Mos. 22,1-18 eller 22,1-2.9a.10-13.15-18. 3: 2.Mos. 14,15-15,1 (obligatorisk). 4: Es. 54,5-14. 5: Es. 55,1-11. 6: Bar. 3,9-15. 32-4,4. 7: Ez. 36,16-28. NT: Rom. 6,3-11; Sl. 118,1-2.16ab 17.22-23. (Omk.: Halleluja! Halleluja! Halleluja!) v.: Mark. 16,1-8. Frans af Paola, eneboer, (1507), fejres ikke.

1. hvid. PÅSKEDAG. HERRENS OPSTANDELSE. (h). Gl. Sekvens. Cr. Påskens pf. 1. L.: Ap.G. 10,34a.37-43; Sl. 118,1-2.16ab-17.22-23. (Omk.: Denne er dagen, som Herren har gjort, lad os juble og glæde os på den. Eller: Halleluja! Halleluja! Halleluja!) 2.L.: Kol. 3,1-4 eller: 1.Kor.

1. 5,6b-8. Ev.: Joh. 20,1-9 eller: Mark. 16,1-8. Påskedags aften kan læses: Ev.: Luk. 24,13-35.

4. hvid. MANDAG I PÅSKEUGEN. Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! L.: Ap.G. 2,14.22-32; Sl. 16,1-2a+5.7-8.9-10.11. (Omk.: Vogt mig, Gud, thi jeg lider på dig. Eller: Halleluja!) Ev.: Matt. 28,8-15. Isidor, biskop og kirkelærer, (636), fejres ikke.

5. hvid. TIRSDAG I PÅSKEUGEN. Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! L.: Ap.G. 2,36-41; Sl. 33,4-5.18-19.20+22. (Omk.: Jorden er fuld af Herrens miskundhed. Eller: Halleluja!) Ev.: Joh. 20,11-18. Vincent Ferrer, præst, (1409), fejres ikke.

6. hvid. ONSDAG I PÅSKEUGEN. Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! L.: Ap.G. 3,1-10; Sl. 105,1-2.3-4.6-7.8-9. (Omk.: Jeres hjerte glæde sig, I, som søger Herren. Eller: Halleluja!) Ev.: Luk. 24,13-35.

7. hvid. TORSDAG I PÅSKEUGEN. Gl. Evt.se-

kvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! L.: Ap.G. 3,11-26; Sl. 8,2a+5.6-7.8-9. (Omk.: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord. Eller: Halleluja!) Ev.: Luk. 24,35-48. Johannes Baptista de la Salle, præst, (1719), fejres ikke.

8. hvid. FREDAG I PÅSKEUGEN. Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! L.: Ap.G. 4,1-12; Sl. 118,1-2+4.22 24.25-27a. (Omk.: Den sten, bygmestrene forkastede, er blevet hovedhjørnesten. Eller: Halleluja!) Ev.: Joh. 21,1-14.

9. hvid. LØRDAG I PÅSKEUGEN. Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! L.: Ap.G. 4,13-21; Sl. 118,1+14-15.16ab-18.19-21. (Omk.: Jeg vil takke dig, thi du bønhearte mig. Eller: Halleluja!) Ev.: Mark. 16,9-15.

10. hvid. 2. SØNDAG I PÅSKEN. (II Ps). Gl. Evt.sekvens. Påskepf. I. Til bortsending og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja! 1.L.: Ap.G. 4,32-35; Sl. 118,2-4.16-18.22-24. (Omk.: Tak Herren, thi han er god, thi hans miskundhed varer evindeligt. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Joh. 5,1-6. Ev.: Joh. 20,19-31.

11. rød. Mandag i 2. uge i påsken. (II Ps). Stanislaus, biskop og martyr, (1079)(m). Påskepf. L.: Ap.G. 4,23-31. Ev.: Joh. 3,1-8.

12. hvid. Tirsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 4,32-37. Ev.: Joh. 3,7-15.

13. hvid. Onsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Eller rød. Martin I, pave og martyr, (655). Påskepf. L.: Ap.G. 5,17-26. Ev.: Joh. 3,16-21.

14. hvid. Torsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf.

L.: Ap.G. 5,27-33. Ev.: Joh. 3,31-36.

15. hvid. Fredag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 5,34-42. Ev.: Joh. 6,1-15.

16. hvid. Lørdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 6,1-7. Ev.: Joh. 6,16-21.

17. hvid. 3. SØNDAG I PÅSKEN. (III Ps). Gl. Cr. Påskepf. 1.L.: Ap.G. 3,13-15.17-19; Sl. 4,2.4.7.9. (Omk.: Opløft på os dit åsyns lys. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Joh. 2,1-5a. Ev.: Luk. 24,35-48. Kirketælling.

18. hvid. Mandag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 6,8-15. Ev.: Joh. 6,22-29.

19. hvid. Tirsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 7,51-8,1a. Ev.: Joh. 6,30-35.

20. hvid. Onsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 8,1b-8. Ev.: Joh. 6,35-40.

21. hvid. Torsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Eller hvid. Anselm, biskop og kirkelærer, (1109). Påskepf. L.: Ap.G. 8,26-40. Ev.: Joh. 6,44-51.

22. hvid. Fredag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap.G. 9,1-20. Ev.: Joh. 6,52-59.

23. hvid. Lørdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Eller rød. Georg, martyr. Påskepf. L.: Ap.G. 9,31-42. Ev.: Joh. 6,60-69.

24. hvid. 4. SØNDAG I PÅSKEN. (IV Ps). Gl. Cr. Påskepf. 1.L.: Ap.G. 4,8-12; Sl. 118,1+8-9.21-23.26+28-29. (Omk.: Den sten, bygmestrene forkastede, er blevet hovedhjørnesten. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Joh. 3,1-2. Ev.: Joh. 10,11-18. Bededag for præste- og ordenskald. Fidelis af Sigmaringen, præst og martyr, (1622), fejres ikke.

Orientering fra sognene: April 1994

ungarsk messe

ungarisk messe v. P. Kálmán Horváth s.j., Steensgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjernekirke). Tlf. 31 21 85 88.

messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I skapellet). Stenogade 4 A.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R.

Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S. Tlf. 31 58 21 02. Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Den koptiske kirke, der siden 1922 har kunnet undervise i religion i Egypten, er det største kristne trofællesskab i Det nære Østen. Billedet er fra en gudstjeneste i den koptiske katedral i Cairo. Foto: KNA.

Koptiske katolikker er med til Afrika-synoden

Søndag den 10. april åbner pave Johannes Paul II særsynoden for Afrika, der holdes i Rom

Cairo (KIPA) – Når pave Johannes Paul II 10. april åbner særsynoden for Afrika, vil der også være egyptiske koptere med. De har boet ved Nilens bredder siden evangelisten Markus forkyndte i de egne. Indtil arabernes erobring af landet år 640 udgjorde de flertallet af Egyptens befolkning. De har 13 århundreders erfaring med modstand mod islamisering og med et mere eller mindre vellykket samliv med et arabisk-muslimsk samfund.

»Geografisk set er vi afrikanere, men i modsætning til de andre, engang så blomstrende kirker i Nordafrika, har Egyptens kirke overlevet næsten uskadt og har i dag mellem syv og otte mio. troende,« siger den koptisk-katolske patriark af Alexandria, *Stephanos II Ghattas*. Han er medlem af forberedelseskommissionen til synoden og har deltaget i dens arbejde i mere end fire år.

Erfaringer om inkulturation

Kopternes bidrag til synoden vil dreje sig om evangelisering, som også er synodens hovedtema. Især kan kopterne bidrage med deres erfaringer om inkulturati-

on. »Vores land hører til de områder, der først blev evangeliseret i,« siger patriarken. »Det hedder i traditionen, at evangelisten Markus grundlagde vores kirke. Evangeliet har været forkyndt siden dengang.«

Trods forfølgelser har den koptiske kirke overlevet. Det skyldes ifølge patriarken flere ting. For det første taler man folkets sprog, først koptisk og senere arabisk. For det andet har de deres egen koptiske liturgi, hvor koptisk anvendes sammen med arabisk. Ordet »kopter« stammer fra det græske ord »Aiguptios«, der betyder »egyptere« – »beboer i Nildalen«. »Vi er egyptere og fuldstændig inkultureret. De kristne er de egentlige efterkommere af faraonerne, de andre kom udefra eller konverterede til Islam,« siger Stephanos.

En tredje grund til at kirken overlevede er munkene. Munkevæsenet opstod netop i Egypten. Munkene trak sig tilbage til ørkenen og befæstede deres klostre med høje mure til beskyttelse mod røvere.

Den koptiske kirkes skoler og dens engagement i sociale opgaver værdsættes af regeringen i Egypten. De

katolske skoler er meget søgte på grund af undervisningens kvalitet. »I vores skoler – både dem, hvor det koster penge og de gratis – er 50-75% af eleverne muslimer. Det giver ingen vanskeligheder. Muslimerne får islamisk religionsundervisning af muslimske lærere,« oplyser patriarken.

Et eksempel for kirkerne

Stephanos mener, at de koptiske kristne sammen med de etiopiske – som oprindelige kirker i fjendtlige omgivelser – kan være et eksempel for kirkerne i det sorte Afrika. Han forventer sig meget af synoden og tror på, at den vil give ny udvikling for kirken i Afrika.

Patriarkatet i Alexandria var i kristendommens første århundreder et af de mest betydningsfulde. Takket være eksegeter og filosoffer som *Pantainos*, *Klemens af Alexandria*, *Dionysios den Store*, *Heraklas* og *Didymos* spillede dette patriarkat i de første fem århundreder en vigtig rolle i den universelle kirke. Der var også de store patriarker, bekendere og kirkelærere *Alexandros*, *Athanasios*, *Theophilos* og *Kyrillos*.

Det kristne munkevæsen har sin rod i det egyptiske munkevæsen fra det fjerde århundrede. De store grundlæggere var *Antonios den Store*, *Pachomios* og *Makarios*. Patriarken af Alexandria, Athanasios, rejste til Rom og derved blev den egyptiske munke-model populær i Europa.

Patriarkatet i Alexandria stod i spidsen i kampen mod den nestorianske vranglære, som blev fordømt på koncilet i Efesos i år 431. Ved koncilet i Chalcedon, hvor man på ny havde en kristologisk debat, udskilte patriarkatet sig. Flertallet på koncilet, der støttedes af kejseren af Byzans, forkastede den såkaldte monofysitisme. De fleste egypterne fulgte deres afsatte patriark *Dioskoros*. De kaldte sig »ortodokse«, mens mindretallet, der fulgte koncilets beslutning, kaldte sig »melkitter«.

70 biskopper 40 bispedømmer

I dag tilhører det store flertal af koptiske kristne den koptisk-ortodokse kirke. Ifølge regeringens oplysninger har den 3,5 mio. medlemmer, men ifølge kirkenes egne oplysninger er der tre gange så mange. Kir-

ken har 70 biskopper og over 40 bispedømmer. Den ledes af en pave (som det hedder siden det tredje århundrede), der er patriark af Alexandria. Siden 1971 er det pave *Shenouda III*, hvis titel også er den 117. efterfølger af den hellige Markus.

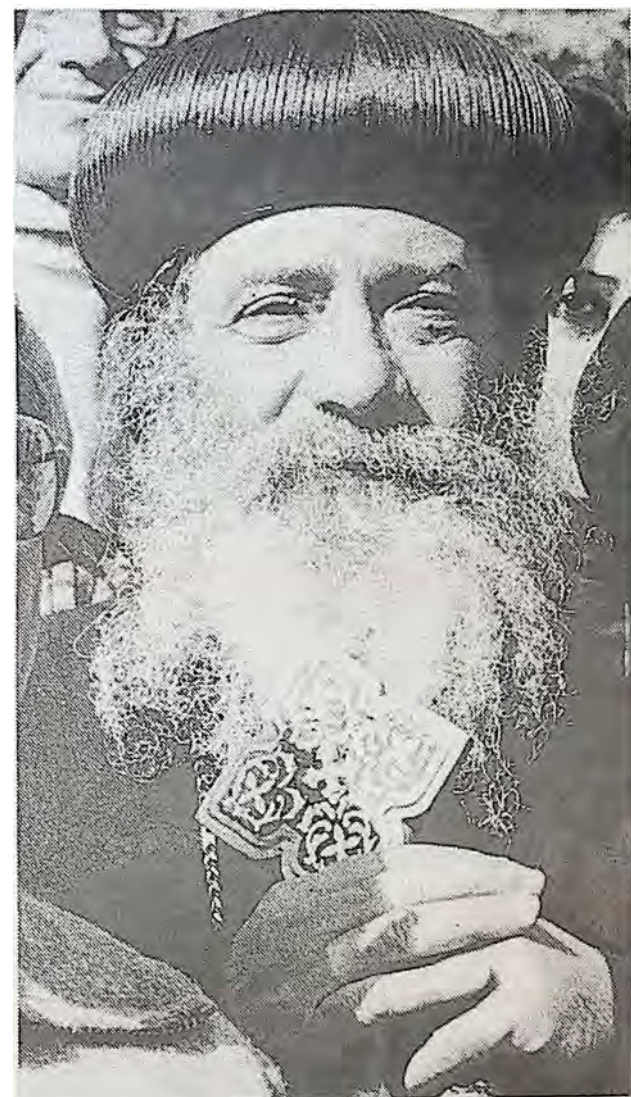
Den koptiske kalender afspejler kirkens historie. Den tager sit udgangspunkt i år 244 e.K., hvor *Diokletian* blev kejser – det store kristenforfølgelsesår. Man kalder den derfor »martyrernes kalender«. Ifølge denne befinder vi os i år 1710. Det var de alvorligste kristenforfølgelser, Egypten oplevede. Men der var også en byzantinsk forfølgelsesbølge efter koncilet i Chalcedon, og senere har man oplevet arabisk og tyrkisk forfølgelse.

Enheden led skibbrud

I århundreder gjorde Pavestolen sig store anstrengelser for at opnå enhed med kopterne. Der var en omfangsrig korrespondance med patriarkerne i Ale-

xandria. Et første forsøg fandt sted på koncilet i Firenze 1443. Man nåede frem til en overenskomst, men afstanden mellem Rom og Alexandria og følger gjorde, at enheden led skibbrud. Yderligere to forsøg blev gjort på koncilet i Memphis (Cairo) i 1582 og i 1814, men man opnåede ikke enighed.

Det lille melkitiske mindretal blev fra det 17. århundrede betjent af franciskanere. 1741 udnævnte *Benedikt XIV* den koptiske biskop af Jerusalem, *Athanasios* til apostolisk vikar for de katolske koptere i Egypten. Denne ordning fortsatte, indtil *Leo XIII* i 1895 genoprettede det katolsk-koptiske patriarkat i Alexandria. I dag har det katolske patriarkat ca. 200.000 troende og ca. 150 præster fordelt på seks bispedømmer. Kirken ledes af Andraos Ghattas, der tog navnet Stephanos, da han blev valgt til patriark i 1986, til ære for sin forgænger, kardinal *Stephanos I Sidaouss*.

Den koptiske kirke har siden det tredje århundrede været ledet af en pave, der er patriark af Alexandria. Siden 1971 er det pave Shenouda III, hvis titel også er den 117. efterfølger af den hellige Markus. Foto: KNA.

Apostolisk administratur

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II har oprettet et apostolisk administratur i Kaukasus-området. Franskmanden, biskop *Jean-Paul Gobel* er udnævnt til at lede

katolikkerne af latinsk ritual i Armenien, Aserbaidjan og Georgien. Gobel er i forvejen apostolisk nuntius i de tre republikker.

Nøden i Danmark i dag er ikke længere af materiel art, siger Bjørn Håkonsson, der er medlem af det danske Justitia et Pax. Kirkens karitative indsats må ændres, så den kan hjælpe nutidens mennesker

Vi må få hænderne op af lommen

Af Susanne Wogensen

- Tidligere var det nemmere med karitativt arbejde. Da var det den lille, fattige Per med de store øjne og de tynde ben, der skulle have en gylden aften i den rige familie, siger Bjørn Håkonsson. Som medlem af bispedømmets »Justitia et Pax« kommission ser han det som en opgave for kirken at finde ud af, hvordan nøden i dagens Danmark ser ud og hvorledes kirken kan hjælpe.

Vi har en af verdens bedste sociallovgivninger. Kan man overhovedet tale om nød i Danmark?

- Der er også i vore dage tydelige tegn på nød. Den bedste måde, jeg kan siges til på, er, at vi simpelt hen ikke kan finde ud af at leve.

Den klassiske diakoni bygger på de syv såkaldte egemlige barmhjertigheds gerninger. At bespise de sultne, beklæde de nøgne og sålænne konkrete ting, som vi finder anvisninger på i evangeliet. Men når man har et samfund, der opfylder disse behov, og alligevel oplever merte og lidelse, så må man tænke selve næstekærlighedsbegrebet om.

I forhold til tidligere generationer mangler der en følelse af forpligtelse i livet. Man er forpligtet på hinanden, på at have indstiftet en familie. Det er da f.eks. for

galt at forlade sin partner, når der er børn til stede. Vi ved jo, hvor meget børn har brug for begge forældre.

Der findes den indstilling i samfundet, at der er ingen Gud og ikke noget evigt liv. Derfor skal vi skynde os at konsumere alting, også hinanden. En sådan gudløs forbrugmentalitet hænger voldsomt, også i vores familier. Det bliver netop tydeligt i vores intime relationer, for det, der kommer tæt på, afslører meget. Det skaber meget store sår og ødelægger voksne og børns forudsætninger for at kunne tro på Gud.

Hvad mener du med »at forbruge hinanden«?

- At andre mennesker bare bliver til midler for at opnå egne mål. Man gør materielle ting, eller karriere eller seksualitet til en afgud, og ofrer sine medmennesker for at opnå det, man har gjort til det centrale i sit liv.

Der mangler en indstilling til, at man er parat til at vente og holde ud - det, som ligger i den kristne forestilling om håb. At Gud nok skal få et helgodt ægteskab ud af mit halvgode ægteskab. At tro på Gud er i virkeligheden at lade være med at indskrænke, hvad man kan forvente.

Men hvad med katolikker i dag? Har de ikke de samme

vanskeligheder med at finde ud af at leve, som alle andre har?

- Som katolikker har vi den indstilling, at ægteskabet er noget, der skal klares. Men alligevel ser vi vores egne katolske familier gå i opløsning.

I den katolske opfattelse ligger der dog ikke bare et krav om, at man skal klare det, men også det synspunkt, at man faktisk kan klare det. Men så ligger der også en forpligtelse for kirken til at hjælpe folk til at kunne klare det. Vi har ikke ret mange modeller at følge i det samfund, der omgiver os nu. Det afspejler en antikveret holdning ved vores kirke, at der ikke er nogen egentlig katolsk ægteskabsuddannelse. Det er som om, kirken går ud fra, at vi lever i et samfund, hvor ægteskabet støttes.

Så du mener, at kirken formoder, at katolikker bør være i stand til holde ud?

- Ignatius af Loyola har en betragtning i sine åndelige øvelser, som går ud på at forestille sig en bred vej til helvede. Og alle mennesker går den vej. Han opfordrer så den mediterende til at indstille sig på at gå samme vej for at prøve at hjælpe nogle stykker tilbage. Og det forudsætter jo, at man lærer disse mennesker at

Det er vigtigt, at kirken hjælper folk, så deres ægteskab bliver vellykket, siger Bjørn Håkonsson.

kende: hvorfor går de den vej?

Men hvad er forskellen mellem Ignatius af Loyola og hr. Jensen, katolik i København? Vi har i Jakobsbrevet noget, jeg vil kalde et praksiskriterium: troen i sig selv, uden gerninger, er død. Troen skal faktisk kunne ses.

Så må man have lov at sige: »Hr. Jensen, der er ikke noget der viser, at du tror på Gud.« Hvis du er ærlig, må du indrømme, at din tro faktisk er afgået ved døden. Det drejer sig sikkert for mange af os katolikker om at stoppe op og ikke indbilde os, at vi er kristne, men bare lever i en forestilling om, at vi er kristne.

Første skridt er altså at se virkeligheden i øjnene?

- Og lade sig berøre af den og mærke smerten. Det er der stor modstand imod. Vi

er så gode til ikke at møde de vanskeligheder, som det menneskelige liv indeholder. Der er altid noget, der hjælper os til at komme uden om dem.

Man må berøres af virkeligheden og så bruge det udmærkede princip fra den katolske arbejdertradition »se - bedømme - handle«. At bedømme kræver en eller anden form for social analyse set fra kristent hold. Hvilke problemer er der? Findes der problemer, der skaber andre problemer? Skal det karitative arbejde have en politisk dimension? For når virkeligheden har ændret sig, så må de syv legemlige barmhjertigheds gerninger omtolkes. Og det har vi nok Herrens velsignelse til.

Hvad mener du, den katolske kirke i Danmark konkret kan gøre?

- Jeg synes, vi skal oprette en katolsk ægteskabsrådgivning. Det er vigtigt, at man hjælper folk, så deres ægteskab bliver vellykket. Vi burde for det første kræve, at de, der vil giftes katolsk, får en grundig forberedelse, hvor også erfarne ægtepar deltager. Men der skal også være et sted, hvor man kan henvende sig, når problemerne tårner sig op. Hvad kræver det af kirken - som institution og som dig og mig - at lave en sådan katolsk ægteskabsrådgivning?

- Man skal finde ud af finansieringsmuligheder. Måske er det muligt at finde offentlige midler, eller fondsspenge. Eller kirken kan afsætte midler til det. Så kan man ansætte nogle ildsjæle med passende baggrund og uddannelse. Omkring dem

skal der være grupper af frivillige, der med rimelig hjælp og støtte fra de ansatte kan bidrage med rådgivningen. Lokaler kan man sagtens finde. Og man behøver ikke forpligte sig til sådan en rådgivning i al evighed. Der kan sagtens laves en ordning på f.eks. to år.

Et andet område, man må blive berørt af, er, at mennesker i dag opfatter abort som en ret. Vi har i vores samfund en ufattelig ufølsomhed over for det ufødte menneskes ret. Vi skulle fra katolsk side gøre noget for at gøre det attraktivt at føde de børn, der er undfanget. Vi kan ikke stoppe strømmen af aborter, men vi kunne godt stoppe nogle. Tænk du på en rådgivning?

- Jeg tænker også på rådgivning. Det, at unge kvinder skal føde deres børn, er efterhånden så uselvfølgelig, at vi må gøre en indsats for, at de overhovedet vælger det. Men vi må også stille konkret støtte til rådighed, f.eks. lave et bofællesskab, hvor de unge piger kan være, mens de lærer at klare sig selv.

Jeg tror, det er blevet klart for alle, at det synlige, katolske karitative arbejde i Danmark glimrer ved sit fravær. Det gør vores ord og sakramenter utroværdige. Vi må lytte til det, Jesus sagde til Lazarus i graven: at han skal komme ud. Vi har jo Lazarus i os - vores tro er død. Men hvis vi ikke længere vil acceptere det, så må vi simpelthen få hænderne op af lommen.

En romansk billedcyklus fra årene 1100-1150 i kirken St. Martin i Zillis i Schweiz fremstiller Jesu liv. Billederne her viser (tv) Maria Martha, der kaster sig for Jesu fødder og beretter, at Lazarus har ligget i graven i fire dage. Jesus siger: »Lazarus, kom herud!« den døde kom ud, med strimler af linned viklet om fødder og hænder.

Romero-dag 24. marts 1994

Økumenisk arrangement i Helligåndshuset på Strøget i København kl. 17.30 til 22

Kirkelige og humanitære organisationer i Danmark vil den 24. marts mødes for at markere årsdagen for mordet på ærkebiskop Oscar Romero, der blev myrdet i El Salvador den 24. marts 1980.

For 14. gang vil man sætte fokus på personen Oscar Romero og på situationen i El Salvador.

El Salvador var gennem mere end 10 år præget af en borgerkrig, der formelt set blev afsluttet i januar 1992.

Historisk baggrund

Den historiske baggrund for borgerkrigen skal findes i de stridigheder, der herskede mellem bønder, godsejere, venstre- og højrefløje, og som resulterede i et militærkup i 1979, der efter et par år brød ud i en borgerkrig.

I løbet af 1980 optrappede de berygtede dødspatroljer deres forfølgelser og drab på aktivister fra folkelige organisationer. Ikke kun de folkelige bevægelser, men også dele af den katolske kirkes ledelse reagerede på denne terrorbølge.

Ærkebiskop i hovedstaden San Salvador, Oscar Romero, krævede myndighederne til ansvar. I sin

ugentlige prædiken i domkirken begyndte han at kommentere begivenhederne direkte og forsøgte på

denne måde at indgyde sine tilhørere håb og mod. Uge for uge blev kirken fyldt til sidste plads, og Romeros

For 14. gang sættes fokus på den myrdede biskop Oscar Romero og på situationen i El Salvador. Foto: KNA.

søndagsprædikener blev sendt i radioen, så de kunne høres over hele landet.

En tid udtrykte ærkebiskoppens stemme nationens samvittighed og et håb om politisk forsoning.

Ild mod mængden

I marts 1980 indflettede han i sin prædiken en direkte, følelsesladet appel til myndighederne: »Kirken forsvarer Guds rettigheder og Guds lov. Kirken forsvarer menneskets værdighed og kan ikke forblive tavs om afskyelige overgreb. Regeringen må forstå, at reformer, der er vædet af blod, intet er værd«. Og under et spontant, øredøvende bifald fra den tusindtallige menighed sluttede Romero med disse ord, der var møntet på regeringshæren: »Jeg bønfaller jer, jeg be-

der jer, jeg beordrer jer, i Guds navn: stands overgrebene!«

Dagen efter, den 24. marts, blev Oscar Romero myrdet, mens han forberedte en messe. Attentatet blev gennemført af en af de berygtede dødspatroljer.

Søndag den 30. marts blev han bisat i San Salvadors domkirke under deltagelse af tusinder af mennesker. Under sørgehøjtideligheden blev der åbnet ild mod mængden, og mange blev dræbt eller såret.

Mange, mange tusinde mennesker mistede i løbet af disse år livet, og endnu flere er blevet drevet på flugt. Listen over skæbner er lang, og mellem alle disse frygtelige overgreb er mordet på Oscar Romero blot ét i mængden.

Men som symbol er Oscar Romero blevet meget vigtig, idet han fremstår som et overordnet billede på alle disse levende som døde mennesker, deres kamp mod overgreb og fornedrelse, en kamp for men-

neskerettigheder og mod uretfærdighed og massevold.

Saligkårningsprocessen igang?

Den 24. marts vil man i år særligt sætte fokus på to begivenheder, nemlig saligkårningsprocessen af Oscar Romero og det første demokratiske valg i El Salvador siden borgerkrigen. Valget finder sted den 20. marts og vil blive fulgt med stor bevågenhed af udlandet. Der vil bl.a. være danske valgobservatører til stede.

Det er en meget spændende periode, El Salvador har været igennem de sidste par år, og de næste måneder vil blive afgørende for den fremtidige udvikling i landet.

At holde en Romero-dag, markere de begivenheder, der tidligere er sket, og følge med i, hvad der for øjeblikket sker, er derfor i år særdeles aktuelt.

Elisabeth Løvland Mack

Ny katolsk bogserie på dansk:

Kristen spiritualitet

Der er tre bøger om året. De er i lommeformat. De er smukke og læsevenlige. De er billige – ingen skal tjene på dem.

Sådan introducerer *Grethe Livbjerg* en ny katolsk bogserie om kristen spiritualitet, som skal udkomme på dansk. Bogserien udgives på Niels Steensens Forlag, som har indgået et samarbejde med tidsskriftet »Levende Vand« ved redaktør Grethe Livbjerg.

For få år siden var de kristne mystikere ukendte, også i kirkelige kredse. De har fået ny aktualitet, fordi mange søgende finder svar på deres egne og tidens spørgsmål og problemer i mystikernes skrifter, siger Grethe Livbjerg i sin introduktionspjece om bøgerne.

I serien »Kristen Spiritualitet« satses på nutidige forfattere, som lever og skriver ud fra den kristne mystiks tradition. Som eksempel nævner Grethe Liv-

bjerg *William Johnston SJ*, *Henry J. M. Nouwen*, *Jean Lafrance*, *Wilfrid Stinissen* o.a. Det drejer sig altså om forfattere, som er internationalt kendt og allerede oversat til mange sprog – nu kommer de også på dansk, siger Grethe Livbjerg.

Udgivelser i 1994

I maj udkommer Wilfrid Stinissens *Den indre bøn*. Wilfrid Stinissen, der er karmelittermunk, har siden 1965 boet i Sverige, hvor han er kendt for mange kurser og retræter. Ud fra sin lange erfaring giver han i denne bog en praktisk vejledning til mennesker, som gerne vil fordybe sig i bønsliv.

I august/september udkommer: *En munk fra Østkirken Jesusbønnen*. Bogen er skrevet af *Fader Lev Gillet*, der i mange år har levet i stilhed og ensomhed. I de sidste 20 år har han levet

i London, intenst optaget af forskning og bestræbelser for kirkerens enhed. Jesusbønnen i denne form, som mange kender fra den russiske pilgrims beretning, kan virke umulig at praktisere for en travl dansker. men Fader Lev Gillet viser, at denne bøn netop er for travle mennesker, siger Grethe Livbjerg.

I oktober/november kommer årets sidste udgivelse, en bog af Wilfrid Stinissen *Natten er mit lys*. Denne bog viser, at Johannes af Korsets lære er for enhver, som tager sit trosliv alvorligt. Johannes af Korsets dybe psykologiske indsigt bliver aktualiseret i denne bog.

Man kan allerede nu bestille bogserien for 1994 og dermed få 25% rabat på udsalgsprisen. Bøgerne kan bestilles på Niels Steensens Forlag, Vesterbrogade 28, 3. sal, 1620 København V. *kk*

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Skt. Ansgars Kirke

Messe med Ernesto Cardenal – den kendte digterpræst fra Nicaragua, tidl. kulturminister. Tirsdag d. 12. april kl. 19.00 i Skt. Ansgars Kirke i København. Efter messen sammenkomst i menighedssalen, Bredgade 69 A, hvor Ernesto Cardenal fortæller om sit forfatterskab.

Skt. Ansgars Menighed
Det økumeniske Fællesråd

Danmarks katolske kvindeforbund Weekend på Øm 22.-24. april 1994

Emne: »Kom Helligånd – blæs vores vej«.
Meditation – drama – bibelstudiegrupper.

Pris: 165 kr. Rejsen betaler du selv.

Tilmelding senest 1.4.94 til: Marianne Nielsen, Stakdeløen 16, 5220 Odense SØ. Giro 2 029 472.

Landsstyrelsen

Biskoppens Sostrup-retræter

I annoncen vedr. Sostrup-retræterne 1994 i k.o. 5 stod der fejlagtigt, at første uge er fra den 10. juni. Uge 1 er fra 19. juni til 25. juni og uge 2 er fra 26. juni til 2. juli.

Sø næste annonce i k.o. 7.

Åsebakken 1994 Valfartskor

For at festliggøre messen og andagten ved årets valfart søndag den 29. maj indbydes alle, der kan lide at synge, til at medvirke i et kor, som sammensættes til lejligheden. Alle interesserede bedes senest 16. april tilmelde sig hos

Bjørn Rasmussen 33 12 92 25

Sangere til Oliemessen

Til Oliemessen, der finder sted i Skt. Ansgars Kirke tirsdag den 29. marts kl. 17.00 søges sangere. Der er prøve samme dag kl. 16.00 i menighedslokalerne, Bredgade 69 A.

Der synges Erling Rasmussens oliemesseliturgi. Interesserede kan tilmelde sig samt evt. rekvirere noder hos Rolf Tønshoff, tlf. 3122 5690.

Pilgrimsfærd til Santiago de Compostela

Vandring ad pilgrimsvejen til Santiago de Compostela 250 km. med egen bagage 9 dage.
Ægte pilgrimsfærd.
Kr. 4.585,- (fly, transfer, 4 hotelovernatn.) fra den 29.6. til den 11.7.94

SPAIN TRAVEL – SORØ

Tlf. 53 63 37 65

Den nordiske valfart til Lourdes

6. juli til 13. juli 1994,
8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel . . . . . kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« . . . . . kr. 4.800,00

Unge . . . . . kr. 3.200,00

Biskop Hans L. Martensen og biskop Alfred Jolson deltager i denne 25 års jubilæumsvalfart. Præster, læger og sygeplejerspersonale ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes
Georg Høhling, Skovgårdsvej 11,
2920 Charlottenlund,
tlf. 31 64 12 56.

Telefax: 31 64 12 61. Giro 9 00 05 93.

Glædelig påske!

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund, Fyn

Fynskredsen afholder sin årlige generalforsamling søndag d. 17. april 1994 kl. 11.00 i Skt. Albani sognelokaler, Adelgade 1, Odense. Dagsorden ifølge lovene. Evt. forslag skal være formanden i hænde d. 14. april 1994. Eva Antkowiak, Tunnelvej 10 A, 5800 Nyborg. Formand for Fynskredsen.

Magleås-arrangementer

Sø. d. 27.3.94 kl. 14.00:
»Passionsspil« v/ elever fra Sankt Annæ Skole. Kaffe/te, saftvand og kage.
Pris: Voksne kr. 25,-, børn gratis.

To. d. 31.3. - ma. d. 4.4.94:
Påskerefugium

Lø. d. 7.5.94 kl. 9.00:
»Havedag«
v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

To. d. 23.6.94 kl. 17.00:
Midsommertræf

Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94:
Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:
Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:
»Havedag«

v/Hanne Brixtofte Petersen,
Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94
»Hildegard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulff

S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.
Bus 500 S til Høsterkøvej.

DUK-kalender

Romerodag den 24.3.94 i Helligåndshuset i København.
Tilmelding er ikke nødvendig. Mad og drikkevarer kan købes.

Firmelse Vest weekend den 25.3.-27.3.94 på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,- samt kr. 150,- for fællesrejse.

Ungdomsmesse den 27.3.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Lejrledelseskursus den 15.4. - 17.4.94 på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1994.

Kurset er gratis.
Tilmelding senest den 25.3.94.

Ungdomsmesse den 24.4.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Ministrantlederkursus den 29.4. - 1.5.94 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.
Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).
Tilmelding og betaling senest den 8.4.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås

To. d. 31.3. - ma. d. 4.4.:
Påskerefugium.

Ti. d. 5.4.:
Schultz Information.

On. d. 6. - fr. d. 8.4.:
Birkerød kommune.

Fr. d. 8. - sø. d. 10.4.:
Katolsk Arbejderakklon
v/George Bune-Andersen.

Ma. d. 11. - ti. d. 12.4.:
Brüel & Kjær.

Ma. d. 11. - ti. d. 12.4.:
Ole Bloch.

Ti. d. 12.4.:
Tandlægerne Nye Landsforen. Frb. Amt.

On. d. 13. - to. d. 14.4.:
Dansk Videncenter for stammen.

To. d. 14. - fr. d. 15.4.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 15. - lø. d. 16.4.:
Sankt Pauls Skole v/Blanka Langsted.

Fr. d. 15. - sø. d. 17.4.:
Europæisk Forum v/Ellen Marie Lebahn.

Ma. d. 18. - ti. d. 19.4.:
Gymn.skolernes Matematikl.

On. d. 20. - to. d. 21.4.:
P.B.S.-personale.

To. d. 21. - fr. d. 22.4.:
COWI-consult.

Fr. d. 22. - on. d. 27.4.:
Nordisk Bispekonference
v/biskop Hans L. Martensen.

Fr. d. 29. - sø. d. 1.5.:
Tro og Lys v/Marie Storm m.fl.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Døde

R.I.P.

fhv. telefonovermontør ved KTAS

Kjeld Ulrich Simonsen

* 6.6.1923
† 15.2.1994

har efter lang tids sygdom
endelig fået fred.

Sonja, Pio, Ingrid og
Camilla, Lars og Lotte.

Diverse

Værelse søges

34-årig ugift kvindelig lærer søger værelse i Københavns-området eller søger kontakt med andre, som vil starte et kristent fællesskab.

Billetmrk. 1415 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

RADIO STENO - KATOLSK LOKALRADIO

Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Kbhv. Ø,
Giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
20.00: Mandagsmagasinet med aktuelle indslag.
21.00: Åbent Forum - debatprogram
22.15: Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
Mandag: »På Herrens mark« - for børn og unge.

Tirsdag: »Lokalt og globalt«.
Onsdag: »Vertikalen« - programmet, der for alvor går i dybden.

Torsdag: »Ugens gæst«.
31.3.: Erik Vestbo fra »Flygtninge under jorden«.

Fredag: Magasinprogrammet »Det' fredag«.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Det kristne Arbejdsfællesskab

Vi har fået kontakt til »Herlev Hjemmeservice«, der søger kristne medarbejdere til havearbejde, rengøring, vinduespuddning, indkøb m.m. Gerne bilejere. Henvendelse til DKA, v. Joost Dahlerup, tlf. 39 69 27 57, biltilf. 30 41 38 43.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eff.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrersservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olysgade 10 • Roskilde • 42 15 10 15

- det er altid sikkert med en registreret revisor

Paven skriver brev til familien

Fortsat fra forsiden

Paven nævner de negative følger af den udbredte »nydelses-civilisation«. Kvinden kan blive til en genstand for manden, børnene kan blive til en hindring for forældrene, og familien kan blive til en hæmmende faktor for den enkeltes frihed. Det ser man af de mange seksualundervisningsprogrammer, der trods forældrenes protest indføres i skolerne.

Fødselsfjendtlig

Et andet tegn på denne civilisation er tendensen til aborter, der »forgæves søger at gemme sig bag den såkaldte selvbestemmelsesret for ægtefællerne, især for kvinden«. Men en civilisation, der inspirerer til en

sådan konsum- og fødselsfjendtlig indstilling, kan aldrig blive en »kærlighedens civilisation,« siger paven videre.

Forældrenes første opgave

Ifølge paven er forældrene de første og primære opdragere af deres egne børn. De deler deres opdragerhvert med andre personer og institutioner, som kirken og staten. Men denne opdragelse kan kun finde sted med forældrenes billigelse. Johannes Paul II minder om det fjerde bud: »Ær din fader og din moder«. Det betyder, at familien skal holde sammen og yde solidaritet.

Kardinal Paulo E. Arns modtager buddhistisk fredspris i Tokyo. Foto: KNA.

Buddhistisk reformbevægelse giver fredspris til kardinal Arns

Rom (KIPA) – Den brasilianske kardinal, *Paulo Evangelista Arns* (72) har fået den japanske Niwano-fredspris. Arns, der er ærkebiskop af Sao Paulo, får prisen for sin indsats for demokrati i Brasilien, meddeler talsmanden for Niwano-stiftelsen, *Hiroshi Miyahira*.

Desuden har Arns på en ikke-sekterisk måde fremmet menneskerettigheder,

naturbeskyttelse og udvikling i Sydamerika og andre steder, hedder det i begrundelsen. Ligeledes fremhæves det, at Arns også har gjort en stor interreligiøs indsats, for kampen for fred er uadskillelig fra økumeniske og interreligiøse bestræbelser. Udmærkelser, der ledsages af 20 mio. yen (godt 1 mio. kr.), overrækkes kardinalen i Tokyo i

maj.

Niwano-fredsprisen uddeles af den reformbuddhistiske lægbevægelse Ryssho-Kosai-Kei i Japan. Prisen uddeles til personer, der ved interreligiøs dialog fremmer freden i verden. Også den første Niwano-prismodtager i 1983 var fra Brasilien: ærkebiskopper af Olinda e Recife, *Helde Pessao Camara*.

Biskop Romélus fra Haiti:

Kan mit folk regne med jer i Europa?

Bryssel (KIPA) – »Vi har lært, at Kristi kors sejrer, og at der ikke findes en Langfredag uden Påskesøndag. Vores Langfredag har været i årevis. Efter militærkuppet i september 1991 er denne Langfredag endnu engang fortsat. Siden søger folket det tabte demokrati – foreløbig forgæves. Men vi mister ikke modet. Det haitianske folk er tålmodigt. Landet blev taget i besiddelse af de spanske »conquistadores« i Kristi navn og man rejste et kors.«

Fra den ene kolonisation til den anden

Det fortalte biskoppen af Jérémie på Haiti, *Willy Romélus* på en pressekonference i Bryssel for nylig. Biskoppen er inviteret til Belgien i anledning af kirkenes fasteaktion, hvor han som hovedgæst rejser rundt til flere menigheder og beretter om situationen i Haiti.

Man ser igen tidligere tiders slogan på murene: »Frihed eller død«. Det var dette slogan, der i 1804 førte til frihed fra franskmændene. Men det førte kun fra fransk til haitiansk kolonisation. »Vi har oplevet mange diktaturer. Men det nuværende er det mest grusomme,« siger biskoppen.

I juli 1993 blev der indgået en aftale i USA, der skulle betyde, at demokratiet vendte tilbage til Haiti. Men kuppet *Cedras* har endnu ikke overholdt aftalen. Der er stadig ikke forsamlingsfrihed i landet. Folk slås ihjel, fængsles eller tvinges på flugt.

Biskop Romélus nævner, at den 22. januar kom et skib fra Port-au-Prince for

Haiti har oplevet mange diktaturer, men dette er det mest grusomme.

første gang til Jérémie. Det havde næppe lagt til, før tre unge mennesker blev arresteret og torteret. De skulle tvinges til at tilstå, at de var kommet med våben til ham. Han kunne ligeledes fortælle, at i Cayes blev en 42-årig mand, der var ved at få sine sko pudset på markedspladsen, pludselig arresteret af militæret, sat i fængsel og slået.

Flertallet ønsker præsident Aristide tilbage

Romélus udtalte sig også om en endnu ikke offentliggjort amerikansk plan, der opererer med en »basisregering«. Han understreger, at »basis er folket«. Det store flertal af Haitis befolkning ønsker, at den styrtede præsident *Aristide* vender tilbage. Desuden forlanger de, at der oprettes et politisk korps, der er helt uafhængigt af militæret.

De fleste haitianere accepterer den internationale handelsembargo, selv om de lider under den. De forstår, at den er oprettet for at få kupmagerne til at gå af.

Biskoppen er ikke glad for, at Vatikanet har sendt en apostolisk nuntius til Haiti. Det er for mange det

samme som en stiltiende anerkendelse af kupmagerne. »Det er ikke en anerkendelse, men det ligner en. Je, deler folkets mening i det spørgsmål. Og Vatikanet holdning gør det endnu mere kedeligt, når ingen andre stater har anerkendt kupstyret,« siger Romélus.

Biskopper appellerer til FN

Kigali (KIPA) – Den sidste tids politiske voldshandlinger i Rwanda er blevet skarpt fordømt af den katolske kirke i landet. I et budskab til befolkningen ønsker biskopperne, at der indkaldes til et møde under FNs forsæde med de vigtigste politiske ledere i landet.

Der har i tre år været bor-

gerkrig mellem Hutu-folket, der udgør 90% af befolkningen og Tutsi-mindretallet. Inden for de sidste uger er en minister og en politisk leder blevet dræbt. Ca. 44% af landets over 10 mio. indbyggere er katolikere. Halvdelen af befolkningen er tilhængere af n-turreligioner.

Opfordrer IRA og Sinn Fein til fred

Dublin (KIPA) – Den irske primas, kardinal *Cahall Brendan Daly* har i sit fastebudskab opfordret den nordirske terroristorganisation IRA og dens politiske gren Sinn Fein til at gå ind for den fredsplan, der er udarbejdet af regeringerne i Dublin og London.

Kardinalen fremhæver, at man ikke må lade denne reelle mulighed for fred passere. Samtidig kritiserede Daly de paramilitaristiske unionister, hvis voldelige angreb mod katolikkerne ikke kan retfærdiggøres.

Flertallet af irske katolikere ønsker en fredelig forening af Nordirland og Irland. Kun et lille mindretal ønsker at fortsætte den væbnede kamp. Den irske konflikt er ingen religionskrig, selv om den desværre også har en »religiøs dimension«. Der er helt klart en tilnærmelse mellem kirkerne. »Kirkerne er på samme vej, hvad angår retfærdighed og fred. Ulykkeligtvis er de politiske og kulturelle forskelle blevet så skarpe på grund af volden,« siger Daly.

Hans Küng dekorerer

Stuttgart (KIPA) – Teologen *Hans Küng* modtog 2. marts Tysklands Fortjenst Kors af første grad. Overrækkelsen blev foretaget af Baden-Württembergs ministerpræsident, *Erwin Teufel*.

Küng får udmærkelser på grund af sin indsats for den økumeniske dialog og samtalen mellem religionerne, sagde Teufel. Desuden har han været banebrydende i forsøget på at formulere en verdensetik, der kan være grundlaget for en ny verdensorden, for

menneskeværd, ikke-vold og respekt for livet.

Desuden fremhævede Teufel Küngs betydning for økumenien under Det andet Vatikanconcil. Küng blev ligeledes rost for sin evne til at fremstille komplicerede teologiske og filosofiske sammenhænge på en forståelig måde. Siden Küng i 1979 fik frataget sin lærebemyndigelse af paven, har han været leder af Institutet for økumenisk forskning på universitetet i Tübingen.

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 13. april

katolsk
orientering

Oprøret i Mexico, side 2

KRFF, side 7-10

Bøger, side 11

Valget den 8. maj, side 12-13

katolsk orientering

Europa må lære at omgås fundamentalister

De føler trosfundamentet truet, siger kardinal König på Europarådets konference

strasbourg (KIPA) – Europa må ifølge kardinal *Franz König* lære at leve med fundamentalistiske strømninger og omgås dem på rette måde. Fundamentalisterne kæmper mod den moderne, sekulariserede verden og kæmper mod pluralisme og amvittighedsfrihed, fordi de tror »trosfundamentet« er truet, sagde König på en konference med titlen »Europa mod intolerance«, der er arrangeret af Europa-rådet.

På den ene side skal man ikke overvurdere funda-

mentalismen og se sådanne tendenser overalt. Men man skal heller ikke undervurdere den som et tids- og modefænomen. König går ind for at omgås fundamentalister med fornuft og ikke med magt. Fundamentalister kan ikke »omvendes« ved hjælp af offentlige diskussioner eller TV-de-

batter. Derved opnår man kun det modsatte.

Lær fjendebilledet at kende

Man skal derimod lære fundamentalistens »fjendebillede« at kende, for det

Fortsætter på bagsiden

Daniel Majholm ny formand for DUK

Danmarks Unge katolikker, DUK har fået ny formand. Den 21-årige *Daniel Majholm* blev på et hoved-

Daniel Majholm.

bestyrelsesmøde lørdag den 12. marts valgt til denne post.

Ugen før holdt DUK årsmøde, hvor der blev valgt nye medlemmer til hovedbestyrelsen: *Birgitte Christensen, Christian Koerner, David Noval og David Poulsen*. De er alle valgt for to år.

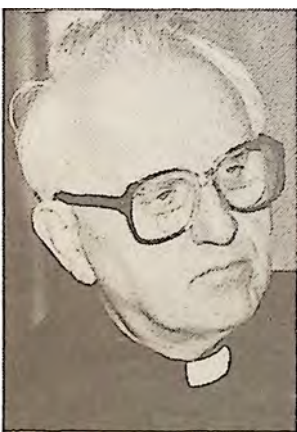
To af hovedbestyrelsens medlemmer blev valgt sidste år: *Daniel Majholm og Birgitte Münchow*.

80 mennesker deltog i årsmødet, hvoraf 49 var stemmeberettigede. I alt 29 katolske lokalforeninger var repræsenteret.

kk

Biskop Jolson pludselig død

Biskoppen af Island, *Alfred J. Jolson SJ* døde pludseligt mandag den 21. marts. Jolson blev født i USA 18. juni 1928 og viet til biskop i 1988. Han afløste biskop *Hendrik Hubert Frehen*, der døde i 1986. Jolson havde selv islandske rødder, idet hans far emigrerede fra Island til Norge og videre til USA. Begravelsen fandt sted i Island den 28. marts. Island har omkring 2.600 katolikker.

Biskop Jolson, Island.

32 kvinder i Church of England blev præsteviet den 13. marts i Bristol. Den katolske kirke i England betragter vielseerne som en alvorlig hindring for økumenien. Læs side 6.

Fundamentalistisk tolkning af Bibelen afvises af kirken

Rom (KNA) – Det nye dokument fra Den pavelige Bibelkommission, *Kirkens bibelfortolkning* er af stor betydning for kirkens liv og for den interreligiøse diskussion, erklærer formanden for Trosælerekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*. I skrivelsen godkendes den historisk-kritiske metode og moderate psykologiske og feministiske udlægningsprincipper.

Dokumentet blev officielt præsenteret på en pressekongference i Vatikanet i midten af marts, selv om teksten til det 100-sider lange dokument allerede var færdig i april sidste år.

De nye bibelforskningsmetoder må gøre Bibelen attraktiv for mennesker ud over kirkelige grænser, fremhæver medlemmer fra Bibelkommissionen. Man må tilbyde Bibelen i et

sprog, der kan forstås i dag. Det forudsætter dog en bred vifte af fortolkningsmetoder og tilgange til Bibelen.

Forsvarer historisk-kritisk metode

Dokumentet forsvarer udtrykkeligt den historisk-kritiske metode, der søger at finde betydningen af en bibeltekst i dens historiske kontekst. Den er en »uundgåelig metode i den videnskabelige forskning«, for Bibelen er som »Guds ord i menneskeligt sprog« blevet forfattet af mennesker. Det bemærkes, at denne metode kun undersøger den bibelske tekst i forhold til opståelsestidspunktet, men ikke interesserer sig for senere tolkningsmuligheder.

Dokumentet betegner også psykologiske og psykoanalytiske modeller som

en berigelse for forståelsen af symbol- og billedsproget i Bibelen, som især er værdifulde i sjælesorgen.

Ligeledes er der »værdifulde elementer« i befrielsesteologiens eksegese, der

Fortsætter på bagsiden.

Martin Braun SMM fylder den 22. april 90 år. Siden 1935 har han virket i Roskilde og Taastrup. Læs videre side 14.

Enighed mellem oprørere og regering i Mexico

San Cristobal de las Casas (KNA) - Der er opnået en »tilfredsstillende enighed« mellem oprørerne fra »Den nationale zapatistiske Befrielsesarmé« (EZLN) og Mexicos regering, oplyser biskoppen af San Cristobal de las Casas, *Samuel Ruiz Garcia*. Han formoder, at en traktat kan undertegnes inden udgangen af marts måned.

EZLN startede opstanden i forbundsstaten Chiapas i begyndelsen af året. Der blev optaget forhandlinger i domkirken i San Cristobal i midten af februar. Statens mægler, *Manuel Camacho Solis* oplyser, at der er givet vidtrækkende indrømmelser over for indianerne.

I aftalen sikres det, at der afholdes valg i Chiapas,

hvor alle politiske partier kan deltage. Strafferetten skal fornys, indianernes traditionelle autoriteter skal anerkendes og der skal oprettes et center til beskyttelse af indianerne.

Indianerne får en radiostation og bedre uddannelse

Man vil oprette en radiostation for indianerne. Ligele-

des vil der blive forbedringer i uddannelsessystemet, sundhedsvæsenet og på boligområdet. Det mexicanske forbundsparlament vil drøfte et lovforslag om indianernes rettigheder i hele landet, siger Camacho.

Mexicos præsident, *Carlos Salinas de Gortari* er glad for forhandlingsresultatet. Han vil sørge for, at resultaterne bliver ført ud i livet. Han fremhæver, at oprørernes krav er blevet mødt med svar, der viser regeringens vilje til at give indianerne retfærdighed, velstand og værdighed.

Indianernes biskop Samuel Ruiz Garcia.

Regeringen lover et bedre uddannelsessystem, sundhedsvæsen og boligbyggeri.

Tilnærmelse mellem Vatikanet og Vietnam

Hanoi (KNA) - En højtstående Vatikan-delegations besøg i Vietnam har ført til afspænding i forholdet mellem kirke og stat, hedder det i pressereferater i Hanoi. Der er opnået aftale om, at Vatikanet underretter regeringen i Hanoi om »alle de problemer, der vedrører den katolske kirke i

Vietnam«, forlyder det. Ligeledes vil Vatikanet først træffe sine afgørelser, når den vietnamesiske regering har givet sit samtykke.

Spændte forhold

Undersekretæren i Vatikanets »udenrigsministerium«, *Claudio Maria Celli* og *Barnabe Nguyen Van*

Phuong fra Kongregationen for folkeslagenes Evangelisering opholdt sig knap en uge i Vietnam. De havde bl.a. samtaler med Vietnams viceudenrigsminister *Nguyen Dy Nien* og med lederen af kontoret for religiøse anliggender, *Vu Quang*. Kort før det aftalte tidspunkt udsatte Vietnams ministerpræsident *Vo Van Kiet* besøget og anklagede Vatikanet for indblanding i landets indre anliggender. Forholdet har været spændt i de sidste år på grund af den kommunistiske regerings modstand mod bispeudnævnelser.

Den katolske kirke i Mexico:

Oprørernes krav retfærdige

San Cristobal de las Casas (KNA) - Den mexicanske kirke erklærer, at den støtter størstedelen af de krav, de indianske oprørere i forbundsstaten Chiapas har fremsat. I en erklæring fra Den mexicanske Bispekonference afvises samtidig anvendelsen af våben for at få

politiske reformer gennemført.

Erklæringen er underskrevet af formanden for bispekonferencen, ærkebiskop *Adolfo Antonio Suarez Rivera*. Man beklager den store korrupsion og nepotisme i Chiapas. Myndighederne opfordres til at

rette op på disse forhold. Biskopperne vurderer, at den opnåede våbenhvile er skrøbelig, fordi oprørsbevægelsen har mistillid til regeringens løfter og fordi der er almindelige utilfredshed med regeringen, ikke kun i Chiapas, men i hele Mexico.

Vietnams ministerpræsident:

Afviser indblanding fra Vatikanet

Hanoi (KNA) - Vietnams ministerpræsident, *Vo Van Kiet* kræver, at hans regering har medbestemmelsesret ved udnævnelsen af præster og biskopper i landet. I et interview i et vietnamesisk blad understreger ministerpræsidenten, at en »indblanding« fra Vatikanets side på udnævnelsen af gejstlige vil være i modstrid med »den nationale suverænitets«, da der ikke er indgået nogen aftale på dette område.

Han går ud fra, at Vatikanet ikke ønsker nogen spænding i forholdet og at det ikke vil opmuntre den vietnamesiske kirke til lovovertrædelser.

Begge parter skal være tilfredse

Interviewet blev offentliggjort samme dag, hvor det oprindeligt var planlagt, at en Vatikan-delegation med højt placerede personer

skulle rejse til Vietnam og Kampuchea. Dette besøg er i mellemtiden blevet udsat på grund af »vanskeligheder«.

Den vietnamesiske biskop *Paul Nguyen Van Hoa* har annonceret besøget for en måned siden og oplyst, at han forventer en for begge parter tilfredsstillende løsning på situationen i de ledige ærkebispedømmer Hanoi og Hue samt i ærkebispedømmet Ho-Chi-Minh-byen.

Ærkebiskoppen nægtes indrejse

Pavens udnævnelse af en apostolisk administrator for Ho-Chi-Minh-byen førte i efteråret til spændinger mellem Vatikanet og Vietnam. De vietnamesiske myndigheder kritiserede, at *Nicolas Huynh Van Nghi* blev udnævnt, fordi de deri så en forberedelse til, at *Francois Xavier Nguyen*

Van Thuan, der nu lever i eksil, kunne blive indsat i embedet som ærkebiskop.

Baggrunden er, at *Nguyen Van Thuan* ikke kan udøve sit embede som ærkebiskop-koadjutor af Ho-Chi-Minh-byen. Efter 13 års fængsel boede ærkebiskop-koadjutoren i Hanoi indtil 1988, hvor han fik udrejsetilladelse til Rom. Siden har myndighederne nægtet ham indrejsetilladelse. Ærkebiskoppen af det tidligere Saigon, *Paul Nguyen Van Binh* er 83 år og har haft flere længerevarende hospitalsophold.

Mere Frihed

I februar 1993 var en anden vigtig Vatikan-delegation til samtaler i Vietnam. Også dette besøg var blevet udsat i tre måneder efter vietnamesisk ønske. Sommeren 1993 gav regeringen kirken i Vietnam visse indrømmelser og mere frihed.

Bispedømmets institutioner flytter ikke sammen

Ideen med at samle institutionerne er endnu ikke gravlagt, siger pastorlrådets formand Jan Lange

Trods forårets komme må det nu konstateres, at en samling af bispedømmets institutioner i jesuiternes ejendom på Gl. Kongevej (over for Skt. Jørgens Sø) i København nu er lagt på is. Pastorlrådets formand,

Jan Lange oplyser til »katolsk orientering«, at sagen foreløbig er lagt på hylden, men at ideen med at samle institutionerne endnu ikke er gravlagt. Flere medlemmer i forretningsudvalget har været yderst positive

over for projektet, siger han. Projektet, der økonomisk var budgetteret til ca. 15. mio. kr. har også været forelagt det biskoppelige Råd.

Flere katolske institutioner havde vist stor interesse

for planen: Katolsk Bispedømmekontor, Danmarks Unge katolikker (DUK), Caritas Danmark, Pastoralcenteret, »katolsk orientering«, Den italienske Menighed, Niels Steensens Bibliotek og Historisk Arkiv.

De 4.000 kvm har sammen med den tidligere Skt. Knuds Skole været benyttet af Den internationale Skole. Bygningerne er nu udlæjet til anden side.

Valgkalender

Onsdag d. 20. april: Sidste frist for de lokale valgstyrelser og menighedsråd til at afgøre klager over valgliste og kandidatliste.

Fredag d. 6. maj eller lørdag d. 7. maj: Sidste frist for at modtage brevstemmer. Eventuelt afholdes valg i dag d. 7. maj.

Søndag d. 8. maj: Valgdag.

kk

Søndag d. 15. maj: Sidste frist for klage over selve valget.

Mandag d. 16. maj: Beretning om menighedsrådsvalget skal nu være Bispedømmets Valgstyrelse i hænde.

Nordiske biskopper mødes på Magleås

Den nordiske Bispekonference holder møde fra fredag den 22. til onsdag den 27. april på Magleås. Konferencen skal bl.a. behandle kirkens omsorg for ældre samt retlige, etiske, medicinske og sundhedspolitiske spørgsmål. Derudover drøftes økonomiske spørgsmål med prælatur Walf fra Bonifatiuswerk i Tyskland. Søndag den 24. april er der pontifikalmesse i Skt. Ansgars Kirke i København kl. 10.

DUKs arbejdsprogram 1994-95

Om noget nyt har Danmarks Unge Katolikker på sit årsmøde i begyndelsen af marts vedtaget et arbejdsprogram for 1994-95.

Af det 12 sider lange program fremgår det, at ungdommen bl.a. vil deltage i 70Ns familieår ved at sætte fokus på familien og særlig søn og unges situation. Desuden vil DUK i forbindelse med valg til menighedsråd og pastorlråd gøre en indsats for, at unge bliver repræsenteret begge steder.

DUK vil til efteråret afholde et europæisk ungdomsseminar på Øm med temaet »Flygtninge, indvandrere og racisme i Dan-

mark og Europa. Denne lejrers sprog bliver engelsk, idet der kommer deltagere fra mange forskellige lande.

På det »sociale« område vil DUK samarbejde med andre organisationer, der allerede har initiativer i gang eller med organisationer, der udelukkende arbejder socialt/karitativt. Programmet nævner spørgsmålet om, hvordan man som kristen forening kan hjælpe flygtninge.

»Alle livets forskellige dimensioner skal gennemsynes og gennemtrænges af Jesu Ånd og skal styres ved den«, siges det i et afsnit om »spiritualitet«. Ungdomsretretten, træfpunkt, ung-

domsmesser, kateketiske indlæg på lejre og weekends m.v. er derfor et uopgiveligt supplement til DUKs arbejde i børne- ungdomssektoeren. DUKs hovedbestyrelse vil styrke denne »vigtige modningsproces hos den enkelte og hos grupper, således at vi også i fremtiden ikke anser det åndelige eller det kirkelige som en lille biting, men som fundamentet for alt vort arbejde.«

»katolsk orientering« vil i et senere nummer bringe mere om DUKs arbejdsprogram i en samtale med den nyvalgte formand, Daniel Majholm.

kk

Økumenisk debat om Maria

Biskop Martensen og prof. Theodor Jørgensen indleder

Maria hører jo også til protestantisk tro! Protestanter tjener også bebudelsen, og Luther har skrevet en hel bog om Maria. Sådan introduceres et møde over

emnet »*Marias betydning for den kristne tro og bøn*« i en lille skrivelse fra Det Økumeniske Fællesråd.

Indledere til den økumeniske drøftelse om Maria

bliver biskop Hans L. Martensen og prof. dr. theol. Theodor Jørgensen, Folkekirken.

Enghave kirkes menighedslokaler

Emnet har i protestantisk sammenhæng haft en tilbage trukket rolle, siges det i skrivelsen. Resultatet har været, at mennesker, der er kommet til kirken med en nyreligiøs baggrund, har følt sig afvist, når talen faldt på Jomfru Maria. Samtidig har vi erfaret, at Maria-læren har fået større indflydelse inden for Folkekirken og at en samtale mellem protestanter og katolikker om dette emne er vigtig, siges det videre.

Mødet afholdes i Enghave Kirkes menighedslokaler (over for Enghave S-Station) onsdag den 27. april kl. 19. Der bliver mulighed for at stille spørgsmål til de to indledere.

kk

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag 29. maj 1994

Valfartstema: »Maria gemte alle disse ord i sit hjerte«. (Luk. 2,19). S-tog fra Københavns Hovedbanegård kl. ca. 7.10 til Holte. Fra Holte S-station (herfra kan du få din bagage kørt direkte til klosteret) går vi i »løs formation« til Rudersdalsvej (overfor Poppel Allé), hvorfra skov-valfarten starter kl. 8.45 præcis. Sangblade til brug ved skov-valfarten vil blive udleveret.

Under sang og bøn: Valfart gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Tiden mellem skov-valfartens ankomst til klosteret (kl. ca. 10.40) og messens begyndelse (kl. 11.30) giver mulighed for skriftemål (se skillene ved træhuset og tellet).

Trykte programmer: gratis. Leje af stole: 10 kr.

Kl. 11.30: Bispemesse, højmesse.

Kl. ca. 12.45-14.30: Pause for spisning, leg og samvær. Kaffe, øl, vand, is og mad (pølser, pizzaer) kan købes. Salg af rosenkranser, bøger, medaljoner m.v.

Kl. 14.30: Andagt.

Dagens program slutter henimod kl. 16; men folk kan blive på området så længe de vil.

Velkommen til en festlig, katolsk familiedag – søndag 29. maj.

Katolsk Valfarts Komité

Skoleleder søges til Skt. Knuds Skole i Århus

GENOPSLAG PÅ GRUND AF FOR FÅ KVALIFICEREDE ANSØGERE.

Da vor meget afholdte skoleleder Else Brask efter 25 år ønsker at gå på pension pr. 1. august 1994, søger vi hendes afløser.

Skt. Knuds Skole i Århus er en kristen friskole, der blev oprettet i 1873 på et katolsk grundlag.

Skolen har idag 310 elever, og er fuldt udbygget fra børnehaveklasse til 10. klassetrin. Derudover tilbydes en skolefritidsordning. Eleverne kan indstille sig til Folkeskolens afgangsprøve og Folkeskolens udvidede afgangsprøve efter gældende regler.

Skt. Knuds Skole bygger på:

- det kristne livs- og menneskesyn,
- samarbejde mellem skole og hjem,
- barnets evner og interesser.

Skt. Knuds Skole arbejder for:

- at udruste og styrke barnet til et godt liv i hjemmet og i samfundet,
- at udvikle barnets selvtilid og evner til selvstændig tænkning,
- at bevare barnets spontane glæde,
- at fremme ægte kommunikation på trods af forskelle i baggrund, race og personlige anlæg.

Vi har dygtige og engagerede medarbejdere og en samarbejdsvillig bestyrelse valgt blandt forældre med børn i skolen. Den katolske sognepræst er formand for bestyrelsen.

Vores nye lederprofil:

- har et kristent-økumenisk livssyn,
- kan inspirere og samarbejde,
- er initiativrig og kan tegne skolen udadtil,
- er ansvarlig og tillidsskabende,
- er kreativ og fordumsfri overfor pædagogiske ideer,
- har overblik og forståelse for administrative sammenhænge.

Vi betragter det som en selvfølge, at den nye leder er i besiddelse af humoristisk sans og har en stor glæde ved at arbejde med børn.

Ansættelsen sker efter gældende overenskomst mellem DR og FGL.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Bestyrelsesformand p. Adolf Meister SJ, tlf. 8618 5766 / tlf. 8613 5666 eller til skoleleder Else Brask, tlf. 8613 7511 eller privat: 8612 5214.

Ansøgningen sendes til: Bestyrelsen for Skt. Knuds Skole, Ryesgade 26, postboks 219, 8100 Århus C. mrk. "Skoleleder"

Ansøgningsfrist: Senest 22. april 1994, kl. 12.00.

GENOPSLAG

Det er vores pligt at bruge den sunde fornuft på pavelige rundskrivelser

I k.o. nr. 5/94 efterlyser Erling Tiedemann en mere objektiv orientering i bladet. Han ønsker ikke at nøjes med redaktionens vurdering af visse kirkelige tekster, men vil have et fyldigt, objektivt og upartisk referat, således at læserne selv kan vurdere teksterne og også kan vurdere bladets vurderinger. Det lyder umiddelbart fornuftigt; men det er jo nok et problem at få plads til virkelige fyldige referater. Vi kan tage som eksempel rundskrivelsen »Sandhedens stråleglans«.

Det er en rundskrivelse, der er ordrig til det yderste. Dens fromme citater vrimer og breder sig ud over enhver rimelighed, mens til gengæld dens citater af teologer fra dette århundrede totalt mangler. Det er be-

stemt ikke let at give et fyldigt referat af den, hvis man også skal være retfærdig imod den. Jeg har selv gjort et beskedent forsøg i »Katolsk Dialog«, men uden at gå ind på de moralteologiske emner i større omfang.

Når Erling Tiedemann selv kalder rundskrivelsen »dette strålende dokument«, og tidligere har betegnet den som »enormt opmuntrende og befriende«, så er dette jo vurderinger, der heller ikke er objektive og upartiske. Vi bliver klar over hans standpunkt; men vi lades i tvivl om det grundlag, på hvilket han har truffet sit standpunkt.

Det kunne jo være, at han gennem de seneste 30-40 år havde følt sig dybt uenig med de førende katolske moralteologer, og nu endelig så dem blive sat på

plads. Det kunne også tænkes, at han principielt altid anser hårde og stærke pavelige udtalelser for »opmuntrende og befriende«, og at han derudover er ligeglad med, hvad katolske teologer arbejder med. Der er sikkert langt flere muligheder.

Hvis han selv havde villet skrive et fyldigt referat af den nævnte rundskrivelse, så ville »katolsk orientering« sikkert med glæde have taget imod det, især hvis det var ledsaget af en redegørelse for de meget vanskelige moralteologiske problemer, som rundskrivelsen stiller os over for.

Hvis »katolsk orientering« kan anklages for at forholde sig »principielt afstandtagende til alt, hvad der kan falde ind under begrebet »Rom«, så behøver

det i øvrigt ikke at »være en kilde til stadig undren«.

Vi har siden Det andet Vatikankoncil haft en strøm af teologisk arbejde, der reagerer positivt på dete koncils virkelige »opmuntrende og befriende« signaler. Og det er ikke blot en spinkel strøm. Det er et vandfald af fornyelse, af levende interesse for sandheden i al dens mangfoldighed, så meget som det nu har været muligt at finde den.

At katolske bibelteologer nu omsider er kommet virkeligt i gang med den historisk-kritiske metode, har været en inspiration for de øvrige dele af teologien, en fremgang i forståelse og indsigt, som er enestående i kirkehistorien. Og det gælder alle dele af teologien. En effektiv dialog med den

moderne verden er en anden årsag.

Moralteologernes samvittighedsfulde arbejde i de seneste 30 år i Tyskland, Østrig, Schweiz, Frankrig, Belgien, Holland, England og U.S.A. har bragt en forståelig og troværdig moral-lære ud til almindelige mennesker, til afløsning af de firkantede og ofte ubarmhjertige krav, som kirkes ledelse tidligere stillede til mennesker, og faktisk stadig stiller.

Størstedelen af denne fornyelse har »Rom« bekæmpet efter evne ved at mistænkeliggøre katolske teologer og ved at praktisere en énvejskommunikation fra Rom og ud til teologerne, således at tanker fra nyere katolsk teologi yderst sjældent finder vej ind i dokumenter fra »Rom«.

Denne reaktionære indstilling, der tilsyneladende søger at føre kirken tilbage til før Det andet Vatikankoncil, har meget naturligt smittet af på os almindelige katolikker. Hvis man vil søge sandheden, er det jo langt lettere blot at læse, hvad paven siger, fremfor at sætte sig ind i de teologiske hovedstrømninger i vores tid. Det var jo metoden for 50 år siden: - hvis man ville vide noget om den katolske

kirkes stilling til kommunismen, til nazismen, til fascismen, til sociale spørgsmål, til ægteskabsmoral, så henvistes man simpelt hen til de pavelige rundskrivelser, der behandlede disse emner. Og de fandtes. Og de var gode og tidssvarende dengang.

Men - det er de ikke mere. Det Helligåndens lys, der endnu hviler over os, over hele den kristne kirke, siden Det andet Vatikankoncil kan vi ikke længere tillade os at slå paraplyer op imod.

Og derfor er det meget naturligt, at en redaktion, der er teologisk velorienteret, føler ulyst ved romerske dokumenter i almindelighed. Pavelige rundskrivelser har en særlig status, der gør, at vi modtager dem med beredvillighed til at sugede sande og de gode ting til os. Men det er også vores pligt at bruge vores fornuft og indsigt på dem, og under ingen omstændigheder må vi forfalde til den overtro, at de skulle indeholde ufejlbar sandhed. Jeg føler personligt en stor tilfredshed med »katolsk orientering«s linie.

Ove Leerbeck

Åben eller lukket linie i »katolsk orientering«

I et læserbrev i »katolsk orientering« nr. 5 opfordrer Erling Tiedemann »katolsk orientering«s redaktion til at forlade den lukkede linie og i stedet anlægge en mere åben linie. Nu er der jo forskellige opfattelser af, hvad en åben og en lukket redaktionel linie er. Tiedemanns opfattelse af redaktionens lukkede linie, går ud på følgende:

- at bladet i leder og reportager præsenterer læserne for vurderinger, f. eks. af tekster, læserne ikke selv har adgang til, og som bladet hverken gengiver eller blot refererer på en objektiv eller upartisk måde.

Hvis Erling Tiedemanns påstande er rigtige, så står redaktionen med et alvorligt problem, når vi nu har til opgave at

- formidle en tidssvarende katolsk forkyndelse og trosbelæring;

- muliggøre og medvirke til dannelsen af en offentlig mening i kirken;

- bringe og kommentere nyheder og informationer om kirkens liv og virksomhed.

Som belæg for sin påstand bringer Tiedemann to eksempler, nemlig en leder, forudgående afstandtagende artikler om pagens

rundskrivelse »Sandhedens Stråleglans« og en omtale af samme.

Erling Tiedemann anfører, at »katolsk orientering« forud for udsendelsen af den pavelige skrivelse »Sandhedens Stråleglans« bragte den ene afstandtagende omtale efter den anden; og da teksten endelig forelå, fandt der ikke en rimelig behandling sted.

Forud for offentliggørelsen af »Sandhedens Stråleglans« i begyndelsen af oktober bragte bladet én artikel, hvor kendte teologer gav udtryk for ængstelse for den forestående moralrundskrivelse. I samme artikel imødegik pavens pressetalsmand kritikken. Altså journalistisk set redelighed, idet begge parter blev hørt.

Det 180 sider lange dokument blev omtalt kort og ganske nøgternt uden kommenterende eller vurderende bemærkninger i »katolsk orientering« nr. 17 i 1993. Rundskrivelser, der er henvendt til alle katolikker, bringes normalt med en bredere omtale samt særskilte kommentarer, der kan opfattes som for eller imod udsagn i pågældende tekst. Denne omtale var

kort, fordi skrivelsen er henvendt til biskopperne. Det skal tilføjes, at Erling Tiedemann i november fik spalteplass til sin personlige vurdering af teksten.

Påstanden om manglende objektivitet har således ikke hold i virkeligheden. Det modsatte af objektiv vurdering vil jo være en subjektiv redigering, eller sagt på en anden måde, at redaktionen efter forgodtbefindende bringer reportager, der passer til vores personlige holdninger. Man kan ikke tænke i positive eller negative begreber, for sådan er virkeligheden ikke.

Redaktionen har i snart 20 år fastholdt det journalistiske princip om tilstræbt objektivitet.

Nogle læsere giver i indlæg fra tid til anden udtryk for, at redaktionen kun ønsker at tegne et negativt billede af kirken. Og det er da det, der er Tiedemanns egentlige ærinde, nemlig at al kritik af »Rom«, at alle kritiske udtalelser om pavelige udsagn skal stoppe. Det er det, man i daglig tale kalder for censur.

Det er imidlertid ikke redaktionens opgave at tegne et glansbillede af den katol-

ske kirkelige virkelighed. Det ville reklamefolk være meget bedre til. I bemærkningerne til bladets retningslinier, som Erling Tiedemann har været med til at udarbejde, står netop med et citat fra en pavelig instruktion om medier, at »propaganda, der systematisk vil fremme en bestemt mening ved at forhindre åben og offentlig protest eller fortie vigtige kendsgerninger er utilstedelig, fordi den samtidig fornægter menneskets ret til at træffe afgørelser i frihed.«

Det er en kendsgerning, at den katolske kirkelige virkelighed består af mennesker med forskellige opfattelser. Redaktionen tilstræber med sin åbne linie at lade væsentlige synspunkter komme til udtryk, for at danske katolikker kan bidrage til den nødvendige meningsdannelse. Herved opstår den offentlige mening, som er en forudsætning for fælles handling og dermed samfundsmæssige fremskridt. Redaktionen opfatter derfor sin åbne linie sådan, at »katolsk orientering« loyalt gengiver virkeligheden, som den er. Derfor giver vi også spalteplass til indlæg, der ind-

holdsmæssigt ikke deles af redaktionen. Derfor bringes også meninger fra redaktørerne, som også har ret til at være med i den frie meningsdannelse.

Så længe redaktionen arbejder ud fra de nuværende retningslinier, kan læserne trygt stole på, at vi fortsætter med den åbne linie.

Og en lille parentetisk bemærkning. Siden 1. januar 1993 har k.o. udsendt 21 numre med ialt 73 læserbrev, hvoraf Willem Wuyts har svaret 4 gange. De seneste svar på læserindlæg er foranlediget af direkte forespørgsler fra læserbrevskribenterne.

Knud Helsted Kluge

Højskoleuge på Magleås 24.-31. juli 1994

»Europa i morgen og i går«

Der trykkes nye Europakort i disse år. Byer får nyt navn eller det gamle tilbage. Nationer bliver til regioner.

Angst for evt. opløsning/forandring og tab af identitet giver gode vækstbetragtninger for yderliggående nationalistiske bevægelser.

Det er/bliver tvingende nødvendigt at besinde sig på, hvem man selv er, - hvilke fælles rødder, som de giver sig til udtryk i sprog/historie/religion/menneske- og samfundssyn, der kan give den enkelte fodfæste og identitet.

Dette er naturligvis også en udfordring til kirken i Europa. Hvorledes kan den som institution og med sin forkyndelse være med til at præge udviklingen i en mere fredelig og demokratisk retning?

Højskoleugen handler om denne besindelse - og tager emner op i foredrag, film, udflygt og gudstjenester.

Bl.a. medvirker: Uffe Østergaard, Karsten Fledelius, Henning Silberbrandt, Ellen Marie Lebahn, Tove Veilstrup og Brian Mcguire.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-. Tilmelding til Magleås sekretariat på tlf.: 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 300,- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Tag med på ægteskabstræf!

ever du fortravlet til hverdag, hvor det kan være svært at få tid til kone eller mand? Så tag tag på med på ægteskabstræf! Denne opstilling kommer fra det irske ægtepar *Madeleine og Tom McCully*, der for nylig å invitation af biskop *fartensen* var i Danmark.

Tre katolske ægtepar samt en katolsk præst vil på weekenden give oplæg.

Hvert oplæg giver den enkelte mulighed for at opleve sig selv som person, for arret at se på ægteskabet og hver persons forhold til inanden. Sidst bliver der mulighed for at se på for-

holdet til Gud, kirken og verden.

Madeleine og Tom McCully understreger, at de ikke er problemløsere, ikke rådgivere og at det ikke drejer sig om terapi, men at de vil pege på løsningmodeller for ægtepar til bedre at kunne kommunikere og til at udnytte tiden kvalitativt og positivt.

Yderligere oplysninger kan fås hos Carroll Parker O.M.I., Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev eller på telefon 44947694. Weekendens finder sted 7.- 9. oktober. *kk*

Madeleine og Tom McCully. Foto Knud Kluge.

Retræte for mænd på Dalum Kloster

Mennesket møder Gud

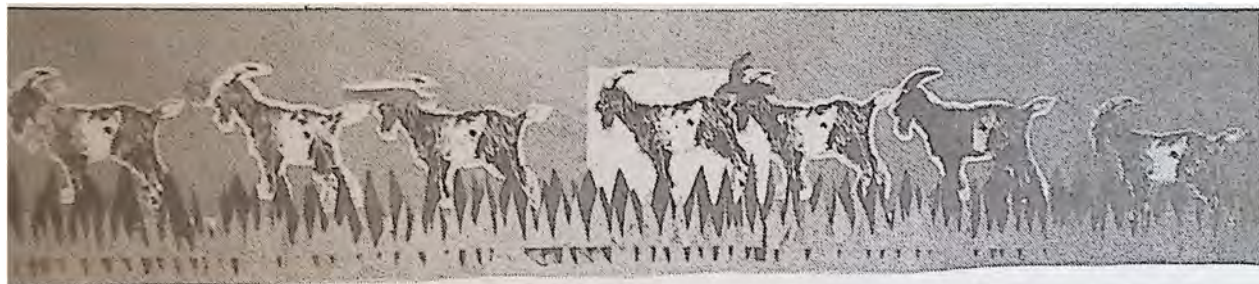
Under titlen: »Mennesket møder Gud« i et rigt åndeligt samvær afholdes retræte for mænd på Dalum Kloster fra 22. - 27. august 1994.

Denne retrætes indhold kunne også udtrykkes med en anden overskrift, nemlig: Fader, Søn og Helligånd. Vi vil gennem bøn, stilhed og foredrag prøve at trænge dybere ind i vor forståelse af den Treenige Gud. Hvad betyder det, at

Gud er Fader og Skaber? Hvem er egentlig Sønnen? Hvilken indflydelse har Helligånden i vort liv?

Disse og mange andre spørgsmål vil vi komme ind på i ugens løb. Forhåbentlig vil det hjælpe os til en dybere personlig forståelse af Guds mysterium og dette mysteriums indflydelse på vort menneskelige liv.

Poul Clausen, sogne- og klosterpræst

Fasteaktion »Ged« på Skt. Pauls skole

I Sankt Pauls Skole er vi i gang med fasteaktion »Ged«.

I alle klasser kan eleverne hver dag købe »lidt ged« hos klasselæreren. Et stykke ged koster 5 kr., og der

skal samles ialt 45 stykker, inden en klasse har en hel ged. Når den er færdig - og dermed 225 kr. samlet ind - kommer geden »på græs«.

Til sidst vil vores skole være pyntet med en lang

række af geder på græs, som er på vej til fattige familier i Sydindien.

Gederne bliver også »offergave« ved skolens påskegudstjeneste, og penge sendes til Caritas.

Vi her i 3. klasse er allerede i gang med ged nr. 3 og synes, at det er en smadder-sjov måde at hjælpe andre børn på.

3.A på Sankt Pauls Skole, Tåstrup

Skt. Knud Lavard Skole Lyngby

søger pr. 1.5. evt. 1.8.1994

Børnehaveklasseleder med bevidst kristen livsholdning

Pg.a. nuværende børnehaveklasseleders overgang til andet arbejde søger vi en kvalificeret børnehaveklasseleder med mulighed for 5 samtlæste lektioner/uge i 1. kl. hver dag 8.10 - 12.15.

Skt. Knud Lavard Skole har 11 lærere og 120 elever i bb.kl. - 10. kl. og drives sammen med 23 andre skoler af Den katolske Kirke i Danmark på grundlag af lov om frie grundskoler.

Løn- og pensionsforhold som i den offentlige skole. Ansættelsesvilkår i henhold til overenskomst mellem Frie Grundskolers Lærerforening og Forening af Katolske Skoler.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes senest onsdag, den 20. april til skoleleder Gert Ørsted Andersen, Sankt Knud Lavard Skole, Toftebæksvej 30, 2800 Lyngby, hvor yderligere oplysninger kan fås på tlf. 45 87 62 40.

Man bør i ansøgningen pointere, om tiltrædelse ønskes pr. 1.5. eller 1.8.1994.

Annoncer »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm . . kr. 4,00 + moms
Tekstside pr. mm pr. sp. . kr. 5,00 + moms

Sankt Annæ Skole Amager

Skoleleder

Vor skoleleder gennem mange år ønsker at gå på pension ved udgangen af kalenderåret 1994. Vi søger derfor pr. 1. januar 1995 en efterfølger som skolens leder:

Sankt Annæ Skole er en katolsk privatskole, oprettet i 1897 som sogneskole for den katolske menighed på Amager. Skolen bygger på det kristne livs- og menneskesyn, således som det kommer til udtryk i evangeliet og Kirkens lære.

Stillingen ønskes besat med en person, der har:

- *Kristen livsholdning.
- *Udprægede samarbejds- og lederevner.
- *Høj faglig og pædagogisk forståelse med evne til at forene de pædagogiske kræfter på skolen.
- *Gode administrative evner, og gerne med erfaring i lovreglerne om privatskoler.

Vi tilbyder et kreativt skolemiljø med en engageret lærerstab og et godt forældresamarbejde.

Skolen er tosporet og har ca. 500 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse. Til skolen er endvidere tilknyttet en fritidsordning for børnene fra børnehaveklasse til og med 3. klasse.

Ansættelse sker efter gældende overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærerforening.

Ansøgning mrk. »Skoleleder« stiles til bestyrelsen for Sankt Annæ skole, Otto Rudsvej 7, 2300 København S. Ansøgningsfristen er den 15. maj 1994.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til bestyrelsesformand sognepræst Jerzy Gorowski, tlf. 3158 2102 eller skoleleder Annie Rastrup, tlf. 3158 0535.

SKT. KNUDS SKOLE ÅRHUS

Søger lærere og årsvikar(er)

På Skt. Knud Skole er 2-3 stillinger ledige 1/8 1994.

Skt. Knuds Skole er en katolsk privatskole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Skolen har ca. 310 elever i bhkl.- 10 kl. Børnene er en broget flok bestående af katolske børn - og ikke-katolske børn - af danske børn og af udenlandske børn af mange forskellige nationaliteter.

Der er mange muligheder for fag- og klassekombinationer. Klasselærer i små eller store klasser, og næsten alle fag er aktuelle.

Hvis du er entusiastisk og alsidig og har mod på at være med i udviklingen af en skole, der allerede har taget flere skridt i retning af virkeliggørelse af intentionerne i den nye skolelov - så send en ansøgning.

Ansættelse sker som lærer henholdsvis årsvikar efter overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærerforening.

Ansøgning sendes, så den er skolen i hænde senest mandag den 25/4. kl. 12.

Skt. Knuds Skole
Ryesgade 24
8100 Århus C
86 13 75 11

Paveligt Akademi for Livet

Skal forske i biomedicinske problemer og fremme retten til livet

Rom (KNA) – Pave Johannes Paul II har 1. marts grundlagt et »Akademi for Livet«. Til formand er udnevnt den 68-årige franske

medicinprofessor, Jérôme Lejeune.

På en pressekonference oplyste Vatikanets »sundhedsminister«, kardinal Fiorenzo Angelini, at akademiet skal forske i alle de problemer, der vedrører beskyttelse og fremme af livet. Samtidig skal det komme med oplysninger om »livets helliged« og bidrage med undervisning af personer inden for sundhedsområdet.

Kirkens holdning skal efterleves

Angelini begrunder grundlæggelsen af akademiet med, at kirkens holdning til livets beskyttelse ganske vist er alment kendt, men kun efterleves i beskedent omfang. Han beklager den udbredte »dødens kultur«. Mange gange anvender man i medicinen tekniske muligheder, der er en »skændsel for videnskaben«. Man har ofte indtryk af, at menneskeligt liv behandles på samme måde som høns, sagde forman-

den for Det pavelige råd for sjælesorg blandt Syge.

New Yorks kardinal John O'Connor understreger, at det nye akademi bliver en vigtig støtte for de mennesker og grupper i hele verden, der er engageret i livets beskyttelse.

I det »Motu proprio«, hvormed paven grundlægger det nye akademi, hedder det, at institutionen er selvstændig, men skal arbejde tæt sammen med Vatikanets »Sundhedsråd«. Akademiet skal især beskæftige sig med biomedicinske problemer og retten til livet.

Paven har endnu ikke udnevnt akademiets medlemmer. Medlemmerne behøver ikke at være katolikker, men kan også tilhøre andre konfessioner og religioner. De skal dog være enige i kirkens lære om beskyttelse af livet fra undfangelse til den naturlige død.

Under den anglikanske præstevielse af kvinder i Bristol den 12. marts demonstrerede 30 katolske kvinder fra England med slagordene: »Roberk katolske kvinder skal blive de næste« og med ordspillet »Lige ret« og »samme riter«. Foto KNA.

Rundskrivelse på vej

Rom (KIPA) – Formanden for Det pavelige Familieråd, kardinal Alfonso Lopez Trujillo har meddelt, at pave Johannes Paul II er ved at forberede en rundskrivelse af historisk betydning om livets beskyttelse. Den offentliggøres muligvis allerede i 1994.

I rundskrivelsen tages der udtrykkeligt afstand fra abort, eutanasi og prænatal diagnostik, meddeler Vatikanets Radio. Paven har arbejdet tre år med rundskrivelsen.

Ærkebiskop fordømmer aborttal i Rusland

Moskva (KIPA) – Moskvas katolske ærkebiskop Tadeusz Kondrusiewicz kritiserer de høje aborttal i Rusland. »For hvert født barn i 1991 var der to aborter,« skriver den apostoliske administrator for det europæ-

iske Rusland i sit fastehyrdobrev.

Det er chokerende, at kun ét af tre undfangede børn får ret til livet. Dette sker i bekvemmelighedens navn og på grund af en forkert forståelse af frihed, un-

derstreger ærkebiskoppen. Efter statistiske oplysninger blev der i 1991 foretaget mere end fire mio. aborter. I gennemsnit får en russisk kvinde foretaget fire eller fem aborter i sit liv.

Indblanding udefra forhindrer fred i Libanon

Ingen problemer mellem muslimer og kristne

Rom (KNA) – Udenlandske staters indblanding i Libanon anliggender forhindrer fred og forsoning, siger den libanesiske biskop Bechera Rai. I et interview i Vatikanets Radio beskyldte den maronitiske biskop af Jbeil det internationale samfund for ikke at bekymre sig om, at traktaten fra Taef bliver ført ud i livet.

Ifølge traktaten skal Israel rømme de områder i det sydlige Libanon, det har besat, og Syrien skal trække sit militær hjem. Videre kræver Rai, at Libanon skal befries for pro-iranske og palæstinensiske soldater og

at de lokale militser afvæbnes.

Glæder sig til pavens besøg

Biskoppen mener, at der var en sammenhæng mellem massakren i moskeen i Hebron og bombeattentatet i den maronitiske kirke i Libanon. Man har ønsket at hindre fredsprocessen og samtidig tegne et negativt billede af Libanon som et terrorist-land. Der er ingen i Libanon, der tror, at det er libanesiske muslimer, der står bag bombeattentatet i kirken.

Der er ingen problemer i

samlivet mellem kristne og muslimer i Libanon, hvad den øjeblikkelige fordømmelse af blodbadet fra muslimske leders side viser.

Både muslimer og kristne glæder sig til pavens besøg. For at dette besøg kan forløbe sikkerhedsmæssigt tilfredsstillende, skal »nogle lande, som verdensofentligheden kender, holde op med at blande sig,« siger Rai. Det fire-dages besøg begynder 18. maj, har den apostoliske nuntius i Libanon, ærkebiskop Pablo Puente meddelt.

De første kvinder præsteviet i Church of England

London (KNA) – 32 kvinder modtog 13. marts præstevielsen i Bristols anglikanske domkirke af biskop Barry Rogerson. Inden årets udgang regnes det med, at ca. 1.200 kvinder er blevet præsteviet i landets 43 bispedømmer. I gudstjenesten deltog den anglikanske kirkes primas, ærkebiskoppen af Canterbury, George Carey. Han betegner præstevielsen af kvinder som en milesten i kirkens historie.

Den første kvinde, der blev præsteviet, var Angela Berners-Wilson. Mediepostyret omkring hende var ved at gå hende på nerverne. »Jeg er den første, der bliver præsteviet, fordi mit navn begynder med »B«, det er det hele,« siger hun. Men hun glæder sig over, at hun blev præsteviet sammen med 31 andre kvinder. Hun blev diakon i 1987 og er glad for sit pastorale arbejde. »Men da det centrale i den anglikanske kirke er eukaristi-fejringen, kunne min embedsudøvelse dog

kun være ufuldkommen,« forklarer hun sit ønske om præstevielse.

Alvorlig hindring før økumenien

Den katolske kirke i England og Wales betegner præstevielsen af kvinder som en »alvorlig hindring« for økumenien. Sekretæren for den engelske bispekommission for de kristnes enhed, Michael Jackson siger, at uden en overensstemmelse i spørgsmålet om præsteembedet når man ikke den ønskede enhed. Han forventer dog, at der fortsat er et godt samarbejde mellem anglikanere og katolikker, selv om det teologiske samarbejde må indstille sig på en anden situation.

Vatikanet udtrykker ligeledes bekymring over skridtet. Lederen af Vatikanets Enhedsråd, kardinal Edward Idris Cassidy siger, at det vanskeliggør de mellemkristelige relationer, selv om den økumeniske dialog ikke bliver umulig.

Cassidy gør ligeledes

klart, at de eventuelle anglikanske konvertitter stilles over for de samme krav som alle andre. Hver enkelt skal modtage undervisning og acceptere hele kirkens tros- og morallære. Hver enkelt skal aflægge trosbekendelsen og modtage sakramenter. Det kommer ikke på tale med en massekonversion, og det er ikke nok til at blive katolik at være imod kvindelige præster, siger Cassidy.

Ny præstevielse af tidligere anglikanske præster

Cassidy vil godt gå med til kompromiser inden for det liturgiske område i en periode for at lette overgangen. Kardinalen venter ingen vanskeligheder i forbindelse med præstevielsen af tidligere anglikanske præster, der vil være katolske præster. En ny præstevielse har altid været vores praksis, men derved rejser vi ikke tvivl om deres hidtidige tjeneste i den anglikanske kirke, mener Cassidy.

Dominikanere starter »søskende-kommunitet«

Leipzig (KIPA) – Fire søstre og seks brødre og præster fra dominikaner-ordenen starter et fælles klosterliv i Leipzig. »Søskende-projektet i Leipzig« udgår fra dominikanernes nordtyske provins med sæde i Köln og dominikanerinderne af Betanias tyske provins med sæde i Schwalmthal.

De ti medlemmer af kommunitetet skal varetage sjælesorg i et sogn og arbejde socialt og pastoralt i Leipzig. De indbyder interesserede til at leve med i deres kloster eller til at deltage i foredrag og samtaler.

Det eneste dominikaner-kommunitet i det gamle DDR var for mandlige or-

densfolk. I det nye projekt vil man samle erfaringer om »den nødvendige udvikling af rolleforståelsen af mænd og kvinder i kirkens tjeneste«. Ved offentlig korbøn, højtidelig liturgi og et synligt åndeligt fællesskab vil man give begrebet »klosterliv« et ansigt i de nye forbundsstater.

Gemmesider

Selv om disse sider er nummererede, er de til at tage ud og gemme!

For anden gang prøver KRFF, Katolsk Radio og Fjernsynsforbund, denne form for nyhedsbrev, og vi håber, vi også denne gang får god respons på disse 4 »gemmesider«.

Vi er glade for, at både medlemmer og ikke-medlemmer således modtager KRFF's nyhedsbrev, og det er vores håb, at forbundet på denne måde kan øge sit medlemstal. Jo flere medlemmer des større indflydelse opnår vi, idet vores muligheder for at blive repræsenteret i diverse råd inden for radio og TV er afhængig af antallet af medlemmer.

Så alle I, der endnu ikke er medlemmer, skulle omgående klippe tilmeldingen i denne afdeling af bladet ud og sende den til vores kasserer, der så vil sørge for, at der bliver udsendt girokort. Økonomisk turde medlemskabet være overkommeligt for enhver: 50 kr. om året, dog kun 30 kr. for studerende, pensionister, arbejdsløse og lignende grupper.

I lighed med sidste nyhedsbrev vil der blive trykt et antal ekstra eksemplarer af dette tillæg, som man særskilt kan rekvirere hos undertegnede, se adresse-listen over hovedbestyrelsen længere fremme.

Mange venlige hilsener
Kate Christiansen, landsformand

KRFF nu også i amtsprogramråd

For første gang er det lykkedes at få en KRFF-repræsentant valgt ind i et af R's amtsprogramråd. Efter indstilling fra landsforbundet har Københavns og Frederiksberg Kommuner udnævnt George Bune Andersen fra Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storøbenhavn som den ene af de ialt 10 personer i amtsprogramrådet for København og Frederiksberg, der repræsenterer områdets religiøse og kulturelle organisationer.

Rådets øvrige 9 medlemmer er politisk valgte. Blandt disse er der iøvrigt også en katolik, der samtidig er medlem af forbundet. Det drejer sig om Niels Uldall, som indtil for nylig sad i Københavns rådgiverrepræsentation.

sitiv behandling

I forbindelse med nyvalg til det centrale programråd for R blev Flemming Andersen, næstformand i KRFF, udnævnt til amtsprogramrådsleder for København og Frederiksberg. Flemming Andersen er indstillet af Fællesfor-

bundet for Danske Lyttere og Seere, der herved fastholder sin politik med at give de små lytter- og seerorganisationer positiv særbehandling, når diverse rådspladser skal besættes.

I forbindelse med nyvalg til TV2-Lorry's repræsentantskab fik KRFF tildelt to pladser mod tidligere fem. De tre af pladserne er retfærdigvis gået til et af de andre små lytter- og seerforbund, som slet ikke sad i repræsentantskabet i sidste periode.

George Bune Andersen.

Hvad er programrådene?

Til afløsning for det gamle radioråd blev der i 1989 oprettet to såkaldte programråd, ét for DR og ét for TV2. I modsætning til radiorådet kan programrådene ikke blande sig i institutionernes virksomhed direkte. Iflg. Radio- og Fjernsynsloven er de rent rådgivende organer, der skal drøfte programvirksomheden og kan afgive udtalelser herom til bestyrelserne og direktionerne for de to offentlige medieinstitutioner. Sagt på en anden måde har programrådene til opgave at øve efterkritik, dvs. fremkomme med udtalelser dels om programtyper, dels om enkeltprogrammer.

Samfundslivet er alsidigt repræsenteret

Programrådet for DR består af 30 medlemmer, og i programrådet for TV2 sidder der 21 personer. De mange medlemmer skal sikre, at samfundslivet er alsidigt repræsenteret. I rådene er der repræsentanter for så forskellige grupperinger som f.eks. oplysningsforbundene, Dansk Kunstneråd, LO og DA, Videnskabernes Selskab, forbrugerrådet m.fl. De danske lytter- og seerorganisationer sidder på 1/3 af pladserne i begge råd.

Da rådene på denne måde så at sige repræsenterer hele landets befolkning, er DR og TV2 naturligvis yderst lydhøre for de udtalelser og meninger, der kommer til udtryk på møderne. De fire årlige møder refereres omhyggeligt, og referaterne når frem til alle berørte medarbejdere i radioens og fjernsynenes afdelinger.

De regionale råd

Ud over de to centrale programråd med repræsentanter fra hele landet, er der for DR's vedkommende en række amtsprogramråd med medlemmer fra det pågældende amt. Disse råd har samme funktion som det centrale programråd og er ligeledes meget bredt sammensat. TV2 har ingen amtsprogramråd; til gen-

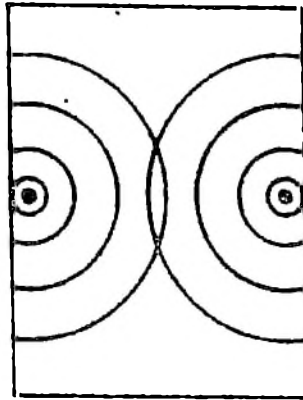
gæld har hver af de 8 TV2-regionalstationer et repræsentantskab, der til dels har de samme opgaver og fungerer på samme vis som programrådene.

KRFF kan opnå større repræsentation

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund er repræsenteret i DR's centrale programråd, i Amtsprogramrådet

for København og Frederiksberg samt i TV2-lorry's (TV2 i hovedstaden) repræsentantskab. Med flere medlemmer og større lokal aktivitet ville det givet vis være muligt også at opnå repræsentation i flere af de andre råd og repræsentantskaber.

Flemming Andersen
KRFF-repræsentant i DR's centrale programråd

Generaldirektør Hans Jørgen Jensen og daværende formand for Fællesforbundet for Danske Lyttere og Seere, Else Leerstrup, under et programrådsmøde i rådssalen i TV-byen, november 1991. Gennem Fællesforbundet har KRFF nær kontakt til DR og TV2.

Info-folder på vej

KRFF arbejder for tiden på en lille folder, der ganske kort beskriver forbundets formål og arbejde. Folderen fremstilles foruden på dansk også på en række andre sprog. Det er af stor betydning for arbejdet, at vi udnytter muligheden for at inddrage de ikke-danske katolikker her i landet i forbundet.

Når folderen er klar, sendes den rundt til alle afdelinger, sogne og sognerepræsentanter. Alle medlem-

mer opfordres til at bruge folderen flittigt til at hverve nye medlemmer - kun derved kan det sikres,

at det også fremover vil være muligt at høre en kristen-katolsk stemme i mediebatten.

Lolland-Falster til TV2-Øst

Tirsdag d. 26. april arrangerer KRFF's lokalafdeling på Lolland-Falster en aftenudflugt til TV2's regionalstation i Vordingborg. Man mødes kl. 19, deltager som publikum i aftenens udsendelse, og bagefter er der rundvisning og kaffe.

Generalforsamling på Fyn

Fynskredsen under KRFF holder generalforsamling søndag d. 17. april kl. 11 i Skt. Albani sognelokaler i Odense umiddelbart efter messen. Der skal bl.a. aftales tid og sted for forårets møder over temaet: Børn og medier.

Se også de følgende 3 sider

Glimt fra en konference om børn og medier

Børn og medieviolence

af Klaus Møller-Jørgensen

I weekenden d. 8. til 10. oktober 1993 afholdt foreningen *Nordisk Forum Børn og Medier* en konference i Oslo med titlen: Børn, menneskesyn og mediepåvirkning. Her mødtes en række folk med især forskellige pædagogiske erfaringer for at bidrage til den løbende debat om sammenhængen mellem børn og medierne.

De lærde har længe sloget om, hvorvidt børn og unge tager skade af vold på film og TV. Og de kan i det hele taget som i mange andre spørgsmål ikke blive enige. Der synes dog idag at være en vis enighed om, at såkaldt svage børn, f.eks. børn der kommer fra hjem, hvor de bliver forsømt, har ringe voksenkontakt osv. - altså typisk børn, der risikerer at blive tabere i samfundet - er særligt udsatte.

Deres eventuelle tilbøjeligheder i negativ retning - f.eks. til at begå hærværk og kriminalitet - kan forstærkes af visse action- og voldsfilm. Men om f.eks. censur er den rigtige og bedste løsning på det problem, er stadig til debat.

Adfærdsvanskelige børn

Det vil føre for vidt her at referere alle indlæg på konferencen. Den oplægsholder, der gjorde størst indtryk på mig personligt, var svenskeren *Lars Åsbrink*. Han anvender direkte filmmediet i sit arbejde med adfærdsvanskelige børn og unge i 12 til 15 årsalderen, som de fleste andre har op-

givet og afskrevet som »umulige«.

Hans udgangspunkt er for det første, at de ikke er umulige, men at de er forsømte og mangler et sprog til at formulere deres følelser og tanker. For det andet at disse børn og unge i aller højeste grad forstår at aflæse en film - de har betydelig mere rutine i filmkigning end os andre, de mangler blot redskaber til at sortere deres indtryk og til at sætte dem på ord.

Lars Åsbrink bruger selv voldsfilm, B-film og actionfilm i sit arbejde med de unge, men viser filmene stump for stump og får samtidig de unge til at sætte ord på det, de ser. Han forholder sig på ingen måde fordømmende til disse film men bruger dem som en slags nøgle til at trænge ind til de unge mennesker. Jeg fik efter konferencen mulighed for at lave et interview med Lars Åsbrink:

Hvad er det film kan, som pædagogisk værktøj?

- Det vigtige er, at jeg kan tage den situation, den følelse, den opførsel, jeg ønsker at arbejde med, frem i en filmsekvens, vise den for barnet og så få barnet til at udtrykke sig om, hvad han eller hun synes om filmsekvensen. Og så kan jeg bagefter spørge barnet: hvad siger du om din egen opførsel i sådan en situation?

På den måde får barnet billeder til at bygge sin egen selvforståelse op, et helt lille arkiv af billeder. Så når

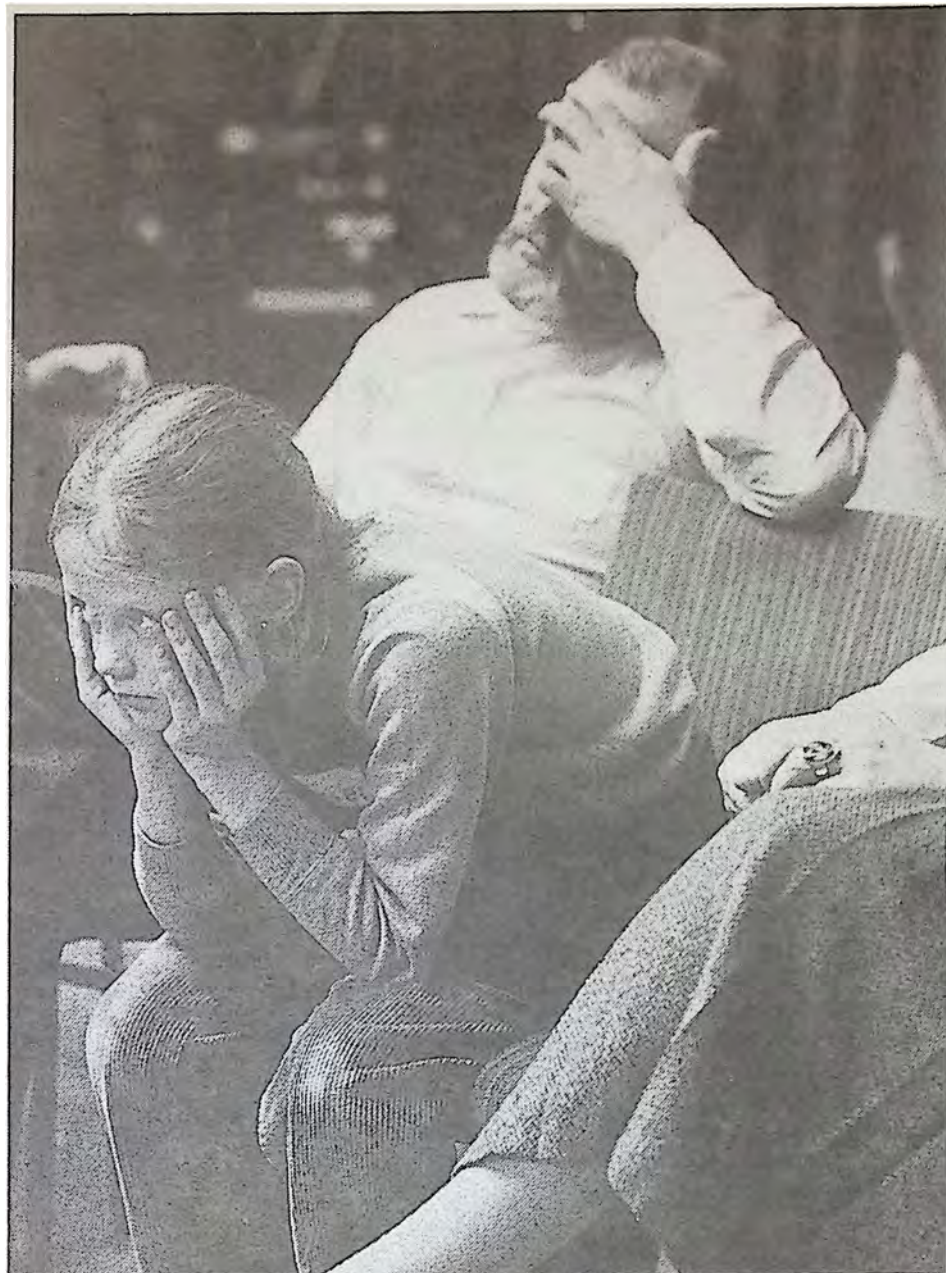
barnet f.eks. blir arrig, så kan jeg sige: kan du huske den film jeg viste, hvor man kan se, at når man blir arrig, så lukker man op for sin galde som sidder et sted i maven - og vi føler os jo vældigt ubehagelige i maven, når vi blir arrige - og så kan jeg sige: tænk på galden. Så må galden gerne komme, men pludselig opdager barnet, hvor meget og hvor lidt der skal til i det bestemte tilfælde, og da er netop denne sekvens meget værdigfuld.

Når vi f.eks. ser hvordan havmonstret dukker op af vandet og skriger og raser, og de unge ser, hvordan monstret ser ud, så kan de erkende: Sådan ser noget ud inde i mig - men sådan vil jeg ikke se ud udefra - og således får jeg kanaliseret deres voldsomme aggressionser ud på anden vis, så de ikke bare bliver tilfældige. De må gerne have deres voldsomme følelser, men udladningen må ikke blive tilfældig.

Det gode ved film som pædagogisk materiale er jo, at det giver børn, som har svært ved at skrive og læse og regne, en mulighed for intellektuelt at forstå hvad der sker inde i dem ved at bygge dette billedarkiv op.

Men gider de her børn overhovedet sidde og analysere film?

- De her børn er sammenlignet med andre børn de mest kundskabstørstende, de mest videbegærlige børn,

som jeg nogen sinde har mødt. De andre børn, der går normalt i skole, de tilgodeses jo hele tiden med kundskab, mens de børn, jeg har med at gøre, de har store problemer med at læse og skrive - de er i hvert fald ikke interesseret i det, de har afvist at have noget med det at gøre, så de hungerr i den grad efter kundskab. Det betyder, at når vi begynder at analysere og at tale om, at de allerede besidder kundskab om film, men at vi bare mangler at få den struktureret, så vil de ha' mer' og mer'.

Hvad mener du om diskussionen om films farlighed for børn og unge - findes der farlige film?

- Der findes farlige mennesker. Det gør, at vi må se dels på hvilken situation, man kigger på filmen i, dels hvem der kigger på filmen. Der findes film, som de børn, jeg arbejder med, vælger at se, og som de ser om og om igen, og det er de film, som hjælper dem til at befæste deres egne stereotype generaliseringer og fordomme. De vil altså overbevise sig selv om deres fordomme og generaliseringer, det er deres tryghed. Når de nu ser en film, som bekræf-

ter disse, så øger det deres tryghed.

Men disse film er jo ofte ikke udtryk for større menneskelighed og demokrati, så derfor bliver disse film et falskt billeddokument, et falskt budskab til disse børns hjerner. Derfor vil jeg forsøge gennem billeder at få dem til at forstå, at der findes et meget bredere materiale at plukke af for at få dem selv til også at plukke noget andet end det, de sædvanligvis selv ser. Og så pludselig sker der det, at de efter et stykke tid godt selv kan se, at de her film, som de selv syntes var vældig gode, men som stopper dem i deres udvikling, at disse film i virkeligheden er noget møg.

Det betyder ikke, at de holder op med at se volds- og actionfilm, de må jo også indimellem tilbage til den gamle tryghed, men da kan de klare at bearbejde dem og sige: »nu kigger jeg på den her film, men jeg ved godt, at man skal behandle andre mennesker ordentligt«, og på den måde får de et mere nuanceret billede.

I visse tilfælde i deres liv - og sikkert også i andre menneskers liv - så er visse film meget problematiske,

hvis man konsumerer den uforbeholdent meget.

Hvad synes du om film censur?

- Der findes biler, som kører 300 kilometer i timen. Også alligevel har vi sagt, at vi må have skilte som taler om, at der kun må køres 50 i byerne, og kun 30 omkring skoler. Det er bestemt en indskrænkning af den fulde udnyttelse af farten i disse biler. Hvad man imidlertid skal huske på i den forbindelse er, at vi fra tidligst barnsben af opdrager vores børn til at færdes i trafikken og til at forstå trafikens regler og normer.

På den baggrund mener jeg, at hvis vi har en censur hvilket i visse tilfælde kan være fornuftigt, så må censuren følges op af et enormt udbud af uddannelse og information, vi må forøge a information om film og medieundervisning i skolerne, vi må forøge mulighederne for at beskæftige sig med medierne f.eks. på højskolerne. Vi må sats enorme summer, ingen politiker må sætte sig ned og nøjes med at udstikke forbud. For det går ikke at forbyde filmene, de kommer fra alle sider, så det blir bare en klapjagt mod seerne.

Indmeldelsesblanket

KRFF står stærkere desto flere medlemmer, vi har. Hvis du ikke er medlem, eller hvis du kender nogen, som ikke er det, er der her en mulighed for at gøre noget ved det: Udfyld blanketten og send den til:

kasserer *Anton Jensen*, Bøgesvinget 47, 2740 Skovlunde, så sender vi et girokort.

----- klip her -----

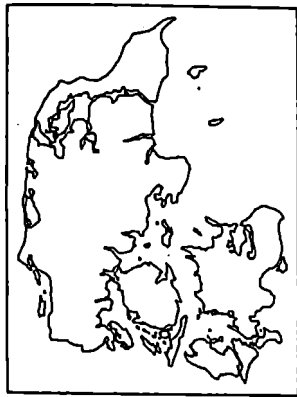
Jeg ønsker hermed at melde mig ind i KRFF (kontingent: 50 kr. pr. år, dog kun 30 kr. for studerende, pensionister, arbejdsløse og tilsvarende grupper)

Jeg ønsker nærmere oplysninger om KRFF

Navn: .....

Adresse: .....

Nyt fra kredsene

Storkøbenhavn

Tirsdag d. 8. februar var jeg til møde på Københavns Rådhus vedrørende valg af repræsentanter til lokalradio- og TV-nævnet i København. Dette nævn, der bl.a. udsteder sendetilladelser til lokalradioerne, består dels af medlemmer udpeget af borgerrepræsentationen, dels af medlemmer udpeget af lokale foreninger. KRFFK/Storkøbenhavn havde indstillet *Flemming Andersen* og *Marianne Schütten* til nævnet.

I alt mødte 10 lokale foreninger op til mødet, som skulle udpege ialt 7 medlemmer til nævnet. LO samt LLO i hovedstaden trak sig, da de mente sig repræsenteret ved Arbejderens Radio- og Fjernsynsklub. Herefter trak jeg ligeledes vores kandidater tilbage, da vi - gennem forbundets medlemskab af Fællesforbundet for Danske Lyttere og Seere, hvor også Arbejderens Radio- og Fjernsynsforbund samt

Kristelig Lytter- og Fjernseerforening er med - mener os repræsenteret af dem.

Efter mødet fik jeg tilsagn fra disse to forbund, at man selvfølgelig vil støtte os. Herefter kunne mødet udpege de 7 repræsentanter for foreningslivet ved enstemmighed, således at det ikke er borgerrepræsentationen, der skal udpege dem.

Mediewekend

Den 26.-27. februar afholdt

klubben en mediewekend på Magleås med emnet: Dialog - har kirken kommunikationsproblemer? Oplægsholder var *Eva Nordtoft*. Det kostede kun 200 kr. for medlemmer at deltage i weekenden pga. tilskud fra klubben og landsforbundet. Weekeden var som tidligere en stor succes, se omtalen andet steds.

Ved generalforsamlingen d. 31. maj 1994 bliver jeg af helbredsmæssige grunde nødt til at trække mig tilbage. Det ser i det hele taget ikke for godt ud med lokalafdelingen for Storkøbenhavn, ingen i den nuværende bestyrelse ønsker at fortsætte. Jeg skal derfor kraftigt opfordre nye kræfter om at træde til og møde op ved generalforsamlingen. Man er velkommen til at ringe til mig på tlf. 36 70 02 94 med forslag til nye bestyrelsesmedlemmer eller med spørgsmål.

Gerda Sørensen, formand for KRFFK/Storkøbenhavn

KRFF's hovedbestyrelse

Kate Christiansen,
Søborg 3156 4512
formand
Flemming Andersen,
Østerbro 3929 6923
næstformand
Gerda Sørensen,
Rødovre 3670 0294
sekretær
Anton Jensen,
Skovlunde 4284 0882
kasserer
Leslie O. Dorn S.J.,
Østerbro 3120 9337
teologisk konsulent
Klaus Møller-Jørgensen,
Valby 3171 2133
mediekonsulent

Eva Antkowiak,
Nyborg 6536 1883
Erik Carlsen,
Beder 8693 6385
Birgit Eisenhardt,
Nærum 4280 0895
Jytte Møller,
Bjert 7557 2575
Søren Clausen,
Lundby 5376 9570
Marianne Sørensen,
Skærbæk 7475 4494
Ingrid Guzek,
Væggeløse 5387 7516

Lolland-Falster

Katolsk Radio og Fjernsynsklub for Lolland-Falster afholdt menighedstræf i Maribo den 5. marts 1994 for menighederne i Næstved, Vordingborg, Nykøbing, Nakskov og Maribo. Temaet var: Hvad er kirken holdning til og engagement i medierne, især radio og TV.

De 35 fremmødte havde en interessant eftermiddag,

da der efter messen og spisningen var et levende foredrag med korte klip fra forskellige TV-udsendelser af mediekonsulent *Klaus Møller-Jørgensen*.

Vi fik indblik i, hvordan radio og især TV arrangerer virkeligheden for os. Katolsk Radio og Fjernsynsforbund arbejder en del sammen med Kristelig Lytter og Fjernseerforening for

at påvirke radio- og TV-udsendelserne men ville have større indflydelse, hvis der var flere medlemmer.

Næste arrangement for Katolsk Radio og Fjernsynsklub på Lolland-Falster er tirsdag d. 26. april, hvor vi besøger TV2-Øst. Det er en aftenur, hvor man mødes kl. 19. Vi er med som publikum i aftenens udsendelse fra regio-

nalstationen, og bagefter er der rundvisning og kaffe.

Lokalafdelingens generalforsamling finder sted i maj måned. Nærmere oplysninger om både generalforsamling samt vores sommertur, som formentlig vil gå til Tyskland, vil tilgå medlemmerne senere.

Ingrid Guzek, formand for KRFFK/Lolland-Falster

Syd- og Sønderjylland

På Løgumkloster Refugium blev der afholdt KATOLSK TRÆF lørdag d. 9. april i år. Mødet var arrangeret af Katolsk Radio og Fjernsynsforbund, Syd- og Sønderjylland, for at samle katolikker i dette område. Specielt i denne del af Danmark, der er forholdsvis tyndt befolket, er det svært at være katolik, fordi mulighederne for at komme og være sammen med ligesindede er små. Transporten er for lang og besværlig, afstandene alt for store og messtidspunkterne upassende - man kan komme til at ende i ensomheden, hvor man aldrig kan tale tro og problemer sammen.

Det var en af baggrundene for træffet på Løgumkloster. Desuden er katolikker repræsenteret af mange nationaliteter med mange sprog og med meget lidt til fælles. Der er kommet mange indvandrere og flygtninge til Danmark på grund af verdenssituationen. Netop disse trængte til at være sammen med andre katolikker på en hyggelig dag, hvor det vigtigste var det samvær, man havde med hinanden.

Programmet bød på velkomst ved *Marianne Sørensen* fra Mjolden. Hun gav udtryk for, at vi alle sammen bør komme hinanden mere ved og indrømmede,

at vi danskere måske ikke er de allerbedste dertil, fordi vi selv lever i hver vores mindretal og derfor ikke har det fornødne overskud til at tage os af hinanden.

Derefter så man filmen »Katolik i Danmark«, som forsigtigt viste, hvordan katolikker praktiserer deres tro her i landet. For tilflyttere kan det ofte virke mærkeligt og uforståeligt.

Indre fremmehad

Efter messen og en hyggelig frokost lagde *Per Jespersen*, Randerup, op til diskussion over emnet: »Hvorfor er vi blevet fremmede for hinanden?«. Han

talte ikke kun om den fremmedhed, vi kan føle over for andre kulturer, men også om den fremmedhed, som vi føler inderst i os selv; måske er det den, der gør, at nogle danskere tager afstand til indvandrere. Den indre fremmedhed gør os til objektive tilskuere til os selv, og så slipper den naturlige næstekærlighed op, når livet banker på i form af et andet menneske i nød.

Det katolske træf i Løgumkloster bør gentages, for alle katolikker har behov for at være sammen med andre katolikker, især i tyndt befolkede områder.

Per Jespersen

Sydsjælland

Efter at have ligget i dvale i ca. 3 år, blev KRFF's lokalafdeling i Sydsjælland genoprettet ved en stiftende generalforsamling i Næstved den 6. oktober sidste år. I fremtiden dækker afdelingen kun Næstved og Vordingborg, idet Køge har valgt at tilslutte sig afdelingen for Storkøbenhavn.

Vi er desværre ikke helt kommet ud af vor hidtidige dvale; men vi har forskellige planer og agter i nær fremtid at holde generalforsamling, hvor vi håber at mange nye, friske og initiativrige kræfter møder frem.

Søren Clausen, formand for KRFFK/Sydsjælland

Fynskredsen

På foranledning af afdelingens kasserer, Oscar Holmbøls, har vi fået oversat vor lille informationsfolder til vietnamesisk. Vi ved, at der endnu er en del vietnamesere, der har vanskeligheder med det danske. Derfor vil vi passe på, at de ikke holdes udenfor.

Afdelingens formand skriver rundt til medlemmerne et par gange om året,

bl.a. om mediernes indflydelse. Den 17. april afholdes generalforsamling i Fynskredsen kl. 11 i Skt. Albani sognelokal i Odense (lige efter messen).

I løbet af foråret afholder vi møder flere steder på Fyn over temaet: Børn og TV. Tid og sted aftales på generalforsamlingen.

Ewa Antkowiak, formand for Fynskredsen

KRFF i DR's programråd

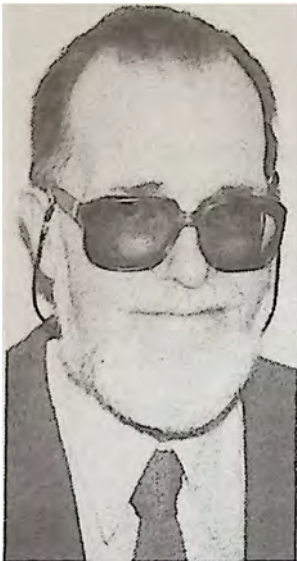
På møderne i november og februar har vi fra KRFF's side taget initiativ til diskussion af tre forskellige emner. Vi har rost DR for de efterhånden mange genudsendelser af værdifulde produktioner. Vi fremsatte samtidig ønske om, at tendensen måtte fortsætte, navnlig hvad angik de mere seriøse udsendelser samt dansk produceret fiktion. Vi anførte, at det f.eks. ville være en god ide at genudsende »Folk og Kirke« på P1 (hvilket nu også sker! red.). Og vi gentog vort gamle ønske om en genudsendelse af »Ved dagens begyndelse« på P1.

Voldsscener i TV-avisen
Med henvisning til en of-

fentlig udtalelse fra TV-direktøren om nødvendigheden af voldsscener i TV-avisen anførte vi, at det ikke er nødvendigt at skræmme forståelsen af en bestemt begivenhed igennem. I debatten indrømmede TV-direktøren, at den dokumentation, voldsscener ofte gav, kunne opnås ved at antyde uden at dvæle ved vold og død. Der har været mange – også berettigede, sagde han – klager over indslag i den tidlige TV-avis, som ligger lige op ad børneudsendelserne.

Kirkeligt magasin

Vi har takket DR for det forsøg, man har gjort med den lille udsendelsesrække »I god tro« omkring jul og

Flemming Andersen.

nyttår; men samtidig udtrykte vi håb om, at det kun var forløberen for et egen-

ligt kirkeligt magasin, som vi længe har efterlyst og også fået lovning på. Samtalerne i serien var uden mål og struktur, man følte sig snydt som seer med forventning om en eller anden form for budskab. Måske var der ikke afsat tilstrækkeligt med ressourcer til serien.

Afdelingschef *Kjeld Veirup* svarede, at der var tale om et forsøg, og at der var problemer i det. Dem arbejder man på nu, man har understreget, at det er et målgruppeprogram og at der ikke er planer om at lave et egentligt kirkeligt magasin.

Flemming Andersen
KRFF's repræsentant i
DR's centrale programråd

Rektor for Pastoralseminaret i København, Mogens Lindhardt, var studievært i magasinet »I god tro«, som blev programsat efter ønske fra bl.a. KRFF. Foto Henrik Frydkær, DR.

KRFF i TV2-Lorry

Den 30. november mødtes det nye repræsentantskab for TV2-lorry, TV2's regionalstation i hovedstadsområdet. Repræsentantskabet er et rådgivende organ, der vælges for 4 år ad gangen. Formand for det nye repræsentantskab er *Jørgen Juul*, Idrættens Samarbejdsudvalg, næstformand er *Ole Lund* fra Kristelig Lytter- og Fjernseerforening. KRFF har to pladser i repræsentantskabet.

Ved mødet blev TV2-Lorry rost for den måde, hvorpå man havde dækket kommunevalget i november. Det var første gang TV2-Lorry deltog i en valgudsending. Stationen dækker 50 kommuner og 3 amter og blev på valgaften set af mellem 24 og 35 % af seerne i området.

I begyndelsen havde TV2-Lorry kun 3 % af områdets seere, men navnlig efter flytning af DR's TV-

avis er antallet af seere steget betydeligt. For at skaffe ekstra midler har man oprettet en seerklub, Club Lorry, som ved medlemskab giver rabat på f.eks. restauranter og teaterforestillinger.

KRFF's repræsentanter har som de øvrige mulighed for at forslå indslag på TV2-Lorry. Det benyttede vi os af, som omtalt i sidste nyhedsbrev, ved indsættelsen af fransiskanerne i Ros-

kilde i august sidste år. Det er et udmærket eksempel på den mulighed for indflydelse, der ligger i at sidde i de regionale TV2-stationers repræsentantskaber – vi er jo de nærmeste til at gøre opmærksom på særlige begivenheder i den katolske kirke.

Gerda Sørensen og
Bodil Liedorff
KRFF's repræsentanter
i TV2-Lorry

Kirke og kommunikation

- indtryk fra en vellykket medie-weekend

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn afholdt sin årlige medieweekend på Magleås d. 26.-27. februar med *Eva Nordentoft* som inspirerende og engagerende foredragsholder.

Emnet var: Har kirken et kommunikationsproblem? Svaret kom klart og prompte: JA!, kirken har et alvorligt kommunikationsproblem. Den ajourføring, som pave Johannes d. 23. satte igang med det andet Vatikanerkoncil, er gået istå, nogle mener endog, den går baglæns. Når »surdejen« ikke blandes ind i melet, bliver den for-dærvet.

Der findes idag en stor interesse for de bibelske sandheder. Den nye bibeloversættelse er blevet en bestseller, og billedkunst med bibelske motiver har fået sin renaissance. Der er opstået nye fællesskaber, som beskæftiger sig med de åndelige realiteter. De elektroniske massemedier har gjort verden overskuelig, vi befinder os alle i det samme rum.

Mod til fornyelse

Liturgien, gudstjenestens form, udtrykker fællesskabet i vort bønsliv, der er truet af en omsiggribende privatisering. Vi skal have mod til at forny liturgien, at gøre sproget levende og tidssvarende. Uden at miste vor identitet som romersk-

katolske kristne skal vi gå ind i økumeniske sammenhænge og udtrykke vor solidaritet med de undertrykte i verden.

Den medicinsk-etiske debat er en af de muligheder, hvor vi skal tage stilling. Her nytter det ikke noget, vi kommer med standardsvarene fra Rom. Anvendelsen af de tekniske muligheder til at gribe ind i hele livspro-cessen udvides til stadighed, her kan vi ikke stå med »rene hænder«, her må vi bruge vor forstand og frie vilje til at anskue problemerne ud fra kærlighedens synsvinkel, både principielt og i de konkrete tilfælde.

Noget egentlig svar på det stillede spørgsmål fandt vi ikke frem til, men vore øjne blev åbnet for vort medansvar for, at kirken bliver synlig i en verden under hurtig forandring.

George Bune Andersen

Nyt fra kassereren

KRFF's bogholderi styres nu på EDB

Forbundet har nu indkøbt et PC-anlæg, og alle medlemmer er indlagt på dette. Det betyder, at der nu kan udskrives sognemedlemsfortegnelser, når dette måtte ønskes af sognerepræsentanterne. Under alle omstændigheder vil der én gang om året – i februar måned – blive udsendt en komplet fortegnelse i medlemsnummerorden pr. sogn til de enkelte sognerepræsentanter. Endvidere vil der løbende blive tilsendt sognerepræsentanterne meddelelse om til- og afgang i medlemsfortegnelsen.

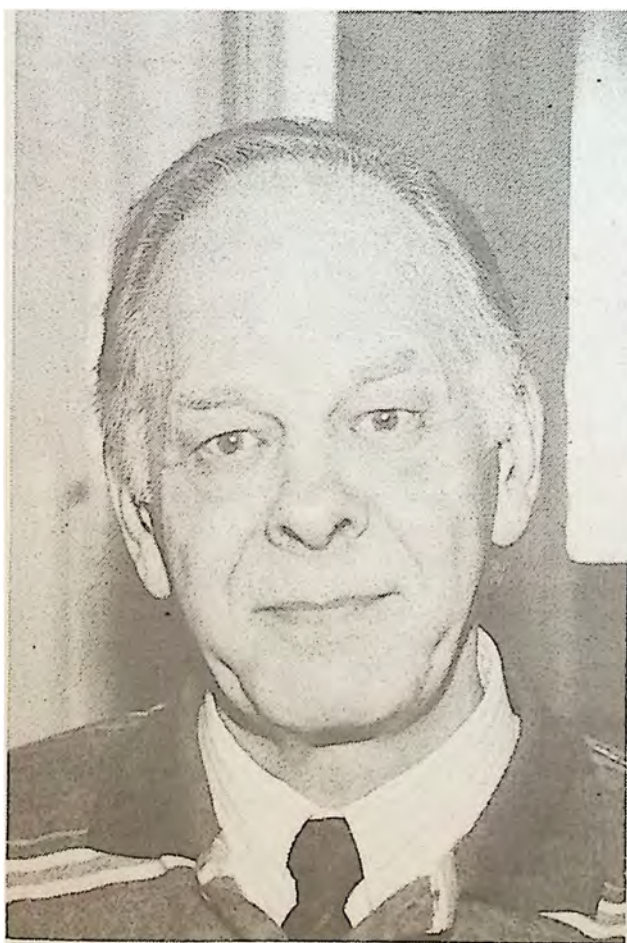
Overgangen til brug af PC medfører ligeledes, at der kan spares mange kuverter ved udsendelse af kontingentopkrævninger, da girokort nu kan ud-

skrives direkte til hver enkelt medlem og udsendes med postvæsnets portotryk.

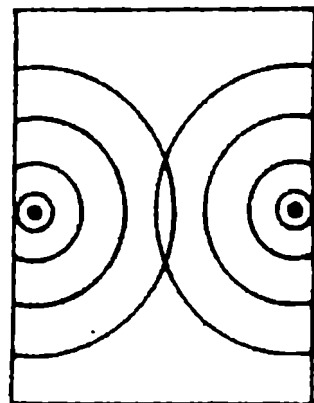
I den forbindelse skal der gøres opmærksom på, at det også fremover er tilladt at indbetale for flere personer på samme girokort, blot medlemsnumrene for de pågældende er anført på den del af indbetalingskortet, der afleveres på posthuset eller i banken.

Forhåbentlig vil denne nyordning blive til glæde og gavn for alle vore medlemmer.

Anton Jensen, kasserer
Bøgesvinget 47, 2740 Skovlunde
Telefon: 42 84 08 82
KRFF's Giro-nummer:
6 44 19 47

Anton Jensen. Foto Knud Kluge.

Den katolske identitet

Pastor N. R. M. Oppermanns erindringer

N. R. M. Oppermann: »Oplevelser og tanker på vejen«, Sundevedhus 1992, N. Thomsens Boghandel, Store Torv 2 A, 6200 Åbenrå. 80 sider, kr. 95,-.

Niels R. M. Oppermann.

At den snart 90-årige pastor N.R.M. Oppermann har villet skænke os sine erindringer er først og fremmest en berigelse af den alt for sparsomme litteratur om vor egen tids katolske kirkehistorie i Danmark.

Ganske vist hævder pastor Oppermann sig forpligtet af den redaktør, der i hans journalistiske ungdom formanede ham til aldrig at begynde nogen artikel med ordet »Jeg«; men han har dog heldigvis ikke ladet sig kujonere så stærkt af denne formaning, at han ligger under for janteloven, ifølge hvilken »man ikke

skal tro, at man er noget!« Denne »lov« er jo stik imod evangeliet, der netop åbenbarer os, at vi i høj grad er noget, nemlig skabt af Gud i Hans billede og forløst af Hans guddommelige Søn til evigt liv. Såvel pastor Op-

permann som vi andre er derfor noget uvurderligt godt. Vi bør glæde os over de værdier, vort liv indeholder, og efter evne dele dem med andre – alt efter hvordan kald og omstændigheder gør det passende for os.

Gennem sine erindringer giver pastor Oppermann os andel i sit livs mange værdier: en rig barndom og ungdom, konversionen til den katolske tro og et langt, rigt liv som præst, hvis frugtbar gerning langt fra ophørte, da han for godt 20 år siden blev pensionist.

Hans »Oplevelser og tanker på vejen« er ikke en kronologisk selvbiografi, men udvalgte billeder af livsafsnit, begivenheder, tidsforhold og personer, der fik særlig betydning for ham. De ældste læsere vil her finde emner belyst, som de

husker fra de unge år, og de unge vil lære noget om deres kirkes historie, som de vanskeligt ellers kan få nogen sammenhængende viden om.

Hvem vidste, at der på Læsø, hvor Oppermann voksede op, omkring 1. verdenskrig var en præst, som blev ekskluderet fra sit embede, fordi han var for katoliserende og i det hele taget en særting? Dog blev det denne præst, der sammen med forfattere som Johannes Jørgensen og Robert Hugh Benson formidlede den unge Oppermanns grundlæggende indtryk af den katolske kirke.

Som ung journalist i Rudkøbing mødte han så pastor Peter Schindler, der dengang netop havde fuldendt sit berømte »Skt. Bendts Kapel«. Dette førte til, at

Schindler 1927 kunne optage ham i kirken. Allerede året efter begyndte han præstestudiet i Rom. Her oplevede han, at paven i 1929 fik sin frihed igen ved oprettelsen af »Vatikanstaten« – en begivenhed, hvis betydning der i dag desværre er alt for ringe forståelse for.

Hvilket herligt portræt gives der ikke af Skt. Ansgars Kirkes monumentale sognepræst gennem 35 år: Philipp Cajus Carl Maria Paulus Hubert baron von Kettenburg, hvis kapellan pastor Oppermann blev fra 1935!

Under krigen var Oppermann præst i Køge, Frederiksberg, Svendborg og Rudkøbing. Han oplevede besættelsestidens pastorale vanskeligheder: en Gestapo-mand, der hentede ham til en døende kammerat, eller »skovmanden«, en ung dansker, der konverterede, men som så trods sit had til nazismen meldte sig som samarit til den tyske hær og forsvandt sporløst.

Også i de senere års »kolde krig« blev pastor Oppermann på en ejendommelig måde involveret gennem

den russiske storspion Gordievski, der først søgte at udnytte hans kirkebøger, men da dette slog fejl, udviklede en egenartet ven-skabelig kontakt med ham.

Sit pensionistliv lever pastor Oppermann som bekendt i »Sundevedhus«, der ikke er noget andet end den danske nazifører Frits Clausens hovedkvarter under krigen. Her har pastor Oppermann indrettet et huskapel, hvor den daglige messe læses for levende og døde.

En ting, som pastor Oppermann har »glemt« at omtale er tilblivelsen af sit forfatterskab: en række små, men vægtige katekiske skrifter og andagtsbøger. Dog findes der bag i bogen en fortegnelse over dem. En fast tro på den katolske identitet er både deres og erindringsværkets egentlige budskab. Denne bog er ikke blot grafisk tilrettelagt, men også særdeles smukt og træffende illustreret af forfatterens kunstneren, Stig Holsting.

Jørgen Nybo Rasmussen

Fromhed og storpolitik

En biografi om katolikken Corfitz Ulfeldt

Steffen Heiberg: »Enhjørningen Corfitz Ulfeldt«, Kbh. 1993 (Gyldendal), 285 s., ill. kr. 368,-.

Ved reformationen i 1536 blev den katolske kirke i Danmark slet og ret afskaffet som institution. Noget ængere tog det selvfølgelig at ændre hele befolkningens sindelag.

Fra sidst i 1500-tallet var den lutherske statskirkes beredelse imidlertid så grundfæstet, at katolicismen i lighed med de ikke-lutherske reformatoriske strømninger ikke længere var en indre, men kun en ydre fare. De få forsøg på katolsk infiltration omkring 1600 mislykkedes ammerligt, og loven straffede konvertitter med andsforsvning og tab af rveret.

Man kunne imidlertid ikke forhindre landets sønner at drage udenlands for at lægne sig den nødvendige annelse og lærdom, og det kete da ikke sjældent, at disse unge mennesker blev ystede i deres tro og måske gefrem skiftede religion. Niels Steensen er vel det mest kendte eksempel, men der var mange flere, der emmeligt konverterede til en katolske kirke.

Blandt disse var også Danmarks rigshovmester Corfitz Ulfeldt (1606-1664), gift med Christian IV's datter Leonora Christine. Hans dramatiske livsbane er på ny blevet skildret af Steffen Heiberg i en let læst og velfunderet biografi med titlen »Enhjørningen Corfitz Ulfeldt«.

Ulfeldt konverterede allerede under sin store europæiske dannelsesrejse i al hemmelighed til den katolske kirke. Men han var ikke alene om det. To af hans brødre blev også katolikker. Da Ulfeldt senere kom til ære og værdighed kontaktede han Pavestolen, og »Enhjørningen« var hans dækningsnavn i de hemmelige forbindelser til Rom.

Som et pant på sit katolske sindelag skænkede han efter alt at dømmes Knud Lavards hovedskal til de franske kongers gravkirke, Saint Denis klosteret nord for Paris. Ulfeldt var altid stor i slaget, men da hans planer om at skaffe katolikkerne religionsfrihed voksede til et løfte om at genindføre den katolske kirke ved en statsomvæltning finansieret af Rom, bakkede Pavestolen ud. Det var ikke Roms stil at vælte en lovlig valgt fyrste.

Ulfeldts katolske sindelag var dog ikke kun fantasi. Han ansatte en katolsk huslærer for sine børn, og ved et enormt kontantlån gjorde han det muligt for den svenske dronning Christina at flygte ud af landet efter hendes konversion.

Ulfeldts katolske forbindelser har været kendt før, men det er Heibergs fortjeneste at have placeret dem i deres sammenhæng med hele Ulfeldts livsbane. Til gengæld kunne man godt have ønsket, at Heiberg havde taget Ulfeldts katolske sindelag lidt mere alvorligt. Han reducerer næsten Ulfeldts katolske planer og forbindelser til et udtryk for hans fantasi og behov for selvprofilering.

Man må her have lov til at spørge, om Heiberg ikke er lidt for ensidig i sit syn på Ulfeldt. Han ser Ulfeldt som i overordentlig grad overbevist om egne evner og drevet frem af trangen til at spille en hovedrolle, og det er uden tvivl rigtigt. Spørgsmålet er blot, om det nødvendigvis betyder, at alt, hvad Ulfeldt gjorde, skal passes ind i denne skabelon?

Man føler næsten, at Heiberg under arbejdet

Corfitz Ulfeldt.

med biografien har tabt al sympati for Ulfeldt, og at denne antipati måske er grunden til den lidt endimensionelle skildring. Hvorfor kan Ulfeldt ikke have været en sammensat personlighed? Den forbløffende indbyrdes hengivenhed mellem Ulfeldt og Leonora Christine samt deres tjeneres og venners ubrydelige loyalitet ville blive mindre gådefuld, hvis det ikke alene skulle forklares med gensidig ærgerrighed, »karrisma« og god behandling.

Hvad end man måtte mene om Heibergs vurdering af Ulfeldts personlighed, så viser bogen bl.a., at 1600-tallets nordiske katolske kirkehistorie i spændingsfeltet mellem fromhed og storpolitik er et fascinerende emne, der langt fra er udtømt.

Sebastian Olden-Jørgensen

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema:

Maria – alle troendes mor.

Biskoppen vil tale om Maria, jomfru og mor, Jesu discipel og medhjælp. En uges fællesskab på Sostrup Slot v/Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehygge.

Der kan vælges mellem 2 uger:

- 1) søndag d. 19. juni kl. 19 – 25. juni kl. 11.30.
- 2) søndag d. 26. juni kl. 19 – 02. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger, assisteret i 1. uge af pastor Finn Arvé og i 2. uge af pastor Michael Hornbech Madsen. Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbeltværelser.

Nogle lejligheder er reserveret familier.

Atter i år tilbyder søstrene en særpris til deltagerne i biskoppens retræte:

Pris: kr. 1.450,-
 Unge under uddannelse kr. 1.000,-
 Børn under 14 år kr. 725,-
 Børn under 2 år gratis

Familier med mindst 3 betalende

børn u. 14 år pr. barn kr. 600,-
 Lagner og håndklæder medbringes eller lejes på stedet for kr. 40,-. For dem, der selv sørger for overnatning (privat, camping): kr. 1150,-, børn 600,-. Halve fripladser kan søges skriftligt på bispekontoret med fornøden begrundelse, mrk. Sostrup-retræte 1 eller 2, også på kuverten.

Tilmelding:

Inden 1. maj. Sker ved indbetaling af depositum kr. 500,- pro pers. og opgivelse af navn, stilling, adresse, tlf. samt den ønskede uge (Sostrup-retræte 1 eller 2) på giro 5 00 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K. Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for bindende.

Nærmere oplysninger:

Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61, ma-fre, bedst 9-10.
 Foldere med udførlige oplysninger fås hos sognepræsten el. på bispekontoret.

Alm. Brand Lyngby
 Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
 Telefon 45 96 70 00

I dag forsikrer vi alt!

Det er ifølge vedtægterne et menighedsråds opgave at være organ for alle menighedens medlemmer. Du arbejder sammen med tre menighedsråd. Er det din erfaring, at menighedsrådet virker som sådant?

- Sådan synes jeg ikke, det virker. Vi har hos os den holdning, at menigheden er én menighed, der består af samtlige grupper og nationaliteter på stedet. Jeg har en god kontakt med alle i menigheden, så hvis jeg skal have en holdning fra den, behøver jeg ikke at få den gennem menighedsrådet.

Jeg kan meget bedre lide den formulering, der er i valgbrochure fra 1990: Menighedsrådet virker for, at menigheden lever op til sin bestemmelse: 1. at være et lovprisende og forkyndende fællesskab i gudstjenesten, 2. at være et tjenende fællesskab både over for gamle og nye medlemmer, 3. at være et evangeliserende fællesskab, der styrker troen hos sine egne og søger at nå ud til søgende mennesker.

Når Jesus siger: Den, der vil være den første iblandt jer, skal være alles tjener, så gælder det især for menighedsrådet. Virkeligheden er nemlig, at hvis ingen andre gør noget, så er det rådsmedlemmerne, der må gøre det.

Hvad er menighedsrådenes opgave så i praksis?

- De skal lave rammen, som indholdet kan være i. Det drejer sig f.eks. om økonomi. Vi diskuterer i fællesskab igennem, hvad vi vil bruge vores penge til. Selvfølgelig er sognepræsten endelig ansvarlig. Men enhver ansvarlig ved jo også, at han ikke bare skal trække i snoren hver gang, der er noget, der ikke passer ham. Hvis man vil have hjælp, må man også overdrage ansvaret fuldt ud.

Menighedsrådene er også medansvarlige for løsnings af pastorale opgaver. Hvilke opgaver er det?

- I forhold til det pastorale understreger jeg meget stærkt, at folk, der ikke har

Eksemplets magt er det stærkeste

Stephen Holm har været sognepræst i Slagelse, Holbæk og Kalundborg siden 1985 og har siddet i tre menighedsråd lige så længe

i sinde at gå i kirke om søndagen, skal lade være med at stille op. Når menighedsrådet skal virke for, at menigheden er et lovprisende fællesskab i gudstjenesten, må man passe sin søndagspligt. Der er noget, der hedder, at eksemplets magt er det stærkeste.

Hvis det viser sig, at et menighedsrådsmedlem, der vil have medindflydelse på sognets økonomi, ikke er medlem af kirkebidragsordningen, så bliver det for mig fuldstændigt utroværdigt. Det hører med til katolsk praksis at gå til messe om søndagen, og det står i kirkeretten, at enhver katolik er forpligtet til at bidrage til kirkens økonomi.

Pastor Stephen Holm.

Hvis man ikke vil det, diskvalificerer man sig selv til at være medlem af menighedsrådet, efter min mening.

Hvad gør man konkret, hvis man er uenig om f.eks. en økonomisk disposition?

- Så bestemmer flertallet. Jeg har oplevet situationer, hvor vi har diskuteret et emne. Da har jeg sagt til menighedsrådet, at hvis jeg var jer, ville jeg ikke bruge menighedens penge på det. Så har jeg set det som min opgave selv at skaffe pengene, hvis jeg vil have det gjort alligevel.

Men hvis nu der var uenighed om noget, der var baseret på forskellige teologiske syn?

- Lad os konstruere et eksempel, som jeg ikke selv har oplevet: Mit menighedsråd synes, jeg skal døbe samtlige børn, der bliver anmeldt til dåb, uden at stille nogen som helst fordrin-

ger. Om de så alle sammen siger til mig, at jeg skal gøre det - så gør jeg det ikke. Ifølge vedtægterne kan sagen så ende hos biskoppen. Så må alle parter vel rette sig efter afgørelsen?

- Både og. Jeg forventer både af min biskop og af mit menighedsråd, at de har tillid til, at jeg kan være sognepræst. Jeg er ikke kaldet af menigheden, men sendt af biskoppen. Jeg sidder her, fordi biskoppen ikke er her. Jeg sidder her i hans navn, så der skal noget til, at han underkender min afgørelse. Hvis jeg kan argumentere for min holdning, så kan biskoppen sige, at han ikke er enig med mig, men at han forstår min argumentation. Ellers må han fjerne mig som sognepræst.

Der findes menigheder uden sognepræst og menigheder, hvor der er hyppig udskiftning af sognepræsten. Du har erfaring som sognepræst i tre menigheder, hvor de to er »uden fastboende betjening«. På hvilken måde kan et menighedsråd sørge for »menighedens vækst og trivsel« henover skiftende eller manglende sognepræster?

- Nu vil jeg lige sige, at ligesom biskoppen ikke er udnævnt for tre år, så er det faktisk meningen, at en sognepræst skal blive i sit sogn. Det med, at en sognepræst skal tages op til revision hvert tredje år har strengt taget ikke noget hold i kirkeretten. En sognepræst skal være som en far for sin menighed. Hvis man skal involvere sig i sit sogn, skal man have et længere tidsperspektiv på det. Og jeg har kendt min menighed, siden jeg kom som pastoralassistent i 1981. Og denne menighed er ikke den samme i dag, som den var dengang.

Forpligtet til økonomisk støtte

Hvad kan et menighedsråd gøre, for at den katolske kirke bliver uafhængig af udenlandsk støtte?

- Jeg har altid arbejdet for, at vi skulle få en bedre økonomi. Men det er meget vanskeligt, for den officielle holdning i kirken i Danmark er, at ordningen er frivillig, selv om det står i kir-

Vedtægten for Menighedsråd danner udgangspunkt for samtalerne med en sognepræst og to menighedsrådsformænd.

§4 hedder: »Menighedsrådet er organ for alle menighedsmedlemmers medansvar for menighedens liv og vækst, og det er dermed medansvarligt for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår menigheden«.

keretten, at enhver katolik er forpligtet til at bidrage økonomisk.

Jeg har medlemmer i min menighed, som har indrettet nyt badeværelse i deres hus, som har fået ny bil, avanceret telefon og købt

mikrobølgeovn - og som ikke har råd til at betale en krone til kirken.

Der er også mange administrative vanskeligheder forbundet med kirkebidragsordningen. Det er svært at komme igennem

med ting på centralt hold og få de oplysninger, man har brug for. Jeg savner, at hovedkontoret er til for lokalafdelingernes skyld. Af og til føler jeg, at det er omvendt.

Hvad kunne du ønske dig af den kommende valgsamling?

- At folk er trofaste. Det er altid sjovt det første år. Andet år har man prøvet det. Tredje år går det lige og fjerde år skal man tage sig sammen. Jeg beder om den nådegave, at menigheden vil vokse i trofasthed. At de mig betroede menigheder må bestå af medlemmer, der oplever den kristne frihed i en sådan grad, at deres følelser eller fornemmelser ikke længere er afgørende for, om de gider eller ej.

Folk her i menigheden kan modarbejde mig og skælde mig hæder og ære fra, men hvis bare de er trofaste, så er de mine topvenner. For mig er menighedsrådet først og fremmest en arbejdsgruppe, som jeg kan stole på.

Sr. Hildegard Madsen O
i Skt. Mariæ Ki

Det er ikke at være medlem

Hvordan prøver I at sikre, at menighedsrådet bliver et organ for menighedens medlemmer?

- Hos os kører vi med det maksimale antal menighedsrådsmedlemmer, man kan have. Vi kunne godt nøjes med at være færre, men vi finder, det er en fordel at være mange, for vi har jo hver især vores kontakter og samtaler.

Det er vigtigt, at alle er oppe på mærkerne, når der skal findes kandidater, så menighedsrådet får en varieret sammensætning. Vi har skrevet i sognebladet og sagt det i kirken: sørg for at finde kandidater og lad dig stille op.

Enhver, der bliver valgt, må have en skærpet lydhørhed over for det, der foregår i menigheden. Desuden har vi haft meget glæde af det såkaldte §12 møde, hvor menighedsrådet en gang om året redegør for sit arbejde. Der er hver gang kommet nye, gode ideer frem.

I hvor høj grad har et me-

nighedsråd råderet over økonomien?

- Det er sognepræsten, der er den øverste ansvarlige for økonomien. Vi må ikke tro, at vi har fået demokratisk styreform i kirken, selv om rådene er demokratisk valgte. Et menighedsråd fungerer godt i det omfang, det kommer med gode råd. Og det ville da være en mærkelig sognepræst, der ikke var begærlig efter at høre, hvad menighedsrådet havde at sige.

Min erfaring er, at menighedsrådet taler sig til rette om tingene. Jeg har nok oplevet, at vi kunne være uenige, men jeg har også oplevet det glædelige, at vi har kunnet sige tingene i stor åbenhed uden personligt nag. Vi sidder der ikke for at hyppe vores egne karotoler, men for at hjælpe ting i gang.

Biskoppen skrev i 1978, at valg til de kirkelige råd bør minde om en familiebeslutning.

- Selvfølgelig er der noget, der ligner. I fredelige

tilfælde - og dem har jeg oplevet flest af - kan man sige tingene til hinanden direkte. Men i familier med store børn er »pater familias« ude af billedet. Det kan man ikke påstå, han er i et menighedsråd. Jeg vil dog sige, at selv om vi ved, at det forholder sig sådan, så har vi aldrig behandlet vores sognepræster efter deres »pater familias« status. Vi respekterer hinanden og ved, hvor vi har hinanden, også rent kirkeretligt.

I har haft sognepræsteskipt i den forløbne periode. Kan det ikke vanskeliggøre kontinuiteten i menighedens liv, når der netop er tale om en »pater familias« struktur?

- Man skal vide, at det ikke er legeværk at være menighedsrådsmedlem. Man kan være glad, når skuden ligger i smult vande, men det gør den jo ikke altid. Så må man kridte skoene og stå fast. Man må, uden at være stejl, stå ved sine holdninger og være forvisset om, at de er i overensstem-

Erik Schou er menighedsrådsformand i Aalborg, der har fire menigheder i henholdsvis Thisted, Hjørring, Frederikshavn og Aalborg.

Menighedsrådet bør afspejle menighedens sammensætning

I Aalborg er der ét menighedsråd for de fire menigheder i Aalborg, Thisted, Hjørring og Frederikshavn. På hvilken måde kan et menighedsråd være organ for alle menighedens medlemmer?

- Svaret bliver muligvis lidt indviklet, men ellers har man ikke styr på virkeligheden! Det første problemsæt, jeg vil nævne, er, at fremmedsprogede katolikker udgør flertallet af menigheden. De enkelte sproglige grupper kender hinanden indbyrdes, men står alle over for den danske del af menigheden. Det betyder, at der er fare for, at menigheden kan komme til at be-

stå af mange mindre grupper, som ikke har noget fælles. Opgaven at styrke fællesskabet kan lykkes i samme grad, som den danske del af menigheden vil deltage med respekt for de fremmedsprogede kulturelle rigdom og deres religiøse opfattelse.

Forskellig kirkelig opfattelse

Et andet problemsæt er, at man kan opfatte kirken meget forskelligt og føle sig udmærket tilpas med dét hver for sig. Nogle ønsker kirken som værende det sted, hvor man kan føre en samtale med verden om værdierne i livet, sådan som

Det andet Vatikankoncil ønskede det.

Andre betragter kirken som deres andet hjem. For en tredje gruppe er kirken en tryk havn, hvor der er kendte værdier og et fællesskab i kraft af tros læren, sakramenterne og de sædvaner, der følger med det. Så er der en gruppe, der bruger kirken som servicekirke. De går til gudstjeneste, og så går de hjem igen.

Et tredje problemsæt er, at man skal vide noget om folks sociale baggrund. Ofte er menighedens liv baseret på foredrag, rosenkrans og basarer, på alt det man gør, når man har tid og overskud til at lave sådan

noget. Men vi har meget få aktiviteter, hvor man bruger sin faglige baggrund til at lave projekter sammen.

Det er vigtigt, at man tænker sig om, når man finder kandidater. Hvad er motivet for at bede én om at stille op? Hvem kommer til opstillingsmøderne? Nogle steder spørger man i den kreds, der er etableret omkring menigheden, og så risikerer man, at det bliver en selvbekræftende institution.

Folkelig forankring

Her prøver vi f.eks. at samarbejde med DUK og få nogle af de unge til at gå ind i menighedsarbejdet. Vi har også bedt den polske og den vietnamesiske gruppe, som er de to største fremmedsprogede grupper i menigheden, om at stille op. Det er vigtigt at prøve at sikre en folkelig forankring i menigheden, som den faktisk ser ud.

Det sidste problemsæt er stemmeprocen. Sidste gang var stemmeprocenten meget høj i Hjørring, og dét betød, at vi fik tre fra Hjørring ind i menighedsrådet.

Er det menighedsrådet, der styrer økonomien?

- Det er det i det omfang, menighedsrådet selv ønsker det. Hos os har vi et budgetudvalg, og vi prøver at indarbejde den rådgivning, der kommer fra centralt hold, for vi er en del af bispedømmet. Der er masser af rugbrødsarbejde i sådan noget - hele udgiftssiden, det er rugbrød stort set. Varmen og forsikringerne skal betales.

Når vi har sendt en projektansøgning til bispekontoret, så må vi sige, at det set nedefra er rigtigt og realistisk at disponere sådan. Men set oppefra i systemet kan der godt være andre synspunkter. Der må være en arbejdsdeling mellem bispekontorets centrale beslutninger og vores indstillinger.

Gode ideer til menighedslokale

I Aalborg har vi f.eks. det problem, at vores menighedslokale ikke er stort nok

Erik Schou.

til, at alle, der har været til søndagsmesse, kan få kirkekaffe. I menighedsrådet har vi derfor overvejet forskellige muligheder for at anvende Kamillianer-klinikken, når det nuværende lejemål udløber. Vi har mange gode ideer til anvendelsen af huset og også ideer til finansieringen.

Vi skrev til bispekontoret og redegjorde for ideerne og søgte om penge til at kunne lave et gennemarbejdet projekt. Vi var kommet så langt, vi kunne på vores niveau. Så er det, man savner en overordnet plan og organisation, så man kan komme videre.

Vietnameserne i Hjørring har selv fået deres menighed til at fungere og bygget en kirke. Er der modeller at hente der?

- I Hjørring har vi Den dansk-vietnamesiske katolske Forening, som stort set tager sig af alting. En af de ting, jeg har været mest glad for, er kombinationen af det pastorale og det menneskelige. Vi opfatter menigheden som vores andet hjem. Efter en dåb eller et bryllup er der altid reception bagefter. Da vi havde firmander og hele menigheden.

Pastoralt team god model

I fik et pastoralt team i Aalborg. Gør det et menighedsråds arbejde mere vanskeligt?

- Jeg mener, at et pastoralt team er den rigtige måde at gøre tingene på. Jeg vil endda gå så langt som at sige, at det kan være en model for hele bispedømmet. Men det forudsætter to ting. For det første skal man have en pastoralplan for hele bispedømmet, der siger, at det er den vej, vi ønsker at gå. Nu kan I forberede jer på det, og I har fem år til det.

For det andet forudsætter det, at man følger planen op. Der skal være ressourcer til videreuddannelse og rådgivning fra nogle, der ved, hvad det drejer sig

om, så man kan undgå så mange fejl som muligt. Jeg forestiller mig, at man derved får et teologisk kraftcenter. Samtidig ville man få løst mange administrative opgaver på en langt mere hensigtsmæssig måde. Fra dette center kunne man uddelegerede kompetence til de lokale menigheder - sådan som vi faktisk har gjort, fordi vi har været nødt til det.

Hvordan kan et menighedsråd sikre kontinuiteten i menighedslivet, når præsterne hyppigt skifter eller slet ikke er der?

- Jeg synes, du skildrer det som et problem, at man skifter præster. Jeg finder den nuværende konstitueringspraksis meget fornuftig. Nogle gange er det en fordel, at præsten fortsætter, men andre gange må man sige, at præsten har gjort, hvad han kunne med de evner, han nu har.

Der er forskel på at være den store entreprenør og den store faderskikkelse. Entreprenøren er god til at bryde igennem, hvor der er modstand, og faderskikkelsen er god til at samle stumperne op. Hvis der er for meget faderskikkelse, går udviklingen i stå, og hvis der er for meget entreprenør, splittes menigheden.

10 års kontrakter og lokale projekter

Hvad har jeres menighedsråd gjort for at forbedre kirkens økonomi?

- Vi har brugt forskellige fremgangsmåder i de fire menigheder, fordi de er så forskellige. Det er altid sværere i en menighed, der er så stor, at man er anonym. Ved at tilpasse fremgangsmåderne efter de lokale forhold har vi faktisk opnået gode resultater.

Jeg tror, det ville hjælpe, hvis man kunne sige til folk, at 10-årskontrakter og lokale projekter er koblet sammen, eller hvad man nu ønsker overordnet i bispedømmet. Det kan være, man prioriterer andre opgaver. Men vi har brug for en pastoralplan, der siger, at det er det, vi vil.

menighedsrådsformand Frederiksberg

gegeværk menighedsråd

melse med de faktiske forhold.

Udnytter lægfolket de muligheder, der er for medindflydelse?

- Det ville ikke skade, hvis de var mere aktive. Jeg tror, folk har de bedste intentioner, når de starter, men så kommer dagligdagen.

Arbejdet koster tid

Afsætter folk for lidt tid til menighedsrådsarbejdet?

- Jeg har hørt en røst sige, at vedkommende ikke havde regnet med, at det kostede så meget arbejde. Det skal man regne med! Og ormanden er i hvert fald uldt beskæftiget. Desuden skal der nedsættes forskellige udvalg.

I hvilke områder har jeres menighedsråd beskæftiget sig med?

- Jeg synes, vi har fat i væsentlige ting for menighedens liv. Vi har fået stabiliseret vores økonomi ganske betydeligt, vi har fået et egneblad, der er blevet

spændende, og vi har fået støtte til vores ungdomsarbejde fra det offentlige.

Vi har i en lang periode haft en månedlig »emnekirkekaffe«, hvor der har været mange interessante emner og personer. Vi har haft et kommunikationsudvalg, der varetager kommunikation internt i menigheden og udadtil. Vi skal se, hvad der foregår i vores naboerne og undersøge mulighederne for at gøre noget i fællesskab. Vi kan også bruge det lokale »Frederiksbergbladet«.

Hvad kan et menighedsråd gøre for at sikre kirkens økonomi?

- Vi har været flittige til at skrive om sognets økonomi i sognebladet. Ikke i form af hjertesuk, men »sådan står det til«. Jeg fornemmer, at det har virket. Så har vi lavet et kampagnemateriale, der var vældig godt - og vi snakker mand og mand imellem.

Hvis du bliver valgt til det nye menighedsråd, hvilke nye områder vil du så tage

Sr. Hildegard Madsen OSB.

op?

- Jeg ville slå mig sammen med nogle andre og få gjort lidt mere ved liturgien. I familiemesserne sker der en masse godt, men hvorfor ikke gøre noget for de andre højmesser. En liturgigruppe skulle komme med forslag til nye salmer og musikalske indslag.

Vi har en gammel drøm om at gøre mere for dåbsbørnene og dåbsfamilierne. Vi vil lave en brochure, som dåbsforældrene kan få med hjem. Måske kan vi sende en hilsen på dåbsdagen og minde om, at nu varer det ikke ret længe, før lille Søren eller Katrine kan komme til vores småbørnsundervisning sammen med andre små børn.

Vi skal også finde ud af, hvad menigheden kunne tænke sig af voksenundervisning. Vi har haft vore emnekirkekaffe og sogne-dage. Men vi vil gerne undersøge, hvad folk egentlig har brug for og hvad de har tid til, så vi kan gøre det rigtige.

Pastor Martin Braun, SMM, 90 år den 22. april

Fredag den 22. april 1994 fylder pastor *Martin Henry Braun*, Roskilde, 90 år.

Martin Braun er født i Maastricht i Holland. Fra sin tidligste drengetid har to præster betydet meget for ham. Den ene præst mødte han sammen med sin mor og moster på den gamle hærvej i nærheden af bedsteforældrenes hjem i Helleshagen. Moderen bad præsten velsigne sin søn. Martin knælede ned og præsten velsignede ham; han var dengang 3-4 år gammel.

Den anden præst var Pave Pius X, der med sin rundskrivelse i 1907 opfordrede forældre til at tage deres børn til tidlig kom-

Martin Braun.

munion. Og Martins forældre fulgte sammen med andre i Maastricht paven opfordring, og 6 år gammel

modtog Martin Braun sin første kommunion.

21 år gammel indtrådte Martin Braun i Montfortanerordenen. Efter at have afsluttet sine studier i filosofi og teologi i Oirschot - og her blev fortrolig med den montfortanske spiritualitet - blev Braun den 21. maj 1932 præsteviet af biskop Diepen i Skt. Jan Katedralen i s'Hertogenbosch.

Efter præstevielsen blev pastor Braun sendt til Italien på montfortanernes præsteseminarium i Bergamo, hvor han virkede som lærer. Det, der interesserede ham endnu mere end at være lærer, var i weekend'erne og på søndage at

hjælpe til med sognearbejdet i Bergamo og oppe i Dolomitter-bjergenes små landsbykirker.

Pastor Brauns gerning i Italien strakte sig over 3 år, hvorefter han blev kaldt tilbage til Holland. Her spurgte hans foresatte ham, om han kunne tænke sig at tage til Danmark og hjælpe montfortanerne der.

Pastor Braun sagde straks ja til opgaven, og i september 1935 ankom han til Roskilde, hvor han virkede som kapellan til 1938. Fra 1938 til 1950 var han sognepræst i Taastrup ved Skt. Pauls kirke, og 1950-56

sognepræst ved Skt. Laurentii kirke i Roskilde.

Fra 1956 til 1963 var han atter sognepræst i Taastrup og fra 1963 til sin 70 års fødselsdag igen sognepræst i Roskilde. I en årrække har pastor Braun derefter været andenpræst i Taastrup.

Otium i Roskilde

Pastor Braun tilbringer sit otium i Roskilde; men ikke med det latinske ords egentlige betydning »ledig-gang«. Tværtimod! Om end begrænset i sit virke på grund af svigtende syn og gangbesvær er pastor Braun stadig aktiv som le-

der af en studiekreds og ved bordmesser.

I de sidste år har han publiceret tre »prædikener«: *Julen 1991: Pastor Kerckhoffs, Roskilde katolske menigheds første montfortanerpræst. Den anden prædiken om præsten i anledning af hans 60 års præstestjubilæum. Og endelig i julen 1963 en prædiken om den montfortanske spiritualitet.*

I ord og gerning praktiserer pastor Braun det gamle ord: Engang præst - altid præst.

Hjertelig til lykke!

Poul L. Wiisbye

Døde

Ebba Falk in memoriam

Natten til den 13. marts, Laetare søndag, døde *Ebba Falk*, 14 dage før hun ville være fyldt de 85. Vennerne i Caritas var allerede begyndt at planlægge festen, men Vorherre ønskede selv at være vært. Og det blev hendes sogn i Herlev, der fulgte hende fra hospitalet til Himlens port med nattevågen og bøn, da kontakten hørte op og Ebba gled ind i bevidstløsheden.

Bevidstløshed var ellers ikke karakteristisk for Ebba Falk. Ikke så snart var hun gået på pension og hendes familieforpligtelser afviklet, før hun i 1966 bankede på i Skt. Ansgars Kirkes kontor: hun ville være katolik! De sendte hende til pastor *Knud Ballin*, dengang hendes sognepræst i Brønshøj, som optog hende i kirken. Men han havde travlt og sendte hende til videre undervisning hos pastor Hubert Messerschmidt i Valby. Sådan fik han sine

prædikener duplikeret, og sådan kom Ebba på de Nordiske katolske Højskoleuger på Ledreborg-Borrevjelle og fik horisonten udvidet, både menneskeligt og religiøst. Det blev optakten til et nyt forår i hendes liv.

Aktiv indsats for kirken

En skønne dag var hun moden til en aktiv indsats for kirken. Efter en kort rådslagning blev det til 8 år på bispekontoret, 16 år som sekretær for biskoppens Sostrup-retræter og 13 år i Caritas Danmark, hvor hun gjorde tjeneste indtil et par måneder før sin død. Som aktivt medlem af Assisi-kredsen slap hun heller ikke det økumeniske arbejde.

Godt klaret, kære Ebba! Du blev ved til de næsten femogfirs. Vi vil savne dig i Bredgade-miljøet, hvor små og større kontorer arbejder dør om dør og snak-

Ebba Falk.

ker sammen i gårdene og gennem vinduer. På Sostrup-retræter, hvor du også fik udvidet din katolske familie, tog vi afsked med dig i 1988, da du overgav rigets nøgler til din efterfølger, *Ulla Hjortbøl*. Det var dig, der fandt hende, og hun blev din trofaste ven, der fragtede dig til kirke om søndagen og sad ved din side, da Vorherre tog imod.

Laetare!

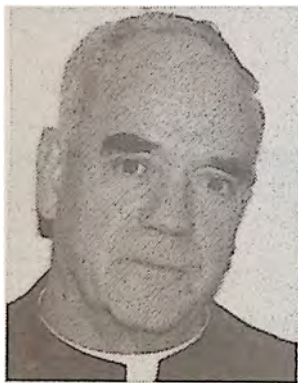
Elsebet Kieler

P. Patrick Sheils C.ssR. 70 år

Pater *Patrick Joseph Sheils* redemptorist fyldte den 15. marts 70 år. Patrick Sheils er født i Irland. Han indtrådte i redemptoristordenen i 1946, og den 22. august i år kan han fejre sit 40 års præstestjubilæum.

Father Patrick kom til Skt. Annæ Kirke på Amager i 1978 efter 20 års præstegerning på Filippinerne. Hermed fik de herboende filippinere deres egen præst, og det var et stort ønske, der gik i opfyldelse.

Det gode resultat af de mange års samarbejde mel-

Patrick Sheils.

lem præst og menighed, kan man opleve, når man kommer til de engelske messer enten i Skt. Annæ

kirke eller i Sakramentskirken på Nørrebro.

Også Skt. Annæ menighed har fra den første dag betragtet fader Patrick som »deres« præst, og det fremgik klart af den store deltagelse fra begge grupper ved den festlige messe søndag den 13. marts i Skt. Annæ kirke.

Monsignore *Joseph Chennoth* fra nuntiatoren og mange præstekolleger koncelebrerede med fader Patrick. Hans bror, pastor *Sean Sheils*, der til daglig er katolsk sognepræst i London, prædikede.

Festen fortsatte i salen under kirken, hvor der blev budt på filippinsk mad og underholdning.

Kirsten Szarafin

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund, Fyn

Fynskredsen afholder sin årlige generalforsamling søndag d. 17. april 1994 kl. 11.00 i Skt. Albani sognelokaler, Adelgade 1, Odense. Dagsorden ifølge lovene. Evt. forslag skal være formanden i hænde d. 14. april 1994. Eva Antkowiak, Tunnelvej 10 A, 5800 Nyborg. Formand for Fynskredsen.

Koncert

den 24. april kl. 20 i Skt. Andreas Kirke
Berit Mæland, sang og
Matthias From, guitar
fremfører værker af bl.a.
Schubert, Albenitz og Carl Nielsen.
Entre.

Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 22 (ankomst senest kl. 17) til fredag d. 27 aug. efter højmesse og morgenmad.

Retrætepræst: Sogne- og klosterpræst Poul Clausen.
Emne: Mennesket møder Gud.

Prisen for ophold kr. 675,- (der kan søges om tilskud). Du tilmelder dig ved at indb. kr. 100 på Giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. Tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.

Retræteudvalg:

Walter Egger, Hillerød
Tage Gondek, Nykøbing F.
Jens Aage Ibsen, Sønderborg
Edmund Jensen, Frederikshavn
Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

Den nordiske valfart til Lourdes

6. juli til 13. juli 1994,
8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel . . . . . kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« . . . . . kr. 4.800,00

Unge . . . . . kr. 3.200,00

Biskop Hans L. Martensen og biskop Paul Verschuren deltager i denne 25 års jubilæumsvalfart. Præster, læger og sygeplejepersonale ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes
Georg Høhling, Skovgårdsvej 11,
2920 Charlottenlund,
tlf. 31 64 12 56.

Telefax: 31 64 12 61. Giro 9 00 05 93.

Møder og arrangementer

Åsebakken 1994 Valfartskor

For at festliggøre messen og andagten ved årets valfart søndag den 29. maj indbydes alle, der kan lide at synge, til at medvirke i et kor, som sammensættes til lejligheden. Alle interesserede bedes senest 16. april tilmelde sig hos

Bjørn Rasmussen 33 12 92 25

Forårsfrokost

Hermed indbydes til *Forårsfrokost*, som finder sted søndag d. 24.4.94 på Sankt Pauls Skole, Frøgard Allé 8, 2630 Taastrup.

Vi starter med messe kl. 10.15 samme sted.

Billetter á 30 kr. for voksne og 15 kr. for børn (under 15 år) kan købes hos:

Vibeke Baadsgaard Jensen
Tlf. 43 71 22 24 og
Jeanett Jezewski
Tlf. 31 87 80 17.

Overskuddet fra dette arrangement går til den nye kirke i Taastrup.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag om Nogle overvejelser til den europæiske udvikling ved den tyske ambassadør Hermann Gründel. Foredraget er på dansk og finder sted mandag den 18. april kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b. Alle er velkomne.

Magleås-arrangementer

Lø. d. 7.5.94 kl. 9.00:
»Havedag«
v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.
To. d. 23.6.94 kl. 17.00:
Midsommertræf
Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94:
Højskoleuge
Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:
Pensionistuge
Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:
»Havedag«
v/Hanne Brixtofte Petersen,
Vibeke og Jørgen Baadsgaard.
Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94
»Hildegard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulff
S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.
Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Det sker på Magleås

On. d. 13. - to. d. 14.4.:
Dansk Vldencenter for stammen.
To. d. 14. - fr. d. 15.4.:
Undervisningsministeriet.
Fr. 15. - lø. d. 16.4.:
Sankt Pauls Skole v/Blanka Langsted.
Fr. d. 15. - sø. d. 17.4.:
Europæisk Forum v/Ellen Marie Lebahn.
Ma. d. 18. - ti. d. 19.4.:
Gymn.skolernes Matematikl.
On. d. 20. - to. d. 21.4.:
P.B.S.-personale.
To. d. 21. - fr. d. 22.4.:
COWI-consult.
Fr. d. 22. - on. d. 27.4.:
Nordisk Bispekonference
v/biskop Hans L. Martensen.
Fr. d. 29. - sø. d. 1.5.:
Tro og Lys v/Marie Storm m.fl.

DUK-kalender

Løjrdelseskursus den 15.4. - 17.4.94 på Øm for alle ledere på DUKs sommerløjre i 1994.
Kurset er gratis.
Ungdomsmesse den 24.4.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerte Kirke, København.
Ministrantlederkursus den 29.4. - 1.5.94 på Øm for ministrantledere i de forskellige sogne, dog ikke under 16 år.
Pris kr. 175,- samt kr. 150,- for fællesrejse (dog kr. 200,- over 25 år).
Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke-medlemmer betaler kr. 100,- mere i gebyr for weekender og kr. 300,- for lejre!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....

Ankommer selv: (.....

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Mariapoli 1994

Focolare indbyder til årets Mariapoli den 22. - 24. april 1994 på »Baggerstinde«, Fælledvej 132, 2791 Dragør.

Emne: Vort kald til kærlighed.

Program:

Fredag d. 22.: Hvordan kan vi elske vor næste? »Byen på bjerget« / videofilm om Focolare-byen Loppiano.
Lørdag d. 23.: Den gensidige kærlighed. Erfaringer fra et liv med Evangeliet. Enheden i mangfoldighed / om økumene ud fra livet i England. Teateraften.
Søndag d. 24.: Hvor to eller tre er forsamlet... Kærligheden i familien. Videofilm om familiefest 1993. Afslutning.
I weekenden er der katolsk messe og luthersk gudstjeneste.

Pris: 4-sengsvær.: kr. 150,- pr.person/døgn, 2-sengsvær.: kr. 210,- pr. person/døgn, 1-sengsvær.: kr. 300,- pr. person/døgn. Børn under 3 år gratis, 3-12 år halv pris. Håndklæder og sengelinned eller sovepose medbringes. En dag uden overnatning: kr. 100,-.

Tilmelding: Snarest muligt til Focolare, Strindbergvej 46, 2500 Valby. Tlf. 3646 0192.

Diverse

Det kristne Arbejdsfællesskab

Et projekt for kontanthjælpsmodtagere og andre, som vil være med i sommer. Vi åbner nu den lille planteskole i Stenmagle på Midsjælland. Vi arbejder med stauder o ver 200 forskellige sorter og har også åbent for salg af planter til haven. Vil du være med, så ring på tlf. 30 41 38 43 og få nærmere besked.

Joost Dahlerup

Har De et minde om pavebesøget i Norden sommeren 1989?

Pavens historiske besøg sommeren 1989 i de nordiske lande blev fastholdt i en rigt illustreret bog.

De kan nu købe »Pavebogen« til stærkt nedsat pris, men restoplaget er begrænset.

Pris: kr. 50,- incl. moms.
kr. 30,- ekstra for postforsendelse.

Henvendelse:
Stenbutikken, Vesterbrogade 28,
1620 København V. Tlf. 31 24 36 30.

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

- kan høres i København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
mandag d. 25. april kl. 21: Åbent Forum; samtale om kristen kunst med bl.a. komponist Bernhard Lew kovitch og kulturredaktør Anders Raahauge, KD.
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
onsdag d. 20. april kl. 16: Samtale om »Forfærers dagbog« af Søren Kierkegaard, ved litteraturredaktionen.

Telefon: 31 20 93 37.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biltilf. 30 86 26 09

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavsgade 13
København Ø
Tlf. 31 26 60 70

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsogade 10 • Roskilde • 42 15 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Tømremester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen 23, Ålborg
Telefon 98 16 26 00

Kirkens bibelfortolkning

Fortsat fra forsiden

går ud fra forestillingen om, at Gud, som de fattiges og undertrykte Gud, er med sit folk i historien og forløser det. Det forudsætter, at man tager parti for de fattige og ønsker befrielse af de undertrykte, også i bibelfortolkningen. Dog spørger dokumentet, om ikke visse strømninger i befrielsesteologien har lagt for megen vægt på den jødiske befrielse eller for ukritisk har overtaget materialistiske doktriner.

Bibelkommissionens teologer er positive over for visse dele af den feministiske bibelhermeneutik. Det er glædeligt, at der i dag er flere og flere kvinder, der er beskæftiget med bibelesgese, for det bringer ny indsigt og nye aspekter ind i forskningen, som hidtil har været overset. Især har Gudsforståelsen været genstand for en uddybning.

På et spørgsmål om, hvornår den første kvinde bliver medlem af den 19-mand store Bibelkommission, svarede Ratzinger, at der først skulle komme forslag om nogle navne fra bis-

kopperne og bispekonferencerne.

Dokumentet afviser entydigt en fundamentalistisk tolkning af Den hellige Skrift, der behandler Bibelen, som om den var dikteret af Gud. Denne tilbøjelighed er udbredt i dag, men en fundamentalistisk tilgang vil ikke anerkende, at Bibelen er skrevet af menneskelige forfattere, der udtrykker sig i menneskeligt sprog under guddommelig inspiration, og hvis evner og midler er begrænsede af deres tid. Derved udelukker den muligheden for at forstå et bibeludsagn symbolsk eller i overført betydning.

»Den fundamentalistiske tilgang er farlig, fordi den er tiltrækkende for personer, der søger bibelske svar på deres problemer. En sådan forståelse kan skuffe, fordi den giver fromme, men illusoriske fortolkninger, i stedet for at sige, at Bibelen ikke har øjeblikkelige, færdige svar på ethvert problem,« står der i dokumentet.

Dette kors blev båret af patriark Filaret af Moskva i det 17. århundrede. Korset udstilles på Det historiske Museum i Speyer i Pfalz sammen med 200 andre genstande, som zar-slægten Romanov samlede i den tid, de regerede i Rusland (1613-1855). Foto KNA.

Vatikanet ønsker samarbejde med muslimer

Rom (KNA) - Vatikanet ønsker et mere intensivt samarbejde med muslimerne om støtte til familien som institution. I en hilsen til »mine muslimske venner« på Id Al-Fitr festen, som afslutter den islamiske fastemåned, Ramadanen, skriver formanden for Det pavelige råd for interreligiøs Dialog, kardinal *Francis Arinze*, at han håber på fælles indsats til forsvar af familiens rettigheder.

Familien en hellig institution

I dokumentet hedder det, at familien »er en hellig institution for os troende«.

Familien er det mest egnede sted til formidling af kulturelle, moralske og religiøse værdier, og derfor skal den forsvares.

Opfordrer til fælles initiativer

Arinze opfordrer til fælles initiativer fra katolikker og muslimer for at forsvare familien og for at hjælpe alle nødlidende børn i verden. Dertil hører børn født uden for ægteskab, børn, der er blevet forældreløse på grund af krig eller fordi, de er blevet forladt af forældrene samt børn, der er tvunget til at arbejde.

Kardinaler indkaldt til møde

Paven og 141 kardinaler skal forberede Det Hellige År

Rom (KNA) - Pave *Johannes Paul II* har indkaldt den katolske kirkes 141 kardinaler til plenarmøde 9.-10. maj i Vatikanet. Det centrale i drøftelserne på dette ekstraordinære konsistorium vil være forberedelserne til det næste hellige år. Det begynder julenat 1999 med åbningen af de hellige porte i Peterskirken og varer til nytårsaften år 2000.

Det er det femte kardinalmøde i Johannes Paul II's pontifikat. Ved det sidste møde i april 1991 var te-

maerne livets beskyttelse og problemet med sekter. Ved de tidligere møder i 1979, 1982 og 1985 overvejede man ny-organisering af kurien og konsolidering af Vatikanets finanser.

20 nye kardinaler?

I mødet deltager også de 40 kardinaler over 80 år, hvis rettigheder ellers er indskrænket. Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls* oplyser, at man i forbindelse med drøftelserne

om det hellige år også vil tale om kirkens kurs i det tredje årtusind. Johannes Paul II har gjort det til en hovedopgave i sit pontifikat, at kirken kommer velholden ind i det nye årtusind.

Kirken vil benytte den lejlighed, dette jubilæum byder. En grundig forberedelse er derfor nødvendig. Hvorledes kan det hellige år give nye trosimpulser? Hvorledes kan man bevare enheden og samtidig forstærke kontakten med an-

dre kristne kirker, og hvorledes kan det kristne budskab og de kristne blive til den surdej, der giver retning og værdier i samfundet? Sådanne spørgsmål vil blive drøftet på kardinalmødet.

Det vides endnu ikke, om paven vil bekendtgøre navnene på nye kardinaler på mødet. Men Johannes Paul II kan nominere 20 nye kardinaler for at bringe kredsen af personer, der kan vælge paven, op på det vejledende tal 120.

Europa må lære...

Fortsat fra forsiden

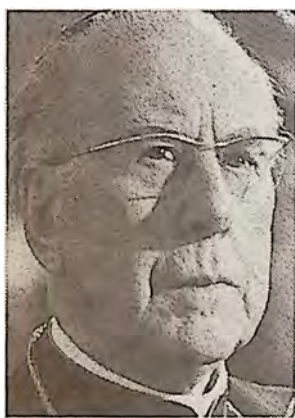
er i forhold til det, han afgrænser sin holdning. Desuden skal man lægge sig på sinde, at jo mere kompliceret den politiske og økonomiske situation er, des mere søger mange efter simple svar, som gives af »karmatiske personligheder«.

Man skal foretage en selvkritisk betragtning af »fjendebilledet« og søge at nå en mindste fællesnævner. Kristne skal være et eksempel ved deres klare personlige religiøse overbevisning.

König påpeger, at ikke alle, der kaldes fundamentalister, er det. Man bør ikke kalde tilhængere af strenge religiøse fællesskaber for fundamentalister, hvis det ikke er forbundet med en aggressiv adfærd over for andre.

Mange prominente deltagere

Konferencen i Strasbourg blev ledet af generalsekretæren for Europarå-

Kardinal König

det, *Catherine Lalumière*. Medarrangører var den amerikanske Jødiske Komité og Den europæiske stiftelse for videnskab og Kultur. Mange prominente repræsentanter for videnskab, kultur, kirke og politik deltog i konferencen, bl.a. Nobel-pristageren *Elie Wiesel* og UNESCOs generalsekretær, *Federico Mayor Zaragoza*.

Vatikanet anerkender Sydafrika

Rom (KNA) - Vatikanet og Den sydafrikanske Republik har optaget diplomatiske forbindelser. Den gensidige udveksling af ambassadører finder sted i forbindelse med de første frie valg i Sydafrika i april.

Iagttagere mener, at det kan bane vejen for et besøg i landet af pave *Johannes Paul II*. Sydafrikas præsident *Frederik Willem de Klerk* inviterede allerede Johannes Paul på besøg i december 1993, da han var i audiens.

Beslutningen om at opta-

ge diplomatiske forbindelser er vigtig af to grunde, siger Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*. Det er en rimelig anerkendelse af overgangen til et »nyt Sydafrika«, og samtidig vil man opmuntre alle katolikker til at arbejde for forsoning.

Navarro-Valls påskønner de sydafrikanske katolske biskoppers kamp mod apartheid, men forsikrer samtidig om, at den katolske kirke vil bidrage til healing af sårene og til opbygning af et demokratisk

samfund, hvor alle sydafrikanere har samme ret.

Der er ca. 3 mio. katolikker i Den sydafrikanske Republik, svarende til 7,5% af befolkningen. I 80'erne førte den katolske kirkes engagement i menneskerettighederne til spændinger mellem Pretoria og Vatikanet. F.eks. blev den sorte ærkebiskop af Kapstaden, *Stephen Naidoo* i 1988 arresteret sammen med den anglikanske biskop *Desmond Tutu* og andre religiøse ledere.

Smangaliso Mkhathshwa, katolsk præst og tidligere generalsekretær for Den sydafrikanske Bispekonference, stiller op for African National Congress (ANC) ved det første frie valg i Sydafrika i slutningen af april.

Biskoppen af Witbank, *Mogale Paul Nkumishe* har stillet Mkhathshwa frit i fem år for at give ham mulighed for at stille op. Han omtaler ham som en »prominent og indflydelsesrig person«, der er engageret i fred og retfærdighed.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 27. april

Kandidaterne til pastoralrådet, side 2
 Valget 8. maj, side 3
 Kirkebyggeri i Taastrup, side 5
 Orientering fra sognene, side 8-13

katolsk orientering

Nye regler for liturgien

Modersmål, lokal musik og
ang ønskværdigt,
iger Vatikanet

Rom (KNA) - Vatikanet har offentliggjort nye regler for tilpasning af liturgien til de forskellige folkeslags traditioner, især i missionslandene. I et nyt dokument fra Kongregationen for Guds tjenester med titlen »Instruktion om romersk liturgi og inkulturation« hedder det, at inkulturation i form af anvendelse af modersmål, lokal musik, sang og kunst, gester og dans i den romerske ritus er muligt og ønskværdigt. Derimod er et fuldstændig umuligt at

optage riter, som har elementer af magi, overtro, spiritisme, hævn eller seksuelle forestillinger.

Visse dele af liturgien skal forblive ens og uforanderligt i hele verdenskirken, så som antallet og indholdet af de syv sakramenter, tidebønnen, søndagen som helligdag, påskefesten og det liturgiske år. De bibelske tekster, sange og bønner må ikke erstattes af tekster fra andre religioner, selv om disse har stor religiøs og moralsk værdi.

30 år efter koncilet

Instruktionen udkommer 30 år efter Det andet Vatikanconcils liturgi-konstitution og er den fjerde i rækken af instruktioner vedrørende virkeliggørelsen af konstitutionen. De andre udkom i 1964, 1967 og 1970.

Anvendelsen af traditionelle skikke kræver en »renelse og om nødvendigt et brud«, hedder det i instruktionen. Man skal undgå enhver tvetydighed. Liturgiske gester, dragter, genstan-

Fortsætter på bagsiden.

Paverejse udsat

Rom (KIPA) - På grund af den spændte situation i Libanon har pave Johannes Paul II aflyst sit pastoralbesøg i landet, der var planlagt til at finde sted i slutningen af maj. Efter samråd med biskopperne i landet og den libanesiske regering er det hensigtsmæssigt at finde et bedre tidspunkt til rejsen, hedder det i en erklæring fra Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*.

Forberedelserne til sær-synoden for Libanon fortsætter. Bispemødet ventes tidligst at kunne finde sted i 1995.

Under et større opbud af mennesker, især elever og lærere fra Skt. Pauls Skole, tog biskop Hans L. Martensen det første spadestik til det nye kirkecenter i Taastrup tirsdag den 5. april. Et kirkebyggeri til 19,5 mio. kr. er dermed gået igang. Se reportagen side 5. Foto Knud H. Kluge.

Valgdag den 8. maj i bispedømmet København

466 stiller op som kandidater til menighedsrådene,
medens der er 69 kandidater til pastoralrådet

Søndag den 8. maj er der valgdag i hele bispedømmet, hvor der skal vælges ca. 330 medlemmer til menighedsrådene og 44 medlemmer til pastoralrådet. 466 kandidater til menighedsrådene, medens der er 69 kandidater til pastoralrådet. I de menigheder, hvor der om lørdagen fejres søndagsmesse, vil der også være valghandling. For de mennesker, der ikke kan møde op på valgstedet, er der mulighed for at brevstemme.

Mange katolikker af udenlandsk herkomst er blandt kandidaterne til især menighedsrådene. Også mange unge står på kandidatlisterne.

Mere end 25.000 vælgere, d.v.s. alle katolikker over 16 år, kan afgive deres stemme i den menighed, hvor

hun/han er registreret. Valglisten er sidst revideret den 7. april.

Ved valget i 1990 stemte

17,3 pct. til menighedsrådsvalget, medens 16,9 stemte til pastoralrådsvalget. Se også kandidatlisten til pa-

storalrådet side 2 og mere om valget side 3 og lederen side 4.

kk

Biskop Martensen opfordrer til valgdeltagelse

Vi har alle ansvar for menigheden og bispedømmet

Tiden for valg af menighedsråd og pastoralråd nærmer sig hastigt.

Det er mit håb, at mange vil møde op til valget og dermed udtrykke deres engagement i kirkens liv og fællesskab.

Det må aldrig glemmes, at alle medlemmer bærer et ansvar for deres menighed, og at alle i det større per-

spektiv bærer et ansvar for bispedømmet.

Som katolske kristne er vi i besiddelse af en sandhed, som forpligter, og som vi skal stå til regnskab for. Vi må enkeltvis og sammen bane vej for, at selvstændigt og nyt kan vokse og få grokraft, således at det menneskelige træder i forgrunden, nye initiativer fin-

des, og ny trivsel kan opstå i vore mange sammenhænge.

Dette er da mit ønske i forbindelse med det kommende valg: at fællesskabsfølelsen må udvikles og bidrage til en stadig mere frugtbar indsats i menighederne og bispedømmet.

Biskop Hans L. Martensen

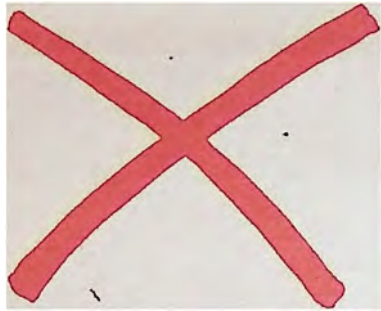
katolsk
orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Kandidaterne til pastoralsrådet

44 folkevalgte skal i fire år bistå biskoppen med råd og handlekraft til gavn for kirkens trivsel

Pastoralenhed 1 Aalborg

Lægfolk (2)
Jørgen Kofoed ..... Aalborg
Erik Schou ..... Aalborg
Lone Stubkjær ..... Aalborg

Søstre (1)
Else Pascale ..... Århus

Præster (1)

Pastoralenhed 2 Viborg, Randers

Lægfolk (1)
Else Petry ..... Randers
Villy Sørensen ..... Randers

Søstre (1)
Else Pascale ..... Århus

Præster (1)

Pastoralenhed 3 Århus, Grenå

Lægfolk (3)
Oluf Bohn ..... Århus
Susanne Dupont Lundh ..... Århus
Herman van Tooren ..... Århus

Søstre (1)
Else Pascale ..... Århus

Præster (1)

Pastoralenhed 4 Silkeborg, Herning, Vejle, Horsens

Lægfolk (2)
Tommy Boll ..... Silkeborg
Ole Le Fevre ..... Silkeborg
Virginia Frost-Jensen ..... Horsens
Béla Hoyos ..... Horsens
Käthe Lund ..... Vejle
Peter D. Wimberley ..... Herning

Søstre (1)
Else Pascale ..... Århus

Præster (1)
Raymond Minnaert ..... Fredericia

Pastoralenhed 5 Fredericia, Kolding, Esbjerg

Lægfolk (2)
Ole Borg ..... Kolding
Kirsten Brink ..... Esbjerg
Walther Frydland ..... Fredericia

Søstre (1)
Helene van der Linden ..... Esbjerg
Cecilie Maes ..... Svendborg

Præster (1)
Raymond Minnaert ..... Fredericia

Pastoralenhed 6 Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder

Lægfolk (1)
Niels Peter Frederiksen ..... Tønder

Søstre (1)
Helene van der Linden ..... Esbjerg
Cecilie Maes ..... Svendborg

Præster (1)
Raymond Minnaert ..... Fredericia

Pastoralenhed 7 Odense, Nyborg, Svendborg, Assens

Lægfolk (3)
Edmund Antkowiak ..... Nyborg
Ruth Bjerregaard ..... Odense
Benny Erik Larsen ..... Odense
Helene Larsen ..... Svendborg
Lisa Ryberg ..... Odense

Søstre (1)
Helene van der Linden ..... Esbjerg
Cecilie Maes ..... Svendborg

Præster (1)

Pastoralenhed 8 Nakskov, Maribo, Nykøbing F.

Lægfolk (2)
Jørgen Buntzen ..... Nakskov
Tage Gondek ..... Nykøbing F.
Lis Kaufmann ..... Nykøbing F.
Henrik Lewandowski ..... Nykøbing F.

Søstre (1)

Præster (1)
Finn Arvé ..... Maribo

Pastoralenhed 9 Næstved, Vordingborg, Køge

Lægfolk (1)
Paul Johansen ..... Køge

Søstre (1)

Præster (1)
Finn Arvé ..... Maribo

Pastoralenhed 10 Ringsted, Slagelse, Kalundborg

Lægfolk (1)
Marianne Juhl Christensen ..... Ringsted
Erik Christiansen ..... Slagelse
Ole Dam ..... Ringsted
Kirsten Dam ..... Ringsted
Ove Kristensen ..... Slagelse

Søstre (1)

Præster (1)
Hans Christoffersen ..... Roskilde

Pastoralenhed 11 Holbæk, Roskilde, Tåstrup

Lægfolk (3)
Kjeld Holbek ..... Roskilde
Poul Wiisbye ..... Roskilde.

Søstre (1)

Præster (1)
Hans Christoffersen ..... Roskilde

Pastoralenhed 12 Helsingør, Hørsholm, Hillerød, Birkerød

Lægfolk (3)
Dolores Bachmann ..... Hørsholm
Myrto Kallan ..... Hørsholm
Børge Mannov ..... Hørsholm

Søstre (1)

Præster (1)

Pastoralenhed 13 Brønshøj, Herlev

Lægfolk (2)
Kurt Hansen ..... Herlev
Merete Noval ..... Brønshøj

Søstre (1)

Præster (1)
Czeslaw Kozon ..... Ordrup

Pastoralenhed 14 Ordrup, Søborg, Lyngby, Hellerup

Lægfolk (3)
Torben Bang ..... Søborg
Jan Lange ..... Hellerup
Peter Ryom ..... Ordrup
Jacob Thomsen ..... Ordrup

Søstre (1)

Præster (1)
Czeslaw Kozon ..... Ordrup

Pastoralenhed 15 Hvidovre, Frederiksberg, Stenosgade

Lægfolk (3)
Marianne Borch ..... Hvidovre
Torben Riis ..... Frederiksberg
Andreas Smidt ..... Frederiksberg

Søstre (1)
Laurentia Klaumann ..... Frederiksberg
Pilar Wijangco ..... Tåstrup
Rafaela Wroblewska ..... Amager

Præster (1)
Jesper Fich ..... Frederiksberg

Pastoralenhed 16 Nørrebro

Lægfolk (1)
Kjeld Wogensen ..... Nørrebro

Søstre (1)
Laurentia Klaumann ..... Frederiksberg
Pilar Wijangco ..... Tåstrup
Rafaela Wroblewska ..... Amager

Præster (1)
Dietrich Timmermann ..... Bredgade

Pastoralenhed 17 Bredgade

Lægfolk (1)
Vicente Christensen ..... Bredgade
Bente Nygaard Hansen ..... Bredgade
Anne Persson ..... Bredgade
Stig Rolvsen ..... Bredgade
Niels M. Uldall ..... Bredgade

Søstre (1)
Laurentia Klaumann ..... Frederiksberg
Pilar Wijangco ..... Tåstrup
Rafaela Wroblewska ..... Amager

Præster (1)
Dietrich Timmermann ..... Bredgade

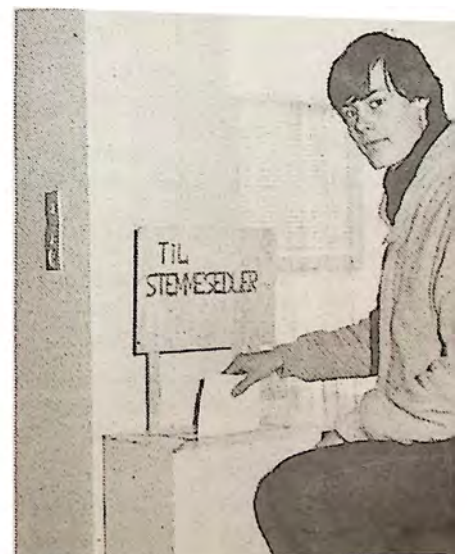
Pastoralenhed 18 Amager, Rønne, Aakirkeby

Lægfolk (2)
Peter Brian Naidas ..... Amager
Tove Pedersen ..... Amager
Gerda Schwartz ..... Amager
Bruno Timmermann ..... Amager

Søstre (1)
Laurentia Klaumann ..... Frederiksberg
Pilar Wijangco ..... Tåstrup
Rafaela Wroblewska ..... Amager

Præster (1)

Der skal også vælges et nyt menighedsråd i dit sogn - samme dag

Ved afstemningsstedet krydses dit navn af på listen, når du anmelder dig. Du får udleveret stemmesedler med kandidaterne til dit menighedsråd og dels med kandidaterne til pastoralsrådet. En lokal valgstyrelse sørger for, at alt går rigtigt til på valgstedet, og den vil selvfølgelig også være behjælpelig, hvis der er noget, du er i tvivl om.

E	Pastoralenhedernes sogne	Lægfolk opstillet	Søstre opstillet	Præster opstillet	Stemmeberettigede
1.	Aalborg	3 (2)	1 (1)		1.216
2.	Viborg, Randers	2 (1)		0 (1)	539
3.	Århus, Grenå	3 (3)			2.090
4.	Silkeborg, Herning, Vejle, Horsens	6 (2)			1.275
5.	Fredericia, Kolding, Esbjerg	3 (2)	2 (1)	1 (1)	1.215
6.	Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder	1 (1)			588
7.	Odense, Nyborg, Assens, Svendborg	5 (3)		0 (1)	2.223
8.	Nakskov, Maribo, Nyk. F.	4 (2)	0 (1)	1 (1)	1.514
9.	Næstved, Vordingborg, Køge	1 (1)			991
10.	Ringsted, Slagelse, Kalundborg	5 (1)		1 (1)	629
11.	Holbæk, Roskilde, Tåstrup	2 (3)	0 (1)		2.233
12.	Helsingør, Hørsholm, Hillerød, Birkerød	3 (3)		0 (1)	2.027
13.	Hørlev, Brønshøj	2 (2)	0 (1)	1 (1)	1.319
14.	Ordrup, Søborg, Lyngby, Hellerup	4 (3)			2.170
15.	Hvidovre, Frederiksberg, Stenosgade	3 (3)	3 (1)	1 (1)	2.094
16.	Nørrebro	1 (1)		1 (1)	1.084
17.	Bredgade	5 (1)			1.011
18.	Amager, Rønne, Åkirkeby	4 (2)		0 (1)	1.546
	I alt	57 (36)	6 (6)	6 (10)	25.765

(I parentes angiver, hvor mange der skal vælges.)

57 søstre og præster til i pastoralrådet

ca. 450 kandidater til menighedsrådsvalget

alt 69 kandidater stiller op til det kommende valg til pastoralråd. 57 lægfolk, 6 søstre og 6 præster har erklæret sig villige til at lade sig opstille som biskoppens rådgivere. Der er efter seneste optælling 7. april godt 25.000 katolikker over 16 år, som kan stemme. Det skemaet er angivet det øjagtige tal pr. 1. januar.

Lægfolk

Der er 57 lægfolk, som stiller op til pastoralrådsvalget.

Dette kandidatantal har holdt sig nogenlunde konstant igennem de seneste valgperioder. Som det fremgår af ovenstående skema vil der i kun 10 pastoralenheder være mulighed for at stemme på en lægkandidat. I 8 pastoralenheder er der fredsvalg. Det betyder, at omkring 12.000 vælgere ud af 25.000 får ikke mulighed for at stemme på en lægmand. Det er ikke sket før, at så mange pastoralenheder

skal have fredsvalg.

Søstre og præster

Hele det nordjyske område får ingen præst i pastoralrådet. Det samme gælder

Fyn, Nordsjælland, Amager og Bornholm. Til de 10 pladser for præster i rådet, er der kun kandidater til de 6. Der er for præsters vedkommende fredsvalg i samtlige pastoralenheder over hele landet. Det er første gang, at dette sker, og det betyder bl.a., at der ikke er nogen suppleanter for præsterne.

Der er valg i pastoralenhederne 5-7 og 15-18 for søstrenes vedkommende. Også her er der en iøjnefaldende lav interesse for at lade sig opstille.

Det er det laveste antal kandidater til pastoralrådet nogensinde både for søstres og præsters vedkommende.

Menighedsrådsvalget

Interessen for det lokale og nære kirkelige arbejde er større end for det landsdækkende. Omkring 450 kandidater har stillet op for at 'kæmpe' om de ca. 330 pladser i landets 50 menighedsråd. Også her kan godt 25.000 stemme, men selvfølgelig kun i den menighed, hvor pågældende er registreret.

Ved redaktionens slutning mangledes oplysninger fra 4 menigheder. Ud af de 46 menigheder vil der være fredsvalg i 11. Kandidatantallet er nogenlunde som for fire år siden.

kk

Muligt at brevstemme

Valget finder sted søndag den 8. maj. De steder, hvor der afholdes søndagsmesse om lørdagen, vil det også være muligt at stemme dér.

Hvis en vælger er forhindret i at møde op på valgstedet, kan vedkom-

mende på begæring afgive sin stemme pr. brev. Det gælder både valget til menighedsråd og valget til pastoralrådet.

Brevstemmer skal være valgstyrelsen i hænde senest dagen før valget.

Katolsk bispekontor søger Administrativ- og økonomisk leder

Personen skal forestå den daglige ledelse af bispedømmets økonomiske og administrative opgaver med ansvar for følgende hovedområder:

- udarbejdelse og styring af budget
- udarbejdelse af årsregnskab
- bogholderi og kartotek
- formue- og ejendomsadministration
- personaleledelse

Vi forventer at ansøgeren:

- arbejder selvstændigt og kan lede og vejlede et personale på 6-8 personer
- har kendskab til og engagement i Den katolske Kirke
- har gode sprogkundskaber (min. engelsk og tysk)

Tiltrædelse snarest og senest den 1. juli 1994.

Ansøgning med referencer stiles til
biskop Hans L. Martensen
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A
1260 København K.

Højskoleuge på Magleås 24.-31. juli 1994

»Europa i morgen og i går«

Der trykkes nye Europakort i disse år. Byer får nyt navn eller det gamle tilbage. Nationer bliver til regioner.

Angst for evt. opløsning/forandring og tab af identitet giver gode vækstbetingelser for yderliggående nationalistiske bevægelser.

Det er/bliver tvingende nødvendigt at besinde sig på, hvem man selv er, - hvilke fælles rødder, som de giver sig til udtryk i sprog/historie/religion/menneske- og samfundssyn, der kan give den enkelte fodfæste og identitet.

Dette er naturligvis også en udfordring til kirken i Europa. Hvorledes kan den som institution og med sin forkyndelse være med til at præge udviklingen i en mere fredelig og demokratisk retning?

Højskoleugen handler om denne besindelse - og tager emner op i foredrag, film, udflygt og gudstjenester.

Bl.a. medvirker: Uffe Østergaard, Karsten Fledelius, Henning Silberbrandt, Ellen Marie Lebahn, Tove Veilstrup og Brian McGuire.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for øneværelse kr. 350,-.

Tilmelding til Magleås sekretariat på tlf.: 4281 0715 eller ved at indbetale kr. 300,- i depositum på giro 428 4429 til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Magleås' styrelse

Engagement og indflydelse

DUK anbefaler at stemme på unge kandidater

Vi tager det som en udfordring

At være aktivt medlem af den katolske kirke betyder mere end blot at deltage i messen en søndag i ny og næ.

Fællesskabet i menigheden og fællesskabet i den universelle kirke giver muligheder, men pålægger os så sandelig også et ansvar.

Det er det ansvar, vi nu vedkender os, og som vi kandidater til at tage vor andel af.

Holdninger, der kræver indsats

Vore holdninger til og meninger om kirken er ikke en privat sag.

Det er typisk dansk attitude, at vor tro ikke vedkommer andre.

Men, netop når vore holdninger og meninger bliver andet og mere end blot en pæn frakke, vi tager på til festlige lejligheder, må vi søge indflydelse.

Vi har valgt

Vi er unge, der har valgt at stille op til menigheds- og pastoralrådsvalg.

Vi vil aktivt gå ind i arbejdet i sognene og i pastoralrådet.

Vi håber, at vi vil blive modtaget som et friskt pust i begge råd.

Men frem for alt håber vi og forventer vi, at mange unge vil gøre deres indflydelse gældende ved at deltage og ved at stemme ved valget den 8. maj.

Kun derved bliver vi repræsenteret og værdige repræsentanter for de unges engagement i kirken.

Nu er det dit valg

Hver dag må vi vælge. Altid mellem flere muligheder, ikke altid lige behagelige, men tænk bare det at have noget at vælge imellem. Og heldigvis lever vi i et hjørne af verden, hvor vi kan vælge. Du har valgt dit stædet i kirken, nu skal du vælge den kandidat, der bedst repræsenterer dig.

Gør din indflydelse gældende

Indflydelse får du, når du møder op den 8. maj og sætter dit kryds.

Her er vi

Menighedsråd:

Skt. Andreas, Ordrup:
Michael Löwe
David V. Nielsen

Henrik Thomsen
Martin Ryom

Skt. Ansgar, Bredgade:
Vicente Christensen

Skt. Antoni, Brønshøj:
Damian Nawarecki

Nikolaj Noval
Davis Zivadinovic

Jesu Hjerter, Stenosgade:
Stefan Frandsen

Anette Winge
Skt. Knud Lavard, Lyngby:
Simone Quade Arnskov

Lukasz Filinski
Skt. Therese, Hellerup:
Thomas Thorkilsen

Den Hellige Families Kirke,
Birkerød:
Thomas Rydder

Skt. Michaels Kirke, Kolding
Vo Dinh Vu

Skt. Albani, Odense:
Thin Van Nguyen

Jesu Hjerter, Randers:
Susanne Jensen

Jeanet Sørensen
Skt. Hans, Køge:
Ernst Zornhagen

Skt. Laurentii, Roskilde:
Simon Abel

Jens Lykke Hansen
Stephan Holbek

Robert Kirkowitz
Vor Frue, Silkeborg:
Jeanet le Fevre

Skt. Paul, Taastrup:
Jeanett Jezewski

Bert Neele
Skt. Mariæ, Aalborg:
Lotte Bech

Sakramentskirken,
Nørrebro,
Pil Gaugain

Marcelino Gaugain
Birgitte Münchow

Pastoralråd:
Vicente Christensen,
Bredgade

Peter Brian Naidas,
Amager

Selvransagelse

Der er valg i bispedømmet 8. maj til menighedsråd og pastoralråd. Når man ser på antallet af kandidater, må man uvilkårligt spørge, om interessen for menighedsråd og pastoralråd er faldende. Svaret er ikke så enkelt.

Til menighedsrådene er der fredsvalg i 11 sogne mod 'kun' 7 i 1990. Antallet af kandidater er stort set som i 1990. Én kandidat mere i 10 af de 11 sogne, hvor der bliver fredsvalg ville have betydet egentligt valg.

Der er altså en stor interesse fra lægfolkets side til at indgå i det lokale menighedsråds arbejde og hjælpe sognepræsten til menighedens bedste. Vælgerne bør støtte den positive vilje, disse kandidater viser. Gå derfor til afstemningsstedet og gør din indflydelse gældende!

Pastoralrådet kommer til at bestå af: 35 lægfolk, 3 søstre og 6 præster. I alt 44 personer ud af 52 mulige. Der kunne have været 36 lægfolk, 6 søstre og 10 præster.

57 lægfolk stiller sig rådighed for biskoppen. Antalmæssigt er det som ved foregående valg. Men tallet snyder. Der bliver nemlig fredsvalg i 8 pastoralenheder. Det er bemærkelsesværdigt, at man flere steder kun er i stand til at stille med det fornødne antal kandidater.

Næsten katastrofalt for det fremtidige pastoralråd er, at kun 3 søstre og kun 6 præster kommer i rådet. Antallet af kandidater er faldet drastisk. Flere er blevet ældre. Men gælder det ikke også de lægfolk, som igennem mange år har hjulpet til i menighederne? Faldt de fra, var der ikke mange funktionsdygtige råd tilbage.

Der er behov for selvransagelse. Præsten er centralt placeret i menigheden og i bispedømmet. Selv om flere præster bliver ældre, og selv om flere præster må betjene flere sogne, så er der et bispedømmearbejde, der skal udføres; som også er til gavn for sognet.

Og en selvransagelse er også nødvendig, når det nye pastoralråd samles 11. og 12. juni i Strup. Hvad kan rådet gøre for at skærpe interessen for dette nødvendige bispedømmearbejde? Kan rådsarbejdet gøres mere sognerelevant? De foregående råd har savnet mere information fra deres forretningsudvalg. Mange har følt, at beslutningerne træffes hen over hovedet på rådsmedlemmerne. Vil det være muligt at lægge flere beslutninger ud til afstemning? Også til de kommende rådsmedlemmer skal der lyde en opfordring: Vær med til at skabe de nødvendige meningsudvekslinger! Vær med til at få emner og sager på dagsordenen! Kun derved bliver rådsarbejdet relevant for dig og din menighed.

De bestående forhold kan kun ændres indefra. De lægfolk, søstre og præster, der burde have været kandidater, har nu kun én mulighed for at gøre deres indflydelse gældende. Gå ligesom alle andre vælgere til afstemningsstederne og sæt jeres kryds!

kk

Kirkekaffen har stor betydning

Mange steder i Danmarks katolske kirker er der kirkekaffe efter messen, enten hver søndag eller dog en gang imellem, alt eftersom der på stedet er muligheder og behov. Det er de fleste steder en populær foreteelse, så populær, at vittige hoveder har kaldt kirkekaffen det ottende sakramente. Højere vurderet kan et sådant traktement vel ikke blive.

Men hvad er det, der gør en kop kaffe og et stykke brød efter den højtidelige handling i kirken så tiltrækkende? Jeg kan naturligvis kun svare for mig selv, men jeg vil da gerne sige, at det for mit vedkommende dy-

best set ikke er kaffen med tilbehør som sådant. Den kop kaffe kan jeg lige så godt nyde hjemme. Nej, det, der er attraktivt og festligt ved dette beskedne måltid, er samværet med ens venner i menigheden. Kirkekaffen fremtræder som et symbol på fællesskabet.

Mit syn på denne detalje i menighedens liv hænger nøje sammen med de synspunkter, jeg for et års tid siden fremsførte her i bladet, hvor jeg plæderede for, at man bør rykke tættere sammen om sin egen menighed, sine egne præster og sin egen messe i stedet for at give rollen som vandrepokal. Dengang fik jeg ris og

ros - ris fra lægfolket og ros fra gejstligheden, og jeg skal ikke her og nu trampe yderligere i den sag. Men jeg har ønsket at sætte nogle perspektiver, fordi menighedsfællesskabet i alle dets afskyninger er af uvurderlig betydning for en menigheds vækst og trivsel, og dette fællesskabs ikke-liturgiske højdepunkt og kulmination finder ikke mindst sted i og med en hyggelig og venskabelig dialog tværs over et bord med to lys og en kop kaffe efter messen.

Men jeg har en fornemmelse af, at fødte katolikker ikke helt er besjælet af den samme forståelse for

disse visioner som katolske kristne med en fortid i fællesskabet. Specielt har der er opvokset inden for Indre Mission, oplevet menighedsfællesskabet så i tenst, at det er uafrystelig. Og et fælles måltid, det ville nok så beskedent, besidder en samhørighed mellem deltagerne, der har været forståelse for gennem årene.

Derfor tror jeg, at kirkekaffen har sin store betydning. Den er et krydderi i menighedernes liv, og det er med til at cementere bekendtskaber og bygge broer.

Niels Randka

En afkristnet verden?

En stadig stigende magtkamp i Moderkirken har nu i mere end 17 århundreder båret stor frugt, men bestemt også det modsatte. En vedvarende menneskelig indgriben har naturligvis også sat sine tydelige præg på kirkens struktur.

Således kan alle mennesker da også være enige i, at kirken selvfølgelig må ledes af nogle mennesker. Og måske netop det forhold, som den romerske katolske kirke har bygget sin egen struktur op på, gør, at kirken trods alt i hele verden stadig er en stor magtfaktor. Gud ske lov for det.

Men lige så lidt som vi kan melde os ud af det samfund, som vi lever i, kan vi naturligvis heller ikke melde os ud af vor kirkes historie. Netop det forhold skaber frustrationer hos det enkelte menneske. Kravet om at kunne deltage i det

samfund, som vi lever i fuldt ud i den moderne verden, har jo ofte nogle helt andre værdinormer end kirken. Mange mennesker tvinges derfor til at »vælge side«, og netop i et moderne samfund er det ofte kirken som er »taberen«.

Underligt nok har jeg ofte stillet det spørgsmål til mig selv, om der virkelig findes mennesker, som tror, at tabte slag kan genvindes med tilbagevirkende kraft. Med én stemme lyder det straks fra kirken: Verden i dag er afkristnet. Alle andre meninger end den af kirken autoriserede tilkendegivelse, er ugyldige, set med kirkens øjne. Lægfolket haver sig herefter at rette. Men gør de fleste nu også det, når hverdagen begynder på ny?

Forestil Dem, hvad nu hvis Jesus Kristus ikke var født omkring år 0, men i år

2000. Hvorledes havde kirken da stillet sig til et forpligtende cølibat? Ja, vi ved jo, at cølibatet afløste en simoni i middelalderen. Således kan man da forestille sig, at det måske stadig ville være i kirken, ikke hos præstestanden, men blandt forskellige munkeordener?

Personligt har jeg det da heller ikke svært med, at der i den katolske kirke også godt kunne være kvindelige præster. Så ville springet til kvindelige biskopper jo heller ikke være så stort. Således var det jo engang i

den oprindelige katolske kirke i Ægypten. Men der havde bl.a. Klemens af Alexandria jo desværre held til at standse.

Denne menneskelige beslutning føres videre i Moderkirken trods det forhold, at Jesus havde iredt sat Peter så grundigt, for han og de andre apostle følte sig tilsidesat af Mari. For mig at se, så har kirken i snart 2000 år siddet Jesu ord overhørig, men det er selvfølgelig et tolkningsspørgsmål?

Søren Adellun

Radio- og TV-nyt
ved Klaus Møller-Jørgensen

TV-film om paven

Lørdag d. 30. april sender DR-TV (TV1) en amerikansk TV-film om Karol Wojtyla, bedre kendt som pave Johannes Paul II. Filmen, som er fra 1987, d.v.s. inden kommunismens fald, er optaget on location i Østrig og Rom med den engelske skuespiller Albert Finney i titelrollen.

Den genfortæller pavens ungdomsår i Krakow, hans skuespillerambitioner, hans rolle under nazismens jødeforfølgelser og hans avancement inden for den katolske kirke i det kommunistiske Polen.

Filmen sendes kl. 15,25.

Onsdag d. 4. maj er der ligeledes på DR-TV en svensk reportage fra nutidens Po-

len, som ser nærmere på eksplosionen i illegal aborter i landet. Side marts 1993 har der været forbud mod abort. Under det gamle styre blev der foretaget 600.000 aborter om året. I dag findes nyfødte børn døde på lossepladserne.

Radiotransmission fra Maribo

Søndag d. 1. maj transmitterer Danmarks Radio, P1 højmassen fra Skt. Birgitt Kirke i Maribo med Fin Arvé som celebrant og prædikant. Organist er Tove Pedersen, for transmissionen står Peter Ryom. Transmissionen begynder kl. 9.55 og varer til kl. 11.05.

Støt kirken i Vietnam

Som katolik af vietnamsk herkomst undrer jeg mig meget over, at den vietnamske katolske kirke ikke var nævnt blandt dem, der burde støttes af Dansk Katolsk Missionskreds i artiklen »Støtte direkte fra kirke til kirke« af Susanne Wogensens i »katolsk orientering« nr. 6.

Grunden til det er dels, at mange vietnamske katolikker her i landet har gjort, hvad de kunne for at blive en del af den danske katolske kirke og dels, at præstemangelen i den vietnamske

kirke er meget stor, som man kan læse i artiklen »Den katolske kirke i Vietnam - fortid og fremtid« af Joachim Majholm i »katolsk orientering« nr. 4. Ifølge artiklen svarer præstemangelen til, »at vi i Danmark kun havde fire katolske præster i hele landet!«

Derfor vil jeg meget håbe, at den vietnamske katolske kirke ikke vil blive glemt af DKM's virksomhed.

Nguyen Cong Kham

Svar:

Det skyldes en forglemmelse, at DKM's aktion til fordel for præsteuddannelsen i Vietnam ikke blev omtalt i Susanne Wogensens artikel. For allerede i vinteren 92/93 startede DKM en indsamling til fordel for præsteuddannelsen i bispedømmet Vinh. Indtil dato er der sendt 32.000 kr. til brug for dette formål.

Stedets biskop meddeler i sit sidste brev, at han i dette år kan ordinere 30 nye præster, og at han gerne vil dele

glæden med os. Netop for øjeblikket er det vigtigt at udnytte lempelsen i regeringspolitikken til at få uddannet nye præster. Og derfor er det så meget mere påkrævet, at der står de nødvendige midler til rådighed.

Hvis man vil støtte DKM's arbejde kan man give et beløb på giro 4 27 77 40 »Dansk Katolsk Missionskreds«. Det er muligt at øremærke pengene til fordel for Vietnamaktionen. Da skal talonen mærkes »Vinh«.

Jesper Fich

biskop Hans L. Martensen tager det første spadestik til det nye kirkecenter i Taastrup. Fotos Kluge.

Den mindste elev, Kaspar fra Skt. Pauls Skole brugte mange kræfter på at få spaden i jorden.

Menighed og kirkecenter

Det nye kirkecenter kommer til at ligge i smukke landskabelige rammer på Frøgårds Allé i Høje Taastrup. Kirke og skole kommer sammen til at fremtræde som en selvstændig enhed, et katolsk aktivitetscenter med store muligheder. Kommunen planlægger at bygge i området, der ligger tæt på den nye banegård.

1600 medlemmer i menigheden

Kirkecenteret kommer til at bestå af kirke, kapel og præstegård med plads til to præster, menighedssal, ungdomslokale, undervisningslokale og sikringsrum. Der afsat 19,5 mio. kr. til byggeriet. Grunden blev købt for 14 år siden med

henblik på at bygge skole og kirkecenter.

Skt. Pauls menighed har i dag ca. 1600 medlemmer, hvoraf mange er børn. I oktober 1933 indviede biskop Brems den nuværende trækirke på Køgevej 162. I 1938 blev sognet selvstændigt. Sognet har siden dets start og indtil for få år siden været betjent af montfortarnerne.

Den tilstødende katolske Skt. Pauls Skole blev oprettet i 1976 i menighedssalen på Køgevej, hvor den nuværende kirke ligger. I november 1981 flyttede skolen ud i de nye lokaler på Frøgårds Allé. Siden har det været et stort ønske dels for skolen og dels for mange i menigheden, at kirken rykkede ud på den 12.000 kvm store grund. Skolen har i dag 256 elever, men har plads til små 300.

kk

Kirkebyggeriet i Høje Taastrup sat i gang den 5. april

af de 19,5 mio. kr. byggeriet ventes at koste, kommer de 6,5 mio. kr. fra Danmark

Skt. Pauls menighed får nu efter flere års forberedelse det længe nærede ønske om at bygge et nyt kirkecenter opfyldt. Tirsdag den 5. april tog biskop Hans L. Martensen det første spadestik i overværelse af Taastrups borgmester Anders Ack, sognepræst Martin Ergsøe, repræsentanter fra Skt. Pauls menighed og abomenigheder, assumptionssøstre samt Skt. Pauls Skoles elever og lærere. Projektet må højst koste 19,5 mio., hvor de 6,5 mio. kr. kommer fra Danmark, mens 12,5 mio. kr. er givet af Tyskland.

I sin korte tale fremhævede biskoppen den tilstødende Skt. Pauls Skole. Vi har set frem til denne udvidelse, og jeg håber, at fremtiden vil bevare et samarbejde mellem menigheden og skolen. Der er her helt spe-

cielle muligheder, sagde han.

Biskoppen lykønskede også menigheden, »selv om jeg godt ved, at der er nogen, der føler et lille stik over at skulle forlade det gamle sted; men jeg håber, at det nye, der vokser her, vil være så værdifuldt, at alle vil glædes«.

Der blev i talen også rettet en tak til de mange, der har været involveret i det forberedende arbejde: Styregruppen med generalvikar Paul Marx, pastoralrådets formand Jan Lange, Annie Rasmussen (bispekontoret), til projektgruppen ved Jørgen Baadsgaard-Jensen, menighedsrådsformand Bert Neele samt Knud Marcussen og flere andre.

Biskoppen glædede sig også over, at der var flere repræsentanter fra Folkekir-

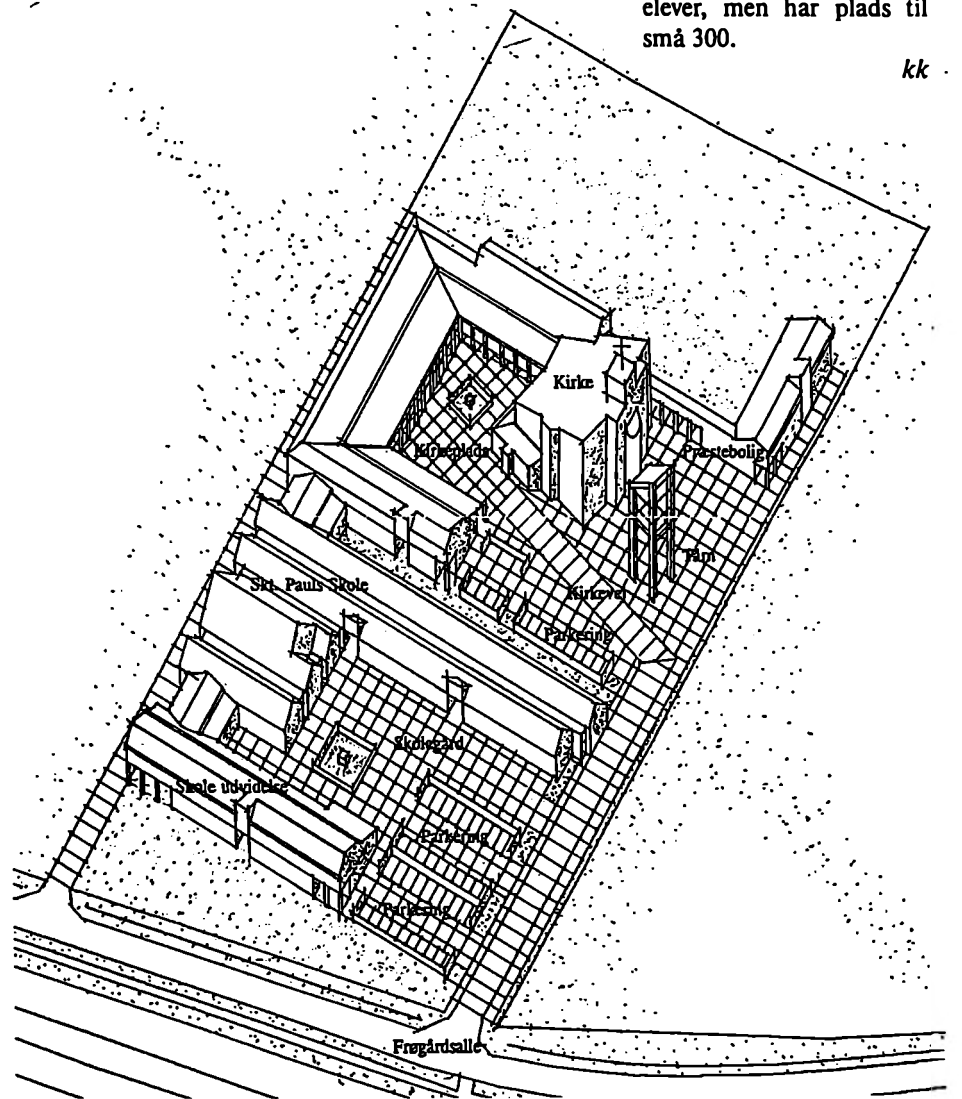
ken til stede, heriblandt provst Karen Mogensen.

Troens fællesskab

Det nye kirkecenter har til formål at skabe de nødvendige større, fysiske rammer til menigheden, så den fortsat kan udvikle sig i troens fællesskab. Vi håber, at det nye kirkecenter kan bidrage til en fortsat positiv udvikling mellem de forskellige kirker og i lokalsamfundet, hedder det i en pressemeddelelse.

Gert Ingemann er arkitekt, og hovedentreprenør er Rasmussen og Schiøtz Øst A/S. De har 13 måneder til at bygge kirkecenteret, som skal stå færdig i maj 1995. Tegningen til højre på denne side viser projektet med ønskede udvidelser.

kk

På denne tegning ses foruden det nye kirkecenter og Skt. Pauls Skole også mulige udvidelser af både skole og kirkecenter.

Det nye kirkecenter set fra kirkepladsen: (fra venstre): Undervisningsrum og kontor, kirkeplads og snit af kirken. Tårnet vil med sine 16 meters højde komme til at præge landskabet milevidt. Kirkecenteret får også en præstebolig med plads til to præster.

Jørgen Baadsgaard-Jensen. Arkitekt Gert Ingemann.

Alvaro del Portillo død

Rom (KNA) – Lederen af »Opus Dei«, *Alvaro del Portillo* er død i en alder af 80 år. Indtil pave *Johannes Paul II* udnævner en efterfølger for Portillo ledes prælaturet næsten 80.000 medlemmer af generalvikaren, *Javier Echevarria*. Den nye prælat vælges af en valgkongres på 150 medlemmer, og han skal godkendes af paven.

Portillo blev født i Madrid i 1914. Han har tilhørt Opus Dei siden 1935. Han var i 40 år grundlæggeren af Opus Dei, *Josemaria Escriva de Balaguers* nærmeste medarbejder. Efter Escrivas død i 1975 blev han valgt til dennes efterfølger.

Portillo blev præsteviet i 1944. Da Opus Dei blev gjort til et personalprælat, blev Portillo udnævnt til prælat af paven. I 1991 blev han viet til titulærbiskop på livstid af paven. I de 19 år, Portillo ledede Opus Dei, voksede antallet af medlemmer fra 60.000 til 80.000.

Som mange andre medlemmer af Opus Dei havde Portillo uddannelse i flere fag. Han var ingeniør, men havde også studeret filosofi og var doktor i kirkeret.

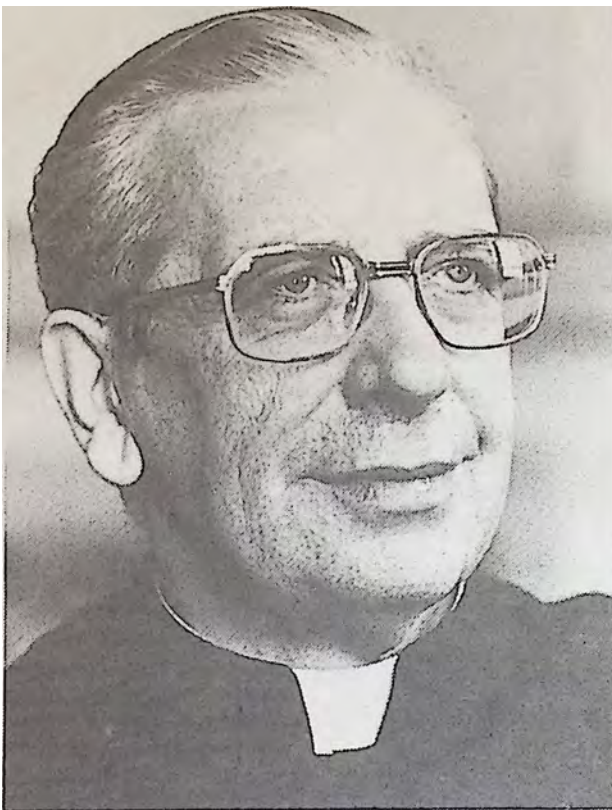
Han deltog i Det andet Vatikanconcil som sekretær for kommissionen for gejstligheden.

Opus Dei blev grundlagt af den spanske præst *Josemaria Escriva de Balaguer* i oktober 1928 som en katolsk bevægelse. Den kvindelige gren kom til i 1930. Der er nu ca. 1.500 præster, som før præstevielser har afsluttet en anden akademisk uddannelse.

Opus Dei adskiller sig fra andre åndelige bevægelser ved at have en stram organisation. Opus Deis ca. 10.000 fuld-medlemmer (numerarier) forpligter sig til cølibat, men aflægger ikke løfter som i andre ordener. Medlemmer af foreningen anses for at være disciplinerede, velsolede og hengivne over for paven. De lader ofte deres formue gå i arv til foreningen.

Opus Dei har været i søgelyset på grund af dets indflydelse på medlemmernes privatliv, især på de unges. Målet, at helliggøre medlemmernes liv, opnås også ved midler som streng askese og legemlig selvugt.

Medlemmerne er mange steder prægede af en elitær bevidsthed og indtager hyp-

Alvaro del Portillo. Foto KNA.

pigt høje stillinger i samfundet, undertiden også regeringsposter. Lægfolks medlemskab af foreningen er sjældent offentligt kendt.

For at give bevægelsen en

passende kirkeretlig ramme gjorde pave *Johannes Paul II* i 1982 Opus Dei til et »personalprælat« med særlig præsteuddannelse.

Paven og Rabin håber på fred

Rom (KNA) – Fredsprocessen i Mellemøsten skal fortsætte trods de seneste »sørgelige tildragelser«, mener pave *Johannes Paul II* og den israelske ministerpræsident, *Yitzhak Rabin*. Under Rabins første besøg i Vatikanet i midten af marts opfordrede *Johannes Paul II* til, at den israelsk-palæstinensiske aftale af 13. september 1993 snarest muligt blev ført ud i livet.

Vatikanets pressetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls* siger i en erklæring efter mødet, at Rabin gentog sin indbydelse til paven om at besøge Israel, når om-

stændighederne tillod det. Rabin havde under mødet givet udtryk for sin glæde over Vatikanets indsats for freden i området.

Pavestolen har gjort et stort arbejde for at forbedre samtaleklimaet i Mellemøsten. Vatikanets »udenrigsminister«, ærkebiskop *Jean-Louis Tauran* har netop haft samtaler med ledende PLO-folk i Nordafrika. Desuden var Rabin glad for normaliseringen i forholdet mellem Vatikanet og Israel, hvor man efter 44 år har fået en aftale i stand om diplomatiske forbindelser.

Slovakiske biskopper mod dødsstraf

Bratislava (KIPA) – Den slovakiske Bispekonference har ytret sig mod genindførelse af dødsstraf i landet. Dødsstraffen blev afskaffet ved omvæltningen i 1990. Men den stigende kriminalitet i landet har ført til folkelige røster om at genindføre dødsstraffen.

Enkelte politikere har taget dette på deres program. Bispekonferencen siger dertil, at ethvert menneske har ret til livet. Samfundet må ikke afbryde en dømdoms liv, for han kan stadig nå at omvende sig, siger biskopperne i en erklæring.

Vatikanet og Jordanien opretter diplomatiske forbindelser

Rom (KNA) – Vatikanet og kongeriget Jordanien har optaget diplomatiske forbindelser. Dermed skal det allerede bestående venskab og respekt uddybes, hedder det i en erklæring fra Vatikanet. Udvekslingen af ambassadører ventes at finde sted i april.

Hidtil har den apostoli-

ske delegat af Jerusalem og Palæstina også taget sig af Israel og Jordanien. Fle-tallet af Jordaniens fire mio. indbyggere er muslimer. Der er ca. 62.000 katolikker, deraf 38.000 af latinsk ritus, 21.000 af græskmelkitisk ritus; resten tilhører andre riter.

Vatikanet og Kampuchea:

Snart diplomatiske forbindelser

Phnom Penh (KNA) – Kampuchea og Vatikanet planlægger at optage diplomatiske forbindelser. En talsmand fra udenrigsministeriet i Phnom Penh siger, at man har opnået en principaftale, der er undertegnet af Kampuchreas udenrigsminister, *Prins Sirivuth* og biskop *Yves Ramousse* fra Det apostoliske Vikariat. Aftalen kom i stand under Vatikanets »viceudenrigsminister« *Claudio Maria Cellis* besøg i landet.

Da landet blev styret af De røde Khmerer mellem 1975 og 1979 blev de kirkelige strukturer i landet ødelagt. De franske missionærer blev udvist, biskopper og præster slået ihjel eller fordrevet og alle kirker ødelagt.

Kirkens historie i Kampuchea går tilbage til de 17. århundrede, hvor jesuitter, dominikanere og franciskanere grundlagde de første menigheder. Udbygningen af de kirkelige strukturer skete fra midten af det forrige århundrede.

14 år efter fordrivelse kunne den apostoliske vikar af Phnom Penh, biskop *Yves Ramousse* vende tilbage i 1989. Et år senere blev eksistensen af kristne kampucheanere officielt anerkendt. Revolutionspartiet centralkomité godkendt »åbningen af en kristne religion«. Der er ca. 20.000 katolikker i Kampuchea – de 4.000 er kampucheanere, resten er vietnamesere.

Hver femte tysker negativ over for jøder

Berlin (KNA) – Mere end en femtedel af tyskerne har ifølge en rundspørgeundersøgelse fra Emnid-instituttet og Den amerikanske jødiske Komité en negativ holdning til jøder. Vesttyskere udtrykker hyppigere negative følelser over for jøder end østtyskere, siger forskningsdirektør, *David Singer*. Undersøgelsen viste ligeledes, at man så mere negativt på andre mindretal som sigøjnere, tyrkere og polakker end på jøder.

Biskoppen af Hildesheim, *Josef Homeyer* siger, at

han er »meget bestyrtet over undersøgelsens resultater. Homeyer, der er formand for Den tyske Bispekonferences kommission for sociale spørgsmål fremhæver den store betydning jødiske medborgere har i Tyskland.

Homeyer kræver, at alle ansvarlige i kirke, stat og samfund resolut og massivt modarbejder enhver forfor antisemitisme. Han vil selv arbejde for, at dette område kommer endnu mere i fokus i det kirkelige uddannelsesarbejde.

Sankt Annæ Skole
Amager

Skoleleder

Vor skoleleder gennem mange år ønsker at gå på pension ved udgangen af kalenderåret 1994. Vi søger derfor pr. 1. januar 1995 en efterfølger som skolens leder:

Sankt Annæ Skole er en katolsk privatskole, oprettet i 1897 som sogneskole for den katolske menighed på Amager. Skolen bygger på det kristne livs- og menneskesyn, således som det kommer til udtryk i evangeliet og Kirkens lære.

Stillingen ønskes besat med en person, der har:

- *Kristen livsholdning.
- *Udprægede samarbejds- og lederevner.
- *Høj faglig og pædagogisk forståelse med evne til at forene de pædagogiske kræfter på skolen.
- *Gode administrative evner, og gerne med erfaring i lovreglerne om privatskoler.

Vi tilbyder et kreativt skolemiljø med en engageret lærerstab og et godt forældresamarbejde.

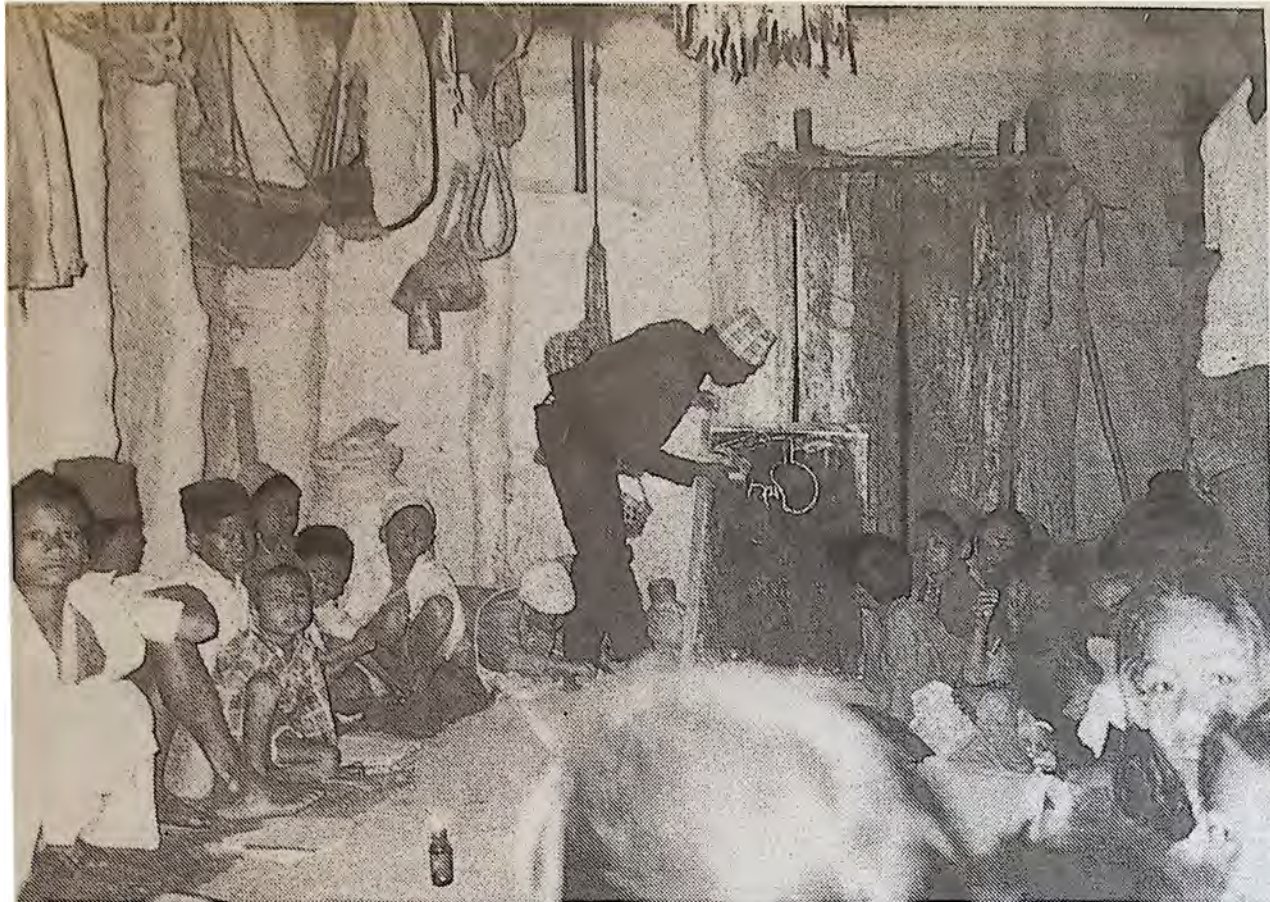
Skolen er tosporet og har ca. 500 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse. Til skolen er endvidere tilknyttet en fritidsordning for børnene fra børnehaveklasse til og med 3. klasse.

Ansættelse sker efter gældende overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærereforening.

Ansøgning mrk. »Skoleleder« stiles til bestyrelsen for Sankt Annæ skole, Otto Rudsvej 7, 2300 København S. Ansøgningsfristen er den 15. maj 1994.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til bestyrelsesformand sognepræst Jerzy Gorowski, tlf. 3158 2102 eller skoleleder Annie Rastrup, tlf. 3158 0535.

Caritas Danmark har netop modtaget en rapport fra fasteaktionens hovedprojekt i Nepal sidste år, et skolehjem for Kemaiya-børn. Mange børn får ikke som disse undervisning, fordi de skal arbejde.

Rapport fra Nepal

Som læserne vil erindre, var Caritas Danmarks hovedprojekt ved Fasteaktionen 1993 bygning af et skolehjem for Kemaiya-børn i Nepal, og Caritas Danmark har netop modtaget en foreløbig rapport fra projektets danske medhjælper *Inge Sagild*.

Lov beskytter den lille mand

At købe jord i Nepal er en langvarig og indviklet proces, der til dels skyldes, at mange fattige jordejere tidligere er blevet franarret deres jord eller tvunget til at sælge den. For 7 år siden kom der imidlertid en ny

lov vedr. køb og salg af jord, og den lov beskytter den lille mand i samfundet.

Skolehjem

Den grund, som organisationen BASE havde udset sig, tilhørte ikke færre end 12 familier. De 11 ville efter nogen forhandling gerne

sælge, så det lykkedes at erhverve et passende stykke jord, der ligger meget smukt med udsigt til bjergene. På den ene side løber en lille flod, og på den anden side findes nogle mindre vandhuller, hvor rent og krystalklart vand bobler op fra undergrunden, så drik-

kevand bliver ikke noget problem.

Flodsengen er fuld af store sten, som vil blive brugt som byggemateriale til skolehjemmet. BASE har lånt en traktor og ansat en chauffør til at bringe stene fra floden til byggepladsen, hvor de bliver slået i passende stykker, og byggeriet kan begynde.

I Nepal er det meget almindeligt at bruge børn til at hugge sten, men det vil BASE ikke acceptere, så derfor har man ansat nogle voksne til dette hårde arbejde.

Skolehjemmet vil rumme 2 store sovesale med plads til 50 børn i hver. Desuden

16 toiletter og vaskerum. Uden for vaskerummene vil der blive installeret en pumpe, så enhver selv kan hente det vand, man har brug for.

Desuden bliver der bolig for 2 lærere med familie samt en kok. Den daglige dalbaht (Nepals nationalret) vil blive indtaget i en stor åben spisesal.

Skolehjemmet bliver ikke i stil med Herlufsholm eller Sorø Akademi - det vil få sit helt eget tilsnit, således som den lokale tradition byder.

Indvielsen af skolehjemmet forventes at finde sted i begyndelsen af efteråret.

Caritas Danmark

Institut Sankt Joseph

Leder til skolefritidsordning/ børnehaveklasseassistent

Institut Sankt Joseph er en kristen/katolsk privatskole på Østerbro i København. Den er en selvejende institution med en klar økumenisk profil. Vi har godt 300 elever og er 30 ansatte.

Skolefritidsordningen er for eleverne fra børnehaveklasse til 3. klasse.

Stillingen, som er en halvdagsstilling, skal besættes snarest og senest fra 1.8.94. Fritidsordningens åbnings-tid er 12.00 - 17.00.

Vi søger desuden fra 1.8. en børnehaveklasseassistent i skolens børnehaveklasse (ca. 20 timer ugentl., daglig mødetid fra kl. 8.00). De to stillinger kan evt. kombineres. Løn- og arbejdsvilkår for begge stillinger efter overenskomst med BUPL.

Ansøgere forpligtes til en positiv holdning over for skolens kristne/katolske linie.

Yderligere oplysning hos konst. skoleleder John Reuter, tlf. 31 38 47 35.

Ansøgningen sendes til styrelsen for Institut Sankt Joseph, Dag Hammarskjølds alle 17, 2100 København Ø, mærket »ansøgning«. Ansøgningsfrist 20.05.94.

Præstestuderende til møde på Sostrup

7.-11. april mødtes 21 præste- og 27 ordensstuderende fra de nordiske lande på Sostrup Slot. De læser forskellige steder i Europa - Stockholm, Rom, London, München, Frankfurt,

Gdansk, Tromsø, Oslo og København.

De er alle medlem af Foreningen for nordiske præste- og ordenskandidater PSP, »Pro Scandiae Populis«. Hvert halve år afhol-

des et møde, skiftevis i Tyskland og et af de nordiske lande. Der var møde i Island 1991, Norge 1992, Rom 1993 og Danmark i år.

Blandt deltagerne var biskop *Hans Martensen* og biskop *Hubertus Brandenburg* af Stockholm, som er kontaktperson mellem de præstestuderende og Den nordiske Bispekonference. Formålet med møderne er, at de præstestuderende lærer hinanden at kende og får indsigt i kirkens situation i Norden.

Dette møde koncentrerer sig om ordenslivet i Norden. Der var indbudt forskellige oplægsholdere fra

Biskop Brandenburg.

Danmark, Sverige og Norge. Mødedeltagerne var på besøg i Århus, hvor de så den gamle Vor Frue Kirke og domkirken. Sognepræsten *Adolf Meister* fortalte om jesuiternes og kirkens historie.

Søndag var vi sammen med menigheden i Grenå. Om eftermiddagen havde vi internt møde og om aftenen hørte vi om cisterciensernes historie i Danmark. Det næste møde bliver i Osnabrück fra 10. til 14. november.

Richard Sprengers SJ,
formand for PSP

Ny tid for andagt

Den første annoncerede tid for andagten på valfarten til Åsebakken kl. 14.30 er skubbet en halv time frem til kl. 15, oplyser pastor *Czeslaw Kozon* fra valfartskomiteen.

Valfart til Vor Frue af Åsebakken Søndag 29. maj 1994

Valfartens tema: »Maria gemte alle disse ord i sit hjerte«. (Luk. 2,19).

S-tog fra Københavns hovedbanegård kl. 7,14 til Holte.

Fra Holte S-station (herfra kan du få din bagage kørt direkte til klosteret) går vi i »løs formation« til Rudersdalsvej (over for Popel Allé), hvorfra skov-valfarten starter kl. 8.45 præcis. Sangblade til brug ved skov-valfarten vil blive udleveret.

Under sang og bøn: Valfarten gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Tiden mellem skov-valfartens ankomst til klosteret (kl. ca. 10.40) og messens begyndelse kl. 11.30 giver mulighed for skriftemål. (Se skiltene ved træhuset og teltet). Leje af stole: kr. 10.

Kl. 11.30: Bispemesse.

Kl. 12.45-15.00: Pause for spising, leg og samvær. Kaffe, øl, vand, is og mad (pølser, pizzaer) kan købes. Salg af rosenkranser, bøger, andagtskort, ikoner, medaljoner m.m.

Kl. 15.00: Andagt med sakramental velsignelse og højtidelig indvielsesbøn til Jomfru Maria.

Dagens program slutter kl. ca. 15.45; men folk kan blive på området så længe, de vil.

Velkommen til en festlig, katolsk familiedag på Vor Frue Kloster, Høsterkøb, søndag 29. maj.

Katolsk Valfarts Komité

Skoleleder til Institut Sankt Joseph

Pr. 1. 8. søges ny skoleleder, da vores nuværende leder går på pension.

Institut Sankt Joseph er en kristen/katolsk privatskole på Østerbro i København. Den er en selvejende institution med en klar økumenisk profil. Vi har godt 300 elever og er 30 ansatte.

Vi lægger vægt på et højt fagligt niveau, gensidig respekt og tolerance, og at hverdagen opleves spændende og afvekslende.

Vi søger en leder

- med en kristen livsindstilling
- med visioner for hvordan skolen kan møde fremtidens udfordringer
- med økonomisk overblik og mod til at prioritere
- der kan inspirere til og fastholde den pædagogiske linie
- der kan formidle samarbejdet mellem alle skolens parter

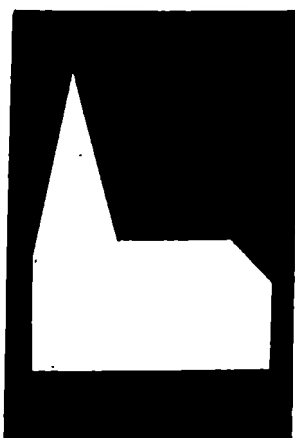
Løn efter overenskomst mellem DR og FGL. Stillingen er konstitueret i perioden 1.8.94 og året ud p.g.a. den nuværende leders sygdom og fratreden på pension, hvorefter varig ansættelse kan påregnes.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til styrelsesformand Jakob Frandsen, tlf. 31 54 25 40.

Ansøgningen sendes til styrelsen for Institut Sankt Joseph, Dag Hammarskjølds alle 17, 2100 København Ø, mærket »skoleleder«.

Ansøgningsfrist 20.05.94.

Orientering fra sognene

MAJ 1994

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ilge numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 10, der udkommer 25. maj 1994 er torsdag den 5. maj 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szaraffin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.
Pastoraltema
Leo Kertz, OMI p.t. teamleder
Pastor Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
(Allen Courteau, OMI p.t. U.S.A.
Franz Hoyos, OMI p.t. orlov).
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.

Messestider:

Søndagsmesser kl. 10.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.
Tirsdag mødes Rosenkransgruppen kl. 9 og Mini-KUK kl. 14.45.
Torsdag mødes Maxi-KUK kl. 19.
Lørdag mødes Mini-KUK kl. 13-14.30.

Onsdag d. 4.: Syklubben mødes kl. 14.30.
Torsdag d. 5.: Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.
Fredag d. 6.: Sakramental tilbedelse kl. 16-17 efterfulgt af messe kl. 17.15.
Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Der kan stemmes fra kl. 9-10. Messe kl. 10 til ca. 11. Valget fortsætter efter messen frem til kl. 13.
Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.
Onsdag d. 18.: Syklubben mødes kl. 14.30.
Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.
Lørdag d. 28.: Messe på polsk kl. 17.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uraniensvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider:

Hver søndag messe kl. 10, hver fredag kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Fredag d. 6.: Sakramental tilbedelse kl. 16-16.45.
Søndag d. 8.: Messe kl. 10 efterfulgt af valg til menigheds- og pastoralråd indtil kl. 13.
Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.
Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 10.
Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80.

Messestider:

Søndagsmesser kl. 14.30 dansk/vietnamesisk. Hver tirsdag messe kl. 16.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Fredag d. 6.: Sakramental tilbedelse kl. 18-19 efterfulgt af messe.
Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Der kan stemmes fra kl. 13.30-14.30. Messe kl. 14.30- ca. 15.30. Valget fortsætter frem til kl. 16.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 14.30.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 14.30.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 1., 15. og 29.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kaffe.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Stemmer afgives pr. brev.
Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 14.30.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30

Messestider:

Søndage: kl. 10.00.
Hverdage: Se opslagstavlen.

Mini- eller Maxi-KUK: onsdag kl. 19.

Søndag d. 8.: Menigheds- og pastoralrådsvalg efter messen kl. 10.
Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.
Torsdag d. 20.: KÆK kl. 14.30.
Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 10.
Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.

Messestider:

Messe hver lørdag kl. 16.

Lørdag d. 7.: Undervisning kl. 10-12. Messe kl. 12 og kl. 16. Valg efter 12-messen og før og efter 16-messen.
Søndag d. 8.: Engelsk messe kl. 18.
Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10.
Søndag d. 15.: Messe kl. 10.
Søndag d. 22.: Pinsedag. Engelsk messe kl. 18.
Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.
Søndag d. 29.: Messe kl. 10.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30 eller 86 62 36 41.
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messestider:

Messe søndag d. 8. og 22. kl. 10. Valg efter messen d. 8. maj.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.
Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.
Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.
Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.
Firmanthold: Hver onsdag kl. 19.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.
Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Søndag d. 1.: Kirkekaffebio kl. 11.15

Søndag d. 8.: Valg til menighedsråd og pastoralråd.

Mandag d. 9.: Meditationsaften kl. 19.

Onsdag d. 11.: Konvertitgruppen kl. 19.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Firmelse ved biskop Hans Martensen i højmissen kl. 10. Messe kl. 8 og kl. 17.

Fredag d. 13. - lørdag d. 21: Pinsenovene »På vej til Sinai«

Lørdag d. 14.: Messe på engelsk og klub kl. 14.
Torsdag d. 19.: CVC/Mariakongregationen kl. 14.30.

Fredag d. 20.: Fernisering i Galleri ved Kirken kl. 17. Ralf Mabilion.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 8. Højmesse kl. 10. Messe kl. 17.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10. Polsk messe kl. 14. Ungarsk messe kl. 16.

Torsdag d. 26.: Konvertitgruppen kl. 19.30.

Torsdag d. 31.: Skolekredsens generalforsamling kl. 19.30.

Skt. Mikæls Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messestider:

Søndagsmesse: 1. og 3. søndag kl. 14.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Kirkevæрге: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messestider:

Søndagsmesse: 2. og 4. søndag kl. 14.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Messestider:

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.
Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12 ved kirken.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd i Grenå og Sostrup.

Familiemesse kl. 10.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe / Ordets gudstjeneste kl. 10.

Onsdag d. 18.: Grundkursus i teologi kl. 19.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Messestider:

Søndagsmesse: Kl. 10.
Hverdagsmesse: Kl. 9.
Sakramental tilbedelse: Torsdag kl. 19.30-20.30.
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden skald).
Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 17.

1.-31.5.: Majandagt kl. 17 (søndag og højfest kl. 16.45).

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 21.: Messe for oblater kl. 9.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Lørdag d. 28.: Kirkevielsesfest. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messestider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Fredag d. 29.4.: Store bededag. Ingen messe i Herning.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messerne som om søndagen.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Ingen messe.

Valg

Søndag d. 8.: Mulighed for at stemme umiddelbart efter begge messer, mellem kl. 10 og 11, og fra kl. 12 til 14. Stemmeoptællingen er offentlig og kan overværes af menigheden. Husk at tage legitimationsbevis med.

Kandidater:

Helmut Blanke, Ursula Blanke, Edith Lunde Christensen, Jenovius Sebamalai, Ragunathan Thuraiajah, Peter D. Wimberley.

KUK:

Vore unge tager på weekend til Karup lørdag d. 28. - søndag d. 29. Nærmere besked til forældrene følger.

P4:

De fire menighedspræster og repræsentanter fra de nyvalgte råd mødes i Silkeborg onsdag d. 18. kl. 19.30. Vi drøfter det aktuelle og det mulige samarbejde i vor pastoralenhed.

Døbte:

Påskedag d. 3. april: Jennifer, datter af ægteparret Kumar Arumugam og Jacqueline f. Thangashen.

Søndag d. 10. april: Andreas Angelo Tødde, søn af ægteparret Michele og Lone Tødde.

Afslag:

For første gang har Ansgarstiftelsen besvaret vort budgetterede underskud med 0 kr. i tilskud. Vi skal altså spare mindst 30.000 kr. i 1994 eller få så meget mere ind som kirkebidrag!

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 8681 2290.
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst torsdage og fredage på 8682 2415. Tirsdage og onsdage på tlf. 3314 7707.

Messestider:

Om ikke andet annonceres, er der messe hver torsdag kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre på Øm.
Søndag: Højmesse kl. 10.
Fredag kl. 18.30 rosenkransbøn i kirken med efterfølgende messe.
Hver første fredag i måneden: Jesu Hjerter messe kl. 19 med tilbedelse indtil kl. 20.
Hver første søndag i måneden: Familiemesse kl. 10 efterfulgt af kirkekaffe og børnenes religionsundervisning.
Fredag d. 29.4.: Messe kl. 10. OBS. Ingen aftenmesse.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 10. Kort majandagt efter messen.

Onsdag d. 4.: Messe kl. 14 efterfulgt af seniorklub.

Lørdag d. 7.: Børnedagen starter kl. 11. Valglokalerne til menigheds- og pastoralrådsvalget er åbne fra kl. 14 til kl. 15.

Søndag d. 8.: Højmesse kl. 10. Efter messen er valglokalet åbent indtil kl. 15.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 15.: Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 18.: Messe kl. 14. Bagefter seniorklub.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 23.: Messe kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10.

Allerede nu gøres opmærksom på Ømvalfarten, der finder sted søndag d. 5. juni. Denne dag er der ingen messe i Silkeborg.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68. Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Messtider:

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter højmessens.

Lørdag d. 7.: Musikgruppen mødes kl. 12.30. Ministranterne og børnene mødes kl. 13.30. Familiemesse kl. 15.30.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd efter højmessens. Valglokalet er i Sct. Ibs Skoles musiklokale med indgang fra mødelokalet. Der serveres kaffe, og der kan stemmes indtil kl. 14.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 13.: Ministranterne og musikgruppen holder weekend i Hama-hytten v. Ømborgen indtil søndag d. 15.

Torsdag d. 19.: Skolemesse for Sct. Ibs Skoles elever kl. 8.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10 med børnenes første hl. kommunion.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10. Efter højmessens katekese v. Hanne Kvium »Enhed mellem kirkerne«.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93. Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Mandag d. 2.: Grundkursus i teologi kl. 19-21.30.

Torsdag d. 5.: Den hell. Kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Lørdag d. 7.: Familierosenkrans på Skt. Maria kl. 15.

Søndag d. 8.: Menigheds- og pastoralrådsvalg. Valglokalet har åbent fra kl. 9.45 - 13. Efter højmessens kirkekaffe.

Onsdag d. 11.: Ingen onsdagsklub.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfartsdag. Ingen messe kl. 9.

Mandag d. 23.: 2. Pinsedag, salmemesse kl. 11. ngen messe kl. 9.

Lørdag d. 28.: Familierosenkrans hos faml. chrøder, Tranekærvej 28, Amnitsbøl Vejle kl. 5.

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kra-lundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

Tirsdag d.3.: Mixi-KUK - byløb kl. 19.

Fredag d.6.: Religionsundervisning hos Sr. Antonie kl. 15.30. Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge.

Lørdag d.7.: Mini-KUK holder afslutning kl. 13.

Søndag d.8.: Valg til menigheds- og pastoralråd i gymnastiksalen efter messerne kl. 8 og 10

Torsdag d.12.: Kristi himmelfart. Under messen kl 10: Børnenes 1. Hl. Kommunion.

Tirsdag d.17.: Sommerafslutning hos Anette Brødsgaard kl. 19. Tilmelding nødvendig på tlf. 75 52 96 83.

Søndag d.29.: Kirkekaffe efter højmessens kl. 10.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00).

Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).

Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted. 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30. (Undtagen d. 14. maj).

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30. (Undtagen d. 14. maj).

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Onsdag d. 4.: Rosenkransbøn kl. 18.30. Messe kl. 19.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. OBS: Højmesse kl. 16.30.

Søndag d. 15.: Ordets gudstjeneste kl. 10.30.

Onsdag d. 18.: Den hl. kommunion bringes til menighedens syge. Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans. Se dog nedenfor.

Torsdag kl. 7,15: Laudes og messe. Se dog nedenfor.

Fredag kl. 9: Messe. Se dog nedenfor.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter højmessens.

Onsdag d. 4.: Ingen messe.

Torsdag d. 5.: Ingen messe.

Fredag d. 6.: Første fredag i måneden. Messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 7.: Vietnamesisk messe kl. 16.30. Valg til menigheds- og pastoralråd kl. 17.30-18.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd kl. 11.15-13.

Mandag d. 9.: Messe hos søstrene kl. 16.30.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse med første kommunion kl. 10.

Onsdag d. 18.: Ingen messe.

Torsdag d. 19.: Skolemesse kl. 9.

Lørdag d. 21.: Messe på polsk kl. 16.30.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 28.: Sogndag. Familiemesse kl. 16.30.

Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.

Messtider:

Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesserne.

Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Valget finder sted i menighedssalen før og efter messen. Hvis nogle ønsker at stemme pr. brev, bedes man henvende sig til den lokale valgstyrelse. Sidste frist for aflevering af brevstemmer er d. 7.5.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10 på vietnamesisk. Ingen messe kl. 15.30.

Lørdag d. 14.: Filippineremøde på Als Kloster. Alle filippinere med familie er hjerteligt velkomne. Nærmere oplysninger ved sr. Pilar.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 15.30.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 9.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndag: Kl. 9.30 højmesse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Hverdagsmesser: (På Als Kloster) mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Søndag d. 1.: Familiemesse kl. 9.30. Kirkekaffe efter messen.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Valglokalet er åbent fra kl. 8.30-11.30. Hvis nogle ønsker at stemme pr. brev, bedes man henvende sig til den lokale valgstyrelse. Sidste frist for aflevering af brevstemmer er d. 7.5. Se iøvrigt opslag i våbenhuset vedr. valget.

Mandag d. 9.: Bibelaften på Als Kloster. Vi starter med messe kl. 19.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse i sognekirken kl. 9.30.

Lørdag d. 14.: Filippineremøde på Als Kloster. Alle filippinere med familie er hjerteligt velkomne. Nærmere oplysninger ved sr. Pilar.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 9.30.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 17 på Als Kloster.

Torsdag d. 26.: Menighedsaften. Vi starter med messe i kirken kl. 19.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

Messtider:

Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.

Tilbedelse: Torsdag kl. 16.30.

Rosenkrans: Lørdag kl. 10.30.

Fredag d. 6.: Religionsundervisning kl. 16-18.

Lørdag d. 7.: Cenaklen kl. 10. Korøvelse kl. 16-18.

Søndag d. 8.: Menigheds- og pastoralrådsvalg kl. 9-12.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 20.: Religionsundervisning-afslutning kl. 16.

Lørdag d. 21.: Retræte for kommunikanter kl. 10.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Den første hell. Kommunion kl. 10.

Lørdag d. 28.: Messe på ungarsk kl. 13.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Sogndag med messe. Oplæg v. Maria Kjærgaard og fælles spisning. Tilmelding senest 20.5.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder

Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 8.: Sogndag kl. 14.30. Familiemesse kl. 17. Valg til menigheds- og pastoralråd efter messen.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 17.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense. Tlf. 66 12 16 64.

Sognepræst: Leo Drzal. Andenpræst: Wieslaw Podlach

Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.

Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.

Polsk messe: 1.,3.,4.og 5. søndag kl. 12.

Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Majandagt på polsk: Tirsdag d. 3., 10., 17., 24. og 31. kl. 18.30.

Onsdag d. 4.: Bibelkreds kl. 19.

Torsdag d. 5.: Majandagt i kirken kl. 19.

Fredag d. 6.: Tilbedelse, rosenkrans og aftenmesse kl. 18-19.

Mandag d. 9.: DKKF: Afslutning af sæsonen, bustur til Nyborg.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Børnenes første hell. kommunion kl. 10. Messer: Kl. 8.30 og 18.30.

Torsdag d. 19.: Seniorklubben kl. 14. Besøg hos Fr. Brunlich, Drewsensvej 20.

Majandagt hos Sct. Joseph Søstrene, Bjerregårdsvej kl. 19.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messer som om søndagen og vietnamesisk messe kl. 14.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10 og 12.

Torsdag d. 26.: Majandagt i Dalum kl. 19.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest.

Mini-DUK: Møde d. 3. maj.

Mini-DUK: Weekend fra den 27.-29. maj.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg. Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.

Messtider: Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Menighedsrådsformand: Maureen Pelle, tlf. 62 54 12 80.

Søndag d. 1.: Vietnamesisk messe kl. 14.

Tirsdag d. 3.: Rosenkransgruppe kl. 19.30.

Torsdag d. 5.: Kateketmøde. Vi begynder med messen kl. 19, derefter fortsætter vi i menighedslokalerne. Majandagt kl. 18.30.

Lørdag d. 7.: Generalprøve for 1. kommunikanter kl. 9.45. Religionsundervisning for alle børn /Dk-V-T/ kl. 9.45 - 11.45.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd.

Onsdag d. 11.: Vietnamesisk messe kl. 17.30.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Børnenes første hell. kommunion kl. 9.30. Efter messen en kort reception for alle. Stille messe kl. 11.

Lørdag d. 14.: Vietnamesisk religionsundervisning /V/ kl. 9.45 - 11.45.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kraundsgade 2, 6000 Kolding.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr.

</

Søndag d. 15.: Fællesspisning for menigheden efter messerne.

Onsdag d. 18.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messen i kirken kl. 14. Efter messen fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er Velkomne!

Lørdag d. 21.: Religionsundervisning for alle børn /Dk-V-T/ kl. 9.45 - 11.45.

Søndag d. 22.: Pinsedag.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Højmesse kl. 9.30. NB.: Ingen messe kl. 11.

Torsdag d. 26.: Majandagt kl. 18.30.

Lørdag d. 28.: Afslutning for religionsundervisning i denne sæson kl. 9.45 - 11.45.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 1.: Messe kl. 15.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg
Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Lørdag d. 7.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 14.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 21.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 28.: Højmesse kl. 16.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvender til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Messetider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand. undt.)
Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.

Messetider:

Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Søndag d. 1.: Messe kl. 10, der transmitteres i radioen.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd efter messen. Der vil også være kirkekaffe. Det er vigtigt at så mange, som har mulighed for at komme, møder op.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 10. Under messen vil tre af menighedens unge modtage deres første hl. kommunion. Efter messen bliver der mulighed for at ønske til lykke i menighedssalen.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hell. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. Vi kører fra Maribo direkte til Åsebakken, og bussen afgår fra kirken kl. 9 præcis. Prisen bliver efter behag, så alle har mulighed for at komme med. Undervejs lader vi kurven gå rundt. Vore venner fra flygtningecentret er allerede indbudt. Det bliver en ganske særlig valfart i år, da biskoppen vil indvie bispedømmet til Marias allerhelligste hjerte. Der vil hænge en tilmeldingsliste i våbenhuset. Hvis man vil være sikker på en plads, så skriv jer hurtigt på. Der er ingen messe i kirken.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

Messetider:

Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10. **Hverdagsmesser:** mandag kl. 17, øvrige dage kl. 19 el. efter aftale.

Fasteaktionen 1994:

Slutresultatet af fasteaktionen 1994 blev kr. 3.533,25. Hjertelig tak til alle, som har bidraget.

Kirkekaffe:

Efter højmassen søndag d. 1. er alle indbudt til kirkekaffe i Kolbehuset. Der gøres opmærksom på, at tilmeldingslisten til valfarten til Åsebakken ligger fremme. Der sælges lodsedler til fordel for valfarten til Åsebakken.

Afstemning pr. brev:

Det bringes i erindring, at brevstemmer skal være den lokale valgstyrelse i hænde senest fredag d. 6. maj. Vælgere, der ønsker at stemme pr. brev, bedes henvende sig til valgstyrelsen.

Valgdagen:

Lørdag d. 7.: Valglokalet er åbent fra kl. 16-18. **Søndag d. 8.:** Valglokalet er åbent fra kl. 9-12. Traditionen tro finder i dag - Mors dag - valfartslotteriets lodtrækning sted.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hell. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. Ingen gudstjeneste i Nakskov. Der afgår bus til Åsebakken kl. 8 fra kirken. De, som ikke deltager i valfarten henvises til søndagsmessen om lørdagen kl. 17.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Messetider:

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.

Søndag d. 1.: Familiégudstjeneste kl. 10. Efterfølgende kirkekaffe i Fredensgade.

Søndag d. 8.: Valgsøndag. Valglokalet er åbent fra kl. 9.30-12.30. Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Festlig messe kl. 10 med børnenes første hell. kommunion. Herefter er der ved fint vejr et hyggeligt kom sammen i haven. Alle menighedsmedlemmer er hermed inviteret.

Lørdag d. 14.: Polsk messe kl. 16.

Tirsdag d. 17.: Børne- og ungdomsaften fra kl. 18.30-20.30 med fest i haven. Træf med unge fra Hamborg.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Sangmesse kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. Afgang fra Nykøbing kl. 8. Tilmelding nødvendigt. Kan ske på en liste bag i kirken eller ved henvendelse til præstegården. Der er ingen messe i vor kirke.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Vølk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Messetider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Søndag d. 1.: Dåb under højmassen. Kirkekaffe efter højmassen i menighedssalen. (Det er også festen for den hellige Josef, arbejderen).

Tirsdag d. 3.: Skriftemål for 1. kommunikanterne, som ikke går i Vor Frue Skole fra kl. 14.50. Majandagten bortfalder.

Onsdag d. 4.: Ministranterne fra de små klasser øver i kirken fra kl. 8 til 8.45.

Torsdag d. 5.: Førstekommunikanterne, der går i Vor Frue Skole, går til skrifte fra kl. 12.05.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. De store elever forbereder skolemessen fra kl. 8 - 8.45. Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 - 19. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd i præstegårdens entré mellem kl. 9.30 - 10 og mellem kl. 11 (lige efter højmassen)-11.30.

Mandag d. 9.: Viceprovinsens visitats begynder. Foretages af 2 patres fra Generalrådet i Rom.

Tirsdag d. 10.: 1. kommunikanterne og ministranterne øver i kirken kl. 14.45. Konfirmandundervisningen bortfalder.

Onsdag d. 11.: De små elever forbereder skolemessen fra kl. 8 - 8.45.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Første hell. kommunion under højmassen kl. 10. Efter højmassen reception i menighedssalen. 1. kommunikanterne og deres forældre lykønskes!

Lørdag d. 14.: Messebryllup kl. 15.

Søndag d. 15.: Polsk messe kl. 11.30.

Mandag d. 16.: Biskop Hans Martensen blev bispeviet for 29 år siden. Til lykke!

Onsdag d. 18.: Den hell. Eriks fest. Skolemese for de små elever kl. 8.

Fredag d. 20.: Skolemese for de store elever kl. 8.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 8 på Maria Elisabeth Hjemmet og højmesse i kirken kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. Tilmelding til bussen senest den 15.5. Man er tilmeldt ved at have betalt for rejsen. Er der ikke deltagere nok, skal man selv sørge for transporten. NB. Der er en hellig messe kl. 8 på Maria Elisabeth Hjemmet.

Majandagter:

I kirken tirsdag d. 10., 17. og 24. kl. 19. På Maria Elisabeth Hjemmet torsdag d. 5., 19. og 26. kl. 19.

Personalia:

Dødsfald: Den 5.4. Mieczyslaw Struski 80 år. R.I.P.

90 år d. 3.4.: Katharine Zmuda. Til lykke!
65 år d. 7.3.: Petricia Birgitte Christiansen. 15.3.: Ruth Agnete Andersen. 29.3.: Konstantia Jensen. 23.4.: Romano Pescatori. 26.4.: Gart Larsen. Jubilarerne ønskes hjertelig til lykke!

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4.
Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Messetider:

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 8.: Højmesse kl. 10. Menighedskaffe efter messen.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10 med børnenes første kommunion.

Lørdag d. 28.: Messe kl. 16.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Ingen messe p.g.a. valfarten til Åsebakken.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messetider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag den 7.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15 - 17.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Der kan afgives stemme både før højmassen (fra kl. 9.30) og efter messen indtil kl. 12.30. Efter højmassen er der også kirkekaffe. Messekollekten denne dag går til vore katolske medier.
Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hell. Treenigheds fest. Bispedømmets årlige valfart til Vor Frue af Åsebakken. Dagens program findes her i bladet.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 1.: Messen fejres med pater Grégoire kl. 10.

Lørdag d. 7.: Messen fejres med sognepræsten kl. 16. Valg til menighedsråd og pastoralråd. Se nærmere i »katolsk orientering« og på opslag i våbenhuset.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messen fejres med prælat Ib Andersen kl. 10.

Søndag d. 15.: Messen fejres med pater Grégoire kl. 10.

Lørdag d. 21.: Pinsedagsmessen fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. Se nærmere i »katolsk orientering« og i våbenhuset. Dog messe i vores kirke med pater Grégoire kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse
Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen
Tlf. 53 52 06 45

Faste messetider:

Om søndagen: Kl. 10: højmesse, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslukalerne.

Om hverdagen normalt således: Mandag kl. 17,15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11,15, fredag kl. 19,15, lørdag ingen.

I maj måned holdes Majandagter til jomfru Marias ære: tirsdagene den 3., 17. og 31. maj kl. 19,30.

Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18: vesper, lø. dog kl. 12,15, sø. kl. 18,45.

Lørdag d. 30. april: Kl. 13,30: bryllupsgudstjeneste. Peter Heinrich Hansen og Anne Hansen (Korsør) meddeler hinanden ægteskabets sakramente.

Søndag d. 1. maj: 5. påskesøndag. I forbindelse med højmassen kl. 10 præsenteres kandidaterne til menighedsråd og pastoralråd.

Mandag d. 2.: Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. Foruden messen kl. 17,15 er der en times tilbedelse foran det udstillede sakramente fra kl. 18 - kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Tirsdag d. 3.: Kl. 19,30: Majandagt med sakramental velsignelse.

Lørdag d. 7.: Mindedag for den salige montfortsøster Marie-Louise Trichet. Ingen messe. Sognepræsten læser messen hos Visdomsdøtrene på Frederiksberg.

Søndag d. 8.: 6. påskesøndag. I forlængelse af højmassen kl. 10 afholdes i kirkens våbenhus valg af nyt menighedsråd og pastoralråd. Som passende indgangssalme dén søndag synger vi Lovsang nr. 501, hvori omkvædet lyder: »Gud give os lykke og gode råd!«

Torsdag d. 12.: Kristi Himmelfarts dag. Kl. 10: festmesse.

Lørdag d. 14.: Rengøring i og omkring kirke, menighedshus og have fra kl. 10,30 - 12,30. Kom og hjælp til. Alt skal være fint og i orden til morgendagens store fest.

Søndag d. 15.: Højtideligholdelse af festen for jomfru Maria, Guds Nædes Moder og Midlerinde, titularfest for Vor Frue Kirke og menighed i Slagelse (egentlig 8. maj) og fejring af vor kirkes indvielsesdag (egentlig 16. maj).

Kl. 10: festmesse med fornyelse af menighedens indvielse til jomfru Maria, Te Deum og sakramental velsignelse.

Efter gudstjenesten fester vi videre, idet vi holder vor traditionelle, fælles menighedsfrokost efter det nu kendte mønster: Hver (familie) medbringer så mange stykker smørrebrød, som man

11 Midtsjælland

mener selv at kunne spise, plus et eller to ekstra stykker til vore meget velkomne gæster, som vi venter fra de andre menigheder. Al smørrebrødet arrangeres festligt på fade. Der sælges øl og vand, og menighedsrådet sørger for, sammen med Montfort-kommunitet, at der til indledning er en sild og en snaps og siden hen en afrundende, god kop kaffe. Vel mødt!!

Tirsdag d. 17.: Kl. 19,30: majandagt med sakramental velsignelse.

Lørdag d. 21.: Pinselørdag. Kl. 12,15: pinsevigilie med sakramental velsignelse (i Maria-sideskibet).

Søndag d. 22.: 8. påskesøndag: Pinsedag, Helligåndens fest.

Kl. 10: højtidelig pinsemesse.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag, påsketiden afsluttes. Kl. 10: pinsemesse, fejret delvis på latin.

Søndag d. 29.: Festen for den hellige Treenighed (Trinitatis). Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken.

Åsebakkevalfarten indledes i Vor Frue Kirke med en kort andagt kl. 9. Umiddelbart efter andagten afgår bussen. På Åsebakken er der bispe-messe. Slut ligesom i fjor helhjertet op om denne valfart. Hjemkomst henimod kl. 18.

NB!: Der er på valfarts-søndagen ingen messe i Slagelse kl. 10, men først om aftenen kl. 19,15.

Tirsdag d. 31.: Festen for jomfru Marias besøg hos Elisabeth. Kl. 11,15: messe i Maria-sideskibet. Kl. 19,30: festlig, afsluttende majandagt med sakramental velsignelse.

Personalia:

Dåbens sakramente er den 6. marts meddelt til Danny og Yolanda Mogensens nyfødte datter Monika og den 4. april til Kazia og Mogens Larsens nyfødte søn Thomas, begge Slagelse. Bekræftet deres kristne, katolske tro har hvide-søndag d. 10. april Sabrina Guastella og Martin Larsen, begge Slagelse. Allesammen: Til Lykke!!

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.
Menighedssøster: Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Messetider:

Søndagsmesse: Kl. 15, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.
NB: søndagene d. 29. maj (Åsebakkevalfart) og 5. juni (Kristi Legemsfest) er der ingen messe i Kalundborg, til gengæld er der aftenmesse torsdag d. 2. juni kl. 19,15.

Søndag d. 1.: 5. påskesøndag. I forbindelse med søndagsmessen kl. 15 meddeles dåbens sakramente til Dorota og Jamshid Palasz nyfødte. (Kalundborg).

Lørdag d. 7.: Mindedag for den salige montfortsøster Marie-Louise Trichet.

Søndag d. 8.: 6. påskesøndag. Idag er der i forlængelse af messen kl. 15 valg af nyt menighedsråd og pastoralråd.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfarts dag. Kl. 15: festmesse.

Søndag d. 15.: Idag fejres i modernemigheden i Slagelse titularfest (festen for Maria, al nådes midlerinde) og kirkevielsesfest med festmesse kl. 10 og efterfølgende fælles frokost. Kalundborg menighed indbydes på det hjerteligste. Søndagsmessen kl. 15 i Kalundborg (7. påskesøndag) fejres delvis på latin.

Søndag d. 22.: 8. påskesøndag: Pinsedag, Helligåndens fest. Kl. 15: festmesse.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Med pinsefesten afsluttes påsketiden.

Søndag d. 29.: Festen for den hellige Treenighed (Trinitatis). Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken. Der er idag og næste søndag ingen gudstjeneste i Kalundborg.

Torsdag d. 2. juni: Kristi Legems og blods fest. Kl. 19,15: messe med sakramental velsignelse.

Børneundervisning v. sr. Engeline: søndagene d. 8. og 22. maj i forbindelse med søndagsmessen.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstrene, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstrene kl. 19-20.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10 med første kommunion.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Ved messen kl. 10 vil biskop Martensen uddele Firmelsens Sakramente til årets firmander.

Torsdag d. 26.: Medjugorjeaften ved Inger Jensen i menighedssalen eller i præsteboligen. Husk rosenkransen!

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Reciteret søndagsmesse. Ingen messe kl. 10 p.g.a. valfarten til Åsebakken.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.CONV., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr.).
P. Martin Braun, S.M.M., tlf. 42 35 09 97.
Gråbrødretuset, tlf. 42 36 77 56.

Messetider:

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser:

Tirsdag - fredag kl. 17.

Torsdag d. 5.: Klara-aften. Vi samles kl. 19.30 ved Klara-klosteret i Byparken.

Lørdag d. 7.: Valg til menigheds- og pastoralråd kl. 17.30 - 18.30.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd kl. 11 - 13. Alle opfordres til at stemme til disse vigtige valg.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 10 med første kommunion. Ingen messe kl. 17.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Pinsemesse kl. 10.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hell. Treenigheds fest. Ingen Messe! Valfart til Åsebakken. Nærmere ved opslag og i »katolsk orientering« for maj måned.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

Søndag d. 29.: Ingen messe.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Messetider:

Søndagsmesse: Om lørdagen kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

Lørdag d. 30. april: 5. påskesøndag. Idag fejres dele af søndagsmessen kl. 15,30 på latin.

Torsdag d. 5. maj: Aftenen før månedens 1. fredag er der i anledning af maj måned kl. 19,15 majandagt med sakramental velsignelse.

Lørdag d. 7.: 6. påskesøndag. (- og mindededag for den salige montfortsøster Marie-Louise Trichet). I forbindelse med søndagsmessen kl.

15,30 afholdes der valg af nyt menighedsråd og pastoralråd.

Torsdag d. 12.: Kristi Himmelfartsdag. Ingen gudstjeneste i Holbæk. Se lørdag d. 14.

Lørdag d. 14.: 7. påskesøndag, Holbæk menigheds højtideligholdelse af Kristi himmelfart. Kl. 15,30: festmesse. Kirkerengøring fra kl. 13,30.

Søndag d. 15.: Titularfest og kirkevielsesfest i Slagelse. Festen for jomfru Maria, al nådes midlerinde. Holbæk menighed indbydes på det hjerteligste til at være med ved festmessen i Vor Frue Kirke kl. 10 og den efterfølgende fælles menighedsfrokost i menighedslokalerne.

Lørdag d. 21.: 8. påskesøndag: Den hellige pinsefest, Helligåndens fest. Kl. 15,30 højtidelig pinsemesse.

Søndag d. 22. og mandag d. 23.: 1. og 2. pinsedag, er der ingen gudstjenester i Holbæk. Med pinsefesten afsluttes påsketiden.

Torsdag d. 26.: Kl. 19,15 majandagt.

Lørdag d. 28.: Festen for den hellige Treenighed (Trinitatis). Kl. 15,30 festmesse, afsluttet med kort Maria-andagt i anledning af morgendagens Åsebakkevalfart.

Søndag d. 29.: Valfartsdag til Vor Frue af Åsebakken. Valfarten indledes i Skt. Elisabeths Kirke kl. 9,30. Umiddelbart herefter kører bussen. Slut op om valfarten.

Børne- og ungdomsundervisning: lørdagene d. 7. og 21. i tilslutning til søndagsmessen.

Personalia:

Dåbens sakramente er meddelt: den 5. februar til Stasia og Jens Floks nyfødte søn Filip (Audebo) den 9. april til Barbara og Jens Poulsens nyfødte søn Philip (Grevinge) og til Vasanthamar og Arulappo Arulthas søn David (Stenlille).

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 1.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 14.30.

Onsdag d. 4.: Ældreudflugt - fælles for Helsingør og Hillerød - til Ledreborg Slot med rundvisning og messe i slotskapellet. Frokosten og kaffen indtages vi i traktørstedet Schweizerhuset, og måske når vi et lille kig i jernalderbyen inden hjemturen. Oplysninger og tilmelding hos søstrene.

Torsdag d. 5.: Messe kl. 18.

Søndag d. 8.: Messe kl. 11. Valg til menighedsråd og pastoralråd - før og efter messen. Se valgplakaten og kandidatlisten i våbenhuset.

Tirsdag d. 10.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 11.

Søndag d. 15.: Messe kl. 9. Loppemarked på Nordvanggård i Birkerød kl. 11-15.

Tirsdag d. 17.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 19.: Messe kl. 18.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 24.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 28.: Søndagsmesse kl. 16.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Ingen messe p.g.a. valfarten til Åsebakken.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 14.30.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B. Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Søndag d. 1.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 4.: Ældreudflugt - fælles for Hillerød og Helsingør - til Ledreborg Slot med rundvis-

ning og messe i Slotskapellet. Frokosten og kaffen indtages vi i traktørstedet Schweizerhuset, og måske når vi et lille kig i jernalderbyen inden vi kører hjem. Oplysninger og tilmelding hos søstrene.

Torsdag d. 5.: Messe kl. 17.

Fredag d. 6.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 8.: Messe kl. 9. Valg til menighedsråd og pastoralråd - før og efter messen. Se valgplakaten og kandidatlisten i våbenhuset.

Tirsdag d. 10.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 11.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 9.

Søndag d. 15.: Messe kl. 11. Loppemarked på Nordvanggård kl. 11-15.

Tirsdag d. 17.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 18.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 19.: Messe kl. 17.

Fredag d. 20.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 9.

Tirsdag d. 24.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 25.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 17.

Fredag d. 27.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 28.: Søndagsmesse kl. 17.30.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Ingen messe p.g.a. valfarten til Åsebakken.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 8.30.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Assisterende præst: Jacob Muiser.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messetider:

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkeltorg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 12. Aftenmesse og rosenkransandagt kl. 19.30 bortfalder.

Søndag d. 8.: Højmesse kl. 11. Umiddelbart efter messen og indtil kl. 13 er der i menighedssalen valg til menigheds- og pastoralråd.

Mandag d. 9.: Ældreklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård til majandagt og afslutning af sæsonen.

Tirsdag d. 10.: Aftenmesse kl. 19.30 med rosenkransandagt.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 11.

Søndag d. 15.: Årets store loppemarked på Nordvanggård afvikles fra kl. 11-15.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 11.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Læst messe kl. 11.

Søndag d. 29.: Den hell. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. De nordsjællandske menigheder mødes kl. 8.45 ved skovbrynet på Rudersdalsvej overfor Poppel Allé i Holte.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.
Præst: Jacob Muiser.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Mandag d. 9.: Ældreklubben slutter sæsonen med majandagt kl. 13.30.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 9.30.

Søndag d. 15.: Loppetorv fra kl. 11-15.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 9.30.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Højmesse kl. 9.30.
Lørdag d. 28.: Børne KUK kl. 10.30-13.
Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. De nordsjællandske menigheder mødes kl. 8.45 ved skovbrynet på Rudersdalsvej.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Messtider:

Søndag kl. 10.30.

Tirsdays kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Søndag d. 1.: Messe kl. 10.30 og derefter kirkekaffe.

Torsdag d. 5.: Kirkevandring. Vi starter kl. 19 i Sct. Antoni kirke og tager derefter til Brønshøj kirke. Vi slutter i Bellahøj kirke, hvor der afsluttes med kaffebord.

Fredag d. 6.: Majandagt kl. 18.40 - derefter messe.

Lørdag d. 7.: Firmelsesundervisning kl. 15.

Søndag d. 8.: Messe kl. 10.30. Menighedsrådsvalg kl. 11.30-14.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Befalet helligdag. Messe kl. 10.30.

Fredag d. 13.: Majandagt kl. 18.40 - derefter messe.

Lørdag d. 14.: Firmelse kl. 15.

Tirsdag d. 17.: Forberedende sommermarkedsmøde kl. 19.30. Alle interesserede opfordres til at deltage i mødet.

Fredag d. 20.: Majandagt kl. 18.40 - derefter messe.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messe kl. 10.30. Påsketiden slutter.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.30.

Fredag d. 27.: Majandagt kl. 18.40 - derefter messe.

Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Messe kl. 10.30. Valfart til Åsebakken. Se »katolsk orientering«.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Sr. Hildegard Doods, Primulavej 1, 2720 Vanløse.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdays: Åbent hus hos Skt. Josef Søstrene, Primulavej 1, messe kl. 19.

Lørdag d. 7.: Menighedsrådsvalg efter messen kl. 17 indtil kl. 19.

Søndag d. 8.: Menighedsrådsvalg efter messen kl. 9.30 indtil kl. 13.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messer som om søndagen.

Torsdag d. 19.: Messe kl. 19. Derefter grundkursus i teologi.

Lørdag d. 21.: Firmelse kl. 16 med biskop Hans Martensen.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Messer som om søndagen.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10. Me-

nighedsudflugt til Flakfortet. Se opslag i våbenhuset.

Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. Se opslag i våbenhuset. Den danske messe kl. 9.30 bortfalder og menigheden opfordres til at deltage i valfarten.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Utenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familie-messe 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 9. Reciteret messe kl. 11. Valg til menigheds- og pastoralråd. Kollekt for meddelelsesmidlerne.

Tirsdag d. 10.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 9 med børnenes førstekomunion. Reciteret messe kl. 11. Befalet helligdag.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Sædvanlige messtider.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 9. Ingen messe kl. 11.

Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Sædvanlige messtider. Valfart til Åsebakken, hvor der vil være pontifikalmesse kl. 11.30.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Messtider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

Fredag d. 29.4.: Store bededag. Sangmesse kl. 9. Ingen tilbedelse og messe om eftermiddagen.

Søndag d. 1.: Latinsk højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 3.: Katolsk Ældre Klub afholder udflugt til Ledreborg.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Lørdag d. 7.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 8.: Valg til menigheds- og pastoralråd. Kollekt for meddelelsesmidlerne.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8. Befalet helligdag.

Søndag d. 15.: Højmesse kl. 10 med børnenes førstekomunion.

Fredag d. 20.: Bibelkreds hos Connie Probst, Schimmelmannsvej 45, kl. 14. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Sædvanlige messtider.

Mandag d. 23.: Sangmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.

Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Reciteret messe kl. 8. Ingen messe kl. 10. Valfart til Åsebakken, hvor der vil være pontifikalmesse kl. 11.30.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00.

Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Messtider:

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Mandag d. 2.: Menighedsmøde kl. 19.30 med præsentation af kandidaterne til menighedsrådsvalg.

Tirsdag d. 3.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om »Jesu Ånd«.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. Tilbedelse af det hll. sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Lørdag d. 7.: Religionsundervisning for sognets børn og unge kl. 11.15-15.30.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 11.30 med kirkekaffe bagefter og valg til menigheds- og pastoralråd. Valglokalet = menighedssalen er åbent lørdag kl. 17.30-19.30 og søndag kl. 9.30-13.30 og 19.30-21.30. Ungarsk messe kl. 16. Derefter sammenkomst i menighedssalen.

Tirsdag d. 10.: Kirkekoncert kl. 20 med koret »Musica Viva«. Hele programmet er en hyldelse til jomfru Maria med værker af bl.a. Hans Leo Hassler, Franz Liszt, Max Reger, Johannes Brahms, P.E. Lange-Müller.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Søndagsmesseorden.

Tirsdag d. 17.: Skovtur med de ældre kl. 11-18. Tilmelding til P. Keller.

Lørdag d. 21.: Kongregationsmesse kl. 10. Alle er velkomne.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Søndagsmesseorden.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.

Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken. I vor kirke messer med danske salmer kl. 10 og kl. 11.30. Stille messe kl. 20.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Gl. Kongevej 49, 2.tv., 1610 København V. Tlf. 33 25 17 16. Træffes efter aftale.

Messtider:

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 11, hvorunder der er førstekomunion for en gruppe ældre kommunikanter. Samme dag valg til menigheds- og pastoralråd.

Tirsdag d. 10.: Katolsk Ældreklub kl. 14.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 11.

Søndag d. 15.: Højmesse kl. 11, hvorunder biskoppen meddeler firmelsen.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 11.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Højmesse kl. 11.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Messtider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Torsdag kl. 19.

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Hver torsdag i maj: Mariaandagt kl. 18.30. Messe kl. 19.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Fredag d. 6.: Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 17.

Lørdag d. 7.: Højmesse kl. 17 med firmelse. Biskop Hans L. Martensen meddeler under messen firmelsens sakramente til 6 unge fra vores sogn. Efter messen reception i menighedssalen.

Søndag d. 8.: Højmesse kl. 10. Ingen kirkekaffe. Valg til menigheds- og pastoralråd.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 10. Førstekommunion for nogle af vore børn.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hll. Treenigheds fest. Højmesse kl. 10. Valfart til Åsebakken.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, 1.tv., 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontortid tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.

Vicevært Tom A. Sørensen. Tlf. 31 39 05 58.

Messtider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste: Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag kl. 17: Engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 10.

Fredag d. 6.: Messe kl. 17. Derefter tilbedelse og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 7.: Sidste undervisningsdag for firmanderne kl. 15-17.45. (Prøve - forældre og fadder kommer med).

Søndag d. 8.: Firmelsesmesse kl. 10 v/ biskop Hans L. Martensen.

Valg til nyt menigheds- og pastoralråd. Kollekt for meddelelsesmidler.

Orientering fra sognene: Maj 1994

Tirsdag d. 10.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11.
Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Festmesse kl. 10. Påbudt helligdag.
Lørdag d. 21.: Pinsevigilie. Aftenmesse kl. 17.
Søndag d. 22.: Pinsedag. Festmesse kl. 10. Kirkens fødselsdag. Kom, Helligånd.
Påsketiden afsluttes.
Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 11.
Tirsdag d. 24.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11.
Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Ingen messe kl. 10 p.g.a. valfart til Åsebakken.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag d. 1.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang. Festlig majandagt kl. 19.

Onsdag d. 4.: Skovtur starter fra kirken kl. 9.30. Alle er velkomne.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 7.: Aftenmesse og majandagt kl. 17. Valget til menighedsrådet starter.

Søndag d. 8.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10. Husk at stemme.

Onsdag d. 11.: Majandagt kl. 19.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 14.: Aftenmesse og majandagt kl. 17.
Søndag d. 15.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

Onsdag d. 18.: Majandagt kl. 19.

Lørdag d. 21.: Aftenmesse og majandagt kl. 17.
Søndag d. 22.: Pinsedag. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10, hvorunder biskop Hans L. Martensen meddeler firmelensens sakramente.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Reciteret messe kl. 8. Reciteret messe kl. 10.

Onsdag d. 25.: Majandagt kl. 19.

Lørdag d. 28.: Aftenmesse og majandagt kl. 17.
Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10. Valfart til Åsebakken, messe kl. 11.30.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.
Andenpræst: p. Kazimierz Przybyłowicz, C.Ss.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messtider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.
Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.
Hverdage: Messe kl. 8.
Torsdage: Messe kl. 19 med novene.
1. fredag: Jesu Hjerter messe kl. 19.

NB.: Hver torsdag i maj måned er der Majandagt kl. 19.

Tirsdag d. 3.: Kirkekoncert kl. 20. Koret »Musica Viva« har »Maria musik« på programmet. Dirigent: Silvia Berg. Gratis adgang. Der sælges programmer ved indgangen.

Onsdag d. 4.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Bankospil.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter messe kl. 19 med tilbedelse af Alterets sakramente.

Lørdag d. 7.: Valg til menigheds- og pastoratråd kl. 17 - 18.30 i den store sal. (For dem, der ikke kan stemme søndag).

Søndag d. 8.: Børnenes første hellige kommunion kl. 10 og derefter reception i den store sal. Valg til menigheds- og pastoratråd kl. 9 - 13.30 i den store sal.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Messe kl. 8.30 og 10. NB. Ingen Majandagt.

Onsdag d. 18.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Gæst: Pastor Stephen Holm.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Latinsk højmesse kl. 10.

Mandag d. 23.: 2. pinsedag. Messe kl. 10.

Søndag d. 29.: Den hl. Treenigheds fest. Valfart til Åsebakken.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48 / 33 11 60 80.

Messtider:

Lørdag: Højmesse kl. 17.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 9.

Tirsdag d. 10.: Sidste møde med damerne i denne sæson kl. 14 i Åkirkeby.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Se Åkirkeby.

Lørdag d. 21.: Pinsevigilie kl. 17.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Se Åkirkeby.

Mandag d. 23.: Højmesse kl. 11.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10, undt. 1. maj.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 11.

Lørdag d. 7.: Religion kl. 10.

Tirsdag d. 10.: Sidste møde med damerne i denne sæson kl. 14 i Åkirkeby.

Torsdag d. 12.: Kristi himmelfart. Højmesse kl. 11.

Søndag d. 22.: Pinsedag. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 23.: Se Rønne.

19 Grønland

Krist Konge Kirke

Nuuk/Godthåb
Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.
Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.
Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
Lørdage: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.
Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
Eucharistic Celebrations in English: Saturday: Skt. A at 5 p.m.
Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.
Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.Ss.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Francaise

Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4 A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vand-

tårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.Ss.R.

Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.

Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).

Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskappellet). Stenosgade 4 A.

Liturgisk kalender maj 1994

1. hvid. 5. SØNDAG I PÅSKEN. (I Ps). Gl. Cr. Páskepf. 1.L.: Ap.G. 9,26-31; Sl. 22,26b-27.28+30.31-32. (Omk.: Herre, jeg vil syngede din pris i en stor forsamling. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Joh. 3,18-24. Ev.: Joh. 15,1-8. Josef, arbejderen, fejres ikke.

2. hvid. Mandag i 5. uge i påsken. (I Ps). Athanasius, biskop og kirkelærer, (373)(m). Páskepf. L.: Ap.G. 14,5-18. Ev.: Joh. 14,21-26. (Evangelium ad libitum (Athanasius): Matt. 10,22-25a.)

3. rød. Tirsdag. FILIP OG JACOB, apostle (f). (I Ps). Gl. Ap.pf. L.: 1.Kor. 15,1-8; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende. Eller: Halleluja!) Ev.: Joh. 14,6-14.

4. hvid. Onsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 15,1-6. Ev.: Joh. 15,1-8.

5. hvid. Torsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 15,7-21. Ev.: Joh. 15,9-11.

6. hvid. Fredag i 5. uge i påsken. (I Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 15,22-31. Ev.: Joh. 15,12-17.

7. hvid. Lørdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 16,1-10. Ev.: Joh. 15,18-21.

8. hvid. 6. SØNDAG I PÅSKEN. (II Ps). Gl. Cr. Páskepf. 1.L.: Ap.G. 10,25-26.34-35.44-48; Sl. 98,1.2-3ab.3c-4. (Omk.: Herren har åbenbaret sin frelse for folkenes øjne. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Joh. 4,7-10. Ev.: Joh. 15,9-17.
Kollekt for meddelelsesmidlerne.

9. hvid. Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 16,11-15. Ev.: Joh. 15,26 16,4a.

10. hvid. Tirsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 16,22-34. Ev.: Joh. 16,5-11.

11. hvid. Onsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 17,15.22 18,1. Ev.: Joh. 16,12-15.

12. hvid. Torsdag KRISTI HIMMELFART (h). Gl.Cr.Hf.pf. Páskepf. står fremme til og med pinsedag. 1.L.: Ap.G. 1,1-11; Sl. 47,2-3.6-7.8-9. (Omk.: Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang. Eller: Halleluja!) 2.L.: Ef. 1,17-23 eller Ef. 4,1-13 eller 4,1-7.11-13. Ev.: Mark. 16,15-20. Nereus og Achilleus, martyrer, (1.årh.), og Pancratius, martyrer, (304), fejres ikke.

13. hvid. Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 18,9-18. Ev.: Joh. 16,20-23a.

14. rød. Lørdag. MATTIAS, apostel (f). (II Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ap.G. 1,15-17.20-26; Sl. 113,1-2.3-4.5-6.7-8. (Omk.: Herren sætter ham mellem sit folks fyrster. Eller: Halleluja!) Ev.: Joh. 15,9-17.

15. hvid. 7. SØNDAG I PÅSKEN. (III Ps). Gl. Cr. Hf. pf. 1.L.: Ap.G. 1,15-17.20a.20c-26; Sl. 103,1-2.11-12.19-20ab. (Omk.: Herren har rejst sin trone i Himlen. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Joh. 4,11-16. Ev.: Joh. 17,11b-19.

16. hvid. Mandag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 19,1-8. Ev.: Joh. 16,29-33. 29-års dagen for biskop Hans L. Martensens bispevielse. Mindes i Menighedens Forbønner.

17. hvid. Tirsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 20,17-27. Ev.: Joh.

17,1-11a.

18. rød. Onsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Erik, martyr, (1160)(m). Páskepf. L.: Ap.G. 20,28-38. Ev.: Joh. 17,11b-19.

19. hvid. Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Eller rød. Johannes I, pave og martyr, (526). Páskepf. L.: Ap.G. 22,30; 23,6-11. Ev.: Joh. 17,20-26.

20. hvid. Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps). Eller hvid. Bernardin af Siena, præst, (1444). Páskepf. L.: Ap.G. 25,13-21. Ev.: Joh. 21,15-19. (Læsning ad libitum (Bernardin af Siena): Ap.G. 4, 8-12.)

21. hvid. Lørdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páskepf. L.: Ap.G. 28,16-20.30-31. Ev.: Joh. 21,20-25. Aften: rød. PINSEVIGILIE (h). Gl. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Halleluja! Halleluja! 1.L.: 1.Mos. 11,1-9 eller 2.Mos. 19,1a.3-8a.16-20b eller Ez. 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Sl. 104,1-2a.24+35c.27-28.29bc-30. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. Eller: Halleluja!) 2.L.: Rom. 8,22-27. Ev.: Joh. 7,37-39.

22. rød. PINSEDAG. (h). Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Halleluja! Halleluja! 1.L.: Ap.G. 2,1-11; Sl. 104,1ab-24c.29bc-30.31+34. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. Eller: Halleluja!) 2.L.: 1.Kor. 12,3b-7.12-13. Ev.: Joh. 20,19-23. Eller: 2.L.: Gal. 5,16-25. Ev.: Joh. 15,26-27; 16,12-15. Hermed afsluttes påsketiden.

Det almindelige kirkeår

23. grøn. Mandag i 8. alm. uge. (IV Ps). L.: 1.Pet. 1,3-9. Ev.: Mark. 10,17-27.

24. grøn. Tirsdag i 8. alm. uge. (IV Ps). L.: 1.Pet. 1,10-16. Ev.: Mark. 10,28-31.

25. grøn. Onsdag i 8. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer (735). Eller hvid. Gregor VII, pave, (1085). Eller hvid. Maria Magdalene af Pazzi, jomfru, (1607). L.: 1.Pet. 1,18-25. Ev.: Mark. 10,32-45.

26. hvid. Torsdag i 8. alm. uge. (IV Ps). Filip Neri, præst, (1595)(m). L.: 1.Pet. 2,2-5.9-12. Ev.: Mark. 10,46-52.

27. grøn. Fredag i 8. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Augustin af Canterbury, biskop, (605). L.: 1.Pet. 4,7-13. Ev.: Mark. 11,11-26.

28. grøn. Lørdag i 8. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Jud. 17.20b-25. Ev.: Mark. 11,27-33.

29. hvid. Søndag. DEN HELLIGE TREENIGHEDS FEST (h). Gl. Cr. Særpf. 1.L.: 5.Mos. 4,32-34.39-40; Sl. 33,4-5.6+9.18-19.20+22. (Omk.: Saligt det folk, Herren valgte til arvelod!) 2.L.: Rom. 8,14-17. Ev.: Matt. 28,16-20. Valfart til Åsebakken.

30. grøn. Mandag i 9. alm. uge. (I Ps). L.: 2.Pet. 1,2-7. Ev.: Mark. 12,1-12.

31. hvid. Tirsdag. JOMFRU MARIAS BESØGELSE (f). (I Ps). Gl. Jomfru Marias pf. L.: Zef. 3,14-18 eller Rom 12,9-16a; Sl.: Es. 12,2-3.4bcd. 5-6. (Omk.: Stor i din midte er Israels Hellige!) Ev.: Luk. 1,39-56.

Havedag på Magleås den 7. maj

Lørdag d. 7. maj er der igen havedag på Magleås. Hvis du er en af de mange, der tidligere har nydt en dejlig lørdag i parken på Magleås med at fælde træer, rydde kvas, stege pølser eller slikke sol, så ved du, at tilbudet er der igen.

Har du ikke tidligere været på havedag på Magleås, så burde du unde dig selv en god oplevelse lørdag d. 7. maj. Du får mulighed for sammen med andre - venner og bekendte - at få en god naturoplevelse, lidt motion og række en hjælpende hånd til din kirke.

På havedagen er der plads til alle - lige fra dem, der virkelig vil have rørt sig og have sved på panden, til dem, der bare vil kigge forbi i løbet af dagen og drikke kaffe med bekendte. Du kan også tage dine børn med. Der er ingen aldersbegrænsning, hverken op eller ned. Dine børn kan du give en god dag, hvor de kan lege, klatre og stege pølser over bål.

Parken på Magleås er et stykke smuk natur, som mange katolikker nyder godt af, når de er til møder,

kursus, valfart og meget andet. Men den skal selvfølgelig passes for at blive ved med at være smuk at gå i. I flere år har der derfor været afholdt to havedage om året, hvor alle har haft mulighed for at hjælpe lidt med at holde parken. Der er træer, der skal fældes. Krat og opvækst, der skal skæres ned. Kvas, der skal samles og brændes. Brænde, der

Alle kan deltage i havedagen på Magleås.

skal samles og stables og meget andet.

Ved at komme på havedagene kan du hjælpe din kirke lidt. Næste gang du kommer på Magleås vil du så ikke bare have glæde af, at parken ser pæn ud. Du vil kende den lidt bedre og få mere glæde af at se, hvordan den udvikler sig.

De mange, der jævnligt kommer på havedagene, kommer ikke, fordi de mener, det er en pligt at hjælpe, men fordi de finder et godt samvær, hvor der er plads til alle. Så kunne du også tænke dig at opleve en god dag, så er vi på Magleås den 7. maj kl. 9-16.

Jørgen Baadsgaard-Jensen

Niels Steensen valfart til Schwerin

i dagene 24.-26. juni 1994

For fjerde gang tager katolikker fra Danmark på valfart til de steder, hvor Niels Steensen virkede i sine sidste leveår og til den by, hvor han døde i 1686.

I år vil rejsen koncentrere sig omkring den smukke residensby Schwerin. Det vil nok blive valfartens højdepunkt, at vi som de første katolikker vil få mulighed for at fejre messen i den kirke på slottet, hvor der - efter at Niels Steensen fejrede sin sidste messe inden han døde - ikke har været adgang for katolsk gudstjeneste i de mellemliggende

godt 300 år.

Søndag den 26. juni vil vi fejre højmesse sammen med den stedlige Sct. Anna menighed. Her vil vor egen organist fra Sct. Ansgar sammen med vore sangere sørge for den musikalske udformning.

Pater Knud Aage Nielsen, S.J. og pastor D. Timmermann vil være de geistlige ledsagere på valfarten. I lighed med de sidste par år bliver det en busrejse. Dog vil vi denne gang overnatte i Schwerin. Der bliver mulighed for at overnatte i menighedshuset på luftmadras og sovepose, fortrinsvis

til unge. Desuden er der forskellige hoteltilbud samt mulighed for at bo hos værtsfamilier i menigheden. På denne måde bliver det muligt at holde udgifterne på et plan, så alle, der måtte ønske det, også får mulighed for at komme med.

For yderligere informationer og tilmelding bedes man snarest henvende sig til Sct. Ansgars menigheds-kontor, sr. Gabrielle, Bredgade 64, 1260 København K. Tlf. 33 13 37 62.

Dietrich Timmermann

Tidsskrifter

Katolsk Dialog

Katolsk Dialog nr. 2/94 har et meget alsidigt indhold. Gisela Heitz skriver om »Den katolske kirkes katekismus«, der udsendtes i 1992. Hun beskriver den som et mammutværk, en montage af citater og parafraaser over citater, fra skriften, kirkefædrene, lærereembetet og den kirkelige lovgivning. Sammensætningen er uden nævneværdig forbindende tekst, og læseren stilles over for en uhistorisk og ukritisk fremstilling af kirkens tro, hvor væsentligt og uvæsentligt uhjælpeligt sammenblendes, og hvor Det andet Vatikankoncil's økumeniske åbning synes glemte.

Eva Nordentoft skriver om »tråde i kvinders væv, et aspekt i den teologiske økologidebat«, og hun bringer citater fra adskillige kvindelige teologer, forfattere og digtere til belysning af kvinders særlige omsorg for naturen, omsorg for det skabte, i modsætning til den nokså mandlige »øko-fascisme«.

Fra Max Reiter bringes nogle indvendinger mod NT-skrifternes dateringer i en artikel om »Peter og Peterstjenesten« i nr. 6/93. Artiklens opfattelse byggede i høj grad på bestemte dateringer, og Ove Leerbeck forsøger at give et svar på Max Reiters indven-

dinger.

Og så har Anette Schiøler oversat en pragtfuld samtale mellem Abraham og Sarah og Gud i forbindelse med Isaks ofring. »Abraham, du er et tyk-pandet fjols«, siger Sarah. Det er helt igennem vidunderligt, og bør læses og nydes i sin helhed. Forfatteren hedder Marian McNaughton.

Derefter bringes 3 bog-anmeldelser af Martin Chase, af Anne Forsberg og af L.O.D., og heftet afrundes på passende måde med Hanne Toldbergs overvejelser over fortællingen om »Babelstårnet«.

Ove Leerbeck

Mediedag i Maribo

Den 5. marts havde Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund for Lolland-Falster arrangeret en tema-dag i Maribo med deltagelse af interesserede fra menighederne i Næstved, Vordingborg, Nykøbing F, Nakskov og Maribo. Dagen havde overskriften »Hvad er kirkens holdning til medierne, især radio og TV?«

Klaus Møller-Jørgensen.

Oplægsholder var mediekonsulent Klaus Møller-Jørgensen, som lagde ud med postulatet »Medierne arrangerer virkeligheden«. Det underbyggedes af klip fra bandede TV-optagelser i forskellige genrer: interview-, fakta- og debatudsendelser.

At få kendskab til at virkeligheden ser anderledes ud bag det billede, som præsenteres for os på TV, kan være provokerende. For at kunne få øje på, at vi for os har en iscenesat virkelighed, kræves der gode øjne, en skarp hørelse og en grundholdning, der er »parat til at turde se bag om tingene«. Man skal kunne klare den skuffelse og frustration, der måtte melde sig, når man

bliver klar over, at man bliver manipuleret med og ikke kan gennemskue, hvad der foregår i »kulisserne«.

Måden at lave TV/radio på handler om etik, og det må være en sag for Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund og for »storebror« Kristelig Lytter- og Fjernseforening samt for bispedømmets kommende mediekommission. Det er et anliggende, hvor jeg kan se fordele ved at samle i stedet for at sprede.

Når danskerne engang er færdige med at debattere politikernes etik, vil tiden være inde til, at kristne foreninger og organisationer starter debatten om presse/medie-etik med henblik på sober information og nyhedsformidling under tilbørligt hensyn til kunstnerisk frihed og ytringsfrihed. Forhåbentlig varer det ikke for længe.

Spørgsmålet om etik, samt spørgsmål om distribution af religiøse og kirkelige udsendelser, hvilke veje vi fremover skal gå (via lokalradioer eller DR), om vi skal satse på kvantitet eller i stedet tilbyde kvalitet i religiøse/kirkelige udsendelser, er spørgsmål, der egner sig vældig godt til at debattere på tema-dage og i studiekredsform for alle aldersklasser.

Det er af vital betydning, at vi tager fat om disse problemstillinger, hvis vi vil have lov til at stå fast på en anden virkelighed end den, medierne skaber, nemlig den virkelighed Jesus Kristus har vist os ved sit ord og sit liv.

Marianne Meyer
Forkortet af red.

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Katolsk Radio og Fjernsyns-klub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling tirsdag den 31. maj 1994 kl. 19.30 i Sct. Ansgars kirkes menighedssal, Bredgade 69, 1260 København K. Dagsorden ifølge vedtægterne. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden, Gerda Sørensen, Røddager All 38 B, 1., 2610 Rødovre, i hænde senest torsdag den 24. maj 1994. Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1995, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Gerda Sørensen, formand

HUSK valgene 8. maj

ÅRETS LOPPEMARKED

15. maj 1994 fra kl. 11.00 til 15.00
på Nordvanggård, Blstrup Byvej 4, Birkerød

Ting og sager søges til loppemarkedet

Brugt tøj, isenkram, kunst, el-artikler, bøger (også udenlandske), møbler - kort sagt alt hvad der er omsætteligt og har en vis værdi.
(Dog ikke hårde hvidevarer).

Vedrørende allevering - ring venligst

47 92 36 40

Kan også afhentes

Tag familien med, kom og oplev
markedstømningen, se en masse sjove ting og

GØR ET GODT KØB!!!

Bønsdag

-Thi, hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, der er jeg iblandt dem. Matt. 18,20.

Bønsdag på Assumptionsstøstrenes Kloster -Den gamle smedje-, Bygaden 53, 2630 Høje Tåstrup, lørdag den 14.5.94 kl. 10.00 - 18.00.

Tema: Fællesskab.

Program: Oplæg ved pastor Benny Blumensaat. Oplæg ved Stuart, Sion kommunitet - et evangeliserende fællesskab, England. Samtaler. Sakramental tilbedelse. Messe.

Pris: Der betales alt efter evne for frokost og evt. for aftensmad.

Yderligere oplysninger:

Ruth og Klaus Aarup, tlf. 86 99 35 40.

Tilmelding: Senest 7.5.94 til Ruth og Klaus Aarup, Smedestien 18, Løgten, 8541 Skødstrup. Ved tilmelding bedes oplyst, om man ønsker aftensmad.

Kirkekoncert med kammerkoret Musica Viva

Marias pris Mariasange fra renæssance til romantik.

Musik af Hassler, Reger, Brahms m.fl.

Tirsdag d. 3.5. kl. 20 i Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S.

Torsdag d. 10.5. kl. 20 i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Magleås-arrangementer

Lø. d. 7.5.94 kl. 9.00:

Havedag v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

To. d. 23.6.94 kl. 17.00:

Midsommertræf Båltale ved p. Hans Christoffersen O.F.M.

Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94:

Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:

Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:

Havedag v/Hanne Brixtofte Petersen, Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94

Hildegaard af Bingen v/Kirsten Kjærulff

S-tog til Birkerød station.

Bus 328 til Høsterkøb.

Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Det sker på Magleås

Sø. d. 1. - to. d. 5.5.: Københavns Universitet.

To. d. 5. - lø. d. 7.5.: Gymnasieskolerne.

To. d. 5. - fr. 6.5.: Kbhvns Pæd. Seminarium

Fr. d. 6. - sø. d. 8.5.: Inst. f. systematisk teologi.

Lø. d. 7.5.: Havedag kl. 9-17.

Ma. d. 9. - ti. d. 10.5.: Dansk Flygtningehjælp.

Ma. d. 9. - ti. d. 10.5.: Udenrigsministeriet.

On. d. 11. - sø. d. 15.5.: Idrættens lederakademi.

Ma. d. 16.5.: Levnedsmiddelstyrelsen.

Ti. d. 17. - on. d. 18.5.: Frb. Amts Ungdomsskoler.

On. d. 18. - to. d. 19.5.: Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 18. - fr. 20.5.: Arbejdsmiljø Fondet.

To. d. 19. - fr. 20.5.: Undervisningsministeriet.

Ma. d. 23. - on. d. 25.5.: Undervisningsministeriet.

Ti. d. 24. - on. d. 25.5.: Brül og Kjær.

To. d. 26. - fr. d. 27.5.: Skoledirektørføreren for Kbhvn.

To. d. 26.5.: Levnedsmiddelstyrelsen

To. d. 26. - fr. d. 27.5.: Dansk Jordemoder Forening.

Sø. den 29.5. - to. 2.6.: Den Journ. Efterudd.

Ma. d. 30. - ti. d. 31.5.: Socialministeriet.

Maria-andagter

I Sankt Augustins Kirke Jagtvej 183, København.

Søndag den 8. maj

Kristi Himmelfartsdag den 12. maj

Søndag den 15. maj Kl. 16.30.

Aug. Ziggelaar S.J.

Efterlysning

Realister årgang 1954 fra Den franske Skole (Institut Sct. Joseph) på Østerbro har 40 års jubilæum, som skal fejres den 4. juni 1994.

Vi efterlyser derfor kammerater fra realklassen - også dem, der forlod os undervejs i skoleforløbet. Det er sr. Imeldas og sr. Mathilde Agnes' klasser. Kom frem af busken, plig. Vi glæder os til at se jer.

Henvendelse kan ske til:

Lis Mørup, f. Elisabeth Asmussen, tlf. 3163 9930.

Hanne Lind, f. Stadager, tlf. 4264 6718.

Bustur til Medjugorje

Den 24.6.94 er det 13 år siden, at Medjugorje startede som pilgrimssted. Lige siden - også gennem hele krigen - har millioner af mennesker besøgt byen, som ligger i Bosnien-Hercegovina.

Fra Danmark arrangeres der nu en ny bustur til dette omtalte valfartssted.

Der bliver afgang fra København mandag den 20.6.94 og hjemkomst torsdag den 30.6.94. Pris kr. 1.550 plus ophold i Medjugorje, hvor vi bliver indkvarteret med halvpension.

Yderligere oplysninger og tilmeldinger, som skal foreligge inden 15.5.94, til: Inger Jensen, Lindevangs Allé 5, lejl. 25, 2000 Frederiksberg og A. Blumensaat, tlf. 86 44 80 78.

Den nordiske valfart til Lourdes

6. juli til 13. juli 1994, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel . . . . . kr. 5.300,00

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« . . . . . kr. 4.800,00

Unge . . . . . kr. 3.200,00

Biskop Hans L. Martensen og biskop Paul Verschuren deltager i denne 25 års jubilæumsvalfart. Præster, læger og sygeplejepersonale ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes Georg Høhling, Skovgårdsvej 11, 2920 Charlottenlund, tlf. 31 64 12 56.

Telefax: 31 64 12 61. Giro 9 00 05 93..

Sommerlejr for unge i England

Det katolske fællesskab SION, som fornyligt har besøgt nogle af vore katolske skoler og menigheder, indbyder unge fra 14 år og op-efter til en spændende sommerlejr i Brentwood ved London.

Der køres med bus ned gennem Tyskland, ind i Holland og sejltur over den engelske kanal.

Der bliver foruden deltagelse i det spændende lejrprogram i de dejlige omgivelser i Brentwood mulighed for 3 dages sight-seeing i London.

Afrejse: 22.7. kl. 20 fra Københavns Hovedbanegård.

Hjemrejse: 1.8. kl. 20 fra Victoria Station, London.

Rejseledere: Benny Blumensaat og Anna Szulc.

Pris: kr. 1.500,-.

Tilmelding inden 15.5. Yderligere oplysninger og tilmelding: Benny Blumensaat, Køgevej 162, 2630 Taastrup. Tlf. 42 52 64 25.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00

Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Tak

Hjertelig tak for al opmærksomhed og deltagelse ved Ebba Falks begravelse.

Venerne

Diverse

Søges

Voksne, kristne/katolikker, der har gjort sig nogle tanker om, hvor svært det er at praktisere deres tro på vore breddegrader - og som har tænkt sig at gøre noget ved det!

Hvordan kan vi støtte hinanden uden at blive en »lukket« forening?

Hvordan forholder vi os til kristen mystik contra New Age?

Kunne vi lave retræter/retrætedage, der var »anderledes«?

Kunne vi måske udveksle tanker og ideer omkring bøn- eller bøllesskab?

Svar udbedes venligst på bill. mrk. 1416 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V.

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

- kan høres i København og nærmeste omegn -

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.

Mandagsmagasinet; Åbent Forum; Mandagsrejsen.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Onsdag d. 11. maj kl. 16: Litteraturredaktionen fortæller om Frans af Assisi's Solsang.

Telefon 31 20 93 37

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger Katolsk Bispekontor Bredgade 69A, 1260 København K. Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes. Naboløs 3, 1206 København K. Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo, der er medlem af Bedemændenes Landsforening

Reference: Sankt Joseph Sostrene Benediktinerindene af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt. Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsgade 10 • Roskilde • 42 15 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Nye regler for liturgien

Fortsat fra forsiden

de og handlinger må ikke kunne give anledning til mistanke om, at »bestemte riter under de kristnes gudstjeneste har samme betydning som før evangeliseringen«. Det er biskoppen eller bispekonferencen, der evt. sammen med Vatikanet er ansvarlige for de ændringer, der kan indføres efter grundig forberedelse.

Berigende lokale elementer

Bispekonferencerne skal nøje overveje, om indførelsen af elementer fra lokale religiøse riter kan berige forståelse af den liturgiske handling, eller om den skader troen og de troendes fromhed. Enhver inkulturation skal have til formål at tydeliggøre det hellige,

som de liturgiske tekster og riter tjener.

Inkulturationsprocessen skal foregå, så man opnår en væsentlig enhed i den romerske ritus. Det drejer sig ikke om »at skabe nye ritusfamilier«, men om en tilpasning inden for rammerne af den romerske ritus. Ingen – heller ingen præst eller menighed – må efter eget forogdtbefindende tilføje, fjerne eller ændre noget ved liturgien. Ej heller må godkendelser, der er til delt et bestemt område, uden videre overføres til andre.

Modersmålet

Den vigtigste bestanddel i inkulturationen er oversættelsen af de liturgiske tekster til modersmålet. Messébogen skal fortsat være »tegn på og middel til kirkelig enhed«, også selv om der skal være plads til forskellige og tilpasninger.

Stort spillerum for ikklædningen

Bispekonferencerne har især spillerum ved tilpasninger af de troendes handlinger, ved ærbødighed for alteret og evangeliebogen, ved sangteksterne, ved ofteriet og kommunionen, ved fredshilsenen, ved betingelserne for modtagelsen af kalken, ved det materiale, alteret er lavet af og ved liturgiske genstande og dragter. Der er også muligheder for tilpasning til lokale skikke ved andre sakramenter og sakramentalier, især ved dåben, men også ved bryllup og begravelser.

Kardinal Lorscheider.

Taget som gidsel

Under et besøg i fængslet i Fortaleza, Brasilien, blev kardinal Aloisio Lorscheider taget som gidsel og bortført af oprørske fanger. 250 km fra byen blev han og andre gidsler sluppet fri.

Vestens kirker ligeglade med katolikkerne i øst?

Warszawa (KNA) – Den apostoliske administrator af Kasakhstan og Mellemasien, biskop Jan Pavel Lenga beklager den ligegyldighed, som Vestens kirker viser katolikkerne i det tidligere Sovjetunionen. Uden større støtte og flere udenlandske præster kan hans opgave blive umulig, siger Lenga.

Biskoppen kritiserer den »komfort-holdning«, som er udbredt i kirken. I Polen har mange præster fortalt ham, at de ikke kan arbejde

i Kasakhstan under de betingelser, der er dér.

Lenga håber, at han i år kan oprette et apostolisk nuntiat i Alma Ata. Desuden skal en fælles bispekonference afstemme arbejdet i de forskellige dele af det tidligere Sovjetunionen. Der er ingen særlige problemer i forholdet til den russisk-ortodokse kirke og Islam i Kasakhstan. Katolske præster prøver heller ikke at få ortodokse til at konvertere til katolicismen, tilføjer han.

Den 15. februar 1944 bombede USA-fly Italiens ældste kristne kulturcenter, Den hellige Benedikts abbedi Montecassino sønder og sammen. 50-året for den påbegyndte totalrestaurering blev fejret med en festmesse den 21. marts i pr.

»Økumenisk fair-play«

Udveksling af informationer mellem den katolske og den russisk-ortodokse kirke

Rom (KNA) – Den katolske og den russisk-ortodokse kirke har aftalt en grundig informationsudveksling på grund af den spændte situation mellem de to kirker i det forhenværende Sovjetunionen.

På et møde i Genève deltog lederen af udlandskontoret i Moskvas patriarkat, metropolit Kyrill og kardinal Edward Cassidy, leder af Vatikanets Enhedsråd. De ytrede begge håb om, at dette kunne hjælpe med til, at de lokale vanskeligheder

kunne ryddes af vejen, hvorved forholdet mellem de to kirker ville forbedres på alle niveauer.

Åbenhed

Mødet foregik i »stor åbenhed og i gensidig højagtelse«. Man blev enige om at mødes to gange om året og informere hinanden om de respektive planer og retningslinier. Især skal man overholde direktiverne fra den katolsk-ortodokse dialogkommission fra juni 1993. Dengang blev begge

sider opfordret til økumenisk fairness og samarbejde.

Siden kommunismens sammenbrud har ortodoksien flere gange anklaget den katolske kirke for aggressive missionsmetoder og tvivlsom medlemshvervning i de traditionelt ortodokse områder. Især i Ukraine og Rumænien har der været voldsomme stridigheder om kirker, og forbindelserne mellem de to kirkesamfund har derfor siden været meget spændte.

Saligkårsingsproces for Romero indledt

San Salvador (KNA) – Saligkårsingsprocessen for ærkebiskop Oscar Romero, der blev myrdet i 1980, er startet i El Salvador. Under en højtidelig ceremoni i bispedømmet i San Salvador blev processen på bispedømmeniveau indledt. Den dokumentation, der bliver resultatet af processen i San Salvador, skal sendes til Vatikanet.

Under ceremonien drog flere hundrede kvinder rundt i byen for at demonstrere mod den sociale uretfærdighed i landet. De krævede »et samfund, som Romero ønskede det«.

Den første martyr fra den kolde krig

Rom (KNA) – Pave Johannes Paul II vil snart saligkåre den første martyr for »den kolde krig«. Det er

den bulgarske biskop Eugeenius Bossilkov, der blev myrdet den 12. november 1952.

Vatikanets Helligkårsingskongregation har offentliggjort et dekret, der officielt anerkender den tidligere biskop af Nicopoli som martyr i den katolske kirke. Da det i et sådant tilfælde ikke er nødvendigt med et under, kan saligkårsingen snart følge.

Der er flere saligkårsingsprocesser i gang for ofre for det kommunistiske styre, men disse har endnu ikke nået den afgørende fase. Der er bl.a. tale om den tidligere ungarske primas, kardinal Jozsef Mindszenty, den kroatiske ærkebiskop Alojzije Stepinac, den ukrainske kardinal Josyf Slipej og den rumænske biskop Julius Hossu.

Efter fire års omhyggelig rensning forbavser Michelangelos »Dommedag« igen i sine oprindelige friske farver. Udsnit: En engel hiver de døde op af graven. Fotos KNA.

Vil nedbryde fordomme mellem frimurere og kirken

Paris (KNA) – For at nedbryde gensidige fordomme har den største franske frimurerloge og katolske organisation produceret en dokumentarfilm på videokassette. Filmen med titlen »Den hemmelige have« skal distribueres til frimurerloger og katolske sogne. Projektet har været omstridt både blandt frimurere og i kirken.

Udelukket fra nadveren

Versailles biskop, Jean-Charles Thomas besøgte i anledning af filmen templet »Grande Loge de France« og blev modtaget af stormesteren Jean-Louis Mandinaud. Det er første gang i 23 år, at en katolsk biskop har sat sine ben i en fransk frimurerloge. Initiativet til filmen er taget af Thomas og Mandinaud.

Lederen af Troselærekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger sagde i november 1993, at kirkens negative holdning til frimurere fortsat står ved magt. For den katolske kirke befinder frimurere sig i en tilstand af synd og kan ikke modtage nadveren.

Håndbog for præster, side 2
Kirkeindvielse, side 3
Den hellige Bernadette, side 7
Hyrdebrev om Maria, side 8-9
Kirken i Afrika, side 10

katolsk orientering

250 kardinaler og biskopper holder synode om Afrika

Rom (KNA) – Ca. 250 kardinaler og biskopper mødtes til særsynoden om Afrika i Vatikanet. Synoden, der varede fire uger, blev åbnet den 10. april. Ifølge synodens generalsekretær, ærkebiskop *Jan Schotte* er det synodens mål at finde muligheder for en stærkere evangelisering af »det sorte kontinent« og på den måde bidrage til løsningen af dets problemer.

Med synoden håber Vatikanet, at der igen, efter verdensoffenhedens opmærksomhed på forholdene i Østeuropa, kan komme

fokus på de enorme problemer, der er i Afrika.

Uhyre vækst i kirken i Afrika

Der er ca. 90 mio. katolikker i 53 afrikanske lande. Kirken i Afrika har i de sidste årtier oplevet en uhyre vækst. På katolske skoler er der for tiden 9,2 mio. elever i grund- og mellemskoler. Det er 4,8% af alle børn i den skolepligtige alder og mere end 10% af de børn, der går i skole i Afrika.

Af Afrikas ca. 500 biskopper er de 80 afrikanere. Synodens emne er »Kirken i Afrika og dens evangeliserende mission med henblik på år 2000«. Ved gudstjenesterne anvendte man elementer fra forskellige afrikanske liturgier. Et kor på 400 medlemmer sang sange på 15 forskellige afrikanske sprog.

Tre-faset forløb af særsynoden

Synoden forløb i tre faser. Først diskuterede man forberedelsesdokumentet. Dernæst fordybede man sig i enkelte punkter i 12 sproggrupper (fem på fransk, fem på engelsk, en spansk/portugisisk og en italiensk). I sidste fase blev der formuleret forslag til et slutdokument, der skal godkendes af paven, før det bliver offentliggjort. Ligeledes udarbejdede man et »brev til Guds folk«. Paven vil i slutningen af 1994 eller begyndelsen af 1995 selv offentliggøre synodens resultater i et engelsk-, fransk- og portugisisk sproget land i Afrika.

Pater Hendrik Herberighs S.M.M. døde fredag den 22. april på montfortanernes alderdomshjem i Sydholland. Han blev 81 år gammel. »Katolsk orientering« bringer en nekrolog i næste nummer.

Bispedømmet indvies til Jomfru Maria

I et hyrdebrev, oplæst i alle landets katolske kirker søndag den 1. maj, meddeler biskop *Hans L. Martensen*, at han vil indvie bispedømmet til Jomfru Maria på årets valfarter på Åsebakken og i Øm. »Vi har i år for valfarterne til Åsebakken og Øm valgt temaet: *Maria bevarede ordene i sit hjerte*, og vi vil i denne sammenhæng indvie os til Jomfru Maria«, siges det ordret i hyrdebrevet.

Biskoppen giver udtryk for et håb om, at særlig

mange af katolikerne vil slutte op om valfarterne, »lige som jeg håber, at mange, der er forhindrede i at deltage, vil indvie sig til Maria hjemme i deres menigheder eller privat. Denne indvielse skal have sit udspring i tro og være en håbets bøn for hele den menneskehed, som Gud har frelst gennem sin søn«. Hele hyrdebrevet og indvielsesbønnen bringes på side 8-9.

kk

Helligåndskirken i Vordingborg indviet

Helligåndskirken i Vordingborg var propfyldt lørdag den 16. april, da biskop Hans L. Martensen indviede den 200 mennesker fra hele Sjælland, Lolland/Falster og Fyn var mødt op for at deltage i højtideligheden. Se reportagen side 3. Foto Knud Kluge.

Pengeinstituttet OIKOS nu en realitet

Anton Dekkers SJ formand for repræsentantskabet

Efter to års forberedelse lykkedes det endeligt for en gruppe kirkeligt engagerede personer at realisere deres drøm om et anderledes pengeinstitut. »Andelskassen OIKOS Bjerringbro« er nu på banen. Pengeinstituttet vil yde rentefri støtte til projekter i den tredje verden. Ledelsen af pengeinstituttet er udvidet med et 26 personers stort repræsentantskab med *Anton Dekkers SJ* som formand.

Formålet er et pengeinstitut med et mere idealistisk og 3. verdensorienteret perspektiv, der fokuserer på de fattige landes hurtigt voksende gældsætning til de rige lande.

Man vil tilbyde praktiske handlemuligheder til at ændre nogle af disse forhold. I praksis vil det ske gennem rentefri lån til pro-

jekter, men også lån til organisationer, der arbejder i eller for den 3. verden vil kunne komme betragning, siges det i en pressemeddelelse.

Tjene verden

Andelskassen kan tilbyde det samme som andre banker: opsparingskonti og lån på almindelige vilkår, men formålet er ikke at tjene penge som andre pengeinstitutter, men at tjene verden, siger *Anton Dekkers SJ* i *Kristeligt Dagblad*.

På mange måder har det været en svær fødsel at få projektet igang, idet den forventede støtte fra kirkelige organisationer og institutioner har været meget behersket. Man havde håbet på andele á 100.000 kr. Det gælder således også Den katolske Kirke, hvor

pastoralrådets forretningsudvalg har været delt i dette spørgsmål og derfor ikke kunnet give biskop *Martensen* et entydigt råd. Skt. Joseph-søstrene i Danmark har som de eneste fra den katolske kirke indskudt 100.000 kr. Og Oblat-fædrene er kommet med et tilsagn på 40.000 kr.

Interessen for andele på 5.000 kr. fra privatpersoner har derimod været en stor succes. Der kom tilsagn på over 1 mio. kr.

Det har ikke været muligt at skaffe de 40 mio. kr. i egenkapital, som kræves til oprettelsen af et helt nyt pengeinstitut. OIKOS valgte derfor at indgå i et eksisterende sundt pengeinstitut, Andelskassen Bjerringbro, som havde behov for at vokse.

kk

Tilsendes katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

katolsk
orientering

Kongregationen for Gejstligheden udsender ny håndbog for præster

Præsten skal først og fremmest kunne kendes ved sin adfærd, men også ved sin beklædning, hedder det i den nye håndbog for præster, som Kongregationen for Gejstligheden netop har offentliggjort. Foto KNA.

Rom (KNA) - Vatikanet har offentliggjort nye retningslinier for præsters rolle og pastorale arbejde. De knap 260.000 katolske verdenspræster skal være loyale og lydige over for paven og biskopperne, fromme, have en beskedent livsstil, være passende klædt og overholde cølibatet.

I »Håndbog for præsters tjeneste og liv«, som Kongregationen for Gejstlighe-

den har udgivet, lægges der desuden megen vægt på præsternes stadige uddannelse. Det 100-sider lange dokument afviser en direkte overføring af demokratiet til kirken og præsters deltagelse i direkte politisk arbejde. Dokumentet anser det for en vigtig opgave at standse udbredelsen af sekter.

Præster skal forkynde hele det glade budskab og

gennem deres fromhed og hele adfærd være et levende vidnesbyrd om det, hedder det i håndbogen. Det er imod præstens åndelige identitet, hvis han kun vil tilbyde visse serviceydelser eller garantere bestemte tjenester. En præst må ikke »fordreje, reducere, forvrænge eller udvande« det kristne budskab. Det centrale skal være en værdig fejring af gudstjenesten og

sakramentsforvaltningen, hvor han altid skal holde sig til den foreskrevne ritus.

Troskab mod læreembedet

I dokumentet fremhæves udtrykkeligt troskaben mod det kirkelige læreembedet i tros- og moralspørgsmål. »Dissens i disse spørgsmål anses for at være tungtvejende, fordi det giver forargelse og forvirring blandt de troende,« hedder det.

Samtidig forventer Vatikanet, at præsten kan klare udfordringerne i tiden, også fra medierne. For at kunne være troværdig og have gennemslagskraft er det vigtigt, at præsten »kritisk og konstruktivt kan gennemskue massemediernes ideologier, sprog, kulturelle tilknytning og typologier, som præger den åndelige indstilling«.

Ifølge dokumentet anerkender kirken ganske vist de fortjenester og værdier, som den demokratiske kultur har givet det civile samfund. Men ikke alle sociopolitiske strømninger i tiden kan automatisk overføres på kirken. Det gælder især for demokratiske tendenser i den hierarkiske struktur. »Således er en vis mentalitet ikke tilladt i kirken, som af og til viser sig i nogle organer for kirkelig medbestemmelse. Enten forveksler den opgaverne

for præsterne og de troende lægfolk og udhuler læreembedets realitet, eller den stiller biskoppens og præstens embede på samme niveau.«

Kongregationen for Gejstligheden bekræfter, at præsten som kirkens tjener skal stå over alle politiske partier og ikke må beskæftige sig aktivt med politik. Han må hverken deltage i partipolitik eller i fagforeningers ledelse, »undtagen i tilfælde hvor det efter de kirkelige myndigheders opfattelse drejer sig om forsvaret for kirkens rettigheder eller fremme af almenvælet«.

Aktivt partiarbejde hører til sendelsen for troende lægfolk, som af egen tilskyndelse samarbejder med andre medborgere. Men præsten skal dog ikke forsømme at engagere sig i den rette samvittighedsdannelse hos lægfolk.

Cølibatet fastholder

Dokumentet bekræfter den faste vilje til at bibeholde cølibatet. Der er dybe teologiske og pastorale grunde til det, som støtter forbindelsen mellem præsteembedet og cølibatet. Cølibatet skal ikke blot betragtes som noget, der er pålagt af loven. Man ville forblive i permanent umodenhed, hvis man kun betragter cølibatet som »tribut« for at kunne få tilladelse til præstevielsen, hedder det.

Trods mange smertelige erfaringer og eksempler lever det overvejende flertal af præsterne deres cølibat med indre frihed og glæde. Håndbogen opfordrer udtrykkeligt præsterne til at »undgå bestemte steder, forestillinger eller dårlig lektur, som kan udsætte overholdelsen af den cølibatære kyskhed for fare.«

Præsten skal først og

fremmest kunne kendes ved sin adfærd, men også ved sin påklædning, hedder det i håndbogen. Bispekonferencerne skal på grundlag af de lokale skikke udstikke normer for »anstændig kirkelig påklædning«, og præsterne skal overholde disse. »Hvis præsten ikke går i soutane, skal han være klædt på en måde, der adskiller ham fra lægfolk og svarer til embedets sakrale værdighed«. Snit og farve skal fastlægges af bispekonferencen.

Ingen luksus

Præsten skal holde fast ved en enkel livsførelse, også selv om han ikke offentligt har aflagt fattigdomsløftet. Han skal undgå enhver form for kræsenhed og luksus i bolig, transportmiddel og ferier. Uden at udelukke andre skal han vie de fattigste en særlig opmærksomhed, skriver Kongregationen for Gejstligheden.

På en pressekonference i anledning af offentliggørelsen af håndbogen sagde sekretæren for Kongregationen for Gejstligheden, ærkebiskop *Crescenzo Sepe*, at krisen i præstekald nu er overvundet. Der er en overordentlig vækkelse af præstekald i verden og også en kvalitativ genoplivning. For tiden er der over 400.000 præster i verden, fordelt på 260.000 verdensgejstlige og 140.000 ordenspræster.

Sepe sagde, at præstevielse af kvinder og gifte mænd bevidst er udeladt af håndbogen. Som grund angav han, at dokumentet beskæftiger sig med »konkrete problemer« og ikke med spørgsmål, hvis løsning ikke er mulig, fordi de er udelukkede af doktrinære grunde eller på grund af kirkens tradition og læreembede.

Kirken i Danmark

Nyt præsteråd valgt i Bispedømmet København

Den 22. marts var der nyvalg til præsterådet. 74 præster afgav deres stemme fordelt i 10 valgkredse, og følgende præster er valgt for en tre-årig periode, i parantes suppleanten:

- Per Dolmer (Leo Kertz O.M.I.)
- Henri Kerkhofs O. Præm. (Reinhold Sahner),
- Jerzy Kruk C.ss.R. (Nguyen Ngoc Tuyen),
- Josef Dudek C.ss.R. (Josef Völk C.ss.R.),
- Hans Christoffersen O.F.M. Conv. (Stephen Holm),

- Andrzej Papuga C.M. (Jørgen Hviid),
- Czeslaw Kozon (Frank Jobst O.M.I.)
- Gerhard Sanders S.J. (Guido Kreienbühl),
- Dietrich Timmermann (Martin Chase S.J.),
- Erling Brodersen (Julian Bodnar C.ss.R.)

Biskop Hans L. Martensen har desuden i henhold til vedtægterne for præsterådet suppleret præsterådet med:

Biskoppelig vikar for firmelser, prælat Lars Mes-

serschmidt, Guido Kreienbühl og Frank Jobst O.M.I.

Rådets opgaver

Præsterådet er rådgivende og skal ifølge kirkeretten bistå biskoppen i ledelsen af bispedømmet til størst mulig gavn for det katolske fællesskab i dets helhed, siges det i vedtægterne.

Præsterådet ophører se de vacante.

Generalvikaren er født medlem, og enhver præst, som har præstegerning i bispedømmet, herunder også pensionerede præster, har valgret og er valgbar.

Biskoppen er præsterådets formand, og i samråd med præsterådets øvrige medlemmer udpeger biskoppen en næstformand. Rådet skal holde mindst to møder årligt, som indkaldes af biskoppen, der også fastlægger dagsordenen. Enhver præst i bispedømmet kan indbringe forslag til dagsordenspunkter.

Præsterådets møder er ikke offentlige, men mindst én gang om året skal præsterådet udsende en rapport om sit arbejde til samtlige præster, diakoner og præstekandidater.

Det biskoppelige Råd
Udover præsterådet findes også Det biskoppelige Råd, som bl.a. beskæftiger sig med personspørgsmål, udnævnelse af sognepæster og præsteflytninger. Medlemmerne af dette råd er:

- sogneprest, Josef Dudek C.ss.R.,
- sogneprest, Frank Jobst O.M.I.,
- sogneprest Henri Kerkhofs O.Præm.,
- Pastoral-Centrets leder Guido Kreienbühl,
- biskoppelig referent for

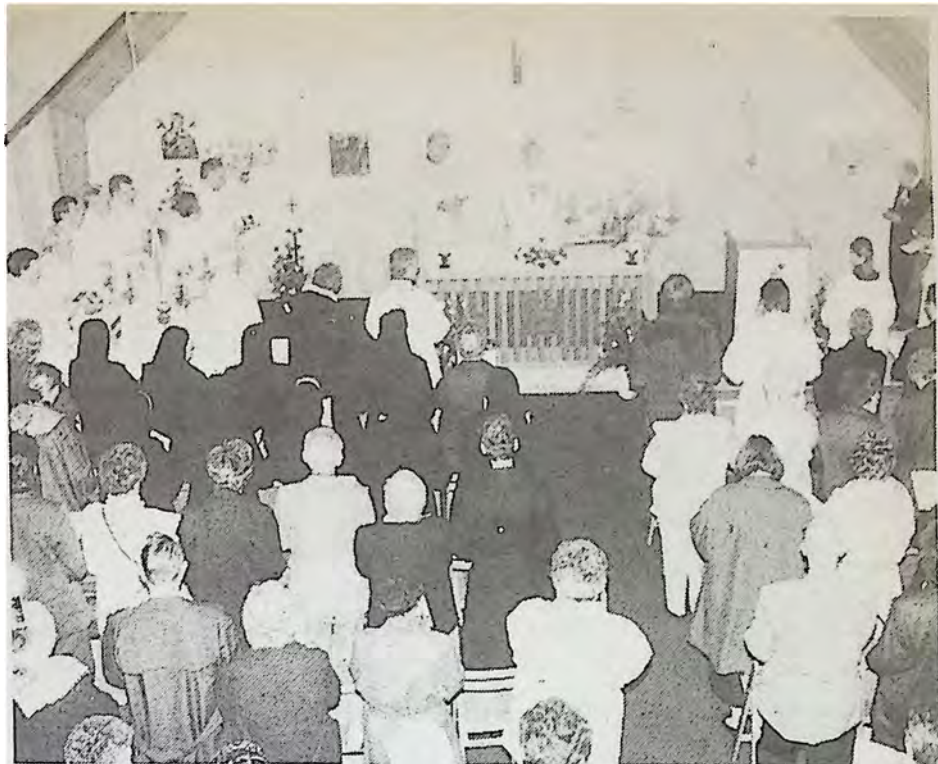
udlændinge Czeslaw Kozon,
- generalvikar Paul Marx O.M.I.,
- biskoppelig vikar prælat Lars Messerschmidt,
- Sognepræst Dietrich Timmermann.

Præsterne i det biskoppelige Råd skal efter kirkelovens udpeges blandt medlemmerne af præsterådet. Det biskoppelige Råd er ikke ansvarlig over for Præsterådet og er uafhængigt deraf. Rådets medlemmer vælges for fem år ad gangen.

Sognepræster fra store dele af Sjælland koncelebrerede med biskoppen ved messen i Helligåndskirken i Vordingborg. Sognepræst Sussie Nielsen fra Folkekirken deltog også i kirkeindvielsen. Fotos Knud H. Kluge.

Helligåndskirken har kostet to millioner kr. at bygge. Kirken er rejst oven på den »undergrundskirke«, som menigheden igennem flere årtier har benyttet. Kirkebyggeriet er stort set finansieret via pengegaver fra Danmark.

Sognepræst Josef Dudek, Helligåndskirken, Vordingborg:

Vi har tålmodigt ventet i præcis 53 år, 7 måneder og 1 dag

Det israelske folk vandrede fra Egypten til det forjættede land i ca. 40 år. Mange af dem døde undervejs, mange blev grebet af fortvivlelse, en del mistede håbet om at komme til det land, som Gud havde lovet dem. Vi fra Vordingborg har ikke vandre-ret, men tålmodigt ventet i præcis 53 år, 7 måneder og 1 dag på den ny kirke.

Sådan indledte sognepræst Josef Dudek C.ss.R. den højtidelige indvielsesmesse i Helligåndskirken i Vordingborg lørdag den 16. april.

Knap 200 mennesker fyldte den 'lille' kirke til birstepunktet. Generalvikar Paul Marx samt præster fra store dele af Sjælland, Lolland/Falster og Fyn koncelebrerede sammen med biskop Hans L. Martensen.

I sin prædiken gav biskoppen udtryk for håbet om, at den katolske kirke må være til velsignelse for det danske samfund. Han håbede desuden på, at denne kirke måtte blive til et sted, hvor Guds Ånd er med, og hvor Guds Ånd fremover samler til fællesskab.

Fest efter messen

Vinstuen Maracas hundrede meter over for kirken nød også godt af indvielsen. Gæster og menighed samledes efter messen til en bid brød, et glas vin og en række festlige taler.

Pater Dudek takkede for

de mange gaver, som er kommet fra nær og fjern. Korset, Guds Moderbilledet, evighedslampen og klokken i sakristiet er en gave fra Polen, medens orglet er en gave fra et menigheds-medlem fra Skt. Annæ sogn på Amager. Alteret, korsvejen og døbefonten er en gave fra pastor Stephen Holm, der senere fortalte, at egetræs-alteret er fra kirken i Slagelse, døbefonten fra den tidligere Skt. Hans Kirke i Hørsholm og korsvejen fra Skt. Joseph søstre i Odense.

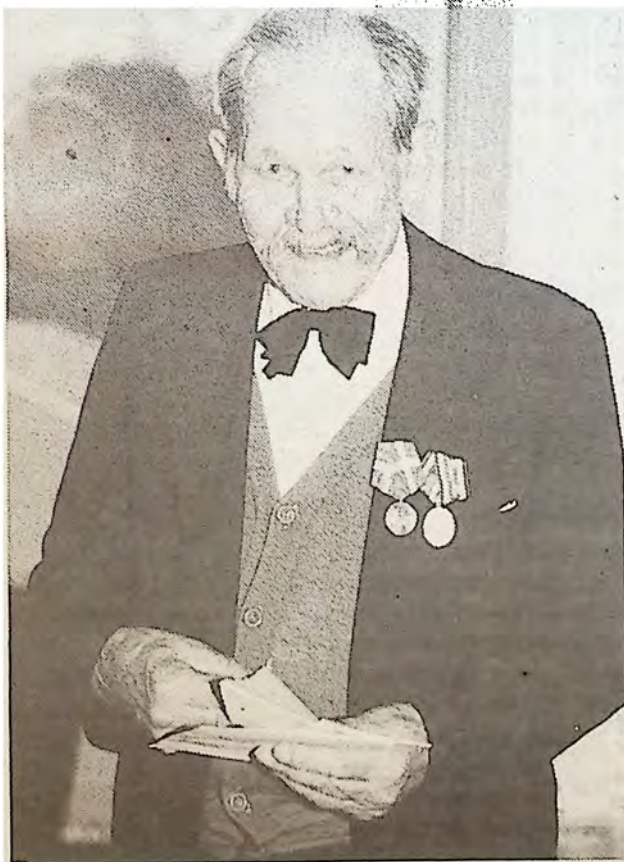
Josef Dudek fremhævede det nære bånd, der er til menigheden i Næstved, som Vordingborg tilhørte indtil 1972. En tak lød der også fra Hans Bang på menighedsrådets vegne til »Guds medarbejdere på hans bygning«. Takken var rettet til bl.a. biskoppen, der har bevilget pengene og generalvikar Paul Marx, som efter besøg i menigheden gav sin indstilling til biskoppen. Hans Bang rettede også en stor tak til den afgangende formand Viktor Mather, som han betegnede som en »trofast tjener«.

Hans Bang mindedes også i sit tilbageblik redemptoristerne, som siden 1913 har varetaget sjælesorgen i sognet. De første kom cyklende fra Odense for at holde messe. Krypten blev bygget i 1939 og indviet i 1940.

Biskop Hans L. Martensen

rettede en tak til Viktor Mather for hans stædighed og udholdenhed. I tyve år har han mindet mig om, at der burde bygges en kirke her. Biskoppen bemærkede også, at dette byggeri var noget specielt, idet af de 1,8 mio. kr. byggeriet har kostet, har vi 'kun' modtaget 250.000 kr. fra Tyskland. Resten er samlet ind i Danmark. Han fremhævede især en gave på 250.000 kr.

fra Skt. Elisabeth-søstre samt et imponerende tal fra menigheden selv. Også Svend Frederiksen blev fremhævet. Han står bag den specielle fond, Hoffmannsminde, som han ved sin personlige dygtighed har været med til at skabe. Denne fond har givet godt og vel en halv million kroner til dette projekt, sagde biskoppen.

Menighedsrådsformand, Viktor Mather fik tak fra biskoppen for sin stædighed og udholdenhed. Han har gennem 20 år mindet biskoppen om, at Vordingborg trængte til en ny kirke.

»...da en kirke rejses som en bygning, der på enestående og varig måde er bestemt til at samle Guds folk og til udførelsen af de hellige handlinger, bør den også højtideligt indvies Herren efter kirkens ældgamle skik«.

Helligåndskirken ligger på Chr. Winthersvej tæt ved banegården.

Det pragtfulde værktøj

Vi må få hænderne op af lommen, erklærer en dansk katolik, *Björn Håkansson* i »katolsk orientering« den 23. marts, og mener dermed, at kirken må tænke selve næstekærlighedsbegrebet om, hvis den skal kunne udrette noget imod nøden, som den tager sig ud i dagens Danmark, landet med en af verdens bedste sociallovgivninger.

Det er opmuntrende at se ham foreslå f.eks. at oprette

en katolsk ægteskabsrådgivning, ledet af erfarne ægtefolk og med næstekærligheden som den røde tråd. Og interessant at se problemet fulgt på vej i bladet af 13. april med et tilløb i samme retning: planer om et ægteskabstræf i løbet af efteråret, arrangeret af det irske ægtepar, *Madeleine og Tom McCully*.

Den milde bebrejdelse har inspireret mig til at ud-

kaste en anden idé. Det forekommer mig tragisk og glædedræbende, at dels arbejdsløshed og dels galopperende teknokrati forhindrer så mange mennesker i at bruge det pragtfulde værktøj, som hænderne er. Hvad om der fra kirkens side blev givet et skub til muligheden for at iværksætte primitiv opførelse af egne hjem på græsrodsbasis? Noget, der kunne indebære, at mest muligt kunne

udføres med håndkraft.

Hvis kommunerne kunne charmeres til at stille arealet til rådighed og se deres fordel i at omtrylle understøttelsen til iværksætterstøtte, kloakering etc., tror jeg, der er mange liebhavere til sådan en opgave. Og siden der ikke praktiske, erfarne folk blandt os med hjertelag for en energiudfoldelse af den type? Det lyder måske som en drøm af de mere naive. Alligevel: tanken vil ikke forlade mig!

Inger Lauridsen

Syng ikke Fadervor

Jeg elsker sang og musik til en festlig højmesse i en katolsk kirke. Men jeg vil godt appellere til, at Fadervor ikke synges, men bedes i fællesskab af alle.

I de seneste år synges Fadervor nemlig oftere og oftere.

Ved 1. kommunion for nylig var kirken, som så ofte før ved sådanne festlige højtidere fyldt til bristepunktet både med den faste trofaste menighed, den del

af menigheden, der er mindre trofaste, og så de mange gæster. Ved denne messe var de der alle. Og på hver side af mig stod mine egne store teen-age drenge, der forholder sig absolut kritisk til kirken og dens betydning for dem i dagligdagen. Og som mange andre unge og mindre aktive kirkegængere ikke altid er ajour med liturgien og bønnerne i messens forløb.

Men alle forstår og ken-

der vi Fadervor. Den kan vi samles om og bede i fællesskab – forsigtigt, tøvende eller højt, klart og overbevisende: Denne katolske messes mysterier og ceremonier træder for et øjeblik til side og tilbyder fællesskab til alle.

Men ved denne messe blev Fadervor desværre igen sunget. Så kun de mest trofaste blandt menigheden kunne deltage. Den bøn, de fleste havde kunnet deltage

i, hvis de ønskede det, blev nu fremsunget af enkelte stemmer rundt omkring i kirken.

Derfor opfordrer jeg til, at denne fælles kristne bøn ikke synges. Den umusikalske, den ikke flittige kirkegænger, og den aktive, de troende og de tvivlende og gæsterne blandt os – alle skal vi kunne mødes om denne bøn og deltage i dette minuts fællesskab.

Henrik Guldager

Pastoralt set er k.o.'s redaktionelle linie fatal

For nogle numre siden opfordrede jeg i et læserbrev redaktionen til at ændre sin linie. Jeg bad om, at vi som katolikker i højere grad måtte få en objektiv orientering om, hvad der kommer fra Rom, i stedet for kun at måtte nøjes med redaktionens eller andres

vurderinger af de pågældende tekster.

Dette læserbrev har redaktionssekretær *Kluge* besvaret på en måde, som kun kan opfattes som en afvisning af ønsket og en fastholdelse af den redaktionelle linie. Det er efter min opfattelse særdeles beklæ-

geligt. Og det er pastoralt set fatalt.

Kluge betegner mit indlæg som udtryk for et ønske om censur, – men det er noget, han uberettiget lægger mig i munden. Jeg har ikke et sådant ønske. Og jeg har ikke givet udtryk for noget sådant. Tværtimod var mit læserbrev faktisk udtryk for det modsatte – nemlig for et ønske om, at objektive referater af, hvad der kommer fra Rom, også må finde plads i bladets spalter i stedet for som nu at blive nedprioriteret eller udeladt.

Hr. *Ove Leerbeck*, som i samme nummer af »katolsk orientering« ønsker at komme redaktionen til undsætning med et læserbrev, finder det meget naturligt, at redaktionen »føler ulyst ved romerske dokumenter i almindelighed«. Jeg deler ikke *Ove Leerbecks* opfattelse, men jeg tror, at han med denne karakteristik meget ramende beskriver den grundholdning hos redaktionen, der er bestemmende for bladets linie.

Det er derfor fortsat en kilde til undren, hvorfor det tilsyneladende er vigtigt for lokalkirken, at et udtryk for netop den holdning hver 14. dag bliver sendt til alle katolske hjem.

Erling Tiedemann

Svar

Erling Tiedemann reagerer mod at få lagt ordet *censur* i munden. Han kalder det uberettiget og han har ikke sådan et ønske.

Så burde *Tiedemann* heller ikke lægge redaktionen ord i munden, der står i et læserbrev. Vi har aldrig skrevet, at vi »føler ulyst ved romerske dokumenter i almindelighed«, som *Ove Leerbeck* formoder i sit læserindlæg. Vi har ikke en sådan holdning, og vi kan kun gentage, at vi ikke giver udtryk for sådanne tanker. Det er derfor ikke fair debat at påstå, at denne vor udo-kumenterede ulyst sendes til alle katolske hjem hver 14. dag.

red.

De folkevalgte

Til de rådgivende menighedsråd skal der være nyvalg den 8. maj. Det ville være ideelt, hvis menighedsrådene kunne være rigtigt beslutningstagende, men før noget sådant kan indtræffe, skal vi have svar på spørgsmålet: Over hvilke dimensioner skal et menighedsråd kunne træffe sine afgørelser?

Kirkebygningens istandsættelse? – det er vel for småt, lad det blive i Ansvarstiftelsens regi! Personalepolitik? – Hvem der skal være vore præster – det er et rigtigt dumt spørgsmål at træffe afgørelser om – lad det blive i biskoppens regi! Kontaktet mellem menig-

hedens medlemmer? – det burde jo være en selvfølge. Tilrettelæggelse af liturgi? – overlad det til ungdoms- og ældreklubber og familiekredse! Initiativer vedrørende socialt arbejde? – det, der efterlyses, er initiativtagere, der igen refererer til civile myndigheder. Hvor skal vi placere vore kirker og skoler f.eks., geografisk – et meget væsentligt spørgsmål for et menighedsråd! Hvem skal beslutte kirkens teologi og moral? – et meget væsentligt spørgsmål til uddelegering i folkevalgte organer, evt. folkeafstemninger!

Hans Thams Clausen

Den katolske kirke i Danmark søger 2 landsdelskonsulenter til bispedømmets børne- og ungdomsarbejde

Bispedømmet søger to landsdelskonsulenter, hvis arbejdsområde henholdsvis vil ligge i Jylland/Fyn og på Sjælland.

Landsdelskonsulentens opgaver ligger inden for rammerne af Danmarks Unge Katolikker (DUK) og vil derfor være præget af et tæt samarbejde med foreningens ansatte og frivillige.

Landsdelskonsulenten skal primært beskæftige sig med opsøgende arbejde blandt børn og unge og være en igangsættende kraft i forhold til aktiviteter og udvikling af det lokale arbejde, der først og fremmest foregår i tilknytning til de katolske menigheder og skoler.

Til stillingerne søges 2 personer, der kan opfylde følgende krav:

- erfaring med idébestemt børne- og ungdomsarbejde
- ledererfaring inden for området
- katolik
- gerne en pædagogisk uddannelse
- gerne kørekort.

Tiltrædelse: 1. august 1994.

Ansættelsen sker på halv tid (20 timer/ugen). Overarbejde afspadsøres. Deltagelse i såvel aften- og weekendmøder samt nogen rejsevirkosomhed må påregnes. Der er i vid udstrækning mulighed for selv at udstikke rammer for arbejdet.

Ansættelsen sker på en åremålskontrakt i 3 år med mulighed for forlængelse. Løn efter kvalifikationer.

Ansøgningsfrist: 1. juni 1994.

Ansøgning vedlagt Curriculum Vitae stiles til: Katolsk Bispekontor att. Generalvikar Paul Marx, OMI Bredgade 69 A, 1260 København K., Mrk. »Landsdelskonsulent«

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til DUKs Sekretariat, tlf. 33 14 77 07.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) er en demokratisk, landsdækkende børne- og ungdomsorganisation med 2400 medlemmer, fortrinsvis i alderen 5-30 år. DUK arbejder såvel nationalt som internationalt, bl.a. med lejr og kurser, og er repræsenteret i en række danske og internationale organisationer. DUKs mange aktiviteter udføres af unge frivillige, ledet af en hovedbestyrelse. Det daglige arbejde varetages af DUKs Sekretariat, hvortil landsdelskonsulenter, organisationskonsulent, ungdomspræst, sekretariatsleder og kontorassistent er tilknyttet. Adressen er: DUK, Bredgade 67, 2.th., 1260 København K.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) søger organisationskonsulent

Organisationskonsulenten skal arbejde med organisatorisk vejledning, kursusplanlægning, generel udvikling af børne- og ungdomsarbejdet og almindelige fællesopgaver for DUK.

Til stillingen søges en initiativrig og selvstændig person, der kan opfylde følgende krav:

- erfaring med organisatorisk arbejde
- kendskab til kirkeligt børne- og ungdomsarbejde
- kristen.

Tiltrædelse: 1. august 1994.

Ansættelsen sker på fuld tid (37 timer/ugen). Overarbejde afspadsøres. Deltagelse i såvel aften- som weekendmøder må påregnes.

Ansættelsen sker på en åremålskontrakt i 2-3 år med mulighed for forlængelse. Løn efter kvalifikationer.

Ansøgningsfrist: 1. juni 1994.

Ansøgning vedlagt Curriculum Vitae stiles til: DUKs Sekretariat, Bredgade 67, 2.th., 1260 København K., Mrk. »Organisationskonsulent«.

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til DUKs Sekretariat, tlf. 33 14 77 07.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) er en demokratisk, landsdækkende børne- og ungdomsorganisation med 2400 medlemmer, fortrinsvis i alderen 5-30 år. DUK arbejder såvel nationalt som internationalt, bl.a. med lejr og kurser, og er repræsenteret i en række danske og internationale organisationer. DUKs mange aktiviteter udføres af unge frivillige, ledet af en hovedbestyrelse. Det daglige arbejde varetages af DUKs Sekretariat, hvortil landsdelskonsulenter, organisationskonsulent, ungdomspræst, sekretariatsleder og kontorassistent er tilknyttet. Adressen er: DUK, Bredgade 67, 2.th., 1260 København K.

Pater Damian De Veuster saligkåres i Bryssel

Paven overværer en stor folkefest med deltagere fra Molokai

Tremelo, en snes kilometer nord for Leuven i flamsk Brabant, var ikke nogen stor landsby, da *Jozef De Veuster* blev født der i 1840. Efter sine gymnasiestudier indtrådte han i Leuven hos De hellige Hjerters missionærer, efter deres latinske for bogstaver forkortet til S.S.CC. Han fik klosternavnet Damian efter den ene af de to læger Cosmas og Damian, der led martyr-

døden i det 3. århundrede og som i Damians tid daglig blev nævnt i messens latinske canon.

Frivillig til lepra-kolonien

Kort efter sin præstevielse meldte han sig som frivillig til en indsats blandt spedalske.

Øen Molokai ligger i én af Hawais øgrupper. Lige som man dengang sendte

fanger til Djævløen, satte man spedalske fra de polynesiske øer i land på Molokais Kalaupa-odde og overlod dem til sig selv. De boede som dyr i huler og hytter.

Den 10. maj 1873 medbragte øgruppens biskop den 33-årige flamske missionær og meddelte leprakolonien 700 beboere: »Indtil nu har I levet ensomme og forladte, men det bliver anderledes. Jeg bringer jer i dag en mand, som fremover vil være jeres far og bror«.

Damian De Veuster kom ikke kun for at være præst. Han hjalp de spedalske til en ny selvagtelse, da han hentede dem frem fra deres løvhytter og byggede stenhuse med døre og vinduer til dem og sammen med dem. Der blev anlagt haver, marker og gartnerier. Han byggede et sygehus og et hjem til forældreløse børn. Med økonomisk hjælp fra begejstrede støttekredse i hele verden fik kolonien indlagt drikkevand i alle huse. Der blev dannet et blæserorkester og indbudt til sport, bl.a. hestevæddeløb. Men i den selvbyggede kirke og under sit daglige besøg på sygehuset var Damian præst.

I begyndelsen (skrev han selv hjem) tog han sig i at

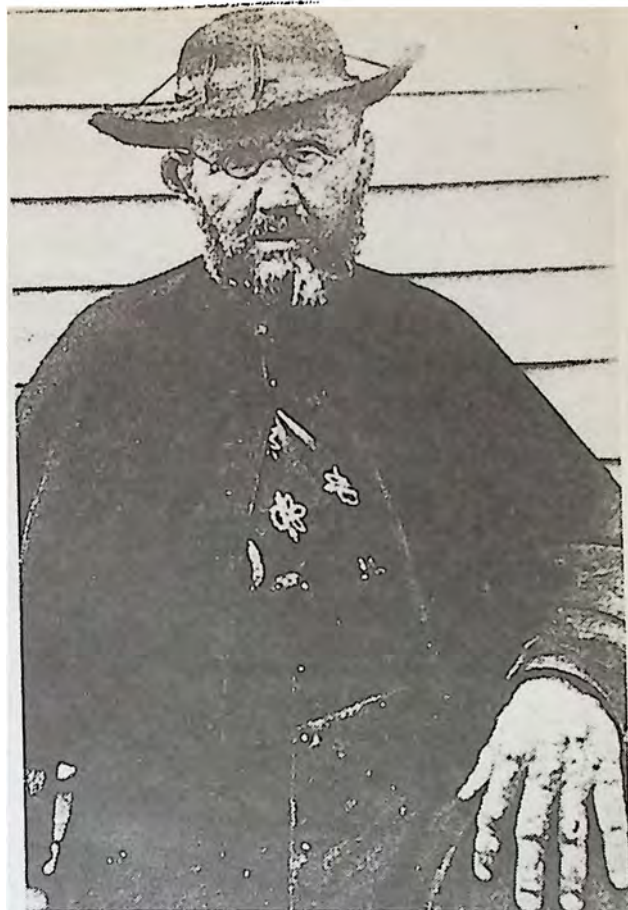
væmmes ved de lepralidendes grimme udseende. Han lovede sig selv og sin familie i Flandern at være forsigtig for ikke selv at blive smittet. Men efterhånden som han virkelig blev deres far og bror, som biskoppen havde sagt, opgav han forsigtigheden. Han spiste og drak med sine folk. Han rørte ved dem, fordi de ikke skulle føle, at han holdt afstand.

Død 5 år efter at være smittet

Første gang han blev klar over at være smittet, var i 1884, da han forbrændte sin fod i kogende vand uden at føle smerte. Fem år senere, den 15. maj 1889 døde han, 49 år gammel.

Hans lig blev hentet hjem af det belgiske skoleskib »Mercator«. I Antwerpen blev det modtaget af kongen og af kirkens biskopper, mens hundredtusinder stod sammentrængt på kajen.

Damian Jozef De Veuster blev bisat i den lille klosterkirke i Leuven, hvor han var indtrådt som novice. Gravkirken ligner i dag et mausoleum, en hyldest til en mand, hvis liv og død afbildes i en stor og smuk fotoserie langs med kirkevæg-

Kort før sin død på Molokai, smittet af spedalskhed.

gen. Her vil paven knæle i bøn i år efter saligkåringen, som finder sted under en friluftsmesse i en af Brysels parker.

På 100-års dagen for Damians død i 1989 gentog kardinal *Godfried Danneels* i kongeparrets og 47.000 menneskers nærvær i Bryssel Heyzel-stadion de ord, *Mahatma Gandhi* havde sagt om pater Damian: »I politikens og mediernes verden kendes kun få helte, der kan sammenlignes med pater Damian. Det lønner sig at spørge, hvilke kilder

et liv som hans udspringer af.«

At Damian ikke blev saligkåret kort efter sin død skyldtes bl.a. visse moralisters mening om, at spedalskhed overføres ved seksuel kontakt. Derfor blev Damian mistænkt for at have brudt sit cølibatsløfte. At han ikke bliver saligkåret i Rom, men at paven selv rejser til Flandern for at hædre Damian, kunne ligne noget af en skyldbekendelse og en bodsvandring på andres vegne.

W.W.

Saligkåringen skulle have fundet sted den 15. maj i Bryssel, men den er udsat til et senere tidspunkt p.g.a. af pavens lårbensbrud. Mere herom i næst nummer.

Det Sixtinske Kapel færdigrestaureret

Rom (KNA) – Pave *Johannes Paul II* har under en gudstjeneste genåbnet Det Sixtinske Kapel efter en 13-årig restaurering. Med afsløringen af *Michelangelos* dommedags-fresko på frontmuren, som har været under restaurering i fire år, er hele det store restaureringsarbejde færdigt. Arbejdet blev bl.a. støttet af det japanske »Nippon Television Network« med ca. 80 mio. kr, der til gengæld havde sikret sig billed- og filmrettighederne. Der er taget 15.000 billeder og 45.000 m film.

Moderne sugeteknik

De stærkt tilsmudsede fresker er ved hjælp af en moderne sugeteknik blevet befriet for århundreders støv og kerte-os. På den måde kommer de kraftige originalfarver lyseblå, okker, lysegrøn og safrangul igen frem, siger lederen af arbejdet, *Fabrizio Mancinelli*.

Michelangelo påbegyndte den 180 kvm store fresko med dens 400 figurer i 1536, da han var 60 år og sluttede arbejdet fem år senere. Billedet fremstår i dag på en lyse- til middelblå baggrund. Farven til denne er fremstillet af lapis lazuli.

Ikke florentinsk men veneziansk

I modsætning til de »florentinske farver«, man fandt i hvælvingerne, hører farverne i dommedagsfresken til »den venezianske skole«. Ved restaureringen fandt man mange nye ting. Således havde Kristusfiguren i centrum af fresken ingen skæg, som ellers ofte hævdede, oplyser *Mancinelli*. Han gør også opmærksom på en ikonografisk kuriositet: Af det frygtssomme udtryk hos de hellige, der giver Kristus deres torturredskaber, kan man slutte, at Kristus endnu ikke har fældet sin dom. Ikke en-

gang Peter og Paulus er sikre på, om de kommer i Himlen eller ej.

Der var stor interesse for at få at vide, hvor mange af de talrige nøgenfigurer, der, efter den senere påmaling af bukser og gevandter, havde fået deres »nøgenhed« igen. Ifølge *Mancinelli* havde 38 figurer fået påmalet bukser efter en beslutning på konciliet i Trento i 1564. I det 17. århundrede fik flere figurer bukser på af moralske grunde.

Ikke alle bukser kunne fjernes igen

Man må bibeholde de overmalinger, der blev foretaget af den såkaldte »buksemaler«, *Daniele di Volterra*, der var elev af Michelangelo. Han tog sit arbejde så alvorligt, at han kradsede Michelangelos billede væk, før han påførte sine farver. Det gælder f.eks. for *Johannes Døberens* pelslændeplæde. Derimod

kunne man fjerne sløret fra forskellige figurer, som ubekendte malere har påført i det 17. århundrede, f.eks. fra *Andreas* i midterpartiet af fresken.

Selvportræt som levende flået

Man kan nu se Michelangelos ansigt med det blotte øje. Det berømte selvportræt befinder sig i underkanten af den store fresko. Det er et furet ansigt, malet på et stykke hud, som nogle djævlø har revet af et menneske. Åbenbart ville Michelangelo minde efterverdenen om al det besvær og lidelse, han havde måttet tåle ved malingen af Det Sixtinske Kapel. Michelangelo malede kapellet i to etaper. 1508-12 skabte han loftsdekorationen med scener fra skabelsen og 1534-41 malede han altervæggen med dommedags-scenerne.

I anledning af, at hele Michelangelos værk i Det sixtinske Kapel er færdigrestaureret udgiver Vatikanets postvæsen en smuk serie med scener fra skabelsesberetningen, malet i hvælvingen. Foto KNA.

Pavens mediebudskab og børns TV-vaner

Pave Johannes Paul II har som vanligt udsendt et budskab i anledning af verdensdagen for massemedierne den 15. maj. Han tager udgangspunkt i, at FN har udnævnt 1994 til familieår. Han holder sig denne gang til TV og peger på, at dette medie både kan berige og skade familielivet. Det kan samle familiemedlemmerne og udvide deres horisont, også på det religiøse område.

Men det kan også udbrede umoralske værdinormer, tale til menneskets laveste instinkter, f.eks. gennem vold og pornografi, og give falske billeder af religion og kirkeliv. Specielt i forhold til familiens samliv kan selv gode programmer isolere familiens medlemmer i hver sin private verden og dermed skade fællesskabet.

Dette paradoks pålægger alle kristne forældre et særligt ansvar; dels for selv at forholde sig kritisk til mediet, dels for at opbygge gode TV-vaner hos deres børn.

Forældre bør informere sig om indholdet af et program, inden børnene får lov at se det, og de bør tale med

deres børn om det, de ser, og derved lære dem selv at styre deres TV-forbrug, herunder at slukke for apparatet. Selv gode TV-programmer skal suppleres med andre former for oplysning, underholdning og kultur.

Paven kommer også ind på TV-producenters og medarbejderes ansvar over for familierne; de må være opmærksomme på mediets indflydelse på »den sunde moral og åndelige værdier«. Det kræver f.eks. ansvarlig behandling af et hvilket som helst tema, uden sensationslyst, med oprigtig omsorg for samfundets vel og i stræben efter sandhed.

Er den pavelige bekymring nu også rimelig? Vi ved fra USA, at når vi om få år har over 50 kanaler, og når hvert hjem har 2-3 TV-apparater, så kommer TV til at fungere på samme måde, som radioen: det kværner mere eller mindre konstant løs i baggrunden, uden at nogen tager særlig notits af det. Man har sine faste programmer på bestemte tider, f.eks. nyhedsudsendelser, men herudover er det sjæl-

dent man sætter sig ned med det ene formål at se TV.

Børn og unges TV-forbrug er der lavet mange undersøgelser af. Og tendensen er, at man skal passe på ikke at overdramatisere. Børn vil generelt hellere lege end se TV. De foretrækker børneudsendelser, som er et fristed og et kulturtilbud på linie med mange andre; 4 ud af 5 børn går til et eller andet. Og de 12-20 årige ser mindre TV end alle andre aldersgrupper.

Naturligvis kan børn ikke i samme grad som voksne skelne mellem fiktion og virkelighed. Realistisk prægede fiktionsprogrammer som »Det lille hus på prærien« opleves af førskolebørn som virkelighed. Men allerede 4-5-årige opfatter f.eks. »Pippi Langstrømpe« som fantasiprodukt p.g.a. historiens mange overdrivelser.

Medieforskningen har desuden forlængst slået fast, at man ikke uden videre kan slutte fra et programs indhold til, hvordan det påvirker seeren. Det, børn har med sig foran skærmen, er

vigtigere end det, der sker på skærmen. I hjem, hvor der er god kontakt mellem børn og forældre, er det forældrenes normer, der præger børnene, næsten uanset hvad de ser i fjernsynet. I hjem, hvor børnene i højere grad er overladt til sig selv, bliver de mere præget af de normer, de møder ude omkring, bl.a. i TV.

Den direkte årsag til børn og unges aggressivitet og kriminalitet ligger andre steder; men medieviolence m.m. kan forstærke proble-

mer, der er skabt af f.eks. arbejdsløshed eller splittede familier.

Alt dette modsiger på ingen måde pavens oprigtige bekymring. Han peger netop på betydningen af at kende sit ansvar; som kritisk TV-seer, som omsorgsfuld far eller mor og som ansvarsbevidst mediemedarbejder. Velovervejede TV-vaner er en naturlig del af børneopdragelsen. Og »svage« familier har brug for støtte også på dette område; i skolesystemet, fra andre nære omgivelser og fra medieproducenterne. Det er ikke ligegyldigt,

hvad de præsenteres for, og det er vigtigt at man snakker sammen om det.

I en tid, hvor liberalisering og privatisering vinder frem også på medieområdet er det endvidere interessant at se, at paven udover den enkeltes personlige ansvar i sit budskab også peger på medieindustriens ansvar over for familien. Han mener, at industrien og medieinstitutionerne på grund af deres store indflydelse er moralsk forpligtede til at tjene alment vellet og ikke kun kommercielle eller politiske interesser.

Klaus Møller-Jørgensen

Europas »mediebiskopper« til møde i Budapest

Katolsk nyheds-netværk planlagt

Budapest (KIPA) - Delta-gerne i de europæiske »mediebiskoppers« konference i Budapest ønsker at oprette et »Katolsk nyheds-netværk Europa«. Formålet med netværket er dels hurtigt og professionelt at kunne informere medierne i de europæiske lande om aktuelle kirkelige hændelser, dels at forbedre kommunikationen mellem de

enkelte delkirker i Europa.

Endnu i år vil man undersøge, hvorledes ideen kan gennemføres, siger den nye formand for Den biskoppelige europæiske komité for Medierne (CEEM), biskop Roger Francis Crispian Hollis af Portsmouth i England. Desuden vil CEEM arbejde for en intensivering af medieuddannelse for lægfolk, præste-

studerende, præster og ordensfolk samt uddannelse af katolske mediefolk.

Hollis understregede på konferencen, at kulturen i dag er afgørende præget af udviklingen inden for kommunikations- og informationsteknologien. »Som kommunikatorer i vores nye og forfærdende komplekse verden må vi tale med hin-

anden om det drama i vor tid, som pave Paul VI kaldte 'bruddet mellem evangeliet og kulturen'.«

Formanden for Det pavelige Medieråd, ærkebiskop John Foley, sagde, at frihed frem for alt skal ses som en ubegrænset mulighed for at gøre godt. År 2000 er en udfordring til at begynde med en ny evangelisering, der medinddrager massemedierne. Den apostoliske nuntius i Budapest, ærkebiskop Angelo Acerbi oplyste, at Pavestolen vil være repræsenteret med egen pavillon på verdensudstillingen Expo 96, der har emnet »Kommunikation for en bedre verden«.

CEEM blev oprettet i 1982. I konferencen med temaet »Evangeliets værdier, mediernes kultur og Europas genopbygning« deltog 70 personer, deriblandt de 33 europæiske bispekonferencers mediebiskopper.

Det er den tredje konference af denne slags. De andre fandt sted i Dublin i 1986 og i Fatima i 1990.

Touvier fik livsvarigt fængsel

Versailles (KNA) - Den franske krigsforbryder Paul Touvier (79) er blevet idømt livsvarigt fængsel ved et fransk nævningeting. Touvier blev fundet skyldig i mordet på syv jøder i Rilleux-la-Pape nær Lyon den 28. juni 1944. Henrettelserne skete som en hævnakt efter den franske modstandsbevægelses mord på Vichy-regeringens propagandaminister, Philippe Henriot. Touvier er den første franskmand, der er blevet anklaget for »forbry-

delsler mod menneskehed«.

Dømt til døden

Touvier blev i 1946 og 1947 to gange dømt til døden for højforræderi og samarbejde med fjenden, men det lykkedes ham at undslippe straffen. Disse domme er nu forældede. En beretning fra ærkebispedømmet Lyon har påvist, at talrige katolske præster i årevis har skjult Touvier for myndighederne.

I maj 1989, efter mere

end 40 års eftersøgning, blev han arresteret i et kloster for tilhængere af en ekskommunicerede biskop Marcel Lefebvre. Han havde i den mellemliggende periode overvejende opholdt sig i franske klostre. Det afledte en heftig diskussion om kirkens rolle under den tyske besættelse i den franske offentlighed. Lyons kardinal Albert Decourtray nedsatte derfor en historiker-komité for at undersøge sagen og gjorde kirkens arkiver offentlige.

»Europa - i morgen og i dag«. Højskoleuge på Magleås den 24. - 31.7.94

Der trykkes nye Europakort i disse år. Regioner bliver til nationer. Yderliggående nationalisme i øst. Fremmedhad i vest. Holder demokratiet? Er Europa en enhed med en fælles kultur? Holder EU Østeuropa ude? Hvor er religion og kirker i disse spørgsmål?

Fra programmet:

Brian McGuire: Europæisk enhedskultur.

Karsten Fledelius: Europa - kirke og nation.

Uffe Østergård: Europas historie før og efter muren.

Jes Nysten: Kieslowski »Blå«.

Willem Wuyts: Hjemløs i kirken.

Tove Vejstrup: Kunsten og det nye Europa.

Højskoleugen er et tilbud til alle uanset kirkeligt tilhørsforhold om at mødes til samtale, foredrag, diskussion, udflugter, gudstjeneste, højskolesange, grillaften etc.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-.

Tilmelding til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15. Oplysninger hos centerleder Elin Udum.

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Hvorfor blev den hellige Bernadette af Lourdes behandlet så hårdt?

Af John Joyce, S.J.

Det er 30 år siden, de nordiske valfarter med syge og deres ledsagere til Lourdes tog deres begyndelse. For 25 år siden fik valfarten sin nuværende form.

Lena Samson's navn er uadskilleligt knyttet til denne periode. Desværre skulle hun ikke opleve dette 25 års jubilæum.

Der findes i den hellige Bernadettes liv flere mysterier. Andet er ikke at forvente, når vi taler om en lille pige, som har set og talt med Himmeldronningen, og som desuden er blevet helgenkåret.

Men også på det rent menneskelige plan er der uopklarede forhold, som for eksempel dette: Hvorfor behandlede politiet, de civile myndigheder, ja endog de lokale præster og nonner hende så hårdt, som de vittelig gjorde?

Man kunne have forventet, at i hvert fald præsterne ville være interesserede i at vide, hvad pigen havde at berette om sine åbenbaringer og om Guds Moders

budskab, især fordi budskabet også var rettet til dem. Men præsterne og nonnerne i Lourdes mødte Bernadettes beretninger med en større mistro og bitterhed, end de ville have haft grund til, hvis pigens historier havde været rene påhit.

Det er ikke usædvanligt, at børn »hitter på«, og ej heller, at de lyver; og naturligvis bør de ikke gøre det; men ingen forstandig far eller mor eller voksen i det hele taget geråder af den grund i raserianfald, sådan som sognepræsten i Lourdes gjorde det.

Hvad var da årsagen til denne bitre og voldsomme mistro?

For det første gjaldt Bernadettes beretninger Vor Frue, og det betød, at man måtte udvise den største vrydnad. Hver brist på vrydnad føles smertefuld, når det gælder Maria; og at fabulere om hende, kunne man ikke tage alvorligt nok.

For det andet: Katolske børn plejer ikke at hitte på historier om himmelske åbenbaringer; hvad grunden hertil så end kan være; men de gør det faktisk ikke. Hvis de alligevel gør det, må man være streng; for det er jo unormalt.

For det tredje: Hver præst har under sin uddannelse lært og får snart ved egen erfaring lært, at beretninger om overnaturlige åbenbaringer skal tages med den allerstørste reservation. I næsten alle tilfælde viser denne holdning at være rigtig og klog.

Og endelig: Der foreligger autentiske rapporter om falske visionærer, som drog til Lourdes, efter at Bernadette havde forladt byen. De fleste af dem var let gennemskuelige svindlere; men nogle af dem optrådte således, at de for en tid kunne vildlede mange folk.

Djævelens egne mirakler

Hvordan kan vi da skelne det naturlige og unaturlige fra det virkelige overnaturlige?

Ofte kan noget, der ligner et mirakel, forklares på helt naturlig måde. Men når vi har at gøre med unaturlige, usædvanlige fænomener, som vi ikke umiddelbart kan give en naturlig forklaring, ja så melder sig spørgsmålet: Er dette Guds værk eller er det djævelens værk?

Djævelen er en dreven efterligner med sekellang erfaring på området efterligning; og han er særlig god til at efterligne Guds veje i ordets videste udlægning.

Vor Herre advarer os mod djævelens spil, bl.a. fordi denne mørkets fyrste kan give sig ud for at være en lyssets engel.

Men bag sine forbløffende og besnærende metamorfoser forbliver djævelen dog mørkets fyrste; hans hensigt er altid at så tvivl, skabe forvirring, tilhulle sandheden og udsprede løgne om Gud og alle hellige og alt helligt.

Falske visionærer i Lourdes gjorde det samme som Bernadette havde gjort: De faldt på knæ ved grotten, de tog rosenkranse frem og bad, og de talte med usynlige og uhørlige væsener. Nogle af dem opførte kunster, som syntes at være mirakuløse: De hoppede op i luften og holdt sig svævende, de lod sig hænge som fluer halvvejs oppe på grotstens væg uden hjælp af hænder og fødder.

Disse kunststykker, men især visse obsceniteter virkede modbydeligt på de tænkende tilskuere; men havde også til følge, at mange begyndte at tvivle på ægtheden af Bernadettes åbenbaringer; og dette var jo djævelens formål.

Vi skal derfor ikke dømme præsterne og nonnerne i Lourdes alt for hårdt over, at de holdt sig stærkt forbeholdne og kritiske til Bernadettes beretninger. Ligesom vi var de overtjede om, at undere kån ske, men ligesom vi, vidste de også, at djævelen kan eftergøre undere for at bespotte Gud og Den hellige Jomfru og religionen.

Fattigdommen hovedårsag til foragt

Men endnu et spørgsmål: Det var vel rigtigt at tage Bernadettes beretninger med største skepsis; - men var det rimeligt at behandle hende så ubarmhjertigt hårdt, som det skete?

En af de årsager, som tydeligst træder frem, er hendes fattigdom. Bernadettes familie havde tidligere levet i ret så gode kår; men efterhånden var den sunket ned i nød og fattigdom. Og det var, da familien var nået nødens og elendighedens yderste grænse, at Gudsmøder Maria udvalgte Bernadette for disse vidunderlige åbenbaringer.

Grum fattigdom, nød og elendighed har intet romantisk over sig, og da slet ikke i den afsides beliggende landsby, som Lourdes var i 1858. Fattigdom var for »pæne« folk ensbetydende med sult, snavs, ilde lugt, pjalter, uvidenhed og uopdragen adfærd; og derfor blev de fattige ubønhørligt og hensynsløst holdt nede på den sociale trappes

Bernadette Soubirous.

laveste trin uden nogen som helst mulighed for at komme højere op. At være fattig i den tids Frankrig betød at være set ned på, at blive holdt nede, at være kuert i enhver henseende.

Vi kan da formode, at Bernadettes jammelige fattigdom var hovedårsagen til den foragt, som både kirkelige og civile myndigheder viste hende.

Hvis hendes far havde været f.eks. læge eller advokat, så havde den offentlige anklager og andre embedsmænd ikke vovet at skræmme hende så meget, som de gjorde ved forhørene af hende. Og sognepræsten ville da ikke have snerret af hende og kaldt hende tåbe, idiot og løgnerske.

Det er sørgeligt og dybt beklageligt, at præsterne og nonnerne optrådte på denne stygge måde over for det stakkels pibebarn; men de var børn af deres tid (ligesom vi er børn af vor tid), og de tænkte som den tid tænkte - desværre!

Sognepræsten skiftede mening

Der var dog én væsentlig forskel på sognepræstens og myndighedernes syn på Bernadette. Myndighederne ændrede ikke deres mening om hende og hendes åbenbaringer; men det gjorde sognepræsten, da det gik op for ham - ved en funke ovenfra - at åbenbaringerne var ægte. Så stillede han sig helt og fuldt ved hendes side og forsvarede hende helt modigt.

Vi har en rørende rapport om sognepræstens holdning, da den offentlige anklager og borgmesteren op søgte ham for at udvirke, at Bernadette blev anbragt på et sindssygehospital. Harmdirrende råbte præsten:

»Mine herrer, Bernadette er slet ikke den syge pige, som De vil gøre hende til!

Hun hører på ingen måde ind under den lov, som De påberåber Dem. Hun forstyrrer ikke den offentlige orden; hun udgør ingen fare for nogen eller noget. Hun er lille, og hun er fattig; men hun står ikke alene. Den, som har ansvar for hendes sjæl, står her, Jeg! De kan hilse politipræfekten og sige, at hans gendarmer må gå over mit lig, før et hår bliver krummet på dette pibebarns hoved!«.

Disse præstelige ord vakte respekt hos borgmester og politi og præfekt.

Tilbage står et sidste spørgsmål: Hvorfor tillod Gud og Gudsmøder Maria, at den lille Bernadette blev udsat for en så bitter og hensynsløs mistro og forfølgelse?

Et svar, set fra sagens praktiske side, kunne være, at Gud og Gudsmøder Maria ville sikre sig undersøgelsesernes grundighed og upartiskhed, så at ingen tvivl var tilbage hos de kirkelige myndigheder, der jo havde ansvaret for pålideligheden af Bernadettes åbenbaringer.

»De ringe Han ophøjer...«

Et andet svar kunne være, at Vor Frue har villet overlade os en dyb og vigtig lærdom. Vi med vore primitive begreber spørger os selv, hvorfor Gudsmøder, når hun ville sende os så vigtigt et budskab, da ikke valgte en mere indflydelsesrig budbringer, som ikke ville have vanskeligt ved at vinde gehør.

Det havde været mere praktisk, og det er sådan, vi går til værks i religiøse og andre anliggender; men nu er Guds veje ikke altid vore, i hvert fald ikke, når Han griber direkte ind i vort liv, som f.eks. i Lourdes og Fatima. Gud går sin vej og udvælger de fattige og tilsyneladende ubetydelige.

Kanske ligger svaret (delvis) deri, at ringhed og fattigdom i denne verdens øjne just var det væsentlige i Marias Budskab.

Gud er alt, denne verden er ingenting. Al sand magt, alt virkeligt vigtigt, al varig, holdbar værdi kommer fra Gud. Han behøver ikke denne verdens store til at forkynde sit budskab; thi Hans budskab er dette, at »Han har styrtet de mægtige fra deres troner og sendt de rige bort med tomme hænder«. Dette er Marias egne ord.

Men yderst er svaret en hemmelighed - en hemmelighed, ligesom Bernadette Soubirous er en hemmelighed for os.

Oversættelse: Fra bladet: »Universe«, Stig Rovlsen

Lourdesgrotten i dag.

Indvielsesbøn til Jomfru Maria

Gud, vor himmelske Far!
for at frelse verden
har du hengivet din Søn,
den evige og énbårne,
undfanget ved Helligånden,
født af Jomfru Maria,
korsfæstet, død og opstanden.
Vi venter hans komme i herlighed.
Vi priser den salige Jomfru Maria
for hendes tro,
og vi indvier os til hende,
for at vi - lige som hun -
må gemme Ordet i vort hjerte.

Lad denne vor indvielse
være en fornyelse af dåbens pagt
og af troen på din Søn, Jesus Kristus,
og hans glade budskab.
Lad det sindelag, som var i Maria,
også være i os.

Send os din Helligåndes nådegaver,
så vi sammen med Maria må bekende,
at du er den,
der støder de mægtige fra deres troner
og ophøjer de ringe.
Du mætter de sultne med gode gaver
og sender de rige tomhændede bort.

Lad os - lige som Maria -
være viet til troen på dine løfter
og til det usvigelige håb for os selv
og for hele verden:
at Jesus Kristus - din og Marias Søn -
vil føre hele skabningen
til sit mål og fuldende dit rige:
for at du må være alt i alle.
Til dette håb vier vi hele den skabning,
der endnu sukker
og er i véer og længes efter åbenbaringen
af Guds børns herlige frihed.

Hellige Maria, Guds Moder!
til din beskyttelse søger vi tilflugt.
Vi vier os til dig,
for at vi må tilhøre din Søn,
som hengav sig selv til Faderens vilje
for at frelse det fortabte.

Lad vor livsførelse bære vidne om
helligelse og forløsning
ved Helligåndens kraft.
Lad Jesu salgprisning opfyldes
på os som på dig:
»Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud«.

Kirkens Moder:
i alle kampe mellem det gode og det onde,
mellem lyset og mørket,
som ryster vor verden i dag,
anbefaler vi alle mennesker
og folkeslag til dig,
at de må finde den udsoning,
fred og retfærdighed,
som din Søn har beredt!
Ganske særligt anbefaler vi til din forbøn
vort bispedømme og vort land, Danmark.

Vi véd os i vor indvielse
forenet med hele Kirken,
vor hellige Fader, Paven,
og alle Kirkens biskopper.
I dette enhedens bånd
frembærer vi Kirkens forbøn,
i bekymring og håb for verden i dag.

Hil dig, Maria,
fuld af nåde!
Herren er med dig!
Velsignet er du iblandt kvinder,
og velsignet er dit livs frugt, Jesus.

Hellige Maria, Guds Moder!
bed for os syndere
nu og i vor dødstime.
Amen.

Vor Frue af Åsebakken.

Indvielse til Maria

Hyrdebrev om Jomfru Maria
oplæst i kirkerne søndag den 1. maj 1994

Af biskop Hans L. Martensen

Maria og Kirkens tro kan aldrig skilles fra hinanden. Guds evige Ord er blevet kød og har taget bolig i blandt os. Dette er sket med Jomfru Maria som redskab ved Helligåndens livgivende indgriben. Når vi kalder Jomfru Maria »Guds Moder«, bekender vi hermed historiens største og dog mest skjulte begivenhed: nemlig Guds evige Søns menneskevordelse. Vi bekender samtidig om den søn, Maria fødte, at han på én gang er Gud og menneske. Hun er ikke blot moder til mennesket Jesus af Nazaret, men tillige til Guds evige Søn. En og den samme, sand Gud og sandt menneske er hendes søn.

I Bibelen prises Maria for sin tro: »Salig er hun, som har troet, for det, der er sagt hende af Herren, skal

gå i opfyldelse«. Fra begyndelsen af hendes tilværelse har Helligånden forberedt troen i hende, så hun modtog Guds Ord i sit hjerte, før hun modtog det i sit moderskød. Således er hun det fuldkomne billede på ethvert menneske, der modtager Guds Ord i et »smukt og godt hjerte og bærer frugt i udholdenhed« (Luk. 8, 15).

Vi har i år for valfarterne til Åsebakken og Øm valgt temaet: »Maria bevarede ordene i sit hjerte«, og vi vil i den sammenhæng indvie os til Jomfru Maria. Det er mit håb, at særlig mange af vore katolikker vil slutte op om disse valfarter i år, lige som jeg også håber, at mange, der er forhindrede i at deltage, vil indvie sig til Maria hjemme i deres menigheder eller privat. Denne indvielse skal have sit ud-

spring i tro og være en håbets bøn for hele den menneskehed, som Gud har frelst gennem sin Søn.

Hvad betyder en indvielse?

Hvad betyder da en sådan indvielse? Den grundlæggende kristne indvielse er dåben, hvormed et menneske modtager Guds nåde i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Af denne nåde udspringer troen, som mennesket bekræfter, hver gang det fornyer sin dåbspagt. Enhver bekræftelse af dåbspagten er en fornyet indvielse. På denne måde skal indvielsen til Jomfru Maria forstås. Vi vier os selv til det sindelag, som var i hende, for at vi lige som hun må modtage Guds Ord og omdannes efter det.

En sådan indvielse er helt personlig og dog samtidig en fællesskabets beslutning og handling. Lige som bekræftelsen af dåbspagten kan ske ved stadig nye lejligheder, kan også en indvielse gentages og uddybes. Indvielsen til Jomfru Maria ligger da også på linie med tidligere indvielser, som da min forgænger, Biskop Theodor Suhr for 51 år siden indviede bispedømmet til Jomfru Maria i krigens aller mørkeste tid. Indvielsen ligger desuden på linie med den indvielse af Kirken til Jomfru Maria, som blev foretaget af den nuværende pave - og tidligere paver.

Foruden den helt personlige dimension, som en indvielse har, indeholder den forbøn og håb for andre. Jesus sagde før sin død om de mennesker, han var kommet for at frelse: »for dem indvier jeg mig selv« (Joh. 17, 19), og således betegnede han, at hans indvielse til Faderens vilje var for andre menneskers skyld. Vor indvielse til Jomfru Maria skal også være for de andres skyld. Den skal være en forbøn og en håbets handling for vort bispedømme, vort land - for hele verden, der er præget af så meget mørke og så megen nød.

Hvorfor skal indvielsen finde sted nu?

Måske vil nogen spørge, hvorfor en sådan indvielse til Jomfru Maria skal finde sted netop nu. Når lovprisningen af Maria er naturlig for os katolikker, hvorfor skal den så på denne specielle måde understreges? Nogen kunne endda spørge, om det ikke er uøkonomisk eller umoderne og fremmed for nutidens mennesker, og især for de unge, at samle opmærksomheden om Jomfru Maria?

Netop det sidste: at nogen kunne være tilbøjelige til at glemme hende eller regne hendes placering i Kirkens liv for mindre vigtig - giver anledning til at understrege, at hun umisteligt hører med til katolsk trosliv.

Så langt fra at være umoderne kunne man sige, at Maria netop er særlig nødvendig for Kirken i dag. Gennem Maria fremhæves den troens holdning, der er blevet fremmed for mange.

Den moderne civilisation er tilbøjelig til at fremhæve alt andet end netop troen. De ny-religiøse prøver at erstatte troen med åndelig indsigt og viden. De sekulariserede mennesker satser

på teknisk kunnen – alt skal planlægges og konstrueres: hvad der kan programmeres i EDB, måles i penge og erfares i nydelse eller omsættes til magt over andre – alt dette er i høj kurs og synes at være det eneste, der tæller. Troen har det anderledes: her er tale om en ny fødsel, som ikke ligger i menneskets egen hånd. Derom siger Johannes: »De er født ikke af køds vilje, ej heller af mands vilje, men af Gud«.

I en verden, hvor alting synes at gå op i netop det, Johannes kalder »mands vilje og køds vilje«, er intet så vigtigt som troen, hvorved vi bliver Guds børn. Maria må aldrig glemmes, fordi troen aldrig må glemmes.

Helligånden virkede i Maria, så hun modtog frelsen fra Gud i fuldkommen tro. Hun er billedet på en ny menneskehed, der skal opstå i kraft af Kristi forløsning. Vi vier os, for at vi må omvende os og tro på, at Guds rige er nær. Maria er billedet på mennesket, der lader Gud have initiativet, og som modtager alt fra hans hånd. Troen er lyttende og ydmyg, troen er tålmodig og udholdende, den fæster lid til Guds løfter og venter fremtiden fra ham. Ikke som om mennesket skulle tabe sin aktivitet og dygtighed, men selve handlingens kraft og mål skal modtages som gave fra Gud.

Troen forudsætter, at nogen taler til mig. Kærligheden forudsætter, at der er en anden at elske. Troen betyder afhængighed af det, jeg ikke selv kan skabe, men som kommer mig i møde udefra. Hvor troen er, forvandles verden, og Guds rige kommer nær. De mægtige stødes fra deres troner, de ringe ophøjes. Det, der ellers forekommer stærkt, mægtigt og verdensbestemmende, gennemskues som hult og afmægtigt.

Men i det skjulte kommer Gud os i møde i et nødlidende menneske, i en af samfundets tabere, i et menneske, som ingenting er og ingenting kan. I et smil, som et foragtet menneske giver mig, møder jeg måske Guds herlighed. For »det, som er dårskab i verden, udvalgte Gud for at gøre de vise til skamme, og det, som er svagt i verden, udvalgte Gud for at gøre det stærke til skamme, og det, som verden ser ned på, og som ringeagtes, det, som ingenting er, udvalgte Gud for at gøre det, som er noget, til ingenting, for at ingen skal

have noget at være stolt af over for Gud« (1. Kor. 1, 27 – 29; ny oversættelse).

Guds rige kommer, hvor vi mindst af alt venter det. Hans herredømme viser sig i det skjulte, og hvor vi ikke havde regnet med det. Det gælder om »håb imod håb«. Dette er troens hjerte og Marias sindelag, som vi vier os til, for at vi må være »i Kristus Jesus, som er blevet visdom for os fra Gud, både retfærdighed og helligelse og forløsning« (1. Kor. 1, 30).

Hvad indvielsen ikke betyder

En indvielse til Jomfru Maria betyder naturligvis ikke, at vi gør hende til sidste mål for vort liv. Vort livs mål er ene og alene Jesus Kristus og den treenige Gud. At indvie sig til Maria betyder at vie sig til den vej, hun er gået, for at vi skal forløses sammen med hende og finde målet sammen med hende. At vie sig til Jomfru Maria er billedligt at gøre som tjenerne ved brylluppet i

Kana. Hun siger til dem: »Alt, hvad han siger, det skal I gøre!« Vi følger hendes vink, vi hælder vand i karrene, for at Kristus kan forvandle det til vin. Hvad vi ikke magter, vil han magte. Det gamle menneske skal forvandles til det ny. Denne forvandling sukker vor samtid efter. Den er Helligåndens gave. Den skal komme til udtryk i de kristnes livsførelse – i »helligelse og forløsning«. Maria viser os opfyldelsen af Jesu saligprisning: »Salige er de rene af hjertet, for de skal se Gud« (Mat. 5, 8).

Maria er »Kirkens Moder« i den elementære forstand, at Jesus samler sig en søskendeflok af små brødre og søstre, der ønsker at gøre alt, hvad han siger.

Moder

Hun er Moder til denne søskendeflok – ikke i biologisk forstand, som hun er Jesu moder – men i åndelig forstand: Kirken er de troendes forsamling.

Paulus kalder Abraham

»vor Fader i troen«, fordi han troede med håb mod håb. Vi kristne kan med endnu større ret kalde Maria »vor Moder i troen«, fordi kernen i frelsens begivenheder var knyttet til hendes tro. Hun modtog troen som Helligåndens ufortjente nådegave. Helligånden var virksom i hende fra livets aller første øjeblik, så synden på intet tidspunkt fik indpas i hendes liv. Hun troede på, at Guds Søn skulle fødes af hendes moderliv ved Helligåndens overskyggelse, selv om hun ikke kendte nogen mand. Hun troede, at denne Søn skulle sidde på Davids trone og herske over Jakobs hus, selv om hun så ham dø en udstødt forbryders død på korset. Hun troede endnu mere end Abraham med håb mod håb, og hun er således blevet »Kirkens Moder«.

Maria har for os katoliker altid været et udsoningens og enhedens og håbets tegn. Døende på korset, overdrog Jesus Kristus sin

mor Maria til kærlighedens discipel – og omvendt disciplen til hende: »Kvinde, se din søn!« og til disciplen: »Se din moder!« På lignende måde skal vi tage hende til os som vor mor og som det fuldkomne billede på det forløste menneske. Midt i en verden, der trues af had, synd og alle dødens og mørkets kræfter, er hun et pant på, at Guds frelse kan og vil lykkes.

Maria sammenfatter vort håb

Da Paven i 1984 indviede verden til Marias rene hjerte, mindede han om, at vi netop i vor tid har særlig brug for Kristi forløsning. Menneskeheden trues af store farer, der har deres rod i synd, og vejen til at overvinde synden går gennem omvendelse i en stadig bekendelse til forløsningens frelsende magt.

Jomfru Maria sammenfatter vort håb. Hun viser os, hvad Guds frelsende magt kan virke i et menneske, og hun viser os noget

om den frelse, som Gud ønsker skal blive alle til del. Endog døden selv skal overvindes – som vi bekender ved at fejre hendes optagelse og kroning i himlen. Hun er »Kirkens Moder«, fordi hun sammenfatter den frelse, Gud kalder os alle til.

Lad valfarterne i år blive glædens dage! Disse valfarter og indvielsen til Jomfru Maria har en symbolsk betydning. De skal minde os om, at Kirken er et folk på vandring mod det himmelske Jerusalem. Kirken vandrer sammen med Maria gennem alle tider for at møde Kristus, når han kommer. Han vil engang fuldende sin frelse i verden. Dette giver os håb også for alle dem, der er i nød – for taberne, som ingen tænker på – for dem, der rundt omkring i verden lider under tilsyneladende meningsløse ulykker. Gid Maria må være et håbets pant og et enhedens og forsoningens tegn, mens vi sammen vandrer mod den Herre, hvis komme vi venter på.

Blomstersmykket bliver Vor Frue af Øm båret ad valfartsvejen til kirken ved Ømborgen. Foto Willem Wuyts.

Valfart til Vor Frue af Åsebakken Søndag 29. maj 1994

Valfartens tema: »Maria gemte alle disse ord i sit hjerte«. (Luk. 2,19).

S-tog fra Københavns hovedbanegård kl. 7,14 til Holte.

Fra Holte S-station (herfra kan du få din bagage kørt direkte til klosteret) går vi i »læs formation« til Rudersdalsvej (over for Poppe Allé), hvorfra skov-valfarten starter kl. 8.45 præcis. Sangblade til brug ved skov-valfarten vil blive udleveret.

Under sang og bøn: Valfarten gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Tiden mellem skov-valfartens ankomst til klosteret (kl. ca. 10.40) og messens begyndelse kl. 11.30 giver mulighed for skriftemal. (Se skillene ved træhuset og teltet). Leje af stole: kr. 10.

Kl. 11.30: Bispemesse.

Kl. 12.45-15.00: Pause for spisning, leg og samvær. Kaffe, øl, vand, is og mad (pølses, pizzaer) kan købes. Salg af rosenkranser, bøger, andagtskort, ikoner, medaljoner m.m.

Kl. 15.00: Andagt med sakramental velsignelse og højtidelig indvielsesbøn til Jomfru Maria.

Dagens program slutter kl. ca. 15.45; men folk kan blive på området så længe, de vil.

Velkommen til en festlig, katolsk familiedag på Vor Frue Kloster, Høsterkøb, søndag 29. maj.

Katolsk Valfarts Komité

Øm-Valfart Søndag d. 5. juni 1994

Maria gemte alle disse ord i sit hjerte...Luk. 2,19.

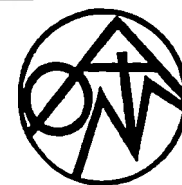
Kl. 11.00: Valfartsvandring og andagt.

Kl. 12.30: Frokost

Bodens Sakramente

Tilbedelse af Sakramentet

Kl. 14.00: Højmesse med Biskop Martensen

En af de ledende skikkelser på Afrikasynoden er kardinal Francis Arinze fra Nigeria.

I et interview i det engelske blad »The Tablet« taler han om sine forventninger til synoden, der fandt sted i april.

Kirkerne skal udveksle gaver

Kardinal Francis Arinze blev døbt i den katolske kirke, da han var ni år. Hans forældre tilhørte stadig den traditionelle religion, da han ville være præst. »Min mor sagde: »Nej, det skal du ikke!« Min far sagde også nej. Men jeg diskuterede det med min mor, og så sagde hun: »Det er så i orden.« Det tog længere tid med min far. Men min sognepræst og mine venner gik i forbøn for mig, og til slut gav han mig også lov.«

Den måde, familien opnåede en løsning på, ser Arinze som meget karakteristisk for fællesskabsånden i Afrika. Det er én af de værdier, som afrikanske kristne kan give verdenskirken.

Den nigerianske kardinal, som i dag er 62 år, er én af tre formænd for Afrikasynoden. Han var ærkebiskop af Onitsha fra 1965 til 1984 og formand for Den nigerianske Bispekonference 1979-1984. De sidste ti år har han været i Rom, hvor han er formand for Det pavelige råd for interreligiøs Dialog.

Synoden er en mulighed for at »udveksle gaver« mellem kirken i Afrika og verdenskirken, siger Arinze. Afrika kan lære teologi, filosofi og kultur af Europa, fordi kirken dér er meget udviklet på disse områder. Afrikanere er spontane og karismatiske, fortsætter han. Uden at miste disse værdier, skal afrikanerne lære at strukturere og modernisere deres organisationer, så de kan vare ved.

De skal blive bedre til at administrere tingene og tiden, mener han. »Jeg siger ikke, at afrikanere ikke overholder tiden, men vi kigger ikke hele tiden på uret. Jeg har lagt mærke til, at når jeg er hjemme på ferie, er jeg den eneste, der lægger mærke til messetiden.«

Afrikanerne kan også lære, hvordan religionen bliver nødt til at tage udfordringerne fra et teknologisk og videnskabeligt udviklet samfund op, siger Arinze. Til gengæld kan den afrikanske kirke bringe glæden ind i verdenskirken. »Man siger, at europæeren ordner, asiaten reflekterer og afrikaneren fejrer. Mange europæere tror, at afrikanere vil danse hele tiden. Så-

dan er det ikke helt. Men vi mener, at hvis det er en glædelig anledning, skal folk ikke bare sidde. Hvis ingen bevæger sig, spørger folk: »Hvad er det? En begravelse?« Og selv ved en begravelse er det godt at blive opmuntret. Dansen ved en begravelse er en slags psykologisk medicin.«

Arinze understreger, at afrikanerne har en særlig sans for fællesskab. Individet og fællesskabet hører sammen: den enkelte person ser selv i fællesskabet – i familien, i landsbyen, i klanen. Det afrikanske samfund er »pro-life«, siger han. Afrikanere er glade for et barn, og det afvises ikke, selv om det er født uden for ægteskab. Derfor får barnet navne som Velsignelse, Gud giver, Barnet er større end velstand.

År 2000 er halvdelen kristne

Synoden beskæftiger sig med kirken, som den ser ud i år 2000. Man regner med at de kristne vil udgøre 48,4% og muslimerne 41,6% af befolkningen. »Den katolske kirke har vist en utrolig stor vilje til at møde andre – faktisk så stor, at vi endog bliver kritiseret af kirken selv for at være for åbne.«

For 20 år siden var forholdet mellem muslimer og kristne godt i de fleste afri-

kanske lande. Også i dag er almindelige mennesker venlige over for hinanden. Men når det drejer sig om politik, eller om religiøse samfund som organisationer, så kan polariseringen begynde, mener kardinalen.

Islam og kristendommen

Der er en væsentlig forskel på de to religioner, når det drejer sig om forholdet mellem stat og religion. »Mange muslimer vil overføre deres religiøse overbevisning på de politiske strukturer. Det ses klart, når det drejer sig om shari'a-loven. Men de kristne ønsker ikke at få kirkeretten ind i landets grundlov, eller få en kanonisk dommer ind i Højesteret.«

Den katolske kirke står også over for mange uafhængige kirker og sekter i Afrika. Synode-papirerne taler om tusindvis af sådanne, som beskrives som udløbere af mission-kirkerne. Man forventer, at de år 2000 har 60 mio. medlemmer af 393 mio. kristne. Kardinal Arinze mener, at den katolske kirke bør stille sig selv nogle spørgsmål i den anledning.

1988 sendte Rådet for Interreligiøs Dialog et brev til alle afrikanske biskopper, hvor de bad om oplysninger om deres pastorale metode over for de traditionelle re-

ligioner. 1992 blev man i Rom enige om at sende et brev til biskopper andre steder i verden, hvor der er lignende forhold: stamme-religioner, som de kaldes i Asien og indfødte religioner, som de kaldes i Amerika.

Arinze forklarer på baggrund af sin egen familierfaring: »Afrikanerne er meget nær naturen: solen, månen, regnen, vandet, bjergene og skovene, og de er nær Gud. At være opmærksom på dette er en del af inkulturationen.«

Inkulturation er et nøgleord for Afrikasynoden. Arbejdsrapporten definerer inkulturation som evangelisering af alle aspekter af menneskers personlige og sociale liv. Arinze siger, at for Afrika betyder det, om kirken er hjemme i Afrika og om afrikanerne er hjemme i kirken.

Afrikansk messe i Zaire

Der er forskel på inkulturationen i Afrikas 55 lande. »Det er velkendt, at Zaire er længst fremme. De var de første, der fik en messeorden godkendt i Rom, der er i overensstemmelse med lokale skikke. Der er også store fremskridt i Cameroun og i Ghana, hvor den lokale kultur er meget stærk.« Han nævner også inkulturation inden for bønsmåder, velsignelser,

De afrikanske kvinder er ofte bedre organiserede og mere disciplinerede end mændene, og de er en stor hjælp i kirkens arbejde, siger Francis Arinze. Foto KNA.

musik, der respekterer afrikansk tonalitet, og healing, som er meget vigtigt for afrikanere.

Inkulturation kræver omhu

Det tog 13 år, før Rom godkendte den zairiske messe. »Inkulturation betyder stort arbejde og stor omhu,« kommenterer Arinze. »De lokale afrikanske kirker skal lave deres hjemmearbejde og ikke afvise dialog med verdenskirken. Den katolske kirke skal kunne genkendes overalt som den samme kirke. Hvis nogle ting blev godkendt for hurtigt, kunne det vise sig, at kristne senere blev chokerede, når de fandt ud af, at betydningen af en eller anden skik faktisk er uforligelig med kristendommen.«

Afrika er plaget af krige, etniske konflikter, fattigdom, sult, manglende politisk stabilitet, international gæld og korruption. Der er millioner af fordrevne og over seks mio. flygtninge. Arinze er enig med arbejdsdokumentet i, at evangeliets troværdighed hænger sammen med, hvorledes kristne fremmer forholdene for mennesker. »Hvis én er i fængsel, er flygtning eller undertrykt og jeg siger: »Kom, jeg læser højmesse på latin«, så tager jeg det ikke alvorligt. Evangeliet slutter ikke med opnåelsen af retfærdighed og fred, men retfærdighed og fred er i høj grad en del af evangeliet.«

I flere afrikanske lande har den katolske kirke været med til at udarbejde grundlove og mægle i konflikter. Arinze håber, at synoden vil støtte den slags

initiativer. »Det er et godt tegn, at nogle lande har bedt biskopper og præster om hjælp til det. Det viser, at samfundet ikke betragter kirken som marginal. Kirken er ikke bare folk, der beder og synger i kirkebygninger om søndagen, men skal også deltage i samfundets sorger og glæder. Kristne bor ikke i sakristiet.«

Han understreger dog, at sådant arbejde skal være undtagelsen. »Den katolske kirke – som kirke – har ingen politiske eller økonomiske formuler. Den fuldmagt, Kristus betroede præsterne, var at motivere lægfolk til at påtage sig deres særlige sendelse.«

Opmærksomhed på kvinderne

Arinze er meget positiv over for lægfolkets rolle i Afrika. »I mange lande er lægfolk en pryd for kirken,« siger han. Han ventede, at synoden retter speciel opmærksomhed på kvinder. De afrikanske kvinder er ofte bedre organiserede og mere disciplinerede end mændene. »Da jeg var ærkebiskop i Nigeria oplevede jeg, at det var kvinderne, der var den største hjælp til at drive præsteseminarierne. De hjalp endog med til at finde ud af, hvem der var egnet til at blive præst. De kan se en god sognepræst på to uger. Biskopperne støtter dem, og deres mænd er ikke jaloux, for i vores kultur er en mand stolt, hvis hans kone klarer sig godt,« slutter Arinze.

Bearbejdet af
Susanne Wogensen

I Afrika er der mange præstekald. Her ses unge præstestuderende på et præsteseminarium i Zaire. Foto KNA.

Mange præster, søstre og kirkelige lægearbejdere dræbt i Rwanda

Kigali (KNA) - Mange præster og ordenssøstre - de fleste tutsier - er blevet dræbt af regeringssoldater under urolighederne i Rwanda. De fleste soldater tilhører hutu-folket, der vil hævne nedskydningen af præsident *Juvenal Habyarimana*, der var hutu. Flyet, hvori også sad nabolandet Burundis præsident, *Cyprien Ntaryamira*, styrtede ned efter at være blevet ramt af en raket.

Livsfarligt at gå uden for husene

Østrigs »Caritas« angiver, at den katolske kirkes infrastruktur næsten er brudt sammen, fordi det er forbundet med livsfare for de kirkelige medarbejdere at gå uden for husene. Hutu-soldater og tutsi-oprørere patruljerer på gaderne, og slår folk af andre stammer ihjel, siger Cari-

tas-medarbejderen *Franz Prüller* i Nairobi efter øjenvidneskildringer fra flytning. Mindst 170.000 mennesker er flygtet til Burundi, hvor situationen også er spændt.

I hovedstaden Kigali og andre byer har der været regulær jagt på præster og ordensfolk. Tre præster, *Spiridion Kagoyo*, *Antoine Niyite* og *Antoine Habiya-kare* blev myrdet under de første uroligheder 6. marts i Rambura.

I Kigali skete samtidig en massakre i jesuiternes »Centre Romera Christus«. De spanske og belgiske jesuitter kunne uskadt forlade huset, men 19 præster og ordenssøstre af rwandinsk nationalitet blev myrdet: tre jesuitter, fem verdenspræster - deriblandt vicerektoren for præsteseminariet, *Juvenal Rutumbu* - samt 11 medlemmer af kvindelige

kommuniteter, de fleste fra sekularinstituttet »Vita et Pax«. Jesuitterledelsen i Rom formoder, at årsagen til blodbadet i ordenens hus er deres engagement i menneskerettighederne i landet.

De hvide Fædre beretter, at tre præster, en ordensbroder og 25 lærere på drengeskolen i Nyundo er blevet dræbt.

Militær ind i kirke

Ifølge kirkelige oplysninger har der været massakrer på civilbefolkningen i tre bydele i Kigali: Kimihurura, Nyamirambo og Ndera. I Nyamirambo trængte militæret ind i kirken og tvang de mennesker, der havde søgt tilflugt i den, til at forlade kirken, hvorefter de skød ind i mængden. Ligeledes trængte militæret ind på hospitalet i Masaka i ærkebispedømmet Kigala og skød sårede tutsier.

Det er forbundet med livsfare for de kirkelige medarbejdere at gå uden for husene på grund af stammekonflikten i Rwanda. Foto KNA.

Flere lærere på katolske skoler er blevet myrdet, bl.a. i byen Gisenyi. I Kibungo, Rwamagana og Zaza er mennesker, de fleste tutsier, flygtet ind i kirker og præstegårde.

Paven har givet udtryk for sin deltagelse over mordet på de to præsidenter. I et kondolencetelegram skriver paven, at han deler befolkningens angst og beder til Gud om at skænke

alle tilgivelsens gave, så hævnfølelser ikke vinder overhånd. Paven besøgte de to lande i 1990, da der var en forbigående fred mellem tutsierne og hutuerne.

Enheden på vej - trods alt

Af Gunnel Vallquist

For et stykke tid siden skrev jeg om bønnsugen for de kristnes enhed - at jeg skammede mig over, at vores kirker årtier efter årtier fastlægger en sådan uge i stedet for at skabe enheden gennem syndsbeholdelse og forsoning ved alteret. Hvis den katolske kirke tog det første skridt: erkendte de synder, der var begået mod enheden og indbød alle som delte den apostolske tro, til at dele dens nadver - hvilken udfordring!

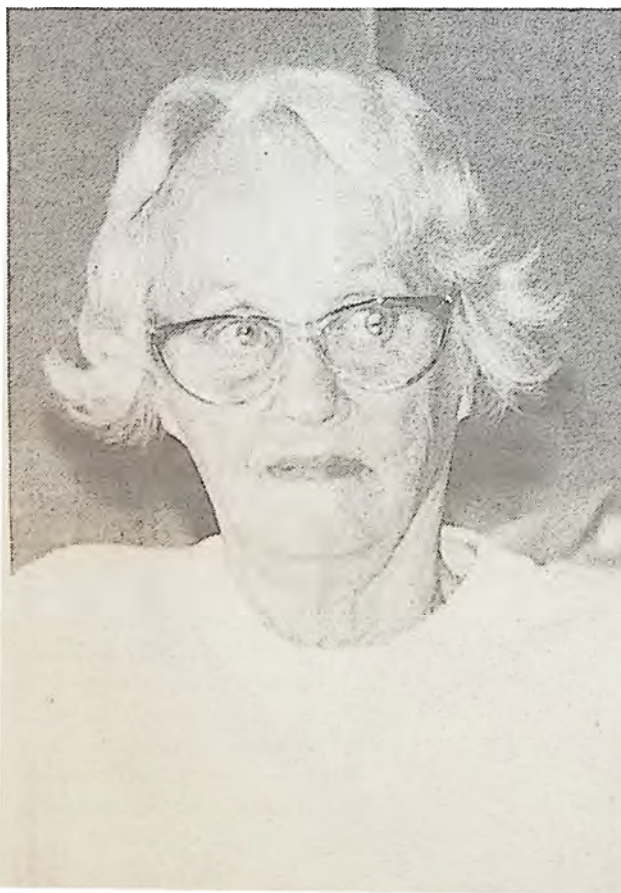
Åndens virke kan ikke beregnes, men jeg er overbevist om, at andre samfund ville følge eksemplet. Det gælder om at turde tro og handle derefter, uden beregning. Det gælder om at tillade, at Kristi bøn om enheden kan gå i opfyldelse, hvad der end sker os. Vi ville da ikke længere være en hindring for Kristi kirkes genfødsel. Helligånden ville frit kunne virke i en kristenhed, der var befriet for de bånd, den har bundet sig selv med. Vi ville genopdage Guds børns herlige frihed - uden at opgive eller blive berøvet nogen af de rigdomme, som vor tradition har givet os. Hvilken berøvelse!

Dette gælder perspektivet oppefra. Det gælder den kirkelige ledelses aktuelle holdning til enheden og Kristi bøn. Men der findes et andet perspektiv: perspektivet nedefra, og det har i lang tid givet mig både håb og glæde.

Forvandling af det økumeniske klima

Når jeg tænker på hele den periode, hvor jeg har været katolik - et halvt århundrede - konstaterer jeg en enorm forskel, ligefrem en forvandling af det økumeniske klima. I den økumeniske bevægelses begyndelse fandtes der katolikker blandt pionererne, men de fik snart forbud mod at deltage. Verdensøkumenien blev protestanternes, og i et vist omfang, de ortodokses sag.

Katolske teologiske værker med økumenisk indstilling blev forbudt eller sat på index. Det var strengt forbudt for katolikker at deltage i ikke-katolske gudstjenester. Rom gentog vrantent sin tese, at enheden kun kunne opnås gennem betingelsesløs kapitulation fra de andre kirkers side. Det var dem, der skulle omven-

Hvis den katolske kirke tog det første skridt: erkendte de synder, der var begået mod enheden og indbød alle som delte den apostolske tro til at dele dens nadver - hvilken udfordring, siger Gunnel Vallquist. Foto Knud Kluge.

des; om romersk omvendelse var der ikke tale. En lille opløbning kom, da *Pius XII* tillod, at man kunne bede Fadervor sammen. Så-

dan var den officielle katolske holdning stort set fremtil Det andet Vatikankoncil. I og med koncilet skete der et radikalt omslag: de

teologer, der var bragt til tavshed, blev indkaldt som eksperter på kirkemødet. De »i troen adskilte brødre«, tidligere brutalt kaldt »skismatikere og heretiker«, blev indbudt som observatører og ærede gæster, som konciliet lyttede til og ofte lod sig inspirere af.

Klimaforandring i toppen bredte sig nedad

Den katolske kirkeledelse havde pludselig placeret sig i spidsen af enhedsbevægelsen. Den broderlige omgang fortsatte efter konciliet med hjertelige høflighedsbesøg og teologiske samtaler. Disse omgangsformer blev snart mellemkirkelig skik. Dermed institutionaliseredes de gradvist, og som ved alle institutioner er der tendens til, at denne officielle økumeni havner i, hvad der i politisk sammenhæng hedder stagnation, ubevægelighed.

Men på græsrodsniveauet er der bevægelse. Klimaforandringen i toppen spredte sig hurtigt nedad, hvor den nogle gange, men langt fra overalt, var forbedret i stilhed. På dette niveau fortsætter forvandlingen. Unge kristne har vænnet sig til at slå sig sammen i social handling, i studier og forskning, i venskabsrelationer og retræter. Man fejrer gudstjeneste, ofte under andre former, og ingen

spørger, om nogen bliver nødt til at blive udenfor.

Dette spontane fællesskab sker som en naturlig sag, en selvfølge - ikke som en protesthandling eller en »profetisk gestus« som i 60'erne. Det sker i en voksende bevidsthed om, at det, som i dagens dramatisk sekulariserede verden forener de kristne, er noget så radikalt og gennemgribende - nemlig troen på den opstandne Frelser nærvar midt blandt dem, som samles i hans navn - at de forskelle, som findes, bliver fuldstændigt uden betydning. De barrikader, vores forfædre følte sig forpligtede til at bygge op til forsvar mod angreb, er smuldret, og de hindrer os ikke længere i at mødes.

Vi skal give vidnesbyrd

De kristnes opgave i dagens verden er at give vidnesbyrd om enheden i en ydmyg erkendelse af, at vores kundskab og profeteren er begrænset. Vi kan og må leve med vores forskelligheder og med spørgsmål, som aldrig kan løses fuldstændigt, før vi ser Gud og hinanden ansigt til ansigt. Indtil da har vi ikke råd og ikke tid til at dyrke vores forskelligheder. Verden har brug for vores enhed. Den indsigt vokser sig stadig stærkere i det, som er tilbage af kristenheden.

»Kommunisme og Guds rige på jord er det samme«

Præsten, digteren og den forhenværende minister i Nicaragua *Ernesto Cardenal* var i København i forbindelse med en tur i flere europæiske lande, hvor han præsenterede sin digtning.

Efter en messe i Skt. Ansgars kirke læste han op af sin litterære produktion, primært digte, gennem 30 år. Men selv om han først og fremmest var i Europa som *forfatteren* Ernesto Cardenal, drejede den efterfølgende samtale sig især om hans måde at forene kristendommen og kommunisme.

Cardenal forstår kommunismen som en samfundsform, hvor enhver arbejder efter evne og nyder efter behov. »Under messen læste vi højt af Apostlenes Gerninger. Der kunne vi høre, at de første kristne var kommunister, for der var ingen rige og ingen fattige. De, der havde penge, gav til dem, der ikke havde, og således var alle lige.«

Jesus var ikke en religi-

ønsgrundlægger, mener Cardenal. Han ønskede, at Guds rige skulle komme til jorden i hans levetid. »Kristus må føle en meget stor frustration ved at se, at det, som han ville grundlægge, blev til Vatikanet. Det er noget meget forskelligt fra det, som han ønskede at grundlægge på jorden. Det, vi ønsker, er, at kirken skal være tro mod sin grundlægger.«

Revolutionsteologi

Den katolske kirke overalt i verden er en delt kirke, siger Cardenal. Der er en reaktionær og en progressiv kirke, og hierarkiet er reaktionært. Revolutionen i Nicaragua viste tydeligt denne splittelse: de kristne revolutionære blev forfulgt af kirkeledelsen.

Befrielsesteologien burde efter Cardenals mening kaldes »revolutionsteologi«. Den har muligheder, hvis den forbindes med en revolution. Der er nemlig to

former for vold: en legitim og en illegitim. Den illegitime er den vold, der bruges til at undertrykke andre, men den legitime vold er de undertryktes retfærdige forsvar. »Lige som man i den katolske kirke taler om »retfærdig krig« kan man tale om en »retfærdig guerrilla«, mener Cardenal. »Man kan lade være med at forsvare sig og blive slået ihjel, men hvis man forsværer sig, begår man ikke noget umoralsk.«

I de østeuropæiske lande var kommunismen undertrykkeren, og befrielse var at komme af med de kommunistiske regimer. I Nicaragua blev kommunismen oplevet som befrieren. Cardenal blev spurgt, hvorledes kristne, der kæmper for retfærdighed i troen på den samme Jesus Kristus, kan have et så forskelligt syn på »kommunisme«.

»Jeg har i et digt sagt, at kommunisme og Guds rige på jord er det samme. Et samfund med retfærdig-

hed, lighed og kærlighed, som endnu ikke er virkeliggjort. Det, evangeliet kalder Guds rige, er det samme. Vi skal alle sammen kæmpe for, at Guds rige kommer på jorden.

Kommunismen i Østeuropa var en perversion af marxismen. Men kristendommen har også haft sine perversioner: korstogene, inkvisitionen og pavedømmet under renæssancen. Men på trods af det er jeg stadig kristen, og jeg er stadigvæk marxist. Kristendom og kommunisme er ikke det samme, men de er heller ikke uforenelige.«

Cardenal er kritisk over for den udviking, der er sket med CELAM, de latinamerikanske biskoppers råd, i tiden efter møderne i Medellin og Puebla. Nu er der i CELAM en magtfuld gruppe, der er helt domineret af paven, og der er ikke

længere nogen selvstændighed for de latinamerikanske biskopper.

Sandinistfronten tabte valget og er nu i opposition. Mens sandinisterne var i regering, måtte de indgå mange kompromiser, og Cardenal måtte tilpasse sig den mere moderate linje. »Den sandinistiske revolution var mere konservativ, end jeg var. Jeg har været ret radikal.« Cardenal kan ikke vurdere, om oppositionsperioden vil betyde en styrkelse eller svækkelse af partiet.

Økonomisk kaos i landet

Situationen i Nicaragua i dag er præget af den neo-liberale politik. »Der er fuldstændigt økonomisk kaos i landet. Arbejdsløsheden er 60% på grund af den økonomiske linie. Men politisk er situationen ikke

så dårlig, for der er stabilitet og fred. Sandinistfronten udskrev demokratisk valg og tabte og er nu på demokratisk vis i opposition.«

Efter årene som minister er Cardenal nu tilbage som præst. Han er en af lederne af stiftelsen »De tre verdens Hus«. Det er en fond, der fremmer den kultur, som ikke støttes under den neo-liberale økonomiske politik.

Fattige børn modtager undervisning i musik og kunst, så de senere kan få et erhverv. Man underviser i den primitivistiske malerkunst, som er værdsat over hele verden, og enlige kvinder og enker lærer landets traditionelle vævekunst. Disse projekter bliver præsenteret bl.a. i Europa for at få økonomisk hjælp, så de kan fortsætte.

SW

Paven opfordrer til demokrati i Nicaragua

Rom (KIPA) – Pave *Johannes Paul II* har i en indtrængende appel opfordret de ansvarlige i Nicaragua til at fremme den demokratiske proces og skabe retfærdige sociale strukturer. Samtidig bad han ved en audiens med Nicaraguas biskopper om at hjælpe med til at overvin-

de spændingerne i samfundet.

Ærkebiskoppen af Managua, kardinal *Miguel Obando Bravo* siger i et interview i Vatikanets Radio, at etableringen af en retsstat er forudsætningen for fred. I Nicaragua er der mange komplicerede politi-

ske, økonomiske, sociale og juridiske problemer. Han beklager, at der stadig kæmpes i den nordlige del af landet. I 1994 har der allerede været 50 døds ofre og mange materielle skader på grund af politiske konflikter.

Befrielsesteologien får efterfølger:

»De udelukkede teologi«

Sao Paulo (KIPA) – Den katolske kirke i Brasilien og andre latinamerikanske lande satser på en ny teologi, efter at befrielsesteologien er kommet i krise med sammenbruddet i Østeuropa. Det drejer sig om »De udelukkede teologi«.

Ifølge formanden for Den brasilianske Bispekonference, ærkebiskop *Luciano Pedro Mendes de Almeida* SJ er den nye teologi en refleksion over den store mængde mennesker, der er ofre for de økonomiske strategier fra Den internationale Valutafond og Verdensbanken.

Jesuitter i spidsen

Mens befrielsesteologiens talerør ofte var franciskanere – kardinalerne *Arns* og *Lorscheider* og *Leonardo Boff* – er det jesuitterne, der er i spidsen med »De udelukkede teologi«. For kort tid siden har medlemmer af jesuitterordenen fra hele

Latinamerika på et møde i Zipaquirá i Colombia givet den nye teologi navn.

Af Brasiliens 146 mio. indbyggere lever ifølge de seneste oplysninger 32 mio. mennesker under eksistensminimum. Det er disse mennesker, der er udgangspunktet for den nye teologi. Mendes de Almeida påpeger, at i Brasilien giver den nye økonomiske ekspansion vindere, men også et stadig større antal mennesker, der er udelukkede fra samfundslivet.

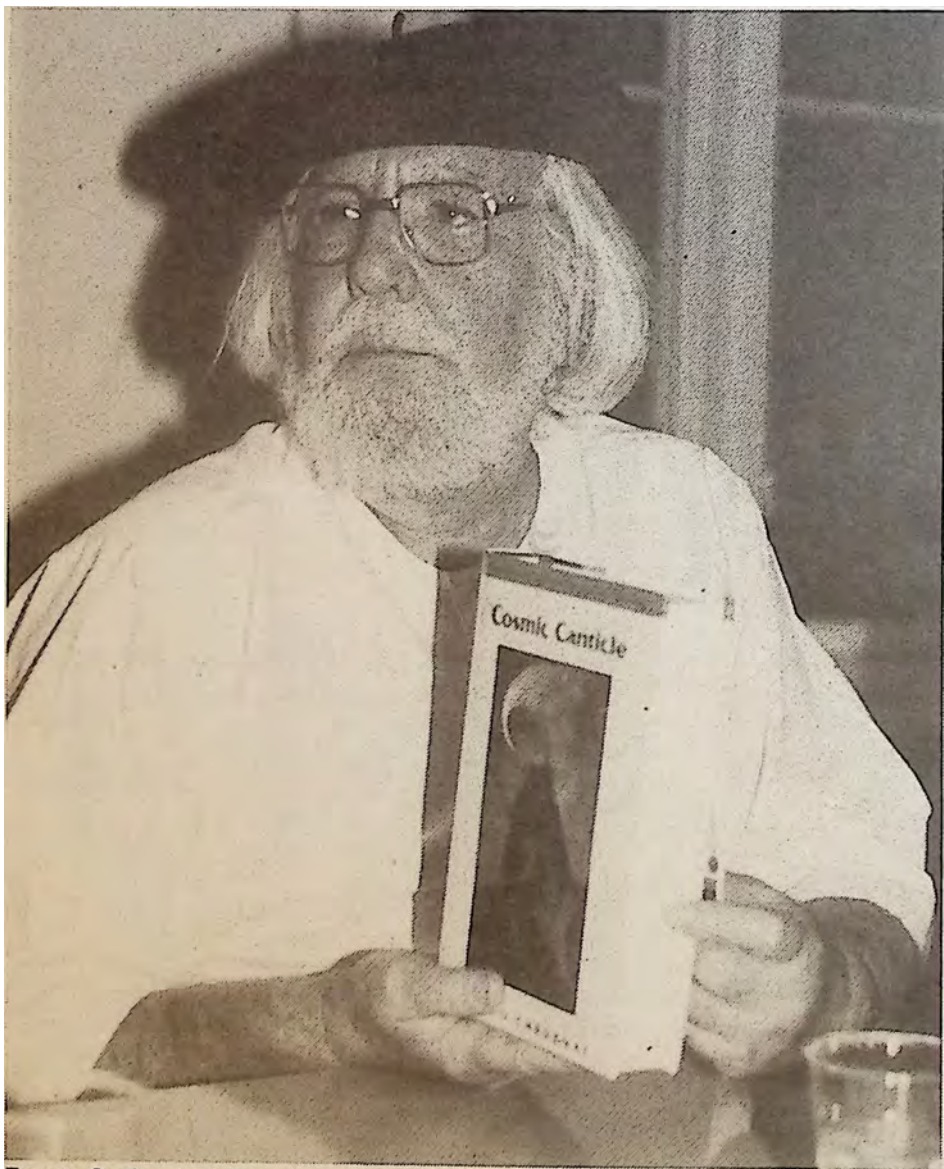
Socialt sammenbrud i Brasilien

Brasilien har en rekordstor vækst i økonomien. Der har været tale om en vækst på 11% om året. Bruttonationalproduktet ligger nu langt højere end Ruslands. Men parallelt med den økonomiske vækst er der tale om et socialt sammenbrud i landet. På baggrund af denne kontrast vurderes

den katolske kirke ifølge den seneste rundspørge som den institution, man kan have størst tillid til.

Befrielsesteologien har kaldt på de undertrykte som »samfundets forkæmpere«, siger Mendes de Almeida, og lagt vægt på klassemodsatningerne. »Men der er undertrykte, der ikke er forkæmpere, men slet og ret udelukkede.« Hele samfundet har pligt til at optage de udelukkede i sine rækker.

»De udelukkede teologi« bliver om få måneder gjort kendt i hele Brasilien via den katolske TV-sender »Rede Vida«. I Sao Jose do Rio i nærheden af Sao Paulo kan man allerede se det 110 m høje sendetårn. Stationen skal i fremtiden sende TV-programmer, også nyhedsudsendelser, til hele landet. TV-projektet er en del af kirkens strategi mod de omsiggribende sekter i landet.

Ernesto Cardenal celebrerede ved en gudstjeneste i Skt. Ansgars Kirke i København tirsdag den 5. april. Bagefter præsenterede han dele af sit forfatterskab. Foto Knud H. Kluge.

De to fisk og de fem brød bliver til stor bespisning

Father Brennan på besøg i Danmark

Jeg var en af de heldige, der havde lejlighed til at møde father Brennan på Børsen den 13. april. Det er en mand, som kærligheden lyser ud af og som skaber en varm stemning, der får en til at føle sig godt tilpas.

Father Brennan, der er af irsk afstamning og katolsk præst, er født og opvokset i Chicago. Da han fortalte sin mor, at han skulle udsendes som missionær til Thailand, sagde moderen: »Jeg vidste, der var en grund«. Dette blev hun ved med at gentage, og da han spurgte, hvad hun mente med det, var svaret: »Du er den eneste af alle mine børn, der kan lide ris«.

Da father Brennan kom til Thailand, så han nøden og forsøgte at lindre den. Det første var alle de børn, der ikke havde et sted at bo. Han fik nogle til at hjælpe sig med at indrette et børnehjem.

Plads til 150 børn på hjemmet

I dag er der plads til ca. 150 børn. Det er børn, der er for »gamle« til at blive bortadopteret. De får en uddannelse. Når børnene bliver spurgt, hvorfor de er løbet væk hjemmefra, svarer de først, at der ikke var mad nok o.lign. Når man går dem på klingen, viser det ikke føler sig elskede.

En dreng, der var løbet hjemmefra fortalte, at han opholdt sig i nærheden af sit hjem og så naboerne løbe ind til hans mor og fortælle hende, hvor han var. I to dage ventede han, uden at hun kom ud for at hente ham. Fra den dag af hadede han sin mor.

Father Brennan siger, at

uanset, hvor meget kærlighed, han giver sine unger, kan den ikke erstatte en mors og fars kærlighed. De ca. 45 gadebørn, der også har tilholdssted på hjemmet, får tilbud om at deltage i en række aktiviteter.

De børn, father Brennan har hentet fra barer, hvor de var prostituerede, er meget sårede og mistroiske. Der går lang tid før de tør tro på, at man kan modtage noget uden en modydelse.

Father Brennan har oprettet en »himmeklub«. For at blive medlem af den, skal børnene passe deres skolegang og opføre sig ordentligt. De får så betroet en nøgle til et rum, hvor de kan hygge sig, se fjernsyn og drikke masser af sodavand.

100 børn og unge får en uddannelse

I handicapcentret får ca. 100 børn og unge, som tidligere levede som tiggere og omflakkere, en uddannelse i et håndværk, elektronik eller EDB, for derefter at kunne klare sig selv. Father Brennan siger, at når de skal fejre afslutningen på deres uddannelse, finder han altid en gæstetaler, da han selv er så rørt af glæde, at han ikke kan få et ord frem.

Der er oprettet en døveskole, hvor der er plads til ca. 45. Disse døvstumme børn ville ellers være henvist til at tigge sig gennem livet og blive regnet for »landsbytosser«. Firmaet Oticon gav father Brennan nogle høreapparater med hjem.

Børn med et mentalt handicap får også en kærlig opvækst. Lige meget hvor travlt father Brennan har,

er der altid tid til at høre på det enkelte barns problemer og tage dem alvorligt.

Et hjem for 15 tidligere fanger fra et emigrationsfængsel i Bangkok opstod, fordi father Brennan engang besøgte fængslet og så, hvordan en døende blev frarøvet sine ejendele i stedet for at få en menneskeværdig død, hvor han havde én at holde i hånden. Dette gjorde så dybt indtryk på ham, at han ikke var sig selv i flere dage. Disse tidligere fanger havde levet 15-20 år under umenneskelige forhold, da hele fængslet bestod af ét stort rum. De er nu meget rørte over at have deres eget værelse.

Det sidste projekt er blindehjemmet, hvor ca. 95 blinde bliver undervist og får en menneskelig tilværelse. Dette hjem er opført for danske midler gennem Rønde Rotary Klubs Pattaya Fond, Grønfeld Højgård, 8400 Ebeltoft. Giro 376-0820 (hvis nogle skulle ønske at bidrage). Father Brennan har endnu ikke fundet nogle job, hvor blinde kan klare sig selv, og det går han og funderer på.

Alle projekterne er gjort uafhængige af hans person således, at de også kan fortsætte, når han engang dør.

Father Brennan er blevet sammenlignet med Mother Teresa. Begge er de kommet til et land med stor nød og stået over for valget, enten at løbe væk eller at blive og lindre nøden. De har begge valgt det sidste og vist os, at hvis man gør det i tro og tillid til Vorherre, så kan det umulige blive muligt, og de to fisk og de fem brød bliver til en stor bespisning.

Inge Switon-Rønnow

Børn fra Skt. Joseph Skole bringer 25 røde roser med »sommerfugle« fremstillet af hundrede-kronesedler frem til alteret. De 2.500 kr. var en gave til father Brennan. Foto Anders Knudsen.

Pengegave fra katolsk skole til børnehjem i Thailand

På sin vej rundt i Danmark besøgte father Raymond Brennan også Skt. Joseph Søstrenes Skole i Nykøbing Falster, som igennem mange år har samlet penge ind til det børnehjem father Brennan driver i Pattaya i Thailand. Også i år kunne det blive til en større pengegave på i alt 8.000 kr. Desuden kunne skoleleder Kristian Skov Andersen give yderligere 2.000 DM fra en anonym giver. Hvert år samler skolen ca. 20.000 kr. ind til børnehjemmet i Thailand.

Under gudstjenesten i den katolske Hellig Kors kirke bar skolebørn røde roser med »sommerfugle« fremstillet af hundredekrone-

nesedler frem til alteret. Pengene kunne father Brennan tage med hjem til sine thai-børn. De fleste af disse børn er handicappede, d.v.s. blinde, døve eller med fysiske skavanker. Under messen blev menigheden velsignet på thai-sprog.

Father Brennan modtager også økonomisk støtte til sit børnehjem fra flere danske ikke-katolske organisationer.

Eleverne på skolen fik også fornøjelse af father Brennan i skoledagligdagen. Det blev både til morgenkaffe i børnehaveklassen, fremvisning af lysbilleder fra Thailand i 8. klasse, lege med børnene i de mindste klasser og samvær

med eleverne i de ældste klasser, som sang og fremførte sketches.

Også menigheden i Nykøbing Falster er velkendt med father Brennan, idet den for et par år siden samlede ind i fastetiden til børnehjemmet i Pattaya.

Børnehjemmet har omkring 450 børn i alderen 4 uger til unge på godt 20 år. Der er flere afdelinger med forældrelose børn, børn af enlige mødre, døveskole, blindeskole og håndværkerskole for andre handicappede.

Father Brennan har ved et tidligere besøg fortalt, at alle hans børn får vellønnet arbejde efter deres tid på børnehjemmet. kk

Ikke fuld religionsfrihed i Vietnam

Rom (KNA) - Vietnam skal efter Vatikanets vurdering vente et stykke tid endnu, før der er fuld religionsfrihed. Der er ganske vist tale om fremskridt i de seneste år, siger Vatikanets »viceudenrigsminister«, Claudio Maria Celli til Vatikanets Radio.

Celli var i marts på besøg i Vietnam og talte med repræsentanter for myndighederne og biskopperne. Der er kult-frihed i landet, men til religionsfrihed hører også retten til at danne katolske foreninger og oprette katolske pædagogiske og karitative institutioner.

Desuden er det heller ikke muligt for Pavestolen frit at udnævne biskopper i Vietnam.

Enighed om udnævnelser

Under besøget i marts opnåedes der enighed om udnævnelsen af nogle biskopper, siger Celli. Så snart det er muligt, vil Vatikanet offentliggøre det officielt. Ifølge forlydender i vietnamesiske aviser skal ærkebiskop Francois Xavier Nguyen Van Thuan af Ho-Chi-Minh-byen overtage en opgave i kurien i Rom. Dertil mener Celli, at Van Thuan,

indtil paven beslutter anderledes, forbliver som koadjutor for ærkebispedømmet.

Celli meddeler videre, at regeringen i Hanoi oplyste ham om, at et præsteseminarium i Hue kan åbnes. Desuden må man i år optage alle de ansøgere, der er til landets seks eksisterende præsteseminarier, men der er stor pladmangel. Desuden talte han med myndighederne om åbning af novitiehjem for ordensfolk og tilbagegivelse af kirkeejendomme. Der er endnu ikke truffet beslutning om dette, siger Celli.

Marie Storm t.v. og Inge Switon-Rønnow med father Brennan.

Tre katolske skoler holdt »Kom og se« dage

Sion-gruppen fra Manchester på besøg

I februar oplevede tre af vore katolske skoler, hvordan nogle unge mennesker fra England formåede at bringe »det glade budskab« videre til andre unge!

De helt specielle gode, varme oplevelser, vi havde med disse fire topprofessionelle evangelieformidlere, vil vi gerne have lov til at dele med alle, der ikke straks holder op med at læse med interesse, så snart ordet evangelisation nævnes!

Fra *Blanka Langsted*, skoleleder på Skt. Pauls Skole i Tåstrup: Alle lærere syntes det var spændende at få mulighed for at høre moderne mennesker fortolke »kristendom og livskvalitet«. »Kom og se«-dagene blev imødeset med spænding. Eleverne i de store klasser forberedte sindene med nogle meget fine plakater over sætningen fra Joh 1.47: »Se, der er i sandhed en israelit, i hvem der ikke er svig!«

Dagene indledtes med et fællesmøde mellem de voksne. Derefter begyndte hver dag med fælles morgenbøn med både sang, musik og drama. Ved den sidste morgenbøn var eleverne ivrige medvirkende, og musikken faldt bestemt i deres smag. En glad, seriøs og engagerende morgenbøn.

Senere på skoledagen fordelte Sion-gruppen sig i 7-10. klasserne til en time med spørgsmål og debatter om livets store spørgsmål. En elev fra 9. klasse udtrykte det således: De er virkelig gode. De stiller dybe

spørgsmål, men går alligevel ikke så tæt på én, så man bliver blottet!

To aftener var der tillige »åbent hus« for alle på skolen. Omkring 50 mennesker mødte op og deltog hver af aftenerne. En søndag var gruppen et festligt indslag i Sankt Pauls menigheds børnemesse, hvor den rytmiske musik også faldt i god jord!

Interessant er elevønskerne efter dagene med Sion-gruppen. De vil gerne deltage mere aktivt i skolens morgensange, og de vil gerne fortsætte med at have mulighed for stille bøn. *Benny Blumensaat* og *Anna Sculz* står foreløbig som arrangører af bønstimen.

Smittende livsglæde

Alle syntes, at dagene var både interessante, smukke og berigende!

Fra *Jørgen Brårup*, skoleleder på Skt. Knuds Skole i Fredericia og fra *Kirsten Berg-Larsen* lyder det samstemmende: Det var helt forbløffende at se, hvor hurtigt Sion-gruppen på engelsk med musik, sang og mimik og udtryksfuldt kropssprog nåede ind til vore elever. Alle de ældste elever havde fået tilbuddet om at møde disse unge fra Manchester, og de havde ligeledes forberedt sig ved at lave plakater over temaet. På Nørrebro var der lavet et simpelt, men stort trækors, der var parat til at indtage en central plads i dagenes aktiviteter, for sluttelig at blive brugt til det »Youth Rally« alle unge fra Storkø-

benhavn var inviteret til i Tåstrup midt i måneden.

Efter vores møde med gruppen, måtte vi, der kender vore blufærdige elever, spørge os selv, hvad der egentlig skete i disse dage. Hvordan kunne disse evangelieforkyndere få et sådant engagement frem i debat og spontan dramadeltagelse – på et fremmedsprog for de fleste elevers vedkommende? En del af forklaringen er uden tvivl, at deres smittende livsglæde og engagement i det, de har valgt at give deres nuværende liv til, var ægte og medrivende! Sammen med dem var intet for flovt at diskutere, og det faldt naturligt spontant at bede på forskellig vis og stille vigtige livsnære spørgsmål til Gud. Deres professionalismisme viste sig bl.a. ved, at de lynhurtigt »lærte« eleverne at kende – de fornemmede de tøvende, de tvivlende, de forsigtige og de åbne, og de kunne deres navne i løbet af ganske kort tid! Som noget helt naturligt fortalte de om deres tidligere liv, før de blev katolikker og før de følte kaldet til at evangelisere blandt andre unge. De rejser nu en stor del af året ud på skoler i England, men efterhånden også mere i Europa, også i Østlandene! Også på vore skoler ønsker vi at følge op på noget af det, som det viser sig, der er behov for!

I Fredericia forsøger man at få Sion-gruppen til at komme til byens kirkedage i 1995.

På Sankt Ansgar Skole vil vi næste skoleår tilbyde vore unge en »stille stund« i et ugentlig spisefrikvarter, hvor vi vil bruge modellen fra deres tilbud om bøn, fordybelse og stilhed, som mange af vore elever oplevede som et kærligt pusterum i en travl skoleuge!

Sion-gruppen har sået nogle »frø«, som på mange måder fremover vil bære frugt, og vi håber at se mere til dem i Danmark.

Fra skolerne skal der lyde en stor tak til Andy, Lyn, Nuala og Michelle – også tak til Benny og fader Charles fra Roskilde, der aktivt deltog i arrangementerne.

Kirsten Berg-Larsen
Sankt Ansgars Skole

Andy, Lyn og Charles med elever fra Skt. Ansgars Skole, København.

En dejlig dag i Løgumkloster

Det katolske træf for syd- og sønderjyder, der fandt sted på Løgumkloster Refugium den 9. april, var en stor succes på mange måder. 65 voksne og 11 børn var mødt op, og man havde en dejlig dag med samvær, hygge og debat om *Marianne Sørensens* indlæg og indledning, og *Per Jespersens* oplæg til debat om den fremmedhed, der breder sig blandt os.

Der var noget ganske særligt ved dette træf, for messen, som blev celebreret af *Lars Messerschmidt* i den smukke Løgumkloster Kirke, som i sin tid blev bygget af munke, fik et ganske særligt islæt netop på grund af det sted, hvor den udspillede sig. Det var en stærk oplevelse for alle. I det hele

taget synes Løgumkloster Refugium og hele området at have en atmosfære, der gør det oplagt at afholde et katolsk træf hvert forår. Der blev derfor nedsat et lille udvalg på 4, som nu arbejder på næste års træf.

Økumeniske muligheder

Dette er især vigtigt på den sønderjyske vestegn, hvor mennesker bor så spredt, at det er svært at komme sammen. Desuden følte alle, at området omkring refugiet er så oplagt, idet både sognepræst *Sv. Aage Kristoffersen* og forstander *Svend Stidsen* var så imødekommende, at der måske endda er økumeniske muligheder.

Et af temaerne på træffet var katolsk diakoni. På

egne, hvor mennesker bor så langt fra hinanden, og hvor alle katolikker ikke kan ses mere end nogle få gange om året, er behovet for diakoni meget stort. Det gælder hele samfundet, at frivillig hjælp er yderst nødvendig – derfor må også den katolske kirke gå ind og bære næstekærligheden videre til familier i nød.

Almindelig begejstring

Der var almindelig begejstring over dette katolske træf. Man nød at være sammen – man nød at debattere – og man nød at være på dette historiske sted, der samtidig ligger rimeligt centralt for Syd- og Sønderjylland.

Marianne Sørensen
og *Per Jespersen*

Tidsskrifter

Ave Maria udkommer igen

Efter et kort ophør udkommer »Ave Maria« igen. Bladet stoppede i slutningen af 1993, fordi man ikke kunne finde en afløser for den tidligere redaktion.

Nu har en gruppe mennesker sat alt ind på, at »Ave Maria« skal fortsætte, da mange mener, at der er behov for et sådant blad. Ansvarlig redaktør bliver pastor *Martin Bergsøe*.

»Ave Maria«s formål har

været og vil fremover være at søge inspiration i – pavens taler og budskaber – Marias eksempel og tro – helgenernes liv – bønslivet.

»Ave Maria« udkommer her i maj, og det er tanken, at det skal udgives fire gange årligt, oplyser *Ingeborg Lowsen*. Nye læsere kan henvende til »Ave Mariaforeningen«, Dellingsvej 1, 4320 Lejre. *kk*

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund Lolland-Falster

Lolland-Falsterkredsen afholder sin årlige generalforsamling søndag d. 15. maj kl. 11.15 i menighedssalen Mariagade 4, Maribo.
Forslag til generalforsamlingen sendes til Ingrid Guzek, Husflidsstræde 4, 4873 Væggerløse. Tlf. 53 87 75 16 senest 7.5.94.

Maria-andagter

i Sankt Augustins Kirke
Jagtvej 183, København.

Kristi Himmelfartsdag den 12. maj
Søndag den 15. maj kl. 16.30.

Aug. Ziggelaar S.J.

Skandinavisk økumenisk tro og fællesskabsretræte

24. – 31. juli 1994.

Emne: Styrken i vor svaghed.
Retræteleder: fr. *Paddy O'Flynn*.

Sted: Skt. Skevde, 180 km nordvest for Stockholm. Pris: 1500 Skr.

Tilmelding snarest til: *Spiké McKeogh*, Bleckslagaregaten 6, 85239 Sundsvall. Tlf. 0046 60 17 59 98.

Katolsk Radio og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling tirsdag den 31. maj 1994 kl. 19.30 i Skt. Ansgars kirkes menighedssal, Bredgade 69, 1260 København K. Dagsorden ifølge vedtægterne. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden, *Gerda Sørensen*, Rødager Allé 38 B, 1., 2610 Rødovre, i hænde senest torsdag den 24. maj 1994. Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1995, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Gerda Sørensen, formand

Bønsdag

»Thi, hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, der er jeg iblandt dem. Matt. 18,20.

Bønsdag på Assumptionssøstrenes Kloster »Den gamle smedje«, Bygaden 53, 2630 Høje Tåstrup, lørdag den 14.5.94 kl. 10.00 - 18.00.

Tema: Fællesskab.

Program: Oplæg ved pastor Benny Blumensaat. Oplæg ved Stuart, Sion kommunitet - et evangeliserende fællesskab, England. Samtaler. Sakramental tilbedelse. Messe.

Pris: Der betales alt efter evne for frokost og evt. for aftensmad.

Yderligere oplysninger:

Ruth og Klaus Aarup, tlf. 86 99 35 40.

Tilmelding: Senest 7.5.94 til Ruth og Klaus Aarup, Smedestien 18, Løgten. 8541 Skødstrup. Ved tilmelding bedes oplyst, om man ønsker aftensmad.

ÅRETS LOPPEMARKED

15. maj 1994 fra kl. 11.00 til 15.00 på Nordvangsgård, Blstrup Byvej 4, Birkerød

MANGE BODER

med masser af spændende tilbud.

AUKTION

afholdes

Der er også

CAFETERIA

med smørrebrød, kager, kaffe, the, vin og øl.

Der er is og pølser.

ALT TIL RIMELIGE PRISER

Tag familien med, kom og oplev markedsstemningen, se en masse sjove ting og

GØR ET GODT KØB!

Magleås-arrangementer

To. d. 23.6.94 kl. 17.00:

Midsommertræf

Båltale ved p. Hans Christoffersen O.F.M.

Lø. d. 23.7. - lø. d. 30.7.94:

Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:

Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:

»Havedag«

v/Hanne Brixtofte Petersen, Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94

»Hildegard af Bingen«

v/Kirsten Kjærulff

S-tog til Birkerød station.

Bus 328 til Høsterkøb.

Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Det sker på Magleås

On. d. 11. - sø. d. 15.5.: Idrættens lederakademi.

Ma. d. 16.5.:

Levnedsmiddelstyrelsen.

Ti. d. 17. - on. d. 18.5.:

Frb. Amts Ungdomsskoler.

On. d. 18. - to. d. 19.5.:

Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 18. - fr. 20.5.:

Arbejdsmiljø Fondet.

To. d. 19. - fr. 20.5.:

Undervisningsministeriet.

Ma. d. 23. - on. d. 25.5.:

Undervisningsministeriet.

Ti. d. 24. - on. d. 25.5.:

Brüel og Kjær.

To. d. 26. - fr. d. 27.5.:

Skoleledereforening for Kbhvn.

To. d. 26.5.:

Levnedsmiddelstyrelsen

To. d. 26. - fr. d. 27.5.:

Dansk Jordemoder Forening.

Sø. den 29.5. - to. 2.6.:

Den Journ. Efterudd.

Ma. d. 30. - ti. d. 31.5.:

Socialministeriet.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag og video om *Lourdes-valfarten 1969-1994* ved skoleleder Georg Høhling tirsdag den 17. maj 1994 kl. 20 | Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Den nordiske valfart til Lourdes

6. juli til 13. juli 1994,
8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel . . . . . kr. 5.300,00

Særlig pris for syge og handicappede på »Accueil« . . . . . kr. 4.800,00

Unge . . . . . kr. 3.200,00

Biskop Hans L. Martensen og biskop Paul Verschuren deltager i denne 25 års jubilæumsvalfart. Præster, læger og sygeplejepersonale ledsager valfarten.

Tilmelding hurtigst muligt:

Den nordiske valfart til Lourdes
Georg Høhling, Skovgårdsvej 11,
2920 Charlottenlund,
tlf. 31 64 12 56.

Telefax: 31 64 12 61. Giro 9 00 05 93.

Retræte for damer

afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 29. august med ankomst til Dalum kl. 17 og slutter fredag den 2. september efter morgenmad og hl. messe.

Retrætens præst: *Pater Robert Showers.*
Emne: Hvad betyder dåben for os?

Pris for ophold kr. 650,-. Et depositum på kr. 100 bedes sendt ved tilmelding helst senest den 15. august. Tilskud kan søges på samme adresse:

Agnetha Emmerich, Lahngade 11, 5000 Odense C.

Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 22 (ankomst senest kl. 17) til fredag d. 27 aug. efter højmesse og morgenmad.

Retrætepræst: Sogne- og klosterpræst Poul Clausen.
Emne: Mennesket møder Gud.

Prisen for ophold kr. 675,- (der kan søges om tilskud). Du tilmelder dig ved at indb. kr. 100 på Giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. Tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.

Retræteudvalg:

Walter Egger, Hillerød
Tage Gondek, Nykøbing F.
Jens Aage Ibsen, Sønderborg
Edmund Jensen, Frederikshavn
Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.

Mandag d. 16. maj kl. 21: »Åbent Forum« ved Hans Christensen, Dan Eriksen og John Reuter.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Torsdag d. 19. maj: »Ugens gæst«: Finn Tarp; om den økonomiske situation i Sydafrika.

Telefon 31 20 93 37

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Loba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eff.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Malmester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skf. Olsigade 10 - Roskilde - 42 35 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor

Murermester Bernhard Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biltlf. 30 86 26 09

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag
Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Anglikanerne i Wales afviser kvindelige præster

Lampeter (KNA) - Den anglikanske kirke i Wales har afvist at anerkende præstevielse af kvinder. Forslaget blev forelagt i tre kamre og godkendt af biskopperne og lægfolket, men afvist af præsterne.

Skuffet ærkebiskop

Den anglikanske ærkebiskop af Wales, *Alwyn Rice Jones* var skuffet over afstemningsresultatet. Der-

med bliver beslutningsprocessen, som allerede har strakt sig over flere årtier, yderligere trukket ud, siger han. På næste møde om et år skal man igen diskutere emnet, og dermed spilder man værdifuld tid, som burde være anvendt på andre spørgsmål. I England og Irland har den anglikanske kirke tilladt ordination af kvinder.

I vort bispedømme har »lægfolkets liturgiske tjenester« været fortolket konsekvent i mange år.

Opus Dei vælger ny prælat

Rom (KNA) - Personalprælaturet Opus Deis valgkongres har i Rom valgt en ny prælat til at lede værket. Det blev værkets hidtidige generalvikar, spanieren *Javier Echevarria* (61). *Pave Johannes Paul II* har godkendt valget og udnævnt ham som efterfølger for *Alvaro del Portillo*, der døde for nylig.

Jurist og moralteolog

Echevarria blev født i 1932 i Madrid og præsteviet i 1955. Siden begyndelsen af 50'erne var han én af Opus Dei-grundlæggeren, *Josemaria Escriva de Balaguers* nærmeste medarbejdere. Han blev doktor i kirkeret på »Angelicum« i Rom i 1953 og doktor i civilret på Lateranuniversitetet i 1955. Han har undervist i moralteologi ved flere romerske fakulteter. Fra 1966-1975 var han konsultor for Opus Deis generalråd, indtil han i 1975 blev værkets generalvikar. I 1981 blev han udnævnt til konsultor i Vatikanets Helligkåringkongregation.

Valgkongressen omfattede ca. 180 mænd og kvinder, der trådte sammen i adskillte møder. De ca. 40 kvinder fra hele verden, det såkaldte generalassessorat,

foretager deres valghandling først. Dette resultat foreligger, når den mandlige gren af Opus Dei træder sammen dagen efter. Kvindernes valg har rent informativ karakter, hvorimod mændenes valg er gældende, meddeler Opus Deis pressetalsmand, *Giuseppe Corigliano*. Af de 140 mandlige repræsentanter var 82 præster og dermed valgbare som prælat.

Husk Giro til k.o.

Aftale om oprettelse af bispedømmet Magdeburg

Magdeburg (KNA) - Overenskomsten mellem Vatikanet og delstaterne Sachsen-Anhalt, Brandenburg og Sachsen om oprettelsen af bispedømmet Magdeburg er blevet undertegnet. Derved er den første aftale på plads i forbindelse med en større reorganisering af kirkestrukturen i Tyskland ef-

ter genforeningen.

Når omstruktureringen er tilendebragt vil der være syv ærkebispedømmer og 20 bispedømmer i Tyskland. I det tidligere østtyske område var der indtil nu - foruden bispedømmerne Berlin og Dresden-Meissen - tre steder en usædvanlig form for kirkelig ledelse. I bispedømmer, der var blevet delt af den øst-vesttyske grænse, blev det østtyske området ledet direkte fra Rom af apostoliske administratorer. To af de tre områder, Magdeburg og Erfurt-Meiningen bliver til selvstændige bispedømmer. Det tredje, Schwerin, kommer til at tilhøre ærkebispedømmet Hamburg.

Det nye bispedømme har

ændret udlægning af kirkerettens canon 230. Biskopkonferencerne fik besked i marts 1994.

Kun et pastoralt spørgsmål

Det drejer sig om et pastoralt spørgsmål, som ingen doktrinær betydning har, siger Navarro-Valls. Derfor kan man ikke tale om et vendepunkt i kirken. Tilladelsen til kvindelige ministranter åbner på ingen måde døren for kvindelige

præster, fortsætter han.

Indtil ind i det 20. århundrede gik kirkeretten ud fra, at der udelukkende var viede mænd ved alteret. Ministranterne var derfor mænd med lavere vielser. Dette kunne dog kun oprettholdes i domkirker, og uviede mænd måtte derfor træde til andre steder. Kirkeretten fra 1917 forbød udtrykkeligt kvinder at ministrere.

30 års manglende konsekvens

Den liturgiske bevægelse i 1920'erne indledte reformen. Det andet Vatikanoknecil bekræftede, at lægfolk på grund af deres dåb og firmelse kunne yde en »sand liturgisk tjeneste« og overtage opgaver som ministranter, lektorer og kommuniionsuddelelere. Om man dermed også mente kvin-

Nuntiatur indrettes i kloster i Jaffa

Jerusalem (KNA) - Den kommende nuntius i Israel vil få sin arbejdsplads i franciskanerklosteret i det gamle Jaffa. Derved bliver Vatikanets repræsentation den første, der ikke ligger i Tel Aviv nogle få km nord for Jaffa.

En del af Skt. Peterklosteret er ved at blive renoveret. Bygningen stammer fra 1803 og vil være både kancelli og bolig for den apostoliske nuntius. Desuden vil man bibeholde den nuværende apostoliske delegats kontorer i Jerusalem, fordi man derfra vil tage sig af byen Jerusalem og de besatte områder.

Kvindelige ministranter officielt tilladt

der, forblev et åbent spørgsmål. I årene efter konciliet fik kvinder tilladelse til at være kommuniionsuddelelere, hvorimod ministranttjenesten stadig var forbudt for kvinder.

Den nye kirkeret fra 1983 skabte ingen klarhed over spørgsmålet. Det udtrykkelige forbud fra 1917 blev ikke gentaget, men der blev heller ikke givet tilladelse.

I Vatikanet henviste man til liturgi-retten, der tillod den enkelte biskop et vist spillerum. Men i praksis blev det efterhånden almindeligt, at piger ministrerede. I 1991 indrømmede formanden for Trosælærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*, at kvindelige ministranter på den nordlige halvkugle var et »faktum«.

Den »rigtige« Don Camillo træder frem

Rom (KNA) - «Jeg er Don Camillo!» Den 74-årige italienske præst, *Ottorino Davinighi* er trådt frem og siger, at han var forbilledet for den berømte romanfigur.

Den italienske forfatter *Giovanni Guareschi* (1908-1968) skildrede i flere romaner den katolske præst Don Camillo og den kommunistiske borgmester Peppone og kontroverserne

mellem kirken og kommunismen i den »røde« egn Emilia-Romagna.

Talrige film var med til at gøre parret verdenskendt. *Davinghi* fortalte *Guareschi* anekdoter om sine kontroverser med sin kommunistiske borgmester, som blev anvendt i romanerne. Den rigtige borgmester hed *Enzo Carini*, og han konverterede før sin død, siger *Davinghi*.

Domkirken i Minsk tilbage til katolikkerne

Minsk (KNA) - Den hviderussiske regering har besluttet at give katedralen i Minsk tilbage til den katolske kirke.

Den blev konfiskeret af den sovjetiske regering i

1930 og lavet om til et sportscenter. Med tilbagegivelsen slutter en tre-årig strid mellem den katolske menighed i Minsk og myndighederne.

Katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk Avistryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 25. maj

Valgene i tal, side 2-3

Den nordiske Bispekonference, side 6-7

Andelskassen OIKOS, side 8-9

De blev valgt den 8. maj, side 10-11

Orientering fra sognene, side 12-16

katolsk orientering

Vatikanet forstærker kritik af FNs kommende befolkningskonference

Forræderi mod FNs idealer

Rom (KIPA) - Et halvt år før FNs internationale konference i Cairo om befolkning og udvikling ytrer Vatikanet en massiv kritik af udkastet til slutdokumentet. Aktionen foregår både på diplomatisk niveau og internt i kirken.

Pave Johannes Paul II har skrevet et brev til alle statsoverhoveder i verden, der er offentliggjort i april. Deri giver han udtryk for sin bekymring over, at ud-

kastet til slutdokumentet mangler vigtige etiske aspekter, der i sidste instans kan være afgørende for, om et samfund bygges op eller går til grunde.

Appel til politikerne

Især kritiserer paven udkastets redegørelser vedrørende familien, videregivelse af livet, abort og materiel og moralsk udvikling. Han appellerer til politikerne at arbejde for en mere dybtgående og nuanceret forberedelse til konferencen i september, hvor menneskers enestående betydning i skaberværket kommer klart frem.

Netop i FNs Familieår må staterne beskytte familierne. I FNs Menneskerettighedserklæring anerkendes familien som et gode for menneskeheden. Hvis man ikke overholder den, er det »et forræderi mod FNs idealer«, skriver paven. Men det nuværende udkast har et totalt individualistisk billede af seksualitet, som overskygger ægteskab og familie.

Bittert indtryk

Endnu alvorligere er nogle forslag til en generel fri abort. Disse forslag går endog videre end indrømmelserne i retsplejen i forskellige nationer. Desuden beklager paven, at »udvikling« næsten mangler i teksten. Udkastet giver det »bitre indtryk«, at det går ud fra livsstilen i et udviklet, materielt rigt og sekulariseret samfund. »Vil de lande, der er åbne for værdierne i naturen, moralen og religionen, uden videre acceptere et sådant billede af mennesker og samfund?« spørger paven.

Ved flere audienser og ved påskebudskabet advarede paven mod »dødens

Det var for godt vejr til at sidde i en kælder, mente Kjeld Lundorf og Pia Drabowitz fra valgstyrelsen i Sakraments sogn. De fortrak derfor til skolegården, hvor flere fra menigheden kom igennem p.g.a. firmelse samme dag. Mere om valgene siderne 2-3 og 10-11. Foto Knud H. Kluge.

3.425 vælgere stemte den 8. maj

Stemmeprocenten blev 16,8 ved menighedsrådsvalget og 18,1 ved pastoralrådsvalget

Fredsvalg i 12 menigheder den 8. maj betød, at »kun« 3.425 vælgere gik til valglokalerne i landets 50 sogne. Tallet svarer nogenlunde til valget i 1986. I 1990 stemte knap 4.000, fordi der »kun« var fredsvalg i 7 menigheder. Stemmeprocenten ved menighedsrådsvalget blev på 16,8, hvor den i 1990 var 17,3.

Til gengæld lå stemmeprocenten ved pastoralrådsvalget højere, nemlig

på 18,1; men »kun« 3.056 stemte ved dette valg, ikke på grund af manglende interesse, men fordi der var fredsvalg i 5 pastoralenheder ud af de 18. Knap en tredjedel af vælgerne fordelt i 14 menigheder var således afskåret fra at stemme. Ved valget i 1990 stemte 16,9 pct. 900 flere gik dengang hen og stemte. Halvdelen af menighederne vil være repræsenteret i det nye pastoralråd.

Både til valg af pastoralråd og menighedsråd kan det øvrige land lære af de jyske menigheder, idet samtlige på nær Århus skiller sig markant ud med stemmeprocenter på 35,5 ved valg af menighedsråd og på 36,8 ved valg af pastoralråd. Gennemsnittet for de to valg var henholdsvis 21,0 og 29,2.

Højeste stemmeprocent blev opnået i Rønne, hvor 17 vælgere ud af menighe-

dens 25 stemte, hvilket betød en stemmeprocent på 68.

Se hvordan, der blev stemt rundt om i landet på siderne 2-3, og se valgresultatet på siderne 10-11.

kk

Ny generalvikar

Pastor Czeslaw Kozon, 42 år bliver ny generalvikar i bispedømmet den 1. august. Han afløser hermed pater Paul Marx O.M.I. som har været generalvikar i 6 år. Czeslaw Kozon, der blev præsteviet for 15 år siden, fortsætter også som sognepræst i Ordrup og Hellerup.

Omvalg i Horsens til pastoralrådet

Der bliver omvalg til pastoralrådet i Horsens. Denne beslutning traf Bispedømmets Valgstyrelse på et møde torsdag den 19. maj. Valgdatoen bliver nok søndag den 29. maj. Vælgerne i Horsens sogn fik nemlig kun mulighed for at sætte ét kryds ud for én af de opstillede seks kandidater til pastoralrådsvalget den 8.

maj. Iflg. valgreglerne burde de have haft mulighed for at sætte to krydser på stemmesedlen, idet der skulle vælges to medlemmer til pastoralrådet.

129 stemte

Valgresultatet for pastoralenhed 4, som Horsens tilhører fik ellers følgende resultat: Virginia Frost-

Jensen 122 stemmer, Käthe Lund 109, Ole Le Fèvre 77, Peter D. Wimberley 70, Béla Hoyos 55 og Tommy Boll 16 stemmer.

129 vælgere stemte ved pastoralrådsvalget. 129 yderligere krydser kan ændre resultatet, idet Virginia Frost-Jensen fik 97 og Béla Hoyos 22 stemmer i Horsens.

kk

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Forsætter på bagsiden

Valget i 51 menigheder

I nedenstående tabel ses antallet af stemmeberettigede, hvor der stemtes ved valget den 8. maj, stemmeprocenten i 1994 og til sammenligning stemmeprocenten i 1990. I sidste kolonne angives, hvor mange fra hver menighed, der stemte til valget af pastoralråd.

Sogn:	Stemmeberett.:	Stemt til MR	Stemme-proc.	Stemme-proc. '90	Stemt til PR
Esbjerg	550	112	20,36	24,00	112
Fredericia	243	44	18,11	27,00	44
Grønå	139	Fredsvalg		32,50	F
Haderslev	157	51	32,48	22,70	52
Hørning	176	43	24,43	29,80	43
Horsens	489	129	26,38	17,70	129
Kolding	374	74	19,79	18,70	74
Randers	249	42	16,87	19,10	42
Silkeborg	260	76	29,23	31,60	76
Sønderborg	200	40	20,00	17,80	40
Tønder	91	26	28,57	33,90	25
Vejle	303	97	32,01	27,20	97
Viborg	296	65	21,96	20,00	65
Aabenraa	169	60	35,50	60,50	60
Aalborg	1175	324	27,57	26,50	324
Århus	1981	226	11,41	16,60	F
Jylland	6852				
Minus fredsvalg	- 139				
Jylland i alt	6.713	1.409	20,99		1183
Assens	43	Fredsvalg		Fredsvalg	21
Nyborg	83	Fredsvalg		43,60	20
Odense	1607	Fredsvalg		20,20	148
Svendborg	498	176	35,34	31,10	174
Fyn	2231				
Minus fredsvalg	- 1733				
Fyn i alt	498	176	35,34		363
Birkerød	587	60	10,22	11,80	F
Helsingør	468	56	11,97	12,90	F
Hillerød	525	56	10,67	15,80	F
Holbæk	245	41	16,73	25,00	F
Hørsholm	441	59	13,38	12,90	F
Kalundborg	65	Fredsvalg		Fredsvalg	16
Køge	306	Fredsvalg		16,30	F
Maribo	325	52	16,00	Fredsvalg	52
Nakskov	498	93	18,67	16,50	93
Nykøbing F.	607	Fredsvalg		15,70	60
Næstved	556	Fredsvalg		21,30	F
Ringsted	188	43	22,87	Fredsvalg	43
Roskilde	761	120	15,77	13,80	F
Slagelse	390	Fredsvalg		20,20	56
Tåstrup	1286	152	11,82	12,10	F
Vordingborg	128			26,70	F
Sjælland + øer	7376				
Minus fredsvalg	- 2052				
Sjælland i alt	5324	732	13,75		320
Andreas	428	85	19,86	16,80	85
Annæ	1497	208	13,89	13,20	208
Ansgar	1011	123	12,17	12,80	123
Antoni	490	71	14,49	14,60	F
Jesu Hjerte	912	114	12,50	10,50	103
Johannes	214	Fredsvalg		12,20	14
Knud Lavard	924	67	7,25	Fredsvalg	67
Mariæ	714	111	15,55	15,40	111
Nikolaj	455	94	20,66	12,40	94
Sakraments	1071	Fredsvalg		7,10	59
Therese	541	99	18,30	28,90	99
Vor Frue	891	119	13,36	14,90	F
Rønne	25	17	68,00	Fredsvalg	18
Åkirkeby	19	Fredsvalg		Fredsvalg	10
København + Bornholm	9192				
Minus fredsvalg	- 1304				
Kbh. + Bornholm i alt	7888	1108	14,05		991
Hele landet	25651	3425	13,35		
Minus fredsvalg	- 5228				
Hele landet i alt	20423	3425	16,77	17,30	2857
Færøerne	61	34	55,74		

Skt. Laurentii menighed afholdt valget i kirken, hvor der var trængsel efter messen. Stemmeprocenten blev 15,8. Foto: Charles McCarthy O.F.M. conv.

317 nye medlemmer i 50 menighedsråd

Mange udlændinge og mange unge er valgt ind i de nye menighedsråd

Interessen for at deltage aktivt i menighedsrådsarbejdet synes at ligge nogenlunde konstant, men jo større en menighed er, desto mere falder stemmeprocenten, fremgår det af taloversigten på denne side.

320 personer er valgt til 50 menighedsråd med kampvalg i 38 menigheder samt i menigheden på Færøerne. I alt 462 kandiderede om pladserne, nogenlunde som ved de seneste valg. 12 menigheder havde fredsvalg, som de fleste steder kunne have været undgået ved opstilling af én kandidat mere.

Det fremgår af listen med

valgte på siderne 10-11 i dette nummer, at der i mange menigheder er valgt adskillige udlændinge ind i rådene. Ligeledes kan det konstateres, at 22 unge ud af de 30, som Danmarks Unge Katolikker anbefalede her i bladet (nr. 8) nu er rådsmedlemmer. Der er imidlertid flere unge, der er valgt, end dem DUK inden valget nåede at få oplysning om og anbefale.

For hele landet blev stemmeprocenten 16,8. Det var igen ved dette valg jyderne, som var i stand til at få vælgerne til at stemme. Både ved dette valg og ved forrige svinger stemmeprocenten

fra 16,6 til 35,5.

På Fyn præsterede Svendborg en stemmeprocent på 35,3, som blev gennemsnittet for Fyn, fordi de tre øvrige menigheder havde fredsvalg.

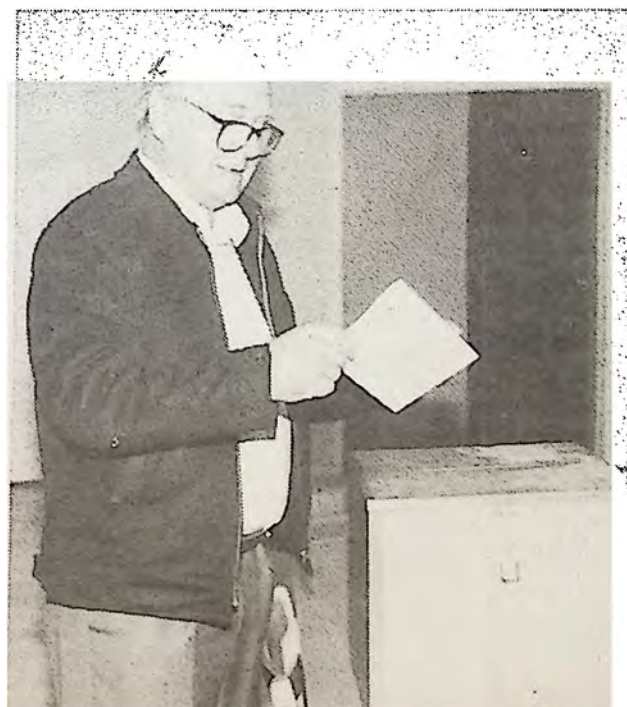
På Sjælland og øerne svinger stemmeprocenten fra 10,2 til 22,9, og med et gennemsnit på 13,8. 5 menigheder havde fredsvalg.

København og Bornholm fik et gennemsnit på 14,1. Knud Lavard menighed i Lyngby ligger i bund med 7,3, medens Skt. Nikolaj i Hvidovre er i top i hovedstaden med 20,6 pct. Rønne er topscorer for hele landet med 68 pct. *kk*

Valget i Vordingborg den 15. maj

En misforståelse af vælgerne betød, at menigheden i Vordingborg måtte afholde valg til menighedsråd søndag den 15. maj i stedet for den 8. maj. Det var ellers bekendtgjort, at der var fredsvalg i sognet.

Valgte til menighedsrådet er: Judit Nielsen (15), Ivan Nielsen (12), Poul Winnickie (10), Janina Sarna (8) og Boguslaw Sarna (7). Suppleanter bliver Julie Jensen og Viktor Mather begge med 6 stemmer. 23 personer stemte ved valget ud af 128 stemmeberettigede. Det giver en stemmeprocent på 18.

Stemmeafgivning i Skt. Ansgars sogn i Bredgade, som opnåede en stemmeprocent på 12,2, noget under gennemsnittet både København og hele landet. Foto Kluge.

Fredsvalgene betød højere stemmeprocent

Som det fremgår af oversigten nedenfor, var der valg i 13 pastoralerheder til pastoralrådet. Fem pastoralerheder, bestående af 11 menigheder havde fredsvalg. 983 vælgere, der stemte i disse sogne til valget af menighedsråd må formodes også at ville stemme til valget af pastoralråd, hvis det havde været muligt. Tages disse potentielle vælgere med, viser beregningen, at stemmeprocenten på landsbasis havde været 16,4, altså lidt lavere end til menighedsrådsvalget, hvor den blev 16,8.

I Jylland var der størst interesse for pastoralrådsvalget, idet 29,2 stemte, d.v.s. en stigning på godt 7 procent, svarende til knap 700 flere vælgere.

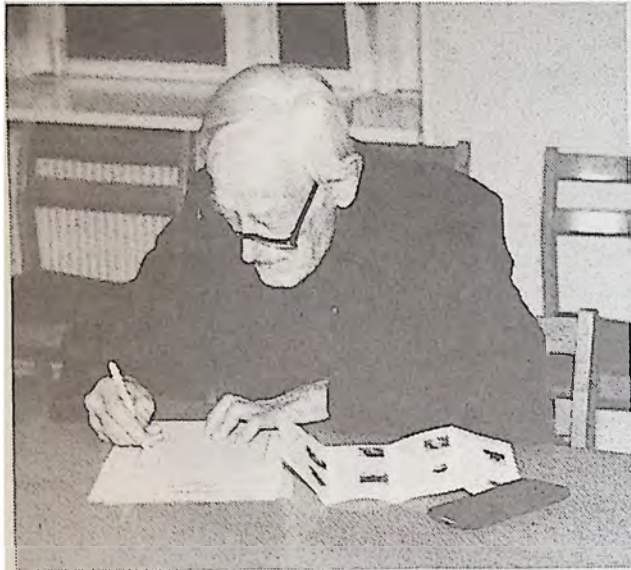
I resten af landet var stemmeprocenten under landsgennemsnittet på 18,1. Fyn havde en stemmeprocent på 16,3, Sjælland med 15,4 og København og Bornholm en stemmeprocent på 12,7.

Resultatet på Fyn tyder på, at de steder, hvor der er fredsvalg til menighedsrådsvalget, bliver stemmeprocenten lavere. I Odense, hvor der var fredsvalg til menighedsrådet, falder stemmeprocenten i pastoralerheden med 7 procent i.f.t. sidste valg.

Det var kun muligt at stemme på søstre i pastora-

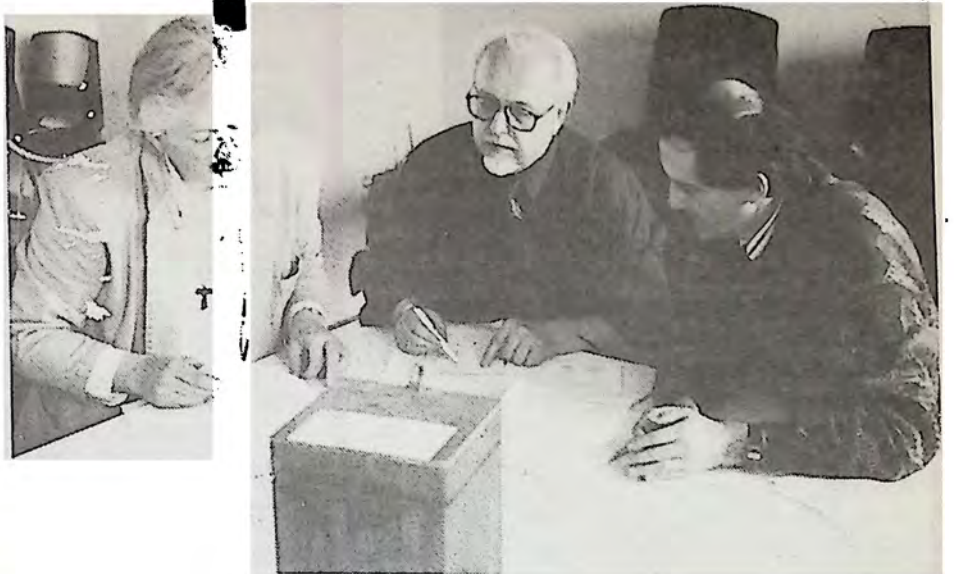
lenhederne 1-7 samt 15-18. Det var ikke muligt at stemme på nogen præster, idet der enten var fredsvalg eller ingen valg på grund manglende kandidater.

Af de 44 medlemmer i det nye pastoralråd vil 24 af medlemmerne være nye, medens 20 medlemmer har været med i det tidligere råd.

Pastor Christen Quistgaard læste omhyggeligt valgpcjen igennem i sin menighed i Bredgade. Foto Kluge.

Past. enh.	Menigheder:	Stemmeberett.:	Stemt:	Stemme-proc.	Stemme-proc. '90
1	Aalborg	1.175	324	27,57	26,5
2	Randers, Viborg	545	107	19,63	15,3
3	Århus, Grenå	2.120	Fredsvalg		17,4
4	Herning, Silkeborg, Horsens, Vejle	1.228	345	28,09	24,7
5	Esbjerg, Fredericia, Kolding	1.167	429	36,76	22,9
6	Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder	617	177	28,69	31,1
Jylland menigheder med fredsvalg		6.852			
		- 2.120			
I alt Jylland		4.732	1.382	29,21	22,1
7	Odense, Svendborg, Assens Nyborg	2.231	363	16,27	23,3
I alt Fyn		2.231	363	16,27	23,3
8	Maribo, Nykøbing F., Nakskov	1.430	205	14,34	16,6
9	Køge, Næstved, Vordingborg	990	Fredsvalg		19,8
10	Ringsted, Slagelse, Kalundborg	643	115	17,88	Fredsvalg
11	Holbæk, Roskilde, Tåstrup	2.292	Fredsvalg		12,1
12	Helsingør, Hillerød, Hørsholm, Birkerød	2.021	Fredsvalg		13,2
Sjælland menigheder med fredsvalg		7.376			
		- 5.303			
I alt Sjælland		2.073	320	15,44	13,4
13	Brønshøj, Herlev	1.381	Fredsvalg		14,8
14	Ordrup, Hellerup, Lyngby, Søborg	2.107	265	12,58	16,9
15	Frederiksberg, Hvidovre, Stenosg.	2.081	308	14,80	12,5
16	Nørrebro	1.071	59	5,51	7,1
17	Bredgade	1.011	123	12,17	12,8
18	Amager, Rønne, Åkirkeby	1.541	236	15,31	14,5
København + Bornholm menigheder med fredsvalg		9.192			
		- 1.381			
I alt København + Bornholm		7.811	991	12,69	13,6
Hele landet menigheder med fredsvalg		25.685			
		- 8.804			
Hele landet		16.881	3.056	18,10	16,5

Stemmeoptælling i Skt. Peters menighed i Herning. Foto Willem Wuyts.

Det nye pastoralråd mødes den 11. og 12. juni

Godt en måned efter valget af pastoralråd mødes de nye medlemmer til første møde den 11. og 12. juni på Sostrup. 44 medlemmer, hvoraf 35 er lægfolk, 3 er søstre og 6 er præster, skal vælge forretningsudvalg. Rådet vælger formand og næstformand samt 3-5 medlemmer.

Forretningsudvalget skal bestå af mindst én lægmand, én søster og én præst, og det skal varetage rådets opgaver mellem møderne. Udvalget vælges for to år af gangen.

Det nye råd bliver præ-

senteret for bispedømmets budget 1995, som skal ved-

tages og indstilles til godkendelse hos biskoppen.

Fem eller seks præster i rådet?

På pastoralrådets første møde i Sostrup vil bispedømmet være repræsenteret med seks valgte præster. Fra 1. august er én af de valgte, pastor Czeslaw Kozon biskoppens nye generalvikar.

Hidtil har generalvikaren

deltaget i rådets møder uden at være valgt, d.v.s. også uden stemmeret. Det er uklart, om Czeslaw Kozon fortsætter med at være medlem af rådet, da der ikke er taget højde for dette i vedtægterne.

Staten tilbyder 10 mio. kr. til frivillige organisationer

Staten er nu klar til at fordele 10 mio. kr. til de kirkelige og alment velgørende organisationer og foreninger, der er godkendt til at oprette gavebreve.

Det sker som en konsekvens af sidste års skattereform, hvor det lykkedes for boligminister *Flemming Kofod-Svendsen* at få forhandlet beløbet på plads, siges det i en meddelelse fra Kristeligt Folkepartis presseinformation.

De 10 mio. kr. er en kompensation til de gaveberettigede organisationer, da fradragsværdien for gavebreve og en række andre fradrag i forbindelse med skattere-

formen falder fra ca. 50 til 38 pct. frem til 1998.

Flemming Kofod-Svendsen mener, at de pågældende organisationer herved holdes skadesløse. Det er det væsentlige for mig. De frivillige organisationer udfører et stort og prisværdigt arbejde, som Folketinget kun har grund til at påskønne, siger ministeren.

De 10 mio. kr. fordeles ligeligt mellem de berettigede foreninger i forhold til det beløb, hver enkelt organisation har fået ind i gavebreve i 1993. Hypotekbanken vil rette henvendelse til alle organisationer og

vil bede dem om at indsende de relevante informationer. Tilskuddene forventes udbetalt i oktober eller november.

kk

Stavefej

I sidste nummer af »katolsk orientering« var artiklen om Den hellige Bernadette undertegnet Stig Rovlsen. Den korrekte stavemåde skulle være *Rolvsen*. Vi beklager fejlen.

Red.

Procenternes sprog

Antallet af stemmeberettigede i et sogn afhænger i sagens natur af kartotekets størrelse. Det antal medlemmer til pastoralrådet, som må vælges i hver pastoralenhed/valgkreds afgøres derimod af det magiske tal 1.000. Hvert påbegyndt nyt 1.000-tal giver ret til én repræsentant mere i rådet.

Nu siger hverken et kartoteks omfang eller retten til én, to eller tre pastoralrådsmedlemmer noget om aktivitetsniveauet i det pågældende område: Tværtimod kan en valgkreds på fire menigheder – som eksemplet med pastoralenhed 12 viser – med sine sammenlagt 2.027 stemmeberettigede vælge tre medlemmer, og opleve at kun ét af de fire sogne render med samtlige tre pladser i rådet. Tallet 1.000 siger intet om liv og interesse i en menighed. Det gør til gengæld stemmeprocenterne ved et valg. Resultaterne den 8. maj fortæller en del om folks interesse og indsats for menighedens og bispedømmets arbejde.

De alt for mange fredsvalg eller delvise fredsvalg (kun til menighedsråd eller kun til pastoralråd) holder mange vælgere hjemme. Det gør ikke procenternes sprog mere forståeligt, - og dog.

Igen er det Jylland, der har den højeste stemmeprocent, for alle 19 sogne et gennemsnit på 29, endog steget fra 22 procent i 1990. Kun Valgkreds 2, Viborg og Randers nåede netop ikke de 20 procent, men oplevede dog en stigning fra 15,3 ved forrige valg. Alle de øvrige jyske valgkredse havde en deltagelse på over 25 procent med kreds 5, Fredericia, Kolding og Esbjerg som topscorer: 36,7 procent!

På Fyn falder tallene i forhold til Jylland med mere end 10 procent. Gennemsnittet på 16 er i øvrigt en nedgang fra 23,3 procent i 1990.

Sjælland og Hovedstadsområdet trækker hele bispedømmets gennemsnit ned til 18,1 procent. Rødmer Nørrebro? Og bliver det planlagte nye kirkecenter i Taastrup ikke for stort? Og er det opløftende, at man i domkirkesognet Bredgade kan blive valgt ind i pastoralrådet med 40 stemmer, fordi kun 123 af de 1011 stemmeberettigede mødte op?

Burde der ikke ske alvorlige overvejelser, hvad valgsystem og repræsentation angår? Holder princippet »Alle vælger alle«, når der ikke er søstre eller præster at vælge?

Jyllands 19 sogne kunne vælge 11 rådsmedlemmer. De 11 valgte hører til i 9 menigheder. 10 menigheder har ingen repræsentation i pastoralrådet.

Fyn (4 sogne) skulle vælge 3. De hører til i 2 menigheder. De andre 2 er ikke repræsenteret.

Sjælland (16 sogne) skulle vælge 9, havde dog kun 8 kandidater, bosat i 6 menigheder: 10 sogne står uden for rådet.

Hovedstadsområdet plus Bornholm (14 sogne) havde ret til 12 valgte. De bor i 9 menigheder. De 5 er udenfor. Sammenlagt kommer de 35 valgte lægfolk fra kun 25 sogne, hvoraf de 7 har mere end én repræsentant, mens hele 28 sogne ikke fik et medlem ind i pastoralrådet. Erfaringen viser, at de ikke-repræsenterede sogne heller ikke får anden information om rådets arbejde, end hvad de kan læse her i bladet to gange om året umiddelbart efter rådets to møder.

Større interesse i rådets arbejde forudsætter konstant information til alle, og måske også mere menighedsrelevante emner til drøftelse i rådet. Ville man ikke opnå denne større interesse, hvis valgsystemet blev lavet om? Hvis hver menighed valgte 1 repræsentant til pastoralrådet, Søstrenes Fællesråd 2 og Præsterådet ligeledes to ville rådet bestå af 57 medlemmer – fra hele bispedømmet. Nu bliver det 35 + 3 + 5 = 43, som kun repræsenterer mindre end det halve bispedømme.

ww

Menneskefostrets teologi

I debatten om menneskelivets begyndelse skrev *Hans Christensen* i k.o. 1994 nr. 4 (23/2), at han gerne ville tro kirkens lære om, at menneskelivet begynder med undfangelsen, men savnede en »teologisk videnskabelig« begrundelse derfor. Denne udfordring til vore teologer i et dybt alvorligt anliggende er ikke blevet besvaret.

I et tidligere indlæg var *Hans Christensen* med rette inde på, at det er besjælingen af det befrugtede æg, der er sagens kerne. Han så derfor et problem i, at middelalderlige teologer – i modsætning til kirkens nuværende lære – mente, at besjælingen af fostret først fandt sted 40 dage eller tre måneder efter undfangelsen.

I så fald var der jo ingen grund til at behandle de første fosterstadier som andet end et biologisk materiale, som man efter ønske kunne manipulere med eller eventuelt aflive. Han kunne ikke se, at nutidens rent naturvidenskabelige viden om, at der ikke er noget brud på fostrets udvikling fra befrugtet æg til fødsel, i sig selv skulle være et

tilstrækkeligt teologisk argument for kirkens nuværende lære om, at mennesket er menneske fra begyndelsen og fostret derfor må respekteres fuidtud som menneske.

Men faktisk kan dette standpunkt udmærket begrundes, nemlig med den klassiske katolske lære om menneskets metafysiske struktur. Den går ud på, at vi mennesker som sådanne består af en åndelig og udødelig sjæl, der er selve livsprincippet også for vor anden bestanddel, vort dødelige legeme.

Menneskelegemet er altså konstitueret af sjælen, hvilket logisk må gælde fra begyndelsen af dettes tilværelse, d.v.s. fra undfangelsen. Legemet kan ikke opfattes som en biologisk eller organisk substans af samme art som dyrenes eller planternes, men besidder altid sand menneskeværdighed, uafhængigt af f.eks. statslig lovgivning.

Selv om legemet er afhængigt af sjælen, gælder det samme ikke omvendt. Efter døden lever sjælen videre i evigheden. Ved Kristi genkomst vil sjælen ved

»kødets opstandelse« blive genforenet med sit »forklarede« legeme i den nye Himmel og den nye Jord.

Nutidens teologer – såvel protestantiske som katolske – er dog i deres forsvar for dette menneskesyn hæmmet af den teologiske morderetning, der under betegnelsen »afhellenisering« fik vældig indflydelse i årene efter 1950. Herhjemme bedst kendt fra *P.G. Lindhardt's* »afskaffelse af det evige liv«!

Ifølge denne retning er læren om menneskets åndelige og udødelige sjæl ikke kristen, men et stykke græsk »idealisme«, der med urette har indsneget sig i oldkirkens teologi, og som bør afskaffes til fordel for et sundere helhedssyn på mennesket. Der findes ingen »udødelig sjæl«, hvormod troen på »kødets opstandelse og det evige liv« er sand kristendom!

Teologerne indførte på denne måde en hidtil ukendt modsætning mellem »udødelighed« og »opstandelse«.

Uden at benægte, at der kan være berettigede træk ved denne »afhellenisering«, kan det dog konstateres, at den har haft skæbnesvangre konsekvenser for menneskesynet både i teori

og praksis. To af dem skal nævnes.

1) Den hidtidige tro på, at det er sjælen, der konstituerer legemet afløstes af den modsatte opfattelse: at »sjælelige fænomener« blot er biprodukter af et legeme, der i sig selv er af samme natur som dyrenes. Dette førte til den menneskeforagt, der i vor kultur har legaliseret destruktive fænomener som bl.a. provokeret abort, hæmningsløs seksualudfoldelse og eutanasi.

2) »Afhelleniseringen« gjorde det evige liv til et uforståeligt og uopnåeligt paradoks for menneskeheden flertal. Denne håbløshed kunne man ikke holde ud. Ikke mindst derved blev vejen banet for den nyreligiøsitet, der gengav mennesker troen på sjælens udødelighed, omend nu hovedsagelig uden for kristendommen, nemlig i form af reinkarnationslæren.

De teologer, der indførte »afhelleniseringen«, har således medskyld i mange af de ondt, der præger vor tid. For både menneskets tro på egen legemlig og åndelig værdighed og dets evighedshåb er afhængig af kirkens klassiske lære om vor åndelige og udødelige sjæl, som Gud skabte, da han »blæste livsånde i agerlandets muld«, som Bibelen udtrykker det.

Jørgen Nybo Rasmussen

Firkantede valgeregler

Hvor var det ærgerligt at læse i k.o., at kun få søstre og præster vil lade sig opstille til pastoralrådsvalget – i hvert tilfælde, hvis du hører til det midtjyske område!

Vi har nemlig en præst, som gerne vil stille op som kandidat til pastoralrådsvalget. Dette var desværre ikke meddelt bispedømmets valgstyrelse inden for de givne tidsrammer.

Efter telefonisk kontakt med bispeskontoret, hvor jeg tilkendegav, at det bestemt var en fejl, at vores præst ikke var opstillet, og at de jo havde fået navnene på vores lægkandidater i god tid, samt at fejlen var vor, var det desværre umuligt at lave om – sådan var reglerne!

Det føles ærgerligt at vide, at vi i hele dette store område kunne have haft en præst repræsenteret i pastoralrådet, og at dette p.g.a. firkantede regler desværre ikke kunne lade sig gøre.

Måske har mange valgstyrelser ligesom os været lidt i tvivl om, hvem der skulle opstille præster og søstre, så de få opstillede er

vel næppe det realistiske billede af ordenslivets interesse for pastoralrådsarbejdet, men nærmere et udtryk for forvirring om, hvem der opstiller hvem, og de færreste har vel egentlig lyst til at opstille sig selv.

Ville det have været helt umuligt for bispedømmets valgstyrelse, da de modtog navnene på lægkandidaterne, at have ringet til valgstyrelsen i Århus, Viborg eller Randers (pastoralenhed 2 og 3) for at høre, om det ikke var en fejl, at vi ingen præst havde opstillet?

Jeg går helt klart ind for regler i visse sammenhænge, men har vi virkelig »råd« til i et land med så få katolikker at arbejde efter så firkantede regler?

I valgstyrelserne er vi jo ofte amatører og prøver at udføre dette job efter bedste evne, men det føles underligt at arbejde under så professionelle regelsæt, at en fejl, som virkelig var en fejl, ikke står til at ændre før om 4 år, hvor der igen er valg til pastoralrådet.

Anne Nielsen
Medlem af valgstyrelsen
i Randers

Større samarbejde mellem sognene

Vi står foran en ny periode i menighedsrådene og pastoralrådet. Endnu engang skal vi gøre os tanker over de næste fire år.

I de københavnske sogne skulle man arbejde aktivt for at samle sognekontorerne fælles opgaver samt indføre et EDB system for alle disse sogne.

Der er mange opgaver, som vi kan løse bedre i fællesskab end alene. Et samarbejde ville kunne frigøre både arbejdskraft og penge til andre formål.

I de enkelte sognes forsøg på at få tingene til at køre, så præsten kan koncentrere sig om det, han er uddannet til – pastorale opgaver – skal pastoralrådet gøre alt for at støtte disse forsøg med nødvendige midler.

Med de overbebyrdede præster vi har, skulle det ikke være nødvendigt at bede om midler til disse forsøg.

Hjælpen skulle komme som en selvfølgelighed.

Angående sproget i messerne er det på tide at koncentrere sig om nationalsproget dansk og kirkens nationalsprog, latin. Det er på tide, at vi samles til messerne uanset, hvor vi kommer fra. Hvis vi havde en latinsk højmesse, og her taler jeg om en hel latinsk højmesse og ikke halvdelen på dansk, ville alle dem, som ikke kan læse sproget, samt de der ønsker at deltage i en sådan messe få et fuldt udbytte, da der jo kan laves tekster til menigheden, hvis disse ikke har en salme/bønnebog med latin og deres eget sprog.

På denne måde lærer vi hinanden hurtigere at kende, og udadtil kan vi stå som én kirke og ikke flere sprog-adskilte kirker.

Torben Bernardo Groth
o.f.s.

Hvorfor tager vi på valfart?

Af Josef Völk C.ss.R.

Hvad er meningen med og betydningen af vore valfarter, som katolikkerne har holdt så meget af igennem de forskellige århundreder?

Valfarten er en ytring af det religiøse liv. Den beror på den i mennesket grundlagte tro på, at der er bestemte steder, hvor »jord og himmel mødes«.

I Jesu belæringer af sine disciple findes der ganske vist ingen formaninger eller opfordringer til, at de skulle få anvist bestemte kultsteder eller andre foretrukne steder til bøn. Tværtimod! Jesus sagde engang til disciplene: »Når du vil bede, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din fader, som er i det skjulte. Og din fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig.« (Matt 6,6).

Dette kunne tydes, som om Jesus afviste det, som vi opsøger på bestemte steder, »Tro mig, der kommer en time, da det hverken er på dette bjerg eller i Jerusalem I skal tilbede Faderen.« (Joh 4,21).

Men over for dette må det også fastholdes, at Kristus selv har overholdt den mosaiske lovs forskrifter og jødernes fromme skikke. Således valfartede Jesus til Jerusalem på de store gammeltestamentlige festdage, som det var sædvane dengang.

Maria og helgenerne

Helgenkulten udvikledes af sig selv af grundelementerne i vor kristne tro: at der

findes et liv efter døden. Døden er porten til det nye liv. Det, at man forestillede sig, at vore afdøde var hos Gud, at de havde mulighed for at deltage på en sjælelig og en åndelig måde i de levendes skæbner og tilskikkelser her på jorden, og at de afdøde kunne varetage de levendes bønner, førte hurtigt til, at man gik til helgenerne med alle de forskellige anliggender. Således blev deres grave til valfartssteder.

Først og fremmest blev apostlene og martyrerne fra den første store kristenfølgelse de foretrukne helgener over alt i de kristne menigheder. De første valfarter til helgenernes grave kan påvises helt klart i midten af det 3. århundrede.

Mariavalfarter eksisterede endnu næsten ikke i år 500. Helt forskelligt fra i dag, hvor marianske valfartssteder og marianske valfarter er dominerende.

Votivgaver

Meget tidligt opstod den skik, at man tog helbredende vand med fra disse »hellege« steder. Eller man tog »støv« med fra det sted, hvor den berømte helgen var begravet, evt. olie eller vokslys fra disse steder. Dette gjaldt især Den hellige Grav i Jerusalem. Til de største klenodier hørte splinter fra Jesu kors. »Votivgaver« som tak for bøn-hørelse eller helbredelse blev opstillet på valfartssteder. De skulle være en slags

vidnesbyrd for virkelig bøn-hørelse og genvundet helbred. Der kom med tiden flere og flere af disse votivgaver til.

Valfarten havde stor betydning for udbredelsen af forskellige helgeners kulte, for liturgien og for den religiøse kunst.

Forbud mod valfarter efter reformationen

Reformationen trængte valfarterne betydeligt tilbage. De var for Luther og protestantismen en bodspræstation og som sådan en skadelig udfoldelse af fromhed ved gerninger.

I Mellemeuropa og Frankrig kom der i Oplysningsstiden og i »Josefinismen«s tid (statens størst mulige indblanding i kirkens liv og anliggender) forbud mod valfarter i mange europæiske lande. Især var alle de valfarter strengt forbudt, hvor man blev væk fra sin bopæl natten over, eller valfartede til et fremmed land.

Efter »Josefinismen«s afslutning i 1850 blomstrede valfarterne op igen. Denne gang spillede den indre religiøse inderliggørelse den helt store og betydningsfulde rolle.

Valfartens religiøse karakter skal bevares

Den katolske kirkes ledelse søgte atter og atter at få fjernet eventuelle fejludviklinger ved valfarternes gennemførelser. Valfartsbevægelsen skulle bringes i de rigtige baner. Deres

teologisk-dogmatiske korrekthed og værdighed skulle bevares og opretholdes. Således kom der for eksempel i 1936 et dekret fra Koncilskongregationen. Det beskæftigede sig især med opretholdelsen og bevarelsen af valfarternes religiøse karakter.

I dette dekret hedder det bl.a.: »Valfarterne skal altid bevare deres religiøse karakter og betragtes og opfattes som kristne og fromme handlinger. Der må være forskel mellem dem og rejser, der tjener rekreation eller er ferierejser. Hvad omkostningerne angår, skal der særligt passes på, at deltagelsen i sådanne fromme valfarter kan betales og muliggøres for folk, der lever under beskedne forhold.«

Det endelige mål for valfarterne

Forudsætningen og det endelige mål for alle valfarter er og forbliver det religiøse sindelag, hensigten med helliggørelse, bod, omvendelse og en prioritering i denne rækkefølge: Først de himmelske goder, Guds vilje og derefter alle de jordiske anliggender. Som udtryk for, at vi tilbeder den ene Gud, selv om vi påkalder Jesu mor, Maria eller helgenerne, skal den kristne valfart teologisk og dogmatisk set »vurderes« således, at den ikke har noget som helst til fælles med magi eller trolddom, polyteisme eller hedensk heltedyrdelse.

Fra Øm-valfarten 1992. Foto Knud Kluge.

Valfart til Vor Frue af Åsebakken Søndag 29. maj 1994

Valfartens tema: »Maria gemte alle disse ord i sit hjerte«. (Luk. 2,19).

S-tog fra Københavns hovedbanegård kl. 7,14 til Holte.

Fra Holte S-station (herfra kan du få din bagage kørt direkte til klosteret) går vi i »læs formation« til Rudersdalsvej (over for Poppe Allé), hvorfra skov-valfarten starter kl. 8.45 præcis. Sangblade til brug ved skov-valfarten vil blive udleveret.

Under sang og bøn: Valfarten gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Tiden mellem skov-valfartens ankomst til klosteret (kl. ca. 10.40) og messens begyndelse kl. 11.30 giver mulighed for skriftemål. (Se skilltene ved træhuset og teltet). Leje af stole: kr. 10.

Kl. 11.30: Bispemesse.

Kl. 12.45-15.00: Pause for spising, leg og samvær. Kaffe, øl, vand, is og mad (pølser, pizzaer) kan købes. Salg af rosenkranse, bøger, andagtskort, ikoner, medaljoner m.m.

Kl. 15.00: Andagt med sakramental velsignelse og højtidelig Indvielsesbøn til Jomfru Maria.

Dagens program slutter kl. ca. 15.45; men folk kan blive på området så længe, de vil.

Velkommen til en festlig, katolsk familiedag på Vor Frue Kloster, Høsterkøb, søndag 29. maj.

Katolsk Valfarts Komité

Øm-Valfart Søndag d. 5. juni 1994

Maria gemte alle disse ord i sit hjerte...Luk. 2,19.

Kl. 11.00: Valfartsvandring og andagt.

Kl. 12.30: Frokost
Bodens Sakramente
Tilbedelse af Sakramentet

Kl. 14.00: Højmesse med Biskop Martensen

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Maria – alle troendes mor.

Biskoppen vil tale om Maria, jomfru og mor, Jesu disciple og medhjælp.

En uges fællesskab på Sostrup Slot v/Grenå, med familier, undervisning for børn og voksne, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehugge.

Der kan vælges mellem 2 uger:

1) søndag d. 19. juni kl. 19 – 25. juni kl. 11.30.

2) søndag d. 26. juni kl. 19 – 02. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger, assisteret i 1. uge af pastor Finn Arvé og i 2. uge af pastor Michael Hornbech Madsen.

Pris: Unge under uddannelse kr. 1.450,-
Børn under 14 år kr. 1.000,-
Børn under 2 år kr. 725,-
gratis

Halve fripladser kan søges skriftligt på bispekontoret med fornøden begrundelse, mrk. Sostrup-retræte 1 eller 2, også på kuverten.

Tilmelding:

Sker ved indbetaling af depositum kr. 500,- pro pers. og opgivelse af navn, adresse, tlf. samt den ønskede uge (Sostrup-retræte 1 eller 2) på giro 5 00 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K. Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for bindende.

Nærmere oplysninger:
Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61.

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

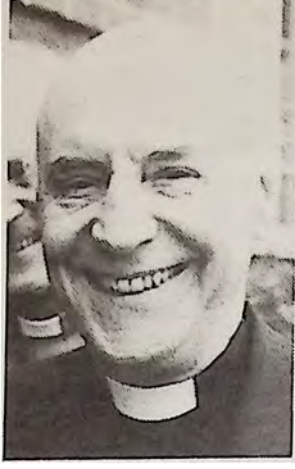

Formanden for bispekonferencen, Paul Verschuren, Helsinki er 69 år.

Biskop Hans L. Martensen, Bispedømmet København er 66 år.

Biskop Hubertus Brandenburg, Bispedømmet Stockholm er 70 år.

Hjælpebiskop William Kenney, Bispedømmet Stockholm er 46 år.

præstelønningerne i Norden ved et solidaritetsbidrag fra de tyske præster, og dette tilskud er uundværligt.

Biskop *Brandenburg* fra Stockholm orienterede om en svensk arbejdsgruppes stillingtagen til et romersk udkast til en dokument om ægteskabsforberedelse. Han berettede også om et møde, arrangeret af Rådet for Europæiske Bispekonferencer (CCEE), vedrørende »Muligheder og risici ved migration i Europa«, der fandt sted i München fra 9. til 12. december 1993.

Man udnævnte, på opfordring fra kardinal *Kuharic* i Zagreb, for en periode af fem år en delegat for de fem kroatiske præster i Skandinavien.

Hjælpebiskop *Kenney* fra Stockholm informerede om udkastene til FN's Befolkningskonference i Cairo i september 1994. Biskopperne diskuterede, hvorledes de kunne bevidstgøre de troende om den katolske holdning til emnet. I de foreliggende udkast til konferencen bliver disse spørgsmål behandlet på en delvis utilfredsstillende måde.

Man talte indgående om

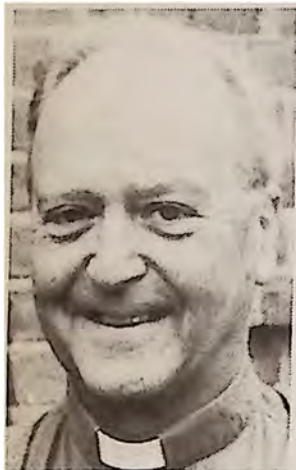
ideer og ønsker fra den katolske ungdom. De vil være genstand for en drøftelse på et senere møde. Man besluttede at give økonomisk støtte til deltagelse i Verdensungdomsdagen i Manila i 1995.

Blandt de behandlede enkeltspørgsmål var især meddelelsen fra Kongregationen for Gudstjenester af 15. marts 1994 vigtig. Den bekræfter tilladelsen til kvindelige ministre.

Formanden for Bispekonferencen, biskop *Paul Verschuren* fra Helsinki sluttede mødet den 27. april med at takke for gæstfriheden på Magleås og i bispedømmet København.

Den apostoliske Nuntius, Ærkebiskop Giovanni Ceirano besøgte bispekonferencen.

Tidligere biskop af Bispedømmet Oslo, John Gran er 74 år.

Biskop Gerhard Schwenzer, Bispedømmet Oslo, er 55 år.

Biskop-prælat Gerhard Gobel, Prælaturet Tromsø for Nordnorge, er 60 år.

Apostolisk administrator, Georg Müller, Prælaturet Trondheim for Mellemnorge, er 43 år.

Den nordiske Bispekonferences forårsmøde på Magleås

Den nordiske Bispekonferencens forårsmøde fandt sted på Magleås fra 22. til 27. april 1994. Søndag den 24. april fejrede de nordiske biskopper pontifikalmesse sammen med den apostoliske nuntius, ærkebiskop *Giovanni Ceirano* i Skt. Ansgars Kirke i København. Biskopperne mindedes biskoppen af Reykjavik, *Alfred Jolson*, der pludseligt døde den 21. marts 1994.

Studiedag om alderdommen

Mødet begyndte med en studiedag vedrørende kirkens omsorg for alderdommen. Ekspertes fra Danmark, Norge og Sverige informerede biskopperne om kirkens arbejde på dette område. Dr. *Christine Morris* fra Sverige indledte ud fra et medicinsk synspunkt om døden og det at dø. Hun berettede om hospicebevægelsen og dens målsætning.

Ellen Lyng fra Norge berettede om arbejdet i

Franciskus-hjælpen i Oslo for ældre mennesker, der har brug for hjælp. Dr. *Hanne Gregersen* informerede om situationen for denne gruppe i Danmark, og hun lagde særlig vægt på familiens betydning. Dr. *Eva Nordentoft* fra Danmark afsluttede studiedagen med en betragtning over den opgave, det er at blive gammel.

Biskop Karl Lehmann gæst på konferencen

Formanden for Den tyske Bispekonference, biskop *Karl Lehmann* gav ved sit besøg udtryk for den tyske kirkes forbundethed med kirken i Skandinavien. Han talte om rundskrivelsen »Veritatis splendor« og hyrdebrevet »Om sjælesorg for mennesker i brudte ægteskaber, skilte og gengifte fraskilte« fra biskopperne i kirkeprovinsen Oberrhein fra 10. juli 1993.

Økonomisk støtte fra Tyskland

Prælat *Georg Walf*, forret-

ningsfører for Bonifatiuswerk i Tyskland, informerede biskopperne om situationen i Bonifatiuswerk og de tyske biskoppers Diasporakommissariat, som støtter kirkerne i de nordiske lande økonomisk.

Skønt antallet af kirkegængere er faldende i Tyskland, er Bonifatiuswerks indtægter de sidste år næsten forblevet konstant. Man diskuterede Diasporakommissariatets fremtid, fordi det giver tilskud bl.a. til

Formanden for Den tyske Bispekonference, biskop Karl Lehmann var gæstetaler.

Prælat Georg Walf fra Bonifatiuswerk, Tyskland var med til en del af mødet. Fotos Knud H. Kluge.

»Europa – i morgen og i dag«. Højskoleuge på Magleås den 24. – 31.7.94

Der trykkes nye Europakort i disse år. Regioner bliver til nationer. Yderliggående nationalisme i øst. Fremmedhad i vest. Holder demokratiet? Er Europa en enhed med en fælles kultur? Holder EU Østeuropa ude? Hvor er religion og kirker i disse spørgsmål?

Fra programmet:
Brian McGuire: Europæisk enhedskultur.
Karsten Fledelius: Europa – kirke og nation.
Uffe Østergård: Europas historie før og efter muren.
Jes Nysten: Kieslowski »Blå«.
Willem Wuyts: Hjemme eller hjemløs i kirken.
Tove Vejstrup: Kunsten og det nye Europa.

Højskoleugen er et tilbud til alle uanset kirkeligt tilhørsforhold om at mødes til samtale, foredrag, diskussion, udflugter, gudstjeneste, højskolesange, grillaften etc.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-.

Tilmelding til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15. Oplysninger hos centerleder Elin Udarn.

Pensionistuge på Magleås

Søndag d. 7. – lørdag d. 13. august 1994
Også i år er der mulighed for at deltage i Pensionistuge på Magleås.

Der vil bl.a. være foredrag ved læge Kjeld Jensen, pastor Paul Honoré, pastor Finn Arvé, p. Robert Showers og Niels Engelbrecht.

Udflygt til Frederiksborg Slotskirke.
Koncert/Wieneraften v/Anna Munk Nielsen m.fl.

Pris i eneværelse kr. 1.850,-.
Pris i dobbeltværelse kr. 1.650,-.

Tilmelding til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 350,- på giro 4284429 eller ved check.

Magleås styrelse

De gamle og den katolske kirke

De nordiske biskopper tog »Kirkens omsorg for alderdommen« op som særligt emne på deres forårsmøde

Biskop Martensen bød de tilstedeværende velkommen og takkede især gæsterne, fordi de ville komme.

Om døden og det at dø

Christine Morris fra Sverige talte ud fra en medicinsk synsvinkel om døden og det at dø. Hun beskrev desuden hospice-bevægelsens grundfilosofi. Deltagerne diskuterede efter hendes oplæg selvmord samt aktiv og passiv dødshjælp. Det er vanskeligt at argumentere mod eutanasi, hvis man ikke anerkender en livsytning, hvor meningen med livet er overordnet individet. Der er ingen principiel forskel på, om man selv eller en anden tror på, at man råder over livet.

Læge-patient forholdet i Danmark og andre lande belastes af, at patienten lever i den indbildning at være udødelig, og at lægerne vil være almægtige. Relationen mellem parterne fungerer kun, når de gensidigt forstærker hinanden. Den

døende, der ved sin eksistens tydeliggør ugylidigheden af begge ønskedrømme, bliver derfor ofte overset og skudt til side.

I denne uklare situation er det vigtigt at være til stede for mennesker – både medicinsk personale og patienterne – og komme dem i møde der, hvor de står. I samtaler om død, det at dø og alderdom mangler ofte præcise definitioner af begreberne.

Ældre og gamle føler sig ofte forbigået

Ellen Lyng fra Franciskus-hjælpen i Norge oplyste, at ældre og gamle mennesker i dag ofte føler sig forbigået. På grund af mangel på ressourcer i den medicinske behandling bliver de ofte forfordelt i forhold til andre samfundsgrupper. En sådan principiel tilsidesættelse af en hel befolkningsgruppe må ikke finde sted. Alligevel gælder det, at vi ganske vist har ret til at afvise en behandling, men ikke at kræve den.

Arbejdet for og med syge og døende bliver beriget og meningsfuldt gennem forkyndelsen af det evige liv. Derved bliver det også tydeligt, at der er mening med menneskelig lidelse. Kirken bør anse forkyndelsen af døden som gennemgang til livet som dens særlige bidrag til, at folk kan klare døden og det at dø.

I den efterfølgende diskussion talte man især om: Hvilken rolle spiller omgivelserne og familien i et menneskes aldringsproces? Hvorledes kan man igen integrere døden og det at dø i menneskers hverdag? Man talte om dødsbegrebet og tidspunktet for dødens indtræden (hjerte- og hjerne-døds-kriteriet), og man diskuterede kriterier til fordeling af utilstrækkelige medicinske ressourcer.

Situationen for ældre i Skandinavien

Dr. Hanne Gregersen fra Danmark informerede om situationen for ældre mennesker i Skandinavien, især

i Danmark. Den politiske beslutning om, at gamle mennesker skal forblive så længe som muligt i eget hjem, er i sig selv positiv. Men da det falder sammen med en formindskelse af offentlige udgifter, betyder det, at især socialt svage ældre menneskers personlige situation er blevet dårligere.

Hvor møder vi gamle mennesker i kirken? Hyp-pigt ved aktiviteter, der er arrangeret specielt for dem.

I de fleste menigheder er der få lejligheder til, at generationerne kan mødes, hvor de ældre kan dele deres livserfaring med andre.

I den efterfølgende dis-

kussion stillede man spørgsmålet, om de ældres problemer ikke var del af en mere omfattende samfundsændring, og derfor skal behandles som sådan. Den vanskelige situation for gamle mennesker skal ikke kun beskrives negativt, for der er positive til-løb til løsning af problemerne netop fra de gamle selv. I Norden er livet for den ældre generation også præget af, at familiesammenholdet er blevet svagere.

Dr. Eva Nordentoft fra Danmark afsluttede programmet med en kort betragtning over den opgave,

Eva Nordentoft.

det er at blive gammel. Denne opgave må klares af mennesker i fællesskab.

Styrken i vores svaghed

Økumenisk tro- og fællesskabsretræte

Sidste år var det en vidunderlig givende oplevelse for den lille skare svenskere, nordmænd og danskere, som havde meldt sig til Father Jim O'Donnells retræte (T+F) i Baggemindelejren ved Dragør. Mary Padula, som bor i det fællesskab i U.S.A., som Father Jim kommer fra, har med stor varme anbefalet Father Paddy O'Flynn, årets retræteleder fra Irland. Father O'Flynn har givet en meget god retræte for Tro og Lys i Irland. Retræten bliver holdt i Skt.

Skevde i Sverige, 180 km nordvest for Stockholm. Retræten er indrettet, så der er plads til børnefamilier. Emnet for retræten »Styrken i vor svaghed« er valgt af Father O'Flynn, som bl.a. vil komme ind på, hvordan vi bliver som små børn på vej til Guds Rige og således motivere os til at lytte til og lære af de små iblandt os.

Formen er »talks«, oplæg inspireret af retrætelederens personlige oplevelser blandt de fattigste både åndeligt og materielt, efterfulgt af stilhed og refleksion plus samtaler i små grupper. I de små grupper deler vi med hinanden, hvad oplægget har givet os personligt. I trygge omgivelser får vi mulighed for at dele smerter og glæder. Re-

træten indeholder en forsoningsdag og en fiesta, som vi tilrettelægger sammen. Retræten er for alle, som søger den kristne tro, ønsker at fordybe sig i og leve den.

Alle er velkomne

På retræten er alle velkomne, store og små, handicappede og ikke-handicappede, lægfolk og ordensfolk, familier og enlige samt folk fra de forskellige kristne kirker. Oplevelsen af det fællesskab, som opstår blandt alle deltagerne på retræterne får en dyb og varig positiv indflydelse på dagligdagen.

Interesserede kan henvende sig til Eva Weis Bentzon, J.M.Thielesvej 1A, 4.th., 1961 Frederiksberg C. Tlf. 31 39 07 27.

Døde

Pater Herberighs var en beskeden mand og en meget afholdt sognepræst

Den 22. april, samme dag som verdens sjette-ældste montfortaner, pater Martin Braun i Roskilde fyldte 90 år, døde på montfortanernes alderdomshjem i Sydholland pater Hendrik Herberighs, 81 år gammel.

Pater Herberighs er født og opvokset i den sydhollandske landsby Schimmert, hvor montfortanerne havde deres gymnasium og præste-forskole. Helt naturligt blev han og én af hans yngre brødre hos montfortanerne. Harrie, som han blev kaldt, aflagde sine første ordensløfter i 1933, og i 1939 blev han præsteviet.

Arbejdede 35 år på Sjælland

Fra 1955 til 1990 – altså gennem 35 år – har pater Herberighs arbejdet i Danmark, nærmere betegnet i de montfortanske sogne på Sjælland. I alle sognene har

han virket, men de stærkeste spor har han sat sig i Holbæk og i Tåstrup. I Holbæk var han sognepræst fra 1958-68, hvorefter han kom til Tåstrup.

Her var han sognepræst igennem 18 år, indtil montfortanerne i 1986 overdrog det af dem opbyggede sogn til bispedømmet. Fra 1970-83 var han superior og økonom for montfortanernes regionale kommunitet i Danmark. Kolping-familie-gruppen i Tåstrup havde en stor plads i hans hjerte.

I den meddelelse, som montfortanernes hollandske provins har udsendt i anledning af pater Herberighs død, kan man læse følgende: »Harrie var en stille og tillidsvækkende medbroder, som altid var parat til at gøre, hvad hans foresatte ønskede af ham. Han var en beskeden mand og en meget afholdt sognepræst. Det var bestemt ikke

uden smerte, at han måtte tage afsked med sine danske katolikker, da han i 1990 på grund af svækkelse var nødt til at vende tilbage til Holland. Med taknemmelighed kan vi se tilbage på et frugtbart pastoralt liv. Måtte han nu til fulde nyde det evige liv, som han har levet og forkyndt«.

Pater Herberighs blev begravet på klosterkirkegården i Schimmert den 26. april.

Pater Joseph Gundry begravet dagen efter

Dagen efter blev i Oirschot pater Joseph Gundry begravet. Han skal også nævnes her, fordi han var dansk. Han var født i Århus i 1912. Der er langt fra Århus til det montfortanske Sjælland, og da jeg engang spurgte ham om, hvorfor og hvordan han var blevet montfortaner, svarede han mig: »Fordi ingen

andre ville have mig!« Men han lærte at elske det montfortanske.

I 1935 aflagde han sine første ordensløfter, og i 1941 blev han viet til præst. Det har altid været hans ønske ikke at komme til at arbejde i sit fødeland, hvilket ordenen har respekteret. I mange år har han været stationeret i Malawi i Afrika, indtil han i begyndelsen af 80'erne kom til Oirschot og dér fik ansvaret for den hollandske ordensprovins' arkiv, samtidig med at han som habil organist overtog organisttjenesten i klosterkirken.

Måtte Herren nu indbyde sine to trofaste tjenere til at gå ind til den evige glæde.

Stephen Holm

Sankt Ansgars Skole Skolen i hjertet af Nørrebro

Sankt Ansgars Skole søger pr. 1. august 1994 to yngre, engagerede lærere, der tilsammen skal kunne dække drengedræt i de små kl., dansk, matematik, engelsk, historie/sa.ori., der er dog mulighed for at forhandle om andre fagkombinationer f.eks. musiktimer.

Sankt Ansgars Skole er en katolsk skole, som på økumenisk vis bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Vi søger lærere, der aktivt vil arbejde for at skabe tryk-hed og trivsel for det enkelte barn, lære dem at skelne mellem godt og ondt og vise respekt for medmennesket og det øvrige skaberværk.

Der vil blive lagt vægt på evnen til at indgå i et frugtbart samarbejde med skolens øvrige 25 lærere og 260 elever.

Løn- og ansættelsesforhold i henhold til overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Fri Grundskolers Lærereforening.

Yderligere oplysninger kan fås hos skoleleder Kirsten Berg-Larsen, tlf. 31 39 46 46/35 36 37 58.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til Sankt Ansgars Skole, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. – tlf. 31 39 46 46, således at den er skolen i hænde senest d. 1/6-94.

Hvad vil Andelskassen OIKOS?

Af Anton Dekkers S.J.

Der har det sidste halvandet år været ret stille omkring oprettelsen af et »anderledes« pengeinstitut, som der i oktober 1992 blev skrevet om i k.o. Men der blev arbejdet ihærdigt videre med planen. Og som k.o. fornyligt kunne berette, er *Andelskassen OIKOS* nu på banen!

Initiativgruppen havde en kirkelig baggrund. Og de 7 (senere 8) mennesker havde desuden dette fælles: ud fra deres kristne tro ville de ikke længere affinde sig med, at vi alle er med til at tage kvælertag på den fattige del af verden (den såkaldte 3. verden).

Er det et for hårdt udtryk? Nej! For vi ved alle sammen, at vi i den rige del af verden trods al den nød- og bistandshjælp, som vi giver til de fattige lande (godt 300 milliarder kroner årligt), tager tre gange så meget af dem (nemlig 960 milliarder). Vel at mærke alene i renter og renters rente af de enorme lån, der i 70'erne kritikløst og ansvarsløst næsten blev påtvunget dem af vore regeringer, og navnlig af de store banker. Med profit for øje naturligvis.

Dette er der nu i mere end 10 år talt og skrevet i én uendelighed om. Jeg vil her kun citere kardinal *Evaristo Arns* i Sao Paulo (Brasilien). Allerede i 1985 sagde han: »Sådan kan det umuligt gå videre. Vi har allerede taget al mad fra folk, skønt to trediedele af dem i forvejen sultede. Da vi optog lånene, var renten på 4%, i dag ligger den på 8%, og den har været én gang oppe på 21%. Hvad der er endnu værre: disse penge blev lånt til militærregeringer og hovedsageligt brugt til militære formål.

40 milliarder dollars blev brugt til opførelsen af seks atomkraftværker. Af dem er ikke et eneste i dag i drift. Nu forventer man af befolkningen, at den betaler denne gæld med lave lønninger og sult. Men vi har allerede betalt gælden to- og tredobbelt alene med renterne. Vi skal holde op med at give alting til den første verden, mens vort folk lider nød og forbløder i elendighed«. I de næsten 10 år, der er gået siden, har det ikke forandret sig særlig

meget. Der er kun blevet gjort meget lidt.

OIKOS vil gøre noget. Og den vil begynde i den modsatte ende. Den vil gøre noget nedefra. Den vil begynde med vore egne personlige penge. Vi har alle sammen ret – ja pligt – til at bestemme over vore egne penge. Også dem, der står på en bankkonto. Vi ved alle, at bankerne tjener på vore penge. Det stiller os over for spørgsmålet, om banken – og vi selv! – ret ukritisk må fortsætte med at tjene på vore penge, eller om vi vil tjene andre med vore penge, og selv bestemme hvordan.

Hvad er det specielle ved OIKOS?

For det første er det et andelselskab. Dvs. at andelshaverne ejer banken og bestemmer over banken. Og at alle andelshavere (store og små) hver har én stemme. Dermed vil der også være fuld åbenhed omkring, hvad OIKOS gør med kundernes penge. Hvad der bestemt ikke kan siges om banker i almindelighed! Dog er dette ikke nyt: der findes en række andre andelskasser herhjemme.

Det vigtigste er imidlertid følgende: foruden enhver anden form for almindelig bankvirksomhed har OIKOS en afdeling til rentefri ind- og udlån. I sig selv er dette heller ikke nyt. Der er andre andelskasser, der også kender til rentefrie penge. Men normalt skal de tjene andelshaverne egne formål herhjemme. OIKOS vil lade de rentefrie penge arbejde i verdens fattigste lande. Det vil den hovedsagelig gøre i et tæt samarbejde med Ecumenical Development Cooperative Society (EDCS). (Om EDCS: se senere i artiklen) Også OIKOSs overskud fra den almindelige bankvirksomhed vil via EDCS gå til den tredje verden. OIKOS vil ikke tjene penge til sig selv.

Hvordan kom OIKOS i gang?

Nye regler i EU gør det næsten umuligt for privatkredse at starte et helt nyt pengeinstitut. For at blive godkendt skal man møde med en egenkapital på 40 millioner kr. Det stod der for klart

for initiativgruppen, at skulle projektet lykkes, måtte det ske ved at gå ind i et samarbejde med et eksisterende pengeinstitut.

Valget faldt på den meget lille, kernesunde, 20 år gamle *Andelskassen Bjergringbro*. Den har hele tiden fungeret som et lokalt pengeinstitut i området. Rentefrie penge havde den også arbejdet med. Og da den havde behov for at vokse, var den interesseret i drøftelser med OIKOS-gruppen om et samarbejde. To af gruppen blev valgt ind i bestyrelsen (hvoraf den ene som formand).

Andelshaverne antal blev i det sidste år mere end tredoblet. De nye er alle sammen mennesker, der støtter OIKOS-tanken. En OIKOS-pulje blev oprettet, og samarbejdet med EDCS blev påbegyndt. Men gennembruddet kom på generalforsamlingen i marts i år. Næsten enstemmigt blev andelskassens vedtægter ændret: nu indgår det i bankens formål at støtte aktiviteter i den tredje verden. Navnet blev ændret til *Andelskassen OIKOS Bjergringbro*. Bestyrelsen blev udvidet til 9 personer: 4 fra den oprindelige bestyrelse og 4 OIKOS-folk, (og 1 medlem, der altid er udpeget af Industriministeriet).

Nyt er også, at der er valgt et repræsentantskab på 18 medlemmer (foruden de 8 valgte bestyrelsesmedlemmer). Det betyder en tættere kontakt til andelshaverne, bedre udviklingsmuligheder og en større »ambassadørvirksomhed« for OIKOS. Det er også dem, der vælger bestyrelsen og indstiller årsregnskabet til generalforsamlingen. De kan – om nødvendigt ned-sætte arbejdsgrupper med særlige opgaver. Et etisk udvalg nævnes udtrykkeligt i vedtægterne.

Hvordan kan du bruge OIKOS?

Andelskassen OIKOS er nu parat til at gå ud den brede offentlighed, ikke mindst – men heller ikke udelukkende – den kirkelige offentlighed. Det er klart, at den håber på en bred respons.

Først af alt vil OIKOS gerne have endnu mange flere andelshavere. En an-

del er på 5.000 kr. (dog gerne flere eller større andele). Det styrker egenkapitalen og giver OIKOS større arbejdsmuligheder. Andelene forrentes ikke. Men de kan altid indløses igen eller også overdrages til andre.

Dernæst er OIKOS taknemmelig for hvert beløb, der indsættes uden krav om renter. Det er dybest set dette, det hele er startet for: at rentefrie penge kan sættes i arbejde til gavn for de fattige lande, der stønner under rentebyrden. Man kan til enhver tid (dog med 3 måneders varsel) få sit indlån udbetalt igen. Og op til 250.000 kr. er indskuddene altid sikret af det offentlige ved Lov om indskydgaranti.

Hvis du i forvejen har et bestemt opsparingsbeløb stående i et pengeinstitut (f.eks. kapitalpension eller børneopsparing, men også almindelig opsparing), kan du flytte det over i OIKOS. Du vil kunne få de samme renter som i andre pengeinstitutter. Ofte vil man i disse tilfælde næppe kunne give afkald på renten. Men så har du alligevel den glæde at vide, at du også på den måde kan gavne den tredje verden. De penge, som OIKOS selv tjener på din opsparing, vil nemlig også tilflyde de fattige. Det er iøvrigt værd at huske, at kapitalpension og børneopsparing altid er sikret helt, altså også ud over de 250.000 kr.

Så snart OIKOS er klar til at udstede Dankort og

checks, vil mange mennesker (også foreninger o.l.) uden problemer kunne flytte deres daglige anfordringskonto over til OIKOS. Menigheden i Køge, som jeg tilhører, har forlængst besluttet at gøre det, når den dag kommer. Vi kan sagtens klare os med anfordringskonto (med checks) i OIKOS, foruden vor girokonto naturligvis.

Denne kontoform giver dog et pengeinstitut en del arbejde, og det er OIKOS endnu ikke klar til. Den vil her i begyndelsen afvente den første udvikling, og være tilbageholdende med udgifter til lønninger o.l.

Kan det nytte noget?

Vi kunne lammes af spørgsmålet: hvad hjælper det? Hvor stor en tilslutning OIKOS end kunne få, vil det aldrig blive til mere end en dråbe i havet! Det er rigtigt, at træerne ikke vokser ind i himlen. Men det er også rigtigt, at radikale ændringer i politiske og økonomiske systemer kan ske, når den offentlige mening er blevet bearbejdet i årevis. Det ser vi for tiden ske i Sydafrika. Vi ser det forholdet mellem Israel og palæstinenserne. Og andre steder i verden. Og OIKOS kan med sin offentlige fremtræden næsten ikke undgå at påvirke »den offentlige mening« om de gængse penge- og finanssystemer. Det er der også hårdt brug for.

Men det, der stærkest

En stadig større del af verdens befolkning ejer ingen af jordens goder. Billedet stammer fra Calcutta i Indien, hvor de boligløse kvarterer stadig vokser.

har drevet værket, er tanken om dog at gøre noget. Og at gøre noget, hvor så at sige alle kan være med. Og mest af alt: at gøre noget, som ikke blot er symptombehandling (som nødhjælp og bistand ofte er), men som tager fat på selve sygdommen: rentesystemets kræftsvulst.

(Andelskassen OIKOS Bjerringbro, Brogade 26 C, 8850 Bjerringbro. Tlf./fax 86 68 23 33. Giro 132 2818. Informationskontor tlf. 45 76 24 33).

Hvad er EDCS?

Bogstaverne står for *Ecumenical Development Cooperative Society*. Som navnet siger, er det et fælleskirkeligt andelsselskab for udvikling. Det blev stiftet i 1976 på opfordring fra Kirkernes Verdensråd. EDCS har sit hovedkontor i Holland.

Formålet er at fremskaffe økonomiske midler til udviklingen i verdens fattigste områder. Midlerne skaffes ved, at kirkesamfund, kirkelige organisationer og sammenslutninger af enkeltpersoner skyder rentefrie penge ind. Enten i form af andele eller ved rentefrie indlån.

Midlerne investeres (som meget billige eller som helt rentefrie lån) i projekter i den tredje verden. Dermed vil EDCS både gå imod det herskende rentesystem, og skabe forudsætninger for bedre handelsvilkår for de fattige. Projekterne skal opfylde klare kriterier. De skal ikke være for store. De skal bæres af de involverede mennesker selv. De skal helst fremme det private erhvervsliv. Og de skal være ude af stand til at gå ud på det almindelige lånemarked. Der lægges især vægt på, hvor mange arbejdspladser projektet skaber, om kvinderne bliver tilgodeset, og om fortjenesten kommer deltagerne selv til gode. Projekterne følges på vejen af regionale konsulenter. Dem er der for tiden 11 af i de forskellige verdensdele. For at kunne aflønne dem opkræves et gebyr hos dem, der ønsker at igangsætte et projekt.

EDCS begyndte på bar bund, men er vokset støt. Navnlig i de seneste år har der været en kraftig vækst. EDCS er nu opppe på en egenkapital på over 400 millioner kr. Der er for tiden ca. 220 projekter i gang. De medvirker til at skabe eller bevare omkring 11.000 arbejdspladser. Interessant nok er 80% af indskuddene kommet fra privatpersoners støttekredse (enkeltpersoner kan ikke individuelt indskyde pen-

På lossepladsen i Samarang i Indonesien samles alt det op, som kan bruges for at overleve. Foto KNA.

ge). I alt er 260 kirkeorganisationer og støttekredse tilsluttet. Alene den hollandske støttekreds har 300 medlemmer.

EDCS er nu så velfunderet, at den i de sidste 5 år har kunnet udbetale en dividende på 2% til indskyderne som en slags inflationsdækning.

Andelskassen OIKOS er blevet godkendt som dansk støttekreds, og som første begyndelse er der købt andele for 100.000 kr.

Erfaringen har vist, at de fattige er gode betalere. Kun få projekter mislykkes. Det viser, at fremgangsmåden ikke opleves som fattighjælp, men at lånekontrakterne med EDCS opleves som et forhold mellem ligeværdige partnere. Og efterhånden som pengene kommer tilbage igen, kan de af EDCS investeres påny.

Når Andelskassen OIKOS har som hovedformål at hjælpe mennesker i den tredje verden – og gøre det ved at bryde med det gængse finanssystem – er den overbevist om, at den i EDCS har fundet den bedst tænkelige samarbejdspartner.

Tanker bag om OIKOS

Penge er værdineutrale, siger man. Det er de dog kun i teorien. I praksis er de hele tiden på arbejde eller i brug. Enten kommer de ind som indtægt: fra noget godt

eller noget skidt. Eller de gives ud: til noget godt eller noget skidt. Eller også bliver de henlagt. Nu om stunder dog kun sjældent under madrassen, men faktisk altid i en eller anden form for investering. Meget gerne i værdipapirer eller i en bank eller andet pengeinstitut. Men også dér arbejder de. Også dér bruges de: til noget godt eller til noget skidt.

Og nogle penge har de fleste. Man kan vist ikke sige andet, når der f.eks. i Danmark omsættes 50 millioner kr. om ugen alene i Lotto. Jo flere penge vi har, des mere har vi – på godt eller ondt – også del i den magt, som penge repræsenterer. Og sandelig også udfolder. Det er ikke helt med urette, at vi siger, at pengene styrer verdens gang.

Vi skal være gode forvaltere af det, der er betroet os. Af jorden og dens ressourcer. Vi skal også være gode forvaltere af vore penge. Det kan vi ikke engang undgå at tænke på, når vi sammenholder vore egne indtægter med vore egne udgifter. Vi må ikke leve over evne. Det ville også snart få en ende! Men vi må ikke fristes til at tro, at »over evne« kun har at gøre med vor egen »evne«. Dette med »evne« har også at gøre med andre mennesker: vi må heller ikke leve på bekostning af andre.

Det er desværre det, der i

høj grad sker i vor rige del af verden. Det sker bl.a. ved, at vi betaler alt for lidt for de råvarer eller færdige produkter, som fattige lande leverer til os (f.eks. kaffe). Det sker ved, at vi med tilskud »beskytter« vores egen produktion mod deres (f.eks. landbrugsprodukter). I det hele taget, at vi ikke giver dem fair handelsvilkår. Her bør vi huske, at vi med vores kapital og med vort højt udviklede produktionsapparat har en enorm magt over dem.

Rentesystemet er en del af denne magt. Jeg er ikke tilbøjelig til at mene, at vi helt skal afskaffe rentesystemet. Nogle mener det ganske vist. Men ikke blot er det en utopi. Det vil heller ikke afskaffe pengenes magt over de svage, som ingen penge har. Men vi skal kunne holde måde med renten. En ansvarlig og etisk omgang med penge bør også, at vi i visse sammenhænge må være parate til at give afkald på rente – eller ihvertfald en del af den.

Har man opsparede midler – eller penge, der ikke skal bruges her og nu – skal de forvaltes bedst muligt. Har man mange opsparede midler, taler man ligefrem om »kapitalpleje«. Den gængse opfattelse af »bedst mulig« forvaltning er, at den er en kombination af to elementer: 1. størst mulig sikkerhed, 2. størst mulig

renteafkast. Dette sidste er der god grund til at sætte spørgsmålstegn ved. For det er en tænkning i ren kvantitet.

Men vi burde tænke også i kvalitet. Nemlig: hvor kommer dette afkast fra? Hvordan bruger pengeinstituttet, f.eks. banken, de penge, som vi har anbragt dér? Da renter jo altid skal betales af nogen, er det relevant at spørge: hvem betaler i sidste ende de renter, vi får? Banken er det ihvertfald ikke! Ganske vist giver den os vor del af afkastet. Men samtidig tjener den også selv på de samme penge. Vore penge kaster altså mere af sig, end vi får i rente. Hvem har banken lånt dem ud til? Med fortjeneste til både dem og os. Det får vi sjældent at vide.

Den svenske økonom Lars Olof Hellgren er økonomichef for Lutherhjælpen (som svarer til Folkekirkens Nødhjælp) og for Svenska Kyrkans Mission (SKM). Han er også vicepræsident for EDCS. Han siger om OIKOS: »Alt for ofte går overvejelserne på den ene procent, som vi vælger at give væk, og ikke på forvaltningen af de øvrige 99%, som er den tunge ende af isbjerget.

Andelskassen OIKOS kan ses som et forsøg på også at forholde sig til forvaltningen af de 99%. Iøvrigt oplyser han, at Lutherhjæl-

pen og SKM (som har fælles økonomi) for et par år siden begyndte at investere 20% af sin formue rentefrit.

Når en større dansk virksomhed har et årligt renteafkast på f.eks. 3,5 millioner kr., har de pengeinstitutter, som har ydet dette afkast, selv tjent ca. 1,5 million. Ved denne rentemekanisme produceres altså stadig større rigdom herhjemme, og dermed større mangel andre steder. Det må give os noget at tænke over...

Alle penge hænger på en eller anden måde sammen. I dette uoverskuelige pengelandskab er der dog én ting, som vi kan se med egne øjne: i den tredje verden dør hver dag 40.000 børn af underernæring og dårlig sundhedspleje (tallet er fra UNICEF), helt bortset fra ofre for krige og tørkekatastrofer. Det sker trods »al« nødhjælp og udviklingshjælp. De er ofre for et ubarmhjertigt verdensøkonomisk system, der – foruden alle andre skævheder – presser renter og renters renter ud af de lande, hvor børnene dør. Et system, der giver med den ene hånd, men samtidig tager mere med den anden.

De 10 bud siger: du må ikke stjæle. Dybest set er der her tale om andet og mere end etik eller moral. Der er her tale om *gudstro og gudsdyrkelse*. Alle, der har penge, bør huske ordene: »Ingen kan tjene to herrer. I kan ikke tjene både Gud og mammon. Saml jer ikke skatte på jorden. For hvor din skat er, der vil også dit hjerte være« (Matt.6).

Et af de stærkest overleverede Jesu-ord er: »Den, der vil redde sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal redde det« (bl.a. Matt.10,39 og 16,25). Forstår vi det ord som en barsk fordring, eller tør vi se det som et løfte? Det afhænger af, om det er Gud, vi bygger vort liv på og klammer os til, eller om vi klammer os til den tilsyneladende sikkerhed, som vore penge udstråler.

Kirken forkynder den Guds retfærdighed, som frelser og befrier mennesker. Både fra deres egne synder, og fra andres syndighed. Når vi som kirke skal give dette gode budskab videre, må det ikke være i ord alene. Kun handling gør ordets forkyndelse troværdig. Og netop retfærdighed er noget, der skal *gøres*. Befriende retfærdighed er en aktiv handlen til gavn for andre.

Nedenfor kan De se »katolsk orientering«s valgresultat for menighedsrådet i Deres sogn for de næste fire år. I alt er 317 medlemmer valgt i vore 50 sogne. Hertil kommer 3 medlemmer på Færøerne. I 12 af de 50 sogne var der såkaldt fredsvvalg. Tallene til højre for navnene angiver det antal stemmer, den enkelte har fået ved valget 8. maj. Der, hvor der er stemmelighed, har den lokale valgstyrelse trukket lod om placeringen.

Kristian Andersen 14	Gunnar Laursen 20	Herning
Karina Floricic 10	Walther Frydland 19	Skt. Peter
Gudrun Lind 3	Grethe Johansen 16	Peter D. Wimberley 20
	Poul Hviid 11	Helmut Blanke 19
	Vivian Hjort 11	Ursula Blanke 12
		Edith Lunde Christensen 10
	Suppleanter	
	Steen Knudsen 10	Suppleanter
	Karen Pedersen 10	Ragunathan Thurairajah 10
	Poul Deleuran 7	Jenovious Sebamalai 4

Provinsen

Assens	Grenå	Hillerød
Vor Frelser ..... Fredsvvalg	Skt. Clemens ..... Fredsvvalg	Skt. Vilhelm
Hanne Karin Jensen	Keld Andersen	Sr. Callista 32
Karen Marie Lauridsen	Joanna Jensen	Martinus Rohof 31
Janine Rohde	Stig Holsting	Henning Egelund 20
	Bernhard Kiel	Jette Verner 20
		Winicjusz Olczak 17
Birkerød	Haderslev	Suppleanter
Den hellige Familie	Skt. Marie	Anne-Mette Hornuff 13
Sr. Mamertis 41	Feliks Wojtaszewski 34	Peter Winge 11
Thomas Rydder 32	Luc Tan Le 21	Claus Unger 9
Hans Klinken 25	Maria Del Carmen Johansen 14	Ib Løgstrup Romoes 7
Bernadette Hansen 18	Alec Hahn Petersen 12	
Ivar Hoel 17		
Toft Christensen 12		
Suppleanter	Suppleanter	
Eva Berger 12	Inger Hahn Petersen 8	Holbæk
Ann Nymann 7	Jytte Øborg 5	Skt. Elisabeth
Kirsten Eilertsen 4	August Moltzen 3	Jan Tecza 33
	Marie Lund 3	Birthe Hjort 21
		Sebastian van der Meer 20
		Miroslaw Bozykowski 10
		Dorte Jørgensen 7
		Madona Stanislaus 7
Esbjerg	Helsingør	Suppleanter
Skt. Nikolaj	Skt. Vincent	Renata Jurołowicz 7
Willy Jacobsen 88	Leo Kengen Campolin 29	Elin Christensen 7
Paul Olsen 67	Ann-Britta Kristensen 28	Mette Ludvigsen 3
Annelise Bruus 54	sr. Vincent 25	
Teresa Kristensen 42	Julian Isherwood 23	
Miroslaw Kwiatkoski 32	Inge Andersen 14	
Suppleant	Suppleanter	
Ellinor Matras 30	Carl-Gustav Montigny 12	Horsens
	Herman Zillig 11	Skt. Joseph
Fredericia	Alice Weeke 6	Jørgen Frost-Jensen 98
Skt. Knud	Bjarne Jacobsen 5	Huu Dau Nguyen 69
Thimothy Selvaratnam 20	Ann Jensen 4	

De nye menighedsråd

København

Skt. Andreas	Jonna Andersen 27	Sr. Michelle Schmitt 17
Martin Ryom 40	John Krüger 27	
Henrik A. Thomsen 39	Dorte Linnemann 25	Suppleanter
Mogens Nielsen 37	Dorte Schubert 22	Bente Meyer 14
David V. Nielsen 35		Ellen Jørgensen 12
Gertrud Messerschmidt 33	Suppleanter	Sr. Raphaela M. Wessing 8
Elsebeth Pørneki 20	Annette Winge 21	
Ruth Fog 19	Nanit Price 17	Vor Frue
Jens Messerschmidt 18	Ruth Christophersen 13	Sr. Hildegard Doods 68
	Henning Andersen 10	Lars Arbirk Wenstrup 52
	Rita Andersen 8	Mogens Dahm 35
		Kaj Haders 34
	Johanneskirken ..... Fredsvvalg	Ida Vøge Michelsen 29
	Arne Amundsén	
Suppleanter	William Arentved	Suppleanter
Michael Löwe 15	Clara Kirckhoff Jensen	Patrick Glynn 28
Erik Seelhorst 14	Ove Leerbeck	Kirsten Rasmussen 22
Connie Probst 14	Tove Perstrup	Marie Terese Johansen 20
Eigil Darville 12	Lene Ottosen-Støtt	Hubert Funk 18
Gunilla Bendtsen 7	Torben Wedervang-Jensen	
Skt. Annæ	Skt. Knud Lavard	
Tonny Lundby Hansen 92	Bernard Béfort 48	
Rafaëla Wroblewska 90	Annette Møgelvang 36	
Tove Pedersen 72	Lukasz Filinski 27	
Sally Miraflores Espersen 60	Simone Quaade Arnkov 18	
Theis Palm 58	Bent Wenske Petersen 18	
John Grøndahl 58	Corinna Breitzke 17	
Peter Brian Naidas 57	Vibeke Munthe Svendsen 16	
Suppleanter	Suppleanter	
Annaliese Sørensen 44	Philip Maschke 12	
Henrik Østergaard 36	Niels Jacob Rey Henningsen 11	
Mia Poulsen 34		
Birgitte Schmidt 21	Skt. Mariæ	
Åse Metnik 20	Sr. Hildegard Madsen 70	
Kenn Sichlau 15	Kim Ørtved 57	
	Erik Aagaard 56	
Skt. Ansgar	Pierre Soelberg 53	
Anne Birgitte Persson 69	Sr. Laurentia Klauermann 35	
Vicente Christensen 57	Simon Gough 35	
Vita Trolle 51	Lisbeth Bavnsgaard 32	
Beatrix Carlsen 44	Birthe Blichert-Toft 30	
Niels M. Uldall 41		
Bente Nygaard Hansen 32	Suppleanter	
Jonna Bachdal Johansen 30	Hanne Majholm 15	
Ulla Rolvsen 25	Frans Larsen 9	
Leif Melskens 23		
Birgit Vinther 22		
	Skt. Nikolaj	
Suppleanter	Peter Ha Thoai Ngu 52	
Bjørn Rasmussen 15	Inger Bjørn Hansen 36	
Torben Groth 13	Arthur Klinker Caspersen 33	
Ruth Pallisgaard Meyer 12	Andrej Sowa 30	
Jens Rahbek Elbrønd 10	Ida Maria Nielsen 29	
Jørgen Larsen 7	Kim Rue Tran 28	
Skt. Antoni	Suppleanter	
Yvonne Heinemeier 40	Connie Ziegler Andersen 23	
Damian Nawarecki 39	Herluf Carl Jensen 21	
Henning Heinemeier 33	Gunni Ellinor Johnbeck 18	
Eva Kuninska 32	Grazyna Sochacka-Ebbesen 13	
Ida Møller-Jørgensen 29		
Gianfranco Izzo 16	Sakramentskirken ..... Fredsvvalg	
Davis Zivadinovic 15	Flemming Andersen	
Esther Zivadinovic 13	Pil Gauguin	
	Marcelino Gauguin	
Suppleanter	Birgitte Münchow	
Nikolaj Noval 13	Conni M. Nelstrøm	
Merete Noval 12	Julietta T. Sales	
Anna Brodersen 11	Stella M. B. Sørensen	
Gunvor Nielsen 8		
	Skt. Therese	
Jesu Hjerter Kirke	Thomas Thorkilsen 52	
Miroslaw Glazowski 51	Kirsten Lange 51	
Vibeke Baadsgaard 46	Hans Larsen 47	
Peter Huber 40	Bent Thorkilsen 44	
Stefan Frandsen 39	Felicity Pors 42	
Birte Windfeldt-Schmidt 37	Gitte Bang 33	
Maria Giuditta Rasmussen 33	Birgit Sørensen 22	

Det ny pastoralråd

Tallet til højre i navnelisten angiver det antal stemmer de enkelte kandidater har opnået ved valget den 8. maj. De store stemmeforskelte i stemmetallene for henholdsvis lægfolk og søstre skyldes, at lægfolk vælges i en pastoralenhed, medens søstre og præster for størstedelens vedkommende vælges af flere pastoralenheder. Det skal bemærkes, at der ikke er opstillet flere præster, end der skal vælges i nogle pastoralenheder, medens der i andre ikke er nogen kandidat. Bogstavet »F« i stedet for stemmetal angiver, at der har været fredsvvalg.

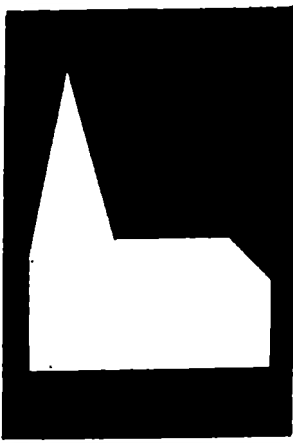
Lægfolk

Pastoralenhed 1	Pastoralenhed 5	Pastoralenhed 10
Aalborg	Fredericia, Kolding, Esbjerg	Ringsted, Slagelse, K.
Valgt: Erik Schou 230	Valgt: Kirsten Brink 147	Valgt: Erik Christian
Valgt: Lone Stubkjær 203	Valgt: Walter Frydland 86	1. suppl.: Ove Krister
1. suppl.: Jørgen Kofoed 51	1. suppl.: Ole Borg 79	2. suppl.: Ole Dam
		3. (3) suppl.: Marian
Pastoralenhed 2	Pastoralenhed 6	4. (3) suppl.: Kirsten
Viborg, Randers	Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder	Pastoralenhed 11
Valgt: Else Petry 76	Valgt: Niels Frederik Petersen ..... F	Holbæk, Roskilde, T.
1. suppl.: Villy Sørensen 29		Valgt: Kjeld Holbek
		Valgt: Poul Wiisbye
Pastoralenhed 3	Pastoralenhed 7	Pastoralenhed 12
Århus, Grenå	Odense, Nyborg, Svendborg, Assens	Helsingør, Hørsholm
Valgt: Oluf Bohn ..... F	Valgt: Ruth Bjerregaard 212	Birkerød
Valgt: Susanne Dupont Lundh ..... F	Valgt: Edmund Antkowiak 207	Valgt: Dolores Bachn
Valgt: Herman van Tooren ..... F	Valgt: Lise Rydberg 195	Valgt: Myrto Kallan
	1. suppl.: Benny Erik Larsen 150	Valgt: Børge Mannov
Pastoralenhed 4	Pastoralenhed 8	Pastoralenhed 13
Silkeborg, Herning, Vejle, Horsens	Nakskov, Maribo, Nykøbing F.	Brønshøj, Herlev
Valgt: Virginia Frost-Jensen 122	Valgt: Jørgen Buntzen 111	Valgt: Kurt Hansen
Valgt: Käthe Lund 109	Valgt: Henrik Lewandowski 95	Valgt: Merete Noval
1. suppl.: Ole Le Fevre 77	1. suppl.: Tage Gondek 67	
2. suppl.: Peter D. Wimberley 70	2. suppl.: Lis Kaufmann 25	Pastoralenhed 14
3. suppl.: Béla Hoyos 55		Ordrup, Søborg, Lyng
4. suppl.: Tommy Boll 16		Valgt: Jan Lange
		Valgt: Peter Ryom
Pastoralenhed 9	Pastoralenhed 15	Valgt: Jacob Thomse
Næstved, Vordingborg, Køge	Hvidovre, Frederiksb	1. suppl.: Torben Bar
Valgt: Paul Johansen ..... F	Valgt: Marianne Bor	
	Valgt: Torben Riis	
	Valgt: Andreas Smid	
	Pastoralenhed 16	
	Nørrebro	
	Valgt: Kjeld Wogens	

Orientering fra sognene

JUNI 1994

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ilge numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 12, der udkommer 29. juni 1994 er torsdag den 9. juni 1994 for juli og august 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.

Pastoralt Team:

Leo Kertz, OMI p.t. teamleder
Pastor Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
(Allen Courteau, OMI p.t. U.S.A.)
Franz Hoyos, OMI p.t. orlov).

Messestider:

Søndagsmesser kl. 10.

Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Rosenkransgruppen, Mini-, Midi- og Maxi-KUK mødes igen efter sommerferien.

Torsdag d. 2.: Sct. Josephs klubs udflugt til Sct. Josephs søstrenes sommerhus. Vi mødes ved præstegården kl. 13.30. Husk tilmelding!

Fredag d. 3.: Sakramental tilbedelse kl. 16-17 efterfulgt af messe kl. 17.15.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Der vil blive arrangeret fælles bus-transport. Husk tilmelding. Kun messe i Ålborg kl. 8.

Onsdag d. 8.: Syklubben mødes kl. 14.30.

Onsdag d. 22.: Syklubben mødes kl. 14.30.

Lørdag d. 25.: Messe kl. 17 på polsk.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider:

Hver søndag messe kl. 10, hver fredag kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Fredag d. 3.: Sakramental tilbedelse kl. 16-17 efterfulgt af messe.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Valfart til Øm. Der vil blive arrangeret fælles bus-transport. Husk tilmelding. Der er ingen messe den dag på grund af valfarten.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80.

Messestider:

Søndagsmesser kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.
Hver tirsdag messe kl. 16.

Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Fredag d. 3.: Sakramental tilbedelse kl. 18-19 efterfulgt af messe.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Der vil blive arrangeret fælles bus-transport. Husk tilmelding. Der er ingen messe den dag på grund af valfarten.

Fredag d. 10.: Jesu Hjerter fest. Messe kl. 19.

Lørdag d. 18.: Messe kl. 8 med børnenes taksigelse. Derefter udflugt.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm.

Søndag d. 12. og 26.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30

Messestider:

Søndage: kl. 10.00.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Ingen messe i Randers. Mangler man kørelighed til Øm, kontakt Villy Sørensen.

Lørdag d. 11.: Ministrantudflugt til Aalborg Zoo m.m.

Mini- og Maxi-KUK holder ferie til efter sommerferien.

Fra og med den 26. er pastor Kertz tilbage i Randers.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg. Tlf. 86 62 36 41.

Messestider:

Messe hver lørdag kl. 16.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm.

Søndag d. 12.: Messe på engelsk kl. 18.

Søndag d. 26.: Messe på engelsk kl. 18.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messestider:

Messe søndag d. 12. og 26. kl. 10.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.

Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Undt. 5.6. (øm). Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45. (Undt. ferie).

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver onsdag kl. 19.30.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver 1. tirsdag, kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Lørdag d. 4.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Valfart til Øm.

Mandag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Søndag d. 12.: Kirkekaffebio kl. 11.15. »Paven i Danmark for 5 år siden«.

Mandag d. 13.: Meditationsaften kl. 19.

Skt. Mikæls Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messestider:

Søndagsmesser: 1. og 3. søndag kl. 10.30.

Søndag d. 5.: Ingen messe. Valfart til Øm.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messestider:

Søndagsmesser: 2. og 4. søndag kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Messestider:

Søndagsmesser: Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12 ved kirken.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Ingen messe.

Søndag d. 12.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 15.: Grundkursus i teologi kl. 19.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå. Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Messestider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordens-kald).

Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 17.

Jesu-Hjerter-andagt kl. 17.10 (søndag og højfest kl. 16.45) fra 1. til 30.6.

Torsdag d. 2.: Kristi Legems og Blods fest. Højmesse med procession kl. 10. Tilbedelse fra efter messen til kl. 17.30.

Fredag d. 10.: Jesu Hjerter. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 11.: Maria Hjerter. Messe kl. 10.

Lørdag d. 18.: Messe for oblater kl. 9.

Fredag d. 24.: Johannes Døbers fødsel. Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 29.: Peter og Paul. Højmesse kl. 10.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messestider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Lørdag d. 28.5. søndag d. 29.5.: Ungdomsklubben tager på weekendtur i telt ved Karup Å. Afgang fra Herning på aftalt tid. Forældrene får besked fra KUK's ledelse.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Ingen messer i Herning. Fælles kørsel fra P-pladsen ved siden af kirken senest kl. 9.30. Aftal indbyrdes, hvem der kører med hvem. Der er kun 8 pladser i mini-bussen.

Nyt menighedsråd: Se andetsteds i bladet.

KUK: Tak til de mange børn og voksne, der gjorde afslutningen på skoleårets religionsundervisning til en herlig fest den 22. april. Ungdomsklubben kunne også glæde sig over at få et

tilskud fra kommunen på 1.732 kr. og fra Her-ning's Y's Mens Club på 1.000 kr.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 8681 2290.

Sognepræst: Reinhold Sagner. Træffes bedst onsdage, torsdage og fredage (formiddag) på 8682 2415. Tirsdage og onsdage på tlf. 3314 7707(9-16) og 3391 2156 om aftenen.

Messestider:

Om ikke andet annonceres, er der messe hver torsdag kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre på Øm.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Messestider:

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 4.: Messe kl. 15.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Se programmet andetsteds i bladet. Ingen messe i kirken.

Lørdag d. 18.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93

Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Præsten er bortrejst fra lørdag d. 18. til og med fredag d. 1.7.

Torsdag d. 2.: Den hell. Kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Valfart til Øm. Messe kl. 9. Ingen messe kl. 11. Messe kl. 14 i Øm.

Søndag d. 12.: Efter højmassen kl. 11 kirkekaffe.

Lørdag d. 25.: Udflugt for de syge og ældre til Mørkholt.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messestider:

Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

Fredag d. 3.: Religionsundervisning hos sr. Antonie kl. 15.30. Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hell. Kommunion til de syge.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Messe kl. 8. Messen kl. 10 bortfalder. Bussen til Øm kører kl. 9. Tilmelding nødvendig. Se sognebladet.

Lørdag d. 11.: Grundkursus i teologi. Kap. 4-6.

Mandag d. 20. - mandag d. 11.7.: Sognepræsten er bortrejst på ferie.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.

Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.

Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).

Messestider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30. (Undt. 11.6.)

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmassen.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Valfart til Øm.

Onsdag d. 8.: Rosenkransbøn kl. 18.30. Messe kl. 19.
Onsdag d. 15.: Den hell. Kommunion bringes til menighedens syge.
Onsdag d. 22.: Katolsk Brevkursus i præstegården kl. 19.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.
 Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.
 Torsdag kl. 7,15: Laudes og messe. Se dog nedenfor.
 Fredag kl. 9: Messe. Se dog nedenfor.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Messtider:

Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.
Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.
 Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Messe kl. 10.

Mandag d. 13. - søndag d. 19.: Menighedsturen til Belgien. Ingen hverdagsmesser mandag, torsdag og fredag i denne uge.

Søndag d. 19.: Messe kl. 15.30 som sædvanlig.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Messtider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
 Hverdagsmesser: (På Als Kloster) mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. På grund af valfarten til Øm er der ingen messe i Sønderborg den dag. Messe i Åbenrå kl. 10.

Mandag d. 13. - søndag d. 19.: Menighedsturen til Belgien. Om hverdage ingen messe på Als Kloster.

Søndag d. 19.: Messe i kirken som sædvanlig.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

Messtider:

Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.
 Tilbedelse: Torsdag ca. kl. 16.30.
 Rosenkrans: Lørdag kl. 10.30.

Lørdag d. 28.5.: Messe på ungarsk kl. 13. Korøvelse kl. 16-18.

Søndag d. 29.5.: Sognedag med højmesse kl. 10. Oplæg v. Maria Kjærgaard. Fælles spisning. Tilmelding senest søndag d. 22.5.

Lørdag d. 4.: Cenaklen kl. 10.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm med højmesse v. biskop Hans Martensen kl. 11.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700

Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense
 Tlf. 66 12 16 64.
 Sognepræst: Leo Drzal
 Andenpræst: Wieslaw Podlach
 Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.
 Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.
Messtider:
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.
 Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Lørdag d. 4.: Højmesse kl. 16 for hele menigheden - særlig for dem, som er forhindret i at deltage i valfarten til Øm.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Valfart til Vor Frue af Øm. Bussen kører fra kirkens parkeringsplads ca. kl. 8. Der er ingen messer i kirken. Kl. 9.30 en kort ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling.

Onsdag d. 8.: Vietnamesisk messe kl. 17.

Søndag d.12.: Fællesspisning for hele menigheden efter messerne.

Onsdag d. 15.: Udflugt for Kontaktgruppen. Bussen kører fra kirken kl. 10.

Alle i menigheden ønskes en god sommerferie!

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 5.: Ingen messe.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg
 Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.

Lørdag d. 4.: Højmesse kl. 16.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Valfart til Vor Frue af Øm. Nærmere oplysninger om dette kommer i kirkens publikanda.

Lørdag d. 11.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d.18.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 25.: Højmesse kl. 16.

Alle i menigheden ønskes en god sommerferie.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.
Messtider:
 Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
 Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandundt.)
 Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand.undt.

Messtider:

Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Efter festen er der kirkekaffe.

Fredag d. 10.: Jesu hjerte fest. Udstilling af sakramentet og sakramental velsignelse kl. 8. Messe kl. 9.

Takket være de mange bidrag, der er kommet ind på »sognebidrag« fra jul frem til nu, har det været muligt for os at sætte kirkens sakristi i stand. Mange tak til alle, der har bidraget. Før vi ser os om, er vi midt i sommerferien, så jeg vil benytte lejligheden til at ønske alle en velsignet og glædesfyldt sommer. Der vil være messe hver dag i sommerens løb - så vidt det er muligt - så husk at se efter på opslagstavlen. God ferie og alt godt. Pastor Finn Arvé.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

Messtider:

Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10. Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 8 el. efter aftale.

Valfart til Åsebakken.

Det bringes i erindring, at den sidste søndag i maj er reserveret valfarten til Åsebakken. Bussen kører kl. 8.30 fra kirken. Har du glemt tilmeldingen, så indhent det forsømte omgående! De, som ikke deltager i valfarten, henvises til søndagsmessen om lørdagen kl. 17.

Det nye menighedsråd.

Den første søndag i juni er der efter højmessens kirkekaffe i Kolbehuset. Ved den lejlighed præsenteres det nye menighedsråd for menigheden. Menigheden takkes for udvist interesse i valget og for god valgdeltagelse.

Husk festerne i juni.

I juni er der en del fester. På den første søndag fejres Kristi Legems og Blods fest. Det minder os om Kristi Legems processionen i gamle dage. Lad os fortsat holde festen i ære ved deltagelsen i højmessens. Fredag d. 10 holdes Jesu hjerte fest. Mange glemmer sikkert ikke Antonius af Paduva mandag d. 13. Alle vil huske Skt. Hans aften torsdag d. 23. og Peter og Paul fejres den sidste søndag. Den, som går helgenkalenderen efter i sømmene, vil finde andre velkendte navne.

Børnelejre om sommeren.

I kirkens entré findes DUK's lejrtilbud 1994. Vil du vide, hvor og hvornår der findes en børnelejr og hvor meget det koster, kan du slå op. Der er masser af tilbud. Der gøres endvidere opmærksom på Urneborglejren her på Lolland, som finder sted fra mandag d. 25 til lørdag d. 30. juli. Her er alle børn mellem 6 og 13 år velkomne. For tilmelding og mere information ring: 54 85 07 39.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.
Messtider:
Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 19, søndag kl. 10.

Fredag d. 3.: 1. fredag i måneden. Messe kl. 17 og tilbedelse.

Lørdag d. 4.: Messe kl. 19.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Højmesse kl. 10. Efter messen er det menighedens årlige cykeltur. Vi håber på en skøn tur ud i den frie natur. Alle er hjertelig velkomne til at deltage i turen. En god cykel og en dito madpakke skal medbringes.

Fredag d. 10.: Jesu hjerte fest. Messe kl. 18.30.

Lørdag d. 11.: Polsk messe kl. 16.

Fredag d. 24.: Johannes Døbers fødsel. Messe kl. 17.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Højmesse kl. 10.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Messtider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.
 Hver søndag: Rosenkransbøn i kirken kl. 9.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerte fredag. Tilbedelse i Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 til aftenmessen kl. 19.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Kristi LegemsproceSSION efter højmessens. Kirkekaffen bortfalder.

Fredag d. 10.: Jesu Hjerte fest. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d.12.: Latinsk højmesse kl. 10.

Mandag d. 13.: Salmesudvalgsmøde kl. 19.15 i præstegården.

Søndag d. 19.: Polsk messe kl. 11.30.

Torsdag d. 23.: Rundvisning i Vor Frue Kirke fra kl. 11 til 12 i forbindelse med Næstved Festival.

Mandag d. 27.: Festen for Vor Frue af den stedsevarende hjælp. Vi fejrer festen den 28. august kl. 10.

Personalia:

Døb: 3.4.: Cathrine Gohs, datter af Marie og Bent Gohs. 24.4.: Emilie Brigid Egan Løjmand, datter af Bridget Mary og Søren Løjmand. Til Lykke!

99 år: 30.4.: Sr. Maria Makaria Peschke. Hjertelig til lykke!

Dødsfald: 8.4.: Michael Nielsen. R.I.P.

Førstekommunikanter: 12.5.: Kathrine Pataray Hansen, Christel Margit Rydstrøm Lindegaard Jensen, Tanya Mie Egholm Jørgensen, Bettina Kick, Sabine Kick, Zuzanne Kolczynska, Nanna Birgitte Rasmussen, Daniel Vistisen, Wojciech Jacek Wikarski, Ann-Berit Wolek-Schmedegaard. Hjertelig til lykke!

Til det afgående menighedsråd.

Vi takker for dets indsats og al den hjælp, som de har ydet. »Jeg takker min Gud, hver gang jeg kommer Jer i hu, og beder altid for Jer alle med glæde, fordi I i fællesskab med os har virket for evangeliet«. (Fil. 3,3 og 4).

Vi siger velkommen til dem, der vil tage ansvar for menigheden i den kommende periode. Biskoppen skrev j.k.o. nr. 8: »Måtte vi enkeltvis og sammen bane vej for, at nyt kan vokse og få grokraft, således at det medmenneskelige træder i forgrunden, nye initiativer og ny trivsel kan opstå i vor menighed«. Vi vil få hårdt brug for mennesker, der vil række en hjælpende hånd til mange forskellige opgaver«.

Kirketrappen foran hovedindgangen skal repareres. Tilbuddet lyder på kr. 13.500. Er der nogen, som vil hjælpe med et lille beløb?

Sognepræsten har været efterlyst i uge 17. Som det har været sagt under »meddelelser« holdt sognepræsten retræte for Elisabeth-søstre i uge 17.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
 Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4.
 Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Messtider:

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerte fredag. Messe kl. 17.
Søndag d.12.: Højmesse kl. 10. Menighedskaffe efter messen.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Højmesse kl. 10.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.
Messetider:
Søndage: Højmesse kl. 10.
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 4.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15-17.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest.
Lørdag d. 11.: Tro-og-lys gruppen fra København fejrer messe i vor kirke. Bagefter spises den medbragte frokost i menighedssalen. Vor egen menighed er hjertelig velkommen til at deltage.
Søndag d. 12.: Efter højmessens er der kirkekaffe.
Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. I højmessens er der kollekt af Peterspenge.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse
Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen
Tlf. 53 52 06 45

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.
Om hverdagen: I Maria-sideskibet, normalt således: Mandag kl. 17,15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11,15, fredag kl. 19,15, lørdag ingen. Montfort-kommunitets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø-sø. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12,15, sø. kl. 18,45.

Lørdag d. 28.5.: I forbindelse med en gospel-festival i Slagelse er der kl. 20 i vor kirke en gospel-koncert med den amer. sanger Ray Walters og Bel-Canto-koret under ledelse af Henning Vilén (Slagelse). Lad denne koncert-gudstjeneste være en god optakt til Åsebakke-valfarten dagen efter.

Søndag d. 29.5.: Treenighedsfesten. Valfart til Vor Frue af Åsebakken. Valfarten indledes kl. 9 i kirken med en kort andagt, hvorefter bussen kører.

Der er i dag ingen messe i Slagelse kl. 10. Derimod om aftenen kl. 19.15 for dém, som ikke har været med på valfarten.

Tirsdag d. 31.5.: Festen for jomfru Marias besøg hos Elisabeth. Messe kl. 11.15. Festlig afsluttende majandagt med sakramental velsignelse kl. 19.30.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Festmesse med børnenes første hell. kommunion kl. 10. I tilslutning til messen holdes der højtidelig procession med altrets hell. sakramente i det fri, hvis vejret tillader det. Der afsluttes i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse.

Mandag d. 6.: 1. mandag i måneden - intermontfortansk bededag. Foruden messen kl. 17.15 er der fra kl. 18-19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Fredag d. 10.: Jesu hjerte fest. Messe kl. 19.15 afsluttes med Jesu-hjerte-bøn og sakramental velsignelse.

Søndag d. 12.: I tilslutning til messen kl. 10 meddeles dåbens sakramente til Patrick og Emilie Lams nyfødte søn Alexander (Slagelse).

Torsdag d. 23.: Sankt Hans aften. Vesper kl. 17. Messe kl. 17.30.

Fredag d. 24.: Johannes Døbers fødsel. Messe kl. 19.15.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Højtidelig messe kl. 10 - sunget delvis på latin.
NB.: Søndag d. 3.7. er valfartsdag til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Reservér allerede nu eftermiddagen.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.
Menigheds søster: Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.
Messetider:
Søndagsmesse: Kl. 15, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB.: Følgende søndage er der ingen messe: d. 29.5. (Åsebakkevalfart), d. 5.6. (Kristi Legems og Blods fest) og d. 3.7. (Haraldsted-valfart).

Søndag d. 29.5.: Treenighedsfesten. Valfart til Vor Frue af Åsebakken. NB.: Ingen messe i Kalundborg.

Torsdag d. 2.: Den egentlige festdag for Kristi Legems og Blods fest. Messe kl. 19.30. Afsluttes med sakramental velsignelse.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Ingen messe i Kalundborg. Menigheden opfordres til at tage del i den højtidelige messe og efterfølgende procession i sognekirken i Slagelse. Gudstjenesten dér begynder kl. 10.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Festmesse kl. 15 - fejret delvis på latin.
NB.: Søndag d. 3.7. er valfartsdag til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Reservér allerede nu eftermiddagen. Der er den dag ingen messe i Kalundborg.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.
Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.
Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.
Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.
Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.onv., tlf. 42 35 09 65. (Bedst 8-9 ti-fr).
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messetider:

Søndagsmesser:
Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.
Hverdagsmesser:
Tirsdag - fredag kl. 17.

OBS!

Fra den 2.6. til og med d. 11.6. er alle gråbrødre bortrejst p.g.a. provinskapitel i USA. I den anledning er alle hverdagsmesser i perioden aflyst. I stedet for lørdagsmesserne d. 4. og d. 11. bliver Ordets gudstjeneste fejret med kommunionssuddeling ved Hakon Meinerts.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Messe kl. 10 ved pastor Bjørn Højbo.

Onsdag d. 15.: Dimission på Skt. Josefs Skole kl. 19.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.
OBS! Ingen messe d. 5. og d. 12.6.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Messetider:

Søndagsmesse: Om lørdagen kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

Torsdag d. 2.: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hell. kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstill. sakramente.

Lørdag d. 4.: Kristi Legems og Blods fest. Festmesse kl. 15.30 med børnenes første hell. kommunion. I tilslutning til messen holdes, hvis vejret tillader det, procession med det hell. sakramente i det fri. Der afsluttes i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse.

Torsdag d. 9.: Aftenen før Jesu hjerte fest. Ordets gudstjeneste kl. 19.15 med uddeling af den hell. kommunion.

Fredag d. 17.: Søndagsmesse kl. 19.15 for dém, som ikke tager med på menighedsudflugt i morgen lørdag.

Lørdag d. 18.: Ingen messe i Holbæk. Vi holder menighedsudflugt til København, hvor vi bl.a. skal se den russiske kirke i Bredgade og sammen holde messe i Skt. Ansgars Domkirke kl. 17. Afgang i privatbiler fra Holbæk ved middagstid. Nærmere besked gives.

Torsdag d. 23.: Skt. Hans aften. Johannes Døbers fødsel. Ordets gudstjeneste kl. 17 med uddeling af den hell. kommunion.

Lørdag d. 25.: Bryllupsmesse kl. 13.30. Peter Drejer og Gitte Tecza meddeler hinanden ægteskabets sakramente. Festen for apostlene Peter og Paul fejres med messe kl. 15.30 - delvis på latin.
NB.: Søndag den 3.7. er valfartsdag til Skt. Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Reservér allerede nu eftermiddagen.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B. Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Assisterende præst: Jacob Muiser.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.
Messetider:
Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkeltorg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.
Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.
Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
Religionsundervisning for børn og unge: Torsdag kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Torsdag d. 2.: Kristi Legems og Blods fest. Messe kl. 19 på Nordvanggård fælles med de fire nordsjællandske menigheder. Procession og efterfølgende kirkekaffe. Den sædvanlige søndagsmesse kl. 10.30 bortfalder.
Søndag d. 26.: Efter højmessens fejres på traditionel vis vor kirkes 15 års fødselsdag, som er den 24.6.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.
Messetider:
Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.
Tirsdag: Messe kl. 10.
Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Torsdag d. 2.: Kristi Legemsfest kl. 19 med procession på Nordvanggaard fælles for de 4 nordsjællandske menigheder. Efter messen er der kirkekaffe.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst Lech Pytlak.
Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 74 34 45.
Messetider:
Søndag kl. 10.30.
Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 3.: Tilbedelse kl. 18.30 og messe kl. 19.
Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Messe kl. 10.30 (ingen kirkekaffe).
Fredag d. 10.: Jesu hjerte fest. Messe kl. 19.
Søndag d. 12.: Antonius af Padova' fest. Messe kl. 10.30. Derefter fællesspisning. Tilmelding på liste i våbenhuset.
Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.
Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Messetider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage: Onsdag kl. 19.00.
Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
Tilbedelse: Onsdag efter messen.
Skriftemål: Efter aftale.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Torsdag d. 23.: Fælleskirkelig fejring af Skt. Hansaften i Præstebro Kirke kl. 20. Se opslag i våbenhuset.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Pastor G. Uttenthal Nibler.
Tlf. 45 87 77 12.
Messetider:
Søndag kl. 11. Fredag kl. 17. Lørdag kl. 17.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Familiemesse kl. 9.30.
Søndag d. 12.: Kirkekaffe efter søndagsmesse kl. 11.
Søndag d. 19.: Familiemesse kl. 9.30.
I juli og august er søndagsmessen kl. 11.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2

2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messe-tider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden. I juni, juli og august kun højmesse kl. 9.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Torsdag d. 2.: Kristi Legems og Blods fest. Pontifikalmesse kl. 19.30 med procession i parken. NB.: Ingen messe hos Sct. Josephsøstrene.

Søndag d. 5.: Fra i dag er der i sommertiden kun en messe om søndagen: Højmesse kl. 9. Skt. Andreas menighed afholder sommerfest i præstegårdshaven. Festen begynder ved 11.30-tiden. Skt. Therese menighed indbydes til at deltage.

Tirsdag d. 7.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets sakramente indtil kl. 21. Bemærk, at messen er flyttet til denne tirsdag.

Søndag d.12.: Familiemesse kl. 9.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Kollekt af Peterspenge.

Immaculata Kirke

Strandvejen 91, 2100 København Ø.

Messe-tider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9. Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45. Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7. Lørdag: Messe kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag. Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Messe-tider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00. I juni, juli og august kun højmesse kl. 10.30.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

Torsdag d. 2.: Kristi Legems og Blods fest fejres i Skt. Therese kirke kl. 19.30 med pontifikalmesse og procession i parken.

Fredag d. 3.: Jesu hjerte fredag. Se under messe-tider.

Lørdag d. 4.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 5.: Fra i dag er der i sommertiden kun én messe om søndagen, højmesse kl. 10.30. Efter højmesse menighedens sommerfest i præstegårdshaven.

Fredag d. 10.: Jesu Hjerte fest. Se under messe-tider.

Fredag d. 17.: Bibelkreds kl. 14 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Kollekt af Peterspenge.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg. Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Messe-tider:

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. (Tlf. privat 31 35 86 92).

Messe-tider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Torsdag d. 2.: Vi fejrer sammen med de københavnske menigheder Kristi Legems og Blods fest med festmesse og procession i parken kl. 19.30 på Rygaard (Skt. Therese kirke), Bernstorffsvej 54, Hellerup.

Fredag d. 3.: Jesu hjerte fredag. Tilbedelse af det hell. sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Fredag d. 3 - søndag d. 5.: Vi tager med vore børn og unge på weekend til feriehjemmet Klitborg.

Tirsdag d. 7.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om »Guddommelig kærlighed«. (Exercitiebogen nr. 230-237).

Fredag d. 10.: Jesu hjerte fest. Festmesse kl. 17.

Søndag d.12.: Ungarsk messe kl. 16. Derefter sammenkomst i menighedssalen.

Lørdag d. 18.: Præstevielse af Michael Hornbech-Madsen i Skt. Ansgars kirke kl. 11.

Søndag d. 19.: Primitivmesse kl. 10 ved vor nyviede præst: Michael Hornbech-Madsen.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Gl. Kongevej 49, 2.tv., 1610 København V. Tlf. 33 25 17 16.

Træffes efter aftale.

Messe-tider:

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest. Familiemesse kl. 11 med efterfølgende ministrantfest.

Tirsdag d. 14: Katolsk ældreklub kl. 14.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Messe-tider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Torsdag kl. 19.

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Fredag d. 3.: Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 17.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Fredag d. 10.: Jesu Hjerte fest. Vi fejrer denne fest torsdag d. 9. kl. 19.

Søndag d.12.: Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

Fredag d. 24.: Johannes Døbers fødsel. Messe kl. 8.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Højmesse kl. 10.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst. Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, 1.th, 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Messe-tider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag kl. 17:

Engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Fredag d. 3.: Ingen formiddagsmesse, men messe kl. 17 med dåb. Derefter tilbedelse og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 4.: kl. 15 vietnamesisk vielse og messe v. pastor Chau. Kl. 17 dansk messe.

Søndag d. 5.: Familiemesse kl. 10. Emne: Pater Damian de Veuster, de spedalskes præst.

Fredag d. 10.: kl. 11 Jesu Hjerte messe.

Lørdag d. 11.: TRO og LYS-udflugt til Køge. Mødested: under uret på Københavns Hovedbanegård kl. 10.00. Hjemkomst ca. 18-19.

Tirsdag d. 14.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Lørdag d. 18.: kl. 11 præstevielse Michael Hornbech-Madsen i Skt. Ansgars Kirke. Kl. 17 messe med vielse: Birgitte Münchow og Niklas Carlsson.

Søndag d. 26.: Peter og Paul. Højmesse kl. 10.

Kollekt af Peterspenge.

Søndag d. 28.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerte messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 4.: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Søndag d. 5.: Kristi Legems og Blods fest: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

Lørdag d. 11.: Præstevielse kl. 11 (Michael Hornbech-Madsen). Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.

Mandag d. 13.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 18.: Kl. 11 præstevielse Michael Hornbech-Madsen. Aftenmesse og rosenkrans kl. 17.

Søndag d. 19.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

Lørdag d. 25.: Aftenmesse kl. 17.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.s.s.R.

Andenpræst: p. Kazimierz Przybylowicz, C.s.s.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messe-tider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

Torsdag d. 2.: Kristi Legems og Blods fest. Koncelebreret messe i kirken kl. 19 og derefter procession.

Fredag d. 3.: Jesu hjerte messe med tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 5.: Familiemesse kl. 10.

Fredag d. 10.: Jesu Hjerte fest. Messe kl. 19.

Søndag d. 26.: Peter og Pauls fest. Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messe-tider:

Søndage: Messe kl. 10 undt. d. 19. kl. 11.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messe-tider:

Lørdag: Højmesse kl. 17.

Lørdag d. 18.: Ingen messe.

Søndag d. 19.: Højmesse kl. 9.

Religion: Lørdag d. 5. og d. 18 kl. 10.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

Messe-tider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdag, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen-

sein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English: Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.s.s.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Francaise

Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4 A, 1616 København V.

Jesu Hjerte – dyrkelsen har betydning

At uddannelsen af præster, ordensfolk og lægfolk må understrege betydningen af Jesu Hjerte - dyrkelsen.

Mange menneskers religiøse viden er underudviklet. Endnu mere alarmerende er den kendsgerning, at folk som kender troen, træffer et privat udvalg: man ac-

cepterer kun det, som synes at være rigtigt eller nyttigt; resten ignoreres eller afvises blankt.

Man glemmer, at meningen med hele vort kristne liv er efterfølgelse af Jesu Kristi person; ham skal vi møde. At lære ham mere at kende, elske ham dybere og at følge ham mere helhjer-

tet må også være det mål, uddannelsen af præster, ordensfolk og lægfolk sigter på.

Møde næsten uden forbehold

En person kan vi kun møde på rette måde, når vi til at begynde med stiller vort eget i baggrunden og søger at acceptere den anden således, som han er. Men det er ikke så ligetil. Til daglig har vi gerne en hel del forbehold over for mennesker, vi møder; vi forskanser os bag en god portion mistillid, måske på grund af skuffelser, vi er kommet ud for.

Vi burde kunne møde en person, vi kan betro os til uden et »hvis« eller »men«, og hvis kærlighed vi kan åbne os for uden noget som helst forbehold.

Dette er muligt. Når vi møder Jesus Kristus, hvis hjerte blev gennemboret for vor skyld, opdager vi in-

derst inde i os selv, at i Ham stråler Guds uendelige barmhjertige kærlighed. Vi har lov at droppe alle vore forbehold og give helt slip på os selv.

Dyrkelsen af Jesu Hjerte vækker liv i os og styrker os; den skænker os en både spirituel og teologisk dannelse, som sætter os i stand til at møde andre personer i kærlighed. Kristi gennemborede hjerte lærer os at omgås menneskene på rette måde; at følge ham på korsvejen og ved alle skuffelser at sige som han: »Fader, tilgiv!« En uddannelse til kirkeligt arbejde, som ikke fører til et afgjort Ja til Kristi korsvej, bærer ingen frugt.

Missionsanliggende:

At den salige *Josephina Bakhitas forbøn og vidnesbyrd må fremme respekt og dialog mellem kristne og muslimer i Sudan og andre islamiske lande.*

Josephina Bakhita, som blev saligkåret i 1992, var som barn blevet røvet af slavehandlere og flere gange solgt på afrikanske markeder. Hun kom ud for alskens uret og grusomhed, en skæbne, som rammer

mange mennesker i Sudan endnu den dag i dag.

Hun kom til Italien, lod sig døbe og indtrådte nogle år senere i et ordenssamfund, hvor hun blev et enestående eksempel på kærlighed og missionærisk bøn.

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hans-aften torsdag den 23. juni 1994.

Båltalen holdes i år af p. Hans Christoffersen O.F.M. Conv, Roskilde.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Fra kl. 17.00 er det muligt at grille sin aftensmad eller spise sin medbragte mad på havens plæner. Kl. 20.00-21.00: Der serveres kaffe/te og kage i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis. Kl. 21.00 samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor p. Hans Christoffersen holder båltalen.

På gensyn.

Magleås styrelse

Liturgisk kalender juni 1994

1. rød. Onsdag i 9. alm. uge. (I Ps). Justinus, martyr, (166)(m). L.: 2.Tim. 1,1-3.6-12. Ev.: Mark. 12,18-27.

2. grøn. Torsdag i 9. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Marcellinus og Peter, martyrer, (303). L.: 2.Tim. 2,8-15. Ev.: Mark. 12,28b-34.

3. rød. Fredag i 9. alm. uge. (I Ps). Karl Lwanga og lidelsesfæller, martyrer, (1886) (m). L.: 2.Tim. 3,10-17. Ev.: Mark. 12,35-38a.

4. grøn. Lørdag i 9. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2.Tim. 4,1-8. Ev.: Mark. 12,38-44.

5. hvid. Søndag. KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST (h). Gl. Sekvens ad libitum. Cr. Euk.pf. 1.L.: 2.Mos. 24,3-8; Sl. 116,12-13.15 + 16bc.17-18. (Omk.: Jeg vil løfte frelsens bæger og påkalde Herrens navn. Eller: Halleluja!). 2.L.: Hebr. 9,11-15. Ev.: Mark. 14,12-16.22-26. Bonifatius, biskop og martyr, (754), fejres ikke. Valfart til Øm.

6. grøn. Mandag i 10. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Norbert, biskop, (1134). L.: 1.Kong. 17,1-6. Ev.: Matt. 5,1-12.

7. grøn. Tirsdag i 10. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Kong. 17,7-16. Ev.: Matt. 5,13-16.

8. grøn. Onsdag i 10. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Kong. 18,20-39. Ev.: Matt. 5,17-19.

9. grøn. Torsdag i 10. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Efræm Syrer, diakon og kirkelærer, (373). L.: 1.Kong. 18,41-46. Ev.: Matt. 5,20-26.

10. hvid. Fredag. JESU HJERTE FEST (h). Gl. Cr. Særl.pf. 1.L.: Hos. 11,1,3-4.8c-9; Sl.: Es. 12,2-3.4bcd.5-6. (Omk.: I skal øse vand med glæde af frelsens kilder.) 2.L.: Ef. 3, 8-12.14-19. Ev.: Joh. 19,31-37.

11. rød. Lørdag i 10. alm. uge. (II Ps). Barnabas, apostel (m). Ap.pf. L.: Ap.G. 11,21b-26; 13,1-3. Ev.: Matt. 5,32-37. (Evangelium ad libitum (Barnabas): Matt. 10,7-13.) Marias reneste Hjerte fejres ikke.

12. grøn. 11. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Ez. 17,22-24; Sl. 92,2-3.13-14.15-16. (Omk.: Det er godt at takke Herren.) 2.L.: 2.Kor. 5,6-10. Ev.: Mark. 4,26-34.

13. hvid. Mandag i 11. alm. uge. (III Ps). Anto-

nius af Padova, præst og kirkelærer, (1231) (m). L.: 1.Kong. 21,1-16. Ev.: Matt. 5,38-42.

14. grøn. Tirsdag i 11. alm. uge. (III Ps). L.: 1.Kong. 21,17-29. Ev.: Matt. 5,43-48.

15. grøn. Onsdag i 11. alm. uge. (III Ps). L.: 2.Kong. 2,1.6-14. Ev.: Matt. 6,1-6.16-18.

16. hvid. Torsdag i 11. alm. uge. (III Ps). Vilhelm, abbed, (1203)(m). L.: Sir. 48,1-14. Ev.: Matt. 6,7-15.

17. grøn. Fredag i 11. alm. uge. (III Ps). L.: 2.Kong. 11,1-4.9-18.20. Ev.: Matt. 6,19-23.

18. grøn. Lørdag i 11. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2.Krøn. 24,17-25. Ev.: Matt. 6,24-34.

19. grøn. 12. ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: Job 38,1.8-11; Sl. 107,23-24.25-26.28-29.30-31. (Omk.: Lov Herren, thi hans miskundhed varer evindeligt! Eller: Halleluja!) 2.L.: 2.Kor. 5,14-17. Ev.: Mark. 4,35-41. Romuald, abbed, (1027), fejres ikke.

20. grøn. Mandag i 12. alm. uge. (IV Ps). L.: 2.Kong. 17,5-8.13-15a.18. Ev.: Matt. 7,1-5.

21. hvid. Tirsdag i 12. alm. uge. (IV Ps). Aloysius Gonzaga, ordensmand, (1591)(m). L.: 2.Kong. 19,9b-11.14-21.30c-35a.36. Ev.: Matt. 7,6.12-14.

22. grøn. Onsdag i 12. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Paulinus af Nola, biskop, (431). Eller rød. John Fisher, biskop, og Thomas More, martyr (1535). L.: 2.Kong. 22,8-13; 23,1-3. Ev.: Matt. 7,15-20. (Læsning ad libitum (Paulinus af Nola): 2.Kor. 8,9-15.)

23. grøn. Torsdag i 12. alm. uge. (IV Ps). L.: 2.Kong. 24,8-17. Ev.: Matt. 7,21-29. Aften: hvid. VIGILIE TIL JOHANNES DØBERS FØDSEL (h). Gl. Cr. Særl.pf.1.L.: Jer. 1,4-10; Sl. 71,1-2.3-4a.5-6ab.15ab + 17. (Omk.: Fra moders skød har jeg støttet mig til dig.) 2.L.: 1.Pet. 1,8-12. Ev.: Luk. 1,5-17.

24. hvid. Fredag. JOHANNES DØBERS FØDSEL (h). Gl. Cr. Særl.pf. 1.L.: Es. 49,1-6; Sl. 139,1-3.13-14ab.14c-15. (Omk.: Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt.) 2.L.: Ap.G. 13, 22-26. Ev.: Luk. 1,57-66.80.

25. grøn. Lørdag i 12. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Klages. 2,2.10-14.18-19. Ev.: Matt. 8,5-17. Aften: rød. VIGILIE TIL PETER OG PAUL, apostle (h). Gl. Cr. Særl.pf.1.L.: Ap.G. 3,1-10; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jordrigs ende.) 2.L.: Gal. 1,11-20. Ev.: Joh. 21, 15-19. 1.vesper til Peter og Paul, apostle.

26. rød. Søndag. PETER OG PAUL, apostle (h). Gl. Cr. Særl.pf.1.L.: Ap.G. 12,1-11; Sl. 34,2-3.4-5.6-7.8-9. (Omk.: Herren friede mig fra alle mine rædsler.) 2.L.: 2.Tim. 4,6-8.17-18. Ev.: Matt. 16,13-19. Kollekt af Peterspenge.

27. grøn. Mandag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Cyrillus af Aleksandria, biskop og kirkelærer (444). L.: Am. 2,6-10.13-16. Ev.: Matt. 8,18-22.

28. rød. Tirsdag i 13. alm. uge. (I Ps). Irenæus, biskop og martyr, (202)(m). L.: Am. 3,1-8; 4,11-12. Ev.: Matt. 8,23-27. (Læsning ad libitum (Irenæus): 2.Tim. 2,22b-26.)

29. grøn. Onsdag i 13. alm. uge. (I Ps). L.: Am. 5,14-15.21-24. Ev.: Matt. 8,28-34.

30. grøn. Torsdag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Byen Roms første hellige martyr. L.: Am. 7,10-17. Ev.: Matt. 9,1-8. (Læsning ad libitum (Byen Roms første hellige martyr): Matt. 24,4-13.)

Orientering fra sognene: Juni 1994

København V. Tlf. 31 31 78 22. Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerne Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R. Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02. Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerne Kirke). Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskappellet). Stenosgade 4 A.

Paven faldet – lårhalsbrud

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II har efter et fald i badeværelset 28. april fået et brud på højre lårhals. Operationen på Gemelliklinikken varede fire timer.

Paven kan på grund af bruddet ikke deltage i officielle arrangementer i to måneder. Derfor måtte han aflyse sin rejse til Belgien i midt i maj, og kardinalmødet, der skulle have fundet sted lige efter Afrika-

synoden, er udsat til 13.-14. juni.

Paven var også i november indlagt på Gemelliklinikken efter et styrt i Vatikanet, hvor hans højre skulder kom til skade. Men Johannes Paul havde ikke mistet sin humoristiske sans. Da han ankom denne gang, sagde han til lægerne: »Er I ikke glade for min trofasthed over for jer?«

På grund af uheldet kunne paven ikke tage til Bryssel og Løven for at saligkåre pater Damian og deltage i folkefesten i dennes fødeby Tremelo.

Ingen sammenblanding af præsters og lægfolks rolle

Rom (KNA) – Pave Johannes Paul II advarer mod at sammenblende roller og funktioner for præster og lægfolk. Lægfolks »rimelige medarbejde i det præstelige embede« er nødvendigt på grund af præstemangel, men man skal altid respektere de sakramentale grænser, karismernes og de kirkelige funktioners forskellighed, sagde paven ved en audiens for deltagere i en konference arrangeret af Vatikanets Kongregation for Gejstligheden. Konferencen drejede sig om »De troendes deltagelse i det præstelige embede«.

Paven fremhæver, at fællesskabet og enheden i kirken hverken vokser ved en »laisering« af præsterne eller ved en »klerikalisering« af lægfolket. Forskellen mellem kaldene, embederne, karismerne og ansvarsområderne er noget, som Kristus selv og Helligånden

har villet til gavn for kirken. Denne forskel kan der ikke rokkes ved, mener paven.

De troende må forstå, at der ikke drejer sig om forsvaret for klerikale privilegier, men om nødvendighede

den af at adlyde Kristi vilje. Derfor er det væsentligste problem ikke at finde alternative løsninger, men at samle Gudsfolkets energi, så der igen kan komme flere præstekald.

Forhenværende anglikansk biskop præsteviet

Den forhenværende anglikanske biskop af London, Graham Leonard (72) er blevet optaget i den katolske kirke, og præsteviet katolsk 14 dage senere, meddeler »Catholic Herald«.

Leonard, der var biskop af London fra 1981 til 1991, blev optaget og modtog »den betingede præstevielser« i privatkapellet hos ærkebiskoppen af Westminster, kardinal Basil Hume.

Den katolske kirke anerkender ikke den anglikanske præstevielser, fordi den

apostoliske succession er usikker i den anglikanske kirke. Leonard skulle bevise, at han både havde været katolsk og anglikansk præsteviet, hvis han ville undgå, at hans tidligere præstetjeneste helt skulle forlægtes.

Betinget præstevielser

Kirkerettens canon 845 tillader en »betinget præstevielser« i tilfælde, hvor der er tvivl om en tidligere velses gyldighed. Leonard sendte

dokumentation til Vatikanet, der viste, at hans anglikanske præstevielser i 1948 var foretaget af en biskop, der var blevet ordineret af en »Gammel-Katolsk« biskop, hvis vielser godkendes af Rom. Vatikanet mente dog, at der i hans tilfælde var tale om »forsigtig tvivl« med hensyn til præstevielserens gyldighed. Derfor besluttede man, at han skulle modtage den »betingede præstevielser«.

Leonard forlod den anglikanske kirke i protest mod tilladelsen til kvindelige præster. Han er den højst rangerede gejstlige, der har forladt Church of England. Leonard vil ikke få et sogn, men vil hjælpe med sjælesorgen under ledelse af den lokale biskop. Han kommer til at tilhøre en lille gruppe af gifte katolske præster – i forvejen er der otte i Storbritannien.

Vatikanet søger forbundsfæller i andre religioner mod abort

Rom (KIPA) – Vatikanet søger bundsfæller i kampen mod det planlagte luddokument fra FN's befolkningskonference i Cairo i september. Undersekretæren i Det pavelige Råd »Retfærdighed og Fred«, Msgr. Diarmuid Martin, der var Vatikanets delegationsleder til forberedelseskonferencen i New York erklærer, at den katolske kirke i de kommende måneder »en koncentreret aktion« vil søge at vinde afrikanske og andre lande for kirkens tandpunkt.

Ikke et ord om ægteskab

Man vil ligeledes diskutere emnet med andre konfessioner og religioner, da problemerne også har interesse for dem, og det har også interesse for personer »uden religion«.

Martin beklagede, at man i New York ikke havde nævnt nøgleordene »ægteskab« og »kærlighed« om-

talt. Derimod var det en succes for Afrika-synoden, at den havde opnået, at problemerne vedrørende abort bliver taget op igen på konferencen i Cairo.

Abort løser ingen problemer

I New York havde man talt ud fra en fuldstændig individualiseret familieopfattelse. Ifølge denne har kvinden fuldstændig frihed til at beslutte, om et barn skal fødes eller ej. I forberedelsesdokumentet er abort tilladt, når den er medicinsk sikker. Vatikanet mener, at kvinder skal have bedre støtte, så de kan undgå abort, og at legalisering af abort ikke løser problemerne.

Den »nye filosofi« bag udviklingshjælpen er meget problematisk, siger Martin. Vatikanet mener, at hjælpen især skal gå til uddannelse, sundhedsvæsenet, industriel udvikling og beskyttelse af borgerne.

Barmhjertighedens søstre i hele verden kan glæde sig over, at deres irske ordensstifter Catherine McAuley pryder hendes lands 5 pundseddel.

Vi beklager de fejl, der er begået

De katolske biskopper i England udsender erklæring om fraskilte gengifte

London (KIPA) – De katolske biskopper i England og Wales har offentliggjort en erklæring, hvori de undskylder fejl i sjælesorgen for fraskilte gengifte. »Vi beklager de fejl, der er begået på dette område, og opmuntrer alle i den vanskelige skilsmisssituation til at søge hjælp og støtte i deres menighed,« hedder det i erklæringen.

Biskopperne diskuterede emnet i anledning af FN's Familieår. »Mange føler sig afvist og udstødt af kirken, netop når de lider under smerten ved en skilsmisse.« Som hyrder har de ansvar netop for disse mennesker. Man ønsker at finde vej til

de skilte gengifte, der har haft smertelige erfaringer med kirken.

Det mest pinefulde problem

Formanden for bispekonferencen, kardinal Basil Hume betegnede forbudet mod at modtage nadveren som »det mest pinefulde problem« for biskopper og præster. Særligt når det drejer sig om den uskyldigt skilte, er det nødvendigt med stor følsomhed. Selv om gengifte ikke må modtage sakramentet, er de ikke udelukkede fra kirken: »Gud er større end sakramentet.«

Biskoppernes offentlige

erklæring hænger sammen med en undersøgelse vedrørende sjælesorgen for gengifte fraskilte, som bispekonferencen satte i gang for to år siden. Den 44-sider lange rapport, som kun biskopperne har læst, skal ifølge »Catholic Herald« indeholde endnu mere opsigtsvækkende udsagn.

Uholdbar pastoral situation

En tilfredsstillende sjælesorg, siger rapporten, er ikke mulig, før de »teologiske hindringer« er løst på et hierarkisk højere niveau. Kirkens ægteskabslære er stadig bundet til skolastisk teologi, og kirken er dermed

fastholdt i en »uholdbar pastoral situation«. Biskopperne anmodes om at arbejde for en samlet reform i hele kirken. Som »midlertidig løsning« bør man give den enkeltes samvittighed højere prioritet.

Ikke noget tegn på ondskab

Ligeledes bør adgangen til ægteskabsannullering lettes. Den katolske ægteskabsrådgiver Jack Dominican siger, at den kirkelige ægteskabsdomstol altid skal tænke på, at en skilsmisse ikke viser menneskers ondskab, men deres ønske om at få et mere kærligt forhold.

Ecce Homo

Kristusfremstillinger i kunsten

Lisbet Smedegaard Andersen: *Ecce Homo. Kristusfremstillinger i kunsten*. 282 sider, ill. Pris: kr. 350,-. Diasserie med teksthæfte. Pris: kr. 400. Forlaget Anis, Frederiksberg Allé 10 A, 1820 Frederiksberg C. Tlf. 31 24 92 50.

Mon ikke mange mennesker en eller anden gang har stået i en lille landsbykirke og glædet sig over kirkens kalkmalerier. Glædet sig over, at denne kulturskat i vore dage igen får lov at fortælle os om de mange historier fra Bibelen.

I en sådan situation kan tankerne nemt gå på langfart. Hvor gamle er netop disse billeder? Hvordan »læste« man i 12- og 1300-tallet disse billeder? Hvor havde kunstneren fundet sit oplæg og udgangspunkt? Osv. osv.

Eller – en dag på et museum står man pludselig over for et billede med bibelsk motiv. Det kan være nyt eller gammelt i sin stil. Og de samme spørgsmål dukker op igen.

Skulle man ønske mere konkret at få svar på sine spørgsmål, er der naturligvis store og gode værker at studere på bibliotekerne. Men det er ikke altid, at tiden og kræfterne rækker til

sådanne dybtgående og specialiserede studier.

Jeg foreslår en anden mulighed. Læs Lisbet Smedegaard Andersens bog: »Ecce Homo. Kristusfremstillinger i kunsten«.

Man glemmer helt, at det er en fagbog, man sidder med i hånden. Bogen er med sin kronologiske gennemgang af Kristusfremstillinger, fra de tidligste symboler og frem til vort eget århundredes meget frie tilgang til emnet, overordentlig fængslende. Intenst arbejder man sig fra kapitel til kapitel og ser – gennem billedanalyser – kirkehistorien og tidernes teologiske synspunkter udfolde sig.

Lisbet Smedegaard Andersen taber ikke sin læser på gulvet. Fra sætning til sætning, fra afsnit til afsnit, fra kapitel til kapitel er der en sjælden indre sammenhæng. Sproget holder læseren fast, det er levende, rigt og varieret, men på et

niveau, hvor også den almindelige (d.v.s. ikke-fagmanden) kan være med. Det er det sproglige niveau, der sammen med bogens indhold gør det til en nydelse af læse den.

Et citat fra bogens anmeldelse i Kristeligt Dagblad lyder: »Det er for lange passager i høj grad muligt at opleve bogen som en billedprædiken, der inspirerer til fordybelse og selvrefleksion«. Det kan jeg tilfulde tilslutte mig. Der stod i citatet »opleve« og ikke det mere naturlige i denne sammenhæng »læse«. Men det er korrekt, det skal være opleve. Man glemmer helt, at man læser denne bog. Man oplever!

Bogen er – nøgternt set – meget mere end en oplevelse. Bogen er den kristne kirkes historie forklaret gennem udvalgte Kristusbilleder. »Gud selv«, siger Lisbet Smedegaard Andersen, »kan man ikke afbilde, men

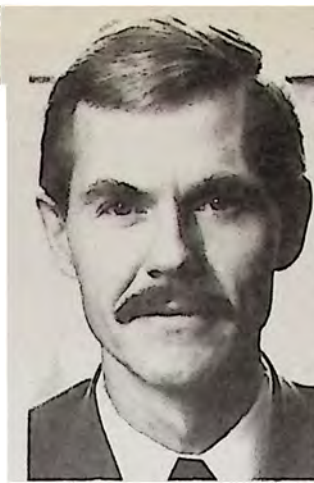
Jesus er det synlige billede, billedet af den usynlige Gud – kun forskellig fra ham ved at være søn, hvor Gud selv er fader. I ham har Gud åbenbaret sig«.

Man bliver med kyndig teologisk og kunsthistorisk hånd ført gennem århundredernes kristendomsopfattelse. Det er ikke blot storslået billedanalyse, men grundige forklaringer på, hvorfor Kristusfremstillinger er forskellige på forskellige historiske tidspunkter.

Dette gør bogen til en uundværlig håndbog for enhver underviser, præst, kateket og lærer.

Der er til denne del af bogens funktionsområde udarbejdet en utrolig flot diasserie på 15 dias med et lettilgængeligt og særdeles fyldigt teksthæfte. Det er et materiale til brug i såvel undervisning som til billedmeditation.

Inger Harbo Andersen

Niels Arbøl er netop udkommet med en ny bog om politik, som tager udgangspunkt i det kristne kultur og menneskesyn. Niels Arbøl er også opstillet som kandidat for CD til Europa-Parlamentet.

Europas tredje vej

Niels Arbøl har skrevet ny bog om politik

Europa må genopdage den tredje vej, som er inspirationen fra det kristne kultur- og menneskesyn, siger Niels Arbøl i sin netop udkomne bog »Europas tredje vej«, som er udgivet på forlaget Queenswood.

Smukke erklæringer og selv oprettelsen af union og et indre marked kan ikke skjule, at Europa er krise. Økonomisk er der store forskelle, og politisk befinder Europa sig i et tomrum efter Murens fald, mener Arbøl. Og midt i det hele truer nationalismens spøgelse. Europa kan derfor ikke længere begrundes økonomisk og politisk.

Europa må finde tilbage til sig selv. Det må blive bevidst om sin identitet baseret på den kristne humanisme, som skabte og forenede Europa gennem mere end

tusind år.

Talrige skribenter har bæret menneskeheden med storslåede ideer for et nyt samfund, og forhåbentlig fortsætter de med det. Men efter forfatterens opfattelse er en politisk idé eller filosofi ikke meget værd, hvis den ikke kan praktiseres i det samfund, den er stilet til.

Bogen peger på det kristne demokrati, som er den politiske filosofi, der antages af Europas kristelige demokrater. Når bogen slutter så praktisk er det ikke for at forherlige bestemte partier eller politikere, men simpelthen af respekt for virkeligheden, der viser, at den tredje vej faktisk kan praktiseres, og at den har båret frugt, siger Niels Arbøl.

kk

Den romerske kuries metoder

Den kendte svenske katolik, professor Gunnel Vallquist har skrevet en lille bog om *Den romerske kuries metoder*, som Sven Damsholt

har oversat til dansk og udgivet på Ansgars Forlag. (1993, 32 sider, 40 kr.)

Liberazione« nyder stor bevågenhed og får tilsyneladende lov til at danne hemmelige magtstrukturer i eller ved siden af kurien.

For nogle hundrede år siden omfattede kuriens metoder både tortur og brug af lejermordere. Den slags bruges heldigvis ikke mere af den romerske kurie. Men det mærkelige er, at disse romerske kontorers embedsmænd, der er kendt som højt begavede og kultiverede mennesker, stadig leder kirkens centraladministration – på pavens vegne – i et »anonymt halvmørke«, hvor det er svært at vide, hvem der har bremset en sag, og hvem der har truffet en afgørelse. Og værre endnu, de slår effektivt bremserne i på mange af de områder, hvor vi alle sammen gerne havde set, at Det 2. Vatikanconcils inspiration fik lov at virke. Stærkt højreorienterede prælater udnævnes til biskopper på tværs af de lokale kirkefolks udtalte ønsker, ofte mod udtrykkelige protester. Kollegialitetsprincippet og subsidiaritetsprincippet bliver skudt til side til fordel for et totalitært styre. Og konservative bevægelser som »Opus Dei« og »Communione e

Ove Leerbeck

Tillykke

Ruth Plum fylder 80 år den 10. juni

Stadig en uvurderlig arbejdskraft i bispedømmet

Bispedømmets mangeårige medarbejder Ruth Plum fylder fredag den 10. juni 80 år. Trods den flotte alder er hun stadig en uvurderlig arbejdskraft for bispedømmet med sine oversættelser.

Ruth Plum har også været en trofast oversætter af udenlandske nyheder og artikler samt selvstændig skribent for »katolsk orientering« om medicinske og etiske spørgsmål. Denne ulønnede hjælp til bladet stod på igennem 16 år.

Ruth Plum har også i årtier været aktiv i Dansk Katolsk Kvinde Forbund. Redaktionen vil endnu engang sige tak for dit utræt-

telige arbejder for os, og vi håber, at du må få mange gode år fremover.

Red.

Niels Arbøl:

EUROPAS TREDIE VEJ

Europa må genfinde den kristne inspiration!

Europa, find dig selv. Vær dig selv. Genopdag din oprindelse, gå tilbage til dine rødder.

Pave Johannes Paul II i tale til Europa-Parlamentet

Kr. 98,- Forlaget Queenswood, tlf. 98 84 36 32

RECEPTION

Vores "gamle" skoleleder Else Brask fratræder sin stilling med skoleårets udgang.

Derfor inviterer vi alle skolelederens venner og bekendte, kolleger, tidligere og nuværende lærere og elever, menigmedlemmer og andre der vil fejre Else Brask til

uformel reception, lørdag den 11/6, kl. 13.00 til 16.00 i skolens gymnastiksal.

Skt. Knuds Skole • Ryesgade 24 • 8000 Århus C

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Til sognene

HUSK, at manuskripter fra sognene for jull og august skal være redaktionen i hænde senest torsdag den 9. juni 1994 kl. 12.00.

Red.

Ungdomsvalfart til Åsebakken

Søndag den 29. maj. Afgang til fods kl. 6.00 fra Skt. Andreas Kirke, Kollégievej 2, Ordrup. Fælles morgenmad ved ankomsten til Åsebakken. Evt. oplysninger hos David Vincent Nielsen, tlf. 31 65 26 89.

Messer på tamilsk

Pastor Francis Segaram besøger Danmark fra den 24.06. - 26.06. og læser messe på tamilsk:

Åbenrå fredag den 24.06. kl. 18.00.
Aalborg lørdag den 25.06. formiddag.
Herning lørdag den 25.06. kl. 18.00.
Vejle søndag den 26.06. kl. 13.00.
Svendborg søndag den 26.06. kl. 18.00.

Der er planlagt en tamilsk valfart på Sostrup Kloster lørdag den 3. september under ledelse af pastor Francis Segaram.

Det sker på Magleås

On. d. 1.6.: Hørsholm kommunes skoleforvaltning.
To. d. 2.6.: Græsted menighed.
To. d. 2.- sø. d. 5.6.: Ørestadselskabet.
Fr. d. 3.6.- lø. d. 4.6.: Skt. Pauls Skole. Marianne Groesmeyer.
Ma. d. 6.- on. d. 8.6.: Audiologopæd forening.
On. d. 8.- sø. d. 12.6.: Idrættens lederakademi.
Fr. d. 10.- sø. d. 12.6.: Caritas Danmark.
Sø. d. 12.: - on. d. 15.6.: BUPL.
Ma. d. 13. og ti. d. 14.6.: Frederiksborg Amt.
To. d. 16.- fr. d. 17.6.: Fa. Brüel og Kjær.
To. d. 16. og fr. d. 17.6.: Fa. V. Kann Rasmussen.
Lø. d. 18.- Sø. d. 19.6.: Københavns Universitet.
On. d. 22.- to. d. 23.6.: Københavns Universitet.
To. d. 23.6. kl. 17.00: Midsommertræf.
Ti. d. 28.- on. d. 29.6.: Fa. Brüel og Kjær.

Magleås-arrangementer

To. d. 23.6.94 kl. 17.00: Midsommertræf
Båltale ved p. Hans Christoffersen O.F.M.
Sø. d. 24.7. - sø. d. 31.7.94: Højskoleuge
Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94: Pensionistuge
Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00: »Havedag«
v/Hanne Brixtofte Petersen, Vibeke og Jørgen Baadsgaard.
Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94 »Hildegaard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulf
S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.
Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Kirkekoncert Sommerkoncert som aftensang i den katolske Vor Frue kirke i Århus

Mandag den 13. juni kl. 20.00 afholder kirkens kantori (22) sommerkoncert under ledelse af organist og korleder, Olav K. Mielke-Jepsen. Der synges gregorianske satser, davidssalmer, hymner, motetter, danske sommersange samt satser for sopransoli. Mendelsohn's storslåede værk Ave Maria for 8-stemmigt kor med solo og orgel opføres som slutsats.

Bustur til Medjugorje

Valfartsstedet Medjugorje fejrer den 24. juni 13 års-dagen for åbenbaringernes begyndelse. I den forbindelse arrangeres der en bustur dertil i perioden 20.6.-30.6.94. Endnu ledige pladser.

Tilmelding og yderligere oplysninger: A. Blumensaat, tlf. 86 44 80 78.

Kristi Legems- og blodsfest torsdag den 2. juni

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Transport: S-tog til Hellerup station eller bus nr. 1 næsten til døren.
Kl. 19.30 højmesse i kirken med efterfølgende procession i Rygaards park.
Velkommen i Sct. Therese Kirke.
Menighedsrådet

Diverse

3-års dødsdag

Michalipillai Soosaipillai

Født: 27.09.1946
Død: 31.05.1991

Mindegudstjeneste i Sct. Norberts Kirke, Vejle.
Tirsdag d. 31. maj 1994 kl. 17.30.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90
Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

Radio Steno Katolsk Lokalradio

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz. Mandagsmagasinet og Åbent Forum.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz. Torsdag d. 26. maj: »Ugens gæst«: Kaj Bollmann; ny generalsekretær for »Kirkefondet«.

Torsdag d. 2. juni: »Ugens gæst«: Stephen Holm; 10 år som katolsk sognepræst.

Telefon 31 20 93 37

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo, der er medlem af Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerindeme
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eff.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revision • Regnskab • Skat
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE
Registreret revisor FRR
Jørgen Brangstrup
Skt. Ols Gade 10 - Roskilde - 42 15 10 35
det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag
Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Forræderi...

**Fortsat
fra forsiden**

kultur«. Et usædvanligt skridt var også statssekretæren, *Angelo Sodanos* og »udenrigsminister« *Jean-Louis Taurans* indbydelse i marts til alle de ambassadører, der er akkrediteret Pavestolen.

**Mangler klar
etisk vision**

Det drejer sig for Vatikanet ikke om deres eget tekniske program for befolkningsudvikling eller om at fremme familieplanlægning med naturlige metoder, men om det etiske grundlag for udvikling. Ifølge Vatikanets opfattelse mangler en klar etisk vision i det foreliggende udkast. Udviklingsprogrammer skal hvile på principper som retfærdighed og lighed og skal gøre det muligt for mennesker at leve i værdighed, harmoni og fred. For at dette kan lykkes har familien brug for en særlig beskyttelse.

Familien kommer før staten, og det skal staten anerkende og indrette sin politik efter.

Disse synspunkter bliver fremført af Vatikanets repræsentant på en forberedelseskonference i New York. Vatikanet håber, at andre nationer vil støtte dets synspunkter vedrørende beskyttelse af familien og menneskelivet.

**Staten skal beskytte
familien**

På Afrika-synoden gav Sodano udtryk for Vatikanets afvisning af udkastet. »Familien er en af menneskeheds oprindelige og helligste goder. Den kommer før staten. Staten skal anerken-

de familien og beskytte den«. Han opfordrede de afrikanske biskopper til at tale med deres regeringer om FN-konferencen og fremlægge kirkens synspunkter i deres prædikener.

Det andet Vatikankoncils fornyelser skal virkeliggøres i Kina

Hongkong (KIPA) - Den regimetro katolske kirke i Kina ønsker at få den moderniserede officielle liturgi på kinesisk ført ud i livet. Men det har ikke været uden vanskeligheder, hed det på et seminar i Shanghai i marts. Præster fra forskellige dele af Kina diskuterede deres erfaringer og vanskeligheder med indførelsen af den kinesiske meseliturgi.

Den af regeringen aner-

kendte bispekonference i Kina besluttede på »Den femte nationalkongres for Kinas katolikker« at indføre kinesisk liturgi. Seminaret viste den indsats, præsterne yder for at løse kinesiske katolikker fra den tridentinske messe og for at kunne fejre messen efter Det andet Vatikankoncils retningslinier.

Seminaret blev ledet af *Yao Shun* fra det nationale præsteseminarium i Peking

og to liturgiekspertter fra Hongkong, *Thomas Law Kwokfai* og *Lanfranco Fedrigotti*. Nogle præster indrømmede, at de ofte ikke kunne føle »ånden i den nye liturgi«. Det er nødvendigt at have en fortløbende indføring i den nye liturgi for både præster og lægfolk. Først når man prøver den nye liturgi i praksis, opdager man, at den kinesiske messe ikke grundlæggende forandrer messen, selv om

den ikke bare er en oversættelse af den gamle, latinske messe.

Desuden er der vanskeligheder med at lære den nye liturgi, fordi den officielle kinesiske messebog endnu ikke er udkommet.

Protest mod kommunist som leder for kinesisk præsteseminarium

Paris (KNA) - Mere end tredjedele af de studerende ved et kinesisk præsteseminarium har forladt institutionen for at protestere mod udnævnelsen af en kommunist som vice-rector for seminariet, meddeler »Eglises d'Asie« i Paris.

**Vendte hjem
i protest**

40 af de 54 studerende ved præsteseminariumet i Chengdu i provinsen Sezhuan er vendt hjem til deres familier. Udnævnelsen er foretaget af det lokale kontor for

Vatikanet kræver Rwanda-topmøde

Rom (KNA) - Vatikanet ønsker, at der bliver indkaldt til et internationalt topmøde, så de blodige uroligheder i Rwanda kan standses. Deltagere i mødet skal være ledere fra de stridende parter i landet, præsidenterne fra nabolandene og de vestlige lande, der har interesser i området, hedder det i en appel fra Det pavelige Råd »Cor Unum«.

**Hundredtusinder
af flygtninge**

Samtidig opfordres det internationale samfund til at intensivere deres diplomatiske bestræbelser. Man kan ikke forholde sig ligegyldigt

over for folkemordet i Rwanda, hedder det i erklæringen. Flygtningestrømmen er den største siden Golf-krigen, hvor hundreder af mennesker er drevet på flugt. Desuden er der nu så mange døds ofre, at ingen længere har tal på det.

På mødet i »Cor Unum« diskuterede man, hvorledes man bedst kunne yde bistand både i selve Rwanda og til flygtningene i nabolandene. FNs Flygtningehøjkommissariat meddeler, at mere end 250.000 flygtninge er kommet til Tanzania og 50.000 venter på at komme over grænsen.

Kristne i Parkistan demonstrerer mod blasfemi-lov

Islamabad (KNA) - Flere tusinde kristne har demonstreret mod en blasfemi-lov i de pakistanske byer Lahore og Karachi. Demonstrationen skyldes en enstemmig beslutning i parlamentet i provinsen Punjab om ikke at ændre lovtæksten, hvorefter enhver fornærmelse af profeten Muhammed kan straffes med døden.

Biskopperne i Pakistan havde krævet, at loven blev ændret. Loven opfylder ik-

ke sin hensigt, men bliver misbrugt af fanatiske elementer, sagde bispekonferencen i en erklæring, der er offentliggjort i Rawalpindi. Biskoppernes krav var blevet forelagt regeringen i Punjab af en fælles evangelisk-katolsk delegation.

Bispedømmet Görlitz oprettet

Görlitz (KNA) - Overenskomsten mellem Vatikanet og de tyske delstater Brandenburg og Sachsen om oprettelsen af bispedømmet Görlitz er blevet undertegnet. Det nuværende apostoliske administratur bliver ændret til et bispedømme. Domkirken bliver Skt. Jacobus i Görlitz.

**Tysklands laveste
antal katolikker**

Bispedømmet Görlitz har det mindste antal katolikker i Tyskland, ca. 55.000, svarende til 5% af befolkningen. Det hidtidige apostoliske administratur blev oprettet i 1972 og omfattede den del af ærkebispedømmet Wrocław, der lå i DDR. Mellem 1945 og 1972 blev det forvaltet fra Wrocław. I det nye bispedømme er der 60 præster i 57 menigheder.

Paven vil indbyde jøder, muslimer og kristne til fredsbøn på Sinajbjerg i år 2000

Rom (KIPA) - I det hellige år 2000 vil pave *Johannes Paul II* indbyde jøder, muslimer og kristne til en fredsbøn på Sinajsbjerg, hvor Gud gav Moses lovtavlerne. Der vil ligeledes finde økumeniske bønssammenkomster sted i Jerusalem og Betlehem, hedder det i et brev til den katolske kirkes 140 kardinaler fra statssekre-

tær, kardinal *Angelo Sodano*.

Det 25-sider lange brev drejer sig om de emner, kardinalerne skal diskutere på deres møde i juni. Det er, foruden forberedelse af det hellige år, ændring af kirkerettens canon 431 om kirkeprovins, initiativer i forbindelse med FNs Familieår, økumeniske initiativer

Ærkebiskop Sodano, statssekretær i Vatikanet. Fotos KNA.

og forberedelser til Libanonsynoden og eventuelle synoder for Amerika og Asien.

**katolsk
orientering**

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin
og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

**Næste nummer
udsendes
den 15. juni**

Forretningsudvalgets beretning, side 3
 Bispedømmet indviet til Maria, side 5
 Synoden i Afrika, side 6-7
 Bøger og tidsskrifter, side 8

katolsk orientering

Omvalg i det midtjyske gav ingen ændringer

Virginia Frost-Jensen og Käthe Lund valgt

Omvalget i pastoralenhed 4 valfartssøndagen den 5. juni gav ingen ændringer. *Virginia Frost-Jensen* og *Käthe Lund* blev begge valgt til pastorlrådet, som det også var tilfældet søndag den 8. maj.

Menighederne skulle ud i omvalg, fordi valgstyrelsen i Horsens havde misforstået valgreglerne, så vælgerne kun fik lov til at stemme på én kandidat i stedet for to. Omvalget skulle først gælde Horsens alene og datoen var berammet til søndag den 29. maj. Klager fra Vejle og Silkeborg fik Bispe-

dømmets valgstyrelse til at ændre datoen til valfartssøndagen den 5. juni.

Resultatet af stemmegivningen blev som følger *Virginia Frost-Jensen* (146), *Käthe Lund* (140), *Ole Le Fevre* (120), *Peter Wimberley* (105), *Béla Hoyos* (68) og *Tommy Boll* (17).

Herning fordoblede valgdeltagelsen

Valgstyrelsen i Herning så

sig nødsaget til at afholde valg på en noget utraditionel måde, idet det var annonceret, at der ikke blev afholdt messe i Skt. Peters Kapel på valfartsdagen til Øm. På grund af den korte tidsfrist sendte valgstyrelsen frankererede stemmesedler ud til alle valgberettigede i menigheden. Resultatet blev også herefter, idet 50,3% stemte mod 24,4% ved valget den 8. maj. *kk*

Onsdag den 25. maj modtog gråbrødrene i Roskilde en grundsten fra byens oprindelige Gråbrødre Kloster. Roskilde Domkirkes menighedsråd stod for gaven. Læs side 3. Foto: Kluge.

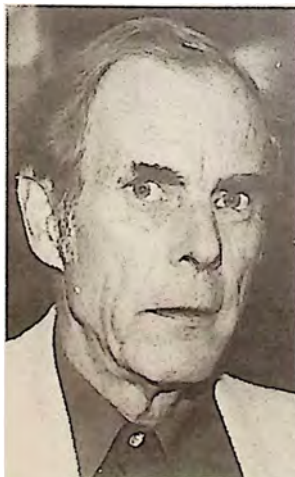
Hans Jørgen Johansen pludselig død

»katolsk orientering«s igangsætter og redaktør igennem 16 år, *Hans Jørgen Johansen* døde pludseligt tirsdag den 17. maj i USA 64 år gammel.

Biskop *Hans L. Martensen* forestod messen, da *Hans Jørgen Johansen* blev bisat fra Vor Frue Kirke i Herlev fredag den 3. juni. *Willem Wuyis O. Præm*, *Anton Dekkers SJ* og oblatfædrene *Caroll Parker* og *Michael Bradley* koncelebrerede.

Læs lederen side 4.

Red.

Hans Jørgen Johansen var »katolsk orientering«s redaktør fra 1975 til 1990.

Bispedømmet indviet til Jomfru Maria

Bispedømmet København blev på de to valfarter til henholdsvis Åsebakken den 29. maj og til Øm den 5. juni indviet til Jomfru Maria. Det skete i overværelse af godt 2.500 valfartsdeltagere. Se billedreportagen side 5. Foto: Kluge.

Økonomisk Råd skal fremover udpeges

De folkevalgte skal ikke mere være økonomisk ansvarlige, siger pastorlrådets formand

På baggrund af drøftelser i Det biskoppelige Råd ønsker biskoppen nu at udpege tre medlemmer til *Det økonomiske Råd*, hvor det siden 1970 ellers har været pastorlrådets forretningsudvalg, som har varetaget denne funktion. Det meddeler pastorlrådets formand, *Jan Lange* i beretningen fra det netop afdædte pastorlråd.

I forretningsudvalget har der været markant uenighed, skriver *Jan Lange*. Formanden, næstformanden (*Kurt Hansen*) og endnu et medlem (unavngivet, red.) var stærkt imod denne ændring, medens de øvrige medlemmer kunne tilslutte sig en sådan nyordning.

»Når denne beslutning er endelig fastsat, er det folke-

valgte organ forretningsudvalget og hermed er pastorlrådet altså ikke mere økonomisk råd og økonomisk ansvarlig,« siges det ordret i den skriftlige beretning.

Ifølge vedtægter for pastorlrådet er forretningsudvalget bispedømmets

økonomiske råd. Sådan har det været siden 1970. I 1983 blev kirkeretten revideret, hvor bl.a. reglerne for bispedømmernes økonomiske råd blev præciseret. Efter kirkeretten skal der være et økonomisk råd, som skal

Fortsætter på bagsiden....

Præstevielse i domkirken d. 18. juni

Lørdag 18. juni kl. 11 vier biskop *Hans L. Martensen Michael Hornbech Madsen* til præst i den katolske domkirke, Skt. Ansgar. *Hornbech Madsen* påbegyndte sine studier i 1990 i Rom.

I omkring 10 år var den kommende præst *Pjerrot i Tivoli* i København. *Michael Hornbæk Madsen* skal virke som præst i Sakraments sogn på Nørrebro i København.

kk

Når der er en uretfærdighed angår det også kirken

De nationale og de religiøse problemer kan ikke skilles ad hos os, fortalte den græske koptiske biskop, *Anarghyros Printesis* fra Athen for nylig i en samtale med »katolsk orientering«. Og det første emne Printesis tog op var det uløste og stærkt presseomtalt problem om Makedonien.

- Alle nationale problemer har følger for det religiøse område, fordi stat og kirke er ét i Grækenland. I den orientalske verden identificerer et land sig med religionen, derfor er Makedonien-spørgsmålet både et nationalt og religiøst problem, sagde biskoppen.

- *Tito* skabte Jugoslavien i 1944. Han vidste, at et land skal have sit sprog, sin kirke og sin uafhængighed. Da han kunstigt skabte dette land, skabte han også et uafhængigt patriarkat, så den del, der nu hedder *Scorpi*, fremtræder kunstigt for os. Indtil nu har det serbiske patriarkat ikke villet anerkende eksistensen af denne kirke. Det gælder også det økumeniske patriarkat. Når *Vesten* anerkender *Scorpi* som den selvstæn-

dige stat, Makedonien, så anerkender man også denne kirke.

- Vi kan i Grækenland ikke forstå, at man kan tage et lands navn og symbol. Alle i Grækenland er meget oprørte, også den katolske kirke. Den græske Bispekonference vil for tredje gang sende en rapport til FN og til alle medlemmer af Sikkerhedsrådet om kirkens holdning. Når der er en uretfærdighed, angår den også kirken. Ved at man fra international side anerkender dette land, fortsatte biskoppen, så forudser vi endnu flere problemer, end vi har nu.

- Vi er i Grækenland positivt indstillet over for dette lands nye selvstændighed, men når der foregår en uretfærdighed, så er det ikke rimeligt, sagde biskop *Printesis*.

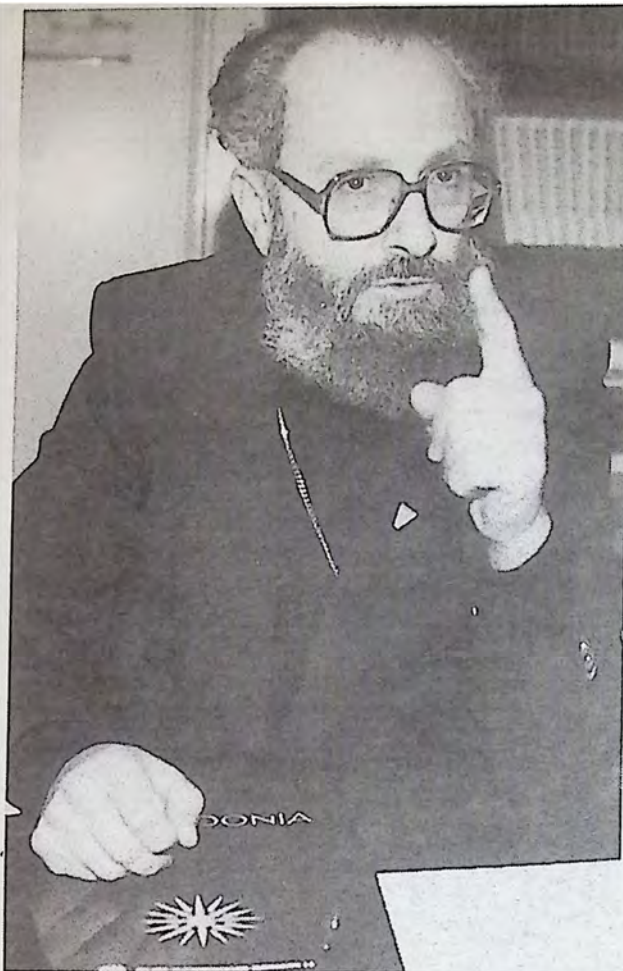
Biskoppen gav også udtryk for angst for fremtiden med den vågnende nationalisme.

Den koptiske kirke har 50.000 katolikker spredt ud over hele landet.

Biskoppen var i Danmark for at studere en minoritetskirkes specielle problemer. Han fandt flere lig-

hedspunkter med den katolske kirke i Danmark og den koptiske kirke i Grækenland. Blandt andet er

der begge steder mange blandede ægteskaber.

Den koptiske biskop Anarghyros Printesis, Athen besøgte Danmark for at få indblik i en minoritetskirke. Foto: Kluge.

Forkerte prognoser om befolkningsekspllosion

Det pavelige Familieråd opfordrer hele kirken til indsats mod »ideologien om angst for livet«

Rom (KNA) - Vatikanet tilbageviser alarmerende prognoser om en befolkningsekspllosion som forkerte og fordømmer alle projekter til reducere af befolkningen ved hjælp af præventionsmidler, sterilisation og abort.

I et 60-sider langt arbejdsdokument fra Det pavelige Familieråd opfordres hele den katolske kirke til en indsats mod »ideologien om angst for livet«. De kristne skal kompromisløst arbejde for hver enkelt menneskes værdi, om nødvendigt også gennem martyrdøden, hedder det i dokumentet »Etiske og pastorale dimensioner ved befolkningstendenser«.

Der er nok til alle

Der henvises til de delvist modsat rettede tendenser i U- og I-lande. Befolkningsudviklingsraten er efter et maksimum mellem 1965 og 1970 nu ved at falde. Verdens ressourcer er mere end tilstrækkelige til at tilfredsstille alles behov.

Vatikanet betegner internationale forsøg på at sammenkoble udviklingshjælp og fødselskontrol som »præventions-imperialisme« og »ødelæggende tyranni«. Samtidig kræves en retfærdig økonomisk verdensorden.

Dødens kultur

Dokumentet er tænkt som en argumentationshjælp

for bispekonferencerne og katolske organisationer i anledning af FN's Familieår. Kirken kan ikke tie i den udbredte »dødens kultur«. Kirken har altid haft den opfattelse, at systematisk, direkte eller indirekte påtvungen fødselskontrol ikke bidrager til ægte menneskelig udvikling. Det er alvorligt intellektuelt, moralsk og politisk misbrug at fremstille fødselskontrol som den bedste udviklingshjælp, hedder det i dokumentet.

Det pavelige Familieråd retter en skarp kritik af internationale organisationers politik. »Intet kan retfærdiggøre deres pres på stater og nationale instituti-

oner, som betyder en politik, der er uforenelig med respekten for personer, familier og national uafhængighed.«

Vatikanet anbefaler naturlig familieplanlægning

Vatikanet anbefaler naturlige metoder for familieplanlægning, som er i overensstemmelse med kirkens lære. »De kunstige metoder til fødselskontrol og sterilisation respekterer ikke kvindens og mandens menneskelige person, for de fjerner eller forhindrer frugtbarhed, der er en uopsigelig del af personen,« hedder det.

INDSAMLING 1993

Bidrag til Den Katolske Kirke kan under 3.500,- kr.-reglen fradrages på selvangivelsen med op til 3.000,- kr. Idet de første 500,- kr. ikke giver fradrag. Denne kvittering er gyldigt bilag.

Ved indsendelse af check pr. brev bedes De venligst medsende hele indbetalingskortet for at sikre korrekt registrering af Deres indbetaling.

Girokonto 500-1471

DEN KATOLISKE KIRKE
i DANMARK
Ansgarsstræde 69 A
1260 København K

Sådan ser det tilsendte girokort ud, blot med overskriften »Indsamling 1994« påført.

Girokort udsendes

Katolsk Bispekontor har netop udsendt girokort til alle katolikker over 16 år, som ikke er medlemmer af bispedømmets kirkebidragsordning. Girokortet er uden beløbsangivelse, men pastoralrådet anbefaler et beløb på 500 kr.

En lignende indsamling sidste år gav 256.000 kr. fra 900 indbetalere, hvoraf de 60% gik direkte tilbage til sognene. De resterende 40% går dels til de økonomisk svagere stillede sogne

og dels til porto for udsendelsen, som sidste år androg 46.000 kr.

Ca. 4.000 katolikker er medlemmer af kirkebidragsordningen. De indbetaler jævnt fordelt over hele året ca. 5 mio. kr. hvoraf de 60% går direkte tilbage til sognene. Bidrag til den katolske kirke kan under 3.500 kr.-reglen fratrækkes på selvangivelsen med op til 3.000 kr., idet de første 500 kr. ikke giver fradrag.

Turistfolder til ferien

Holder De ferie i Danmark, så tag den lille grønne turistfolder 1994 med! Den giver alle oplysninger om, hvor og hvornår, der holdes katolske gudstjenester overalt i Danmark.

Samtlige katolske kirker og kapeller er nævnt foruden en række lutherske kirker, som velvilligt er stillet til katolikkernes disposition i ferietiden. I alt er der 100 forskellige steder, hvor man kan deltage i en katolsk gudstjeneste.

9 forskellige sprog

Der er gudstjenester på følgende sprog foruden dansk: Engelsk, fransk, italiensk, kroatisk, polsk, tysk, ungarsk og vietnamsk.

Folderen er fremlagt i din sognekirke, men den kan også fås ved henvendelse til

Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf. 33 11 60 80. Den er desuden lagt frem på flere campingpladser og hoteller i sommerlandet.

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hans-aften torsdag den 23. juni 1994. Båltalen holdes i år af p. Hans Christoffersen O.F.M. Conv, Roskilde.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Fra kl. 17.00 er det muligt at grille sin aftenmad eller spise sin medbragte mad på havens plæner. Kl. 20.00-21.00: Der serveres kaffe/te og kage i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis. Kl. 21.00 samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor p. Hans Christoffersen holder båltalen. På gensyn.

Magleås styrelse

Fornuftig administration i sognene

Mange større og mindre projekter behandlet i pastoralrådets forretningsudvalg

Der administreres stort set fornuftigt i sognenes budgetlægning med at holde udgifterne nede, mener pastoralrådets formand Jan Lange, der netop i den forløbne weekend har fremlagt det afgående forretningsudvalgs beretning.

Alle sogneregnskaber gennemgås af administrationen, og materialet for de sogne, der søger om tilskud, gennemgås desuden af nogle personer fra forretningsudvalget. Der er for 1994 afsat 900.000 kr. til den solidariske ordning, som betyder, at større og velkonsoliderede sogne hjælper økonomisk svagere stillede sogne. Der er indtil nu disponeret over 675.000 kr.

Projekttilskud fra Tyskland

Bispedømmet modtager hvert år mange penge fra de tyske katolikkers Bonifati-

uswerk og Diasporakinderhjelpe. Desuden har bispedømmet i en årrække modtaget meget store pengegaver fra anonym gavgiver (kendt af biskoppen) til kirkebygninger. Sammen med egne penge giver det os mulighed for en lange række nybyggerier og reparationer, siger Jan Lange.

Fra Bonifatiuswerk i Tyskland modtog bispedømmet 6,7 mio. kr. bevilget til Skt. Nikolaj Skole i Esbjerg, Niels Steensens Gymnasium, Gl. Kongevej-projektet, Tåstrup Kirkecenter, Pastoralcentret, Liturgisk Sekretariat og DUK.

Projekter

I Hjørring skal den nuværende kirke udbygges, selv om den kun er få år gammel. Nabogrunden er købt, og der er allerede kommet en stor gave til det kommende byggeri, fremgår det vi-

dere af beretningen. Det er endnu uvist, hvor resten af byggesummen skal komme fra.

I Hvidovre skal varmeanlægget repareres. I Nakskov kommer der et projekt om renovering af sakristi, og der er ligeledes et projekt undervejs fra Magleås, hvor gæstehuset trænger til håndværkere.

I Roskilde har kommunen godkendt, at fire eksisterende boliger ved kirken nedlægges, og at der i stedet indrettes boliger til de tre franciskanerbrødre og en til en pastor emeritus.

Sakramentskirken skal have klokken renoveret og have udskiftet tre udtjente ringemaskiner. Der er truffet beslutning om, at udvide menighedslokalerne i Slagelse.

Jan Lange glæder sig over, at alle pengene til kirkebyggeriet i Tåstrup nu er i hus (19,5 mio. kr. red.), og

han bemærker også, at kirken i Vordingborg efter 50 års venten endelig er udbygget.

Det undersøges i øjeblikket, om sognepræsten i Horsens kan få en bedre bolig og Skt. Ibs Skole kan få mere tidssvarende undervisningslokaler.

Højere løn til præsterne

Af beretningen fremgår det videre, at forretningsudvalget har indstillet til biskoppen, at præsternes løn skal hæves, så de ikke stilles ringere på grund af ændrede beskatningsregler.

Udvalget har bedt biskoppen om lov til at ansætte to landsdelskonsulenter til arbejde i menigheder og lokalforeninger. Det drejer sig om to halvtidsstillinger, én i øst og én i vest. DUK vil selv efter aftale med biskoppen ansætte en organisationskonsulent.

Muligheden for at samle en række af bispedømmets institutioner på Gl. Kongevej i København må opgives, bl.a. p.g.a. investeringsbehovet for at istandsætte bygningerne. Vi håber engang i fremtiden at kunne vende tilbage til ideen, siger Jan Lange.

Forretningsudvalget og pastoralrådets Kirkebidragsudvalg har aftalt, at udvalgets rapport skal danne grundlag for det videre arbejde og moderniseringen af vort system. (Rapporten omtales i et senere nummer af »katolsk orientering«).

Ny kontorleder og økonom

Både forretningsudvalget og Det biskoppelige Råd har kraftigt anbefalet, at der ansættes en ansvarlig kontorleder, som samtidig kan bære titlen af bispedømmets økonom. Efter kirkeretten skal bispedømmet have en økonom.

Josephsøstre flytter fra Lille Magleås

Skt. Joseph Søstre, der i 20 år har haft et mindre kommunitet på Lille Magleås flytter nu efter eget ønske fra stedet 1. september.

Jan Lange takker for godt naboskab og mange tjenester gennem årene.

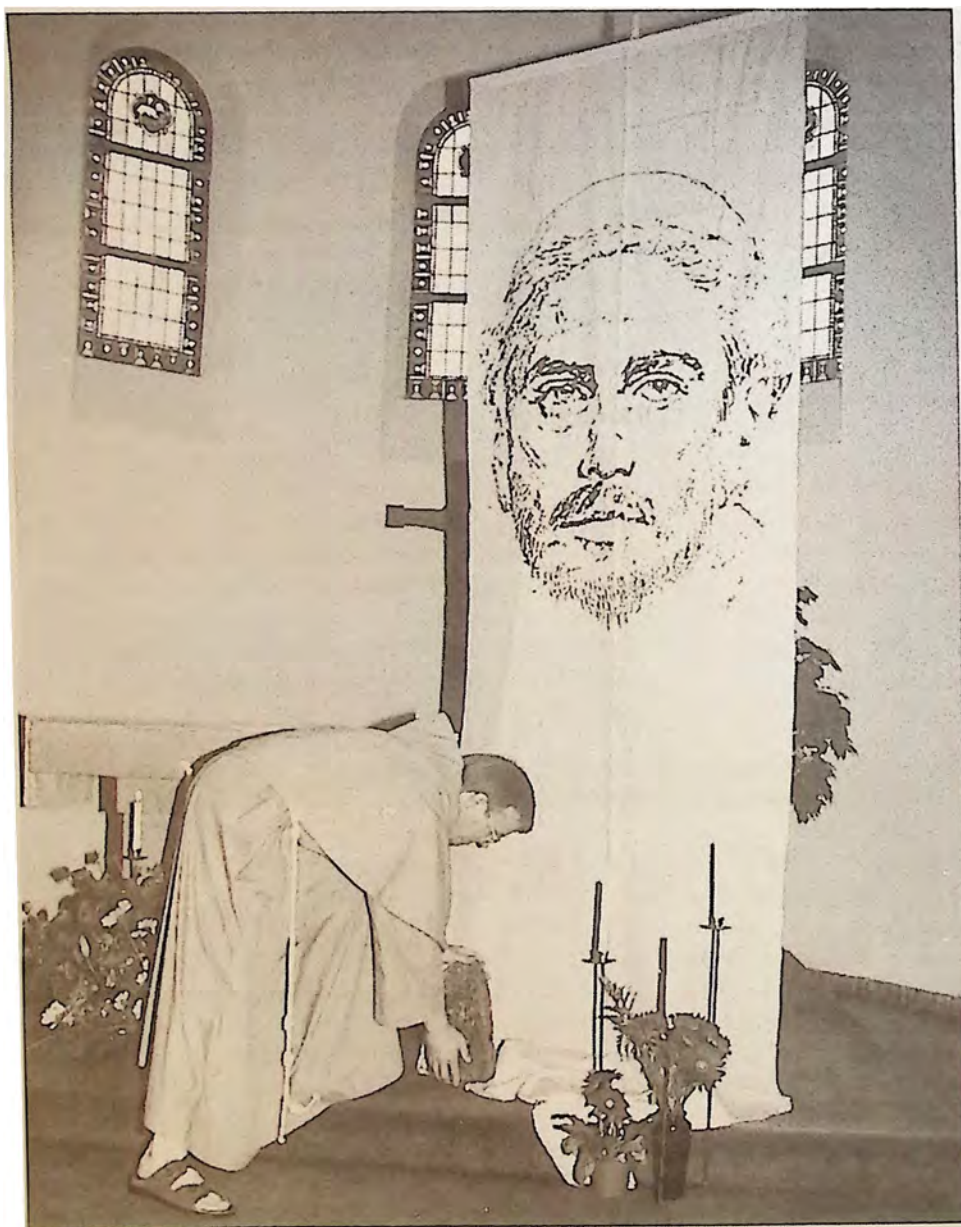
kk

Med i Det biskoppelige Råd

Det var en ren forglemmelse, at sognepræsten ved Jesu Hjerter Kirke i København, Gerhard Sanders SJ ikke blev nævnt blandt medlemmerne af Det biskoppelige Råd i »katolsk orientering« nummer 8. Der er hermed rådet bod herpå.

Gerhard Sanders SJ.

Sognepræst Hans Christoffersen, Roskilde placerer grundstenen foran en transparent af Den hellige Frans. Fotos: Kluge.

Vi knytter forbindelsen med vor tradition og rødder

Gråbrødrene i Roskilde modtager grundsten fra det tidligere Gråbrødre Kloster i byen

»Lad jer selv som levende sten bygges op til et åndeligt hus!« Med dette citat fra 1. Petersbrev 2,5 var tonen slået an i aftenbønnen den 25. maj, da gråbrødrene af domkirkesognet i Roskilde fik overrakt en grundsten fra det oprindelige Gråbrødre Kloster i byen.

Vi giver denne 740 år gamle hjørnestein i den katolske menigheds varetægt »med ønsket om alt godt og et fælles håb for fred, håb og kærlighed til Vor Herres glæde,« sagde menighedsrådsformand fra domkirkesognet, Per Winkelmann i sin korte tale. Herefter overrakte kirkeværgen Rallelev under applaus stenen til franciskanerne.

Sognepræst ved Skt. Laurentii Kirke, Hans Christoffersen omtalte gråbrødrene tilstedeværelse i byen igennem 300 år. Når man gerne vil noget her i nutiden og i fremtiden, så må man vide, hvor man kommer fra, sagde han i sin begrundelse

for anmodningen om stenen. Vi er yderst taknemmelige for byens gavmildhed, fortsatte han. Gråbrødre Kloster blev grundlagt i 1237.

Biskop Hans L. Martensen kunne ikke selv være til stede, men havde i stedet

sendt en lykønskning, hvori han takker for Domkirkens menighedsråds gavmildhed. Også ærkebiskop Giovanni Ceirano sendte en lykønskning til franciskanerne.

kk

Menighedsrådsformand Per Winkelmann og kirkeværgen Rallelev, begge fra domkirkesognet i Roskilde overrækker grundstenen til Hans Christoffersen og Charles McCarthy.

In memoriam Hans Jørgen Johansen

Efter langvarige diskussioner om vor katolske presses kvalitet, (hvem husker ikke i dag under-skriftsindsamlingen mod daværende »Katolsk Ugeblad«?) anbefalede synoden på Nyborg Strand i august 1969 at realisere planen om et nyt, gratis kirkeblad til alle katolikker. Det skulle være på banen fem år senere, senest i 1975. Et »Udvalg for det skrevne ord« blev dannet. Det skulle undersøge de konkrete muligheder. Dets formand blev *Hans Jørgen Johansen*.

Den mest farbare vej viste sig at være en sammenlægning af eksisterende publikationer. Fire år gik med forberedelser, inklusive den svære opgave at samle en redaktion, der ville og kunne samarbejde ud fra den romerske medieinstruks »Communio et progressio« fra 1971, som Hans Jørgen gjorde sig grundigt fortrolig med ud fra en tysk-latinsk udgave på 304 sider.

»katolsk orientering« nr. 1 udkom den 15. januar 1975. Hermed var Hans Jørgen Johansens opgave som igangsætter løst. Men bordet fangede, ikke mindst fordi modstandere af ideen på forhånd ikke spåede den nye kirkeavis – i visse kredse forlods kaldt *katolsk pop i frokostformat* – en lang levetid. Hans Jørgen forblev i redaktionen som den velorienterede, energiske, bladteknisk kompetente arbejdskraft. Det var ham, der tegnede bladets stil og lærte os alle, der lavede ombrydning, at finde et fælles formsprog og en fælles reaktionsevne, når uventede ændringer på falderebet gjorde det tyranni, der hedder deadline, til natarbejde. Han vidste også bedre end nogen, at det faktisk ikke lader sig gøre at lave et kirkeblad, som kan tilfredsstille alle katolikker i Danmark, og langt fra alle danske katolikker.

Som for de fleste i redaktionen lagde »k.o.« beslag på det meste af hans fritid. Han kom til redaktionsmøderne efter en lang arbejdsdag med møder og rejser, med kurser og foredrag om trafikikkerhed og -psykologi. Alt for ofte krævede bladarbejdet også hans weekends og deres tiltrængte ro. Hans Jørgen havde svært ved at slappe af så længe han ikke stod med resultatet af sin indsats i hænderne.

I muntre stunder, som redaktionen gudskelov oplevede mange af, kunne han godt sammenligne psykologien bag visse læserindlæg med de for ham så velkendte trafikpsykologiske reaktioner, der ender med bulet blik, fordi trafikanter misforstår hinandens signaler.

Han kunne dog også bide i det sure æble for sagens og fredens skyld, som da han for otte år siden blev tvunget til at slås for at få så meget som muligt fra »Communio et progressio« med ind igen i de nye retningslinier for redaktionen, fordi ikke alle i riget tidligere havde hørt om denne romerske pastoralinstruks og dens åbenhed for intern kritik.

Da han fyldte de 60 år forlod Hans Jørgen redaktionen, fordi han alligevel ønskede mere fritid til videre filosofiske studier. Men hans travle liv som rejseleder og trafikkonulent fortsatte med uformindsket styrke. De første advarsler om, at hans hjerte ikke holdt til presset længere, havde han fået nu i foråret, men han følte sig forpligtet til at deltage i en kongres i USA. Derovre svigtede hjertet ham natten mellem 16. og 17. maj. Han blev fundet død i sit hotelværelse.

Måske bringer ord kun ringe menneskelig trøst, men Hans Jørgens ægtefælle og deres fire døtre kan være stolte af en mand og en far som Hans Jørgen. Bispedømmet bør hædre hans navn og hans indsats.

W.W.

Læserne diskuterer

Vi skal tilbage til tiden før renaissancen

I »katolsk orientering« nr. 7 citeres Den pavelige Bibelkommission for i kirkens bibelfortolkning at godkende *den historisk-kritiske teologi* samt at afvise entydigt en *fundamentalistisk tolkning af Den hellige Skrift*.

Hertil må der siges følgende. Den historisk-kritiske teologi er opfundet af det afkristnede Europa i 1700-tallet og siden dyrket af de magthavere, der gerne vil have troen på afstand. Denne teologi behandler Bibelen som ethvert menneskeligt dokument eller som enhver anden historiebog. Denne teologis grundforudsætninger (kausalitets-, analogi-, immanensprincipper o.s.v.) er uforenelige med den kristne tro.

Men anerkendelsen af den historisk-kritiske teologi er en nødvendig konsekvens af den tidligere anerkendelse af den darwinistiske evolutionslære.

Bibelkommissionen afviser entydigt en fundamentalistisk tolkning af Bibelen. Hvis man havde tænkt på f.eks. nogle, der kun har en kristen holdning til nogle ganske få livsområder, men som eller slet ikke forbinder troen til de fleste øvrige områder i tilværelsen, kunne jeg forstå kommissionen; men det er der jo ikke tale om her.

Der må svares, at Skriftens mening altid er een: Den ligefremme, historiske og oprindeligt tilsigtede mening (sensus literalis).

Dette dokument får mig til at tvivle på, om Bibelkommissionens medlemmer har et personligt forhold til Helligånden. Mon det er gået her, som jeg fornemmer, det for længe siden er gået i de skandinaviske folkekirkers ledelse. Er

det Kristi efterfølgere, der sidder i Bibelkommissionen?

Bibelkommissionens teologi er tidstilpasningsteologi, en defensiv afkligningsteologi. Hvis kirken følger denne teologi, så kan den kun bevæge sig den vej, hønsene skraber. Denne teologi er en fornægtelse af Oldkirkens og Middelalderens katolicisme rub og stub. Havde Bibelkommissionen fremsat disse standpunkter for hundrede år siden, var den blevet afsat.

Det siges, at enhver tids katolicisme er ligeberettiget med enhver anden tids katolicisme. Det forekommer mig at være en gøgeungeargumentation. Argumentationen bruges, når noget nyt og tvivlsomt vil til, men når dette først har etableret sig, skubber det tidligere tiders opfattelser ud af reden.

Med Den augsburgske Konfession i 1530 og med Tridentinerkoncilet i 1545 skrev kirken under på Renaisancen, der var genfødslen af den ikke-kristne Antik efter Middelalderen, aedie metas, den mellemliggende tid. Middelalderen var den tid, hvor den kristne tro levede i samfundet, og hvor vantroen levede i det skjulte – modsat før og efter.

Med Renaisancens sejr over det kristne samfund tog Antikrists ånd magten, og kirken skrev under på, at den uden for kirkerummet ikke skulle blande sig i samfundet. Troen adskiltes fra økonomi, politik, videnskab o.s.v. Tilbage blev kun den partielle tro, der ikke forbinder troen med hele virkeligheden.

Virkelighedens og samfundets elementer blev ef-

terhånden skabt af troens modstandere. Efter tilstrækkelig lang tid begyndte renaissancekirken at godtage de ikke-kristnes økonomi, politik, videnskab o.s.v., og nu også, som ovennævnt omtalt, de ikke-kristnes teologi.

Hvad ville f.eks. Bernhard af Clairvaux have sagt til Den pavelige Bibelkommissions teologi? Han ville afgjort have fordømt den. Ville denne teologi have inspireret Domingo til at oprette dominikanerordenen? Næppe.

Det kristne perspektiv her er at vende tilbage til før-renaissance-katolicismen, ikke for at være gammeldags, men for at fremdrage en før-renaissance-kristen måde at tænke på.

Som inspiration kan bruges 1000- og 1100-tallenes gregorianske med personer som Gregor den 7. og Bernhard af Clairvaux i spidsen.

Inden for troens eget område, på troens egne betingelser (ikke som med Den pavelige Bibelkommission på de ikke-troendes betingelser) må vi beskæftige os med forkyndelse, politik, økonomi, videnskab, teologi, kunst, økologi o.s.v. Vi må fremdrage og nytænke i praksis, at troen ikke kan adskilles økonomien, kulturen o.s.v., og at Åndens autoritet gælder i samme omfang for kirkerummet som for børsen.

Vi skal ikke være af den verden, men i denne verden. Modsat kirkerne i dag.

Niels Erik Søndergård

Stå sammen om OIKOS

Det er inspirerende, at pater Dekkers blev valgt som formand for repræsentantskabet i det økumeniske initiativ, det kirkelige pengeinstitut OIKOS.

Pater Dekkers har nogle visioner (»k.o.« nr. 10), vi synes er helt i tråd med slutbemærkningen i *Gunnel Vallquists* artikel i nr. 9, hvor hun skriver: »Verden har brug for vores enhed. Denne indsigt vokser sig stadig stærkere i det, som er tilbage af kristenheden«.

Selv om vi har hørt mange indvendinger mod at støtte OIKOS – kirkens

medlemmer bliver ofte bedt om bidrag til alt muligt godt, og nogle mener, det er for naivt at tro på dette projekt – så vil vi alligevel foreslå, at flere, der ønsker at støtte initiativet med et mindre beløb, kunne slå sig sammen, for eksempel 50 eller 100 personer om én andel. Vi vil gerne være dem, man kan henvende sig til med tilsagn om denne form for støtte.

Lis og Kaj Friis Nielsen
Astrupvej 9, Mesballe
8550 Ryomgård.
Tlf. 86 39 49 17

Peter kunne ikke blive præst

I »katolsk orientering« nr. 9 er der en artikel om den nye håndbog for præster. Her læser jeg til min undren, at »der er dybe teologiske og pastorale grunde« til at bibeholde cølibatet.

Jeg ved, hvilke pastorale argumenter, der er, men jeg ville gerne høre noget om de

teologiske grunde. Er de virkelig holdbare? Jesus sagde til Peter, at på ham ville han bygge sin kirke. Vidste Jesus, at Peter af teologiske grunde ikke kunne blive præst i den katolske kirke? Det lyder ikke sandsynligt.

Hanne Toldberg

Efterlysning af 20 dias fra Peru

I forbindelse med *Peter Tantholdt Hansens* præstestjubilæum i 1992 var forskellige kredse inden for Københavns menigheder interesserede i gennem publikationer og fotos fra hans arbejdsmark i Peru at indsamle penge til hans fortsatte arbejde blandt fattige bjergbønder i Andesbjergene.

Eftersom jeg i to perioder arbejdede tæt sammen med Peter Tantholdt og derigennem var i besiddelse af dækkende materiale, stillede jeg beredvilligt mine diasfotos til rådighed for en publikation.

I flere år har jeg haft det problem, at jeg efter udlån af ca. 20 dias endnu ikke har fået tilbageleveret det

udlånte fotomateriale – og endnu værre, at jeg i mængden af forespørgsler om assistance ikke ved, til hvilken menighed, hjælpeorganisation eller ungdomsgruppe jeg udlånte billederne. Da jeg stadig bliver opfordret til at holde foredrag om mit arbejde hos Peter Tantholdt i Peru, er tabet uerstatteligt for mig.

Med hjælp fra »katolsk orientering« håber jeg nu oprigtigt, at eftersøgningen giver resultat og at vedkommende, der i sin tid lånte mine Peru-billeder, sender det udlånte materiale tilbage til min adresse.

Leif Melskens, Tåsinge-gade 16, 2.tv., 2100 København Ø.

Bispedømmet indviet til Jomfru Maria

Mange udlændinge blandt de ca. 2.500 deltagere i de to valfarter til Åsebakken og Øm

På de to valfarter til Åsebakken og Øm indviede biskop Hans L. Martensen bispedømmet til Jomfru Maria. Den højtidelige indvielsesbøn blev bedt af biskoppen og valfartsdeltagerne under andagterne.

På Åsebakken sagde biskoppen i sin prædiken, at vor indvielse er en bøn om, at vi ligesom Maria må tro på, at Jesus har al magt, at han er menneskehedenes håb og at han i sandhed er Guds billede, der også viser menneskets billede.

- Vi beder også om ikke blot at måtte høre ordet, men også gøre det, og at det må bære frugt i os. Hjertets renhed består i at ville ét. Det var på den måde Maria var ren af hjerte.

Forud for valfarterne havde biskoppen i sit hyrdebrev om Maria betegnet indvielsen som »en personlig og dog samtidig en fæl-

lesskabets beslutning og handling.« (Hyrdebrevet og indvielsesbønnen blev bragt i k.o. nummer 9.)

Efter messen på Åsebakken sagde Den apostoliske Nuntius, ærkebiskop Giovanni Ceirano bl.a., at det i år på denne valfart var »en særlig glæde at tilslutte sig biskop Martensen, når han højtideligt indvier bispedømmet København til Vor Frues særlige omsorg og beskyttelse. Biskoppen har forklaret, hvad det betyder: at vi derved indvier os til at følge evangeliets vej som Jesu mor har vist ved sit eksempel.«

Valfarterne til Åsebakken og Øm samlede 2.500 deltagere, hvor Åsebakken tegnede sig for godt 1.000 og Øm for 1.500. Begge valfarter var igen i år præget af et stort fremmøde af udlændinge.

kk

De mange udlændinge præger både valfarterne til Åsebakken og til Øm. Her ses valfartsdeltagere i Øm under andagten.

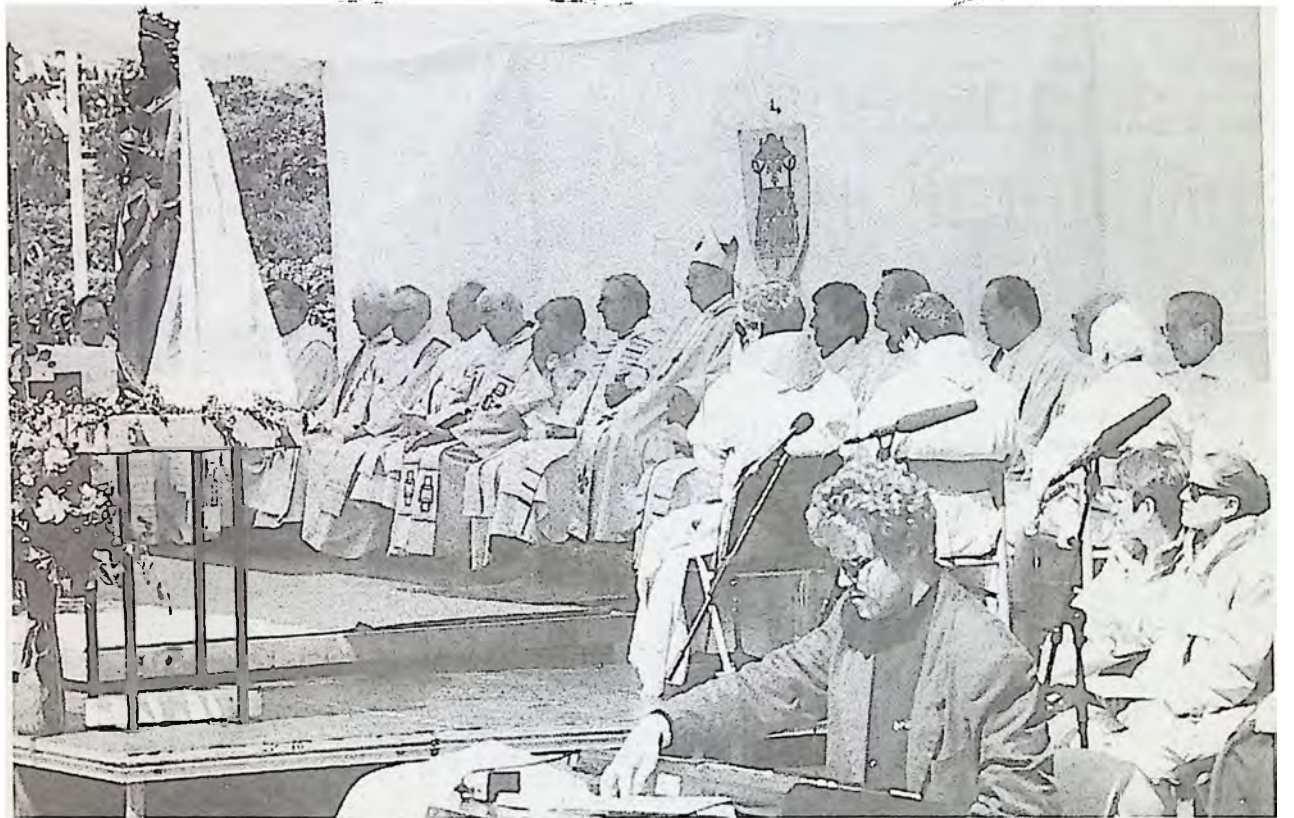

Maria Wimberley havde medbragt sin egen Maria-statue, som hun bar under valfarten i Øm.

Reportage: Knud Helsted Kluge

På begge valfarter var der i forbindelse med andagten sakramental velsignelse.

Omkring 20 præster fra hele København, Sjælland, Lolland og Falster koncelebrerede sammen med biskop Hans L. Martensen på Åsebakken. Den apostoliske nuntius, ærkebiskop Giovanni Ceirano var også blandt præsterne ved alteret.

Biskop Hans L. Martensen læser indvielsesbønnen under andagten.

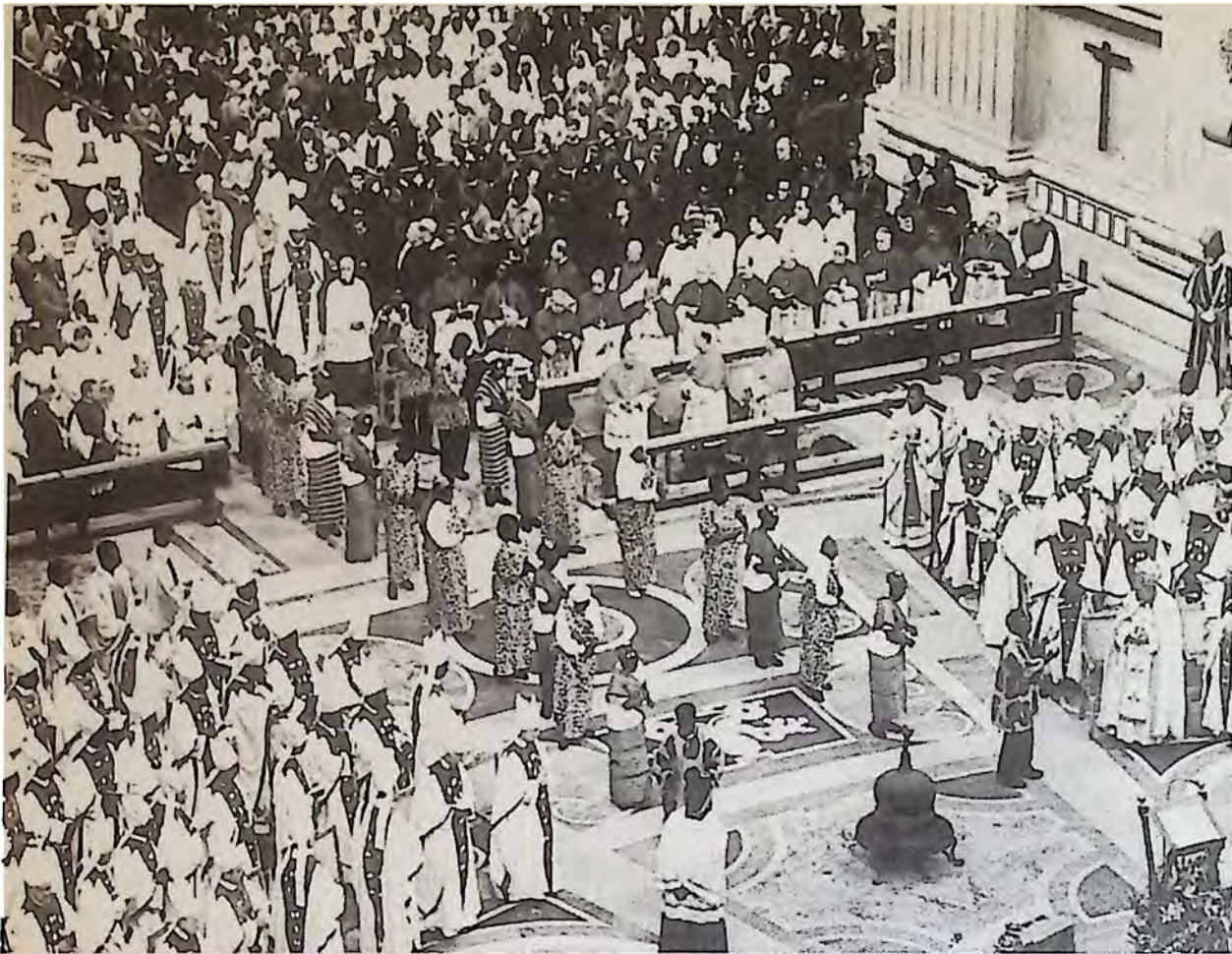

Ærkebiskop Ceirano glædede sig over indvielsen til Guds Moder.

Ca. 1.500 valfartsdeltagere i Øm var mødt op trods udsigt til tunge regnbyger. Plænen foran kirken var tæt pakket, og under kommunionen havde valfartsledelsen forregnet sig, idet mange måtte vente på, at der blev fremskaffet flere hostier.

Syngende og dansende frembærer afrikanske kvinder offergaverne under synodens åbningsmesse i Peterskirken søndag den 10. april (Foto KNA).

Evangelisering og inkulturation

Særsynoden for Afrika, som forløb over fire uger i april og maj, bragte 250 biskopper fra Afrika sammen i Rom for at gøre status over kirkens situation og diskutere problemområder. Synoden startede netop som de voldsomme etniske uroligheder blussede op i Rwanda, et land, hvor 44% af befolkningen er katolikker. Det var derfor naturligt at spørge, om kristendommen er rodfastet i Afrika.

»Situationen i Rwanda og Burundi er et tydeligt eksempel på, at det er lettere for os afrikanere at tro på Gud end på menneskers værdighed og værdi,« sagde formanden for Den burundiske Bispekonference, *Bernard Bududira*. *Adrien Ntabona* fra Burundi tilføjede, at dette er ikke tilstrækkeligt for at forklare de grusomme myrderier. Man må ligeledes beskæftige sig med de politiske og økonomiske strukturer, »der får afrikanerne til at slå hinanden ihjel uden at vide hvorfor«.

Den burundiske biskop *Evariste Ngoyagoye* undrede sig ligeledes over, at de blodige optøjer i Burundi og Uganda er så stærke på trods af den store katolske befolkningsdel. Men man skulle vide, at der var mange kristne, der havde nægtet at deltage i myrderierne og aktivt havde forsøgt at hindre dem.

Kirken har ikke i tilstrækkelig grad forberedt afrikanerne på demokrati, mente kirkehistorikeren fra Uganda, *John Mary Walig-*

go. Mange afrikanske diktatorer betegner sig som kristne og har gået i kristne skoler. »Det er en mangel, at mange profetiske hyrdebrev ikke bliver fulgt konsekvent op af handling,« sagde *Waliggo*, der også er generalsekretær for den ugandiske forfatningskommission.

Evangelisering og indsatsen for retfærdighed

Indsatsen for retfærdighed og fred har første prioritet ved evangeliseringen, sagde biskoppen af *Mbal-Mpika* i Zambia, *Telesphore George Mpundu*. Forkyndelsen af evangeliet foregår i en sammenhæng der er præget af krige, stammekonflikter, flygtningeproblemer, sult, analfabetisme, økonomisk sammenbrud, politisk kaos og krænkelse af menneskerettigheder. Kun hvis man kæmper mod alt dette, kan forkyndelsen af det glade budskab blive troværdigt, understregede *Mpundu*.

Der er for mange våben i Afrika, gjorde flere biskopper opmærksom på. Som

eksempel oplystes, at Vesttyskland i årene 1974-77 havde solgt våben for 3 mia. kr. I perioden 1955-74 lå tallet endnu på en halv mia. kr. Derfor bør kirkerne i Europa og Amerika presse regeringerne i deres lande til at standse våbenleverancerne til lande i krig og borgerkrig, sagde den nigerianske biskop *Joseph Ajomo*.

Biskoppen af *Owando* i Congo, *Ernst Kombo* understregede, at de to største problemer for Afrika er udlansgælden og den lette adgang til våben. Synoden vil derfor henvende sig til de nationale bispekonferencer og statscheferne for at finde løsninger på disse problemer.

Kirken må påtage sig risikoen ved konkret politisk involvering, mente biskop *Michael Nnuchi Okori* fra Nigeria. Hidtil har man koncentreret sig om at frelse sjæle, men nu må man også støtte afrikanernes kamp for livet og prøve at ændre uretfærdige sociale, økonomiske og politiske strukturer.

Klanens og stammens logik

En væsentlig del af debatterne drejede sig om, på hvilken måde kristendommen og afrikanske traditioner og levemåder kunne forenes. Mange europæiske forestillinger lader sig vanskeligt omsætte i afrikansk tankegang.

Et stort problem er ægteskabsopfattelsen i Afrika. I mange afrikanske samfund er ægteskabsslutning en proces i flere etaper, hvor de respektive familier er stærkt medinddragne, sagde ærkebiskop *Laurent Monsengwo Pasinya* fra

Zaire. Man må finde veje for en bedre koordinering mellem den sakramentale ægteskabsindgåelse og den traditionelle afrikanske proces.

Katolikkerne fejrer først et traditionelt bryllup, og det er almindeligt, at de først lader sig kirkeligt vige, når det første barn er født, oplyste biskoppen af *Idah* i Nigeria, *Ephraim Silas Obot*. Derfor lever mange afrikanere i »vilde ægteskaber« efter den gældende kirkeret, sagde biskop *Raphael Ndingi Mwanu'a Nzeki*. Men det er teologisk muligt at overveje ægteskabets sakramente. Ny Testamente fremstiller ingen konkret form for ægteskabsindgåelse. Den nuværende kirkeret har sin oprindelse i antikkens romeret, og den blev frit antaget af kirken på et givet historisk tidspunkt.

Mange troende i Botswana er udelukket fra at modtage eukaristien på grund af »irregulære ægteskaber«, oplyste biskoppen af *Garabone*, *Boniface Tshosa Setlalekgesi*. Det er vigtigt at tage dette problem alvorligt, da udelukkelsen fra eukaristien i Botswana fortolkes som udelukkelsen af Guds folk.

Vatikanet afviser dog at anerkende det afrikanske »ægteskab på prøve«. Det kan ikke blive genstand for inkulturation, sagde formanden for Kongregationen for Folkeslagenes Evangelisering, kardinal *Josef Tomko*.

Man skal i det hele taget passe på med en overfladisk accept af alle afrikanske værdier, mente den ghanesiske biskop *Peter Kwasi*

Sarpong. F.eks. kan den lovpriste afrikanske fællesskabsånd let føre til had mod andre folkeslag. Eller som den nigerianske biskop *Albert Kanene Obiefuna* udtrykte det: »Katolikkerne er som regel fanget i klanens og stammens logik«.

Præstekandidater

Adskillige synodedeltagere rejste problemerne om præsterekutteringen og uddannelsen af præsterne. Biskoppen af *Moshi* i Tanzania, *Amedeus Msarikie* kritiserede visse internationale ordenssamfunds måde at hverve præstekandidater på. Det sker ofte uden »tilstrækkelig prøve«, og i visse tilfælde er kandidaterne afvist som uegnede af den lokale kirke.

Katolske præster skal ikke kun forkynde retfærdighed, men også ved deres enkle livsstil give vidnesbyrd om det, sagde biskoppen af *Mbarara* i Uganda, *Paul Bakyinga*. Mange præster er ikke gode menighedsledere, og derfor skal man være mere omhyggelig i udvælgelsen af præstekandidaterne, og menighederne bør have udtaleret.

Redemptoristen *Michael Thomas Fish* fra Sydafrika understregede, at kirken skal overveje, hvorledes den forbereder de præstestuderende på cølibatet. Mange afrikanske præstestuderende anser cølibatet for at være »en del af pensum til præsteembedet, eller en vestlig regel, de pålægges, der ikke harmonerer med afrikansk kultur«. Præsteuddannelsen bør derfor lægge mere vægt på personlig udvikling end på disciplin og kontrol.

Trommer og andre instrumenter ledsager sangen under afrikansk liturgi.

Kvinderne er de bærende

Kvinderne i Afrika var og er stadig den bærende struktur i kirken, sagde ærkebiskoppen af Monrovia i Liberia, *Michael Kpakala Francis*. Men kirken som institution har ikke gjort tilstrækkeligt for at identificere sig med kvindernes kamp.

Kvinderne har mange problemer i samfundet. F.eks. anerkendes gifte kvinder hverken af deres oprindelige klan eller af den klan, deres ægtemand tilhører, oplyste den ghane-siske biskop *Gregory Kpiebaya*. Det er nødvendigt, at der kommer flere kvinder ind i både politiske og kirkelige beslutningsorganer. Kvinderne er ofte taberne ved de sociale forandringer, mente biskoppen af Ndolo i Zambia, *Dennis Harold De Jong*. De får en stadig mere underordnet rolle, selv om det ofte er dem, der holder sammen på familien.

«Kvinden i Afrika betragtes som et forplantningsinstrument og som egnet til husarbejde, aldrig som et menneske med ledelsesopgaver,« sagde *Kathryn Hauwa Hoomkwap* fra Nigeria, der er medlem af Det pavelige Kulturråd. Forandringerne i Afrika går mest ud over kvinder og børn. F.eks. er to-tredjedele af Afrikas otte mio. AIDS-syge kvinder, oplyste hun. Kirken har pligt til i sin ægteskabsforberedelse at undervise ægtefællerne i nødvendigheden af gensidig respekt.

Afrikansk messekalik.

Basismenigheder

Francesco Pierli, der er docent på Det katolske Universitet i Nairobi i Kenya, kræver, at man fremmer de afrikanske basismenigheder. De afrikanske troende har gennemgået en udvikling fra at være »passive konsumenter af produktet religion« til at spille hovedrollen i det religiøse og sociale liv.

Derfor bør man støtte den afrikanske teologi mere, sagde ærkebiskoppen af Windhoek i Namibia, *Bonifatius Haushiku*. Befolkningen i Namibia er blevet kristne, men »Kristus bevæger sig rundt blandt dem i europæisk klædning«. Man bør tillade afrikanske katolikker at ære forfædrene, så de kan blive ægte kristne og ægte afrikanere. Hvis kristendommen skal

overleve, er det nødvendigt med en ægte inkulturation.

Inkulturation er en retfærdighed og ikke en indrømmelse fra Rom, sagde ærkebiskop *Laurent Monsengwo Pasinya* fra Zaire. Det er helt uomgængeligt i liturgien, men er også nødvendigt i teologien, kirkeretten og de kirkelige strukturer.

Biskop *Cornelius Kipng'eno Arap Korinum* fra Kenya foreslog, at man oprettede nye funktioner i den afrikanske kirke, f.eks. »sygehelbreder«, »ægteskabsunderviser«, »fattigdomshjælper« eller »leder af en mindre menighed«. Hvis man højner lægfolks selvværd, vil de bedre blive i stand til at opfylde deres hverv i forvaltningen af Guds verdslige magt, mente ærkebiskop *Philippe Fano-koss Kpodzro* fra Togo. Desværre yder flertallet af katolske lægfolk en for ringe indsats i politik og økonomi, beklagede han.

Økumenisk og interreligiøs dialog

Afrika er et af hovedmålene for sekterne, oplyste biskop *Jean-Baptiste Ama* fra Cameroun. Det sorte kontinent er særlig udsat for fare, for de unge kirker er ikke så konsoliderede. Den største fare kommer fra »New Age«-bevægelsen. Endog katolske præster er blevet tvivlsomme uddrivelses- og helbredelsesmæssigt.

Formanden for Enhedsrådet, kardinal *Edward Cassidy* fremhævede, at de kristne kirker i Afrika må samarbejde for at modstå presset fra de aggressive angreb fra sekterne og Islam.

Den græsk-ortodokse patriark af Alexandria, *Parthenios III*, der var indbudt til synoden, anbefalede den katolske kirke at indgå i en forstærket dialog med Islam. Afrika er både et kristent og et islamisk kontinent. Hele det nordlige Afrika er islamisk. »Derfor må vi kristne leve i dialog og fred med muslimerne,« sagde han.

Mange muslimer ser en fortsættelse af koloniseringen i kristendommen, sagde den sudanesiske biskop *Joseph Abangite Gasi*. Det er nødvendigt med dialog med Islam, men det er meget vanskeligt med væksten i muslimsk fundamentalisme. Det var også ærkebiskoppen af Alger, *Henri Teissiers* erfaring. »Den islamisk-kristne dialog kan blive overhalet, fordi islamiske bevægelser i visse muslimske lande danner bevæbnede grupper, der er imod alle, der ikke deler deres forestillinger.«

SW

Synoden sendte budskab til Afrikas katolikker

Lad ikke den afrikanske familie blive til grin

I et 16-sider langt slutbudskab opfordres Afrikas ca. 90 mio. katolikker til et harmonisk samliv med andre kristne kirker, de traditionelle religioner og Islam. Samtidig understreges det, at det er nødvendigt, at hele det kristne liv slår rødder i den oprindelige kultur.

Biskopperne kræver en forstærket indsats fra FN's side til bekæmpelse af de mange konflikter i Afrika. »Sammen med millioner af flygtninge appellerer vi til FN om at gribe ind og genoprette freden,« hedder det.

Kritik af FN's befolkningspolitik

I budskabet øves en stærk kritik af forberedelserne til FN's befolkningskonference i Cairo i september med dens »anti-life-plan«. Biskopperne afviser en liberalisering af aborten og en livsstil uden moralsk orientering, der ødelægger familien. Ordret hedder det: »Tillad ikke, at den afrikanske familie på egen jord bliver til grin! Tillad ikke, at Det internationale Familieår bliver til et år for Ødelæggelsen af Familien!«

Synodedeltagerne kommer også ind på den vanskelige økonomiske situation i Afrika. Der må blive større retfærdighed mellem Nord og Syd, og der må etableres retfærdige handelsstrukturer. Men afrikanerne må selv yde et bidrag ved at stoppe korrupsion og dårlig forvaltet økonomi.

Ligeledes er det nødvendigt, at der vedtages et stop for våbenimporten i Afrika. Man støtter den demokratiske proces i mange lande og nævner især udvik-

lingen i Sydafrika. »Demokratiet er den vigtigste vej, som kirken går sammen med sit folk,« hedder det i teksten.

Kvinderne skal støttes

Synodebudskabet retter speciel opmærksomhed på kvinderne. De skal have mulighed for en kvalificeret uddannelse til deres rolle som ægtefælle og mor, men de skal også have mulighed for en erhvervskarriere. De bliver uden rimelig grund udelukket fra indflydelse »både af det traditionelle

og det moderne samfund«. Synoden vil støtte alle initiativer, hvorved kvindens værdighed bliver fuldstændigt respekteret.

Budskabet opfordrer den afrikanske kirke til en samvittighedsransagelse. »Den, der opfordrer andre til retfærdighed, må selv være et eksempel på retfærdighed,« hedder det. Den afrikanske kirke må stræbe efter økonomisk at stå på egne ben. Det første skridt til det er en gennemskuelig forvaltning og en nøjsom livsstil hos de troende.

SW

Kvinderne skal kunne få en kvalificeret uddannelse. (Foto KNA).

Festlig afslutning i Peterskirken

Paven kunne ikke deltage på grund af lårbensbrud

Synoden endte med en højtidelig messe i Peterskirken med masser af afrikansk musik og dans. Kardinal *Francis Arinze* læste pavens prædiken op. Paven kunne ikke selv være til stede, da han lå på hospitalet efter et knoglebrud.

Paven sagde, at den afrikanske kirke har vist megen kreativitet og initiativrigdom ved forberedelsen og gennemførelsen af synoden, og han håbede, at dens resultater ville blive omsat i hverdagen.

Afrikas kirke er endnu ung, men viser evne til at overvinde prøvelser og uoverensstemmelser, og det

betyder en modning lige-som ved menneskers udvikling. Han takkede de modige missionærer og ordensfællesskaberne, som i løbet af århundredet har forkyndt det kristne budskab i Afrika.

Der har været mange vanskeligheder, som bl.a. medførte fordrivelse og mord på gejstlige og kateketer. Men det har ikke kunnet fortrænge evangeliet. I dag takker kirken det gudommelige forsyn og alle, der har tjent evangeliet, fordi de har bidraget til udviklingen af kirken i Afrika.

Slutdokumentet offentliggøres i 1995

64 forslag fra synoden er grundlaget for læreskrivelse

Synodedeltagerne vedtog 64 »propositiones« (forslag). De er sammenfatningen af synodens drøftelser. Teksten bliver ikke offentliggjort med det samme, men forelægges paven, som vil fremstille en læreskrivelse på baggrund af forslagene. Denne læreskrivelse vil blive offentliggjort af Jo-

hannes Paul II på hans næste Afrika-rejse, som sandsynligvis finder sted foråret 1995.

Vedtagelsen af forslagene, som efter forlydender ligger tæt op ad det oprindelige arbejdsdokument, men konkretiserer og præciserer det, skete i de fleste tilfælde i enstemmighed.

Ved seks afsnit var der 20% nej-stemmer. Ved affattelsen af læreskrivelsen får paven hjælp af et synoderåd, der består af ni biskopper fra alle egne af Afrika, som blev valgt på synoden, og tre medlemmer, der er udnævnt af paven.

SW

Fælles rødder – Nye horisonter

Man skal læse Det gamle Testamente som Jesus læste det - med jødiske briller

Hans Ucko: *Common Roots. New Horizons, Risk Book Series nr. 61, Kirkernes Verdensråd, 1994, 100 sider. Pris. kr. 58,-.*

I rækken af publikationer, som Kirkernes Verdensråd udgiver, er der i 1994 udgivet en bog (på engelsk) »Common Roots. New Horizons«, som skal opfattes som et bidrag til den igangværende dialog mellem jøder og kristne.

Bogens forfatter er en svensk teolog, der leder Kirkernes Verdensråds kontor for inter-religiøse relationer.

Hans Ucko er kristen, teolog og opvokset i et ikke-religiøst jødisk hjem. Hans interesse for dialogen mellem kristne og jøder er således en naturlig følge af opvækst og uddannelse.

Ny retning og andre dimensioner

Hensigten med bogen er at lade kristne i den økumeniske bevægelse smage nogle af de frugter, dialogen mellem kristne og jøder har frembragt. Ved at fordybe sig i nogle af de centrale emner bliver læserne stimuleret til at tænke i en ny retning og i andre dimensioner.

Hele verden er repræsen-

teret i kirken, men ikke det jødiske folk. Kirkens holdning til jøderne har i den vestlige verden været »I kan ikke leve iblandt os som jøder!« Den gamle pagt var erstattet af den nye pagt. Snart blev devisen ændret til »I kan ikke leve iblandt os!« Jøderne blev forvist til ghetto'er. Devisen blev endnu engang indsnævret. »I kan ikke leve!« – Auschwitz.

Jesus var ikke kristen, men jøde

Kirken synes at have glemt, at Jesus ikke var kristen, men jøde, opvokset i en jødisk tradition og kultur, som kristendommen ikke har beskæftiget sig ret meget med. I stedet for har kirken udviklet et teologisk system omkring Kristus, som sammen med en dualistisk tænkning har gjort det vanskeligt for de troende at forholde sig til den historiske Jesus.

Kirken har brug for at nytænke en række næsten fastlåste holdninger og positioner. Denne nytænkning skal ikke blot omfatte vante begreber som lov, retfærdiggørelse, frelse, men også emner som mission blandt jøder, det forjættede land, menneskets opgave i verden.

Mennesket skal være medskaber

Hans Ucko gør i sin bog meget ud af, at mennesket er skabt i Guds billede. Gud har ønsket, at mennesket skal være med-skaber. Mennesket har fået frihed til uafsladeligt at træffe valg: enten at handle godt eller mindre godt. Nogle kristne kirker har udviklet en lære om arvesynden, som nærmest blokerer for den tanke, at mennesket er Guds med-skaber. Skal Guds Rige ikke skubbes ud i en uendelig fjern fremtid, men have sin begyndelse allerede her og nu, er en nytænkning nødvendig. De kristne skal interessere sig mere for Guds Rige og ikke fokusere så meget på Kongen (Gud), hvem ingen tanke alligevel kan fatte eller rumme.

Kristendommen har gennem århundreder peget på, at der kun er een vej til Gud, nemlig gennem Jesus Kristus – kun ét evangelium – kun én tro. Jødedommen derimod er mere interesseret i »spørgsmålet« end i »svaret« og der er utallige fortolkningsmuligheder på flere niveauer.

Teologi er en proces

Paul Varo Martinson – en svensk teolog – har foreslå-

Jøder ved grædemuren i Jerusalem.

et, at man erstatter det latinske ord »solus« (én / ale-ne) med »simul« (samtidigt med / både-og / på samme tid). Ved at anvende dette ord opstår der en mulighed for at udtrykke paradokse modsætninger og derved får man mulighed for at tænke i kategorier, som man ellers ikke er vant til. Teologi er en proces, ikke et færdigt produkt.

Hvis de kristne ønsker at få nye horisonter, er det derfor nødvendigt at beskæftige sig med kristendommens rødder og at begynde at læse Det gamle Testamente – ikke med Det nye Testaments briller, men som Jesus læste det.

Hans Uckos bog er let læst, men man griber tilbage til den gang på gang, og man bliver ikke sådan lige færdig med den.

Carly Majholm

Qumran-rullerne i Vatikanet

Rom (KNA) – Som et resultat af de diplomatiske forbindelser mellem Israel og Vatikanet bliver Qumran-rullerne udstillet i Vatikanets Bibliotek. Fra 30. juni

kan man for første gang i Europa se Essener-menighedens manuskripter fra det første og andet århundrede.

Dødehavs-rullerne

- historien om verdens største puslespil

Så er den kommen, den lille, men gode bog om Dødehavs-rullerne. Ole Andersen, cand.theol. og ansat i bevægelsen »Ordet og Israel«, med bifagseksamen i hebræisk fra Københavns Universitet og som i perioden 1985-1987 har studeret jødisk historie ved det hebræiske universitet i Jerusalem, har udsendt en lille udmærket bog med titlen: »Dødehavs-rullerne, historien om verdens største puslespil«. Forlaget: Ordet og Israel, Hinnerup 1994, 120 sider, 98 kr.

Her er alt, hvad man kan ønske sig af gedigen oplysning i en overkommelig størrelse. Det skulle være nok for folk, der ikke ønsker at gå til større udenlandske værker. Vi får historien om fundene og om hele den ballade, disse fund har affødt. Vi læser om bogrullerne og deres indhold. Vi bliver informeret om udgravningerne ved Qumran.

Så er der en glimrende udredning af menighedens

historie og de vanskeligheder, der er ved at placere de forskellige anonyme personer i den jødiske historie.

Desuden er der en udredning om menighedens tro og liv og til sidst – og ikke mindst interessant for den kristne – forholdet til det Nye Testamente. Endelig er der et opgør med Michael Baigent, Richard Leigh og Barbara Thierings bøger.

Jeg kan kun anbefale denne lille solide bog på det varmeste.

Også en bog på tysk

Ønsker man at gå videre, så er der på tysk den glimrende bog af Hartmut Stegemann: *Die Essener, Qumran, Johannes der Täufer und Jesus*. Herder, 1994, 380 sider, samt stadigvæk Joseph A. Fitzmeyer, S.J.: *Responses to 101 questions on the Dead Sea Scrolls*, Paulist press, New York 1992, 200 sider.

Her er nok at tage fat på for den interesserede.

Bjørn Højbo

Katolsk Dialog nr. 3/94

Veritatis Splendor har fremkaldt en reaktion fra den store moralteolog, den 80-årige Bernhard Häring, i form af en artikel med titlen »Sårende mistro«. Den nuværende pave karakteriseres ved sin stærke pligtfølelse, kombineret med en absolut tiltro til egen kompetence med særlig hjælp fra Helligånden.

Denne absolutte tillid til egen kapacitet er koblet sammen med en dyb mistillid til alle moralteologer, der ikke er i forståelse med ham. Denne mistillid har medført stærke disciplinære forholdsregler i kirkeret og i kirkens praksis, lige indtil pres på samvittigheden hos de enkelte. Og det til trods for, »at paven og

hans særlige rådgiver ikke har et rigtigt billede af moderne moralteologi«.

Det store flertal af moralteologer deler den forrige paves opfattelse, at det er forbudt og måske en stor uretfærdighed at bebyrde mennesker i Guds navn, med mindre det er fuldstændig klart, at det virkelig er Guds vilje. »Vi bør lade paven vide«, skriver Häring, »at vi bliver sårede over de mange tegn på hans indgroede mistillid«.

Den næste artikel refererer også til Veritatis Splendor og er skrevet af moralteologen Herbert McCabe fra Oxford. Han skriver »Håndbøger og regelbøger« og forklarer omhyggeligt, hvorfor man må skelne

mellem disse to begreber såvel i teologi som i fodbold. Han slutter sin indholdsrige artikel med at konstatere, at man ikke kan basere den kristne moral på De ti Bud, men må lade sig vejlede af naturretten, der ikke er en nedskrevet lov, men Helligåndens nærvær i os.

L. O. Dorn skriver om »Del i guddommelig lov«, om det dristige udtryk »guddommeliggørelse«, som adskillige af de store kirkefædre brugte om det frelste menneskes skæbne. Han begynder med tanker, der er lånt fra Indien, og gennem Det nye Testamente, kirkefædre og mystikere når han frem til Teilhard de Chardin's tanker om jordens udviklingspro-

ces fra geosfæren (det uorganiske), over biosfæren (det levende) til noosfæren (hvor fornuften råder) og frem til Punkt Omega i kærlighedsforeningen med Gud, hvor vi kan tale om »guddommeliggørelse«, dog ikke som væsensidentifikation.

Stephen Holm har skrevet en meget levende artikel om »Kaj Munk og den katolske kirke«, om hans barndom i Maribo og hans glæde ved jomfru Maria og hans forståelse for martyriets mulige nødvendighed.

Hefte slutter med en anmeldelse af Gunnel Vallquist's bog om den romerske kuries metoder.

Ove Leerbeck

Tysklands Gammel-Katolikker tillader kvindelig ordination

Mainz (KNA) – Den Gammel-Katolske kirke i Tyskland har besluttet, at kvinder kan blive præsteviet. På deres 51. synode i Mainz vedtog de med 124 stemmer for og 10 imod, at kvinder »fra nu af har samme adgang til det ordinerede embede«.

Ifølge synoden har den teologiske forskning og den økumeniske samtale vist, at kvindelig ordination ikke er et læremæssigt spørgsmål, men et disciplinært. Da en fælles økumenisk afgørelse på spørgsmålet ikke kan forudses, gjorde Gammel-Katolikkerne i Tyskland krav på deres selvstændighed som »lokal kirke« for at sætte en principbeslutning fra synoden i 1989 i kraft.

Udelukkelse en uretfærdighed

I erklæringen understreges det, at den generelle udelukkelse af kvinder fra det viede embede er en »uretfærdighed«.

færdighed«. Beslutningen skal være et tegn »især for kvinder, men også for alle katolske kristne«. Det tyske Gammel-Katolske bispedømme er det første i dette kirkesamfund, der har taget denne beslutning. Der er allerede nu kvindelige diakoner.

Kirkelige og åndelige grunde

Biskop *Sigisbert Kraft* går ind for kvindelige præster af »kirkelige og åndelige grunde«. Mange synode-medlemmer sagde, at de ville gøre en stor historisk uretfærdighed god igen. 40 af de 140 deltagere på synoden var kvinder.

Den Gammel-Katolske kirke opstod i 1870 i protest mod Det første Vatikan-koncilis dogmatisering af pavens ufejlbarhed. De kaldte sig »Gammel-Katolske for at understrege afvisningen af det »nye« dogme.

Pastor *Marco Frisina* fra Vikariatet Rom siger i det romerske bispedømmeblad »Roma Setta«, at beviset kan fås efter gennemført foto-kursus.

Der vil kursisterne lære, hvordan de kan opfylde deres opgave uden at forstyrre den religiøse ceremoni. Frisina oplyser, at kurset foregår i samarbejde med fotografernes fagforening.

Den 19. maj lod paven sig fotografere for første gang efter knoglebruddet. Anledningen var et besøg på Gemelli-klinikken i Rom af Polens præsident Lech Walesa. Foto KNA.

Paven lider ikke af Parkinson

Rom (KNA) – Vatikanet dementerer, at pave *Johannes Paul II* lider af Parkinsons sygdom. Paven har aldrig fået foreskrevet nogen medicin mod Parkinson og har aldrig indtaget nogen, siger Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls*. Vatikanet reagerer på presseforlydninger i Italien og Spanien.

Eftervirkninger af attentatet

Ifølge Navarro-Valls er pavens rystende hænder en følge af attentatet i 1981, hvor han blev ramt af tre skud i maven, højre overarm og venstre pegefing. Parkinsons sygdom er en

uhelbredelig neurologisk forstyrrelse, som skyldes ødelæggelse eller beskadigelse i hjernens nerveceller.

Paven træder ikke tilbage

Paven tænker ikke på at trække sig tilbage. Han sagde til den læge, der behandlede ham ved lårbensbruddet: »Professor, både De og jeg har kun ét valg: De må gøre mig rask, for der er ingen plads til pensionerede paver,« fortalte Navarro-Valls. Der har i den sidste tid været forlydninger om, at paven ville trække sig tilbage, hvilket også er muligt ifølge den nye kirkeret.

Nye regler for Den romerske Rota

Rom (KNA) – Den romerske Rota har fået nye statutter. Rotaen er den katolske kirkes appelret, der især tager sig af ægteskabsannulleringssager i anden og tredje instans.

De nye regler, der omfatter 120 artikler, blev offentliggjort for medarbejderne i Palazzo della Cancellaria i Vatikanet. De bringer reglerne fra 1934 i overensstemmelse med den nye kirkeret fra 1983 og med kirkeretten for østkirkene. De

fleste ændringer har allerede vundet indpas i Rotaens praksis, så man regner ikke med store forandringer.

Det er nyt, at dekanen ikke længere vælges blandt de øvrige dommere, men udnevnes direkte af paven. Han får flere beføjelser, f.eks. kan han i særlige tilfælde få en proces til Rom i første instans.

Efter kuriereformen »Pastor bonus« i 1988 har flere af Vatikanets myndigheder fået nye statutter.

Verdenskatekismen på engelsk endelig udkommet

Rom (KNA) – Den engelske oversættelse af Verdenskatekismen, der udkom i slutningen af 1992, er nu offentliggjort i Rom af kardinal *Joseph Ratzinger*.

I Troslærekongregationen begrundes man det 1½ år lange tidsrum med »en kompliceret oversættelsesproces«. Oversætterne har bestræbt sig på at undgå en

»mandligt præget sprogbrug«. I Rom ville man garantere, at teksten var i overensstemmelse med den franske originaltekst, der er godkendt af paven.

Ratzinger oplyser, at Troslærekongregationen indtil nu har modtaget ca. 60 oversættelser til godkendelse.

I anledning af Familieåret Paven taler i FN

Rom (KNA) – Pave *Johannes Paul II* vil tale i FN's hovedkvarter i New York den 20. oktober i anledning af Familieåret, meddeler formanden for Det pavelige

Familieråd, kardinal *Alfonso Lopez Trujillo*. Det bliver anden gang, paven taler i FN. Første gang var i oktober 1979.

Foto-bevis

Rom (KNA) – Fra nu af er det nødvendigt med et kirkeligt foto-bevis, hvis man vil fotografere under gudstjenester, ved dåb og bryllup i bispedømmet Rom.

Hildegard af Bingen Højskoleweekend fred. d. 16.9.94 kl. 19.00 til sønd. d. 18.9.94 kl. 14.00

Mystik og musik i middelalderen.
Kan mystikken inspirere til en ny livsform?

Fredag:
Indføring i Hildegard af Bingens samtid.

Lørdag:
Middelalderens mystik hos Hildegard.
Den hl. Hildegards lægekunst.
»Den mystiske vej«. Klosterliv og personlig udvikling i Hildegards musikdrama.

Søndag:
Kristen mystik som alternativ til New Age.
Hildegards aktualitet i dag.

Ledere cand.mag. Kirsten Kjærulff, forfatter til »Den ildfyldte kraft. Hildegard af Bingen« og organist, cand.mag. Jette Thomsen.
Programmet tilrettelægges i samarbejde med Vor Frue Kloster.
Pris: kr. 500,00.
Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,00 på giro 428 44 29 eller check. Tlf.: 4281 0715.

Pensionistuge på Magleås

Søndag d. 7. – lørdag d. 13. august 1994
Også i år er der mulighed for at deltage i Pensionistuge på Magleås.

Der vil bl.a. være foredrag ved læge Kjeld Jensen, pastor Paul Honoré, pastor Finn Arvé, p. Robert Showers og Niels Engelbrecht.

Udflugt til Frederiksborg Slotskirke.
Koncert/Wieneraften v/Anna Munk Nielsen m.fl.

Pris i eneværelse kr. 1.850,-.
Pris i dobbeltværelse kr. 1.650,-.

Tilmelding til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 350,- på giro 4284429 eller ved check.

Magleås styrelse

»Europa – i morgen og i dag«. Højskoleuge på Magleås den 24. – 31.7.94

Der trykkes nye Europakort i disse år. Regioner bliver til nationer. Yderliggående nationalisme i øst. Fremmedhad i vest. Holder demokratiet? Er Europa en enhed med en fælles kultur? Holder EU Østeuropa ude? Hvor er religion og kirker i disse spørgsmål?

Fra programmet:
Brian McGuire: Europæisk enhedskultur.
Karsten Fledelius: Europa – kirke og nation.
Uffe Østergård: Europas historie før og efter muren.
Jes Nysten: Kieslowski »Blå«.
Willem Wuyts: Hjemme eller hjemløs i kirken.
Tove Vejlsstrup: Kunsten og det nye Europa.

Højskoleugen er et tilbud til alle uanset kirkeligt tilhørsforhold om at mødes til samtale, foredrag, diskussion, udflugter, gudstjeneste, højskolesange, grillaften etc.

Pris: kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-.

Tilmelding til Magleås kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15. Oplysninger hos centerleder Elin Udum.

Påskefejring i Kina

Måtte dette blive en hymne til udlændinge af alle nationaliteter, der af den ene eller anden årsag har måttet bosætte sig her i de skandinaviske lande.

Klokken er 8.30 kinesisk tid. Første indtryk af Beijing er mildt sagt forbløffende. Gråt, trist og støvet med lejlighedsvis glimt af pagodestilen. Trafikken er katastrofal. Tykke sværme af cyklister, tungt læssede kærre og tudende biler, der svinger sig ind og ud af viret. Trafikregler? Glem det!

De følgende dage foregår i en døs. Hjernen forsøger at placere alle indtryk ind i de små velkendte båse, men alt er så fremmedartet, at der slet ikke er sådanne båse, og følgelig bliver de fleste konklusioner forkerte. F.eks. indtrykket af fattigdom, der senere viser sig ikke at være fattigdom, men mangel på den vestlige materialisme. Indtrykket af noget underudviklet, der overhovedet ikke har noget med underudvikling at gøre, men snarere har rødder i en kulturhistorie, der går meget længere tilbage end vores og er opbygget på helt andre kriterier for livskvalitet og trossandheder.

Konfucius

Årsagen til min Kina-tur var, at jeg skulle til bryllup. Det skulle foregå påskedag i en lille by Deyang i Sichuan-provinsen. Byen er bygget op omkring et taoistisk tempel, der repræsenterer Kung-fu-tse. Navnet blev senere latiniseret af en jesuit-missionær til »Konfucius«. Det fortælles i en rejsebeskrivelse, at da en discipel spurgte Konfucius om medmenneskelighed, svarede han: »Det er at elske menneskene«. Så spurgte discipelen om viden og Konfucius svarede: »Det er at kende menneskene«.

Der er ingen tvivl om, at kinesisk livsfilosofi er et skatkammer, men når det gælder påskefejringen var jeg nok så isoleret. Deyang har ingen kirke overhovedet og derfor vandrede jeg skærtorsdag blandt hundredtals Buddhaer i Leshan.

Det er så katolsk

Pludselig hørtes der et sted fra lyden af en gongong. Da vi kom frem, var en buddhistisk ceremoni i gang. Som en af mine rejsefæller sagde: »Vi kan ikke gå ind dér. Det er så katolsk. De må have lov at bede i fred«. Det er

mange år siden, jeg har tilagt mig den vane at fornemme Jesus ved min side, så jeg gik ind.

Pludselig gik det unikke ved situationen op for mig. Her stod jeg i et buddhistisk tempel en skærtorsdag med Jesus ved min side og betragtede processionen af mennesker i intens bøn (fleste kvinder) vandre forbi.

I hele den kristne verden ville mange i selv samme stund bede og huske Jesu sidste nadver med disciple og lidelsen, der skulle følge.

Religiøst dilemma

Hvad nu med langfredagsfasten? Dagen efter skulle vi præsenteres for vore værtsfolk. Det ville være et stort brud på al høflighed, om jeg afslog at spise midt dagen. Da jeg forlod tempel, havde jeg på fornemmelsen, at én lo lidt af mit religiøse dilemma. Således gik påskebegivenhederne over til bryllupsbegivenheder.

Tilbage i Beijing lykkedes det mig endelig at finde frem til en katolsk kirke i Xuanwumen Dong Ave. Uden for hovedporten sad nogle mænd og spillede en eller anden form for skak.

Kl. 18 begyndte kirken langsomt at fyldes. Det kunne være et hvilket som helst sted, men de røde brokader, der hængte ned langs søjlerne med kinesiske skrifttegn angav, at jeg ikke var i Bergen.

Pludseligt tændtes lysene. Kineserne er utroligt glade for farver. Der stod nu Jomfru Maria omspændt af gule, røde, grønne og blå lyspærer. Messen forløb som den skulle, helt fantastisk i al sin velkendthed.

Dagen efter var anden søndag i påsketiden og messen var kl. 6.50 og kl. 8.30. Det var koldt og jeg spekulerede over, om jeg kunne få fat i nogle, der kunne fortælle mig om den katolske kirke i Kina. Morgenmessen var slut – den havde for mit vedkommende varet fra kl. 6 til kl. 9 og mange kinesere blev endnu længere i kirken og bad rosenkrans.

4.000 katolikker og to katolske kirker

Det lykkedes at få kontakt med præsten via en italiensk tolk, men p.g.a. sprogbarrieren og tidnød, måtte jeg droppe de mange spørgsmål, der pressede sig på. I den pågældende me-

Maria-grotten ved kirken i Xuanwumen Dong Ave. i Beijing.

nighed var der 4.000 katolikker, og der blev optaget 300 nye årligt. Byen havde 10-12 mio. indbyggere, og der var 2 katolske kirker.

Der stod vi i sakristiet: 3 mennesker fra hver vor kant af verden, medens lyden af

»Hil dig Maria« fra mange kinesiske stemmer fyldte rummet.

Fromhed er ikke en statisk udtryksform. Ægte katolsk tradition er mangfoldig.

A. Elmer

Radio- og TV-nyt Ansigt til ansigt med Gud

TV2 sender søndag den 19. juni et program om mennesker, som på et eller andet tidspunkt i deres liv har haft en oplevelse af at stå ansigt til ansigt med det guddommelige. Forskellige personer fortæller om dette møde, som har fundet sted på vidt forskellig vis, f.eks. gennem nær-død-oplevelser eller gennem indianske ritualer. Programmet med titlen: »Det er Gud, der snakker« bringes kl.21.50.

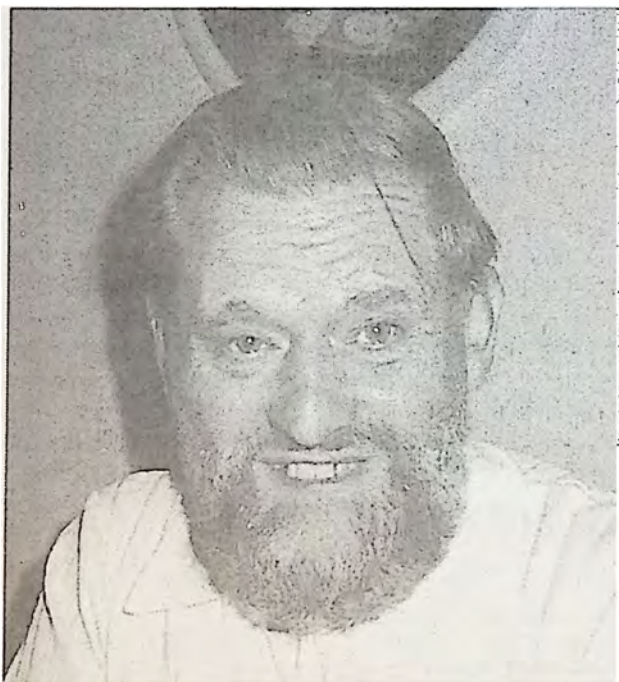
Repræsentantskabsmødet

Katolsk Radio- og Fjernsyns Forbund afholdt sit årlige repræsentantskabsmøde lørdag den 28. maj i Radiohuset i København. Der blev blandt andet fremlagt beretninger fra formanden og afdelingerne. Desuden drøftede man visse af DRs og TV2s programmer og vedtog på den baggrund en udtalelse.

Forbundet valgte på mødet ny landsformand efter Kate Christiansen, som selv ønskede at nedlægge sit hverv. Den nye formand er Niels M. Uldall fra Skt. Ansgars sogn i København. Han har siddet i lokalradio-nævnet i København, er medlem af amtsprogramrådet for København og Frederiksberg samt frivillig medarbejder på lokalradioen Radio Ratatosk i Hvidovre. Kate Christiansen fortsætter som næstformand i hovedbestyrelsen og er iøvrigt netop udpeget til en plads i DRs amtsprogramråd for Københavns Amt.

Ny bekendtgørelse om reklamer i radio og TV

Kulturministeriet udsendte i februar måned en ny bekendtgørelse om reklamer i radio og TV. Heraf fremgår det bl.a., at reklamer ikke

P. Roger Ampe C.ss.R. har i 37 år arbejdet i Songolodistriktet i det sydlige Zaire. Foto: Anita Bruckner.

må være diskriminerende eller krænke personers religiøse eller politiske overbevisning. Bekendtgørelsen indeholder også særlige regler om beskyttelse af børn og unge. Reklamer henvendt til denne målgruppe må ikke kunne skade dem psykisk eller moralsk eller udnytte børn og

unges naturlige godtroenhed. Samlet må man sige, at reklamereglerne faktisk er ganske skræppe – det er nu blot et spørgsmål om at bruge dem, dvs. klage, når der er grund til det. Nærmere oplysninger hos Katolsk Radio og Fjernsyns Forbund.

Klaus Møller-Jørgensen

Bøn fra p. Roger Ampe i Zaire:

Otte cykler til Songololo

Fra det triste mørke Zaire, som med hård hånd udsultes af dikator Sese Seko Mobuto, er der kommet en bøn til Caritas Danmark fra p. Roger Ampe C.ss.R., Songololo.

En ganske beskedne bøn om hjælp til 8 cykler (incl. alle reservedele) til hans 8 »lægefalks-pasteurs«, som har ansvaret for ca. 10 – 15 landsbyer i urskoven. De trænger meget hårdt til en ny cykel.

Beløbet ialt er kun ca. 80.000 Belgiske Fr. eller 16.000 D.kr.

Caritas vil gerne hjælpe, men spørger om der måske blandt de danske katolikker, som personligt kender p. Roger Ampe er nogen, som gerne vil yde et bidrag. Det skal være meget velkomment!

P. Roger har nu i 37 år arbejdet ihærdigt i Songolo-

lo-distriktet (80 x 100 km) i Neder-Zaire. Med de indfødtes hjælp har han bygget skoler, sovesale, lærerboliger, kirker m.v. i 7 større missionsposter, hvorfra han med hjælp af den spanske p. Michel og sine lægefalk-pasteurs også besøger og hjælper i de 120 urskovslandsbyer, som ligger i Songololo-distriktet.

På grund af diktatoren Mobuto er elendigheden i Zaire enorm. Sovesygen og tuberkulosen er dukket op igen.... Det er ufatteligt, at en brutal diktator får lov til at ødelægge og udsulte et ellers så rigt og smukt land.

Ud over vores solidaritetsbøn kan vi måske give en lille håndsrækning. Beløbet kan sendes til Caritas Danmark, giro 4 04 39 79, mrk. »p.Ampe«.

Jac. Adams C.ss.R.

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 22 (ankomst senest kl. 17) til fredag d. 27 aug. efter højmesse og morgenmad.

Retrætepræst: Sogne- og klosterpræst Poul Clausen.
Emne: Mennesket møder Gud.

Prisen for ophold kr. 675,- (der kan søges om tilskud). Du tilmelder dig ved at indb. kr. 100 på Giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. Tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.

Retræteudvalg:
Walter Egger, Hillerød
Tage Gondek, Nykøbing F.
Jens Aage Ibsen, Sønderborg
Edmund Jensen, Frederikshavn
Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

Messer på tamilsk

Pastor Francis Segaram besøger Danmark fra den 24.06. - 26.06. og læser messe på tamilsk:

Åbenrå fredag den 24.06. kl. 18.00.
Aalborg lørdag den 25.06. formiddag.
Herning lørdag den 25.06. kl. 18.00.
Veje søndag den 26.06. kl. 13.00.
Svendborg søndag den 26.06. kl. 18.00.

Der er planlagt en tamilsk valfart på Sostrup Kloster lørdag den 3. september under ledelse af pastor Francis Segaram.

Magleås-arrangementer

To. d. 23.6.94 kl. 17.00:
Midsommertræf
Båltale ved p. Hans Christoffersen O.F.M.

Sø. d. 24.7. - sø. d. 31.7.94:
Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:
Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:
»Havedag«
v/Hanne Brixtofte Petersen,
Vibeke og Jørgen Baadsgaard

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94:
»Hildegard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulf

Søndag d. 25.09.94:
Carl Nielsen og Den danske Sang
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé

Søndag d. 20.11.94:
Byzantinske ikoner
Fra Den ortodokse Kirkes billedverden
v/kunsthistoriker Hans Jørgen Frederiksen

Søndag d. 26.03.95:
Dansk Guldalder i Musik og Digtning
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.
S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.
Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Det sker på Magleås

Sø. d. 12.: - on. d. 15.6.:
BUPL.

Ma. d. 13. og ti. d. 14.6.:
Frederiksborg Amt.

To. d. 16. - fr. d. 17.6.:
Fa. Brül og Kjær.

To. d. 16. og fr. d. 17.6.:
Fa. V. Kann Rasmussen.

Lø. d. 18. - Sø. d. 19.6.:
Københavns Universitet.

On. d. 22. - to. d. 23.6.:
Københavns Universitet.

To. d. 23.6.:
kl. 17.00: Midsommertræf.

Ti. d. 28. - on. d. 29.6.:
Fa. Brül og Kjær.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Retræte for damer

afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 29. august med ankomst til Dalum kl. 17 og slutter fredag den 2. september efter morgenmad og hl. messe.

Retrætens præst: *Pater Robert Showers*.
Emne: Hvad betyder dåben for os?

Pris for ophold kr. 650,-. Et depositum på kr. 100 bedes sendt ved tilmelding helst senest den 15. august. Tilskud kan søges på samme adresse:

Agnethe Emmerlch, Lahngade 11, 5000 Odense C.

Patoralenhed 4 indbyder til weekend på ØM

Menighederne i patoralenhed 4, Herning, Silkeborg, Horsens og Vejle inviterer til voksenweekend på ØM den 3. og 4. september 1994. Tema for weekenden er:

»Jo ældre vi bliver...«

Pater Frans van Haaren, Bornholm er den gejstlige leder, og dr. Halling, Vejle holder oplæg.

Weekenden starter lørdag den 3.09. kl. 14, dog kan man komme før, hvis man medbringer madpakke.

Vi slutter med kaffe søndag den 4.09. kl. 15. Pris kr. 200,-.

Tilmelding nødvendig til en af sognepræsterne.

Diverse

Har De et minde om pavebesøget i Norden sommeren 1989?

Pavens historiske besøg sommeren 1989 i de nordiske lande blev fastholdt i en rigt illustreret bog.

De kan nu købe »Pavebogen« til stærkt nedsat pris, men restoplaget er begrænset.

Pris: kr. 60,- incl. moms.
kr. 30,- ekstra for postforsendelse.

Henvendelse:
Stenbutikken, Vesterbrogade 28,
1620 København V. Tlf. 31 24 36 30.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

Bekendtskab

Enke, sidst i tredserne, søger katolsk ven i passende alder til fælles adspredelse. Har du bil kan vi køre ture. Interesser: Naturen, teater, museer, hjemlig hygge. Bor i Nordsjælland.
Billet kr. 1417 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28A., 1620 København V.

Radio Steno Katolsk Lokalradio for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz. Mandagsmagasinet og Åbent Forum.
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
Onsdag den 21. juni: Om science fiktion-litteratur, 2. del; ved litteraturredaktionen.
Sommerferie fra d. 27. juni t.o.m. d. 7. august.

Telefon 31 20 93 37

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Loba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biliff. 30 86 26 09

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 15 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Økonomisk Råd....

Fortsat fra forsiden

bestå af mindst tre medlemmer, udnævnt af biskoppen, og de skal udnævnes for en periode af fem år.

Rådets opgaver væsentligt grundlag for valget

Det netop afholdte valg til pastoralråd hviler på en så detaljeret beskrivelse af rådets opgaver, at det udgør et væsentligt grundlag for valget, skriver pastoralrådets medlem Erik Schou i et brev til forretningsudvalget. Han spørger hvordan dette kan tilsidesættes i perioden mellem det afgåede pastoralråd og det nyvalgte med et forslag af denne karakter.

Han ønsker derfor på det nye pastoralråds første møde en redegørelse for og en stillingtagen til ideerne om at oprette et økonomisk

råd, der ikke er nedsat af pastoralfrådet.

Rådets vedtægter

Erik Schou henviser i sit brev til rådets vedtægter, hvor pastoralfrådet blandt andet skal sikre »opretholdelsen af en for hele bispedømmet frivillig, fælles kirkebidragsordning.« Derudover skal rådet hvert år udtale sig om forvaltningen i stiftet på grundlag af en årsberetning og et årsregnskab, stille forslag om budget for stiftet til biskoppens godkendelse samt udtale sig om projekter og langtidsplaner på grundlag af en af forretningsudvalget udarbejdet projektplan. Slutelig skal rådet fastsætte udskrivnings- og fordelingsprocenter for kirkebidrag.

kk

På pavens ønske er klausursøstre fra 6 nationer flyttet ind i en nyindrettet bygning, der tidligere har huset gendarmeriet og Vatikanets Radio. Foto: KNA.

Krav fra ordenssøstre

Rom (KNA) – De katolske ordenssøstre kræver flere muligheder for indflydelse i kirken, fremgår det af høringsvarene forud for synoden i oktober om det gudviede liv. Svarene er offentliggjort i meddelelsesbladet for Generalsuperiorernes Union.

Et første skridt ville være, at der kom kvalificerede ordenssøstre i den romerske kurie, især i Ordenskongregationen, hedder det i vurderingen af de 400 indkomne reaktioner på forbedringsrapporten til synoden.

Det understreges, at søstre ikke vil konkurrere med mændene, men de ønsker at opnå fuld anerkendelse netop som kvinder. Samtidig afvises en »usund og militant feminisme, der ikke fremmer de harmoniske relationer i ordenslivet og kirken«. Af de indsendte svar fremgår også, at mange kvindelige ordenssamfund har økonomiske vanskeligheder.

Ny generalvikar i Opus Dei

Rom (KNA) – Fernando Ocariz (49) er blevet valgt til ny generalvikar for Opus Dei. Han efterfølger Javier Echevarria, der er blevet udnævnt til prælatus for personalprælatur.

Ocariz har en doktorgrad i fysik fra universitetet i Barcelona og har senere studeret teologi på Lateranuniversitetet i Rom. Han blev præsteviet i 1971.

Kloster i Vatikanet

Rom (KNA) – Et længe næret ønske for Johannes Paul II er gået i opfyldelse. 13. maj, åbenbaringsdagen for Gudsmoderen i Fatima, åbnede et klausurkloster i Vatikanet, »Mater Ecclesiae« (Kirkens Moder). Paven overlevede netop den 13. maj 1981 et skudattentat på

Peterspladsen, og det forbinder han med Guds Moders beskyttelse, hedder det i »Osservatore Romano«.

Otte søstre

Otte søstre fra clarisserordenen fra seks lande skal bo i klosteret, der er indrettet i en nyrestaureret byg-

ning i Vatikanets haver. Bygningen har tidligere rummet Vatikanets gendarmeri og senere Vatikanets Radio. De syv søstre er flyttet ind; den ottende, som stammer fra Rwanda, venter på udrejsemulighed. Hvert femte år skal nye søstre flytte ind.

Moskvas patriark Alexej i Bosnien

Fælles fredsappell fra ortodokse og katolske kirkeledere

Sarajevo (KNA) – »Det er på høje tid at sige, at folket i dette område skal holde op med at slå hinanden ihjel, og at enhver handling, der ødelægger nabo-folkets liv, rettigheder, frihed og værdighed er en handling mod egne bedstefædre, fædre, sønner og børnebørn,« hedder det i en fælles erklæring fra ortodokse og katolske kirkeledere.

Overhovedet for den russisk-ortodokse kirke, Moskvas patriark Alexej II har været på besøg i Beograd og Sarajevo. I Sarajevos lufthavn mødtes han med den serbisk-ortodokse patriark Pavle og den kroatiske primas, kardinal Franjo Kuharic. I mødet deltog ligeledes den katolske ærkebiskop af Sarajevo, Vinko Puljic og den serbisk-ortodokse metropolit af

Sarajevo, Nikolaj. Efter en tre-timers lang samtale udsendte de en fælles appell om fred i Bosnien-Hercegovina.

Ægte troende ønsker fred

Videre hedder det i erklæringen: »Det er på tide, at vi forstår, at den nuværende konflikt er en synd mod enhver religion. Krigens årsager hænger på ingen måde sammen med religiøse principper. Det er umoralsk og en forbrydelse at anvende religion for at retfærdiggøre fjendskab og splittelser. Ægte troende kristne og ægte religiøse muslimer ønsker fred.

Vi tror, vi bliver bønært

Hvad kan vi, der tror på den ene Gud, gøre? Vi kan og skal bede og handle. Vi tror,

at vi bliver bønært,« hedder det til slut i appellen.

Over-imamen for de bosniske muslimer, Mustafa Ceric deltog ikke i mødet. Han begrundede over for Puljic afslaget med, at patriark Pavle ikke klart har

fordømt serbernes forbrydelser mod muslimerne i Bosnien-Hercegovina.

Delegationen fra Moskvas patriarkat var inviteret til Serbien af den serbisk-ortodokse kirke. Alexej besøgte også Montenegro.

Interreligiøst center i Sarajevo

Warszawa (KNA) – Jesuitterne planlægger at åbne et interreligiøst center i den bosniske hovedstad Sarajevo, siger lederen af de central- og østeuropæiske jesuitter, Boguslaw Steczek.

Han håber, at ordenen dermed kan bidrage til fred

og forsoning mellem katolikker, ortodokse og muslimer. Som optakt vil man gennemføre en økumenisk bønserække i løbet af sommeren. Han henviser til to institutioner i Nordirland, hvor jesuitterne allerede er i gang med forsoningsprojekter.

Den 25. maj gik ordensfolk på gaden i Frankfurt for at tigge penge til »Deutsche Bank«, som opfordres til gå foran med hensyn til at eftergive lande i den 3. verden deres gæld. Det bestående kreditsystem er en moderne form for gæld-slaveri. Foto: KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 29. juni

Pastoralrådets møde, side 2-3
 Præstevielse, side 5
 Elsk jeres fjender, side 7
 Orientering fra sognene, side 8-12
 Apostolisk skrivelse, side 13

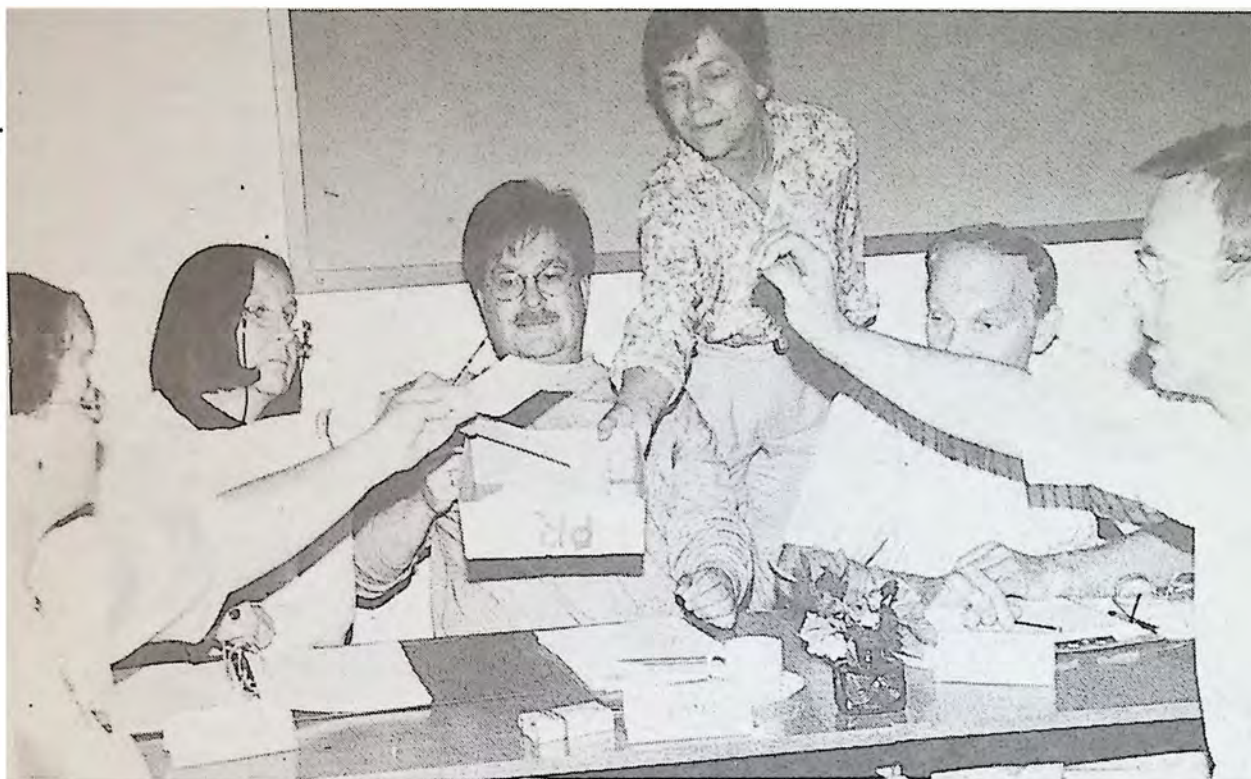
katolsk orientering

Christian Noval præstevies i domkirken

Diakon Christian Noval præstevies af biskop Hans L. Martensen mandag den 15. august. Vielsen finder sted i Skt. Ansgars Kirke kl. 18.00.

Christian Noval, der kommer fra Skt. Antoni sogn i Brønshøj, blev diakonviet af kardinal Ruini i Laterankirken i Rom tirsdag den 19. oktober sidste år. Han afsluttede sine teologistudier sidste sommer og er gået igang med en akademisk grad i bibelstudier på Det pavelige Bibelinstitut.

kk

Det nyvalgte pastoralråd mødtes i weekenden den 11. og 12. juni i Sostrup. Rådet blev præsenteret for et dekret om oprettelse af Økonomisk Råd. Senere stemte rådet for en ændring af fordelingsprocenten, så sognene nu får flere penge at disponere over. Foto: Kluge.

Bosnisk biskop i Danmark:

Ingen våben hr. general

»Krigen hører op den dag, Stormagterne beslutter, at nu er det nok.« Det siger biskop Franjo Komarica fra bispedømmet Banja Luka 200 km sydøst for Zagreb i Bosnien-Herzegovina i en samtale med »katolsk orientering«. Biskoppen var i Danmark for at se, hvordan vi her i landet tager os af flygtningene og yder dem sjælesorg.

- I mit bispedømme har vi helt fra begyndelsen besluttet at ville leve i fred med vore naboer. Vi vil ikke tolerere våben, siger biskoppen. Vi har gentagne gange betonet: Ingen våben, hverken mod serberne, muslimerne og heller ikke mod vort eget folk.

- Det var serbernes ønske, at vi skulle mobilisere. Vi har atter og atter råbt: Ingen våben hr. general, - vi vil ikke.

Interviewet bringes på side 13.

kk

Pastoralrådet har fortsat udtaleret om budgetter og regnskaber

Biskoppen udsteder dekret om oprettelse af Økonomisk Råd

»For at tilpasse bispedømmets hidtidige organisationsform på det forvaltningsmæssige område til den nugældende kirkeret opretter jeg hermed - efter at have hørt Det biskoppelige Råd og Pastoralrådets Forretningsudvalg - et Økonomisk Råd for bispedømmet København...«

Sådan hedder det i et »Dekret om oprettelse af Økonomisk Råd i bispedømmet København«, som biskop Hans L. Martensen underskrev på et forretningsudvalgs møde fredag den 10. juni, dagen før det nyvalgte pastoralråd holdt sit første møde. (Dekretet bringes i sin helhed på side 3).

Økonomisk Råd kommer således til at afløse pastoralrådets forretningsudvalg, der siden 1970 samtidig har været biskoppens økonomiske rådgivere.

Ikke i modstrid med pastoralrådets statut

»Det er min opfattelse, at dette på ingen måde er i modstrid med nogen som

helst tanker eller sætninger, som er indeholdt i pastoralrådets statut. Jeg mener ikke, der kræves nogen som helst ændringer eller tilpasninger, som ikke kan harmonere 100% og fuldstændigt med den statut, pastoralrådet har.«

Det sagde biskop Martensen på pastoralrådets møde lørdag den 11. juni på Sostrup til det nyvalgte pa-

storalt, efter at formanden havde aflagt beretning. Rådsmedlemmer havde forud spurgt, om ikke denne ændring var i modstrid med pastoralrådets vedtægt §3 stk 1, hvor der står, at pastoralrådets »er ansvarlig over for og sammen med Biskoppen for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hoved-

sagelig angår hele bispedømmet«.

Biskoppen sagde videre, at han forstår det Økonomiske Råd, som et administrativt Råd, som et administrativt Råd, som et administrativt Råd.

Fortsættes på bagsiden

Flere penge til sognene

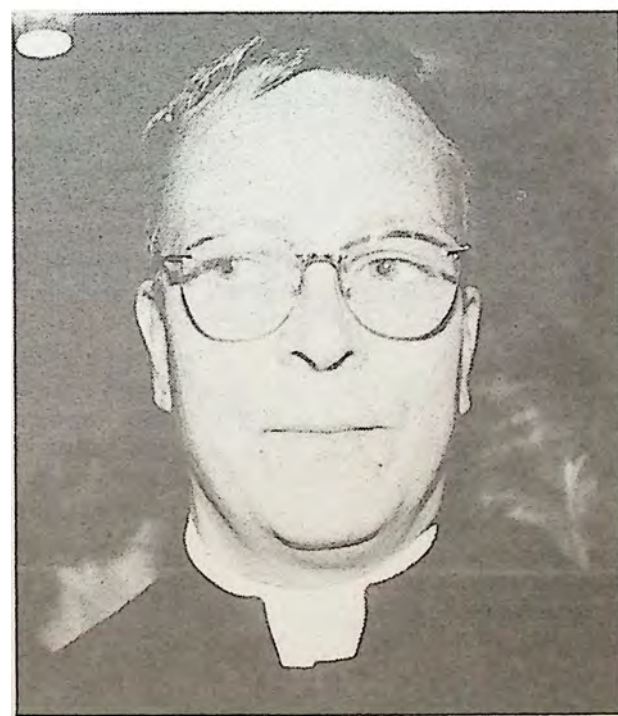
Sognene får ca. 600.000 kr. mere fra bispedømmets kirkebidragsordning

Det nyvalgte pastoralråd vedtog med 29 stemmer for, 3 imod og 5 blanke at ændre fordelingsprocenten 60/40 til 75/25.

Kirkebidraget har hidtil været fordelt sådan, at 60% af det indbetalte beløb gik direkte tilbage til sognene,

medens de sidste 40% gik dels til svagere stillede sogne, administration af ordningen og dels til dækning af bispedømmets tilskud til bl.a. »katolsk orientering«, Danmarks Unge Katoliker o.a.

Fortsættes på bagsiden

Michael Hornbech-Madsen blev præsteviet lørdag den 18. juni i domkirken af biskop Hans L. Martensen. Omkring 300 mennesker deltog i den næsten to timer lange højtidelighed. Foto: Kluge.

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris 230 kr. årligt. Adresseændring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Flere medlemmer af pastoralrådet er på forhånd afskåret fra at opstille som kandidat til forretningsudvalget, fordi møderne altid holdes i København og som regel på hverdage. Fotos: Kluge.

Forslag om frikøb for medlemmer af forretningsudvalget faldt

På årsbasis vil et frikøb koste mellem 50.000 og 60.000 kr.

Der manglede én stemme i, at et forslag fra Erik Schou, Hjørring, om frikøb for medlemmer af pastoralrådets forretningsudvalg blev vedtaget. I begrundelsen henviser han til den store arbejdsbyrde, der er forbundet med arbejdet i forretningsudvalget. Folk, der deltager i pastoralrådsudvalgene, kan selv bestemme hvor, hvornår og hvordan arbejdet skal tilrettelægges – i modsætning til arbejdet i forretningsudvalget.

»Hvis vi ikke gør noget, bliver det folk, der bor i

nærheden af Bredgade, pensionister, og ledere, der selv kan tilrettelægge deres arbejde, der kan blive medlem,« sagde Erik Schou på mødet. Hvis man har andre arbejdsbetingelser og/eller bor langt væk, er man i praksis afskåret for at være medlem af forretningsudvalget. Det er uheldigt, hvis disse forhold skal styre overvejelserne om villighed hos egnede kandidater fra provinsen, mente han.

Feks. har offentligt ansatte ret til frikøb, som aftales mellem arbejdsgiveren

og den, der frikøber. Politiske og kirkelige organisationer har denne ret til at frikøbe folk til arbejde i organisationerne. Der er altså ikke tale om, at nogen tjener penge ved et frikøb, men kun, at folk kan få tid til at udføre et sådant arbejde, forklarede Erik Schou. Et frikøb for én dag om ugen vil typisk koste mellem 50 og 60.000 kr. om året, oplyste Kurt Hansen.

Ikke økonomisk realistisk

Jacob Thomsen var skeptisk med hensyn til den økonomiske realisme i forslaget. Han var enig med forslagsstilleren i, at det var uretfærdigt, at provinsboerne ikke kunne deltage i forretningsudvalget.

Generalvikar Paul Marx var ligesom pastor Czeslaw Kozon imod forslaget. Udover at det bliver dyrt, var de bange for, at det ville brede sig til andre dele af det nu frivillige arbejde i kirken.

Käthe Lund delte ikke bekymringen for, at en indstilling om frikøb for medlemmer af forretningsudvalget skulle danne præcedens for andet kirkeligt arbejde. Hun fandt det vigtigt, at man frit kunne foreslå de kandidater, som man fandt bedst egnede.

Pastor Dietrich Timmermann mente ikke, at frikøb var løsningen for at inddrage provinsboerne. Derimod

skulle man decentralisere arbejdet. I de senere år er alt for meget blevet centraliseret i København.

Alt skal være gratis

Et ændringsforslag fra Jan Lange lød på, at der kom til at stå »kan frikøbes«, fordi langt de fleste forretningsudvalgsmedlemmer erfaringsvis ikke ville få brug for et frikøb. Han undrede sig over, at så snart man snakkede penge og kirkelige forhold startede en mekanisme: at alt skal være gratis. Han syntes, man skulle stille spørgsmålet, om forretningsudvalget kun skal bestå af folk, der har råd til det. Han mente desuden, at forslaget var billigt, hvis man så generelt på bispeddømmets økonomiske situation.

Han foreslog ligeledes, at man skulle gøre frikøbsmuligheden til en forsøgsordning i to år. Derefter ville man kunne vurdere hvor mange, der rent faktisk havde gjort brug af den, og hvad den havde kostet bispeddømmet.

Man stemte derefter om ændringsforslaget. 20 stemte for, 18 stemte imod og 2 afholdt sig fra at stemme. Derved faldt forslaget, da det ikke opnåede over 50% af de afgivne stemmer. Der blev derefter stemt om Eriks Schous oprindelige forslag, der faldt med en større margin.

Dårlige kartoteker i menighederne

»Valget er godt overstået. Ganske vist har der været enkelte små fejltrin hist og her, men det må man forvente, når noget så indviklet som et valg skal foregå,« sagde bispeddømmets valgstyrelses formand, Erik Zieler.

Han takkede de lokale valgstyrelser for det store arbejde, de har udført for at få valgene til at forløbe godt.

Man har i forbindelse med valget gjort nogle erfaringer, som giver anledning til forslag til det nye pastoralråd, hedder det i valgstyrelsens beretning. I lighed med erfaringerne ved valget i 1990 oplevede man, at menighedernes kartoteker mange steder var i en endog særdeles dårlig forfatning. Derfor beder man forretningsudvalget overveje, hvilke skridt der bør tages for at skabe orden i dem.

Ved valget i pastoralenhed 3 (Århus og Grenå menigheder) var der ingen kandidater fra Grenå, men tre fra Århus. I den gældende vedtægt hedder det, at højst to lægfolk, som vælges i en pastoralenhed, må tilhøre samme menighed. Valgstyrelsen besluttede at betragte de tre som valgt, da der ikke var en kandidat fra Grenå. Derfor foreslår de pastoralrådet at ændre vedtægten, således at reglen om maksimalt to lægfolk fra samme menighed kun

gælder, hvis der er opstillet kandidater i flere menigheder i pastoralenheten.

Endelig foreslår valgstyrelsen at lade fristen for tilmelding af kandidater til pastoralråd og menighedsråd falde sammen, da det visse steder har givet anledning til forvirring, at fristerne var forskellige.

Større indsats ved næste valg

Pastoralrådet nedsatte i 1993 en initiativgruppe, som skulle forsøge at virke igangsættende på aktiviteter omkring valgene. Kurt Hansen berettede fra denne gruppe, at man på grund af manglende tid og kræfter havde koncentreret sig om »katolsk orientering« og sammen med DUK forsøgt at interessere unge mennesker i pastoralrådsarbejdet. Han mente dog, at indsatsen bør øges næste gang, da der er stort behov for det.

sw

Erik Zieler aflagde beretning om valgene.

Jan Lange genvalgt som formand

På pastoralrådsmødet blev Jan Lange genvalgt med akklamation som formand for pastoralrådet.

Til næstformandsposten var der to kandidater. Kurt Hansen blev genvalgt som næstformand med 25 stemmer. Modkandidaten, Virginia Frost-Jensen fik 12 stemmer. Et medlem stemte blankt.

Pastoralrådet besluttede, at forretningsudvalget i den kommende to-årsperiode skal bestå af yderligere fem medlemmer. Vedtægterne kræver, at forretningsudvalget skal bestå af mindst én præst og én søster. Sr. Laurentia Klaumann var

den eneste søster, der stillede op, og hun blev dermed medlem af forretningsudvalget uden valg.

De øvrige fire medlemmer blev:

Tove Pedersen, Jacob Thomsen, Kjeld Holbek og p. Hans Christoffersen.

Suppleanter blev i nævnte rækkefølge:

Oluf Bohn, Virginia Frost-Jensen, Andreas Smidt, Merete Noval, pastor Finn Arvé, Jørgen Buntzen, Marianne Borch og Edmund Antkowiak.

sw

Nyt udvalg for kirkebidrag

Pastoralrådet valgte nye medlemmer til kirkebidragsudvalget. De valgte er: Marianne Borch, Tove Pedersen (forretningsudvalget), Erik Schou, H. O. Poul Pedersen, Jørgen Buntzen, p. Jesper Fich og Erik Christiansen. I sup-

pleant blev Erik Aagaard. »katolsk orientering« har Knud Kluge som tilknyttet til udvalget.

Udvalget vil i den nærmeste fremtid igangsætte en kampagne for flere medlemmer til ordningen.

kk

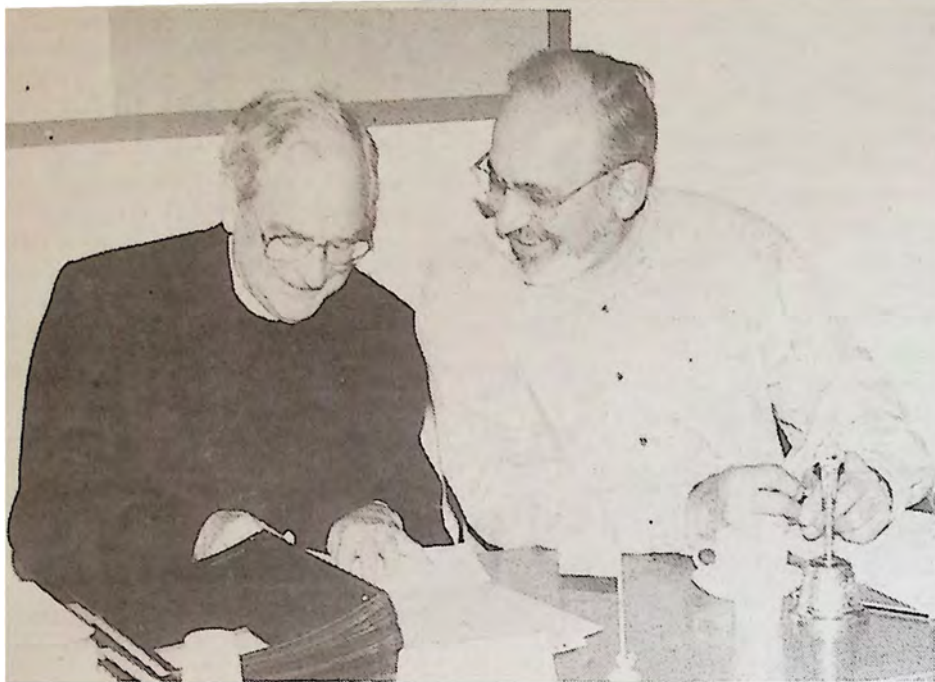

Jørgen Buntzen ny i kirkebidragsudvalget.

Erik Christiansen ny i kirkebidragsudvalget.

Biskop Hans L. Martensen undertegnede i Sostrup dagen før pastoralrådets møde det nye dekret om oprettelse af Økonomisk Råd. Her ses biskoppen sammen med dirigent H. O. Poul Pedersen. Fotos Kluge.

Dekret om oprettelse af Økonomisk Råd i Bispedømmet København

På synoden på Nyborg Strand i 1969 blev det besluttet, at der skulle oprettes et Pastoralråd i bispedømmet København. Denne beslutning blev tiltrådt af mig, og den 22. juli 1970 underskrev jeg »Vedtægt for Pastoralrådet for Bispedømmet København«.

Iflg. vedtægtens § 3, stk. 1 er Pastoralrådet »ansvarlig over for og sammen med Biskoppen for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår hele bispedømmet«.

Siden oprettelsen har Pastoralrådets Forretningsudvalg også fungeret som et økonomisk råd for Biskoppen. Første søndag i advent 1983 trådte den nye kirkeret i kraft. I henhold til denne skal der i hvert bispedømme oprettes et Økonomisk Råd, bestående af mindst 3 af Biskoppen udnævnte økonomisk og juridisk sagskyndige personer (jfr. can. 492, § 1), der sidder i en periode på 5 år (§ 2).

Med henblik på videre behandling i Pastoralrådets Forretningsudvalg og evt. i Det biskoppelige Råd er det Det økonomiske Råds opgave i henhold til kirkeretten (can. 493) at opstille budgettet for bispedømmets drift for det efterfølgende år samt at godkende regnskabet for det foregående år. Ligeledes skal Det økonomiske Råd og Det biskoppelige Råd høres,

når der skal træffes beslutninger om bispedømmets formue (jfr. C.I.C. Bog V).

Endelig skal Det økonomiske Råd og Det biskoppelige Råd høres ved ansættelse af bispedømmets økonom (jfr. can. 494, § 1).

For at tilpasse bispedømmets hidtidige organisationsform på det forvaltningsmæssige område til den nugældende kirkeret opretter jeg hermed – efter at have hørt Det biskoppelige Råd og Pastoralrådets Forretningsudvalg – et Økonomisk Råd for bispedømmet København i hen-

hold til ovennævnte kirkeretlige bestemmelser.

Da det er mig magtpåliggende, at sammenhængen mellem de pastorale og de administrative/økonomiske opgaver opretholdes, vil jeg på et senere tidspunkt udstede retningslinier for samarbejdet mellem Pastoralrådets Forretningsudvalg og Det økonomiske Råd.

Givet ved Sankt Ansgars Kirke den 10. juni 1994.

Hans L. Martensen, biskop

Flertal i forretningsudvalget for Økonomisk Råd

Formanden Jan Lange og næstformanden Kurt Hansen imod

»Jeg tilhører det skurkagtige flertal af forretningsudvalget, som ikke har haft noget imod oprettelsen af et Økonomisk Råd«, sagde Jacob Thomsen under en forespørgselsdebat om oprettelsen af et særskilt økonomisk råd, som Erik Schou havde rejst.

Jacob Thomsen fandt sagsbehandlingen i forretningsudvalget for utilfredsstillende. Vi mangler den ene gang efter den anden en administrativ, økonomisk forbehandling, der rider prognoser op, der opstiller alternativer, der fortæller os hvilke økonomiske rammer, vi kan operere indenfor. Jeg har støttet forslaget

om at frigøre os i forretningsudvalget til det egentlige arbejde: at vurdere sagerne ud fra pastorale præmisser og på grundlag af en økonomisk baggrund, der er gjort klar af Økonomisk Råd.

Tove Pedersen tilsluttede sig Jacob Thomsens synspunkter. Hun følte, trods sin uddannelse som revisor, at når de store økonomiske sager kom op, kunne der godt mangle et økonomisk overblik.

Erik Zieler mente, at forretningsudvalget får et bedre grundlag at arbejde på, og han kunne ikke se at udvalget skulle afgive kompetence.

Videregivelse af troen bør være rådets tema

»Videregivelse af troen« bør være tema for dette råds arbejde i de kommende fire år. Det fremgik af et gruppearbejde blandt pastoralrådets medlemmer.

Rådets medlemmer blev opdelt i fire grupper, hvorefter de fik knap tre kvarter til at pejle sig ind på hinanden og rådets videre arbejde. Grupperne koncentrerede sig især om tre emner: Bevidstgørelse af menigheden, præstens rolle og menighedens selvforståelse.

Der er bred enighed om, at præster og lægfolk skal samarbejde, sagde Oluf Bohn, som referent fra sin gruppe. Nogle mener, at lægfolk mere ydmygt skal påtage sig den rolle, præsten anviser, mens andre gav udtryk for, at præsten i højere grad burde være igangsat og at lægfolket skulle have mulighed for at ytre sig direkte.

Præsten skal tage sig af sjælesorg og sakramentsforvaltningen, men også gerne være øverste ansvarlige for, at vi forbliver på kirken grund, når lægfolk overtager en del funktioner, fremgik af en anden gruppes drøftelser. Præsten bør støtte lægfolkets initiativer. Vi bør også i højere grad rette opmærksomheden mod præstens menneskelige og religiøse udvikling.

En anden gruppe fandt det nødvendigt, at menigheden skulle bevidstgøres. En måde at bevidstgøre folk på, sagde Käthe Lund,

er at vise, at der er brug for dem. Når folk får et ansvar, så tyder alt på, at der sker noget, sagde hun.

Lone Stubkjær fandt videregivelse af troen til de unge vigtig. Foruden katekese, det intellektuelle, skulle man også oplære lægfolk i bøn, så vi har spiritualiteten lige såvel som den intellektuelle katekese for øje.

Marianne Powell, Pastoral-Centret henledte opmærksomheden på centrets hæfte »Menighed un-

der opbygning«, som var et aspekt i emnet »Videregivelse af troen«.

Det er lægfolkets opgave at gøre kirken nærværende og virksom, sagde Kurt Hansen. I det foregående pastoralråd anviste udvalg om småbørn, medier, katekese, fremmedsprogede og etik, hvad der fremover bør gøres i bispedømmet. Dette råd burde sætte sig ind i, hvad der blev nået, og vi bør se på, hvad der kan realiseres.

kk

Der blev taget værdig afsked med generalvikar Paul Marx O.M.I., som 1. august afløses af pastor Czeslaw Kozon. Paul Marx har i de seks år også fungeret som bispedømmets økonom. Paul Marx modtog som afskedsgave en bærbar computer og et CD-anlæg, som her overrækkes af rådets formand, Jan Lange.

at folket er med i beslutningerne, sagde næstformanden, Kurt Hansen, der henviste til, at biskoppen selv oprettede pastoralrådet for 25 år siden. Når biskoppen ved oprettelsen af Økonomisk Råd har udtrykt stor tillid til p. Gerhard Sanders S.J., så ligger der heri en lille mistillid til os, som hidtil har været rådgivere, men jeg håber ikke dette er tilfældet, fortsatte han.

Det, der er brug for, er, som det blev påpeget, at der skal en sagsbehandling til, før sagerne forelægges forretningsudvalget, fortsatte Kurt Hansen. Spørgsmålet er derfor, om det ikke kunne sikres ved den forestæn-

de ansættelse af en økonom.

Næstformanden stod usikker over for, om forretningsudvalget fremover vil blive hørt i byggesager, om kirkebidragsordning, ansættelser m.v.

Pater Gerhard Sanders påpegede, at Økonomisk Råd skal være et administrativt organ, og at det ikke er meningen at tage beslutningskompetencen fra pastoralrådet og forretningsudvalget. Sidstnævnte udvalg har ikke været i stand til p.g.a. det store arbejdspresset at tage sig af alle de andre spørgsmål fra pastoralrådets udvalg.

kk

Nye ben at stå på

For 25 år siden *forudsagde* »katolsk forum«, at synodens plenarmøde på Nyborg Strand 18.-22. august 1969 skulle blive den største begivenhed i vort bispedømme siden 1849. Umiddelbart efter erklærede bladet stolt på forsiden af sit nummer 17, at det blev den. Forud havde 200 folkevalgte fra bispeddømmets 6 regioner arbejdet intenst i to år med emner, synodens medlemmer selv havde valgt at drøfte, fordi de anså dem for vigtigst eller mest realistisk at omsætte i praksis. Vi bringer i dette nummer en oversigt over dem.

Lige efter Det andet Vatikanconcil havde Tübingen-teologen *Ratzinger* udtalt, at uden synoder ville koncilet dø hen: Kun hvis dets mange initiativer og ideer blev bearbejdet på lokale synoder og optaget i de lokale menigheder, ville koncilet i det hele taget bære frugt. Kort efter sin tiltrædelse som biskop i 1965 indbød *Hans L. Martensen* til en sådan synode. Valgte menighedsråd og et pastoralsråd for hele bispeddømmet var blandt synodens frugter.

Pastoralsrådet var længst om at finde sine ben. Medansvar for det pastorale, det vil sige for sjælesorgen, for kirkelivet, for kirkens trivsel indeholdt automatisk et medansvar for dette livs økonomiske og administrative konsekvenser. Vor biskop gav sit pastoralsråd disse beføjelser. De tre daværende økonomi-direktører så deres opgave blive overtaget af pastoralsrådet og dets forretningsudvalg.

Det siger noget om biskoppens beundringsværdige holden fast ved det medansvar for økonomien, han siden 1970 overlod pastoralsrådet, at han indtil nu har valgt at overhøre den nye kirkeret fra 1983, der pålægger biskopper at *udnævne* et ikke-valgt økonomisk råd på mindst tre medlemmer. Men derfor forstår man også spørgsmålene i det nylig valgte pastoralsråd, siden biskoppen vedgår sit dilemma ved nu at rette sig efter den 11 år gamle lov. Intet forhindrer dog biskoppen i at udpege yderligere nogle medlemmer af det folkevalgte forretningsudvalg, ja af pastoralsrådet i det hele taget.

Vanskelighederne i de senere år skyldes jo sjældent manglende tid eller kompetence, men snarere uklare udspil fra administrationen om nødvendige dispositioner og en dækkende præsentation af dem for pastoralsrådet, så dets forretningsudvalg kunne give kvalificerede svar. Det nye pastoralsråd ønskes held og lykke med opgaven at finde sine ben at stå på.

w.w.

Skandale?

Efter at have hørt teologen og filologen *Torleif Elgvins* foredrag om dødehavsrullerne i Dansk Bibel-institut den 31. maj er det ikke svært at forstå, at »Bedrageriet med dødehavsrullerne« er et flop. Der er ingen overensstemmelse mellem mange af bogens postuler og de resultater, forskerne er kommet frem til. Bogen skulle i stedet have heddet »Skandalen om dødehavsrullerne«, for skandale kan man tale om!

Monopol og hemmelighedskræmmeri var betegende for den internationale gruppe: (8 forskere – heraf 4 katolikker). *N.P. Lemche*, professor i Gammel Testamente ved Københavns Universitet udtaler i en kronik, at »disse forskere selv er skyld i, at deres videnskabelige hæderlighed er blevet anfægtet«. Det er forkert at inddrage den katolske kirke som medansvarlig, eftersom gruppen arbejdede selvstændigt.

Torleif Elgvin er nordmand, og han blev i 1986 rektor for Caspari Center for Biblical and Jewish Studies i Jerusalem. Han har især beskæftiget sig med dødehavsrullerne. 1991 blev han som eneste skandinav medlem af den forskergruppe, der står for udgivelsen – den officielle – af dødehavsrullerne. Elgvin påviser, at både Johannes Døbereren og Jesus må have kendt Qumran-menigheden og dens lære.

Jesus er i opposition til den strenge lovforståelse i Qumran: Må vi hjælpe nogen på sabbaten? Skal vi elske vore fjender? Vi ved, hvad Jesus mente herom. Qumran-menigheden havde en diametral modsat opfattelse.

Elgvin påviser yderligere, at palæografien har stået sin prøve med 13 ud af 14 skrifter! (Anfægtes hos *Baigent og Leigh*).

Den palæografiske metode godtgør, at samtlige personer nævnt ved navn i dødehavsrullerne – altså også den onde præst, retfærdighedens lærer og løgneren virkede i Israel mellem 100 og 60 f. Kr! En sammenkædning med disse personer og Jesus, Johannes Døbereren og Jacob (som *Baigent og Leigh* forsøger) er således en umulighed!

Elgvin gør en indrømmelse over for *Robert Eisenman*, (professor i mellemøstlige religioner): Eisenman var den, der mere end nogen anden ved sin ihærdighed satte stop for smøleriet og fik den internationale gruppes monopol brudt. Kompetente forskere fra hele verden krævede, at den internationale gruppes monopol blev brudt.

I november 1990 gennemtvang de israelske myndigheder en omstrukturering af gruppen. Samtidig kaldte *John Strugnell*, (katolsk chefredaktør fra udgivergruppen) i en israelsk avis jødedommen for en »forfærdelig religion, der burde være forsvundet«. Han blev omgående fyret af de israelske myndigheder. Ny chefredaktør blev den israelske forsker, *Emanuel Tov*.

Udgivergruppen blev udvidet fra 20 til 53 personer fra 9 forskellige lande, Torleif Elgvin som eneste skandinaver. Emanuel Tov regner med, at samtlige 22 bind er udgivet senest 1997. Hidtil er kun 8 bind udgivet i en periode på 35 – 40 år!

PS. »Bedrageriet med dødehavsrullerne« er

yderst spændende læsning, professionelt skrevet og derfor et glimrende debatoplæg. Men det meste er gisninger, formodninger og uden egentlig hold i virkelighedens verden.

Baigent og Leigh »scorede kassen« på grund af bogens titel. Dygtigt!

Josef Petersen

Skyldig i en fejltagelse

Kære Niels Erik Søndergaard.

I »katolsk orientering« nr. 11 drager De til felts mod Bibelinstitutets skrift om tolkning af Bibelen. Det forekommer mig, at De gør Dem skyld i en fejltagelse. I oldkirken havde man et kætteri, der kaldtes »dokeisme«. »Dokea« er græsk og betyder, at noget synes at være et eller andet, men at det altså er noget andet. Disse doketer mente, at Kristus, der er Gud, kun havde påtaget sig et skinlegeme; at han altså ikke var rigtigt menneske. På koncilet i Kalcedon i 452 definerede man så, at Kristus er fuldt ud Gud og fuldt ud menneske, de to naturer er hverken sammenblandet eller adskilte.

På lignende måde forhold

der det sig med Bibelen; den er en helt igennem menneskelig bog (og kan derfor behandles med historisk-kritiske metoder) og en helt igennem guddommelig bog; derfor er dens budskab guddommeligt. Hvis man i middelalderen ikke anså det helt fra denne synsvinkel, skyldes det, at man ikke havde det tilstrækkelige apparatur inden for historievidenskaben.

Må jeg for en ordens skyld lige gøre opmærksom på, at allerede Pius XII i »Divino afflante spiritu« 1942 gik ind for disse principper. Desuden har både Kardinal Ratzinger og Pave Johannes Paul II skrevet forord og godkendt dokumentet.

Med de venligste hilsener
Bjørn Højbo

Lette svar på vanskelige spørgsmål huer os ikke

Kære *Jørgen Nybo Rasmussen*. I Deres læserbrev af 25. maj 1994 i »katolsk orientering« beklager De Dem over, at der intet svar er kommet fra teologerne på et spørgsmål, som *Hans Christensen* havde stillet i sin artikel i nr. 4 af 23. februar om menneskelivets begyndelse.

Dette spørgsmål var rettet direkte til teologerne –

og hvorfor kom der så intet svar? Det er nemt at forklare: Vi råder her i landet ikke over den tilstrækkelige ekspertise i disse spørgsmål på teologisk hold. Langt de fleste af mine embedsbrødre er almindelig uddannede – teologisk set – til at varetage den almindelige sjælesorg og er stærkt bebyrdet med disse opgaver, som de hengiver sig til med hud og hår. Dem skal der intet bebrejdes.

De få, der dyrker specielle teologiske marker, beskæftiger sig med helt andre ting, for eksempel eksegesi. Vi har virkelig ingen, der er kyndig i de ting, De

beder om svar på. Det skulle da være *Lars Reuter, S.J.*, men han er udenlands i øjeblikket.

Derfor har vi valgt tavshed over for hele dette spørgsmål i stedet for at komme med et svar, der blot ville bestå i nogle citater fra pavelige og romerske dokumenter, men ikke ville være et videnskabeligt funderet svar med egentlig kendskab til sagerne.

Det her med at give lette svar på vanskelige spørgsmål huer ikke os, der har beskæftiget os med teologi i snart mange år. Med de venligste hilsener.

Bjørn Højbo

Sælg nogle kirker i København

Jeg læser altid med stor interesse lederen i »k.o.«. Jeg synes, den er god til at stille spørgsmålstejn ved mange ting, som nu i blad nr. 10, hvor man pludselig ser en interessant sætning, nemlig »bliver det planlagte Tåstrup Kirkecenter ikke for stort?«.

Jeg tror, vi er mange – ikke mindst i provinsen –, der er blevet noget rystet ved at læse om dette byggeri til 20

mill. kroner.

Det sætter mange tanker i gang. Hvor kommer de mange penge fra? Har vi tiggert hos tyskerne igen? Var det virkelig nødvendigt med så dyrt et byggeri? I Vordingborg bygger man en fornuftig kirke og skaffer selv de fleste af pengene, men det er jo selvfølgelig også uden for Hovedstadsområdet.

Med dette prestigebygge-

ri kan vi godt trænge til at følge debatten i Folkekirken, om vi ikke har for mange kirker i Københavnsområdet. Alle ved jo, at mange af kirkerne næsten aldrig er fyldte; men igen, kan man ikke byde københavnere lidt større afstande? I provinsen må man tit tilbagelægge 40-50 km. eller mere for at komme i kirke.

Så mit forslag er: Sælg

nogle af kirkerne i København. Det vil hjælpe på økonomien, for efter Tåstrup bliver det meget sværere at motivere folk til at slutte op om kirkebidragsordningen, og vi kan herefter vel heller ikke blive ved med at gå tiggergang til Tyskland.

Bengt Jensen

Redaktionen ønsker alle læsere en lang og varm sommer.

Den 43-årige Michael Hornbech-Madsen har haft sin skolegang på Skt. Knud Skole i Stenosgade. Han konverterede i 1985. Fotos: Kluge.

Efter messen gav den nyviede præst sin velsignelse til en stor del af de fremmødte. T.v. ses Christian Noval, der præstevies 15. august.

Michael Hornbech-Madsen præsteviet i domkirken

300 mennesker deltog i højtideligheden

Der kommer stadig flere præster til i bispedømmet. Lørdag den 18. juni blev *Michael Hornbech-Madsen* præsteviet af biskop *Hans L. Martensen* for en fyldt domkirke. Godt 300 mennesker deltog i den næsten to timer lange højtidelighed. Godt 40 præster celebrerede.

Biskoppen prædikede om kald og tjeneste. Præsten er kaldet til at pege hen på Kristus og selv træde i baggrunden. Han er ikke kaldet til at herske, men til at tjene, sagde biskoppen.

Michael Hornbech-Madsen er født 15. november

1950 på Frederiksberg, og han konverterede i 1985 i Jesu Hjerter Kirke i København. At det blev netop denne kirke, skyldes ikke mindst, at han har gået på Skt. Knud Skole i Stenosgade i 10 år.

Hornbech-Madsen begyndte sit studium på Beda College i Rom i september 1990. Dette studiested er et pontifikalt præsteseminarium for sene kald, direkte under paven, men ansvaret for seminariets drift ligger hos bispekonferencen for England og Wales.

Diakonvielsen foregik i Skt. Paul Uden for Murene

i Rom den 19. juni 1993, og han virkede som diakon i S. Maria in Via Lata i Roms centrum, mens han læste det sidste år.

Den 1. august tiltræder Michael Hornbech-Madsen som 2. præst ved Sakramentskirken i København.

Den næste præst, der bliver viet i bispedømmet er den 29-årige Christian Noval, der blev diakonviet 19. oktober i Rom. Vielsen finder sted i domkirken mandag den 15. august kl. 18, dagen for Marias optagelse i Himlen.

kk

Biskop Hans L. Martensen har i de senere år viet adskillige præster til tjeneste i bispedømmet.

25 år er gået siden synoden på Nyborg Strand

I august i år er det 25 år siden, der blev afholdt en synode i Danmark. Mødet fandt sted på Nyborg Strand med 200 folkevalgte fra hele bispedømmet, der dengang var opdelt i 6 regioner. De vigtigste emner blev fordelt mellem 8 kommissioner, som begrænsede dem, inden de blev taget op til debat.

Målsætningen

Målsætningen er delt op i tre afsnit:

- »Den danske kirkes mission«, hvor det centrale er, at en forkyndelse af evangeliet må dokumenteres af den frugt, det bærer i vort liv.

- Det økumeniske samarbejde må ske efter store linier i den kristne målsætning og insistere på personlig kvalitet for at kunne svare til den aktuelle situation i vort samfund.

- »Kirkens eukaristiske fælleskab« er det fælleskab, som Kristus ved at indstifte kirken, har valgt som sin

udtryksform. Det er fællesskabet og dets kvalitet, verden søger efter i dag, heder det.

Biskoppen anerkendte synodens resultat, og han ville efter evne rette sig efter de ønsker, den udtalte. Resultatet bringes nedenfor i kraftigt redigeret form. »katolsk orientering« vil bringe teksterne i uredigeret form efter sommeren.

Resultatet

Synoden anbefalede biskoppen at omstrukturere bispedømmet. Det skulle bl.a. ske ved oprettelse af menighedsråd og pastoralråd, hvor medlemmerne vælges ved direkte valg.

Synoden foreslog om diakonien, at pastoralrådet nedsætter et udvalg for den kristne tjeneste, som skulle bestå af aktive fagfolk. Hvert menighedsråd skulle oprette en sognegruppe til fremme af menighedens kristne tjeneste.

Afsnittet om apostolatet

er opdelt i to afsnit: Økumeni og ungdomsarbejde.

På det økumeniske område skal den siddende økumeniske kommission udvides med dansk-fødte konvertitter, og arbejdet skal systematiseres.

Synoden anbefalede en organiseret apostolisk indsats blandt unge.

Teksten om ægteskabet er opdelt i tre afsnit: Blandede ægteskaber, de fraskiltes problem og samlivets problemer, herunder familieplanlægning.

Synoden vedtog, at bestemmelsen om, at en katolik ikke uden særlig tilladelse må indgå ægteskab med en gyldig døbt ikke-katolik, bør bortfalde. Det var ønskeligt, at man kunne se bort fra forhåndserklæringer om børnenes religiøse opdragelse.

»De fraskiltes problem« er et kort afsnit, hvori der åbnes mulighed for i enkelte tilfælde at modtage fraskilte og gengifte til sakra-

menterne.

Synoden foretog en afstemning om cølibatet, hvoraf det bl.a. fremgår, at der åbnes mulighed for, at præstevie uden cølibatsforpligtelse og at gifte mænd kan præstevies.

Afsnittet om pressen består af to punkter, dels katolske publikationer og dels Nordiske katolske pressefolks resolution. Katolsk Forums opgave skulle være at bringe informationer og kommentarer ved siden af det religiøse stof. Det bør oplyse om livet i menighederne og i bispedømmet. De katolske pressefolk skal ansvarsbevidst varetage den pædagogiske formidling af det andet Vatikankoncil reformprogram, siges det bl.a. i resolutionen.

Biskoppen opfordres til i afsnittet om liturgien at søge tilladelse til, at lægfolk må modtage kommunion i hånden og under begge skikkelser.

kk

Irenæus Capellen OFM.Conv. forrest med påskelyset og biskop Martensen med Biblen set i pastor Willem Wuyts streg.

Fasteaktionen indsamlede knap 1,9 mio. kr.

Danmark står for knap 1 mio. kr. af Den nordiske Fasteaktionen

	Brutto	Udgifter	Netto
Danmark	954.794	103.081	851.713
Finland	54.229	5.750	48.479
Island	18.000	0	18.000
Norge	293.055	73.063	219.992
Sverige	557.600	32.800	524.800
	1.877.678	214.694	1.662.984

Den nordiske fasteaktion har slået rekord med knap 1,9 mio. kr., som fordeles til fattige mennesker i Den tredje Verden. Danmark har indsamlet 955.000 kr., også det hidtil største indsamlede beløb herhjemme.

Udgifterne for Danmarks vedkommende er reduceret med 50%, nemlig fra 145.000 kr. sidste år til 103.000 kr. i år. I Danmark udsendes girokort til samtlige katolske husstande, en udgift der andrager omkring 60.000 kr.

Af skemaet ovenfor ses, hvor meget hvert enkelt land har indsamlet, og hvordan udgifterne beløber sig.

Menighederne og skolerne

I Danmark har 1.823 indbetalt via giro, hvortil kommer flere som har sendt en check og de mange, der har sendt et beløb ind via deres

sognekirke. 22 sogne har haft en indsamling og har indsendt i alt 45.179 kr., oplyser Caritas Danmark.

7 skoler har været med, idet de har fokuseret på »Gi' en ged til Indien«. Således indsamlede Skt. Albani i Odense 2.668,50 kr., Skt. Michael i Kolding 1.562,50 kr. Skt. Joseph i Nykøbing F. 2.331,75 kr. Skt. Knud i Århus 872,25 kr., Skt. Nikolaj i Esbjerg 1.500 kr., Knud Lavard i Lyngby 465 kr. og Skt. Paul i Taastrup 3.700,50 kr. Nogle af de katolske skoler har kun indsamlet blandt de katolske børn.

Fattige i Indien, Kina, Nepal, Indonesien, Zambia, Philipperne og Ghana får glæde af de indsamlede penge fra Danmark. De øvrige nordiske lande støtter andre projekter i Den tredje Verden.

kk

Knap 1,7 mio. kr. kommer nu mange fattige familier til gode i Den tredje Verden.

Bønsnat i Vor Frue kirke i Herlev

Fredag den 19. august kl. 19 fejrer vi messe i Vor Frue kirke i Herlev. Derefter indbydes til at våge i kirken en kortere eller længere stund med det formål at bede for fred i verden.

Hver time natten igennem vil der være fællesbøn og vi slutter med messe kl. 7 lørdag morgen.

Det er nu fjerde gang, vi holder våge- og bønsnat i Vor Frue kirke og vi indbyder alle til at komme og være med.

Kirken har en ældgammel tradition for at våge og bede. Hvis du ikke har prøvet at være med til sådan et arrangement før, så vil du sikkert få en oplevelse af

fred og stilhed foran det udstillede sakramente i fællesskab med dem, der er i kirken sammen med dig.

På hjerteligt gensyn!

Bedegruppen

Rettelse

Det blev fejlagtigt oplyst i sidste nummer, at der kun kan fratrækkes 3.500 kr. i selvangivelsen i forbindelse med gavebidrag. Beløbsgrænsen blev som bekendt ændret sidste år til 5.500 kr., hvor de første indbetalte 500 kr. ikke kan fratrækkes.

red.

Valfart søndag den 3. juli til Haraldsted

Den ældste valfart i vort bispedømme, den årlige valfart til Skt. Knud Lavard i Ringsted og Haraldsted, finder, som det har været tilfældet gennem de senere år, sted den første søndag i juli, i år søndag den 3. juli.

Vi samles kl. 13.30 i den store Skt. Bendts Kirke på torvet i Ringsted. I denne gamle benediktinerkirke blev Skt. Knud Lavard umiddelbart efter sin helgenkåring skrinlagt den 25. juni 1170.

Efter salmesang og bøn dér, drager vi i procession til den nærliggende lille katolske Skt. Knuds kirke, hvor vi ved ankomsten kl. ca. 14 fejrer den hellige messe, valfartens højdepunkt.

Efter valfartsmessen kører vi i privatbiler de 12 kilometer til Haraldsted kirke, hvorfra vi i videre procession går de ca. 500 meter til kapelruinen. På dette sted, hvor Knud Lavard den 7. januar 1131 led martyrdøden, afslutter vi vor valfart med en kort andagt og velsignelse.

Som det ses af programmet, er valfarten et halvdags-arrangement. Den har de sidste år været

gennemført med et fint deltagertal. Alligevel er det vort håb, at flere og flere katolikker fra hele Sjælland, og også gerne andre steder fra, den første juli-søndag vil finde frem til Ringsted og være med i valfarten.

Det lille fællesskab, som bebor dét hus, der ligger ved siden af kapelruinen, sørger for, at der er en kop kaffe til os ved valfartens slutning.

Vel mødt til Haraldsted-valfarten søndag den 3. juli.

p. Stephen Holm

Ikke en koptisk biskop

I interviewet i sidste nummer af »katolsk orientering« blev det fejlagtigt oplyst, at biskop Anarghyros Printesis, Athen var koptisk biskop. Printesis er katolsk biskop for de 2.300 katolikker af byzantinsk ritus i Grækenland. Der er godt 50.000 katolikker i Grækenland.

kk

Caritas Danmark
Giro 4 04 39 79

**Familieweekend
på Sostrup
12. – 14. august 1994
Med Maria til Jesus**

Fredag d. 12. Aften: Bibelsk drama.

Lørdag d. 13.: Sang, musik, leg, bøn, samvær, skovvandring med rosenkrans.

Børnefilm om Fatima. Procession. Messe med børnene.

Søndag d. 14.: Højmesse. Afrejse.

Pris: For kost og logi hele weekenden:

Børn: Efter evne (overnatning i telt eller sovesal).

Voksne: Efter evne. Vejledende pris: kr. 200,-.

I eget værelse: kr. 300,-.

Tilmeldingsfrist:

Inden 1. august hos en af nedennævnte.

Nærmere oplysninger:

Lis Castilla McDonald, Boskopvej 20, 8600 Silkeborg. Tlf. 86 82 11 21, fax 86 81 49 44.

Arrangører:

Pastor Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 13 26 65.

Pastor Dominique Tran Duc Thanh, Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26.

**Hildegard af Bingen
Højskoleweekend
fred. d. 16.9.94 kl. 19.00 til
sønd. d. 18.9.94 kl. 14.00**

Mystik og musik i middelalderen.

Kan mystikken inspirere til en ny livsform?

Fredag:

Indføring i Hildegard af Bingens samtid.

Lørdag:

Middelalderens mystik hos Hildegard.

Den hl. Hildegards lægekunst.

»Den mystiske vej«. Klosterliv og personlig udvikling i Hildegards musikdrama.

Søndag:

Kristen mystik som alternativ til New Age.

Hildegards aktualitet i dag.

Ledere cand.mag. Kirsten Kjærulff, forfatter til »Den ildfyldte kraft. Hildegard af Bingen« og organist, cand.mag. Jette Thomsen.

Programmet tilrettelægges i samarbejde med Vor Frue Kloster. Pris: kr. 500,00.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,00 på giro 428 44 29 eller check. Tlf.: 4281 0715.

**Magleås Højskoleuge
24. – 31. juli 1994**

»Europa – i dag og i morgen«

Der trykkes nye Europakort i disse år. Regioner bliver til nationer. Yderliggående nationalisme i øst. Fremmedhad i vest. Holder demokratiet? Er Europa en enhed med en fælles kultur? Holder EU Østeuropa ude? Hvor er religion og kirker i disse spørgsmål?

Program:

Europæisk enhedskultur: Lektor Ph.D. Brian McGuire.

Lokalhistorisk vandretur: Formand for lokalhistorisk forening Tormod Hessel.

Europas historie før og efter muren – Europa på vej væk fra U.S.A.: Mag.art. Uffe Østergaard.

Paneldiskussion: Findes der en europæisk identitet og kultur? Brian McGuire – pastor Ulla Sandbæk – Uffe Østergaard.

Opbrud og strukturer i Europa/Demokratiets fremtid: Kulturdirektør Boel Jørgensen.

Hjemme eller hjemløs i Den katolske Kirke: pastor Willem Wuyts O.Præm..

Kaminpassiar – Den katolske kirke i Europa/Øst og Vest mødes: Ellen Marie Lebahn.

Udflugt til Louisiana – rundvisning – Kunsten i det nye Europa: Kunsthistoriker Tove Vejstrup.

Filmforevisning Krzysztof Kieslowskis film »Blå«. Introduktion og uddybning ved: sognepræst Jes Nysten.

Sangaften/Højskolesange: Højskolelærer Jørgen Demant.

Dansk identitet i Europa: Lektor cand.mag. Henning Silberbrandt.

Kulturel eftermiddag/Musik i Europa: Pianist Mogens Dalsgård..

Europa – Kirke og nation: Lektor cand.mag. Karsten Fledelius.

Højskoleugen er et tilbud til alle uanset kirkeligt tilhørsforhold om at mødes til samtale, foredrag, diskussion, udflugter, gudstjeneste, højskolesange, grillaften etc.

Pris kr. 2.050,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,-. Rejsetilskud kan søges.

Tilmelding til Magleås kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15. Oplysninger hos centerleder Elin Udarn.

Elsk jeres fjender

Af Knud Helsted Kluge

Når man ser, hvad der sker hos os, så spørger jeg mig selv, om I anser os for at være mennesker. Har vi ret til at have de samme menneskerettigheder? Har vi ret til livet? Har vi ret til at have et fædreland? Har vi ret til arbejde, sundheds- og sygesikring? Har vi frihed til at kunne opdrage vore børn? Har vi overhovedet mulighed for selv at bestemme vor politiske fremtid? Vi er blevet berøvet menneskerettigheder, borgerrettigheder og frihed – kun fordi vi ikke er et større folk.

Hvordan ser fremtiden ud. Er det muligt fremover at leve i frihed sammen med serberne?

- I mit bispedømme har vi helt fra begyndelsen besluttet at ville leve i fred med vore naboer. Vi ville ikke tolerere våben. Vi har gentagne gange betonet: Ingen våben, hverken mod serberne eller muslimerne og heller ikke mod vort eget folk.

Det var serbernes ønske, at vi skulle mobilisere. Vi har atter og atter råbt: Ingen våben, hr. general, – vi vil ikke. Generalen har flere gange sagt til mig: Hr. biskop, vi ved, at kroaterne, som lever her, er et fredeligt folk, at vi ikke har problemer med dem og at De personligt har reddet Deres eget folk.

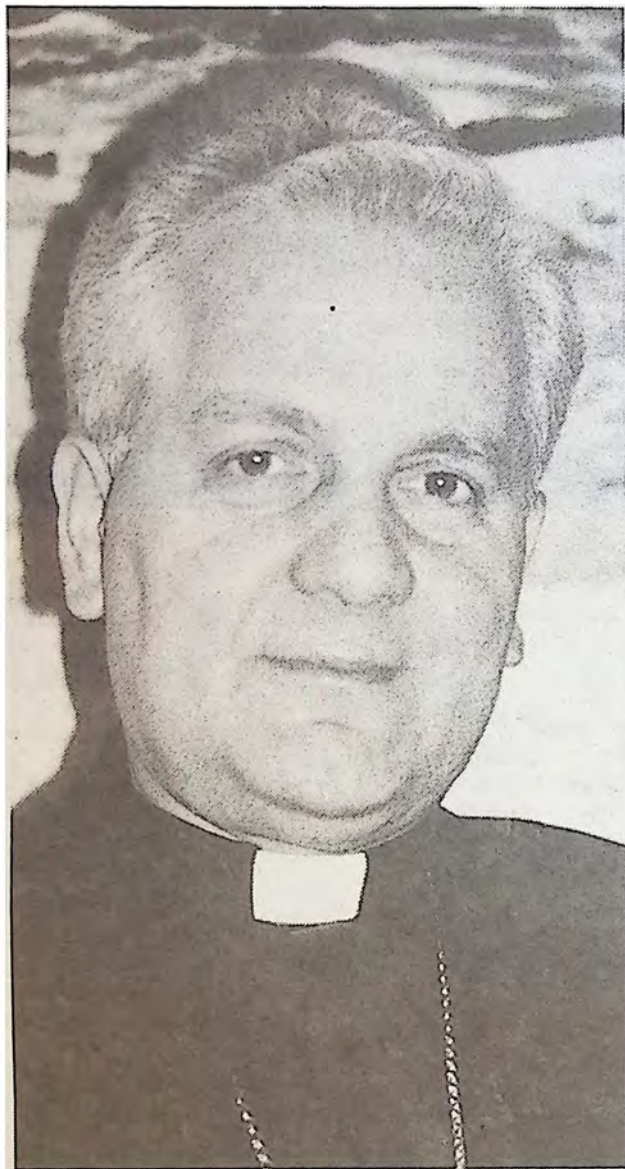
Du må ikke slå ihjel

Jeg har i kirken sagt: Vi vil tage Guds bud ganske alvorligt: Du må ikke slå ihjel. Hellere lide overlast end gøre den anden fortræd. Det er meget vanskeligt, forfærdeligt vanskeligt. Ikke engang at kunne værge for sig selv i ens eget hjem. Når man får en ørefigen, ikke at give én igen. Når én kast-r bomber, da at give ham brød.

Bogstaveligt talt, så gør vi det. Elsk jeres fjender, bed for dem, som forfølger jer. Det forsøger vi at virkeliggøre og med Guds nåde vil det også lykkes.

Vi har vist, at det fra vor side er muligt at leve i fred med de andre. Det siger serberne også. Men hvem bestemmer over os? Hvem bestemmer, om serberne vil leve i fred? En stor del af serberne er fredelige over for os, men deres ledere tvinger mennesker væk.

Små grupper bliver be-

Franjo Komarica fra Banja Luka i Bosnien. Foto: Kluge.

talt for at gennemføre en bestemt politik. Mennesker må flygte fra deres hjem. Det er bandit-krig.

I tillader etnisk udrensning

Alle de racistiske ideer, den etniske udrensning, som også danskerne, englænderne, franskmændene og amerikanerne tillader! 50 år efter Hitler tillader I den etniske udrensning, skønt I godt ved, hvordan det er. Dét forstår jeg ganske enkelt ikke. Politikerne må have noget andet i hovedet. At vi i Bosnien-Herzegovina skal reduceres med næs-

ten en trediedel, det er djævelsk.

Vi har det håb, at politikere, katolikker, ortodokse og evangeliske kirker lægger sig i selen for menneskerettighederne. Skal vi tage vor kristendom alvorlig, må vi handle i overensstemmelse med den. Her synes jeg, at Vestens kirker og kristne forsømmer noget. Det er godt, hvad I gør gennem Caritas, men Gud forbyde, at det samme vil hændes jer.

Vi véd, at kirken ikke har nogen officiel politik over for staten, hverken den evangeliske eller den katol-

ske kirke, men biskopperne kan udøve pres. Det er en mulighed. I kan i jeres presse skrive (I har jo pressefrihed): Dér og dér er der mennesker, som lider på denne eller hin måde. Ikke på grund af hudfarve eller religion, men på grund af menneskeligt svigt.

Jeg er ansvarlig over for mine troende, men jeg glemmer ikke derved de andre, som ikke er katolikker, – dem, der beder mig: Hr. sognepræst, giv mig noget at spise, giv mig noget mad til mine børn, noget tøj, noget medicin. Mange serbere og muslimer kommer til os, og takket være Caritas er det muligt for os at hjælpe dem, der forfølger os mest.

Folket sunket dybt under kommunismen

Er det muligt at få andre politiske ledere i Serbien – så nationalismen ikke går hen og sejrer?

- Jeg er bange for, at nationalismen er at finde i hele Europa. Det er mit indtryk, at mennesker har nok i sig selv. Mennesker er tilfredse, men på en måde er de inderligt tomme.

Derhjemme har mange serbere, politibetjente og officerer sagt til mig, at kommunismen har gjort dem tomme og at de er blevet åndelige invalider. Der er ingen lede-tråd mere, og de må nu selv finde en ny guddom at tro på.

Jeg ved virkelig ikke, om serberne uden en strategi for deres eget folk vil være i stand til at gennemføre en kovending med hjælp fra alle sunde kræfter i Verden (som jeg i øjeblikket savner).

Forstår De, det er lettere dér, hvor der findes katolicisme, universalisme. Der, hvor den ortodokse kirke er stærk, dér fremhæves dens egen nation. Det ville sikkert være godt, om den serbisk-ortodokse kirke havde større indflydelse på folket. De ortodokse biskopper har sagt mig, at de er bekymrede over, hvor dybt folket er sunket under kommunismen.

Troen redder vore troende

- Hvor stor er nøden i Banja Luka?

Den sjælelige nød er meget stor. Troen redder vore troende. Jeg kan give mange eksempler på, hvordan de troende har udrettet store ting for at virkeliggøre kærligheden, hvilket ikke var muligt uden troen.

Præsterne er situationens helte, for de er med livsfare blevet på deres poster. Tre præster er blevet dræbt.

Biskopperne er ikke blot

forkyndere, sjælelige ledere, men de forsvarer, forhandler, beskytter.

Kærligheden langt større end hadet

Hvorfor er De kommet til Danmark?

- Jeg har primært besøgt flygtninge fra mit bispedømme i Tyskland og Sverige. I Danmark vil jeg se, hvordan man tager sig af flygtningene og yder dem sjælesorg. Da de andre biskopper ikke kommer herop så tit, har jeg påtaget mig opgaven at besøge de skandinaviske lande og se, hvor skoen trykker. Når jeg kommer hjem, holder vi møde i vor biskopskonference og her vil jeg fortælle de andre biskopper, hvad jeg har oplevet og hvad biskopperne i Danmark, Sverige og Tyskland har sagt.

For os vil det være den rigtige hjælp, hvis vi får den på stedet og folk kan forblive, hvor de er, så de ikke behøver at løbe hjemmefra. Opholdet i jeres verden er ikke uden farer for mennesker, der kommer fra konservative omgivelser.

Jeres hjælp kan vi slet ikke undvære. Hospitalet og medicinen samt levnedsmidlerne fra Danmark var livsnødvendige for os. Vi fik mulighed for at vise de andre, at vi ikke hadede dem, men kunne hjælpe dem. Jeg kan kun understrege, at kærligheden er langt stærkere end hadet.

Tilgivelse må sejre

Kan De se det i Deres hverdag?

- Jeg ser det hver dag, og jeg betoner det over for de troende igen og igen, både over for de troende hjemme og over for de mennesker, der vil hjælpe os. Det gode må sejre. Tilgivelse må sejre. Hjælpen til de konkrete mennesker må sejre. Hvis vi som kristne lader Guds Ånd virke i os, har vi kræfter nok. I en organisme, der har fået kræft, mobiliseres alle gode kræfter. Sådan skal det også være i menneskehedens organisme.

Freden afhænger af stormagterne

Hvor lang tid vil der gå, før der igen er fred i Bosnien-Hercegovina?

- Krigens vil ophøre den dag, da stormagterne beslutter, at nu er det nok. Freden afhænger af dem. Desværre er de ikke nået så langt endnu.

Er det nødvendigt at dele Bosnien?

- Det er ikke min opfattelse. Bosnien er ikke Jugoslavien, d.v.s. et kunstigt skabt område. Bosnien er en geografisk og historisk enhed. Muslimer, ortodokse og katolikker har altid kunnet komme ud af det sammen. Krigens er påtvunget os udefra. Kirkeprovinserne Bosnien-Hercegovina har eksisteret i 350 år. Der er således ikke blot tale om en politisk enhed, men også en kirkelig, katolsk enhed.

Mobilhospital fra Caritas Danmark til Banja Luka

Jeres hjælp kan vi slet ikke undvære fortæller biskop Franjo Komarica fra Banja Luka, Bosnien i interviewet ovenfor. Biskoppen hentyder bl.a. til det mobilhospital, som Caritas Danmark den 6. september 1993 sendte til byen.

På grund af krigshandlinger fungerer det normale sygehussystem ikke, og det eksisterende hospital i byen er ineffektivt og lider af mangel på medicin. Det var derfor en stor hjælp, da

mobilhospitalet kom til området. Der fulgte bl.a. også medicin med.

Prisen for hospitalet var 19 mio. kr., der er finansieret af ECHO (European Community Humanitarian Office). Hospitalet er for alle krigs ofre, d.v.s. både muslimer, kroater og serbere.

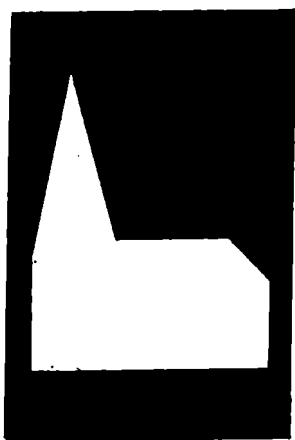
Caritas har også sendt omfattende fødevarerhjælp til byen.

kk

Meddelelse til indehavere af %-kontrakter

Nu er det tid at sende kopi af årsopgørelse 1993 til bispekontoret.

Orientering fra sognene

JULI/AUGUST 1994

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 13, der udkommer 31. august 1994 er torsdag den 11. august 1994 for september 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.
Pastoral Team:
Allen Courteau, OMI, teamleder.
Pastor Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Messeider:
Søndagsmesser kl. 10.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.
Rosenkransgruppe, Mini-, Midi- og Maxi-KUK mødes igen efter sommerferien.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Messeider:
Hver søndag messe kl. 10, hver fredag kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg tlf. 98 12 63 44 eller Helligåndskirken, Frederikshavn, tlf. 98 42 32 80.
Messeider:
Søndagsmesser: kl. 14.30 dansk/vietnamesisk, kl. 19 tysk.
Hver tirsdag messe kl. 16.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Hver lørdag i juli/august messe kl. 16.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.
Messeider:
Søndage: Messe kl. 10.00.
Hverdage: Se opslagstavlen.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41 eller 86 42 97 30.
Menighedsrådsformand: Doris Andersen.
Messeider:
Søndage: Messe på engelsk kl. 18 den 10.7., 24.7., 14.8. og 28.8.
Lørdage: Messe kl. 16.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.
Messeider:
Søndage: Messe tysk/dansk kl. 10.
Lørdage: Messe kl. 19. Den 16.7. og 30.7. dansk.

(Der er mulighed for nogle lørdagsmesser i august. Ring fra 1.8. herom for at få oplysninger.)

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Rymsgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.
Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.
Katolsk Information, Rymsgade 28, tlf. 86 18 53 90.
Messeider:
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14, undtagen i juli. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45, undtagen i ferien.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30, undtagen i ferien.
Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30, undtagen i ferien.
Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.
Firmanklub: Hver onsdag kl. 19.30, undtagen i ferien.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.
Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Søndag d.31.7.: Kirkekaffebio kl. 11.15. Ignatius af Loyola.

Søndag d. 14.8.: Kirkekaffebio kl. 11.15. Firenze.

Mandag d. 15.8.: Meditationsaften kl. 19.

Lørdag d. 20.8.: Sogneundervisningen kl. 10, familiemesse kl. 12.15.

Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Messeider: 1. og 3. søndag kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messeider:

2. og 4. søndag kl. 14.

Ebeltoft Kirke, (Folkekirken)

Grønningen, 8400 Ebeltoft.
Fra d. 9.7. til d. 20.8.: Alle lørdage kl. 19.30 messe på tysk.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Messeider:
Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12 ved kirken.

Søndag d. 14.8.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 17.8.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Messeider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden-skald).

Lørdag d. 2.7.: Jomfru Marias Besøgelse. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 11.: Benedikt, Europas værnehelgen. Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets helligste sakramente kl. 9. Tilbedelse hele dagen igennem. Procession kl. 19 til ære for Maria Rosa Mystica. Messe ca. 19.30.

Lørdag d. 13.8.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets helligste sakramente kl. 9. Tilbedelse hele dagen igennem. Procession kl. 19 til ære for Maria Rosa Mystica. Messe (for oblater) ca. 19.30.

Mandag d. 15.8.: Jomfru Marias Optagelse i himlen. Højmesse med højtidelig løfteaflyggelse af Sr. Mirjam Holm-Nielsen kl. 10.

Lørdag d. 20.: Bernhard. Højmesse kl. 10.

14 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messeider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Messe i august:

Søndag d. 7. og 28.: Ester Jensen

Søndag d. 14. og 21.: Pastor Edward Stappers, Vejle.

Religionsundervisning:

Forældrene får i august skriftligt besked om, hvornår børnenes undervisning genoptages i september.

Det var rart at se så mange fra vor menighed til valfarten i Øm den 5.6.

God sommerferie!

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 8681 2290.
Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen.

Messeider:

I sommermånederne juli og august vil hverdagsmesserne blive annonceret på kirkens opslags-tavle og i udhængskabet.

Om søndagen er der højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe hele sommeren igennem. Der gøres opmærksom på vores loppemarked, der bliver afholdt lørdag d. 27.8. kl. 10-16 i børnehavens gård.

Ydermere gøres opmærksom på vores voksenweekend i pastoraleheden, der finder sted 3.-4.9.94 på Øm. Tema for weekenden er »Jo ældre vi bliver ...«. Se annoncen andet steds i bladet.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Messeider:

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Menighedsrådet har konstitueret sig således:

Formand: Jørgen Frost-Jensen

Næstformand: Birgitte Boesen

Sekretær: Anna Hoyos

Repr. i Skt. Ibs Skoles bestyrelse: Ole Brink

Vietnamesernes repr.: Huu Dau Nguyen

Menigt medlem: Henning Steffensen

Mandag d. 8.8.: Skolen begynder undervisningen.

Tirsdag d. 16.: Menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 27.: Menighedens udflugt kl. 13-18. Transporten foregår i skolebus og privatbiler. Vi besøger Aqualand i Silkeborg. Kaffen drikkes i Silkeborg menigheds lokaler, hvor der denne dag afholdes loppemarked. Efter messen kl. 16.30 afgang mod Horsens

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messeider:

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklubben holder ferie i juli måned.

Torsdag d. 7.7.: Den hell. kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Onsdag d. 3.8.: Ingen onsdagsklub.

Torsdag d. 4.: Den hell. kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Lørdag d. 6.: Familierosenkrans kl. 15.

Lørdag d. 6. - søndag d. 7.: Voksen-weekend på Øm for vores pastoralehed.

Søndag d. 7.: Efter højmassen kirkekaffe.

Onsdag d. 10.: Onsdagsklubben starter igen efter ferien kl. 14-17. Herefter hver onsdag i august.

Onsdag d. 24.: Forsangerøvelse kl. 19-21.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.
Sognepræsten er bortrejst på ferie indtil 11.7. Fra mandag d. 11. til søndag d. 31.7. er sr. Antonie bortrejst.
Messeider:
Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.
I ferietiden er der messe hver dag kl. 8.15.

Søndag d. 31.7.: Kirkekaffe efter højmassen.

Fredag d. 5.8.: Sognepræsten bringer den hl. kommunion til de syge.

Lørdag d. 6.: Menighedens »personalefest« kl. 16.30.

Tirsdag d. 16.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Søndag d. 28.: Kirkekaffe efter højmassen.

Lørdag d. 10.sept.: Ældreudflugt.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.
Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).

Messeider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmassen.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.
Messeider:
Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
Søndag kl. 10: Højmesse.
Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.
Torsdag kl. 8: Laudes og messe. Se dog nedenfor.
Fredag kl. 9: Messe. Evt. ændringer i gudstjenesterne se nedenfor.

Fredag d. 1.7.: Første fredag i md. Messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.
Mandag d. 11.: Messe hos søstrene kl. 16.30.
Fredag d. 5.8.: Første fredag i md. Messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.
Lørdag d. 20.: Messe på polsk kl. 16.30 (skal bekræftes).
Lørdag d. 27.: Sogndag kl. 10-12.30. Sognepræsten er bortrejst 18.-31.7. Pater August Ziggelaar vikarierer i samme periode.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.
Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.

Messe:
Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.
Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.
Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.
Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.
Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.

Messe:
Søndag: Kl. 9.30 højmesse.
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Hverdagsmesser: (På Als Kloster) mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

Messe:
Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, (undtagen i juli) lørdag kl. 10, (undtagen i juli).
Religionsundervisning: Fredag d. 19.8. kl. 16-18.

Hellig Kors Kapel, Tønder
Ribelandevej 41, 6270 Tønder
Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.
Messe:
Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 24.: Ingen messe.
Søndag d. 31.: Ingen messe.
Sognepræsten er bortrejst 18.-31.7. Evt. henvendelse til pater August Ziggelaar, Esbjerg (tlf. 75 12 10 27), eller til pastor Poul Clausen, Sønderborg (tlf. 74 42 35 85).

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
Adelgade 1, 5000 Odense
Tlf. 66 12 16 64.
Sognepræst: Leo Drzal
Andenpræst: Wieslaw Podlach
Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.

Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.
Messe:
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.
Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.
Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.
Messe:
Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.
Skriftemål: En halv times tid før messerne.
Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 65 51 36 38.

Lørdag d. 2.7.: Menighedens markedsdag.
Søndag d. 3.: Højmesse kl. 9.30. Stille messe kl. 11. Vietnamesisk messe kl. 14.
Søndag d. 10.: Knud, konge, menighedens værnehelgen. Højmesse kl. 9.30. Stille messe kl. 11.
Onsdag d. 13.: Vietnamesisk messe kl. 17.
Søndag d. 7.8.: Højmesse kl. 9.30. Stille messe kl. 11. Vietnamesisk messe kl. 14.
Onsdag d. 10.: Vietnamesisk messe kl. 14.
Torsdag d. 25.: Kateketmøde. Vi begynder med messen i kirken kl. 19, derefter fortsætter vi i menighedslokalerne.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 3.7.: Messe kl. 19.
Søndag d. 17.: Messe kl. 19.
Søndag den 7.8.: Messe kl. 19.
Søndag den 21.: Messe kl. 19 med gæster fra Stella Maris menighed i Nyborg.

Stella Maris Kirke, Nyborg
Vindingevej 7, 5800 Nyborg
Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.
Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.
Messe:
Hver lørdag: Højmesse kl. 16.

Søndag d. 21.8.: Fælles udflugt til Tåsinge og Langeland. Dagen slutes med messen i Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing kl. 19.

Vor Frelsers Kirke, Assens
Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Messe:
Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
Mariagade 4, 4930 Maribo.
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandundt.)
Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.

Messe:
Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.
Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Søndag d. 14.8.: Messen fejres kl. 10 med pater Del Zanna, der er præst for de italienskitalende. Hjertelig velkommen.

Det er vigtigt her i sommertiden at søge oplys-

ning om tider for hverdagsmesserne. Det kan udover udhængsskabet gøres ved at ringe til mig eller til menighedsrådets formand Hanne Matarese, tlf. 53 88 25 26. Rigtig god sommer nok engang. *Pastor Finn Arvé.*

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
Bredgade 47, 4900 Nakskov.
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.
Messe:
Søndagsmesse lørdag kl. 19, undtagen 9.7., søndag højmesse kl. 10. Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 8 el. efter aftale. OBS! Messen lørdag aften holdes i juli og august om nødvendigt på tysk.

Børnenes sommerlejr.
Urneborglejren finder sted fra mandag den 25. til lørdag d. 30.7. Alle børn mellem 6 og 13 år er velkomne. Hvis familien ikke har modtaget en brochure, findes en sådan bag i kirken. For tilmelding og mere information ring med det samme: tlf. 54 85 07 39.
Søndag d. 17.8.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

Firmelse i 1995
Bispekontoret meddeler, at biskoppen besøger Nakskov menighed den 17.9.95. Ved denne lejlighed vil biskoppen meddele firmelsens sakramente under højmassen. De unges forberedelse til konfirmationen begynder efter sommerferien.

Kirkekaffe
Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe søndag d. 3.7. og søndag d. 7.8. Har du også lagt mærke til, at der efterhånden er flere og flere, der deltager i den månedlige kirkekaffe?

Menighedsrådet
Tirsdag d. 24.5. holdt det nyvalgte menighedsråd sit første møde og konstituerede sig således: Formand: Ingrid Buntzen, Næstformand: Delфина Poulsen. Sekretær: Regina Jensen.

Valgstyrelsen takker vælgerne
Valgdeltagelsen i Nakskov ved det lige overståede valg til menigheds- og pastoratråd blev 18,67%. En forbedring på 2,17% i forhold til valget i 1990. Der skal ad denne vej lyde en oprigtig tak til alle menighedsmedlemmer, som deltog i valget. Ved næste valg må vi forsøge at forbedre procenten endnu en tak, så vi igen komme på 1986-niveauet: 20,5%! Men Nakskov klarede sig fint. Lolland/Falsters gennemsnit var på 14,34% og landsgennemsnittet var 16,77%. Denne gang forstod Nakskov også at stemme sin egen kandidat ind i pastoratrådet. Skoleleder Jørgen Buntzen fik 94,62% (88) af de afgivne stemmer (93) i Nakskov og 54,14% (111) af de afgivne stemmer (205) på Lolland/Falster. Tillykke!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Messe:
Søndagsmesse: kl. 10.
Hverdage: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 19.
I juli og august er der hver lørdag kl. 19 messe på tysk, særligt beregnet for turisterne på stedet. Den 1. fredag i hver måned - Jesu Hjerter fredag - er der messe og tilbedelse kl. 17 i kirken.
Urneborg-lejren
Fra mandag d. 25. til lørdag d. 30.7. afholdes den årlige lejr for Lolland/Falsterske børn i alderen 6-12 år. I denne uge er der ingen messe i kirken.

Søndag d. 7.8.: Familie gudstjeneste kl. 10. Herefter stor havefest i præstegårdshaven, hvis vejret tillader det. I år er det Familie-året. Lad alle familier, særligt dem med små børn, sætte hunden stævne netop denne dag.
Søndag d. 14.8.: Højmesse med barnedåb kl. 10.
Søndag d. 21.8.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.
Sommermarked: Dette års sommermarked afholdes lørdag d. 3. sept.. Effekter hertil kan afleveres enten i præstegården eller i Fredensgade 15.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved
Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.
Messe:
Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor-Fru Kirke: Kl. 10.
Rosenkransbøn hver søndag kl. 9.

Fredag d. 1.7.: Jesu Hjerter fredag. Aftenmesse på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 19. Tilbedelsen fra kl. 18-19 bortfalder i juli og august.
Søndag d. 3.: Kirkekaffen bortfalder.
Søndag d. 17.: Allerhelligste forløser. Redemptoristernes titularfest. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 11.30.
Fredag d. 5.8.: Jesu Hjerter fredag. Aftenmesse kl. 19. Tilbedelsen bortfalder.
Søndag d. 7.: Kirkekaffen bortfalder.
Mandag d. 8.: Skolen begynder. Skolegudstjenester kl. 8.30, 9.30 og 11.
Torsdag d. 11.: Forældremøde for firmandernes forældre kl. 19.15.
Tirsdag d. 16.: Religionsundervisning for 1. kommunikanter og firmander kl. 14.45 - 15.45.

Menighedsrådsmøde kl. 19.15.
Torsdag d. 18.: Forældremøde for 1. kommunikanternes forældre kl. 19.15.
Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Festgudstjeneste kl. 10. Polsk messe kl. 11.30.
Tirsdag d. 23.: Religionsundervisning kl. 14.45 til 15.45.
Søndag d. 28.: Vor moder af den stedsevarende hjælp. Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 30.: Religionsundervisning for 1. kommunikanter og firmander kl. 14.45 - 15.45.

Det nye menighedsråd:
Tirsdag d. 31.5. konstituerede menighedsrådet sig således:
Formand: Annette Madsen, Skovvænget 2, 4700 Næstved. Tlf. 55 77 02 15
Næstformand: Cecilia Faurby, Svendborgvej 421, 4700 Næstved. Tlf. 53 73 15 50.
Sekretær: Gerner Peter Kusiak, Kærvej 16, Skudløse. 4690 Haslev. tlf. 53 82 63 82.

Personalialia:
Døb:
Mark Christophersen d. 14.5.
Marijane Bajic d. 23.5.
Cecilie Tedaldi d. 5.6.
Forældrene ønskes hjerteligt tillykke.

Optagelse:
Kurt Søren Mortensen blev optaget i kirken d. 14.5.
og modtog 1. kommunion og firmelsens sakramente d. 15.5. Til lykke.
Vielse:
Agnieczka Kulczycka og René Meyhoff Christensen.
Til lykke.
Menigheden ønskes en god ferie.

Helligåndskirken, Vordingborg
Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4.
Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
Messe:
Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 17.7.: Allerhelligste Forløser. Redemptoristernes titularfest. Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 23.: Messe kl. 16!!
Søndag d. 24.: Ingen messe.
Søndag d. 21.8.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

Sankt Hans Kirke, Køge
Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 2.7.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15 - ca. 17.

Søndag d. 10.: Efter højmassen er der kirkekafe.

Onsdag d. 13.: Onsdagsmessen bortfalder.

Lørdag d. 6.8.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15 - ca. 17.

Søndag d. 14.: Efter højmassen er der kirkekafe.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 3.7.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10.

Søndag d. 10.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10. Pater Pierre Grégoire fejrer 60-års dagen for sin præstevieelse. Menigheden indbydes til at lykønske jubilaren ved et glas vin i præsteboligen efter messen.

Søndag d. 17.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10.

Søndag d. 24.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10.

Søndag d. 31.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10.

Søndag d. 7.8.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10.

Søndag d. 14.: Messen fejres med prælat Ib Andersen kl. 10.

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i himlen fejres med prælat Ib Andersen kl. 10.

Lørdag d. 27.: Søndagsmessen fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 28.: Ingen messe.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse
Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messtider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10, - med efterfølgende kirkekafe i menighedshuset. NB: Søndagene den 24.7. og 14.8. fejres dele af messen på latin.

Om hverdagen: I Maria-sideskibet normalt således: mandag kl. 17.15, tirsdag-onsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen. Montfort-kommunitetets daglige bønner normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12,15, sø. kl. 19.

Mandagene d. 4. 7. og 1.8.: Første mandage i måneden er inter-montfortanske bededage. De dage er der i tilslutning til messen kl. 17.15 fra kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente.

Søndag d. 3.7.: Valfartsdag til Skt. Knud Lvard i Ringsted/Haraldsted. Menigheden opfordres til at deltage i denne ældste valfart i bispedømmet. Vi mødes ved Skt. Bendts kirke i Ringsted lidt før kl. 13.30. Valfartsmessen er i Skt. Knuds kirke kl. ca. 14. I Slagelse er der søndagsmesse kl. 10 som normalt.

Søndag d. 10.7.: I forbindelse med messen kl. 10 meddeles dåbens sakramente til Dul og Evangeline Lams nyfødte (Slagelse).

Lørdag d. 6.8.: Herrens forklarelse. Festen fejres ved en messe aftenen før, fredag d. 5 kl. 19.15.

Søndag d. 21.8.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Festmesse kl. 10. Under messen optages Eva Hansen (Korsør) i den katolske kirkes fuldstændige fællesskab. Efter messen ønsker vi Eva og hinanden til lykke i menighedssalen.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Messtider:

Søndagsmesse: Kl. 15, - med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne.

Søndagene d. 24.7. og 14.8. fejres dele af messen på latin.

NB.: Søndag den 3.7. er der ingen messe i Kalundborg.

Søndag d. 3.7.: Valfartsdag til Skt. Knud Lvard i Ringsted/Haraldsted. Vi mødes ved Skt. Bendts kirke i Ringsted lidt før kl. 13.30. Valfartsmessen er i Skt. Knuds kirke kl. ca. 14. Ingen messe i Kalundborg.

Søndag d. 21.8.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Festmesse kl. 15.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstrene, tlf. 43 99 81 57.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstrene, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstrene kl. 19-20.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65. (Bedst 8-9 ti-fr.).
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messtider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekafe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser:

Tirsdag - fredag kl. 17.

VIK: »Voksnes Indføring i Kristendommen«. Vi har fået biskoppens tilladelse til at introducere Ordo Initiationis Christianae Adulorum (1974) (se CIC, can. 788, 851 og 852) med henblik på optagelse i kirkens fulde fællesskab. I den anledning afholder vi prekatekumenatmøder:

Torsdag d. 16.6.: Kl. 19-21: »Har Kristi budskab en reel mening i det moderne samfund?«.

Onsdag d. 13.7.: Kl. 19-21: »Har bibelen nogen værdi i 1994?«.

Onsdag d. 3.8.: Kl. 19-21: »Bøn i en katolsk kontekst«.

Onsdag d. 24.8.: Kl. 19-21: »Kirken er katolsk«.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.
OBS! Ingen messe d. 14. og 21. august.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 3753.

Messtider:

Søndagsmesse: Om lørdagen kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne. Lørdagene d. 2. og 16.7. samt 13.8. fejres dele af messen på latin. (Ingen messe på selve søndagen!)

Fredagene d. 1.7. og 4.8. er 1. fredag i måneden. Aftenen før d.v.s. torsdag den 30.6. og 3.8.

er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med ud- deling af den hell. kommunion og efterfølgen- de tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 2.7.: I forbindelse med søndagsmes- sen kl. 15.30 meddeles dåbens sakramente til Heidi Borg Andreassen og Rodrigo Ferris Sam- paios nyfødte (Svinninge/Brasilien).

Søndag d. 3.7.: Valfartsdag til Skt. Knud L- vard i Ringsted/Haraldsted. Vi mødes lidt før kl. 13.30 i Skt. Bendts kirke i Ringsted, hvor valfarten indledes. Kl. ca. 14 er der valfartsmes- se i Skt. Knuds kirke. Slut op om denne valfart!

Lørdag d. 23.7.: Bryllupsmesse kl. 13, hvor Jan Tecza og Dorthe Jørgensen (Holbæk) medde- ler hinanden ægteskabets sakramente.

Søndagsmesse kl. 15.30.

Lørdag d. 6.8.: Herrens forklarelse. Messe kl. 15.30.

Lørdag d. 20.8.: Jomfru Marias optagelse i him- len. Festmesse kl. 15.30.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobil- telefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.

Lørdag d. 2.7.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 3.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 5.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 9.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 10.: Messe kl. 11.

Torsdag d. 14.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 16.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 17.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 19.: Pensionist-træf kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær.

Torsdag d. 21.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 23.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 24.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 28.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 30.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19. Sidste sommergudstjene- ste i år.

Søndag d. 31.: Messe kl. 9.

Søndag d. 7.8.: Messe med pastor Erling Bro- dersen kl. 9.

Tirsdag d. 9.: Pensionist-træf med hygge - i ha- ven? - kl. 14.30. Ingen messe, da sognepræsten er på ferie.

Søndag d. 14.: Messe med pastor Erling Bro- dersen kl. 11.

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i him- len. Messe med pastor Erling Brodersen kl. 9.

Søndag d. 28.: Latinsk messe med sognepræ- sten kl. 11.

Tirsdag d. 30.: Messe kl. 14.30.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B- Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog und- tagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.

Fredag d. 1.7.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 2.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i As- serbo: Skovbovej 23, kl. 17. Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 3.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 5.: Messe kl. 8.30.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Lørdag d. 9.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i As- serbo: Skovbovej 23, kl. 17. Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 10.: Messe kl. 9.

Torsdag d. 14.: Messe kl. 17.

Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 16.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Asserbo: Skovbovej 23, kl. 17. Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 17.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 19.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.

Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 23.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Asserbo: Skovbovej 23, kl. 17. Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 24.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 26.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 28.: Messe kl. 17.

Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 30.: Søndagsmesse på dansk/tyisk i Asserbo: Skovbovej 23, kl. 17. Søndagsmesse på dansk/tyisk i Gilleleje kirke kl. 19.

Søndag d. 31.: Latinsk messe kl. 11.

Søndag d. 7.8.: Messe med pastor Erling Bro- dersen kl. 11.

Søndag d. 14.: Messe med pastor Erling Bro- dersen kl. 9.

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i him- len. Messe med pastor Erling Brodersen kl. 11.

Søndag d. 28.: Latinsk messe med sognepræ- sten kl. 9.

Tirsdag d. 30.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 31.: Messe kl. 17.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Assisterende præst: Jacob Muiser.
Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messtider:

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål: Lejlighed til skriftemål i forbindelse med mes- serne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Tors- dage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Tirsdags- og torsdagsmesserne bortfalder i juli måned.

Lørdag d. 20.8.: Menighedsudflugt til Benedik- tinerindeklosteret Mariavall i Sverige mellem Ystad og Simrishamn. Start fra kirken kl. 7.45. Det anbefales, at alle, såvel danske som ude- nlandske statsborgere, medbringer pas. Tilmel- dingsliste i våbenhuset.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag- lørdag.

Præst: Jacob Muiser.

Menighedsrådsformand: Thomas Rydder, Lan- sebakken 11 A, 2840 Holte. Tlf. 42 42 21 45.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

13 Hovedstads- område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst Lech Pytlak.
Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Me- nighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Messtider:
Søndag kl. 10.30.
Hvis der er messe på hverdage, vil dette blive bekendtgjort ved søndagsmessen.

Fredag d. 5.: 1. fredag i måneden. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

Mandag d. 15.: Præstevielse af Christian Noval i Skt. Ansgars kirke kl. 18.

Lørdag d. 20.: Rådsdag for menighedsrådet. Det er her det kommende års aktiviteter planlægges. Ønsker og ideer kan indleveres til rådet.

Mandag d. 22.: Afholdes det sidste forberedende sommermarkeds møde kl. 19.30 i menighedssalen.

Fredag d. 26.: Niels Steensens andagt kl. 18.50.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

Messestider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hveranden torsdag fra 1. sept.

Mini-KUK: Hveranden torsdag fra 1. sept.

Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstrene,

Primulavej 1, messe kl. 19.

Onsdagsmessen i juli måned bekendtgøres om søndagen.

Mandag den 15.8.: Præstevielse i Skt. Ansgars kirke (Christian Noval).

14 Hovedstads- område NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødtilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messestider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familie-messe 2. søndag i måneden. I juni, juli og august kun højmesse kl. 9.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Messestider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Messestider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00. I juni, juli og august kun højmesse kl. 10.30.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af samkramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. I juli og august messe kl. 8. Ingen tilbedelse og messe om eftermiddagen. **Lørdag:** Messe kl. 11.30.

Fredag d. 1.7.: Se under messestider. Midlertidig ændret fredagsordning.

Lørdag d.2.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Lørdag d. 6.8.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Latinsk højmesse kl. 10.30.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Messestider:

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads- område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messestider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 1.7.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af det helligste sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 31.: St. Ignatius af Loyola, Jesu Selkabs grundlægger.

Fredag d. 5.8.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af det helligste sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 21.: Skt. Stefan. Messe på ungarsk kl. 16. Derefter samvær i menighedssalen.

Mandag d. 22.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 25.: Møde for kommuniionsuddele-re kl. 19.30: Sygekommunionen.

Søndag d. 28.: Ungdomsmesse kl. 20, hvis man altså kan finde ud af, hvordan den skal forberedes. Der holdes et møde om dette emne onsdag d. 10.8. i menighedssalen (tidspunkt ikke oplyst).

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Gl. Kongevej 49, 2.tv., 1610 København V. Tlf. 33 25 17 16.

Træffes efter aftale.

Messestider:

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11,

torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

I august måned kun kontortid torsdag og lørdag kl. 10-12.

Messestider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Torsdag kl. 19.

Lørdag kl. 17.

Søndag: Højmesse kl. 10.

Fredag d. 1.7.: Første fredag. messe på dansk kl. 8.

Søndag d. 3.: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Søndag d. 10.: Knud Konge, martyr. Danmarks værnehelgen. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 5.8.: Første fredag. Messe på dansk kl. 8.

Lørdag d. 6.: Herrens forklarelse. Messe kl. 17.

Søndag d. 7.: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.

Søndag d. 14.: Efter højmesse kirkekaffe.

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, 1.th, 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.

I ferietiden er der kontortid fra 9 - 11.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Messestider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk, undtagen i juli og august. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag kl. 17: Engelsk messe.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Fredag d. 8.7.: Den hellige Villehad, martyr (+ 1572). Sakramentkirkens 77 års fødselsdag. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 2.8.: Alfons Maria de Liguori, Redemptoristernes ordensstifter. Messe kl. 11.

Søndag d. 7.8.: Kl. 10 første højmesse med vor nyviede præst, Michael Hornbech-Madsen.

Søndag d. 21.8.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Højmesse kl. 10.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst: Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Messestider:

Lørdage: Aftenmesse kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 1.7.: Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Fredag d. 5.8.: Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 7.: Reciteret messe kl. 8. Højmesse med gregoriansk sang kl. 10.

Mandag d. 15.: Præstevielse kl. 18 (Christian Noval).

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Reciteret messe kl. 8. Højmesse med gregoriansk sang kl. 10.

Børnenes undervisning.

Efter sommerferien begynder vi igen med undervisningen.

Hver torsdag inviterer vi børnene fra kl. 16 til 17, første gang d. 11.8. Forberedelse til fiormelsen begynder lørdag d. 20.8. kl. 10.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.

Andenpræst: p. Kazimierz Przybylowicz, C.Ss.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag,

fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messestider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

Fredag d. 1.7.: Jesu Hjerter messen med tilbedelse kl. 19 bortfalder.

Søndag d. 17.: Allerhelligste Forløser. Redemptoristernes titularfest.

Søndag d. 24.: Den hellige Anna (Festdag 26.7.) Vor kirkes titularfest.

Søndag d. 31.: Latinsk højmesse kl. 10.

Mandag d. 1.8.: Den hellige Alfonsus af Ligouri. Redemptoristernes stifter. Messe kl. 8.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter messen kl. 19 bortfalder.

Lørdag d. 6.: Herrens forklarelse. Messe kl. 8.

Onsdag d. 17.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Besøg af Agnethe Zimino, sognepræst ved Kastrup Kirke.

Søndag d. 21.: Jomfru Marias optagelse i himlen.

Søndag d. 28.: Latinsk højmesse kl. 10.

Onsdag d. 31.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Hyggeeftermiddag.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messestider:

Søndage i juli: Højmesse kl. 9.

Søndage i august: Højmesse kl. 11.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,

Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messestider:

Søndage i juli: Højmesse kl. 11.

Søndage i august: Højmesse kl. 9.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900

Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage:

Missionsånd i familien

At kristne forældre må opdrage deres børn til missionslivet« (juli)

»At en mere effektiv brug af massemedierne må stå i evangeliseringens og missionsens tjeneste« (august)

Familien som grobund

De fleste missionærer kan bevidne, at en ægte kristen familie har været grobunden for deres kald. Hos forældre og søskende lærer barnet, hvad det vil sige at tro og at have medansvar for troens udbredelse: ved daglig bøn, praktisk næstekærlighed, det lille ugentlige »missionsoffer« og især ved den hellige messe. Når de unge missionærer i den tredje verden så fortæller om, hvordan det har været i deres hjem, vil »hedningerne« lytte, for de savnede noget; de vidste bare ikke, hvad det var de manglede. Således kan hele familien blive meget effektiv ved det kald, de selv var med til at præge.

Forældre, som svigter

Desværre er mange forældre ikke mere troværdige vidner. De er hverken villige eller kapable til at give troen videre. »Det er noget børnene selv engang må tage stilling til« siger man, som om den religiøse opdragelse kunne skæres ud af barnets opvækst. Selv om præster eller pastoralassistenter senere af al kraft søger at indhente denne mangel – vil det aldrig lykkes, med mindre der sker et nådens vidunder. Men heldigvis har vi mange kristne familier, som også

er åbne for missionstanken.

Ved tærsklen til det 3. årtusind

Det 19. århundrede har været en vældig fremgangstid for kirkens missionsarbejde. Ved koloni-æraens sammenbrud syntes også missionsarbejdet at skulle få samme skæbne. Men tværtimod! Ved de unge nationers politiske selvstændighed blev også vejen åben for en autentisk indfødt kirke. Næsten overalt i den tredje verden udfoldede sig en kristen selvbevidsthed med vilje til eget ansvar og medansvar for en ikke-troende omverden.

Efterhånden gik det op for selv de mest langsomme, at Gud ikke har nogen bestemt hudfarve, og at kristendom ikke nødvendigvis behøver at være europæisk. Ved tærsklen til det tredje årtusind er kirken virkelig ved at blive »katolsk«, dvs. altomfattende. Som »Verdens Sakramente« står den i hele menneskeheds tjeneste, ligesom Guds Søn var kommet for at forkynde budskabet om Guds rige for alle mennesker.

Mission - en pligt

En missionerende og engageret kirke – ung eller gammel – findes i dag på alle kontinenter, ligesom også ligegyldighed og vantro breder sig i skyggen af ældgamle kirketårne. Missionsvirksomhed er dog ikke et privilegium for nationer med en lang kristen tradition, men alvorlig pligt for den »yngste« kirke, og pligten for enhver kristen, som hører til en kirke, som »efter sit væsen er missionere-

rende«, som det 2. Vatikan koncil siger.

En missionærs kald

Mission betyder ikke ensrettet færdsel, men ægte broderlighed på lige fod. Enhver, som er døbt er kaldet. Men det udelukker ikke, at nogle, ledet af Helligånden og udsendt af kirken, drager ud, for i grupper eller som enkelte, helt og ubetinget, principielt og på livstid, at leve et liv, som måske kræver afkald på fædreland og modersmål, forlanger idealisme og konstant tilpasningsevne, men som også opdager vidunderlige spor af Guds mysterium, og fremmer udvikling af menneskelige værdier.

Bønnens nødvendighed

Det er først og fremmest sådanne missionærer, vi efter pavens ønske skal bede om, fordi de på en særlig måde trænger til Guds hjælp. Men også om missionsånd og missionsiver for andre, som står i baggrunden, men som på mangfoldig måde bidrager til kirkens missionsværk, en indstilling, som skal indøves lige fra

barnsben af. Uden bøn ville al missionsaktivitet udarte til ren og skær geskæftighed. Men ved bønner bliver den til helt uvurderlig vel-signelse for verden.

Af pavens tale til lederne af de »Pavelige missionværker«

»Jeg håber, at I især vil fremme den missionerende presse, som gør de unge kirker nærværende i kristne fællesskaber og familierne. I skal også gøre brug af radioen, som bringer evangeliets budskab ud til de fattigste og mest afsides liggende områder.

Endvidere gælder det om ved dokumentarfilm at udvide sand kundskab om verdensmissionen, for den er billedet af den nye menneskehed, som har sit ud-spring og sit forbillede i Kristus.« (4.5.1990)

I juli og august beder vi også om:

»At alle mennesker må forsvare værdien af det menneskelige liv i alle dets stadier og former«

»At ungdommen må forstå at bevare og beskytte skønheden i miljøet og gøre det til et bedre sted at leve i.« Paul Keller SJ

Signalement af religionspædagogikken i Danmark

Religionspædagogik i Danmark, red. Jens Kristian Krarup o.a. Forlaget Materialecentralen 1993. 120 sider, pris kr. 150,-.

Religionspædagogik i Danmark er ikke nogen entydig størrelse. I denne bog forsøges gennem 46 små artikler at give et signalement af den religionspædagogiske praksis i Danmark, både inden for skolen og i kirkeligt regi. Hvilke problemer kæmper man med? Hvilke temaer tager man op? Hvilke overvejelser ligger bag? Det er første gang, man har lavet en samlet beskrivelse af området.

Bogen har afsnit om situationen i folkeskolen, efterskolerne og gymnasiet, i folkekirken og de frie kir-

kelige organisationer, på højskolerne og ved anden folkelig oplysningsvirksomhed. Derefter følger indlæg om uddannelse af religionspædagoger på seminarier og universiteter. Der er et afsnit om andre kirkesamfund, hvor bl.a. lederen af Pastoral-Centret, pastor Guido Kreienbühl har skrevet om den katolske kirkes katekiske overvejelser og problemer. Endelig er der et afsnit om forsknings- og udviklingsarbejder.

Bogen er blevet til på initiativ af »Evangelisk Pædagogisk Samvirke«, som er en sammenslutning af 18 folkekirkelige institutioner, der er involveret i religionspædagogik.

sw

DUKs u-landsprojekt i São Paolo: Lad os hjælpe Brasilien

Ajudemos o Brasil

DUK vedtog på årsmødet i marts 1994 et nyt u-landsprojekt *Ajudemos o Brasil*. Formålet er dobbelt: dels at samle penge ind til et center for gadebørn i São Paolo, dels at fortælle DUKs medlemmer om gadebørnenes forhold.

DUK har derfor udgivet en glimrende bog med mange ideer til, hvordan emnet kan behandles i børne- og ungdomsarbejdet. Der indledes med to afsnit med oplysninger om Brasilien og kirkens forhold i landet. Derefter følger forslag til

indslag i liturgien: historier, bønner og sange.

Et afsnit rummer en mængde varierede forslag til aktiviteter og lege. Nogle er egnede til en klubaften, andre kræver mere tid og kan f.eks. anvendes på en weekend-tur. På en sådan tur kan man også spise på brasiliansk, for bogen rummer opskrifter med typiske retter fra det brasilianske køkken.

I forbindelse med projektet har DUK fremstillet en kuffert med supplerende materiale, som kan lånes på

sekretariatet. Bogen indeholder oplysninger om yderligere materiale, der kan anvendes ved behandlingen af emnet.

Center for gadebørn

Indsamlingen går til projektet »In Support of Streetchildren«, der er knyttet til »Pastoral de Menor-Equipe Centro« i São Paolo. DUK er kommet i kontakt med dette projekt via Skt. Josephsøstrene. *Ajudemos o Brasil*-projektet løber til

udgangen af 1995. Der er altså masser af tid til at inddrage projektet i børne- og ungdomsarbejdet i menighederne og skolerne. Foruden de mange gode forslag til aktiviteter giver bogen også eksempler på, hvad man kan fremstille for at tjene penge til projektet.

Bogen skal sendes til alle lokalforeninger og skoler. Flere eksemplarer kan fås ved henvendelse på DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2.th, 1260 København K, tlf. 33 14 77 07.

sw

Orientering fra sognene: Juli/august 1994

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen-sein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78. Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S. Eucharistic Celebrations in English: Saturday: Skt. A at 5 p.m. Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m. Wednesday: SAK at 5 p.m. Thursday: VFK at 9:30 a.m. First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en éspanol Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183. Todos los domingos. A las kl. 12. P. Thomas Tirapu Beortegui C SSR. Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Nulle messe en juillet et août.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4 A, 1616 København V. Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22. Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 39 66 22 99. Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19. I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14. I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.ss.R. Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02. Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke). Tlf. 31 21 85 88. Ingen messe i juli. Den 21.8.: Skt. Stefan. Messe kl. 16 i kirken. Derefter samvær i menighedssalen.

Apostolisk skrivelse mod kvindelige præster

»Kristus udstyrede kirken med dens grundlæggende forfatning og dens teologiske antropologi«

Rom (KNA) - Pave *Johannes Paul II* har kategorisk afvist, at kvinder kan blive præster i den katolske kirke. Kirken har »ingen fuldmagt til at give præstevielsen til kvinder,« hedder det i den apostoliske skrivelse »Ordinatio sacerdotalis« - »Om den udelukkende for mænd forbeholdte præstevielse«.

Sagen kan ikke diskuteres

Alle troende i kirken må »definitivt« acceptere denne afgørelse. Kirken følger dermed Kristi forbillede, der kun valgte mænd til apostle. Ligeledes følger den kirkens og dens læreembedes praksis, der kun har tilladt mænd til præste-

embedet, skriver paven. Denne beslutning kan ikke diskuteres, og det er forkert, at det kun har disciplinær betydning.

Jomfru Maria blev ikke præst

Erklæringen, der fastslår den hidtidige holdning og praksis, forstås af iagttagere som en reaktion på Church of Englands tilladelse til kvindelige præster. At kvinder ikke kan blive præster betyder ingen diskriminering af kvinden og hendes værdighed, understreger Johannes Paul II. Han henviser til Maria, som ganske vist er »Guds Moder og kirkens moder, men hun har ikke fået apostlenes egentlige sendel-

sesopgave og heller ikke præsteembedet«. Kristi handling beror ikke på den tids sociologiske og kulturelle motiver. »Den sande grund findes deri, at Kristus fastlagde det sådan, at han udstyrede kirken med dens grundlæggende forfatning og dens teologiske antropologi, som så altid er blevet fulgt i kirkens tradition,« står der i skrivelsen med henvisning til en erklæring fra pave *Paul VI* fra 1977.

Ikke dogme, men definitivt formuleret doktrin

Den nye apostoliske skrivelse drejer sig »ikke om en ny dogmatisk formulering, men en af det pavelige læreembede på definitiv vis formuleret doktrin,« hedder det i en kommentar i Vatikanets avis »Osservatore Romano«. Den er ikke formuleret, »som en forsigtighedsforanstaltning, heller ikke som den sandsynligste

hypotese eller som simpel disciplinær foranstaltning, men som en med sikkerhed sand lære.«

Betingelsesløs tilslutning kræves

Det drejer sig ikke om en »sag, der kan diskuteres i frihed«. Tværtimod kræver denne lære »stadig de troendes fulde og betingelsesløse tilslutning. At lære det modsatte ville svare til at forlede deres samvittighed til vildfarelse«. Ingen, heller ikke den højeste kirkeledelse, har myndighed til at tillade kvinder at blive præster. At se bort fra denne lære betyder at »forfalske Kristi vilje og eksempel og

åbenbaringshændelsen«.

Den nye skrivelse er »på ingen måde en hindring i den økumeniske dialog«. Tværtimod giver den alle troende lejlighed til at uddybe deres forståelse af bispe- og præsteembedet, skriver »Osservatore Romano«.

»Skønt læren om den udelukkende for mænd forbeholdte præstevielse altid er blevet formuleret både af den vedvarende og omfattende overlevering i kirken og af læreembedet i den nyere fortids dokumenter, anser man det nogle steder for et spørgsmål, man kan diskutere, eller man tillægger kirkens beslutning om ikke

at ville tillade præstevielsen for kvinder udelukkende en disciplinær betydning,« hedder det ordret i »Ordinatio sacerdotalis«.

Dokumentet, der er underskrevet af paven pinsedag, slutter med: »For at fjerne enhver tvivl vedrørende denne betydningsfulde sag, der angår selve kirkens gudommelige forfatning, erklærer jeg i kraft af mit embede, nemlig at styrke mine brødre (sml. Luk. 22,32), at kirken på ingen måde har fuldmagt til at give præstevielsen til kvinder, og at alle troende i kirken definitivt skal holde fast ved denne afgørelse.«

Den anglikanske primas kritiserer pavens skrivelse

Præsten repræsenterer Kristus som menneske, ikke som mand

London (KNA) - Den anglikanske kirkes primas, ærkebiskoppen af Canterbury *George Carey* kritiserer pavens nyeste apostoliske skrivelse om forbud mod kvindelige præster. De grunde, *Johannes Paul II*

fremfører er blevet diskuteret i den anglikanske kirke og er blevet forkastet som »ikke overbevisende«, hedder det i en erklæring.

Når præsterne handler på Kristi vegne, viser de, at Kristus var *menneske*, ikke

at han var *mand*. Videre beklager *Carey*, at paveskrivelsen bringer dialogen mellem den katolske og den anglikanske kirke i fare. Vatikanet må nu gøre det tydeligt, hvordan samtalen kan fortsætte.

Jødisk-katolsk dialog-møde

Økologi og familien

Jerusalem (KIPA) - For første gang siden optagelsen af diplomatiske forbindelser mellem Vatikanet og Israel er den »Jødisk-vatikaniske Forbindelseskomité« trådt sammen i Jerusalem. Under ledelse af formanden for Enhedsrådet, kardinal *Edward Cassidy* og rabbiner *Israel Singer* diskuterede man økologiske problemer og spørgsmål vedrørende familien.

Komitéen blev grundlagt i 1970 og mødes som regel hvert andet år, sidst i Baltimore i USA i 1992. Der har i mange år været spændinger i forholdet mellem de to religioner, men gennembruddet i forhandlingerne mellem Israel og Vatikanet i 1993 har betydet en afgørende forbedring i dialogklimaet.

Det andet Vatikankoncil betød en »radikal ændring« i forholdet mellem jøder og katolikker, sagde *Cassidy*. Dialogen i de sidste 30 år har bidraget til et større gensidigt kendskab og respekt. Der er i den katolske kirke blevet en større opmærksomhed på tendenser til antisemitisme. Der er dog endnu mange uløste spørgsmål, f.eks. formuleringen i et fælles jødisk-kristent dokument om jødeudryddelserne under Anden Verdenskrig.

Rabbiner *David Rosen* siger i den israelske radio, at det i udkastet til dokumentet bl.a. hedder: »En frygte-

lig blanding af religiøs, social, økonomisk, politisk og racistisk fjendtlighed over for jøderne dannede grundlaget for holocaust.« Kirken har ikke overalt »ydte en reel modstand mod forfølgelserne og det nazistiske folkemord«.

Efter polemikken i forbindelse med Østrigs forhenværende præsident *Kurt Waldheims* besøg hos paven i 1987 blev man i Forbindelseskomitéen enige om at offentliggøre et sådant dokument. Kirken vil anerkende sit medansvar for »det fjendtlige klima over for jødedommen og jøderne, som banede vejen for den moderne antisemitisme,« sagde *Rosen*. Man har fra jødisk side presset på for at få et sådant dokument offentliggjort.

Vatikanet benægter, at Pavestolen er involveret i denne skrivelse. Ifølge Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro Valls* drejer det sig om et fælles udkast fra de polske og tyske bispekonferencer. Tyskeren *Hans Hermann Henrix* fremlagde på mødet en rapport »Antisemitisme, shoah og kirken«. Men denne rapport er ikke blevet til på initiativ af Den tyske Bispekonference, men fordi *Henrix*, der i mange år har været aktiv i den jødisk-kristne dialog, er blevet bedt om det af Vatikanets Enhedsråd, udtaler en talsmand for Den tyske Bispekonference.

Stærkere katolsk tilstedeværelse på universiteter

Rom (KNA) - Vatikanet mener, at det er nødvendigt, at kirkens tilstedeværelse på universiteter forstærkes, så den kristne tro rodfastes bedre i det akademiske miljø. Det vil være en særlig opgave for katolske akademikere at fremme »en fornyet og levende syntese mellem tro og kultur«, hedder det i et dokument fra Uddannelseskongregationen, Lægmandsrådet og Kulturrådet. Dokumentet har titlen »Kirkens tilstedeværelse på universiteter og i universitetskulturen«, og det er primært rettet til bispekonferencerne, men også til præster, lægfolk, ordenerne og kirkelige bevægelser.

Mere intensivt samarbejde

For at dette »nye pastorale opbrud« kan lykkes, er det nødvendigt med et mere intensivt samarbejde mellem præster og lægfolk, mellem lærere og studerende. For tiden indskrænker den kristne tilstedeværelse sig til »isolerede grupper, sporadiske initiativer, lejlighedsvis vidnesbyrd fra kendte personer og denne

eller hin bevægelses aktiviteter«.

Mangel på teologer blandt videnskabsmænd

Kirkens og samfundets fremtid hænger i høj grad sammen med universitetsmiljøerne, der har stor indflydelse på landenes sociale og kulturelle liv, fremhæves det i det 26-sider lange dokument. Ganske vist er der i flere lande mange katolikker på universiteterne, men deres aktivitet er relativ beskedet, fordi »mange professorer og studerende betragter deres tro som en privatsag«. Selv præster og ordensfolk giver afkald på et klart trosvidnesbyrd under påberøbelse af universiteternes autonomi.

»Andre benytter derimod denne autonomi til at propagere for holdninger, der er i modsætning til kirkens lære,« hedder det videre. Situationen vanskeliggøres yderligere af mangelen på teologer blandt naturvidenskabsmænd og på videnskabsmænd med gedigen teologisk uddannelse. Katolske læreres vidnesbyrd består dog ikke i, at de

»bygger konfessionelle emner oven på deres viden-skab«.

»På tærsklen til et nyt årtusind er forpligtelsen til at forkynde evangeliet blevet endnu vigtigere,« understreger Vatikanet. De enkelte bispekonferencer skal støtte de katolikker, der har deres gang på universiteterne med egnede foranstaltninger, som f.eks. studenter-sjælesorg, særlige arbejdsgrupper, oprettelse af fagområder for »religiøse videnskaber«, eller forelæsninger om almen etik og professionel etik. Man skal fremme en dialog mellem teologer, filosoffer og videnskabsmænd, så der kan skabes frugtbare forbindelser mellem den kristne tro og videnskaben. Det forudsætter en kvalificeret uddannelse af universitets-sjælesørgere og en aktiv medinddragelse af katolske lægfolk.

Et forkortet syn på viden

De katolske universiteter har en særlig opgave i dialogen mellem kirken og universiteterne. For at kunne opfylde denne opgave må

man dér studere vigtige problemer i nutiden og finde løsningsforslag, som konkretiserer kristne etiske og religiøse værdier.

Formanden for Uddannelseskongregationen, kardinal *Pio Laghi* siger til journalister, at det nye dokument ikke sigter på at »katolisere« universiteterne. De højere læreanstalter skal kunne drive deres virksomhed i fuld frihed og uafhængighed. Derimod ønsker man at anspore alle katolske lærere og studerende til at overvinde »et forkortet syn på viden«. Et katolsk trosvidnesbyrd på universiteterne afhænger først og fremmest af, at katolikkerne har et vidensbegreb, der ikke udelukker det transcendent.

Størstedelen af universiteterne er blevet til et »videnssupermarked«, siger formanden for Det pavelige Kulturråd, kardinal *Paul Poupard*. De yder ikke længere et væsentligt bidrag til en omfattende udvikling af menneskene, og derfor er det nødvendigt at støtte bestræbelserne på en større kristen tilstedeværelse.

1.7. grøn. Fredag i 13. alm. uge. (I Ps). L.: Am. 8,4-6.9-12. Ev.: Matt. 9,9-13.

2. grøn. Lørdag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Am. 9,11-15. Ev.: Matt. 9,14-17.

3. grøn. 14. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Ez. 2,2-5; Sl. 123, 1-2a.2bcd.3-4. (Omk.: Vore øjne følger Herren vor Gud, til han er os nådig.) 2.L.: 2.Kor. 12,7-10. Ev.: Mark. 6,1-6. Thomas, apostel, fejres ikke.

4. grøn. Mandag i 14. alm. uge (II Ps). Eller hvid. Elisabeth af Portugal, (1336). L.: Hos. 2,14.15b-16.19-20. Ev.: Matt. 9,18-26.

5. grøn. Tirsdag i 14. alm. uge (II Ps). Eller hvid. Antonius Maria Zacharia, præst, (1539). L.: Hos. 8,4-7.11-13. Ev.: Matt. 9,32-38.

6. grøn. Onsdag i 14. alm. uge (II Ps). Eller rød. Maria Goretti, jomfru og martyr, (1902). L.: Hos. 10,1-3.7-8.12. Ev.: Matt. 10,1-7. (Læsning ad libitum (Maria Goretti): 1.Kor. 6,13c-15a.17-20.)

7. grøn. Torsdag i 14. alm. uge (II Ps). L.: Hos. 11,1-4.8c-9. Ev.: Matt. 10,7-15.

8. grøn. Fredag i 14. alm. uge (II Ps). L.: Hos. 14,2-10. Ev.: Matt. 10,16-23.

9. rød. Lørdag i 14. alm. uge (II Ps). Villehad, martyr, (1572)(m). L.: Es. 6,1-8. Ev.: Matt. 10,24-33.

10. grøn. 15. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: Amos 7,12-15; Sl. 85,9ab+10.11-12.13-14. (Omk.: Lad os skue din miskundhed, Herre, din frelse give du os!) 2.L.: Ef. 1,3-14 eller 1,3-10. Ev.: Mark. 6,7-13. Knud konge, martyr, (1086) fejres ikke.

11. hvid. Mandag. BENEDIKT, abbed, Europas værnehel-gen, (547)(f).(III Ps). Gl. Helg.pf. L.: Ordspr. 2,1-9; Sl. 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11. (Omk.: Jeg vil love Herren til hver en tid. Eller: Smag og se, at Herren er god.) Ev.: Matt. 19,27-29.

12. grøn. Tirsdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Kjeld, præst, (1150). L.: Es. 7,1-9. Ev.: Matt. 11,20-24.

13. grøn. Onsdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Henrik, (1204). L.: Es. 10,5-7.13-16. Ev.: Matt. 11,25-27.

14. grøn. Torsdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Kamillus af Lellis, præst, (1614). L.: Es. 26,7-9.12.16-19. Ev.: Matt. 11,28-30.

15. hvid. Fredag i 15. alm. uge. (III Ps). Bonaventura, biskop og kirkelærer, (1274)(m). L.: Es. 38,1-6.21-22.7-8. Ev.: Matt. 12,1-8.

16. grøn. Lørdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Vor Frue af Karmel. Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Mika 2,1-5. Ev.: Matt. 12,14-21.

17. grøn. 16. ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Jer. 23,1-6; Sl. 23, 1-2.3-4.5.6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) 2.L.: Ef. 2,13-18. Ev.: Mark. 6,30-34.

18. grøn. Mandag i 16. alm. uge. (IV Ps). L.: Mika 6,1-4.6-8. Ev.: Matt. 12,38-42.

19. grøn. Tirsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). L.: Mika 7,14-15.18-20. Ev.: Matt. 12,46-50.

20. hvid. Onsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). Torlak, biskop, (1193)(m). L.: Jer. 1,1-4.10. Ev.: Matt. 13,1-9.

21. grøn. Torsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Laurentius af Brindisi, præst og kirkelærer (1619). L.: Jer. 2,1-3.7-8.12-13. Ev.: Matt. 13,10-17.

22. hvid. Fredag i 16. alm. uge. (IV Ps). Maria Magdalene (m). L.: Jer. 3,14-17. Ev.: Joh. 20,1-2.11-18. (Læsning ad libitum (Maria Magdalene): Højs. 3,1-4a eller 2.Kor. 5,14-17.)

23. hvid. Lørdag i 16. alm. uge. (IV Ps). Birgitta, ordenssøster, (1373)(m). L.: Jer. 7,1-11. Ev.: Matt. 13,24-30.

24. grøn. 17. ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: 2.Kong. 4,42-44; Sl. 145,10-11.15-16.17-18. (Omk.: Herre, du åbner din hånd og mætter os.) 2.L.: Ef. 4,1-6. Ev.: Joh. 6,1-15.

25. rød. Mandag. JACOB, apostel (f).(I Ps). Gl. Ap.pf. L.: 2.Kor. 4,7-15; Sl. 126,1-2ab.2cd-3.4-5.6. (Omk.: De, som sår med gråd, skal høste med frydesang.) Ev.: Matt. 20,20-28.

26. hvid. Tirsdag i 17. alm. uge. (I Ps). De hellige Joakim og Anna, Jomfru Marias forældre (m). L.: Jer. 14,17-22. Ev.: Matt. 13,36-43. (Læsning og evangelium ad libitum (Joakim og Anna): Sir.44,1.10-15 & Matt. 13,16-17.)

27. grøn. Onsdag i 17. alm. uge. (I Ps). L.: Jer. 15,10.16-21. Ev.: Matt. 13,44-46.

28. hvid. Torsdag i 17. alm. uge. (I Ps). Martha (m). L.: Jer. 18,1-6. Ev.: Joh. 11,19-27 eller Luk. 10,38-42. (Læsning ad libitum (Martha): 1.Joh. 4,7-16.)

29. rød. Fredag i 17. alm. uge. (I Ps). Olaf, martyr, (1030)(m). L.: Jer. 26,1-9. Ev.: Matt. 13,54-58.

29. For Færøerne og Grønland (h). Gl. Cr. Mart.pf.1.L.: Visd. 10,10-14; Sl. 31,2-3a.3bcd-4.6+8ab. 16bc+17. (Omk.: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.) 2.L.: Jak. 1,2-4.12. Ev.: Matt. 16,24-28.

30. grøn. Lørdag i 17. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Peter Chrysologus, biskop og kirkelærer, (451). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Jer. 26,11-16.24. Ev.: Matt. 14,1-12.

31. grøn. 18. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: 2.Mos. 16,2-4.12-15; Sl. 78,3+4bc.23-24.25+54. (Omk.: Herren gav dem himmelkorn.) 2.L.: Ef. 4,17.20-24. Ev.: Joh. 6,24-35. Ignatius af Loyola, præst, (1556), fejres ikke.

1.8. hvid. Mandag i 18. alm. uge. (II Ps). Alfons Maria de Liguori, biskop og kirkelærer, (1787)(m). L.: Jer. 28,1-17. Ev.: Matt. 14,13-21. (Læsning ad libitum (A.M. de Liguori): Rom. 8,1-4.)

2. grøn. Tirsdag i 18. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Eusebius af Vercelli, biskop, (371). L.: Jer. 30,1-2.12-15.18-22. Ev.: Matt. 14,22-36.

3. grøn. Onsdag i 18. alm. uge. (II Ps). L.: Jer. 31,1-7. Ev.: Matt. 15,21-28.

4. hvid. Torsdag i 18. alm. uge. (II Ps). Johannes Maria Vianney, præst, (1859)(m). L.: Jer. 31,31-34. Ev.: Matt. 16,13-23. (Evangelium ad libitum (J.M. Vianney) Matt. 9,3510,1.)

5. grøn. Fredag i 18. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Kirkevielsesfest for kirken Santa Maria Maggiore. L.: Nah. 2,1.3; 3,1-3.6-7. Ev.: Matt. 16,24-28.

6. hvid. Lørdag. HERRENS FORKLARELSE (f). (II Ps) Gl. Særpf. L.: Dan. 7,9-10.13-14 eller 2.Pet. 1,16-19; Sl. 97,1-2.5-6.9. (Omk.: Herren har vist, han er konge; den Højeste over'al jorden!) Ev.: Mark. 9,2-10.

7. grøn. 19. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: 1.Kong. 19,4-8; Sl. 34,2-3.4-5.6-7.8-9. (Omk.: Smag og se, at Herren er god.) 2.L.: Ef. 4,30 5,2. Ev.: Joh. 6, 41-51.

Xystus II, pave, og lidelsesfæller, martyr, (258), samt Cajetan, præst, (1547), fejres ikke.

8. hvid. Mandag i 19. alm. uge. (III Ps). Dominicus, præst, (1221)(m). L.: Ezek. 1,2-5.24-28c. Ev.: Matt. 17,22-27.

9. grøn. Tirsdag i 19. alm. uge. (III Ps). L.: Ezek. 2,8 3,4. Ev.: Matt. 18,1-5.10.12-14.

10. rød. Onsdag. LAURENTIUS, diakon og martyr, (258)(f).(III Ps). Gl. Mart.pf. L.: 2.Kor. 9,6-10; Sl. 112,1-2.5-6.7-8.9. (Omk.: Salig den, der ynkes og låner ud!) Ev.: Joh. 12,24-26.

11. hvid. Torsdag i 19. alm. uge. (III Ps). Klara, jomfru, (1253)(m). L.: Ezek. 12,1-12. Ev.: Matt. 18,21 19,1.

12. grøn. Fredag i 19. alm. uge. (III Ps). L.: Ezek. 16,1-15.60.63. Ev.: Matt. 19,3-12.

13. grøn. Lørdag i 19. alm. uge. (III Ps). Eller rød. Pontianus, pave, og Hippolyt, præst, martyr (3. årh.). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Ezek. 18,1-10.13b.30-32. Ev.: Matt. 19,13-15.

14. grøn. 20. ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: Ordspr. 9,1-6; Sl. 34,2-3.10-11.12-13.14-15. (Omk.: Smag og se, at Herren er god.) 2.L.: Ef. 5,15-20. Ev.: Joh. 6,51-58. Maximilian Maria Kolbe, præst og martyr, (1941), fejres ikke.

15. grøn. Mandag i 20. alm. uge. (IV Ps). L.: Ezek. 24,15-24. Ev.: Matt. 19,16-22.

16. grøn. Tirsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Stefan af Ungarn, (1038). L.: Ezek. 28,1-10. Ev.: Matt. 19,23-30.

17. grøn. Onsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). L.: Ezek. 34,1-11. Ev.: Matt. 20,1-16.

18. grøn. Torsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). L.: Ezek. 36,23-28. Ev.: Matt. 22,1-14.

19. grøn. Fredag i 20. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Johannes Eudes, præst, (1680). L.: Ezek. 37,1-14. Ev.: Matt. 22,34-40.

20. hvid. Lørdag i 20. alm. uge. (IV Ps). Bernhard, abbed og kirkelærer, (1153)(m). L.: Ezek. 43,1-7a. Ev.: Matt. 23,1-12.

Aften: hvid. VIGILIE TIL JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN

Bistand

Katolsk Menighedspleje
Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 22 (ankomst senest kl. 17) til fredag d. 27 aug. efter højmesse og morgenmad.

Retrætepræst: Sogne- og klosterpræst Poul Clausen.
Emne: Mennesket møder Gud.

Prisen for ophold kr. 675,- (der kan søges om tilskud). Du tilmelder dig ved at indb. kr. 100 på Giro 927 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. Tlf. 86 82 28 92 eller 98 93 10 74.

Retræteudvalg:
Walter Egger, Hillerød
Tage Gondek, Nykøbing F.
Jens Aage Ibsen, Sønderborg
Edmund Jensen, Frederikshavn
Børge Blans, Silkeborg (udv. form.)

(h). Gl. Cr. Særpf.1.L.: 1:Kron. 15,3-4.15-16; 16,1-2; Sl. 132,6-7.9-10.13-14. (Omk.: Herre, bryd op til dit hvilested, du og din vældes ark!) 2.L.: 1.Kor. 15,54b-57. Ev.: Luk. 11,27-28.

21. hvid. Søndag. JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN (h). Gl. Cr. Særpf.1.L.: Åb. 11,19a; 12,1-6a.10ab; Sl.45,11-12.14-15.16-17. (Omk.: Dronningen står i ofirguldets skrud ved din højre.) 2.L.: 1.Kor. 15,20-27. Ev.: Luk. 1,39-56. Pius X, pave, (1914), fejres ikke.

22. hvid. Mandag i 21. alm. uge. (I Ps). Jomfru Maria, vor Dronning (m). Jomfru Marias pf.L.: 2.Tess. 1,1-5.11-12. Ev.: Matt. 23,13-22.

23. grøn. Tirsdag i 21. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Rosa af Lima, jomfru, (1617). L.: 2.Tess. 2,1-3a.14-17. Ev.: Matt. 23,23-26.

24. rød. Onsdag. BARTHOLOMÆUS, apostel (f). (I Ps). Gl. Ap.pf. L.: Åb. 21,9b-14; Sl. 145,10-11.12-13ab.17-18. (Omk.: Dine hellige, Herre, kundgør dit riges strålende herlighed.) Ev.: Joh. 1,45-51.

25. grøn. Torsdag i 21. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Ludvig, (1270). Eller hvid. Josef af Calasanz, præst, (1648). L.: 1.Kor. 1,1-9. Ev.: Matt. 24,42-51.

26. grøn. Fredag i 21. alm. uge. (I Ps). L.: 1.Kor. 1,17-25. Ev.: Matt. 25,1-13.

27. hvid. Lørdag i 21. alm. uge. (I Ps). Monika, (387)(m). L.: 1.Kor. 1,26-31. Ev.: Matt. 25,14-30. (Evangelium ad libitum (Monika): Luk. 7,11-17.)

28. grøn. 22. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf.1.L.: 5.Mos. 4,1-2.6-8; Sl. 15,2-3a.3bc-4ab.5. (Omk.: Herre, hvem kan gæste dit telt?) 2.L.: Jak. 1,17-18.21b-22.27. Ev.: Mark. 7,1-8.14-15.21-23. Augustin, biskop og kirkelærer, (430), fejres ikke.

29. rød. Mandag i 22. alm. uge. (II Ps). Johannes Døbers martyrium (m). Særpf. L.: 1.Kor. 2,1-5. Ev.: Mark. 6,17-29. (Læsning ad libitum (Johs.Døbers martyrium): Jer. 1, 17-19.)

30. grøn. Tirsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Kor. 2,10b-16. Ev.: Luk. 4,31-37.

31. grøn. Onsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Kor. 3,1-9. Ev.: Luk. 4,38-44.

God sommer!
»katolsk orientering«
er tilbage 31. august.
Deadline 15. august.

Pastoralenhed 4 indbyder til weekend på Øm

Menighederne i pastoralenhed 4, Herning, Silkeborg, Horsens og Vejle inviterer til voksenweekend på Øm den 3. og 4. september 1994. Tema for weekenden er:

»Jo ældre vi bliver...«

Pater Frans van Haaren, Bornholm er den gejstlige leder, og dr. Halling, Vejle holder oplæg.

Weekenden starter lørdag den 3.09. kl. 14, dog kan man komme før, hvis man medbringer madpakke.

Vi slutter med kaffe søndag den 4.09. kl. 15. Pris kr. 200,-.

Tilmelding nødvendig til en af sognepræsterne.

Retræte

Sankt Lukassøstrenes Feriehjem.
Smidstrup Strand v/Gilleleje.
7.-9. okt. (fredag kl. 18 - søndag kl. 15.)

Tema: Bønnens teologi og praksis.

Ledere: Karmelitpater Wilfrid Stinissen
og Grethe Livbjerg.

Pris: kr. 575,-, hvoraf kr. 200,- betales
ved tilmelding, som kan ske skriftligt
til: Grethe Livbjerg, Kollegievej 4, 2920
Charlottenlund. Giro 132 - 8786.

Det sker på Magleås

Fr. d. 1. - lø. d. 2.7.:
Udenrigsministeriet.

Ti. d. 12. - to. d. 14.7.:
Pastorat Wittenburg.

Fr. d. 15. - sø. d. 17.7.:
Arboretet - Hørsholm.

Sø. d. 24. - sø. d. 31.7.:
Højskoleuge.

Sø. d. 31.7. - sø. d. 7.8.:
Sankt Vincent Søstrene.

Sø. d. 31.7. - fr. d. 5.8.:
Københavns Universitet.

Fr. d. 5. - sø. d. 7.8.:
Groupe folklorique v/Georges Porro.

Sø. d. 7. - lø. d. 13.8.:
Pensionistuge.

Lø. d. 13. - ti. d. 16.8.:
Center for kunst og Kristendom.

Ma. d. 15. - on. d. 17.8.:
AMU-center Hillerød.

To. d. 18. - fr. d. 19.8.:
Finansministeriet.

To. d. 18. - fr. d. 19.8.:
Københavns Handelsskole.

Ti. d. 23. - on. d. 24.8.:
Johannesskolen.

On. d. 24. - sø. d. 28.8.:
Idrættens Lederakademi.

Fr. d. 26. - lø. d. 27.8.:
Fa. Claus Bjørnbak.

Sø. d. 28.8.:
Sankt Pauls menighed.

Ma. d. 29. - ti. d. 30.8.:
Finansministeriet.

Ti. d. 30.8.:
Tandlægerne Nye Landsforen.

On. d. 31.8. - fr. 2.9.:
Danmarks Lærerhøjskole.

Fr. d. 2. - lø. d. 3.9.:
Birkerød kommune.

Ma. d. 5. - on. d. 7.9.:
Landsforen. af Hospitalslaboranter.

Ma. d. 5. - on. d. 7.9.:
Frederiksborg Amt.

On. d. 7. - lø. d. 10.9.:
Danske Fysioterapeuter.

Fr. d. 9.9.:
Tandlægerne Nye Landsforen.

Lø. d. 10.9.:
Havedag kl. 9-16.00
v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.
Hanne Brixtofte Petersen.

Sø. d. 11. - fr. d. 16.9.:
Rehabiliterings- og Forskningscenter
for Torturofre.

Ti. d. 13.9.:
Tandlægerne Nye Landsforen.

To. d. 15. - fr. d. 16.9.:
Udenrigsministeriet.

Fr. d. 16. - sø. d. 20.9.:
»Hildegard af Bingen«.

Sø. d. 18. - ma. d. 19.9.:
Folkekirkens Nødhjælp.

Ti. d. 20.9.:
Tandlægerne Nye Landsforen.

Ti. d. 20. - on. d. 21.9.:
Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 21. - fr. d. 23.9.:
Undervisningsministeriet.

To. d. 22. - sø. d. 25.9.:
Idrættens Lederakademi.

Sø. d. 25.9.:
Magleåstræf.

Carl Nielsen og Den Danske sang - ved Finn
Arvé og Mogens Wenzel Andreasen.

Ma. d. 26. - on. d. 28.9.:
Københavns Amt.

Ma. d. 26. - on. d. 28.9.:
Udenrigsministeriet.

On. d. 28. - fr. d. 30.9.:
Gymnaskolernes Tysklærerforen.

Fr. d. 30. - lø. d. 1.10.:
Egevang.

Magleås-arrangementer

Sø. d. 24.7. - sø. d. 31.7.94:
Højskoleuge

Sø. d. 7.8. - lø. d. 13.8.94:
Pensionistuge

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:
»Havedag«
v/Hanne Brixtofte Petersen,
Vibeke og Jørgen Baadsgaard

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94:
»Hildegard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulff

Søndag d. 25.09.94:
Carl Nielsen og Den danske Sang
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé

Søndag d. 20.11.94:
Byzantinske Ikoner
Fra Den ortodokse Kirkes billedverden
v/Kunsthistoriker Hans Jørgen Frederiksen

Søndag d. 26.03.95:
Dansk Guldalder i Musik og Digtning
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.
S-tog til Birkerød station.
Bus 328 til Høsterkøb.
Bus 500 S til Høsterkøbvej.

Retræte for damer

afholdes på Dalum Kloster fra mandag den
29. august med ankomst til Dalum kl. 17 og
slutter fredag den 2. september efter mor-
genmad og hl. messe.

Retrætens præst: *Pater Robert Showers.*
Emne: Hvad betyder dåben for os?

Pris for ophold kr. 650,-. Et depositum på kr.
100 bedes sendt ved tilmelding helst senest
den 15. august. Tilskud kan søges på sam-
me adresse:

Agnethe Emmerich, Lahmsgade 11, 5000
Odense C.

Diverse

Ægtepar søger

3-4 værelses lejlighed i Odense
Pr. md. ca. kr. 3.500,- (alt incl.).

Mona og Benny. tlf. 86 18 34 21.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk
Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formid-
les kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker
De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menig-
hedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og
torsdag.

»katolsk orientering« deadline 2. halvår 94'

k.o. 13 udkommer 31.08.94,
deadline 15.08.94. (11.08)

k.o. 14 udkommer 14.09.94,
deadline 29.08.94.

k.o. 15 udkommer 28.09.94,
deadline 12.09.94. (08.09)

k.o. 16 udkommer 12.10.94,
deadline 26.09.94.

k.o. 17 udkommer 26.10.94,
deadline 10.10.94. (06.10)

k.o. 18 udkommer 16.11.94,
deadline 31.10.94.

k.o. 19 udkommer 30.11.94,
deadline 14.11.94.

k.o. 20 udkommer 14.12.94,
deadline 28.11.94. (24.11)

k.o. 1/95 udkommer 11.01.95,
deadline 12.12.94.

Datoerne i parentes angiver sognenes
deadline.

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund

meddeler, at der i vintersæsonen 1994/95 vil
være koncertbilletter til følgende koncerter:
Søndag den 30. oktober 1994 kl. 20, hvor Ra-
diokammerkoret synger med Stefan Park-
man som dirigent.

Lørdag den 26. november 1994 kl. 15, hvor
Radiosymfoniorkestret spiller Mozart og
Schubert.

Henvendelse om billetter rettes til kasserer
Anton Jensen, tlf. 42 84 08 82.

Det kristne arbejdsfællesskab

Frivilligt arbejde med havens blomster

Har du lyst til at være gartner, kan du
melde dig som frivillig til projekt Hjerte-
haven.

Det er et privat jobtræningsprojekt un-
der faglig ledelse med støtte fra Social-
ministeriet.
Der arbejdes med stauder i omk. 200
forskellige sorter.

Henvendelse i planteskolen, overfor
Ugerløsevej 14, Stenmagle Øst, Midt-
sjælland.
Bedst fre. og lør. kl. 9-17.30.

NB. Der kan gives et beskedent logi på
stedet.
Vi søger også en tømrer til rejsning af et
saddeltag.

Joost Dahlerup
Priv.: Slettevej 16, 2860 Søborg. Mo-
billtf. 30 41 38 43.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette tes-
tamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekon-
toret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, fredag kl. 12-16
og søndag kl. 11-13
Lukket i juli måned.

Radio Steno Katolsk Lokalradio for København og nærmeste omegn:

Radio Steno holder sommerferie fra d. 27. ju-
ni t.o.m. d. 7. august. Herefter sender vi igen:
Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Telefon: 31 20 93 37

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

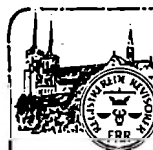
DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Revision - Regnskab - Skat
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE
Registreret revisor FRR
Jørgen Brangstrup
Skt. Olsigade 10 - Roskilde - 42 15 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning
v/stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag
Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Vagtskifte i DUK

Mandag den 15. august afholder DUK afskedsreception for pastor Reinhold Sahner, som efter tre års virke stopper som bispeddømmets ungdomspræst. Der holdes reception på DUKs Sekretariat mellem kl. 14-17.

Franciskaneren Charles McCarthy bliver pr. 1. august bispeddømmets nye ungdomspræst. Charles McCarthy kom til Danmark sidste år i august. Han har bopæl hos gråbrødrene i Roskilde.

13 gejstlige dræbt i Rwanda

Paven opfordrer til bøn i kirken for befolkningen

London (KNA) - Tre katolske biskopper og ti præster fra hutu-stammen er blevet dræbt af soldater fra »Den rwandiske patriotiske Op-rørsarmé« (RPA), medde-ler den engelske radio, BBC. Ærkebiskoppen af Kigali, *Vincent Nsengiyumva* (58), formanden for Den rwandiske Bispekonfe-rence, *Thaddée Nsengiyumva* (45) og biskoppen af Byumba i Kabgayi, *Joseph Ruzindana* (50) blev sam- men med ti præster skudt af fire soldater, der skulle be- vogte dem.

De 13 gejstlige var fire dage før mordet kommet til Kabgayi og blev straks sat under husarrest af tutsi- oprørere. De blev bevogtet af otte soldater i to skift. Et af vagtmandskaberne begik mordene, fordi de ville hævne døde pårørende. Det andet vagtmandskab dræbte den ene morder, mens det lykkedes de tre andre at flygte.

Vincent Nsengiyumva tilhørte indtil sommeren 1990 centralkomiteén for det dengang regerende En- hedsparti. Han arbejdede hele tiden for en forsoning mellem hutuer og tutsier. I bydelen Nyamirambo i Kigali er mindst 70 menne- sker, deriblandt ni præster blevet dræbt. Massakren fandt sted i en kirkelig ejendom.

Mindst 80 præster dræbt

Vatikanets permanente ob- servatør ved FN, ærkebi- skop *Renato Raffaele Mar- tino* havde kort forinden krævet oprettelsen af en FN-sikkerhedszone om det religiøse center i Kabgayi. Tusindvis af rwandere har søgt tilflugt i centerets klo- stre, hospitaler og skoler. Det frygtes, at de fleste flygtninge i centret er blevet dræbt efter mordet på præ- sterne. Mindst 80 præster er indtil nu blevet dræbt under urolighederne.

Pave *Johannes Paul II* er rystet over mordene på de tre biskopper og talrige

præster og ordensfolk. I et budskab til Rwandas bi- skopper, præster, ordens- folk og troende hedder det: »Jeg anråber alle Rwandas indbyggere og alle landes ansvarlige, som kan yde hjælp, ufortøvet at gøre alt, der står i deres magt, for at finde udveje til enighed og genopbygning i dette hårdt prøvede land.«

I skrivelsen opfordrer Jo- hannes Paul II alle katolik- ker i hele verden til at bede for befolkningen i Rwanda og vise solidaritet med den. Han forsikrer rwanderne

Ærkebiskop Vincent Nsengiyumva. Foto KNA.

om sin bøn for forsoning, for ofrenes familier og for de »traumatiserede børn«.

Flere penge til sognene

Fortsat fra forsiden

Fra 1995 går 75% direkte tilbage til sognene. Det be- tyder, at bispeddømmet skal skaffe yderligere 600.000 kr., som de mister i indtægt. Men det er kirkebidragsud- valgets håb, at flere nu vil tilslutte sig ordningen, nu hvor et betydeligt beløb går tilbage til sognene, fremgik det af argumentationen for de 75/25.

I 1993 indgik der 5 mio. kr. i kirkebidrag fra ca. 4.000 ydere. Godt 3 mio. kr. gik direkte tilbage til sogne- ne, økonomisk svagere stil- lede sogne fik knap 750.000

kr., omkostningerne lå på knap 100.000 kr og til bi- speddømmet indgik der knap 1,2 mio. kr.

Kirkebidragsordningen blev indført i 1966, hvor fordelingen var 70/30, men den blev ændret kun to år efter til 60/40. Da ordnin- gen blev indført kunne kun bidragsydere være medlem- mer af stiftsrådet, det der i 1970 blev til pastoralrådet.

Pastoralrådet vedtog og- så, at der bør betales 2% af den skattepligtige ind- komst.

kk

Pastoralrådet har fortsat udtaleret

Fortsat fra forsiden

strativt hjælpeorgan. Pa- storrådet skal som hidtil udtale sig om budgetter og regnskaber og også tage stilling til pastorale pro- jekter.

Jeg må takke forret- ningsudvalget for, at de har arbejdet dygtigt og ihær- digt, og der er ikke sket no- gen ulykker af økonomisk art, understregede biskop- pen i sit oplæg. Det, der har været stærkt bidragende til denne beslutning, har væ- ret, at forretningsudvalget har været overbebyrdet med administrative og øko- nomiske spørgsmål, som ofte har været svære at gen- nemskue på den korte tid, der var til rådighed.

Det biskoppelige Råd har enstemmigt anbefalet, at der skulle oprettes et Øko- nomisk Råd. To medlem- mer af forretningsudvalget

- formanden Jan Lange og næstformanden Kurt Han- sen - var imod, resten for.

Retningslinier udarbejdes senere

Biskoppen vil på et senere tidspunkt udstede retnings- linier for samarbejdet mel- lem pastoralrådets forret- ningsudvalg og Økonomisk Råd, og han inviterede det nyvalgte forretningsudvalg til at være med i dette arbej- de. Biskoppen finder det magtpåliggende at sam- menhængen mellem de pa- storale administrative op- gaver opretholdes.

Under sin fremlæggelse nævnte biskoppen to af de mindst tre medlemmer af det nye Økonomisk Råd: pater *Gerhard Sanders SJ* og revisor *Torben Juncker*. Læs videre side 2 og 3 om pastoralrådets møde. kk

Flere religionsløse franskmænd

Paris (KNA) - Antallet af franskmænd, der betegner sig som »religionsløse« er vokset fra 15,5% til 23% si- den sidste rundspørge for otte år siden. Antallet af ka- tolikker er i samme periode gået tilbage fra 81% til 67%, fremgår det af en un- dersøgelse foretaget af me-

ningsforskningsinstituttet CSA.

Af de 1.014 adspurgte mente 57%, at troen spille- de »ingen eller kun en lille rolle« i hverdagen. 89% er- klærede, at det ikke er nød- vendigt med en religion for at føre et etisk forsvarligt liv.

»Frihed i kirken«

Paris (KNA) - Biskoppen af Evreux i Frankrig, *Jac- ques Gaillot* truer med at træde tilbage, hvis de øvri- ge biskopper kræver, at han skal forholde sig tavs.

Baggrunden for truslen er to TV-udsendelser, hvor Gaillot optrådte sammen med den tyske teolog og kir- kekritiker, *Eugen Drewer- mann*. Gaillot havde i fjernsynet givet udtryk for sin solidaritet med *Drewer- mann*.

Den franske avis »La Croix« har fremvist en brevveksling mellem for- manden for Den franske Bi- spekonference, ærkebiskop *Joseph Duval* og Gaillot. Duval skriver til Gaillot, at hans optræden i TV er »uri- melig«. »Hvordan viser du din solidaritet med dine brødre i bispeembedet og

med paven?« spørger Duval.

I et svar fra Gaillot til de franske biskopper hedder det, at han ved sin medvir- ken i TV-udsendelserne har forsøgt »at være til stede dér, hvor ingen af os er det.« På denne måde kan han henvende sig til dem, som man ellers ikke kan nå. Derved har han opnået overvældende reaktioner, hedder det i brevet.

To franske biskopper har bedt Gaillot om ikke at del- tage i arrangementer i deres bispeddømmer. Det er ærke- biskoppen af af Stras- bourg, *Charles Brand* og biskoppen af Metz, *Pierre Raffin*. Gaillot har netop i Schweiz modtaget Herbert- Haag prisen for »Frihed i kirken«.

I Caen, der var den franske by, der blev mest ødelagt under den allierede landgang for 50 år siden, har tyske og franske biskopper givet et tegn på forsoning. En kardinal, seks franske biskopper og formanden for Den tyske Bispekonference, Karl Lehmann fejre- de en fælles gudstjeneste. Fra højre ses kardinal Etchegaray, biskop Lehmann og franske biskopper. Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion: Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør). Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær). Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 31. august

Præstevielse, side 3

Den franciskanske tradition, side 5

Kommentarer til pavens skrivelse, side 6

Børnelejr i Ø, side 7

Orientering fra sognene, side 8-12

katolsk orientering

Vatikanet opfordrer til stærkere lokal økumenisk indsats

Rom (KNA) - Vatikanet opfordrer alle katolske biskopper til at tage nye økumeniske initiativer på lokalt og regionalt plan. Det fremgår af et brev fra Det pavelige Enhedsråd til formændene for Bispekonferencerens økumeniske kommissioner og de katolske østkirkers synoder.

I brevet understreges det, at den økumeniske dialog kun kommer videre, hvis de hidtidige resultater virkeliggøres på alle kirkelige niveauer. Samtidig beder Enhedsrådet om flere reaktioner på de dokumenter, rådet har udgivet, og om flere oplysninger om de økumeniske fremskridt og problemer på lokalt niveau. Man sporer i brevet en vis utilfredshed med den manglende reaktion på de økumeniske impulser i Den økumeniske Håndbog, der

udkom sidste år (omtalt i k.o. nr. 12-93 red).

udkom sidste år (omtalt i k.o. nr. 12-93 red).

Nye kommunikationskanaler

Især ønsker Enhedsrådet en »åbning af nye kommunikationskanaler« inden for kirken og mellem kirker og mellem kirker.

Fortsætter på bagsiden.

Paven til Zagreb og Sarajevo

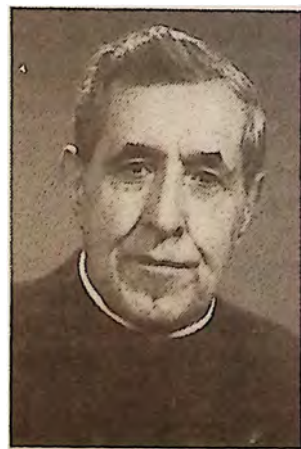
Rom (KIPA) - Repræsentanter fra Vatikanet er ved at forberede en rejse for pave Johannes Paul II, meddeler Vatikanets pressetalsmand, Joaquin Navarro-Valls. »Rejselederen«, jesuitten Roberto Tucci, nuntius i Sarajevo, ærkebiskop Francesco Monterisi og andre medarbejdere er rejst til Kroatien for at forberede besøget, der sandsynligvis finder sted fra 8. til 12. september.

Besøget i Kroatien er sikkert, men det er uvist om rejsen til Sarajevo kan gennemføres. Paven har længe ønsket at efterkomme en invitation fra de lokale kirker og myndigheder. På denne måde vil han bidrage til en varig fred i området, siger Navarro-Valls. Det bliver dog ikke muligt at besøge

Beograd, fordi man dér mener, at tiden ikke er moden til et pavebesøg.

Rejsen vil følge den almindelige praksis ved pastoralbesøg. Der vil blive tale om møder med repræsentanter for den lokale kirke, andre religiøse samfund og civile myndigheder. Paven vil deltage i festlighederne i anledning af 900-året for grundlæggelsen af ærkebispedømmet.

Hvis det lykkes at gennemføre besøget i Sarajevo vil det være FN, der står for pavens sikkerhed. Normalt er det de statslige myndigheder, der har ansvaret for sikkerhedsforanstaltningerne. Da Sarajevo står under »en slags FN-beskyttelse« vil det være FN, der får opgaven, oplyser Navarro-Valls.

Pater Josef Michaeler død

Pater Josef Michaeler døde den 8. august 1994, 82 år gammel i præstegården ved Vor Frue Kirke i Næstved. Begravelsen fandt sted fra Vor Frue Kirke, lørdag den 13. august.

Se omtalen på side 3.

På festen for Marias optagelse i Himlen, mandag den 15. august 1994 blev Christian Noval præsteviet i Domkirken af biskop Hans L. Martensen. Mange mennesker deltog i højtideligheden og i den efterfølgende reception, der fandt sted i haven bagved kirken. Pastor Christian Noval giver fredshilsen til sin niece, Mette. I baggrunden forældrene, Merete og Bent Noval. Foto Knud Kluge.

Det pavelige akademi for Videnskaberne:

Global fødselsbegrænsning uundgåelig

Rom (KNA) - Det pavelige akademi for Videnskaberne anser en global fødselsbegrænsning for at være »uomgængelig« i lyset af den nuværende befolkningstilvækst og levnedsmiddelsituation i verden. Den nødvendige fødselskontrol skal fremmes med »al til rådighed stående intellektuel og moralsk handlegkraft i menneskeheden«, skriver videnskabsmændene.

Ingen modsætning til læreembedet

Der er ingen modsætning mellem pave Johannes Paul II's holdning og akademiets rapport, udtaler én af analysens forfattere, teologen Georges Cottier i Vatikanets Radio. Paven har set og godkendt teksten. Ifølge

Cottier bør man tilstræbe et gennemsnitligt børnetal på 2,3 på verdensplan. Der må naturligvis ikke udøves pres på ægtepar, og kirken forsøger at opdrage til ansvarligt forældreskab. Ligeledes må staten ikke påtvinge ægtepar en bestemt metode til fødselsregulering.

I Det pavelige akademi for Videnskaberne er der ca. 80 internationalt anerkendte videnskabsmænd af forskellige konfessioner og religioner. Det er akademiets opgave at fremlægge den nyeste videnskabelige viden for paven.

Akademiets analyse blev besluttet på et møde i november 1991. Rapporten indeholder ingen konkrete forslag til fødselsregulering. Den fremhæver, at løsningen på befolknings-

problematikken også kræver en ændring af forbrugmentaliteten. Det er dog ifølge akademiet nødvendigt med en fødselsbegrænsning for at undgå uløselige problemer. Hvis det nuværende verdensgennemsnit på 3,6 børn pr. kvinde fortsætter, vil der år 2025 være 11 mia. mennesker på jorden. En reduktion til 2,3 børn vil betyde, at verdens befolkning kun vokser fra de nuværende 5,5 mia. til 8,5 mia.

Ikke underlagt Pavestolen

Rapporten er ikke i modsætning til det kirkelige læreembedes holdning til befolkningsspørgsmål, skriver sekretæren for Det pavelige Familieråd, Elio

Fortsætter på bagsiden

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementsprisen 230 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Det hellige År skal fejre »den levende Kristus«

Kardinalmødet i Rom beskæftigede sig udover Det hellige År også med FNs befolkningskonference

Rom (KNA) - På kardinalmødet i Rom i midten af juni besluttede de 114 kardinaler fra hele verden, at Det hellige År 2000 skal fejre »den levende Kristus«, meddeler Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro Valls*.

Ved dette jubilæum skal man ikke koncentrere sig om fortidens forsømmelser, men i stedet bør man undersøge kirkens og de kristnes fejl i nutiden. Især skal nutidige »skygger« påvises, som f.eks. den udbredte tilbagevisning af det kristne budskab eller den delvis fremherskende »etiske nat«.

Skyldsbekendelse

På en pressekonference efter konsistoriet sagde flere kardinaler, at en »skyldsbekendelse« om de kristnes forsømmelser gennem kirkehistorien ikke er udeluk-

ket, selv om flere sproggrupper var gået ind for at indskrænke samvittighedsransagelsen til nutidens problemer. Kardinal *Francis Arinze* fra Nigeria mente, at der i forberedelserne til år 2000 bør fokuseres på emnet bod og eftergivelse af skyld. Derfor har man bl.a. foreslået, at man ved årtusindskiftet eftergiver udviklingslandenes udlandsgæld helt eller delvist.

Kardinalerne understreger, at fejringen af det hellige år først og fremmest er en begivenhed i den katolske kirke. Men der skal også være økumeniske og interreligiøse foranstaltninger, som det foreslåede pan-kristne møde i Jerusalem og et fredsmøde med jøder, muslimer og kristne på Sinaj bjerg.

Pave Johannes Paul II ser det som en væsentlig opgave for Det hellige År 2000 at

få »en gensidig overenskomst mellem det katolske vesten og det ortodokse østen«. Derfor bør man overveje at inddrage ledende repræsentanter fra den ortodokse kirke i visse faser af festligholdelsen af året.

Navarro-Valls oplyser, at man på mødet foreslog emnet »Kristus i går, i dag, til evig tid« for det hellige år. Flertallet af kardinalerne gik ind for, at det hellige år skulle fejres i tre år, og man

regner med halvandet års forberedelse. Alle kardinaler var indforståede med, at 1999 blev erklæret som *Maria-år*. Man vil ansøge om pilgrimsrejser til Maria-valfartsstederne, men det må ikke udvikle sig til »turistmæssige« foranstaltninger.

Rwanda

Kardinalerne udsendte en indtrængende appel om fred i det borgerkrigshær-

gede Rwanda. De krigsførende parter skal straks nedlægge våbnene og søge efter veje til forsoning. Samtidig beklager de, at der endnu ikke er nogen juridisk mulighed for »humanitær indblanding«. *Johannes Paul II* har flere gange fremhævet »den moralske pligt til humanitær intervention«. Så længe det juridiske grundlag ikke er i orden, må det internationale samfund blot se på »tragdien i Rwanda, der kræver så mange uskyldige menneskers liv«.

FNs befolkningskonference

I en erklæring til FNs befolkningskonference understreger kardinalerne, at befolkningsproblemet bedst kan løses med uddannelses- og udviklingsforanstaltning-

er. Det er »mere effektive svar på demografiske tendenser end tvang og kunstige former for befolkningskontrol«. Kardinalerne afviser kunstige præventionsmidler som unaturlige og umoralske. Især fordømmes abort som »ødelæggelse af menneskeligt liv«.

Desuden kritiserer de i forberedelsespapirerne til befolkningskonferencen, at en forkert opfattelse af familien, seksuel promiskuitet og abort bliver gjort til menneskerettigheder og til idealer for ungdommen. Kardinalerne udtrykker deres solidaritet med pavens indsats for beskyttelse af familien. Familien skal være fri for tvangsforanstaltninger især inden for forplantningen. I dette familieår bør alle nationer anerkende, at »familien er samfundets vej«.

Afviser Vatikanets kritik af FNs befolkningskonference

Rom (KIPA) - Direktøren for FNs befolkningskonference, *Nafis Sadik*, afviser Vatikanets kritik af udkastet til slutdokumentet. Dokumentet kræver ingen legalisering af abort og taler ikke specielt om kunstige præventionsmidler, siger hun i et interview i den italienske avis »Corriere della Sera«.

Pave Johannes Paul II og mange andre kirkelige re-

præsentanter har i de sidste måneder skarpt kritiseret, at dokumentet mangler en etisk dimension og at der gives udtryk for en fjendtlig holdning til det traditionelle ægteskab.

Direktøren for konferencen, der afholdes i Cairo i september, gør opmærksom på, at man i udkastet overvejer, hvordan aborter kan forhindres eller reduceres i antal. Hvad angår fød-

selsregulering accepteres alle former for metoder, også de såkaldt naturlige metoder, som den katolske kirke anbefaler. I slutdokumentudkastet overlades valget af metoder til forældrene, således at katolikker kan følge pavens lære, understreger *Sadik*.

I udkastet lægger man sig ikke fast på bestemte kriterier for befolkningspolitik eller på en tilvækstgrænse.

Hovedtemaet for konferencen er livskvalitet og hvordan man fremmer den. *Sadik* oplyser, at hvad angår emnet familie, udtaler udkastet sig ikke til fordel for ægteskab mellem mennesker af samme køn eller for ugifte mødre. Men i vore dage har familien antaget forskellige former, og det har man taget til efterretning.

Pavelig rundskrivelse om livet i 1995

Rom (KNA) - Den pavelige rundskrivelse om livet, som kardinalerne i hele verden tog initiativ til for ca. tre år siden, vil blive offentliggjort i slutningen af i år eller begyndelsen af næste år, oplyser kardinal *Alfonso Lopez Trujillo*.

Lopez Trujillo, der er formand for Det pavelige Familieråd, oplyser videre, at der vil finde en stor interreligiøs konference sted i slut-

ningen af september med »familien« som emne. Interesserede fra islamiske stater har givet tilsagn om at deltage. I denne sammenhæng henviser den colombianske kardinal til, at den islamiske lære fordømmer abort. Vatikanet har i forbindelse med sin kampagne for beskyttelse af livet før FNs befolkningskonference i Cairo taget kontakt med islamiske lande.

Pontifex Maximus: »Linguam latinam discite!«

Latin bør bruges mere

Rom (KNA) - *Pave Johannes Paul II* opfordrer til at lære og anvende det latinske sprog mere. Latin er et udødeligt sprog, sagde paven på latin til 400 lærere og videnskabsmænd.

Iagttagere henviser dog til, at latin taber terræn som

kirkens sprog. Det kunne man f.eks. se under bispe-synoden, hvor adskillige biskopper, især fra den tredje verden, måtte tage høretelefoner med simultantoversættelse, når der var et indlæg på latin.

Lærebog fra Vatikanet om naturlige metoder til fødselsregulering

Rom (KNA) - I en 558-sider lang lærebog går Vatikanet ind for naturlige metoder for fødselskontrol samtidig med, at kunstig prævention fordømmes. I bogen, der er udgivet af Det pavelige Familieråd, bliver de forskellige fødselsreguleringsmetoder, som kirken anerkender, forklaret ud fra politiske, religiøse, moralske og psykologiske synsvinkler.

Derved får alle ægtepar et »virkeligt etisk og videnskabeligt alternativ« til kunstig prævention, hedder det i bogen. Anvendelsen af naturlige fødselsregulerende metoder kan også befri ægtepar fra befolkningsprogrammer, der er påtvunget af kulturelle, økonomiske og politiske grunde.

I forordet understreger

formanden for Familierådet, kardinal *Alfonso Lopez Trujillo*, at de naturlige metoder respekterer den kvindelige frugtbarheds rytme og ikke griber ind i organismen med kemiske præparater. Endelig er metoderne helt gratis.

Relativt sikre metoder

Bogen er blevet til på Centeret for Bioetik på det katolske Jesu-Hjerte Universitet i Rom. Den indeholder bl.a. indlæggene fra en konference i Vatikanet i 1992 om emnet. Blandt forfatterne er østrigeren *Joseph Rötzer*, der opfandt »temperatur-metoden«. Det fremgår af bogen, at man nu - i modsætning til tidligere - anser metoderne for relativt sikre.

På en pressekonference ved udgivelsen af bogen krævede *Lopez Trujillo*, at der blev givet offentlig finansiel støtte til fremme af de naturlige fødselsreguleringsmetoder. Han beklagede, at FN får stillet 6 mia. dollars til rådighed pr. år til præventionsmidler, sandsynligvis fra medicinalindustrien.

Ny formand i 1996?

Rom (KIPA) - *Joseph Ratzinger* (67) regner ikke med, at paven forlænger hans embedsperiode som formand for Troselærekongregationen, når den udløber i november 1996.

»Efter tre gange fem år som formand vil det være

Derimod er det positivt, at det nu er muligt at fastslå kvindens frugtbare dage ved hjælp af tekniske hjælpemidler. Det betyder en forenkling i kontrollen af de frugtbare dage, og det er vigtigt, hvis de naturlige fødselsregulerende metoder skal kunne fungere i praksis, udtalte kardinalen.

helt ukorrekt og uden fortilfælde i hele den efterkoncilære periode, hvis jeg atter blev udnævnt,« siger *Ratzinger*. Han har været formand siden 1981. *Ratzinger* regner med at blive boende i Rom.

Christian Noval præsteviet for en fyldt domkirke

Den nyviede præst fortsætter sine studier endnu i tre år

Inden for de sidste par år har biskop Hans L. Martensen forestået den fem præstevielse her i bispedømmet. Den 29-årige Christian Noval blev viet mandag den 15. august, dagen for Jomfru Marias optagelse i Himlen. Vielsen foregik i Skt. Ansgars Kirke i København med 30 præster i koret.

Mere end 300 mennesker deltog i den højtidelige messe. Heraf var mange fra

Skt. Antoni menighed i Brønshøj, hvor Christian Noval er født og opvokset.

«Fast skal min dåbspagt evigt stå, og Kirken vil jeg ære...» blev sunget som indgangssalme. Og netop denne indledning faldt godt i tråd med biskoppens prædiken, hvor han talte om, at dagen var en håbets fest, et håb, som vi skal forkynde og et håb, som den nyviede præst skal give videre til alle mennesker. Enhver præsts

program er, at selv om vi er som landflygtige i ørkenen, så ved vi, at frelsen beror på Gud. Du skal forkynde dette levende håb, sagde biskoppen.

Christian Noval er født 6. januar 1965 i Brønshøj. Han begyndte sine studier i det nye Collegio Diocesano Redemptoris Mater, som er drevet af neokatekumener. Han har læst filosof på Gregoriana universitetet og sluttede studierne i somme-

ren 1993. 19. oktober blev han diakonviet i Laterankirken i Rom. Efter præstevielsen fortsætter han de teologiske studier i exegese, som vil tage 2-3 år.

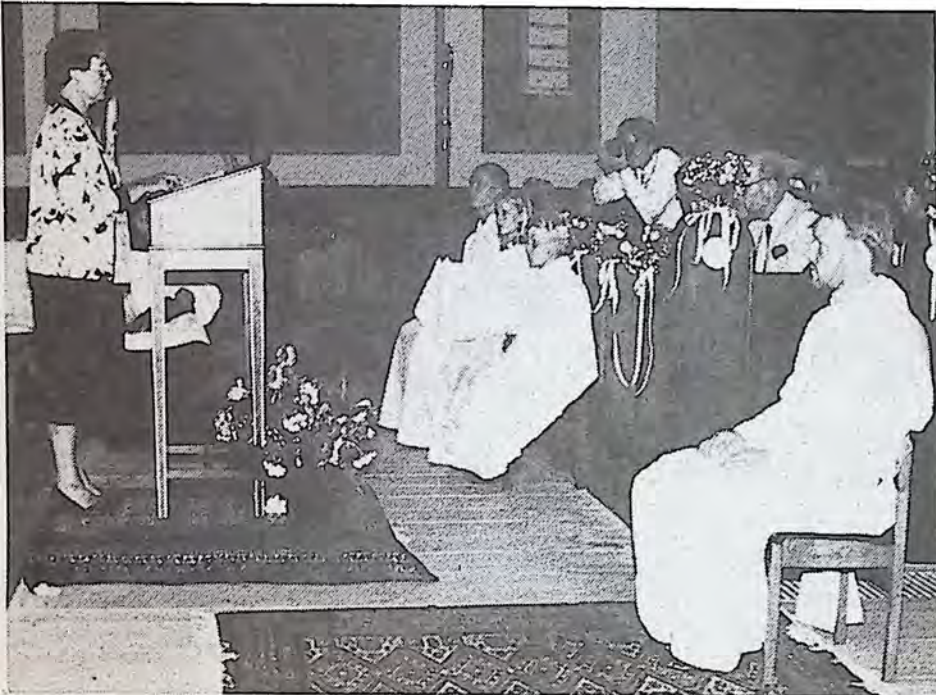
kk

Foran omkring 30 præster i koret og mere end 300 mennesker i domkirken viede biskoppen Christian Noval som den femte præst inden for en kortere periode. Fotos Knud Kluge.

Efter præstevielsen fejrede Christian Noval eukaristien.

Merete Noval, mor til Christian læste en af de to læsninger. Tilhøjre ses Christian Noval.

Den 29-årige Christian Noval er fra Skt. Antoni menighed i Brønshøj.

Radio- og Tv-nyt

ved Klaus Møller-Jørgensen

Sct. Michaels Skole, Kolding søger ny skoleleder

Sct. Michaels Skole er en selvejende katolsk skole, som er oprettet i 1882.

Skolen bygger på det kristne livs- og menneskesyn, således som det kommer til udtryk gennem evangeliet og kirkens lære.

Vi forventer en leder

som har en kristen livsholdning, som har udprægede samarbejds- og lederevner, som kan medvirke til skolens fortsatte udvikling, som har gode administrative evner og gerne med erfaring i lovregler om privatskoler.

Vi tilbyder

et kreativt skolemiljø med en engageret lærerstab og et godt forældresamarbejde. Skolen er to-sporet og har ca. 330 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse. Til skolen er endvidere tilknyttet en fritidsordning for børnene fra børnehaveklasse til 3. klasse.

Ansættelse sker efter gældende overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærereforening.

Tiltrædelse: 1. januar 1995.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til bestyrelsesformand K.W.Thomassen, tlf. 75 52 39 39 eller skoleleder Jens Knudsen, tlf. 75 52 28 34.

Ansøgning sendes til:

Bestyrelsen for Sct. Michaels Skole
Kralundsgade 2-6
6000 Kolding
mrk. »Skoleleder«.

Ansøgningsfrist: Senest 16. september 1994 kl. 12.00.

Tirsdag den 6. september sender P1 det første af fire programmer om dødehavsrullerne, som også her i bladet har givet anledning til nogen debat. Medvirkende er bl.a. prof. cand.theol. Søren Giversen. For tilrettelæggelsen står Estrid Anker Olsen. Programmet varer en time og begynder kl. 22. Næste udsendelse i serien

bringes tirsdagen efter på samme tidspunkt.

Radio Steno, den katolske lokalradio i København, er begyndt at sende igen efter 6 ugers sommerferie. Radio Steno kan høres i store dele af hovedstadsområdet mandag aften på 107,9 MHz fra kl. 20 til 23 samt mandag til fredag på 88,2 MHz kl. 16-17.

Danmarks Kirkelige Mediecenter, som bl.a. står bag flere produktioner til TV2 og DR med religiøs indhold, opfordrer alle medieinteresserede kristne til at melde sig ind i centrets støttekreds. Beløbet er underordnet. Nærmere oplysninger på tlf. 86 78 59 55.

Mediecentret tilbyder nu sin produktion »Alle os un-

der himlen, som har været vist i DR-TV, til favørpris til private. Hele serien (6 afsn. à 20 min.) sælges incl. lærervejledning til institutioner for 1500 kr., men nu kan private købe dem for kun 600 kr., hvis det kun er til privat brug. Serien følger nogle børns hverdag parallelt med kirkeårets forløb.

Redemptoristen Josef Michaeler død

I en alder af 82 år er pater Josef Georg Michaeler afgået ved døden mandag den 8. august i Næstved.

Pater Michaeler blev født i Villnöss i Sydtyrol, Italien, den 8. april 1912. Han indtrådte i redemptoristordenen i 1932 og blev præstevi-

et den 10. august 1941 i Cortona.

Pater Michaeler var præst i Malmø, ved Skt. Albani kirke i Odense, ved Vor Frue kirke i Næstved. Fra 1953 blev han sognepræst ved Vor Frelsers kirke i Assens og arbejdede som sog-

nepræst i Odense, Næstved, Assens, Rønne og Åkirkeby.

44 års tjeneste i Danmark bragte pater Michaeler i kontakt med mange mennesker, og mange vil med taknemmelighed mindes ham og føle et dybt savn.

Man undrer sig

Vi var nok en del danske katolikker, der fik eftermiddagskaffen galt i halsen, da vi i sidste nr. af »katolsk orientering« kunne læse om pavens nye apostolske skrivelse. Den handler om kvindelige præster, og nu kan man jo mene om det spørgsmål, hvad man vil – eller det vil sige, det er jo netop dét, der er problemet; for det kan man ikke mere! Ifølge bladets referat må alle troende i kirken »definitivt« acceptere pavens afgørelse i dette spørgsmål. Med andre ord: herefter er enhver videre debat om emnet udelukket!

I den originale tekst står der ordret (efter en autoriseret tysk oversættelse): »Alle troende i kirken har endegyldigt at holde sig til denne afgørelse«. Af en ef-

terfølgende kommentar fra Vatikanet i »Osservatore Romano« fremgår det, at der er tale om en »endegyldigt formuleret doktrin« og en »med sikkerhed sand lære«. Og i selve dokumentet forklarer paven, at han har set sig nødsaget til at udsende denne skrivelse, bl.a. fordi man forskellige steder anser spørgsmålet for at være til diskussion -underforstået at dét er det altså ikke!

Man undrer sig. Med hvilken autoritet vil paven forhindre de troende i at debattere kirkens officielle standpunkter? Hvordan stemmer dette overens med koncilets tanker om dialog (Christus Dominus, nr. 13) og ytringsfrihed (Lumen Gentium, nr. 37; Gaudium

et Spes, nr. 92). Eller med kirkeloven (can. 212,3); eller med de senere medie-rundskrivelser, herunder den nuværende paves egen Ætatis Novæ (nr. 10); eller med vort eget bispedømmes pastoralplan for medierne, som bygger på disse rundskrivelser, som er underskrevet af biskoppen og hvoraf det fremgår, at »katolikker har frihed til at udtrykke deres mening i den interne debat i kirken«?

Og hvordan kan Vatikanet tale om en endegyldigt formuleret og med sikkerhed sand lære, når der ikke står f.eks. et koncil eller en højtidelig erklæring om ufejlbarhed bag? Skal man nu betragte sig som stående uden for den katolske kirke, hvis man trods ihærdige forsøg ikke kan forstå og

anerkende læreembedets argumenter i dette spørgsmål?

Måske burde man slet ikke undre sig. Vi har jo gennem adskillige år hørt om diverse udtalelser, bispeudnævnelser og læreforbud, som har vakt megen røre rundt omkring. Men det har altid været så fjernt fra os; her hos os kan debatten højst svinge sig op til et for eller imod indvielse af bispedømmet til jomfru Marias rene hjerte.

Med den nye apostolske skrivelse mærker vi til en afveksling på vores egen krop pustet fra den fremherskende vindretning i den romerske katolske kirke. Nu er det ikke bare højrestede teologer i f.eks. Tyskland eller Brasilien, der får mundkurv på; nu er det os, almindelige danske katolikker, der ikke længere må mæle et ord!

Klaus Møller-Jørgensen

En metode til forståelse

En kommentar til *Niels Erik Søndergårds* læserbrev i »katolsk orientering« nr. 11.

Først og fremmest synes jeg, det bør påpeges, at der ikke er tale om en historisk-kritisk *teologi*, men om en historisk-kritisk *metode* (som der faktisk står i »katolsk orientering« nr. 7). Jeg mener, der er stor – og væsentlig – forskel, idet der ved »metode« blot forstås en måde (blandt mange) at læse Bibelen på, mens »teologi« jo er »læren om Gud«. («Metoden» kan således anvendes indenfor enhver »teologi«.)

Måske er det denne misforståelse, der er årsag til Søndergårds store bekymring i forbindelse med Bibelkommissionens udtalelse. For jeg mener, frygten er ubegrundet.

Den historisk-kritiske metode er et redskab for teologien og definerer dermed ikke det verdens- og menneskesyn, som skal præge kristendommen. Men metoden anerkender, at forfatteren og dermed teksten er præget af de historiske forudsætninger, som var til stede på affattelsestidspunktet. Det primære mål ved anvendelsen af metoden er at opnå en forståelse af disse vilkår og forudsætninger og den indflydelse, de har haft på affattelsen. Således er det nødvendigt for at få den fulde teologiske betydning frem også at bruge andre metoder og tolkninger.

Jeg mener, denne metode kan hjælpe os til at gøre Bibelen mere forståelig og nærværende for det moderne menneske. Den gør forståelsen for f.eks. Paulus' situation mere levende og vedkommende, og det bliver måske klart, hvorfor han skriver, som han gør. Og dette vel at mærke uden at negere eller blot betvivle hans udsagn om Kristus eller Gud – dette er jo netop en trossag, og metoden tager ikke stilling hér. Hvis skrifterne kun har én mening (den »ligefremme og oprindeligt tilsigtede«), da skulle i dag alle kvinder bæ-

re slør i kirken, og de måtte da under ingen omstændighed være lektorer (1.Kor 11,5-6 + 14,34-35). På samme måde støder man på flertydige udsagn og selvmodsigelser andre steder. I denne forbindelse bør man også huske på, at den kristne Kanon først blev fastlagt (i vesten) år 397, og tekst-materialet, der ligger til grund for den udgave, vi kender i dag, opviser en sådan mangfoldighed, at næppe ét vers i Det nye Testamente kun findes i én form. Materialet er overleveret i så mange udgaver og med så mange variationer, at der næppe findes et grundlag for at udtale sig om »een ligefrem og oprindeligt tilsigtet« mening. Den historisk-kritiske metode kan hjælpe i disse situationer til at få rede på den mest sandsynlige udgave (for det ville være naivt at afvise andre udgavers eksistens) og til at opklare eventuelle misforståelser og modsigelser.

Jeg kan ikke se, at der er noget »antikristent« i denne metode. Det udelukker på ingen måde, at vi som kristne stadig kan lade vores kristne tankemåde beherske vores syn på økonomi, kultur, politik m.m.

Da metoden ifølge Bibelkommissionen »kun undersøger den bibelske tekst i forhold til opståelsestidspunktet«, udsiger den altså intet om tidligere tiders katolicisme, men kun om Bibelens opståen. Dette er naturligvis en anden tilgang til det rent historiske i Bibelen, men bibelopfattelsen – som Guds ord i et menneskeligt sprog – ændres ikke.

Det er klart, at denne fremgangsmåde kan udøves med mange tilgangsvinkler – også en mere kritisk end historisk, men jeg tror, at kirkens teologer har kirkens vel for øje og – også her – vil bede Vor Herre om vejledning, hvad denne bibellæsning jo på ingen måde udelukker!

Marie-Louise Ebert Lauritsen

Dansk katolicisme skal lære at markere sig

Man kan om den katolske kirke i Danmark i dag med føje bruge den vending, at det er en stagnerende kirke. Nogle dør eller forlader kirken, og nye kommer til. Alligevel er vi gennem flere årtier ikke blevet flere. Og det er især ofte blevet påpeget, at det er svært at få vore unge til at holde fast ved kirken. Hvad er nu årsagen til det?

Det er for billigt at sige, at det er hjemmenes skyld. Far og mor svigter, siger man, og så gør børnene det også. Men hvorfor svigter far og mor? Hvorfor har nogle frikirker stor tilgang i disse år, ikke mindst af unge? Hvad gør de, og hvad kan de, som vi ikke gør og kan?

Jeg har kun været katolik i 15 år, men jeg har forlængst erfaret mig til den opfattelse, at vor katolske

kirke holder en alt for lav profil i forhold til det omgivende protestantiske samfund. Man er angst for at støde an, man fejler eventuelt provokationer ind under gulvtæppet, vor kirkes egenart er lagt i mølpose, for vi skal være pæne og samarbejdsvillige og økumenisk ansvarlige.

Vor kirkes karakteristiske mærkesager, helgendyrkelsen, læren om skærmsilden, pavens overhøjhed og ikke mindst Guds moders plads i vort katolske verdensbillede berøres kun lejlighedsvis og ganske diskret, for det er anstødsstene, der klinger ilde i folkekirkelige øren, og vi skulle gerne bevare det gode forhold til omgivelserne.

Og så skal der prædikes katolsk. Langt de fleste søndagsprædikener kunne

lige så godt være holdt i folkekirken. Dertil kommer, at de i regelen er udvaskede, farveløse og uden bid og brod. Men der skal ruskes op så det basker. Der skal prædikes om synd og nåde, om omvendelse og fortabelse, så menigheden sidder helt ude på kanten af bænkene for ikke at gå glip af et ord. Himmelfald og tragedie skal stilles op for os som de eneste muligheder. For der gives ikke andre.

Hvis vor kirke skal have fat i de unge i dagens Danmark, skal den være hjemsted for kompromisløse standpunkter og skarpt optrukne visioner. Unge i dag kræver ekstreme meninger, både når det gælder religion og politik. Bekvemmelighedsforkyndelse gør kirken utroværdig og påkalder ungdommens foragt. Vi

skal lære at være noget for os selv, og vi skal føle stolthed over, at vi er katolske kristne, så vore omgivelser kan mærke, at vi som katolikker ikke er hvem som helst i det kirkelige spektrum. Skulle det føre til, at vore medkristne i folkekirken bærer os med overbærende skuldertræk og nedladende meningstilkendegivelser, er vi på ret vej, for vi er faktisk i dag ved at kvæles i velvilje.

Og hvordan administrerer kirken sin lære? Bibringes menigheden en klar forståelse af, at der er noget, man skal, og noget, man ikke må? Jeg er bange for, at mange af vore dages katolske kristne ikke er tilstrækkelig opmærksom på, at de i virkeligheden lukrerer hæmningsløst på romerkirkens efterkonciliære overbærenhed og tolerance. Det var sværere for vore forældre at være katolikker, end det er for os i dag. Vi er placeret i en epoke, hvor absolution er på tilbud.

Når den dag kommer, hvor vi får mod til at stå frem og uforfærdet delagtiggøre både os selv og alverden i, hvad katolicisme faktisk er, er jeg ikke tilbøjelig til at tro, at Danmarks kristne ungdom, den være sig katolsk eller ej, vil føle sig tilskyndet til at springe på vognen. Men stilen skal lægges om. Vi skal være en målrettet, udfordrende og selvbevidst kirke, hvis vi skal gå ind i det nye årtusinde som en kirke i udvikling.

Niels Randkær

Hurra for den nye fordelingsprocent

Et stort tillykke til pastoralrådet med vedtagelsen af den nye fordelingsprocent 75/25. Jeg er sikker på, at den vil gøre det lettere at argumentere for en større tilslutning til kirkebidragsordningen. En øget tilslut-

ning vil også automatisk mindske – evt. udligne – den mistede indtægt til bispkontoret.

Under alle omstændigheder er det vigtigt, at der kommer mere aktivitet i sognene, og det kan den nye

fordelingsprocent næsten ikke undgå at medføre. Det er jo trods alt sognene, som bispkontoret skal leve af i det lange løb.

Tony Lundby Hansen
Formand for menighedsrådet i Sct. Annæ sogn

Redaktionen har i sommer modtaget mange indlæg. De vil blive bragt i de følgende numre af bladet.

Det er nu ét år siden, at de tre franciskanerbrødre Bob Showers, Charles McCarthy og Hans Christoffersen kom til Danmark. Bob Showers tegner i fire artikler i »katolsk orientering« et billede af den franciskanske bevægelse i Danmark fra tiden før reformationen til i dag.

Den franciskanske tradition i Danmark

Af Bob Showers

I Danmark er der i dag mere end 60 katolikker, som kalder sig »franciskanere« i en eller anden form. Franciskanerne udgør hermed en af de største kirkelige bevægelser i bispedømmet København. Den franciskanske tradition i Norden er mere end 750 år gammel, og den dag i dag tiltrækker den nye medlemmer.

Da den hellige Frans af Assisi første gang følte sig kaldet af Herren til at omvende sig, bad han indtrængende, at Herren ville vise ham, hvad han skulle gøre. Frans hørte Jesu stemme, da han tiltalte ham fra korset: »Frans, gå og byg min kirke op, som du kan se styrter i fordærvelse«. Fra da af ville Frans tjene kirken.

Ordensfolk og lægfolk

I tidens løb grundlagde han en organiseret bevægelse for både kvinder og mænd, for både »ordensfolk« og »lægfolk«. Bevægelsen fik fire skikkelser: en mandsorden (ofte kaldet for »gråbrødre«), en kontemplativ

kvindeorden (kaldet »Klarisserne«), en orden for lægkvinder og -mænd (Den franciskanske Lægorden) og forskellige grupper og apostoliske institutioner (kollektivt kaldet Den franciskanske regulære Tredieorden).

Franciskanerordenen kom snart til Skandinavien. Allerede i året 1225, da Frans var ved at komponere sin Solsang, ankom gråbrødre til Hamburg og Lübeck – deres udgangspunkt for missionsrejser til Norden. 1232 grundlagde de et kloster i Ribe, 1235 ét i Viborg, 1237 i Roskilde og 1238 i København. Til sidst var der mere end 300 gråbrødre i det danske kongerige, beboende 26 klostre.

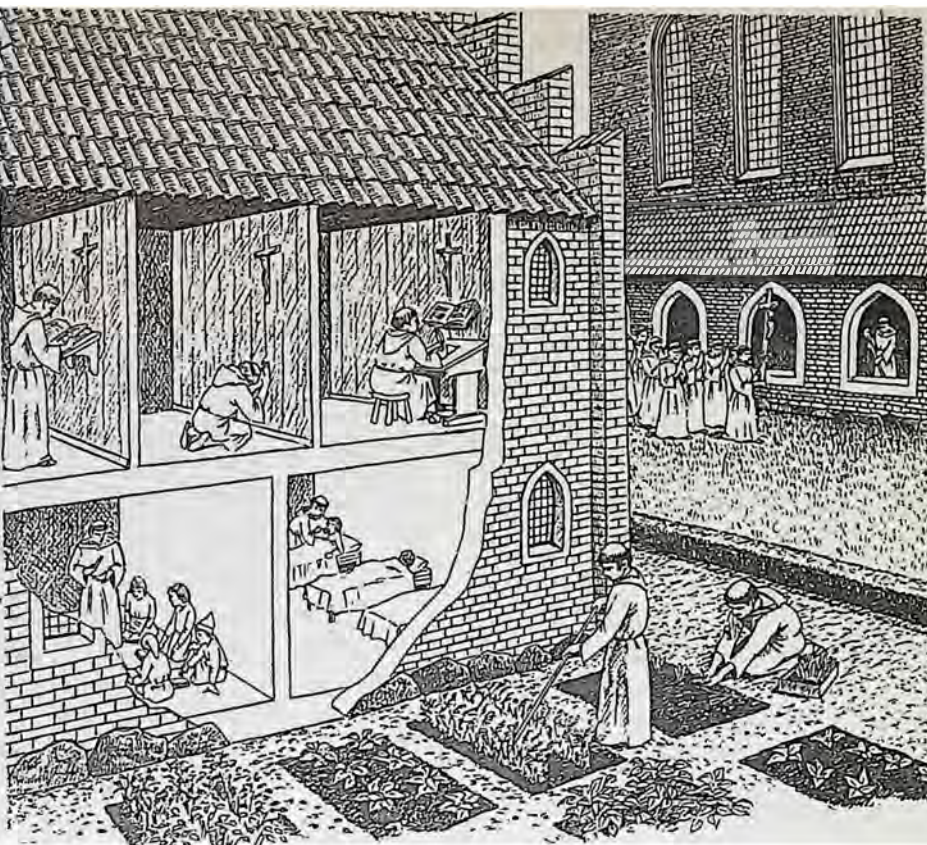
Klarisserne

Klarisserne blev også etableret i Danmark. Der kom klarisserklostre i Roskilde og København og senere et i Odense. Tilsammen var der tale om op mod 100 klarisser. De »Fattige Damer af Assisi« er en kontemplativ søsterorden, grundlagt af den hellige Klara af Assisi

under Skt. Frans' inspiration. De kaldes også »Frans' 2. orden«. Klara, »Frans' trofaste efterfølger og klarreste fortolker«, viede sin orden ubøjeligt til armod, kyskhed og lydighed efter den franciskanske ånd. Her i Skandinavien var klarisserne især kendt for deres indsats som fredsmæglere. Under krigene mellem Danmark og Sverige for eksempel, anstrengte Klaras døtre sig gang på gang for at forsone folkene gennem offentlige forbønner, indtrængende breve og ansporing af gejstligheden til at blande sig i stridighederne på fredens vegne.

Tredje orden

Disse fredsmægleres grundindstilling fandtes også hos medlemmer af den såkaldte »tredie orden«. Tidligt i sit liv som Herrens tjener tiltrak Frans sig mænd og kvinder fra alle samfundsklasser og erhverv, som ønskede at efterfølge Kristus på den samme måde, som Frans gjorde det. For dem skrev Frans en leveregel. Han kaldte dem »bodens

Franciskanske og dominikanske tiggermunke kunne man se overalt i Danmarks byer i middelalderen. Tegning fra Jens Jørgen Nygaards bog »Da Danmark var katolsk«.

brødre og søstre«. Gruppen udviklede sig i to retninger.

Der var franciskanere, der levede hjemme som før, lægfolk, som viede sig til den franciskanske bevægelses idealer. Gruppen kaldes »Den franciskanske Lægorden« og har i dag over 50 medlemmer i Danmark.

Og der var franciskanere, som skulle aflægge de tre ordensløfter, fattigdom, lydighed og cølibat. Sommetider valgte allerede eksisterende grupper, især kvinde-kongregationer, at slutte sig til den franciskanske bevægelse. I dag hedder disse grupper kollektivt »Den regulære tredie orden« eller »De franciskanske kongregationer«. Et eksempel fra i dag: Franciskanersøstrenes kommunitet på Færøerne.

Vores opgave

Stræben efter at mægle for fred, at forsone fjender, at opbygge tolerance og en gensidig forståelse, at lindre de fattiges og de syges lidelse, at arbejde for retfærdighed og menneskerettigheder; disse opgaver var og er den franciskanske families prøvemærker – i alle dens skikkelser. For eksempel tyder nye udgravninger af Ribes Gråbrødre kloster på, at franciskanerbrødre drev et stort hospital for de døende, hvor de alvorligt syge fandt trøst i deres sidste timer. Den tolkning af udgravningerne stemmer overens med de middelalderlige krøniker, når de siger: »Her (i Danmark) er klosterfolket tjenere, lige-

som en hel del fattige og syge mennesker får ophold og pleje hos gråbrødre«.

Da Reformationen kom til Danmark, blev franciskanerordenen fordrevet. Men den havde allerede sat sit præg, ikke bare på danske gade- og stednavne,

men endnu mere på folkeånden. Skt. Frans fra Assisi gled aldrig fuldstændigt i glemsel her i landet, og det gav mulighed for den franciskanske bevægelse at »genetablere« sig i Danmark i begyndelsen af 1900-tallet.

Vietnamesiske lægdominikanere

Lørdag den 6. august mødtes 40 vietnamesiske lægdominikanere i Dalum til Dominikus-messe.

Pastor Tuyen og pater Grégoire celebrerede.

Vietnameserne kom fra hele Danmark. 12 af dem ønskede at blive optaget som postulanter. To af dem blev novicer, og desuden af lagde fem af dem løfter.

Det blev en festmesse, og

deltagernes sang og fremmedartede musik, som ledsagede ceremonien gjorde messen til en sjælden oplevelse.

Efter messen serveredes dejlig vietnamesisk mad i Dalum Klosters smukke park, og glæde og kærlighed prægede festen fra først til sidst.

Connie Probst

Frans prædiker for fuglene. Bag ham ses Den hellige Klara, som også grundlagde en orden, Klarisserne.

Abbed ønsker demokratiske bispevalg

Wien (KNA) – Den nye abbed for cistercienserstiftet Rein, Robert Beigl ønsker, at der bliver demokratiske bispevalg i den katolske kirke. Om det kan lade sig gøre, er et andet spørgsmål,

sagde Beigl i det østrigske fjernsyn. Men han tror, at der er mange kræfter inden for kirken, der ønsker det, og derfor er han overbevist om, at det vil gå videre i den retning.

Johannes Paul IIs skrivelse om præstevielsen, der udelukkende er forbeholdt mænd, har givet anledning til mange reaktioner fra gejstlige og lægfolk, mænd og kvinder

Kommentarer til den nye apostoliske skrivelse

Af Susanne Wogensen

Pave Johannes Paul IIs nye apostoliske skrivelse om præstevielsen, der udelukkende er forbeholdt mænd, har givet anledning til mange kommentarer. En del har beskæftiget sig med skrivelserns autoritative status. Til dette har formanden for Trosælærekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger skrevet en kommentar i Vatikanets avis »Osservatore Romano«.

«Hvor forpligtende er dette dokument? Det bliver udtrykkeligt sagt, at det her afgjorte gælder definitivt i kirken, og at dette spørgsmål endegyldigt er uddraget spillet med holdninger for og imod. Er det så en dogmatiseringshandling? Dertil er at svare, at paven ikke formulerer et nyt dogme, men bekræfter en vished, som altid har levet og er blevet fastholdt i kirken.

I fagsprog kan man sige: det drejer sig om en handling fra pavens almindelige læreembede, ikke om en højtidelig definition »ex cathedra«, og det selv om der indholdsmæssigt fremlægges en lære, der er at betragte som definitiv. Med andre ord: en i kirken allerede eksisterende vished, der er blevet draget i tvivl, bekræftes eksplicit som sådan med pavens autoritet.»

Udtryk for kirkens tro

I Vatikanets Radio sagde Ratzinger i et interview, at kirken med denne afgørelse følger Kristi forbillede, idet han kun valgte mænd til apostle. At præsteembedet er begrænset til mænd er ikke en ren disciplinær foranstaltning, men udtryk for selve kirkens tro. Kirken kan kun følge Kristi vilje i lydighed. Den, der ikke gør det, adskiller sig fra kirkens tro, understregede kardinalen.

Diskussionen bør fortsætte

«Skønt dokumentet synes at lukke en vej, er der

dog dog stadig lidt åben plads» sagde kardinal Carlo Maria Martini fra Milano på en eukaristisk kongres i Siena. Paveskrivelsen er definitiv: den tillader hverken tilbagevisning eller ændringer. Men diskussionen om kvinders rolle i kirken bør fortsætte »for at vise, at kvinders tilstedeværelse og rolle i kirkens liv og mission er absolut nødvendig og uerstattelig, selv om den ikke er bundet til embedspræstedømmet«.

Diskussionen skal især dreje sig om diakonatet, som »paven ikke nævner og derfor heller ikke udelukker«. Hans bemærkning om, at »kvindelig ordination ikke var et spørgsmål i dette årtusind«, uddybede han ved at sige, at det for tiden ikke kunne betale sig at ofre for megen plads på det.

Ingen diskrimination

Kardinal Friedrich Wetter fra München ser ingen diskrimination i paveskrivelsen. Kristus har givet samme høje værdighed til kvinder og mænd. I kirken måler man ikke storhed efter embede, men efter helliged, siger han og henviser til store kvindeskikkelser som Teresa af Avila og Katarina af Siena.

Wetter ser ingen vanskeligheder i at betro kvinder »endnu større opgaver«, også i bispedømmernes forvaltning. Han er glad for paveskrivelsen, fordi den giver en absolut nødvendig klarlæggelse. Det vil være uansvarligt at lade håb opstå, der er utopiske og som uvægerligt fører til skuffelse.

Impuls til at søge nye veje

«Paveskrivelsen har overrasket os alle,» skriver biskoppen af Trier, Hermann Josef Spital i bispedømmets blad »Paulinus«. Men samtalen om mere indflydelse til kvinderne i den katolske kirke må ikke for-

stumme. »I en brydningstid som vores kan kirken ikke forblive i den skikkelse, den havde i andre historiske perioder, der nu er borte«.

Spital mener, at skrivelseren er en impuls til at søge andre veje for kvinders medarbejde. Det er måske forkert at være så fokuseret på præstevielsen og være så koncentreret om præsten. Måske er det her, at vi i Vesteuropa skal finde den dybere mening i situationen, så vi mere energisk og modigere søger efter nye veje for samarbejde mellem mænd og kvinder, præst og lægfolk.

Deprimerende signal

Blandt lægfolk har der også lydt kritiske røster. Rita Waschbüsch, der er formand for Centralkomiteen for tyske Katolikker (ZdK) siger, at i en dialogisk kirke må samtalen om kvinder og kirken ikke stoppes. Nu må man koncentrere sig om, hvordan kvinder, uden præstevielsens sakramente, kan gøre sig gældende i kirken. Hun minder om, at kirken er en »ecclesia semper reformanda«.

Generalsekretæren i Det katolske kvindeforbund i Tyskland (kfd), Gertrud Casel, er bekymret over, om

Generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, Konrad Raiser. Foto KNA

paveskrivelsen vil belaste den i forvejen belastede dialog mellem kvinder og kirken. Det er af betydning, at dialogen føres åbent og at saglige argumenter kan udveksles. Ursula Hansen, formand for Det katolske tyske Kvindeforbund (KDFB) betegner paveskrivelsen som et »bagudvisende, deprimerende signal«. Hun frygter, at endnu flere kvinder forlader kirken på grund af Vatikanets autoritære holdning til og omgang med myndige lægfolk. Derimod er Foreningen af katolske, tyske Lærere (VKDL) tilfreds med paveskrivelsen. »Mange initiativer, også at gøre præstevielsen tilgængelig for kvinder, har ikke primært teologiske grunde, men drejer sig om magt og ligeberettigelse,« siges det i en erklæring.

39 mio. katolikker i Amerika for kvindelige præster

I USA siger »Priests for Equality«, at paveskrivelsen ikke er ufejlbar. De påpeger, at samme dag, som skrivelsen blev offentliggjort, bragte »New York Times« en undersøgelse, der viste, at 39 mio. amerikanske katolikker går ind for kvindelige præster. »Hvordan kan Helligånden samtidig på den ene side inspirere paven til at udtale sig definitivt og på den anden side sløjfe to-tredjedele af de troende i USA?« spørger de.

I Genève siger generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, Konrad Raiser, at de, der blev overraskede over skrivelsen, ikke har forstået den katolske kirke, som jo officielt har et læreembede. Kirkernes Verdensråd ønsker at »opretholde solidaritetens bånd med mænd og kvinder i den romersk-katolske kirke, særlig med dem, som føler sig sårede over den apostoliske skrivelse og dens konsekvenser«.

MAGLEÅS WEEK-ENDS 1994

HILDEGARD AF BINGEN

16.-18.sept. pris kr. 500,-.

Hildegard af Bingen – en af middelalderens største mystikere – er efter 800 års glemsel igen blevet aktuel. Hvad kan hun sige nutidens mennesker? Hvori består hendes hemmelighed? Ved fordybelse i Hildegards billeder og sange vil vi søge at trænge ind bag mystikkens overflade.

Arrangeres i samarbejde med Vor Frue Kloster, Aasebakken v/priorinde, sr. Margarita Schmidt.

Ledere: Kirsten Kjærulf og Jette Thomsen.

NYERE NY-RELIGIØSE BEVÆGELSER

1.okt. kl. 16. – 2. okt. kl. 16 pris kr. 250,-.

Nyere nyreligiøse bevægelser/tanker og idé-strømninger, som gennem den senere tid har sat sit præg på livssyn og troens liv.

Oplæg ved Annette Messerschmidt m.fl.

Leder: Annette Messerschmidt.

LITTERATUR OG LIVSMOD

4.nov. kl. 19 – 6. nov. kl. 14, pris kr. 500,-.

En week-end om det nødvendige livsmod.

Belyst gennem litteratur, film, gruppearbejde og liturgi.

Ledere: Hanne Brixtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udam, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås kursuscenter
Høsterkøvej 6,
3460 Birkerød

CANTO GREGORIANO

Kendt fra pressen og TV.

Spansk munkesang fra Santo Domingo de Silos – nu også på MC cassetband.

Fås i STENO-BUTIKKEN. Kom forbi og hør den!

Stort udvalg indenfor den kirkelige musik, f.eks. messer, gregoriansk sang og meditationsmusik. Ring og rekvirer en musikliste.

STENO-BUTIKKEN, Vesterbrogade 28,
1620 København V. Tlf. 31 24 36 30. Giro 0 75 56 72.

Havedag på Magleås

Efterårets havedag på Magleås er planlagt til lørdag den 10. september 1994 fra 9.00 – 16.00.

Man er også velkommen til blot at komme et par timer og give et nap med.

Der vil være kaffe/te og kage – og øl/vand såvel til store som små hjælpere.

Til »heldagsarbejdere« vil der blive serveret frokost i gæstehuset.

Havedagen ledes af Vibeke og Jørgen Baadsgaard og Hanne Brixtofte-Petersen. Yderligere oplysninger fås hos centerleder Elin Udam på tlf. 4281 0715.

Da capo
KVIP
Katolsk Videoproduktion
Skt. Kjeldsgade 3
2100 København Ø
Tlf.: 31 20 93 37 Fax: 39 27 35 01

video
Nyt
KVIPvideo
PROGRAMMULIGNING
Dåben er

vist i DR-TV i påsken, er et af vore mange programmer. KVIPvideo producerer og distribuerer undervisnings- og debatfilm til kirkeligt brug. Ring efter vores Programoversigt på tlf. 31 20 93 37 ...

Hvorfor annoncere i »katolsk orientering«?

Deres annonce når ud til 25.000 læsere. Vi er billige. De opnår en fordelagtige gentagelsesrabat.

Priser:

Tekstsideannoncer: 5 kr. pr. mm/spalte.

Rubrikannoncer: 4 kr. pr. mm.

Gør alvor af det nu. Indlever Deres annonce til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28,4, 1620 København V. Tlf. 31 21 14 44.

Børnelejr

- en uge med gang i!

Årets tema »Gå ud i alverden« blev udnyttet til fulde på denne børnelejr

30 børn i alderen 7-13, 12 veloplagte ledere, solskin, hele Ømborgen og de dejlige omgivelser – kan det blive bedre?

Årets tema »Gå ud i alverden...« skulle udnyttes til fulde. Der blev fortalt om mission. *Johanne Marie* fra De små Søstre kom og snakkede med os om glæden ved at dele noget godt med andre; og i messerne blev der selvfølgelig lagt særlig vægt på forkyndelse. Men temaet gav også mulighed for at vende blikket mod andre lande.

Ugen startede med en »indianerdag«. Der blev fortalt om de indfødte amerikaneres historie, levevis før og nu, og hvordan deres liv forandredes, da europæerne kom til kontinentet. Herefter skulle alle lave deres egne indianerting (fjerprydelse, dansepind og meget mere), som de blandt andet skulle bruge til de indianske danse, de senere lærte. Aftensmåltidet skulle naturligvis foregå udenfor – bålmad i fuld krigsmaling. Dansene blev brugt både i en af pastor Reinholds messer og til et flot og spændende ild-indvielsesritual, som vi havde ude i skoven om natten – et ritual, som greb både børn og voksne: Nattens stilhed, ildens lys og varme, fællesskabet...

Ind imellem alle de forskellige aktiviteter, der var planlagt til ugen var der selvfølgelig også tid til at slappe af og – vejret var jo med os – bade, mindst én gang om dagen.

Men ingen børnelejr uden dramatik! Tirsdagen er som regel »krisedag« – det er nogenlunde midt i forløbet, og børnene suser rundt hele tiden. Den første træthed og hjemve (for nogle fås vedkommende) begynder at melde sig. Det er også dagen, hvor der ofte holdes en lille »fest« – blandt lederne kaldt »krisefest«, blandt børnene »midtvejsfest«. »Vores« tirsdag blev da også hurtigt døbt »store-skade-dag«, mest fordi selv små skader krævede meget stor trøst og 1 sodavand – mindst. Men Eva fik sat skræk i os, da hun havde fået fingeren voldsomt i klemme i en dør og måtte køres på skadestuen. Men vi slap med skræk-

ken – hun fik alle fingre med hjem fra børnelejren.

Den eneste dag med rigtigt regnvejrs var selvfølgelig dagen, hvor der var dagløb. Christian kom for skade at sige, at det nok kun ville blive en lille byge; en bemærkning, som han senere skulle høre meget for. »Bygen« varede 4 timer og havde lyn og torden med...

På den våde tur gik børnene en beskeden udgave af »Israelitternes ørkenvandring«, hvor de blandt andet skulle krydse Det røde Hav (de blev roet over Gudenåen) og ørkenen (heden). Turen blev dog revideret efterhånden som pastoren blev lidt for våd. I stedet for at ende ved Skt. Sørens kilde, hvor vi ikke måtte være på grund af skovarbejde, endte vi alle i en lade i nærheden. Her havde Reinhold søgt læ, og efterhånden samlede en betragtelig flok af børn og voksne her. Hvilket syn det må have været, men vildere blev det, da en vogn kom kørende ind, stoppede og ud sprang 2 kokkeklædte mænd og stillede en pølsebod op. Samtidig kom også ejeren, som Reinhold havde forsøgt at kontakte, men der var heldigvis bare smil og gæstfrihed.

Aftenerne tilbringes med sang og underholdning, som børnene – mere eller mindre fantasifuldt – selv står for. Lederne står selvfølgelig for skud.

I tråd med DUK's ulandsprojekt for i år, gadebørnene i Brasilien, havde vi også en »gadebørnsdag«. Ideen var, at børnene

skulle få en fornemmelse af gadebørnenes liv, så først fik de fortalt om gadebørnene og deres hverdag, hvorefter de blev sat i et »scenario«, et minisamfund: Den ømme republik.

Republikken havde sit eget retsvæsen, politi, egen møntfod og naturligvis butikker, casino, bank, fængsel, guldgravning, domhus o.s.v. Nogle børn var fra starten rige, men de fleste fattige, og det var så op til børnene selv at prøve at klare sig på de vilkår, mange gadebørn dagligt står over for.

Her var ingen kære mor, alt kostede penge. Havde man ingen, måtte man prøve at få noget arbejde eller gå til Caritas, personificeret af pastoren. Politiet var naturligvis korrump, og i »lykke-lotto« kunne man komme ud for meget godt, men også meget skidt. Alle gik op i spillet med liv og sjæl, også lederne, og dagen gik meget hurtigt. Den dag oplevede vi det hele på Ømborgen: Bankrøverier – folk, der vandt og tabte formuer i casino'et – en spirende revolution mod al uretfærdighed – harme på de fattiges vegne – Kim, der sparede sammen til en limousine for kun at blive skuffet, da hans valuta blev erklæret ugyldig efter frokost – vores præst, der kæmpede de fattiges sag, blev anholdt og forhørt – sidst, men ikke mindst den store valgkamp og selve valget mellem Korsets og Sværdets parti.

Der er også tid til afslapning, snak og balancegang på lejrene. Foto Willem Wuyts.

Børnene fik en fornemmelse af gadebørns hverdag på børnelejren. Der blev oprettet et minisamfund »Den ømme republik«. Foto Willem Wuyts.

Det ville være alt for omfattende at skrive om alle dage eller alle arrangementer, så dette var kun et lille udpluk af indtryk og begivenheder fra vores børnelejr, som jeg tror, vi alle – både ledere og børn – nød meget. En uge med gang i den – fra først til sidst.

Marie-Louise Ebert
Lauritsen

Børnenes Apostolat ved p. Keller

Afvis racisme

»At den menneskelige familie med overbevisende styrke må afvise enhver form for racisme«.

Tre afrikanere sætter sig ned til en quick-lunch på en banegård. Ingen tager notits af dem. Men da en villig observatør tiltaler dem, er der med det samme kontakt. Og da det viser sig, at de også er kristne, er Kristus for et øjeblik til stede på banegården.

Ved sammenkomst af europæiske jesuitter i Chantilly (Frankrig) sagde biskoppen af N'Djamena i Tschad: »Afrika lytter til Europa mere, end I aner. De kommer på alle legale og illegale veje fra solen ind i skyggen, fra ørkenen til vandet. Men Europa er ikke forberedt derpå.«

Sådanne oplevelser og erkendelser fører direkte hen til spørgsmålet, som angår hele menneskeslægten, alle

kontinenter og racer. Efterhånden bliver der flere blandt kristne og ikke-kristne, som ikke længere vil opholde sig i en oase: »Vi har det jo godt!« Men der er endnu en lang vej, til vi følger Kristi ord: »Når du indbyder gæster til middag eller aften, så indbyd ikke dine venner, dine slægtninge eller dine rige naboer..., men indbyd fattige, vanføre, lamme og blinde« (Lk 14,12 f).

Vi må bede om et nyt syn på mennesket, hvor fremmed det end måtte være, for at Kristus må befri os for vor isolation, vore fordomme, og for at vi og mange må finde nye veje mod en forenet menneskeslægt.

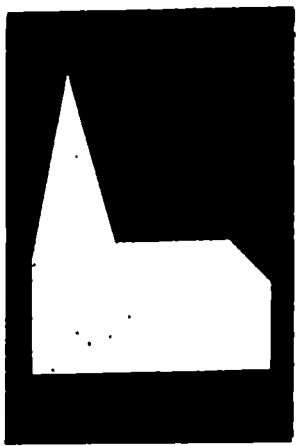
Missionsanliggende:

»At Afrikas og Asiens folk må opnå fuld forsoning og fred«.

Aftensmåltidet forberedes og indtages ved lejrbalet. Foto E. Lauritsen.

Orientering fra sognene

SEPTEMBER

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulla numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 15, der udkommer 28. september 1994 er torsdag den 8. september 1994 for oktober 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.
Allen Courteau, OMI, sognepræst.
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

Fredag d. 3.: Sakramental tilbedelse kl. 16-17 efterfulgt af messe kl. 17.15.

Torsdag d. 8.: Sct. Josephs klubs udflugt til Sct. Josephs søstrenes sommerhus. Vi mødes ved præstegården kl. 13.30. Husk tilmelding.

Lørdag d. 24.: Messe kl. 14 på vietnamesisk. Messe kl. 17 på polsk.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henvendelse til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.
Tirsdag: Messe kl. 16.
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.
Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 4. og 18.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.00.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41 eller 86 42 97 30.

Menighedsrådsformand: Doris Andersen.

Messtider:

Søndag: Messe på engelsk kl. 18

Lørdage: Messe kl. 16.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messtider:

Søndag: Messe tysk/dansk kl. 10.

Lørdage: Messe kl. 19.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.

Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sogneseekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver onsdag kl. 19.30.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Torsdag d. 1.: Konvertitgruppe kl. 19.

Lørdag d. 3.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.

Søndag d. 4.: Kirkekaffebøn kl. 11.30: Abbe Pierre.

Økumenisk festugegudstjeneste i Århus Domkirke kl. 19.30.

Mandag d. 5.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Lørdag d. 10.: Sogneundervisning kl. 10, familiemesse kl. 12.15.

Mandag d. 12.: Meditationsaften kl. 19.

Torsdag d. 15.: CVC/Mariakongregationen kl. 14.30.

Menighedsaften: IKON (nyreligiøse bevægelser) kl. 19.30.

Konvertitgruppe kl. 19.

Mandag d. 19.: Messe og forældremøde - 1. kommunion kl. 19.

Torsdag d. 22.: Kunstkredsen kl. 19.30.

Lørdag d. 24.: Sogneundervisning kl. 10, udflugt, ingen messe.

Mandag d. 26.: Messe og forældremøde - firmesse kl. 19.

Tirsdag d. 27.: Katolsk seminar om Katolsk Fundamentalisme (p. Meister) kl. 19.

Torsdag d. 29.: Konvertitgruppe kl. 19.30.

Torsdag d. 1.: Konvertitgruppe kl. 19.

Lørdag d. 3.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.

Søndag d. 4.: Kirkekaffebøn kl. 11.30: Abbe Pierre.

Økumenisk festugegudstjeneste i Århus Domkirke kl. 19.30.

Mandag d. 5.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Lørdag d. 10.: Sogneundervisning kl. 10, familiemesse kl. 12.15.

Mandag d. 12.: Meditationsaften kl. 19.

Torsdag d. 15.: CVC/Mariakongregationen kl. 14.30.

Menighedsaften: IKON (nyreligiøse bevægelser) kl. 19.30.

Konvertitgruppe kl. 19.

Mandag d. 19.: Messe og forældremøde - 1. kommunion kl. 19.

Torsdag d. 22.: Kunstkredsen kl. 19.30.

Lørdag d. 24.: Sogneundervisning kl. 10, udflugt, ingen messe.

Mandag d. 26.: Messe og forældremøde - firmesse kl. 19.

Tirsdag d. 27.: Katolsk seminar om Katolsk Fundamentalisme (p. Meister) kl. 19.

Torsdag d. 29.: Konvertitgruppe kl. 19.30.

Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messtider:

1. og 3. søndag kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messtider:

2. og 4. søndag kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Messtider:

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.

Onsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

Søndag d. 11.: Familiemesse kl. 10, religionsundervisning kl. 11.

Onsdag d. 14.: Troen i hverdagen kl. 19.

Søndag d. 25.: Åbent hus hos familien Jensen, Rolighedsvej 2 A, Grenaa.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Messtider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordens-kald).

Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 17.

Lørdag d. 3.: Valfart for Tæmler (messe - se andet steds i bladet).

Torsdag d. 8.: Jomfru Marias fødsel. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 10.: Sjælemesse for vor afdøde Moder Sofia Gimmi kl. 9 (med oblater).

Tirsdag d. 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets helligste sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.30. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19. Messe kl. 19.30.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Weekend i Øm:

Lørdag d. 3. - søndag d. 4.: holder pastoralen 4 en weekend for voksne i Øm. Tema: »Jo ældre vi bliver...« Medvirkende er pater Frans van Haaren og læge Halling.

Søndag d. 11.: Ester Jensen leder begge gudstjenester. (Pastor Wuyts er i Rom). Ester Jensens genudnævnelse gælder fra 1. august 1994 til 31. juli 1997.

Firmesse:
Lørdag d. 24. kl. 11 i Fredens kirke, vor nabo i krydset Sjællandsgade og H.C.Ørstedvej. Biskop Martensen firmer Antje A. Müller, Gowsini Alfred, Johnny Larsen, Michelle Louis, Pauline Sonne-Schmidt og Sharmala Arulnathar.

Søndag d. 25.: Kun messe kl. 11. (Husk at sommertiden ender!).

Religionsundervisning:
Fredag d. 9. og 23. (dog ikke for firmander).
Fredag den 16. kl. 16 kun for firmanderne.

Alle børn og unge har fået tilsendt de nye mødetider fra 9. september til 10. december.

Menighedsrådsmøder:
Lørdag d. 17.: Heldagsmøde fra kl. 10 til 17 for de fire nyvalgte menighedsråd i vor pastoralen.

Alle mødes ved Hama-Hytten i Øm (2 indkørsler ind i skoven inden selve Ømborgen, lige til venstre for skiltet »Katolsk lejrcenter« for enden af grusvejen).

Tirsdag d. 20.: Menighedsrådsmøde i præsteboligen. På dagsorden: Firmelsen lørdag den 24.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sanner. Træffes bedst om formiddagen.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Hverdage: Torsdag kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre.

Fredag kl. 17, rosenkrans kl. 16.30. Onsdag kl. 17, dog ikke når der er seniorklub, der fejrer messen kl. 14. Se i øvrigt det ugentlige messeske-

ma i kirkens våbenhus.

Der gøres endnu engang opmærksom på vores voksenweekend i pastoralen, der finder sted 3. - 4.9.94 på Øm. Tema for weekenden er »Jo ældre vi bliver...«.

Se plakaten i våbenhuset. Børnenes religionsundervisning (for alle børn i alderen 7 - 14 år) starter lørdag den 3.9. kl. 9.

Lørdag den 17.: Menighedsrådene i pastoralen-IV holder fællesmøde i Hamahytten ved Øm. Tilmelding sker igennem sognepræsten.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Messtider:

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 3. - søndag d. 4.: Voksen-weekend på Øm for vores pastoralen. Tema: »Jo ældre vi bliver...«.

Lørdag d. 17.: Møde kl. 10-17 i HAMA-hytten, Øm, for pastoralenhedens menighedsrådsmedlemmer.

Lørdag d. 24.: Skriftemål og messe for den vietnamesiske del af menigheden.

KUK-møder: Se opslag i kirken.

Skolens fasteindsamling: Indsamlingen på Sct. Ibs Skole i forbindelse med fasteaktionen gav kr. 2.200,-.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.
Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Torsdag d. 1.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Lørdag d. 3. - Søndag d. 4.: Voksen-weekend på Øm for vores pastoralen.

Torsdag d. 8. - torsdag d. 15.: Præsten er bortrejst.

Søndag d. 11.: Ingen messe kl. 9. Gudstjeneste ved gudstjenesteleder kl. 11.

Lørdag d. 17.: Fælles menighedsrådsmøde for vores pastoralen i Øm kl. 10-17.

Mandag d. 19.: Grundkursus i teologi er udsat til senere p.g.a. manglende materiale.

Torsdag d. 22.: Forsangerøvelse kl. 19-21.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt.

tirsdag og torsdag.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

Torsdag d. 1.: Maxi-DUK kl. 19.

Fredag d. 2.: Sognepræsten bringer den hellige kommunion til de syge.

Religionsundervisning for eftermiddagsholdet hos Sr. Antonie.

Lørdag d. 3.: Teologikursus. Læs kap. 7 og 8.
Tirsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde.
Torsdag d. 8.: Midi-DUK kl. 19.30.
Lørdag d. 10.: Udflugt for menighedens ældre (60 år og opefter). Tilmelding senest 1. sept. til præstegården.
Torsdag d. 15.: Maxi-DUK kl. 19.
Torsdag d. 22.: Midi-DUK kl. 19.
Fredag d. 23. – søndag d. 25.: DUK's ungdomstævne i Kolding. Se sognebladet.
Søndag d. 25.: Høstfest. Se sognebladet. Høstgaver modtages med tak.
Torsdag d. 29.: Maxi-DUK kl. 19.

Sognepræsten er bortrejst fra d. 8. – 15. sept. I nødstilfælde kan henvendelse ske til pastor Bertling.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.
 Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30

Lørdag kl. 16.30.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Søndag d. 11. Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling v. Jørgen Brårup.

Onsdag d. 21. Den H. Kommunion bringes til menighedens syge.

Andre meddelelser: se det kommende menighedsbrev.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messetider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 7,15: Laudes og messe. Se dog nedenfor.

Fredag kl. 9: Messe. Se dog nedenfor.

Torsdag d. 1.: Skolemesse kl. 9.

Fredag d. 2.: Første fr. i md. messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 4.: Kirkekaffe efter messen.

Lørdag d. 10.: Messe på vietnamesisk kl. 16.30.

Søndag d. 11.: Familiemesse kl. 10.

Lørdag d. 17.: Messe på polsk kl. 16.30.

Torsdag d. 29.: Skolemesse kl. 9.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst mellem 18-19.

Messetider:

Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.

Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30, bedst ml. 18-19.

Pastoralassistent: Søster Marie. Tlf. 74 43 01 39 bedst om formiddagen eller efter kl. 20.30.

Messetider:

Søndag: Kl. 9.30 højmesse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Hverdagsmesser: (På Als Kloster) mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

Messetider:

Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.

Tilbedelse: Torsdag ca. kl. 16.30.

Rosenkrans: Lørdag kl. 10.30.

Cenaklen: Lørdag den 3.9. kl. 10 (messe, rosenkrans, tilbedelse, samtale om troserfaringer, skriftemål).

Religionsundervisning: Fredag den 9. og 24.9. kl. 16-18.

Høstfest: Søndag den 4.9. kl. 10 (højmesse, auktion, kirkekaffe). Høstgaver, såsom blomster, frugt, grøntsager, marmelade m.m. modtages med tak. Gaverne bedes afleveret i præstegården senest lørdag eftermiddag.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirs. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messetider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

Meddelelse om sognedage og religionsundervisning senere.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense
 Tlf. 66 12 16 64.
 Sognepræst: Leo Drzal
 Andenpræst: Wieslaw Podlach
 Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.
 Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.

Messetider:

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 18.30.

Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.

Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Fredag d. 2.: Tilbedelse, rosenkrans og messe kl. 18-19.

Onsdag d. 7.: Religionsundervisningen begynder kl. 16.30 for de børn, der ikke går på Skt. Albani Skole.

Torsdag d. 8.: Seniorklubben tager på udflugt kl. 14 til Fruens Bøge.

Søndag d. 11.: Høstgudstjeneste kl. 10. Derefter sammenkomst i skolens gymnastiksal og auktion af frugt og grøntsager.

Onsdag d. 14.: Kirkevandring kl. 19. Emnet er i år: Forsoning. Vi begynder i Sct. Albani Kirke.
Lørdag d. 17.: Høstfest med spisning og underholdning kl. 18.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.
 Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.

Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerter aftenmesse kl. 19 med forbønner om præste- og ordenskald.

Lørdag d. 3.: Religionsundervisning for alle børn/Dk + V + T kl. 9.45 – 11.45.

Søndag d. 4.: Bryllup kl. 13. Vietnamesisk messe kl. 14.

Fredag d. 9. – søndag d. 11.: Fælles weekend for børnene i Mørkholt.

Tirsdag d. 13.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

Onsdag d. 14.: Vietnamesisk messe kl. 17.

Onsdag d. 21.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14 i kirken. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkomne!

Søndag d. 25.: Høstgudstjeneste kl. 9.30. Efter messen holder vi auktion i lokalerne. Kollekten og overskuddet fra auktionen går ubeskåret til Mariasøstrenes missionsarbejde i Brasilien.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 4.: Messe kl. 19.

Søndag d. 18.: Messe kl. 19.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg
 Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.
 Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Lørdag d. 3.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 10.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 17.: Højmesse kl. 16.

Lørdag d. 24.: Høstgudstjeneste kl. 16.

Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Messetider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
 Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand undt.)

Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.

Messetider:

Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag – fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Onsdag d. 7.: Møde i præstegården kl. 19. Vi begynder forberedelserne til julebazaren. Forberedelserne vil fortsætte hver onsdag aften kl. 19 indtil jul. Alle er meget velkomne – små og store.

Søndag d. 18.: Under messen får vi besøg af T.V.Øst.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

Messetider:

Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10. Hverdagsmesser: mandag kl. 17, øvrige dage kl. 19 el. efter aftale.

Høsttakkegudstjeneste og kirkekaffe: Den første søndag i september er der høstgudstjeneste. Der er brug for mange til at udsynge vor tak for årets høst. Det er helt sikkert, at organisten kan støtte menighedens salmesang, så det bliver en førsteklases festgudstjeneste. Efter høsttakkegudstjenesten indbyder menighedsrådet til kirkekaffe i Kolbehuset.

Forberedelsen til firnelsen:

Som tidligere meddelte besøger biskoppen Nakskov menighed søndag den 17.9.95 og meddeler firnelsen. Vi begynder forberedelsen torsdag den 1. september kl. 16 i præstegården.

Reservér søndag den 2. oktober:

Menighedsrådet har besluttet at fejre festen for Frans af Assisi den første søndag i oktober med en familieeftermiddag. Bente Selsø fra Taars vil både fortælle om sine billeder og præsentere dem for menigheden. Reservér denne søndag eftermiddag, som begynder med messe i kirken kl. 14 (ingen gudstjeneste om formiddagen).

Tænd et lys for Rwanda:

Der blev holdt en ekstra kollekt til fordel for flygtningene i Rwanda (24.7.94). Vi kunne sende 1000 kr. til Caritas. Vi vil gerne hjælpe fremover. Husk, at når du tænder et lys ved Maksimilian Kolbes andagtssted, så går din »femmer« ubeskåret til Caritas. Tænd derfor et lys og hjælp de nødstedte i Rwanda.

Mange startede i krigens sidste år:

Der var ikke mindre end 27 par, som holdt bryllup i Sct. Franciskuskirken for 50 år siden. Tillykke til alle guldbrudepar! Med de bedste ønsker for årene fremover.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Messetider:

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.

Torsdag d. 1.: Skolegudstjeneste kl. 8.

Fredag d. 2.: 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.

Lørdag d. 3.: Menighedens Sommermarked. Et bedre marked kan man ikke komme til! For enhver er der noget godt. Kom og se. Ingen vil blive skuffet!

Markedet er åbent fra kl. 11 – 15 og holdes i skolens gymnastiksal og tilstødende lokaler.

Søndag d. 4.: Familiemiddag kl. 10. Herefter kirkekaffe i Fredensgade 15.

Tirsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15. Messe i kirken kl. 18.30.

Lørdag d. 10.: Polsk messe kl. 16 med efterfølgende kirkekaffe i Fredensgade.

Tirsdag d. 13.: Ungdomsaften fra kl. 18.30 – 20.30. Emnet: Uhyggeaften.

Åbent hus aftener. Disse aftener starter igen i september måned og holdes hver torsdag i de lige uger. Første aften er torsdag d. 8. sept. Alle er hjertelig velkommen.

Mandag-eftermiddags-klubben starter den 3. oktober. Tid: kl. 14-17.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk.
 Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Messetider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søndag kl. 9.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 18-19. Aftenmesse dér kl. 19.

Søndag d. 4.: Efter højmassen kirkekaffe i menighedssalen. Menighedsrådsformanden (der i øvrigt har fødselsdag den 4.9.) vil fremlægge nogle tanker og »ideer« om, hvorledes vi kan spore os ind på kirkens planer for året 2000. Desuden vil Niels Christian Hvidt, som har arbejdet i Medjugorje et stykke tid, berette om sine oplevelser.

Tirsdag d. 6.: Firmandernes skriftemål fra kl. 14.45-15.45. Også de katolske forældre har lejlighed til at gå til skrifte.

Lørdag d. 10.: Ministranter og firmander over i kirken kl. 10.30-11.30. Biskoppen vil gerne være sammen med menighedsrådet fra kl. 18 til senest 21 på Maria Elisabeth Hjemmet.

Søndag d. 11.: Festmesse kl. 10, hvor biskop Hans L. Martensen meddeler firmansels sakramente. Efter messen anmodes firmanderne og deres pårørende om at møde til en reception i menighedssalen, hvor biskoppen og menigheden ønsker at lykønske.

Firmander og ministranter skal før messen være i menighedssalen kl. 9.30.

Tirsdag d. 13.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.
Søndag d. 18.: Polsk messe kl. 11.30.

Personalía:

Ddb: 10.7.: Isabella Hjørund Nielsen, datter af Pia Jeanne Nielsen f. Bargholz og Martin Hjørund Nielsen. – Jakob Bøgeskov Larsen, søn af Anna Bronisława Kierecka Larsen og Jens Peter Bøgeskov Larsen. – Christine Franke, datter af Renate Swoboda Franke og Ireneusz Franke.

17.7.: Karin Matti, datter af Teresa Matti f. Okroj og Dhic Abdul-Ahad Matti.

7.8.: David Mularczyk, søn af Krystina Mariola Mularczyk og Jan Ryszard Mularczyk.

Forældrene ønskes hjerteligt til lykke!

Firmander: Carl Martin Faurby, Per Gøttler, Bettina Kick, Sabine Kick, Slawek Klimczak, Zuzanne Monika Kolczynska, Peter Michael Bruus Madsen, Alessandro Nicotra, Ida Christina Rasmussen, Juliet Nanfuka Sekitto, Geoffrey Bakbulindi Sekitto, Ronnie Kawooya Sekitto, André Vistisen, Barolomej Warszawski, Ann-Berit Mille Wolek-Schmedegaard.

Vielser: 9.7.: Pia Jeanne Nielsen f. Bargholz og Martin Hjørund Nielsen.

6.8.: Pernille Bræmer Casey f. Olsen og Timothy Patrick Casey.

Brudeparrene ønskes hjerteligt til lykke!

Dødsfald: 13.6.: Stanislaus Soltyszak 79 år.

3.8.: Pierino Lucio Domeicali 49 år. 8.8.: Pater Joseph Michaeler 82 år.

R.I.P.

Udnævnelser: 30.7.: Sr. Maria Gottlieba Deus genudnævnt til gudstjenesteleder i Skt. Elisabeth Søstrenes kommunitet.

Gabriella Szirmai, Karen Schou-Pedersen (p.t. studieophold i England indtil jul), Søren Clausen, Annette Madsen og Lene Mazanti udnævnt til gudstjenesteledere (incl. kommunionsud-delere).

Udnævnelserne gælder fra 1.8.94 til 31.7.97.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Messetider:

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Torsdag d. 8.: Jomfru Mariæ fødsel.

Søndag d. 11.: Menighedskaffe efter messen.

Onsdag d. 14.: Det hellige Kors ophøjelse.

Torsdag d. 29.: De hellige Ærkeengle: Michael, Gabriel og Rafael.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messetider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 3.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15 – ca. 17.

Søndag d. 11.: Efter højmessens tager vi på udflugt til Lisbeth og Bent i Solrød. Frokost medbringes. Der er mulighed for at grille. Øl og vand kan købes på stedet. Til børnene er der nogle overraskelser! Vi slutter med en kort andagt ca. kl. 15 i Solrød kirke.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99.

Søndag d. 4.: Messen fejres m. p. Grégoire kl. 10.
Onsdag d. 7.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er også indbudt.

Lørdag d. 10.: Haraldsted-valfart / høstfest kl. 16 (Søndagens messe). Vi begynder i kirken, fortsætter ved vejkorset på Holbækvejen, kører videre til ruinen i Haraldsted og slutter med høstfest på Sankt Joseph Skole. Koldt bord med... Tilmelding på listen i våbenhuset.

Søndag d. 11.: Ingen messe.

Søndag d. 18.: Messen fejres med p. Grégoire kl. 10.

Onsdag d. 21.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er også indbudt. Bordmesse og hyggeligt samvær hos søstre kl. 19.

Lørdag d. 24.: Messen fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 25.: Ingen messe.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse
Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45

Faste messetider:

Om søndagen: Kl. 10 højmesse, med efterfølgende kirkekaffe i menighedshuset.

Om hverdagen: – i Maria-sideskibet, – normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15, fredag kl. 19,15, lørdag ingen. Montfort-kommunitetets daglige bønner, – normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12,15, sø. kl. 18,45.

Søndag d. 4. meddeles, ved messens slutning, dåbens sakramente til Antonia og Ilija Bonics nyfødte søn Dennis (Slagelse).

Mandag d. 5.: månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen kl. 17,15 er der fra kl. 18 – 19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Torsdag d. 8.: Festen for jomfru Marias fødsel. Kl. 9,45 laudes, kl. 11,15 messe og efterfølgende rosenkransbøn.

Fredag d. 9. – søndag d. 11. arrangeres der, i Holbæk, weekend for vor pastoralenheds børn.

Lørdag d. 10.: Rengøring omkring kirke og menighedshus fra kl. 10,30 – 12,30. Kom og gi' et nap med.

Onsdag d. 14.: Festen for korsets ophøjelse. Kl. 9,45 laudes, kl. 11,15 messe og efterfølgende rosenkransbøn.

Søndag d. 18. synges dele af søndagsmessen kl. 10 på latin, men menigheden opfordres til dén dag at forsømme søndagsmessen i sognekirken og i stedet tage til festmesse i Kalundborg kl. 15. Kalundborg kirke og menighed fejrer nemlig denne søndag titularfest: Festen for jomfru Marias hellige navn. Efter messen er der festligt kaffebord i menighedslokalerne. Kalundborg vil glæde sig meget over gæster fra moder-menigheden i Slagelse.

Søndag d. 25. fejrer vi i vor kirke Mikkelsdag: Festen for de hellige ærkeengle Mikael, Gabriel og Rafael (-egentlig d. 29.) Ærkeenglen Mikael er Slagelse bys værneengel (se byvåbenet!) og ærkeenglen Gabriel er de montfortanske ordensfamiliers værneengel. Kl. 10 er der familiemesse.

Børne- og ungdomsundervisning: søndag d. 12 i forbindelse med børne-weekend i Holbæk, søndag d. 25. efter messen.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.
Menighedssøster: Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Messetider:

Søndagsmesse: Kl. 15, – med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Fredag d. 9. – søndag d. 11. afholdes, – i Holbæk, weekend for vor pastoralenheds børn.
Søndag d. 11. fejres dele af messen kl. 15 på latin.

Søndag d. 18. fejres festen for jomfru Marias hellige navn, vor kirkebygning og vor menigheds titularfest (-egentlig 12. sept.)

Kl. 15: festmesse, – afsluttet med Te Deum og sakramental velsignelse. Under messen fornyes menighedens indvielse til jomfru Maria. Efter messen er der, i dagens anledning, et ekstra festligt kaffebord i menighedslokalerne.

Søndag d. 25. fejrer vi, sammen med vore børn, søndagsmessen kl. 15 som vor menigheds høstgudstjeneste. Messens kollekt går dén dag til et års hjælp til dét afrikanske barn, som menigheden sidste år adopterede.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstrene, tlf. 43 99 81 57.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og *torsdag* kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.onv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr).
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messetider:

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 17. *Søndag* kl. 10. *Søndag* er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser:

Tirsdag – fredag kl. 17.

Torsdag d. 1. og fredag d. 2.: Ingen messe kl. 17.

Søndag d. 4.: Messe i Frederikssund kl. 14. Vi har fået lov til at låne Islebjerg kirke, Ansgarvej 2 i Frederikssund til at fejre messe den første søndag i hver måned. Vi vil også forsøge os med kirkekaffe bagefter. Alle er velkomne.

Tirsdag d. 6.: Ældreudflugt kl. 13. I lighed med tidligere år kører vi i bus ud i det blå til et hyggeligt sted. Hjemkomst ca. kl. 18. Der må beregnes kr. 50 pr. person til kaffen.

Lørdag d. 10.: Religionsundervisning for vore børn i skolealderen kl. 13-16.30.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62

Sognesøster: Sr. Engeline, Carl Borromæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Messetider:

Søndagsmesse: Om lørdagen kl. 15,30, – med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives.

Torsdag d. 1. – aftenen før månedens 1. fredag, – er der kl. 19,15 ordets gudstjeneste med ud- deling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Fredag d. 9. – søndag d. 11 er der, i og omkring søsterhuset, weekend for vor pastoralenheds børn.

Lørdag d. 10. fejres dele af søndagsmessen kl. 15,30 på latin. Kl. 18 er der en ekstra messe

(børne-messe) i anledning af ovennævnte weekend.

Søndag d. 18. fejres titularfest i Kalundborg: festen for jomfru Marias hellige navn. Der er højtidelig messe dér kl. 15 og efterfølgende, festligt kaffebord. Gæster fra Holbæk er yderst velkomne.

Lørdag d. 24. fejrer vi søndagsmessen som menighedens høstgudstjeneste. Ved messens begyndelse vil vore børn i procession bringe høstens gaver frem til altret, gaver, som vi beder menigheden tage med til kirke. Efter messen bringes høstgaverne til menighedslokalerne, hvor høstfesten fortsættes, idet vi, i forbindelse med kirkekaffen, ved en festlig auktion, sælger gaverne til smukke overpriser. Det indkomne beløb vil sikkert dække de års-udgifter, vi har på de to afrikanske børn, som menigheden sidste år »adopterede« fra Børnefonden.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.
Menighedsrådsformand: Britta Kristensen. Tlf. 42 29 90 06.

Torsdag d. 1.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 3.: Ældredag i Sankt Hans Kirke i Hørsholm. Messe kl. 11 med prælat Ib Andersen. Herefter middag og afslutning med sakramentsandagt. Tilmelding hos søstrene.

Søndag d. 4.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 6.: Messe kl. 14.30.

Torsdag d. 8.: Messe kl. 18.

Søndag d. 11.: Høstmesse / familiemesse kl. 11 med efterfølgende spisning: Det store kolde bord. Tilmelding på listen i våbenhuset.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 1, kl. 16-17.15.

Torsdag d. 15.: Messe kl. 18.

Søndag d. 18.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 20.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 2, kl. 16-17.15.

Torsdag d. 22.: Messe kl. 18. Menighedsrådsmøde kl. 19-21.

Søndag d. 25.: Latinsk messe kl. 11. Sommer-tiden ender – vi sover en time længere til morgen!

Tirsdag d. 27.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 3, kl. 16-17.15.

Torsdag d. 29.: Messe kl. 18.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.
Menighedsrådsformand: Martin Rohof. Tlf. 47 92 36 40.

Torsdag d. 1.: Messe kl. 17.

Fredag d. 2.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 3.: Ældredag i Sankt Hans Kirke i Hørsholm. Messe kl. 11 med prælat Ib Andersen. Herefter middag og afslutning med sakramentsandagt. Tilmelding hos søstrene.

Søndag d. 4.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 6.: Messe kl. 8.30 med Laudes.

Onsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 8.: Messe kl. 17.

Fredag d. 9.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 10.: Børnenes religionsundervisning nr. 1, kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30

Søndag d. 11.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 8.30 med Laudes.

Onsdag d. 14.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 15.: Messe kl. 17.

Fredag d. 16.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 17.: Børnenes religionsundervisning nr. 2, kl. 9.30-11.30. Andagt kl. 11-11.30.

Søndag d. 18.: Høstmesse / familiemesse kl. 11 med efterfølgende frokost: Det store kolde bord - som vi plejer. Tilmeldingsliste er ophængt i våbenhuset.

Tirsdag d. 20.: Messe kl. 8.30 med Laudes.

Torsdag d. 22.: Messe kl. 17.

Fredag d. 23.: Messe kl. 8.30.

Lordag d. 24.: Børnenes religionsundervisning nr. 3, kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 25.: Latinsk messe kl. 9. Sommertiden ender - vi sover en time længere til morgen!

Tirsdag d. 27.: Messe kl. 8.30 med Laudes.

Onsdag d. 28.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 29.: Messe kl. 17.

Fredag d. 30.: Messe kl. 8.30.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messtider:

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkeltorg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdage kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Lordag d. 3.: Syge og ældredag i Sankt Hans Kirke. Dagen indledes med messe kl. 11. Derefter frokost med fest og sang. Dagen afsluttes med andagt kl. 15.

Søndag d. 4.: Efter højmessens er der børnetræf. Der fokuseres på ministranttjeneste.

Tirsdag d. 13.: Efter messen kl. 19.30 starter pastor Andrzej Papuga en kursusrække om den katolske kirkes lære.

Tirsdag d. 27.: Pastor Andrzej Papugas kursus efter messen.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Torsdag d. 1.: Religionsundervisningen starter kl. 16.

Lordag d. 3.: Den årlige festdag for ældre, syge og handicappede i Sct. Hans Kirke, Marievej 6 i Hørsholm kl. 11. Tilmelding og oplysning hos sr. Neophita - tlf. 42 81 00 96.

Fredag d. 16.: Ministranttur. I hører nærmere.

Søndag d. 25.: Høstmesse. Kirkekaffe.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Messtider:

Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 2.: Ingen messe eller tilbedelse.

Søndag d. 4.: afholdes årets sommermarked. Kl.

9 fejres messen i det fri. Kl. 10 åbner markedet. I salen er der cafeteria, hvor man kan købe smørrebrød, øl og vand, kaffe og te samt forskellige kager til rimelige priser. Markedet lukker kl. 15.

Fredag d. 30.: Niels Steensen andagt kl. 18.50.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hveranden torsdag fra 1. sept.

Mini-KUK: Hveranden torsdag fra 1. sept.

Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstrerne,

Primulavej 1, messe kl. 19.

Søndag d. 4.: Kirkekaffe (engelsk).

Onsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde.

Søndag d. 18.: Kirkekaffe.

Torsdag d. 22.: Teologikursus kl. 19.30.

Se i øvrigt sognebladet.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstillfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Søndag d. 4.: Den tidligere søndagsordning genoptages. Se under messtider.

Tirsdag d. 6.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Sankt Andreas kirke.

Søndag d. 11.: Familiemesse kl. 9.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Søndag d. 18.: Kollekt til fordel for Katolsk Menighedspleje.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Messtider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

Fredag d. 2.: Jesu-Hjerte fredag. Tilbedelsen og messen om eftermiddagen genoptages. Se under messtider.

Bibelkreds kl. 14 hos Connie Probst, Schimmelmannsvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Lørdag d. 3.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 4.: Den tidligere søndagsordning genoptages. Latinsk højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 6.: Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten foredrag af pater Paul Keller S.J. Emne: »Bønnens apostolat«. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 til Aase og Mogens Nielsen og pr. tlf. 31 64 09 01 til Inge Ryom.

Søndag d. 18.: Kollekt til fordel for Katolsk Menighedspleje.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11. Åbent tirsdag kl. 16-17.

Messtider:

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

Søndag d. 4.: Latinsk højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

Søndag d. 11.: Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

Søndag d. 18.: Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

Søndag d. 25.: Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp. Derefter kirkekaffe.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerne Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerne fredag. Tilbedelse af det helligste sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Mandag d. 5.: Liturgisk arbejdsreds kl. 19.30.

Tirsdag d. 6.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om: »Fattige og rige«.

Søndag d. 11.: Messe på ungarsk kl. 16. Derefter samvær i menighedssalen.

Fredag d. 16.: Festmesse kl. 17 i anledning af de første »Wienerbørns« ankomst til Danmark for 75 år siden. Deres første nat tilbragte de i Sankt Knuds Skoles lokaler i Stenosgade.

Lordag d. 17.: Kongregationsmesse kl. 10. Alle er velkomne. Religionsundervisning kl. 11-15.

Søndag d. 18.: Familiemesse kl. 11.30. Derefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 20.: Møde for de ældre kl. 14.30 - 16. Pastor Finn Arvé (Maribo) vil tale om: »Det religiøse hos H.C. Andersen«.

Søndag d. 25.: Ungdomsmesse kl. 20.

Mandag d. 26.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Religionsundervisning

Efter sommerpausen tager vi igen fat. Undervisningen vil fortsat foregå på en lørdag i hver måned, første gang lørdag d. 17.9. Vi mødes kl. 11 til fællessang (forberedelse af familiemessen dagen derpå), spiser så vor medbragte mad og begynder med undervisningen.

Vi deles i tre grupper: »De små« (indtil årgang 1987) vil fortsat få undervisning i bibelske historier. De børn, der i foråret er gået til henholdsvis Første kommunion og Første skriftemål, vil danne et hold og se på bibelske personer. Så vil der være et firmelseshold for de unge fra årgang 1981 og opefter. (Firmelsesdagen er søndag d. 12. marts 1995).

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, l., 2000 Frederiksberg.

Messtider:

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Søndag d. 4.: Familiemesse kl. 11.

Lordag d. 10.: Børnenes religionsundervisning begynder kl. 10.

Tirsdag d. 13.: Katolsk Ældreklub mødes kl. 14.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Messtider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Torsdag kl. 19.

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Dovregade 5, l.iv, 2300 København S.

Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.

Andenpræst: Michael Hornbech-Madsen, Nørrebrogade 27 C, 3., 2200 København N. Tlf. 35 36 20 76.

Træffes mandag-lørdag kl. 9-10, dog ikke torsdag.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Messtider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.

Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Mandag, onsdag og lørdag: Messe kl. 8. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Lordag d. 3.: TRO OG LYS møde i krypten kl. 13. Dansk messe kl. 17. Fransk messe kl. 18.15.

Orientering fra sognene: September 1994

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
Messetider:
Lørdage: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerte messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 4.: Årsdagen for Domkirkens konsekration. Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

Onsdag d. 7.: Messe for de ældre kl. 10.

Søndag d. 18.: Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

Onsdag d. 21.: Messe for de ældre kl. 10.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.
Andenpræst: p. Kazimierz Przybylowicz, C.Ss.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Messetider:
Lørdage: Engelsk messe kl. 17.
Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.
Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.
1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerte fredag. Messe med tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 4.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 14.: Det hell. Kors' ophøjelse. Møde i onsdagsklubben med bankospil kl. 14.30. Efterfølgende messe.

Søndag d. 25.: Latinsk højmesse kl. 10.

Onsdag d. 28.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Emne: Menneskelivet v/ Blanka Langsted.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messetider:

Lørdage: Højmesse kl. 17.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,
Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.
Messetider: Søndage: Højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 20.: Møde med damerne kl. 14.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75

Messetider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Krcienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.
Other Churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
Eucharistic Celebrations in English:
Saturday: Skt. A at 5 p.m.
Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.
Wednesday: SAK at 5 p.m.
Thursday: VFK at 9:30 a.m.
First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Thomas Tirapu Beortegui C.Ss.R.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sak-

ramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4 A, 1616 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.Ss.R.
Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerte Kirke).
Tlf. 31 21 85 88.
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

Liturgisk kalender september 1994

1. grøn. Torsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Kor. 3,18-23. Ev.: Luk. 5,1-11.

2. grøn. Fredag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1.Kor. 4,1-5. Ev.: Luk. 5,33-39.

3. hvid. Lørdag i 22. alm. uge. (II Ps). Gregor den Store, pave og kirkelærer, (604)(m). L.: 1.Kor. 4,6b-15. Ev.: Luk. 6,1-5. I Domkirken: 1.vesper til Kirkevielse.

4. grøn. 23. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es. 35,4-7a; Sl. 146,6c-7.8-9a.9bc-10. (Omk.: Pris Herren, min sjæl! Eller: Halleluja!) 2.L.: Jak. 2,1-5. Ev.: Mark. 7,31-37.

4. I Domkirken: hvid. ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION (h). Gl. Cr. Sær.l.pf. 1.L.: 1.Kong. 8,22-23.27-30; Sl. 84,3.4.5.10-11. (Omk.: Hvor elskelige er dine boliger, Hæskarers Herre!) 2.L.: 1.Kor. 3,9c-11.16-17. Ev.: Joh. 2,13-22 eller Joh. 4,19-24. I Domkirken: 2.vesper til Kirkevielse.

5. grøn. Mandag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1.Kor. 5,1-8. Ev.: Luk. 6,6-11.

6. grøn. Tirsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1.Kor. 6,1-11. Ev.: Luk. 6,12-19.

7. hvid. Onsdag. ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION (f). (III Ps). I andre kirker: som 4.september i Domkirken. Gl. Sær.l.pf. Man vælger mellem 1. og 2. læsning. I Domkirken: grøn. Onsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1.Kor. 7,25-31. Ev.: Luk. 6,20-26.

8. hvid. Torsdag. JOMFRU MARIAS FØDSEL (f). (III Ps). Gl. Jomfru Marias pf. L.: Mi-

ka 5,1-4a eller Rom. 8,28-30; Sl. 13,6ab.6cd. (Omk.: Jeg vil glæde mig højlig i Herren!) Ev.: Matt. 1,1-16.18-23 eller 1,18-23.

9. grøn. Fredag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: 1.Kor. 9,16-19.22-27. Ev.: Luk. 6,39-42.

10. grøn. Lørdag i 23. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1.Kor. 10,14-22. Ev.: Luk. 6,43-49.

11. grøn. 24. ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es. 50,5-9a; Sl. 116,1-2.3-4.5-6.8-9. (Omk.: Jeg vandrer for Herrens åsyn udi de levendes land. Eller: Halleluja!) 2.L.: Jak. 2,14-18. Ev.: Mark. 8,27-35.

12. grøn. Mandag i 24. alm. uge. (IV Ps). L.: 1.Kor. 11,17-26.33. Ev.: Luk. 7,1-10.

13. hvid. Tirsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Johannes Chrysostomos, biskop og kirkelærer, (407) (m). L.: 1.Kor. 12,12-14.27-31a. Ev.: Luk. 7,11-17.

14. rød. Onsdag. DET HELLIGE KORS' OPHØJELSE (f). (IV Ps) Gl. Sær.l.pf. eller Pass.pf.1. L.: 4.Mos. 21,4-9 eller Fil. 2,6-11; Sl. 78,1-2.34-35.36-37.38. (Omk.: Glem ikke Guds velgerninger.) Ev.: Joh. 3,13-17.

15. hvid. Torsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Jomfru Marias smerter (m). Sekvens ad libitum. Jomfru Marias pf. L.: 1.Kor. 15,1-11. Ev.: Joh. 19,25-27 eller Luk. 2,33-35. (Læsning ad libitum (Jomfru Marias smerter): Hebr. 5,7-9.)

16. rød. Fredag i 24. alm. uge. (IV Ps). Cornelius, pave, (253), og Cyprian, biskop, (258), martyrer (m). L.: 1.Kor. 15,12-20. Ev.: Luk. 8,1-3.

17. grøn. Lørdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Robert Bellarmin, biskop og kirkelærer, (1621). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1.Kor. 15,35-37.42-49. Ev.: Luk. 8,4-15.

18. grøn. 25. ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Visd. 2,12.17-20; Sl. 54,3-4.5.6+8. (Omk.: Herren støtter min sjæl!) 2.L.: Jak. 3,16 4,3. Ev.: Mark. 9,30-37. Kollekt for Katolsk Menighedspleje.

19. grøn. Mandag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Januarius, biskop og martyr, (305). L.: Ordsp. 3,27-35. Ev.: Luk. 8,16-18.

20. rød. Tirsdag i 25. alm. uge. (I Ps). Kim Andreas Taegon, præst, og Paulus Chong Hasang og lidelsesfæller, martyrer, (19.årh.)(m). L.: Ordsp. 21,1-6.10-13. Ev.: Luk. 8,19-21.

21. rød. Onsdag. MATTÆUS, apostel og evangelist (f). (I Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ef. 4,1-7.11-13; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt. 9,9-13.

22. grøn. Torsdag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Præd. 1,2-11. Ev.: Luk. 9,7-9.

23. grøn. Fredag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Præd. 3,1-11. Ev.: Luk. 9,18-22.

24. grøn. Lørdag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Præd. 11,9 12,8. Ev.: Luk. 9,43b-45.

25. grøn. 26. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 4.Mos. 11,25-29; Sl. 19,8.10.12-13.14. (Omk.: Herrens forskrifter er rette, glæder hjertet.) 2.L.: Jak. 5,1-6. Ev.: Mark. 9,38-43.45.47-48.

26. hvid. Mandag. KIRKEVIELSESFEST (h) i konsekrede kirker undtagen Domkirken (som 4. september). I andre kirker: grøn. Mandag i 26. alm. uge. (II Ps). Eller rød. Cosmas og Damian, martyrer, (303). L.: Job 1,6-22. Ev.: Luk. 9,46-50.

27. hvid. Tirsdag i 26. alm. uge. (II Ps). Vincent af Paul, præst, (1660)(m).L.: Job 3,1-3.11-17.20-23. Ev.: Luk. 9,51-56.

28. grøn. Onsdag i 26. alm. uge. (II Ps). Eller rød. Wenceslaus, martyr, (929). Eller rød. Laurentius Ruiz og lidelsesfæller, martyrer, (omkr. 1635). L.: Job 9,1-12.14-16. Ev.: Luk. 9,57-62.

29. hvid. Torsdag. DE HELLIGE ÆRKEENGLE MICHAEL, GABRIEL OG RAFAEL (f). (II Ps). Gl. Englenes pf. L.: Dan. 7,9-10.13-14 eller Åb. 12,7-12a; Sl. 138,1-2a.2bc-3.4-5. (Omk.: Herre, jeg vil lovsynge dig for englene.) Ev.: Joh. 1,47-51.

30. hvid. Fredag i 26. alm. uge. (II Ps). Hieronymus, præst og kirkelærer, (420)(m). L.: Job 38,1.12-21; 39,36-38. Ev.: Luk. 10,13-16.

Nyt

Historien om
THOMAS
og den forsvundne
cykel

HØSTÅR

Ring efter Katolsk Videoproduktions nye programoversigt, tlf. 31 20 93 37

Bog om bøn nu på dansk

»Bønnens vej«, Niels Steensens Forlag. 103 s. Løssalgpris kr. 78,75 i Stenbutikken.

Wilfrid Stinissen, den svenske karmelitermunk og præst, har skrevet »Bønnens vej« i 1975. Den er nu blevet oversat og er i samarbejde med tidsskriftet »Levende Vand« udkommet på Niels Steensens Forlag 1994, som den første bog i

serien »Kristen Spiritualitet«.

»Bønnens vej« henvender sig til almindelige mennesker, der gerne vil gå videre i deres bønsliv, men som ikke rigtigt ved hvordan.

Stinissen beskriver udviklingen i bønningen som stadier på en vej, hvis mål er den nærhed og forening med Gud, som man finder i kontemplationen. Det er en

individuel vej, mennesket går sammen med Kristus. Den fører til større og større overgivelse til Gud, i bøn som i liv.

Selvom vejen er individuel er der fælles træk. Dem gennemgår Stinissen, kapitel for kapitel, enkelt og nøgternt, og med en visdom, der kun kan stamme fra levet liv.

De første skridt til forbedrelse og opnåelse af indre

bøn består af:

1. Åndelig læsning. Man skal langsomt læse i Biblen eller i helgeners skrifter og så gøre ophold undervejs for at tænke og bede over det læste. Målet er ikke at læse med forstanden, men med hjertet.

2. At blive sig bevidst, at man lever i Guds nærvær. I klosterets noviciat ringes der hver time med en klokke, for at man skal standse op et øjeblik og besinde sig på det. Tænk, hvad vi andre har af muligheder, hvis vi reagerede på lignende måde over for telefoner og dørklokker, gade- og nabostøj!

3. Selvforsagelse. Det liv, vi lever, står ofte i vejen for vores liv med Gud. Her citerer Stinissen, som så ofte bogen igennem, Karmels helgener. Først Johannes af Korset: »At elske Gud er for Guds skyld at arbejde effektivt på at befri sig fra alt, hvad der ikke er af Gud«, og bagefter Teresa af Avila: »Jeg tror ikke, at selvfornægtelsen består i en legemlig afstandtagen, men meget mere i at sjælen uden tøven knytter sig til den gode Jesus, vor Herre, thi i ham finder sjælen jo alt og glemmer derfor alt det øvrige«.

Det er selvfølgelig Karmels åndelige tradition, karmeliten Stinissen ønsker at delagtiggøre os i; men det er spændende, at den så tydeligt er baseret både på den mandlige og den kvin-

Forsidebilledet på Wilfrid Stinissens bog »Bønnens vej« er den berømte »Trinitatisikon« af Andrej Rubljov fra det 15. århundrede.

delige indfaldsvinkel til det åndelige liv.

På samme konkrete, praktiske, men samtidig dybe måde fortæller Stinissen om resultatet af disse forbedrelser, nemlig »den indre samlings bøn«. Han fortsætter med at behandle vækstkrisen i bønslivet: sansernes nat, der står som den smertefulde overgang til den sidste etape på vejen: den kontemplative bøn og det kontemplative liv. Bogen slutter med beskrivelsen af nogle vigtige spørgsmål om bøn.

»Bønnens vej« er en bog,

jeg har læst igen og igen med års mellemrum. Den er så uhyre enkel og ligetil. Ved hver læsning befinder man sig et nyt sted på vejen og kan med Stinissen ved hånden se tilbage og frem over sit liv. Det, der ligger forude, giver håb for fremtiden.

Det er kort sagt en bog, der ikke alene er værd at læse. Det er en bog, der kan bruges, ikke bare af katolikker, men af alle kristne, ja, faktisk af alle mennesker, der ønsker at lære at bede. Det er godt, den er kommet på dansk.

Lone Stubkjær

Stiftende generalforsamling

Ælnoth Katolsk historisk forening

Det er nu 15 år siden en lille gruppe af kirkehistorisk interesserede katolikker samledes om arbejdet med en mere systematisk forskning af den danske katolske kirkes historie – fortrinsvis i tiden efter reformationen.

Arbejdet har været præget af entusiasme og resultaterne er da heller ikke udeblevet: Initiativet med udarbejdelsen og udgivelsen af Katolsk Håndbog 1983 – den første siden 1943, bogen Sankt Knud Konge i anledning af den danske helgenkonges 900 års martyrbilleder i 1986 samt Ælnoths skriftserie (se annoncen andet sted i bladet), som netop barsler med sit 3. nummer.

Men ikke mindst har Ælnoth-gruppen – og især dens formand Jørgen Nybo Rasmussen – lagt et stort arbejde i oprettelsen af Katolsk historisk Arkiv, en samling med registrering af arkivalier, brevsamlinger, bøger, sogneblade og billeder fra hele bispedømmet.

Nybo Rasmussen er siden officielt af biskoppen blevet udnævnt til arkivar for Katolsk historisk Arkiv og resultaterne af ordningen og registreringen ses blandt andet deraf, at arkivet nu søges af forskere fra ind- og udland med interesse i den nordiske katolske kirkes historie. Efter de første år at have fristet en trang tilværelse i fugtige kælderlokaler, har arkivet i dag til huse i Skt. Ansgar menigheds gamle menighedssal i Bredgade 67 A.

Ælnoth har tid efter anden annonceret i den katolske presse for at få institutioner, sognekontorer og pri-

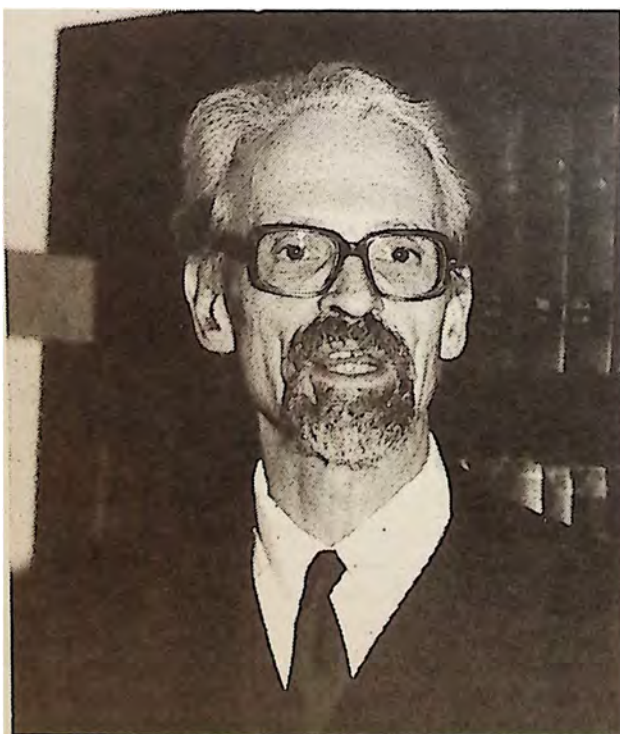
vate til at aflevere effekter til arkivet i stedet for at kassere. Det har resulteret i en spændende samling af materiale, der tilsammen er med til at danne et interessant og broget billede af vort bispedømmes historie fra den første tid efter 1849-grundloven til i dag. Ved et nærmere samarbejde med katolske arkiver andre steder i Europa og med lignende historieinteresserede foreninger i Tyskland og Sverige har Ælnoth udvekslet gode erfaringer til stor gavn for det fortsatte arbejde.

Ælnoth har hidtil afholdt tre møder om året foruden en årlig historisk ekskursion på Store Bededag. Men rekrutteringen af nye medlemmer har i nogen grad været hæmmet af en misforstået opfattelse af

gruppens organisationsform. Vel er Ælnoth registreret i Katolsk lommekalender under foreninger, men Ælnoth har netop ikke været en forening. Det var en arbejdsgruppe og måske har denne formulering afholdt ellers interesserede fra at møde op og give sit besyv med eller lade være.

Interessen er nok. Men for at understrege dette, har man nu besluttet at omdanne organisationsformen til en egentlig forening. Der afholdes stiftende generalforsamling lørdag den 17. september kl. 12 i Katolsk historisk Arkiv, Bredgade 67 A. Alle er selvsagt hjerteligt velkomne og interesserede kan få tilsendt materiale ved henvendelse på tlf. 86 38 43 50 eller 46 75 36 60.

Stig Holting
Sekretær

Jørgen Nybo Rasmussen har lagt et stort arbejde i oprettelsen af Katolsk historisk Arkiv. Foto Knud Kluge

Katolsk dialog nr. 4/94

Det patriarkalske billede af Gud som den strenge Fader, der først og fremmest kræver »Hold budene!«, har frembragt ateister. I en artikel »Skitser til et billede af Gud« har jeg forsøgt at supplere dette billede med nogle andre billeder, som vi kunne tage med i vores bevidsthed, og som kunne hjælpe os til en bedre forståelse af den Gud, Jesu budskab viser os.

Carly Majholm bringer et interview med den svenske teolog Hans Ucko fra Kirkernes Verdensråd. »Kristne kirker er nødt til at finde deres rødder«. De rødder, der er tale om, er jøderne som Guds folk. Kirkerne må tage stilling til antisemitismen, til mission over for jøderne og til staten Israel, og endvidere må

vi bedre orientere os om den jødiske baggrund, Jesus havde. Og vi må søge en ægte dialog mellem kristne og jøder. »Dialogen er en livsholdning«, siger Hans Ucko.

Bjørn Højbo har et indlæg om »Indvielser og deres historie«, og han ser de mange, højst forskellige former for indvielser som et resultat af en skævvridning af det religiøse liv. Den latinske liturgi kunne almindelige mennesker ikke forholde sig særlig varmt til, og derfor blev det naturligt at søge varme og inderlighed i andre fromhedsformer. I dag har vi imidlertid muligheden for bedre at nærme os til Det nye Testaments kristensyn.

Om »Den katolske kirkes katekismus« har Jacob

Thomsen et læserbrev, og det besvares af sr. Gisela Heitz.

Og så har Bjarne Schartau anmeldt Wilfrid Stinissens bog »Bønnens vej« (Niels Steensens Forlag 1994), som i sin nøgternhed og klogskab bringer noget af det bedste fra den karmelitiske tradition.

Heftet slutter med L.O.Dorns bedested om »Jakobs brev« og dets anbefaling af gode gerninger. Disse gode gerninger består blandt andet i omsorg for de fattige og svage. Han er nok enig med Luther i, at »gode mennesker gør gode gerninger, men gode gerninger gør ikke mennesker gode«. Dog tilføjer han, at »de kan gøre gode mennesker bedre«.

Ove Leerbeck

40-års skolejubilæum

Annie Rastrup slutter som skoleleder

Den 1. september 1994 har *Annie Rastrup* været ansat 40 år på Skt. Annæ Skole (de sidste 24 år som skoleleder). Det betyder, at Annie har været på skolen længere end nogen anden ansat, og hun er som en »mor« for skolen.

Skønt Annie kan virke meget bestemt, har hun en varm forståelse for andre menneskers problemer og har altid prøvet at lede skolen på en måde, så der blev taget størst muligt hensyn til både lærere, elever og forældre.

Annie har altid formået

Annie Rastrup

at følge med tiden, således at vor skole har været med i »forreste linie«, når der skulle indføres noget nyt. Dette har bevirket, at vi har kunnet holde et konstant elevtal og ikke har en ledig plads før i år 2000 år.

Pladsproblemer

På et tidspunkt så Annie nødvendigheden af at have en fritidsordning. Desværre fik fritidsklubben hurtigt pladsproblemer, og i mange år kæmpede Annie for at give fritidsklubben bedre forhold inden for skolens rammer. Sidste år så Annie en ny mulighed. Med de forhøjede tilskud havde skolen råd til at købe et hus, og der var flere ledige huse i nabolaget. Desværre spændte kommunen og naboerne ben for os; men straks gik Annie i gang med næste mulighed: Kan skolen udbygges?

I ferierne har Annie ønsket at rejse. Her har Rom været det foretrukne mål,

og den megen viden, hun har erhvervet sig om denne by, er kommet eleverne til gode, idet 9.klassernes lejrskole i mange år er gået til Rom med Annie som rejseleder. Hverken lærere eller elever kan forestille sig, at denne tur nogensinde skal laves om.

Slutter som skoleleder

Men desværre har Annie meddelt os, at hun slutter sit virke på Skt. Annæ Skole med udgangen af dette kalenderår.

Skønt vi beklager Annies beslutning, forstår vi godt, at hun vil have lov til at nyde sit otium.

Tak for mange gode år. Vi ønsker dig held og lykke fremover og håber dit helbred vil holde til mange rejser endnu.

Birgit Adrian

I anledning af jubilæet er der reception på skolen fredag den 2. september kl. 12-15.

Flemming Schmitt organist i 25 år i Skt. Albani kirke

I Sct. Albani kirke i Odense er vi stolte af vores organist, der blev fejret ved en reception efter højmessens søndag den 19. juni.

Med kort varsel måtte *Flemming Schmitt* træde til, da hans far, *Felix Schmitt*, pludselig døde i juni 1969. Ved siden af sine øvrige gøremål - pianoværksted, kunstmaleri og familie - har han siden passet den musikalske del af højmessens og diverse andre begivenheder i kirken. Det er ikke gjort med at sætte sig på orgelbænken fem minutter før; der hører mange timers forarbejde til - en indsats, det er alt for let at overse.

Altid veloplagt

Af en eller anden grund er *Flemming* altid veloplagt. Han mestrer den kunst at være seriøs uden at være kedelig og tager tekniske og andre forviklinger som en oplevelse. Når et hidtil ukendt værk præsenteres i fnidret fotokopi få dage før et bryllup - nå ja, så sætter vi os »bare« ned og lærer det. Kommer en håndvær-

ker uforvarende til at slukke for strømmen til orglet, så tramper vi da »bare« på blæsebælgen.

Der er dog én ting, han ikke bryder sig om: Forkølede sangere i julemåneden!

Hvad ønskede jubilaren sig? At vores allesammens orgel måtte få den længe tiltrængte istandsættelse. Det får det, lovede p. Leo, og

Flemming kvitterede ved at holde et mindre foredrag om orglets »anatomik« - så fik vi også lidt ny viden med hjem.

Undskyld, *Flemming*, men vi siger det lige én gang til: Til lykke og tak for din indsats! Vi ser frem til fortsat, fornøjeligt samarbejde...

Menighedsrådet

George Bune Andersen 70 år

Den 12. juli fyldte *George Bune Andersen* 70 år. *George Bune Andersen* gik på efterløn i 1986, efter at han i en lang årrække var ansat på Valby Maskinfabrik og Jernstøberi (FLS). Her var han medstifter af HK-klubben og de sidste 10 år i virksomheden var han formand og tillidsmand for klubben og sekretær for fællesklubben.

Inspireret af sin tro har *George* hele sit liv både nationalt og internationalt været engageret i arbejdet for social retfærdighed og fred. Siden 1965 har han

været formand for Katolsk Arbejderaktion.

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Focolares Årstræf

Focolare indbyder til Årstræf søndag den 4. september 1994 kl. 14.30-18.00. Mødet finder sted i Enghave menighedssal, Sønder Boulevard 120. Bus 3, 10 og 16.

1994 er af FN blevet udråbt til internationalt Familie-År.

Derfor er dagens tema »Familien på tærsklen til det tredje årtusinde«. Oplæg, erfaringer fra familier, film, kaffe/te.

Der er et særligt program for børn. Kontakt Focolare for yderligere oplysninger på tlf. 3646 0192.

Sommermarked i Skt. Antoni i Brønshøj søndag d. 4. sept. 1994

Der er friluftsmesse kl. 9 og sommermarkedet åbner kl. 10 og slutter kl. 15 (bemærk tidspunkterne).

Der er loppetov, tombolaer, salgspod, og kroen har lækker smørrebrød, kaffe og kager.

Skt. Antoni kirke og menighedslokaler er stedet, hvor katolikker fra hele København og omegn mødes og hygger sig.

Frederikssundsvej 225. Bus 5 - 7E - 8 kører lige til døren.

Pastoralenhed 4 indbyder til weekend på Øm

Menighederne i pastoralenhed 4, Herning, Silkeborg, Horsens og Vejle inviterer til voksenweekend på Øm den 3. og 4. september 1994. Tema for weekenden er:

»Jo ældre vi bliver...«

Pater Frans van Haaren, Bornholm er den gejstlige leder, og dr. Halling, Vejle holder oplæg.

Weekenden starter lørdag den 3.09. kl. 14, dog kan man komme før, hvis man medbringer madpakke.

Vi slutter med kaffe søndag den 4.09. kl. 15. Pris kr. 200,-.

Tilmelding nødvendig til en af sognepræsterne.

JUBILÆUMSFEST:

Sankt Knud Lavard Skole i Lyngby 40 år

Lørdag den 10. september 1994 fejrer Sankt Knud Lavard Skole sin 40 års fødselsdag.

Kl. 10 er der jubilæumsmesse med biskop Hans L. Martensen som celebrant.

Efter messen fortsættes med reception i gymnastiksalen, hvor der udover taler også vil være musikindslag fra skolens elever. Senere er eleverne aktører i en revy.

Arrangementet forventes afsluttet kl. 15.

Alle er hjertelig velkomne!

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 69. retræte den 14.-16. oktober 1994 på Magleås. Ankomst fredag kl. 19.00 og hjemrejse søndag kl. 14.00.

Retrætens emne er: Jeg var fremmed (Mat. 25,35 + 43). Retræte-foredragsholder: pastor Ellen Christiansen, cand.theol.

Pris 520 kr. med mulighed for tilskud for socialt dårligt stillede.

Tilmelding: George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1 tv., 2100 København Ø. Tlf. 39 29 51 10 bedst mellem 17 og 19.

Magleås-arrangementer

Lø. d. 10.9.94 kl. 9.00:

»Havedag«
v/Hanne Brixtofte Petersen, Vibeke og Jørgen Baadsgaard.

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94:

»Hildegard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen i samarb. m/Vor Frue Kloster.

Sø. d. 18.9.94 kl. 14.00:

Magleås-Træf
»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.

Lø. d. 1. - sø. d. 2.10.94:

»Nyere Ny-religiøse Bevægelser«
v/Annette Messerschmidt.

Fr. d. 4. - sø. d. 6.11.94:

»Litteratur og livsmod«
v/Hanne Brixtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

Sø. d. 20.11.94:

Magleås-Træf
»Byzantiske Ikoner«
Fra den ortodokse kirkes billedverden
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr. d. 20. - sø. d. 21.1.95:

Arrangement v/sr. Abraham, Jerusalem.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.2.95:

»Troens Billeder«
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Det sker på Magleås

On. d. 31.8. - fr. 2.9.:
Danmarks Lærerhøjskole.

Fr. d. 2. - lø. d. 3.9.:
Birkerød kommune.

Ma. d. 5. - on. d. 7.9.:
Landsforen. af Hospitalslaboranter.

Ma. d. 5. - on. d. 7.9.:
Frederiksborg Amt.

On. d. 7. - lø. d. 10.9.:
Danske Fysioterapeuter.

Fr. d. 9.9.:
Tandlægenes Nye Landsforen.

Lø. d. 10.9.:
Havedag kl. 9 - 16.00
v/Vibeke og Jørgen Baadsgaard.
Hanne Brixtofte Petersen.

Sø. d. 11. - fr. d. 16.9.:
Rehabiliterings- og Forskning-center
for Torturofre.

Ti. d. 13.9.:
Tandlægenes Nye Landsforen.

To. d. 15. - fr. d. 16.9.:
Udenrigsministeriet.

Fr. d. 16. - sø. d. 20.9.:
»Hildegard af Bingen«.

Sø. d. 18.9.:
Magleåstræf.

Carl Nielsen og Den Danske sang - ved Finn Arvé og Mogens Wenzel Andreasen.

Sø. d. 18. - ma. d. 19.9.:
Folketkirkens Nødhjælp.

Ti. d. 20.9.:
Tandlægenes Nye Landsforen.

Ti. d. 20. - on. d. 21.9.:
Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 21. - fr. d. 23.9.:
Undervisningsministeriet.

To. d. 22. - sø. d. 25.9.:
Idrættens Lederakademi.

Ma. d. 26. - on. d. 28.9.:
Københavns Amt.

Ma. d. 26. - on. d. 28.9.:
Udenrigsministeriet.

On. d. 28. - fr. d. 30.9.:
Gymnaskolernes Tysklærerforen.

Fr. d. 30. - lø. d. 1.10.:
Egevang.

Magleås-Træf

søndag d. 18. september 1994

»Dansk Guldalder I Musik og Digtning«.

Thorvaldsen, Kuhlau, Weyse, Hartmann, Ingemann, Oehlenschläger, Heiberg og H.C. Andersen er blot nogle af tidens store navne i kunst, digtning og musik.

Kaffe/te og kage kl. 14.00

Underholdning kl. 15.00

Pris kr. 30,00

S-tog til Birkeød station, bus 328 til Magleås/Høsterkøb.
Magleås styrelse.

DUK kalender Skoleweekend

16.9.-18.9.94 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, leg, samvær og en spændende messe.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

KUK-Vest weekend

23.9.-25.9.94 på Skt. Michaels Skole i Kolding for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 2.9.94.

Børnelejr

17.10.-22.10.94 på Bastrup for de 7-13 årige.
Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 23.9.94.

Pax Cristi seminar

18.10.-23.10.94 på Øm for unge i Europa. Alder: 18-30 år.
Pris kr. 500,00/575,00 (for ikke medlemmer af Pax Christi) samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år). Tilmelding og betaling senest 23.9.94.

Ledertræning

28.10.-30.10.94 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 7.10.94.

Musikweekend

4.11.-6.11.94 på Øm for musikinteresserede. Alder: 16 år og opefter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år). Tilmelding og betaling senest den 14.10.94.

Interspisning

12.11.94 kl. 17.00 - 23.00 på Institut Sct. Joseph, København for alle nationale grupper og interesserede. Alder: ca. 13 år og opefter. Spisebilletter kan købes på stedet à kr. 10,00. Tilmelding senest den 4.11.94.

Medarbejderledertræning

25.-27.11.94 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagerne. Tilmelding senest 4.11.94.

Åbent hus

med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00 på sekretariatet.

Nytårs-lejr

26.12.94-1.1.95 i Norge. Alder: 14 år og opefter.
Pris ca. kr. 1.100,00. Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokontor 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

AC indbyder

Foredrag om
Veritatts splendor»

En introduktion til den pavelige rundskrivelse om de grundlæggende spørgsmål i den katolske moralære. Med pater P. Grégoire O.P.
Torsdag den 15. september kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Døde

R.I.P.

Vores kære søster og svigerinde

Inge Meldahl

født 19. oktober 1900
er stille sovet ind den 22. august 1994

Edith og Richard Meldahl

Bisættelsen har fundet sted.

Legater

Stiftelsen Mariahjemmet

yder støtte til unge, danske katolikker under uddannelse, dels som stipendium, dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden fredag den 30. september 1994, kan rekvireres hos bestyrelsens formand Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, ved fremsendelse af frankeret svarkuvert.

Yderligere oplysninger kan fås ved tlf. henvendelse til Jan Lange på nr. 31 65 88 75. Alle ansøgere får skriftligt svar inden jul.

Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charisius Legat

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller børnerige familier i meget vanskelige økonomiske kår.

Legatportionerne kan søges ved henvendelse inden fredag den 30. september 1994 med fylde oplysninger og påtegning af sognepræst eller anden gejstlig myndighed.

Ansøgning sendes til formanden for bestyrelsen Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Diverse

Bekendtskab

Hej, jeg hedder John Francis og savner en veninde. Er 36 år og fra Irland. Arbejder for tiden i en vuggestue. Min store interesse er at rejse, natur, udenrigspolitik og opleve. Din nationalitet er underordnet. Tlf. 4363 3475.

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund

meddeler, at der i vintersæsonen 1994/95 vil være koncertbilletter til følgende koncerter:
Søndag den 30. oktober 1994 kl. 20, hvor Radiokammerkoret synger med Stefan Parkman som dirigent.

Lørdag den 26. november 1994 kl. 15, hvor Radiosymfoniorkestret spiller Mozart og Schubert.

Henvendelse om billetter rettes til kasserer Anton Jensen, tlf. 42 84 08 82.

Ælnoths skriftserie nr. 3

Jørgen Nybo Rasmussen: *Franciskanerne i Norden. 28 sider. Illustreret. Pris kr. 40,-.*
Skriftserien har tidligere udgivet:
Nr. 1. Stig Holting: *Efterkoncilære strømninger i den katolske kirke i Danmark 1965-90.*

Nr. 2. Sebastian Olden-Jørgensen: *Niels Steensens sentenser og spiritualitet.*
Hvert hæfte koster pr. stk. kr. 40,-, men ved køb af 2 vil prisen være kr. 60,- og ved køb af hele serien er prisen kr. 100,-.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. løj. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Radio Steno Katolsk Lokalradio for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
59. kl. 21: Åbent Forum: Cairokonferencen og katolsk familiepolitik.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
7.9. kl. 16: Litteraturredaktionen.

Telefon: 31 20 93 37

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

31 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm ..... kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. .... kr. 5,00

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Billif. 30 86 26 09

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRK

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 15 10 15

det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

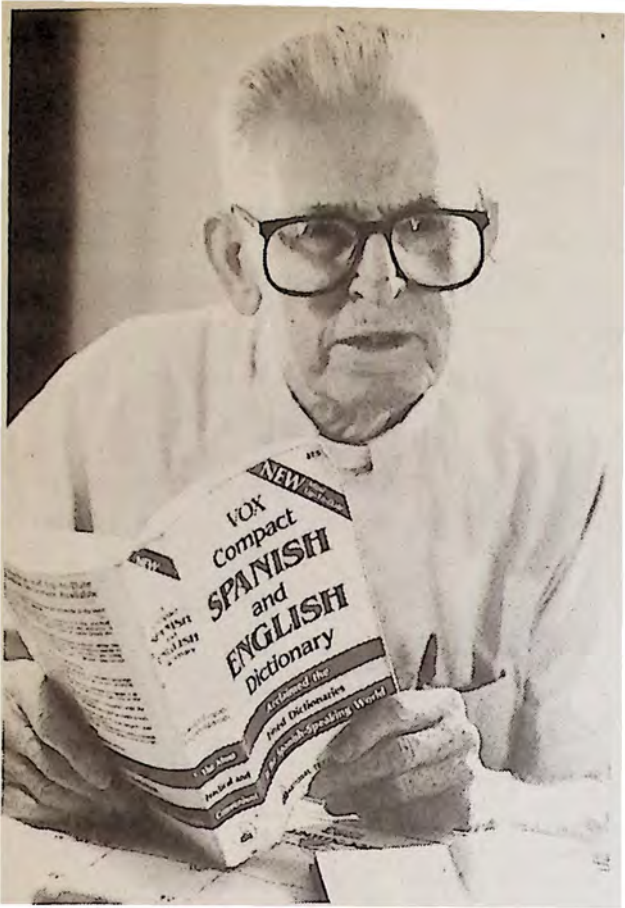
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkelær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Louis O'Reilly, 83 år, katolsk præst siden 1992, enkemand med 6 børn og 31 børne- og oldebørn, fik et livslangt ønske opfyldt, da han efter 12 års søgen fandt en biskop, der ville vie ham til præst. Han måtte helt til biskop Stöhle i Ecuador, hvor han nu virker som præst. Fotos KNA.

Stærkere lokal økumenisk indsats

Fortsat fra forsiden

kerne. Kun på denne måde kan man udbygge samtalen og mødet mellem lokale økumeniske partnere.

Bispekonferencerne og biskopperne bør overveje, hvorledes de bedre kan formidle den økumeniske dialogens resultater til de troende. Uddannelse af præster og andre medarbejdere i sjælesorgen har stor betydning. Enhedsrådet gør udtrykkeligt opmærksom på håndbogens første kapitel, som fremlægger de teologiske grunde til forpligtelsen til økumeni.

Man minder også om håndbogens krav om, at der i hver øst-kirkelig synode og hver bispekonference skal være eller oprettes »en

biskoppelig kommission for økumenien, der støttes af eksperter, både kvinder og mænd fra gejstligheden, ordenerne og lægfolket«.

Ligeledes skal kontakterne mellem de økumeniske kommissioner i bispedømmerne og bispekonferencerne og Enhedsrådet forbedres. For generelt at forbedre den økumeniske kommunikation foreslår Enhedsrådet at indbyde repræsentanter fra andre kirker til kirkelige begivenheder. Endelig mener Enhedsrådet, at det »alvorligt må overvejes«, at den katolske kirke bliver medlem af nationale og regionale økumeniske kirkeråd.

Global fødselsbegrænsning

Fortsat fra forsiden

Sgreccia i »Osservatore Romano«. Det betyder ikke nogen ændring i Pavestolens holdning til fødselsbegrænsning.

Det pavelige akademi for Videnskaberne er en anset institution, men den er selvstændig og ikke underlagt Pavestolen, skriver Sgreccia i kommentaren. Rapporten

fremlægger materialet ud fra en videnskabelig synsvinkel, men gør ingen krav på at formulere etiske eller pastorale holdninger. Kirken støtter stadig princippet med »ansvarligt forældreskab«, og det er forældrene og ikke staten, der skal bestemme antallet af børn.

Synoder i Ungarn og Slovakiet var de første i et østeuropæisk land

Der kommer fornyelse både i sjælesorgen og i strukturen

Budapest (KNA) - Efter seks dages rådslagninger er synoden i bispedømmet Esztergom-Budapest slutet. Det var den første synode i et østeuropæisk land. I mødet deltog næsten 200 personer, 40% lægfolk, 40% præster og 20% ordensfolk.

Synoden betyder, at der vil ske en fornyelse i både sjælesorgen og den kirkelige struktur efter stilstanden i den kommunistiske tid. I udkastet til slutdokumentet behandles emner som katekese, religionsundervisning, modtagelse af sakramenterne og præsters og familiens situation. Man har behandlet præste- og ordenslivet, ungdomsarbejde, økumenien og den karitative indsats for marginalgrupper. Dokumentet bliver offentliggjort i slutningen af 1994 af formanden for synoden, kardinal Laszlo Paskai, når diskussionsindlæggene er blevet indarbejdet i teksten.

Slovakiet

Også i et andet østeuropæisk land er der planer om en synode. Den katolske kirke i Slovakiet vil afholde synoden for hele landet. Det besluttede Den slovakiske Bispekonference på et møde i Banska Bystrica. Ved forberedelsen af synoden vil bispekonferencen

tage hensyn til erfaringerne fra andre europæiske synoder.

Bispekonferencen støttede oprettelsen af uafhængige kristne fagforeninger. De har en vigtig opgave i løsningen af sociale problemer, også i demokratiske lande, mener biskopperne

med henvisning til de kommunistiske fagforeninger. Kirkens sociallære giver kristne fagforeninger et væsentligt grundlag.

Biskopperne kritiserer Slovakiets undervisningspolitik. Problemerne med konfessionelle skoler og religionsundervisning må

løses retfærdigt. Der må lovgives, så kristne skoler får samme muligheder, rettigheder og pligter som de offentlige.

Thom Howell er den 31. »indfødte« amerikanske katolske præst. Her er han iført indianerudsmykning ved en traditionel stammeceremoni. »Min spiritualitet får jeg også fra denne kilde«, udtaler han.

Færre vil være præst i Tyskland

Freiburg (KNA) - Antallet af studiebegyndere til præstejobbet er gået tydeligt tilbage, meddeler Den tyske Bispekonferences Informationscenter. Antallet er faldet fra 370 i 1992 til 328 i 1993. Verdenspræstekandidaterne er faldet fra 292 til 260; ordenspræstekandidaterne er faldet fra 78 til 68.

Hildesheims hjælpebiskop Hans-Georg Koitz, der er bispekonferencens kontakt med præsteseminarierne, oplyser, at højst halvdel af dem, der begynder studiet, bliver præster i den katolske kirke. Kirken i Tyskland har brug for det dobbelte antal præstevielser, hvis man skal opretholde status-quo i sogne-sjælesorgen.

Berlin bliver ærkebispedømme

Rom (KNA) - Pave Johannes Paul II har ophøjet bispedømmet Berlin til ærkebispedømme. Samtidig har han godkendt bispedømmerne Magdeburg, Erfurt og Görlitz.

Berlins biskop, kardinal Georg Sterzinsky har fået rang af metropolit og ærkebiskop. I Görlitz er den hidtidige hjælpebiskop Rudolf Müller blevet udnævnt til biskop.

Paven har ligeledes godkendt oprettelsen af kirkeprovinser Berlin, Ærkebispedømmet Berlin omfatter foruden Berlin størstedelen af Brandenburg og Vorpommern. I 224 menigheder er der 396.000 katolikker, deraf 328.000 i Berlin, 52.000 i Brandenburg og

16.000 i Vorpommern. Katolikernes andel er ca. 7% af befolkningen, dog ca. 15% i det gamle Vest-Berlin. Der er 347 verdenspræster og 118 ordenspræster. Bispedømmet har 189 institutioner, deriblandt 18 hospitaler, 64 institutioner for gamle, syge og handicappede, 24 folkeskoler og gymnasier og en social højskole. Budgettet i år er på 1 mia. kr.

Forsvandt under reformationen

Den kristne historie starter i det 11. århundrede med slaver-missionen. Under reformationen forsvandt de gamle bispedømmer Brandenburg, Havelberg, Kammin og Lebus. Først i det 18.

århundrede efter Frederik IIs erobring af Schlesien kom der igen katolikker til Berlin. Med støtte fra den preussiske konge blev den nuværende domkirke, Skt. Hedvig-katedralen, bygget i 1773.

I det 19. og 20. århundrede voksede antallet af katolikker betragteligt. Efter et konkordat i 1930 mellem Vatikanet og fristaten Preussen blev »Den fyrstbiskoppelige delegation for Brandenburg og Pommern« fra 1821 til bispedømmet Berlin. Efter Anden Verdenskrig blev området øst for Oder polsk og blev 1972 del af de nyoprettede bispedømmer Szczecin-Kamien og Koszalin-Kolobrzeg. Bispedømmet

Berlin blev samme år stillet direkte under Pavestolen.

I tiden indtil den tyske genforening forblev Vest-Berlin, hvor to-tredjedele af katolikkerne boede, og Øst-Berlin og DDR kirkeretligt udelt, selv om man i praksis måtte opbygge en selvstændig forvaltning i Øst efter bygnings af muren. Efter murens fald viste det sig dog sværere end forventet at få bispedømmet til at »vokse sammen« igen.

Mange østtyske katolikker er glade for den nye kirkeprovinser Berlin, som bispedømmerne Dresden-Meißen og Görlitz hører til, fordi de sidste årtiers samarbejde derved styrkes formelt.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansvarstiftelsen Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 14. september

katolsk orientering

Tysk katolikdag i Dresden, side 5
 Hvad synoden vedtog, side 6-7
 At leve med pavens nej, side 8
 Meddelelser fra Bispekontoret, side 9

Justitia et Pax, Vatikanet:

Krav om kontrol med våbenhandel

Rom (KNA) - Vatikanet kræver en drastisk begrænsning af den internationale våbenhandel og en skærpet kontrol. Aldrig før har der været så mange væbnede konflikter som nu, og de fremmes af våbenleverancer, hedder det i en erklæring fra Det pavelige Råd »Justitia et Pax«.

Erklæringen, der drejer sig om handel med konventionelle våben, kræver stop for våbenleverancer til terrorister og kriminelle grupper, samt forbud mod visse våben som f.eks. landminer, som også er en trussel mod

civilbefolkningen efter afslutningen på en krig.

En etisk refleksion

Det 36-sider lange dokument, »Den internationale våbenhandel. En etisk refleksion«, bekræfter staternes ret til »legitimt forsvar«. Kun dette retfærdiggør leveringen af en nødvendig mængde våben. Men der er ikke tale om en absolut rettighed. Det er tværtimod nødvendigt at bringe handelen ned på et minimum og fjerne årsagerne til vold. En våbeneksporterende stat har altid det politiske ansvar for denne handels »negative« konsekvenser. Derfor skal disse stater med alle midler forhindre illegal våbenhandel og sørge for, at våbenfabrikanterne overholder de eksisterende kontrolbestemmelser.

Pligt til humanitær intervention

Rådet bekræfter også det internationale samfunds pligt til humanitær intervention, når uskyldige ofre ikke selv kan forsvare sig. Staterne har »ikke ret til ligegyldighed«. Derimod har »de pligt til at afvæbne

Fortsættes på bagsiden

Biskoppen udpeger Økonomisk Råd

Biskop *Hans L. Martensen* har udpeget 4 medlemmer af det nye Økonomisk Råd. Det består herefter af følgende: Pater *Gerhard Sanders S. J.*, sr. *Ansgaria Riemann CSJ*, revisor *Torben Juncker* og advokat *Christian de Jonquières*. Rådet er udpeget for fem år med virkning fra 10. juni 1994.

Biskoppen har pr. 1. august ansat *Cand.adm.pol.*

Man må aldrig føre en befolkningspolitik, som underkaster forældre direkte eller indirekte tvang for at imødegå den stærke befolkningstilvækst i udviklingslandene, siger De europæiske Bispekonferencers Råd, CCEE. Rådet offentliggjorde kort før FN-konferencens start den 5. september dets stillingtagen til »Befolkning og udvikling«. Foto KNA.

Europæiske biskopper om befolkning og udvikling

Erklæring udsendt inden FN-konferencen i Cairo

St. Gallen (KIPA) - De europæiske bispekonferencers Råd offentliggjorde i august en stillingtagen til forberedelsesdokumentet til FNs konference »Befolkning og udvikling«, der af-

holdtes i Cairo fra 5. til 13. september. Den bringes her i sin fulde ordlyd:

I september 1994 vil den internationale konference om »Befolkning og udvikling«, som FN har indkaldt, træde sammen. De intensive diskussioner og forhandlinger, som føres før denne »Verdensbefolkningsskonference«, kan ikke lade De europæiske bispekonferencers Råd uberørte. Dertil er den udfordring, som mange lande og hele menneskeheden står overfor på grund af den store befolkningstilvækst, for stor. Ligeledes er der for mange tvivlsomme tendenser i den plan for verdens befolkning, som nu diskuteres. Derfor har Den hellige Fader med rette advaret det internationale samfund mod veje, der kan føre til et »nederlag, hvis første offer er mennesket selv«.

1. Den høje vækst i be-

folkningen i nogle dele af verden og den heri indeholdte store befolkningstilvækst på globalt plan stiller mange stater over for store problemer, som ingen må undervurdere. Antallet af mennesker på jorden vil i løbet af de kommende årtier fordobles. En omfattende og saglig analyse bør dog ikke fortie, at antallet af børn pr. kvinde også går tydeligt tilbage i de fleste udviklingslande, og at man derfor på længere sigt kan regne med en stabilisering af befolkningstallet.

2. Man må aldrig føre en befolkningspolitik, som underkaster forældrene direkte eller indirekte tvang for at imødegå den stærke befolkningstilvækst i udviklingslandene. Man må ikke sætte spørgsmålstejn ved den internationalt anerkendte ret for ægtepar til frit, informeret og ansvarligt selv at bestemme børnenes antal og afstanden mel-

lem dem. Derfor er vi glade for, at det foreliggende udkast til konferencens slutdokument vier ægtepars rettigheder og behov, hvad angår antallet af børn, stor opmærksomhed og modsætter sig enhver form for tvang.

Ligeledes støtter vi, hvis forstærket indsats kan føre til, at kvinder får fuld ligestilling i alle samfund.

3. Men når vi nævner disse positive aspekter, som viser sig i forberedelsesprocessen til Verdensbefolkningsskonferencen, kan vi dog ikke komme udenom samtidig at rejse nogle alvorlige betænkeligheder. Alt i alt har dokumentet, som skal behandles i Cairo, et stærkt individualistisk menneskebillede. Næsten uden undtagelse er det det enkelte menneske, der er udgangspunktet for statslig

Fortsættes på bagsiden

Cand.adm.pol. Erna Kleiner er ansat som økonom og leder af bispekontorets økonomisk/administrative afdeling.

Erna Kleiner, som økonom og daglig leder af den økonomisk/administrative afdeling på bispekontoret.

kk

katolsk orientering

Tilsendes katolske husstande i Danmark 120 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris 230 kr. årligt. Adresseforandring meddeles til postvæsenet. ISSN 0902-297X

Vatikanet forhindrer en menneskeværdig befolkningsudvikling

Bern (KIPA) – Den protestantiske hjælpeorganisation »Brød til alle« og Schweiz' evangeliske Kirkeforbunds Institut for Sociale etik udtaler i et kommuniké, at Vatikanet har virket meget bremsende i udarbejdelsen af dokumentet til FNs befolkningskonference i september.

Fra et protestantisk etisk synspunkt er Vatikanets indflydelse, især hvad angår præventionsmidler, en hindring for en menneskeværdig befolkningsudvikling. De kræver, at Vatikanet ikke længere, som det eneste religionssamfund, har folkeretlig status, for derved kan Pavestolen dominere den moralske debat ved hjælp af diplomatiske kanaler. Den katolske kirke skal ligestilles med andre re-

ligioner og være henvist til at overbevise med etiske argumenter.

Etisk dimension for ensidig

FNs befolkningskonference behandler problemer, hvor individuelle, sociale og miljømæssige problemer står i et spændingsfelt. Desværre er den etiske dimension behandlet alt for ensidigt. Ved udarbejdelsen af dokumentet er det af alle konfessioner og religioner kun den romersk-katolske kirke, og det vil sige Vatikanet, der har haft mulighed for at bringe deres synspunkter frem.

På lokalkirke-niveau i Schweiz har »Brød til alle« og det katolske »Fasteofficer« det fælles synspunkt, at statslig information om

familieplanlægning skal støttes af etiske grunde, at forældrenes frie vilje skal respekteres og at fødselsregulering er nødvendig.

Forhindrer enighed

Ganske vist har Vatikanet et helhedssyn på problemerne. Men det er beklageligt, at man derfra prøver at gøre sine velkendte moralfore-

stillinger til målestok for, hvad der er rigtigt, og for national og international politik. Vatikanet har derved forhindret, at der kan opnås enighed om alt, der har med fødselskontrol, svangerskabsafbrydelse og unges seksualadfærd at gøre.

Det har ligeledes haft til følge, at den offentlige debat har drejet sig om de tekniske aspekter ved den katolske seksualitet og om befolkningspolitik i snæver forstand. Spørgsmål som »hvor mange mennesker kan jorden bære?« og »hvordan skal man ændre livsstil, så jorden kan give en menneskeværdig tilværelse til alle?« er næppe blevet debatteret.

Islamisk center kræver ændring i slutdokument

Cairo (KIPA) – Vatikanet har fået en allieret i sin kampagne mod formuleringerne i slutdokumentet til FNs befolkningskonference i september. Det sunna-muslimske teologiske center i Cairo, El-Azhar kræver, at der foretages ændringer.

Især vender El-Azhar sig mod abort som middel til befolkningskontrol »under påskud af familieplanlægning og seksuel sundhed«. Slutdokumentet er imod den islamiske lov, shari'aen

og imod Islam, kristendommen og jødedommen, hedder det i en erklæring fra det egyptiske forskningsinstitut.

Ligesom Vatikanet opfordrer El-Azhar deltagerne i befolkningskonferencen til at garantere principper til beskyttelse af familien. Under henvisning til shari'aen vender man sig imod en eventuel godkendelse af abort, seksuelle forbindelser uden for ægteskabet og mellem mennesker af samme køn.

Jesuitterne anklager Flygtningehøjkommissariatet:

Tvinger flygtninge til at vende tilbage til Rwanda

Kinshasa (KIPA) – Jesuitterne i Zaire har rejst alvorlige anklager mod FNs Flygtningehøjkommissariat (UNHCR). Rwandiske flygtninge i Bukavu får ingen hjælp fra UNHCR eller FNs Verdensernæringsprogram (WFP). Dette gøres for at tvinge flygtningene til at vende tilbage til Rwanda, fremgår det af en erklæring fra Jesuit Refugee Service i Bukavu. Endvidere anklager de UNHCR for at have medskyld i, at der er opstået kolera.

Rektoren for jesuitternes teologiske universitet i Nairobi, tutsi-rwanderen Augustin Karekezi er meget kritisk over for den katolske kirkes rolle under hutu-regimet. I et interview siger han, at selv om kirken har betalt store blodpenge – ca. 100 præster er blevet myrdet – må kirken svare på ubehagelige spørgsmål. Og sandheden er, at gejstligheden havde meget tætte forbindelser til styret. F.eks. var ærkebiskoppen af Kigali, Vincent Nsengiyumva, der blev myrdet af tutsier i juni, i mange år medlem af regeringspartiets centralkomité. Kun efter pres fra Vatikanet forlod Nsengiyumva posten.

Da biskopperne tidligere har udtalt sig imod den nu regerende tutsi-dominerede bevægelse FPR, må man vente en hårdere holdning over for kirken, mener Karekezi. De rwandiske præster og ordensfolk skal nu forsøge at bearbejde deres skyld og hjælpe de mange, der har fået mén af de vold-

somme begivenheder. »Kirken har lidt, men den må også stå til ansvar for denne lidelse. Måske skal den nu lide med dem, der lider.«

Ærkebiskoppen af Kasongo i Zaire, Christophe Munzihirwa Mwene Ngabo har i et brev til FNs generalsekretær Boutros Boutros

Ghali gjort opmærksom på, at de zairiske myndigheder og militæret har handlet alt for sent i Bukavu. Der blev først gjort noget, da »ådselsgribbene« havde gjort deres arbejde. Røvere og ågerkarle havde gjort deres til, at den almindelige forvirring og opløsning i

byen blev forværret. Det skyldes alene en gruppe unge mennesker fra Bukavu, at mange flygtninge blev reddet fra de kriminelle. De havde oprettet et natligt vagtværn i Kadutu-flygtningelejren.

Fordømmer handel med organer fra handicappede børn

Rom (KIPA) – Vatikanets Radio betegner den brasilianske organhandel og de fingerede adoptioner af handicappede børn som skandaløs og alarmerende. De fingerede adoptioner foretages, så man kan sælge de handicappede børns øjne, lunger og nyrer. Radioen fordømmer det enorme omfang, som handel med menneskelige organer har antaget i Brasilien.

I august afslørede en docent ved universitetet i Brasilia, *Vulnei Garafa*, at der fandt fingerede adoptioner sted af handicappede børn

til »organ-markedet« i Europa. Man taber ethvert spor af mange af de bortadopterede børn, sagde Garafa i Vatikanets Radio. Det viser sig ofte, at de angivne adresser i Europa er lige så falske som adoptivforældrenes identitet.

Adoptionerne organiseres af brasilianske mellemænd. Docenten krævede en international efterforskning i, hvad der er blevet af de handicappede børn på justits- og udenrigsministerieniveau. I mellemtiden arbejder Interpol med sagen.

Kongres om gadebørn

Rom (KNA) – Det pavelige Familieråd har afholdt en international kongres om gadebørn i den brasilianske by Rio de Janeiro. I mødet deltog 50 eksperter fra mange af Latinamerikas lande, fra Filippinerne og Europa. Unicef og Caritas deltog ligeledes.

Verdensoffentligheden skal vækkes for dette store problem, hedder det i en

meddelelse. Familierådet har tidligere afholdt kongresser om børns vilkår: i 1991 i Rom var udgangspunktet FNs konvention om børns rettigheder, i 1992 i Bangkok talte man om udbytning af børn i pornografi og prostitution, i 1993 i Manila var emnet børnearbejde og i februar i år i Sevilla behandlede man adoptionsspørgsmål.

Vatikanet kritiserer EU-beslutning

Rom (KNA) – Vatikanets avis »Osservatore Romano« kritiserer i skarpe vendinger EU's beslutning om en drastisk reduktion af indvandrere fra ikke-EU-lande. Denne beslutning kan få alvorlige moralske følger for Den europæiske Union, hedder det i avisen.

»Europa, hvorfra alene i

sidste århundrede over 70 mio. mennesker udvandrede, lukker nu sine døre for udlændinge og begrunder afgørelsen med en angivelig beskyttelse af egne arbejdere.« kommenterer »Osservatore«. Det bliver dog ikke forklaret, hvorledes arbejdere fra ikke-EU-lande, der udgør mindre end 3% af ar-

bejdsstyrken, kan være en hindring for udviklingen i unionen.

Alle seriøse undersøgelser viser, at tesen »flere indvandrere, mere arbejdsløshed« ikke har noget objektivt grundlag. Avisen henviser ligeledes til de mange tilfælde af kriminel intolerance over for udlændinge i Europa, som vækker stor bekymring. De seneste EU-retningslinier vil være medvirkende til at forstærke disse tendenser, skriver »Osservatore«.

Kritik af udlændingelov

Paris (KNA) – De franske biskopper kritiserer skarpt håndteringen af den et-år gamle udlændingelov. De nye bestemmelser har ført til »smertelige konsekvenser for de berørte«, siger formanden for Den franske Bispekonference, Joseph Duval. Ærkebiskoppen af Rouen siger videre, at i visse tilfælde, hvor man har nægtet indrejsetilladelse, har myndighederne ikke overholdt lovens bestemmelser.

Loven, der er opkaldt efter indenrigsminister Char-

les Pasqua, blev vedtaget sidste år. Den har skærpet reglerne for indrejse, ophold og statsborgerskab. Asylretten er blevet indskrænket, og det automatiske statsborgerskab for folk født i Frankrig er ophævet.

Ærkebiskoppen appellerer til myndighederne om »i det mindste at opsøge de mennesker, der ikke kan fremvise dokumenter«. Det vigtigste må være, at »familier kan blive ført sammen og leve i sikkerhed«.

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Diplomeksamen i orgel

Ikke mindre end fire katolikker har for nylig bestået deres diplomexamen i orgel fra Det Kgl. danske Musikonservatorium. De tre yngste er arveligt belastede, da de stammer fra organistfamilier: *Martin Lewkowitz*, søn af *Bernhard Lewkowitz*, *Michael Thomsen*, søn af *Jette Thomsen*

samt *Bjørn Rasmussen*, søn af *Erling Rasmussen*, der som den fjerde efter mange år i branchen aflagde sin eksamen i maj og juni måned.

Erling Rasmussen, der har fuldtidsjob som gymnasielærer, søger ikke organistembede, men de tre unge må søge ansættelse i Fol-

kekirken, da den katolske kirke i Danmark ikke er i stand til at tilbyde dem en løn, som de blot tilnærmelsesvis kan leve af. Det er bittert, at det er sådan, men det er desværre vilkårene herhjemme, siger Erling Rasmussen.

»Hvordan kan der skabes en kristen identitet i et post-kristent samfund, og hvilken rolle spiller medierne i denne forbindelse?« var tema på et medietræf på Niels Steensens Kollegium i juni.

Skt. Joseph-Søstrene flyttet fra Ll. Magleås

Bygningen skal bruges til udlejning

Magleås Kursuscenter bliver nu udvidet med endnu 12 sengepladser. Forøgelsen kommer i stand ved, at Skt. Joseph Søstrene er flyttet efter næsten 20 år på stedet. Biskoppen har besluttet, at ejendommen overdrages til Magleås styrelse, der ønsker, at menighederne skal have glæde af det.

Ll. Magleås skal lejes ud på samme måde som gæstehuset, der har 8 sengepladser. Gæstehuset benyttes

især af menighederne forstået i videste betydning. På egen forplejning og med eget sengelinned kan man leje Ll. Magleås eller gæstehuset eller begge.

Grundprisen er 300 kr., svarende til 4 personer. Er der flere personer betales yderligere 75 kr. pr. voksen og 35 kr. for børn under 14 år. Såfremt der er under 4 personer betales ligeledes 300 kr.

«Vi håber, at mange vil

tilbringe nogle gode dage i Magleås' smukke og rolige omgivelser; begge huse er meget velegnede for mindre grupper til fx retræter, til mødevirksomhed, til stille dage, til familiegrupper og til meget andet, udtaler styrelsens formand *Ellen Marie Lebahn*.

Yderligere oplysninger kan fås på telefon, 42 810715, Magleås centerleder, *Elin Udarn*.

kk

Anders Baadsgaard Jensen aflægger løfter

Tirsdag den 16. august aflagde *Anders Baadsgaard Jensen* sine første løfter som franciskaner i Indiana, USA. Knap ethundrede brødre samt venner og bekendte fra det midtvestlige USA var til stede ved løfteaflæggelsen. For en periode af tre år lovede broder Anders over for sine ordensforfædre at leve i lydighed, uden personlige ejendele og i kyskhed.

Broder Anders har i de forløbne fem år levet hos franciskanerne i Assisi, Saint Louis, USA, og senest ét år som novice i New York.

Til efteråret flytter han til Washington DC, hvor han skal fortsætte sit præstestudium.

Jurist af uddannelse

Broder Anders tilhører den midtvestlige franciskanerprovins i USA, der sidste år etablerede Gråbrødrehuset i Roskilde. Pater *Hans* og pater *Charlie* fra Roskilde var til stede under løfteaflæggelsen.

Også amerikaneren *Chuck Henkle* aflagde sine første løfter denne dag.

Broder Anders er oprindeligt fra København og er

jurist af uddannelse. Han har været aktiv spejderleder i Græsserne, Hertug Knuds Division, og han arbejdede før sin afrejse til Italien som pressemedarbejder ved pavebesøget i Danmark i 1989.

Charlie McCarthy
OFM Conv.

Anders Baadsgaard Jensen har hos franciskanerne aflagt sine første løfter.

Katolsk medietræf på højt niveau

I begyndelsen af juni måned dannede Niels Steensens Kollegium rammen om et møde af mediefolk med temaet: Hvordan kan der skabes en kristen identitet i et post-kristent samfund, og hvilken rolle spiller medierne i denne forbindelse?

Blandt deltagerne var to professorer fra München, de tyske biskoppers mediekonsulent ved ZDF (tysk fjernsyn 2 i Mainz), og de østrigske biskoppers mand ved ORF (Østrigs radio og fjernsyn i Wien), der også er en af de to næstformænd for Europa-afdelingen af den katolske medieorganisation UNDA.

At jesuiterordenen erkender mediernes enorme betydning i vor tid, ses af den kendsgerning, at dens Europa-koordinator (en irlander fra Bruxelles) og en af de to tyske provincialforstandere deltog i hele mødet.

Benny Aros, lederen af Danmarks kirkelige mediecenter i Århus, holdt et udmærket oplæg på engelsk. Han skildrede den danske situation, hvor folkekirken stadig spiller en rolle i den brede befolkning i forbindelse med dåb, konfirmation osv., og påpegede, at her gives endnu tilknytningspunkter - i nogen grad, hvor det gælder de landsdækkende medier, men han fremhævede ikke mindst betydningen af kirkernes tilstedeværelse i lokalradio og -fjernsyn. I alle tilfælde er man naturligvis nødt til at tage højde for folks medieforventninger og -vaner. I forlængelse af dette punkt drøftedes under den påfølgende diskussion bl.a. et synspunkt, fremsat af en af

deltagerne, som gik ud på, at programmer med direkte religiøst indhold ikke længere havde nogen virkning; den eneste måde, hvorpå budskabet kunne formidles, var gennem drama i en eller anden form.

Anders Laugesen, kendt vel især fra udsendelserne om »os selv og det vi tror på«, holdt det andet oplæg (ligeledes på engelsk). Et væsentligt aspekt for ham var mulighederne for at befordre dialog med og blandt lytterne - så at sige teologi nedefra. Radioprogrammer kan bidrage i betydelig grad til at skabe en offentlig atmosfære og sensibilitet for de store spørgsmål i vor tid så som problematikken omkring bio-etiske normer, miljøet, rige landes forhold til de fattige, overbefolkning og lignende. Et enga-

gement i disse spørgsmål hører med til den kristne identitet og befæster den.

Deltagerne ønskede at blive informeret om katolsk mediearbejde i Danmark. Det viste sig, at de ikke havde hørt om noget bispedømme, der som Danmark allerede har en udarbejdet og biskoppeligt godkendt pastoral medieplan. Katolsk Radio- og Fjernsyns Forbund er åbenbart også et ret enestående fænomen på den katolske mediescene. De kunne ved selvsyn stifte bekendtskab med Radio Steno og Katolsk Video-produktion, og det var tydeligvis ikke kun gæstehøflighed, som gjorde, at de udtrykte beundring for, hvad der her opnås ved små midler og mange frivilliges indsats.

L.O.Dorn

Det økumeniske Fællesråd på katolsk skole

Det økumeniske Fællesråd og Kirkernes U-landsoplysning havde for lidt plads; den katolske Skt. Joseph Skole på Østerbro i København for meget plads. Derfor har fællesrådet og U-landsoplysningen fået til huse i den store skolebygning. Skolen har oplevet svigtende elevtilgang gennem de senere år.

Fra vinduerne kan vi nu nyde synet af grønne trætoppe og ane Øresund i det

fjerne, siges det i en pressemeddelelse fra fællesrådet. Det må også gælde for de skolebørn, der i ubevogtede øjeblikke kan få lejlighed til at nyde Guds underfulde natur.

Den nye adresse for fællesrådet bliver: Dag Hammerskjølds Alle 17; 3. sal, 2100 Ø. Telefon 35 432943, Fax 35 432944.

Indflytningen er sket 1. august.

kk

Sct. Albani Skole, Odense

Ledige Legatportioner 1994

Gunhild Buchardt Hansens fond for tidligere elever ved Sct. Albani Skole og for tiden under uddannelse.

Ledige portioner à kr. 4.000 til udbetaling i år.

Ansøgningsblanket anvendes ikke. Ansøgning bedes indsendt inden 1. oktober 1994 til:

Skoleleder Ole Nielsen,
Sct. Albani Skole,
Adelgade 5,
5000 Odense C.

På besøg hos Sion

Der er nu gået noget tid siden, vi kom hjem efter vort besøg hos Sion-fællesskabet i Brentwood lige uden for London. Nu, hvor indtrykkene har lagt sig lidt, vil jeg på gruppens vegne benytte lejligheden til at dele vore oplevelser med læserne af »katolsk orientering«.

Sion-kommunitet er en katolsk karismatisk gruppe – et fællesskab, som består af både lægfolk, præster og søstre, og som har opgivet deres karrierer og for lægfolks vedkommende deres erhverv til fordel for det, som de har følt som deres kald, nemlig at evangelisere – sprede det glade budskab i samarbejde med kirken og inden for dens rammer.

Sion-kommunitetets arbejde er rettet mod to områder: sognemission og ungdomsmission, og deres omreisende teams arbejder forskellige steder i Storbri-

tanien. At vi i Danmark har kontakt med dem, kan vi udelukkende takke p. *Benny Blumensaat* for, som stiftede bekendtskab med dem under sin studietid i London.

Ungdomslejren

Vort besøg hos Sion-kommunitet var en slags opfølgning af deres besøg i Danmark i februar i år, hvor de var her i tre uger og kom i kontakt med mange unge. Vi fik lejlighed til at deltage i en ungdomslejr, som de arrangerer hver sommer for alle de unge, de har været i kontakt med i løbet af året.

Resultatet blev, at vi den 22. juli var en spændt og nysgerrig gruppe på i alt 22 (19 unge og tre ledere), som tog afsted fra København til London.

Lige fra den første aften, vi ankom til Brentwood, godt trætte efter 26 timer i

bus, kunne vi mærke, at alle gjorde alt for at få os til at føle os hjemme. Foruden os var der ca. 67 andre unge fra Skotland, Wales og forskellige andre dele af England.

Selve programmet var ganske vist stramt med forskellige emner for hver dag: Faderen, Sønnen, Helligånden og som det sidste »Discipleship«, d.v.s. hvad betyder det for os unge i dag, hvis vi har valgt at følge Jesus.

Dagens aktiviteter var forskellige. Noget af tiden var alle samlet til fælles aktiviteter som bøn og lovsang, som foregik ret karismatisk i ordets bedste forstand. Der var foredrag, som blev holdt både af Sion-folkene selv og af folk, de hentede udefra, og hvor der indgik talerens eget vidnesbyrd og den helige messe, som vi alle var samlet om.

Samtaler om troen og livet

En anden aktivitet var gruppesamtalerne. Det gav alle deltagerne lejlighed til at snakke med andre unge om troen og livet og om emner, som man ellers sjældent taler med andre unge om. Samtidig gav det oplevelsen af, at man var fælles om det på en hel anden måde, end man var vant til. Sidst men ikke mindst var der workshops med temaer som »bøn« – forskellige måder at bede på, »skriften« – hvordan man kan bruge sin bibel, »drama« og »personlige vidnesbyrd« – hvordan man kan give sit vidnesbyrd til andre og hvorfor det er vigtigt.

På denne måde fik vi ikke bare ny inspiration, men vi lærte også meget om os selv. En af de stærkeste oplevelser for mange af os har nok været, da der under én af messerne blev bedt for

alle med håndspåleggelse. De unge blev bedt om at sætte sig sammen i grupper, og Sion-folkene gik ud i alle grupperne og bad med og for de unge – en form for bøn, som vi jo ikke ellers er så fortrolige med. For mig var det i hvert fald én af de smukkeste oplevelser på lejren.

Meget af det, vi oplevede, var meget nyt og overvældende, især den karismatiske spiritualitet, men personligt mener jeg, at det har været en inspirerende og livsbekræftende oplevelse –

et sandt vidnesbyrd om det fællesskab, troen giver trods sproglige og kulturelle forskelle.

For mig gav lejren stof til bøn og eftertanke i lang tid. Hvis der er nogen, der tror, at det er kedeligt at være kristen, så har man på sådan en lejr i hvert fald muligheden for at opleve, at sådan er det ikke, heller ikke som ung i Danmark i 1994. Jeg ser meget frem til at være med igen, hvis chancen byder sig til næste år.

Anna Maria Szulc

At rejse sammen

En pragtfuld sommerdag i juni 1994. 35 katolikker rejser ud sammen!

Hvad får os til at foretage denne rejse? Svaret er for os særdeles enkelt: Niels Steensen. Vi ønsker at minde os selv og hinanden om hans liv og gerninger, og vi ønsker hans forbøn for vores liv og vore gerninger.

Derfor drog vi på valfart til den by, hvor Niels Steensen led sin smertefulde død i 1686.

Under ledelse af p. *Knud Aage Nielsen*, Sankt Mariæ kirke, og pastor *Dietrich Timmermann*, Skt. Ansgars kirke, gennemførtes den 4. Schwerinervalfart. Med et stadigt stigende antal deltagere er valfarten nu en erklæret succes og forhåbentlig fast tradition. Deltagerne i denne fjerde valfart var veteraner, men også glædeligt mange var med for første gang.

Vi havde første længere stop i Maribo, hvor vi – efter indholdsrige og spændende foredrag af *Jørgen Nybo Rasmussen* om Corfitz Ulfeldt og *Leonora Christine* og af *Stig Holsting* om den hellige Birgitta og Birgittaordenen i Danmark – besøgte kirken med birgittinsk arkitektur og *Leonora Christines* grav. Det var et givende og rigt besøg i Maribo Domkirke.

Valfartens sanghæfte blev flittigt brugt under turen, suppleret med Lovsang og rosenkransbønner.

Ved ankomsten til Schwerin blev vi modtaget med den overdådige gæstfrihed, som kendetegner Sankt Anna menighed i Schwerin.

Schwerin er en gammel by. Den nævnes som bysamfund allerede i det 8. århundrede og tidligt var der nær kontakt mellem Danmark og Schwerin, idet her-

tug Knud Lavard i årene 1129-1131 var obodritternes konge. Snart blev der bygget borg på den lille holm i Schwerin sø. Her tog hertugerne af Mecklenburg bolig. Borgen blev udskiftet med et slot med slotskapel, og i reformationsårene er hertugdømmet overgået til evangelisk-luthersk interesseområde.

I årene omkring 1670 sad der dog en katolsk hertug på slottet, hertug Christian Louis I af Mecklenburg. I ly af landsfyrstens katolske tro var det muligt at fejre katolsk messe i slotskapellet.

Det var med stor glæde og taknemmelighed, at vi som de første siden Niels Steensens død fik lov at fejre vor messe i slotskapellet. Messen blev celebreret af vore danske præster sammen med provst *Sigfried Albrecht* fra den katolske menighed i Schwerin. Prædikenen afsluttedes med ordene fra Niels Steensens begravelsesceremoni i den samme kirke: »Mine Herrer og borgere... Han har sandelig vist jer vejen til himmelen; med ord og gerning har han lært jer at følge Kristus som forbillede.«

Den 24. juni 1994 blev hermed en absolut mærkedag.

Efter en rundvisning på slottet og i byens evangeliske domkirke sluttede dagen med samvær med den katolske menighed og med aftenandagt i kapellet for Sankt Ansgar og den salige Niels Steensen i Sankt Anna kirke.

I søndagens messe i Sankt Anna medvirkede koret fra Sankt Ansgars kirke under ledelse af organist *Rolf Tönshoff* til at gøre messen ekstra festlig.

Inger Harbo Andersen (Forkortet af red.)

Tro og Lys-møde i Polen

280 Tro og Lys ledere og præster fra 70 lande mødtes i Polen i dagene 19. – 28. juli for at fejre et kristent fællesskab under temaet: »At leve fællesskabet og blive gode hyrder«. Fra Danmark deltog Fr. *Michael Bradley* og *Inge Switon-Rønnow*.

Jean Vanier sammenlignede dristigt handicappede menneskers rolle med dem, som bringer fred og enhed. Ligesom Jesus er de et modsigelsens tegn i en verden baseret på magt, penge og konkurrence. »Det er af den grund«, sagde Vanier, »at de svageste i vort sam-

fund i virkeligheden bliver afvist af verden på trods af politiske beslutninger, der støtter deres integration«.

Marie-Helene Mathieu, medgrundlægger af Tro og Lys, udtalte: »At blive afvist og være uønsket er det værste handicap, der findes. Personer med et mentalt handicap er truet på livet som aldrig før. Vor opgave er at vandre hånd i hånd med dem og være et vidnesbyrd om hans/hendes menneskeværdighed på lige fod med alle andre«.

Mødet bød på et væld af tilbud i form af foredrag og workshops, blandt andet den handicappede person i hjertet af Tro og Lys – det mentalt handicappede menneskes spirituelle liv – økumeni – unge i Tro og Lys – en rumænsk ortodoks biskop om østkirkens teologi.

Venskab

Der blev også tid til at fejre vort venskab. Ved flere lejligheder mødte vi op i nationaldragter. Vi fra Nord-europa var til fest sammen med folk fra Afrika og Asien. Vi lærte, hvordan de fejrer, danser og beder, alt integreret til en helhed. Nordeuropa er solidarisk med de engelsktalende Tro og Lys-lande i Afrika. Igenem de senere år har vi bedt for hinanden, skrevet sam-

men, uddybet vort venskab samt støttet Afrika økonomisk, så de kunne holde sammen på Tro og Lys i Afrika.

I Warszawa mødte vi Tro og Lys folk fra hele Polen. Vi fejrede messe i Warszawa katedral. Efter messen drog vi ud i en park og festede med polske Tro og Lys folk.

Bøn, stilhed og fejring af gudstjenester indrammede vor dag. En nat var der tilbedelse for fred i verden, ikke mindst i Rwanda og på Haiti. Den nationale koordinator for Tro og Lys er blandt de dræbte i Rwanda.

Den polske biskop *Pieronek* sagde i sin prædiken den sidste dag: »Det fællesskab I har i Tro og Lys er det, Polen har brug for i dag for at blive et menneskeværdigt samfund.«

For mig var det en oplevelse, at vi, hvor vi end kom fra i verden, havde de samme glæder og sorger, og at vi ikke er så forskellige endda, når vi går i dybden.

Har du lyst til at høre mere, eventuelt at låne foredrag fra Polen eller deltage i vort fællesskab, er du velkommen til at kontakte undertegnede på tlf. 31 39 09 89.

Inge Switon-Rønnow
Forkortet af red.

De nordeuropæiske Tro og Lys grupper har fået tæt kontakt med afrikanske Tro og Lys grupper. Her ses father James fra Ghana sammen med father Michael fra Danmark. Foto Inge Switon-Rønnow.

92. tyske Katholikentag i Dresden 29. juni til 3. juli 1994

Undervejs mod enhed

Vi var nogle stykker, som deltog fra Danmark. Ved indskrivningen mødte vi straks nogle deltagere fra Norge og Finland, udover mange andre udenlandske deltagere, særligt også fra Østlandene.

I centrum stod et spørgsmål, som ikke kun berører Tyskland, men hele verden mere end nogensinde før:

»Hvordan finder vi veje for at kunne nå frem til en større enhed blandt mennesker, – en enhed, som ikke betyder uniformitet eller ensartethed, men mere frihed, retfærdighed og fred for alle mennesker?« (Generalsekretær for Katholikentag, *Friedrich Kronenberg*).

Dagene i Dresden var sandelig en ledende og en oplevelse af enhed, udspunget af en uforsagt vilje til at opnå den på forskellige planer:

- at dagene kunne finde sted

i Dresden var i sig selv et tegn, både fordi muren, der adskilte, ikke længere eksisterer og fordi flertallet af Dresdens indbyggere tilhører den evangelisk-lutherske kirke. (Som værftsby for 30.000 gæster, var det svært for dresdenerne at undgå at blive involveret i »Katholikentag«).

- de forskellige temaer tog emnet »enhed« op ud fra hvert deres udgangspunkt. På det personlige plan var det emnerne: »personlig frihed«, »har mit liv en mening?«, fra »at have« til »at være«, de fremherskende.

På det samfundspolitiske plan var det presserende emner som: »økologi«, »rig-fattig«, »veje til partnerskab i Mellem- og Østeuropa.

På et mere kirkeligt plan var nogle af emnerne: »økumene«, »dialog med andre religioner«, »lægfol-

kets medansvar« samt »kvindernes stilling i kirken«.

Ud fra et historisk synspunkt blev følgende taget op: »tysk enhed«, »hvad kan vi lære af vores historie?« og »de fremmede i blandt os«.

Der var forskellige muligheder at nærme sig emnerne på, gennem foredrag, diskussioner, værksteder, gudstjenester, underholdning, udstillinger og valfarter. Det var noget af en kunst at sammensætte sit eget program ud fra en mangfoldighed af tilbud og arrangementer.

To af vejene førte (ikke til Rom) men til dagens centrum, der blev dannet af forskellige »milepæle«: grupper og institutioner inden for kirken: karitative grupper, spirituelle grupper, samfundskritiske og

I Kreuzkirche afholdt man en økumenisk kvindegudstjeneste, hvor lutherske og katolske kvinder samledes om emnet »Sammen skal vi frelses«. I midten ses sr. Regina König fra Danmark sammen med præsidenten for den tyske Forbunds dag, Rita Süßmuth. Foto KNA.

kirkekritiske m.fl., viste vejen.

Jeg selv blev meget betaget af begejstringen og ansvaret, som den kristne tro giver og som jeg i meget høj grad følte var til stede. Det gælder om at have et mål og håbet om at nå det, lige meget, hvilket plan jeg starter på.

Hans Küng sagde kort: »Nicht austreten, sondern auftreten!« (ikke udtræde, men træde op mod) og det er nok at tage sit ansvar, lige meget hvor jeg står.

Jeg er blevet overbevist om, at jordkloden kan reddes, hvis vi står ved vort ansvar, og jeg er blevet overbevist om, at kærligheden til

alt levende og den kristne begejstring, »Ånden«, som jeg oplevede i Dresden, ikke kan udslukkes, – ikke engang af angstens og stagnationens institutioner.

Det var dage fyldt af håb.
sr. Maria Horsel C.S.J.

Stor luthersk velvilje ved Katholikentag

Just som hedeølgen lagde sig over Europa den 29. juni åbnedes den 92. Deutscher Katholikentag i Dresden. Begivenheden, som finder sted hvert 2. år og varer 5 dage, arrangeres af Zentralkomitee der deutschen Katholiken, Tysklands magtfulde lægmandsorganisation, som iøvrigt er af Europas ældste af den slags. For første gang efter murens fald fandt mødet sted i det tidligere Østtyskland, i Dresden i delstaten Sachsen, dér hvor Reformationen har sit udspring og hvor den katolske kirke er en mindretalskirke med kun 5% af befolkningen som medlemmer.

Dagene, som hver gang – alt efter sted og hovedemne – samler fra 50.000 – 100.000 deltagere fra hele Tyskland, kræver en enorm organisatorisk indsats, og takket være, at den evangelisk-lutherske kirke stillede sine kirker og andre bygninger til rådighed, lykkedes det også i år at afvikle dette kæmpearrangement på glimrende vis i en praktisk økumenisk ånd, der taler begge kirkesamfund til ære.

Katholikentag 1994 blev afholdt under mottoet »Unterwegs zur Einheit« og dette undervejs til enhed

kan tolkes på mange måder, hvad det også blev, men de mest indlysende er den enhed, det tidligere Øst- og Vesttyskland må og skal finde med hinanden, og så de kristne kirkers nødvendige stræben efter større enhed.

Programmet (en bog på 300 sider!) var hundredvis af tilbud om foredrag og paneldiskussioner inden for alle livets områder: Familieliv, økumene, den kon-

ciliære proces, videnskab, økonomi, politik, flygtningespørgsmålet, ungdomsproblemet, menigheden under forandring, bibelen, kunst, kultur o.s.v., og dertil skal så lægges en bred vifte af musikalske tilbud i alle genrer og for alle aldersklasser. Man kan forstå, bare at skulle vælge ud af resuméet var næsten uoverkommeligt – der var så mange spændende muligheder, og så kunne man

kun nå en ganske lille bid.

De brændende problemer i verden, i Tyskland, i kirken blev sat under debat i en meget direkte form, men sagligt og på et højt niveau, og der er nok ingen tvivl om, at de senere års samarbejde mellem Centralkomiteen og den radikale bevægelse »Kirche von unten« har gjort sig gældende her og medvirket til, at dagenes indhold og form blev meget vedkommende.

I den moderne bymidte (uden kørende trafik) kunne man under kirkedagene møde allehånde katolske organisationer. Flere hundrede gul- og hvidstribede telte dannede rammen, og så kunne man gå på besøg i så mange, man orkede, og få noget at vide om ordensliv, socialtjeneste, præsteuddannelse, Caritas, pressetjeneste, missionsmarker, spejdere og meget mere.

Før man tog hver til sit fejrede man søndagsmessen sammen ved en storslået friluftsgudstjeneste på Theaterplatz med formanden for den tyske bispekonference, biskop *Karl Lehmann*, som hovedcelebrant. I nogle nervepirrende øjeblikke forinden havde man iagttaget en demonstrant på toppen af en enorm kran, nærmest lige over alteret, og da man syntes, at det var upraktisk at have ham hængende dér under messen, udfoldedes store anstrengelser for at få ham væk. Det lykkedes, således at forbundspræsident *Herzog* og forbundskansler *Kohl* kunne føres til deres pladser og sammen med alle andre deltage i en søndagsmesse, der på én gang var værdig, økumenisk og festlig, ikke mindst på

grund af den appellerende og vedkommende liturgi.

Dresden bærer stadig rundt på dybe sår efter 2. Verdenskrig, hvor den som bekendt i krigens sidste måneder blev så godt som udraderet. Den protestantiske »Frauenkirche« står som et dramatisk vidnesbyrd fra dengang, som en ruin ligger den i centrum kun med apsis og nordre tværskib tilbage og med de opsamlede murbrokker lagt i omhyggelig orden for senere genopbygning – en genopbygning, som man håber snart kan gå i gang og være bragt til ende i 2006. Den katolske domkirke blev færdigrestaureret for et par år siden og i et af dens sidekapeller er opsat en bevægende skulptur til minde om alle dem, der mistede livet i hin forfærdelige februar nat i 1945 – var det 35.000 eller 3 gange så mange, man véd det ikke!

Centralkomiteen er meget rundhåndet med invitationer til Katholikentag – også til nabolandes katolske organisationer, og da det både er umagen værd og lærerigt at deltage, skulle man benytte sig af lejligheden, hvis mulighed gives.

Ellen Marie Lebahn

Afslutningsgudstjenesten foregik på Dresdner Theaterplatz. Biskop Lehmann indbød alle til den 93. Katholikentag, som finder sted i Mainz i 1998. Foto KNA.

Det er 25 år siden, der blev afholdt synode på Nyborg Strand. »kato­lisk orientering« vil i de kommende numre bringe synoderesul­ta­tet, som vi mener stadig har aktualitet. De fleste beslutninger fra sy­noden skulle iværksættes i de enkelte menigheder, og vi lægger det derfor ud til læserne, om synodens resultater fungerer i den enkelte menighed.

Nedenfor bringes synodens målsætning og en mindretalsbetæn­king, som dannede resonansbund for de efterfølgende synodebe­lutninger.

Kirkens målsætning

Det er de kristnes ansvar her at være nærværende med en menneskelighed, som dennes voksende længsel kan rettes imod og finde sin udløsning i. I et helhjertet socialt engage­ment må de kristne derfor bringe et autentisk kristent vidnesbyrd, der ikke skyr nogle personlige ofre for at genhumanisere det danske samfund i alle dets sam­menhænge, privat og of­fentligt...

Den danske kirkes mission

Som Faderen har sendt Kri­stus, sender Kristus kirken til at forkynde det glade budskab, det være sig blandt ikke-kristne hjem­me eller ude.

Imidlertid er der en afgø­rende forskel på at mis­sonere i et hedensk land og i et forhenværende kristent land. I det sidste tilfælde har både landet og de krist­ne fortidssynder at sone. Vi kan næppe gøre os for høje tanker om, hvor meget af os selv vi må investere, for at vi i Danmark kan bringe et troværdigt vidnesbyrd. Gennemsnitsdanskere er uden tvivl blevet afstumpet over for det kristne bud­skab, dels fordi det gennem tiderne er blevet kompromitteret af de kristne, dels fordi danskernes sans for ægte menneskelighed har taget skade.

En forkyndelse af evan­geliet herhjemme må der­for nu mere end nogensinde dokumenteres af den frugt, det bærer i vort liv. Kun så­dan har missionsarbejdet i Danmark mulighed for både at forkynde Kristus på en overbevisende måde og genoprette en menneskelig modtagelighed for ham.

Kun sådan kan vi få øjne­ne op for nødvendigheden af vor deltagelse i mission­sarbejdet udover landets grænser.

Økumeni

Kirkespiltelsen må opleves af alle implicerede parter som en kompromittering af vor fælles pligt til mission.

Et samarbejde må ske efter store linier i den kristne målsætning og insistere på personlig kvalitet for at kunne svare til den aktuelle situation i vort samfund. Dette kan udvikle en ny til­lid og solidaritet, ja, måske hidføre en omgruppering blandt de kristne, idet man­ge viser sig at være inden­for, som var udenfor, og vice versa. Den økumeniske kontakt vil imidlertid hurtig­synke ned til en rent psykologisk forbrødring og blot øge den religiøse lige­gyldighed, hvis den taber den fælles målsætning af syne: Deltagelsen i Kristi dyrkelse af Gud og Hans omsorg for menneskene.

Den tabte enhed i Kristus kan kun genskabes derved, at Kristi liv genskabes i os og i de mennesker, vi sam­men vil arbejde for. Dette arbejde vil vise sig at være den stærkest tænkelige ud­fordring til den faldne men­neskenatur – i os selv og alle andre. Det vil derfor være et »modsigelsens tegn«, gan­ske som Kristi eget liv var det.

På den anden side er det kun korsets livskraft, der kan sikre den økumeniske bevægelse mod at visne som en modebestemt ret­ning og give den interesse og betydning udover de kristnes egen kreds. Og det er uden tvivl på korsvejen, at Kristus vil finde og samle sine disciple.

Det umiddelbare mål for den økumeniske kontakt kan derfor ikke være en menneskeskabt enhed med dertil hørende pluralistisk resignation og tilpasning, men en fælles længsel og bodfærdig indsats, som kan gøre os værdige til bøn­hørelse, også hvad kirke­spiltelsen angår.

Kirkens eukaristiske fællesskab

Den økumeniske kontakt er kun økumenisk i den grad, deltagerne er repræsen­ta­tive for deres respektive menigheder og kirkesamfund. En individualistisk og sub­jektivt kristendom

uden et kirkefællesskab er her ganske uden interesse. Det er fællesskabet som Kristus ved at indstifte kir­ken har valgt som sin ud­tryksform. Det er fælles­skabet og dets kvalitet, ver­den spørger efter i dag.

Vor indsats på samtlige opgaveområder må derfor være båret af et vidnesbyrd, der går langt udover den enkelte kristnes gode vilje – og beviser troens gennem­slagskraft og menneskelige frugtbarhed i et helt Guds­folk. Kirken i Danmark må lære ikke blot at hænge sammen i det institutionel­le. Den må blive sig bevidst som et eukaristisk fælles­skab, der sammen med Kri­stus ofrer den fælles indsats til Gud, i tilbedelse, lovpris­ning og tak, og som sam­men drager konsekvensen af Kristi kærlighedsoffer gennem indbyrdes omsorg og fælles ansvarlighed for verden. Det betyder en gen­

nemgribende aktivisering af hele kirkefolket i retning af Kristi målsætning for dets liv, og det er uden tvivl her, viljen til fornyelse af den danske kirke skal stå sin prøve.

Alle må tage et medan­svaret for menighedens fæl­lesskab og trivsel. Enhver må besinde sig på sit kald, sine nådegaver og funk­tioner over for kirken og ver­den. Alle må hjælpes ad i et målbevidst arbejde med Guds ord og et voksende beredskab i modtagelsen af sakramenterne, så at Kristi liv og arbejde ikke blokeres af kirken, men kommer til stadigt stærkere gennem brud i den. Menighedens fællesskab må nå en sådan modenhedsgrad, at der kan trækkes veksler på det som fællesskab af den omboen­de verden.

Den kristne menighed skal ikke blot lade høre fra

sig, når det gælder kon­struktiv kritik af samfun­det, men også og især, når det gælder personlige ofre for at menneskeliggøre til­værelsen for andre. Som kristent vidnesbyrd vil en sådan fælles indsats veje uendeligt meget tungere i samfundets øjne end selv en nok så heroisk indsats fra en enkelt kristens side. Det er vor pligt at vise ver­den, hvor menneskeværdigt et samfund kan blive, når Kristus lever og virker i det.

Kun således vil liturgien blive til liv, og livet vil – i evangelisk alvor og glæde – blive een fortsat liturgi, d.v.s. fælles dyrkelse af Gud i Kristus. Samtidig vil et splittet, afpersonaliseret samfund i Kirken ikke se en institution, men genopdage den som det Gudsfolk, der lever og ånder for Kristi kærlighed til Gud Fader og alle Hans børn.

- mindret

Ordet kirke kan betyde to ting: 1. Forsamlingen af alle dem, der såvel her på jorden som i Riget lever af Guds liv, og 2. det synlige redskab, som Kristus har indstiftet og bruger til at meddele dette liv. Vi vil her kun beskæftige os med kir­ken som et redskab, hvis mål det skal være, at Guds­livet vokser hos dem, der allerede har modtaget det (kirken for de kristne), og bliver givet til dem, der endnu ikke har fået det (kirken for de andre). Man kan ikke vælge den ene af disse funk­tioner fremfor den anden, – de er nemlig uadskillelige.

Mens der ikke er nogen fare for, at kirken skal glem­me, at den er til for de krist­ne, er der en udpræget tilbøjelighed til at glemme dem, der er, føler sig eller betragter sig som værende udenfor. Og på den måde holder den op med at være kirke i ordets fulde betydning.

»En kirke, som ved, at den er en fortsættelse af apostolatet, og at den er til for at forkynde Guds rige, »driver« ikke mission! Tværtimod, den er mission, den er Guds udstrakte hånd til verden. En kirke uden mission ville derfor være en absurditet. Er en kirke ikke længere mission i hver del af sit liv, er den sunket ned til at være et tempel, et sted for fælles religiøs selvop­byggelse«. (Kirkernes møde i New Delhi, s. 54, Munks­gaard, 1962). Derfor kan man ikke sige, at nu bringer

I fire artikler tegner Bob Showers OFM. Conv. et billede af den franciskanske bevægelse i Danmark fra tiden før reformationen til i dag. I denne anden artikel vender franciskanerne tilbage til Danmark efter godt 450 års fravær.

Franciskanerne kommer igen til Danmark

Selv om den hellige Frans af Assisi og det franciskanske ideal aldrig helt blev glemt i Danmark, er det måske alligevel rigtigt at tale om »en franciskansk vækkelse« i det 20. århundrede, og de grå brødres tilbagevenden til Skandinavien var del heraf.

I dette århundredes første år var der mange gæstearbejdere i Danmark, især katolske polakker, der var beskæftiget på Lolland-Falster ved sukkerroeproduktionen. Franciskaner-konventualer besluttede at sende brødre til Danmark dels for at arbejde blandt disse gæstearbejdere og dels for at opbygge en franciskansk tilstedeværelse i Norden. I 1907 kom brødrene *Callistus*, *Anton* og *Michael* fra Polen og slog sig ned i Maribo på Lolland.

Nogle få år tidligere var den danske filologikandidat *Paul Høgsholt* indtrådt i franciskanerordenen i Italien. Nu var der en dansk gråbroder! »Pater Paulus« kom til Maribo og arbejdede der i mange år for senere at vende tilbage til Assisi.

En anden dansker, baronesse *Erikka Rosenørn-Lehn*, var er stor støtte for brødrene i begyndelsen og lærte dem desuden dansk.

Gråbrødrenes belgisk-hollandske provins overtog missionen i Danmark i 1909. I 1913 var der etableret 3 kommuniteter på Lolland/Falster: Maribo, Nakskov og Nykøbing. I de følgende 87 år har over 30 franciskaner-konventualer fra Polen, Holland, Belgien og Tjekkoslaviet levet og arbejdet i Danmark. Sidste år åbnede brødrene et nyt kloster i Roskilde. I dag er der 5 franciskaner-konventualer i Danmark i 2 kommuniteter.

Johannes Jørgensen

En betydelig person for »den franciskanske vækkelse« i Danmark var *Jens Johannes Jørgensen*, som udgav sin bog »Den hellige Frans af Assisi« i 1907, samme år som gråbrødrene kom til Maribo. Netop i de år, hvor brødrene arbejdede på at genetablere sig, skabte Johannes Jørgensen ved sine skrifter fra Siena og Assisi interesse for den hell-

Frans' syn på tingene.

Året efter at brødrene åbnede kommunitetet i Nakskov, udgav *Johannes Lindbæk* bogen »De danske franciskanerklostre« og *Vilhelm Lorenzen* bogen »De Danske Franciskanerklostres Bygningshistorie« (København 1914). Skønt de ikke synes at have haft nogen kendskab til udviklingen på Lolland, omtaler begge middelalderens franciskanere som »vore graabrødre« og betegner Johannes Jørgensens biografi som »en af de bedste Skildringer af Frants' Liv«. Ifølge deres udsagn skrev de »altid fra protestantisk Standpunkt« og en øget interesse blandt en bred læserkreds for den franciskanske tradition. Som Lindbæk skrev: »Frants' Orden viste i Tidernes Løb den samme Ævne til Fornyelse, som har været karakteristisk for den katolske Kirke«.

Lægordenen

En anden vigtig videreførelse af den franciskanske orden i Danmark var opbygningen af en franciskansk lægorden. Allerede i 1859 var der organiseret en franciskansk lægorden i København og den eksisterer fortsat. Danskere som Johannes Jørgensen, Paul Høgsholt og Erikka Rosenørn-Lehn ydede lægordenen stor støtte som følge af deres interesse for Italien. I de sidste 20 år har lægordenen i Danmark blomstret og der er i dag 50 medlemmer i 7 kommuniteter.

Endelig var det af stor betydning for den franciskanske udvikling i Norden, at franciskanersøstre (Marias franciskanske missionsøstre) etablerede sig i Torshavn på Færøerne i 1931. De grundlagde en skole, børnehave og vuggestue og opbyggede herigenom en god kontakt til den overvejende lutherske lokalbefolkning. Men franciskanersøstrenes primære mission på Færøerne er bøn og eukaristisk tilstedeværelse. Det nuværende kommunitet består af 8 søstre fra fire nationaliteter: flamsk, engelsk, maltesisk og irsk.

Bob Showers

betænkning

først orden i vore egne sager, og så driver vi mission, er den eneste måde vi kan rdnede dem på, er ved at give mission.

en enkeltes missionsindsats

missionen (sendelsen) omfatter mange andre opgaver end den direkte forkyndelse. Mange kristne får aldrig lighed til at tale om Kristus med mennesker, for dem han ingenting betyder. Men enhver form for indsats for det fælles vel, som har rod i kærligheden Gud og næsten, bidrager direkte til Gudsrigets komme, selv om det måske er et tvesbyrd, som ingen ser, er som ingen bevidst forholder sig til den kristne tro. Skal derfor snarere lægge sig på at være noget for andre end på at gøre det klart for dem, hvorfor vi gerne vil være det. Denne erkendelse kommer helt af sig selv, hvis bare vi prøver på at leve op til vort kald: at være kirke for de andre.

Gudstjenesten munder sig i en sendelse, og mission tyder, at man ikke lægger sig væk sammen med dagstøjet, men at man kristen alle ugens syv dage. Det, det gælder om, er nemlig ikke så meget at gøre sig ud over sit arbejde som at gøre sit arbejde for andre. Kirkens målsætning er at gøre de kristne til isti bevidste medarbejdere (1. Kor. 3,9) i dagliglivet. Den bedste måde, hvorpå man kan fremme missions-

anden hos den enkelte, er gennem en fælles missionsindsats. Og denne indsats kan ses fra to supplerende synsvinkler.

Den danske katolske kirkes indsats til ydre mission

Vi argumenterer ud fra vort ringe antal og vore små ressourcer, når det gælder om ikke at bidrage direkte og officielt til ydre mission. Men den danske katolske kirkes åndelige vel kan ikke isoleres fra Guds riges vækst verden over. Det må derfor være synodens opgave at præcisere, hvordan den danske katolske kirke kan praktisere sin katolicitet ved at se lidt længere end til sine geografiske grænser.

Vi må ganske konkret stille spørgsmålet, om hvilken procentdel af vort arbejde og af vore ressourcer, der skal sættes ind på andet end at udbygge vor lille danske menighed. Vort bispedømme har verdensrekord, hvad angår antal af præster pr. katolik: 1 præst for hver 200 katolikker og 1 søster for hver 35! Hvad kan vi gøre for at disse præsters og søstres tid og kræfter i højere grad bliver sat ind på også at gavne andre end vore egne?

Den danske katolske kirkes indsats for de andre

Kirkens ansvar udadtil klarer ikke bare ved, at den engagerer sig pr. stedfortrædere. Hvordan kan man ud-

trykke, at kirkens opgave ikke bare er at uddanne de kristne, som så bagefter engagerer sig i de andres tjeneste, men at den som helhed i fællesskab med de andre menneskelige samfund må tjene menneskeheden fælles vel? Hvis selve kirken, og ikke bare katolikkerne, står i de andres tjeneste, kan den ikke unddrage sig al den form for »politisk« stillingtagen under påskud af, at det vil skade dens åndelige mission. »Kærlighed har en krop«. Hvordan kan vi give kirken til at elske de andre? Hvilken rolle har vore diakonale institutioner i en sådan henseende? Hvilket lys kaster de på problemet katolske eller kristne institutioner kontra deltagelsen i de profane institutioner?

Konklusion

Målsætningsdebatten kan forme sig som en principdiskussion om kirkens funktion, eller den kan finde sted gennem diskussioner om prioriteringer af de forskellige opgaver. Men vi kan ikke komme udenom den, hvis vi ønsker, at synodens arbejde skal være mere end bare lapperi. At være realist i dette tilfælde er at se langt frem og højt op.

Mindretalsbetænkningen er signeret af Walter Daland, V. Duclos O.P. og Jan Pinborg.

Den hellige Frans af Assisi

JOHANNES JØRGENSEN

Med sin bog »Den hellige Frans af Assisi« skabte Johannes Jørgensen fornyet interesse for den franciskanske vækkelse i Danmark.

Det engelske blad »The Tablet« har bragt denne kommentar til pavens apostoliske skrivelse »Ordinatio sacerdotalis«

At leve med pavens »nej«

Af Bernhard Häring C.ss.R.

Pave Johannes Paul II ser det som en integreret del af Peterembedet, at han skal styrke vores tro: troen hos sine brødre og søstre i Kristus. Dette er en kolossal opgave. Men vi må spørge os selv: hvad er den egentlige betydning af dette? Paver og biskopper styrker først og fremmest vores tro gennem deres egen glade og frugtbare tro på Kristus og hans evangelium.

Peters store vanskelighed med troen var, at han stædigt blev ved med at forvente en politisk, magtfuld, jordisk Messias. Han havde brug for en radikal omvendelse for at tro på den ydmyge, lidende Messias, tjeneren. Det er det grundlæggende kendetegn, som styrkede hans egen tro og gav ham evne til at bekræfte hans »brødres« tro. Hvem tør hævde, at alle Peters og de øvrige apostles efterfølgere har haft en omvendelse af denne slags én gang for alle? Mon alle vi andre klart ser nødvendigheden af en fortsat omvendelse i samme retning?

Øjeblikkets spørgsmål

Lad os vende os til øjeblikkets særlige spørgsmål: pavens overbevisning om, at han på grundlag af sit embede har særlig pligt til at styrke troen hos sine medbiskopper og os alle sammen på ét punkt: at kvinder, på grund af deres køn, for altid er udelukkede fra det viede præstedømme.

Lad os være forsigtige! Hvorledes forstår paven denne udelukkelse? Han vil med sikkerhed ikke hævde, at kvinder, på grund af deres køn, har mindre del i det almindelige præstedømme end mænd. Her kan vi alle blive enige: hele Gudsfolket har ikke noget med køn at gøre, og det er vigtigt.

Pavens udsagn drejer sig kun om det viede præstedømme. Ikke alene tillader paven kvindelige ministre, han har udtrykke-

ligt tilladt kvinder at blive lektorer under messen, at undervise i teologi, at stå for og lede gudstjenester med kommuniionsuddeling, når det er nødvendigt. Kvinder kan få stort pastoralt ansvar som ledere af mindre menigheder og endog store sogne, på samme måde som kvinder i den tidlige kristendom kunne have hovedansvaret for de små kristne menigheder eller hus-kirker, *oikiai*, som de hed.

Kvinder er af paven kun udelukkede fra ét vigtigt embede: at forestå den eukaristiske fejring, indbefattet konsekrationen. Men skal denne udelukkelse udelukkende anses som en trossag eller skal den ses som en ubesvaret teologisk spørgsmål? Paven gør det klart, at efter hans opfattelse er dette absolut en trossag, ikke et spørgsmål om disciplin. Hvordan skulle

han ellers kunne fastholde, at opgaven, som han ser den, er at styrke sine brødres tro?

Rivende udvikling

Hvem, inklusive paven, kunne for 30 år siden forudse, at der i 1994 har været så store fremskridt hvad dette angår, at man i vid udstrækning har løst spørgsmålet om præsteembedet? I mange lokale kirker er de mangfoldige pastorale og liturgiske opgaver, kvinder er blevet betroet, blevet smukt ritualiseret i bevægende liturgiske fejringer. En sådan rivende udvikling gør én helt åndeløs, ikke kun paven.

Hvad kan god teologi gøre ved kvindelig ordination nu inden for de grænser, paven sætter? Den kan højst forsøge at bevise, at dér, hvor paven trækker grænsen, med sikkerhed er

en trossag, der er guddommeligt grundlagt. I dette tilfælde vil det betyde, at Peter er forpligtet til at styrke sine brødre og søstre i Kristus i dette anliggende. Men hvis dette nu er god teologis opgave, så følger af samme grund, at god teologi skal være meget vagtsom over for falske og farlige argumenter, hvad enten disse er for eller imod kvindelige præster.

Man skal notere sig, at hvad angår ordination, i hvert fald i den latinske kirke, er der trukket en grænse for gifte mænd på samme måde som for kvinder. Gifte mænd kan betros næsten alle pastorale opgaver, bortset fra at forestå den eukaristiske fejring og konsekreere gyldigt. Men der er en forskel, ifølge pavens stærke overbevisning og doktrin. I tilfældet gifte mænd vil ingen vove at sige, at det er andet end et spørgsmål om disciplin, hvorimod det i tilfældet kvinder for paven er en guddommelig bestemmelse, og derfor en trossag.

I praksis kommer det ud på ét: kvinder og gifte mænd er afskåret fra at udøve det viede præstedømme i dets fulde betydning, selv om det betyder, at mange troende er berøvet deres mest grundlæggende og ophøjede rettighed: at deltage regelmæssigt i eukaristien som medlem af et sandt eukaristisk fællesskab.

Hvad nu?

Hvad kan man gøre nu?

Jeg for min del foreslår, at vi, i det mindste i dette pontifikat, skal lade spørgsmålet om kvindelig ordination hvile. Men når som helst argumenterne for eller imod er uværdige for troende mennesker eller farlige for den rette forståelse af troen, så skal vi afsløre dem som falske. Indtil videre er der ingen mulighed for at løse spørgsmålet sammen med den ortodok-

se kirke. Tiden er ikke moden endnu.

Lad vore protestantiske og anglikanske søsterkirker gennem deres erfaringer vise, om Herren samarbejder med kvinders præstegering lige så godt som med mænds. Eller, jeg vil hellere vende det om: lad os se, om disse ordinerede kvinder, der er omhyggeligt udvalgt af deres respektive kirker, samarbejder med Helligåndens nåde lige så godt som mænd.

Ret til eukaristien

Det er alle troendes grundlæggende ret at leve i et ægte eukaristisk fællesskab og regelmæssigt at have lejlighed til at modtage kommunion. At forsømme det er en alvorlig synd. Biskopper, præster og alle troende har ret og sandelig også pligt til at hamre løs på kirkeledelsens øren og hjerter for at modtage deres fundamentale borgerret som kristne, som blev garanteret af Herren selv, da han sag-

de: »Jeg vil leve sammen med dig.«

Vi skal også insistere på, at kvinder bliver ordentligt hørt. Og at de på samme måde som mænd får del i at nå frem til de vigtigste afgørelser som vedrører dem og deres børn.

Hvis alt dette gøres trofast og blidt, så vil der ikke ske nogen skade, hvis vi, i det mindste i dette pontifikat, lægger det meget begrænsede spørgsmål, om kvinder gennem ordination kan bemyndiges til at forestå den eukaristiske fejring, til side.

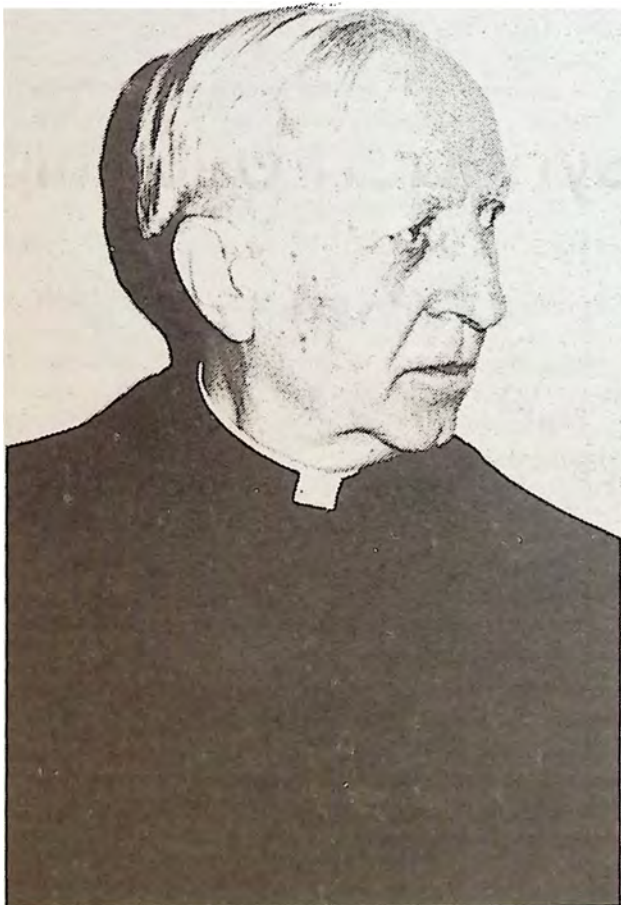
Selvfølgelig kan ingen, mand eller kvinde, være forpligtet til at svare på pavens kendelse med en tros handling, at den katolske kirke ikke kan og aldrig vil kunne tillade at ordinere kvinder til et fuldt eukaristisk embede på grund af deres køn. Man kan højst forvente af os, at vi indtil videre forbliver tavse om spørgsmålet. Hvem ved, hvad der vil ske i den nære eller fjernere fremtid?

Den skotske kirke tillader kvindelige præster

Edinburgh (KNA) – Generalsynoden for den episkopale kirke i Skotland har vedtaget at ordinere kvindelige præster. Den anglikanske kirke i England og Irland har allerede kvindelig ordination; kun i Wales er det endnu ikke tilladt.

De første kvinder bliver tidligst præsteviet i december, fordi man er blevet enige om en seks-måneders

ventetid »for at køle de op-hidsede gemytter ned« hedder det fra generalsynoden. Desuden har biskopperne forsikret, at ingen vil blive udsat for diskrimination på grund af en afvisen de holdning til kvindelige præster. Desuden vil man drage omsorg for de præster, der ikke længere vil udøve deres embede.

Den kendte tyske moralteolog, redemptoristen Bernhard Häring har bl.a. skrevet »Das Gesetz Christi« (Kristi lov) og »Frei in Christus« (Fri i Kristus), der er moralteologiske standardværker. Foto KNA.

MAGLEÅS WEEK-ENDS 1994

HILDEGARD AF BINGEN

16.-18.sept. pris kr. 500,-.
Hildegard af Bingen – en af middelalderens største mystikere – er efter 800 års glemsel igen blevet aktuel. Hvad kan hun sige nutidens mennesker? Hvori består hendes hemmelighed? Ved fordybelse i Hildegards billeder og sange vil vi søge at trænge ind bag mystikkens overflade.
Arrangeres i samarbejde med Vor Frue Kloster, Aasebakken v/priorinde, sr. Margarita Schmidt.
Ledere: Kirsten Kjørulff og Jette Thomsen.

NYERE NY-RELIGIØSE BEVÆGELSER

1.okt. kl. 16. – 2. okt. kl. 16 pris kr. 250,-.
Nyere nyreligiøse bevægelser/tanker og idé-strømninger, som gennem den senere tid har sat sit præg på livssyn og troens liv.
Oplæg ved Annette Messerschmidt m.fl.
Leder: Annette Messerschmidt.

LITTERATUR OG LIVSMOD

4.nov. kl. 19 – 6. nov. kl. 14, pris kr. 500,-.
En week-end om det nødvendige livsmod.
Belyst gennem litteratur, film, gruppearbejde og liturgi.
Ledere: Hanne Brixtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås kursuscenter
Høsterkøvej 6,
3460 Birkerød

Nyt om vore præster

Med virkning fra den 1. august 1994 har biskop Hans L. Martensen udnævnt:

Pastor *Michael Hornbech-Madsen*, som blev præsteviet i domkirken lørdag den 18. juni 1994, til andenpræst ved Sakramentskirken i København for en periode af 1 år.

Pastor *Pierre Nguyen Ngoc Tuyen* til andenpræst ved Sankt Albani Kirke i Odense for en periode af 3 år.

Pastor *Czeslaw Kozon* til generalvikar for en periode af 3 år. Han afløser herved pater *Paul Marx* O.M.I.

Pater *Charles McCarthy* O.F.M.Conv. til bispedømmets ungdomspræst for en periode af 3 år. Han afløser herved pastor *Reinhold Sahner*.

Med virkning fra den 15. oktober 1994 udnævnes:

Pater *Kazimierz Przybylowicz* C.ss.R. til andenpræst ved Vor Frue Kirke i Næstved for perioden indtil den 31. juli 1997.

Fornyelse af embedsperiode for præster

Med virkning fra den 1. august 1994 har biskoppen fornyet embedsperioden for:

Pater *Jac Adams* C.ss.R. som sognepræst ved Sakramentskirken i København for en periode af 1 år.

Pastor *Finn Arvé* som andenpræst ved Sankt Birgittas Kirke i Maribo for en periode af 1 år.

Pastor *Erling Brodersen* som sognepræst ved Sankt Hyacinthus' Kirke i Rønne og ved Rosenkranskirken i Åkirkeby for en periode af 3 år.

Pater *Allen Courteau* O.M.I. som sognepræst ved Sankt Mariæ Kirke i Ålborg for en periode af 3 år.

Pastor *Per Dolmer* som andenpræst ved Sankt Mariæ Kirke i Ålborg med særligt henblik på betjeningen af Frederikshavn og Hjørring for en periode af 3 år.

Pastor *Hans Esmark* som sognepræst ved Sankt Vincent Kirke i Helsingør, ved Sankt Vilhelms Sogn i Hillerød og ved Sankt Knuds Kirke i Ringsted for en periode af 3 år.

Pastor *Stephen Holm* som sognepræst ved Vor Frue Kirke i Slagelse og Sankt Elisabeths Kirke i Holbæk samt som præst for den selvstændige menighed (quasi-paroecia) ved Sankt Maria Kirke i Ka-

lundborg for en periode af 3 år.

Pater *Herbert Krawczyk* S. J. som præst for den selvstændige menighed (quasi-paroecia) ved Sankt Clemens Kirke i Grenå for en periode af 3 år.

Pastor *Georg Nibler* som sognepræst ved Sankt Knud Lavards Kirke i København for en periode af 1 år.

Pater *Gerhard Sanders* S. J. som sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i København for en periode af 3 år.

Forlænget embedsperiode

Med virkning fra den 1. august 1994 er embedsperioden forlænget for:

Pastor *Erling Brodersen* som notar i Den kirkelige Domstol for en periode af 3 år.

Pastor *Guido Kreienbühl* som liturgisekretær for bispedømmet for en periode af 3 år.

Pater *Paul Marx* O.M.I. som kontaktpæst for de teologistuderende og som medlem af præsterådet for en periode af 1 år.

Pastor *Ebbe Simonsen* som præst ved Maria Hjerter Kloster i Sostrup for en periode af 1 år.

Pastor *Edward Stappers* O.Præm som bispedømmets skolekonsulent for en periode af 1 år.

Udnævnelser

Med virkning fra den 1. august 1994 er udnævnt:

Søster *Marie Bonin* af Assumptionssøstrene til pastoralassistent for menigheden ved Sankt Pauls Kirke i Tåstrup for perioden indtil den 31. juli 1997.

Kaare Nielsen til pastoralassistent for menighederne ved Sankt Pauls Kirke i Sønderborg og ved Sankt Ansgars Kirke i Åbenrå samt til kateket i menigheden ved Hellig Kors Kapel i Tønder for perioden indtil den 31. juli 1997.

Kaare Nielsen har bopæl: Femvej 4 D, Dybbøl, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

Pastoralassistenter og kommuniionsuddelere

Med virkning fra den 1. august 1994 har biskoppen forlænget embedsperioden for:

Søster *Hermengild Gerick* af Søstrene af det dyrebare Blod som pastoralassistent for menighederne ved

Sankt Hyacinthus' Kirke i Rønne og ved Rosenkranskirken i Åkirkeby for perioden indtil den 31. juli 1997.

Poul-Erik Jensen som pastoralassistent for menigheden ved Vor Frue Kirke i Slagelse for perioden indtil den 31. juli 1997.

Den 1. august 1994 er alle bemyndigelser til gudstjenesteledere og kommuniionsuddelere i menighederne og søsterkommuniteter blevet givet henholdsvis fornyet for en tre-årig periode.

Justitia et Pax

Med virkning fra den 1. juni 1994 er følgende udnævnt til nye medlemmer af kommissionen »Justitia et Pax«:

Mette Lebech og *Michael Møller-Jørgensen*, som afløser for *Michael Thulstrup* – der p.g.a. sit arbejde er flyttet til udlandet – og *Maria Giraldi*, der p.g.a. en opgave i USA i det kommende år, er hvilende medlem af kommissionen. *Maria Giraldi's* post som formand varetages af *Nik Bredholt*.

Samtlige medlemmers mandat gælder foreløbig indtil den 31. december 1995.

Forlader bispedømmet

Pater *Lorenzo Del Zanna* S. J. rejser tilbage til Italien medio oktober. Jeg takker pater *Del Zanna* for hans mangeårige tjeneste i vort bispedømme og ønsker ham alt godt for fremtiden.

Præstevielser

Diakon *Christian Noval* blev præsteviet mandag den 15. august 1994 kl. 18 i Sankt Ansgars Kirke, København, og fortsætter sine studier i Rom indtil 1997.

Ny adresse

Pater *Jac Adams* C.ss.R. er flyttet til Dovregade 5, 1.tv., 2300 København S. Tlf. 31 57 09 42.

Pater *Martin Braun* S.M.M. er flyttet til Roskilde Domsogns Plejehjem, Kong Valdemars Vej 79, 4000 Roskilde. Tlf. 42 35 09 65.

Pastor *Jesper Fich* er flyttet til Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99.

Pastor *Michael Hornbech-Madsen* har adresse: Nørrebrogade 27 C, 3., 2200 København N. Tlf. 35 36 20 76.

Pastor *Lech Pytlak* er flyttet til Præstekærvej 16,

3.tv., 2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 47 69.

Pastor *Nguyen Ngoc Tuyen* er flyttet til Dalum Kloster, Dalumvej 105, 5250 Odense SV. Tlf. 65 91 56 35.

Sankt Joseph Søstrenes kommunitet på Magleås i Birkerød nedlægges den 1. september 1994. Kommunitetet i Randers blev nedlagt tidligere i år. Tilsynet med opbevaringen af det hellige sakramente på Magleås overdrages sognepræst *Andrzej Papuga*.

Kursus og retræte

Bispedømmets præstekursus finder i år sted på Magleås fra mandag den 21. november 1994 til fredag den 25. november 1994.

Med pavens tilladelse gennemfører EVANGELISATION 2000 dets 3. verdensomspændende retræte for præster i Vatikanets store audienssal fra den 10. – 14. november 1995. Eventuelle interesserede bedes henvende sig direkte til Via Boezio 21, I – 00192 Rom.

Økonomisk Råd

Med virkning fra den 10. juni 1994 og i henhold til CIC canon 492 har biskoppen oprettet et Økonomisk

Råd for bispedømmet København.

I henhold til CIC canon 492, § 1 er følgende udnævnt til medlemmer af det Økonomiske Råd:

pater *Gerhard Sanders* S.J., søster *Ansgaria Riemann* CSJ, revisor *Torben Junker* og advokat *Christian de Jonquières*. I overensstemmelse med CIC canon 492, § 2 løber samtlige medlemmers mandat over en periode af 5 år.

Ny økonom og daglig leder

Med virkning fra den 1. august 1994 og i henhold til CIC canon 494, § 1 har biskoppen ansat: Cand. adm. pol. fru *Erna Kleiner* som bispedømmets økonom og som daglig leder af den økonomisk-administrative afdeling på Katolsk Bispekontor.

Ansgarstiftelsens bestyrelse

Med virkning fra den 1. august 1994 og i overensstemmelse med § 3, stk. 3 af fundats for Ansgarstiftelsen, den katolske Kirke i Danmark har biskoppen udnævnt: Pastor *Czeslaw Kozon* til medlem af Ansgarstiftelsens bestyrelse.

Fra den dato består bestyrelsen af følgende medlemmer: Biskop *Hans L. Martensen*, pastor *Dietrich Timmermann* – sognepræst ved Sankt Ansgars Kirke i København, og generalvikar *Czeslaw Kozon*.

Arbejdsdokument til bispesynoden offentliggjort

Synodens resultater har betydning for den katolske kirkes godt 1 mio. ordensfolk

Rom (KNA) – Vatikanet har offentliggjort arbejdsdokumentet til synoden om ordenslivet, der finder sted i Rom fra 2. til 29. oktober. På mødet vil biskopperne diskutere ordenslivets fornyelse, dets identitet og opgaver i den moderne verden. Det er spørgsmål, der har betydning for ca. en million mennesker i de katolske ordener.

Arbejdsdokumentet, det såkaldte »instrumentum laboris«, på 150 sider er præget af optimisme og et positivt syn på fremtiden, udtaler synodens generalsekretær, ærkebiskop *Jan Schotte*. Den 9. bispesynode har emnet: »Det gudviede liv og dets sendelse i kirken og verden«.

Tyngdepunkt på synoden

Et tyngdepunkt på synoden bliver ifølge Schotte en konkretisering af ordenernes stilling i kirken. Man vil også debattere nye former for viet liv. I mange af svarene på de spørgsmål, der blev sendt ud for knap to år siden, kræves det, at »kvinder får del i planlægning, rådgivning og beslutning i de lokale kirkers pastorale organisationer«. Hidtil er kvinder »endnu langt fra at være fuldt medinddraget i kirken trods direktiver fra læreembedet«. 72,5% af alle ordensmedlemmer er kvinder.

Det er vigtigt, at ordener og religiøse fællesskaber er tilstede i »fattigdomssitua-

tioner«: hjælp til arbejdsløse, immigranter, flygtninge, ofre for racistisk og etnisk vold, narkomaner og AIDS-syge. Det bør dreje sig om en hjælp, der ikke tager arbejdet fra lægfolk, men skal være udtryk for det viede livs særlige karisme. Der lægges i »instrumentum laboris« meget vægt på løfterne om fattigdom, kyskhed og lydighed.

Først og fremmest et møde for biskopper

Arbejdsdokumentet er en redigering af svarene på de »ledetråde« og spørgsmål, som i november 1992 blev sendt til alle lokale kirker og ordenssamfund. Man blev bedt om en nøjagtig vurdering af lys- og

skyggesider ved det gudviede liv.

Schotte oplyser, at ordensmedlemmer kun udgør 0,12% af verdens 930 mio. katolikker. Alligevel er der en mangfoldighed af livsformer, spirituelle traditioner, apostoliske opgaver og profetiske vidnesbyrd.

Bispesynoden vil naturligvis først og fremmest have biskopper som mødedeltagere, fremhæver Schotte. Han regner dog med, at mellem 60 og 70 »auditores« fra ordener og kongregationer bliver indbudt, halvdelen mænd og halvdelen kvinder. Desuden har mange bispekonferencer valgt at sende biskopper fra ordenssamfund som delegerede til synoden.

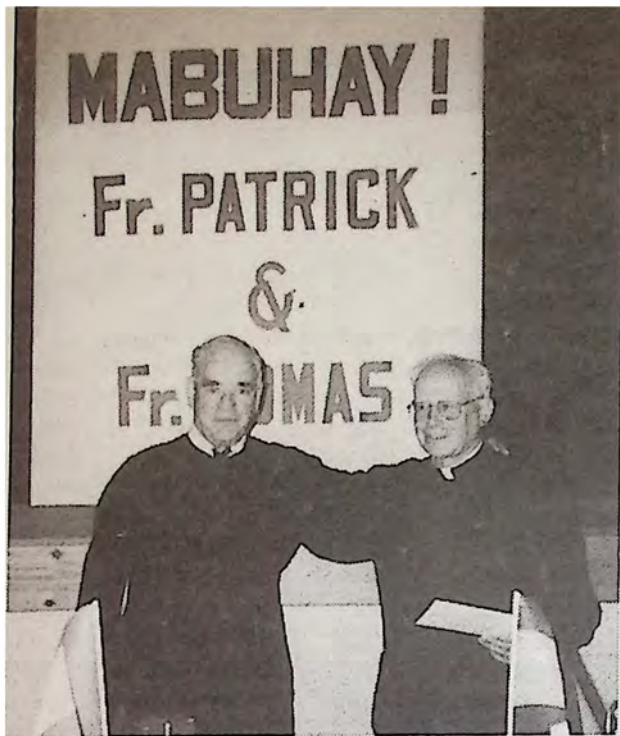

Mabuhay

Det betyder til lykke på filippinsk. Den 21. august fejrede man ved den engelske messe i Skt. Annæ kirke på Amager et dobbelt præstestjubilæum for to af redemptoristerne: p. *Patrick Sheils* 40 år og p. *Tomas Berortegui* 50 år.

Biskop *Hans L. Martensen* deltog i gudstjenesten og den efterfølgende fest sammen med mange præster og medlemmer af den filippinske menighed, der også stod for festens underholdning og overdådige traktement.

ks

Kurser

Forsoning – ude og hjemme

Justitia et Pax, Pax Christi og Økumenisk Fællesråd indbyder til weekend i Kolding

I samarbejde med Det økumeniske Fællesråd indbyder Pax Christi og biskoppens kommission Justitia et Pax til en kursusweekend den 7. oktober (aften) til 9. oktober (middag) om emnet »Forsoning – ude og hjemme«.

I de sidste årtier har tanken om befrielse spillet en stor rolle i de kristne kirkers forståelse af deres opgave i verden. På baggrund af forsoningsprocesser flere steder (bl.a. i Sydafrika, Israel/Palæstina, El Salvador) og nye nationale konflikter mange steder, kommer tanken om forsoning mere og mere i forgrunden også i kirkernes syn på verden.

Al virkelig forsoning kræver en ændret personlig holdning og ændret praksis. Dermed kommer det fjerne og det nære til at hænge sammen. Vort bidrag til løsning af »verdens problemer« forudsætter, at vi er parat til at tage os selv med i en egen forsoningsproces.

Weekenden kommer til at indeholde fire emnekredse:

1. Forsoning i den kristne/bibelske tradition.
2. Nationale forsoningsprocesser i den »den tredje verden«.
3. Den eksistentielle dimension i vort eget liv.
4. Økonomiske og politiske

aspekter, der ofte forhindrer forsoning.

Der vil i weekenden være oplæg fra kultursociolog *Elisabeth Knox-Seith*, lektor *Finn Jacobi*, generalsekretær *Jørgen Thomsen* og psykolog *Susanne Sønderbo*. Pater *Anton Dekkers* vil lede gudstjenesten søndag morgen.

Weekenden finder sted på International Apostolisk Højskole i Kolding, Lykkegårdsvej 100, tlf. 75 52 47 99.

Deltagelsen i weekenden er gratis. Det betyder, at også deltagerne rejseudgifter

(med billigste offentlige transport) vil blive refundert. Eneste udgift er tilmeldingsgebyr på 75,- kr. (ved overnatning på sovesal) eller 150,- kr. (ved overnatning på dobbeltværelse). Man kan også selv sørge for overnatning. Kurset støttes af DANIDAS oplysningsbevilling. Program (med tilmeldingsblanket) får hos Det økumeniske Fællesråd Dag Hammerskjølds Alle 17, 3., 2100 København Ø Tlf. 35 43 29 43. (2-3 uger før kurset vil deltagerbrev blive tilsendt med girokor for tilmeldingsgebyr).

Bøger og Tidsskrifter

Norsk messebog for børn og unge

»Den hellige messe – en vejledning for barn og ungdom« er udkommet fra St. Olav Forlag i Oslo. Bogen er i et handy lommeformat i gedigen udførelse. Den indledes med et afsnit med bønner, fortsætter med gennemgang af messen og slutter med anvisning på skriftemålet.

Bogen er gennemillustreret, dels med fotografier fra

messen, dels med billeder med religiøse motiver hentet fra kunsthistorien, desværre uden kildeangivelse.

Messebogen viser klart messens opbygning og indeholder alle menighedens svar. Selv om norsk og dansk sprogligt ligger tæt op ad hinanden, er der så store forskelle i sprogbrugen, at man ikke umiddelbart kan anvende denne

norske bog ved danske messer. Men da den også er tænkt anvendt i katekesen, kan den bruges som et hjælpemiddel i undervisningen af større børn.

Bogen koster 90 Nkr. og kan fås ved henvendelse til St. Olav Forlag, Hoffsvæien 18, Boks 140 Skøyen, 0212 Oslo, tlf. 00 47 22 50 19 24.

sw

Glæde

»Levende Vand« nr. 3/94

Tidsskriftet »Levende vands« tredje nummer i 1994 har som tema »glæde«. »Der er skrevet masser af fromme bøger om problemer, om kriser osv., men så få om glæden«, siger *Grethe Livbjerg* i forordet.

Det rådes der bod på her i en artiklen »Glæden hos *Thomas Aquinas*«. Den er skrevet af *Mette Lebeck*, og hendes udgangspunkt er *Aristoteles* og *Thomas Aquinas* refleksioner over glæden. Den har en meget central plads i deres tanke-

verden, specielt når de skal begribe, hvad mennesket er, og hvad dets rigtige handlinger er.

»Forbøn, hvad er det godt for?«

Dette spørgsmål besvarer den franske karmelit, *Guy Gaucher*. I sin indledning citerer han den russisk-ortodokse biskop, *Anthony Bloom*: »At gå i forbøn består ikke i at huske Vorherre på, hvad han evt. kunne have glemt at gøre, men derimod i selv at tage et skridt

ind i en situation, i et brændpunkt, hvor man med beslutsomt engagement maser sig som en kile ind mellem to modsatte parter«. Der gives nogle konkrete eksempler herpå.

I samme nummer er der foruden to boganmeldelser en artikel om og en bøn af den russiske starets *Silouan*, som boede 50 år på Athos-bjerget.

»Levende vand« udkommer 4 gange årligt og koster i abonnement kr. 95,- pr. år. Løssalg kr. 30,-.

Diakoni betyder tjeneste

»Diakoni betyder tjeneste« er overskriften i en lille folder, fremstillet af en nystartet besøgstjeneste ved Skt. Ansgars Kirke i København.

Folderen gør rede for, hvad denne tjeneste kan gå ud på: besøg hos ensomme, trøst til sørgede, særlig omsorg for udsatte, bøn – sammen med eller for nogen, samtale og ikke

mindst: lytten!

»At udøve denne slags tjeneste er et ansvar, som alle kristne har – og alle kan være med«. Ordene er henvendt til mennesker, der gerne vil gøre en indsats af en størrelse »som man nu selv synes, man har overskud til«.

Hvis man gerne vil i kontakt med Skt. Ansgars besøgstjeneste, enten fordi

man gerne vil have besøg eller nogen at tale med, eller fordi man overvejer at gøre en aktiv indsats, kan man rette henvendelse til: omsorgsassistent *Hanne Mikelsen*, kontaktperson for København, indre by og Østerbro. Træffetid torsdag kl. 9-11, Skt. Ansgars Kirke, Bredgade 64, tlf. 31 18 57 41.

ks

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

AC indbyder

Foredrag om »Veritatis splendor«

En introduktion til den pavelige rundskrivelse om de grundlæggende spørgsmål i den katolske moralære. Med pater P. Grégoire O.P.
Torsdag den 15. september kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Magleås-Træf

søndag d. 18. september 1994

»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«.

Thorvaldsen, Kuhlau, Weyse, Hartmann, Inggemann, Oehlenschläger, Heiberg og H.C. Andersen er blot nogle af tidens store navne i kunst, digtning og musik.

Kaffe/te og kage kl. 14.00
Underholdning kl. 15.00
Pris kr. 30,00

S-tog til Birkerød station, bus 328 til Magleås/Høsterkøb.
Magleås styrelse.

De dårlige paver

Hvor slæmme var de?
Hvad lavede de egentlig?
Hvad kan vi bruge dem til?

Foredrag af pastor dr. theol. Bjørn Højbo

Mandag den 3. oktober 1994, kl. 19.30 i menighedssalen, Jesu Hjerter kirke, Stenosgade 4 B, København V.

Alle interesserede er hjerteligt velkomne.

Danmarks Katolske Kvinde Forbund

indbyder hermed til foredragsaften med *Ulla Elmquist*.

Emne:
Glæden ved mad og vin i Bibelen.

Sted: Menighedslokalerne ved Skt. Hans kirke, Bjerggade 10, Køge.

Tid: Torsdag den 6. oktober 1994, kl. 18.30.

Vi starter med fællesspisning. Pris 25 kr. Øl og vand kan købes.

Tilmelding: Grethe Dohm, tlf. 31 74 43 08 efter kl. 12 - senest den 4. oktober 1994. Alle er velkomne.

DUK kalender Skoleweekend

KUK-Vest weekend
23.9.-25.9.94 på Skt. Michaels Skole i Kolding for alle KUKere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og op efter. Pris kr. 100,00 samt kr. 100,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 2.9.94.

Børnelejr
17.10.-22.10.94 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 23.9.94.

Pax Christi seminar
18.10.-23.10.94 på Øm for unge i Europa. Alder: 18-30 år. Pris kr. 500,00/575,00 (for ikke medlemmer af Pax Christi) samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år). Tilmelding og betaling senest 23.9.94.

Ledertræning
28.10.-30.10.94 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 7.10.94.

Musikweekend
4.11.-6.11.94 på Øm for musikinteresserede. Alder: 16 år og op efter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år). Tilmelding og betaling senest den 14.10.94.

Interpisning
12.11.94 kl. 17.00 - 23.00 på Institut Sct. Joseph, København for alle nationale grupper og interesserede. Alder: ca. 13 år og op efter. Spisebillet kan købes på stedet à kr. 10,00. Tilmelding senest den 4.11.94.

Medarbejderledertræning
25.-27.11.94 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagerne. Tilmelding senest 4.11.94.

Åbent hus
med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00 på sekretariatet.

Nytårs-lejr
26.12.94-1.1.95 i Norge. Alder: 14 år og op efter. Pris ca. kr. 1.100,00. Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....

Ankommer selv: (.....

Postgirokontor 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås

To. d. 15. - fr. d. 16.9.:
Udenrigsministeriet.

Fr. d. 16. - sø. d. 20.9.:
»Hildegard af Bingen«.

Sø. d. 18.9.:
Magleåstræf.

Carl Nielsen og Den Danske sang - ved Finn Arvé og Mogens Wenzel Andreassen.

Sø. d. 18. - ma. d. 19.9.:
Folkekirken Nødhjælp.

Ti. d. 20.9.:
Tandlægerne Nye Landsforen.

Ti. d. 20. - on. d. 21.9.:
Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 21. - fr. d. 23.9.:
Undervisningsministeriet.

To. d. 22. - sø. d. 25.9.:
Ildrættens Lederakademi.

Ma. d. 26. - on. d. 28.9.:
Københavns Amt.

Ma. d. 26. - on. d. 28.9.:
Udenrigsministeriet.

On. d. 28. - fr. d. 30.9.:
Gymn.skolernes Tysklærerforen.

Fr. d. 30. - lø. d. 1.10.:
Egevang.

Magleås-arrangementer

Fr. d. 16. - sø. d. 18.9.94:
»Hildegard af Bingen«
v/Kirsten Kjærulf og Jette Thomsen
i samarb. m/Vor Frue Kloster.

Sø. d. 18.9.94 kl. 14.00:
Magleås-Træf
»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«
v/Mogens Wenzel Andreassen og Finn Arvé.

Lø. d. 1. - sø. d. 2.10.94:
»Nyere Ny-religiøse Bevægelser«
v/Annette Messerschmidt.

Fr. d. 4. - sø. d. 6.11.94:
»Litteratur og livsmød«
v/Hanne Brixtofte, Hans Casado og
Jesper Fich.

Sø. d. 20.11.94:
Magleås-Træf
»Byzantinske Ikoner«
Fra den ortodokse kirkes billedverden
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr. d. 20. - sø. d. 21.1.95:
Arrangement v/sr. Abraham,
Jerusalem.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.2.95:
»Troens Billeder«
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Diverse

Minibus

Hvem har en minibus, som vi må låne et års tid til at køre flygtninge til og fra søndagsmessen?

Henvendelse til Jørgen Braarup, Sct. Knuds Skole, Sjællandsgade 50, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 00 43.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Radio Steno Katolsk Lokalradio for København og nærmeste omegn

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
26.9. kl. 21: »Åbent Forum«: Hvad er et sakramente? Med bl.a. pastor Bjørn Højbo.

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
Telefon: 31 20 93 37.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring,
fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsgade 13
København Ø
Tlf. 31 26 60 70

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 15 10 15

det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkekær 29, 4532 Gislinge

Telefon 53 46 32 92

Befolkning og udvikling

Fortsat fra forsiden

og international politik. Der tales ganske vist her og der om familiens betydning. Dens rettigheder og interesser er dog kun periferet behandlet.

Men familien er samfundets basisenhed, og den »hører til menneskeheden besiddelse« (Johannes Paul II). Den samlede politik og alle de forholdsregler, der direkte eller indirekte vedrører forplantning, fødsel, familieplanlægning og seksualundervisning, må derfor stadig have familiens høje værdi i centrum og tage hensyn til forældrenes basale rettigheder, især hvad angår opdragelsen.

4. Det foreliggende udkast taler om abort på en etisk uantagelig måde. Tendensen til at erklære abort en slags rettighed er umiskendelig. I overensstemmelse med Den hellige Fader må også vi højt og tydeligt gøre opmærksom på vores protest. Et menneske kan aldrig råde over et andet menneskes liv. Det er de statslige myndigheders og samfundets opgave at beskytte menneskelivet fra undfangelsen til den naturlige død.

5. Den forestående konference ønsker at være en konference om »Befolkning og udvikling«. Og dog står de påtrængende

spørgsmål vedrørende udvikling på ingen måde i centrum for dokumentet. Ikke kun Pavestolen, men også mange eksperter, har kritiseret dette hårdt. For menneskeheden kan kun gennem forøgede anstrengelser for udvikling på alle områder klare udfordringen fra befolkningstilvæksten. Her er der brug for både udviklingslandenes egen indsats, men også de rige landes parathed til at påtage sig ansvar og bære byrder.

6. I de fleste europæiske lande aftegner der sig tydelige demografiske problemer, men i modsætning til udviklingslandene skyldes de en meget lav fødselsrate. Denne udvikling kan få meget betydelige negative konsekvenser for vore landes økonomiske og sociale situation. Et ældet Europa kan miste modet på fremtiden. Også derfor må staterne og samfundets institutioner slå kræfterne sammen og forstærke deres anstrengelser for et virkeligt familie- og børnevenligt samfund. Den katolske kirke i Europa vil ikke unddrage sig denne udfordring.

Miloslav Vlk,
ærkebiskop af Praha
Karl Lehmann,
biskop af Mainz
Istvan Seregely
ærkebiskop af Eger

To forskere mener, at Leonardo Da Vinci med alkimistiske metoder har afbildet sit eget portræt på klædet. Foto KNA.

Eventyrlig teori om ligklædet i Torino

To britiske videnskabsmænd har fremsat en ny og eventyrlig hypotese om oprindelsen af ligklædet i Torino. Den italienske renaissance-kunstner Leonardo Da Vinci skal have malet kristusbilledet med alkimistiske metoder. I den nyligt udgivne bog »The Turin Shroud«, skrevet af Clive Prince og Lynn Picknett, hedder det – iflg. en engelsk pressemeddelelse, at kunstneren har afbildet sit eget portræt på klædet.

Direktøren for det internationale center for ligklæde-studier i Torino, Pier Luigi Baima Bollone, har erklæret hypotesen, der første gang blev fremsat i

1969, for historisk uholdbar. De første omtaler af ligklædet stammer fra 1352, altså 100 år før Da Vinci's fødsel. Da Vinci, der var maler, billedhugger, bygmester, tegner og naturforsker levede fra 1452 til 1519.

Efter offentliggjorte undersøgelser i 1988 stammer ligklædet, som Kristus ifølge overleveringen skal være gravlagt i, fra middelalderen. På kirkens foranledning er ligklædet blevet undersøgt med C-14-metoden i Zürich, Oxford og Arizona, men undersøgelsens gyldighed er blevet betvivlet af mange eksperter.

Alvorlige anklager mod kirkerne i Rwanda

Også præster har deltaget i massakrerne i landet

Genève (KIPA) – Både den katolske og de protestantiske kirker i Rwanda har bragt sig selv i miskredit på grund af deres nære forbindelser med det forhenværende hutu-dominerede regime, siger vicedirektøren for Kirkernes Verdensråds dokumentationsafdeling »Sharing and Service«, Samuel Isaac.

På en pressekonference efter sin hjemkomst fra Rwanda bekræftede Isaac meldinger fra hjælpeorganisationer, der gik på, at også præster har deltaget i massakrerne i Rwanda. I Kigali havde han bl.a. fået at vide, at en katolsk præst, der tilhører hutuerne, skal have dræbt ti tutsier. Tutsierne, der tilhørte præstens sogn, havde søgt tilflugt i kirken, da regeringstropper ville udrydde tutsierne i byen. Præsten havde ikke ydet de forfulgte hjælp, men derimod egenhændigt skudt dem.

«I alle de samtaler, jeg har haft, både med regeringsrepræsentanter og med kristne, har man sagt til mig, at kirkerne er beklagede – ikke bare på grund af passiv ligegyldighed, men på grund af forøvede misgerninger,« siger Isaac. Ifølge hans oplysning

er 1,15 mio. af landets 1,25 mio. tutsier blevet ofre for folkemordet.

I den tidligere overvejende katolske hovedstad Kigali er der overhovedet ingen kirkelig struktur længere, beretter Isaac. Biskopperne og de kirkelige ledere er enten myrdede eller flyg-

tet til udlandet. Overlevende kristne i Kigali mener, at kirken indlod sig for stærkt med det tidligere regime. »Overalt mærker man beklagelse over, at kirken, som skulle have udbredt forsoning, uforvarende begik den fejl at bygge på et regime, der var opbygget på

etniske kriterier,« siger Isaac.

I Kigali ønsker man, at de flygtede kirkeledere vender tilbage og gør regnskab for deres egne handlinger. Hvis det er nødvendigt, skal de forhøres og dømmes.

Krav om kontrol

Fortsat fra forsiden

aggressorerne, når andre midler er virkningsløse.

Staternes suverænitet og ikke-indblanding i indre anliggender må ikke blive til et skjold, man kan gemme tortur og mord bag. Det er et åbent spørgsmål, om det »altid er illegalt« at levere våben til ikke-statslige grupper. Der er mulighed for, at det magthavende regime er uretfærdigt. Man må skelne »mellem en kamp, hvis mål og midler er retfærdiggjorte og ren og skær terrorisme«. Rådet minder dog om kirkens grundlæggende holdning, at vold er uacceptabel som løsning af problemer og uværdig for mennesker.

Dokumentet fordømmer de enorme økonomiske interesser, der står bag våbenhandelen, og som kan øve et betydeligt pres på rege-

ringer. Efterspørgslen på våben er vokset betragteligt efter sammenbruddet i de totalitære stater i Mellem- og Østeuropa og den efterfølgende fremvækst i nationalistiske følelser og etniske modsætninger.

Afslutningen på blokpolitikken har kastet mange våben på markedet. Reduktionen i militærbudgetterne har ført til en krise i våbenindustrien, der nu søger nye markeder. Selv om det betyder nedlæggelse af arbejdspladser, kan det ikke retfærdiggøre oprettholdelse af våbenindustrien. Dokumentet påpeger det dårlige eksempel fra de rige lande, der anvender mange ressourcer på våben. I fattige lande bliver situationen katastrofal, fordi mennesker dér ikke får deres basale behov dækket.

Haitis biskopper mod militær intervention

Port-au-Prince (KIPA) – Haitis biskopper har i et hyrdebrev fordømt planerne om militær intervention. Biskopperne betegner FN's Sikkerhedsråds resolution

940, der giver principiel tilslutning til en militær invasion af landet, som »umoralisk og skandaløs«. FN's beslutning er ulovlig, da »Haiti ikke udgør en trussel

mod freden og sikkerheden i området«. Derfor findes der ingen anledning til en væbnet intervention fra det internationale samfund side.

En militær intervention vil efter biskoppernes mening betyde en acceleration af voldsspiralen og sætte skub i opløsningen af landets institutioner – de socio-økonomiske, de religiøse og familieinstitutionen. En intervention vil fremkalde en følelse af angst i befolkningen og måske en revolte, frygter De haitiske Biskopperkonference.

De fleste biskopper på Haiti støtter den demokratiske valgte præsident Jean Bertrand Aristide, der efter militærkuppet lever i eksil

Kvinde formand for Latinamerikas ordensforesatte

Sao Paulo (KNA) – Den brasilianske ordenssøster Elza Ribeiro er blevet valgt til formand for Foreningen af latinamerikanske Ordensøvrster (CLAR). Ribeiro, der indtil nu var næstformand, er den første kvinde på denne post.

Den nye ledelse af CLAR kunne vælges frit denne gang. I 1991 satte Vatikanet CLAR's statutter ud af kraft og udnævnte et præsidium efter en kontrovers om det befielsesteologiske bibelprojekt »Ord og liv«.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 28. september

Den nordiske Bispekonference, side 3
 Det kristne syn på solidaritet, side 5
 Hvad synoden vedtog, side 6
 40-års jubilæum i Lyngby, side 7
 Orientering fra sognene, side 8-12

katolsk orientering

Paven besøger Kroatien:

Fremskridt har kun ét navn

Zagreb (KNA) - Under en gudstjeneste 11. september for 700.000 mennesker i Zagreb i Kroatien opfordrede pave *Johannes Paul II* folkene i det forhenværende Jugoslavien til at give afkald på gengældelse. »Fremskridt og velfærd på Balkan har kun ét eneste navn - fred,« sagde paven.

Religion må ikke forbindes med nationalistisk intolerance. »Freden på Balkan er ingen utopi; det vil jeg understrege i dette lidelsens øjeblik. Den fremstår derimod som et realistisk perspektiv ud fra historien.« Paven henviste til de tusind-

vis af uforgængelige bånd mellem nationerne i området. Områdets geografiske placering som en bro mellem Mellemøsten og Mellemuropa har givet folkene dér megen erfaring med fredelig sameksistens.

1000 års religiøs tolerance

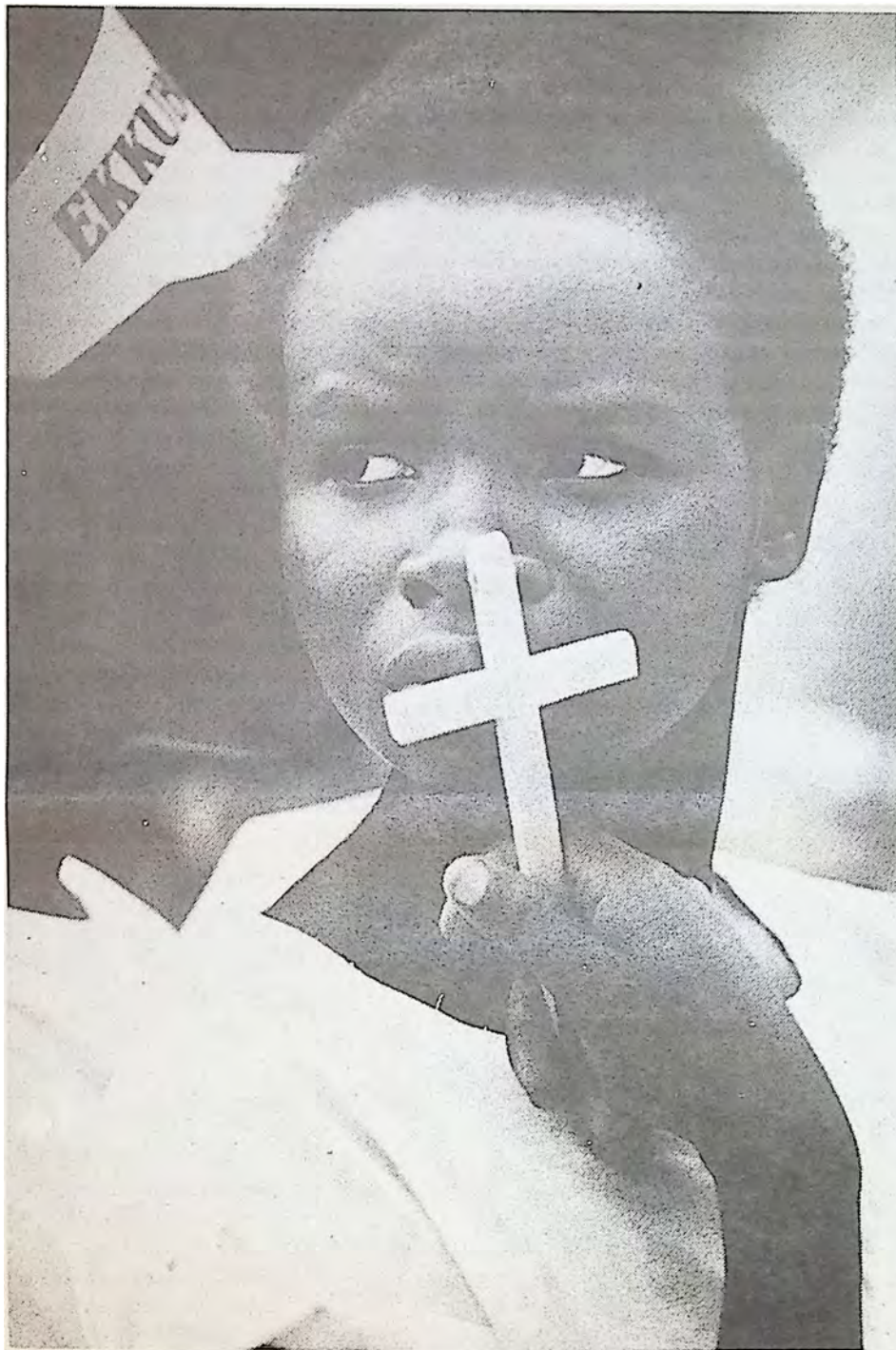
Selv i »mørke tider« har området de sidste 1000 år været præget af religiøs tolerance, sagde paven. I dag skal de kristne gøre sig meget store anstrengelser for at opnå fuld enhed og samtidig sørge for at have et godt forhold til andre religioner som f.eks. Islam.

Johannes Paul II gav udtryk for, at han var ked af at måtte aflyse besøget i Sarajevo. »Men indbyggerne i den martrede by Sarajevo skal ikke føle sig alene. Jeg er med dem i bøn, i hjerte og tanker, og jeg ønsker at gennemføre besøget, når omstændighederne tillader det.«

Den officielle anledning til pavens 24-timers besøg var 900-året for bispedømmet Zagreb. I gudstjenesten deltog tre højtstående muslimer, bl.a. formanden for Det islamiske Samfund i Kroatien og Slovenien, *Sefko Omerbasic*, formanden for den jødiske menighed i Zagreb, *Ognjen Kraus*, og repræsentanter for den evangeliske kirke og baptistkirken, men ingen af de indbudte ortodokse gejstlige mødte op.

Pave Johannes Paul II holdt messe for 700.000 mennesker i Zagreb. Foto KNA.

Søndag den 30. oktober er verdensmissions søndag her i bispedømmet. Denne dag holdes missionskollekt i alle katolske kirker i Danmark. »katolsk orientering« bringer et tematillæg redigeret af Pastoral-Centret på de fire midterste sider omhandlende verdensmissionen. Foto: Klijn/Pre-sent.

Glæde over IRAs beslutning om våbenhvile i Irland

Kardinal Basil Hume betegner det som et skridt på vejen mod fred

Dublin (KNA) - IRAs beslutning om at standse militære handlinger i Nordirland hilses med glæde af kirkelige kredse både i Irland og Storbritannien. Formanden for Den engelske Bispekonference, kardinal *Basil Hume* understreger, at en våbenhvile, der overholdes af begge sider,

er et skridt på vejen mod fred i Nordirland. IRAs beslutning er en chance, der ikke må forspildes.

Protestanterne usikre

Den irske kirkes primas, kardinal *Cahal Daly* anser IRAs erklæring for at være et tegn på, at de vil engagere

sig i den demokratiske politiske proces. Den anglikanske biskop af Southwark, *Roy Williamson*, der stammer fra Irland, siger, at han er glad for IRAs beslutning. Desværre har IRA ikke lovet, at våbenhvilen er permanent, hvilket må gøre protestanterne i Nordirland usikre.

Cairo-erklæringen: Vatikanet tilslutter sig med forbehold

Cairo (KNA) - Vatikanet har givet erklæringen fra FNs Cairo-konference for befolkning og udvikling sin »tilslutning med forbehold«. Lederen af Vatikanets delegation, ærkebiskop *Renato Martino* oplyser, at Pavestolen tilslutter sig 6 af de 16 kapitler. Man afviser dog visse kapitler. Især kan man ikke tilslutte sig erklæringens formuleringer om »abort, præventionsmidler, sterilisering, anvendelse af præservativer og før- og udenomsægtekkelige forbindelser«.

Det er første gang, at Vatikanet giver sin tilslutning til hele sluterklæringen - om end med indvendinger - fra en FN-befolkningsskonference. Erklæringen er en handlingsplan for de næste 20 år. Den blev vedtaget i »almindelig overensstemmelse«, selv om flere stater indgav deres betænkeligheder til protokollen over forskellige kapitler.

Hyrdebrev om familien

De nordiske biskopper udsender i løbet af efteråret et hyrdebrev om familien. Det fremgår af en pressemeddelelse, som er udsendt i forbindelse med Den nordiske Bispekonferences møde i Tromsø 1. - 6. september.

Familien er i dagens samfund i en vanskelig situation. Det gælder især den kristne familie, der har store vanskeligheder med at realisere sin livsstil. Derfor har den brug for støtte, siger det i meddelelsen.

Den direkte anledning til hyrdebrevet om familien, er FNs familieår, som slutter ved årets udgang.

Pressemeddelelsen bringes side 3. *kk*

katolsk
orientering

Tilsendes katolske husestande i Danmark, i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden.
 Abonnementspris 230 kr. årligt.
 Adressændring meddeles til postvæsenet.
 ISSN 0902-287X

Kampagne mod jesuitterne i Mexico

Flere bombetrusler mod ordensledelsen

Ciudad de Mexico (KIPA) – Jesuitterordenen har i den sidste tid været udsat for en tiltagende aggressiv kampagne i offentligheden. Polemikken i mexicanske aviser og radiostationer mod ordenen er skærpet, og der har været flere bombetrusler mod ordensledelsen i landet.

Præsterne befinder sig i et »fjendtligt klima« og sammenligner situationen med den i El Salvador i slutningen af 80'erne. Der endte det med, at regeringssoldater i 1989 myrdede seks jesuitter på Det centralamerikanske Universitet.

På samme måde som i El

Salvador bliver jesuitterne i Mexico beskyldt for at stå nær undergravende grupper. Navnlig anklages de for at spille en afgørende rolle i »Den zapatistiske Befrielsesarmé« (EZLN), der står forrest i kampen mod præsident Salinas' regering.

Dagbladene »Summa« og »Tabasco hoy« har gentagne gange fremsat anklager mod ordenen. Bl.a. bliver jesuitten *Jeronimo Hernandez Lopez* nævnt som den person, der gemmer sig bag pseudonymet »Subcomandante Marcos«, der er leder af EZLN. Aviserne skal have fået denne viden

efter infiltrering af en sær-agent i EZLN. Som »bevis« nævnes yderligere, at han i præsteseminariet i Tijuana var åndelig vejleder for *Mario Aburto*, der er anklaget for mordet på præsidentkandidaten *Luis Donaldo Colosio*. Men Hernandez oplyser, at han aldrig har arbejdet i seminariet i Tijuana.

Den mexicanske jesuiterprovins betegner disse påstande som fuldstændig usande. Den nævnte præst har siden 1992 arbejdet som sjælesørger i en flygtningelejr for guatemalanere og er godkendt hos myndighederne. Jesuitterne har ind-

stævnet lederen af forlaget »Editorial Televisa« og udgiveren af »Summa«, men der er endnu ikke faldet dom.

Aviserne hævder yderligere, at biskoppen af San Cristobal de las Casas, *Samuël Ruiz Garcia* er medlem af EZLN og handler under navnet »Comandante German«.

Tidsskriftet »Proceso« oplyser, at præster i forbundsstaten Guerrero, der anses for at sympatisere med befrielsesteologien, er udsat for skærpet overvågning. Der er regeringsstikere under prædikenerne, og 15 præster, der arbejder i fattigkvarterer, har også noteret en mere intensiv overvågning. De har modtaget advarsel om, at politiet ved eventuelle ransagninger ikke vil stoppe ved kirkedøren, siger generalvikaren i Acapulco.

Voksende fattigdom

Rom (KIPA) – Fattigdommen i de latinamerikanske lande vokser stadig, siger kardinal *Roger Etchegaray* efter en rejse i Peru, Ecuador, Bolivia og Brasilien. Ganske vist er der her og der fremskridt. Men landene i Latinamerika bliver mere og mere præget af »kontrasten mellem ekstrem fattigdom og ekstrem rigdom«.

Etchegaray, der er for-

mand for Det pavelige Råd »Cor Unum« ser f.eks. for Ecuador en »reel mulighed« for en samfundsmæssig fornyelse med hjælp fra kirkens sociallære. I Bolivia deltog han i et møde i den pavelige fond »Populorum progressio« og besøgte et projekt, hvor Andes-indianere i 4.000 meters højde får drikkevand.

Haitiansk præst myrdet

Port-au-Prince (KIPA) – Den 48-årige montfortaner, *Jean-Marie Vincent* er blevet skudt 28. august. Drabsmændene ventede på ham uden for klosteret i Rue Baussan i hovedstaden Port-au-Prince. Han blev skudt i sin bil af maskinpistoler. Vincent er den første præst, der er blevet skudt siden militærkuppet.

I mange år kæmpede Vincent mod Duvalierstyret. Som ved et mirakel undslap han to gange attentatforsøg fra de berygtede »tontons macoutes«. Han var inspireret af befrielsesteologien og var med til at grundlægge en bondebevægelse i 1987, der blev blodigt forfulgt. Indtil militærkuppet i 1991 var han leder af Caritas i bispedømmet Cap-Haitien. Efter kuppet blev han fjernet fra denne post af biskop *François Gayot*, der støtter kupledelsen.

Derpå dannede han sammen med andre fra basismenighedsbevægelsen »Tillegliz« fonden »Fonhades«, der støtter den økonomiske

og sociale udvikling på Haiti. Den har hjulpet mange mennesker, der er blevet ofre for det nuværende regime: flygtninge, torturofre og fordrevne. Vincent levede meget tilbagetrukket og kom ikke med nogle officielle erklæringer.

Mordet på Vincent gør det tydeligt, at alle, der forsøger at hjælpe mennesker på Haiti, er potentielle ofre for militæret, udtaler »Det kristne Romero-initiativ«.

USAs udenrigsminister, *Warren Christopher* fordømmer mordet. Det er et trist bevis på undertrykkelsen og volden i Haiti, og det er forfærdende, at man overhovedet ikke gør forsøg på at opklare det. En talsmand for udenrigsministeriet gjorde Haitis militær ansvarlig for mordet.

Dette dementeres af den haitianske regering. Haitis udenrigsminister, *Charles David* siger, at mordet er begået af folk, der ønsker at fremtvinge en militærinvasion i landet.

Kirken i Brasilien deltager i meningsdannelsen op til valget

Nationale og regionale valg 3. oktober og 15. november

Brasilia (KIPA) – Den katolske kirke i Brasilien er begyndt på et bredt anlagt program for politisk bevidstgørelse op til de nationale og regionale valg i landet 3. oktober og 15. november. I mange bispedømmer udgiver man brochurer og andre tryksager, hvor befolkningen opfordres til at deltage i valgene og finde deres kandidat på baggrund af kirkens tro og sociallære.

Politisk uddannelse

Biskopperne i den centrale og vestlige del af forbundsstaten Rio Grande do Sul har oprettet en »skole til politisk uddannelse«. Dermed håber de at bidrage til en bedre forståelse af politik og dens anvendelse i ly-

set af kirkens lære. Ligeledes opmuntrer biskopperne lægfolket til at påtage sig deres politiske ansvar, på samme måde som de allerede gør det i det kirkelige liv.

Biskopper i flere bispedømmer fremhæver betydningen af at deltage i valgene for at konsolidere demokratiet i landet.

Under en »socialuge« i Luziana i forbundsstaten Goia, blev alle kandidaterne til præsidentvalget stillet spørgsmål fra fiskere, bønder og immigranter. Den brasilianske Bispekonference deltog i dette arrangement.

Kirken i Brasilien er særlig bekymret over de stadig flere fattige i landet. Ifølge instituttet IPEA, som har tegnet et »sultens landkort«

over Brasilien, lever 32 mio. af landets 146 mio. indbyggere i elendighed. 30% af børnene under 5 år får en

utilstrækkelig ernæring. 6 børn ud af tusind dør, inden de er blevet et år.

Mordtrusler mod kardinal Obando Bravo

Rom (KIPA) – Den nicaraguanske kardinal *Miguel Obando Bravo* har ifølge den italienske avis »Avvenire« fået flere mordtrusler fra en ikke nærmere kendt »mørkets magt«. Årsagen til truslerne skal findes i kardinalens rolle som mægler mellem forskellige politiske grupper i landet.

Ifølge Obando Bravo er også biskoppen af Esteli, *Juan Abelardo Mata Guevara* blevet truet med bortførelse. Kardinalen forsikrer, at den katolske kirke i Nicaragua ikke vil lade sig intimidere og fortsat vil fordømme alle voldshandlinger i landet.

Møde med DRs nye generaldirektør Christian S. Nissen

Danmarks Radios fremtid
tirsdag d. 11. oktober kl. 19.00

Alle interesserede er velkomne. Der bliver mulighed for spørgsmål og debat, samt mulighed for køb af kaffe m.m. Tilmelding er nødvendig på tlf.: 31 78 25 70 mellem kl. 18 og 19.

Arrangør: Kristelig Lytter og Fjernseerforening i samarbejde med bl.a. KATOLSK RADIO OG FJERNSYNSFORBUND.

MAGLEÅS WEEK-ENDS 1994

NYERE NY-RELIGIØSE BEVÆGELSER

1. okt. kl. 16 – 2. okt. kl. 16 pris kr. 250,-.

Nyere nyreligiøse bevægelser/tanker og idé-strømninger, som gennem den senere tid har sat sit præg på livssyn og troens liv. Oplæg ved Annette Messerschmidt m.fl. Leder: Annette Messerschmidt.

LITTERATUR OG LIVSMOD

4. nov. kl. 19 – 6. nov. kl. 14, pris kr. 500,-.

En week-end om det nødvendige livsmød. Belyst gennem litteratur, film, gruppearbejde og liturgi. Ledere: Hanne Brødtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås kursuscenter
Hæsterløvsvej 6,
3460 Birkerød

Kirken driver 21.757 institutioner for syge

Oversigt udgivet af Vatikanet

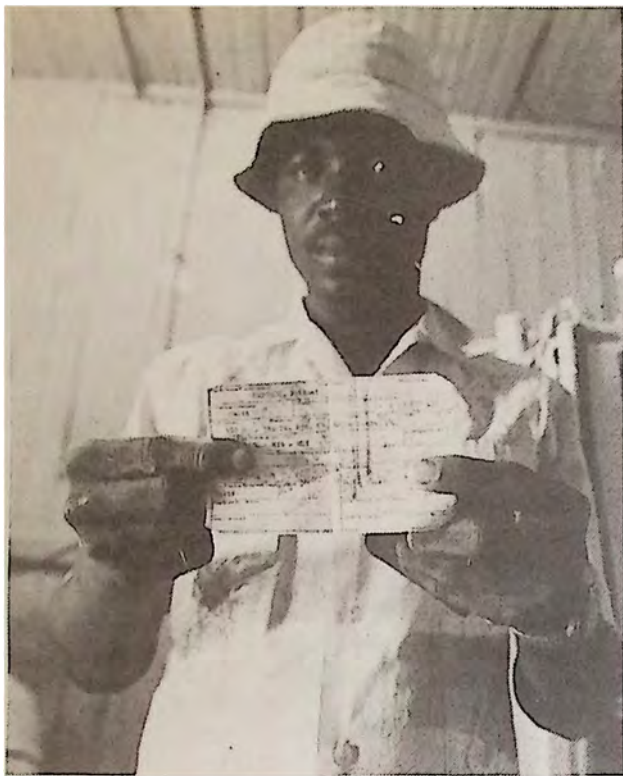
Rom (KNA) – Den katolske kirke driver på verdensplan 21.757 klinikker, hospicer, medicinske rådgivningscentre eller spedalskhedsklinikker, fremgår det af en fortegnelse, som Det pavelige råd for sjælesorg for Syge har offentliggjort.

Lette samarbejdet

Fortegnelsen skal lette samarbejdet mellem de kirkelige institutioner, som

findes i 135 lande, oplyser formanden for Rådet, kardinal *Fiorenzo Angelini*. På grund af sin store indsats i sygetjenesten har kirken ret og pligt til at optræde som advokat for de lidende. Dertil hører også en indsats for undervisnings- og sundhedspolitik, fordi målsætningen inden for disse områder drejer sig om forsvaret for livet og menneskeværdet, siger Angelini.

Cubas biskopper opfordrer regeringen til at finde årsagerne til masseflugten fra landet og derefter løse problemet. Foto KNA.

Cubas biskopper: Løs flygtninge- problemet

Habana (KIPA) – De cubanske biskopper har opfordret regeringerne i Washington og Habana til en fælles indsats for at standse flygtningestrømmen.

I en appel, der blev læst op i alle Cubas kirker, udtrykker biskopperne håb om, at regeringerne finder årsagerne til flugten og derefter finder en løsning. Bis-

kopperne mener, at hovedårsagen er fortvivlelse.

Der henvises til den store fare, de flygtende udsætter sig for, når de i små og ofte meget dårlige flåder forsøger at komme over havet. Cubas præsident, *Fidel Castro* har nu bedt landets kystvagt om at standse fartøjer med børn om bord.

Afdelingssygeplejerske / Souschef

søges til SANKT LIOBA HJEMMET, som har 28 plejeboliger. Institutionens formål er at drive et plejehjem på katolsk, kristent grundlag.

Vi søger: En sygeplejerske, der med lyst og interesse kan deltage i det praktiske arbejde; som kan lide ældre mennesker; som kan virke inspirerende på beboere og personale og være med til at løse problemer.

Kvalifikationer: Vi ønsker erfaring med geriatri, gerne videre uddannelse inden for ledelse; samarbejds- og lederevner samt erfaring i undervisning.

Vi kan tilbyde: Et spændende og udfordrende arbejde i et åbent og positivt miljø. Løn og ansættelse efter gældende overenskomst.

Yderligere oplysninger gives gerne på tlf. 31 74 10 55 af forstander Poul Wilcke eller afdelingssygeplejerske søster Benedikte Nielsen.

Ansøgning vedlagt relevante bilag sendes senest 15. oktober til

Bestyrelsen for Sankt Lioba Hjemmet

O.V.Kjettinges Allé 7
2000 Frederiksberg

Annoncer

»Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm . . kr. 4,00 + moms
Tekstside pr. mm pr. sp. . . kr. 5,00 + moms

To temaer var i centrum for Den nordiske Bispekonferences møde i Tromsø:

Den kristne familie og valfart i år 2000

Den kristne families vanskelige situation i samfundet og årtusindskiftet var de to hovedemner på Den nordiske Bispekonferences efterårsmøde i Tromsø 1.-6. september. I løbet af efteråret udsender de nordiske biskopper et hyrdebrev om familien til alle menigheder i hele Norden.

Familien er i dagens samfund i en vanskelig situation. Det er den særligt for den kristne familie, der har store vanskeligheder med at realisere sin livsstil. Derfor har den brug for støtte. Det mener de nordiske biskopper, der sammen har formuleret et hyrdebrev om familien. Den direkte, ydre anledning er dog FN's Familieår, som snart går mod slutningen.

År 2000

Biskopperne diskuterede også, hvad kirken i Norden

skal gøre i anledning af år 2000. År 2000 er ikke interessant i sig selv, men har dog for længst vakt opmærksomhed i mange sammenhænge.

Blandt mulige ideer er: - en valfart til Island for at fejre, at kristendommen blev indført officielt og fredeligt i år 1000;

- at lade kompetente mennesker skrive en bog om den nordiske katolske kirkes historie siden reformationen; - at indbyde Nordens katolikker til en stort festmøde.

Disse forslag skal nu diskuteres i de enkelte bispedømmer.

Bispekonferencen om ordenslivet

Et tredje hovedemne var det nordiske bidrag til bispekonferencen om ordenslivet, som finder sted i Rom i oktober. Hjælpebiskop *William Kenney* fra Stockholm er

Den nordiske Bispekonferences repræsentant.

På mødet i Tromsø diskuterede biskopperne fire nye dokumenter fra Rom:

- pavens apostoliske skrivelse om præstevielse af kvinder, »Ordinatio sacerdotalis«;

- den pavelige moralrundskrivelse »Veritatis splendor«;

- arbejdsdokumentet fra Det pavelige Familieråd »Ethiske og pastorale dimensioner ved befolkningstendenser«;

- Pavestolens forberedende rapport til den fjerde verdenskonference om kvinder, der finder sted i Beijing i 1995.

Beretninger

Desuden var der beretninger fra forskellige møder:

- Det nordiske økumeniske Råds plenarforsamling i Tromsø;

- Katholikentag i Dresden i Tyskland;

- den europæiske diakonkonference i Trondheim;

- den årlige studieuge i Haus Ohrbeck;

- mødet for CCEEs sekretærer i Spanien.

Om søndagen deltog biskopperne i messen i Tromsø, i verdens nordligst beliggende katolske domkirke. Den nordiske Bispekonference, der ledes af Helsinkis biskop *Paul Verschuren*, mødtes denne gang i Elisabethstrensens hus i Tromsø. Ved åbningen deltog også den apostoliske nuntius i Skandinavien, ærkebiskop *Giovanni Ceirano*.

Forårsmødet vil finde sted i marts 1995 i Köln. Biskopperne vil arbejde videre med emnet »livet« og koncentrere sig om problemer i forbindelse med gen-teknologien.

Ansatte ved katolske skoler til konference i Odense

Biskop Hans L. Martensen og lederen for Centret For Menneskerettigheder, Morten Kjærum hovedtalere

Medarbejdere ved de katolske skoler skal bibringes en fornemmelse af, at man som medarbejder på en katolsk skole ikke bare har et lokalt fællesskab, men også et langt større fællesskab på landsplan, på nordisk plan, på europæisk plan. Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, FAKS har derfor indbudt de ca. 700 ansatte ved landets 24 katolske skoler til en konference i Odense Kongreshus lørdag den 8. oktober.

FAKS forventer omkring 350-400 ledere, lærere og øvrige ansatte til konferencen, hvor biskop *Hans L. Martensen* og lederen af Centret for Menneskerettigheder, *Morten Kjærum* bliver dagens hovedtalere.

Arrangementet er led i en tredelt plan, som FAKS iværksatte for et års tid siden. Først samlede skolelederne til en drøftelse af de katolske skolars opgave i det moderne samfund, dernæst blev bestyrelserne indbudt til et lignende arrangement. Og nu er det medar-

bejdernes tur.

Barnets rettigheder

Den nye skolelov taler om »Barnet i centrum«. *Morten Kjærum* giver oplæg om »Barnets rettigheder«, som de bl.a. er stadfæstet i flere FN-resolutioner. Spørgsmålet er om disse

rettigheder respekteres i det moderne samfund? og hvordan kan de katolske skoler bidrage til løsning af denne opgave?, siges det i pressemeddelelsen fra FAKS.

Arrangementet begynder lørdag kl. 11 og forventes afsluttet kl. 16. Gruppe-

drøftelser skal udmunde i forskellige idékataloger, som herefter gives videre til FAKS's bestyrelse, siger formanden *Georg Høhling*. Bestyrelsen vil herefter udforme en såkaldt handlingsplan.

kk

Respekteres barnets rettigheder i det moderne samfund og kan de katolske skoler bidrage til løsning af denne opgave? Disse spørgsmål drøftes på en konference i Odense af medarbejdere fra landets 24 katolske skoler. Foto: Knud Kluge.

Prædikenen ikke det væsentlige

Friends, Romans, countrymen, lend me your ear... (Shakespeares Julius Cæsar).

Det var Antonius skønne tale, der randt mig i hu, da jeg læste Niels Randkærs læserbrev: Dansk katolicisme i k.o. nr. 13. Handling var påkrævet, derfor dette læserbrev.

Niels Randkærs hovedsynspunkt er, at prædikenen skal være mere kompromisløs og visionær for

at tiltrække unge mennesker. Det virker, som om prædikenen for Niels Randkær er det altafgørende punkt under messen. Spørgsmålet er, om dette er et katolsk synspunkt; er det ikke snarere et godt luthersk standpunkt? Er det ikke selve kommunionen, der er det væsentlige under messen?

Prædikenen kan dybest set være så kedelig, som det skal være! En påstand, som

Niels Randkær i øvrigt ikke dokumenterer i sit indlæg.

Endvidere synes jeg, at Niels Randkær lægger for meget vægt på synden. Ja, jeg følte mig hensat til et indremissionsk bønnemøde. Synden er et faktum i vort liv, men den er ikke så væsentlig, som Niels Randkær gør den til, da vi ikke bliver frelst ved os selv – men ved Guds nåde.

En evig pukken på synden vil i hvert fald ikke opfylde Niels Randkærs ønske om flere unge kirkegængere i vor kirke. Ej heller kompromisløse standpunkter. Snarere en nuanceret udlægning af vor fælles tro. En tro, som jeg tror, vi alle er stolte af og derfor ikke lægger skjul på.

Peter Scott Larsen, 23 år.

Ingen grund til undren

Pave Johannes Paul II's nylige skrivelse, »Ordinatio sacerdotalis« om mænds eksklusive adgang til præstevielsen, har i visse kredse sat sindene i bevægelse. De til dels kraftige reaktioner skyldes ikke kun indholdet af skrivelserens budskab – at kvinder ikke kan præstevies – men også den definitive form, i hvilken den meddeles. Kun det sidste skal vi beskæftige os med her.

I et læserbrev i k.o. nr. 13 giver Klaus Møller-Jørgensen udtryk for sin bekymring vedrørende katolikkers ytringsfrihed, og med ham forstår mange sikkert, at fra nu af må emnet, kvinder og præstevielse end ikke nævnes i kirken. Så alvorligt er det dog ikke, selv om der efter udsendelsen af pavens skrivelse egentlig ikke

er mere at diskutere: Skønt der ikke promulgeres et nyt dogme og en formelt ufejlbarlig lære, siges det, at den i skrivelseren fremsatte lære definitivt skal accepteres af alle troende.

Nu er det ikke udelukket at opretholde en frugtbar debat om et emne, selv om en bestemt konklusion som her må være givet på forhånd. Med sin skrivelse har paven fjernet falske forhåbninger og udelukket virkeliggørelsen af uopfyldelige ønsker samt slået fast, hvad der er kirkens lære på dette punkt. Den frugtbare debat, som så alligevel kan foregå, skal da beskæftige sig med en uddybelse af præstedømmets væsen og af kvindens rolle i kirken. Grunden til frustration over mange ting kan nemlig

godt være, at der er meget i kirken som f.eks. præstens nuværende rolle, den aktuelle udøvelse af autoritet samt kønnenes syn på sig selv og hinanden, som hele tiden trænger til at blive bragt i nærmere overensstemmelse med evangeliets ånd. Jo bedre dette sidste lykkes, des mere vil grundlaget for øjeblikkets hede, tilsyneladende berettigede, men alligevel irrelevante ønsker forsvinde.

Pavens skrivelse skal således hverken give anledning til triumferen eller resignation og vrede, men for alle parter til berigende besindelse, også gennem debat, hvor »forbudte emner« roligt kan nævnes ved navn.

Czeslaw Kozon

Læserne beretter

Retræte på Dalum for damer

Fra 29. august til 2. september holdtes retræte for damer på Dalum kloster over emnet »Dåben«. Retræten blev ledet af en af franciskanerne fra Roskilde, pater Bob Showers.

Vi har så tit hørt om dåbens vand, men her blev der rusket op i os. Hvad er vand? Hvor mange steder i hverdagen møder vi det? En hel dag blev vi sat til at bemærke alle de gange og alle de steder, vi kom i forbindelse med vand. Jeg fandt til sidst mig selv hensunken i meditation foran et af fuglebadene i klosterparken.

Af de lidt mere abstrakte

elementer i dåben, fremhævede Bob Showers ikke mindst identiteten. Vi får et navn, og vi får en identitet som et menneske, der tilhører Gud og hans folk – og under alvorlig munterhed blev hele gruppen, stående i en rundkreds, bundet sammen med et rødt gavebånd! Ved dåben bliver vi bundet til Gud, men ikke med tyngende lænker eller snærende bånd. Vi må selv holde fast i det. Vi er frivilligt bundet.

Balloner! Jeg skal ikke glemme, hvordan vi den sidste dag stod og forsøgte at holde fast på fire-fem

balloner (uden snor), mens vi lyttede til en historie om at have så meget mellem hænderne, at man glemmer det ene fornødne. »Lad dem falde«, lød kommandoen, og se: så havde vi tomme hænder, frie hænder til at tage imod, hvad Gud giver os.

Der var en dejlig ro over denne retræte. Vi havde stilfærdige messer, rosenkransbøn ved grotten i parken, god tid til meditation, mens præsten var til rådighed for private samtaler og skriftemål. Den sidste aften tændte vi en ild og fornyede vore dåbsløfter, og den næste morgen rejste vi glade hjem.

Hanne Toldberg
Forkortet af red.

Weekend på Ømborgen

En drilsk efterårssol skinnede over alle os, som i weekenden 2.-3. september deltog i pastoralen 4s - (Vejle, Horsens, Herning, Silkeborg) arrangement over temaet: »Jo ældre vi bliver«.

Allerede under det første oplæg lørdag eftermiddag af Kate Lund, blev det slået fast som et faktum, at alderdommen begynder ved fødslen. Beroliget af dette udsagn kunne vi nu alle føle os som tyveårige og sammen med den yngste af år, Martin fra Silkeborg så vi frem til en indholdsrig weekend.

Under Kate Lunds foredrag, som omhandlede det psykologiske aspekt i aldersopfattelsen, bl.a. for-

ælderrollen, bedsteforældre, alene/ensom o.s.v., var der rigelig tid til spørgsmål fra tilhørerne og fyldestgørende svar fra taleren.

Ved aftenmessen prædikede p. Frans van Haaren over temaet livsværdi. Denne prædiken blev videreført og uddybet under den følgende aftendebat. P. van Haarens oplæg satte os alle i en stemning af dyb alvor. Det berørte så store spørgsmål som: døden, kærligheden, tilgivelsen. Som supplement til de tanker, der blev fremført, fik vi relevante kommentarer fra en læge, som var blandt deltagerne. Ordvekslingen mellem p. van Haaren og lægen, især omkring stillingtagen til problemer vedr.

aktiv dødshjælp, transplantation, livstestamente, var særdeles interessant.

Et af søndag formiddags programpunkter var et foredrag af dr. Halling, Vejle, som kom ind på følgende emner: Mental sundhed, samtale/overtale, økonomi, selvfølelse/samfølelse. Vi kommenterede ivrigt allesammen, men det var jo også emner vi var bekendte med. Der var en tydelig tendens i dette foredrag til ikke at undervurdere humorens betydning.

En dejlig weekend, hvor vi alle var blevet klogere gennem mødet med kompetente og varme foredragsholdere. Vi kunne hver især tage hjem med fornyet inspiration til hverdagen.

Margrethe Segalt,
Silkeborg
Forkortet af red.

Dalum retræten for mænd

I dagene fra den 22.-26. august afholdtes den 51. retræte for mænd på Dalum Kloster. Der var 21 deltagere, heraf 8 for første gang.

Skt. Hedvig søstre stillede deres store kloster og park til rådighed.

Sognepræst Poul Clausen, Sønderborg havde påtaget sig opgaven som retrætepræst under temaet: »Mennesket møder Gud«.

Poul Clausen havde til sine 7 indlæg valgt følgende emner: Længsel efter Gud, Gud og mennesket, Guds omsorg, Menneskets mørke og Guds tilgivelse, Jesu person og budskab, Lidelsens mysterium og Opstandelsens mysterium.

Alle retrætenter fik udleveret bibelteksterne til gennemlæsning, hvilket var medvirkende til en intens lydhørhed over præstens sjældne karisme, der virkeligt engagerede os under retræten og i tiden derefter.

Alle deltagere var aktive i såvel tidebønner, rosenkrans, korsvej samt de daglige, festlige messer med korte, men meget givende prædikener.

Vi havde lysprocession til den smukke, nye Lourdesgrotte, og dagene sluttede med stille tilbedelse foran det udstillede sakramente og komplet sammen med søstre, som der er tradition for.

Den sidste aften havde søstre som sædvanligt indbudt til festligt kaffebord, hvor vi sammen sang

flerstemmige aftensalmer.

Præsten og søstre blev takket varmt af deltagerne. Hvad er det da, der kan opleves på en Dalumretræte og er så vederkvægende?

Med salme 116 »At sjælen vender tilbage til sin ro, til Gud sin eneste herre«.

Børge Blans
Forkortet af red.

Vellykket messe-debut i Frederikssund

Efter i mange år at have været uden messe i Frederikssund er det nu lykkedes at fortsætte traditionen, som især p. Martin Braun, Roskilde, har gjort meget for. Menigheden i Frederikssund og omegn vil sikkert huske ham med glæde. Desværre må han tilbringe sit otium på Domsognets Plejehjem i Roskilde med et meget dårligt helbred. Han vil sikkert blive glad for et livstegn, hans tlf.nr. er 42 35 09 97 mellem 11.30 og 12.30.

Det var med stor glæde, at vi søndag den 4. september 1994 for første gang kunne holde en romersk-katolsk messe i Islebjerg kirke i Frederikssund. Mange var mødt op til stor glæde for p. Hans Christoffersen, der da også takkede for det store fremmøde. Vi havde også den glæde, at Islebjerg kirkes sognepræst deltog i messen.

Desværre kunne der ikke

i denne omgang blive tale om »kirkekaffe«, men familien Duclos Linetstrøm har velvilligt indbudt til kirkekaffe hjemme hos sig næste gang, den 2. oktober, og det siger vi dem tak for. Blot har de en bøn: om nogen kunne tage et par klaps-tole med – og evt. en kande kaffe.

På glædeligt gensyn den 2. oktober i Islebjerg kirke.
Karen Christensen

KVIPvideo

KVIP laver video til brug i skolen, i menigheden og derhjemme. Køb eller lej. Lejepriser: 40-90 kr., private halv pris. Ring efter vores nye programoversigt med omtaler af 20 videofilm.

KVIP
Katolsk Videoproduktion
Sct. Kjeldsgade 3,
2100 København Ø
Tlf. 31 20 93 37

Hovedtemaet for den europæiske lægmandskongres i Ljubljana i Slovenien i juli var solidaritet. Hvert land sendte en delegation til mødet. De danske udsendinge bestod af pastoralrådets formand Jan Lange og næstformand Kurt Hansen, Ellen Marie Lebahn, Kirsten Lange og Elisabeth Hansen. I nedenstående artikel beretter de fra lægmandsmødet.

Det kristne syn på solidaritet

Solidaritet var hovedtema for den europæiske lægmandskongres i Slovenien. Følgende emner dannede udgangspunkt for drøftelserne, da ca. 120 lægfolksrepræsentanter og enkelte gejstlige mødtes til Europæisk Forums 14. møde i dagene 8.-13. juli i år i Ljubljana i Slovenien:

De vigtigste sociale og økonomiske problemer i Øst- og Vesteuropa.

Det bibelske syn på solidaritet og kirkens sociallære.

Måder at handle på.

Mødets tema »Det kristne syn på solidaritet – en udfordring til de sociale og økonomiske systemer i Øst- og Vesteuropa« skal ses i sammenhæng med det møde, som De europæiske bispekonferencers Råd (CCEE) afholdt i Prag i september 1993 med temaet »At leve evangeliet i frihed og solidaritet«.

Hvad er Europæisk Forum?

Europæisk Forum er en papirorganisation for lægmandsinstitutioner i Europa. Medlem er samtlige de vesteuropæiske lande samt Polen, Slovakiet, Tjekkiet og Slovenien. Europæisk Forums (European Forum of National Laity Committees) plenar- og generalforsamling afholdes hvert andet år, d.v.s. i alle lige år og altid denne gang sted i Ljubljana i Slovenien – et af de nye selvstændige lande fra det tidligere Jugoslavien.

Det var første gang, at dette møde fandt sted i et »Østland« og værtslandet havde sammen med lokalkirken gjort alt, hvad kunne gøres for at afvikle mødet på allerbedste vis.

Hvert land sender en delegation til mødet. Den danske delegation bestod af formanden for pastoralrådet *Jan Lange*, næstformanden *Kurt Hansen*, *Ellen Marie Lebahn*, *Kirsten Lange* og *Elisabeth Hansen*.

Solidaritet: Hvad og hvordan?

De enkelte dages program bestod af messe, foredrag og workshops. Forud for hver workshop var der et længere foredrag, som kunne danne baggrund for diskussionerne. I de koncentrerede indlæg forsøgte foredragsholderne at skaffe overblik og give en mere præcis og dybere forståelse af, hvad solidaritet er, og i hvilken forstand solidaritet har en speciel kristen dimension i verden i dag. Foredragene var meget dybtgående refleksioner over emnet solidaritet og kan varmt anbefales. (Interessererede kan kontakte Jan Lange på tlf. 31 658875 og evt. få det skriftlige materiale).

I workshoppen blev der lejlighed til at drøfte, hvad kristen solidaritet er. Desuden udvekslede deltagerne erfaringer om, hvilke aktiviteter katolske lægfolk al-

lerede har i gang i de forskellige lande.

I næste fase diskuterede man veje til en stærkere solidaritet med alle dem, der har særlig brug for vor solidaritet.

Det blev hurtigt klart, at fx miljøet, arbejdsløsheden og problemerne i den 3. verden og Østeuropa måtte inddrages i overvejelserne. Men man diskuterede også mulighederne for at få indflydelse på den politiske beslutningsproces. Her kunne man fra mange deltagers side godt tænke sig initiativer kanaliseret gennem Europæisk Forum, men så må de naturligvis først diskuteres grundigt i de forskellige landes kompetente lægmandsinstitutioner.

Perspektiv og betydning

Der bliver i de kommende år brug for stor solidaritet mellem landene i Europa. Det er glædeligt, at samarbejdet er kommet godt i gang mellem katolske lægfolksrepræsentanter fra forskellige europæiske lande. Det er vigtigt, at man allerede har inddraget lande fra den tidligere kommunistiske blok og også ved at lægge mødet i Slovenien har taget et betydningsfuldt skridt i samarbejdet med de slaviske befolkninger. Her foregriber man en udvikling, som EU sikkert skal bruge mange år på at nå til.

Men den største betydning vil det få, hvis den katolske sociallære og ikke

mindst dens insisteren på solidaritet virkelig vinder gehør hos europæiske politikere. I denne forbindelse diskuterede man på konferencen mulighederne for at få indflydelse på i det mindste katolske politikere, men naturligvis også andre.

Generalforsamlingen

På generalforsamlingen har hvert land uanset størrelse 3 stemmer. Den første formand for Europæisk Forum var danskeren *Claus Plum*. De sidste 8 år har den tidligere formand for pastoralrådet, *Ellen Marie Lebahn* haft en plads i bestyrelsen, som nu har en formand fra Tyskland.

I år blev *Ellen Marie Lebahn* afløst af svenskeren *Bertil Petersson*, så man må i høj grad sige, at de ikke særligt talstærke katolikker i Skandinavien virkelig bliver hørt i det europæiske samarbejde. Under hele konferencen og også på generalforsamlingen holder de skandinaviske grupper tæt kontakt med hinanden.

Slovenien

De slovenske værtsfolk havde gjort en enorm indsats, således at dagene i det smukke Slovenien blev både indholdsrige og oplevelsesfyldte. Der blev tid til en festmesse, en udflugt, en orgelkoncert og en modtagelse på rådhuset, hvor Sloveniens viceministerpræsident, som også er udenrigsminister, sagde

Efter otte år i bestyrelsen for Europæisk Forum takkes *Ellen Marie Lebahn* for sit store arbejde i lægmandsorganisationen. Hun bliver afløst af svenskeren *Bertil Petersson*.

nogle varme ord til deltagerne. Samme minister optrådte i øvrigt med sin harmonika den sidste festaften og fik hele salen til at koge af livsglæde og begejstring. Da vi skulle hjem stod han med 6-8 andre sangere og sang flerstemmige, smukke slovenske sange.

Hvad får man så ud af et sådant møde?

Ud over de meget fine indlæg, som man både bliver klogere af og som giver stof til eftertanke, får man utrolig stor inspiration i workshoppen, hvor man mødes med folk fra 10-12 forskellige lande. Man får indblik i andre landes problemer. Man får også et indtryk af nogle af de måder, de arbejder på i praksis.

Men noget af det allervæsentligste er de personlige kontakter, man får. Både i år og til tidligere Forum-møder har vi fået at vide af folk fra de østeuropæiske lande, at vigtigere end økonomisk hjælp er personlig kontakt. Til pensionistugen på Magleås i august i år talte vi med *Ruth Plum*, som stadig er i brevkontakt med en rumænsk præst, som vi mødte i Wien for 4 år siden. I år kom vi bl.a. i kontakt med to slovakker, som så meget frem til at kunne fortsætte kontakten. Måske kan vi her i Danmark tage imod familier på ferie og være sammen med dem?

*Elisabeth og Kurt Hansen
Ellen Marie Lebahn
Kirsten og Jan Lange*

De danske deltagere var fra venstre: *Jan Lange*, *Elisabeth Hansen*, *Ellen Marie Lebahn* og *Kurt Hansen*. I midten ses *Benjamin Hansen*. Fotograf er den femte danske deltager, *Kirsten Lange*.

Jan Lange tager et eksemplar af foredragene, som han gerne sender til interesserede.

Det er 25 år siden, den katolske kirke i Danmark afholdt synode i Nyborg. I rækken af artikler med vedtagelserne fra synoden er vi nået til beslutningerne om den »nye« struktur. Artiklen her er den anden; den første blev bragt i nummer 14.

Strukturen

For at den pastorale mål-sætning for den katolske kirke i Danmark kan opfyldes, er det nødvendigt: 1) at fællesskabet i enhver menighed udbygges, intensivres og struktureres, 2) at de enkelte menigheder selv betragter sig som dele af et større fællesskab, de både har ansvar for og nyder godt af.

Heraf følger, at også læg-folket må inddrages i det pastorale ansvar på de forskellige niveauer med de dertil hørende rettigheder og pligter.

Det betyder endvidere, at de, der udfører en opgave i kirkens tjeneste, det være sig præster, ordensfolk eller lægfolk, i fremtiden fortrinsvis må etablere deres arbejde som et samarbejde.

Synodens plenarforsamling indstiller under henvisning til den dogmatiske konstitutionen om »Kirken« (Lumen gentium – især kapitlerne 2-4), dekretterne om »Biskoppernes hyrdehverv i kirken«, om »Præsternes tjeneste og liv« og om »Lægfolkets apostolat«, at der uopholdelig påbegyndes en gradvis omstrukturering af den danske katolske kirke.

Grundlaget for en ny struktur er den enkelte menighed som eukaristisk fællesskab, og de nye strukturer i kirken må vokse organisk frem af dette.

Omstruktureringen må

tage sit praktiske udgangspunkt i den nuværende kirkelige struktur med dens geografisk afgrænsede sogne, kirkedistrikter m.v., d.v.s. de steder, hvor der nu regelmæssigt fejres messe, men man må fra starten være opmærksom på de stærkt forandrede sociologiske forhold, der kan gøre nye menighedsdannelser nærliggende, og det indstilles derfor, at man ved menighed i relation til menighedsrådsdannelse forstår en bestemt gruppe katolikker, for hvis normale gudstjeneste og pastorale betjening – i kirkeligt sprog »Cura animarum« (sjælesorg) – en bestemt præst eller et bestemt præsteskab er bemyndiget til at være ansvarlig. Evt. tvivlsspørgsmål i så henseende afgøres af biskoppen i samråd med pastoralrådet.

Beslutning om oprettelse af nye menigheder træffes af biskoppen efter samråd med pastoralrådet.

Der åbnes mulighed for, at en katolik gennem »sognebåndsløsning« kan tilknytte sig en anden menighed end den, han bopæls-mæssigt måtte tilhøre.

Det må betragtes som væsentligt, at flere menigheder samarbejder i opfyldelsen af deres kristne mission, og virkeliggørelsen af præsternes kollegialitet er en nødvendig forudsætning for dette samarbejde.

Menighedsråd

Ved omstruktureringens begyndelse dannes der i alle menigheder menighedsråd bestående af et antal medlemmer, valgt ved direkte valg af og blandt menighedens medlemmer, samt af (sogne)præsten eller en af denne eller af præsteskabet udpeget præst.

Menighedsrådene er medansvarlige for løsnin-gen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, der hovedsageligt angår menigheden, og de kan træffe beslutninger vedrørende disse opgaver, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt menighedens præsteskab eller den kirkelige øvrighed.

Menighedsrådets møder er ikke offentlige.

Det regionale samarbejde

De hidtidige synoderegioner bevares (med evt. grænserevisioner efter indstilling fra pastoralrådet), idet regionerne skal fungere som organ for kommunikation og et stigende samarbejde mellem menighederne og disses præster.

Hvor der foreligger tvivl om, til hvilken region en menighed (f.eks. en ikke-geografisk bestemt menighed for et nationalt mindre-tal) henhører, afgøres dette

spørgsmål af pastoralrådet.

I hver region nedsættes et regionalråd bestående af tre personer fra hver menighed, heraf en præst, valgt af og blandt menighedsrådets medlemmer samt de i regionen valgte pastoralråds-medlemmer.

Regionalrådet er ansvarlig for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, hvis løsning henlægges til regionen, og det kan træffe beslutninger vedrørende disse opgaver, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt den kirkelige øvrighed.

Regionalrådets møder er ikke offentlige. Regionalrådet kan nedsætte et forretningsudvalg, som skal fremme, koordinere og inspirere samarbejdet i regionen.

Til dette samarbejde skal inden for den enkelte region og i overensstemmelse med dennes situation og forudsætninger efterhånden henlægges løsninger af sådanne opgaver, som overstiger de enkelte menigheders kræfter, samt opgaver, som man som led i en almindelig decentraliseringsproces finder grundlag for at overføre fra bispedømmet til det regionale plan.

Efterhånden som regionalrådet og et flertal af de til regionen hørende menig-

hedsråd finder tiden moden hertil, kan først enkelte og senere eventuelt alle disse opgaver overføres til nydannede provstier inden for regionerne, således at der alt efter forholdene i den enkelte region sker en glidende overgang fra region-sordning til provstior-dning. Med henblik på denne overgang bør det tilstræbes at tilrettelægge arbejdet på en sådan måde, at det er tilpasset en kommende provstior-dning.

Under hensyn til helheden og bevarelsen af muligheden for yderligere provstidannelse i en region, inden for hvilken provstior-dning er etableret for nogle menigheders vedkommende, men ikke for de øvrige, skal pastoralrådet løbende følge omstruktureringen i de enkelte regioner og afgive fornøden indstilling til biskoppen.

Alle præster, som er bosiddende i en region eller udøver deres gerning inden for regionens område, opfordres til uopholdeligt at påbegynde et så snævert samarbejde som muligt med hinanden og især være opmærksomme på at foretage en sådan form for arbejdsdeling, at den enkeltes evner og kræfter bedst muligt kommer til udfoldelse. Der skal åbnes mulighed for, at biskoppen kan ud-nævne præster til overtage-lse af særlige opgaver på tværs af sognegrænserne inden for en eller flere regioner.

Hvor provstier dannes, udgør de til menighederne i dette provsti knyttede sognepæster, kapellaner og præster, som enten bor i provstiet, eller som udøver deres gerning inden for provstiet, et kollegium under forsæde af en provst, hvis funktion det er at tjene arbejdsfællesskabet i provstiet.

Pastoralrådet

For hele bispedømmet oprettes et pastoralråd, som sammensættes af et antal medlemmer fra hver region, valgt ved direkte valg af og blandt de i regionen bosiddende katolikker (præster, lægfolk og søstre).

I hver region vælges 3 lægfolk for de første 3.000 katolikker og dertil én lægmand for hver påbegyndt 1.000 katolikker herudover.

I hver region vælges et antal præster, idet det samlede antal præster, som skal vælges, for hele landet fast-sættes til 10, hvoraf de 6 vælges med én i hver region, mens de øvrige 4 fordeles mellem regionerne efter forholdstal på grundlag af antallet af præster, bosat i regionerne.

I hver region vælges én søster.

Kandidaterne opføres på stemmesedler efter stænder, idet hver vælger kan stemme på så stort et antal præster, søstre og lægfolk, som skal vælges i regionen.

Pastoralrådet er ansvarligt over for og sammen med biskoppen for løsnin-gen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsageligt angår hele bispedømmet, og det kan træffe beslutninger vedrørende disse opgaver, dog ikke i sager, hvis afgørelse i henhold til almindelige eller særlige bestemmelser er forbeholdt biskoppen.

Pastoralrådets møder er offentlige i overensstem-melse med gældende regler for offentlige råd.

Regler om valg m.v.

Valgperioden for pastoral-råd og menighedsråd fast-sættes til fire år, idet valge-ne finder sted på skift, såle-des at en valghandling fore-tages hvert andet år.

Gennemførelseskom-missionen fastsætter de fornødne overgangsregler for den første periode, idet det første pastoralråd får en fire-årig, og det første me-nighedsråd en to-årig pe-riode.

Valg af medlemmer til regionalråd finder sted efter hvert nyvalg til menighedsråd, idet valget gælder for menighedsrådets valgperiode.

Valgrets- og valgbarhedsalderen til menighedsråd- og pastoralrådsvalg fast-sættes til 18 år.

Ved valg til menigheds-råd og pastoralråd kan det enkelte regionalråd (ved det første valg: gennemførel-seskommissionen) bestemme, at en kandidatopstil-ling skal være underskrevet af et nærmere fastsat antal stillere.

Revision

Synoden indstiller til bis-koppen, at en kommission på 7 medlemmer bemyndi-ges til: 1) at omarbejde det af kommissionen udarbej-dede regulativ, således at det bringes i overensstem-melse med ovenstående ret-ningslinier, 2) at tage initia-tiv til oprettelse af menig-hedsråd inden for alle me-nigheder og at fastsætte de nærmere afstemningsregler for valg i disse, 3) at gen-nemføre valg til pastoralråd og at fastsætte de nærmere afstemningsregler for dette valg.

Af kommissionens med-lemmer vælger synodens plenarforsamling før sin af-slutning ved prioriterings-metoden fem medlemmer, mens stiftsrådet opfordres til at vælge 2 medlemmer.

Et af resultaterne af synoden var oprettelsen af pastoralrådet. Det første møde blev afholdt 6. december 1970. Her ses sr. Michelle Schmidt og p. Jac Adams.

Biskop Hans L. Martensen fejrede lørdag den 10. september sammen med en række præster og 300 mennesker gudstjeneste i Sankt Knud Lavards Kirke. Anledningen var Sankt Knud Lavard Skoles 40-årsjubilæum. Fotos Knud H. Kluge.

Skolens nye bestyrelsesformand, Erik Marcussen bød de mange gæster velkommen.

Systemet har godt af sund konkurrence, sagde borgmester Kaj Aage Ørnkov.

Skolens elever var med til at bibringe dagen dens festlige karakter med fornøjelige revyindslag.

Georg Høhling mente, at lærere og ledelse må skabe en smilets skole.

Menighedsrådsformand Bernhard Bévort var indstillet på konstruktivt samarbejde.

Skt. Knud Lavard Skole 40 år

Skolen ser lyst på fremtiden

Trods en utilstrækkelig elevtilgang gennem de senere år, ser både bestyrelse, lærere og forældre lyst på Sankt Knud Lavard Skoles fremtid. Under temaet »Glæde og håb« fejrede skolen sit 40 års jubilæum lørdag den 10. september. Biskop *Hans L. Martensen* og Lyngby-Taarbæks kommunes borgmester, *Kaj Aage Ørnkov* var blandt de særligt indbudte gæster.

Dagen begyndte i Sankt Knud Lavards Kirke, hvor biskop *Hans L. Martensen*, generalvikar pastor *Czeslaw Kozon*, sognepræst *Georg Nibler* og skolepræsterne *Jesper Fich* og *Mogens Milan* (Folkekirken) fejrede gudstjeneste sammen med 300 elever, lærere, forældre og indbudte gæster.

Biskop Martensen fik til stor moro under sin dialogagtige prædiken et vægtigt modspil fra de små i børnehaveklassen, da han »påstod«, at der ikke står noget i Biblen om, at Adam og Eva spiste af et æbletræ. De første kristne mente, at kundskabens træ i Paradisets have var et figentræ.

Det har ikke været nogen hemmelighed, at skolen har haft det lidt svært i de senere år, og at elevtallet er gået ned, sagde biskoppen i sin tale senere i gymnastiksalen. Netop på den baggrund glæder det mig, at man fester i dag, og det er mit håb, at skolen vil gå gode tider i møde, og at den må finde sin identitet og sin fremtid i det kristne grundlag, fortsatte biskoppen.

Han rettede en tak til Skt. Joseph Søstrene, der grundlagde skolen og en speciel tak til skolens tidligere leder, *Gert Ørsted Andersen*, »der har haft en vanskelig tid.«

Formanden for Foreningen Katolske Skoler i Danmark, *Georg Høhling* gav udtryk for, at både nutid og fremtid har brug for helt nye indfaldsvinkler til at varetage barnets tarv i det moderne samfund. Det ligger i rygmarven på os som kristne mennesker, at det enkelte barn er et unikt væsen. Det er derfor bl.a. vores pædagogiske opgave at give den enkelte elev selv-værd.

Lærere og ledelse har li-

geledes en ekstra forpligtelse til at skabe en smilets skole, ellers er det svært at overbevise børnene om, at det er det glade budskab, der er vores bæregrundlag, fortsatte Høhling. Optimismen må således være i højsædet.

Borgmester *Kaj Aage Ørnkov* fandt det vigtigt med skoler, hvor mennesker kan præge deres børn med de holdninger, som desynes er væsentlige og som de ønsker deres børn skal opdrages i. Ligeledes har »systemet godt af sund konkurrence.« Borgmesteren ville gerne bidrage til optimismen, for »børnetallet vokser enormt for tiden«, og han ønskede skolen succes med det videre arbejde.

Økumenisk sindelag

Skolens leder, *Torben Falkenberg* sagde, at skolen med sit økumeniske sindelag har givet den en mangfoldighed, som har bidraget til det, den er i dag: en katolsk kristen skole med rummelighed nok til børn fra andre kristne trossam-

fund, og med plads til forældre som ønsker at lade deres børn opdrage kristent samt plads til lærere, som ønsker at udøve deres gerning i en kristen ånd.

Skolelederen påpegede, at Sankt Knud Lavard Skole udgør et multietnisk samfund, hvor samværet er præget af forståelse, tolerance og hjælpsomhed.

Der skal også lyde en varm lykønskning fra os, sagde *Bernhard Bévort*, menighedsrådsformand for Skt. Knud Lavards menighed. »Jeg vil bekræfte det som en selvfølge, at vi er indstillet på enhver form for konstruktivt samarbejde,« fortsatte han.

Efter talerne optrådte skolens elever med en revy, hvor undervisningen i 1954 og i 1994 blev sat i relief.

Sankt Knud Lavard Skole blev fra starten ledet af de katolske Sankt Joseph Søstre. I 60'erne blev den en selvejende institution med egen bestyrelse. Skolen har i dag 106 elever. I de seneste år er elevtallet i de små klasser vokset støt.

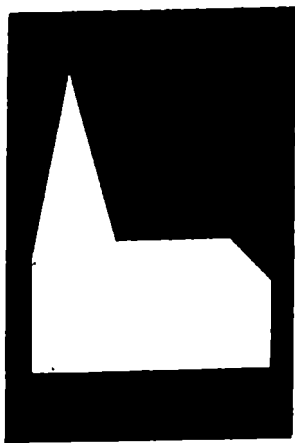

Samtlige elever på skolen underholdt de fremmødte med en revy: Skolen 1954 og skolen 1994.

Biskop Hans L. Martensen ønskede skoleleder *Torben Falkenberg* al mulig held og lykke med det fremtidige arbejde.

Orientering fra sognene

OKTOBER

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 17, der udkommer 26. oktober 1994 er torsdag den 6. oktober 1994 for november-14. december 1994. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering« s-redaktion Vesterbrogade 28,4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.
Allen Courteau, OMI, sognepræst.
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
Menighedsrådsformand: Erik Schou,
tlf. 98 92 27 74.

Messestider:

Søndag: Messe kl. 10.

Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

Hver lørdag Mini-KUK kl. 10-11.30.

Søndag d. 2.: Firmelse kl. 10. Biskop Hans L. Martensen læser højmessen og foretager firmelsen.

Tirsdag d. 4.: Kor kl. 19.

Lørdag d. 8.: Mini-KUK aflyst.

Søndag d. 9.: Sogneundervisning efter højmessens kl. 10.

Tirsdag d. 11.: Kor kl. 19.

Torsdag d. 13.: Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.

Lørdag d. 15.: Messe på vietnamesisk kl. 14.

Tirsdag d. 18.: Ingen rosenkransbøn p.g.a. efterårsferien.

Lørdag d. 22.: Messe på polsk kl. 17.

Tirsdag d. 25.: Kor kl. 19.

Lørdag d. 29.: Mini-KUK aflyst.

Søndag d. 30.: Sogneundervisning efter højmessens kl. 10.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider:

Søndag: Messe kl. 10.

Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

For øvrige hverdagsmesser: Se opslagstavlen ved kirken.

Ministranternes loppemarked til fordel for et nyt menighedslokale og ungdomsarbejdet:

Lørdag d. 8. kl. 10-15 og

søndag d. 9. kl. 11-13:

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henvendelse til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messestider:

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Tirsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 2., 16. og 30.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.

Messestider:

Søndag: Messe kl. 10.00.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41 eller 86 42 97 30..

Menighedsrådsformand: Doris Andersen.

Messestider:

Søndag: Messe på engelsk kl. 18

Lørdag: Messe kl. 16.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messestider:

Søndag: Messe tysk/dansk kl. 10.

Lørdag: Messe kl. 19.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund,
tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28,
tlf. 86 18 53 90.

Messestider:

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver onsdag kl. 19.30.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Søndag d. 2.: Kirkekaffebio kl. 11.15, »Rejsen til Firenze«.

Mandag d. 3.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Lørdag d. 8.: Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15.

Mandag d. 10.: Meditationsaften kl. 19.

Torsdag d. 13.: Konvertitgruppen kl. 19. Menighedsaften kl. 19.30: Ingelise Zouroui om Indien og Moder Teresa.

Torsdag d. 20.: CVC / Mariakongregationen kl. 14.30.

Tirsdag d. 25.: Katolsk seminar kl. 19: Fundamentalskole.

Torsdag d. 27.: Kunstkredsen kl. 19.30.

Lørdag d. 29.: Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15.

Lørdag d. 29.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.

Skt. Mikael Kirke, Pindstrup Kastetvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messestider:

1. og 3. søndag kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.
Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messestider:

2. og 4. søndag kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst Herbert Krawczyk SJ,
tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,
tlf. 86 32 58 13.

Messestider:

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.

Lørdag d. 1.: Sogneundervisning kl. 10.

Søndag d. 9.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 12.: »Troen i hverdagen« kl. 19.

Søndag d. 23.: Åbent hus hos fam. Wierød.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen,
tlf. 86 38 41 38.

Messestider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og ordens-kald).

Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 17.

Torsdag den 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets helligste sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.30. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19. Messe kl. ca. 19.30 med verdens sonekommunion.

Lørdag den 15.: Messe for oblater kl. 9.

Torsdag den 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets helligste sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.30. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19. Messe kl. ca. 19.30 med verdens sonekommunion.

Lørdag den 15.: Messe for oblater kl. 9.

Lørdag den 15.: Messe for oblater kl. 9.

Lørdag den 15.: Messe for oblater kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O.Præm.
Messestider:
Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Religionsundervisning:

Fredag d. 7. og d. 28. kl. 16 til 17.30 for alle holdene A, B og C.

Jubilæum:

Den 28. oktober 1954 blev pastor Wuyts præsteviet af biskop emeritus Jozef Brems i abbediet Averbode. Vi vil fejre præstens 40-års jubilæum på samme dato: Efter religionsundervisningen fredag d. 28. oktober indbydes menigheden og venner til åbent hus i lokalerne nedenunder kl. 18.

Tillykke til alle firmander, der lørdag d. 24. september modtog sakramentet af biskoppens hænder. En af dem, Antje Abraham Müller, blev ved sin firmelse samtidig optaget i kirkens katolske fællesskab.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahrer. Træffes bedst om formiddagen.

Messestider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdage: Se det ugentlige messeskema i kirkens våbenhus.

Lørdag d. 1.: Børneundervisning kl. 9-12.

Søndag d. 2.: Høstmesse og høstfest til fordel for Caritasprojektet.

Mandag d. 3.: Menighedsrådsmøde kl. 16.30.

Onsdag d. 5.: Messe kl. 14. Bagefter seniorklub.

Lørdag d. 15.: Børneundervisning kl. 9-12.

Onsdag d. 26.: Messe kl. 14. Bagefter seniorklub.

Lørdag d. 29.: Børneundervisning kl. 9-12.

Mandag d. 31.: Messe kl. 19. Bagefter menighedsrådsmøde.

Der gøres opmærksom på pastoralenhedens børne- og ministranttur til København i efterårsferien (17.10. - 22.10.94). Flere oplysninger og tilmelding hos sognepræsterne.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Messestider:

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d. 1.: DUK afholder møde for børn og unge. Se programmet i kirken. Eftermiddagen afsluttes med messe kl. 15.30.

Søndag d. 2.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Lørdag d

Verdensmissionen i oktober 1994

Verdensmissions-søndagen fejres 30. oktober

Liturgisk kalender 1994 oplyser, at Verdensmissions-søndagen fejres den 23. oktober. Med biskop *Hans L. Martensens* tilladelse er den imidlertid flyttet til søndag den 30. oktober. Forklaringen er den enkle, at den 23. oktober er sidste søndag i efterårsferien, hvor man kan forudse, at mange familier er på rejse.

Det samme var tilfældet i 1993, og det fik »missio danmark« til at foretage en ekstra indsamling gennem »katolsk orientering« i januar 1994. Resultatet af denne indsamling blev kr. 63.989,00, således at den samlede missionskollekt kom op på kr. 222.863,00.

Det er en stor glæde for mig at konstatere, at danske katolikkers forståelse for kirkens missionsopgave og ansvarlighed over for opgaven manifesterer sig i stadig stigende bidrag til den årlige missionskollekt.

De materialer, der hvert år udsendes fra »missio danmark« til Verdensmissionsmåneden, fremstilles af medarbejdere, der arbejder vederlagsfrit. Trykudgifterne finansieres gennem en privatgave, øremærket til formålet. Det betyder, at menighedernes gave på Verdensmissions-søndagen går ubeskåret til missionsarbejdet.

Urban Figge, omi

**missio
danmark**

Den fattige verden har en rig åndelig skat, som den er parat til at dele med os. Foto Klijn/Present.

Kirkens fremtid på det sorte kontinent

Fra 10. april til 8. maj i år fandt særsynoden for Afrika sted i Rom. 200 ærkebiskopper, biskopper og ordensforstandere samledes for at diskutere den dynamiske afrikanske kirkes fremtid.

De første to uger opfordredes synodedeltagerne til at tale åbent og frit på møder af 5 timers varighed. Der måtte tales om alt, blot var den enkeltes taletid begrænset til 8 minutter.

De første dage var præget af tilbageholdenhed og høfligt indpakket kritik. Man befandt sig jo i »høvdningens hytte«. Men efter nogle dage tog man mod til sig, og spørgsmålene og bekymringerne fik profil og substans.

»Vi i den afrikanske kirke ville have haft ét problem mindre, hvis vi ikke var blevet missioneret fra Vesten, men fra Østen - Cølibatet!«

»Cølibatet må motiveres på en ny måde ud fra afrikansk spiritualitet!«

»Stammerivaliseringen standser end ikke uden for bispekonferencens dør!«

»Hvorfor skal den kanoniske form for ægteskabsindgåelse, der er indført i Europa i det 16. århundre-

de for at komme konsekvenserne af hemmeligt indgåede ægteskaber til livs, gælde i dag i Afrika, hvor intet er mere offentligt end et traditionelt bryllup?«

Sådan lød nogle af de markante udsagn i forbindelse med hovedtemaerne: Forkyndelse af frelsesbudskabet, inkulturation, dialog, retfærdighed og fred, massemedier.

I de følgende 14 dage blev det sagte og hørte uddybet i mindre arbejdsgrupper, hvor resolutioner og forslag til slutdokumentet blev udarbejdet.

Inkulturation

Indtil nu er evangeliet blevet forkyndt i Afrika i europæisk form. Hvordan rod-fæster man evangeliets budskab i de afrikanske folks kulturer? De vigtigste inkulturationsproblemer for kirken er spørgsmålet om anedrykelsen - der spiller en stor rolle i de traditionelle afrikanske religioner - kravet om egne riter og liturgier, samt spørgsmålet om ægteskab og familie.

Omkring de to førstnævnte problemfelter synes løsninger iflg. synodefædrene relativt lette at finde.

Men problemerne om ægteskab og familie må den afrikanske kirke beskæftige sig intensivt med over en længere periode.

I Afrika er ægteskabet ikke en kontrakt mellem to mennesker, der har besluttet sig for hinanden, men en lang proces mellem to familier.

En biskop fra Kenya påpegede det urimelige i, at troende katolikker, der henholder sig til den afrikanske tradition ved ægteskabets indgåelse, af kirken betragtes som levende i konkubinat. Han krævede anerkendelse af disse ægteskaber. Mange biskopper var enige med ham i, at der ikke findes teologiske grunde, der taler mod en sådan anerkendelse.

Dialog

Visse steder i Afrika er der ingen problemer vedrørende dialog og sameksistens med Islam. Mens dialogen med de fundamentalistiske muslimer er vanskelig for ikke at sige umulig. De sudanesiske biskopper oplevede ved starten af deres rej-

At give og modtage

At give og modtage hedder dette træskærerarbejde fra Rwanda. Figuren til venstre holder en fyldt skål frem. Det er vel giveren. Men holdningen er usædvanlig. Han giver ikke fra oven og nedad, snarere nedefra. Spændt, næsten ængstelig, ser han på den anden, som om alt afhang af, om den anden ville modtage og være tilfreds med gaven. Forsigtigt rækker modtageren sin hånd frem, idet han bøjer sig tilbage, som om han ville sige: »Nu sætter jeg vel ikke min værdighed over styr?« Ingen af de to ser på gaven. De ser på hinanden.

Hos mennesker på andre kontinenter er det at give og modtage altid noget stærkt personligt. Og hvordan er det her i Europa? Stirrer vi ikke for det meste alt for stærkt på gaven i stedet for at se på menneskene? Måske er det derfor vores gaver undertiden ikke vækker så megen glæde. Måske burde vi lære at give os selv.

Kan vi være sikre på, at skikkelsen til venstre er giveren? Måske rækker han skålen frem for at den anden kan lægge noget deri. Måske har kunstneren ved denne tvetydighed villet antyde, at ved ethvert ægte menneskeligt møde er der tale om, at begge parter giver og modtager.

Jeg håber, at de spirituelle tekster fra den 3. verden, som man møder på de følgende sider her i bladet, klart understreger, at den fattige verden har en rig åndelig skat, som den er parat til at dele med os. Jeg håber, at disse tekster må ledsage Dem gennem hele missionsmåneden og inspirere Dem til at yde en gave på verdensmissionsdagen.

På forhånd tak for Deres bidrag

Urban Figge, omi

»missio danmark« er det pavelige missionsværk i Danmark. Som kirkens officielle missionsværk her i bispedømmet står »missio danmark« for indsamling af de midler, som fordeles centralt i Rom. Sidste søndag i oktober fejres verdensmissions-søndagen. De troende mindes om deres personlige og hele kirkens ansvar for troens udbredelse. Biskop Hans L. Martensen har udnævnt Urban Figge O.M.I., som leder af »missio danmark« her i bispedømmet.

Dette tillæg er redigeret af Pastoral-Centret.

Fortsættes på bagsiden

Evangeliet på kortbølge

Katolsk radio sender på Elfenbenskysten

Præstegården i det katolske St. Anna sogn i bispedømmet Grand Bassam kan man ikke gå fejl af. En 51 m høj stålmas tårn rager op over den. Det er »Radio Espoir's« (Radio Håbets) sendemast – den første og indtil nu eneste private radiostation på Elfenbenskysten.

Det begyndte småt

Biskop *Joseph Akichi* fik ideen til radiosenderen, og tre italienske og to franske patres fra et fransk missionselskab førte den ud i livet. Man startede i oktober 1990 i et lille rum på missionsstationen med et majsommelig sammenrigget grej bestående af en kasset mixerpult fra et diskotek, en lille sender med en rækkevidde på 15 km, nogle mikrofoner og et par kassetbåndafspillere samt en 24 m høj sendemast.

24. marts 1991 gik man første gang i luften. I dag – 3 år efter – sender man 16 timer i døgnet. En 1000 watt forstærker og en ny sendemast på 51 m tillader stationen at nå mellem 4 og 5 mill. lyttere. For øjeblikket har man ca. 120 medarbejdere, heraf 5 programredaktører, 31 teknikere, 33 såkaldte amatører, 20 studerende fra det nærliggende præsteseminarium, 5 nyhedsredaktører og en direktion på 5 medlemmer med St. Annas sognepræst i spidsen.

Evangelisering og udvikling

»Radio Håb« har to grundlæggende mål for øje: evangelisering og hjælp til generel udvikling. Programfladen ser p.t. således ud: 30% af sendetiden bruges til kateketiske programmer, 15% til generel videreuddannelse, 25% er underholdningsprogrammer, 15% musikprogrammer, 10% bøn- og meditationsprogrammer og endelig bruges 5% af sendetiden på informationer og bekendtgørelser.

De kateketiske programmer indeholder reportager, debatter, interviews med fagfolk. »Lad os slå op i Bibelen« hedder et radiobibelkursus. »Ekko fra Kirken« beretter om aktuelt kirkeligt liv. »Åndens tid« forbereder den kommende søndags liturgi. Til det religiøse stof hører også 3 daglige nyhedsudsendelser, der bringer kirkeligt nyt fra lo-

kalt, nationalt og internationalt hold.

Samarbejdet med talrige internationale organisationer betyder, at »Radio Håb« får stillet færdige programmer til rådighed, der tjener til befolkningens generelle udvikling. Det kan være sundhedsprogrammer, sociale programmer og allehånde oplysningsprogrammer med relevans til den aktuelle eller generelle situation, national eller international.

Ingen tilskud fra bispedømmet

Iværksættelsesstøtte, d.v.s. penge til anskaffelse af nødvendig og tidssvarende apparatur er ydet én gang for alle fra Italien, takket være redaktionen på *Gazettino Veneto* i Padua.

De løbende udgifter må radiostationen med det smukke navn selv klare. Og det gør den. Udgifterne til lønninger er minimale. 6 fastansatte er aflønnede. De får ca. 1200 om måneden, fri kost og evt. rejseudgifter betalt. De øvrige medarbejdere arbejder gratis. 30% af driftsudgifterne dækkes ved salg af kassetter med egen produktion (musikkassetter og undervisningskassetter). 25% dækkes af gaver fra lokale sogne og enkeltpersoner. 35% af organisationer, hvis informationer bringes (ikke reklamer!) og 10% dækkes af tilskud fra internationale hjælpeorganisationer, f.eks. det tyske Misereor. Bispedømmet ser sig ikke i

stand til at bidrage finansielt overhovedet.

Rosenkransen er topscorer

Den fiksering på seer- og lyttertallene, som vi kender til herhjemme, er komplet fremmed for den afrikanske radiosender på Elfenbenskysten. Man anstiller ikke undersøgelser desangående. De ved faktisk heller ikke, hvem deres lyttere er. Men gennem telefonopkald kan man konstatere, at to programmer er topscorere. Rosenkransandagten kl. 8 morgen og igen kl. 20.30. Dagen igennem ringer folk til stationen med deres bønssintentioner.

Det andet program, der er blevet et tilløbsstykke, er bibelquizen, der sendes hver mandag fra kl. 17 til 20. Det er et telefonprogram, der tæller deltagere fra alle aldersgrupper og religioner.

På et kontinent, hvor transistorradioen er det mest brugte kommunikationsmiddel, er oprettelsen af katolske radiostationer et trumfkort, der endnu ikke er spillet. »Radio Håb«, der på 3 år er blevet et kommunikationscentrum i evangeliseringens tjeneste med en betragtelig lytterskare og højt estimeret blandt humanitære organisationer, har vist en ny vej – et nyt håb – for kirken i Afrika.

Karen Erngaard
Kilde: *KM, Die katholischen Missionen*. 3/94

Bodens sakramente og de unge kirker

»De former for bodspraksis, man anvender for øjeblikket, har gjort skriftemålet til et straf-sakramente, som man modtager for ikke at komme i helvede«, sagde biskop *Tekry* fra Elfenbenskysten på bispesynoden i Rom 1985. Bogstavelig talt alle biskopper fra de unge kirker efterlyste nye former for bodspraksis, der understreger sakramentets fællesskabskarakter.

Tilladelse til generalabsolution trukket tilbage

Næppe en af repræsentanterne for de unge kirker gjorde en hemmelighed af, at nye former for fælles syndsbevidsthed og syndstiltvivelse var påtrængende nødvendig. Ærkebiskop *Zubeir Wako*, Khartoum i Sudan fandt det uforståeligt, at den tilladelse til generalabsolution, som blev givet i 1963 under *Johannes XXIII*, blev trukket tilbage 10 år efter. Biskop *Lodonu* fra Ghana pegede på det uansvarlige i at efterlade de troende i uklarhed om

»Hvornår de nu var blevet tilgivet for deres synder og hvornår ikke!«

Folk er, sagde en anden afrikansk biskop, fuldstændig forvirrede, når det efter en stor bods- og forsoningsfejring pludselig erklæres, at svære synder endnu ikke er tilgivet, og derfor er det nødvendigt med et personligt skriftemål. En sådan praksis støder på liden forståelse, fordi den totalt modsiger afrikansk sædvane. Man kan nemlig ikke helhjertet med fællesskabet fryde sig over en forsoning for bagefter at erfare, at en rigtig forsoning endnu slet ikke har fundet sted!

En biskop fra Nigeria erklærede: »Præster og troende har indtil nu ikke forbundet begrebet fest i ordets egentlige forstand med bodens sakramente. Det er præcis grunden til, at sakramentet ikke mere er attraktivt.«

Tillad andre former i andre kulturer

Den brasilianske kardinal

Aloisio Lorscheider, understregede, at sakramentets historie tydeligt viser, at det personlige skriftemål kun er én af bodssakramentets former. »Det tillader ganske vist«, sagde han ordret, »en direkte hjælp til omvendelse, takket være det personlige møde mellem skriftefaderen og den skrifte-tende, men det betoner kun nødtørftigt sakramentets kirkelige fællesskabsaspekt.«

En talsmand for de asiatiske biskopper mente, at det personlige skriftemål er typisk for et individualistisk og personalistisk (europæisk) samfund. Forsoningens fællesskabskarakter er dybt forankret i asiatisk kultur. Derfor bør kirken ikke udelukke de fællesskabsbårne former for modtagelsen af bodens sakramente – i det mindste ikke i andre kulturområder.

Karen Erngaard
Kilde: *Leben in der Welt-Kirche* 5/91, *Bergmoser & Höller, Aachen*

Latinamerikansk Magnificat

Verdenskirken beder

Herre,
lad mig i al ydmyghed efterligne,
hvad der er smukt i mennesker.
Hvad der er hæsligt,
lad mig glemme det for evigt.

Skænk mig kraften
til at virkeliggøre store ting
og skænk mig modet
til at bekæmpe snæversynethed.

Lad mig elske mine fjender nok til
at de bliver mine venner.

Min tro skal sejre over tvivl,
min kærlighed over hadet,
og håbet på dig, min Herre,
skal være lys
over alle mit livs veje.

Rwanda

Nu sidder jeg her på en mur
og venter på arbejde.
Jeg tæller mennesker,
der også sidder her
og venter på arbejde.

Herre,
kan du da ikke gøre noget,
så der bliver mere arbejde her?
Et menneske, der dasker omkring,
bliver dovent.
Man vænner sig så hurtigt til det,
og jeg synes, det er frygteligt,
at jeg igen ikke bringer noget hjem til kone og børn.

Men jeg vil ikke klage.
Jeg ved jo,
at vi alle er i din hånd,
og at du lader alt vokse.

Du er den nådige og gode Gud.
Du er den største og gør, hvad du vil.
Og det er altid til vores bedste.
Amen.

Philippinerne

Herre,
Jeg er Pedro og bringer dig en sten.
En grov klippeblok.
Tag imod den, for den er vores hjerte, mit hjerte.
Hårdt mod andre.

Forvandl dette hjerte.
Lad det ikke forblive hårdt som en klippe.
Lad det blive blødt og lad det åbne sig,
for hvert menneske
er en kostbar og vigtig sten i kirken
og bestemt til dens opbygning.

Denne sten er os alle.
Den er vores hjerte.
Vi lægger det på alterdugen i denne sten.
Vi beder dig, forvandl os.
Amen.

Min sjæl priser vor Guds
kærlighed og venlighed.
Jeg synger hans navn på mine
vidtstrakte have og i mine
sneklædte Cordillerer.
Jeg siger ham tak, fordi han
har kastet sit kærligheds-
fyldte blik på mig og rejst
sit telt på min jord.

Jeg priser min Gud for
visdommen hos dem, som
først har beboet mig, azte-
kerne og mayaerne, guarani-
erne og quechuaerne,
amaraerne og aurakani-
erne.

Jeg priser Herren, som i
mit inderste har ophobet
skatte af ædelsten, kobber,
tin og olie og skabt alle
slags frugter og dyr i mine
skove og søer.

Min sjæl fryder sig over
Gud, min befrier. For han
har set armoden og ringhe-
den hos mine folkeslag og
hørt deres tusindfoldige
nødskrig og aldrig forladt
dem på deres vej gennem hi-
storien.

I Andes, i Amazonbæk-
kenet, i Karibien og på An-
tillerne, overalt er der efter-
ladt tegn på dit nærvær og
din kærlighed, og derfor
priser alle generationer mig
salig.

For historiens Herre har
kastet et kærtegnende blik
på mig, men han har også
ladet mine skrig efter fred
og retfærdighed trænge ind
i sit hjerte. Og således
jubler min sjæl i Herren.
Thi hans kærlighedens og
frihedens evangelium bane-
de sig gennem fem hundre-
de år vej på alle torve og ga-
der i landsbyerne og i stor-
stæderne, på pampassen og
også i bjergene. Hans bud-

skab er nyt også i dag og be-
friende for alle, der holder
udkik efter hans rige.

Hos os råber det ene folk
til det andet: Herren er midt
iblandt os, han går vor vej
og styrter de mægtige fra
tronen og ophøjer de for-
nedrede.

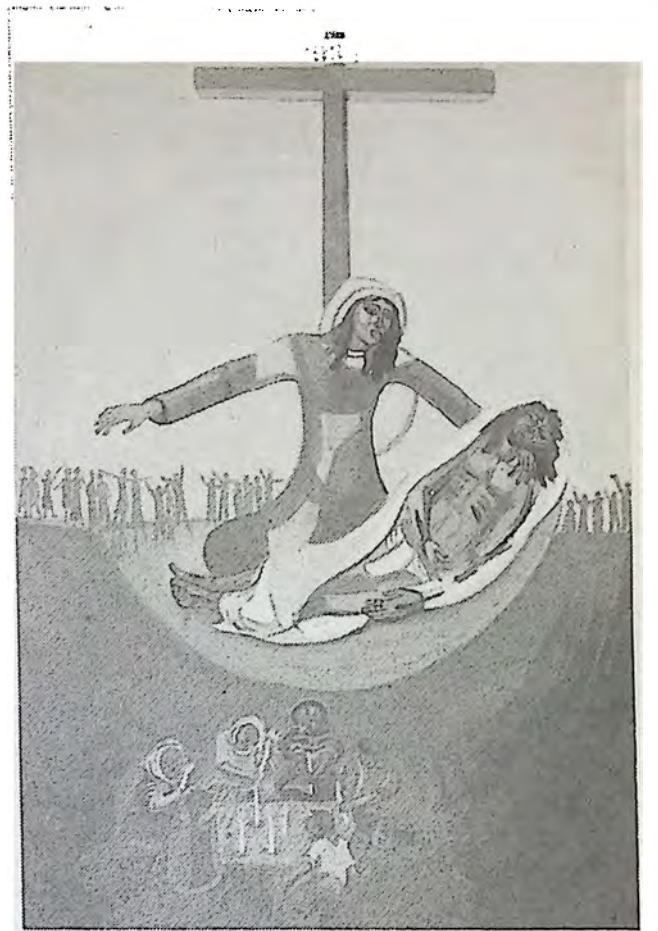
Dette er for altid min
glædes grund: Herren for-
svarer alle, som blev forule-
mpede af historien, bør-
nene og de unge, som miste-
de latteren og håbet; urbe-
folkningen, som blev for-
drevet fra deres land og ryk-
ket op med rode fra deres le-
vende tradition; camposi-
noerne uden fremtid, arbej-
derne uden arbejde og uden
rettigheder.

Ja, Herren vil selv møtte
de hungrende på mine ga-
der og i mine favelaer. Dem,
der så længe har levet på de
fattiges bekostning, lader
han gå tomhændede bort.
Dem, der var døve og blind-
de for de fattiges lidelser, vil
han drage til regnskab.

Snart vil alle, der blev
fordrevet, besidde deres
eget stykke land, og alle,
som er flygtet til storbyerne,
vil i stedet for et jammerligt
husly finde en menneskelig
bolig, som de kan kalde de-
res egen.

Som »det lykkelige Ame-
rika« vil alle generationer
prise mig. Thi Gud har ta-
get bolig iblandt os, og vor
lidelse, og vort håbs historie
har han taget på sig. Men
nu åbner han mine øjne og
taler til mine folkeslag om
opstandelsen.

Så tilbyder jeg Herren al-
le mine vidtstrakte områ-
der, mine urskove og step-

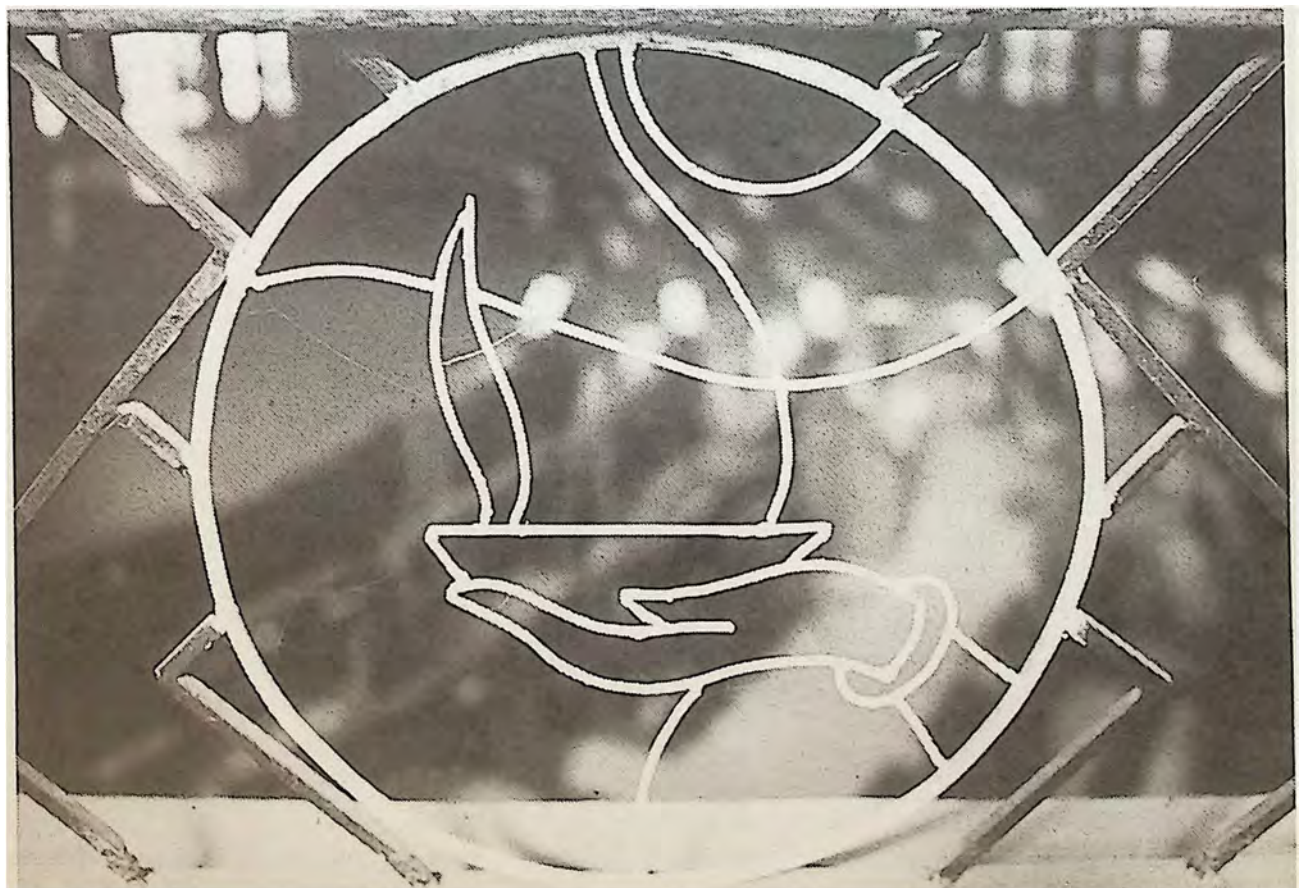
per, mine millionbyer og
mine usleste landsbyer, min
elendighed og min fattig-
dom, mine håb og mine
sange.

For forjættelsen, som vi
hørte for århundreder si-
den, er begyndt langsomt at
gå i opfyldelse. Forjættel-
sen om en retfærdig og fri
verden, hvor vi tør kalde os

søstre og brødre til Europa,
ja til den ganske verden.

Gud har hørt min gråd og
tørret mine tårer bort. Han
har befriet mig fra mit eksil
og ført mig ind i sit land.
Min ånd jubler altid over
Gud, min frelser og befrier.
Amen.

*Fra Justicia y Paz, OFM,
Bolivia*

Kirkens fremtid

Fortsat fra tillæggets forside

se til Rom, at ærkebiskoppen af Juba blev hentet ud af flyet til »afhøring« hos repræsentanter for den muslimske regering. Han fik senere lov til at rejse ud, men måtte underkastes lægebehandling i Rom.

En dialog, der skal lykkes, må respektere friheden og de andres religiøse overbevisning. Alt for længe har man prædiker kristendom i Afrika uden dialog med de traditionelle religioner. Biskopperne krævede intensivering af studiet af disse religioner på de kirkelige læreanstalter, specielt på de områder, hvor Bibelen og de afrikanske religioner stemmer overens.

Forkyndelse

Særlig vægt lagde synoden naturligvis på spørgsmålet: Hvordan gør den afrikanske kirke forkyndelsen troværdig?

Livets rødder må forstærke og understøtte den afrikanske families værdi. Kirkens engagement i skole og uddannelse opprioriteres, præsteuddannelsen og videreuddannelsen af præster må reformeres. Biskopperne pegede desuden på massemediernes betydning for forkyndelse og uddannelse.

Radiostationer i de en-

kelte bispedømmer og en fælles-afrikansk radiosender stod højt på biskoppernes ønskeseddel. Sprogproblemerne gør det imidlertid vanskeligt at realisere disse ønsker. I Nigeria tales der f.eks. 40 forskellige sprog, i Kenya 20!

Jungletrommerne fra åbningsgudstjenesten i Peterskirken er forstummet, tonerne fra de rytmiske sange er døet hen. Men Afrika løftede sin stemme og talte til den gamle kirke om den unge kirkes problemer, men også om dens glæde og håb.

Karen Erngaard

Kilde: K.M., Die katolischen Missionen 4/94. Missio aktuelt 4/94.

Præstestuderende under kummerlige forhold

En af de pavelige missionsværkers fornemste opgaver er at støtte præstestuderende i og fra verdens fattigste bispedømmer. Med mellemrum sender værkerne repræsentanter til præsteseminarier, der ansøger om støtte, for ved selvsyn at vurdere hjælpens art og omfang. Her er en beretning fra et præsteseminarium i Xibeiwang i Kina.

Bag en mandshøj grå mur gemmer sig nogle barakagtige flade bygninger. Under kulturrevolutionen tjente bygningerne som opholdssted for kirkelige medarbejdere, præster, engagerede lægfolk o.s.v., som var idømt tvangsarbejde i markerne. Mange har tilbragt 10 eller 15 år her. Nu er det studiested for 50 præstestuderende.

Faldefærdige sovesale med fugt og råd

Trods nødtørftig udbedring af de værste skader på bygningerne lader det sig ikke skjule, at de for længst er udtjente. På den lille gårdsplads mellem barakkerne hober sig bunker af afpillede kålstokke op. Bladene er lagt til tørre og vil i de kommende uger være bestemmende for præsteseminariets spiseplan.

I sovesalen sover 18 studerende sammen i ét rum.

De sover i køjesenge. 9 senge pr. rum. På endestolperne er deres få ejendele sirligt hængt op. Skabe er der hverken plads til eller behov for. Rummet er fugtigt, bygningerne helt klart angrebet af råd. Revnerne i væggene er tætnet med avispapir.

Ved et mirakel kom ingen til skade, da en del af en sovesal for kort tid siden styrtede ned. Et nyt seminarium er for længst planlagt, men de finansielle midler mangler.

Kirker, der i årevis har væ-

ret brugt som fabrikker eller varehuse, skal renoveres. Det sluger betragtelige summer fra bispedømmets slunkne kasse. Men livssituationen for de præstestuderende her bliver dag for dag mere og mere uudholdelig. Nogle har opgivet og forladt studierne. At opholde sig her seks år eller mere oversteg deres kræfter.

Alligevel synger og ler disse unge mænd med deres 80 årige rektor i spidsen. Årene til trods strutter fader Wang Jizhi af energi og munterhed. Hovedparten

af de katolske præster i Kina er over 60 år, og mange af dem er mærkede af års forfølgelser, fængsler og arbejdsleje.

Kinas forfulgte kirke sætter sit håb til de præstestuderende, der trods urimelige vilkår uddanner sig til en tjeneste, der under ingen omstændigheder indebærer et let og komfortabelt præsteliv. Det lærer de allerede under deres uddannelse.

Karen Erngaard

Der er et stort behov for præster i Kina. Hovedparten af de kinesiske præster er over 60 år. Foto KNA.

Indsamlingen til »missio danmark«

Saldo	1992	1993	Skt. Annæ (polsk)	2900,00	1419,00	Skt. Michael, Kolding	2286,00	8773,00
Den hell. Fam.kirke, Birkerød	11,50	1.1.93	Skt. Annæ (engelsk)	2387,00	1762,00	Skt. Nikolaj, Esbjerg	2624,25	0,00
Hell. Kors kirke, Nyk. F.	2.300,00	0,00	Skt. Antoni, Brønshøj	1340,50	806,00	Skt. Nikolaj, Hvidovre	2256,00	2365,20
Hell. Kors kirke, Tønder	1413,00	1207,00	Skt. Augustin (tysk)	3100,00	3750,00	Skt. Norbert, Vejle	2300,00	2844,20
Helligåndskirken, Frederikshavn	372,00	354,00	Skt. Augustin (spansk)	1880,00	3300,00	Skt. Paul, Taastrup	2190,75	2231,00
Helligåndskirken, Vordingborg	546,00	700,00	Skt. Birgitte, Maribo	942,00	0,00	Skt. Peter, Herning	2272,00	2600,00
Jesu Hjerter kirke, København	400,00	450,00	Skt. Clemens, Grenå	350,00	300,00	Skt. Therese, Hellerup	1930,00	0,00
Jesu Hjerter kirke, Randers	5890,25	4036,75	Skt. Elisabeth, Holbæk	600,00	650,00	Skt. Vincent, Helsingør	1099,75	2668,50
Johanneskirken, Søborg	1017,00	498,00	Skt. Franciscus, Nakskov	1783,75	0,00	Skt. Vilhelm, Hillerød	852,25	2205,00
Johanneskirken, Søborg	121,50	33,50	Skt. Hans, Hørsholm	1018,25	1344,75	Stella Maris, Nyborg	350,00	455,20
Krist Konge kirke, Nuuk	1923,00	2036,00	Skt. Hans, Køge	2041,00	1700,75	Vor Frue, Assens	307,00	300,00
Mariukirkjan, Tórshavn	588,00	1200,00	Skt. Hyacinthus, Rønne	650,00	1200,00	Vor Frue, Herlev	11315,25	4648,20
Niels Steensens Kollegium	220,00	0,00	Skt. Josef, Horsens	3070,00	3710,00	Vor Frue, Næstved	3251,75	2884,00
Maria Søstrenes kapel, Vejle	312,25	0,00	Skt. Joseph Søstr., København	2500,00	0,00	Vor Frue, Silkeborg	1126,75	1540,20
Rosenkranskirken, Åkirkeby	705,00	860,00	Skt. Joseph Søstr.			Vor Frue, Slagelse	600,00	1170,00
Sakramentskirken, Kbhv. (dansk)	1500,00	1740,00	Stella Matutina	0,00	3000,00	Vor Frue, Århus	11000,00	6000,00
Sakramentskirken (engelsk)	3200,00	740,00	Skt. Kjeld, Viborg	1198,25	621,50	Vor Frue Kloster, Birkerød	300,00	100,00
Sakramentskirken (fransk)	842,00	0,00	Skt. Knud, Fredericia	1100,00	0,00	Gave 1	50000	50000,00
Skt. Albani, Odense	3261,00	2957,00	Skt. Knud, Svendborg	3086,50	3054,25	Gave 2	1000	400,00
Skt. Ansgar, København	1905,00	2935,00	Skt. Knud, Ringsted	640,00	1000,00	Gave 3	500,00	
Skt. Ansgar, Aabenraa	-	499,00	Skt. Knud Lavard, Lyngby	100,00	0,00	Indsamling gennem »katolsk orientering«		
Skt. Pauls, Sønderborg	1439,50	1176,75	Skt. Laurentii, Roskilde	2111,50	1849,25	jan-marts 1994,		
Skt. Andreas, Ordrup	2270,00	1650,25	Skt. Mariæ, Frederiksberg	4932,50	4320,00	afregnet den 10.3.94	0,00	63989,20
Skt. Annæ, København (dansk)	4640,75	2640,00	Skt. Marie, Haderslev	1874,25	1622,75	I alt	178538,50	222863,00
			Skt. Maria, Kalundborg	250,00	570,00			
			Skt. Mariæ, Aalborg	6255,00	3340,75			
			Skt. Maria, Hjørring	0,00	2842,25			

Bagefter menighedsrådsmøde i præstegården.
Torsdag d. 13.: Maxi-DUK kl. 19.
Lørdag d. 15.: P. Tuyen kommer til Kolding.
 Messe på vietnamesisk kl. 17.
Tirsdag d. 18.: Rosenkransandagt i kirken kl. 19.
Torsdag d. 20.: Midi-DUK kl. 19.
Lørdag d. 22.: Mini-DUK: »Gadebørn i Brasilien« (fortsættelse) kl. 13.
Tirsdag d. 25.: Rosenkransandagt i kirken kl. 19.
Torsdag d. 27.: Maxi-DUK: »Mit og vor Herre« ved Ole Borg kl. 19.
Søndag d. 30.: Vi fejrer Sr. Antonie's 50 års klostertjubilæum. Efter højmessens reception i skolens sal.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia
 Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.
 Sognesekretariat, Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).
 Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjødsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

Messtider:
 Søndag: Højmesse kl. 10.30.
 Onsdag kl. 18.30
 Lørdag kl. 16.30.
 Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslags-tavlen ved kirketårnet.
 Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Onsdag d. 5.: Rosenkransbøn kl. 18.
Onsdag d. 12.: Den hell. kommunion bringes til menighedens syge.
Onsdag d. 19.: Bibelaften. Vi læser Markus-evangeliet.
Onsdag d. 26.: Rosenkransbøn kl. 18.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst Lars Messerschmidt.
 Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.
Messtider:
 Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.
 Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.
 Torsdag kl. 7,00: Laudes og messe.
 Fredag kl. 9: Messe.
 Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

Søndag d. 2.: Kirkekaffe efter højmessens.
Fredag d. 7.: Første fredag i måneden. Messe kl. 16.30 og tilbedelse indtil kl. 18.
Søndag d. 9.: Familiemesse kl. 10.
Torsdag d. 13.: Laudes og messe kl. 8 (ingen skolemesse kl. 9).
Lørdag d. 15.: Messe på polsk kl. 16.30.
Lørdag d. 29.: Sogndag fra kl. 10-12.30.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.
 Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.
Messtider:
 Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesserne.
Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.
 Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 2.: Familiemesse.
Søndag d. 2. og d. 16.: Vietnamesisk messe kl. 10.

Bibelaften: Se sogneblad.
 Katekese for børnene: Undervisning hver anden mandag for hold A, B (firmelsesforberedelse) og hold C.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.
Messtider:
 Søndag: Kl. 9.30 højmesse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Hverdagsmesser: Mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.
 Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Søndag d. 2.: Familiemesse.
Onsdag d. 12.: Menighedsaften med biskop Suhr. Vi starter med messe i sognekirken kl. 19.

Vedr. Bibelaften: Se sognebladet.
 Katekesen for alle børnene finder sted den første søndag i måneden efter familiemessen.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.
Messtider:
 Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.

Religionsundervisning: Fredag d. 7. og 28. kl. 16-18.
Lørdag d. 8.: Korøvelse kl. 16-18. Ungdomsmøde kl. 18.

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.
Messtider:
 Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 9.: Sogndag begynder kl. 14.30 og slutter med familiemesse kl. 17.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense
 Tlf. 66 12 16 64.
 Sognepræst: Leo Drzal
 Andenpræst: Wieslaw Podlach
 Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.
 Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.
Messtider:
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 17.30.
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Fredag d. 7.: Tilbedelse, rosenkrans og messe kl. 18-19.
Tirsdag d. 11.: Bankospil kl. 19.
Onsdag d. 12.: Bibelkreds kl. 19.
Torsdag d. 13.: Seniorklubben har pakkefest kl. 14. Maxi-KUK kl. 19.
Onsdag d. 26.: Bibelkreds kl. 19.

Der bedes rosenkrans i kirken hver onsdag kl. 10 og fredag kl. 18.30. Kom og tag del i disse rosenkransandagter.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.
 Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.

Messtider:
 Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
 Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.
 Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Søndag d. 2.: Messerne som sædvanligt. Vietnamesisk messe kl. 14.
Mandag d. 3.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.
Fredag d. 7.: Jesu Hjerter aftenmesse med bøn om præste- og ordenskald kl. 19.
Søndag d. 9.: Familiemesse kl. 9.30. Stillemesse kl. 11.
Onsdag d. 12.: Vietnamesisk messe kl. 17.
Onsdag d. 19.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messen i kirken kl. 14. Derefter fortsætter vi oppe i lokalene. Alle er velkomne!
Lørdag d. 22.: Bryllup kl. 14. Det er Tran, Thi Dung og Nguyen, Ngoc Duy, der skal giftes.
Lørdag d. 29.: Bryllup kl. 13. Det er Le, Thi Cam Hang og Nguyen, Cuong Luat, der skal giftes.

Rosenkransandagter: Torsdag d. 6., 13., 20. og 27. kl. 18.30.
Religions- og firmandundervisning /Dk-V-T/: Lørdag d. 1. kl. 9.45-11.45.
Vietnamesisk religionsundervisning /V/: Lørdag d. 8. og 22. kl. 9.45-11.45.

NB.: Fra lørdag den 29. okt. indtil mandag den 14. nov. er sognepræsten bortrejst. I nødsituationer bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Sct. Albani kirke i Odense, tlf. 66 12 16 64.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
 Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 2.: Messe kl. 15.

Stella Maris Kirke, Nyborg
 Vindingevej 7, 5800 Nyborg
 Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.
 Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Lørdag d. 1.: Højmesse kl. 16.
Lørdag d. 8.: Rosenkransandagt kl. 15,15. Højmesse kl. 16.
Lørdag d. 15.: Rosenkransandagt kl. 15,15. Højmesse kl. 16.
Lørdag d. 22.: Højmesse kl. 16.
Lørdag d. 29.: Rosenkransandagt kl. 15,15. Højmesse kl. 16.

NB.: Angående præstens fravær se under Skt. Knuds Kirke, Svendborg.

Vor Frelzers Kirke, Assens
 Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.
Messtider:
 Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
 Mariagade 4, 4930 Maribo.
 Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
 Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand. undt.)
 Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.
Messtider:
 Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Søndag d. 2.: Efter højmessens kl. 10 er der kirkekaffe.
Fredag d. 7.: Jesu Hjerter messe kl. 9.
Søndag d. 9.: Efter højmessens kl. 10 er der kirkekaffe.
Søndag d. 16.: Firmelse kl. 10 ved biskop Hans L. Martensen. Efter messen er der lejlighed til at lykønske de fem firmander i menighedssalen over et glas vin. Alle er velkomne.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
 Bredgade 47, 4900 Nakskov.
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.
Messtider:
 Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10 (undt. søndag d. 2. - se nedenunder).
 Hverdagsmesser: mandag kl. 17 (undt. d. 17.).

Søndag d. 2.: Festen for Frans af Assisi, menighedens værnehelgen, fejres med en familie-eftermiddag, der indledes med messe i kirken kl. 14.
 OBS: Der er ingen messe om formiddagen. Efter messen samles vi i Kolbestuen (ovenover gymnastiksalen). Kunstmaleren Bente Selsø fra Taars, som er medlem af vor menighed, gør os den glæde at fortælle om sine billeder. Bente præsenterer samtidig en del billeder. Det bliver en spændende eftermiddag. De, som kender Bentes billeder siger, at hun får svært ved at skjule slægtskabet med Frans af Assisis ånd.
Søndag d. 16.: Konfirmation. Martik Rasmussen fra Kramnitze (Kramnitzevej 18) vil bekræfte troen. Dette sker under højmessens kl. 10. Sammen med to andre børn (årgang 81) vil Martin (årgang 80) kommende år blive firmet.

Forberedelse til julemarkedet.
 Næste møde bliver onsdag d. 5. kl. 14. Mange medarbejdere deltog i mødet i begyndelsen af sept. Det er tyvende år i træk, julemarkedet holdes i år. Det er glædeligt at se, at nye (frem for alt yngre) medarbejdere slutter op om opgaven. Vel mødt den første onsdag i okt. kl. 14.

Tak til alle, som hjælp og hjælper!
 I september kunne vi notere, at 1000 kr. blev sendt til Caritas til fordel for Rwanda flygtningene. I september kunne vi endnu engang sende 2000 kr. takket være fem-kronerne fra Maksimilian Kolbe-lys (650 kr.) og høstofferet den 4. sept. (1.350,- kr.). Fra nu af og indtil slutningen af oktober samler vi ind til kirkens missionsarbejde. Tag en indsamlingsbøsse - på glasdisken bag i kirken - og vær med til at støtte kirkens missionsarbejde.

Oktober rosenkransmåned.
 For at minde os om, at oktober er rosenkransmåned, vil vi om søndagen før højmessens bede rosenkransen. Bønnen begynder 10 minutter før messen.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
 Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
 Tlf. 54 85 07 39.
Messtider:
Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.
 Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

Søndag d. 2.: Skt. Frans' fest fejres med en høsttakkegudstjeneste kl. 10. Efter messen er der et festligt kaffebord i Fredensgade.
Lørdag d. 8.: Polsk messe kl. 16. Efterfølgende kaffe i Fredensgade.
Tirsdag d. 11.: Ungdomsaften kl. 18.30-20.30. Det er en første-hjælps aften.
Tirsdag d. 25.: Firmelsesforberedelsen starter. Firmelsen finder sted d. 10. sept. 1995. De unge og deres familier er orienteret om tid og sted.
Torsdag d. 27.: Bibelaften i Fredensgade kl. 19.30.

Pater Berning er på »sommer«-ferie i Holland fra mandag d. 3. til fredag d. 20. oktober.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk.
Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Messtider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søndag kl. 9, hver tirsdag i kirken kl. 19 og hver torsdag på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 17.

Søndag d. 2.: Kirkekaffe efter højmessens. Niels Christian Hvidt fortæller lidt om pilgrimsstedet Medjugorje, hvor han har arbejdet i nogle måneder.

Mandag d. 3.: De små ministranter øver i kirken kl. 8.

Tirsdag d. 4.: Undervisning for 1. kommunikanter, der ikke går i katolsk skole kl. 14.45-15.45. Kateket er fru Cecilie Faurby, Svendborgvej 421, 4700 Næstved. Tlf. 53 73 15 50.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 18-19. Aftenmesse kl. 19.

Tirsdag d. 11.: Undervisning for 1. kommunikanter kl. 14.45-15.45 i præstegården.

Søndag d. 16.: Polsk messe kl. 11.30. Med virkning fra den 15.10. er pater Kazimierz Przybylovicz udnævnt til andenpræst ved Vor Frue kirke i Næstved for perioden indtil 31.7.97. Fra den 16. til den 23. er der efterårsferie, derfor ingen undervisning.

Tirsdag d. 25.: 1. kommunikanterne og det nye hold af firmander har undervisning fra kl. 14.45-15.45 i præstegården. De nye firmander bedes medbringe deres egen fødsels- og dåbsattest og deres forældres fødsels- og dåbsattest og vielsesattest. De får dem med hjem igen samme dag.

Onsdag d. 26.: Skolemesse for de små elever kl. 8-8.45.

Fredag d. 28.: Skolemesse for de store elever kl. 8-8.45.

Personalialia:
Guldbryllup:
Bente Schlechter f. Coland og Ernst Henry Schlechter.
Sølvbryllup:
Bente Birgitte Mazurek f. Sørensen og Ryszard Antonin Mazurek.
Jubilæerne ønskes hjerteligt til lykke!

Helligåndskirken, Vordingborg
Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
Messtider:
Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Messe kl. 16.30.
Søndag d. 9.: Højmesse. Efter messen er der menighedskaffe.

I oktober måned efter højmessens beder vi et led af rosenkransen og afslutter med Mariasalme.

Lejlighed til skriftemål før eller efter messen.

Sankt Hans Kirke, Køge
Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.
Messtider:
Søndage: Højmesse kl. 10.
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 1.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15.
Torsdag d. 6.: Dansk Katolsk Kvindeforbund afholder en foredragsaften i vor menighedssal. (Også mænd er velkomne!) Ulla Elmquist taler om »Glæden ved mad og vin i Bibelen«. Aftenen begynder kl. 19 med, at der serveres et let

aftensmåltid. Pris kr. 20,-. Drikkevarer kan købes. Aftenen slutter med en kort andagt i kirken.
Søndag d. 9.: Efter højmessens er der kirkekaffe.
Søndag d. 23.: Verdensmissions søndag. Kollekten i denne messe går til verdensmissionsarbejdet. Denne kollekt anbefales meget varmt!

10 Vestjylland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99.

Søndag d. 2.: Messe kl. 10.
Onsdag d. 5.: Bordmesse og hyggeligt samvær hos søstre på Teglovsvej 18 kl. 19.
Lørdag d. 8.: Søndagsmesse kl. 16.
Søndag d. 9.: Ingen messe.
Onsdag d. 12.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er indbudt til at deltage.
Søndag d. 16.: Messe kl. 10.
Lørdag d. 22.: Søndagsmesse kl. 16.
Søndag d. 23.: Ingen messe.
Tirsdag d. 25.: Dameaften hos søstre kl. 19 (adventsfest-forberedelser).
Onsdag d. 26.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er indbudt til at deltage.
Søndag d. 30.: Messe kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse
Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45
Faste messtider:
Søndagsmesser: Kl. 10 i kirken – med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. *Fredag kl. 19.15* – som regel i kapellet.
Hverdagsmesser: – i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi – normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15.
Montfort-kommunitets daglige bønner – i Skt. Montforts kapel – normalt således: Rosenkransbøn: Hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: Søndag kl. 19, ma.-on.-fr. kl. 18, ti-to. kl. 16,30, lø. kl. 12,15.
Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor bedes, udover den daglige middagsrosenkrans, rosenkrans i fællesskab før messen om søndagen den 9., 16., 23. og 30. okt. – fra kl. 9.50.

Søndag d. 2.: Den første oktober-søndag højtideligholder vi *rosenkransfesten*. Den dag forbindes messen kl.10 med en rosenkransandagt.
Mandag d. 3. er månedens 1. mandag, som er intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17,15 er der fra kl. 18 – 19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.
Lørdag d. 8. er der fra kl. 10,30 – 12,45 fælles rengøring omkring kirke og det ny-udvidede menighedshus. Samtidig skal morgendagens høst- og husindvielsesfest forberedes. Kom og vær med!
Søndag d. 9. fejres messen kl. 10 som menighedens *høstgudstjeneste*, hvor vore børn ved messens begyndelse i procession bærer høstens gaver frem til altret - gaver, som vi be'r menigheden bringe med til kirke.

Efter messen går vi alle i samlet trop til menighedshuset, hvor vi *indvier den nybyggede afdeling* og fortsætter vor høstfest. En hurtig kop kaffe til de voksne og en sodavand til børnene og så en frisk *auktion* over høstgaverne, som vil gøre os i stand til økonomisk at sørge for vore tre »adopterede« børn fra Afrika/Brasilien endnu et år frem. Inden vi går hjem, spiser vi sammen *Gule ærter - fra vort ny menighedskøkken!* Øl og snaps samt vand kan købes.
Søndag d. 23. er *verdensmissions-søndag*. Den søndag fejres messen på latin og mange andre sprog.
Søndag d. 30. er messen kl. 10 en familiemesse med efterfølgende *undervisning af vore børn og unge*.

Aftener for unge over 16 år: Fredagene d. 7. og 28. fra kl. 19.
Eftermiddag for ældre: under planlægning.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.
Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Messtider:

Om søndagen: Messe kl. 15 – med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.
Om hverdagen: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen d. 9., 16., 23. og 30. okt. – fra kl. 14.50. Der er *børneundervisning* i forbindelse med søndagsmessen d. 9. og 23. okt.
Aftener for unge over 16 år – i Slagelse: Fredag d. 7. og 28. fra kl. 19.

Søndag d. 2. – den første oktober-søndag – højtideligholder vi *rosenkransfesten*. Den dag forbindes messen kl. 15 med en rosenkransandagt.
Søndag d. 23. er *verdensmissions-søndag*.
Søndag d. 30. fejres dele af messen kl. 15 på latin.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.
Menighedsrådsformand: Anders Keller. Tlf. 43 71 43 13.
Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.
Messtider:
Søndag: Højmesse kl. 10.
Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.
Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.
Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.
Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.
Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.
Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr).
Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.
Messtider:
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.
Hverdagsmesser:
Tirsdag – fredag kl. 17.
NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Søndag d. 2.: Vi fejrer festen for den hell. Frans af Assisi kl. 10.
Messe i Islebjerg kirke, Ansgarvej 6, Frederikssund kl. 14.
Torsdag d. 6.: Skt. Josefs Skoles 90-års fødselsdag. Åbent hus kl. 17.
Lørdag d. 8.: Religionsundervisning for vore børn i skolealderen kl. 14-17.30.
Tirsdag d. 11.: Informationsaften kl. 19.30. Er tiden moden for et lægfranciskansk frateriet i Roskilde? Alle interesserede er velkomne.
Torsdag d. 13.: Skolens høstgudstjeneste kl. 8.45.
Søndag d. 16.: Koncert i kirken kl. 19.30 med Copenhagen Brass Quintet. Alle er velkomne. Entré ved indgangen.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.
Messtider:
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, – med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)
Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor.

Oktober måned er rosenkransmåned. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen lørdagene d. 8., 15., 22. og 29. okt. fra kl. 15.20.

Torsdagene d. 13., 20. og 27. okt. er der rosenkransbøn i kirken kl. 19.15.

Der er *børne- og ungdomsundervisning* i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 8. og 22. okt.

Aftener for unge over 16 år – i Slagelse: Fredagene d. 7. og 28. okt. fra kl. 19 – ca. 22.

Lørdag d. 1. – den første oktober-weekend, højtideligholder vi *rosenkransfesten*. Messen kl. 15.30 forbindes dén dag med en rosenkransandagt.

Torsdag d. 6. – aftenen før oktobermånedens 1. fredag, er der kl. 19,15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente. I denne gudstjeneste fejres festen for den hellige Frans af Assisi (-egentlig den 4. okt.), inspirator for vort sogns værnehelgen, den hellige Elisabeth af Thüringen. Efter gudstjenesten spiser vi »italiensk« sammen i menighedslokalerne. Tilmelding på liste.

Lørdag d. 15. fejres dele af søndagsmessen på latin.

Lørdag d. 22. fejres verdensmissions-søndagen.
Lørdag d. 29. højtideligholder vi i vor menighed *festen for den hellige Karl Borromæus*, Karl Borromæus-søstrenes værnehelgen. (-egentlig 4. nov.). Kl. 15,30 messe med sakramental velsignelse.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
Menighedsrådsformand: Britta Kristensen. Tlf. 42 29 90 06.

Søndag d. 2.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 4.: Messe kl. 14.30. Børnenes religiønsundervisning nr. 4 kl. 16 – 17.15.
Torsdag d. 6.: Julemarkedsmøde kl. 15. Mess kl. 18.
Søndag d. 9.: Messe kl. 11.
Tirsdag d. 11.: Messe kl. 14.30. Herefter pensionist-træf med kaffebord og hyggelig samvær. Børnenes religionsundervisning nr. 4 kl. 16 – 17.15.
Onsdag d. 12.: Fælles menighedsrådsmøde i Birkerød kl. 19.30.
Torsdag d. 13.: Julemarkedsmøde kl. 15. Messe kl. 18.
Fredag d. 14.: Besøg i Helsingborg hos Sct. Kle mens menighed. Vi mødes i DSB's afgangsha kl. 18.30.
Søndag d. 16.: Messe kl. 9.
Søndag d. 23.: Messe kl. 11 – kirkekaffe.
Tirsdag d. 25.: Messe kl. 14.30.
Torsdag d. 27.: Julemarkedsmøde kl. 15. Messe kl. 18.

Søndag d. 30.: Latinsk messe kl. 9.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B-Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.
Menighedsrådsformand: Martin Rohof. Tlf. 47 92 36 40.

Lørdag d. 1.: Børnenes religionsundervisning nr. 4 kl. 9.30 - 11.30. Messe kl. 11 - 11.30.

Søndag d. 2.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 4.: Messe kl. 8.30. Julemarkedsmøde kl. 19.

Onsdag d. 5.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 6.: Messe kl. 17.

Fredag d. 7.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 8.: Børnenes religionsundervisning nr. 5 kl. 9.30 - 11.30. Messe kl. 11 - 11.30.

Søndag d. 9.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 11.: Messe kl. 8.30. Julemarkedsmøde kl. 19.

Onsdag d. 12.: Messe kl. 17. Fælles menighedsrådsmøde i Birkerød kl. 19.30.

Torsdag d. 13.: Messe kl. 17.

Fredag d. 14.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 16.: Messe kl. 11 - kirkekaffe.

Tirsdag d. 18.: Julemarkedsmøde kl. 19.

Søndag d. 23.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 25.: Messe kl. 8.30. Julemarkedsmøde kl. 19.

Onsdag d. 26.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 27.: Messe kl. 17.

Fredag d. 28.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 29.: Børnenes religionsundervisning nr. 6 kl. 9.30 - 11.30. Messe kl. 11 - 11.30.

Søndag d. 30.: Latinsk messe kl. 11.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messtider:

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Religionsundervisning for børn og unge: Torsdag kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Mandag d. 10.: Seniorklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 11.: Pastor Andrzej's kursus om den katolske kirkes lære. Det er kl. 20 lige efter tirs-dagsmessen.

Onsdag d. 12.: De fire nordsjællandske menighedsråd mødes kl. 19.30 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 25.: Pastor Andrzej's kursus kl. 20.

Onsdag d. 26.: Lektorer og lektoremner mødes kl. 19.30 i menighedssalen for under pastor Michael Hornbech-Madsens kyndige vejledning at indøve læseteknik m.v.

Fredag d. 28. - lørdag d. 29.: Retræte på Magleås for menighedsrådene i Hørsholm og Birkerød.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Mandag d. 3.: Sognets emne- og aktivitetsgrupper mødes.

Mandag d. 10.: Ældreklubben mødes kl. 13.30.

Lørdag d. 15.: Søsterdag for alle søstre i Nordsjælland.

Søndag d. 30.: Familiemesse og ministrantfest.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Messtider:

Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 7. og alle fredage i oktober: Rosenkrans kl. 18.40. Messe kl. 19.

Søndag d. 9.: Familiemesse kl. 10.30 og kirkekaffe.

Søndag d. 16.: Gregoriansk messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: 1. og 3. torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstre, Primulavej 1, messe kl. 19.

Lørdag d. 8.: Tro og Lys kl. 13.

Søndag d. 9.: Undervisning efter messen kl. 9.30.

Søndag d. 16.: Kirkekaffe efter messen kl. 9.30.

Søndag d. 30.: Økumenisk aften kl. 19. Se opslag i våbenhuset.

Vedrørende menighedsrådsmøde og grundkursus i teologi: Se opslag i våbenhuset.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph

Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 1.: Sankt Therese af Jesusbarnet, vort sogns værnehelgen. Messe kl. 17 med efterfølgende fest i gymnastiksalen. Tilmelding pr. tlf. 31 65 88 75.

Tirsdag d. 4.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ord-rup. Se under Skt. Andreas kirke.

Lørdag d. 8.: Sognekatekese kl. 15. Emne: »Sakramenter - hellige tegn på hvad? Oplæg ved Bent Thorkildsen og Kirsten Lange.

Søndag d. 9.: Familiemesse kl. 9.

Tirsdag d. 11.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Søndag d. 23.: Missions søndag. Kollekt til fordel for Verdensmissionen.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Messtider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag. Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

Hver lørdag i oktober: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10 - derefter messe.

Søndag d. 2.: Latinsk højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 4.: Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten vil pastor Jesper Fich vise filmen »Sorgagre«, bygget over en novelle af Karen Blixen, og bagefter tale om filmens tema. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 til Aase og Mogens Nielsen, eller pr. tlf. 31 64 09 01 til Inge Ryom.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Se under messtider.

Fredag d. 14.: Bibelkreds kl. 14 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Onsdag d. 19.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Mødet anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

Søndag d. 23.: Missions søndag. Kollekt til fordel for Verdensmissionen.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35. Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegårds Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11. Åbent tirsdag kl. 16-17.

Messtider:

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf.

privat 31 35 86 92.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Mandag d. 3.: Foretagsaften kl. 19.30 v/ pastor Bjørn Højbo.

Tirsdag d. 4.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om »Gamle og unge«. Alle er velkomne.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af det helligste sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Lørdag d. 8.: Religionsundervisning for børn og unge kl. 11-15. Husk Madpakken!

Søndag d. 9.: Familiemesse kl. 11.30. Derefter kirkekaffe. Messe på ungarsk kl. 16. Derefter samvær i menighedssalen.

Lørdag d. 15.: Kongregationsmesse kl. 10 for kongregationister og andet godtfolk.

Tirsdag d. 18.: Møde for de ældre kl. 14.30-16.30.

Onsdag d. 26.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Søndag d. 30.: Ungdomsmesse kl. 20. Derefter »Café Ludvig« i menighedssalen.

Mandag d. 31.: Liturgisk arbejdsreds kl. 19.30.

Hver mandag kl. 16.15-17.30 mødes vore firmamøder til forberedelse på deres firmamøde, som finder sted søndag den 12. marts 1995.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.

Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.

Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.

Messtider:

Søndag kl. 11.

Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.

De øvrige ugedage kl. 6.45.

Søndag d. 2.: Familiemesse kl. 11.

Fredag d. 7.: Efter messen kl. 16.30 rosenkransandagt. Tilbedelse af det udstillede sakramente kl. 19.30.

Fredag d. 14.: Efter messen kl. 16.30 rosenkransandagt.

Tirsdag d. 18.: Ældreklubben besøger pastor Jesper Fich kl. 14.

Fredag d. 21.: Efter messen kl. 16.30 rosenkransandagt.

Mandag d. 24.: Pastor Bjørn Højbo: Kursus om Mosebøgerne kl. 19.30.

Fredag d. 28.: Efter messen kl. 16.30 rosenkransandagt.

Mandag d. 31.: Pastor Bjørn Højbo: Kursus om Mosebøgerne kl. 19.30.

Sankt Nikolaj Kirke
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.

Messtider:

Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.

Tors

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Tlf. 31 35 68 25.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.
Tlf. 31 57 09 42.

Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11,
mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter mes-
serne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kon-
toret har åbent tirsdag og torsdag 9-11, onsdag
og fredag 10-15.

Andenpræst: Michael Hornbech-Madsen, Nør-
rebrogade 27 C, 3., 2200 København N. Tlf. 35
36 20 76.

Træffes mandag-lørdag kl. 16-17, dog ikke
torsdag.

Vicevært Tom A. Sørensen.

Messetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15
fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.
Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:
Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Mandag, onsdag
og lørdag: Messe kl. 8. Onsdag: Engelsk
messe kl. 17.

1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men
messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sak-
ramental velsignelse.

Lørdag d. 1.: Tro og lys-møde i krypten kl.
12.30. Sluttes med messe kl. 17.

Søndag d. 2.: Familiemesse kl. 10. (Høstmesse).
Fredag d. 7.: Messe kl. 17. Derefter udstilling
af det Allerhelligste og sakramental velsignelse.
Tirsdag d. 11.: Tirsdagsklub efter 11-messen.
Tirsdag d. 25.: Tirsdagsklub efter 11- messen.

I oktober vil vi forsøge:

at starte et børnekor v/ pastor Michael
Hornbech-Madsen,
et nyt ministrant-møde,
starte undervisning med førstkommuni-
kanterne.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst: Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Messetider:

Lørdage: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 2.: Gregoriansk sang ved højmessens
kl. 10.

Onsdag d. 5.: Messe for de ældre kl. 10. Ro-
senkransandagt kl. 19.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter messe kl. 16.30. Til-
bedelse til kl. 18.

Lørdag d. 8.: Messe på vietnamesisk kl. 15.

Onsdag d. 12.: Rosenkransandagt kl. 19.

Fredag d. 14.: Musikandagt kl. 22. Se program-
met andetsteds i bladet.

Søndag d. 16.: Gregoriansk sang ved højmes-
sen kl. 10.

Onsdag d. 19.: Messe for de ældre kl. 10. Ro-
senkransandagt kl. 19.

Søndag d. 23.: Pavens indvielse. Messerne som
på søndage.

Onsdag d. 26.: Rosenkransandagt kl. 19.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Kazimierz Przybylowicz, C.S.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag,

fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messetider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl.

10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

Søndag d. 2.: Familie-høstmesse kl. 12 - fælles
for polakker, filippinere, englændere og dan-
skere.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter messe kl. 19 med til-
bedelse.

Onsdag d. 12.: Møde i onsdagsklubben kl.
14.30. Besøg af fhv. statsminister Anker Jør-
gensen.

Onsdag d. 26.: Møde i onsdagsklubben kl.
14.30. Foredrag af Jens Elbrønd om »Frans af
Assisi«.

Søndag d. 30.: Latinsk højmesse kl. 10.

NB.: Alle søndage i oktober beder vi rosenkrans
før højmassen. Alle torsdage rosenkransandagt
kl. 19.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.
Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messetider:

Højmesse: Søndag kl. 10 - undtagen søndag d.
23., hvor højmassen er kl. 11.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,
Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messetider:

Højmesse: Lørdag kl. 17 - undtagen lørdag d.
22.

I stedet læses messe søndag d. 23. kl. 9

Religionsundervisning: Lørdag d. 8. kl. 10.
Møde med damerne: Tirsdag d. 18. kl. 14.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900
Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75

Messetider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt
af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekafe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2,
1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um
10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin
Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem
Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen-
sein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the
English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vår Frue Kirke (VFK), Her-
levgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27,
2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A),
Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK
at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sak-
ramentskirken, Nørrebrogade 27, København
N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenogsgade 4 A, 1616
København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenogsgade 5, 1616
København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kir-
ke, Stenogsgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vand-
tårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 66 22 99.

Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl.
19.

I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden
kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måne-
den kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.S.S.R.

Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders
Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.

Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz.
12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Ste-
nosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter
Kirke).

Tlf. 31 21 85 88.

Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I hus-
kapellet). Stenogsgade 4 A.

Bøger og tidsskrifter

AC revue nr. 3

For en katolsk betragtning er fortiden ikke død. Ikke alene slår sakramenterne og liturgien bro mellem fortid og nutid i evighedens perspektiv, men i kirkens levende tradition formidles to årtusinders kristenliv og kristen tænkning. Derfor rummer beskæftigelsen med den kristne kulturarv rige muligheder for kulturel og religiøs berigelse, der rækker langt videre end blot historisk interesse. Et klassisk eksempel herpå er middelalderens religiøse kunst, som prof. *Otto Norn* behandler under overskriften »Lys af Lys - kirkekunst og liturgi i romansk tid«.

At formidle traditionen er i grunden en slags »oversættelse«, og når det, der oversættes, er den Hellige Skrift, så har spørgsmålet langt mere end kun akademisk interesse. Det er baggrunden for pastor *Lars Messerschmidts* overvejelser i anledning af Bibelsel-

skabets nye danske bibeloversættelse.

Enhver katekese er ligeledes et formidlingsforsøg, en »nyoversættelse« af kirkens tro i en konkret sammenhæng, sådan som det kommer til udtryk i enhver lokal katekismus. Men hvilken betydning har så Den katolske Kirkes Katekismus, der er forfattet for hele verdenskirken, i en lokal sammenhæng som f.eks. områder med overvejende luthersk tradition? Dette spørgsmål giver *Jacob Thomsen* svar på i sit bidrag »Nogle luthersk-katolsk spørgsmål - belyst i Den katolske Kirkes Katekismus«.

At kende sine rødder hører med til at kende sin identitet, hvad enten det drejer sig om enkeltpersoner eller fællesskaber. Den katolske kirkes historie i Danmark efter reformationen kan med megen ret siges at begynde i 1647, da den span-

AC revue

ske gesandt *grev Bernardino de Rebolledo* indrettede et kapel i sin ambassadørbolig i København. Han kan således anses for en grundlægger af den moderne katolske kirke her i landet. Denne spændende historie fortælles af en af grevens efterkommere: *Carlos Medina de Rebolledo*.

AC revue fås for 25 kr. i Steno-butikken eller på tlf: 49 26 14 29.

Sebastian Olden-Jørgensen

Lavede Jesus mirakler?

»Lavede Jesus mirakler?«. *Skrevet for unge af Bjørn Højbo, illustrationer af Henrik Ursin. Religionspædagogisk Udvalg 1994, 28 sider.*

Dette hæfte skal læses med ledsagemusik. Man kan ikke bare give det til et ungt menneske og sige, »Værsgo, det skal du ha«. Det kræver en god religionslærer og et livligt hold elever. Det er nemlig ikke en teologisk afhandling med harmoni og

balance, det er et stykke undervisningsmateriale, som provokerer til tankevirk-somhed og til diskussion.

Til det formål er hæftet fantastisk godt. Det beroliger os med, at der næppe kan være tvivl om, at Jesus helbredte syge mennesker; men det giver os også plausible forklaringer på de vanskelige mirakler, som fx. det med dæmonerne, som fik lov at fare i nogle svin, hvorefter svinene galeperede 50 km gennem ør-

kenen for til sidst at kaste sig i Genesereth Sø.

Det gør rede for de fire evangelisters opfattelser, hver for sig, af det miraklerne er tegn på. Og det trækker paralleller til oldtidens mirakler i den hedenske verden.

Illustrationerne er tilpas originale, og sproget er klart og uden stuk og gesims. Jeg ville kalde det »En ægte Højbo«.

Ove Leerbeck

I den anden artikel den franciskanske bevægelse beretter Bob Showers O.F.M.Conv. om danske franciskanere og franciskanere, der arbejder i Danmark og på Færøerne.

Franciskanere i Danmark i dag

Af Bob Showers

Den hellige Frans' førsteorden er i dag repræsenteret i Danmark af franciskanerkonventualer (gråbrødre), som har 2 kommuniteter: i Nakskov på Lolland og i Roskilde. Konventualerne har også kommuniteter i Jönköping, Sverige. En anden gren af førsteordenen, nemlig OFM-franciskanerne, har et kommunitet i Linköping, Sverige og i Oslo, Norge. Kapucinerne, der ligeledes er en gren af den franciskanske førsteorden, har et kommunitet i Linköping, Sverige. Førsteordenen har således 6 klostre i Skandinavien.

Den franciskanske tredjeorden, der bor i kommunitet, er i Skandinavien repræsenteret af Franciskanersøstrene i Torshavn, Færøerne og af Franciskanerbrødrene på Franciskusgården i Partille, Sverige.

Nakskov

Det nuværende ældste kommunitet af gråbrødre i Danmark er Skt. Franciscus kommunitet i Nakskov på Lolland, etableret i 1913. Kommunitetet består af to brødre: Pater *Irenæus Capellen* og Pater *Herman Berning*, der begge er hollændere og har været i Danmark i mange år. Irenæus er præst ved Skt. Franciscus kirke i Nakskov og Berning er præst ved Hellig Kors kirke i Nykøbing.

Roskilde

I oktober 1993 åbnede konventualerne formelt et nyt kommunitet i Roskilde, Danmark – »de sørgendes hjælps broderskab«. Kommunitetet består af tre brødre: *Charles McCarthy*, *Hans Christoffersen* og *Robert Showers*. Charles og Robert (Bob) er amerikanere, Hans er dansk. Ud over sognarbejdet er franciskanerne i Roskilde beskæftiget med evangelisationsopgaver og udviklingen af den franciskanske tradition i Skandinavien.

Der er i virkeligheden tre danske konventualer: *Hans Christoffersen*, *Theodor Jürgensen* og *Anders Baadsgaard Jensen*.

Hans Christoffersen

Hans Christoffersen er sog-

nepræst ved Skt. Laurentii kirke i Roskilde. Hans er født i København og mødte konventualerne i Assisi i 1970'erne og rejste til USA i 1980 for at træde ind i ordenen. Hans fik sin uddannelse forskellige steder i USA og i Rom og har arbejdet som andenpræst og universitetspræst og var i USA en af lederne for de franciskanske studerende.

Theodor Jürgensen

Theodor Jürgensen bor i Assisi, hvor han er en af de ansvarshavende for St. Frans' basilikaen. Han er født i Flensborg, Sydslesvig, og også han mødte franciskanerne i Assisi og indtrådte i ordenen i 1988 efter at have arbejdet som bager, som køkkenleder på en højskole og efter at have gennemført et socialpædagogisk studium. Theodor aflagde evige løfter som franciskaner 17. september 1994 i St. Frans' basilika i Assisi.

Anders Baadsgaard Jensen

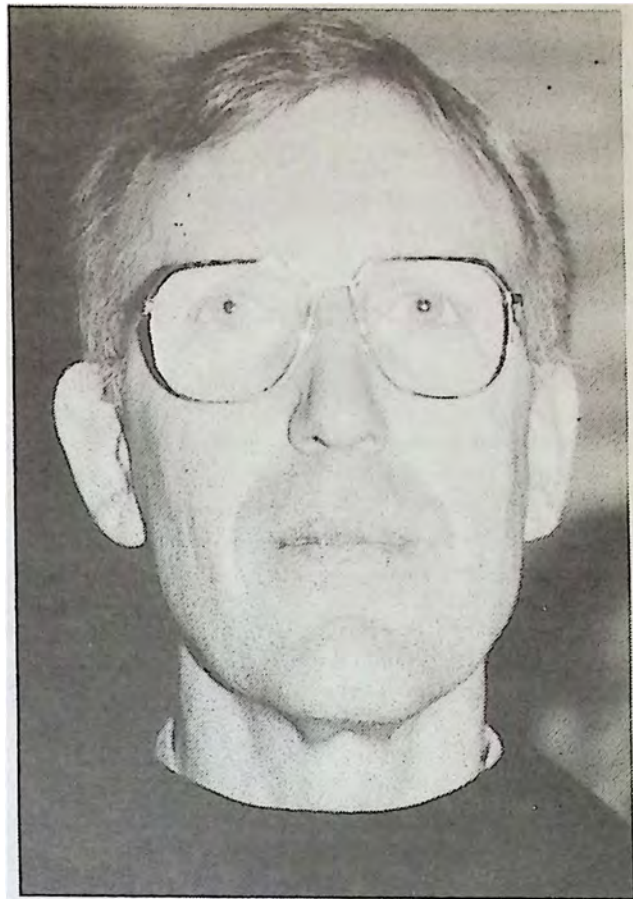
Anders B. Jensen er i øjeblikket i konventualernes noviciat i Staten Island, New York (USA). Han indtrådte i ordenen efter at have studeret jura og arbejdet for bispedømmet København. Anders har aflagt de første løfter som franciskaner 17. august 1994 i USA.

Færøerne

Franciskanersøstrene kom til Færøerne i 1931. Denne franciskanske kongregation blev grundlagt i 1877 af *Hélène de Chappotin de Neuville*, som søgte at binde sin hengivenhed for den franciskanske spiritualitet med sit ønske om at gøre noget aktivt for de fattige og dårligt stillede, og samtidigt hermed udvikle en dyb spiritualitet, der var baseret på eukaristisk tilbedelse. Kongregationen tæller næsten 9000 franciskanersøstre, fordelt på mere end 900 kommuniteter i 5 konti-

ner – især i områder, der kan betegnes som øde. Søstrene har valgt at leve i internationale kommuniteter og at praktisere deres ideal: at være Herrens redskaber for fred og forsoning, et vidnesbyrd om håb og kirkens surdej. På denne måde bringer de indsigt og styrke fra deres mange kulturer sammen, mens de respekterer, lærer og lever i den stedlige kultur.

Søstrene i Torshavn omfatter: *Frances Davies* fra England, (som næste år kan fejre 60 års klosterjubilæum), *Elizabeth Creemers*, *Marie-Thérèse Stinissen*, *Julia Ceuppens*, (som den 29. august bliver 70 år) og *Louisa Smets* fra Belgien, *Cecilia O'Hagan* og *Maria Forrestal* fra Irland og *Marisa Spiteri Cremona* fra Malta. Søstrene er beskæftiget ved undervisning (både børn og voksne), skoleadministration, økumeniske aktiviteter: De udviser gæstfrihed for såvel be-

Theodor Jürgensen O.F.M.Conv. aflagde evige løfter 17. september. Han er en af de ansvarshavende for St. Frans' basilika i Assisi.

søgende som turister og besøger ældre og mennesker, der ikke kan tale færøsk.

Stor trofasthed

Desuden afholder de retræter, har ungdomsarbejde og sognarbejde og er på et mere internationalt plan involveret i Amnesty International og andre aktiviteter til fremme for social retfærdighed.

Franciskanersøstrenes

primære mission er bøn og eukaristisk tilstedeværelse, både for den katolske menighed og for samfundet i almindelighed. De udfører deres mission med stor trofasthed. Deres nærvær, deres bøn og deres aktiviteter bidrager til at udvikle det færøske folk åndeligt. Søstrene er også et vigtigt troens anker for de 60 romerske katolikker, der bor på Færøerne.

Bønnens apostolat ved Paul Keller SJ

Fællesskab blandt ordensfolk

På plakaten for Bønnens apostolat oktober 1994 ser man nogle benediktinermunke fra det belgiske kloster Chevetogne (grundlagt 1926) vandre langs med en skov. En god illustration til månedens anliggende »Fællesskab mellem ordensfolk«. Man kommer uvilkårligt til at tænke på en af Davids salmer: »Hvor er det godt og herligt, når brødre bor tilsammen« (133,1).

Abbediet Chevetogne er kendt ved sin indsats for liturgien (den byzantinske og den latinske ritus), tidskriftet »Irénikon«, udgivelse af bøger og ikoner, alt det i nær tilknytning til Vatikanets unionsbestræbelser »Pro Russia«.

Den officielle formulering af dette anliggende, som paven har godkendt blandt en hel række forslag

fra al verdens lande, lyder: »At alle, som har viet deres liv til Kristus, må vise et stadig tydeligere billede af den kærlighed, som burde forene Kristi disciple«. Altså forøget forbøn for både mandlige og kvindelige ordensfolk.

Missionsanliggendet forekommer mig at være endnu vigtigere: »At bispesnuden må hjælpe ordensfamilierne til at genopdage værdien af missionens ånd og apostolat«. Der siges genopdage! I vor kirke har vi da mange ordenssamfund, hvis hovedformål er ydre mission. Og i overvejende kontemplative ordensfamilier vil missionstanken næppe gå i glemmebogen. Men i ordener med et helt læs af konkrete opgaver kan det være tilfældet, at missionsånden ikke er så levende, som den burde være.

Og, hvor levende er den blandt lægfolk?

Peter Tantholdt Hansen S.J.

Noget af det vanskeligste i en missionærs liv er ensomheden. Vi mennesker er ikke skabt for ensomheden. Missionærer er ikke bygget anderledes. Også de har brug for venner, for medmennesker, der står bag dem.

En af biskop Martensens forhenværende klassekammerater er pater Tantholdt Hansen S.J., som nu i flere årtier har holdt ud på en ensom post i mere end 4000 m højde i Andes Bjergene i Peru. Når han ønsker at se medbrødre nede i Cuzco, eller blot han skal til tandlægen, må han først over et 5000 m højt pas for at komme ned til civilisationen.

En sådan mand må være stærk, ikke kun fysisk, men især åndelig stærk. Tilmed er han heller ikke mere blandt de yngste. Gennem breve, besøg i Danmark og adskillige kontakter har han fået hjælp til sit arbejde blandt indianerne. Hvor uundværlig den finansielle understøttelse end er – den er ikke det afgørende. Væsentligt for ham er, at hans medbrødre i Jesu Selskab og katolikkerne i Danmark står ved ham med bøn og ofre, i åbenhed og samhørighed.

Vores Peter Tantholdt er kun én i skaren af kirkens missionærer fra alle de forskellige ordenssamfund. Ingen af dem må blive svigtet, thi utallige ikke-kristne venter på dem. Det andet Vatikankoncil, som har udsendt et inspirerende dokument om »Ordenslivets

Fornyelse«, siger om »Kirkens missionsvirksomhed«: »Alle må være klar over, at den første og vigtigste forpligtelse, når det drejer sig om troens udbredelse, består i at leve et dybt og ægte kristent liv« (nr. 36). Og: »Fornyelsens nåde kan ikke trives i de enkelte samfund, hvis ikke ethvert af dem udstrækker deres kærligheds område til Jordens yderste grænser og har en lignende omsorg for dem, der bor i det fjerne, som for deres egne medlemmer« (nr. 37).

At give gør ikke fattig, men beriger. Den åndelige forbindelse med missionærerne gør troen levende; de unge kristnes iver virker stimulerende. Og Gud skænker sin nåde og også nye kald.

Den armenske kirkes overhoved død

Har siden 1955 været patriark og katolikos

Jerevan (KIPA) – Overhovedet for den armensk- apostoliske kirke, katolikos *Vasgen I* er død i en alder af 86 år. Han blev i 1955 valgt til patriark og »katolikos for alle armenierne« af den armenske kirkes valgkollegium. Kirken hører til de såkaldte »gammelorientalske kirker«. Den blev medlem af Kirkernes Verdensråd i 1962 og deltager i de teologiske møder i stiftelsen »Pro Oriente« i Wien, der forsøger at overvinde de 1500-år gamle teologiske kontroverser. 1984 blev Vasgen protektor for »Pro Oriente«.

Født i Bukarest

Vasgen Baldjian blev

født i Bukarest i 1908, blev præsteviet i Athen 1943 og bispeviet i Rumænien 1951. Som katolikos lykkedes det for ham at sikre kirken en vis frihed i den kommunistiske tid. Ligesom mange andre armenierne betragtede han – efter osmanernes folkemord på armenierne – sovjetstyret som en beskyttelse af det armenske folk.

Vasgen Baldjian blev født i Bukarest i 1908.

På armeniernes side i konflikt

Den armenske kirke og Vasgen I stillede sig demonstrativt på armeniernes side, da konflikten mellem Armenien og Aserbaidjan om området Nagorno-Karabakh, der overvejende bebos af armeniere, blussede op i 1988. Men Vasgen og den øvrige kirkeledelse krævede samtidig en våbenstilstand og en fredsløsning. Under et møde i Schweiz i 1993

med det åndelige overhoved for de transkaukasiske muslimer, sheik ul-Islam *Aliahshukur Pasha-Zadeh*, forsøgte begge at få stablet en fredsløsning på benene.

Efter et møde i april i år mellem Vasgen og Moskvas patriark *Alexej II* og sheik *Allah Shukjuna Pasha-Sade* udsendtes en fælleserklæring til den aserbaidjanske præsident *Aljew*, den armenske præsident *Ter-Petrosian* og den russiske præsident *Jeltsin*. Deri

krævede de »mæglings-samtaler på højt niveau og vilje til kompromisser«.

Første kristne land i verden

På talrige rejser til Europa og Amerika forsøgte Vasgen at styrke båndene mellem udlandsarmenierne og kirken i Armenien. Den 1.700 år gamle armensk- apostoliske kirkes katolikos ligger i Etjmiadzin nær Jerevan. Armenien, der blev kristnet under kong

Trdat år 301, regnes som det første kristne land i verden. Den armenske kirke hører til de »præ-chalcedonske kirker« (dem, der skilte sig ud efter konciliet i Chalcedon 451). Som den første biskop nævnes den hellige Gregor Oplyseren.

Man skønner, at der i dag er ca. 8 mio. armenierne. Deraf lever de 3,5 mio. i selve Armenien, 1,5 i andre af de tidligere sovjetrepublikker og over 2,5 i diaspora overalt i verden.

Niels A. Schou død

Lørdag den 10. september døde seminarielektor *Niels A. Schou*, Fredericia efter længere tids sygdom.

Det har været et privilegium at lære Niels Schou at kende. Han var et varmt og engageret menneske.

Gennem flere år var han medlem af menighedsrådet ved Sct. Knuds kirke. Han sad ligeledes en periode som biskoppens repræsentant i skolens styrelse.

Med sin strålende begavelse satte Niels Schou blandt andet sit præg på udformningen af skolens vedtægter.

Ledede ordets gudstjeneste

Med sin stilfærdige tørre humor var det en fornøjelse at diskutere med ham.

Når Niels Schou med sin fortid som præst i folkekirken ledede ordets gudstje-

neste i præstens fravær, kunne man være sikker på at få en prædiken, der var gennemreflekteret.

Vi er mange, der vil savne Niels Schou. Vi er mange, der med glæde vil huske ham som et fint og retlinet menneske. Han var en stille ildsjæl, lyttende og med hjertet på rette sted.

Jørgen Braarup
Sct. Knuds Skole
Fredericia

Liturgisk kalender oktober 1994

1. hvid. Lørdag i 26. alm. uge. (II Ps). Therese af Jesusbarnet, jomfru, (1897)(m). L.: Job 42,1-3.5-6.12-17. Ev.: Luk. 10,17-24.

2. grøn. 27. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 1.Mos. 2,18-24; Sl. 128,1-2.3.4-5.6. (Omk.: Herren velsigne os alle vort livs dage.) 2.L.: Hebr. 2,9-11. Ev.: Mark. 10,2-16 eller 10,2-12. De hellige Værneengle fejres ikke.

3. grøn. Mandag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Gal. 1,6-12. Ev.: Luk. 10,25-37.

4. hvid. Tirsdag i 27. alm. uge. (III Ps). Frans af Assisi, (1226)(m). L.: Gal. 1,13-24. Ev.: Luk. 10,38-42. (Læsning ad libitum (Frans af Assisi): Gal. 6,14-18.)

5. grøn. Onsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Gal. 2,1-2.7-14. Ev.: Luk. 11,1-4.

5. grøn. Torsdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Bruno, præst, (1101). L.: Gal. 3,1-5. Ev.: Luk. 11,5-13.

7. hvid. Fredag i 27. alm. uge. (III Ps). Vor Frue af Rosenkransen (m). Jomfru Marias pf. L.: Gal. 3,7-14. Ev.: Luk. 11,15-26.

3. grøn. Lørdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Gal. 3,22-29. Ev.: Luk. 11,27-28.

3. grøn. 28. ALM. SØNDAG. (IV Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Visd. 7,7-11; Sl. 10,12-13.14-15.16-17. (Omk.: Herre, mæt os ned din miskundhed, så vi kan fryde os.) 2.L.: Hebr. 4,12-13. Ev.: Mark. 10,17-30 eller 10,17-27. Dionysius, biskop, og lidelsesfæller, martyrer, samt Johannes Leonardi, præst, (1609), fejres ikke.

10. grøn. Mandag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Gal. 4,22-24.26-27.31.5,1. Ev.: Luk. 11,29-32.

11. grøn. Tirsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Gal. 5,1-6. Ev.: Luk. 11,37-41.

12. grøn. Onsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Gal. 5,18-25. Ev.: Luk. 11,42-46.

13. grøn. Torsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Ef. 1,1-10. Ev.: Luk. 11,47-54.

14. grøn. Fredag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Callistus I, pave og martyr, (222). L.: Ef. 1,11-14. Ev.: Luk. 12,1-7.

15. hvid. Lørdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Teresa af Jesus, jomfru og kirkelærer, (1582)(m). L.: Ef. 1,15-23. Ev.: Luk. 12,8-12. (Læsning ad libitum (Teresa af Jesus): Rom. 8,22-27.)

16. grøn. 29. ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Es. 53,10-11; Sl. 33,4-5.18-19.20+22. (Omk.: Din miskundhed være over os, såsom vi håber på dig.) 2.L.: Hebr. 4,14-16. Ev.: Mark. 10,35-45 eller 10,42-45. Hedvig, ordenssøster, (1243), samt Margrethe Maria Alacoque, jomfru, (1690), fejres ikke.

17. rød. Mandag i 29. alm. uge. (I Ps). Ignatius af Antiochia, biskop og martyr, (107) (m). L.: Ef. 2,1-10. Ev.: Luk. 12,13-21. (Læsning ad libitum (Ignatius af Antiochia): Fil. 3,174,1.)

18. rød. Tirsdag. LUKAS, evangelist (f). (I Ps). Gl. Ap.pf.II. L.: 2.Tim. 4,10-17b; Sl. 145,10-11.12-13ab.17-18. (Omk.: Dine fromme, Herre, skal kundgøre dit riges strålende herlighed!) Ev.: Luk. 10,1-9.

19. grøn. Onsdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Isaak Jogues, præst, og lidelsesfæller, martyr (1647). Eller hvid. Paul af Korset, præst, (1775). L.: Ef. 3,2-12. Ev.: Luk. 12,39-48.

20. grøn. Torsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Ef. 3,14-21. Ev.: Luk. 12,49-53.

21. grøn. Fredag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Ef. 4,1-6. Ev.: Luk. 12,54-59.

22. grøn. Lørdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Ef. 4,7-16.

Ev.: Luk. 13,1-9. 16-års dagen for pave Johannes Paul II's indsættelse. Mindes i Menighedens Forbønner.

23. grøn. 30. ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Jer. 31,7-9; Sl. 126,1-2ab.2cd-3.4-5.6. (Omk.: Herren har gjort store ting imod os, og vi blev glade.) 2.L.: Hebr. 5,1-6. Ev.: Mark. 10,46-52. Johannes af Capestrano, præst, (1456), fejres ikke. Kollekt for Verdensmissionen.

24. grøn. Mandag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Antonius Maria Claret, biskop, (1870). L.: Ef. 4,32 5,8. Ev.: Luk. 13,10-17.

25. grøn. Tirsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Ef. 5,21-33. Ev.: Luk. 13,18-21.

26. grøn. Onsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Ef. 6,1-9. Ev.: Luk. 13,22-30.

27. grøn. Torsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Ef. 6,10-20. Ev.: Luk. 13,31-35.

28. rød. Fredag. SIMON OG JUDAS, apostle (f). (II Ps). Gl. Ap.pf. L.: Ef. 2,19-22; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jordens ende.) Ev.: Luk. 6,12-19.

29. grøn. Lørdag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Fil. 1,18b-26. Ev.: Luk. 14,1,7-11.

30. grøn. 31. ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: 5.Mos. 6,2-6; Sl. 18,2-3a.3bc-4.47+51ab. (Omk.: Herre, min styrke! jeg har dig hjerteligt kær.) 2.L.: Hebr. 7,23-28. Ev.: Mark. 12,28b-34. Thøger, præst, (ca. 1050), fejres ikke.

31. grøn. Mandag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Fil. 2,1-4. Ev.: Luk. 14,12-14.

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

De dårlige paver

Hvor slomme var de?
Hvad lavede de egentlig?
Hvad kan vi bruge dem til?

Foredrag af pastor dr. theol. Bjørn Højbo

Mandag den 3. oktober 1994, kl. 19.30 i menighedssalen, Jesu Hjerter kirke, Stenosgade 4 B, København V.

Alle interesserede er hjerteligt velkomne.

Musikandagt

Fredag d. 14. okt. 1994 kl. 22.

i Skt. Ansgars kirke, Bredgade 64.

Ledelse: Kirkens organist Rolf Tönshoff og sogneprest D. Timmermann.
Medvirkende: Kirkens kor m. fl., blæserkvintetten QUINTUS NOVUS og Nørre Gymnasiums kor.

Kirken er åben hele aftenen.

Kirkens museum (samme adresse) har ligeledes åbent hele aftenen. Særudstilling om den katolske menighed i København fra reformationen indtil Grundloven 1849.

Gratis adgang.

Föredragsserie/ Kurs med Ijsbilder

Kristen konst och kyrkoarkitektur under 2000 år. Lokal: Skt. Ansgars Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A. Tid: Måndagar 19.30 – ca. 21.30.

1. 19/9 Tidigkristen och Fornkristen tid
2. 3/10 Östrom och Bysans
3. 17/10 Tidig Medeltid
4. 31/10 Hög- och senmedeltid
5. 14/11 Renässans, barock, rokokko
6. 28/11 1800- och 1900-tal

Pris för hela kursen: kr. 375,-.
Ammålan sker i samband med kursstart.
Föredragshållare/kursledare: Britte Montigny, konsthistoriker, teol.kand.

Magleås-arrangementer

Lø. d. 1. - sø. d. 2.10.94:

-Nyere Ny-religiøse Bevægelser-
v/Annette Messerschmidt.

Fr. d. 4. - sø. d. 6.11.94:

-Litteratur og livsmod-
v/Hanne Brixtofte, Hans Casado og
Jesper Fich.

Sø. d. 20.11.94:

Magleås-Træf
-Byzantinske Ikoner-
Fra den ortodokse kirkes billedverden
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr. d. 20. - sø. d. 21.1.95:

Arrangement v/sr. Abraham,
Jerusalem.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.2.95:

-Troens Billeder-
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

DUK kalender

Børnelejr

17.10.-22.10.94 på Bastrup for de 7-13 årige.
Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Pax Cristi seminar

18.10.-23.10.94 på Øm for unge i Europa. Alder: 18-30 år.
Pris kr. 500,00/575,00 (for ikke medlemmer af Pax Christi) samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år).

Ledertræning

28.10.-30.10.94 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 7.10.94.

Musikweekend

4.11.-6.11.94 på Øm for musikinteresserede. Alder: 16 år og op efter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år). Tilmelding og betaling senest den 14.10.94.

Interspisning

12.11.94 kl. 17.00 - 23.00 på Institut Sct. Joseph, København for alle nationale grupper og interesserede. Alder: ca. 13 år og op efter. Spisebilletter kan købes på stedet à kr. 10,00. Tilmelding senest den 4.11.94.

Medarbejderledertræning

25.-27.11.94 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagerne. Tilmelding senest 4.11.94.

Abent hus

med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00 på sekretariatet.

Nytårs-lejr

26.12.94-1.1.95 i Norge. Alder: 14 år og op efter.
Pris ca. kr. 1.100,00. Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokontor 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås

Lø. d. 1. - sø. d. 2.10.:

-Nyere Ny-religiøse bevægelser-
v/Annette Messerschmidt.

Ma. d. 3. - on. d. 5.10.:

Inst. for antropologi.

Ma. d. 3. - ti. d. 4.10.:

Fa. Brüel & Kjær.

On. d. 5.10.:

Tandlægerne Nye Landsforen.

To. d. 6. - fr. d. 7.10.:

Socialforsknings Inst.

To. d. 6. - og fr. d. 7.10.:

Fa. Brüel og Kjær.

Ma. d. 10.10.:

Hundested dagpleje.

Ti. d. 11. - fr. d. 14.10.:

Undervisningsministeriet.

Fr. d. 14. - sø. d. 16.10.:

Katolsk Arbejder Aktion
v/George Bune Andersen.

Ma. d. 17. og ti. d. 18.10.:

Fa. Brüel og Kjær.

To. d. 20. - sø. d. 23.10.:

Idrættens Lederakademi.

To. d. 20. - og fr. d. 21.10.:

Fa. Brüel og Kjær.

Ma. d. 24. - fr. d. 28.10.:

Gymn.skolernes studievej.

On. d. 26. - fr. d. 28.10.:

Undervisningsministeriet.

Fr. d. 28. - lø. d. 29.10.:

Menighedsrådene i Birkerød
og Hørsholm
v/p. A. Papuga

Lø. d. 29. - sø. d. 30.10.:

Sankt Josephestrenes Skole
Ordrup
v/Georg Høhling.

Sø. d. 30. - ti. d. 1.11.:

Gymn.skolernes matematiklærerforen.

Legater

Jans Fond

Jans Fond yder støtte til bofællesskaber og familier med hjemmeboende psykisk udviklingshæmmede børn.
Fondens små legatportioner uddeles i oktober 1994.

Ansøgning om støtte sendes senest 15. okt. 94 til: Carly Majholm, Reersøgade 11, 1.tv., 2100 København Ø.

Diverse

Tillykke!

Menigheden i Herning ønsker sin sognepræst tillykke med 40-års dagen for hans præstevieelse den 28. oktober.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Ælnoths skriftserie nr. 3

Jørgen Nybo Rasmussen: *Franciskanerne i Norden*. 28 sider. Illustreret. Pris kr. 40,-.

Skriftserien har tidligere udgivet:

Nr. 1 Stig Holting: *Efterkoncilære strømninger i den katolske kirke i Danmark 1965-90*.

Nr. 2 Sebastian Olden-Jørgensen: *Niels Steensens sentenser og spiritualitet*.

Hvert hæfte koster pr. stk. kr. 40,-, men ved køb af 2 vil prisen være kr. 60,- og ved køb af hele serien er prisen kr. 100,-.

Henvendelse til Stig Holting. Tlf. 86 38 43 50.

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Telefon: 31 20 93 37

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Bittlf. 30 86 26 09

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsgade 10 · Roskilde · 42 15 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Kirken støtter ikke alene kroaterne

Kirken er ikke partisk i konflikter

Zagreb (KNA) - Af pave Johannes Paul II's planlagte fredsmision til Balkan blev kun besøget i det katolske Kroatien tilbage. Besøget i Beograd blev aflyst, fordi både de serbiske politikere og den serbisk-ortodokse kirke ikke ønskede et pavebesøg på nuværende tidspunkt, og besøget i Sarajevo blev aflyst af sikkerhedsgrunde. Paven har således haft sværere ved at overbevise om, at Vatikanet ikke er partisk i Jugoslavien-konflikten, som det ofte fremhæves fra serbisk side.

Det er yderligere blevet vanskeliggjort ved den kroatisk præsident, *Franjo Tudjman's* udtalelser. Besøget betyder, »at Kroatien har ret til med fredelige midler ved det internationale samfunds mellemkomst at få de besatte områder tilbage,« sagde Tudjman. Hvis det ikke lykkes, føjede den tidligere kommunist til, er også »ethvert andet lovligt middel« retfærdiggjort.

Mange tab under borgerkrigen

En tredjedel af republikken er kontrolleret af serberne. Krajina og Slavonien har ensidigt udråbt »Republikken serbisk Krajina«. Ca. 8.000 kroater blev dræbt under krigen, 29.000 blev såret og 340.000 fordrevet. 229 kirker, 19 klostre og 98 præstegårde er helt ødelagte og 541 er beskadigede. 226 præster og ordensfolk blev fordrevet.

To-tredjedele af Kroatiens 4,7 mio. indbyggere er

katolikker. Den katolske tradition var, under historiens vekslende herredømmer, det nationalt forbindende element for kroaterne, på samme måde som ortodoksien var det for serberne. Under kommunismen led katolikkerne under den kirkefjendtlige politik, som dog blev lempet i 70'erne.

Siden uafhængigheden i 1991 nyder den katolske kirke vidtgående frihed. Vatikanet arbejdede intenst for, at den nye stat blev folkeretligt anerkendt. Senere er kirke/stat-forholdet dog kølnet noget, efter at kirken har forsøgt at få et bedre forhold til den ortodokse kirke og har kritiseret kroaternes optræden i Krajina og Bosnien.

Anden Verdenskrig

Et kildent punkt er kirkens holdning i 1941 til det fascistiske »Ustasja« og deres »uafhængige stat Kroatien«, som blev støttet af de katolske biskopper. Da republikken blev udråbt, lod kirkens primas, Zagrebs ærkebiskop *Alojzije Stepinac* (1898-1960) »Te Deum« istemme. Selv om han fra 1942 fordømte Ustasja-styrets overgreb mod serberne, og uddrag af hans prædikener blev udsendt af partisanerne i BBC, hjalp det ham ikke, da *Tito* kom til magten i 1945. Stepinac blev ved en skueproces dømt til 16 års tvangsarbejde for »samarbejde med Ustasja-regimet«. Efter fem år i fængsel kom han i husarrest i sin fødeby Krasic. Da pave *Pius*

XII udnævnte ham til kardinal i 1953, afbrød Jugoslavien sine diplomatiske forbindelser med Vatikanet.

Under besøget i Zagrebs domkirke knælede Johannes Paul II ved Stepinacs grav. Paven betegnede Stepinac som en »fremragende og ærværdig skikkelse, et bolværk for Kroatiens kirke. Med sin tilstedeværelse, sit arbejde, sit mod, sin tålmodighed og siden sin tavshed og død viste han sig som en ægte kirkens mand, der var parat til at yde det største offer for ikke at fornægte sin tro«. For tiden kører en saligkæringsproces for Stepinac.

Vil snarest til Sarajevo

Rom (KNA) - Pave Johannes Paul II vil så snart som muligt gennemføre den aflyste rejse til Sarajevo. Paven har lovet ærkebiskoppen af Sarajevo, *Vinko Puljic* at han er fast besluttet på at gennemføre den rejse, han med tungt hjerte måtte aflyse.

Johannes Paul II aflyste rejsen af »ansvar for befolkningen«, for hvis sikkerhed man ikke kunne opnå tilstrækkelig garanti, hedder det i et kommuniké fra Vatikanet.

Den bosniske præsident *Ilija Izetbegovic* er skuffet over aflysningen. Han bebrejder FN at have overbevist paven om, at sikkerheden ikke var i orden. Hvis FN beslutsomt havde krævet sikkerhedszonen omkring Sarajevo overholdt, havde der været 100% sikkerhed.

Bosniske serbere ansvarlige

FN beskylder de bosniske serbere for at være ansvarlige for aflysningen. Serberne ville ikke give de nødvendige sikkerhedsgarantier. FN har ikke anbefalet paven at aflyse rejsen, men har tydeligt informeret ham om farerne.

Hjælpebiskoppen i Sarajevo, *Pero Sudar* er meget skuffet over aflysningen. »Vi havde ventet, at Johannes Paul II ville bringe et budskab ud til verden om

Under en vesper-gudstjeneste i Zagrebs domkirke med præster og ordensfolk mindedes pave Johannes Paul II kardinal Stepinacs trosvidnesbyrd. Foto KNA

Bosnien-Hercegovinas re-ning. Vi føler os nu alene og ser, at det onde har sejret over det gode.« Han har forståelse for grunden til aflysningen, men hele verden og især FN har forsømt at skabe sikkerheden.

I stedet for pavebesøget fejrede man gudstjenester i alle kirker den dag, pavebesøget skulle have fundet sted. I domkirken konlebrerede apostolske nuntius, ærkebiskop *Francesco Monterisi* med alle bosniske biskopper.

De bosniske biskopper

har i en fælles erklæring givet udtryk for skuffelse. »Det er en yderligere smerte i en uendelige række af smerter.« »På baggrund af den vurdering, der er foretaget af Pavestolen, som tager hensyn til, at FN ikke kan garantere sikkerheden, og at besøget kunne have fremprovokeret et blodbad på civilbefolkningen, udsattes paverejsen til denne by, hvor håbet om en sikker fred ofte er blevet båret til graven,« skriver biskopperne.

Ingen »hellig alliance« mellem Islam og kirken

Cairo (KNA) - På FNs Befolkningskonference er der ingen »hellig alliance« mellem Islam og den katolske kirke, siger Vatikanets presetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls*. Der er intet mærkeligt i, at de monoteistiske religioner fandt et fælles sprog, når det drejer sig om emner som familien, fødsel og børn.

Vatikanets delegation på konferencen har haft kontakt med de fleste andre delegationer. De fleste er kommet i stand efter ønsker fra de andre, oplyser Navar-

ro-Valls. Vatikanet stræber efter en konstruktiv dialog uden polemik i et forsøg på at få slutdokumentet vedtaget i enighed.

Norges statsminister, *Gro Harlem Brundtland* tilbageviser Vatikanets kritik. Hun har forgæves forsøgt at forstå, hvordan formuleringen »reproduktiv sundhed« kan fortolkes som et forsvar for abort. Desuden er der ikke tale om, at abort accepteres som et middel i familieplanlægningen.

FNs generalsekretær,

Nyt håb for ufrivilligt barnløse

I en »pro-life«-sundhedsklinik i Liverpool i England har man udviklet en ny teknik til afhjælpning af ufrivillig barnløshed, oplyser det engelske blad »The Tablet«. Den såkaldte NEST-teknik (Natural egg sonographic transfer) kan accepteres af den katolske kirke, i modsætning til reagensglasbefrugtning.

Teknikken er udviklet af lægen *John McLean*, der er katolik. Den kan hjælpe kvinder, der har blokerede eller ødelagte æggeledere. På det rigtige tidspunkt i menstruationscyklen flyttes et æg fra kvindens ægestokke og anbringes i livmoderen. Ved hjælp af ultralyd kan man hjælpe ægget med at finde vej langs æggelederne. Det befrugtes derefter ved almindeligt samleje.

Teknikken afprøves for tiden i den nyåbnede klinik. Klinikken drives af foreningen »LIFE«, som har en række »pro-life« tilbud, bl.a. rådgivning i naturlige familieplanlægningsmetoder. Klinikken vil ikke uopfordret give oplysninger om kunstige præventionsmetoder, men vil informere om dem, hvis de bliver bedt om det. Det næste projekt er en klinik for handicappede nyfødte.

Mange kirker ødelagt

Sarajevo (KNA) - Krigen i Bosnien-Hercegovina har drevet 450.000 katolikker på flugt. 99 kirker er helt ødelagte og 127 kirker er svært beskadigede. Det fremgår af en meddelelse fra de tre bosniske bispedømmer i Bosnien. 55 af kirkerne var i ærkebispedømmet Sarajevo, 35 i bispedømmet Banja Luka og ni i bispedømmet Mostar.

Det er gået værst ud over den katolske befolkning i

ærkebispedømmet Sarajevo, hvor den kroatisk befolkning er blevet ramt af to bølger af etnisk udrensning. 1992/93 blev 160.000 kroater fordrevet af serberne, 1993/94 blev andre 140.000 fordrevet af muslimerne. I 13 sogne er der slet ingen katolikker tilbage. Antallet af katolikker i Bosnien er nu nede på 125.000, hvoraf en tredjedel bor i hovedstaden Sarajevo.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Præm (ansvarsh. redaktør).
Journallist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4., DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44. Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54. Udgiver: Ansgarstiftelsen Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 12. oktober

Kirkebyggeriet i Tåstrup, side 5
 Om FN-konferencen, side 7-10
 Økumene, side 11
 Søger, side 12
 Hvad synoden vedtog, side 13

katolsk orientering

Dokument om ægteskabet

Har sammenhæng med hyrdebrev fra tyske biskopper

Fulda (KNA) - Inden længe vil Trosælærekongregationen offentliggøre et dokument om ægteskabets uopløselighed. Dokumentet vil komme på otte sprog og er rettet til alle kirkens biskopper.

Dokumentet har sammenhæng med et hyrdebrev fra de tre sydvesttyske biskopper Karl Lehmann af Mainz, Oskar Saier af Freiburg og Walter Kasper af Rottenburg-Stuttgart fra september 1993. I hyrdebrevet med titlen »Sjælesorg for skilte og gengifte skilte«

siges det bl.a., at kirken ikke kan ændre Jesu ord om ægteskabets uopløselighed. Men samtidig understreges det, at borgerligt gengifte skilte ikke er udelukket fra kirkens fællesskab. Tingene skal vurderes meget mere nuanceret, end man ofte gør i dag.

Individuel bedømmelse

Den enkeltes situation skal bedømmes individuelt. Der er forskel på, om man er blevet forladt uden egen skyld, eller om man har ødelagt et kirkeligt gyldigt ægteskab og derved pådraget sig en alvorlig skyld. Ved gengifte skal man vurdere, om det nye ægteskab er blevet til »en ny moralsk forpligtelse«. Især skal man hjælpe alle, der er overbeviste om deres første ægteskabs ugyldighed, med at komme til en personlig samvittighedsafgørelse, »der skal respekteres af kirken og menigheden«.

Lehmann, Saier og Kasper kommer i hyrdebrevet også ind på, om og hvornår det i enkelttilfælde er muligt for gengifte at gå til kommunion. De fremhæver den enkelte kristnes samvittighedsafgørelse.

For sjælesørgeren gælder det om »ikke at tillade over én kam og ikke at udelukke over én kam«. Biskopperne mener, at det er vigtigt, at en præst deltager i rådgivningen ved samvittighedsafgørelsen, for »modtagelsen af kommunionen er en offentlig, kirkelig betydningsfuld handling«.

Vores holdninger godt teologisk begrundede

De tre biskopper siger til journalister, at de stadig står bag deres udtalelser. »Vi anser vores holdninger for at være godt teologisk begrundede,« understreger de, og de ser ingen »lære-

Fortsætter på bagsiden

Biskop Hans L. Martensen indmurede under en højtidelig ceremoni en grundsten fra domkirken og deltog efterfølgende i et rejsegilde på den kommende Skt. Pauls Kirke i Tåstrup. Billedet viser biskoppen og generalvikar Czeslaw Kozon foretage bestænkning af byggepladsen med viefvand. Byggeiet ventes afsluttet i begyndelsen af maj 1995. Se reportagen på side 5 inde i bladet. Foto: Kluge.

Nye kardinaler i oktober?

Kun 99 valgberettigede kardinaler mod normalt 120
 Det ventes, at paven udnævner 20 nye kardinaler

Rom (KNA) - Man regner i Rom med, at der vil finde et kardinal-konsistorium sted i slutningen af 1994 eller begyndelsen af 1995: Det kan betyde, at navnene på nye kardinaler bliver offentliggjort i forbindelse med bispesynoden om ordenslivet, der finder sted fra 2. til 29. oktober.

Hvis der blev pavevalg nu, ville kun 99 af kardinalkollegiets 138 medlemmer være under 80 år og dermed valgberettigede. Der er normalt ca. 120 valgberettigede kardinaler, og derfor regner man med, at paven udnævner ca. 20 nye kardinaler.

Pave Johannes Paul II har i sin 15-årige embedsperiode udnævnt 79 af de nuværende 99 valgberettigede kardinaler. Hvis man lægger de nye udnævnelser til, vil en ny pave blive valgt af et kardinalkollegium, hvor

mere end 80% er udnævnt af forgængeren.

Kun 18 ud af 99 er italienere

Internationaliseringen af kardinalkollegiet er fortsat under Johannes Paul II. Kun 18 af de 99 valgberettigede er italienere. Af de 27 kuriekardinaler er kun otte italienerne. I Rom hedder det, at »kirkens senat« skal være et spejlbillede af verdenskirken. Men det er stadigvæk alene paven, der udnævner kardinalerne.

Efter Det andet Vatikan-koncil er der fra tid til anden fremkommet ønsker fra de lokale kirker om, at pavevalget foretages af repræsentanter fra lokalkirkerne. F.eks. foreslog den belgiske kardinal Leo Suenens i begyndelsen af 70'erne, at kirkens biskopper via formændene for bi-

spekonferencerne deltog i pavevalget. Derved ville man bryde kredsløbet, hvor paven har udnævnt sin efterfølgers valgkollegium og dermed sikret sig en stor indflydelse.

Over for dette fremhæves kirkens tradition. Siden det 12. århundrede har det kun været kardinaler, der deltog i pavevalget. Pave Paul VI offentliggjorde i 1973 en

Fortsætter på bagsiden

Paven aflyser sin rejse til FN

Rom (KNA) - Pave Johannes Paul II har aflyst sin rejse til FNs hovedkvarter i New York fra 20.-24. oktober af helbredsmæssige årsager. Til gengæld vil han deltage i festlighederne i anledning af 50-året for FNs grundlæggelse i november 1995, meddeler Vatikanets pressetalsmand, Joaquin Navarro-Valls.

Efter et fald i badeværelset 29. april fik Johannes

Paul II indopereret et kunstigt hofteled. Pavens læger har rådet ham til »ikke at forøge sine aktiviteter«, hvis han hurtigt vil genvinde sin fulde førlighed. Det tager normalt seks måneder, siger Navarro-Valls. Der er ingen andre helbredsgrunde til aflysningen, understreges det. Men netop lange flyverejser er noget af det, der skal undgås.

Tilnærmelse mellem kirkesamfund i Jerusalem

Jerusalem (KIPA) - Efter fredsftalerne i Mellemøsten er der også kommet bevægelse i forbindelserne mellem de store kirkesamfund i Jerusalem.

Patriarkerne for den græsk-ortodokse, den armensk-apostoliske og den latinske kirke har haft et møde i det græsk-ortodokse patriarkat om en over-

enskomst om de hellige steder i landet.

Det såkaldte »status quo« fra 1852, hvor de daværende tyrkiske magthavere overgav visse hellige steder til fælles besiddelse for de tre kirkesamfund, har ikke altid fungeret godt. Der har været strid om benyttelsen af kirkerne, og man har heller ikke kun-

net enes om vedligeholdelsen.

Kansleren i det latinske patriarkat, *Adib Zoomot* oplyser, at mødet ikke har noget at gøre med UNESCOs opfordring om en øjeblikkelig restaurering af Gravkirken - eller Opstandelseskirken, som den græsk-ortodokse kirke kalder den.

Gravkirken er det bedst kendte af de hellige steder, kirkerne har i fællesskab. Men fællesskabet gælder f.eks. også Marias grav i Jerusalem og Fødselskirken i Betlehem. Trods tilnærmelserne skal man ikke vente en hurtig løsning på problemet. Den armenske patriark *Torkom Manoogian* er for tiden i Armenien, indtil den armenske kirke får valgt et nyt overhoved for kirken efter katolikos *Vasgen Is* død. Den græsk-ortodokse patriark *Diodoros Ier* meget syg, og den latinske patriark *Michel Sabbah* er bortrejst i længere perioder.

Med den amerikanske militærintervention i Haiti synes det nu sikkert, at den afsatte præsident Aristide igen kommer til at regere fra Det hvide præsidentpalads i hovedstaden Port-au-Prince. Foto: KNA.

Forløser-kirken i Moskva genopbygges

Moskva (KIPA) - Den verdensberømte Forløserkirke i Moskva skal genopbygges. Moskvas overborgmester *Jurij Lusjkov* og patriark *Alexej II* har oprettet en fond, der skal samle midler ind til projektet, som ventes at koste mange millioner.

Forløser-kirken blev byg-

get i anden halvdel af 1800-tallet til minde om sejren over Napoleon i 1812. Den var Moskvas største kirke og var symbol for Rusland under zar-regimet. I begyndelsen af 30'erne lod *Stalin* den sprænge i luften og opførte en svømmehal på stedet.

Første fælles-asiatiske lægmandsmøde

Suwon (KIPA) - På det første fælles-asiatiske lægmandsmøde krævede de 60 delegerede fra 14 lande, at kirken i højere grad end nu lytter til de unge, de fattige, de udbyttede, kvinderne og børnearbejderne.

På mødet i Suwon i Sydkorea viste beretningerne fra delegationerne hele det spektrum af problemer, kirken står overfor: De utroligt rige over for de utroligt fattige, det truende liv på landet over for storbyernes

kaos og de asiatiske landes problemer med før- og efterindustrielle samfundsstrukturer. Man diskuterede også mulighederne for at overvinde mistro mellem religionerne og opbygge et samarbejde for at fremme den sociale udvikling.

Mødet var arrangeret af Det pavelige Lægmandsråd, Den asiatiske Bispekonferences Lægmandskontor og Koreas Nationale Lægapostolat. Kardinal *Eduardo Francisco Piro* nio, formand for Lægmandsrådet, kardinal *Stephen Kim Sou Hwan* af Seoul og biskopper fra forskellige lægkommissioner deltog også i mødet.

Den etiopiske patriark hos paven

Castelgandolfo (KNA) - Patriarken for den etiopisk-ortodokse kirke, *abuna Paulos*, har besøgt pave *Johannes Paul II*. Foruden

paven talte *Paulos* også med repræsentanter for Det pavelige råd for fremme af de kristnes Enhed.

De første dåb i Mongoliet

Hongkong (KIPA) - De første mongolske børn er blevet døbt i april og maj i år i hovedstaden Ulaanbaatar. Tre præster fra Scheutmissionærerne er de eneste præster i landet.

Den katolske menighed i Mongoliet tæller ca. 50 troende. Præsterne *Wenceslao Padilla* og *Gilbert Sales* fra Filippinerne og *Robert Boessens* fra Belgien blev for

to år siden sendt til Mongoliet som de første missionærer, efter at Vatikanet i april 1992 optog diplomatiske forbindelser med landet.

Regeringen i Den mongolske Folkerepublik bad Vatikanet om at sende missionærer til landet. Flertallet af landets 2,3 mio. indbyggere er buddhister, 4% er muslimer. Om søndagen fejrer man messe i den ene

præsts værelse, men med økonomisk støtte fra Taiwan bliver den første kirke i Mongoliet snart bygget.

Med kommunismens sammenbrud i Østeuropa ændredes den politiske kurs i Mongoliet sig også. Efter 70 år under sovjetisk styre blev landet demokratisk i 1991 med garanteret religionsfrihed.

Vatikanet betænkelig ved amerikansk militærintervention på Haiti

Vatikanet (KNA) - Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« giver udtryk for »betænkeligheder« ved USAs militære intervention på Haiti. De diplomatiske midler var endnu ikke udtømte, og der var stadig plads for nye, egnede initiativer, skriver avisen.

Formændene for bispekonferencerne i Canada, USA og Latinamerika betegner interventionen fra et fremmed militær som »ikke moralsk retfærdiggjort« på nuværende tidspunkt. »Et ægte demokrati kan ikke påtvinges udefra. Det hai-

tanske folk må selv i en åben og modig dialog skabe betingelserne for en fredelig, ansvarlig regering i landet,« citerer »Osservatore« formanden for Den amerikanske Bispekonference, ærkebiskop *William H. Keeler*.

Haiti ingen trussel

Den haitanske Bispekonference afviser at kommentere forhandlingsresultatet mellem USA og Haiti om magtskiftet på Haiti. Formanden for bispekonferencen, ærkebiskop *François Gayot* henviser til biskop-

pernes erklæring fra begyndelsen af august, hvori de afviser enhver tanke om fremmede tropper i landet. »Dermed er alt sagt, hvad kirken har at sige,« udtale *Gayot*.

I erklæringen fra august advarer biskopperne mod at anvende de »strafbare hændelser fra landets tyngende arv« som påskud for at »besætte« landet. En invasion kan kun udløse vrede og angst i den haitanske befolkning. Desuden er en invasion ulovlig, for Haiti udgør ingen trussel mod freden i området.

Forbereder diplomatiske forbindelser

Rom (KNA) - Efter at Vatikanet og Israel har optaget diplomatiske forbindelser forbereder Vatikanet nu også »officielle forbindelser med repræsentanter for det palæstinensiske folk«. Det erklærede pave *Johannes Paul II* ved en audiens for biskopper af latinsk ritus fra de arabiske lande.

Paven håber, at det kan føre til en frugtbar dialog mellem parterne og skabe positive fremtidsudsigter for de katolske menigheder i området. PLOs repræsentant i Rom, *Nemer Hamad* giver udtryk for stor tilfredshed over pavens løfte.

Johannes Paul II beklagede den store lidelse, der skyldes de mange konflikter i Mellemøsten. Han gav

atter udtryk for sit store ønske om at besøge Det hellige Land. Ligeledes udtrykte han sin sorg over, at de katolske mindretal i nogle ara-

biske lande ikke må udøve deres religion. Han opfordrede dem til at holde fast ved troen trods disse vanskeligheder.

Polsk biskop hædret af Israel

Warszawa (KNA) - *Albin Malysiak* (77), der indtil 1993 var hjælpebiskop i Krakow, har modtaget den israelske ærestitel »Retfærdig blandt folkeslagen«. Udmærkelsen gives af Yad Vashem-centeret i Jerusalem, der blev grundlagt i 1953 som forskningscenter for jødeudryddelserne under Anden Verdenskrig.

Malysiak får medaljen,

fordi han i 1943 som leder af et plejehjem optog fem jøder på hjemmet og gav dem falske papirer, så de overlevede krigen. Udmærkelsen gives til mennesker der har reddet jøder fra nazisternes udryddelseslejre. Prisen blev overrakt *Malysiak* i Warszawa af den israelske ambassadør *Gershon Zohar*.

Ny konsulent i DUK

Stillingen er rettet dels mod Hovedbestyrelsen og dels mod de mange lokalforeninger

Danmark Unge Katolikker har ansat *Maria Truelsen* som organisationskonsulent. Hun får bl.a. til opgave at vejlede, støtte og inspirere hovedbestyrelsen, men stillingen er også rettet mod de mange lokalforeninger i sognene.

Hvis I står med et problem af menneskelig eller organisatorisk karakter, kan I ringe til mig og få hjælp, siger Maria Truelsen. Jeg tager meget gerne tid i lokalforeningerne og arbejder med jer, siger hun.

Tår til rådighed mangt og meget

Organisationskonsulenten tår ellers til rådighed i samarbejdsopgaver, konfliktløsning, udvikling af udvalg, forening eller lokalgruppe. Derudover kan konsulenten bruges i pædagogiske spørgsmål, i ledelse

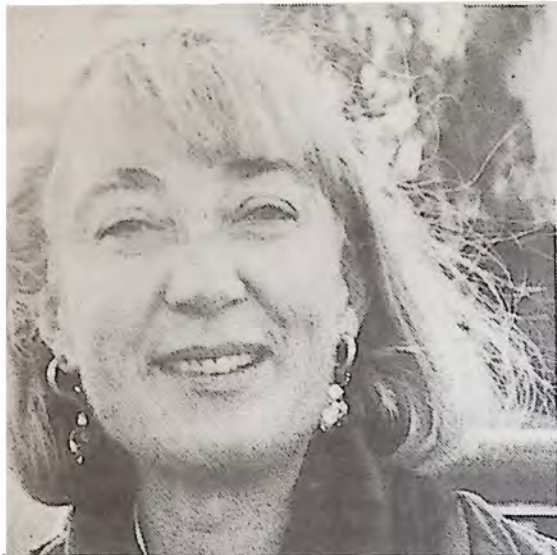
og beslutningsprocesser.

Ligeledes står Maria Truelsen til rådighed i spørgsmål vedrørende Folkeoplysningsloven og andre tilskudsordninger. I seneste nummer af »Nyt fra DUK«

skriver Maria Truelsen mere omfattende om sin opgave.

Maria Truelsen har baggrund som bl.a. pædagog og uddannelsesleder.

kk

Maria Truelsen er DUKs nye organisationskonsulent. Foto Kluge.

Suppekøkkenet håber nu også på, at pensionister, der ikke ønsker at gå ud efter mørkets frembrud, kan komme. Foto: Szarafin.

Suppekøkkenet i København indbyder sultne

Det økumeniske »Blågård spiseprojekt« på Nørrebro i København, populært kaldet »Suppekøkkenet« er

netop gået i gang med sin 7. sæson.

Gennem Caritas Danmark får spiseprojektet oksekød og smør fra EUs overskudslager. En gruppe frivillige medarbejdere fra bl.a. Blågårdskirkens og Sakramentskirkens menigheder, tilbereder hver uge i perioden 1. september til ca. 1. april varm mad og serverer det for »værdigt trængende« i Blågårdskirkens krypt.

Det er i år lykkedes at få medarbejdere til endnu en dag, og fra 27. september er

der også bespisning på tirsdage kl. 13.00.

Medarbejderne håber, at der på dette tidspunkt kan komme pensionister og andre, der ikke bryder sig om at gå ud efter mørkets frembrud.

»Suppekøkkenet« byder de sultne velkommen hver tirsdag kl. 13.00 og hver onsdag kl. 16.30.

Blågårdskirkens krypt (indg. ad porten tv. for kirken), Blågårds Plads på Nørrebro.

ks

Kender I en sådan person?

UK efterlyser landskonsulent til at styrke det lokale arbejde

Om nogen måske har bemærket, ønsker Danmarks Unge Katolikker, DUK at ansætte to landsdelskonsulenter. Ansættelserne er indtil nu blevet forsinket, fordi der har været lidt usikkerhed om forventningerne til de personer, som vi søger, udtaler DUKs nyanførte organisationskonsulent, Maria Truelsen.

- Vi har nu haft et møde med biskoppen og generalsekretæren og er nået til afklaring. Biskoppen ønsker en person, som allerede er kendt i katolske kredse, og som sammen med ungdomspræsten og organisa-

tionskonsulenten kan arbejde tæt sammen om at styrke det katolske ungdomsarbejde i Danmark. Biskoppen lagde på mødet meget vægt på den pastorale side af bispedømmets børne- og ungdomsarbejde, siger Maria Truelsen videre.

DUK ønsker derfor at spørge »katolsk orientering« læsere: »Kender I en sådan person?«

Fuldtidsstilling med rejser

DUK forestiller sig, at der er et eller andet sted i en af menighederne, må være en

person, som kan opfylde behovet for pastoral vejledning i ungdomsarbejdet, og som samtidig kan gå ind i konkrete situationer med praktisk vejledning, støtte og problemløsningsforslag, hedder det i en pressemeddelelse fra DUKs Sekretariat.

Det er en fuldtidsstilling,

og vedkommende må være indstillet på at rejse en del rundt i landet til menighederne og lokalforeningerne. Henvendelse skal ske til DUKs Sekretariat, Bredgade 69 A, 1260 København K, telefon 33 147707.

kk

Afdelingssygeplejerske / Souschef

- søges til SANKT LIOBA HJEMMET, som har 28 plejeboliger. Institutionens formål er at drive et plejehjem på katolsk, kristent grundlag.

Vi søger: En sygeplejerske, der med lyst og interesse kan deltage i det praktiske arbejde; som kan lide ældre mennesker; som kan virke inspirerende på beboere og personale og være med til at løse problemer.

Kvalifikationer: Vi ønsker erfaring med geriatri, gerne videreuddannelse inden for ledelse; samarbejds- og ledelseserfaring samt erfaring i undervisning.

Vi kan tilbyde: Et spændende og udfordrende arbejde i et åbent og positivt miljø. Løn og ansættelse efter gældende overenskomst.

Yderligere oplysninger gives gerne på tlf. 31 74 10 55 af forstander Poul Wilcke eller afdelingssygeplejerske søster Benedikte Nielsen.

Ansøgning vedlagt relevante bilag sendes senest 15. oktober til

Bestyrelsen for Sankt Lioba Hjemmet
O.V.Kjettinges Allé 7
2000 Frederiksberg

kk

Jordirske katolikker og protestanter til fælles gudstjeneste i Viborg

Jordirske skoleelever og lærere, der er på udveksling i Danmark, var tirsdag den 1. september til fælles gudstjeneste i Viborg, oplyser Ringkjøbing Amts Dagblad. De to grupper, katolikker og protestanter, mødtes normalt i hver deres kirke. Gudstjenesten, der blev ledet af pastor Leo Kertz

O.M.I. og den lutherske sognepræst Erik Bitsch. Den var det sidste led i et større arrangement, inden nordirerne vendte tilbage.

Eleverne har været sammen det meste af et år forud. En af eleverne udtaler til dagbladet, at dette projekt ikke er for ekstremister.

kk

Skoleleder til Institut Sankt Joseph

Genopslag

Vi søger ny skoleleder, da vores nuværende leder går på pension.

Institut Sankt Joseph er en kristen/katolsk privatskole på Østerbro i København. Den er en selvejende institution med en klar økumenisk profil. Vi har 287 elever. Skolen har haft elevnedgang i de seneste år, og bestyrelsen lægger vægt på, at den nye leder i et kreativt samarbejde med de øvrige ansatte og bestyrelsen kan få vendt denne udvikling.

Vi lægger vægt på et højt fagligt niveau, gensidig respekt og tolerance, og at hverdagen opleves spændende og afvekslende.

Vi søger en leder med en kristen livsindstilling – med visioner for hvordan skolen kan møde fremtidens udfordringer med økonomisk overblik og mod til at prioritere der kan inspirere og udvikle den pædagogiske linie der kan formidle samarbejde mellem alle skolens parter.

Løn efter overenskomst mellem DF og FGL. Ansættelse snarest muligt. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til styrelsesformand Peter Løgstrup, tlf. 33 15 46 15.

Ansøgning sendes til Advokat Peter Løgstrup, Niels Hemmingsensgade 10, 1153 København K, mærket »Skoleleder«. Ansøgningsfrist d. 24.10.94.

Før og efter Cairo

Over 150 stater anerkender Vatikanstaten. Derfor har denne ministat sin egen diplomatiske repræsentation ved FN, under navnet Den hellige Stol eller Pavestolen. Dens delegerede taler ikke på den katolske kirkes, men på Vatikanstatens vegne. At deres standpunkter stemmer påfaldende overens med kirkes meninger, burde ikke komme bag på nogen, hverken før eller efter Cairo.

Konferencen om befolkningstilvækst og udvikling har affødt i metervis af kommentarer, så det kan være svært at komme til en afrundende vurdering. En tanke bliver alligevel ved med at trænge sig på: FN-oplæggets mangel på præcise formuleringer gjorde det uhyre let for Pavestolens delegation at dominere hele fem af de seks arbejdsdage ved blot at efterlyse entydigt klare begreber, der udelukkede muligheden for at fortolke teksten efter godtbefindende.

Allerede inden konferencen havde Pavestolen påpeget gummi-formuleringer og begrebsforenklinger i FN's udkast og lovet modvind, hvis f.eks. FN fastholdt uklarheden om, at abort er en form for prævention. Formuleringer som »reproduktiv sundhed«, korrekt eller forkert oversat til alverdens sprog, måtte jo føre til sammenstød mellem stater, der anerkender menneskerettighederne og lande, der lader hånt om dem. Hvorfor forventede man, at de skulle kunne enes om en resolutions selvmodsigende ordbrug?

Naturligvis er det staternes ret og pligt at værne om befolkningens forplantningsevne og denne evnes sundhed, men FN's oplæg gjorde det let for Pavestolens talsmænd, der er godt skolede til at tænke logisk og konsekvent og med en sammenhængende filosofi bag deres etiske holdninger, at pille retorik og fakta fra hinanden. En hel del indisk og kinesisk retorik søger nemlig at skjule forskellen mellem retten til prævention og tvangssterilisation af kvinder. Ifølge menneskerettighederne kan ingen mod sin viden eller samtykke udsættes for medicinsk behandling mod frugtbarhed. Cairo-konferencen løb den fare at drukne i tvetydigheder.

Kommentarerne i verdenspressen spændte vidt. De, som ikke forventer andet end konservative holdninger hos katolske kirkefolk, kunne om ønsket se deres mening bekræftet.

For andre spillede Pavestolen behændigt U-landenes forsvarer mod deres egne regeringer eller mod den rige vestlige overforbrugsverden. Andre mente, at msgr. Martino og hans folk trak tiden ud for at forhindre; at Vestens forblommede ny-kolonialisme kom under anklage.

I stedet for en konservativ katolsk alliance med Islam så endnu andre kirkens håndbremsesaktik som en kærdommen, men utilsigtet sabotage af FN-konferencen til fordel for den rige verden, kirken er en del af, så tiden manglede til at aftvinge Vesten en ændret livsstil og en anden banklånepolitik.

Kirkens holdning til prævention og abort er velkendt. Dens officielle syn på teknisk og kemisk prævention deles langt fra af alle katolikker, men det burde ikke overraske nogen, at Pavestolens repræsentanter bed sig fast i tvetydighederne og udnyttede chancen til at fremsætte katolske principper og nuancer.

Alt i alt viste Cairo, at når FN tør sjeske med forberedelsen af så alvorlige emner som befolkningstilvækst, udvikling, fattigdom, familieliv og menneskerettigheder, så står man over for en meget velforberedt samtalepartner fra Rom, som ikke er til at løbe om hjørner med.

W.W.

Læserne diskuterer

En duft af ufejlbarhed

Den nuværende præfekt i Troselærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*, er en mand ingen ustraffet slipper godt fra at være uenig med. Selv paven »ufejlbarhed« synes at smitte af på Ratzinger, når han i sin egenskab af formandsposten for en af kirkens verdslige apparater, Troselærekongregationen, føler sig betinget kompetent til at udtale sig om, hvad det er, paven egentlig mener om det ene og det andet.

Hvordan kan det være anderledes, når *Johannes Paul II* bruger en så overvældende del af sin tid på at rejse verden rundt, hvilket han jo har gjort lige siden han blev pave. Ingen skal dog undervurdere betydningen af paven rejser, der også har apostolisk værdi. Følgen af hans mange rejser er derimod, at mange verserende sager må delegeres til andre, det vil sige til kurien. Således er styringen af kirken ikke underlagt paven og biskopperne, men paven og kurien.

De romerske kongregationer er underlagt kurien, som er kirkens »verdslige apparat«, idet kurien er opbygget som en hvilken som helst anden verdslig bestyrelse og derfor ikke hviler

hverken på bibelsk eller teologisk grund. Hvad der derimod har eksisteret i kirken lige siden dens fødsel, er biskopperne: de er apostlenes efterfølgere. Det er dem, der har embedet til i kollegialitet med paven at styre kirken. Det er til dem paven burde delegerer alt, hvad der særligt angår *deres* hjord. Det gør paven ikke. Det er fuldstændigt unaturligt, at det ikke sker og at problemer som kræver *kendskab og indlevelse* i lokale forhold i stedet for afgøres på et eller andet kontor i Rom.

Det skaber forbitrelse i kirken, når det bliver kendt, at Johannes Paul II omgiver sig med »håndplukkede rådgivere«, ofte af polsk herkomst, og ikke med biskopperne i kirken. Med en duft af »ufejlbarhed« forsøger paven at bortforklare faktiske tings tilstedeværelse, som misforståelse, alt imens Ratzinger sikkert kan bedømmes som en mand, der med næb og klør foretager strategiske træk i kampen mod de lokale kirkes medbestemmelsesret og biskoppernes embede.

Vi katolikker, som lever her i de nordiske stifter, er jo også en del af verdenskirken og bør tage del i dens bekymringer, så vel som dens glædelige tildragelser.

Gunnel Vallquist, professor og medlem af Det svenske Akademi, har derom sagt: Koncilet med dets publicitet gav os en ny bevidsthed om vort verdensomfattende fællesskab. Alt, hvad der sker i den katolske kirke, angår enhver katolik, eller burde gøre det. De kræfter,

som modvirker og undergraver Det andet Vatikan-koncil har fået øget indflydelse. Man må blive klog af skade. Nu gælder det om at forsvare koncilets beslutninger og frem for alt dets ånd, som engang gav os håb om, at kirken skulle indtage sin rette plads i menneskeheden som repræsentant for sandhed og retfærdighed, for glæde og håb. Arbejder vi alle hen imod det mål i dag?

Søren Adellund

Vatikanets Radio:

Ændringer i dansk-sprogede programmer

Reprisen sendes også via Eutelsat II F1, kanal 57 = 11,554 GHz (video MBC), lydkanal 7,74 MHz.

De faste programpunkter er:

Mandag:

- 1. Hvad har paven sagt siden sidst?
- 2. Nyheder på svensk.
- 3. Indslag på dansk og norsk.

Tirsdag: Svensk.

Onsdag: Svensk.

- 1. onsdag: Brevkasse.

Torsdag: Svensk.

Fredag: Finsk.

Lørdag: Jan Smith: Søndagstanker.

Søndag: Finsk og estisk.

Lederen af afdelingen, *Lars Rooth SJ*, vil meget gerne høre ønsker til udsendelser fra lytterne. Adressen er: Radio Vaticana, 00120 Vatikanstaten. Tlf: 00 39 6 6988 4078, Fax: 00 39 6 6988 4565.

sw

Radio- og TV-nyt

ved *Klaus Møller-Jørgensen*

Du store verden

DR-TV's serie om naturvidenskabelige emner, »Du store verden«, som sendes hver torsdag kl. 19.30 i løbet af efteråret, handler i oktober måned om genteknologi.

I fire programmer, hvoraf det første allerede har været sendt, belyses, hvad man kan bruge genteknologien til i dag, hvad man vil kunne bruge den til i fremtiden og hvilke etiske problemer, teknologien rejser.

I programmerne møder vi de videnskabsfolk og patienter, der står med problemerne og de etiske dilemmaer til dagligt. Politikere og professionelle etikere vil i dag ofte være hængt af den hastige udvikling på området.

Udsendelsen den 13. oktober ser på, hvor langt man er kommet mht. at bruge genteknologi til be-

handling af f.eks. AIDS og kræft, samt hvad teknikken måske vil kunne misbruges til. I dette program medvirker bl.a. en katolik, læge og AIDS-forsker, *John-Erik Stig Hansen*, som gennem foredrag og avisartikler har markeret sig i den offentlige debat om de etiske problemer i forbindelse med genteknologi.

Den efterfølgende udsendelse handler om brug af genteknologi til en langt mere præcis fosterdiagnostik. Her er spørgsmålet: Hvor alvorlige abnormiteter skal der testes for med henblik på en eventuel abort?

Den sidste udsendelse drejer sig om alderdomsforskning og de muligheder genteknologien måske kan give for at gribe ind i menneskets ældningsproces.

Fra nu af er det »den svenske afdeling«, der tager sig af udsendelserne til de skandinaviske lande. Tidligere sendte man nyheder på dansk om mandagen, men nu bliver det primært på svensk, men med indslag på dansk og norsk.

Vatikanets Radio sender til Norden dagligt fra 21-21,20 og 7-7.20 (reprise) på kortbølge 49 m - 6.185 kHz og 41 m - 7.365 kHz; på mellembølge 1.611 kHz.

MAGLEÅS WEEK-ENDS 94/1995

LITTERATUR OG LIVSMOD

4.nov. kl. 19.00 - 6.nov. kl. 14.00, pris kr. 500,- En weekend om det nødvendige livsmod. Belyst gennem litteratur, film, gruppearbejde og liturgi. Ledere: Hanne Brixtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

ORDET OG FORKYNDELSEN

21.jan. kl. 10.00 - 22.jan. 95 kl. 14.00, pris: kr. 375,-. Week-enden er et tilbud til bl.a. lektorer og liturgisk interesserede. Der vil blive givet en indføring i taleteknik ved pastor Michael Hornbech-Madsen. Desuden vil søster Abraham fra Jerusalem fortælle om Bibelens betydning i den æthiopiske kirke. Kursusleder: Ulla Elmquist. Liturgisk vejleder: Pastor Dietrich Timmermann.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås kursuscenter
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

Grundstensnedlæggelse og rejsegilde i Tåstrup

Byggeriet af Skt. Pauls KirkeCenter i Tåstrup går som planlagt

Kun 168 dage efter biskop Hans L. Martensen tog det første spadestik til det nye Skt. Pauls Kirke-Center i Tåstrup, var der atter festligheder på stedet. Tirsdag den 20. september nedlagde biskoppen en grundsten og man fejrede samtidig, at tagene var rejst på nogle af bygningerne.

Under en kort religiøs ceremoni murede biskoppen med stor kyndighed en grundsten fra den katolske domkirke, Skt. Ansgar på stedet, hvor sakramentskapellet kommer til at stå. Grundstenen er symbol på

sognets tilknytning til det øvrige bispedømme. Samtidig indmurede biskoppen et stålør indlagt et dokument, der beskriver, hvorfor man bygger en kirke på stedet. (Teksten bringes i sin helhed nedenfor).

Efter denne ceremoni var der rejsegilde med flere mennesker på talerstolen. Arkitekt Gert Ingemann påregner, at kirkerummet er opstillet i begyndelsen af november. 300.000 mursten, svarende til 40 - 50 parcelhuse går der til kirkecentret. På nuværende tidspunkt er vægge og tage rejst

på menighedssal og undervisningslokaler.

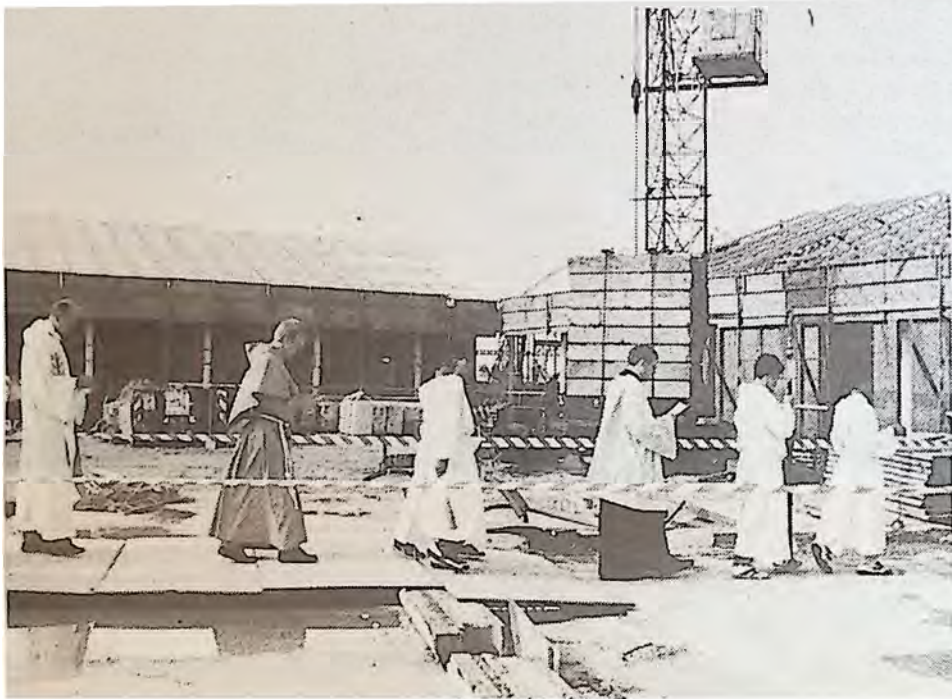
Centret kommer til at bestå af kirke, menighedssal, undervisningslokaler, præstegård, kirkekontor og sikringsrum.

Der er afsat 19,5 mio kr, til byggeriet, hvoraf de 6,5 mio kr. kommer fra Danmark og 12,5 mio. kr. er gæve fra Tyskland. Byggeriet skal stå færdig i begyndelsen af maj måned næste år, hvorefter biskoppen vil foretage indvielsen af kirkecentret.

kk

Menighedsrådsformand Jørgen Baadsgaard Jensen holder grundstenen fra domkirken i hånden. Stenen er et symbol på den kommende Skt. Pauls Kirkes tilknytning til bispedømmet.

Processionen gik fra den tilstødende Skt. Pauls Skole gennem byggepladsen til det sted, hvor sakramentskapellet bliver bygget. Foto Kluge.

Ud over grundstenen murede biskoppen et stålør indlagt tegninger over kirken samt et dokument, der beskriver, hvorfor man bygger en ny katolsk kirke på stedet.

Tekst indmuret

Nedenfor gengives hele den tekst som blev indmuret i den kommende kirke

I Herrens navn. Amen

Den 20. september 1994 nedlagde Biskop Hans L. Martensen grundstenen til den nye Sct. Pauls Kirke i Tåstrup.

Behovet for opførelsen af denne kirke er opstået på grund af sognets vækst, som dels skyldes udflytning fra København, dels tilflytning af mange udenlandske katolikker, hvorfor den hidtidige kirkebygning på Køgevej efterhånden ikke længere kunne rumme de mange deltagere i søndagsmessen og menighedsaktiviteterne.

Sct. Pauls menighed var oprindelig en del af Sct. Laurentii menighed i Roskilde, hvis præster af montfortanerordenen fra 1930 regelmæssigt holdt messe en gang om måneden i Tåstrup.

Den 15. oktober 1933 indviede den daværende apostolske vikar, Biskop Josef Brems, den første Sct. Pauls Kirke på Køgevej. Denne bygning, der i begyndelsen tjente som filialkirke under Roskilde menighed, var en træbygning,

tegnet af professor Martin Nyrop, og havde forinden fungeret som vandrekirke forud for opførelsen af to folkekirkebygninger, Filipkirken og Taksigelseskirken.

Den 1. juni 1938 udskiltes distriktet omkring kirken fra Roskilde og oprettedes som selvstændigt sogn. Sjælesorgen varetoges fortsat af præster af montfortanerordenen, senere af oblatfædre og fra 1993 af verdenspræster.

Efterhånden, som behovet for en større kirkebygning følte stærkere, fremsattes forskellige planer til afhjælpning af de trange forhold. Da beslutningen om at opføre en ny kirke på den herværende grund ved Sct. Pauls Skole på Frøgård Alle var truffet, kontaktedes arkitekt Gert Ingemann med henblik på udarbejdelsen af et konkret projektforslag til et kirkecenter med kirke og præstebolig.

I november 1993 forelagdes Gert Ingemanns færdige projekt for Biskoppen og styregruppen, licitation

blev afholdt og arbejdet overdraget firmaet Rasmussen og Schiøtz som hovedentreprenør. Byggeriet blev muliggjort takket være støtte fra Bonifatiuswerk der deutschen Katholiken i Paderborn, Diasporakommissariat der deutschen Bischöfe samt andre velgørere og påbegyndtes den 5. april 1994.

I taknemmelighed rettes tankerne til de mange præster, menighedsmedlemmer og velgørere, som i de foregående år har arbejdet for menighedens opbygning og trivsel og inden for den sidste årrække også for opførelsen af disse bygninger. Med glæde ses nu frem til indvielsen og ibrugtagelsen, Måtte den nye kirke og det arbejde, som vil komme til at udgå herfra, blive ledsaget af Guds velsignelse, tjene til hans Navns forherligelse og blive menneskene i menighed og lokalsamfund til gavn og glæde.

Tåstrup, den 20. september 1994

+ Hans L. Martensen

DUK og Pax Christi Youth Forum afholder seminar på Øm

Unge europæere lærer at tackle fremmedhad og racisme

I et samarbejde mellem DUK og den internationale, katolske fredsorganisation Pax Christi Youth Forum afholdes 18.-23. oktober et ungdomsseminar på Ømborgen.

Deltagerne fra hele Europa vil på seminaret få redskaber i hænde til at imødegå det voksende fremmedhad. For det første vil man undersøge årsagerne til, at mennesker emigrerer eller flygter. Dernæst vil

man se på de enkelte europæiske landes indvandrings- og flygtningepolitik og mulighederne for at påvirke lovgivningen. Endelig vil de unge lære forskellige måder at tackle fordomme mod fremmede på.

I løbet af seminaret besøger deltagerne asylcentre i Jylland, taler med flygtninge fra Mellemøsten og Afrika og bliver orienteret om de såkaldte NGO'ers (Non Governmental Orga-

nisations) engagement i flygtningespørgsmål.

Fra 18-30 år

Seminaret henvender sig primært til unge mellem 18 og 30 år, men hvis nogle lidt ældre skulle være interesserede, er de velkomne til at kontakte DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07 for yderligere oplysninger og tilmeldingsblanket.

sw

Søstre laver kampagne mod medgift i Indien

Bombay (KIPA) - I Bombay i det vestlige Indien har »Døtrene af Maria Hjerte«s hjælpeorganisation »Sakhya« iværksat en kampagne mod den udbredte praksis med medgift. Dels tager de sig af de kvinder, der bliver ofre for den, og dels laver de oplysningskampagner.

I Indien skal brudens forældre give rede penge, smykker og andre værdier til brudgommens forældre som en forudsætning for ægteskabet. Ofte forlanger brudgommens familie yderligere medgift efter brylluppet. Mange kvinder mishandles for at tvinge forældrene til at efterkomme kravet. Sidste år opregnede politiet i Bombay 114 tilfælde, hvor kvinder var blevet dræbt på grund af stridigheder om medgiften.

Der var over 800 klager om mishandling.

»Sakhya« er én blandt flere grupper, der bekæmper »medgiftens onde«. De uddanner socialarbejdere, afholder kurser om emnet »medgift« og samarbejder med politi og myndigheder. »Sakhya«s direkte arbejde med voldsofre drejer sig primært om at give kvinderne oplysninger om deres muligheder og rettigheder, oplyser lederen af »Sakhya«, Kalindi Mazumdar.

Hjælpeorganisationen har dagligt kontakt med otte-ni voldsramte kvinder. De fleste kommer fra middel- og underklassen, hvor kvinderne er blevet slået af ægtemanden eller svigermoderen eller er blevet psykisk terroriseret eller forstødt. »Sakhya« rådgiver kvinderne, så de kan

finde ud af, om der er basis for at fortsætte ægteskabet eller om en skilsmisse er bedre. Med personlige besøg, breve og telefonopringninger følger socialarbejderne op på sagen og finder ud af, hvordan det går med kvinderne.

Desuden arrangerer »Sakhya« anti-medgift kampagner med plakater, slogans, gadeteater og foto-udstillinger for at gøre opmærksom på problemerne i forbindelse med den indiske medgift-praksis.

Første missionær kom til Kina for 700 år siden

-hidkaldt af Kublai Khan

Hsinchuang (KIPA) - For 700 år siden kom Giovanni de Monte Corvino som den første kristne missionær til Kina. Det er i september måned blevet fejret af Taiwans katolikker.

Franciskaneren nåede Kina i 1294, efter at Kublai Khan havde opfordret kirken til at sende missionærer til sit rige. Kublai var søn af Djengis Khan, grundlæggeren af det mongolske imperium. Pater Giovanni byggede den første katolske kirke i Beijing og grundlagde det første hjem for forældreløse børn. I 1306 var over 6.000 mennesker blevet døbt og flere kirker bygget.

I 1308 blev han udnævnt til ærkebiskop af Khanbaliq (Beijing). Med assistance fra tre biskopper, som pave Clemens V gav ham til hjælp, oversatte de Monte Corvino Det nye Testamente til mongolsk. Da han døde i 1328 i en alder af 81, var der over 30.000 katolikker på det kinesiske fastland.

Den franciskanske mission fandt sted i slutningen af det mongolske Yuan dynasti (1206-1368). Det følgende Ming-dynasti var imod alt, der mindede om det mongolske herredømme. Dermed var det slut med

den katolske mission, og Kina lukkede døren for udlændinge i over 200 år. 1583 kom jesuitterne Matteo Ricci og Michele Ruggieri som missionærer til Kina.

I anledning af jubilæet har man på Taiwan afholdt et seminar om evangelisation i Kina. Som optakt til festlighederne fejrede man messe på det katolske Fu Jen Universitet i Hsinchuang nær hovedstaden Taipei. »Vi vil fejre begyndelsen til den katolske kirke, men vi vil gøre det for at finde nye veje til evangelisering og udvikling i Kina,« sagde franciskanernes provincial John Baptist Huang Min-cheng.

Nan-Tang-kirken er Beijings nuværende domkirke. Den første biskop af Khanbaliq (Beijing) var franciskaneren Giovanni de Monte Corvino der blev udnævnt i 1308. Fot. KNA.

Den franciskanske familie

I den tredje artikel beretter Bob Showers om den største gren, lægordenen, der på verdensplan har 800.000 medlemmer

Den franciskanske Lægordenen i Danmark

Den franciskanske Lægorden er den franciskanske families største gren med mere end 800.000 medlemmer i hele verden og mere end 50 medlemmer i Danmark. Den franciskanske ordensfamilie i det hele taget omfatter franciskanerbrødrene, klarisserne, forskellige franciskanerkongregationer og lægordenen. Lægordenens formål er at samle alle, som ønsker at følge Jesus Kristus i Frans af Assisi fodspor, i et fællesskab eller »broderskab« (fraternitet). Ordenen kaldes på latin »Ordo franciscanorum saeculorum« eller »OFS«. Den franciskanske Lægordens medlemmer forpligter sig til gennem deres liv »i verden« at virke for genoprettelsen af den kristne livsholdning.

Frans

Frans af Assisi grundlagde ordenen i 1200-tallet. Han kaldte dens medlemmer »Bodens brødre og søstre«. Frans forudså et kri-

steligt fællesskab, som ville stræbe efter at opbygge Guds kirke ved at gøre bod i verden. Han så et broderskab af engagerede kristne, som ville vie sig til at leve efter Evangeliet, en livsførelse, som kunne forkynde Jesu Kristi glædelige budskab gennem praktisk eksempel. Den franciskanske Lægordens ånd kan sammenfattes i 8 grundsætninger:

Evangeliet som livets rettesnor

Frans af Assisi's inspiration var at følge i Jesu fodspor. Lægfranciskanernes opgave er den dag i dag at bestræbe sig på at virkeliggøre Jesu evangelium i de sammenhænge, hvori lægfolk indgår, især i familien og på arbejdspladsen. Familielivet, arbejdet og samværet med andre bliver således en måde at forkynde evangeliet på.

Omvendelsen

Jesus siger i Matt. 4,17: »Omvend jer, for himmeri-

get er nær!« Frans forstod »omvendelse« som en livsstil. Omvendelse var for ham ikke et øjeblik midt inde i livet, men en måde at leve på. Selv om lægfranciskanerne stadigvæk lever i de samme omgivelser som før, lever de nu på en ny måde: man skrider altid fremad mod et stadig mere kristeligt livsmønster.

Fred

Franciskaneren ønsker at stifte fred i familien, mellem grupper, mellem nationer. Men for at være en fredsmægler er man nødt til at udvikle en inderlig fred, først og fremmest fred med Gud. Lægfranciskanerne engagerer sig altså med at stifte fred på forskellige planer, ligesom de på forskellige niveauer anstrenger sig for retfærdighed og menneskerettigheder.

Menneskeværdighed

Frans så i menneskeheden mangfoldighed et billede på Guds storhed. Han så i

hvert menneske Jesus Kristus selv. Franciskanerne bestræber sig på at handle ud fra dette menneskesyn og at bidrage til økonomiske, sociale og politiske strukturers humanisering. For eksempel afholdes i marts måned 1995 et verdensstopmøde om den sociale udvikling i København. Danske lægfranciskanere har allerede været aktive i mødets forberedelse og vil være til stede under mødet.

Fattigdom

Som alle franciskanere kendes også lægfranciskanere på deres fattigdomsideal, som forstås som en opfordring til ydmyghed og til mådehold i materielle ting. Mennesket bliver befriet fra umenneskelig afhængighed, for frivillig fattigdom danner en holdning, som er kendetegnet ved tillid til Guds kærlighed og en vilje til at tjene.

Universelt broderskab

Den franciskanske ånd be-

tragter ikke bare alle mennesker, men også alt det skabte som brødre og søstre, der skal respekteres. Lægfranciskanerne forpligter sig altså til at kæmpe mod racisme og til at have en ansvarlig holdning i miljøspørgsmål.

Glæde

Skt. Frans skrev til sine brødre: »På brødrene skal det være synligt, at de er lykkelige i Gud, muntre og høflige«. Glæde er et karakteristisk træk ved det franciskanske liv på grund af fornemmelsen af frigørelse fra håbløshed og af oplevelsen af Guds kærlighed.

Troskab mod den katolske kirke

Der er ægte franciskanske organisationer, som er åbne for medlemmer af alle trosamfund, men Den franciskanske Lægorden selv er en orden i den romersk-katolske kirke, så alle medlemmer må nødvendigvis være

katolikker, som Skt. Frans forlangte. Lægordenen »herteslag« er deltagelse i kirkens sakramenter, især eukaristien. Lægfranciskanerne tager også del i kirkens tidebøn under en eller anden form.

Der er 6 lægfranciskanske grupper eller »fraterniteter« i Danmark: i København, Aalborg, Århus, Nykøbing F, Randers og Odense. De omkring 50 medlemmer samledes på Ømby den 26. august til deres årsmøde (som kaldes for et »ordenskapitel«) På kapitlet behandlede lægfranciskanerne temaet »en læg-spiritualitet i den katolske kirke«. De valgt også en ny styrelse. Efter mange års tjeneste som nationalforstander trak Marianne Powell sig tilbage.

For yderligere oplysninger om Den franciskanske Lægorden i Danmark ring til Marianne Powell på Postbokscentret, tlf. 31 24 174.

Bob Showers

På FNs konference om »Befolkning og udvikling« beklagede Vatikanet sig over, at de naturlige metoder til familieplanlægning kun blev nævnt i forbifarten i udkastet til slutdokumentet. Billedet viser, at der i Indien også gøres forsøg på at lære kvinder denne metode, som så stærkt anbefales fra officiel katolsk side. Foto KNA.

Glimt fra dansk presse om FN-konferencen

Ikke siden pavebesøget i 1989 har der været så stor omtale af den katolske kirke i de danske medier. Omtalen skyldtes denne gang Vatikanets fremtrædende rolle ved FNs konference om »Befolkning og udvikling« i Cairo i begyndelsen af september. Debatten kom til at handle mest om de uafklarede spørgsmål, som man ikke var nået til enighed om under de forberedende konferencer.

Den katolske kirke dominerede konferencen med sin totale afvisning af både abort og prævention, fremgår det af flere artikler fra dagbladene. Således skriver Information: »Allerede inden åbningen af konferencen er FNs befolkningskonference kørt ind på et snævert sidespor, takket være Vatikanet og muslimske fundamentalister på den ene side og kvindesagsforkæmpere på den anden. De har sat abort og prævention højest på dagsordenen...«

Ved implicit at sætte abortspørgsmålet på dagsordenen var det klart for de liberalt orienterede vestlige lande, at de ville få en konfrontation med Vatikanet og de trods alt få og især små lande, der støtter Vatikanets holdning, skriver Weekendavisen.

- Flere dagblade giver ligesom nogle delegerede fra konferencen udtryk for, at Vatikanet, der 'kun' er observatørmedlem, burde smides ud af FN.

»Reproduktive rettigheder«

Det FN-tekniske udtryk »Reproduktive rettigheder« skabte stor debat og forvirring på konferencen. For hvad dækker udtrykket egentlig. I den danske presse blev udtrykket for det meste tolket som 'alle seksuelle rettigheder, der hviler på alle par og individers basale ret til frit at bestemme antallet og tidspunktet for, hvornår de vil have børn.'

Ritzaus Bureau medinddrager formuleringen retten til abort: »Netop disse ord, der på almindelig dansk betyder, at alle mænd som kvinder, unge som gamle har ret til seksualoplysning, til prævention og til abort, modsætter Vatikanet og en række konservativt-katolske lande sig. De mener, at FN med et så-

dan dokument vil bruge abort som middel i familieplanlægning, og at organisationen vil opfordre til promiskuitet og homoseksualitet blandt unge.«

Prævention og abort

»Paven og den officielle katolske kirke præsterer moralsk frihjuls kørsel ved at være modstander af prævention uden samtidig at praktisere fuldt skæbnefællesskab med den allerfattigste del af Jordens befolkning«, siger Kristeligt Dagblad i sin leder den 5. september.

Halfdan Mahler, leder af verdens største private organ for familieplanlægning, siger i samme blad to dage efter: »Det er tåbeligt, at mange lande ikke tør se i øjnene, at abort bliver brugt som prævention i verden. Når 60 mio. kvinder får abort hvert år, er det så ikke en del af global familieplanlægning?« spørger han.

»Striden viser også meget tydeligt, at Vatikanet, der er den katolske kirkes økonomiske og ideologiske magtcentrum, halter langt bagefter sit katolske bagland med sin fordømmende holdning til både prævention og abort. Det fremgår af flere meningsmålinger«, siger Ritzaus 2. september.

Væksten i verdensbefolkningen vil eksplodere fra 5,56 mia til 20 mia på 100 år, skriver Århus Stiftstidende i en kommentar og konkluderer: »Derfor er det uansvarligt af pave Johannes Paul II og hans biskopper at holde fast i det middelalderlige forbud mod præventionsmidler.«

Den danske presse hæftede sig også ved, at Vatikanet tog forbehold over for den del af slutdokumentet, som omhandler brug af prævention for at forebygge seksuelt overførte sygdomme - heller ikke i forbindelse med HIV/AIDS-smitte.

Fra u-landene til Jylland

»Hvad ville man sige til, hvis Folketinget i morgen pludselig besluttede, at jyder kun måtte få ét barn. Når barnet er kommet til verden, så bliver morlille indkaldt på sygehuset, hvor hun vil blive steriliseret. Om hun nu vil eller ej.« Fra en kronik af Katja Marcuslund i Det Fri Aktuelt. .kk

Boykottede Cairo

70% af al prævention i Indien er sterilisation

»Jeg kan ikke tilslutte mig en konference, hvor jeg er ret sikker på, at man kun vil diskutere menneskerettigheder på et abstrakt og retorisk niveau.«

Med denne begrundelse valgte seniorforsker på Det Danske Center for Menneskerettigheder, *Katarina Tomasevski* at boykotte FNs konference om Befolkning og Udvikling. I et interview i udenrigsministeriets tidsskrift »Udvikling« redegøres for hendes synspunkter.

Danmark og resten af Vesten insisterer på retten til seksuel og reproduktiv sundhed, der giver indivi-

der mulighed for at regulere deres frugtbarhed med størst mulig viden om konsekvenserne og med adgang til metoder for at gennemføre dem, siger hun i interviewet.

Men den ret ved man, at de katolske og islamiske lande aldrig vil respektere. Hvorfor insisterer man f.eks. ikke på den helt grundlæggende, konkrete menneskeret, så tvangssterilisation kan forhindres?

Menneskerettigheder respekteres ikke

Katarina Tomasevski mener ikke, at befolkningsprogrammerne er i overensstemmelse med de internationale menneskeretsstandarder. Hun påpeger, at flere lande fører en befolkningskontrol, der legaliserer krænkelse af menneskerettigheder. Det gælder f.eks. retten til liv, lige rettigheder for kvinder, retten til at stifte familie, medicinske forsøg uden frivillig accept, tvangssterilisation og manglende adgang til familieplanlægning.

Videre siges det i interviewet, at der ingen sammenhæng er imellem de vestlige regeringer, som i deres forberedende dokumenter forpligter sig til menneskerettighederne, og de asiatiske regeringer, som end ikke

nævner dem. På den måde kan man frasige sig pligten til at overholde de basale menneskerettigheder.

Tomasevski frygter et Cairo-dokument med et selvmodsigende sprog, der både bekræfter og afkræfter menneskerettighederne, så enhver regering kan tolke det som den vil.

Nemmere og billigere at sterilisere

På et spørgsmål om, hvilke menneskeretskrænkelser hun ser størst fare i, svarer hun: tvangssterilisationer, tvangsaborter, al tvang og fornægtelse af menneskets ret til personlig integritet.

Det er blevet nemmere og billigere at sterilisere. Før i tiden kunne det kun gøres kirurgisk, men i dag kan man gøre det uden kvinden behøver at vide det - ved give en pille eller en indsprøjtning. Det åbner for uhyggelige perspektiver, fortsætter hun.

Mange kvinder i u-landene bliver brugt som forsøgsdyr med usikre præventionsmidler, som aldrig ville blive tilladt i Vesten - f.eks. Nordplant, et hormon, der implanteres i kvindens arm.

Det gælder således Indonesien, som lovprises for sit befolkningsprogram, fordi kvinderne her føder færre

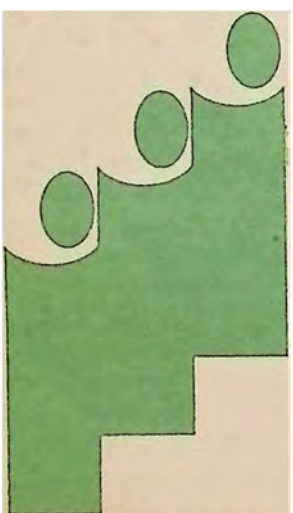
børn. En 1/2 mio indonesiske kvinder, som ikke fik taget Nordplant ud efter 5 år, har problemer i dag. Man kender ikke prisen på succesen, for der har ikke været medicinsk opfølgning, siger hun.

»Udvikling« fremhæver på de sider, hvor interviewet bringes, at Tomasevski i sin bog »Human Rights in Population Policies« påpeger, at 70 procent af al prævention i Indien og 48 procent i Kina er sterilisation. Hun mener derfor, at det er tvivlsomt, at sterilisation altid sker uden tvang. Officielt bruges sterilisation som prævention i 38 lande.

Spændende hæfte fra udenrigsministeriet

Udenrigsministeriet udgiver hæftet »Udvikling«. Nr. 7 i september 1994 er et særnummer, der behandler temaet for FNs konference i Cairo. På 54 sider og 25 artikler, når man vidt omkring konferencens tema »Befolkning og udvikling«. Der er flere statistiske oplysninger fra FNs befolkningsfond (UNFPA), tal, som Vatikanet anser for usikre. Hæftet er imidlertid spændende og særdeles vedkommende læsning, hvis man ønsker at være informeret på området.

kk

Pavestolen gav alligevel sin principielle tilslutning – dog med visse forbehold – til FNs slutdokument om »Befolkning og udvikling«.

Pavestolens repræsentant ved FN, ærkebiskop Renato Raffaele Martino redegjorde den 7. september for kirkens holdning til nogle af de omstridte temaer. Nedenfor bringes indlægget i uddrag.

Fuld respekt for menneskelivet og for folkenes udvikling i solidaritet

Befolkningspolitik drejer sig ikke kun om kvantitet, men også om de betingelser, hvorunder verdens befolkning må leve. Det drejer sig om den solidaritet, som må plejes blandt folkene, så menneskeheden mere og mere må blive en sand familie, sagde ærkebiskop Martino indledende til FN-konferencens deltagerer.

- Det er vor opgave at søge bedre styring og en mere ligelig fordeling af verdens goder, som efter Guds plan er bestemt til at skulle deles som alles fælles arv. Befolkningspolitik må altid ses som en del af en mere omfattende udviklingspolitik.

- Medens mange udviklingsområder er behandlet i forskellige kapitler i slutdokumentets udkast, er det Vatikanets opfattelse med al respekt for dokumentet som helhed, at kapitlet, der omhandler forholdet mellem befolkning og udvikling er uforholdsmæssigt lille.

- Befolkningsvækst eller befolkningsnedgang påvirker de folks liv, som stræber efter at leve i værdighed og sikkerhed, men forhindres heri af skrøbelige politiske og økonomiske strukturer. Udviklingsstrategier kræver en retfærdig fordeling af ressourcer og teknologi i det internationale fællesskab og adgang til internationale markeder. De fattige landes arbejde med udlandsgælden kvæler deres sociale udvikling.

Kvindens stilling

Allerede for 10 år siden understregede Vatikanet på befolkningskonferencen i Mexico City, at befolkningspolitikken må prioritere og fremme kvinders uddannelsesniveau og sundhedstjeneste, især den primære sundhedstjeneste. Både i de udviklede og un-

derudviklede lande er den katolske kirke dybt involveret i at tilvejebringe en stor vifte af uddannelse og sundhedstjeneste rettet mod især fattige – kvinder og børn.

Skal fremme familien baseret på ægteskabet

Det er forældrene, der skal træffe ansvarlige beslutninger om antal børn og fødselshyppighed, og de skal være fri for al tvang og pression fra de offentlige myndigheder, der netop skulle sikre, at borgerne havde grundig information om forskellige demografiske faktors indflydelse.

- Vatikanet hilser det velkomment, at konferencen understreger, at tvang skal udelukkes fra alle aspekter af befolkningspolitikken. Man må håbe, at alle deltagende nationer omhyggeligt vil omsætte disse udtalelser til praksis og at alle nationer og internationale fællesskaber vil være vagtsomme over for misbrug, der er forbundet med familieplanlægningsprogrammer.

- Hidtil har befolkningspolitik været struktureret på en sådan måde, at den ofte tenderede mod tvang og pression, især ved at sætte målene for forsørgerne. Først og fremmest var det kvinderne, der blev ofre. Spidsfindige former for tvang og pression udsprang af fordrejede demografiske data, som medførte frygt og ængstelse for fremtiden.

- Denne konference må være startskuddet for en ny og dybere overvejelse af befolkningspolitikken. Respekten for livet og for den menneskelige person må være den yderste vejledende norm for en sådan politik. Denne politik skal fremme familien, baseret på ægteskabet og skal støtte forældrene i deres modne og an-

svarlige beslutning med hensyn til at føde og opdrage børn. Udkastet til slutdokumentet henleder i virkeligheden opmærksomheden på at støtte familiens stabilitet, eftersom denne stabilitet har en positiv effekt på samfundet.

- Vatikanet kan ikke støt-

te børnefødsler for enhver pris. Med respekt for den hellige betydning af menneskelivets videregivelse må Vatikanet kraftigt betone den ansvarlighed, som må karakterisere forældrenes beslutning om, hvorvidt de på et givet tidspunkt skal have eller ikke have et barn.

- Mangel på ansvarlighed på den menneskelige seksualitets område kan ikke kun angå den enkelte, det er som regel kvinder og børn, der ofre for en sådan uansvarlig opførelse.

- Der er meget, der endnu skal gøres for at opdrage og forme mænd til en mere an-

svarlig adfærd, og deres medansvar for børnenes fødsel og opdragelse. Mangel på ansvarlighed i sexuel adfærd er i dag også med til at fostre en sexuel eftergivenhedsholdning, der først og fremmest fokuserer på personlig fornøjelse og tilfredsstillelse.

- Et af Vatikanets hovedanliggender i forbindelse med udkastet til slutdokumentet er, at man ved identifikation af adfærd, som teksten selv betegner som risikable eller uønskede, alt for ofte begrænser sig til forslag om at reducere eller undgå risici og viger tilbage for grundlæggende at ændre en sådan adfærd.

- Hvad vil på længere sigt være konsekvenserne af, at samfundet giver afkald på sin ansvarlighed for at udfordre og forsøge at ændre et sådant uønsket adfærdsmønster? Hvad sker der, hvis samfundet stiltiende accepterer en sådan uansvarlig adfærd som værende normal?

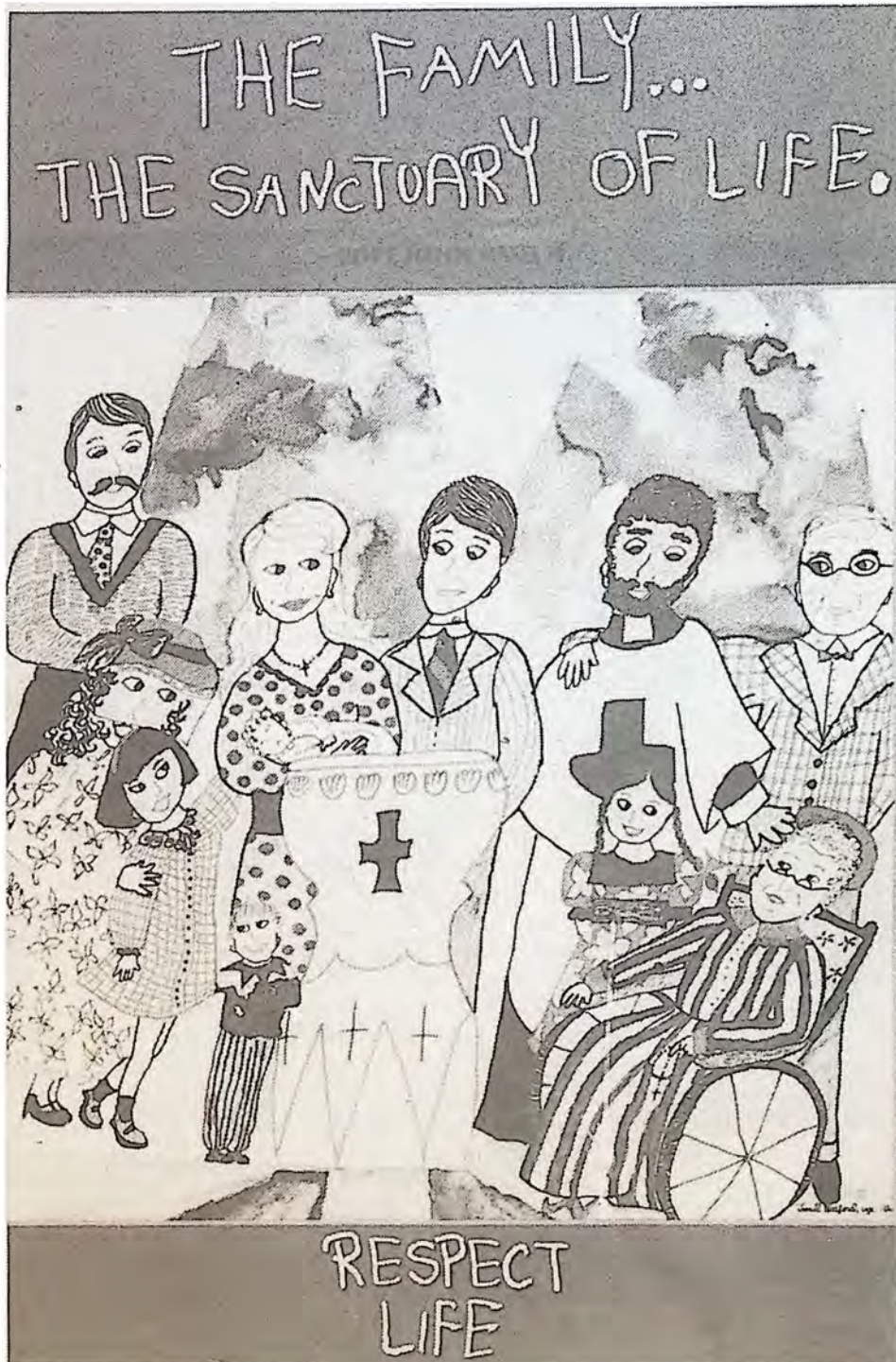
Familiestrukturens sammenbrud

Familien er en del af menneskeheden, simpelt hen fordi den er stedet, hvor en mands og kvindes stabile forhold omformes til en beskyttende ramme om en ansvarlig videregivelse af og omsorg for det nye liv.

- De problemer, familierne har, er velkendte. Det er ligeledes velkendt, at mange problemer vedrørende mangel på social integration skyldes familiestrukturens sammenbrud. Desværre er det få, der har mod til at udvikle kreative programmer for at styrke familien og konkret støtte forældrene i at udføre deres rettigheder og udføre deres pligter og ansvar.

Familieplanlægningsmetoder

Livets ansvarlige videregiv-

Den 12-årige amerikanske skoleelev, Terill Anne Hosford har tegnet dette billede, der nu skal bruges i USA af Den amerikanske Bispekonference som en opfordring til at respektere livet. Foto KNA.

Også i Indien reklameres for et forsøg på at begrænse bef-

else og forældrenes kærlige omsorg hører sammen. Vatikanet kan ikke godkende familieplanlægningsmetoder, som fundamentalt adskiller disse to væsentlige dimensioner af menneskelig seksualitet, og vil give udtryk for sin holdning til sådanne metoder ved et passende forbehold.

- Vatikanet er også bekymret - og må udtrykke denne bekymring for nogle specifikke familieplanlægningsmetoder, som - skønt de ikke udtrykkeligt er nævnt i konferencens tekster, klart er omfattet under den generelle betegnelse: »familieplanlægningsfaciliteter«. Denne bekymring angår især programmet sterilisation, en familieplanlægningsmetode, som er irreversibel og således udelukker, at man kan træffe andre beslutninger om børnefødsler. Det er en metode, som står åben for misbrug i relation til menneskerettighederne, især når den fremmes blandt fattige og uuddannede.

- De naturlige metoder til familieplanlægning nævnes kun i forbiarten i udkastet til slutdokumentet, skønt det er et faktum, at et betragteligt antal familier ønsker at bruge disse metoder, ikke kun af moralske grunde, men også fordi de er videnskabeligt effektive, prisbillige og uden de bivirkninger, der er ved hormonale eller tekniske metoder, og fordi de på en enestående måde fremmer begge parters samarbejde og gensidige respekt, især ved at kræve en mere ansvarlig holdning fra mændene.

Vatikanet bekymret over abort

International enighed kræver af regeringerne, at »de tager passende skridt til at hjælpe kvinderne til at undgå abort, som på ingen må-

de må fremmes som en familieplanlægningsmetode, og hvor det er muligt at sørge for menneskelig behandling og rådgivning af kvinder, som har søgt abort.« Vatikanet håber, at konferencen vil bekræfte dette princip.

- Mens der er mange tekster i dokumentet, som klart antyder et ønske hos nationerne om at reducere antallet af aborter og at ændre de betingelser, som fører kvinderne til at søge abort, er der hos nogle bestræbelser for at støtte ideen om »en ret til abort« og at placere abort som en væsentlig komponent i befolkningspolitikken.

- Ideen om »ret til abort« ville være helt ny i det internationale fællesskab og ville gå imod mange stater konstitutionelle og lovlige standpunkt, ligesom den ville være fremmed for mange menneskers opfattelse såvel troende som ikke-troende.

Menneskets værdighed står på spil

Vatikanet støtter de bestræbelser, der kunne dukke op fra konferencen om at sørge for en reduktion af mødres og børns dødelighed og sikre forbedringer i betingelserne for kvinders sundhed og børns overlevelse. Det er vigtigt i sig selv. Det enkelte menneskes værdighed står på spil.

- ...Man kan ikke overse det faktum, at den menneskelige seksualitet i dets natur er interpersonal. Forplantningssundhed må regne med at skulle forme mennesker på de områder, der vil føre dem til at blive ansvarlige og respektfulde i deres adfærd. Den foreliggende tekst er i høj grad individualistisk i dets overvejelser og som sådan tenderer den til at mangle forståelse for den menneske-

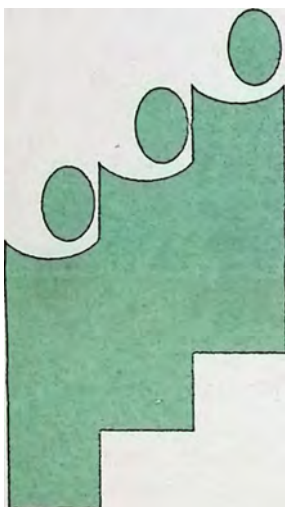
ge seksualitets sande natur.

Forældrenes rettigheder

I en verden af i dag, hvor der er så mange problemer vedrørende uansvarlig adfærd på det seksuelle område, og hvor især kvinder bliver udnyttet, er en voksenuddannelse om gensidig og ansvarlig sexuel adfærd væsentlig. Den principielle ansvarlighed på dette område ligger hos forældrene, hvis rettigheder kan findes i utallige internationale dokumenter.

- Det er forældrenes opgave, ikke statens at opdrage børnene. Vatikanet håber, at teksterne under forhandlingerne klart vil godkende forældrenes rettigheder, pligter og ansvar på dette område, og vil henlede opmærksomheden på de negative aspekter ved førægteskabelig sexuel aktivitet hos unge mennesker og vil opmuntre til moden adfærd hos de voksne.

kk

Tilslutning med forbehold

Vatikanets kommentar til FNs slutdokument

Pavestolen vil, ved at tilslutte sig enigheden om dele af slutdokumentet fra den internationale konference om befolkning og udvikling i overensstemmelse med sin natur og sin særlige sendelse, give udtryk for sin forståelse af konferencens handlingsprogram.

1. Hvad angår begreberne »seksuel sundhed« og »seksuelle rettigheder« og »reproduktiv sundhed« forstår Pavestolen dem inden for et holistisk sundhedsbegreb, som hver på sin måde omfatter menneskets hele personlighed, krop og sjæl, og som fremmer opnåelsen af personlig modenhed inden for seksualitet og inden for den gensidige kærlighed og de beslutningsprocesser, der kendetegner det ægteskabelige forhold i overensstemmelse

med moralske værdier. Pavestolen anser ikke abort eller adgang til abort som en dimension ved disse begreber.

2. Når Pavestolen tilslutter sig dokumentet, må man vide, at hvad angår begreber som »prævention«, »familieplanlægning«, »seksuel og reproduktiv sundhed«, »seksuelle og reproduktive rettigheder« og »kvinders mulighed for at beherske egen fertilitet«, »bredest mulige udvalg af familieplanlægningsmetoder« og alle andre begreber, der drejer sig om familieplanlægningsmetoder og frugtbarhedsregulering, så kan dette på ingen måde fortolkes som en ændring i dens velkendte holdning til de familieplanlægningsmetoder, som den katolske kirke anser for at være mo-

ralsk uacceptable, eller til de familieplanlægningsmetoder, som ikke respekterer ægtefællernes frihed eller de berørtes menneskelige værdighed eller menneskerettigheder.

3. Med henvisning til alle internationale aftaler tager Pavestolen forbehold, især hvad angår enhver eksisterende aftale nævnt i denne handlingsplan, i overensstemmelse med, om den har accepteret dem eller ej.

4. Men henvisning til udtrykket »par og enkeltindivider« tager Pavestolen forbehold, da den forstår dette udtryk som et ægtepar og de to individer, mand og kvinde, som udgør parret. Dokumentet er, især i dets anvendelse af dette udtryk, tydeligt præget af en individualistisk opfattelse af seksualitet,

som ikke i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til den gensidige kærlighed og de beslutningsprocesser, som karakteriserer det ægteskabelige forhold.

5. Med henvisning til kap. 5 fortolker Pavestolen dette kapitel i lyset af kap. 9, d.v.s. pligten til at styrke familien, samfundets grundlæggende enhed, og ægteskabet som et lige parforhold mellem mand og kone.

6. Pavestolen tager generelt forbehold over for kap. 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15 og 16. Dette forbehold skal forstås i sammenhæng med den udtalelse, som delegationen kom med på plenarmødet på konferencen 13. september 1994. Vi anmoder om, at dette generelle forbehold noteres i hvert af de ovennævnte kapitler.

nen denne plakats budskab går på »kun« et barn for hver familie i væksten i landet.

Familien er nødvendig for overlevelsen af hele menneskeheden

Ved Knud Helsted Kluge

Undervisning og social udvikling er de sande svar på demografiske spørgsmål, herunder også undervisning om sund seksualitet og ansvarligt forældreskab. Det udtalte Den internationale Føderation af Katolske Lægeorganisationer, FIAMC til FNs konference om Befolkning og Udvikling kort før konferencen fandt sted i Cairo 5.- 13. september.

Der var bred opbakning om en 4 sider lang udtalelse til FN-konferencen blandt de ca. 400 deltagere i den katolske lægekongres, der fandt sted i Portugal 7.-12. september, oplyser læge Kjeld Jensen. Foruden Kjeld Jensen deltog lægerne Birthe Blichert-Toft, Anne Storm og Jacob Schwartz. Temaet for lægekongressen var »Læger og den nye evangelisering«.

For at vende udviklingen beder de katolske læger Cairo-konferencen og det internationale samfund om at handle i overensstemmelse med følgende mål:

- at anerkende, at det er i modstrid med lægekunsten at destruere og manipulere menneskeligt liv; samt aldrig at forvente lægers deltagelse i eller autorisation af handlinger, som er aggressive mod mennesket på et hvilket som helst tidspunkt i dets liv,

- at se familien som samfundets kerne og undersøge på hvilken måde familien kan styrkes,

- at afvise al irrationel frygt for befolkningstilvækst og koncentrere sig om at åbne nye kanaler for økonomisk, social, politisk og kulturel udhyttelse af de enorme ressourcer det menneskelige liv repræsenterer,

- at arbejde imod den destruktive kamp i det internationale samfund og i stedet acceptere det faktum, at verdensomspændende vækst er et gode for hele menneskeheden,

- at udråbe undervisning og

social udvikling som de sande svar på demografiske spørgsmål, herunder undervisning vedrørende en sund seksualitet og ansvarligt forældreskab.

Familien er nødvendig for overlevelsen og trivslen af hele menneskeheden, og man bør erindre sig menneskerettighedserklæringen, som udråber familien til at være samfundets naturlige og fundamentale struktur, siger lægerne indledende i udtalelsen til FN.

Læger og livets ukrænkelighed

Lægens eneste legitime rolle er at forsvare og fremme menneskeligt liv samt dets sundhed. Lægens rolle kan aldrig nogensinde blive at ødelægge eller manipulere mennesket. Denne overbevisning tilhører ikke nogen bestemt religion, men indeholdes i verdens kultur og er meget præcist formuleret i den hippokratiske ed, siges det i udtalelsens første afsnit: »Menneskets forplantning og lægegerningens udøvelse i dag«.

Det er et videnskabeligt faktum, at det menneskelige liv begynder ved befrugtningen, siges det videre. Provokeret abort kalder lægerne for en forbrydelse mod menneskeheden og en forbrydelse mod menneskets fremtid.

Politisk instrumentalisering

Al lovgivning, som autoriserer provokeret abort, er en benægtelse af menneskerettighederne og dermed også af retmæssig lægelig praksis. Sådanne legale tiltag er i sig selv lovløse og er ødelæggende for det menneskelige samfund, siges det. En læge, som udfører provokeret abort har de facto forladt lægekunstens formål, nemlig at redde og beskytte alt liv.

Den katolske føderation af læger afviser uden forbehold disse alvorlige afvigel-

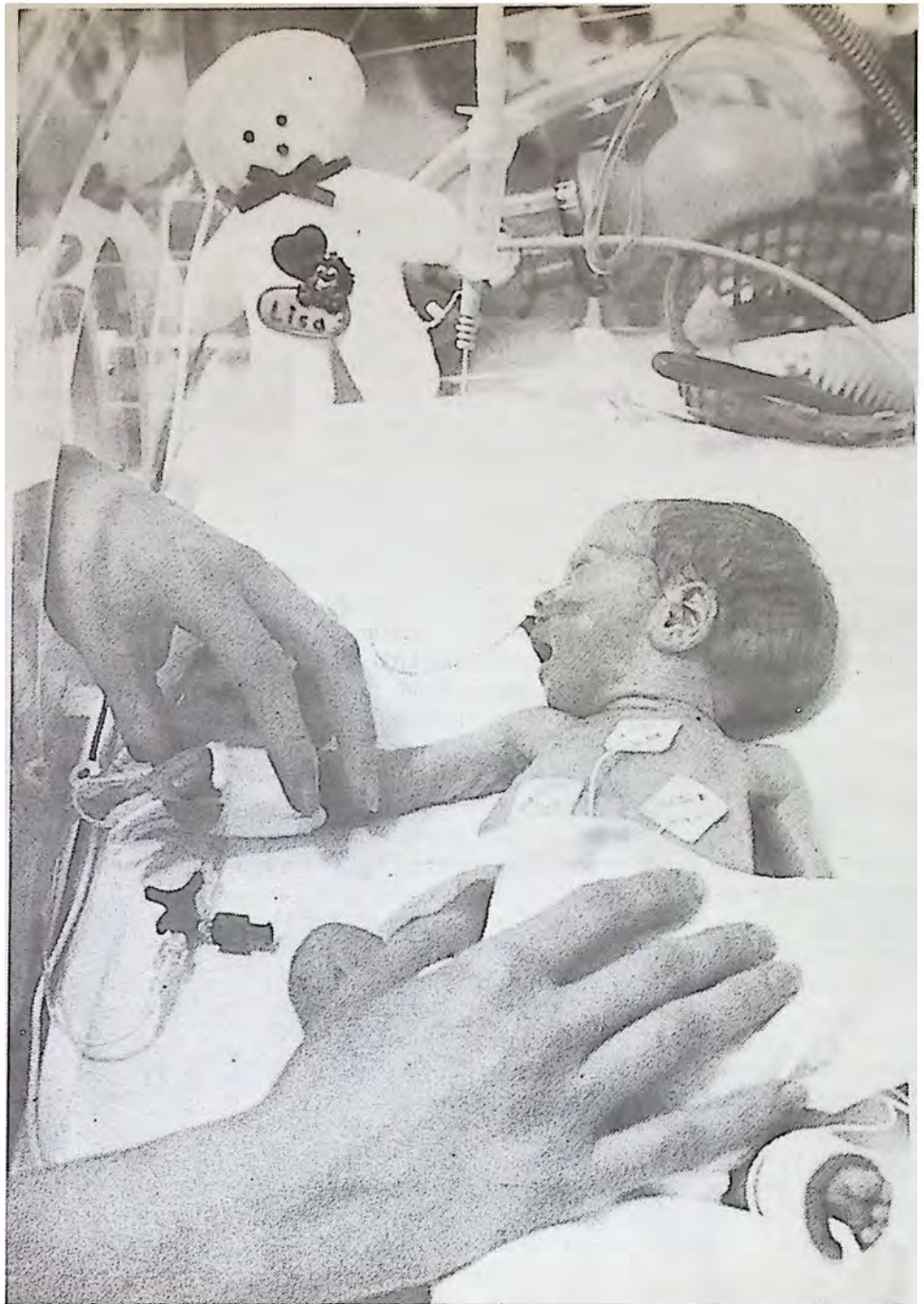
ser i lægelig praksis, som har været fremtrædende de seneste 30 år. Lægerne er foruroliget over udviklingen og ønsker en fornyelse af lægekunstens ånd. Uanset holdningen i dag, er det kun et spørgsmål om tid, før samfundet vil afvise sådanne angreb på livet.

Seksualiteten

Simpel biologisk betragtning viser, at seksualiteten er uløseligt forbundet med forplantningen. Den lægelige og biologiske sandhed er, at vort legeme og natur er struktureret til forplantningen gennem seksualitetens spontane udtryksform. Det betyder, at heteroseksuelle forhold er seksualitetens eneste naturlige fysiske udtryksform; den repræsenterer den fuldstændige forening mellem to personer med hver deres psykosociale karakteristika, og peger mod at blive en familie, mener de katolske læger. Seksualiteten er derfor en vigtig del af familien, siger lægerne.

Uvidenskabelige demografiske teorier

Lægerne understreger, at der ikke er bevis for, at befolkningstilvækst automatisk medfører forarmelse og social nød. Nyere historie viser, at alle nationer, der har haft en ledende rolle in-

Lægens eneste legitime rolle er at forsvare og fremme menneskeligt liv, siger den katolske lægeføderation i sin henvendelse til FNs menneskerettighedskonference. Foto KNA.

den for kulturel og økonomisk udvikling, har haft anseelige befolkninger. Kun gennem de menneskelige ressourcer, som findes i store befolkninger, er det muligt at fremme en kulturel, teknologisk, videnskabelig og økonomisk udvikling af individuelle og samfundsmæssige goder.

En befolkningsforøgelse vil medføre en ændret livsstil, og lægerne henviser til, at der er sket mange sociale og økonomiske ændringer igennem de sidste to hundrede år, så hvorfor være bange for yderligere ændringer, spørger de. Vi ser

mere en udfordring heri end en trussel.

Der er for mange ukendte faktorer til at stille en fuldt realistisk prognose, faktorer, som kan ændre udviklingen. De spænder lige fra krig, over epidemier til kulturelle holdninger.

Det hedder videre i udtalelsen, at der er ikke er en videnskabelig grænse for, hvor mange mennesker, der kan leve på Jorden. Problemet i u-landene er egentlig ikke befolkning som sådan, men ringe og utilstrækkelig social organisation og undervisning.

Vi ved, siger lægerne, at undervisning er hjørnestenen for udvikling. Knyttet til denne hører seksualundervisning og fremme af ansvarligt forældreskab. Dette er det rigtige svar på et problem, som ikke løses ved kortsigtet, egoistisk og lovløs proklamation af kamp for enhver pris og på enhver måde mod forplantningen.

Angreb på livet strider mod menneskerettighederne

Hvorfor er nogle rige lande så interesserede i at finansiere og støtte undertrykkel-

sen af livet? Bag ved den politiske retorik synes der at skjule sig en frygt for at blive undertallige, siges det. For befolkning er også en kilde til magt over menneskets skæbne. Visse rige landes livsfornægtende mentalitet fører til overgreb mod det gryende liv, overgreb, som ligner en krig imod livet.

I en fri verden, som respekterer de demokratiske principper defineret i menneskerettighedserklæringen, kan det ikke accepteres, at stater enten ved lovgivning, trussel eller misinformering, griber ind i de individuelle rettigheder, som inkluderer retten til at grundlægge en familie og bestemme over dens størrelse. Et tidssvarende eksempel kan findes i den kinesiske regerings anti-forplantningsholdning, som verden har reageret overfor med bestyrtelse.

Initiativerne for at standse befolkningstilvæksten i Den tredje Verden fortolkes af mange som et forsøg på at fratage disse lande deres sidste rigdom, nemlig deres børn.

FIAMC

Den internationale Føderation af katolske lægeorganisationer, FIAMC er repræsenteret over hele Jorden via føderationens medlemsforeninger. De findes i over 45 lande, herunder også lande i Afrika, Asien og Latinamerika. Den danske katolske lægeføderation *Stenogildet* er medlem af FIAMC.

Føderationen baserer sin autoritet på et verdensomspændende engagement, konferencer, symposier, kurser og lægelig u-landshjælp. FIAMC publicerer via internationale fagtidsskrifter dens bulletin *Decisions* samt fulde referater af dens verdens- og regionale konferencer.

Tre kirkefamilier

De ortodokse og gammelorientalske kirker er ofte »anonyme« i Vesten

(KIPA) – Mange vesterlændinge har kun et uklart billede af »den ortodokse kirke«. Det er ofte det samme som den østlige kirke, der »skilte sig fra« den vestlige ved »det store skisma« i 1054.

De ortodokse kirker er de patriarkater, der var i Det østromerske Rige, nemlig Konstantinopel, Alexandria, Antiochia og Jerusalem, samt de kirker der er fremkommet af den byzantinske kirke, som f.eks. den russiske og den bulgarske.

De gammelorientalske kirker, som f.eks. den armenske, den syriske, den koptiske og den etiopiske regnes også til »de østlige kirker«, selv om de ikke er ortodokse. Samtaler mellem de ortodokse og gam-

melorientalske kirkefamilier, der begyndte i 1964, førte 1993 til en anbefaling af ophævelsen af kirkesplittelsen fra 451 efter konciliet i Chalcedon. Den fulde, gensidige anerkendelse følger, når de respektive kirker undertegner en kirkelig traktat.

Ortodoksien anerkender kun de første syv økumeniske konciler. De anerkender ikke den katolske kirkes nyere dogmer, som læren om pavens ufejlbarhed og Maria-dogmerne. For ortodoksien er et synligt overhoved uden betydning – de forstår sig som et fællesskab af selvstændige kirker. Den økumeniske patriark i Konstantinopel er »primus inter pares«, den første blandt ligemænd. Orto-

Mødet den 4. januar 1964 i Jerusalem.

doksien anser snarere paven som den vestlige kirkes patriark.

1959 startede pave Johannes XXIII og den økumeniske patriark Athenagoras I »kærlighedens dialog« mellem de to kirker. Et højdepunkt i udviklingen var det historiske møde mellem pave Paul VI og Athenagoras den 4. januar 1964 i Jerusalem.

Aftenen før afslutningen på Det andet Vatikankoncil, 7. december 1965, betegnede en anden milepæl. Da proklameredes ophævelsen af de gensidige bandlysninger. Den egentlige teologiske diskussion mellem ortodoksien og den katolske kirke begyndte i 1979. Den har allerede resulteret i flere fælles dokumenter.

Opsigtsvækkende økumenisk møde

Wien (KIPA) – Et i økumenisk forstand opsigtsvækkende møde har fundet sted mellem Den katolsk-apostolske kirke i Østen, også kaldet den assyriske kirke, og vestlige teologer. På foranledning af stiftelsen »Pro Oriente« i Wien har man talt om årsagerne til en af de ældste splittelser i kirkehistorien.

Den katolsk-apostolske kirke i Østen, der i litteraturen også kaldes den nestorianske kirke, udskilte sig formelt fra den universelle kirke i år 486. På synoden i Seleuka-Ctesiphon (nær det nuværende Bagdad) besluttede nestorianerne at antage den lære, som konciliet i Efesos år 431 fordømte samtidig med, at det afsatte patriark Nestorius af Konstantinopel.

Adskilt af politiske grunde

I dag er der almindelig enighed om, at dette skridt især blev taget af politiske grunde. Antikkens to »supermagter«, det romerske rige og det gammelpersiske Sassanide-rige, var modstandere i flere århundreder. De kristne i Sassanide-riget, der dækkede det nuværende Irak, Iran, Afghanistan og Centralasien, var ivrige efter ikke at blive opfattet som Romerrigets femte-kolonne. Kirken oplevede derefter ganske rigtigt et stort opsving, indtil Islam formelt blev statsreligion efter zarathustrismen.

Efter den islamiske erobring var kristendommen hovedreligionen i mange områder af det forhenvæ-

rende Sassanide-rige. Først forfølgelserne under Timur Lenk i slutningen af det 14. århundrede reducerede kirken til en lille minoritet. Gennem de sidste årtier har der fundet en stor emigration sted, så kirken nu trues med at dø ud.

Officiel teologisk dialog

Mødet er det første skridt mod en officiel teologisk dialog med en kirke, der har bevaret mange oldkirkelige traditioner. Det officielle emne er »Retroenhed (ortodoksi) og universalitet (katolicitet) i den gammel-syriske tradition med særligt henblik på teologien i Østens kirke i Sassanide-riget«. Denne titel er valgt, fordi alle i dag eksisterende kirker, der hviler på den gammelsyriske tradition, er repræsenteret på mødet: den assyriske kirke, den kaldæiske kirke, den syromalabariske kirke i Indien (der er uneret med Rom), den syrisk-ortodokse kirke i Sydindien, samt tre andre unerede kirker: den syrisk-katolske, den maronitiske og den syro-malankariske kirke.

Ca. 40 teologer deltog, bl.a. den syrisk-ortodokse teolog, Kondothra K.M. George, den maronitiske teolog, Boulos Naaman, den syro-malabariske metropolit Mar Joseph Powathil (der er formand for Den indiske Bispekonference). Det pavelige råd for de kristnes Enhed var repræsenteret ved Bernard Dubasque.

Tyske biskopper:

Fælles katolsk-evangelisk erklæring

Fulda (KNA) – De tyske biskopper har på deres efterårsmøde i Fulda diskuteret den fælles katolsk-evangeliske erklæring »Den økonomiske og sociale situation« i Tyskland. Et udkast fra august dannede grundlag for debatten. Derefter skal det viderebearbejdes i både den katolske og den evangeliske kirke. Det ventes dog ikke at blive offentliggjort før i midten eller slutningen af 1995.

Bispekonferencens formand, biskop Karl Lehmann opfordrede til dialog i kirken. Evnen og parathed til dialog er et livsvigtigt spørgsmål for kirken og samfundet. Lehmann understregede, at der ikke er noget alternativ til Det andet Vatikankoncils grundlæggende åbning af kirken mod verden, og han advarede mod en »tilbagestrækning til ghettoen«.

ter Cremer er begge blevet afskediget fra deres poster. Til foråret vil ungdomssjælesorgen, som varetages af Arbeitsstelle für Jugendseelsorge (afj), blive skilt fra BDJK og stillet til rådighed for alt ungdomsarbejde i Tyskland.

»Den alvorlige krise af nye dimensioner« skyldes også, at BDJK har udarbejdet en plan til fremme af demokratiet i kirken, hvori man kræver, at biskopper og præster skal vælges af kirkefolket og at kvinder får adgang til alle kirkelige embeder. BDJK er en paraplyorganisation af kirkelige ungdomsforeninger og har ca. 500.000 medlemmer.

Anden del af voksenkatekismus

Den endelige version af anden del af den tyske Voksenkatekismus, der drejer sig om kirkens morallære, blev godkendt. Vatikanet har ligeledes haft den til godkendelse. Herfra har man ønsket, at der kom flere henvisninger til den i mellemtiden udkomne Verdenskatekismus og rundskrivelsen »Veritatis splendor«. Katekismen bliver snart offentliggjort. Første del, der indeholder kirkens troskræfter, udkom i 1985.

Biskopperne overvejede, om det andet Europæiske

økumeniske Møde skulle finde sted i 1997. Det første møde i Basel i 1989 drejede sig om »Retfærdighed, fred og bevarelse af skaberværket«. Desuden talte de om den 93. Katholikentag i Mainz i 1998 og Katholikentag i Hamburg år 2000.

Den tyske Bispekonference har for tiden 72 medlemmer fra 26 bispedømmer. Tre nye bispedømmer er kommet til: Magdeburg, Görlitz og Erfurt. Det 27.

bliver ærkebispedømmet Hamburg, men der mangler endnu nogle forhandlinger, før det bliver officielt oprettet. Forårsmødet finder sted forskellige steder i Tyskland, men efterårsmødet finder altid sted i Fulda, fordi »tyskernes apostel«, den hellige Bonifatius, har sin grav der. Formanden bliver valgt for seks år ad gangen. Siden 1987 har det været Mainz' biskop, Karl Lehmann.

Kardinal Martini på økumenisk »fredsbesøg« hos anglikanerne

London (KIPA) – Kardinal Carlo Maria Martinis besøg hos anglikanerne har vakt opsigt. Milanos ærkebiskop var inviteret af den anglikanske primas, ærkebiskop George Carey. I en prædiken i den anglikanske domkirke i Canterbury understregede Martini, at den katolske og den anglikanske kirke havde »et fælles vidnesbyrd«.

Begge kirker har »det samme evangelium og den samme sendelse til tjeneste i en verden, der står i fare for at fare vild«, sagde Martini, der som den første kardinal har holdt en prædiken i en anglikansk kirke i England. Besøget har vakt opsigt,

fordi den officielle økumeniske dialog har været belastet, efter Church of England tillod kvinder at blive præster.

Under et møde med Carey understregede Martini, at hans besøg var »en glimrende lejlighed til at forny kærlighedens og forståelsens bånd«, som var blevet knyttet for to år siden, da Carey var på besøg i Milano.

I et foredrag for anglikanske præster sagde Martini, at den største udfordring for begge kirker er det pluralistiske samfund. Den store splittelse er ikke mellem anglikanere og katolikker, men mellem »troende

og kynikere«. Martini fejrede en festgudstjeneste i Londons katolske Westminster-domkirke og mødtes med den apostolske nuntius i London, ær-

kebiskop Luigi Barbarito. Derimod talte han ikke med formanden for den katolske bispekonference, kardinal Basil Hume, for han var på valfart i Lourdes.

Dialog fortsætter

London (KNA) – På trods af det kølnede forhold mellem den katolske og den anglikanske kirke efter Church of England's tilladelse til kvindelige præster fortsætter den teologiske dialog. Den internationale anglikansk/romersk-katolske Kommission (ARCIC II) har haft et møde i Jeru-

salem i begyndelsen af september.

Kommissionen forbereder et dokument om præsteembedet. Den ledes af den katolske ærkebiskop af Arundel og Brighton, Cormac Murphy O'Connor og den anglikanske biskop Mark Santer af Birmingham.

Konflikt mellem ungdom og biskopper

Biskopperne udtalte en »formel misbilligelse« af ledelsen af Forbundet for tysk, katolsk Ungdom (BDJK) på grund af deres underskriftsindsamling mod pavens apostolske skrivelse mod kvindelige præster, »Ordinatio sacerdotalis«. Formanden for BDJK, Karin Kortmann og ungdomspræsten Rolf Pe-

Eventyret om prinsesse Tusnelda

»Eventyret om prinsesse Tusnelda« er et temahæfte om abort, som Landsbevægelsen Respekt for Menneskeliv for nylig har udgivet.

Hæftet, der har undertitlen »3 historier fra det virkelige liv« er beregnet til undervisning i de ældste skoleklasser.

»Der var engang«, sådan begynder alle eventyr, også dette. Det handler om en prinsesse, der kommer så

gruelig galt afsted; hun bliver nemlig gravid. Det vil hendes forældre, kongen og dronningen ikke vide af, og de forlanger, at hun får en abort. (På dette sted er der et ophold i eventyret, hvor læseren henvises til et andet sted i hæftet, der beskriver facts omkring et abortindgreb).

Men intet rigtigt eventyr uden en happy end, prinsesse Tusnelda flygter fra

abortindgreb, slot og forældre og finder en forstående ven, Morten, i hvis lille hus »i udkanten af en skov« hun føder en lille pige. Tusnelda og Morten lever lykkeligt sammen til deres dages ende, og de får en masse børn, både drenge og piger. Snip, snap snude....

Efter eventyret følger de tre historier fra det virkelige liv. Den første er »Historien om, hvordan du blev til«, il-

lustreret med fotos af et foster i dets udviklingsstadier fra 6. - 15. uge.

Den anden er »Historien om, hvordan mange børn aldrig får lov at blive født«. Det er statistiske oplysninger vedr. fødte børn og aborterede børn i årene 1970-1993.

Den tredje er »Historien om, hvordan aborten blev fri, og hvad det førte med sig«. Den omhandler selve

abortloven og de historiske omstændigheder før abortlovens vedtagelse i 1973.

En artikel omhandler det ufødte barns lovmæssige beskyttelse efter 12. svangerskabsuge. Endvidere er der en meningsmåling om danskernes holdning til fri abort 20 år efter lovens vedtagelse.

Slutartiklen går ind på den etiske debat om bl.a. kunstig befrugtning, fo-

sterreduktion, forsøg på fostre og fosterdiagnostik.

Temahæfte om abort med tekst og tegninger af Torben Riis kan fås gratis ved henvendelse til udgiveren: Landsforeningen Respekt for Menneskeliv (RFM), Sekretariatet, Kochsvej 32, 1812 Frederiksberg C. Tlf. 31 31 86 20.

ks

Jesus Kristus

L. O. Dorn, S.J.: Jesus Kristus. Hæfte fra Religions-Pædagogisk Udvalg

Det nye hæfte fra Religions-Pædagogisk Udvalg handler - som titlen ganske enkelt siger - om Jesus Kristus og dermed også om det helt grundlæggende ved kristendommen, nemlig kærligheden til Gud og næsten.

Da Jesus ofte formidlede sine budskaber gennem lignelser, udgør de således en del af hæftets indhold - dog i en let forståelig og »forklaret« form, idet de davæ-

rende historiske og politiske situationer og tilstande er forklaret og relateret til lignelserne.

Dette er et - i hele hæftet - gennemgående træk og har selvklart en forståelsesfremmende effekt, hvilket gør, at hæftet kan bruges som højtlesning allerede i undervisningen af første-kommunikanter.

Ved undervisning, baseret på selvlæsning, skal man

dog nok være mindst 10 år.

Hæftet vil imidlertid være ideelt til brug ved firmelsesundervisning, hvilket vil sige en aldersgruppe på 13-14 år. Hermed være ikke sagt, at ældre aldersgrupper (voksne medregnet) ingen glæde kan have af hæftet - tværtimod vil det for de fleste sikkert vise sig udbytterigt.

Nikolej Ottesen-Støtt

Katolsk Dialog

Dette nummer begynder med et interview med Edward Schillebeeckx, der fylder 80 den 12. november. Han kommer (naturligvis) med flere prægnante udtalelser: »I slutningen af 60'erne herskede der stor optimisme med hensyn til mulighederne for at kunne ændre samfundets og kirkes strukturer. Vi indser nu, at disse strukturer er meget mere sejlivede end vi troede. Skal vi så flygte tilbage til religionen som trøst? Det synes jeg ikke«. - »Åbenhed, o.k., det kan jeg gå med til. Men lydighed, nej... lydighed er en meget lille dyd«. - »Bønnens højeste form er bevidstheden om Guds stille nærvær«. - Og som svar på spørgsmålet: Hvad er dit billede af Gud?: »Den absolut frie. Han, som viser sig at være sårbar«.

Susanne Wogensen refererer flere teologers reaktioner på Johannes Paul II's »Ordinatio sacerdotalis«,

der forsøger at lukke diskussionen om kvinders mulighed for at blive præster. Der tegner sig en forskel på »kirkens« opfattelse af sagen og »kirkeledelsens« syn. Bibelkommissionens svar på spørgsmålet var, at det ikke kunne besvares eentydigt ud fra Ny Testamente.

Paven erklærer »i kraft af sit embede«, at kirken ingen myndighed har til at præstevie kvinder, og at alle kirkens troende definitivt skal holde fast ved denne afgørelse. Imidlertid kan man hverken i Det første Vatikankoncil eller i Det andet Vatikankoncil finde holdpunkt for, at det almindelige læreembedes udsagn har en sådan definitiv karakter. Det er derfor tvivlsomt, om diskussionen hermed er slut.

Gerhard Ruisch er teolog og medlem af Den gammelkatolske kirke. På grundlag af sine overvejelser om Oldkirkens situation stiller han

det (ubesvarede) spørgsmål, om der foruden de »ordinære« ledere af eukaristien, altså præsterne, også kunne tænkes »ekstraordinære« ledere af eukaristien, altså ikke-præster, ligesom ved dåben.

Så kommer der nogle »glimt fra en konvertithistorie« af Niels la Cour, under overskriften »At betragte livet som helligt«. Han forklarer ikke sin konversion, men giver netop nogle glimt. Man er i godt selskab, når man læser det.

Dette nummer slutter med et bedested af pater L. O. Dorn, og også denne gang drejer det sig om Jakobsbrevet, som jo har været aktuelt for os de seneste søndage. Og det munder ud i en himmelsk dialog mellem Jakob og Martin Luther; og det skal siges, at begge har rigtig gode replikker.

Ove Leerbeck

Skt. Joseph Søstrene om sig selv

Sankt Joseph Søstrene Sankt Joseph Schwestern

Skt. Joseph Søstrene i Danmark har netop udgivet en lille informativ pjece om deres egen orden. Ordenssamfundet i den danske provins omfatter fælleska-

ber i både Tyskland, Island og Danmark. Søstrene ønsker med denne pjece at fortælle om deres ordensliv. Pjecen er to-sproget, både på dansk og tysk.

Hæftet indeholder en række små artikler: historiske perspektiver, søstrenes sendelse, fælleslivet, bøn og spiritualitet, løfter og uddannelse. Hæftet er illustreret.

Ideen med et sådant hæfte er god, og søstrene rammer her en stor målgruppe, der hidtil har savnet en let tilgængelig og overskuelig information om kirken. Jeg kan kun kraftigt opfordre andre ordenssamfund til at følge trop med information om sig selv. Og ikke mindst bispedømmet trænger til lignende pjecer og hæfter, der i et let tilgængeligt sprog informerer om den katolske tro og den katolske kirke. Et stort savn vil hermed blive tilgodeset.

Hæftet fra Skt. Joseph Søstrene koster 10 kr. og kan bestilles på deres sekretariat på telefon 31 204975. Det er sendt til samtlige landets menigheder og katolske skoler.

Knud Kluge

Kære hr Gud - det er Anna

Unitas Forlag, Kære hr Gud, det er Anna. Af Fynn, 212 s., ill., oversat af Anna Sophie Seidelin, kr. 110, 2 udgave.

»Kære hr Gud, det er Anna« er blevet lidt af en salgssucces også i Danmark. Bogen er udkommet i 6 oplag og 2. udgave er netop udsendt på Unitas Forlag. Det er 25 år siden, bogen blev sendt på gaden for første gang, og den er efterhånden solgt i flere millioner eksemplarer.

Hovedpersonerne er den 4-årige Anna, der er løbet hjemmefra, og havnearbejderen Fynn på 19 år. Bag

tager hende til sig. Gennem denne lille usædvanlige pige, oplever han verden på en helt ny måde. I hendes sprog fortæller han om deres oplevelser og om Annas helt specielle forhold til hr Gud.

Anna laver styghed om til skønhed og sorg til glæde. Besværligheder er kun til for at overvindes. Hun taler med Gud som til en gammel bekendt.

Det er en livsglad, morsom og spændende bog, der er fuld af kærlighed og glæde. For Anna er Gud altid til disposition og en helt naturlig del af hverdagen.

kk

Apostolatet

Økumeni

Det forelås, at den siddende økumeni-kommission suppleres med bl.a. danskfødte konvertitter, og at arbejdet systematiseres.

Blandt kommissionens opgaver fremhæves:

- Stimulering af menighederne til at udvide fællesskabet i bøn med de øvrige kristne, især i den internationale bedeuge i januar. Det anses for ønskeligt at henlede opmærksomheden på muligheden for at udveksle prædikanter.

- Opfordring af katolikkerne til i størst muligt omfang at benytte sig af den nye økumeniske tekst for Fader Vor, som for tiden er under udarbejdelse, og til også at bruge den traditionelle dokologi, som er bevaret såvel i de østlige kirker som i folkekirken.

- Der bør arbejdes for, at forberedelsen af blandede ægteskaber normalt finder sted i nært samarbejde med den ikke-katolske parts præst, undtagen når det vordende ægtepar selv er imod det.

- Det nære samarbejde, som til enhver tid er i gang mellem Caritas og Folkekirkenes Nødhjælp, bør følges op af et lignende samarbejde på lokalt plan menighederne imellem.

- Fremme deltagelsen i den årlige kollekt til fordel for Det danske Bibelselskab.

- Deltagelse i Det Økumeniske Fællesråds arbejde, i Kirkeligt Samarbejdsudvalgs arbejde og i lignen-

de økumeniske organer. Endvidere for samarbejde med Den økumeniske Studiekommision om gennemførelse af relevante studier.

- Etablering af fælles studiekredse på grundlag af de muligheder, som er indeholdt i loven om kommunale aftenskoler og i loven om fritidsundervisning.

Ungdomsarbejdet

Synoden anbefaler det kommende pastoratråd, at der i nært samarbejde med ungdomsorganisationerne nedsættes en fast kommission vedrørende ungdomsarbejdet.

Synoden anbefaler den kommende kommission, at den som sin første opgave ved et opsøgende arbejde blandt unge såvel i som uden for de eksisterende ungdomsorganisationer får etableret en række arbejdsgrupper, der kan bearbejde spørgsmål vedr. en organiseret apostolisk indsats blandt de unge.

Mange unge kan hverken referere til en indre trykhedsoplevelse, der bygger på argumentation fra en katolsk undervisning eller en trivseloplevelse knyttet til et katolsk miljø, der hos de unge kan udvikle en katolsk livsstil og en katolsk livsholdning.

Det er derfor nødvendigt, at kommissionen formulerer sine arbejdsopgaver solidarisk med disse mange unges faktiske situation for gennem denne solidaritet - dokumenteret ved

Det nye Øm blev virkelig di 1976, men synoden ønskede også at undersøge behovet og mulighederne for et østdansk Øm, eventuelt på Økumenisk basis. Foto Willem Wuyts.

opgavernes indhold og sigte - at motivere en aktiv og personlig holdning til dette apostolat.

Synoden insisterer på, at man prioriterer Øm's fornyelse højt, således at arbejdet på Øm kan fortsætte.

Desuden bør behovet for og muligheden for et østdansk Øm - eventuelt på økumenisk basis - undersøges. Dette punkt bør ligeledes prioriteres højt.

Synoden opfordrer biskoppen til at nedsætte en arbejdsgruppe med følgende opgave: a) I samråd med ungdomsorganisationerne inden sommeren 1970 at finde frem til personer - katolikker som ikke-katolikker, der kunne tænke sig at være med til at danne

planlægnings- og ledergrupper for en undervisnings- og debatvirksomhed for unge. b) I løbet af juni måned 1970 at meddele medlemmerne af den af pastoratrådet nedsatte kommission og ungdomsorganisationerne sine resultater.

Synoden anbefaler, at en konsulentvirksomhed under en eller anden form indbygges i ungdomsarbejdet. Dette bør ske i samråd med pastoratrådet samt i samarbejde med de eksisterende ungdomsorganisationer og gennem en udnyttelse af de støtteordninger, som den nye fritidslovgivning åbner adgang til.

Det lokale ungdomsarbejde bør støttes også økonomisk af de enkelte menigheder.

Synoden anbefaler oprettelse af ungdomscentre, specielt i de større byer. Disse ungdomscentre kan organiseres på økumenisk basis.

Synoden anbefaler afholdelse af week-ends eller debatsøndage rundt om i landet - lejlighedsvis med deltagelse af forældre, hvor man på principielt grundlag debatterer problemer, der vedrører de unge af i

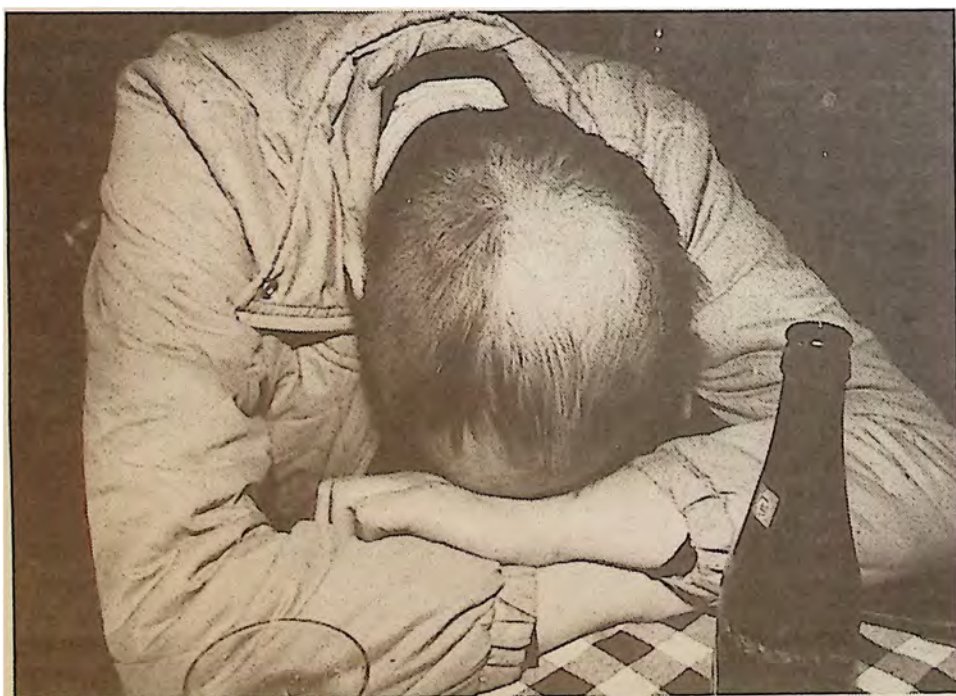
dag og ansvaret for hinanden - i særdeleshed ægteskabet og relationerne mellem de unge og forældrene. I forbindelse hermed bør der være mulighed for eksperimentale gudstjenester.

Synoden anbefaler, at et kommissionsudvalg får til opgave at fremme en egnet lederuddannelse, der helt eller delvis sker i samarbejde med f.eks. Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF).

I dag forsikrer vi alt!

ALM. BRAND

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Synoden foreslog sognegrupper til diakonalt arbejde.

Diakonien

Oprettelse af rådgivende udvalg for den kristne tjeneste

Synoden foreslår, at pastoratrådet foranlediger nedsættelse af et udvalg for den kristne tjeneste.

Dette udvalg bør have til opgave at koordinere og prioritere såvel institutionelle som ikke-institutionelle opgaver.

Udvalgets kompetence overfor pastoratrådet, institutioner, foreninger m.v. bør udelukkende være af rådgivende, inspirerende og orienterende art.

Derfor bør udvalget be-

stå af aktive fagfolk, som tilsammen repræsenterer indsigt i såvel landets som bispedømmets sociale arbejde.

Udvalget bør sammensættes under hensyntagen til de karitative institutioners og organers arbejdsfelter.

Oprettelse af sognegrupper

Synoden foreslår, at det pålægges menighedsrådene i ethvert sogn at oprette en sognegruppe til fremme af menighedens kristne tjeneste. Det skal tilstræbes, at det sociale arbejde på alle

planer samarbejdes med andre kristnes arbejde for at sikre et fælles kristen vidnesbyrd i den fælles tjeneste.

Igangsættelse af kursus
Synoden anbefaler kursus socialt arbejde specielt for sognegrupperne.

Udgiften bør afholdes af deltagerne evt. med hjælp fra sognene.

Ansvaret for gennemførelse af kurser bør påhvile det af det pastorale råd nedsatte udvalg til kristen tjeneste, udvalget kan evt. udlicitere opgaven til f.eks. Katolske Menighedsplejer

Et kirkeblad bliver til

Under de fire titler: Et kirkeblad bliver til, giv dit kirkeblad profil, sjælen i journalistikken og redaktionsarbejdet håber Danmarks Kirkelige Mediecenter, at kirkebladsredaktører efter dette kursus kan udforme et kirkeblad, der skiller sig ud fra mængden.

Kurserne finder sted i Århus 28. - 29. oktober og i Vanløse (København) 10. - 11. marts. Prisen er 725 kr. inkl. fuld forplejning og kursusmaterialer. Overnatning må man selv sørge for. Mon ikke dit menighedsråd vil afsætte penge hertil?

Yderligere oplysninger om indholdet kan fås hos:

Børge Schmidt, Danmarks Kirkelige Mediecenter på telefon 86 785955, og om tilmelding og betaling til

landsforeningens kontor 86 197077.

kk

Økumenisk retræte

Med titlen »Det evige liv« afholder Det økumeniske Center en retræte på Sankt Lukassøstrenes Feriehus ved Gilleleje.

Retræten finder sted fra den 18.-20. november 1994 og den ledes af *Gottfried Grünewald*.

Det økumeniske Center har planlagt yderligere tre retræter: 27.-29. januar

1995 med pater *Hans Christoffersen*, 24.-26. marts og 26.-28. maj med pastor *Lisbeth Rømer*.

Folder med tilmeldingsblanket og yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Det økumeniske Center, c/o »Mødestedet«, Oehlenschlägersgade 26, 1663 Kbh. V.

ks

Adolf Meister S.J. udstiller for 85. gang i præstegården i Århus.

Adolf Meister S.J. udstiller igen

Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus, Adolf Meister S.J. har netop åbnet sin 85. kunstudstilling. Dens hovedtema er »Firenze«. Adolf Meister har siden 1979 holdt præstegårdens døre åbne for udstillinger. Han har igennem årene

malt adskillige billeder. Om ham skriver *Merete Riedel* i Skelager Nyt: »Meister skaber sit eget rum – en verden, hvor det onde er nærværende, men når alt kommer til alt alligevel uden magt. Hans billeder bringer tilskueren nær på

kampen, mens den foregår. Det gøres med dramatik og med en vrimmel af detaljer. Det er billeder, man ikke hurtigt bliver færdig med.« »Galleri ved Kirken holder åbent mandag samt onsdag til fredag kl. 14-17.30. Udstillingen kan beses frem til 7. november.

Hver mandag og fredag 17-18.30 er der mulighed i galleriet at se en videofilm, som Meister optog under sit ophold i Firenze.

Torsdag den 27. oktober kl. 19.30 fortæller Adolf Meister S.J. om det kosmiske menneske i kunsten med eksempler i egne værker.

kk

VIDEO

Da Gaddo

vist i DR-TV i påsken, er et af vore mange programmer. KVIPvideo producerer og distribuerer undervisnings- og debatfilm til kirkeligt brug. Ring efter vores **Programoversigt** på tlf. 31 20 93 37 ...

KVIP

Katolsk Videoproduktion
Skt. Kjeldsgade 3
2100 København Ø
Tlf.: 31 20 93 37 Fax: 39 27 35 01

KVIPvideo

Nyt

Dåben er

Kristen meditation efter fyraften

I Kristent Meditationscenter, Bredgade 67 i København kan man nu komme på et »Fyraftenskursus« i kristen meditation.

Kurset strækker sig over fire onsdage i tidsrummet fra kl. 17.00-18.30 med start den 2. november 1994.

Grethe Livbjerg leder kurset, der har overskriften »Hvad kan kristne mystikere

sige os i dag?«. Der vil være foredrag og ledet meditation.

Prisen for kurset er kr. 200,-, som betales ved tilmelding.

Retræte

På Sankt Lukassøstrenes Feriehus ved Gilleleje afholdes 12.-14. maj 1995 en retræte med temaet: »Kal-

dede til hellighed«. Ledere er pater *Anders Arborelius ocd* og *Grethe Livbjerg*.

Folder med tilmeldingsblanket til kursus og retræte er fremlagt i sognene eller kan fås ved henvendelse til Kristent Meditationscenter, tlf. 33 32 10 49 onsdage fra kl. 14-17 (skoleferier undt.)

ks

I juni måned 1923 gæstede en kardinal for første gang siden reformationen Danmark. Kardinalen var *Wilhelm van Rossum*, formand for Propagandakongregationen, som Danmark hørte under dengang. I 1953 blev hans nevø pater *Johannes Umans S.M.M.* indsat som kapellan i Skt. Laurentii Kirke i Roskilde. Og den 8. oktober fejrede pater Umans sin 70 års fødselsdag.

Johannes Umans er født 8. oktober 1924 i Amsterdam, Holland. Han indtrådte i montfortanerordenen i 1946 og studerede filo-

sofi og teologi i Oirschot. Her blev han præsteviet 15. marts 1953.

Han virkede som kapellan i Roskilde fra 1953 til 1963, hvorefter han fortsatte som sognepræst ved Skt. Pauls Kirke, Tåstrup indtil 1967. Han vendte tilbage som kapellan ved Skt. Laurentii Kirke og blev her til 1974, hvorefter han virkede som sognepræst indtil 1993. Johannes Umans overlod herefter sjælesorgen til franciskanerne.

Ville virke i Danmark

Efter præstevielsen opfyldte montfortanerkongregationen Johannes Umans store ønske om at få sit virke i Danmark i håb om her at kunne medvirke i økumenisk arbejde. Men han erfarede hurtigt, at der praktisk talt intet var. Så tog han fat og var gennem årene primus motor i Roskildes økumeniske bevægelse. Og at det ikke er gået upåagtet hen blev tydeligt demonstreret ved Johannes Umans 40 års præstetjubæum. Til festsøjlmessen

var bl.a. biskop *Wiberg* og frue, domprovst *Karen Horsens* og andre præster fra Folkekirken og frikirkerne i byen.

Uden for Roskilde er Johannes Umans kendt for sit pligtopfyldende arbejde som formand for den kirkelige domstol.

Fra menigheden i Roskilde skal der foruden et dybtfølt »tillykke« lyde en varm tak for mange trofaste arbejdsår ved Skt. Laurentii Kirke.

Poul Wiisbye

Johannes Umans

Reception for Lilian Jespersen

Da *Lilian Jespersen* fratræder som skoleleder på Institut Skt. Joseph på Østerbro i København p.g.a. pensionering, afholdes reception på skolen, Dag Hammarskjølds Allé 17, onsdag den 26. oktober kl. 14-16.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Kirkekoncert Jesu Hjerter Kor

synger værker af Goudimel, Flamingus, Orogio m.fl.

i
Immaculata Kirken
Strandvejen 91
torsdag den 27. oktober kl. 19.15
Gratis adgang

Loppemarked i Taastrup

Til fordel for den nye katolske kirke i Taastrup afholdes der loppemarked lørdag den 22. oktober 1994 kl. 10-18 på Skt. Pauls Skole, Frøgård Alle 8.

Hyggelig café og cafeteria er åben hele dagen, og kl. 14.00 afholdes auktion over særlige effekter. Aflevering af effekter til loppemarkedet kan ske på Skt. Pauls Skole fra d. 17.10 til d. 21.10 kl. 18-20. Større effekter kan efter aftale blive afhentet d. 8.10 eller d. 15.10 ved kontakt til Glenn Kjærstad, tlf. 4363 2861 eller Øvind Kjærstad, tlf. 4399 7051.

I forbindelse med loppemarkedet den 22. oktober 1994 vil der blive udtrykket præmier på købte værdibreve.

DUK kalender

Børnelejr

17.10.-22.10.94 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Pax Cristl seminar

18.10.-23.10.94 på Øm for unge i Europa. Alder: 18-30 år. Pris kr. 500,00/575,00 (for ikke medlemmer af Pax Christl) samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år).

Ledertræning

28.10.-30.10.94 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.

Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Ungdomsmesse

30.10.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Musikweekend

4.11.-6.11.94 på Øm for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter.

Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år). Tilmelding og betaling senest den 14.10.94.

Interspisning

12.11.94 kl. 17.00 - 23.00 på Institut Sct. Joseph, København for alle nationale grupper og interesserede. Alder: ca. 13 år og opæfter. Spisebilletter kan købes på stedet à kr. 10,00. Tilmelding senest den 4.11.94.

Medarbejderledertræning

25.-27.11.94 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagerne. Tilmelding senest 4.11.94.

Ungdomsmesse

27.11.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Åbent hus

med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00 på sekretariatet.

Nytårs-lejr

26.12.94-1.1.95 i Norge. Alder: 14 år og opæfter. Pris ca. kr. 1.100,00. Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....

Ankommer selv: (.....

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Katolsk forlag

indbyder til reception i anledning af udgivelsen af Elsebeth Kieler: *Syndere og Helgener i Ny Testamente* Allehelgensdag, tirsdag den 1. november kl. 20 i Sankt Angars kirkes menighedssal, Bredgade 69 A.

Forud for præsentationen af bogen vil der blive fejret Allehelgensmesse kl. 19 i Sankt Angars kirke, Bredgade 64.

Alle er velkomne.

Litteratur og livsmod

4. nov. kl. 19.00 - 6. nov. 94 kl. 14.00
Pris 500,-

En week-end om det nødvendige livsmod. Belyst gennem litteratur, foredrag ved cand. theol. exam. art. Doris Ottesen: Sigrid Undset, Liv og værk. Fremvisning og diskussion omkring film ved pastor Jesper Fich. Foredrag ved cand. phil. Hans Casado Jensen: Don Quijote. Studiekredsarbejde: skriveværksted - digte - erindringer m.m. Samtalegrupper om tekster der omhandler emnet.

Messe ved pastor Jesper Fich. Arrangører: Hans Casado Jensen, Jesper Fich og Hanne Brixtofte Petersen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås kursuscenter
Høsterkøvej 6
3460 Birkerød

Det sker på Magleås

Tl. d. 11. - fr. d. 14.10.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 14. - sø. d. 16.10.:
Katolsk Arbejder Aktion
v/George Bune Andersen.

Ma. d. 17. og tl. d. 18.10.:
Fa. Brüel og Kjær.

To. d. 20. - sø. d. 23.10.:
Ildrættens Lederakademi.

Tø. d. 20. - og fr. d. 21.10.:
Fa. Brüel og Kjær.

Ma. d. 24. - fr. d. 28.10.:
Gymn.skolernes studievej.

On. d. 26. - fr. d. 28.10.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 28. - lø. d. 29.10.:
Menighedsrådene i Birkerød
og Hørsholm
v/p. A. Papuga

Lø. d. 29. - sø. d. 30.10.:
Sankt Josephsstrenges Skole
Ordrup
v/Georg Høhling.

Sø. d. 30. - tl. d. 1.11.:
Gymn.skolernes matematiklærerforen.

Magleås-arrangementer

Fr. d. 4. - sø. d. 6.11.94:
»Litteratur og livsmod«
v/Hanne Brixtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

Sø. d. 20.11.94 kl. 14.00:
Magleås-Træf
»Byzantinske ikoner«
Fra den ortodokse kirkes billedverden
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Lø. d. 21. - sø. d. 22.01.95:
»Ordet og Forkyndelsen«
Arrangement ved sr. Abraham, Jerusalem,
pastor Michael Hornbech-Madsen, Ulla Elmquist og pastor Dietrich Timmermann.

Sø. d. 22.01.95 kl. 14.00:
Magleås-Træf
(gentagelse fra d. 18.09.94)
»Dansk Guldalder i Musik og Digting«
v/Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn Arvé.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.02.95:
»Troens Billeder«
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Musikandagt

Fredag d. 14. okt. 1994 kl. 22.

I Skt. Ansgars kirke, Bredgade 64.

Ledelse: Kirkens organist Rolf Tönshoff og sogneprest D. Timmermann.
Medvirkende: Kirkens kor m. fl., blæserkvintetten QUINTUS NOVUS og Nørre Gymnasiums kor.

Kirken er åben hele aftenen.

Kirkens museum (samme adresse) har ligeledes åbent hele aftenen. Særudstilling om den katolske menighed i København fra reformationen indtil Grundloven 1849.

Gratis adgang.

Diverse

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz.
17.10. kl. 20: Mandagsmagasinet: Interview med tysk lægkvinde, der (næsten) fungerer som sogneprest.

17.10. kl. 21: Åbent forum: Kvindelige præster - hvorfor/hvorfor ikke? Debat med pastor Stephen Holm og redaktør Susanne Wogensen.
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

Telefon: 31 20 93 37

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke
Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

**BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING**

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerindene
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT
31 55 55 55**

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Revision • Regnskab • Skat
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE
Registreret revisor FRR
Jørgen Brangstrup
Skt. Olsbåde 10 • Roskilde • 42 35 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag
Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Kvinder skal kunne blive pave!

- siger hollandsk biskop

Den Haag (KIPA) - Den nyudnævnte biskop for Breda i Holland, *Martinus Petrus Muskens* kan godt forestille sig, at kvinder kan blive kardinaler eller pave. Det udtalte han under et besøg i Bergen op Zoom.

Muskens henviser til, at i den tidlige kristendom blev også mennesker, der ikke

var viede, kaldt til høje kirkelige embeder. Den 58-årige biskop mener, at det godt kan vare hundrede år, før den første kvinde bliver kardinal eller pave. Muskens var før bispevielsen i november rektor for det hollandske præsteseminarium i Rom.

Bispeembede på åremål

Muzaffarpur (KNA) - Biskoppen af Muzaffarpur i Indien, *John Baptist Thakur*, foreslår en begrænset embedsperiode på 15 år for katolske biskopper. Thakur, der er 57 år, understreger kravet ved selv at indgive sin afskedsbegæring.

Vil undgå stagnation

Han søger sin afsked for at undgå »stagnation, konfrontation med præsterne, generationskløft og manglende udvikling«. På 15 år

kan en biskop opnå det optimale af sin formåen. Selv vil han til Rom og fordybe sig i teologiske studier.

Biskoppens afskedsansøgning støttes af Den indiske katolske Præstekonference. I bispedømmet er reaktionerne blandede, men mange synes, det er forkert.

I den katolske kirke skal en biskop blive ved til han er 75 år, eller indtil han forhindres i at udøve embedet af helbredsmæssige eller andre årsager.

Dokument om ægteskabet

Fortsat fra forsiden

mæssig uoverensstemmelse» med Vatikanet.

Lehmann oplyser, at han og hans to bispekolleger af egen drift tre gange har haft møder med Trosælærekongregationens formand, kardinal *Joseph Ratzinger* for at diskutere de problemstillinger, de har fremlagt i hyrdebrevet. Den sidste samtale fandt sted midt i september i år.

På Den tyske Bispekonferences efterårsmøde i Fulda mærkede man en solidaritet med de tre biskopper. Flere biskopper udtalte, at de sjælesørgeriske anliggender i hyrdebrevet var fuldt berettigede. Rom har åbenbart vanskeligheder med »den teologiske kompetence«, som tydeligt fremgår af de tre biskoppers hyrdebrev.

Nye kardinaler

Fortsat fra forsiden

»lille løsning«: han overvejede at lade Østkirkernes patriarker og de dengang 15 medlemmer af Bispesynodens permanente Råd deltage i konklavet. Men i kurien var der stadig misforståelse med beslutningen fra 1970 om, at kun kardinaler under 80 år kunne deltage i valget. Så da den apostoliske konstitution »Romano pontifice eligendo« blev offentliggjort i

1975, forblev valgretten i kardinalkollegiet.

Den manglende reform blev begrundet med, at paven som biskop af Rom kun kan vælges af den romerske kirke - og dermed af kardinalerne, der alle har en titel, der knytter sig til en kirke i Rom. Allerede dengang indvendte man, at dette var en juridisk fiktion for de fleste kardinaler, som ikke residerer i Rom.

Kirken i Cuba opfordrer landets befolkning til at blive i landet. Billedet viser en af de sidste flåder på vej mod USA. Foto KNA.

Bliv på Cuba!

Habana (KNA) - Kirken på Cuba opfordrer folk, der overvejer at flygte, til at blive på Cuba. I anledning af festen for den cubanske skytshelgen, »Gudsmoder af næstekærligheden«, si-

ger ærkebiskoppen af Habana, *Jaime Lucas Ortega*, at flygtningene ikke må forlade deres familier eller udrette dem for fare.

Ærkebiskoppen beklager, at unge mennesker ikke

identificerer sig med deres land. »Vi cubanere bør elske vort land så meget desto mere, som det befinder sig i store vanskeligheder,« siger han.

Kun freden er hellig

Dialog med den serbisk-ortodokse kirke under fredsmøde i Assisi

Assisi (KNA) - I forbindelse med det interreligiøse fredsmøde i Assisi har formanden for Enhedsrådet, kardinal *Edward Cassidy* haft en samtale med metropolit *Lavrentije Trifunovic* fra den serbisk-ortodokse kirkes hellige synode. Mødet er det første i længere tid mellem de to kirker.

På trods af at den ortodokse kirke ikke ville deltage i pave *Johannes Paul II*s besøg i Zagreb, er der stadig kontakter på lavere niveau. Både Cassidy og Trifunovic deltog som officielle repræsentanter på fredsmødet.

Efter mødet sagde Trifunovic, at man imødeser et besøg af paven, men tiden er endnu ikke moden. »Om nogen tid, og jeg håber, det bliver snart, vil en sådan rejse være nyttig,« sagde han. En forudsætning er ophævelsen af embargoen mod Serbien. Kirken sætter ikke en sådan betingelse for rejsen, men hans kirke er ikke uafhængig af regeringen og kan ikke organisere en sådan rejse alene. Under en gudstjeneste for fred i Bosnien 8. september gav paven symbolsk den serbisk-ortodokse patriark *Pavle* et »fredskys«.

Fredsmødet var arrangeret af den romerske basismenighed Sant'Egidio under mottoet »Guds venner, fredens vidner«. Sant'Egidio, der optrådte som mægler ved fredsforhandlingerne mellem »Frelimo« og »Renamo« i Moçambique, har siden 1987 hvert år arrangeret et interreligiøst fredsmøde som opfølgning af pavens fredsmøde i Assisi i 1986.

I en fredsappel, der er underskrevet af repræsen-

ter for kristendommens forskellige kirker, muslimer, jøder, buddhister, sikher og hinduer, hedder det: »Med vore religiøse traditioner, med vores bøn og tilid til ordets magt siger vi til alle ansvarlige: Med krig findes der ingen fremtid. Der er ingen hellighed i krig. Kun freden er hellig.« Repræsentanten for Jerusalems patriarkat, *Michel Sabbah* indbød til fredsmøde i Jerusalem i 1995.

Den estiske præsident hos paven

Castelgandolfo (KNA) - Pave *Johannes Paul II* har officielt modtaget det estiske statsoverhoved, *Lennart Meri*. Paven besøgte Estland sammen med de andre baltiske lande i september 1993.

Paven forsikrede på mødet, at det katolske mindretal i Estland vil arbejde for forsoning i befolkningen. Derved hentydede han til den store russiske befolkningsgruppe i landet, som ikke kan blive estiske stats-

borgere. Johannes Paul II var desuden glad for de frugtbare forhandlinger om tilbagegivelse af kirkelig ejendom, som var blevet beslaglagt af sovjetstyret.

Ifølge Vatikanets oplysninger er 5.000 af landets 1,6 mio. indbyggere katolikker. Flertallet er protestanter. Repræsentanter for kirken i Estland taler om ca. 3.000 katolikker, hvoraf kun nogle få hundrede er estere. De øvrige er litauiske og polske gæstearbejdere.

Ophæv skellet

Rolduc-Kerkrade (KIPA) - Hovedemnet for den syvende Europæiske konference for Kirkemusikerforbund (CEDAME) i Rolduc-Kerkrade i Holland var den samlede menigheds deltagelse i messen.

Efter liturgireformen deltager menigheden mere og mere i gudstjenesten, men det har også ført til klager over aktivisme og manglende ro. Derfor diskuterede man på konferencen mulighederne for en ligevægt mellem menighedens ydre og indre deltagelse i messen. Kirkemusikken får en afgørende rolle i dette forsøg, for i gudstjenesten bør man ophæve skellet mellem udøvende og tilhørere.

I konferencen, der blev åbnet af biskoppen af Roermond, *Franz Wiertz*, deltog repræsentanter fra alle mellemeuropæiske lande.

Kardinal Decourtray blev 71 år. Foto KNA.

Kardinal Decourtray død

Lyon (KNA) - Den franske kardinal *Albert Decourtray* (71) er død efter en hjerneblødning. Decourtray blev præsteviet i 1947, bispeviet 1971 og var ærkebiskop af Lyon fra 1981. For fire år siden blev han udnævnt til kardinal.

I 1991 modtog han Menneskerettighedsprisen af den jødiske organisation »B'nai B'rith« for sin indsats for interreligiøse forbindelser. Decourtray arbejdede for, at sagen mod krigsforbryderen *Paul Touvier*, der siden Anden Verdenskrig skjulte sig i kirkelige institutioner, blev fuldstændig opklaret. I 1993 blev Decourtray optaget i »Académie Française«.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journallat Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk Avistryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 26. oktober

FAKS-møde i Odense, side 3
 Hvad synoden vedtog, side 5
 Orientering fra sognene, side 7-12
 Knud Lavard-jubilæum, side 13

katolsk orientering

Paven kræver kamp mod antisemitismen

Rom (KNA) - Pave *Johannes Paul II* opfordrer til en fælles kristen-jødisk indsats mod antisemitismen i alle dens afskygninger. Under en audiens for Israels nye ambassadør i Vatikanet, *Shmuel Hadas* hilste paven fredsprocessen i Mellemøsten velkommen og bekræftede Pavestolens krav om internationale garantier for Jerusalem.

Vejen til fred i Mellemøsten er »lang og hård, men det er ikke utopisk med en mellemfolkelig forståelse i området,« sagde paven. »Jeg drømmer om den dag, da jøder, kristne og musli-

mer kan udveksle fredshilsenen i Jerusalem.«

Tiden er ikke moden til pavebesøg

Johannes Paul II forsikrede, at Pavestolen vil udfylde sin særlige mission ved overvindelsen af hindringer for freden. Uden fred og udvikling vil hele grupper overleve være i fare. Paven henviste desuden til det særegne ved Det hellige Land. De tre store monoteistiske religioner er på særlig måde forbundet med den hellige by, Jerusalem. Den israelske ambassadør fornyede Israels indbydelse til paven om at besøge landet.

Men det er tiden endnu ikke moden til, siger den apostoliske nuntius i Israel, ærkebiskop *Andrea Cordeira*. Han har sagt til PLOs leder, *Yassir Arafat*, at Johannes Paul II endnu ikke har en sådan rejse »i sin kalender, men i sit hjerte«.

Fredsmøde på Sinajbjerg i år 2000

Derimod er der ikke noget til hinder for, at det fredsmøde på Sinaj Bjerg i år 2000, som paven ønsker, kan blive fastlagt nu af repræsentanter for jødedommen og Islam.

Kirken frikøber børneslaver i Sudan

München (KNA) - Den katolske kirke i Sudan frikøber børneslaver, bekræfter prælat *Konrad Lachenmayr* fra den internationale katolske missionsorganisation »missio«.

Børn fra det sydlige Sudan bliver bortført af arabere fra Nordsudan og solgt som tjenestefolk til lande i Mellemøsten og oliestaterne. I visse tilfælde er det lykkedes for biskopper at frikøbe bortførte børn og

Skt. Ibs Skoles Big Band, Horsens underholdt i en pause biskop Hans L. Martensen og 325 lærere og ledere fra landets 24 katolske skoler på en kongres i Odense lørdag den 8. oktober. Læs side 3. Foto Kluge.

Konference om illegale indvandrere

Rom (KNA) - På en tredages konference i München arrangeret af Det pavelige råd for sjælesorg for Migranter diskuterede man situationen for de fem mio. illegale indvandrere i Europa.

På konferencen belystes de illegale indvandreres vilkår. De lever som regel i stor fattigdom og er helt uden retsbeskyttelse. Caritas har undersøgt situationen i

Tyskland, Schweiz, Østrig og Luxembourg. I de fire lande opgives tallet af illegale indvandrere til 352.000, men uofficielt regnes med 1 million.

Lokket til Europa på falske løfter

En stor del af dem er sæsonarbejdere og gæstearbejdere, der efter at deres arbejdstilladelse er udløbet forbliver i landet. Dertil kommer afviste asylansøgere, studerende uden opholdstilladelse, pårørende uden opholdstilladelse eller mennesker, der er lokket til Europa på falske løfter. Det sidste gør sig især gældende for kvinder.

Efter Caritas' vurdering lever illegale indvandrede ofte under uværdige forhold. Deres arbejdskraft udnyttes groft, især inden for restaurationsbranchen, byggesektoren, landbruget og rengøringssektorer. Desuden lever de i stadig angst for opdagelse og udvisning.

Formanden for Migrantrådet, ærkebiskop *Giovanni Cheli* oplyser, at kirken på forskellig måde prøver at hjælpe de illegale indvandrere, f.eks. med materielle

fornødenheder. Desuden rådgiver man om muligheder for at lovliggøre opholdet. Hvis det ikke er muligt, hjælper man den illegale indvandrer med at komme tilbage til sit oprindelige land.

De rige lande skal hjælpe oprindelseslandene med at skabe arbejdspladser for at bremse udvandringsbølger. Det er også billigere end at bekæmpe følgerne af den illegale indvandring i mod-

tagerlandene, siger Cheli.

I konferencen deltog de migrant-ansvarlige for de europæiske bispekonferencer, den forhenværende polske ministerpræsident *Hanna Suchocka*, den forhenværende italienske socialminister *Fernanda Contri* og formanden for Den amerikanske Bispekonferences Indvandrerkommission, ærkebiskop *Theodore Edgar McCarrick*.

Krav om reform af Verdensbanken og Valutafonden

London (KNA) - Den sydafrikanske ærkebiskop og Nobelprismodtager *Desmond Tutu* kræver sammen med andre biskopper, at Verdensbanken og Den internationale Valutafond grundlæggende revideres og demokratiseres. Ligeledes kræver de, at den tredje verdens udlandsgæld nedbringes »væsentligt«.

Erklæringen, som Tutu og 200 andre repræsentan-

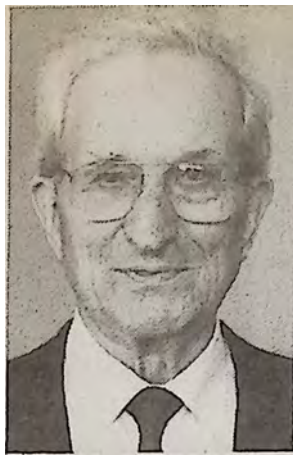
ter for religiøse organisationer har underskrevet, er blevet til i anledning af Verdensbankens og Valutafondens generalforsamling i Madrid. Deri hedder det videre, at for fremtiden skal projekter i de to internationale finansinstitutioner være mere i overensstemmelse med de fattiges behov. Kun derved kan man fremme en varig retfærdig udvikling.

Antallet af kristne vokser i Israel

Nazaret (KNA) - Antallet af kristne er stigende i Israel. Ifølge en statistik offentliggjort i anledning af de jødiske nytår bor der 5,41 mio mennesker i Israel. Deraf er 4,93 mio. jøder (81,1%), 770.000 muslimer (14,2%) og 160.000 kristne (3%). I 1992 var der 130.000 kristne. Desuden er der 90.000 drusere.

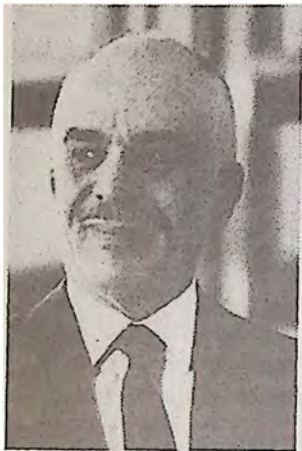
Antallet af kristne i Israel (siden statens grundlæggelse i 1948) er blevet femdoblet. For tiden vokser det hurtigere end antallet af muslimer. Det skyldes især indvandring af kristne fra Østeuropa. Derimod går antallet af kristne på Vestbredden og i Østjerusalem tilbage.

Moralteologen Alfons Auer, Tübingen (billede) ser sig nødt til at forsvare de tre tyske biskopper Lehmann, Saier og Kasper mod angreb fra konservative kardinaler. De tre biskopper efterlyser i en fælles skrivelse en ny og troværdig pastoral for gengifte fraskilte. Biskop Dyba fra Fulda og den 84-årige kuriekardinal Stickler kalder hyrdebrevet »antikatolsk«.

Israels regering overvejer Jerusalems status

Jerusalem (KNA) - Ifølge en israelsk avis drøfter den israelske regering for tiden Jerusalem-spørgsmålet. Man overvejer at overdrage suveræniteten over de hellige steder for kristne og muslimer til en international komité. Den israelske regering har dog straks dementeret forlydenderne.

Jordans kong Hussein.

Ifølge avisen »Ma-ariv« skal komiteen bestå af repræsentanter for palæstinsere, flere arabiske lande og Vatikanet. Komiteen skal have eksterritoriale rettigheder over visse hellige steder, som Gravkirken, Klippemoskeen og Al-Aqsa moskeen. Jerusalem skal være Israels hovedstad og forblive under israelsk

suveræniteten. Der skal allerede have været uformelle israelske følere til Jordan, Marokko, Saudi-Arabien og Vatikanet.

Religiøs dialog

Israels udenrigsminister, Shimon Peres antydede i israelsk TV, at Israel og Jordan førte samtaler om Jeru-

salems fremtid. Jordans kong Hussein »er meget fintfølede med hensyn til de hellige steder,« bemærkede Peres og tilføjede: »Han er den første, der taler om en religiøs dialog og ikke om en politisk.« En sådan religiøs dialog kan føre til positive resultater for Jerusalems fremtid.

Peres har i juli haft samtaler med Jordans udenrigsminister, Abd As-Salam Al-Madschali, USAs udenrigsminister har ført samtaler med kong Hussein og Vatikanets »udenrigsminister«, Jean-Louis Tauran har besøgt kong Hussein og kronprins Hassan i Amman.

PLO får snart kontor i Vatikanet

Rom (KNA) - Den palæstinsiske Befrielsesorganisation, PLO, vil snart åbne en repræsentation i Vatikanet, siger PLO's repræsentant i Italien, Nemer Ham-mad. Vatikanet tog umiddelbart efter begyndelsen på normaliseringsprocessen med Israel sommeren 1992 kontakt med palæstinsere.

For tiden forhandler Vatikanet og PLO en traktat om gensidig anerkendelse, oplyser Hammad. Om eller hvornår kontoret kan blive en ambassade afhænger af den internationale udvikling og andre stater holdning. Vatikanet, der altid har haft tæt kontakt med kristne palæstinsere, vil ikke forcere sagen.

Katolsk medieinformation på den årlige bogmesse i Frankfurt. Fotos KNA.

De tyske biskopper om afskedigelsen af ungdomsformand og ungdomspræst

Der er ikke tale om straf

Magdeburg (KNA) - Ifølge Den tyske Bispekonferences ungdomsbiskop Leo Nowak er der ikke tale om straf af den katolske ungdom, selv om biskopperne besluttede at afskedige formanden og ungdomspræsten for Forbundet af tyske, unge Katolikker (BDKJ). I medlemsforeningerne bliver der også »lavet meget godt arbejde«.

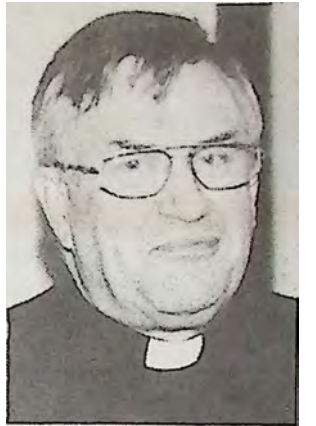
Afskedigelserne skyldtes kun BDKJs »Plan til fremme af demokrati i Kirken« og deres underskriftsindsamling mod Johannes Paul IIs apostoliske skrivelse mod kvindelige præster. Ledelsen af BDKJ havde fået en advarsel af formanden for Den tyske Bispekonference, Karl Lehmann, men den valgte de at sidde overhørig, siger Nowak. Man burde kunne vente af BDKJ, at de forstod, at den apostoliske skrivelse ikke var et diskussionsindlæg,

»når paven udtaler sig på en næsten dogmatisk forpligtende måde«.

Varer ikke længe før kirken er ungdomsfri

BDKJs ledelse siger i en erklæring, at de »er skuffede og står uforstående« over for biskoppernes beslutning. »Når de katolske ungdomsforeninger ikke længere åbent og tydeligt kan sige, hvad også andre medlemmer af kirken tænker, så varer det ikke længe, før kirken er ungdomsfri,« hedder det. Ord som dialog og pluralisme er stadigvæk forvist fra de kirkelige ord-bøger.

Den tyske afdeling af fredsbevægelsen »Pax Christi« beklager bispekonferencens forholdsregler. Denne metode skader det kirkelige ungdomsarbejde. Den »løser« en konflikt, men fjerner ikke de

Biskop Karl Lehmann.

tilgrundliggende årsager, understreger Pax Christi. Ingen andre steder giver disciplinering så varige skader som i det kirkelige ungdomsarbejde. Man må frygte, at biskoppernes forholdsregler betyder, at yderligere mange unge og kvinder stille siver ud af kirken. Det er en dyr pris, og Pax Christi beder biskopperne om at overveje deres beslutning igen.

Tyske ungdomspræster ønsker ny seksuallære

Merschede (KIPA) - Ungdomspræsterne fra de tyske ordenssamfund kræver en grundlæggende ændring af kirkens seksuallære. I et brev til de tyske biskopper ønsker »Arbejdsfællesskabet af ordensfolk i ungdomssjælesorg« (AGJPO), at kirken accepterer kunstig prævention, ikke-ægteskabeligt samliv og at den nyvurderet homoseksualitet.

AGJPO begrunder deres krav med ungdomspræsternes konkrete erfaringer. Kirkelige erklæringer gør det vanskeligere ikke blot for de unge, men også for deres præster. »Vi orienterer os efter evangeliet, som opfordrer os til at forene mennesker, ikke at holde nogen udenfor.«

Brug for værdiforståelse

Det kirkelige læreemøde har stadigvæk den opfattelse, at værdiformidling finder sted som en simpel »værdioverførsel«. I stedet for har man brug for »værdiforståelse og værdikommunikation«. Da præsterne ikke vil sætte deres troværdighed over styr, retter de sig mere efter deres samvittighed end efter læreemødets retningslinier.

Derfor accepterer de, at unge i ansvarlige parfor-

hold har sex og anvender svangerskabsforebyggende midler. Ligeledes nægter de ikke at acceptere et »ansvarligt og humant levende homoseksuelt forhold«. »Vi vil ikke dele det kirkelige læreemødes generelt afvisende holdning over for uægteskabelige samlivsformer«.

Forkerte og forældede opfattelser

AGJPO opfordrer kirkeledelsen til åbent og ærligt at indrømme forkerte og forældede opfattelser af den menneskelige seksualitet. Ligeledes skal man overvinde fordomme mod homoseksuelle. Det er nødvendig med en åben dialog, hvis man skal kunne bringe det

frigørende budskab ind i de unges situation.

Til Johannes Paul IIs udtalelse om, at der »ikke findes kærlighed på prøve«, siger ordensfolkene, at man absolut kan tale om »kærlighed på prøve, når prøve betyder en skridtvis vækst og modning af evnen til kærlighed«.

Ungdomspræsterne ønsker en dialog med biskopperne; de skal ikke blot tage brevet til efterretning. AGJPO er et udvalg, der er nedsat af »Foreningen af tyske ordensforesatte« (VDO), »Foreningen af Tysklands kvindelige ordensforesatte« (VOD) og »Foreningen af ordensforesatte for Tysklands brødreordener og kongregationer« (VOB).

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Aftale om ærkebispedømmet Hamburg

Hamburg (KNA) - Aftalen om oprettelsen af ærkebispedømmet Hamburg er blevet underskrevet af den apostoliske nuntius i Tyskland, ærkebiskop *Lajos Kada*, Hamburgs borgmester, *Henning Voscherau*, Schleswig-Holsteins og Mecklenburg-Vorpommerns kulturministre *Marianne Tidick* og *Steffi Schnoor*. Ratificeringen i den slesvig-holstenske landdag finder muligvis sted i oktober.

Først når udvekslingen af ratifikationsdokumenterne har fundet sted, måske i november, opnår aftalen retsgyldighed. Derefter kan Vatikanet udnævne en ærkebiskop og oprette ærkebispedømmet. Ærkebiskoppen vil blive indsat to til tre måneder efter dette, meddeler Det katolske presse- og Informationskontor i Hamburg.

Den nye kirkeprovins

Det fremtidige ærkebispedømme omfatter forbundslandene Hamburg og Schleswig-Holstein og Mecklenburg-delen af forbundslandet Mecklenburg-Vorpommern. I dag hører størstedelen af området til bispedømmet Osnabrück, men visse Hamburg-bydele hører til bispedømmet Hildesheim. Den nye kirkeprovins Hamburg omfatter desuden bispedømmerne Osnabrück og Hildesheim, der udskilles fra kirkeprovinserne Köln og Paderborn.

Store finansielle problemer

Bispedømmet Osnabrück mister ved den nye struktur ca. tre fjerdedele af sit område og næsten halvdelen af sine medlemmer. Det giver nogle store finansielle problemer, som kun kan løses ved den yderste sparsommelighed, siger økonomidirektøren i Osnabrück, *Joaachim Schnieder*. Osnabrücks biskop, *Ludwig Averkamp* mener, der kan opstå problemer i det nye »diasporabispedømme« med hensyn til den pastorale betjening, især på grund af mangelen på præstekald.

Der bor ca. 410.000 katolikker i det nye ærkebispedømme, hvilket er 7,6% af områdets 5,4 mio. indbyggere. Bispedømmet har 180 menigheder med 223 verdenspræster og 52 ordenspræster. Der er 112 lægteologer og 28 diakoner. Budgettet vil formentlig være på ca. 800 mio. kr.

Den hellige Ansgar

Allerede i det 8. århundrede forsøgte kristne missionærer at omvende Sachsen nord for Elben. Karl den Store lod fra 810 dåbskirker bygge forskellige steder, bl.a. i »Hammaborgen«. Den mest betydningsfulde missionær var den hellige *Ansgar* (801-865). Benediktineren fra Corvey-klosteret blev 831 den første biskop i det nyoprettede bispedømme Hamburg. Pave *Gregor IV* stadfæstede oprettelsen, ophøjede det samtidig til ærkebispedømme og udnævnte Ansgar til ærkebiskop.

På grund af sin yderlige beliggenhed var bispesædet hele tiden truet. Da vikingerne overfaldt »Hammaborgen« 845, gik domkirken og andre bygninger op i flammer. Ansgar og hans fæller undgik kun døden med nød og næppe, og Hamburg blev opgivet som bispesæde og slået sammen med Bremen i ærkebispedømmet Hamburg-Bremen. Til sin død ledte Ansgar bispedømmet fra Weser-byen.

Efter reformationen, hvor det katolske liv i Nordtyskland gik i stå, blev kirken ledet af De nordtyske missioners apostoliske Vikariat. Da de nordtyske missioner i forbindelse med det preussiske konkordat blev indlemmet i bispedømmet Osnabrück i 1930, blev der allerede fra starten talt om et nordligt bispedømme. Efter krigen gjorde Tysklands deling det umuligt at røre ved spørgsmålet, fordi DDR forsøgte at presse en anerkendelse af statsgrænserne igennem for at gå med til en ny kirkelig struktur.

Salen i Odense Kongreshus var stopfyldt med lærere og ledere, da Foreningen af Katolske Skoler i Danmark holdt en 5 timers kongres om skolernes identitet. Biskop Hans L. Martensen talte om sine forventninger til de katolske skoler i dag. Fotos Kluge.

Biskop Hans L. Martensen på skolekongres i Odense:

Den kristne dåb må præge vort forhold til barnet

»Vore skoler har altid været kendt for et fagligt godt niveau, men hvis det er alt, hvad vi kan præstere, kan vi vel næppe siges at være et kvalificeret alternativ til Folkeskolen - vi ville så højst kunne siges at være gode betalingsfolkeskoler. nej! Vi vil mere end det faglige. Som holdningsskoler vil vi have fat i mennesket bag den enkelte elev.«

Med disse ord åbnede formanden for Foreningen af katolske i Danmark (FAKS), *Georg Høhling* en konference for medarbejdere ved alle 24 katolske i hele landet. Den fandt sted i Odense Kongreshus lørdag den 8. oktober. De to hovedtalere var biskop *Hans L. Martensen* og centerleder *Morten Kjærum* fra Det danske Center for Menneskerettigheder. Knap 330 hovedsageligt lærere og skoleledere fra samtlige skoler deltog i.

Biskop Hans L. Martensen sammenfattede sine forventninger til de katolske skoler i, »at dåben må præge vort forhold til barnet, dets fællesskab og dets fremtid.« Han definerede de katolske skoler, som skoler, der med baggrund i den katolske kirke og dens univ-

erselle fællesskab bygger på dåben og dens tro og dens menneskesyn.

Biskoppen benyttede det meste af sin taletid på de nyreligiøse bevægelser, som i deres egentlige rod, hvis vi ser åndeligt på det, ofte er mere forskellige fra den kristne tro end jødedom og islam. Vi står over for virkeligt dybtgående spørgsmål, som også de nyreligiøse bevægelser stiller os, og hvor vi på en ny måde udfordres til at finde vor egen kristne dåb.

Morten Kjærum talte med udgangspunkt i den ny folkeskolelov om »Barnet i centrum«. Han pegede - med en henvisning til den tyske forfatter og filosof *Hans Magnus Enzensberger* - på den alvorlige fare, der er i de unges værdiløshed og manglende tro på andet end sig selv.

Skolemedarbejderne har også et ansvar for at give børnene redskaber med ud i livet, ikke kun læse- og regnefærdigheder, men færdigheder, som de kan bruge til at vægte godt og ondt, redskaber som de kan bruge til at videreudvikle det demokratiske samfund, som vi lever i. Børnene skal medgives værdier, som afbalancerer deres individu-

elle behov i relation til fællesskabet i familien, i klassen, i vennekredsen og i samfundet.

De tre indlæg fra kongressen bliver bredt omtalt i et kommende nummer.

kk

Pastoralrådsmøde på Magleås

»Den pastorale situation i bispedømmet« bliver hovedemne på det kommende pastoralrådsmøde, som afholdes på Magleås Kursuscenter 12. og 13. november.

Af den foreløbige dagsorden fremgår det, at rådet bliver præsenteret for det afgæde råds udvalgsrapporter om Fremmedsprogede, Bispedømmets kursusvirksomhed, Etik, Små-

børn, forældre og kirke, Katekese samt Medier. Rådet skal herefter prioritere de pastorale hovedemner for de kommende tre år.

Udover beretninger fra forretningsudvalget og kirkebidragsudvalget skal budgettet for 1995 drøftes og indstilles til biskoppens godkendelse.

kk

Højmesse i DR fra Silkeborg

Søndag den 6. november, Allehelgensdag, transmitterer Danmarks Radio på P1 højmassen fra den katolske Vor Frue Kirke i Silkeborg kl. 9.55-11.05. Celebrant og prædikant er pastor *Reinhold Sanner*, ved orglet sidder *Margrethe Segalt*.

Messens ordinarium er nr. 129 i »Lovsang«. Derudover synges følgende salmenumre, ligeledes fra »Lovsang«: 481, 573, 533 samt 203. For transmissionen står *Peter Ryom*.

Klaus Møller-Jørgensen

Kondolencetelegram

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* har givet udtryk for sin dybfølte deltagelse med de mange ofre for færgen »Estonia«s forlis. I et brev til Stockholms biskop,

Hubertus Brandenburg forsikrer kardinalstatssekretær *Angelo Sodano*, at paven beder for alle ofre for ulykken, for deres pårørende og for de overlevende.

Nazister?

Siden krigen har det været på mode især blandt venstreorienterede vesttyske forfattere at skamme sig over at være et *folk* og en *nation*. Systematisk blev disse begreber fortrængt til tabu-sfæren, hvis de da ikke, som hos *Günther Grass*, blev offer for ironien.

En anden tysker, ligeledes på venstrefløj, *Martin Walser* har hele tiden advaret mod denne virkelighedsflugt. Præcis omgåelsen (die Ausklammerung) af begreberne folk og nation som fy-ord har medført, at de i de forløbne 50 år slet ikke er blevet udfyldt med noget demokratisk indhold. De er blevet forkæret, ja *dæmoniseret*, skriver Walser. Men just denne ideologiske berøringsangst har efter hans mening spillet begreberne folk og nation i hænderne på politiske eventyrere. Ordet Nation forblev et brakliggende terræn, som nu besættes (jo BZ-tes) af alskens politiske ekstremismer. Alle vegne, i Frankrig, i Østrig, i Tyskland kalder disse kredse sig nu nationale partier. Vi har selv foræret dem etiketten, mener Walser. (Vormittag eines Schriftstellers, Suhrkamp, Frankfurt a/Main).

Vor tids vel mest citerede kulturpessimist, som altid smører tykt på, men hvis analyser er spændende, hedder *Hans Magnus Enzensberger*. I hvert andet foredrag får man ham serveret nu til dags. Til de katolske skolers FAKS-møde i Odense (se side 3 og et senere nummer) krydrede også *Morten Kjærum* sit oplægs afsnit om værdigrundlag med Enzensbergers ord om værdinihilismens store ravage blandt unge. I sin nyeste bog »Med ud-sigt til Borgerkrigen« skriver han: »Man kalder dem højreradikale eller nynazister, dermed tror man at vide, hvad man skal mene om dem, men også her er ideologien ren og skær maskerade...« Og om bøllen: »Nazismen ved han ikke noget om. Historien interesserer ham ikke. Hagekors og Heil Hitler er tilfældige rekvisitter. Hans tøj, musik og videokultur er amerikansk hele vejen igennem. Det tyske riges krigsfane bæres til cowboybukser og T-shirt. Som skinheads giver slagsbroderen sig selv et engelsk navn, som han er stolt af.« Og om denne Los Angeles-type, der ikke går af vejen for mord af kedsomhed, slutter Enzensberger: »Og i TV-nyhederne kan han beundre sit værk fra i går, brændende huse, lemlæstede lig, ekstraordinære møder og krisestabe. På den måde virker fjernsynet som en eneste kæmpemæssig graffiti for det indadvendte og indskrumpede JEG.«

Enzensbergers rå USA-model har endnu ikke nået Danmark i anden skikkelse end motorbander. Men den, Walser prøver at demaskere, lurer måske om hjørnet. Er det den, man mener at bekæmpe i Sønderjylland? Demonstrationen i Kværs efterlod ellers en bismag af begrebsforvirring: Hvad der var tænkt som en konfrontation mellem (dansk) *demokrati* og (tysk) *Nazisme* blev – godt hjulpet på afveje af fædrelandssangen »I Danmark er jeg født« – forvrænget til et spørgsmål om *danskhed* kontra *tyskhed*, ja, til et opgør mellem dansk *nationalisme* og tysk *nationalisme*! Komplet irrelevant og dumt. Det er naturligvis medie-egnet at stikke skolebørn brændende fakler i hænderne. Vanskeligere bliver det at putte et sæt sunde værdinormer – også om folk og nation – i hovedet på ungdommen.

Effekten af dem vil vise sig at være langt mere holdbar end en TV-transmitteret storm i et glas danskvand.

W.W.

Stadig grund til undren

I k.o. nr. 13 påviste jeg, hvorledes paven i sin apostolske skrivelse om kvindelige præster påbyder alle troende i kirken ikke længere at diskutere dette emne. Pastor *Czesław Kozon*, biskoppens generalvikar, har nu i k.o. nr. 15 forklaret, at så alvorligt skal skrivelserne ikke forstås. Det glæder mig naturligvis at høre.

Desværre undlader Kozon fuldstændig at redegøre for, hvorledes han når frem til sin forståelse af teksten. Og det efterlader mig med følgende problem: Hvis den del af skrivelserne og den efterfølgende offici-

elle kommentar fra Vatikanet, jeg omtalte i k.o. nr. 13, ikke skal tages for pålydende, hvad så med resten af dokumentet? Hvornår mener paven det, han rent faktisk skriver, og hvornår mener han i virkeligheden noget andet?

Kozons indlæg indeholder iøvrigt flere selvmodsigelser. Han skriver, at emnet gerne må diskuteres, men samtidig at der efter pavens rundskrivelse egentlig ikke er mere at diskutere. Hvis dét er holdningen, har man jo på forhånd afskåret sig fra enhver form for dialog.

Videre skriver Kozon, at det ikke er udelukket at opretholde en frugtbar debat, »selv om en bestemt konklusion som her må være givet på forhånd«. Det er noget sludder; hvis én bestemt konklusion er givet på forhånd, kan der ikke længere være tale om nogen debat.

Endelig skriver han, at den frugtbare debat, som han alligevel mener kan foregå, bør gå i en bestemt retning. Herpå nævner han en række udmærkede emner, som det ville være meget relevant at diskutere – men hvis kirkens ledelse så-

ledes på forhånd skal afstikke, i hvilken retning en given debat skal bevæge sig, er der ikke længere tale om en fri meningsudveksling i kirken.

Alt dette er for mig at se en bekræftelse på, at der er en tendens i tiden til at kaste et skær af dogmatisering over emner, der ikke berører centrale trossandheder, men som nogle i kirken ønsker at afskære en ægte og åben dialog om. Kirkens ledelse er naturligvis i sin gode ret til at redegøre for, hvad der i dag er kirkens lære; men med hvilken ret kan den ophøje ethvert aspekt af denne lære til eviggyldige sandheder? Med sit indlæg i k.o. nr. 15 har generalvikaren besvaret ét spørgsmål – men samtidig rejst en række andre.

Klaus Møller-Jørgensen

Intet at føje til pavens ord

Skønt jeg i mit indlæg i k.o. nr. 15 ikke udelukker en frugtbar dialog i forbindelse med det varme emne, mænds eksklusive adgang til præstevæsen, tror jeg dog ikke, at en fortsat diskussion mellem *Klaus Møller-Jørgensen* og mig i det påbegyndte spor vil være særlig udbytterig. En forlænget debat vil nemlig uvægerligt føre ind på en

drøftelse af selve sagen, muligheden for kvinders adgang til præstedømmet, hvilket jeg i mit første indlæg netop betonedede ikke at ville, da jeg ikke har noget at føje til pavens argumentation.

Selv om det måske igen vil blive kaldt noget sludder, gentager jeg alligevel, at en frugtbar debat kan føres, også om sager, der er

uforanderlige. Hvad jeg vel ikke fik sagt så tydeligt sidst, er at det, Paven ønsker udelukket, er en diskussion, hvis formål netop ikke kun er fordybelse og større sandhedssøgen, men et stædigt forsøg på at afskaffe en angivelig uretfærdighed og ændre noget i kirken, som nogle blot er utilfreds med.

Det kan godt være, at jeg

fortsat rejser nye spørgsmål; men et forsøg på at besvare dem, Klaus Møller-Jørgensen nu også bringer frem i nærværende nummer, så relevante de også måtte være, vil netop føre os ind på en bred behandling af emnet, som jeg af tidsmæssige grunde beklageligt nok må afstå fra, men som i første omgang heller ikke var efterlyst.

Czesław Kozon

Pius XII og Hitler

Pave Pius XII var under krigen indforstået med en folkelig opstand mod Hitlerregimet; men denne opstand blev knust, inden den kunne gøre sig gældende.

Kontakten mellem de tyske modstandsbevægelser mod regimet og Vatikanet var meget tætte og farlige, og hvis Hitler havde vidst det, så havde han bestemt forsøgt at tilintetgøre den katolske kirke i Tyskland.

Det fremgår af undersøgelser, som en af Vatikanets historikere, Robert Graham S.J., har foretaget.

Konklusionen af pater Grahams studier er en total

omstødelse af de påstande om Pave Pius XII's »samarbejde« med nazi-staten, som Rolf Hochhuth fremførte i sit berygtede skuespil »Der Stellvertreter« (Stedfortræderen) og som står at læse som »sandhed« i mange historiebøger.

Også andre ikke-kristne historikere er ved deres studier kommet frem til samme slutning som pater Graham: Pave Pius XII er løgnagtigt blevet beskyldt for at være venlig stemt over for det forbryderiske nazi-regime.

Stig Rolvsen

Katholikentag

I »k.o.«s udgave nummer 14 har *E.M. Lebahn* skrevet en meget levende og interessant artikel om det store stævne i Dresden.

Så meget mere nærværende og interessant blev oplevelsen ved at læse referatet, da vi tilfældigvis lukkede op for tysk TV og »deltog« i en to timers ud-

på og ønske, at det ville være dejligt, hvis »k.o.«s abonnenter, når der sker nogle gode begivenheder hjemme som i udlandet, fik oplysning herom i bladet i god tid, så vi kan følge med.

Tænk over det! I øvrigt læser vi altid bladet godt igennem. Tak og hilsen til redaktionen.

C. Phil Hansen

Det fik mig til at tænke

MAGLEÅS WEEK-ENDS 94/1995

LITTERATUR OG LIVSMOD

4. nov. kl. 19.00 – 6. nov. kl. 14.00, pris kr. 500,-. En weekend om det nødvendige livsmod. Belyst gennem litteratur, film, gruppearbejde og liturgi. Foredrag ved cand.theol.exam. art. Doris Ottesen: Sigrid Undset, Liv og værk. Fremvisning og diskussion omkring film ved pastor Jesper Fich.

Foredrag ved cand.phil. Hans Casado Jensen: Don Quijote. Studiekredsarbejde: skriveværksted – digte – erindringer m.m. Samtalegrupper om tekster, der omhandler emnet. Messe ved pastor Jesper Fich. Arrangører: Hans Casado Jensen, Jesper Fich og Hanne Brixtofte Petersen.

ORDET OG FORKYNDELSEN

21. jan. kl. 10.00 – 22. jan. 95 kl. 14.00, pris kr. 375,-. Weekend er et tilbud til bl.a. lektorer og liturgisk interesserede.

Der vil blive givet en indføring i taleteknik ved pastor Michael Hornbech-Madsen. Desuden vil søster Abraham fra Jerusalem fortælle om Bibels betydning i den æthiopiske kirke. Kursusleder: Ulla Elmquist. Liturgisk vejleder: Pastor Dietrich Timmermann.

»TROENS BILLEDER«

10. februar kl. 19.00 – 12. februar 95 kl. 14.00. Pris kr. 575,-. Kurset henvender sig til alle med interesse for den kristne billedkunst. Hensigten er at vise, hvorledes kunsten med vidt forskellige virkemidler afspejler skiftende tiders engagement i det religiøse. De eksempler, der vil blive fremdraget, repræsenterer alle perioder i det kunsthistoriske forløb fra oldkirken til 1993! Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås Kursuscenter
Høsterkøvej 6
3460 Birkerød

Ægteskabet

Blandede ægteskaber
Ved et blandet ægteskab forstås her et ægteskab mellem en katolik og en gyldigt døbt kristen fra et andet kirkesamfund.

Den kirkelige bestemmelse om, at en katolik ikke uden særlig tilladelse må indgå ægteskab med en gyldigt døbt ikke-katolik, bør bortfalde.

Det er ønskeligt, at man kan se bort fra udtrykkelige forhåndsreklæringer vedrørende børnenes religiøse opdragelse.

Katolikker vies normalt i en katolsk kirke. I tilfælde af blandet ægteskab kan ægteskabet dog efter undervisning hos en katolsk præst indgås i et andet kristent trossamfunds kirke eller, når særlige forhold taler derfor, for den borgerlige øvrighed.

Det foreslås, at man fra den katolske kirkes side tilstræber et samarbejde med præster i de andre kristne kirkesamfund om undervisning og vejledning af brudepar, som agter at indgå blandet ægteskab. Den-

ne undervisning bør tage sigte på de fælles kristne værdier, som ægtefællerne kan øse af i deres samliv og fælles opdragelse af børnene.

De fraskilttes problem

Uden på nogen måde at vilde anfægte den katolske kirkes lære om ægteskabets uopløselighed ønsker synoden, at der åbnes mulighed for i det mindste i enkelte tilfælde at modtage fraskilte og gengifte til sakramenterne.

Samlivets problemer, herunder familieplanlægning

Problemerne vedrørende forholdet mellem mand og kvinde er gennem tiderne inden for kirken væsentligt blevet behandlet i forbindelse med ægteskabs- og moralteologien, under tydelig påvirkning af de til enhver tid herskende sociale forhold. Disse er i vore dage ændret på så mange måder, at vi klart må erkende, at hverken kønsrollerne, fordelingen, kvindernes stilling, familiens struktur, eller

børnenes placering mellem familie og samfund er uforanderlige størrelser. Dertil kommer i vore dage en ny indsigt i seksualiteten som menneskeligt fænomen af betydning for den personlige udvikling.

Alt dette må principielt muliggøre en dybere analyse end før af samtlige de problemer, der angår det seksuelle i almindelighed og det menneskelige samliv i særdeleshed. Det er vor overbevisning, at uden en udstrakt hensyntagen til en sådan analyse vil den katolske opfattelse også specielt af ægteskabet lide skade; men vi må erkende, at det i øjeblikket ikke er klart, hvordan en sådan hensyntagen bedst kan ske. Imidlertid er det væsentligt i disse spørgsmål at fastholde et åbent perspektiv, også i tider hvor helt konkrete detaljer – som f.eks. præventionsproblemet – lægger beslag på det meste af den aktuelle debat.

Hvad dette sidste specielle problem angår, ønsker vi først og fremmest at henvise til »Humanæ Vitæ« og til de nordiske biskoppers brev herom, idet vi vedrørende de mere praktiske sider af problemet gerne vil tage ligeligt hensyn til de to forskellige holdninger hos trosfæller.

Naturlige og kunstige præventionsmetoder

De, som accepterer pavens vejledning som vejen til at leve det ægteskabelige liv på rette måde for alle mennesker. For disse personer må problemet om familieplanlægning i en alvorligt overvejelse situation løses i overensstemmelse med de i rundskrivelsen angivne retningslinier. Forståelse for, at vanskelighederne for ægtefolk, der vælger at leve efter pavens anvisninger, kan være store, er nødvendig. Disse ægtefolk må have den nødvendige pastorale støtte, idet de må betragte anvisningerne som et middel til fuldkommengørelse i det kristne liv, en målsætning den kristne må modnes frem til.

De, der har en anden opfattelse. Også for denne gruppe er ansvaret stort. Man må – og her især på forberedelseskursus til ægteskabet – give en nøgtern oplysning om familieplanlægning i dens forskellige former. I sig selv vil denne gruppe let finde en teknisk løsning af deres problemer i

vort moderne samfund, men enhver form for prævention medinddrager ifølge sagens natur hele personligheden og må derfor vurderes i et helhedsperspektiv. Dertil kommer, at visse former for prævention virker abortivt, og at oplysning om disse forhold derfor er påkrævet. Man må med andre ord over for denne gruppe opstille de forskellige former for ansvarsbevidst familieplanlægning, inklusive den periodiske afholdenhed. Også for denne gruppe vil vanskelighederne være store. De tager selv ansvaret på sig, hvor de føler, at de kan være i konflikt med Kirkens autoritet. Det pastorale arbejde over for disse mennesker må veje tungt.

Hjælp til den kristne familie

Vi opfordrer biskoppen til at søge at etablere et arbejde for den kristne familie efter følgende retningslinier: 1) stimulere til et teoretisk, filosofisk, teologisk studie af seksualiteten som menneskeligt fænomen, 2) herunder opfordre til en bredt anlagt undersøgelse ved fagfolk af ægteskabets

problematik, 3) tilråde udbygning af arbejdet i familiegupperne, 4) opfordre til dannelse af et bredt fagligt samarbejde til belysning af familieplanlægningens aspekter.

Denne gruppe bør videregive sine resultater i tilgængelig form og evt. søge formidlet en konkret pastoral medicinsk hjælp til en-

kelpersoner og familier.

I sit arbejde bør disse grupper af fagfolk være i kontakt med ægteskabsundervisningen og den familierådgivende virksomhed i bispedømmet, ligesom det er nødvendigt, at kontakt og samarbejde etableres med andre organisationer, som måtte arbejde med disse spørgsmål.

Cølibatet

Synoden opfordrer biskoppen til at lade det nedsatte udvalg vedr. fratrædte præster konstituere sig som et »præstebistandsråd«. De nærmere regler for dettes status, arbejdsområde m.v. fastsættes af biskoppen i samråd med bispedømmets præsteråd.

Det er synodens ønske, at biskoppen i samarbejde med kirkens øvrige biskopper vil arbejde for virkeliggørelse af de synspunkter, som synoden har givet udtryk for ved nedenstående meningstilkendegivelse:

Ønsker man den nuværende ordning vedr. præsternes cølibatsforpligtelse bibeholdt? Ja: 49. Nej: 100,

Stemte ikke: 17.

Ønsker man mulighed for præstevielse uden cølibatsforpligtelse? Ja: 107. Nej: 44. Stemte ikke: 15.

Ønsker man udvidet mulighed for præstevielse af allerede gifte mænd? Ja: 132. Nej: 20. Stemte ikke: 14.

Ønsker man mulighed for, at verdenspræster løses fra deres cølibatsforpligtelse uden at måtte opgive deres præstegerning? Ja: 93. Nej: 51. Stemte ikke: 22.

Ønsker man, at ordenspræster, som er blevet løst fra deres ordensløfter, skal kunne blive verdenspræster med ret til at gifte sig? Ja: 83. Nej: 55. Stemte ikke: 28.

Den katolske hjælpeorganisation »Kirche in Not« opfordrer til verdensomspændende hjælpeaktion til fordel for den ortodokse kirke i Rusland. Grundlæggeren af »Kirche in Not/Ostpriesterhilfe«, P. Werenfried van Straaten (t.h.) ses her sammen med den ortodokse ærkebiskop Feodosij af Omsk. Foto KNA.

Indre kampe i den russisk-ortodokse kirke

Luzern (KIPA) - Ved åbningen af de hemmelige arkiver i Rusland bliver stadig flere arkiver om den russisk-ortodokse kirke tilgængelige for forskning. Derved ser man, at der er dybe splittelser i den russiske kirke, siger teologen *Madeleine Lüthi*.

Lüthi, der underviser på det evangeliske teologiske

fakultet i Bern, er også leder af en schweizisk hjælpeorganisation for Skt. Petersborg. Hendes forskning blev først mødt med skepsis af de præstestuderende i Skt. Petersborg, men senere fik hun en værdifuld indsigt ved samtaler med dem.

Tre strømninger

Man kan se tre tydelige

strømninger i den russisk-ortodokse kirke. Reformmodstanderne, der er vokset i antal på grund af skuffelsen over det såkaldte omsving i Rusland. De søger tilbage til traditionen og er afvisende over for andre konfessioner. De er ofte intolerante, undertiden med antisemitiske holdninger.

Reformtilhængerne er bange for, at den ortodokse kirke hænger sig i det ydre og derved skubber ungdommen fra sig. Enkelte præster har forsøgt nye skridt, f.eks. at læse teksterne op på russisk og ikke kun anvende kirkeslavisk. Men de konservative bekæmper dette, og således har det svært ved at vinde indpas.

Hjælpeaktion

I den moderate midte finder man flere liberale, bl.a. Moskvas patriark *Alexej II*. Men denne gruppe må ofte give indrømmelser til de konservative, hvilket gør en åbning vanskelig, siger Lüthi.

Den katolske hjælpeorganisation »Kirche in Not/Ostpriesterhilfe« opfordrer til en verdensomspændende hjælpeaktion til fordel for den ortodokse kirke i Rusland. »Vi vil give et tegn på forsoning med den russisk-ortodokse kirke«, siger grundlæggeren af hjælpeorganisationen, præmonstratenseren *Werenfried van Straaten*. Han ønsker, at ca. 6.000 ortodokse præster og 100 katolske hver skal få 1.000 dollars, da de lever i stor fattigdom. På den måde kan man støtte evangeliseringen i Rusland.

Første teologiske fakultet på statsligt universitet

Omsk (KNA) - I Omsk i det vestlige Sibirien har man oprettet det første teologiske fakultet på et statsligt universitet. Den russisk-ortodokse ærkebiskop af Omsk, *Feodosij* oplyser, at 25 studerende begynder teologistudiet dette semester.

Der tilbydes to studieretninger: religionshistorie og ortodoks teologi. Kandidaterne vil arbejde som præster, lærere og diakonisser. Oprettelsen af fakultetet er en del af den russisk-ortodokse kirkes bestræbelser på at styrke uddannelsen for præster og pastorale medarbejdere og på at fremme religionsundervisningen i offentlige skoler og søndagsskolerne.

Straffelejr nr. 8

Ligeledes vil man bygge et religiøst center i Atsjair.

Centeret skal ligge, hvor straffelejr nr. 8, én af de berygtede stalinistiske Gulag-lejre, lå. Atsjair ligger 45 km fra Omsk, en strækning, de tusindvis af fanger måtte tilbagelægge til fods fra den transsibiriske jernbanes station i Omsk, og som for mange blev en dødsdøds march. Ifølge *Feodosij* omkom mere end 250.000 mennesker her mellem 1937 og 1953. Hvert år skyller den nærliggende Irtysj-flod stadig nye knogler frem af ofrene fra Gulag-lejrene.

Centeret vil komme til at bestå af domkirke, kloster, alderdomshjem, børnehjem og museum. Før den russiske revolution var der et kloster på dette sted. Derfor er det et godt sted at rejse et mindesmærke for de døde, men vel at mærke et mindesmærke, som ved

stedets aktiviteter og bønsliv kan hjælpe russerne med at komme over og forlige sig med fortiden, siger *Feodosij*. Det katolske »Kirche in Not« støtter projektet finansielt.

For to år siden fik kirken det fire hektar store område tilbage af staten. I et nyopført kapel fejrede *Feodosij* den første gudstjeneste på stedet siden revolutionen - en gudstjeneste for de døde. »Gospodi pomilui« - »Herre forbarm dig«, synger koret, mens seks præster og *Feodosij* bærer ikonen ind i den nye kirke.

Uden for kirken over en massegrav står en gruppe bajarka-buske med små røde frugter. Mange af frugterne holdt disse små røde frugter i hånden, når de blev skudt. Buskene er vokset fra disse frugter, siger ærkebiskoppen.

Ingen præster i Nordkorea

De troende i Sydkorea forsøger at støtte deres trosfæller nord for grænsen

Seoul (KIPA) - Katolikkerne i Nordkorea har ikke haft nogen præster siden Korea-krigen 1950-53. De troende i Sydkorea forsøger på forskellig måde at støtte deres trosfæller nord for grænsen.

1945 var der ca. 57.000 katolikker i den nordlige del af landet. Under det kommunistiske styre forlod mange katolikker denne del, og da krigen brød ud var der kun ca. 20.000 tilbage. Indtil 1980 var det strengt forbudt at udøve nogen form for religion. Da tillod regeringen katolikkerne at grundlægge Den koreanske katolske Fore-

ning. Foreningen holdes i gang af lægfolk. Godt 3.000 mennesker er officielt registrerede som katolikker. Uofficielt er der 10.000 katolikker.

1984, 200 år efter grundlæggelsen af den katolske kirke i Korea, dannede Den koreanske Bispekonference »Nordkorea-evangelisationskomitéen«. Den arbejder ikke kun for at evangelisere mennesker i Nordkorea og det nordøstlige Kina, men også for at opnå en genforening af Nord- og Sydkorea. I juli arrangerede den en bønssuge, hvor man bad for, at samtalerne mellem Nordkoreas præsiden-

ter *Kim Il Sung* og Sydkoreas præsident *Kim Young Sam* måtte få et gunstigt resultat. Forhandlingerne blev dog udsat, da *Kim Il Sung* døde.

Komitéen arbejder sammen med den nordkoreanske Katolske Forening for at prøve at gøre det muligt for slægtninge at besøge hinanden hen over grænsen. Desuden kæmper komitéen mod den nationale sikkerhedslov fra 1980, der gav det sydkoreanske politi og myndighederne uhyre magtbeføjelser. Loven blev skærpet i 1991 og er stadig i kraft.

15 klostre i Rusland åbnes

Moskva (KNA) - Den russisk-ortodokse kirke vil åbne 15 klostre, der blev lukket efter oktoberrevolutionen i 1917. Blandt klostrene er Opstandelsesklosteret i Istra nær Moskva, der blev bygget 1656. Klosteret var længe et betydeligt valfartssted; dets ho-

vedkirke er bygget som en efterligning af opstandelseskirken i Jerusalem.

Den russisk-ortodokse kirke oplever for tiden en stor tilgang i præste- og ordenskald. Udbygningen af kirkelige strukturer lider dog under mangelen på økonomiske midler.

Benediktinerinder åbner sygehus

Augsburg (KIPA) - Benediktinerinder fra Tutzing åbner snart et sygehus i byen Meikeikou i Kina. I provinsen Jilin i det nordøstlige Kina, som tidligere var benediktinerernes missionsområde, er der flere samarbejdsprojekter i værk.

»At ordenssøstre i ordensdragt får lov at overtage et sygehus var helt utænkeligt i andre provinser eller i Beijing,« oplyser p. *Placidus Berger* fra benediktinerklosteret St. Ottilien. Principielt opfatter de kinesiske myndigheder den ka-

toltske kirke som undergravende, fordi de tror, at paven har bidraget til kommunismens fald i Østeuropa.

I Longjing bygger byen en børnehaven med finansiel støtte fra benediktinerne. I provinshovedstaden Jilin støtter de udbygningen af præsteseminariet og et søsterseminarium. Med gaver og tilskud fra ærkebispedømmet München og Freising og bispedømmet Rottenburg-Stuttgart har ordenen opbygget to sogne i området.

Den katolske kirke bekymret over nye love i Kina

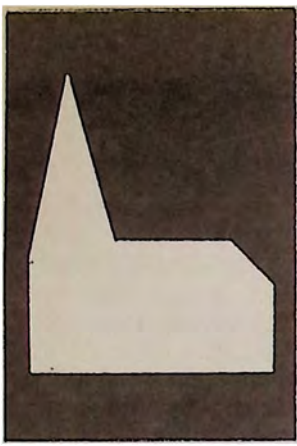
Hongkong (KNA) - Den katolske kirke i Hongkong er bekymret over de nye straffebestemmelser i Kina for »undergravende virksomhed«. Faren består især i, at statsikkerhedstjenesten selv kan fastlægge indholdet i begreberne »statsfjendelig virksomhed« og »undergravende elementer«, som anvendes i loven, oplyser *Stephen Sze Man-hung* fra Hongkongs Justitia et Pax-kommission.

Sze frygter, at de nye regler giver myndighederne stor magt til at krænke menneskerettighederne. Ifølge loven gør den person sig også skyldig, som anvender religionen til at anspore til etnisk uro. Som »undergravende« gælder alt, som efter regeringens mening sætter statens sikkerhed i fare, deriblandt udbredelse af »falsk information«.

Derimod sagde næstfor-

manden i den regimetro »Katolske kinesiske patriotiske Forening«, *Anthony Liu Bainian*, at katolske organisationer i Kina ikke opfattes som »undergravende elementer«. I Kina er det kun Den patriotiske Forening, der nyder religionsfrihed. De skønsmæssigt tre mio. Rom-tro katolikker forfølges. Der er i Kina forbud mod alle kontakter med Vatikanet.

Orientering fra sognene

1. NOVEMBER-14. DECEMBER

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ilge numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 20, der udkommer 14. december 1994 er torsdag den 24. november 1994 for 15. december 1994 - 31. januar 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg

Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.

Allen Courteau, OMI, sognepræst.

Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80

Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.

Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.

Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.

Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

Tirsdag d. 1., 8., 15., 22., 29.: Kor kl. 19.30.

Søndag d. 6.: Allehelgens dag, højmesse kl. 10.

Mandag d. 7.: Allesjæles dag, messe kl. 17.

Torsdag d. 10.: Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.

Lørdag d. 19.: Messe kl. 14 på vietnamesisk.

Søndag d. 20.: Sogneundervisning efter højmesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: Messe kl. 17 på polsk.

Søndag d. 29.: 1. søndag i advent, højmesse kl. 10.

Fredag d. 2.dec.: 1. fredag, tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

Torsdag d. 8.: Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.

Søndag d. 11. Sogneundervisning efter højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 13. Kor kl. 19.30.

Onsdag d. 14.: Skolegudstjeneste kl. 9 med Sankta Lucia-optog.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uraniensborgvej 5, 9900 Frederikshavn

Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.

Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.

Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

For øvrige hverdagsmesser: Se opslagstavlen ved kirken.

Søndag d. 6.: kl. 10 Allehelgen.

Mandag d. 7.: kl. 17 Allesjæle.

Torsdag d. 8.dec.: kl. 17 Marias uplettede undfangelse.

Sankt Maria Kirke,

Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.

Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henvendelse til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.

Tirsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Søndag d. 6.: kl. 14.30 Allehelgen.

Mandag d. 7.: kl. 19 Allesjæle.

Torsdag d. 24. kl. 19. De 117 martyrs fest. Religionsundervisning fredag d. 11. og 25. nov. og d. 9. dec. kl. 18-20.

Torsdag d. 8.dec.: kl. 19 Marias uplettede undfangelse.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.

Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 13., 27., og d. 11. dec.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers

Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30

Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.

Messtider:

Søndage: Messe kl. 10.00.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Søndag d. 30.10.: Ved højmessens kl. 10 meddeler biskop Hans Martensen firmelsens sakramente.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.

Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41 eller 86 42 97 30.

Menighedsrådsformand: Doris Andersen.

Messtider:

Søndage: Messe på engelsk kl. 18

Lørdage: Messe kl. 16.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig

Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.

Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Messtider:

Søndage: Messe tysk/dansk kl. 10.

Lørdage: Messe kl. 19.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.

Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14.

Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver 2. onsdag kl. 19.30.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Torsdag d. 3.: Menighedsaften kl. 19.30. Olaf Pedersen taler om Niels Steensen.

Lørdag d. 5.: Hubertusmesse kl. 14.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Kirkekaffe kl. 11.30.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Menighedsrådsmøde kl. 19.

Torsdag d. 10.: Konvertitgruppen kl. 19.

Fredag d. 11.: Udstilling i kirken og »Galleri ved kirken« om »lyset kommer til jorden« - ca. 20 kunstnere. Fernisering kl. 16-18.30. Sct. Mortens messe kl. 19.

Fredag d. 11.-søndag d. 13.: Firmand-weekend i Kløver-hytten.

Lørdag d. 12.: Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15. Kirkegårdsmesse på Nordre kirkegård kl. 15.

Mandag d. 14.: Meditationsaften kl. 19.

Torsdag d. 17.: CVC/Mariakongregationen kl. 14.30.

Torsdag d. 24.: Konvertitgruppen kl. 19.30.

Lørdag d. 26.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.

Skt. Mikæls Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messtider:

1. og 3. søndag kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.

Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messtider:

2. og 4. søndag kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Messtider:

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.

Onsdag d. 2.: Menighedsrådsmøde kl. 17.30. Alle sjæles messe kl. 19.

Lørdag d. 5.: Religionsundervisning kl. 10.

Onsdag d. 9.: Troen i hverdagen kl. 19.

Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: Religionsundervisning kl. 10.

Onsdag d. 2.: Menighedsrådsmøde kl. 17.30. Alle sjæles messe kl. 19.

Lørdag d. 5.: Religionsundervisning kl. 10.

Onsdag d. 9.: Troen i hverdagen kl. 19.

Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: Religionsundervisning kl. 10.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.

Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Messtider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden-skald).

Procession til ære for Maria Rosa Mystica den 13. i hver måned kl. 17.

Tirsdag d. 1.: Alle helgen. Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 2.: Alle sjæle. Requiemmesse kl. 9.

Torsdag d. 3.: Sjælemesse for vore afdøde sr. M. Madlen Echerer og fr. M. Stephan Thebes (+3.11.93).

Søndag d. 13.: Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 10. Bagefter messe med udstilling af Altrets allerhelligste Sakramente. Tilbedelse hele dagen. Sakramental velsignelse kl. 17.25.

Mandag d. 14.: Sjælemesse for alle afdøde, der levede under den hell. Benedikts ordensregel kl. 9.

Lørdag d. 19.: Festmesse med oblaterne i anledning af ikklædning af Maria Helligren og Sigrun Krenn kl. 10.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 21.: Marias fremstilling. Festmesse kl. 10 i anledning af 1. løfteafleggelse for sr. M. Bernadette Lohrum og sr. M. Michaela Krautmann.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Højmesse kl. 9.30 med højtidelig løfteafleggelse (sr. M. Caterina Wissner). »Nådens time« - tilbedelse med sakramental velsignelse kl. 12-13.

Taksigelsesandagt med sakramental velsignelse kl. 17.

Tirsdag d. 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Altrets allerhelligste Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen igennem. Sakramental velsignelse kl. 18.30. Procession til ære for Maria Rosa Mystica kl. 19. Messe kl. 19.30.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts. O.Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.15 og 11.00.

Mandag d. 21 - fredag d. 25.: Pastor Wuyts deltagere i en studieuge på Magleås.

Søndag d. 27.: Ester Jensen forestår begge gudstjenester i Herning. Pastor Wuyts leder en retræte for Herlev menighed på Magleås lørdag d. 26.

Religionsundervisning

Fredag d. 11. og 25.11. kl. 16.

Lørdag d. 10.12. (adventsaften) kl. 17

KUK:

I weekenden 5.-6. november tager Herning KUK til Lemvig. Vi bor på Scandinavian Holiday Center. Pris 50 kr. Afgang kl. 10 i privatbiler fra Silkeborgvej 25. Hjemkomst kl. 15.

Menighedsrådet
Onsdag d. 2.11 kl. 19 hos Peter, Carl Nielsensvej 5 (første sidegade t.v. på Brændekærvej ved biblioteket).

Adventsafien

Lørdag d. 10.12.: Messe kl. 17. Derefter fælles spisning og samvær.

Døbt
Søndag d. 16.10.: Timothy Jakob, søn af Kevin og Tina Harriet Twomey. Hjertelig tillykke.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen.

Messtider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdage: Tirsdag kl. 17, onsdag kl. 14, torsdag kl. 19.30 på Øm, fredag kl. 10, dog ikke første fredag i måneden, hvor der er messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse.

Rosenkransbøn i kirken hver fredag kl. 17.

Onsdag d. 2.: Seniorklub efter messen.

Søndag d. 6.: Alle helgen. OBS: Grundet radio-transmission starter højmessens allerede kl. 9.55 præcis!

Lørdag d. 12.: Børneundervisning kl. 9-12.

Onsdag d. 16.: Seniorklub efter messen.

Lørdag d. 26.: Børneundervisning kl. 9-12.

Onsdag d. 30.: Seniorklub efter messen.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Messtider:

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Torsdag d. 3.: Skolekredsmøde på Sct. Ibs Skole kl. 19.30.

Lørdag d. 5.: Musikgruppen, ministranterne, Mini-KK samt firmanderne mødes kl. 13.30. Messe kl. 15.30.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Kirkebil efter højmesse og kl. 15 andagt på Sundvejens kirkegård.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe for menighedens afdøde kl. 19.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Kirkebil.

Mandag d. 21. - fredag d. 25.: Sognepræsten deltagere i teologisk studieuge på Magleås.

Lørdag d. 26.: Skriftemål og messe for vietnameserne kl. 14.

Lørdag d. 3.12.: Adventsfest. Børnene mødes kl. 13.30. Menigheden indbydes til festen kl. 14.30. Messe kl. 17.

Søndag d. 4.: Kirkebil. Kirkekaffe efter højmessens.

Søndag d. 18.: Kirkebil.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.

Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag. Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14-17.

Firmandundervisning i præstegården hver fredag kl. 16-18.

Lørdag d. 29.10.: Familierosenkransbøn kl. 15 hos Tove Holtkamp, Stampesvej 61, 7100 Vejle.

Søndag d. 6.11.: Alle helgen. Efter højmessens kl. 11 kirkekaffe.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe for menighedens døde kl. 19.

Torsdag d. 10.: Den hell. kommunion bringes til menighedens syge og ældre.

Fredag d. 11.: »Kirkernes weekend« i Vejle begynder med vågenat i Skt. Norberts kirke kl. 21.

Lørdag d. 12.: »Mulighedernes marked« kl. 12-16.30 i Idrættens hus.

Søndag d. 13.: Kirkernes weekend slutter med økumenisk gudstjeneste kl. 16 i Skt. Nicolai kirke.

Fredag d. 25.: Skt. Norberts kirkes julemarked i skolen kl. 14-17.

Lørdag d. 26.: Julemarked fortsætter kl. 11-16.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Efter højmessens kl. 11 kirkekaffe.

Lørdag d. 3.12.: Maria-andagt med familierosenkransbøn i kirken kl. 15.

Søndag d. 4.: Adventsaften med skriftemål, messe og kaffe for menighedens ældre og syge på Skt. Maria kl. 14.30.

Tirsdag d. 13.: Forsangerøvelse kl. 19-21.

til menighedens syge. Bibelaften kl. 19. Vi læser Markusevangeliet.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 7.00: Laudes og messe.

Fredag kl. 9: Messe.

Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

Onsdag d. 2.: Ingen messe.

Torsdag d. 3.: Skolemesse kl. 9.

Fredag d. 4.: Første fredag, messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Højmesse kl. 10. Andagt for de afdøde i Jerne kirke og på kirkegården kl. 15.

Lørdag d. 12.: Messe på vietnamesisk kl. 16.30.

Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 16.: Kirkekoncert i anledning af kirkens 25 års jubilæum. Tidspunkt og program senere.

Torsdag d. 17.: Skolemesse kl. 9.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, universets konge. Kirkens 25 års jubilæum fejres. Festmesse kl. 10 med efterfølgende reception.

Mandag d. 21.: Laudes og messe kl. 8.

Tirsdag d. 22. - fredag d. 25.: Ingen messe.

Lørdag d. 26.: Religionsundervisning (sogndag) for børn kl. 10-12.30.

Fredag d. 2.12.: Første fredag, messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.

Tirsdag d. 6.: Skt. Nikolaj, sognets værnehelgen. Messe kl. 16.30.

Onsdag d. 7.: Ingen messe.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Højmesse kl. 19.30.

Lørdag d. 10.: Religionsundervisning for børn kl. 10-12.30.

Messtider:

Søndag kl. 10, torsdag kl. 16, lørdag kl. 10.
Torsdage: Tilbedelse ca. kl. 16.30.

Lørdage d. 5.11 og 3.12.: Ccnaklen. (Messe, rosenkrans, tilbedelse, samtale om troserfaringer, skriftemål).

Religionsundervisning: *Lørdage d. 29.10, 12. og 26.11, 10.12 kl. 10-12.*

Søndag d. 6.: Alle helgen. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 16.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, universets konge. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 26.: Adventsfest for børn kl. 11.

Søndag d. 4.12.: Sogndag med messe, fælles spisning osv. Tilmelding nødvendig!

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder

Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messtider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Højmesse kl. 17 med særlig bøn for de afdøde.

Søndag d. 13.: Religionsundervisning for børn kl. 14.30. Familiemesse kl. 17.

Søndag d. 11.12.: Religionsundervisning for børn kl. 14.30. Familiemesse kl. 17. Skt. Nikolaus fejres 15.30. Hele menigheden er velkommen.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense

Tlf. 66 12 16 64.

Sognepræst: Leo Drzal

Andenpræst: Wieslaw Podlach

Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.

Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 17.30.

Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.

Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Fredag d. 4.: Tilbedelse, rosenkrans og messe kl. 18-19.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Velsignelse af gravene på Assistens kirkegård kl. 14. Andagt i kirkegårdskapellet kl. 15.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messer i kirken kl. 8 og 19.

Tirsdag d. 8.: »Det store bankospil« i gymnastiksalen kl. 19.

Torsdag d. 10.: Seniorklubben kl. 14. Vi ser en video og hører om Vietnam. Bibelkreds kl. 19.

Lørdag d. 12.: Mini-DUK holder pakkefest kl. 14-16.

Mandag d. 14.: DKKF får besøg af pastor Benny Blumensaat kl. 19.30.

Onsdag d. 23.: Bibelkreds kl. 19.

Lørdag d. 26.: Pastor Finn Arvé holder adventsretrætte for menigheden hos Sct. Joseph Søstrene kl. 10-16.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Højmesse kl. 14 og derefter adventsfest for menigheden i gymnastiksalen.

Fredag d. 2.12.: Tilbedelse, rosenkrans og messe kl. 18-19.

Lørdag d. 3.: Mini-DUK går i biografen.

Onsdag d. 7.: Bibelkreds kl. 19.

Lørdag d. 10.: Messe for menighedens ældre hos Sct. Joseph Søstrene kl. 14.

Søndag d. 11.: Familiemesse kl. 14 og derefter juletræsfest for menighedens børn.

Mandag d. 12.: DKKF holder adventsfest kl. 19.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.

Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.

Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Fredag d. 4.: Jesu hjerte aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Messe kl. 9.30 og 11. Vietnamesisk messe kl. 14.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Rosenkransgruppen kl. 18.30. Aftenmesse for alle vore afdøde kl. 19.

Onsdag d. 9.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 9.30 og stille messe kl. 11.

Onsdag d. 16.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messe i kirken kl. 14, derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Alle er velkomne.

Torsdag d. 17.: Kateketmøde. Vi begynder med messe i kirken kl. 19, derefter fortsætter vi i menighedslokalerne.

Lørdag d. 26.: Adventsfest for hele menigheden kl. 16.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Hver højmesse i adventstiden begynder med lysets indtog i kirken med tredobbelt sang: Ecce, Dominus veniet / Se, Herren kommer. Derefter synger vi Det gamle testaments længselsråb efter Frelseren: Rorate, coeli desuper / Lad, o himle, duggen falde, og så tænder vi lysene på adventskransen.

Fredag d. 2.12.: Jesu hjerte aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 4.: Messer kl. 9.30 og 11. Vietnamesisk messe kl. 14.

Mandag d. 5.: Rosenkransgruppen kl. 18.30.

Onsdag d. 14.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Religionsundervisning for alle /Dk-V-T/: Lørdag d. 5.11. og 19.11 samt 3.12. og 17.12. (juleafslutning + forældre) kl. 9.45 - 11.45.

Vietnamesisk religionsundervisning /V/: Lørdag d. 12.11. og 10.12. kl. 9.45 - 11.45.

Firmandundervisning: Lørdag d. 19. samt 3.12 og 17.12 (juleafslutning + forældre) kl. 9.45 - 11.45.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing
Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Søndag d. 6.11.: Ingen messe.

Søndag d. 4.12.: Messe kl. 15.

Stella Maris Kirke, Nyborg
Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale.

Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Messtider:
Højmesse lørdage kl. 15.

NB.: Sognepræstens fravær i november måned - se »katolsk orientering« nr. 15.

Fredag d. 2.12.: Sammenkomst og bankospil for hele menigheden kl. 19.

Tirsdag d. 13.: Juleafslutning for menigheden med Ullerslevkoret som gæster. Vi begynder i kirken kl. 19, derefter fortsætter vi aftenen på Stella Maris med hygge. Alle indbydes!

Vor Frelzers Kirke, Assens
Nørregade 3, 5610 Assens.

Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Messtider:
Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
Mariagade 4, 4930 Maribo.

Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.

Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mand. undt.)

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 2, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O.Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.

Sognepræst: Raymond Minnaert, O.Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.

Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).

Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.30.

Onsdag kl. 18.30 (undt. d. 1.11.)

Lørdag kl. 16.30. (undt. d. 5.11.)

Evt. ændringer meddelelse i kirken og på opslagstavlen ved kirketårnet.

Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Onsdag d. 9.: Den hell. kommunion bringes til menighedens syge.

Onsdag d. 16.: Bibelaften kl. 19. Vi læser Markusevangeliet.

Onsdag d. 23.: Rosenkransbøn kl. 18.30.

Onsdag d. 7.12.: Rosenkransbøn kl. 18.30.

Onsdag d. 14.: Den hell. kommunion bringes

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 35 43.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

Messtider:

Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesserne.

Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.

Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.

Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.

Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.

Messtider:

Søndag: Kl. 9.30 højmesse.

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Hverdagsmesser: Mandag-fredag: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.

Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand. undt.

Messtider:

Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.

Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Fredag d. 2.: Messe kl. 19. Efter messen bazar-møde, hvor alle er velkomne.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Messe kl. 10. Kirkekaffe efter messen. Kl. 15 mødes vi på kirkegården for at velsigne gravene og mindes vore afdøde.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 9 og 19.
Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Messe kl. 10.
Søndag d. 4.12.: Efter messen holder vi julebazar i menighedssalen, hvor der vil være mad og drikke til salg og mulighed for juleindkøb. Alle er meget velkomne til at tage slægt og venner med. Kl. 15 slutter vi af med en julekoncert i kirken. Programmet vil kunne ses i den lokale dagspresse.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

Messtider:

Søndagsmesse lørdag kl. 17, søndag højmesse kl. 10.

Hverdagsmesser kl. 17.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Menighedsrådet indbyder alle hjerteligt velkomne til kirkekaffe i Kolbehuset efter højmessens. Menighedsrådet glæder sig over, at flere og flere tager imod indbydelsen og er med til den månedlige kirkekaffe.

BønsproceSSION på kirkegården

Alle helgens søndag afholdes fælles bøn for menighedens afdøde på Nakskov kirkegård. Listen over menighedens afdøde er lang. Alle familier indbydes til at deltage i bønner. Kl. 15.30 begynder bønsproceSSIONen på kirkegårdens nye afdeling. Vi går i forbøn for alle, som tilhørte vor menighed og nu er gået ind i evigheden. BønsproceSSIONen langs med gravene slutter ved præsternes gravsted på den gamle kirkegård.
Mandag d. 7.: Alle sjæle. Alle er velkomne til at deltage i messen for de afdøde i præstegårdens huskapel kl. 17.

Det danske Bibelselskab

Sidste år var der fuldt hus i Kolbestuen, da Stiftsmødet i Det danske Bibelselskab holdtes i Nakskov. I år holdes Stiftsmødet i Nørre Alslev søndag, den 20. nov. Mødet begynder kl. 14. Alle er velkomne. Bibelselskabets generalsekretær Morten Aagaard holder foredrag og fortæller om Bibelselskabets nye udgivelser og aktuelle virksomhed. Der er tre pladser i præstens bil til Nørre Alslev. Interesserede tilbydes plads. Meld lig i god tid.

Menighedens julemarked

Det årlige julemarked holdes den første weekend i december. Der åbnes lørdag d. 3. dec. kl. 11. Om søndagen er der åben efter højmessens. Begge dage lukkes kl. 15. Mange flittige hænler har været i gang under forberedelserne. Som, se og køb de udbudte varer af høj kvalitet. Udover de dejligste kager tilbyder køkket om søndagen fine frokostretter. Lad ulemarkedet blive en festlig optakt til julefesten.

70-års fødselsdag

Den 1. jan. 95 kan pater Irenæus Capellen, Nakskov, fejre sin 70-års fødselsdag. Menighedsrådet håber, at mange vil være med til at fejre fødselsdagen. Da pater Irenæus ikke ønsker noget til sig selv, men til kirken, samler vi menigheden ind til et musikanlæg. Skulle udensogsk have lyst til at være med i gaven, kan der indstattes et beløb på giro 7 09 10 60 eller sendes en check til Præstegården, Bredgade 47, 4900 Nakskov. Ingrid Buntzen, Menighedsrådsformand.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Tispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 9.

Messtider:

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.

Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

Tirsdag d. 1.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

Torsdag d. 3.: Skolegudstjeneste kl. 8.

Fredag d. 4.: 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.

Søndag d. 6.: Alle helgen og Alle sjæles dag. Højmesse som familiegudstjeneste kl. 10. Andagt på kirkegården kl. 15.

Torsdag d. 10.: Bibelaften kl. 19.30.

Lørdag d. 12.: Polsk messe kl. 16.

Tirsdag d. 15.: Ungdomsaften kl. 18.30-20.30. »Grim-aften« med »grim-udklædning«.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Højmesse kl. 10. Afslutning på kirkeåret. Messe for alle, der er over 70 år kl. 14. Under denne messe meddeles også til dem, som vil, De syges Salvelse. Efter messen er der et festligt kaffebord i salen.

Tirsdag d. 22.: Firmelsesundervisning på de angivne tidspunkter.

Lørdag d. 26.: Sct. Joseph Søstrenes skole og børnehaven afholder det årlige julemarked.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent.

Søndag d. 4.12.: Efter højmessens er der kirkekaffe i Fredensgade 15.

Tirsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Skolegudstjeneste kl. 8. Bibelaften kl. 19.30 i Fredensgade.

Lørdag d. 10.: Polsk messe kl. 16.

Tirsdag d. 13.: Ungdomsaften kl. 18.30-20.30.

Optakt til Julefesten. Bolsje-køgeri. Samme aften: Firmelsesundervisning på de for børnene kendte tidspunkter.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85.

Messtider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

Fredag d. 4.: Jesu-hjerte fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth-Hjemmet fra kl. 18-19. Aftenmesse kl. 19.

Lørdag d. 5.: Retræte for menigheden og menighedsmedlemmers venner og bekendte. Vi begynder i kapellet kl. 10. Vi slutter med messe kl. 15. Messen gælder som søndagsmesse. Vi er Skt. Elisabeth Søstrenes gæster. Tilmelding til fru Anette Madsen, Skovvænget 2, 4700 Næstved, tlf. 55 77 02 15 eller Skt. Elisabeth Søstrene, tlf. 53 72 03 80 eller til sognepræsten, tlf. 52 72 09 85. Nærmere program kan ses i sognenyt/september 1994. Gangbesværede må gerne benytte indgangen fra gården bagved huset samt elevator.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Efter højmessens går vi under rosenkransbøn på kirkegården og opsøger menighedsmedlemmernes grave. Påførende kan være behjælpelige med at anvise gravene.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. De små ministranter, der går i katolsk skole, øver i kirken kl. 8-8.45. Rekviemmesse kl. 19 for menighedens afdøde og for de afdøde præster, som har været her i sognet.

Tirsdag d. 8.: Undervisning for 1. kommunikanterne og det nye konfirmandhold kl. 14.45-15.45 i præstegården.

Onsdag d. 9.: Skolemese for de små forberedes i præstegården kl. 8-8.45.

Torsdag d. 10.: Generalforsamling for Radio- og Fjernsyns Klub (Næstved og Vordingborg) i præstegården kl. 19.30.

Fredag d. 11.: Skolemese for de store elever forberedes kl. 8-8.45.

Tirsdag d. 15.: Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19.15.

Onsdag d. 16.: Skolemese for de små elever kl. 8.

Fredag d. 18.: Skolemese for de store elever kl. 8.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Polsk messe kl. 11.30.

Mandag d. 21. - Fredag d. 25.: Præsterne deltager i studieuge på Magleås. I nødstilfælde ring til tlf. 42 81 10 60, bedst kl. 12.30-13.30 og efter kl. 18.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Tekstrække C på søndage. Tekstrække I for læsningerne på alm. hverdage.

Mandag d. 28.: Salmeudvalgsmøde i præstegården kl. 19.15.

Tirsdag d. 29.: Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19.15.

Fredag d. 2. 12.: Jesu-hjerte fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18-19. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 4.: Kirkekaffe efter højmessens.

Onsdag d. 7.: Forberedelse af skolemessen for de små elever kl. 8-8.45.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Aftenmesse i kirken kl. 19.

Fredag d. 9.: Forberedelse af skolemessen for de store elever kl. 8-8.45.

Tirsdag d. 13.: Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19.15.

Onsdag d. 14.: Skolemese for de små elever kl. 8-8.45.

Fredag den 16.: Skolemese for de store elever kl. 8-8.45.

Personalialia:

Den 2.11. fylder Sofie Nielsen 75 år.

I december fylder Elisabeth-søster M. Isentrud 70 år.

Menigheden ønskes en god adventstid! Husk adventsskriftemålet!

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Messtider:

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Fredag d. 4.: Jesu hjerte fredag. Messe kl. 16.30.

Søndag d. 6.: Alle Helgens fest. Højmesse kl. 10. Efter højmessens kort andagt for vore afdøde.

Søndag d. 13.: Højmesse kl. 10. Efter messen menighedskaffe.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets Konge. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Det nye liturgiske kirkeår begynder. Adventsmesse kl. 10.

Fredag d. 2. 12.: Jesu hjerte fredag. Messe kl. 16.30.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse.

Søndag d. 11.: Højmesse kl. 10. Efter messen menighedskaffe.

I adventstiden er der lejlighed til skriftemål før og efter messen.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messtider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 5.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15.

Søndag d. 6.: Alle Helgens fest. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 7.: Alle Sjæles dag. Aftenmesse for de afdøde kl. 19.30.

Søndag d. 13.: Efter højmessens er der kirkekaffe.

Søndag d. 20.: Festen for Kristus, Universets Konge. Med denne festdag slutter kirkeåret.

Søndag d. 27.: 1. søndag i advent, hvormed et nyt kirkeår begynder.

Lørdag d. 3. dec.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15 for at forberede adventsfesten.

Søndag d. 4.: Efter højmessens holder vi adventsfest. Både børn og voksne kan glæde sig til serveringen! Og alle kan de også glæde sig til forskellige udlodninger! Mange fine ting er allerede lavet eller givet i årets løb. De, der har ting, de gerne vil give til bortlodning, bedes komme med dem senest d. 27. nov.

Søndag d. 11.: Der er ingen kirkekaffe.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Joseph Søstrene, tlf. 53 61 73 71.

Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99.

Tirsdag d. 1.: Dame-aften hos søstrene kl. 19.
Søndag d. 6.: Alle helgen/Alle sjæle fejres med pater Grégoire kl. 10.

Onsdag d. 9.: Skolemese kl. 8.45. Menigheden er velkommen. Bordmesse og hyggeligt samvær hos søstrene kl. 19.

Lørdag d. 12.: Messen fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 13.: Ingen messe.

Tirsdag d. 15.: Dame-aften hos søstrene kl. 19.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Sidste søndag i kirkeåret fejres med pater Grégoire kl. 10.

Onsdag d. 23.: Skolemese kl. 8.45. Menigheden er velkommen.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent fejres med pater Grégoire kl. 10. I forbindelse med messen indvies adventskransen. Adventskranse og -dekorationer, som ønskes kirkeligt indviet, bedes afleveret ved alteret inden messen.

Lørdag d. 3. 12.: 2. søndag i advent fejres med sognepræsten og biskop Nikolaus kl. 16. Efter messen fejrer vi Adventsfest med fælles spisning (varm mad) og bankospil. Tilmelding på listen i våbenhuset.

Søndag d. 4.: Ingen messe.

Onsdag d. 7.: Skolemese kl. 8.45. Menigheden er velkommen.

Søndag d. 11.: Messen fejres med pater Grégoire kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse

Sognepræst: Stephen Holm
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45

Faste messtider:

Søndagsmesser: Kl. 10 i kirken - med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. **Fredag kl. 19.15** - som regel i kapellet.

Hverdagsmesser: - i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi - normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15.

Montfort-kommunitetets daglige bønner - i Skt. Montforts kapel - normalt således: Rosenkransbøn: Hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: Søndag kl. 19, ma.-on.-fr. kl. 18, ti-to. kl. 16.30, lø. kl. 12,15.

Torsdag d. 27.10.: Eftermiddag for ældre i menighedshuset kl. 14.30.

Søndag d. 6.: Den første november-søndag fejres **Allehelgensfest**. Kl. 10: Festmesse - afsluttet med kort andagt for vort sogns afdøde.

Mandag d. 7. er Allesjælesdag. Der er i kapellet laudes kl. 9.45. Kl. 11.15 er der i kapellet en sunget, latinsk requiemmesse for alle afdøde medlemmer af de montfortanske ordensfamilier, særligt for de patres, brødre og søstre, som har arbejdet i Danmark. Efter messen middagssøn. Kl. 19.15 er der en højtidelig requiemmesse for vort sogns afdøde. Dagen er samtidig månedens 1. mandag, som er intermontfortansk bededag. Derfor er der fra kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente med bøn i dagens intention.

Lørdag d. 12. er der fra kl. 10.30 - 12.45 fælles rengøring omkring kirke og menighedshus. Fra midt på eftermiddagen fejres der **titularfest i Holbæk:** Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen. Der er festmesse kl. 15.30 med ef-

terfølgende reception og fælles middag. Slagelse menighed indbydes på det hjerteligste.

Søndag d. 13. fejres messen kl. 10 som familiemesse. Efter messen er der børneundervisning. Mens undervisningen står på, begynder forældrene og den øvrige menighed på efterårets elskede *banko-spil*, som skal skaffe os lidt bod på underskuddet i forbindelse med udvidelsen og restaureringen af menighedshuset. Efter undervisningen slutter børnene sig til og opildner forældrenes spilleglæde.

Søndag d. 20. er *Krist Konges fest*. På denne det gamle kirkeårs sidste søndag er der kl. 10 højtidelig messe, sunget delvis på latin, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Søndag den 27. begynder et nyt kirkeår. Vi skal sammen fejre *1. søndag i advent*. Kl. 10 er der familiemesse, som indledes med, at vi indvier adventskransen og højtideligt tænder dens første lys. Efter messen er der *undervisning af vore børn og unge*.

Onsdag d. 30. fejres apostlen Andreas' fest. Den dag får vi fra København besøg af Katolsk Arbejderaktion. Der er messe i kirken kl. 11 og efterfølgende frokost-samvær. Denne dag vil samtidig være november-månedens ældre-komsammen-dag. I opfordres til at komme til messen kl. 11 og bagefter hygge jer sammen med gæsterne fra København.

Mandag d. 5.12. er månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17.15 er der fra kl. 18 - kl. 19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Torsdag d. 8. er festen for jomfru Marias uplettede undfangelse. Kl. 9.45 laudes, kl. 11.15 messe med efterfølgende rosenkransbøn. Kl. 17.30 højtidelig vesper med fornyelse af Montfort-kommunitetets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse. (NB. Alle gudstjenester er i kapellet).

Lørdag d. 10. Kl. 10.30 - 12.45 rengøring i fællesskab omkring kirke og menighedshus.

Søndag d. 11. 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«. Kl. 10 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. I tilslutning til messen er der *adventshygge* i menighedshuset med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.

Aftener for unge over 16 år: Fredagene d. 19.11. og 9.12. fra kl. 19.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.
Menighedsassistent: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Messestider:

Om søndagen: Messe kl. 15 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Der er *børneundervisning* i forbindelse med søndagsmessen den 6. og 20.11. samt den 4. og 18.12.

Aftener for unge over 16 år - i Slagelse: fredagene d. 18.11. og 9.12. fra kl. 19.

Hyggeeftermiddage for ældre hos fru Carlsen, Lundemarken 15 st.: Hver onsdag kl. 14 - 16.30.

Søndag den 6., den første november-søndag, er *Allehelgenfest*. Kl. 15 er der festmesse med efterfølgende kort andagt for vor menigheds afdøde.

Mandag d. 7. er *Allesjælesdag*. Der er i dag ingen gudstjenester i Kalundborg. Menigheden henvises til sognekirken i Slagelse.

Lørdag d. 12. fejres *titularfest i Holbæk*. Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen. Der er festmesse kl. 15.30 med efterfølgende reception og fælles middag. Kalundborg menighed indbydes på det hjerteligste.

Søndag den 13. fejres dele af søndagsmessen kl. 15 på latin.

Søndag d. 20 er Krist Konges fest, det gamle kirkeårs sidste søndag. Kl. 15 er der festmesse, afsluttet med sakramental velsignelse.

Søndag d. 27. er *1 søndag i advent* og et nyt kirkeår begynder. Kl. 15 er der messe, indledt med adventskransens indvielse og højtidelig tænding af dens første lys.

Torsdag d. 8.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Ingen gudstjeneste i Kalundborg. Se under d. 11.

Søndag d. 11.: *3. søndag i advent. I tilslutning til messen kl. 15 holdes en kort andagt til den uplettede undfangne jomfru og Gudsmoder Maria (se 8. dec.)*.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.
Menighedsrådsformand: Anders Keller. Tlf. 43 71 43 13.

Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.

Messestider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og torsdag kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Lørdag d. 5.: Ungdomsmesse kl. 17. Alle er velkomne.

Søndag d. 6.: Voksen katekese efter messen.

Onsdag d. 9.: Panni Skou fortæller om Grækenland kl. 19.30.

Torsdag d. 10.: Banko spil kl. 19.

Fredag d. 11.: Engelsk messe i Brødbyøster. Interesserede kan kontakte Benny Blumensaat på tlf. 42 52 64 25.

Onsdag d. 30.: Birthe Backhausen: Aften om Selma Lagerlöf kl. 19.30.

Lørdag d. 3.12.: Skt. Nikolaus fest kl. 14.

Vietnamesisk messe kl. 17.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.

Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr).

Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Messestider:

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10. Søndag er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser:

Tirsdag - fredag kl. 17.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

Messestider:

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne. (Ingen messe på selve søndagen!)

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor.

Der er *børne- og ungdomsundervisning* i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 5. og 19.11. samt 3.12.

Aftener for unge over 16 år - i Slagelse: fredagene d. 18.11. og 9.12. fra kl. 19 til ca. 22.

Hyggeeftermiddage for ældre: Onsdagene d. 9. og 23.11. samt 7.12. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

Torsdag d. 3., aftenen før november-månedens 1. fredag, er der kl. 19.15 en højtidelig requiems-messe for vort sogns afdøde.

Lørdag d. 5., den første november-weekend, fejrer vi allesammen *Allehelgensfest*. Kl. 15.30 festmesse. I tilslutning til messen holdes en kort andagt for vort sogns afdøde, hvorpå vi, syngende allehelgens-litaniet, går i *procession til den katolske kirkegård*, hvor gravene bestænkes med vievand og den afsluttende velsignelse gives. Når vi kommer tilbage til kirken, er der i menighedslokalerne en tallerken varm suppe.

Mandag d. 7. er *Allesjælesdag*. Der er ingen gudstjeneste i Holbæk. Se under 3. og 5. nov.

Lørdag d. 12.: *Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen*, vort sogns og vor kirkebygning samt Elisabeth-Centrets værnehelgen. Titularfest i Holbæk. Kl. 15.30 festmesse, afsluttet med Te Deum og sakramental velsignelse. Efter messen fortsætter vi titularfesten i Elisabeth-Centrets cafeteria med *fælles-spising* og kaffe. Tilmelding på liste. Pris: voksne 30 kr., børn 10 kr. Lad os satse på en god sognefest, som menigheden slutter op om. Nabomenighederne er særlig inviterede.

Lørdag d. 19. afrundes det gamle kirkeår med *Krist Konges fest*. Kl. 15.30 er der festmesse, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 26. begyndes et nyt kirkeår med *1. søndag i advent*. Kl. 15.30 indvielse af adventskransen, højtidelig tænding af dens første lys og messe, fejret delvis på latin.

Lørdag d. 1. dec. - aftenen før månedens 1. fredag - er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Torsdag d. 8.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 15.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 22.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 29.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 5.12.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 12.12.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 19.12.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 26.12.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 2.1.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 9.1.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 16.1.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 23.1.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 30.1.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 6.2.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 13.2.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 20.2.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 27.2.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 6.3.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 13.3.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 20.3.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 27.3.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 3.4.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 10.4.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 17.4.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 24.4.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 1.5.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 8.5.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 15.5.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Torsdag d. 22.5.: *Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse*. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

pensionist-træf med kaffebord og hyggeligt samvær.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Messe kl. 18.

Søndag d. 11.: Messe kl. 11. I tilslutning til messen får menigheden besøg af biskop Nicolaus, som bringer ris og ros. Herefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 18.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B. Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 51 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Menighedsrådsformand: Martin Rohof. Tlf. 4 92 36 40.

Tirsdag d. 1.: Messe med laudes kl. 8.30. Jule markedsmøde kl. 19.

Onsdag d. 2.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 3.: Messe kl. 17.

Fredag d. 4.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 5.: Børnenes religionsundervisning nr. 7 kl. 9.30-11.30. Ingen messe. Vi over Sankt Martin kl. 11-11.30.

Søndag d. 6.: Alle helgen/Alle sjæle, herunder Sankt Martin - fejres i familiemessen kl. 11

Tirsdag d. 8.: Messe med laudes kl. 8. Julemarkedsmøde kl. 19.

Torsdag d. 10.: Messe kl. 17.

Fredag d. 11.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 12.: Børnenes religionsundervisning nr. 8 kl. 9.30-11.30. (Sidste gang før jul). Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 13.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 15.: Messe med laudes kl. 8.30. Julemarkedsmøde kl. 19.

Onsdag d. 16.: Messe kl. 19. Menighedsaftens kl. 19.30. Hvad bestiller en sognepræst? Vi ser en video, optaget af KVIP i 1987-90 her i sognet. Mange fra menigheden medvirker.

Torsdag d. 17.: Messe kl. 17.

Fredag d. 18.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Sidste søndag i kirkeåret. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 22.: Messe med laudes kl. 8.30.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 17.

Fredag d. 25.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 26.: Julemarked kl. 10-14.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Latinsk messe kl. 9 med festlig indvielse af adventskrans. Medbragte adventskrans og -dekorationer, som ønskes indviet, bringes frem til altret ind i gudstjenesten.

Tirsdag d. 29.: Messe med laudes kl. 8.30.

Onsdag d. 30.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 1.12.: Messe kl. 17.

Fredag d. 2.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 4.: Messe kl. 11 med besøg af biskop Nicolaus, som bringer ris og ros. Herefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 6.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 8.: Marias uplettede undfangelse. Messe kl. 17.

Fredag d. 9.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 11.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Onsdag d. 14.: Messe kl. 17.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Andrzej Papuga.

Assisterende præst: Jacob Muiser.

Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byevej 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.

Messestider:

Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 1 Højmesse.

Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.

Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.

Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.

dag fejres på Nordvanggård af menighederne i Hørsholm og Birkerød. Takkegudstjeneste kl. 8.30. Efter messen er der morgenbord. Festaften med middag kl. 18.

Tirsdag d. 8.: Pastor Andrzej gennemgår den katolske lære i menighedssalen kl. 20.

Mandag d. 14.: Seniorklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 15.: Menighedsaften med pater Martin Chase S.J. kl. 20.

Tirsdag d. 22.: Pastor Andrzej's kursus kl. 20.

Lørdag d. 26.: Kirkens adventskrans bindes og hænges op. Det sker kl. 16. Kort andagt i kirken kl. 17.30. Fælles spisning på sammenskudsbasis i menighedssalen kl. 18.

Onsdag d. 30.: Menighedsaften med pastor Bjørn Højbo kl. 19.30. Aftenens emne er: »De dårlige paver. Hvor slemme var de? Hvad lavede de egentlig? Hvad kan vi bruge dem til?«

Mandag d. 12.12.: Seniorklubben mødes kl. 13.30 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 13.: Pastor Andrzej's kursus kl. 20.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Andrzej Papuga.
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.

Præst: Jacob Muiser.

Messestider:

Søndag: Højmesse kl. 9.30.

Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Lørdag d. 5.: Pastor Muiser fylder 70 år og fejrer det med festmesse kl. 8.30. Efter messen morgenbord. Tilmelding nødvendig.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Højmesse kl. 9.30.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 19.30.

Onsdag d. 9.: Gennemgang af den ny verdenskatekismus v. p. Papuga kl. 19.30.

Lørdag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Vi begynder at holde Julestue efter messen hver søndag frem til jul.

Onsdag d. 23.: Gennemgang af verdenskatekismen v. p. Papuga kl. 19.30.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Familiemesse og kirkekaffe kl. 9.30.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst Lech Pytlak.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekantoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Messestider:

Søndag kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 4.: 1. fredag i måneden. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

Søndag d. 6.: Alle Helgen. Messe kl. 10.30.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 19.

Lørdag d. 13.: Familiemesse kl. 10.30. Kirkekaffe.

Fredag d. 18.: Messe kl. 19. Efter messen det årligt tilbagevendende bankospil til fordel for Tantholdt's arbejde i Peru.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, universets konge. Gregoriansk messe kl. 10.30.

Fredag d. 25.: Niels Steensens andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Adventsmesse kl. 10.30 - 11.45.

Fredag d. 2.12.: 1. fredag i måneden. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.

Søndag d. 4.: Messe kl. 10.30.

Lørdag d. 11.: Familiemesse kl. 10.30. Kirkekaffe.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenzstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.

Messestider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage: Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30.

Tilbedelse: Onsdag efter messen.

Skriftemål: Efter aftale.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: 1. og 3. torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstrene, Primulavej 1, messe kl. 19.

Torsdag d. 3.: Grundkursus i teologi kl. 19.30. Messe kl. 19.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Vi mødes kl. 15 på Gladsaxe kirkegård for at mindes vore afdøde.

Onsdag d. 9.: Udvalgsmøde kl. 19.30 i kirkens kontor.

Lørdag d. 12.: Arbejdsdag i kirken kl. 9. Tro og Lys kl. 13.

Søndag d. 13.: Undervisning efter messen kl. 9.30.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Kirkekaffe efter messen kl. 9.30.

Mandag d. 21.: Økumenisk gudstjeneste i Korskirken, Herlev Hovedgade.

Tirsdag d. 22.: Adventsaften kl. 19. Se opslag i våbenhuset.

Onsdag d. 23.: Ordets gudstjeneste kl. 19, derefter tilbedelse.

Lørdag d. 26.: Ordets gudstjeneste kl. 17.

Lørdag d. 26. - søndag d. 27.: Menighedens retætte på Magleås. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 26.-søndag d. 27.: Menighedens retætte på Magleås. Se opslag i våbenhuset.

Lørdag d. 26.-søndag d. 27.: Mini-KUK weekend på Æblegård.

Torsdag d. 1.12.: Grundkursus i teologi kl. 19.30. Messe kl. 19.

Onsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 15.: Bodsandagt kl. 19.30 med lejlighed til skriftemål.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Pastor G. Uttenthal Nibler.

Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

Messestider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Tirsdag d. 1.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Sankt Andreas kirke.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 17.

Tirsdag d. 8.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Lørdag d. 12.: Sognekatekese kl. 15. Sygeplejerske Inger Hee, projektleder af Sankt Lukas-stiftelsens Hospice vil tale herom.

Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 9.

Lørdag d. 26.: Sankt Andreas menighed højtideligholder festen for den hellige apostel Andreas. Vor menighed er indbudt til at deltage. Se under Sankt Andreas kirke.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Indleder det nye kirkeår - tekstrække C.

Tirsdag d. 6.12.: Møde i Katolsk Ældreklub, Ordrup. Se under Sankt Andreas kirke.

Lørdag d. 10.: Sognekatekese kl. 15. Pastor Jørgen Erichsen: Den katolske kirke i lyset af koncilet - set med en verdenspræsts øjne og øren.

Søndag d. 11.: Familiemesse kl. 9.

Tirsdag d. 13.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede Alterets Sakramente indtil kl. 21.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.

Messestider:

Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.

Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.

Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.

Lørdag: Messe kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag. Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.

Messestider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.

Lørdag: Messe kl. 11.30.

Hver lørdag i oktober: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10 - derefter messe.

Tirsdag d. 1.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Messe kl. 11.30. Efter frokosten vil fru Grethe Livbjerg tale om den hellige Teresa af Avila. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52 Aase og Mogens Nielsen eller tlf. 31 64 09 01 Inge Ryom.

Fredag d. 4.: Jesu hjerte fredag. Se under messestider.

Lørdag d. 5.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Latinsk højmesse kl. 10. Andagt på Ordrup Kirkegård, katolsk afdeling kl. 16.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe for menighedens afdøde i det forløbne år kl. 8 og 19.

Tirsdag d. 14.: Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding på tlf. 31 63 63 82.

Onsdag d. 16.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30. anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

Lørdag d. 26.: Festen for kirkens og sognets værnehelgen, den hellige apostel Andreas højtideligholdes med messe kl. 17. Efter messen sammenkomst i menighedssalen. Se opslag i våbenhuset. Ingen messe kl. 11.30.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Indleder det nye kirkeår - tekstrække C.

Fredag d. 2.12.: Jesu hjerte fredag. Se under messestider.

Lørdag d. 3.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.10. Derefter messe.

Søndag d. 4.: Latinsk højmesse kl. 10.

Tirsdag d. 6.: Møde i Katolsk Ældreklub, Messe kl. 11.30. Efter messen adventsfrokost i menighedssalen og under ledelse af fru Jette Thomsen: Adventssange. Tilmelding: Se under 1. nov.

Mandag d. 12.: Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst. Se under den 14. november.

Onsdag d. 14.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30. Se under 16. november.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Tlf. 39 69 03 01.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.

Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.

Sognekantor: Vandtårnsvej 11. Åbent tirsdag kl. 16-17.

Messestider:

Hver søndag: Højmesse kl. 10.

Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Latinsk højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

Søndag d. 13.: Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, universets konge. Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp. Efter messen er der fælles frokost, hvor alle er velkomne. Mød op og medbring en ret til det fælles tag-selv-

bord. Tilmelding ikke nødvendig. Drikkevarer kan købes til rimelige priser.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Latinsk højmesse kl. 10 ved sognepræsten.

Søndag d. 13.: Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, universets konge. Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp. Efter messen er der fælles frokost, hvor alle er velkomne. Mød op og medbring en ret til det fælles tag-selv-

bord. Tilmelding ikke nødvendig. Drikkevarer kan købes til rimelige priser.

Førstekommunion

De børn, der endnu ikke har modtaget førstekommunion, tilbydes undervisning i kirkens menighedssal tirsdage kl. 16.30-17.30. Tilmelding til Arne Amundsen tlf. 31 67 34 12, Ove Leerbeck tlf. 44 98 23 84 eller Lene Støtt tlf. 31 56 17 70.

Voksenundervisning

Den tredje torsdag i måneden kl. 20 i menighedssalen. Vi gennemgår bl.a. udvalgte emner fra Richard P. McBrien's bog *Katolsk tro gennem to årtusinder*. Første gang den 17. nov. 94.

15 Hovedstadsområde V

Jesu Hjerte Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.

Messestider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 1.: Kongregationsandagt med foredrag om »Levende og døde« kl. 16.

Onsdag d. 2.: Ministrantklub for ministranterne op til 13 år kl. 15.30-17.

Fredag d. 4.: Jesu hjerte fredag. Tilbedelse af det hell. sakramente kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Andagt på Katolsk Vestre Kirkegård kl. 16. Derefter messe i kirkegårdens kapel.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe i kapellet på Katolsk Vestre Kirkegård kl. 11. Requiem for sognets afdøde i kirken kl. 17. Lektormøde pastor Michael Hornbech-Madsen øver med os kl. 19.30.

Tirsdag d. 15.: Møde for de ældre kl. 14.30-16.30. Skuespiller Birthe Backhausen vil fortælle om Selma Lagerlöf (med oplæsning).

Onsdag d. 16.: Ministrantklub kl. 15.30.

Lørdag d. 19.: Kongregationsmesse kl. 10. Religionsundervisning for børn og unge kl. 11-15. Husk madpakken.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Familiemesse kl. 11.3

Lørdag d. 3.: Menighedens Nikolausfest kl. 14.30-18.
Tirsdag d. 6.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om »Raske og syge«.
Onsdag d. 7.: Ministrantklub kl. 15.30.
Tirsdag d. 13.: Julekoncert ved koret »Musica Viva«. Fri adgang.

Fra søndag den 6.11. er der lejlighed til at nyde en kop kaffe og få en sludder efter morgenmessaerne, d.v.s. vi indbyder til »kirkekaffe« hver søndag. Hjælpende hænder efterlyses.

En anden nyskabelse. Vore ministranter (de små) danner en klub, som mødes hver første og tredje onsdag i måneden kl. 15.30-17. Formålet med klubben er ikke kun at øve og blive bedre til tjenesten, men også at have det sjovt sammen. Hvis du vil være med, så henvend dig til sr. Evelyn.

En tredje nyskabelse. En gruppe voksne mødes for at diskutere trosspørgsmål efter deres eget valg. Mødetidspunktet er den sidste onsdag i måneden kl. 10.30. Tag madpakken med, så kan vi spise frokost sammen.

Hver mandag kl. 16.15-17.30 mødes vore firmander til forberedelse på deres firmesse, som finder sted søndag d. 12.3.95.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
 Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.
 Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.
 Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.
Messetider:
 Søndag kl. 11.
 Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.
 De øvrige ugedage kl. 6.45.

Fredag d. 4.: Tilbedelse foran det udstillede Sakramente kl. 19.30.

Søndag d. 6.: Alle Helgens fest. Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe. Andagt for vore afdøde på Katolsk Vestre Kirkegård kl. 16.

Mandag d. 7.: Alle Sjæles dag. Sjælemesse kl. 16.30. Pastor Bjørn Højbo's kursus om Mosebøgerne kl. 19.30.

Tirsdag d. 8. Katolsk Ældreklub: Møde i Lio-bahjemets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.

Mandag d. 14.: Pastor Bjørn Højbo's kursus om Mosebøgerne kl. 19.30.

Søndag den 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Sidste søndag i kirkeåret. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

Mandag d. 21.: Pastor Bjørn Højbo's kursus om Mosebøgerne kl. 19.30.

Mandag d. 28.: Pastor Bjørn Højbo's kursus om Mosebøgerne kl. 19.30.

Søndag d. 4.12.: Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

Lørdag d. 10.: Børnenes krybbespil i kirken kl. 16.

Tirsdag d. 13.: Katolsk Ældreklub kl. 14. Messe kl. 16.30.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.
 Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.
Messetider:
 Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.
 Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret).
 Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Fredag d. 4.: Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 16.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Højmesse på dansk kl. 10. Messe på polsk kl. 12. Efter messen kirkekaffe.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe for de afdøde kl. 8 og kl. 19.

16 Hovedstadsområde N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Tlf. 31 35 68 25.
 Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
 Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.
 Tlf. 31 57 09 42.
 Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.
 Andenpræst: Michael Hornbech-Madsen, Nørrebrogade 27 C, 3., 2200 København N. Tlf. 35 36 20 76. Træffes på kirkens kontor hverdage 9-10 dog ikke torsdag. Tlf. 31-35 18 25.
 Vicevært Tom A. Sørensen.

Messetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.
Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:
 Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.
 1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 5.: TRO og LYS møde i krypten kl. 12.30. Sluttes med messe kl. 17.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Familiemesse kl. 10. Basar kl. 11-15. Motiv-messe på Vestre katolske Kirkegård (se nærmere andetsteds i bladet).

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 8.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Messe kl. 10.

Tirsdag d. 22.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Søndag d. 27.: 1. søndag i advent. Højmesse kl. 10. Nyt kirkeår begynder, tekstrække C.

Lørdag d. 3.12.: TRO og LYS møde. Sluttes med messe kl. 17.

Søndag d. 4.: Familiemesse kl. 10.

Tirsdag d. 6.: Koncert kl. 20 med Søndermarkens Schützensemble dirigeret af Martin Palsmar og med Bjørn Rasmussen ved orglet. Værker af Schütz. Prætorius, Weels, Palsmar, Weyse, Vulpius, Eccard og Messiaen. Gratis adgang.

Torsdag d. 8.: Maria Immaculata. Messe kl. 11.

Lørdag d. 11.: Adventsretræte, ledet af p. Michael Hornbech-Madsen. Vi begynder kl. 10 og slutter med messe kl. 17.

Tirsdag d. 13.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

17 Hovedstadsområde K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst: Dietrich Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
Messetider:
 Lørdage: Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
 Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Onsdag d. 2.: Messe for de ældre kl. 10.

Fredag d. 4.: Jesu hjerte messe kl. 16.30, tilbedelse til kl. 18.

Lørdag d. 5.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10. Andagt på katolsk vestre kirkegård kl. 16.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe for menighedens afdøde kl. 19.

Fredag d. 11.: Messe for de faldne fra Verdenskrigene kl. 10.

Onsdag d. 16.: Messe for de ældre kl. 10.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, universets konge. Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

Fredag d. 25.: Niels Steensens fest. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Julemarked på Niels Steensens gymnasium.

Fredag d. 2.12.: Jesu hjerte messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 4.: Gregoriansk sang ved højmessens kl. 10.

Onsdag d. 7.: Messe for de ældre kl. 10.

Søndag d. 11.: Adventsaften i menighedssalen kl. 19.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.
 Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.s.s.R.
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.
 Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messetider:

Lørdage: Engelsk messe kl. 17.

Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.

Torsdage: Messe kl. 19 med novene.

1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

Fredag d. 4.: Jesu hjerte messe med tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 6.: Alle helgen. Familiemesse kl. 14. Efter messen ca. kl. 15.15 velsignelse af gravene på Sundby Kirkegård. Messen kl. 10 bortfalder.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 19 for menighedens afdøde.

Onsdag d. 9.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Pastor Finn Arvé: Rosenkransens historie.

Søndag d. 20.: Jesus Kristus, Universets konge. Latinsk højmesse kl. 10.

Onsdag d. 23.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. John Struve fortæller. Se program.

Søndag d. 27.: 1. søndag i Advent. Familiemesse kl. 14 med Luciaoptog. Derefter adventsfest i den store sal. Messen kl. 10 bortfalder.

Alle torsdage i adventstiden er der lejlighed til personligt skriftemål kl. 18-19 eller efter aftale med præsten.

Fredag d. 2.12.: Jesu hjerte messe kl. 19.

Tirsdag d. 6.: Julekoncert - koret Musica Viva - kl. 20.

Onsdag d. 7.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Besøg af lokalhistorikeren Erik Husted. Se program.

Lørdag d. 17.: Børnenes julekrybbe-andagt kl. 17.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.
 Sognepræst: Erling Brodersen.
 Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.
Messetider:
 Højmesse: Lørdag kl. 17.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Messe kl. 19.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: Erling Brodersen.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,
 Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messetider:

Højmesse: Søndag kl. 10.

Lørdag d. 5.: Religion kl. 10.

Søndag d. 6.: Alle helgen.

Mandag d. 7.: Alle sjæle. Se under Rønne.

Tirsdag d. 15.: Møde med damerne kl. 14.

Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke
 Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.
 Tlf. 009 299 2 12 75

Messetider:

Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.
 Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.
 Other Churches with Mass in English:
 Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
 Eucharistic Celebrations in English:
 Saturday: Skt. A at 5 p.m.
 Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.
 Wednesday: SAK at 5 p.m.
 Thursday: VFK at 9:30 a.m.
 First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
 Todos los domingos. A las kl. 12.
 P. Thomas Tirapu Beortegui C.s.s.R.
 Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Francaise

Copenhagen: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
 Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission

P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.
 Tlf. 39 66 22 99.
 Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
 I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.
 I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim

Ks. Julian Bodnar, C.s.s.R.
 Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.
 Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).
 Tlf. 31 21 85 88.
 Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

825-årsdagen for Knud Lavards godkendelse som helgen fejres med mindehøjtidelighed i Haraldsted

Hvert år drager danske katolikker i større eller mindre tal til Haraldsted i Midtjylland, hvor der bedes eller læses messe i ruinerne af Skt. Knud Lavards Kapel. Det blev bygget, hvor hertug Knud den 7. januar 1131 blev snigmordet af sin fætter Magnus.

Det er et dogme i nyere tids danske historieskrivning, at når Knud i 1170 blev helgenkåret i Klosterkirken i Ringsted, er det at opfatte som resultatet af en politisk studehandel mellem datidens verdslige og kirkelige magthavere. Knuds søn, Valdemar den Store, der efter langvarige borgerkrige var blevet Danmarks konge, ville på den måde legitimere sin egen og sin slægts ret over for andre, der gjorde krav på tronen. Ved at acceptere helgenkåringen håbede kirken på at få fred og ro i landet under et styre, der var den gunstigt stemt.

Ikke en politisk rævekage

Denne verdenskløge forklaring af en religiøs begivenhed er dog aldrig blevet godkendt, hverken af de virkelig kyndige eller af almindelige fornuftige mennesker. Et af vidnesbyrdene om, at Knud Lavards ry som helgen ikke skyldes en sådan politisk rævekage, er

selve det materiale, kapellet i Haraldsted er bygget af. Det er nemlig af kildekalk eller frådsten, og det materiale afløstes af teglsten længe før 1170.

Arkæologerne daterer kapellet til årene umiddelbart efter drabet i 1131, og at der var mange valfærende fremgår yderligere af, at det omkring 1160 måtte udvides til den dobbelte størrelse. I en tid, hvor politiske mord var almindelige, kan kun særlige kvaliteter hos hertug Knud forklare, hvorfor han på den måde ikke blot blev anset for et almindeligt mordoffer, men som en helgen og martyr, og det som sagt længe før den officielle helgenkåring.

Pave Alexander III's godkendelse

Der er også mange skriftlige belæg for denne høje vurdering af Knud, men det afgørende blandt dem er pave Alexander III's godkendelse af Knud som helgen, dateret Benevent den 8. november 1169. Dette brev fra kirkens højeste myndighed udgjorde det religiøse og retslige grundlag for den officielle helgenkåring, der fandt sted den efterfølgende sommer, 25. juni 1170, i benediktinernes nye klosterkirke i Ringsted. Under forsæde af ærkebiskop Eskil af Lund blev

Helgenkroningen af Sankt Knud Lavard, tegnet efter et kalkmaleri i Sigersted Kirke.

Knuds jordiske levninger taget op af graven og lagt i et skrin på alteret.

De øvrige helgener også paveligt godkendt

Det er kun 6 år siden, at en anden dansker erklæredes værdig til »alterets ære«, nemlig da Johannes Paul II den 23. oktober 1988 saligkærede naturforskeren og

Knud Lavards og for Skt. Vilhelm af Æbelholts vedkommende.

Pave Alexander III »indskrev da hertug Knud i helgenernes fortegnelse«. Af brevet tekst fremgår, at han var blevet opfordret hertil i breve fra kong Valdemar, fra ærkebiskop Eskil og fra de andre biskopper, abbeder, priorer og prælater i Danmark.

Udgyørende kilde

Han havde desuden modtaget en udførlig beretning om Knuds retskafne og kristent set forbilledige livsførelse, hans død og om miraklerne efter hans død. Blandt disse fremhæves fremspringet af en udgyørende kilde på drabsstedet (altså ved kapellet i Haraldsted), hvor bl.a. en blind havde fået sit syn igen. Denne beretning var blevet bragt til Rom af den svenske ærkebiskop Stefan af Uppsala og hans ledsagere, og de havde erklæret sig villige til - om det måtte forlanges - at bekræfte dens sandfærdighed med en hellig ed.

På dette grundlag foreskrev paven nu, at Knud skulle fejres årligt den 25. juni, at hans jordiske rester skulle »æres med passende æresbevisninger« (d.v.s. skrinlægges efter tidens skik), og at han herefter skulle modtage de troendes hyldest, idet han jo allerede »ved tegn og undergerninger var blevet kendt værdig hertil af Gud selv«.

Hvad paven her opfor-

drede til, blev som sagt virkeliggjort under kirkefesten i Ringsted den 25. juni 1170, men faktisk også under hver katolsk Skt. Knud Lavard-valfart, vi stadig gennemfører.

Højtidelighed 8. november

For at markere 825-årsdagen for dette pavebrev afholdes den 8. november en højtidelighed i Skt. Knud Lavards Hus i Haraldsted. Pastor D. Timmermann vil læse messen kl. 19 med oplæsning af helgenkåringens brev fra 1169. Derefter vil der være åbent hus for samvær. Hvis man vil deltage i et beskedent traktement, må man tilmelde sig på husets telefon: 53 60 03 51 og medbringe kr. 25,-.

Jørgen Nybo Rasmussen

Forkert billede

»katolsk orientering« bragte en forkert illustration til artiklen »Adolf Meister S.J. udstiller igen« i sidste nummer. Billedet hedder »Flygtning« og er malet af katolikken *Grete Søgaard*.

Det kunne misforstås af artiklen, at *Adolf Meister* har udstillet 85. gange med egne malerier. Han har holdt præstegården åben for nu 85 udstillinger.

Vi beklager fejlen og misforståelsen. Udstillingen kan ses indtil 7. november.

kk

Liturgisk kalender november 1994

1. grøn. Tirsdag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Fil. 2,5-11. Ev.: Luk. 14,15-24.

2. grøn. Onsdag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Fil. 2,12-18. Ev.: Luk. 14,25-33.

3. grøn. Torsdag i 31. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Martin af Porres, ordensmand, (1639). L.: Fil. 3,3-8a. Ev.: Luk. 15,1-10.

4. hvid. Fredag i 31. alm. uge. (III Ps). Karl Borromæus, biskop (1584)(m). L.: Fil. 3,17,4,1. Ev.: Luk. 16,1-8.

5. grøn. Lørdag i 31. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Fil. 4,10-19. Ev.: Luk. 16,9-15. 1. vesper til Alle Helgen.

6. hvid. Søndag. ALLE HELGEN (h). Gl. Cr. SærI.pf. 1.L.: Åb. 7,2-4.9-14; Sl. 24,1-2.3-4ab.5-6. (Omk.: Så er den slægt, som søger dit åsyn, Herre.) 2.L.: 1.Joh. 3,1-3. Ev.: Matt. 5,1-12a. Kirketælling.

7. violet. Mandag. ALLE SJÆLE. De afdødes pf. L.: 2.Makk. 12,43-46 eller Rom. 8,31b-35.37-39; Sl. 23,1-2a.2b.3-5-6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Joh. 14,1-6. Der kan også vælges andre tekster fra begravelsesliturgien. Willibrord, biskop, 739, fejres ikke.

8. grøn. Tirsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). L.: Tit. 1,1-8.11-14. Ev.: Luk. 17,7-10.

9. hvid. Onsdag. LATERANKIRKENS INDVIELSE (f). (IV Ps). Gl. SærI.pf. L.: Ez. 47,1-2.8-9.12 eller 1.Kor. 3,9c-11.16-17; Sl. 46,2-3.5-6.8-9. (Omk.: En flod og dens bække glæder Guds stad; den Højeste har helliget sin bolig.) Ev.: Joh. 2,13-22.

10. hvid. Torsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Leo den Store, pave og kirkelærer, (461)(m). L.: Filemon 7-20. Ev.: Luk. 17,20-25.

11. hvid. Fredag i 32. alm. uge. (IV Ps). Martin af Tours, biskop, (397)(m). L.: 2.Joh. 4-9. Ev.: Luk. 17,26-35.37.

12. rød. Lørdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Josaphat, biskop og martyr, (1623)(m). L.: 3.Joh. 5-8. Ev.: Luk. 18,1-8.

13. grøn. 33. ALM. SØNDAG. (I Ps). Gl. Cr. Alm.S.pf. 1.L.: Dan. 12,1-3; Sl. 16,5+8.9-10.11. (Omk.: Vogt mig, Gud, thi jeg lider på dig.) 2.L.: Hebr. 10,11-14.18. Ev.: Mark. 13,24-32.

14. grøn. Mandag i 33. alm. uge. (I Ps). L.: Åb. 1,1-4; 2,1-5a. Ev.: Luk. 18,35-43.

15. grøn. Tirsdag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Albert den Store, biskop og kirkelærer, (1280). L.: Åb. 3,1-6.14-22. Ev.: Luk. 19,1-10.

16. grøn. Onsdag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Margrethe af Skotland (1093). Eller hvid. Gertrud, jomfru, (1302). L.: Åb. 4,1-11. Ev.:

Luk. 19,11-28.

17. hvid. Torsdag i 33. alm. uge. (I Ps). Elisabeth af Ungarn (1231)(m). L.: Åb. 5,1-10. Ev.: Luk. 19,41-44.

18. grøn. Fredag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Peters- og Paulskirkernes indvielse. L.: Åb. 10,8-11. Ev.: Luk. 19,45-48. (Fejrer man Peters- og Paulskirkernes indvielse, er følgende tekster obligatoriske: L.: Ap.G. 28,11-16.30-31. Ev.: Matt. 14,22-33.)

19. grøn. Lørdag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Åb. 11,4-12. Ev.: Luk. 20,27-40.

20. hvid. Søndag. JESUS KRISTUS, UNIVERSETS KONGE (h). Gl. Cr. SærI.pf. 1.L.: Dan. 7,13-14; Sl. 93,1ab.1c-2.5. (Omk.: Herren har vist, han er konge, har iført sig højhed.) 2.L.: Åb. 1,5-8. Ev.: Joh.18,33b-37.

21. hvid. Mandag i 34. alm. uge. (II Ps). Marias fremstilling (m). Jomfru Marias pf. L.: Åb. 14,1-3.4b-5. Ev.: Luk. 21,1-4.

22. rød. Tirsdag i 34. alm. uge. (II Ps). Cæcilie, jomfru og martyr, (230)(m). L.: Åb. 14,14-19. Ev.: Luk. 21,5-11.

23. grøn. Onsdag i 34. alm. uge. (II Ps). Eller rød. Clemens I, pave og martyr, (97). Eller hvid. Columban, abbed, (615). L.: Åb. 15,1-4. Ev.: Luk. 21,12-19.

24. rød. Torsdag i 34. alm. uge. (II Ps). Andreas Dung-Lac, præst, og lidelsesfæller, martyr, (1615-1886)(m). L.: Åb. 18,1-2.21-23; 19,1-3.9a. Ev.: Luk. 21,20-28.

25. hvid. Fredag i 34. alm. uge. (II Ps). Niels Steensen, biskop, (1686)(m). L.: Sir. 7,5-15 eller 2.Tim. 4,1-8 eller Kol. 1,12-16a. 16c-20. Ev.: Matt. 6,24-33.

26. grøn. Lørdag i 34. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Åb. 22,1-7. Ev.: Luk. 21,34-36. Hermed afsluttes det almindelige kirkeår.

Adventstiden

27. viol. 1. SØNDAG I ADVENT. (I Ps). Cr. Adv. pf. I. 1.L.: Jer. 33,14-16; Sl. 24,4bc-5ab.8-9.10+14. (Omk.: Herre, jeg løfter min sjæl til dig.) 2.L.: 1.Tess. 3,12,4,2. Ev.: Luk. 21,25-28.34-36. 1. søndag i advent indleder tekstrække C.

28. viol. Mandag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 2,1-5. Ev.: Matt. 8,5-11.

29. viol. Tirsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 11,1-10. Ev.: Luk. 10,21-24.

30. rød. Onsdag. ANDREAS, apostel (f). (I Ps). Gl. Ap.pf. L.: Rom. 10,9-18; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt. 4,18-22.

Syndere og helgener

Reception 1. november i anledning af en ny bog af Elsebet Kieler

Katolsk Forlag udsender nu Elsebet Kielers *Syndere og Helgener i Ny Testamente* i to bind. Det drejer sig ikke blot om endnu et værk fra en produktiv katolsk skribent, men om slutstenen på Elsebet Kielers bibel-teologiske forfatterskab,

som bringer en syntese af Åbenbaringen fra skabelse og syndefald til Johannes' Åbenbaring. Det har forlaget ønsket at markere ved en reception (se nedenfor).

Serien om *Syndere og Helgener* omfatter *Det bibelske menneskesyn* (udgi-

vet 1983) samt *Syndere og helgener i Gl. Testamente* (udgivet 1991), som nu fuldendes med *Syndere og Helgener i Ny Testamente*, hvis to bind bærer undertitlerne *Kristi efterfølgelse* og *Det nye menneske*.

Der er ikke tale om lærde, støvede bibelkommentarer, men om en bibel-teologisk præsentation, der aktualiserer Åbenbaringen på grundlag af et personligt engagement. Bibelen er ikke nogen død bog, men et inspireret og inspirerende værk, der til stadighed dri-

ver mennesker til opbrud og åndelig vækst. Derfor har Elsebet Kieler valgt at ind-
drage en lang række eksemplere på, hvordan mennesker fra vor egen tid er blevet ramt af Evangeliets forvandlerende kraft på forskellig vis.

Syndere og Helgener i Ny Testamente vil blive præsenteret tirsdag den 1. november kl. 20 ved en reception i Sankt Ansgars Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, hvor bogen kan købes til favørpris. Forud for receptionen vil der kl. 19 blive fejret en votivmesse til Allehelgen i Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, hvor biskop Martensen vil celebrere.

Alle er hjertelig velkomne.

Katolsk Forlag

Jacob Muiser 70 år

Vincentpræst Jacob Muiser fylder 70 år 5. november. Han blev født i Amersfoort i Holland og præsteviet som 27 årig. Han har virket som præst for de nordsjællandske menigheder siden 1954, og fra 1976 til 1993 var han sognepræst for menigheden i Birkerød.

Jacob Muiser har altid udvist et stort engagement for at inddrage menigheden i sognets beslutningsprocesser. Det har været en hjertesag for ham, at hele menigheden gennem fællesskabet skal føle et medansvar for sognets trivsel og virke, siges det fra menigheden.

Til enhver tid har Jacob Muiser - utrættelig - anskueliggjort og belært os om sine tanker gennem sin cirkel, hvor Kristus og troen er centreret: Sogn, omsorg,

Jacob Muiser S.M.

unge, kirke, søstre, ældre og økumene samt mission.

- Det var vigtigt, når der skulle træffes beslutninger at sørge for, at konsekvensen og resultatet af beslutningen berørte så mange som muligt.

Også en varm tak for dine år som ungdomspræst fra 1968-76, som vi er mange, der stadig mindes med glæde. Tillykke med dagen.

Knud Kluge

Nytårslejr

En ny måde at fastholde traditionen på.

Den 27.12.1994 - 01.01.1995 holder vi "Øm-lejr" i Skælskør.

Lejrens tema bliver FÆLLESSKAB.

Selvfølgerlig skal der også i år holdes nytårslejr for alle familier, unge over 16 år, gamle ja... Alle som har lyst.

Lejrchef: Mietje Dernehl

Pris:

0 - 1 år Kr. 225,-

2 - 6 år Kr. 400,-

7 - 13 år Kr. 490,-

Voksne Kr. 550,-

Fællesrejse: Kr. 150,-

(dog Kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding på DUKs Sekretariat, 33 14 77 07

Bønnens Apostolat Ved Paul Keller S.J.

Politik skal tjene

At politikerne til stadighed må erkende deres kald og ansvar til uselvsk at tjene til det fælles velfærd.

Slår man op i Ordbog over Det danske Sprog, læser man blandt andet, at ordet politiker bruges om en snedig, udspekuleret eller rænkfuld person, om folk, som går til værks med snu-
hed, underfundighed og list. Men at politik skal tjene, står der ingen steder. Politik opfattes som kamp om magt, men ikke som tjeneste til det fælles velfærd.

Magt er noget meget farligt. Magt er nødvendig for at holde sammen på samfundet. Men at bruge den på rette måde er en sjælden kunst. Politikernes magt-

midler er deres program, propaganda, forbindelser, penge. Hvad opnår de? Ofte er deres magt som en raket, der susende stiger op og så dør hen.

Han, som har al magt i himlen og på jorden, Jesus Kristus, kender ikke noget andet magtmiddel end kærligheden. Alle vegne indsættes magt til fordel for private og kollektive interesser. Og den store verden bliver ved at danse på de fattiges bekostning. Ved tanken om jordens magt og herlighed valgte Kristus at tjene. Han bukkede under. Men hans kærlighed var stærkere end døden.

Vi trænger alle til stadig at gå i hans hjertes skole.

Willem Wuyts O.Præm. 40 år præst

Pastor Willem Wuyts O. Præm. holder 40 års præstest jubilæum fredag den 28.

Willem Wuyts O. Præm.

oktober. Den nu 66 årige Willem Wuyts indtrådte præmonstratenserordenen i Averbode, Belgien i 1948. Her blev han præsteviet i 1954.

Willem Wuyts var kapellan fra 1961 til 1967 og sognepræst fra 1967-1976 i Vejle. De sidste 18 år har han fungeret som sognepræst for menigheden i Herning. Han har desuden været chefredaktør for »katolsk orientering« siden bladet start i 1975.

Der er reception på selvdagen i præstegården i Herning.

kl

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Døde

R.I.P.

Min kære hustru, vor kære mor, svigermor, mormor og bedstemor,

Anna M. Skov Hansen

har fået fred.

Sundhøj, den 11. oktober 1994.

På familiens vegne. Svend Hansen, Lennart, Bitte, Kytte og Gitte.

Møder og arrangementer

Kirkekoncert Jesu Hjerter Kor

synger værker af Goudimel, Flamingus, Orogio m.fl.

Immaculata Kirken Strandvejen 91

torsdag den 27. oktober kl. 19.15
Gratis adgang

Basar i Sakramentskirken

Søndag d. 6. november kl. 11-14.30. Tombola, fiskedam, bøger, håndarbejder, amerikanske lotterier, loppemarked, nyt og brugt tøj samt cafeteria med smørrebrød, øl/vand, kaffe, lagkage o.a. hjemmebak. Nørrebrogade 27 C, indgang i skolegården. Alle er velkomne!

Magleåstræf

søndag d. 20. nov. 94:

»Byzantinske Ikoner«
v/lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet Hans Jørgen Frederiksen.
Kl. 14.00 kaffe/te/kage i stuerne.
Kl. 15.00 foredrag i salen.
Pris kr. 30,-.

Bus 500S min. 57 fra Birkerød station til Ravnsnæsvej ved skiltet til Høsterkøvej, 10 min. spadseretur op ad Åsebakken.

Magleås styrelse

Katolsk forlag

indbyder til reception i anledning af udgivelsen af Elsebeth Kieler: *Syndere og Helgener i Ny Testamente* Allehelgensdag, tirsdag den 1. november kl. 20 i Sankt Ansgars kirkes menighedssal, Bredgade 69 A.

Forud for præsentationen af bogen vil der blive fejret Allehelgensmesse kl. 19 ved biskop Hans L. Martensen i Sankt Ansgars kirke, Bredgade 64.

Alle er velkomne.

Magleås-arrangementer

Fr. d. 4. - sø. d. 6.11.94:
»Litteratur og livsmod«
v/Hanne Brixtofte, Hans Casado og Jesper Fich.

Sø. d. 20.11.94 kl. 14.00:
Magleås-Træf
»Byzantinske ikoner«
Fra den ortodokse kirkes billedverden v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Lø. d. 21. - sø. d. 22.01.95:
»Ordet og Forkyndelsen«
Arrangement ved sr. Abraham, Jerusalem, pastor Michael Hornbech-Madsen, Ulla Elmquist og pastor Dietrich Timmermann.

Sø. d. 22.01.95 kl. 14.00:
Magleås-Træf
(gentagelse fra d. 18.09.94)
»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«
v/Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn Arvé.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.02.95:
»Troens Billeder«
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fødseldagsreception

den 17. november 1994 kl. 15-20 på DUKS Sekretariat.

Lørdag, den 19. november 1994 fylder Amy Lauridsen 50 år, og i den anledning holder vi åbent hus på Sekretariatet for at fejre fødseldagen!

Vi håber, at mange har lyst til at deltage i festlighederne.

Skuespil af Kaj Munk

Finn Arvé fremfører scener fra tre Kaj Munk skuespil:

«Han sidder ved smeltediglen» - «Ordet» og «En idealist». Finn Arvé spiller alle rollerne.

Søndag den 20. november kl. 14.00 i Vor Frelsers Kirke, Christianshavn.

Adventsretræte

på Als Kloster ved pastor Poul Clausen.

Retræten begynder fredag den 25.11 kl. 18.00 og slutter søndag den 27.11 om eftermiddagen. Tilmelding på telefon 74 43 33 70. Pris kr. 400,-.

DUK kalender

Ledertræning

28.10.-30.10.94 på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse.

Ungdomsmesse

30.10.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Musikweekend

4.11.-6.11.94 på Øm for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter. Pris kr. 160,00 samt kr. 150,00 for fællesrejse (dog kr. 200,00 for dem over 30 år).

Interspisning

12.11.94 kl. 17.00 - 23.00 på Institut Sct. Joseph, København for alle nationale grupper og interesserede. Alder: ca. 13 år og opæfter. Spisebilletter kan købes på stedet à kr. 10,00. Tilmelding senest den 4.11.94.

Medarbejderledertræning

25.-27.11.94 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagerne. Tilmelding senest 4.11.94.

Ungdomsmesse

27.11.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Åbent hus med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00 på sekretariatet.

Nytårs-lejr

26.12.94-1.1.95 i Norge. Alder: 14 år og opæfter. Pris ca. kr. 1.100,00. Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for vækender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: .....

Dato: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./by: .....

Fødselsdato: .....

Telefon: .....

Katolik: Ja ..... Nej: .....

Deltager i fællesrejse: (.....)

Ankommer selv: (.....)

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås

On. d. 2. - to. d. 3.11.:
Hospitalslaboranter.

To. d. 3. - fr. d. 4.11.:
Hospitalslaboranter.

To. d. 3. - fr. d. 4.11.:
FTF.

Fr. d. 4. - sø. d. 6.11.:
Litteratur og livsmød
(se annonce)

Ma. d. 7. - to. d. 10.11.:
Den Journalistiske Efterudd.

Ma. d. 7. - on. d. 9.11.:
Allerød kommune.

To. d. 10. - fr. d. 11.11.:
Herlev kommune.

Fr. d. 11. - sø. d. 13.11.:
Pastoralrådsmøde.

Ma. d. 14. - ti. d. 15.11.:
Hospitalslaboranter.

Ma. d. 14. - ti. d. 15.11.:
Hillerød kommune.

Ti. d. 15. - on. d. 16.11.:
Frb. Amts skolebibliotekar.

On. d. 16. - lø. d. 19.11.:
Dansk lærerforening.

On. d. 16. - fr. d. 18.11.:
Kbh. Amts ungdomsvej.

Søndag d. 20.11. kl. 14.00:
Magleåstræf

«Byzantinske Ikoner»
v/kunsthistorikeren
Hans Jørgen Frederiksen.

Ma. d. 21. - fr. d. 25.11.:
Dansk Teologisk Præstemøde.

Fr. d. 25. - lø. d. 26.11.:
Høsterkøb skole.

Lø. d. 26. - sø. d. 27.11.:
Herlev menighed
v/Stefan Jensen.

Ma. d. 28. - on. d. 30.11.:
Københavns Amt.

Ma. d. 28.11. - to. d. 1.12.:
VUC-Køge.

Ma. d. 28. - on. d. 30.11.:
Tysklærerforen.

Legater

Dr. Alois og Mathilde Denks legat

Af ovennævnte legat vil der i slutningen af november 1994 blive uddelt en række portioner af 500 kr.

Legatet kan søges af unge studerende, fortrinvis teologer.

Ansøgninger bedes inden den 15. november sendt til sognepræsten ved Sct. Andreas Kirke, Ordrup, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted i december 1994. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i januar måned 1995.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid».

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 30. november 1994. I ansøgningerne skal oplyses SE-nr eller CPR-nr. Ansøgninger, der fremsendes uden denne oplysning, vil ikke blive behandlet. Legatets adresse er:
Jørgen Brødholt, Svendsvej 3, 2990 Nivå.

Diverse

Bekendtskab

Mand 34 år, katolik - vil gerne træffe en katolsk pige/dame med venskab, evt. ægteskab for øje. Billet mrk. 1419, Katolsk Orientering, Vesterbrogade 28, 4. 1620 København V.

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz. samt
Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
26.10. kl. 16: Litteraturredaktionen: Et program i serien om Søren Kierkegaard.
27.10. kl. 16: Ugens gæst: Martin Chase SJ; om den katolske kirke i USA.

Telefon 31 20 93 37

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

✠ BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING ✠

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Sostrene
Benediktinerindeme
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Murermester Bernhardt Christiansen

Solbærvej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biltlf. 30 86 26 09

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revision • Regnskab • Skat

 REVISORGÅRDEN I ROSKILDE
Registreret revisor FRR
Jørgen Brangstrup
Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 35 10 35
- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag
Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Patriark Bartholomaios af Konstantinopel besøger Vatikanet i sommeren 1995

Kirkernes enhed er ingen følelsessag

Rom (KNA) – Den økumeniske patriark af Konstantinopel, *Bartholomaios I* vil besøge pave *Johannes Paul II* i slutningen af juni 1995. Æresoverhovedet for ortodoksien har sagt ja tak til en indbydelse fra paven. Det ventes at mødet vil betyde et gennembrud i forholdet mellem de ortodokse kirker og den katolske, som efter de politiske ændringer i Østeuropa har været meget belastede.

Dialogen er »en historisk pligt, og vi vil fortsætte den af alle kræfter,« siger Bar-

tholomaios. Men kirkens enhed nås ikke ved »sentimental tilnærmelse eller gode hensigter på det psykologiske niveau«, understreger han.

Enhed opnås ikke ved kompromisser

Man kan ikke sammenligne splittelsen mellem kirkerne med uoverensstemmelser i den verdslige verden. I politik og erhvervslivet kan det være fornuftigt at lave indrømmelser, indgå et kompromis og føre organisationer sammen.

I dag ser man tydeligere end nogensinde, at dialogen mellem katolikker og ortodokse også må omfatte den kulturelle krise, man kalder modernismen. Forskellene hvad angår opfattelsen af »filioque« (som var medvirkende årsag til »det store skisma« mellem øst- og vestkirker 1054) og pavens ufejlbarhed, eller den geografiske forståelse af katoliciteten viser, at der er tale om tidlige og oprindelige forskelle. »Hvis vi ikke giver os i kast med dem i en fælles »metanoia« (om-

Bartholomaios I.

vendelse), så tærsker vi langhalm på sagen,« siger Bartholomaios.

Ikke automatisk apostlenes efterfølgere

For patriarken er den apostoliske succession hverken en ærestitel eller et krav på en »aristokratisk oprindelse«. Derimod drejer det sig om en »levende videregivelse af de menneskers erfaring, som var »øjenvidner til Ordet«, som indpodes i de efter hinanden følgende generationer. Den økumeniske patriark og paven er ikke automatisk og »naturligt« Andreas' og Peters efterfølgere. Begge må hver dag anstrenge sig for at bevise, at de er deres efterfølgere.

Paven havde i december 1987 et møde med Bartholomaios' forgænger *Dimitrios*. November 1979 var Johannes Paul II på besøg i patriarksædet i Istanbul, hvor han mødtes med Dimitrios og den øvrige kirkeledelse.

Snart »religionstopmøde« i Sarajevo

Beograd (KNA) – Senest 1. november vil der blive afholdt et »religionstopmøde« i Sarajevo om krigen i det tidligere Jugoslavien, meddeler den serbisk-ortodokse biskop *Lavrentije Trifunovic*. Pave *Johannes Paul II* har erklæret sig positiv over for ideen om at mødes med den serbisk-ortodokse patriark *Pavle*

og lederen af de bosniske muslimer, *Mustafa Ceric*.

Foruden paven har også Beograds patriarkat sagt ja til mødet, men endnu mangler man muslimernes accept. Initiativet til mødet blev taget af den russisk-ortodokse patriark, *Alexej II*, da han i maj besøgte Serbien.

Europaparlamentet kritiserer Vatikanets holdning i Cairo

Strasbourg (KNA) – Europaparlamentet har i en resolution kritiseret Vatikanets og islamiske fundamentalisters holdning på FNs befolkningskonference. Parlamentet beklager, at Pavestolen og visse islamiske stater ved at fastholde diskussionen på abortspørgsmålet forhindrede diskussionen om vigtige problemer vedr. befolkning og udvikling.

Parlamentarikerne var dog glade for, at konferen-

cen havde styrket indsatsen for kvinders samfundsmæssige rolle. Desuden var der blevet givet et tegn på verdensomspændende solidaritet.

Vatikanets dagblad, »*Osservatore Romano*« betegner Europaparlamentets resolution som »uforståelig, overraskende og pinlig«. Bladet tilbageviser kritikken om, at det er Vatikanets skyld, at man ikke diskuterede udviklingsproblemerne mere. Tværtimod gjorde

Pavestolen flere gange opmærksom på denne mangel.

Avisen gør desuden opmærksom på, at Vatikanet også fik støtte til sine holdninger fra europæiske stater og andre regeringer med ikke-islamisk befolkning.

Enklere sprog i »Fadervor«

Sydney (KNA) – Den australske Bispekonference har ansøgt Vatikanet om tilladelse til at anvende et mere enkelt og tidssvarende engelsk i »Fader vor«. På den måde får man flere mennesker i tale, siger formanden for den biskoppelige liturgikommission, biskop *Peter Ingham*.

Ved moderniseringen af bønner vil man ikke kun erstatte enkeltord, men også udelukke mulige fejlforståelser. Således vil man ikke længere sige »led os ikke i fristelse«, men »frels os fra prøvelsens tid«. Den nuværende version lader formode, at Gud selv leder menneskene i fristelse.

Ny håndbog om katekese

Rom (KNA) – »Det almindelige kateketiske Generaldirektorium« fra 1971 skal revideres og fornyes. På et møde i Det internationale råd for Katekesen gik et flertal af medlemmerne ind for, at den nye håndbog skal tage hensyn til Verdenskatekismen fra 1992, Det andet Vatikanconcils lære om katekese og de dokumenter fra læreembedet, som er relevante for emnet.

Formålet med Generaldirektoriet er at yde hjælp ved udarbejdelsen af nationale katekiser. Pave *Johannes Paul II* har i et brev til formanden for Kongregationen for Gejstligheden, kardinal *José Sanchez* opford-

ret til at udarbejde et nyt Generaldirektorium, der er tilpasset vore dage. Det er særligt nødvendigt efter offentliggørelsen af Verdenskatekismen, skriver paven.

Sri Lankas nye regering:

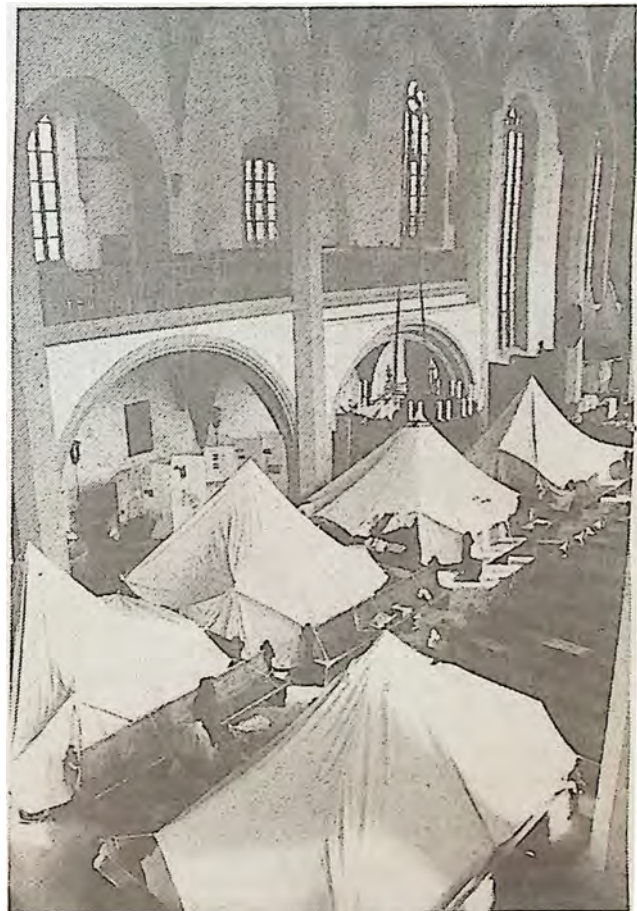
Paven er velkommen

Colombo (KNA) – Sri Lankas nye regering har forsikret landets katolikker, at den vil byde pave *Johannes Paul II* hjertelig velkommen, når han besøger landet til januar.

For at forberede besøget har hjælpebiskoppen i Co-

lombo, *Malcolm Ranjith Patabendige* og biskoppen af Jaffna, *Thomas Savundaranayagam* haft et møde med udenrigsministeren, *Luxman Kadirgama*. Det er endnu uvist, om katolikkerne i Jaffna-distriktet uden begrænsninger kan få

lov at deltage i pavemessen i Colombo, fordi der er borgerkrig i området. Rejser er begrænsede i distriktet, hvor det tamilske mindretal kæmper for et uafhængigt »homeland«.

Armenske flygtninge har søgt og fået asyl i den lutherske Skt. Michaelskirke i den tyske by Jena. Flere kirker i Tübingen tilbyder denne hjælp til folk, der er truet med udvisning. Foto KNA.

Katolsk
Sider 1-10

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin
og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 16. november

Nordisk hyrdebrev, side 2
Biskopper om gengifte fraskilte, side 5
Troslærekongregationen, side 6-7
Hvad synoden vedtog, side 9

katolsk orientering

Synoden om ordenslivet
sender budskab til alle troende:

Mere indflydelse til ordenskvinderne

Rom (KNA) - I et budskab til alle verdens katolikker ved afslutningen af synoden om ordenslivet fremhæves ordenernes og de religiøse fællesskabers uvurderlige betydning for kirken. En særlig tak rettes til de kvindelige ordensfolk. De »skal inddrages mere i overvejelserne og udarbejdelsen af beslutninger i kirken i de situationer, der kræver det,« hedder det i det seks sider lange budskab.

Den fire-uger lange synode om »Det gudviede liv og dets sendelse i kirken og

verden« sluttede med en højtidelig gudstjeneste i Peterskirken. På en pressekonference sagde formanden for Kongregationen for Ordenslivet, kardinal *Eduardo Martinez Somalo*, at han var glad for, at ordenskvinderne bliver stærkere medinddraget i beslutninger på bispedømme- og nationalt niveau. Men kvinders adgang til beslutningspositioner afhænger ikke af synoder eller Vatikanets myndigheder, men af det viede embedes grænser. Kvinder kan ikke beklæde embeder, der kræver præstevielsen, mindede han om.

De evangeliske råd

I budskabet takker man de ordensfolk, som er forblevet tro mod deres kald under forfølgelser. Ligeledes understreges det, at kirken ville miste megen missionærisk kraft uden et liv efter de evangeliske råd: fattigdom, kyskhed og lydighed.

Netop et sådant liv sætter spørgsmålstegn ved »den postmodernistiske kultur«, som befinder sig i en krise. Den tilbyder mænd og kvinder en alter-

nativ model for livet. Denne profetiske dimension ved ordenslivet er særlig vigtig i vor tid, der ganske vist har opnået store resultater inden for videnskab og menneskerettigheder, men også viser smertelige tendenser til råhed og tøjløshed.

Mangfoldighed i katolske ordner

Budskabet fremhæver mangfoldigheden i katolske ordener, kongregationer og nye former for gudviet liv. Med de enkelte gruppers karisma må ikke være kilde til spænding mellem det kirkelige hierarki og medlemmer af ordenerne. Ordensfolk skal i deres trosliv («sentire cum ecclesia») leve i tæt enhed med paven og biskopperne.

En særlig tak rettes til ordensfolkene i de katolske østkirker, hvis monastiske tradition er en uvurderlig skat for kirken. Ordensfolkene opfordres til at begynde en »hjertelig og oprigtig dialog« med de ortodokse munke og nonner. »Den fælles arv, som også bevares i østkirkerne, er et vidnesbyrd om enhed,« hedder det i budskabet.

Ruth Plum får pavelig orden for stor indsats

Ruth Plum har for nylig modtaget den pavelige orden *Pro Ecclesia et Pontifice* for sin mangeårige indsats for kirken. »Begrundelsen for min anmodning er hendes store og fremragende personlige arbejde for kirken i Danmark,« skriver biskop *Hans L. Martensen* i sin anmodning til Statssekretariatet.

Læs mere side 10.

Ruth Plum har fået den pavelige orden »Pro Ecclesia et Pontifice« for sit store oversættelsesarbejde for kirken.

Bispesynoden om »Det gudviede liv og dets sendelse i kirken og verden« er slut. I budskabet understreges det, at kirken ville miste meget missionærisk kraft uden et liv efter de evangeliske råd: Fattigdom, kyskhed og lydighed. Foto KNA.

Ingen kommunion til gengifte fraskilte

Denne gruppe skal ledsages intensivt pastoralt

Rom (KNA) - Vatikanet har i en ny skrivelse gentaget sit nej til kommunion til gengifte fraskilte og samtidig opfordret biskopperne til at ledsage denne gruppe intensivt pastoralt. I Troslærekongregationens nye dokument med titlen »Skrivelse til biskopperne i den katolske kirke vedr. kommunionmodtagelsen for gengifte fraskilte troende« hedder det: »Når fra-

skilte er blevet borgerligt gift, befinder de sig i en situation, der står i objektiv modsætning til Guds lov. Derfor kan de, så længe denne situation eksisterer, ikke modtage kommunionen.«

Reaktion på hyrdebrev

Dokumentet ses som en reaktion på et hyrdebrev sidste år fra tre tyske biskopper. *Oskar Saier, Karl*

Lehmann og Walter Kasper gav her nye impulser til sjælesorgen for gengifte fraskilte. Bl.a. redegjorde de for, at præsten skulle tage hensyn til de enkelte tilfælde og under hensyn til den enkeltes samvittighedsafgørelse give lov til deltagelse i det eukaristiske måltid. Efter hyrdebrevet var biskopperne til tre samtaler i Vatikanet.

Fortsetter på bagsiden

Hyrdebrev fra nordiske biskopper:

De skilte og gengifte hører med til kirkens fællesskab

Familierne får ikke tilstrækkelig støtte fra samfundet, hvor andre former for samliv ofte ligestilles med familien, udtaler de nordiske biskopper i deres hyrdebrev »Familien i de nordiske lande«. Staten indtager en neutral holdning til stabilitet i familien i stedet for at skabe love, som

opmuntrer til et stabilt familieliv, siges det videre.

Oplæst 13. november

Biskopperne har også et ord med på vejen om de fraskilte og gengifte. Alle, som lever i den situation, at de er skilte og gengifte, må opfordres til at leve så fuldt et kristent liv som muligt. Det

at være skilt og gift, uanset af hvilken grund, adskiller dem ikke fra det kristne fællesskab, siger biskopperne videre.

Hyrdebrevet, der blev oplæst i danske katolske kirker søndag den 13. november, bringes i sin fulde ordlyd på side 2-3.

kk

«Vi ved og vi tror på, at Gud har skabt manden og kvinden lige, og det er deres gensidige accept, som skaber den kristne familie,» siger de nordiske biskopper i deres hyrdebrev. Foto KNA.

Hyrdebrevet fra de nordiske biskopper blev oplæst i kirkerne søndag den 13. november 1994

Familien i de nordiske lande

Kære katolikker,

1. Nu da Familieåret nærmer sig sin afslutning, ønsker biskopperne i de nordiske lande at berøre nogle spørgsmål vedrørende familien. Der har de seneste måneder igen og igen været rettet angreb mod familien, sådan som kristne forstår den, og det er nødvendigt at minde os selv om de fundamentale sandheder, som familien bygger på.

2. Vi er klare over, at der er mange aspekter af familielivet, som i dag er alt andet end afklarede, og at der er mange træk ved den moderne livsform, som modarbejder et kristent familieliv. Ofte arbejder begge ægtefæller på fuld tid, hvilket fører til træthed og stress.

Dette betyder igen, at der ikke er tilstrækkelig tid til at være sammen med børnene eller til at give børnene ordentlig støtte i deres liv. Mange mennesker i vor tid oplever stress ved at være arbejdsløse. Denne situation, hvor et menneske ikke har mulighed for at bruge sine evner og gaver i tjeneste for andre fører til, at der

hvilker en unaturlig byrde på familielivet.

3. Kvinders og mænds rolle er ved at ændre sig. Idet kvinder med rette bliver mere bevidst om deres værdighed og deres plads i samfundet, vil mandens og kvindens rolle inden for ægteskabet forandre sig. Det er nødvendigt og godt, men det kan ikke nægtes, at det også til tider er en kilde til spænding i familierne.

4. Der hersker forvirring om, hvad man forstår ved familie, og mange af de mennesker, vi omgås, accepterer ikke ideen om et kristent familieliv, som katolikker forstår det. Der gives ikke familien tilstrækkelig støtte fra samfundet, hvor andre former for samliv ofte ligestilles med familien, og staten indtager en neutral holdning til stabilitet i familien i stedet for at skabe love, som opmuntrer til et stabilt familieliv.

5. Det er derfor nødvendigt for os igen at fremstille de enkle sandheder, som familien bygger på. Den kristne familie hviler på en mands og en kvindes frivil-

lige ja-ord til at give sig selv til den anden i kærlighed og gensidig respekt hele livet, til deres eget bedste og med henblik på at sætte børn i verden og opdrage dem. Dette ja-ord givet i Kirkens nærvær udgør en pagt, som Gud garanterer for, og denne pagt er et sakramente. Ved at gøre dette åbenbarer familien på en konkret måde mange aspekter af Guds åbenbaring til os alle.

6. Vi ved og tror på, at Gud har skabt manden og kvinden lige, og det er deres gensidige accept, som skaber den kristne familie. Dette samtykke må gives frit og uden tvang. Det må være livsvarigt, så at manden og kvinden i ægteskabet kan have fuld tillid til den andens støtte og hengivenhed, selv i vanskelige tider og hverdagens ofte grå ensformighed. Det betyder derfor et liv i fuldkommen gensidig trofasthed.

7. Gennem deres samtykke og deres kærlighed til hinanden tager ægtefællerne del i Gud Faders skaberværk ved at sætte børn i verden og opdrage dem.

Det er deres privilegium og glæde. Det er smerteligt for dem, som af den ene eller den anden grund ikke er i stand til at få børn, men selve deres lidelse er en støtte til dem, hvis opgave det er at elske og drage omsorg for fremtidige generationer.

Det er til forældrene, at Gud skænker de nødvendige nådegaver til at tage beslutninger om, hvordan de vil opdrage deres børn. Denne forpligtelse og dette privilegium kan kun i ganske særlige tilfælde fratages dem.

8. Paulus sammenligner et ægtepar, der lever sammen i kærlighed og gensidig støtte, med forholdet mellem Kristus og Kirken (Ef.5). Dette skulle inspirere familier til i deres eget liv, hvor hverdagsagtigt og gennemsnitligt det end må forekomme dem, at erfare Guds nærvær og til at erkende, at deres familieliv har til formål at lade mennesker omkring dem forstå noget om Guds egen kærlighed.

9. Livet i familien har en særlig værdi gennem ægte-

skabets sakramente, som mand og kvinde har givet til hinanden. Gennem sakramentet modtager de Guds hjælp til at leve i kærlighed med hinanden og med deres børn. De får den hjælp, de behøver, til at elske, opdrage og oplære deres børn, og for de mennesker, som de omgås, er de en påmindelse om den virkelighed, at Kristus stadig er med sin Kirke. De har indgået en pagt, i hvilken Gud er fuldt og aktivt til stede, så at begge ægtefæller bliver i stand til at opfylde det, de lover.

10. Dette guddommelige kald må forberedes og støttes. Mange steder eksisterer der gode undervisningsprogrammer for unge mennesker om ægteskabets forpligtelser og også som en direkte forberedelse til ægteskabets indgåelse.

Der bliver imidlertid ikke gjort nok for at støtte ægtepar især i ægteskabets første år, hvor de nygifte lærer den virkelighed at kende, som ligger i de forpligtelser, som de har påtaget sig, og hvor de ofte må bære både de glæder og den byrde, som nyfødte børn er.

Vi må søge nye veje til at hjælpe ægtepar til at støtte hinanden, når det gælder at leve livet i ægteskabet. Det er nødvendigt, at man i sognene betragter det som en presserende sag at bruge fantasien for at finde måder, hvorpå familier kan mødes for at give hinanden denne støtte, gennem samtale, inspiration og praktisk hjælp.

11. Samtidig må familien, som er Kirkens grundlæggende enhed, ikke lukke sig inde i sig selv. Familien som sådan må være en del af Kirkens missionerende aktivitet. Også her er der brug for fantasien til at finde måder, hvorpå familien kan blive aktiv i sognets og Kirkens liv, ikke blot for at støtte andre familier, men

for at være til støtte for hele samfundet, både det kirkelige og det civile.

12. Selv om der her gives et billede af idealet, er vi fuldt ud klare over, at dette ideal ikke altid er virkeligheden. Som biskopper bekymrer vi os specielt over de fraskilte og gengiftes situation.

Det er nødvendigt at skelne mellem de mange forskellige tilfælde, som hersker blandt mennesker i denne situation. Der er for eksempel dem, som gennem alvorlige fejl har skadet og ødelagt et tidligere kristent ægteskab; eller der er dem, som er blevet forladt af en ægtefælle, eller som i vanskelige tider har gjort alt, hvad de kunne, for at redde et ægteskab, men som ikke fik den nødvendige støtte fra deres ægtefælle; eller der er dem, som har giftet sig igen af hensyn til deres børn; eller dem, som er personligt overbeviste om, at deres første ægteskab var ugyldigt.

Alle disse situationer, eller kombinationer af dem, eller andre lignende situationer må kalde på forskellige former for omsorg fra dem, som har ansvar for det pastorale arbejde, og fra det kristne fællesskab.

13. Alle, som befinder sig i den situation, at de er skilte og gengifte, må opfordres til at leve så fuldt et kristent liv som muligt. Det er deres privilegium og deres forpligtelse takket være deres dåb og firmelse. Det at være skilt og gengift, uanset af hvilken grund, adskiller dem ikke fra det kristne fællesskab. De skal bede, være tilstede under messeofret og tage del i Kirkens pastorale aktivitet.

14. Mange mennesker i vore lande lever alene og tilhører ikke på nogen måde en gruppe, som man med rette kan kalde en familie. Der er enkerne og enke-

Katolsk lommebog '95

Lommebogen indeholder Årskalender, Liturgisk Kalender og Katolsk Vejviser for bispedømmet København.

Prisen er kr. 62,- + evt. forsendelse.

Lommebogen kan bestilles på Ansgarstiftelsens forlag, Vesterbrogade 28,3, 1620 København V. Telefon 31 24 12 10.

Undertegnede bestiller hermed eksemplarer:

Navn:

Adresse

Postnr. og by:

mændene; der er dem, som er skilt og ikke har giftet sig igen; dem, som af den ene eller den anden grund aldrig har giftet sig; og dem, som føler sig forladt af alle. I sine overvejelser over »mennesker uden nogen familie« har pave Johannes Paul II skrevet i *Familiaris Consortio*:

»Jeg vil sige endnu nogle ord om en gruppe mennesker, der på grund af deres livs faktiske forhold, som de ofte ikke selv har valgt, synes mig at stå Kristi hjerte særlig nær og at være værdige til kærlighed og aktiv omsorg fra Kirkens og dens næstærs side« (§ 85).

Vi må igen indrømme, at i som Kirke ikke altid har rettet på disse ord og som et resultat heraf ofte har forømt disse søstre og brødre. I biskopper beder igen alle dem, som er engageret i pastoralt arbejde i vore lande, om at vise en særlig omsorg for dem, som lider af enomhed.

15. De ord, vi bruger om familien, åbenbarer for os familiens hellighed. Vi bruger ordet fader om Gud, faderen i Treenigheden; vi alder Kristus vor broder; ordet moder bruges i Skriften om Guds omsorg for sit folk; vi bruger ordet ånd

om selve livet. Hvor hverdagsagtige vore familier end må tage sig ud, viser de os med andre ord Gud selv, hvis vi blot har øjne at se og øren at høre med.

16. Samfundet og Kirken fortsætter gennem familien. Det er derfor nødvendigt, at vi alle på forskellige måder alt efter vort kald opmuntrer og støtter familielivet. Vi må sammen i bøn og arbejde nå til en dybere forståelse af, hvad det betyder at leve i en kristen familie i vore lande i dag. Selv om familielivet er blevet mere vanskeligt, må vi fortsat have for øje, at Gud giver en grundlæggende åbenbaring af sig selv i vor verden gennem det vidnesbyrd, som ligger i det kristne, sakramentale familieliv. Tromsø, september 1994

+ Paul Verschuren, Helsinki
+ Gerhard Schwenzer, Oslo
+ Hubertus Brandenburg, Stockholm
+ John W. Gran, Oslo
+ William Kenney, Stockholm
+ Gerhard Goebel, Tromsø
Fr. Augustin George, Reykjavik
P. Georg Müller, Trondheim
+ Hans L. Martensen, København

Forretningsudvalget aflagde beretning til pastoralrådet

Håb om øget interesse for kirkebidragsordningen

Bispedømmet søger Bonifatiuswerk i Tyskland om 6,8 mio kr. til projekter i sognene

Når fordelingsprocenten i 1995 ændres i menighedernes favør, så er det håbet, at interessen for kirkebidragsordningen vil blive større, fremgår det af forretningsudvalgets beretning, som netop har været fremlagt på rådets møde i weekenden.

I juni henstillede det nvalgte pastoralråd, at sognene skal have flere penge af kirkebidraget. 75% går direkte tilbage til sognene mod før 'kun' 60%. De sidste 25% mod før 40% går til fælles udgifter i bispedømmet.

Beretningen fastslår også, at bispedømmets budget, som udarbejdes af Økonomisk Råd i samarbejde med økonom Erna Kleiner tilsendes forretningsudvalget, der herefter forelægger det for pastoralrådet. Herefter indstilles budgettet - eventuelt med rådets kommentarer - til biskoppens godkendelse. Biskoppen har efter ind-

stilling fra forretningsudvalget ansøgt De tyske katolikkers Bonifatiuswerk om 6,8 mio kr. Pengene skal bruges til projekter i bl.a. Hjørring, Roskilde, Frederikshavn og Ringsted, fremgår det af beretningen.

Hospice i Vejle

Maria-søstrene i Vejle er ophørt med at drive Skt. Maria Hospital. Der er nu planer om at omdanne en del af hospitalet til et hospice.

Bispedømmet håber, at det vil lykkes at gennemføre projektet og er i princippet rede til at ansøge om tilskud. Først skal projektet organiseres, og der skal oprettes en juridisk person. Det vil så i givet fald ske i samarbejde med Vejle Amt og Kommune, som må bidrage med både kapital og støtte til driften.

De katolske skoler

Bispedømmet fører i øje-

blikket forhandlinger med bestyrelsen for Skt. Knud Lavard Skole i Lyngby om at købe bygningerne. Hovedsigtet er at sikre den fortsatte skoledrift, siges det beretningen. Hvis handlen går i orden, får skolen, hvis elevtal de seneste år har været dalende, en tiltrængt kapitaltilførsel.

Bispedømmet sikrer sig på den måde, at bygningerne forbliver i katolsk regi.

I Horsens trænger Skt. Ibs Skole og menigheden til flere lokaler, og sognepræsten har brug for bedre boligforhold, siges det videre.

Bispedømmet, skolen og menigheden fører derfor forhandlinger om et mageskifte, kombineret med et nybyggeri for at tilvejebringe en helhedsløsning.

Forhandlingerne har haft som forudsætning, at bispedømmet bliver driftsmæssigt udgiftsneutral. Skole og menighed har i slutningen af september fremsendt et nyt projektforslag.

De katolske skoler bliver emne på et kommende pastoralrådsmøde.

kk

Knap 2,1 mio kr. i underskud

Der er ikke balance i bispedømmets formålsbestemte budget for 1995. Pastoralrådet fik præsenteret et underskud på i alt 2.089.000 kr., som det behandlede på pastoralrådsmødet i weekenden den 12. og 13. november.

På indtægtsiden budgetteres med et overskud på kirkebidragsordningen. Det forventes, at katolikkerne yder et kirkebidrag på 5,2 mio kr., hvoraf 75%, dvs. 3,9 mio kr. går direkte tilbage til sognene. Yderligere 450.000 kr. går til økonomisk svagere stillede sogne, medens ordningen kos-

ter 75.000 kr. at administrere.

Derudover er der indtægter fra legater og ejendommens driftsoverskud på knap 6,8 mio. kr., medens renteindtægterne forventes at blive 2,7 mio.

På udgiftssiden er de økonomisk krævende poster knap 2 mio kr. i løn til præsterne, knap 1,2 mio kr. til »katolsk orientering«, administrationen, dvs. Katolsk Bispekontor knap 4,8 kr. Derudover budgetteres med diverse udgifter på 3,1 mio kr.

kk

Ny leder i den franciskanske lægorden

Efter 9 år som leder af den franciskanske lægorden er Marianne Powell fratrukt. I stedet er valgt Martin Sørensen fra Århus. Marianne Powell fortsætter dog sit franciskanske arbejde i internationalt regi.

Den franciskanske Lægorden i Danmark holdt nationalkapitel i slutningen af august i Øm. 33 personer med også franciskanerbrødre fra Rom, Holland og fra Roskilde deltog i kapitlet. Temaet var »Lægspi-

ritualitet«, et emne, siger Marianne Powell, der var inspireret af chefredaktør Willem Wuyts leder i »katolsk orientering« om lægfolkets manglende mæle og kirken, der havde glemt at forudse en spiritualitet for lægfolket. Lægfranciskanerne har ofte taget dette emne op. I Øm var det præsenteret med oplæg af Anders Overgaard Pedersen, Århus og Marianne Powell, København.

kk

MAGLEÅS WEEK-END 94/1995

ORDET OG FORKYNDELSEN
21. jan. kl. 10.00 - 22. jan. 95 kl. 14.00
pris kr. 375,-

Weekenden er et tilbud til bl.a. lektorer og liturgisk interesserede.

Der vil blive givet en indføring i taleteknik ved pastor Michael Hornbech-Madsen.

Desuden vil søster Abraham fra Jerusalem fortælle om Bibelens betydning i den æthiopiske kirke.

Kursusleder: Ulla Elmquist.

Liturgisk vejleder: Pastor Dietrich Timmermann.

»TROENS BILLEDER«

10. februar kl. 19.00 - 12. februar 95 kl. 14.00. Pris kr. 575,-.

Kurset henvender sig til alle med interesse for den kristne billedkunst. Hensigten er at vise, hvorledes kunsten med vidt forskellige virkemidler afspejler skiftende tiders engagement i det religiøse. De eksempler, der vil blive fremdraget, repræsenterer alle perioder i det kunsthistoriske forløb fra oldkirken til 1993!

Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

»KRISTEN MYSTIK FØR OG NU«

10. marts kl. 19.00 - 12. marts 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

21. april kl. 19.00 - 23. april 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

Interessen for mystik vokser utroligt i vore dage. På begge week-endkurser behandles både klassiske mystikere som Teresa af Avila, Frans af Assisi og Johannes af Korset og mystikere fra nyere tid som Edith Stein, Adrienne von Speyr og de nye åbenbaringer.

Det er forskellige mystikere, der behandles på kursus I og II.

Det demonstreres, hvorledes rosenkransbønnen og gregoriansk musik er båret af mystikkens tradition. Åbenbaringers forhold til Åbenbaringen analyseres og vurderes.

Indlæg ved Moder Theresa, Sostrup Kloster, sr. Anne Maria, Vor Frue Kloster, Grøthe Livbjerg, p. Hans Christoffersen, O.F.M.Conv., p. Anders Arborelius O.C.D., og pastor Lars Messerschmidt.

Kursusledere og tilrettelæggere er cand.mag. Kirsten Kjærulff og organist, cand.mag. Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

Stiftende generalforsamling

»Ælnoth« - Nordisk arbejdsgruppe for katolsk Kirkehistorie - afholdt lørdag d. 17. september stiftende generalforsamling i Katolsk historisk Arkivs lokale i Bredgade, København og ændrede samtidig navn til »Ælnoth - Katolsk historisk Forening«.

Foreningens formål er at fremme kendskabet til den katolske kirkes historie - specielt i Danmark, men foreningen har tætte kontakter til tilsvarende foreninger i Sverige og Sydslesvig.

Foreningen fortsætter sit virke med udgivelse af en skriftserie, hvor der indtil nu er udkommet tre numre. Sidst Jørgen Nybo Rasmussens: Franciskanerne i Norden.

Alle kan deltage i møderne

Foreningen holder møde fire gange om året i Katolsk historisk Arkiv, Bredgade 67 A, København og arrangerer desuden en årlig udflugt til historiske steder i

landet.

Foreningen indbyder alle med interesse for den katolske kirkes historie til at deltage i møderne, hvor alle emner - indenfor en bred forståelse af foreningens formål - kan blive behandlet; således udover egentlige historiske emner også kunst, litteratur, historiske jubilæer m.m.

Foreningen er åben for alle med interesse for den katolske kirkes historie. Det er således ingen forudsætning, at man har en faglig baggrund for emnet - interessen er tilstrækkelig.

Ved den stiftende generalforsamling blev der valgt en bestyrelse på fire medlemmer, som vil konstituere sig inden næste møde lørdag d. 10. december 1994.

De fire valgte blev »Ælnoth«s hidtidige formand Jørgen Nybo Rasmussen, Roskilde, Helge Clausen, Hornslet, Stig Holsting, Gjerrild og Inger Harbo Andersen, København.

Stig Holsting

Kommunion

Tre tyske biskopper, tilmed tre af de mest ansete, har efter forgæves forhandling med Trosælærekongregationen om en ny, mere menneskelig og derfor mere troværdig pastoral betjening af de mange gengifte fraskilte, skrevet et fælles hyrdebrev. Heri opmuntrer de deres sikkert forventningsfulde katolske trosfæller til ikke at bryde med kirken på grund af deres uløselige situation.

Rom har reageret prompte med en instruks til hele verdens episkopat, et »hårdt svar«, som biskop *Lehmann* siger, for hans og biskopperne *Saier* og *Kaspers* forespørgsel i Rom drejede sig om sjælesorg for mennesker i en juridisk uløselig ægteskabelig situation. Men kardinal *Ratzingers* svar fastslår ægteskabets uopløselighed (noget, biskopperne ikke har draget i tvivl) og konsekvenserne af dette for kirkens sakramentspraksis, som de tre biskopper og sikkert flere andre kunne tænke sig en anelse mere realistisk og helst mere barmhjertig end den hårde skik, at bortvise borgerligt gengifte fra alter-sakramentet.

Det er ikke første gang, romerske svar kolliderer med biskoppelige forslag, eller for den sags skyld med hinanden, alt efter den sammenhæng, de er skrevet i. Det er unægtelig katolsk lære, at kun dødssynder skal skrives, før man modtager kommunionen. Alligevel forbød Rom for få år siden den langt mere psykologisk begrundede og børnenlige praksis, at vente med småbørns første skriftemål til efter deres første kommunion.

Erfaringen viser jo, at småbørns modenhed til at opfatte forskellen mellem *skyldfølelse* og *syndsbevidsthed* – oven i købet om begåede dødssynder! – vokser langt senere frem end deres modenhed til at skelne mellem brødet og vinen på bordet derhjemme og alterets sakramente i messen. Også dengang gav Rom et hårdt svar: Først skrifte, dernæst til alters – skønt børn i den alder da næppe kan have begået nogen dødssynd. Her kan man se, hvor længe liturgiendekadence i det forrige århundrede, med messer uden kommunion og sakramental velsignelse i stedet for, eller én gang kommunion til påske, tilsyneladende lever videre på trods af liturgifornyelsen siden Pius X. (1911)

Det er ligeledes fast katolsk troselære, at kun en ekskommuniceret kan nægtes kommunionen. Alligevel gentages i *Ratzingers* svar, at fraskilte og borgerligt gengifte katolikker ikke er ekskommunicerede. Så burde det ikke give anledning til hverken hårde svar eller samvittighedsproblemer uden grund, hvis disse mennesker ikke blev nægtet det, de mest har brug for og længes efter: fællesskab med deres menighed i menighedens mest klare manifestation af dette fællesskab, i kommunionen.

Ved tidligere debatter om dette emne er det blevet understreget, hvor svært det er for disse forældre at hjælpe med forberedelsen af deres småbørns første kommunion, når far og mor aldrig går til alters, aldrig må deltage i hele messen – skønt andre kirkelige dokumenter hamrer på, at kommunionen er en integrerende del af messen – og ikke engang kan ledsage deres børn til deres første altergang som familie.

Megen romersk tale om familien og liturgien kunne vinde i troværdighed, hvis evangelisk forstående standpunkter kom i stedet for juridiske, forkrampede svar, der, som de tre tyske biskopper siger, ikke løser noget som helst pastoralt problem.

w.w.

Fejl i indmuret tekst i Taastrup

I det papir, som biskoppen nedlagde bag grundstenen i den nye Skt. Pauls kirke, har der indsneget sig en række fejl.

Arkitekt *Blegvad* fra C. F. Møllers tegnestue har ved en undersøgelse kunnet dokumentere, at den nuværende Skt. Pauls kirke på Køgevej ikke er tegnet af *Martin Nyrop*. Man undrede sig over, at han havde tegnet en så upretentiv bygning, og fandt da også frem til, at kirken er tegnet af en ikke navngiven arkitekt fra hans tegnestue. Skt.

Pauls kirke og Københavns Rådhus har altså ikke samme arkitekt.

Endvidere har Skt. Pauls kirke kun stået eet sted, nemlig som forløber, »lille Filip«, for Filips kirke på Amager. Vandrekirken Aldersro kirke, som nu er afløst af Taksigelseskirken, blev nemlig opført på et tidspunkt, hvor »lille Filip« endnu var i brug, og så hellig var kirkebygningen desværre ikke, at den kunne være to steder på samme tid.

Endelig nævner grund-

Gifte mænd som præster

Jeg læste i sin tid med interesse artiklen »At leve med pavens nej« af *Bernhard Häring C.ss.R.*, og jeg kunne tænke mig at få forklaret følgende:

I artiklen kan man bl.a. læse: »Gifte mænd kan betros næsten alle pastorale opgaver bortset fra at forestå den eukaristiske fejring og konsekreere gyldigt.«

Jeg ved, at der også i Danmark findes gifte mænd, som efter omvendelse fra den lutherske tro

og fordi de var pastorer i den tro, er blevet katolske præster. Da disse katolske præster er gifte, kan jeg ikke forstå det citat fra artiklen.

M. Fargas

Svar

Bernhard Häring taler om den generelle regel, men tager ikke i sin artikel højde for dispensationer.

red.

stenspapiret, at den præstelige betjening fra 1993 overgik til verdenspræster, men både *Jørgen Erichsen* og jeg selv har faktisk været sognepræster inden da. Selv om det kun var for en kortere tid, husker vi den begge udmærket, og vi håber da også, at sognet har

os i nogenlunde venlig erindringsdring.

Alt dette til trods, ønsker jeg al mulig held og lykke med det nye kirkeprojekt.

Jesper Fich

Er »sort« et godt ordvalg om Afrika?

»katolsk orientering« nummer 15, den 28. september 1994, bringer et tematillæg om verdensmissionen, og der findes blandt andet en artikel med titlen *Kirkens fremtid på det sorte kontinent*.

Da jeg først så titlen, spurgte jeg mig selv: »Hvad menes der med det? Er det Afrika, titlen hentyder til?«

Det viste sig at være tilfældet. Det hele drejer sig om Afrika. Der rejste sig en bølge af spørgsmål i mit

indre: »Er man nu begyndt på at karakterisere kontinenterne efter (hud)farve? Hvis ikke, hvorfor anvendes netop dette ord »sorte« i stedet for en andet ord, der i den sammenhæng ville være mere katolsk og diplomatisk? Er der måske en helt anden bagtanke med den nævnte titel?«

Jeg ved ikke, hvad andre synes om det, men jeg mener, at der nok findes andre farver end sort i Afrika!

Nguyen Cong Kham

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Kulturnat og -dag i Skt. Ansgar

Domkirkesognet holdt også i efterårsferien lejr for unge fra Horsens, Vejle, Silkeborg, Herning og Schwerin

Igen i år deltog Skt. Ansgars kirke, København i det store arrangement »kulturnatten«, som fandt sted i København fredag aften ved efterårsferiens begyndelse.

Kirken var åben og illumineret fra mørkets frembrud og frem til midnat, og rundt om i præstegårdshaven var der tændt fakler.

På 1. sal i præstehuset var kontor og undervisningslokale ryddet for det normale inventar og omdannet til udstillingslokaler. I rum 1 var middelalderen skildret: Skt. Ansgars komme til Norden, Skt. Ansgars relikvieskrin, plancher med oplysninger om Knud Lavard og pilgrimsruterne fra Danmark til Rom og til Santiago di Compostella – og desuden en udstoppet Francis-

kanermunk – så livagtig at mange fik et lettere chok.

I rum 2 var tiden fra reformationen frem til religionsfriheden i 1849 fremstillet, dels ved plancher med tekster og billeder, dels ved nogle af Skt. Ansgars kirkes fornemste klenodier: Dåbsbog, messehagel og antependium fra gesandtskabskapellet i Købmagergade fra 1725, kalk og messehagel, som pave Gregor XVI forærede den nuværende kirke ved indvielsen i 1842 – og meget andet som ellers er låst inde i sakristiet og museet.

I kirken var der kl. 22 musikandagt tilrettelagt af organist *Rolf Tönshoff*. Hele aftenen strømmede folk til kirken og til udstillingen. Til musikandagten var kirken fyldt og de man-

ge københavnere fik – foruden fremragende musik af bl.a. Carl Niensens blæserkvintet – lejlighed til at indsnuse ægte katolsk atmosfære i form af alle helgens litani, sakramental velsignelse og processioner med røgelse.

Og så var der efterårsferie og Skt. Ansgar tog med glæde imod to unge drenge fra Schwerin og en ministrantlejr på 17 børn og 4 ledere fra Horsens, Vejle, Herning og Silkeborg, der med pastor *Reinhold Sagner* som leder logerede i menighedssalen. De jyske børn så naturligvis også »kultur-udstillingen« og blev også vist rundt i kirken. Til en morgenmesse i ugens løb var alle børn med, da biskoppen, prælat *Ib Andersen* og Reinhold

Sagner celebrerede en meget festlig morgenmesse inden turen gik videre til riderturneringen ved Tøjhusmuseet.

På efterårsferiens sidste dag var nuntius og biskop *Hans L. Martensen* hovedcelebranter ved den årlige messe til fejring af pave *Johannes Paul II's* indsættelse. Et hav af unge ministrarer bidrog til at gøre messen festlig og værdig.

Med 20 logerende gæster og mere end 500 kirke- og udstillingsbesøgende i efterårsferien siger personalet ved Skt. Ansgars kirke tak til alle besøgende og alle hjælpere og byder velkommen til nye gæster. Efterårsferien i København er ikke kedelig, og vi har lokaler, så duk bare op!

Skt. Ansgars kirke

Meget hårdt svar fra Troslærekongregationen

Vatikanets holdning løser på ingen måde de pastorale problemer, siger biskop Karl Lehmann

Formanden for Den tyske Bispekonference, *Karl Lehmann* betegner Troslærekongregationens dokument om »nej« til kommunion for gengifte fraskilte som et »meget hårdt svar« på hans og to andre biskoppers hyrdebrev om sjælesorg for denne gruppe. Vatikanets holdning løser på ingen måde de pastorale problemer, siger Lehmann, der er biskop af Mainz.

Sammen med ærkebiskop *Oskar Saier* af Freiburg og biskop *Walter Kasper* af Stuttgart-Rottenburg udsendte han i september 1993 et fælles hyrdebrev, der pegede på en mere nuanceret behandling af gengifte fraskilte. Men der er ingen læremæssig uoverensstemmelse mellem Rom og de sydvesttyske biskopper, understreger Lehmann.

Det katolske kvindeforbund i Tyskland (kfd) beklager Troslærekongregationens nej. Formanden, *Irmgard Jalowy* sagde i en kommentar i radioen, at hun godt kunne forstå, hvis mennesker, der i en vanskelig situation ikke føler sig velkommen i kirken, stiller sig spørgsmålet, hvorfor de skal tilhøre dette fællesskab.

Jalowy mener, at man kun kan afgøre, om gengifte fraskilte skal kunne modtage kommunionen i de enkelte tilfælde. Pavens »nej« vil betyde et image-tab for den katolske kirke, fordi det ikke er i overensstemmelse med Jesu budskab, der altid fremhævede Guds barmhjertighed.

Der findes en barmhjertig Gud

Formanden for det tyske Caritas, prælat *Hellmuth Puschmann* forsvarer de sydvesttyske biskoppers hyrdebrev. Alle kristne skal konkret kunne opleve, at der findes en barmhjertig Gud. Kirkens holdning har hidtil været præget af for megen sort-hvid tænkning. Det er derfor positivt, at biskopperne er klare over, at menneskers liv også består af mange grå nuancer.

Den schweiziske Bispekonference understreger, at

dokumentet ikke drejer sig om diskriminering, men om fuldstændig troskab mod Kristi vilje. De schweiziske biskopper vil nærmere informere sig om de pastorale udfordringer i deres bispedømmer hos deres præster og andre medarbejdere, hedder det i et kommuniké.

Moralteologen *Hans Halter* fra Luzern mener, at gengifte fraskilte må føle sig fortørnede over skrivelserne. Han er ganske vist bekymret over, at skilsmisser og et nyt ægteskab efterhånden betragtes som noget normalt. »Men alligevel må man beklage Troslærekongregationens reaktion,« udtaler han. Kirken har ikke kun den vanskelige opgave at håndhæve Jesu skilsmisseforbud, men den har også pligt til at tage sig af de mennesker, der kommer i nød. Og det sidste lykkes ikke tilstrækkeligt for den katolske kirke, siger Halter.

Er kirkens forståelse rigtig?

Man må stille spørgsmålet, om den katolske kirkes forståelse af ægteskabets uopløselighed er rigtig. »Jesus siger ikke: 'Hvad Gud har sammenføjnet, kan et menneske ikke adskille', men 'Hvad Gud har sammenføjnet, må (bør) et menneske ikke adskille' (Mark. 10,9), påpeger moralteologen. Det egentlige problem er ikke ægteskabets uopløselighed, men netop dets opløselighed på grund af menneskelig utilstrækkelighed og skyld.

Psykologen *Rolf Buschor*, der leder Ægteskabs- og Familierådgivningscenteret i Weinfeld, mener, at skrivelserne kan udløse en personlig afgørelse hos de gengifte fraskilte: at leve i overensstemmelse med deres samvittighed uden yderligere at bebyrde sig med tanker om en embedsmæssig tilladelse. Det drejer sig ikke om, at nogen drager »ægteskabets uopløselighed som Guds gave« i tvivl, men derimod om ikke at unddrage mennesker i personligt tragiske situationer eukaristien som straf.

Professor i pastoralteologi på universitetet i Freiburg, *Marc Donzé* betegner dokumentet som en næsten fuldstændig blokering. De troende vil finde teksten »hård, ubønhørlig og svær at forstå«. Han er ked af, at et brev rettet til biskopperne, udbredes på denne måde. Indholdet er en gentagelse af den apostoliske skrivelse »Familiaris consortio«, men det sætter punktum for en pastoral diskussion, der efter hans mening burde have været lang tid endnu.

Forvirring kræver præcisering

Kardinal *Joachim Meisner* fra Köln er tilfreds med Troslærekongregationens dokument. I den nuværende forvirring om dette spørgsmål er en præcisering et krav i tiden. Skønt Pavestolen ved, at den smerter mange katolikker ved det, gør den det »alligevel og for menneskenes skyld«, for barmhjertighed uden sandhed hjælper og heler ikke.

Ingen læremæssige uoverensstemmelser

Samtidig med skrivelserne fra Troslærekongregationen, der er underskrevet af Ratzinger og godkendt af pave *Johannes Paul II*, har de tre tyske biskopper *Oskar Saier*, *Karl Lehmann* og *Walter Kasper* offentliggjort et fælles brev til præsterne i deres bispedømmer. De understreger, at det ikke drejer sig om læremæssige uoverensstemmelser mellem dem og Troslærekongregationen.

»Også efter vores mening løser man ikke de komplicerede pastorale problemer for de gengifte fraskilte ved at tilpasse sig tendenserne i tiden, men kun i ubetinget troskab mod Den hellige Skriftnes vidnesbyrd og den forpligtende kirkelige tradition.« Men dette forbyder ikke, at de selv »ansvarligt kan søge efter holdbare pa-

Oskar Saier, biskop af Freiburg.

Walter Kasper, biskop af Stuttgart-Rottenbrug.

Kirken kender den indre nød hos mange gengifte fraskilte og ønsker at hjælpe dem med alle til rådighed stående tilbud. Men dertil hører ikke eukaristien, siger Meisner. Kirken beder de berørte om ikke at opfatte det som en straf, men i stedet at tænke på, at kirken ikke ville være ærlig over for de gengifte, hvis den ikke var ærlig over for sig selv.

Præsidiets for Centralkomiteén for tyske Katolikker (ZdK) støtter udtrykkeligt de tre tyske biskoppers hyrdebrev. Spørgsmålet er et af de vigtigste i dagliglivet i menighederne, siger næstformanden for ZdK, *Hans-Joachim Meyer*. Til gengæld er han skuffet over Roms skrivelse.

Dokumentet går uden om menneskers nød og forstår ikke de tre biskoppers anliggende. I mange afsnit

anvender Troslærekongregationen et ordvalg, der må såre, f.eks. når de taler om, at de berørte har et »gavnligt åg«. Vatikanets hold-

ning er yderligere skuffende, fordi man siden Det andet Vatikankoncil har indset, at eukaristien er det centrale punkt i tros læren.

Centralkomiteén for tyske Katolikker:

Mere retfærdighed i de enkelte tilfælde

Baden-Baden (KNA) - Formanden for Centralkomiteén for tyske Katolikker (ZdK), *Rita Waschbüsch* forsvarer de tre sydvesttyske biskoppers brev om sjælesorg for skilte. Der er for tiden især i Tyskland en vis skepsis i forholdet mellem den lokale kirke og den centrale, siger hun. Grunden til denne skepsis er, at

man i det mindste får det indtryk, at man i Rom vil styre mere centralistisk end tidligere. »Det går faktisk ikke,« siger Waschbüsch.

Karl Lehmanns, *Oskar Saiers* og *Walter Kaspers* fælles hyrdebrev om skilte og gengifte skilte viser, at de tre biskopper forstår de skiltes situation og søger efter veje, der kan give mere retfærdighed i de enkelte tilfælde.

Waschbüsch betegner det som de tyske biskoppers pligt at gøre Rom opmærksom på de lokale kirkers problemer. Man må i Rom blive klar over, at situationen i verdenskirken ikke er den samme overalt, og at man derfor må have forskellige sjælesorgeriske veje.

Desværre er romerske dokumenter samt visse dokumenter fra den tyske kirke holdt i et sprog, som unge mennesker ikke rigtigt forstår. Derfor ønsker Waschbüsch, at der kommer flere kirkeligt engagerede journalister, der kan oversætte det kirkelige sprog.

Berlins ærkebiskop, kardinal *Georg Sterzinsky* kan »kun være taknemmelig« for de tre biskoppers hyrdebrev. De vil bevare ægteskabets uopløselighed i lære og praksis, men også gøre adgangen til sakramenter mulig for dem, der uforstyldt ikke længere kan leve i et gyldigt ægteskab.

Ingen kommunion til gengifte fraskilte

Deres Excellence!

1. Det internationale familieår byder en vigtig lejlighed til at genopdage kærlighedens vidnesbyrd og kirkens omsorg for den kristne familie (sml. Johannes Paul II: Brev til familierne (2. februar 1994), 3) og til samtidig at fremlægge den uvurderlige rigdom i det kristne ægteskab, som er fundamentet for familien.

2. I denne sammenhæng fortjener vanskelighederne og lidelsen hos de troende, der befinder sig i en irregulær ægteskabelig situation (sml. Johannes Paul II: Familiaris consortio, 79-84 (1981)) særlig opmærksomhed. Hyrderne opfordres til at lade Kristi kærlighed og kirkens moderlige nærhed mærkes; de skal tage imod dem i kærlighed, opfordre dem til at have tillid til Guds barmhjertighed og klogt og taktfuldt vise dem konkrete måder til omvendelse og deltagelse i det kirkelige fællesskabs liv (sml. Familiaris consortio, 84; Brev til familierne, 5; Den katolske kirkes Katekismus, 1651).

3. Når det vides, at sand forståelse og ægte barmhjertighed aldrig er adskilt fra sandheden (sml. Paul VI: Humanae vitae, 29 (1968); Johannes Paul II: Reconciliatio et poenitentia, 34 (1985); Johannes Paul II: Veritatis splendor, 95 (1993)), så har hyrderne pligt til at bringe kirkens lære vedrørende sakramentsfejringen, især hvad angår modtagelsen af kommunion, i erindring for disse troende.

Hvad dette angår, har man de sidste år visse steder foreslået forskellige pastorale løsninger: Ganske vist er en generel tilladelse til den hellige kommunion for gengifte fraskilte ikke mulig, men i visse tilfælde, hvor de efter deres samvittighedsafgørelse anser sig beføjede dertil, kan få lov til at gå til Herrens bord. Således f.eks. hvis de er blevet forladt med urette, skønt de oprigtigt har forsøgt at redde det forudgående ægteskab, eller hvis de er overbevist om deres forudgående ægteskabs ugylidighed, men ikke kan påvise det udadtil, eller hvis de allerede har tilbagelagt en

længere vej med besindelse og bod, eller hvis de af moralsk seriøse grunde ikke kan overholde forpligtelsen til at leve adskilt.

Ifølge visse meninger skal de gengifte fraskilte søge en samtale med en klog og erfaren præst for objektivt at granske den faktiske situation. Men denne præst skal respektere deres eventuelle samvittighedsafgørelse, uden at dette indbefatter en tilladelse fra embedets side.

I disse og lignende tilfælde drejer det sig om en tolerant og velvillig pastoral løsning for at kunne være retfærdig over for de ulige situationer, de gengifte fraskilte befinder sig i.

4. Skønt det er bekendt, at mange kirkefædre foreslog lignende pastorale løsninger og at de også blev anvendt i praksis, opnåede disse dog aldrig enighed blandt fædrene og dannede på ingen måde en fælles lære i kirken og bestemte ikke dens disciplin. Det tilkommer kirkens universelle lærereembede, i troskab mod Den hellige Skrift og tradi-

tionen, at forkynde troens skat og udlægge den autentisk.

I betragtning af de nye, ovennævnte pastorale forslag er denne kongregation forpligtet til på ny at bringe kirkens lære og praksis, hvad dette angår, i erindring. I troskab mod Jesu ord (Mark. 10, 11-12: »Den, der skiller sig fra sin hustru og gifter sig med en anden, begår ægteskabsbrud mod hende; og hvis hun skiller sig fra sin mand og gifter sig med en anden, begår hun ægteskabsbrud.«) holder kirken fast ved, at den ikke kan anerkende en ny forbindelse som gyldig, hvis det forudgående ægteskab var gyldigt. Hvis fraskilte gifter sig borgerligt igen, befinder de sig i en situation, der objektivt står i modsætning til Guds lov. Derfor må de ikke modtage kommunion, så længe denne situation varer (sml. Den katolske kirkes Katekismus, 1650 og 1640; Tridentinerkonciliet, 24. møde). Denne regel har ikke karakter af en straf eller nogen som helst diskriminering af gengifte fraskilte. Den bringer snarere en ob-

Altarsakramentet er ingen belønning for et godt kristent liv, men en hjælp til at leve livet som kristen.

ektiv situation til udtryk, der som sådan umuliggør at gå til den hellige kommunion: »De står for så vidt selv i vejen for deres tilladelse, da deres livssituation og deres livsforhold står i objektiv modsætning til kærlighedspagten mellem Kristus og kirken, som synliggøres og aktualiseres i eukaristien.

Desuden findes der endnu en særlig pastoral grund: Hvis man giver sådanne mennesker tilladelse til eukaristien, vil det bevirke vildfarelser og forvirring hos de troende, hvad angår kirkens lære om ægteskabets uopløselighed.« (Familiaris consortio, 84).

De troende, der lever i en sådan ægteskabelig situation, kan kun gå til kommunionen efter den sakramentale syndsforladelse, som »kun kan gives til dem, der angret, at de har brudt tegnet på pagten med Kristus og troskaben mod ham, og som oprigtigt har til hensigt at leve et liv, der ikke længere står i modsætning til ægteskabets uopløselighed. Det betyder konkret, at hvis begge parter af seriøse grunde – f.eks. på grund af børnenes opdragelse – ikke kan overholde forpligtelsen til at leve adskilt 'forpligter de sig til at leve i fuldstændig afholdenhed, d.v.s. afholder sig fra handlinger, som er forbeholdt ægtefolk« (Familiaris consortio, 84; sml. Johannes Paul II: Prædiken ved afslutningen af den 4. bispesynode, 7 (1980)). I disse tilfælde kan de gå til den hellige kommunion, hvorved dog pligten til at undgå at vække forargelse skal opretholdes.

6. Troende, der lever i et ægteskabslignende forhold med en person, der ikke er deres retmæssige hustru eller ægtemand, må ikke gå til den hellige kommunion. I tilfælde, hvor hyrderne og skriftefædre anser det for muligt, har de på grund af sagens alvor og de berøres åndelige vel (sml. 1. Kor. 11, 27-29) samt kirkens almenvel den alvorlige pligt at formane dem om, at en sådan samvittighedsafgørelse står i åben modsætning til kirkens lære (Sml. Kirkeretten, can. 978 § 2). Desuden skal de erindre alle de dem betroede troende om denne lære.

Dette betyder ikke, at disse troendes situation ikke ligger kirken på hjerte, og de er i øvrigt ikke udelukkede fra det kirkelige fællesskab. Kirken tager sig af deres pastorale vejledning og indbyder dem til at tage del i det kirkelige liv inden for de grænser, der er foreneli-

5. Kirkens lære og disciplin på dette område er i tiden efter konciliet blev udførligt

Ifølge kirkeretten har man ingen adgang til sakramenterne, hvis man er blevet ekskommuniceret. Men fraskilte, der har indgået et nyt, civilt ægteskab er ikke ekskommunicerede. Skal deres »deltagelse« i messen kun være passiv?

ge med forudsætningerne i den guddommelige ret, som kirken på ingen måde har dispositionsmyndighed over (sml. Den katolske kirkes Katekismus, 1640).

På den anden side er det nødvendigt at gøre det klart for de berørte, at deres deltagelse i kirkens liv ikke kan reduceres til alene at være spørgsmålet om kommunikationsmodtagelsen. De troende skal hjælpes til at nå til en dybere forståelse af værdien i at deltage i Kristi eukaristiske offer, den åndelige kommunion (sml. Tros-lærekongregationen: Skrivelse til den katolske kirkes biskopper om nogle spørgsmål vedrørende eukaristiens tjener, III,4 (1983); Den hellige Teresa af Avila: Fuldkommenhedens vej, 35,1; Den hellige Alfons M. af Liguori: Daglige besøg ved alterets helligste sakramente samt daglig hilsen til den saligste Jomfru Maria), bønner, overvejelsen af Guds ord, næstekærlige

handlinger og retfærdighed (sml. Familiaris consortio, 84).

7. Den fejlagtige opfattelse hos mange gengifte fraskilte om at kunne gå til det eukaristiske bord, forudsætter normalt, at den personlige samvittighed tilskrives magt til i sidste instans, på grundlag af egen overbevisning (sml. Veritatis splendor, 55), at kunne afgøre, om det forudgående ægteskab skal bestå eller ikke bestå, og vurdere den nye forbindelses værdi. En sådan opfattelse er dog utiladelig (sml. Kirkeretten, can 1085 § 2). Ægteskabet udgør nemlig i sit væsen en offentlig virkelighed, fordi det er billedet på foreningen mellem Kristus og hans kirke, og det er urcellen og en vigtig faktor i livet i det statslige samfund.

8. Det er med sikkerhed sandt, at bedømmelsen, om forudsætningerne for at gå

til eukaristien er til stede, skal foretages af den rigtigt dannede samvittighed. Men det er lige så sandt, at det samtykke, som konstituerer ægteskabet, ikke blot er en privatsag, fordi den for de enkelte ægtefæller og for ægteparret konstituerer en særlig kirkelig og social situation.

En samvittighedsafgørelse vedrørende sit eget ægteskab angår derfor ikke blot det umiddelbare forhold mellem mennesket og Gud, som om man kunne slippe for den kirkelige formidling, der også indbefatter de kanoniske regler, som er forpligtende for samvittigheden. Ikke at ville respektere dette vigtige aspekt er det samme som at benægte ægteskabet som virkelighed i kirken, d.v.s. som sakramente.

9. Samtidig med at den apostoliske skrivelse »Familiaris consortio« opfordrer hyrderne til nøje at

skelne mellem de ulige situationer for de gengifte fraskilte, minder den også om situationen for dem, der subjektivt er overbevist i deres samvittighed om, at deres tidligere, uopretteligt ødelagte ægteskab aldrig var gyldigt (sml. Familiaris consortio, 84). Her må man ubetinget udadtil på den kirkeligt fastlagte måde undersøge, om det objektivt set drejer sig om et ugyldigt ægteskab.

Samtidig med at kirkens disciplin bekræfter ægteskabsdomstolens eksklusive myndighed til at afgøre gyldigheden af katolikkers ægteskab, byder den også på nye veje til at bevise en forudgående forbindelses ugyldighed. Det gør den med det formål for øje så vidt muligt at udelukke enhver sandhedsafvigelse, som ikke kan bevises i en rettergang, fra den objektive, af samvittigheden erkendte sandhed (sml. Kirkeretten, can. 1536 § 2 og 1679; Kirkeretten for de orientalske kirker, can. 1217 § 2 og 1365 vedr. bevismagten af de erklæringer, parterne har i sådanne sager).

At efterkomme kirkens bedømmelse og iagttagelse den gældende disciplin i forbindelse med forpligtelsen over for de kanoniske regler for et gyldigt ægteskab mellem katolikker udgør det, der mest sandt gælder de berørte troendes åndelige vel. Kirken er nemlig Kristi legeme, og at leve i det kirkelige fællesskab er at leve i Kristi legeme og nærme sig Kristi legeme.

Når man modtager eukaristiens sakramente kan man aldrig skille fællesskabet med Kristus, hovedet, fra fællesskabet med hans lemmer, d.v.s. hans kirke. Derfor er sakramentet, der indeholder vores forening med Kristus, også sakramentet, der indeholder kirkens enhed. En kommunikationsmodtagelse i modsætning til reglerne i det kirkelige fællesskab er derfor i sig selv en selvmodsigende handling.

Det sakramentale fællesskab med Kristus indeholder og forudsætter lydighed over for ordningen i det kirkelige fællesskab, også når det mange gange kan være vanskeligt. Dette fællesskab kan ikke opnås på rigtig og frugtbar vis, hvis en troende, der vil nærme sig Kristus direkte, ikke overholder denne ordning.

10. I overensstemmelse med det hidtil sagte skal man uden indskrænkning virkeliggøre bispesynodens ønske, som pave Johannes

Paul II har gjort til sit eget, og som med biskoppers, præsters, ordensfolks og lægfolks indsats og prisværdige initiativer er blevet påbegyndt: nemlig i omsorgsfuld kærlighed at gøre alt, der kan styrke de troende, der befinder sig i en irregulær ægteskabelig situation, i kærlighed til Kristus og kirken. Kun således vil det være muligt for dem fuldt ud at anerkende budskabet om det kristne ægteskab og at klare nøden i deres situation ud fra troen.

Sjælesorgen må sætte alle kræfter ind på at gøre det troværdigt, at det ikke drejer sig om diskriminering, men alene om absolut troskab mod Kristi vilje, der har givet os ægteskabets uopløselighed som Skabergens gave. Hyrderne og fællesskabets med-liden og kærlighed er nødvendig,

for at de berørte mennesker i deres belastning kan genkende Jesu gode åg og lette byrde (sml. Matt. 11,30). Deres byrde er ikke god og let, fordi den er ringe og ubetydelig, men fordi den bliver let ved, at Herren - og med ham hele kirken - bærer med. Denne virkelige hjælp, der baserer sig ligeledes på sandheden og kærligheden, er sjælesorgens opgave, som man må give sig i kast med med al hengivelse.

Forbunden med jer i kollegial indsats for at tænke Jesu Kristi sandhed i livet og i kirkens praksis, forbliver jeg i Kristus

Kardinal Joseph Ratzinger, formand for Tros-lærekongregationen
Ærkebiskop Alberto Bovone, sekretær for Tros-lærekongregationen.

Hvordan skal en særlig omsorg for fraskilte gengifte praktiseres, hvis de udelukkes fra det, de har mest brug for?

Præster i Rom ønsker mulighed for skilsmisse

Rom (KNA) - Ca. 20% af Rom præster ønsker mulighed for skilsmisse, hvis det ikke længere er muligt at opretholde ægteskabet. Det fremgår af en nu offentliggjort undersøgelse fra det statslige forskningsinstitut CNR, der blev foretaget i efteråret 1992.

Ca. 1.000 af Roms 4.300 verdens- og ordenspræster blev spurgt. 432 svarede, skønt Roms vikariat havde frarådet at deltage. Under-

søgelsen viste desuden, at 38% af de adspurgte mente, at ægtefællerne selv skal bestemme, om de vil anvende kunstige præventionsmidler eller ej. 90% bedømmer abort som en forbrydelse mod livet, mens de sidste 10% ikke udelukker abort i »ekstreme tilfælde«. 17% af præsterne gik mere eller mindre decideret ind for kvindelige præster, og 51% mente, at cølibatet var en »væsentlig del« af præstekaldet.

Kommunion under visse betingelser

De nordiske biskopper udtalte sig i 1981 om de gengifte fraskiltes adgang til kommunion

»Uden at give afkald på kirkens lære om det kristne ægteskabs livslange karakter, må det erkendes, at der trods alle forestillinger om det modsatte, eksisterer ægteskaber, der i bund og grund og for bestandigt er gået i opløsning, uden at man derfor kan eller bør tale om personlig skyld! Spørgsmålet om under visse betingelser at give disse gengifte fraskilte adgang til sakramenterne bør tages op af synoden.«

Denne anbefaling fik biskop John W. Gran, daværende biskop af Oslo med til bispesynoden i Rom i 1980 af Den nordiske Bispekonference. Forud havde biskopperne sammen med 70 katolikker fra hele Norden forberedt sig til synoden om bl.a. dette punkt.

Der var forskellige opfattelser på Bispesynoden i 1980. Kardinal Palazzani refererede følgende omkring de gengifte fraskilte: »Den doktrinære metode må være den afgørende, uden at man dog skal se helt bort fra den historisk-so-

ciologiske metode, men pastoral virksomhed, der ikke er i overensstemmelse med bestemte kirkelige læresætninger, kan ikke tillades. Gengifte fraskilte personer kan gives adgang til eukaristien, når det er nødvendigt, og når de alvorligt lover at undgå skandale, i overensstemmelse med tros-lærekongregationens seneste instruks. Medfølelse må ikke anses for et moralsk kriterium.«

Biskop Gran skrev efter synoden i en stort opsat artikel i »katolsk orientering«, at det dengang var første gang i kirkens historie, at spørgsmålet om gengifte fraskiltes adgang til sakramenterne blev drøftet. Anliggendet blev fremlagt i samtlige 11 sproggrupper, som synoden var inddelt i, skrev biskop Gran.

Paven udtalte følgende: »Synodefædrene stadfæstede endnu engang ægteskabet uopløselighed og kirkens praksis med ikke at give dem adgang til den hellige kommunion, som imod

kirkens bud efter en skilsmisse har forsøgt at indgå et nyt ægteskab. Sjælesørgerne og alle vore troende bliver (imidlertid) opfordret til at støtte disse søstre og brødre, der jo ikke er adskilt fra kirken, men som i kraft af deres dåb kan og må tage del i kirkens liv, bede, lytte til Guds ord, overvære fejringen af messen og arbejde i næstens og retfærdighedens tjeneste.

Paven sagde videre, at man ikke skal nægte sakramenterne til dem, der lever i kirkeligt ugyldige ægteskaber, hvis de afholder sig fra den ægteskabelige akt, og hvis der ikke foreligger nogen årsag til forargelse.

»Vi er altså ikke på dette punkt kommet videre end den situation, der længe har været traditionen. Det nye er åbenhed omkring problematikken og måske den forståelse og venlighed, som det må forventes, at de, der lever i sådanne ægteskaber, nu mødes med fra kirkens side,« konkluderede biskop Gran dengang.

kk

Biskopper fra tidligere kommunistiske lande mødes i Warszawa

Warszawa (KNA) – Repræsentanter for bispekonferencerne i tidligere kommu-

nistiske lande har midt i oktober afholdt møde i Warszawa. Mødet fandt sted på indbydelse fra formanden for CCEE (Europæiske Bispekonferencers Råd), Prahæs ærkebiskop *Miloslav Vlk*.

De smertelige sår fra den kommunistiske tid er stadig ikke heledet. Det gælder for krænkelser af menneskets værdighed, og relationerne mellem mennesker, mellem nationerne og kirkerne, hedder det i en erklæring fra mødet.

35 biskopper fra elleve lande, deriblandt to biskopper fra Albanien, en fra Hviderusland og en fra Bosnien, deltog i drøftelserne. De havde form af erfaringsudveksling og udar-

bejdelsen af fremtidsperspektiver for samarbejdet mellem bispekonferencerne i »reformlandene i Europa«.

Dybere tro og større håb

Under kommunismen havde der ganske vist været en »illojalitet over for troen«, men ud af undertrykkelsen voksede en dybere tro og et større håb. Den kristne lære havde til sidst båret den frugt, at man var blevet befriet fra det totalitære regime.

I dag må man pastoralt anstrenge sig for, at den smertelige kløft mellem tro og liv overvindes og gøre det muligt for kirken at bidrage til Europas forening.

Udgangspunktet har ændret sig siden kommunismens fald. Det drejer sig om en dialog med verden og opfyldelsen af alle Det andet Vatikankoncil's retningslinier.

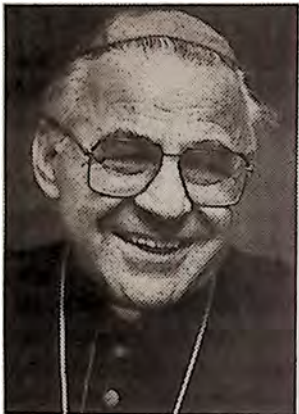
Genopdage de kristne rødder

En ny evangelisering må ikke være en genfremstilling af tidligere forhold, men man skal genopdage de kristne rødder og møde tidens udfordringer i evangeliets ånd. Det økumeniske samarbejde har stor betydning i dette, siger erklæringen.

Det er ikke tilstrækkeligt at ændre det økonomiske og politiske system. Man skal også genopbygge de moralske værdier og arbejde for en åndelig fornyelse af mennesker. Biskopperne advarede mod de farer, som demokratiet bringer med sig, f.eks. en overbevisning om, at der ikke findes absolutte moralske værdier. Fremtiden må bygge på en værdifuld erfaring om Guds nærhed, som mange kristne i små grupper har haft under kommunismen.

Kun hver fjerde blev døbt i DDR

Görlitz' biskop, *Rudolf Müller*, sagde under mødet, at kirken i DDR ikke har lidt så meget som andre steder i østblokken. Man tog med fløjlschandsker på kirken som institution, men de enkelte katolikker var ligesom andre borgere undertrykt. Müller oplyste, at kirken i Østtyskland i 1989 fik et chok, da det gik op for dem, at tre-fjerdedele af indbyggerne i DDR ikke var døbt.

Prahæs ærkebiskop Miloslav Vlk. Foto KNA

Foto fra 1983, kort før pavens død.

Johannes XXIII blev kontrolleret af CIA

Rom (KNA) – *Pave Johannes XXIII* blev udspioneret af det amerikanske efterretningsvæsen CIA fra 1960 på grund af sin åbning mod de østeuropæiske lande. Det skriver pavens nevø, *Marco Roncalli* på baggrund af samtaler med ærkebiskop *Loris Capovilla* 31 år efter Johannes XXIII's død. Capovilla bor i dag i Sotto il Monte nær Bergamo, Johannes XXIII's fødested.

Roncalli har skrevet en bog med titlen »Johannes

XXIII«. I bogens 200 sider fremstilles paven på en mindre mytisk måde, end man er vant til. Hidtil ikke offentliggjort materiale og dokumenter fra Capovilla's arkiv er med i bogen. Ifølge Capovilla ville CIA især kontrollere mulige følger af *Krustjovs* svigersøn, *Alexi Adjubejs* audiens hos Johannes XXIII. Men indberetningerne fra CIA drejede sig mest om »meninger indhentet på forskellig vis, som ikke altid var troværdige,« siger Capovilla.

Paven fejrede Familieåret med familier fra hele verden

Rom (KNA) – I anledning af FN's Familieår har over 150.000 troende været til fest med pave *Johannes Paul II* i Rom. Efter mange erklæring og dokumenter, efter politiske initiativer og diplomatiske kontakter var nu »sagens hovedpersoner« indbudt til Vatikanet af Det pavelige Familieråd. Ca. 50.000 familier fra 130 lande deltog i festlighederne.

Lørdag 15. oktober fandt gudstjenester på forskellige sprog sted rundt om i Roms hovedkirker. Den italienske hovedstad var i to dage præget af de gæstende familier, der var let genkendelige med de rygsække med emblem, som de havde fået af arrangørerne. Roms

»grønne« borgmester *Francesco Rutelli* havde gjort hele området omkring Vatikanet til fodgængerzone.

Senere lørdag var der »familiefest med den hellige fader« på Peterspladsen, hvor der var musikalske indslag, dans til digte af *Karol Wojtyla* og beretninger fra familier fra hele jorden. F.eks. fortalte *Cyprien* og *Paphrose Rugamba* fra Rwanda, hvordan de og to af deres otte børn overlevede krigen.

Kærlighedens civilisation

Familien er ikke kun samfundets grundcelle, men også kirkens, sagde Johannes Paul II. Den intakte familie er den bedste garanti

mod tiltagende kriminalitet, vold og narkomisbrug. »I skal være bygmestre for livets kultur og kærlighedens civilisation,« understregede han.

Pavens tale blev afbrudt af klapsalver mange gange, og da der blev råbt »Viva il Papa«, svarede han spontant: »Finora vive« – »Endnu lever han«. Mod slutningen af festen, da det lykkedes for tre små piger at komme forbi Schweizergården og op på podiet, hvor de omfavnede paven, var Johannes Paul II synligt bevæget.

Søndag formiddag fejrede Johannes Paul II messe på Peterspladsen for 200.000 mennesker, hvor ægteparrene fornyede deres ægteskabsløfter, »troskab, kærlighed og agtelse igennem hele livet«. Paven opfordrede familierne til at basere deres liv på ægteskabets sakramente.

Rundskrivelse om livet

Paven oplyste, at den længe ventede rundskrivelse om livet vil blive offentliggjort i slutningen af året. Den vil efter begyndelsesordene få titlen »Evangelium vitae« (Livets glade budskab).

To dage før festlighederne var der på Lateranuniversitetet en kongres om »Familien – centrum for kærlighedens kultur«. Der deltog 750 personer fra hele verden, som arbejder med familiesjælesorg og initiativer til fremme af familien.

uden har paven gennemgået fem operationer siden 1981, hvad der også har sat sine spor.

Anæstesiologen vil ikke råde paven til at træde tilbage, men til at reducere sine arbejdsopgaver og rejser. Paven er blevet mere indadvendt end tidligere og har tabt livsglæden. Dette er en belastning for alle ansvarlige, siger Manni.

Paven lider af psykiske senfølger af attentatet

London (KNA) – Pave *Johannes Paul II* lider stadig af de psykiske senfølger af attentatet i maj 1981, siger en af hans læger, chefanæstesiologen på Gemelli-klinikken i Rom, *Corrado Manni* til det engelske ugeblad »The European«.

Manni siger videre, at paven ikke lider af nogen alvorlig sygdom, heller ikke kræft. Når han går langsomt op og ned ad trapper skyldes det alderen. Des-

Pax Christi's fredspris til præst i Zaire

Pax Christi International tildeler hvert år en fredspris til en person eller en gruppe, der har udmærket sig ved arbejdet for fred og forsoning.

I år tilfaldt prisen pastor *Mpundu E'Bootto José* i Kinshasa (Zaire). Pastor *Mpundu E'Bootto José* er født i 1951 og blev præsteviet i 1986. Lige fra starten har han arbejdet for en ændring i det dybt korrupte regime i Zaire. Han har bidraget meget til en voksende bevidstgørelse i basisme-

nighederne.

Tusinder af katolikker har deltaget i hans møder om demokrati, politiske partier, socialt engagement og ikke-vold, med udgangspunkt i Bibelen. Hans publikationer sigter på at hjælpe sognene og græsrodsgrupper til lignende sammenkomster.

Pastor *Mpundu* var med til at oprette Amos-gruppen, der arbejder for retfærdighed, fred og en demokratisk proces. Gruppen var i 1991 medvirkende til,

at Den øverste national Kongres – som er et vigtigt led i landets proces for demokrati – blev genåbnet trods bitter modstand fra præsident *Mobutus* selv. Han definerer kirkens deltagelse i politik ikke som en magtens, men som en profetisk rolle.

Fredsprisen blev overrakt ved Pax Christi International's kongres i Lourdes i begyndelsen af maj.

Anton Dekke

Hermed bringes de sidste tre tekster, som synoden i 1969 anbefalede biskoppen til virkeliggørelse

Katekese

Følgende forslag fra Apostolat I's kommissionsbetænkning blev vedtaget i samtlige regioner, og senere af synoden:

1. Der bør oprettes en kateketisk kommission på bispedømmets plan til koordinering og etablering af samarbejde mellem alle, der er engageret i kateketisk arbejde (Se bilag I).

Blandt kommissionens opgaver fremhæves følgende:

- Udarbejdelse af en rammeundervisningsplan for religionsundervisning i skoler og sogn gældende for hele bispedømmet.
- Systematisk og effektiv organisation af religionsundervisningen af de spredt-boende børn.
- Oprettelse af centre for religionsundervisning af børn, som er forhindret i at gå i katolske skoler.

d) En indsats for at forældresamarbejde og forældre-katekese i samklang med børnenes intensiveres.

e) Imødekomme af behovet for omskoling og ny pædagogisk orientering, samt supplerende uddannelse gennem kateketisk kursus.

f) Nye former for ungdomsarbejde samt stimulering af de allerede eksisterende, således at disse tillader videreførelse af katekese i takt med de unges udvikling og voksende behov for uddybelse af troen.

g) Gennemførelse af voksenkatekese, evt. gennem studiekredse, familiegrupper, brevkatekese m.v.

h) Oprettelse af et permanent organ, der kan tage sig af alle spørgsmål vedr. konvertitundervisning, før og efter optagelsen.

i) Administration af penge-

midler stillet til rådighed for det kateketiske arbejde.

Udover de fremhævede kommissionsopgaver anføres følgende i regionsrapporterne:

- Udgivelse af kateketisk blad.

- Understregning af de forhåndenværende børneretræcentres betydning og organisatorisk støtte til dem i den udstrækning, det er nødvendigt - evt. udbygning af børneretræetanken.

- Ægteskabskursus i provinsen som brevkursus.

- Uddannelse af ledere til familiegrupperarbejde.

- Udgivelse af læremidler.

- Intensivering af bibelkredsarbejde.

2. Til imødekomme af behovet for faglig bistand i religionsundervisningen bør biskoppen udnævne en religionskonsulent, som står til rådighed for alle landets religionslærere.

3. Det understreges kraftigt, at bispedømmet har et økonomisk ansvar for det kateketiske arbejde, hvorfor dette arbejde bør figurere på bispedømmets budget.

Synoden efterlyste en systematisk og effektiv tilrettelæggelse af religionsundervisningen for spredtboende børn, der ikke går i katolske skoler. Foto KNA.

Den katolske presse

Katolske publikationer

Katolsk Forums opgave er at bringe informationer og kommentarer ved siden af det religiøse stof. Bladet bør med den fornødne diskretion oplyse om livet i menighederne, om hvad vor biskop og vore præster foretager sig, og hvad der drøftes på bispe-, præste-, stiftsråds- og pastoralrådsmøder. Både redaktionen og læserne bør tage konsekvensen af at bladet skal betjene en lille, uensartet sammensat menighed.

Sogneblade bør oprettholdes og eventuelt udvides.

Nordiske katolske pressefolks resolution § 1.

Den katolske presse udgør en del af de respektive landes samlede presse. Dens formål er at bidrage til den samlede informationsformidlende og opinionsdannende presse i Norden og at

virke som presseorgan for den katolske befolkning.

§ 2.

Den katolske presse i vore lande tager på journalistisk basis del i de pastorale og apostoliske opgaver, hvis øverste ansvarlige instans er den lokale biskop.

§ 3.

De katolske pressefolks opgave er ansvarsbevidst at varetage den pædagogiske formidling af det andet Vatikanconcils reformprogram. De ved sig forpligtet af koncilets målsætninger, når det gælder såvel forholdet til den ikke-katolske verden - kristen og ikke-kristen - som respekten for friheden og bredden i den indre-kirkelige katolske opinion.

§ 4.

Den katolske presse tilslutter sig principielt den sædvanlige nordiske presseetik, hvorunder forpligtelsen til

en fuldstændig, åben og ligevægtig information må forudsættes.

a) Det er den ansvarlige redaktørs opgave i sin gerning altid at have pressens ideelle mål for øje og i troskab mod ytringsfrihedens ukrænkelige princip efter bedste skøn at arbejde for det, som han mener tjener kirken og samfundet.

b) Redaktøren må respektere den objektive sandheds-søgende reportages principper, skelne klart mellem fakta og vurdering og undgå fordækt propaganda. Den mening, bladet forfægter, skal fremgå klart som en redaktionel opfattelse både ved sit indhold og sin form.

c) En redaktør forudsættes at dele sit blads katolske grundsyn, men inden for rammen af dette skal han have frihed til at hævde sine meninger, selv om de i enkelte spørgsmål ikke deles af udgiveren. Kommer han i uløselig konflikt med den lokale biskop, forpligter han sig til at trække sig tilbage fra sin stilling.

d) Redaktøren har det personlige og fulde ansvar for bladets redaktionelle indhold, og han må ikke lade sig påvirke til at hævde meninger, som strider mod hans samvittighed og overbevisning. Han leder og har ansvaret for sine medarbejderes virksomhed.

e) Redaktionen bør bestå af kompetente personer med journalistisk erfaring, som er sig deres ansvar over for såvel kirken som det øvrige samfund fuldt bevidst.

Rom tillod også kommunion under begge skikkelser. Foto: Kluge.

Liturgien

Kommunion i hånden. Biskoppen opfordres til alene eller sammen med sine nordiske kolleger at søge om tilladelse i Rom til at gøre måden for modtagelsen af kommunionen valgfri.

Biskoppen opfordres til eventuelt sammen med sine nordiske kolleger at ansøge de kompetente kirkelige

myndigheder om at udvide mulighederne for at modtage kommunionen under begge skikkelser.

Biskoppen opfordres til eventuelt sammen med sine nordiske kolleger at få Roms anerkendelse af benyttelsen af særkalk som en af de måder, hvorpå kommunionen kan modtages.

Utrættelig i sin arbejdsiver

Ruth Plum får pavelig orden for 33 års frivilligt arbejde

Skrivemaskinen blev udskiftet for få år siden med en PC. Efter få timers instruktion var den dengang næsten 80-årige Ruth Plum igen igang med at oversætte for bispedømmet. Sådan har det været siden 1961, hvor hun frivilligt har udført oversættelsesopgaver for bispedømmets forskellige institutioner og organer.

Værdifuldt arbejde

»Dette tidrøvende arbejde udfører hun med en sådan kompetence og ekspertise, at kritikere og anmeldere ofte roser hendes smukke sprogbrug og konstaterer, at hendes oversættelser er en tro og nøjagtig gengivelse af originalteksterne. Det værdifulde arbejde, som fru Ruth Plum har udført i så mange år uden honorar, gør hende værdig til at få tildelt Den hellige Faders påskønnelse af hendes uselviske og pligtfulde arbejde,« siger biskop Hans

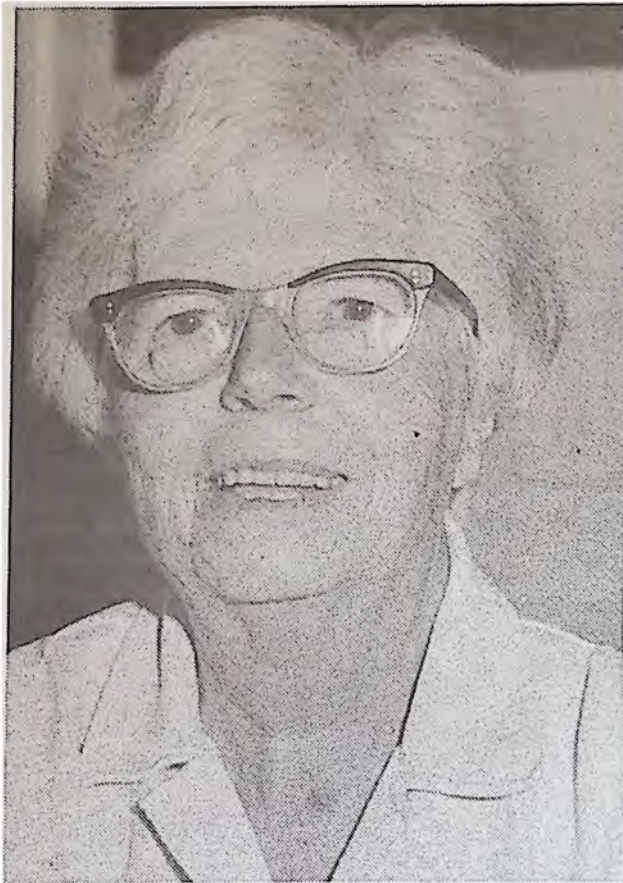
L. Martensen i sin ansøgning om tildelingen af den pavelige orden »Pro Ecclesia et Pontifice« til statssekretariatet.

Ruth Plum fyldte 80 år den 10. juni i år. Hun tog medicinsk embedseksamen i 1940. I 1957 konverterede hun til den katolske kirke. I flere perioder har Ruth Plum været menighedsrådsformand i Slagelse og Kalundborg, og hun deltog i den danske synode på Nyborg Strand i 1969.

Også Danmarks Katolske Kvindeforbund har igennem årene haft Ruth Plums interesse, og i dag er hun æresmedlem.

Det var H. Roos S.J., der i sin tid opmuntrede Ruth Plum til at oversætte katolske bøger. Den første var Jean Paillards »Fire evangelister fire verdener«, der udkom i 1961. Siden har hun oversat mere end 50 bøger.

Siden 1969 har Ruth

Plum udført et stort uselvisk arbejde for Kateketcentralen, nu Pastoral-Centret.

Fra 1976 og de følgende 16 år udførte Ruth Plum et stort arbejde for »katolsk orientering« som oversætter af udenlandske nyheder, og som selvstændig skri-

bent af artikler om medicinske og etiske spørgsmål. *kk*

»Det er ikke det, at du er præst....«

Shakespeare roser man ikke. Shakespeare er Shakespeare, dermed er alt sagt. Man roser heller ikke en præst for hans kristne dyder. Præster og ordensfolk er bare fromme, beskedne og menneskekærlige. Jeg mener, hvor var vi ellers henne?

Jeg er altså ikke ude på at rose nogen, men hvad med den tak, der hober sig op, år for år, når man har været så heldig at høre til et sogn, hvor disse egenskaber, via sognehyrden, er formidlet ud i stedets atmosfære, som surdejen i melet, hvor der fornemmes en slags karisme af glæde og medmenneskelighed, og hvor der aldrig er langt til en sund latter. For ægte kristendom har plads til humoren. Denne Guds gave, der hjælper os til at give livets problemer deres rette proportioner. Har man lov at give udtryk for denne tak, bare fordi samme hyrde tilfældigvis fylder 70?

Hvis jeg spurgte pastor

Muiser, for det er ham, det drejer sig om, og sognet hedder i daglig tale Nordvanggård, så ville svaret være noget i retning af, at det var der ingen grund til, for det at fylde 70, er ikke en fortjeneste i sig selv, det er en gave.

Derfor spørger jeg ikke, men vover at tro, at jeg taler på mange menneskers vegne, når jeg retter min tak til pastor Muiser med en slags citat fra en gammel dansk revyvisse: »det er ikke det, at du er præst, det er måden altså, du er præst på!« For netop på denne måde, og med hjælp fra stedets dejlige søstre, ikke at forglemme, har du, I, gjort Nordvanggård til noget i retning af en oase, hvor der er godt at være og høre til.

Du er ikke hyrde mere, i officiel forstand, det embede er nu lagt i de bedste hænder, det tvivler jeg ikke på, men du er der stadig, med alt det, der er dig. Det er godt at vide.

Eva Guldager

Læserne skriver

Jeg var fremmed

Katolsk Arbejderaktion afholdt sin 69. retræte fra den 14. til 16. oktober 1994 på Magleås.

Med udgangspunkt i Matthæus 25, 35 og 43: »Jeg var fremmed« gennemgik pastor Ellen Christensen emnet ud fra KAs metode: Se - Bedøm - Aktion på en så livsnær og engagerende måde, at alle fik et stort udbytte af retræten.

Set med troens øjne gennemgik Ellen Christensen de udsagn, som både det gamle og det nye testamente har om, hvordan vi skal forholde os over for »disse fremmede«. I det Gamle Testamente begrundes forholdet med, at israelitterne selv var kommet til landet som fremmede og derfor skulle behandle de fremmede som deres egne. I det Ny Testamente står næstekærligheden og solidariteten med samfundets svage og udstødte i centrum.

Bedømt ud fra den synsvinkel blev der »vendt mange stene«, og det var ikke lige skønt alt det, man fandt

under stenene. Magtbegær og materialisme har været og er stadig årsagen til, at de kristnes forkyndelse er blevet opfattet som hul og utroværdig. Vi stiller krav til »de fremmede« uden at tage hensyn til den kultur, de kommer fra og bringer med sig.

Takket være samfundets meddelelsesmidler fokuserer vi på alle de negative sider af »de fremmedes« adfærd, og får derved næring til »den indre svinehund« i os. Vi har svært ved at skelne mellem indvandrere og flygtninge, og skærer alle over en kam. Kultur er væner, der har udkrystaliseret sig i adfærdsmønstre, og dermed også et udtryk for det, vi kalder moral.

Vor specielle danske kultur er sammensat af påvirkninger udefra og vor egen livsstil, der også inden for landets grænser har forskellig udtryksform. Generelt kan man sige, at vi elsker hygge, og i krisetider er vi forfaldne til at være tryghedsnarkomaner. Vi er på

en måde blevet fanget af vore egne fjendebilleder.

Hvad skal vi gøre for at bryde den dyne af magtesløshed, der både kan føles ubehagelig og bruges som en dårlig undskyldning? Her anbefalede Ellen Christensen, hvad hun kaldte de 3 P'er: Pastoral opsøgende omsorg, profetisk tænkning - at tænke med hjertet og politisk at præge opinionen for at lægge pres på de politiske beslutningstagere, som vi har valgt til at repræsentere os i de forskellige forsamlinger.

Der er meget, vi ikke direkte kan drages til ansvar for. Det, vi bliver bedømt på, er vore undladelsessynder; det, vi kunne og burde gøre noget ved, men som vi lige som i lignelsen om den barmhjertige samaritan overlader til andre at gøre.

Bøn og fællesskab er redskaber, vi har fået til at hjælpe os ud over magtesløsheden.

George Bune Andersen

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl.
14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgltro 6466397.

Døde

R.I.P. Bodil Christoffersen Roskilde

er død den 12.10.94
Bisættelsen har fundet sted.
Tak for venlig deltagelse.
Jens Christoffersen

Møder og arrangementer

Kirkemusik i Immaculatakirken

Skt. Josefsøstrenes kirke,
Strandvej 91
Lørdag, den 3. december kl. 14.15.
Kammerorkestret NON SCHOLAE under ledelse af Erik Thöfner spiller værker af Mozart (1. Salzburger symfoni), Telemann (Sabbato fra Scherzi Melodichi) og Corelli (Julekoncerten).
Orkestret, et strygeensemble med cembalo, er opstået af Frederiksberg Gymnasiums skoleorkestre og består nu af lærere, tidligere elever, deres børn og venner.
Koncerten varer 1 time og der er gratis adgang.

Adventsretræte

på Als Kloster ved pastor Poul Clausen.
Retræten begynder fredag den 25.11 kl. 18.00 og slutter søndag den 27.11 om eftermiddagen. Tilmelding på telefon 74 43 33 70. Pris kr. 400,-.

Magleås-arrangementer

Sø. d. 20.11.94 kl. 14.00:
Magleås-Træf
»Byzantinske ikoner«
Fra den ortodokse kirkes billedverden
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Lø. d. 21. - sø. d. 22.01.95:
»Ordet og Forkyndelsen«
Arrangement ved sr. Abraham, Jerusalem,
pastor Michael Hornbech-Madsen, Ulla Elmquist og pastor Dietrich Timmermann.

Sø. d. 22.01.95 kl. 14.00:
Magleås-Træf
(gentagelse fra d. 18.09.94)
»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«
v/Mogens Wenzel Andreassen og pastor Finn Arvé.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.02.95:
»Troens Billeder«
v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.3.95 og
fre. d. 21. - sø. d. 23.4.95:
»Kristen mystik før og nu«
v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Det sker på Magleås

Ti. d. 15. - on. d. 16.11.:
Frb. Amts skolebiblioteker.

On. d. 16. - lø. d. 19.11.:
Dansk lærerforening.

On. d. 16. - fr. d. 18.11.:
Kbh. Amts ungdomsvej.

Søndag d. 20.11. kl. 14.00:
Magleåstræf
»Byzantinske ikoner«
v/kunsthistorikeren
Hans Jørgen Frederiksen.

Ma. d. 21. - fr. d. 25.11.:
Dansk Teologisk Præstemøde.

Fr. d. 25. - lø. d. 26.11.:
Høsterkøb skole.

Lø. d. 26. - sø. d. 27.11.:
Herlev menighed
v/Stefan Jensen.

Ma. d. 28. - on. d. 30.11.:
Københavns Amt.

Ma. d. 28.11. - to. d. 1.12.:
VUC-Køge.

Ma. d. 28. - on. d. 30.11.:
Tysklærerforen.

Skuespil af Kaj Munk

Finn Arvé fremfører scener fra tre Kaj Munk skuespil:
«Han sidder ved smeltediglen» - «Ordet» og «En idealist». Finn Arvé spiller alle rollerne.

Søndag den 20. november kl. 14.00 i Vor Frelsers Kirke, Christianshavn.

Stenogildet

Stenogildet indbyder sammen med AC til »Niels Steensen aften« på Niels Steensens dødsdag den 25. november kl. 19.

Aftenen indledes med vesper og messe i domkirken i Bredgade. Umiddelbart efter messen samles vi i menighedssalen, Bredgade 69 A, hvor sr. Miriam Mortensen O.S.B. vil tale om »Niels Steensens som vejleder for vor kristne hverdag«.

Alle er velkomne til at deltage i dette arrangement.

Bestyrelsen

DUK kalender

Medarbejderledertæning
25.-27.11.94 på Øm for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagerne.

Ungdomsmesse
27.11.94 kl. 20.00 i Jesu Hjerter Kirke, København.

Åbent hus
med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00 på sekretariatet.

Nytårs-lejr
27.12.94-1.1.95 i Skælskør for familier og unge over 16 år.

Pris:
0-1 år kr. 225,-
2-6 år kr. 400,-
7-13 år kr. 490,-
Voksne kr. 550,-
Fællesrejse kr. 150,-
(dog kr. 200,- for dem over 30 år).
Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK. Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67,2.th
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Diverse

Bekendtskab

Polsk pige, enke, 54 år, katolik vil gerne træffe en god, kærlig og ærlig mand med venskabeligt evt. ægteskab for øje. Jeg har boet og arbejdet på Fyn i 10 år. Billet mkr. 1420 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Tak

Tillad mig ad denne vej at takke de mange, jeg ellers skulle have glemt, for deres hilser, ønsker, forbøn, blomster og gaver, der har gjort mit 40-års præstebubilæum til tre herlige festdage.

Willem Wuyts, Herning

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Penneven i Ghana

I am glad to send you this letter of mine. How are you over there? I hope by the grace of the Almighty you are fine.

I am a boy of sixteen years of age and I want a pen friend from all over the world. That is, I want my name to be published in your newspapers. My hobbies are, playing football, riding, exchanging of photograph and writing letters.

I am sure you will not reject my letter, Good-bye with much greeting. Thank you for reading my letter.
Yours ever Nicholas Offei, Presbyterian Church, Bax 11084, Accra North, Ghana.

Den nye kirke i Taastrup

Værdibreve til fordel for den nye kirke. Følgende vindernumre er udtrykket:
Lilla nr. 16: 2 fl. rødvin og 1 æske chokolade.

Grøn nr. 16: 4 Irish Coffee glas.
Gul nr. 74: 1 håndmalet silketørklæde.

Loppemarked til fordel for den nye kirke.
Gavekort til »Jagt og Fiskeri« blev udtrykket på lod nr. R-206.

Øvrige gevinster blev udleveret på loppemarkedet den 22.10.94.

Alle præmier kan afhentes ved Skt. Pauls kirke efter henvendelse til Vibeke Baadsgaard-Jensen, tlf. 43 71 22 24 inden den 1.12.94.

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn:

Hver mandag kl. 20.23 på 107,9 Mhz. samt

Mandag til fredag kl. 16.17 på 88,2 Mhz.
16.11. kl. 16: Litteraturredaktionen: Et program i serien om Søren Kierkegaard.
17.11. kl. 16: Ugens gæst: Jens Johansen folkekirkopræst og Københavns skoleborgmester.

Telefon: 31 20 93 37

Pilgrimsrejse til Medjugorje

Onsdag d. 30.11. til tirsdag d. 13.12.94. Tog mellem København og Zagreb. Bus mellem Zagreb og Medjugorje. Halvpension. Pris kr. ca. 3.000,-. Henvendelse p. Benny Blumensaat, Køgevej 162, 2630 Taastrup. Tlf. 42 52 64 25 eller Inger Jensen, Lindevangs Alle 5-25, 2000 F. Tlf. 38 33 36 44.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menighedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og torsdag.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Telefon
39 69 86 81

DØGNET
RUNDT

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavsgade 13
København Ø
Tlf. 31 26 60 70

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsogade 10 - Roskilde - 42 35 10 35

- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr

Vestre Kirkegårds Allé 28-32

2450 København SV

Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Europæiske biskopper på forsoningsrejse i Kroatien og Serbien

Zagreb (KNA) – En delegation med biskopper fra De europæiske bispekonferencers Råd (CCEE) og Konferencen af europæiske Kirker (KEK) har i Kroatien og Serbien haft samtaler for at fremme forsoningen.

I Zagreb blev delegationen modtaget af den fungerende regeringschef *Jure Radic*. Delegationen består bl.a. af den belgiske kardinal og formand for Pax Christi, *Godfried Daniels*, den græsk-ortodokse

metropolit i Wien, *Michael Staikos*, Stockholms lutherske biskop, *Henrik Svenungsson* og KEKs rådgiver vedr. Jugoslavien, *John Taylor*.

Jure Radic sagde på mødet, at Kroatien vil opbygge et samfund med fuld religionsfrihed, hvor alle kan leve i værdighed. Også den serbisk-ortodokse kirke skal nyde fuld religionsfrihed, men man vil ikke tolerere denne kirkes politiske aktiviteter, især ikke når »denne politik betyder aggression«.

I Beograd mødtes delegationen med patriark *Pavle* og den serbisk-ortodokse kirkes hellige synode. Der er ingen officiel meddelelse om indholdet af det to timer lange møde.

Alle mennesker har ret til tilstrækkelige og sunde levnedsmidler og rent vand, siger pave Johannes Paul II i et budskab i anledning Verdensernæringsdagen den 14. oktober. I Afrika er store dele af kontinentet ufrugtbare. Foto KNA.

Haitis biskopper:

Vores land er besat

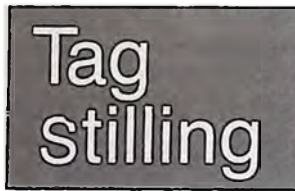
Port-au-Prince (KIPA) – »Haiti er ikke længere en fri og suveræn stat. Siden 19. september 1994 er vores land besat af et fremmed militær,« skriver de katolske biskopper på Haiti i et hyrdebrev offentliggjort i Rom.

Biskopperne spørger, om besættelsesmagten ikke bidrager til forøgelsen af intolerance og kompromisløshed. I hyrdebrevet nævner man ikke med ét ord noget om præsident *Jean-Bertrand Aristide*.

I appellen til forsoning bekræfter biskopperne deres ønske om en ægte rets-

stat. Uden en retsstat kan der ikke eksistere et sandt demokrati. De advarer mod fortolkningen af »retfærdighed«. For mange haitanere betyder det »hævn, vold og had«.

Livet på Haiti er fyldt med sociale, politiske og økonomiske halve sandheder og løgne. Følgen er en tragisk uligevægt i vores samfund, siger biskopperne. Sådant var det tidligere og sådan er det endnu i dag. Derfor opfordrer biskopperne til omvendelse, så haitanerne kan blive nye mennesker.

Rom (KNA) – Biskoppen af Mostar, *Ratko Peric* kræver, at Vatikanet tager klart stilling til de angivelige Maria-åbenbaringer i Medjugorje. Dermed kan forvirring og splittelser i hans bispedømme bringes til ophør og enheden genoprettes.

Han minder om, at bispekonferencen i april 1991 officielt har erklæret, at den ikke kan bekræfte, »at det drejer sig om overnaturlige åbenbaringer og visioner«. Vatikanet har i en erklæring opmuntret franciskanernes sjælesorg for de troende, der trods forbudet mod officielle valfarter kommer til Medjugorje.

Katolsk skole i Sarajevo

Sarajevo (KNA) – I den bosniske hovedstad er en katolsk skole åbnet. Blandt de 206 elever er der mange ortodokse og muslimske børn. Lærerne skal dog være katolikker. Religionsundervisningen foregår adskilt. Skolen har en grundskole, et gymnasium og en skole for sundhedsuddannelser.

Alle har ret til mad

Vi må anstrenge os for at opbygge en mere menneskelig verden, siger paven

Rom (KNA) – Pave Johannes Paul II har i anledning af Verdensernæringsdagen 14. oktober fremhævet, at alle mennesker og folkeslag har ret til tilstrækkelige og sunde levnedsmidler og rent vand. Sikkerhed for mad er en konkret del af enhver ret til liv og menneskelig værdighed, hedder det i et brev til generaldirektøren for FNs Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation (FAO), *Jacques Diouf*.

I pavens navn skriver statssekretæren, kardinal *Angelo Sodano*, at »skrigene fra vores sultne og underernærede brødre og søstre« er en appel til at gøre sig konkrete anstrengelser for opbygningen af en mere menneskelig verden.

I år er Verdensernæringsdagen helliget det tiltagende vandproblem. Paven håber, at dagen vil blive impulsen til, at jordens ressourcer stilles til rådighed for alle mennesker. Menneskeheden fremtid kræver samarbejde mellem individer og folkeslag, så overdrevne egoistiske handlemåder overvindes og jordens goder fordeles retfærdigt.

Opfordrer til grøn revolution

Diouf opfordrer til en »anden grøn revolution« til gavn for verdens 800 mio. underernærede. Det er nødvendigt med en sikker vandtilførsel for at sikre en tilstrækkelig mængde levnedsmidler. I dag vandes

17% af de dyrkede arealer, men de producerer 35% af verdens levnedsmidler.

Betænkeligt brud

Chiles præsident *Eduardo Frei* udtaler, at der i mange lande er »et betænkeligt brud mellem mennesker og naturen«. 20% af verdens befolkning har 83% af verdens indkomster, og det afspejler sig også i vandforbruget. Det er ikke ualmindeligt, at private husholdninger i industrilandene dagligt anvender 3.000 l rent vand. Men 230 mio. mennesker har ikke adgang til ordentligt drikkevand. Nogle tvinges endda til at forlade deres hjemegn på grund af mangel på vand, siger Frei.

Ingen kommunion...

Fortsat fra forsiden.

I den syv-sider lange skrivelse minder Troselærekongregationen om den apostoliske skrivelse fra 1981 »Familiaris consortio« (Om den kristne families opgaver i verden af i dag). I denne opfordres præster og biskopper til »at opmuntre gengifte fraskilte til at tage del i forskellige livsfuldbyrder i kirken«. Samtidigt minder den om den konstante praksis, der støtter sig på Den hellige Skrift, ikke at tillade den eukaristiske kommunion for denne gruppe.

»Denne på forpligtende måde fremlagte praksis kan ikke modificeres på grund af forskellige situationer,« hedder det i den nye skrivelse. Troende fraskilte, som lever sammen med en ny partner, skal gøres klart, at deres deltagelse i kirkens liv ikke skal reduceres til et spørgsmål om modtagelse af kommunionen.

De troende skal hjælpes til at nå frem til en dybere

forståelse af værdien i at deltage i Kristi eukaristiske offer, den åndelige kommunion, bønner, Guds ord, næstekærlige handlinger og retfærdighed, hedder det.

Den fejlagtige overbevisning om at kunne gå til det eukaristiske bord, som gengifte fraskilte har, forudsætter, at den personlige samvittighed tilskrives magt til i sidste instans at kunne afgøre, om det forudgående ægteskab skal bestå eller ikke bestå og at vurdere den nye forbindelse værdi. Men en sådan opfattelse kan ikke tillades.

Sjælesørgerisk drejer det sig om at sætte alle kræfter ind på at gøre det troværdigt, at det ikke drejer sig om diskriminering, men alene om en ubetinget trosskab mod Kristi vilje, der har givet os ægteskabets uopløselighed som Skabergens gave.

Se også siderne, 4,5,6-7

Cardosos indianerpolitik upræcis

Brasilia (KIPA) – Den brasilianske Bispekonferences Indianermissionsråd, CIMI betegner Brasiliens nye præsident, *Fernando Henrique Cardoso*s indianerpolitik som »upræcis« og »åben for fortolkning«. *Cardoso* taler om respekt over for landets mange kulturer og etniske identiteter, men der er også elementer, der kan betyde en integration af de indianske folkeslag, og det er i modstrid med forfatningen.

Regeringen vil selv bestemme, hvilke kulturelle

aspekter, den vil respektere. Formuleringer som »integration af indianerne i det nationale samfund« udelukker ikke, at den ønsker en fuldstændig assimilation, siger CIMI.

De små folks sejr

Kardinal *Paulo Evaristo Arns* har store forhåbninger til den nye præsident. Det er »de små folks sejr«, siger han. Da *Cardoso* var finansminister lykkedes det for ham at sænke inflationen fra 50% til næsten nul, og han vil særligt forsøge at

forbedre det fattige befolkningsflertals vilkår.

Ca. 30% af befolkningen i Brasilien er udelukket fra mad og bolig, oplyser *Arns*. Foruden disse »excluidos« er der 40% fattige. Det er en skandale i så rigt et land som Brasilien. Mindre end 5% af landets 160 mio. indbyggere har over 50% af nationalindkomsten.

Den brasilianske kirke udvikler for tiden »de udelukkede teologi«, som *Arns* opfatter som en fordybelse af befrielsesteologien.

Synoden om ordensliv, side 4
 Ordenssamfund i Danmark, side 5
 Biskoppen om 24 skoler, side 6-7
 Kærlighedens civilisation, side 8

katolsk orientering

Juridisk beskyttelse af menneskets genetiske arv

Rom (KNA) – *Pave Johannes Paul II* kræver, at mennesket og dets genetiske arv beskyttes af lovgivningen i alle lande i verden. Ved en audiens for medlemmerne af Det pavelige akademi for Videnskaberne opfordrede han til at arbejde hen imod en verdensomspændende enighed på dette område.

Indgreb i kromosomerne i menneskelige celler må kun foregå i overensstemmelse med fundamentale moralske regler, sagde paven. Alle indgreb skal ske med absolut respekt for det særegne ved den menneskelige art, dens transcendent

kaldelse og usammenlignelige værdighed. Den genetiske forskning må under ingen omstændigheder føre til, at fostre med kromosom-anomalier aborteres.

Det skal forbydes, at et menneskes »biologiske hemmelighed« afsløres over for tredjemand. Ligeledes må man ikke foretage kromosom-undersøgelser på mennesker mod deres vilje, og de må ikke misbruges til ikke-medicinske og ikke-behandlingsmæssige formål.

Paven går ind for både grundforskning og anvendt forskning, der har til formål at fremme menneskers sundhed. Man skal dog passe på ikke at lade sig gribe af en »fremskridtsmyte«. Målestokken for videnskabelig forskning er det moralske gode og ægte udvikling af mennesket.

Respekt for den menneskelige arts særpræg og kaldelse

Det pavelige akademi for Videnskaberne drøftede på sit møde i oktober foruden genetiske problemer i forbindelsen med mennesker også kunstig intelligens og alternative energiformer i den tredje verden, oplyses det i et kommuniké.

I mødet deltog ca. 50 videnskabsmænd fra hele verden, deriblandt flere Nobel-pristagere. Det er Det pavelige akademi for Videnskaberne formål at debattere de etiske grænser i forskningen.

Nytænkning nødvendig

I de kommende 3 år kommer vi til at beskæftige os med rådets struktur, fordi tingene har ændret sig i løbet af de 25 år, vi har haft pastoralrådet, sagde formanden *Jan Lange* på pastoralrådsmødet 12.-13. november på Magleås.

De to-sprogede udgør i dag en langt større del af kirken end tidligere, men

På pastoralrådets møde 12. og 13. november var hovedtemaet »Bispedømmets pastorale situation«. De emner, som rådet fandt vigtigst, var katekese, kurser, medier, diakoni og etiske spørgsmål. Forretningsudvalget får herved svært ved at prioritere, for emnerne er behandlet indgående i sidste pastoralråd. Mødet refereres i næste nummer af »katolsk orientering«. Foto Kluge.

30 nye kardinaler

Dermed er antallet af valgberettigede kardinaler igen 120

Rom (KNA) – Med *pave Johannes Paul II*s udnævnelse af 30 nye kardinaler er antallet af valgberettigede til pavevalget igen oppe på 120. Kardinalkollegiet tæller nu 167 medlemmer, hvoraf de 47 er over 80 og dermed ikke valgberettigede.

Tendensen til internationalisering af kollegiet er fortsat. De nyudnævnte kommer fra 24 lande, og kun halvdelen af de nyudnævnte er europæere, deraf fire fra Østeuropa. Af de øvrige 15 kommer en fra de unerede østkirker, tre fra

Nordamerika, seks fra Latinamerika, tre fra Asien og 2 fra Afrika. Kun fem (tre italienere, en schweizer og en belgier) er beskæftigede i Vatikanets myndigheder. Det store flertal er ærkebiskopper i store bispedømmer i hele verden. Tre af kardinalerne er ikke biskopper.

Østeuropa stærkere repræsenteret

Formanden for De europæiske bispekonferencers Råd, ærkebiskoppen af Praha *Miloslav Vlk* (62) er blandt de nye kardinaler. De øvrige østeuropæere er *Vinko Puljic* (49), der i 1991 blev udnævnt til ærkebiskop af Sarajevo, ærkebiskoppen af Minsk-Mohilev i Hviderusland, *Kazimierz Swiatek* (80) og præsten *Mikel Koliqi* (92) fra Skhoder i Albanien.

Fra Vesteuropa er ærkebiskoppen af Glasgow, *Thomas Joseph Winning* (69), *Pierre Eyt* (60), ærkebiskop af Bordeaux, *Ricardo Maria Carles Gordo* (68), ærkebiskop af Barce-

lona og den afgåede ærkebiskop af Ravenna-Cervia, *Ersilio Tonini* (80) blevet udnævnt sammen med to teologer, *Yves Congar* OP (90) og *Alois Grillmeier* SJ (84).

Med udnævnelsen af den maronitiske patriark af Antiochia i Libanon, *Nasrallah Pierre Sfeir* (74) er der nu to kardinaler fra de unerede østkirker. Den anden er Ukraines *Ivan Lubachivsky*. Blandt de asiatiske kardinaler er ærkebiskop *Paul Joseph Pham Dinh Tung* (75) fra Hanoi i Vietnam,

en fra Japan og en fra Indonesien. De to afrikanske kardinaler kommer fra henholdsvis Uganda og Madagaskar.

Rehabilitering

For teologen *Yves Congar* er kardinaludnævnelsen det sidste skridt i hans rehabilitering. I 1954 begyndte en række kirkelige sanktioner. Han blev først sendt i »landflygtighed« i Jerusalem og desuden måtte han ikke længere publicere bøger. Så fulgte næste fase i eksilet: han blev sendt til det naturvidenskabelige bibliotek i Cambridge, hvor han tilbragte tiden med at sortere matematikbøger. I 1956 kunne han vende tilbage til Frankrig, men læreforbudet bestod.

Pave Johannes XXIII udnævnte ham til medlem af forberedelseskommissionen til Det andet Vatikan-koncil. Han er banebrydende inden for økumenien i den katolske kirke, og udgav i 1939 en bog om den

Den endnu unge Yves Congar, da Rom havde lukket munden på ham. Foto KNA.

Fortsætter på bagsiden

Hvem kan blive kardinal?

Afrikansk biskop foreslår kvinder

(KNA) – Ifølge gældende kirkeret fra 1983 er det paven, der »frit vælger de mænd, der skal udnævnes til kardinaler. De skal mindst have modtaget præstevielsen og udmærke sig i tro, moral, fromhed og begavelse i forvaltningsanliggender. Den, som endnu ikke er biskop, skal modtage bispevielsen,« hedder det i canon 351.

Der var flere undtagelser

Den gamle kirkeret fra 1917 fastlagde, at kardinaler mindst skulle være præsteviet (can. 232). Først pape Johannes XXIII indførte den nuværende praksis, at kardinaler skulle vies til biskopper, hvis de endnu ikke

var det. Endnu under hans forgænger, pave Pius XII var der i Vatikanets diplomatiske korps nogle ikke-biskopper med kardinalrang.

Men ingen regel uden undtagelse: kardinal Henri de Lubac, der døde i 1991, forblev præst hele sit liv. I dag er der to kardinaler uden bispevielse: Paul Dezza (92) og Pietro Pavan (91), der begge i en høj alder blev udnævnt til kardinaler på grund af deres teologiske fortjenester.

I endnu ældre tid var kardinalkollegiet åbent for ikke-præster. I middelalderen og helt op i det 16. århundrede blev lærde, videnskabsmænd og personer beskæftiget med diploma-

tiske opgaver udnævnt til kardinaler. Endnu i det 19. århundrede var to prominente kardinal-statssekretærer kun diakonviede. Giacomo Antonelli (1806-76), statssekretær under pave Pius IX, som forgæves forsøgte at redde kirkestaten og efter dens indlemmelse i kongeriget Italien 1870 var meget stædig i »det romerske spørgsmål«, og før ham Ercole Consalvi (1757-1824), der med held forsvarede kirkestaten på Wienerkongressen i 1814.

Teoretisk mulighed

På synoden om ordenslivet foreslog biskop Ernest Kombo SJ fra Congo, at ordenskvinder skulle have

Henri de Lubac blev rehabiliteret kort før sin død i 1991.

mere ledelsesansvar i kirken, helt op til kardinalrang. Kardinalerne hører ikke med til den sakrale orden. At blive kardinal drejer sig ikke om en vielse, og derfor bør kvinder kunne blive kardinaler, mener Kombo. Kirkejurister i Rom anser dog denne mulighed for »meget teoretisk«.

Teologer kritiserer »eskalering af magtudøvelse«

Tübingen (KNA) – Fire tyske pastoralteologer kritiserer »eskaleringen af magtudøvelsen« i den katolske kirke. Den viser sig i væksten af autoritære beslutninger og diskussionsforbud, »tydeligst hvad angår kvindelig ordination,« hedder det i en erklæring fra Ottmar Fuchs, Norbert Mette, Norbert Greinacher og Hermann Steinkamp.

Vatikankonciliet ikke gennemført

Håbet om en grundlæggende kirkereform, som Det andet Vatikankoncil gav anledning til, er ikke blevet opfyldt, beklager teologer-

ne. Tværtimod er den herskende ånd i det kirkelige klima mistroisk, afgrænsende og fordømmende over for åbninger. Det viser sig tydeligt i en række erklæringer fra paven og Vatikanet.

Ubarmhjertig principfasthed

Mange kristne oplever »den ubarmhjertige principfasthed som en kynisk laden hånt om deres livs- og trosvirkelighed,« hedder det videre. Skuffelsen og resignationen vokser stærkt blandt dem, der endnu er engagerede.

»Ikke så få trækker sig tilbage eller vender definitivt kirken ryggen,« siger teologerne. Hos andre vokser utålmodigheden, og de tager til orde mod uudholdelige kirkelige erklæringer og praksis på en måde, som man ikke kan sidde overhørig. I Guds folk vokser bevidstheden om, at magter altid skal legitimere sig over for dem, den udøves på. Teologerne betegner den voksende modstand mod denne udvikling i stadig videre kredse i kirken som et »håbets tegn«.

Kirken må lære at omgås den nye virkelighed

Basel (KNA) – Trods Roms »nej« til communion til gengifte fraskilte appellerer Basels biskop Hansjörg Vogel til bispedømmets præster om fortsat at rådgive mennesker i deres samvittighedsafgørelse. På et møde i bispedømmet Basels Sjælesorgeråd sagde Vogel, at folk ofte får et nyt for-

hold til troen ved det andet ægteskab efter en tid uden tro.

Kirken må lære at omgås den nye virkelighed. »Også ud af et nyt forhold vokser ansvaret. Hvis det første ægteskab ikke kan reddes, mener jeg som sjælesorger, at det er urealistisk at hen-

viser de berørte mennesker til, at de skal vende tilbage til deres første ægteskab,« sagde Vogel.

Ked af tonen

Desuden var Vogel ked af tonen i Trosælærekongregationens skrivelse. Hvor man i den apostoliske skrivelse »Familiaris consortio« taler om »mennesker i en van-

skelig situation«, taler man nu igen i den nye skrivelse om »irregulære situationer«. Ligeledes mener Vogel, at spørgsmålet om et nyt kirkeligt ægteskab ikke er færdigdebatteret. Man kan se på østkirkernes praksis for at finde en løsning på dette.

Kristi lov

I Østrig siger St. Pöltens biskop Kurt Krenn, at han er glad for Trosælærekongregationens skrivelse. Det drejer sig ikke om »venlighed, men om Kristi lov«. Kirken gør sig stor umage for at holde de gengifte i kirken, men den kan ikke dække over dem i forhold til Kristi lov. Indvendingen at mange berørte er uden skyld i deres situation, gælder ikke. Alle har på et eller andet tidspunkt vidst, at et nyt ægteskab er mod Kristi vilje. Det har været deres frie beslutning og er nu en »hindring«, mener Krenn.

Norbert Greinacher

Katolske studerende i Østrig:

Ratzinger i modstrid med eget brev fra 1980

Wien (KIPA) – Katolske studerende i Østrig har i et brev appelleret til landets biskopper om at opretholde dialogen med de troende og med Rom. Den nye skrivelse fra Trosælærekongregationen vedrørende kommunionmodtagelsen for gengifte fraskilte står i modsætning til et brev, som den nuværende formand for Trosælærekongregationen, kardinal Joseph Ratzinger i 1980

som daværende ærkebiskop af München sendte til sine præster.

Samvittigheden skal afgøre sagen

I brevet henviste Ratzinger til »en særlig kategori« at gengifte fraskilte, der var kommet »til en begrundet samvittighedsafgørelse om deres første ægteskabs ugyldighed, også hvis det ikke kunne bevises i en retssag.« I sådanne tilfælde »kan man give adgang til kommunionen i overensstemmelse med den begrundede samvittighedsafgørelse«, hvis man undgik forargelse, skrev Ratzinger for 14 år siden.

Man kan ikke vende tilbage til blind lydighed

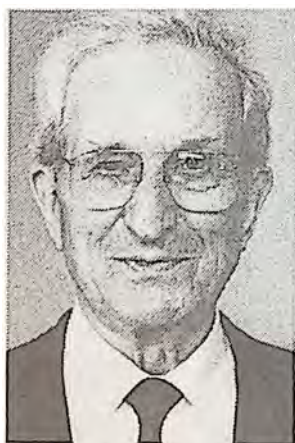
Augsburg (KNA) – »Man kan ikke vende tilbage til blind lydighed,« siger moralteologen Alfons Auer fra Tübingen i en kommentar i tidsskriftet »Weltbild« til kontroversen mellem Rom og de tre tyske biskopper vedrørende kommunion for gengifte, fraskilte.

Monologens tid er forbi

»Hvis man til slut ikke kan finde en fælles formel og Rom kræver underkastelse, er der efter min mening ingen anden mulighed for biskopperne end at træde tilbage,« siger Auer. Han er glad for, at biskopperne Lehmann, Saier og Kasper holder fast ved deres holdning efter Trosælærekongregationens skrivelse.

Auer er helt overbevist om, at det for paven drejer sig om menneskenes frelse. Men Rom må erkende, at monologens tid er forbi. Det er yderst nødvendigt, at en dialog mellem det romerske, det biskoppelige og det videnskabeligt-teologiske læreembede begynder. Lægfolkets erfaringer skal ligeledes medinddrages.

Der findes naturligvis en guddommelig lov, som mennesker skal rette sig efter. Men vi har ikke indsigt i den på samme måde som i en køreplan. Ellers var vi jo Gud selv, siger Auer. Vi må ved hjælp af vores fornuft, erfaring og samvittighed, som alle er en del af Guds skabelse, igen og igen søge efter det gode.

Moralteologen Alfons Auer, Tübingen. Fotos KNA.

To anglikanske biskopper bliver katolikker

London (KNA) – Yderligere to forhenværende anglikanske biskopper i England er blevet katolikker. Richard Rutt, tidligere biskop af Leicester, og Conrad Meyer, tidligere hjælpebiskop af Dorchester er sammen

med deres koner blevet optaget i den katolske kirke.

Begge har taget dette skridt i protest mod Church of Englands tilladelse til kvindelige præster. I april blev den forhenværende biskop af London, Graham

Leonard optaget i den katolske kirke. Han har senere fået Vatikanets tilladelse til at blive katolsk præst. Rutt og Meyer oplyser, at de ligeledes venter på en tilladelse fra Rom til at blive katolske præster.

KVIPvideo

Ring efter Katolsk Video-produktions nye programoversigt med omtaler af 20 videofilm. Tlf. 31 20 93 37

Bog om kristen spiritualitet

Den anden bog i serien Kristen Spiritualitet indeholder to skrifter: JESUSBØNNEN af Wilfrid Stinissen og En munk fra Østkirken: PÅKALDELSE AF JESU NAVN. Bogen er netop udkommet på Niels Steensens Forlag og »Levende Vand«.

Wilfrid Stinissen giver med Jesusbønnen en klar og inspirerende både historisk og åndelig indføring i denne østkirkelege bønstraditions oprindelse og udvikling samtidig med, at han sammenligner den med den vestlige kontemplative tradition.

Med bønnen »Påkaldelse af Jesu navn« viser fader Lev Gillet, der i mange år levede den stilhed og ensomhed, som man forbinder med munkelivet, at denne bøn netop er for travle mennesker.

Bogen kan købes i eller rekvireres fra Steno-Butikken Vesterbrogade 28, 3, 1620 København V. Tlf. 31 243630.

Pris kr. 76,25.

Forsamlet i mit navn

Mange kristne ved i virkeligheden meget lidt om evangeliernes tilblivelse. De har ingen forestilling om, hvordan de forskellige traditioner er opstået, hvordan de er nedfældet, og hvordan de skal/bør fortolkes. Mindst af alt er de klar over, hvilken aktiv rolle de selv skal spille ved at give teksterne betydning i deres egen situation. Det søger John Wijngaard at råde bod på med »Forsamlet i mit navn«.

Det engelske forlag HOUSETOP har taget initiativ til 21 videoer med fællestitel »Vandring på vand«. Af disse foreligger der 9 på dansk. De kan lejes eller købes hos KVIP, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, tlf. 31 209337. Bogen »Forsamlet i mit navn« kan således suppleres med tilhørende videobånd.

»FORSAMLET I MIT NAVN« er udsendt i samarbejde med RPU (Religionspædagogisk Udvalg), KVIP og Pastoral-centret. Pris kr 97,-.

Bogen, der er på 139 sider, kan købes i Steno-Butikken eller rekvireres herfra: Vesterbrogade 28, 3, 1620 København V. Telefon 31 243630.

Annoncer »Katolsk Orientering«

Rubrikannoncer pr. mm . . kr. 4,00 + moms
Tekstside pr. mm pr. sp. . kr. 5,00 + moms

Udsalg i Ansgarstiftelsens Forlag

Ansgarstiftelsens Forlag kan tilbyde KATOLSK HÅNDBOG '83 til kr. 50,- før kr. 146,- og Gustav Scherz, NIELS STEENSEN til kr. 10,- før kr. 42,-.

Katolsk Håndbog er et uundværligt redskab for præster, menighedsrådsmedlemmer og alle andre kirkeligt engagerede.

Pater Scherz' bog om Niels Steensen, udgivet af Den katolske kirke i Danmark i samarbejde med Udenrigsministeriets Presse- og Kulturafdeling, er en perle, som burde stå på enhver katolsk husstands boghylde.

Ansgarstiftelsens Forlag kan ydermere tilbyde SANDHEDENS STRÅLEGLANS (Veritatis Splendor) i dansk oversættelse og i fotokopi for kr. 85,-

Klip .....

Undertegnede bestiller herved

- stk. Katolsk Håndbog '83 á kr. 50,-
- stk. Niels Steensen á kr. 10,-
- stk. Sandhedens stråleplans á kr. 85,-

Navn .....

Adresse .....

Bestillingen sendes til STENO-BUTIKKEN, Vesterbrogade 28, 1620 København V. Tlf. 31 243630.

Hvis der i de tre timers åbningstid har været alvorlige samtaler med 2-3 personer og telefonen også har ringet, føles det som »mange«, siger Grethe Livbjerg (t.h.), den ene af Kristent Meditationscenters to daglige ledere. Foto Kirsten Szarafin.

Kristent Meditationscenter

Katolsk Informationscenter flyttet

Midt i menneskemylderet på Købmagergade står et iøjnefaldende skilt: *Indre stilhed*. Skiltet viser ind til Skandinavisk Yogaskole, hvor man tilbyder veje til at opnå denne indre stilhed og harmoni. At skolen fra en meget beskedne begyndelse nu har kapital til at placere sig på det dyreste strøg både i København og i andre byer, samt ejer et kursuscenter i Skåne, viser, at mange har så stort behov for indre stilhed, at de vil betale dyrt for at opnå den. Og denne yogaskole er jo bare en af mange, som anviser søgende mennesker de østlige religioners veje.

Imødekommer den religiøse søgen

I seks år har Kristent Meditationscenter i Bredgade 67 forsøgt at imødekomme denne religiøse søgen ud fra vores kristne meditations-tradition. I disse år har *Myrto Kallan* og *Grethe Livbjerg* stået for centret med skiftende medhjælpere.

Ofte møder de spørgsmålet: Hvor mange kommer dér? Hvad er mange i den forbindelse? Hvis man i de tre timers åbningstid har haft alvorlige samtaler med 2-3 personer, og telefonen også har ringet, føles det som »mange«. En del kommer for at orientere sig i litteratur om kristen spiritualitet. Nogle for at få hjælp til opgaver inden for dette emne.

Bredgade er ingen strøgade, hvad der i starten blev anset for at være et minus for centret. Men beliggenheden har vist sig også at indebære den fordel, at der

kun kommer seriøse besøgende. Centret annoncerer i *Nyt Aspekt*, det store flotte new-age-tidsskrift. Det giver mange kontakter.

Udvider

Hidtil har meditationscentret delt lokaler med sr.*Hil-*

degard Madsen, som derfra har ledet *Katolsk Informationscenter* og *Katolsk Brevskursus*. Da sr. Hildegard pr. 1. november flytter til *Stenobutikken* på Vesterbrogade bliver det muligt at have åbent tre dage om ugen mod tidligere kun

Biskoppen nedsætter konsulentgruppe for medier

Biskop *Hans L. Martensen* har nedsat en konsulentgruppe for medier bestående af *Niels Arbøl*, pastor *Jesper Fich*, *Knud Helsted Kluge*, *Klaus Møller-Jørgensen*, *Peter Ryom* og *Birgit Stresino*.

Konsulentgruppen er nedsat uden tidsbegrænsning og skal varetage de opgaver, der er beskrevet i »Pastoralplan for de sociale kommunikationsmidler«, som blev vedtaget af pastoralrådet den 13. juni 1993 og tiltrådt af biskoppen den 4. oktober samme år.

Biskoppen kan ophæve

konsulentgruppen med én måneds varsel, når han efter samråd med pastoralrådets forretningsudvalg finder, at dens opgave er løst eller grundlaget for dens nedsættelse er forandret.

Konsulentgruppen vil på sit første møde konstituere sig med formand, næstformand og sekretær. Biskoppen har bedt gruppen om at afstikke retningslinier for arbejdet og foretage en prioritering af opgaverne.

Pastoralplanen

Pastoralplanen for medier i bispedømmet har bl.a. som overordnet mål at forbedre

én. Desuden bliver der nu indrettet et meditationslokale, hvor der tilbydes ledede meditationer.

Grethe Livbjerg har fået en aftale med *Katolsk Bokhandel*, Stockholm, om til stadighed at modtage nye bøger til centrets udstilling af litteratur om bøn, meditation og mystik. I Sverige udkommer der i disse år en voksende strøm af litteratur om disse emner, og interessant er det, at også ikke-katolske kristne forlag udsender katolsk litteratur.

Udover alt nyt på svensk vil der også være engelske titler. Man kan ikke købe bøger i centret - udover Karmelserien - men man kan se bøgerne, få et bestillingskort til *Katolsk Bokhandel*, Stockholm, udfylde og sende det og få dage efter modtage det bestilte.

Fra 15. november er Kristent Meditationscenters åbningstider: Tirsdag- onsdag-torsdag kl. 14.- 17. Ledet meditation samme dage kl. 17.- 17.30. (Skoleferier undtaget). Af pladsmæssige grunde er tilmelding til denne nødvendig og kan ske i centrets åbningstid på tlf. 33 32 10 49 og ellers til Grethe Livbjerg på tlf. 31 63 53 33.

ks

Caritas Danmark i gang med juleindsamling

Caritas Danmark sender indlagt i dette nummer af »katolsk orientering« en julehilsen til samtlige katolske husstande og en tak for den støtte de danske katolikker har givet i løbet af året.

Juleindsamlingen i år går

til et sundhedsprojekt i Guatemala, hvor katolske barmhjertighedssøstre driver et social og sundhedscenter for Maya-indianere. Centeret giver bl.a. ambulans behandling og medicin til den lokale befolkning.

Bygninger, inventar og

udstyr trænger til at blive moderniseret, hvorfor Caritas Danmark med det indlagte brev beder katolikkerne i Danmark om at støtte projektet. Men læs selv brevet.

Konkret

Synoden om livet i et ordenssamfund varede hele oktober måned. Fremgangsmåden er, at alle biskopper får tilsendt et debatoplæg (lineamenta), som de kan returnere forsynet med kritik, kommentarer og ændringsforslag, hvorefter der udfærdiges et arbejdsrapport (instrumentum laboris) til selve mødet i Rom.

Det er sket før, at biskopperne reagerede forundret over det tilsendte debatoplæg. Således skete det også i år. I denne ramme er der tidligere gjort rede for vore biskoppers forundring over, at ordenslivet, klosterlivet, medlemskabet af en religiøs kongregation i Roms oplæg næsten udelukkende blev fremstillet som en »juridisk tænkelig mulighed«, med statutter og paragraffer, med kompetence og rettigheder og især forpligtelser – men uden øje for, at dette liv faktisk eksisterer, har gjort det siden kirkens oldtid, og at hundredtusinder af katolikker har valgt at følge dette livskald konkret i dagligdagen.

Biskoppernes kritik må have båret frugt.

I de nordiske biskoppers kommentar til debatoplægget stod udtrykkeligt, at dette manglede sans for ordenslivet som et *profetisk alternativ* til tidens optagethed af magt, besiddelse og seksualitet. De tre ordensløfter, lydighed, fælles-eje og cølibat står i skærende kontrast til magt-, lyst- og forbrugersamfundet, endnu mere i vore dage end i Benedikts, Norberts, Frans af Assisis og Dominikus' tid. Dette er da også blevet sagt og gentaget i de (mange) indlæg, synode-deltagerne selv holdt eller skulle lytte til.

Der er mindst én stor ulempe ved disse møder: Skønt alle indlæg er blevet indsendt skriftligt forud for synoden, har sekretariatet ikke ordnet dem tematisk. I stedet for at alle indlæg i samme session handler om samme dagsordenspunkt, får deltagerne nu ordet i en ikke særlig gennemskuelig rækkefølge. Resultatet blev, at lige efter hinanden (8 minutter) taler den ene om bønsliv, den næste om økonomi, den tredje om missionsånd, de næste fire om både kald til afkald, kaldskrisen, kvindelige kardinaler, studieplaner til uddannelse o.s.v. Denne uorden gør mange gentagelser uundgåelige og gør det især svært at fastholde ét emne ad gangen.

Heller ikke komikken manglede, som da en biskop angreb checkhefter og kontokort, som om personlig fattigdom ikke kunne kombineres med et omfattende ansvar for et fællesskabs arbejdsmidler. Manden hører muligvis til den generation, der foretrak fem-seks cigarkasser med kontanter på et hjørne af kaminhylden fremfor en sikker bankkonto.

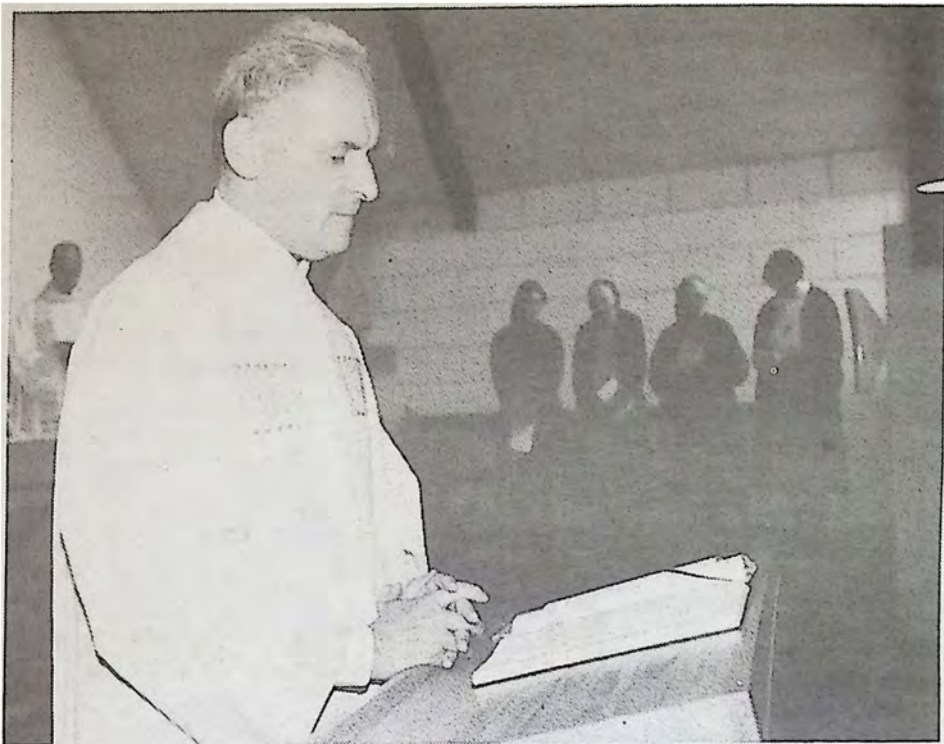
Alligevel kaldes denne synode for en af de bedste siden koncilet. For første gang deltog mange kvinder, hvis indlæg ofte vakte stor lydhørhed blandt biskopperne. På disse sider prøver vi at bringe nogle glimt fra møderne. De viser, at Ånden blæser i kirken. Det afrikanske forslag om at ophøje kvinder til kardinal (det forudsætter ingen præstevieelse) blev af en vaticansk talsmand stemplet som en »meget teoretisk mulighed«. Det røber en kende, hvorfor overgangen fra »teoretiske muligheder« til konkrete alternativer tager så lang tid, når det er et foruroliget Vatikan, der skal vedtage dem.

Men som sagt blæser Ånden, hvorhen den vil. Den blæste meget kraftigt nedenunder, fra »gulvet« i kirken, fra virkelighedens ordensliv.

Nu venter vi på den første kvindelige kardinal.

www.

Ordenslivet er en konkret alternativ livsform

Som de fleste af vore præster tilhører også Jan Ophoff, Vejle, et ordenssamfund. Foto: Kluge.

Rom (KNA) – 348 mennesker overvejede i fire uger i oktober ordenslivets fornyelse. På bispesynoden i Rom om »Det gudviede liv og dets sendelse i kirken og verden« diskuterede det hidtil største antal deltagere i nogen bispesynode »det viede livs« problemer og fremtid.

Kvindelige ordensmedlemmer og indflydelse i kirken

Da ca. tre-fjerdedele af den katolske kirkes godt en million ordensfolk er kvinder, var der på synoden mange diskussioner om kvindernes rolle både i ordenslivet, men især også i den samlede kirkelige struktur.

F.eks. fremhævede Klara Sietmann fra Peru, der er formand for Den internationale union for kvindelige Ordensforesatte (UIS), at kvinder ikke i dag har mulighed for at deltage i den kirkelige debat med samme vægt som mænd. Det gælder også for planlægning og beslutninger i kirken. Derfor ønsker hun, at kvindelige ordensfolk får mere plads på lokalt niveau og helt op til de romerske kuriemyndigheder.

Den canadiske Bispekonference støtter kravet fra UIS om mere indflydelse, sagde ærkebiskoppen af Québec, Maurice Couture. Han var glad for, at Kirkeretten fra 1983 havde sløjft alle kvindediskriminerende udtryk.

Biskop Ernest Kombo SJ af Owando i Congo gik ind for, at ordenskvinder skal kunne indtage meget højere stillinger i kirken, end de

kan i dag, helt op til kardinaler.

Kvindes erfaring og refleksion

Amerikaneren Doris Gottemoeller, der er formand for Leadership Conference og Women Religious, understregede, at kvindelige ordensfolks erfaring og refleksion er en rig kilde til religiøs indsigt. Denne dimension skal i langt højere grad end nu inddrages i kirkens liv.

Stephane-Marie Boulanger, næstformand i UIS ønskede et reelt samarbejde for kvinder både i sognene, i bispedømmerne og i Vatikanet. Kvinder har en særlig følsomhed for skabelsen, for livet og personen. Derfor kan kvinder være et instrument for fællesskabet, sagde hun. Det er vigtigt, at de præstestuderende får en dybere forståelse af »den kvindelige dimension« under deres uddannelse.

Den engelske kirkes primas, kardinal Basil Hume OSB er personligt parat til at afgive magt til kvinderne. Ordenskvinderne har også en særlig betydning, når det drejer sig om at fremme kvinders vilkår i almindelighed, sagde han.

De fransktalende biskopper foreslog konkret, at Kirkeretten blev ændret, så en priorinde ikke længere skal henvende sig til lederen af ordenens mandlige gren, før noget kan vedtages. Den kaldæiske patriark Raphael I Bidawid foreslog indførelsen af et kvindeligt diakon-embede for ordenssøstre. »Jeg tror, at kvinde-

lige ordensfolk, der har opgivet håbet om kvindelige præster, vil være tilfredse med diakonvielsen,« sagde han.

Ordenslivets profetiske dimension

Mange indlæg drejede sig om ordenernes profetiske dimension. Hvad karakteriserer ordenslivet i forhold til lægfolkets liv, og skal ordenslivet i dag leves på samme måde som tidligere, var spørgsmål, der optog mange af synodedeltagerne.

Redemptoristernes generaloverste, Juan Manuel Lasso de la Vega Miranda krævede, at ordenslivet skal fremstå som en kontrast mod det sekulariserede samfund. Ordensfolks liv skal være et profetisk tegn på næstekærlighed mod de fattige og ofrene for vold og uretfærdighed.

Den filippinske ærkebi-

skop af Nueva Segovia, Orlando Quevedo gjorde opmærksom på vanskelighederne for de ordensfolk, der helt hengav sig til tjeneste for de fattige. Han beklagede, at man ofte betragtede dem mere som socialarbejdere end som ordensfolk. Mange har følt sig foranlediget til at opgive deres religiøse liv, men det er tværtimod vigtigt at støtte netop disse ordensfolk.

At leve i ordensliv er »at være kristen i renkultur«, sagde Kölns ærkebiskop Joachim Meisner. I ordensfællesskaberne skal urmenigheden leve videre i renkultur. Det er i sidste instans ikke den målelige apostoliske virksomhed, der er afgørende for en ordenskristen, men den indre kraft ved efterfølgelsen af Kristus, sagde han.

Den indiske ærkebiskop Joseph Powathil mente, at det kristne munkevæsen er en modgift mod dårlige fænomener i tiden. Munkevæsenet er et radikalt alternativ til forbrugmentalitet, individualisme og overfladiskhed og kan give verden det fællesskab, den så fortvivlet har brug for.

Kardinal Fiorenzo Angelini, der er formand for Det pavelige råd for sjælesorg for Syge, angreb den »funktionær- og fagforeningsmentalitet«, som visse ordensfolk har. Mange vil ikke gå i deres ordensdragt, ser for meget TV og kræver egen bankkonto og kreditkort. Der tales meget om fattigdom i ordenerne, men samtidig er der tendens til at ville sikre sig økonomisk.

Der er ikke én, men mange skitser til en ordensteologi i kirken, sagde Mainz' biskop, Karl Lehmann. Men i den levende mangfoldighed

Pater Irenæus Capellen OFM-conv.

bør der være en indre enhed. De evangeliske råds konkrete udformning er forskellig i de forskellige ordenssamfund, men de er alle et modstykke til selvbestemmelse, ægteskab og ejendom. I løfterne bliver Guds kald og den personlige binding modtaget af kirken og får offentlig gyldighed.

Den thailandske biskop *George Yod Phimphan* af Udonthani ønskede tidsbegrænsede ordensløfter. Mange unge mennesker holder sig tilbage for livslange afgørelser. Længden af en bindingsperiode skal kunne være fra én uge til fem år, mente han. Den tjekkiske dominikaner, *Dominik Duka* oplyste, at mange unge mennesker søger til religiøse kommuniteter, men flertallet har ikke den nødvendige styrke til at gennemføre det. Det skyldes bl.a. at enebørn og børn af enlige forældre ikke har de nødvendige forudsætninger for at tackle de spændinger, som et liv i fællesskab med andre medfører.

Fællesskaber uden indre ensartethed

De nye former for religiøst fællesskab, der skyder op, bør nøje vurderes, mente Milanos ærkebiskop, kardinal *Carlo Maria Martini*. Før en godkendelse skal man tage kontinuiteten med de traditionelle former for ordensliv i betragtning, men det er ikke det samme som identitet. Martini nævnte den type fællesskaber, som ikke har nogen »indre ensartethed«, f.eks. fællesskaber for både mænd og kvinder. Der er andre fællesskaber, hvor nogle aflægger evige løfter, andre tidsbegrænsede, og der er andre, hvor nogle medlemmer lever i cølibat, andre er gift.

Ordenerne og hierarkiet

Et tredje synodetema var forholdet mellem biskopperne og ordensfolkene. Kardinal *Basil Hume* mente, at kirken skal give ordenerne en »retfærdig autonomi«, men den står ikke i modsætning til biskoppernes særlige rolle. Biskopperne skal netop fremme harmoniseringen af de forskellige karismer til gavn for hele det kirkelige fællesskab.

Wiens kardinal *Hans Hermann Groer* OSB advarede mod tendensen »Alle præster tilbage til klosteret«. I mange ordener har sognesjælesorgen været hovedopgaven i århundreder. Derimod skal ordenspræster i sognetjeneste re-

gelmæssigt have mulighed for at vende tilbage til klosteret.

Der må være en åben dialog mellem biskopper og ordener, sagde den østrigske biskop af Linz, *Maximilian Aichern* OSB. En sådan dialog vil fremme dynamikken i kirkens liv både i den universelle kirke og i delkirkerne.

Kardinalstatssekretær *Angelo Sodano* opfordrede ordensfolkene til religiøs lydighed og identifikation med kirken. Når man forventer en »sentire cum ecclesia« (at føle og tænke med kirken) af alle troende, så forventer man det endnu mere af personer, der har aflagt lydighedsløftet, mente han. »Gudskelev forekommer kritik af kirkens hyrder ikke ofte, men desværre findes der smertelige tilfælde.«

Embedstrætte ordensforesatte

Kardinal *Rosalio José Castillo* SDB fra Venezuela, der er formand for Vatikanets økonomiske præfektur, øvede en skarp kritik af »embedstrætte ordensforesatte«. I de sidste 25 år har »nogle ordener« givet afkald på ledelse og autoritetsudøvelse. »De ordensforesatte skal lede og styre,« understregede han. Mangelen på ledelse har haft skadelige følger, skønt man har bestræbt sig på en fornyelse af ordenerne.

Der må være strengere kriterier ved valg af ordensforesatte, krævede formanden for Kongregationen for Gejstligheden, kardinal *José Sanchez*. Kirkeledelsen må have tilstrækkelige garantier for, at de skal samarbejde med personer, som er egnede til dette arbejde, sagde den filippinske kardinal.

Helgener

Størstedelen af nye og kommende helgener kommer fra katolske ordener, berettede formanden for Kongregationen for Helgenkåringer, kardinal *Angelo Felici*. Af de 194 helgenkårningsprocesser, der kører for tiden, er 135 - 64% - for ordensfolk. Man hører ofte, at ordenerne har mere interesse i og bedre muligheder for at forberede en saligkårningsproces. Men det er ikke hele forklaringen på, at de fleste er ordensfolk. Religiøse ordener er anlagt med henblik på at fremme fuldkommenhed, og dermed også fuldkommenhed i fromhed, sagde Felici.

I Danmark har vi benediktinerinder på Åsebakken, der lever et strengt klausureret liv med kon-

Cistercienserinder i Sostrup. Foto KNA.

Man har netop i Rom afholdt synode om ordenslivet. I kirkeretten har man samlet ordener og kongregationer under betegnelsen »Institutter for det gudviede liv« og »Selskaber for apostolisk liv«.

Hvad er »Institutter for det gudviede liv«?

Kirkeretten fra 1983 samler under betegnelsen »Institutter for det gudviede liv« alle sammenslutninger i kirken, hvor medlemmerne offentligt forpligter sig til et liv i overensstemmelse med de evangeliske råd: lydighed, kyskhed og fattigdom.

Under denne betegnelse gemmer sig altså det, vi normalt kalder ordener og kongregationer med fælles kommunittetsliv, samt seklarainstitutter. Stort set blev ordenerne oprettet indtil det 16. århundrede. Fra 1600-tallet og fremefter er der mest tale om kongregationer.

Ordenerne er ikke nogen entydig størrelse. Det ældste munke- og nonnevæsen var bundet til ét kloster. De bedst kendte i dag er dem, der lever efter Benedikts regel fra det 6. århundrede eller er resultatet af reformbevægelser udsprunget af dem. Disse selvstændige klostre ledes af en foresat, der vælges af alle medlemmer. I dag samarbejder de forskellige benediktinerklostre i »kongregationer«.

I Danmark har vi benediktinerinder på Åsebakken, der lever et strengt klausureret liv med kon-

templation som øverste formål og benediktinerinder af den hellige Lioba på Frederiksberg, der også har tjenester uden for klosteret. På Sostrup findes et cistercienserindekloster og på Bornholm et trappistkloster for mænd. Cistercienserne og trappisterne blev netop dannet ved en reform af det benediktinske munkevæsen, hvor man vendte tilbage til det kontemplative liv.

Fra middelalderen stammer en række tiggerbrødreordener, hvoraf franciskanerne og dominikanerne er repræsenterede i Danmark. På Færøerne findes et franciskanersøster-kommunitet.

Fra samme periode stammer de såkaldte regelbundne kannikker, der oprindeligt var knyttet til domkirker. Præmonstratenserne hører til denne gruppe, og de findes i Jylland.

I reformationstiden i det 16. århundrede så de »regelbundne klerikere« dagens lys. I Danmark er der jesuitter i København og i Århus, og tidligere var der et kamillianer-kommunitet i Ålborg.

Industrialiseringen æn-

drede samfundet radikalt og medførte stor nød for mange mennesker. Det satte skub i dannelsen af de mange kongregationer. De klerikale kongregationer i Danmark omfatter montfortanerne, redemptoristerne og oblatfædrene, og indtil 1951 Jesu-Hjerte præster. Vi har montfortanersøstre, der også kaldes Visdommens Døtre. Af mandlige lægkongregationer havde vi indtil 1947 Marist-skolebrødre.

Ni kvindelige kongregationer har kommuniteter i Danmark: Assumptionssøstre, Søstre af det Dyrebare Blod, Sankt Elisabeth Søstre, Jesu Små Søstre, Sankt Joseph Søstre, Karl-Borromæus-søstre, Maria Immaculata Søstre og Maria-søstre. Jesu Små Søstre har desuden et kommunitet i Grønland.

Desuden eksisterer de såkaldte »selskaber for apostolisk liv«, en sammenslutning af verdenspræster, hvortil Vincentpræsterne hører. De aflægger ikke offentlige ordensløfter, men lever efter fælles regler. Der findes også Vincentsøstre i Danmark.

Medlemsantallet på verdensplan i de mandlige ordener varierer fra jesuitternes 25.000 til Næstekærlighedens Præstekongregationens 9. 24 ordener har mellem 1.000 og 2.000 medlemmer, 14 ordener mellem 2.000 og 5.000, 7 ordener mellem 5.000 og 10.000 og 4 har over 10.000 medlemmer, nemlig capucinere, salesianere, franciskanere og jesuitter.

Yderligere findes der i Opus Dei en gruppe af mennesker, der er knyttede til et kirkeligt godkendt regelsæt via et såkaldt personalprælatur. Personalprælaturer er kirkeretligt indplaceret andetsteds end institutter for det viede liv. Et personalprælatus medlemmer er umiddelbart ansvarlige over for deres egen prælat og arbejder delvist uafhængigt af den lokale biskop. Det kan oprettes for at fremme bestemte sjælesørgerske eller missionariske opgaver. Lægfolk kan også optages i disse, hvis statutterne tillader det.

sw

Biskop Hans L. Martensens tale lørdag den 8. oktober i Odense Kongreshus til 325 lærere og skoleledere fra landets 24 katolske skoler. Mødet var arrangeret af FAKS, Foreningen af Katolske Skoler i Danmark. Talen er gengivet nedenfor.

Mine forventninger til vore katolske skoler

Mine forventninger til vore katolske skoler kan udtrykkes i én forventning, som er min inderste og største samlede forventning: at den kristne dåb må præge vort forhold til barnet, til dets fællesskab og dets fremtid.

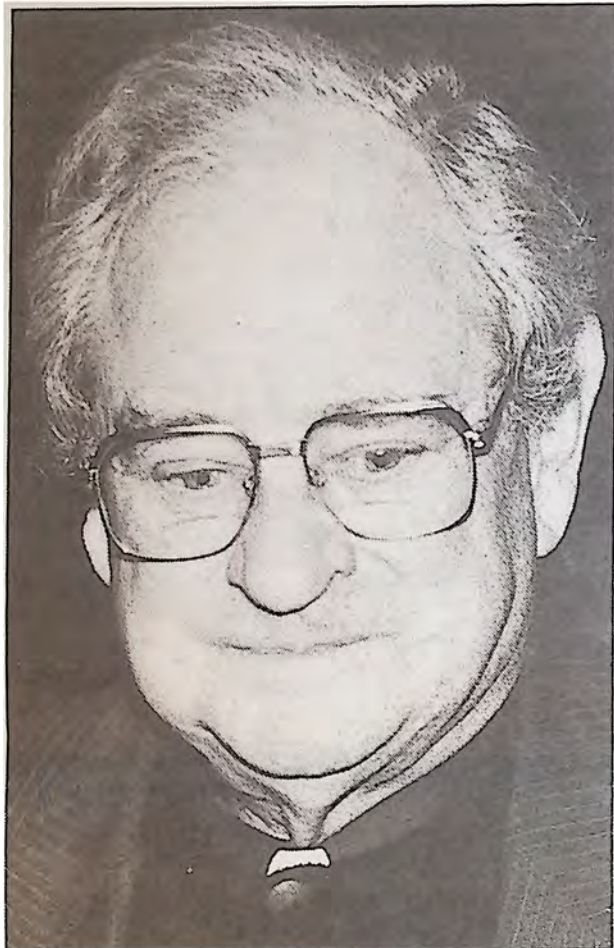
Lad mig begynde med at belyse følgende: Hvad er de katolske skoler? Jeg vil ikke prøve at give nogen definition – og dog noget i den retning: De katolske skoler er skoler, som med baggrund i den katolske kirke og dens universelle fællesskab bygger på dåben og dens tro og menneskesyn. Det er en lidt lang definition, og den kan sikkert gøres bedre; men der er altså tale om skoler, som arbejder ud fra den katolske kirkes baggrund. Rent historisk er de startet som katolske sogneskoler, og også i dag er den katolske kirke på en speciel måde disse skolers baggrund.

»Katolsk« betyder det, der angår hele mennesket og alle mennesker. Derfor er der en fornemmelse af noget universelt, alment menneskeligt i ordet »katolsk«. Ordet betyder for os katolikker virkelig fornemmelsen af et fællesskab ud over verden, hvor vi er fælles med kristne i Japan, Kina eller Somalia, eller hvor det nu er.

Fællesskabet har sin rod i dåben

Dette fællesskab har sin rod og sin grund i dåben, som er fælles for alle, der er døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Den katolske kirke anerkender for eksempel Folkekirkens dåb som en fuldt gyldig dåb – den samme dåb, som også katolikker er døbt med.

At vi skal forstå barnet, dets fællesskab og dets fremtid ud fra den kristne dåb betyder ikke ubetinget, at alle elever i vore skoler skal være døbt. Der er en gammel tradition for, at vi undertiden havde jøder på skolerne. Alle børnene behøver ikke at være døbt; men skolen selv skal i sin

De katolske skoler er skoler, som med baggrund i den katolske kirke og dens universelle fællesskab bygger på dåben, sagde biskop Hans L. Martensen på skolemødet i Odense. Fotos Kluge.

ånd bygge på en menneskeforståelse, der er grundlagt i den kristne dåb.

Man kunne diskutere, om der findes ét eller mange dåbssyn; dog dåben er den samme, og det er den, vi skal bygge på!

Hedenskab på vej

Det følgende kan på én og samme tid forekomme utrolig banalt og selvfølgelig, men måske også provokerende. Selv om langt den største del af landets befolkning er døbt, så står vi i Danmark i en meget broget situation, hvor jeg af og til har en fornemmelse af, at der er ved at opstå en slags hedenskab af den gamle u-døbte art, som fandtes før Ansgar kom. Det er i virkeligheden noget uhyggeligt og mørkt – noget, som vi næsten har glemt, fordi vi har været kristne i 1000 år. Denne hedenskab er en me-

get stor provokation, hvis nogen for alvor vil gå ind for kristne skoler.

De nye religiøse strømninger

Jeg vil gerne fremhæve, hvad jeg har sagt i mange sammenhænge, og som jeg her gentager: Mange af de nyreligiøse bevægelser, som vi kender i Danmark – så som Moon, Scientology og hvad de nu hedder – er forskellige importerede østlige religioner, der så er skåret til efter amerikansk mønster.

Hvis vi ser åndeligt på det, er disse religiøse strømninger i deres egentlige rod ofte meget mere forskellige fra den kristne tro end jødedom og islam er. Et menneske, der f.eks. tror på reinkarnation eller på altings fælles guddommelighed, hvor det bare gælder om at realisere det guddommelige, er i sin tro mere af-

grundforskellig fra en kristen end en jøde eller en muslim. Selv om vi sociologisk kan frygte islam, er det dog værd at tænke på, at muslimerne egentlig åndeligt set har utrolig meget til fælles med jøderne og os kristne: først og fremmest i deres tro på den ene Gud, på Hans forsyn og på, at Han er altings Skaber. Denne tro er helt modsat mange af disse nye religiøse strømninger, som vi møder i dag.

Vi er som enæggede tvillinger

Da jeg havde skrevet om »Kristendom og reinkarnation« i en avis, skrev en protestantisk, kvindelig præst til mig: »Hvor har De ret. Når jeg oplever nogle af de ting, der foregår omkring mig, og hvad jeg også ser på det religiøse marked, så må jeg for det første indrømme, at der er meget, der binder mig til jødedom og islam; men hvad angår protestanter og katolikker, da må jeg føle, at vi er som enæggede tvillinger«.

Dette udtryk – naturligvis åndeligt forstået – glædede mig sådan, fordi jeg netop selv føler, at over for de egentligt dybeste, religiøse udfordringer i vor tid står lutherske folkekirke-kristne og katolikker nærmest som »enæggede tvillinger«, hvor vi i de helt store dybtgående spørgsmål står sammen, når vi svarer på baggrund af vor dåb.

Dette siger jeg ikke for at forklejne eller bagatellisere forskellene i en forsamling som denne, for forskelle er der stadig, og der er stadig mange ting, som katolikker og protestanter kan drøfte på lærerværelset og blive uenige om; og der er såmænd også mange ting, katolikker indbyrdes kan blive uenige om.

I mange mindre spørgsmål oplever jeg undertiden forholdet til de nyreligiøse som en samtale med en selvmordskandidat, hvor det drejer sig om liv og død. Jeg tror, at vi i vort sam-

fund i dag virkelig af og til er kommet til at stå over for spørgsmål, hvor det drejer sig om liv og død, og hvor vi kristne må stå sammen, selv om vi har forskellig baggrund.

Jeg kommer ind på nogle af disse spørgsmål, netop for at bringe forskellene frem med fokus på barnet. Alt følgende skal sættes i relation til barnets tarv.

Reinkarnation

Først det store religiøse spørgsmål, vi møder i dagens Danmark: *spørgsmålet om reinkarnation*. Reinkarnationslæren indeholder egentlig to dybdespørgsmål: Det ene er: om et individ kan udskiftes med et andet? Det andet dybdespørgsmål er: gerningernes ubønhørlige konsekvens.

De religioner, der taler om reinkarnation, står med en afgrund af forskel fra kristendommen, fordi de siger: Det enkelte individ kan udskiftes eller er måske endda en illusion, der bare forsvinder.

Kristendommen fastholder derimod, at den enkelte er enestående og uigentagelig. Netop når vi taler om dåben, er der noget symbolsk ved, at vi også får et navn. Forstået i den gamle kristne symbolik er det navn ikke bare en civil navngivning, der naturligvis er praktisk og nødvendig, for at mennesker kan leve sammen. I kristen sammenhæng betyder det noget dybere. Det symboliserer, at ethvert menneske har en identitet, som kun Gud kender.

Navngivningens dybere forstand er, at ethvert menneske er uigentageligt, at Gud selv kalder det ved navn, og derfor kan det aldrig blive til nogen anden. Som jeg tit har sagt: det er som en mor, der siger til sit barn: jeg vil aldrig bytte dig bort – og hvordan kunne vi skifte nogen ud, vi holder af?

Det er en del af vor kristne forståelse af, hvad kærlighed overhovedet er, at den elskede ikke kan byttes bort og ikke kan blive til nogen anden. En mor, der har mistet sit barn ved en ulykke, kan få et nyt barn, der kan trøste hende lidt – men en erstatning bliver det aldrig, fordi denne enkelte er uerstattelig.

Gerningernes ubønhørlige konsekvens

Den anden ting, der ligger i reinkarnationslæren, er, hvad jeg vil kalde »gerningernes ubønhørlige konsekvens«. Sat lidt på spidsen og i teologisk sprog, så siger

tilhængere af reinkarnation, at et menneske frelses ved gerninger, og kun ved det.

Mens kristendommen – både lutheranere og katolikker – siger, at vi frelses ved tro. Og ingen tvivl om det! Hvis der har været lidt gerningsretfærdighed i den katolske kirke på Luthers tid – ja, det er jo kedeligt – men det var som vand, som ingenting at regne mod den retfærdiggørelseslære, den gerningsretfærdighed, der findes hos nyreligiøse. Selv afladsprædikanterne ville falde ned fra deres stole og dåne, hvis de hørte, hvordan nogle moderne mennesker prædiker gerningsreligiøsitet og gerningsretfærdighed! Her er altså igen en stor dybdeforskel mellem reinkarnationslære og den kristne tro, og det gælder om at genkende vor dåb.

Vi frelses gennem tro; men det vil sige, at vi frelses, fordi der er en anden, der holder af os. Mennesket frelses ikke ved, at det egenhændigt behersker til værelsen; men det frelses ved den måde, det modtager tilværelsen på. Prøv engang at fundere over det som en moderne parallel til det gamle spørgsmål om frelse ved tro eller gerninger: Frel-

se ved gerninger betyder, at mennesket frelses, fordi det selv skal beherske alle ting i tilværelsen og bestemme over den. Frelse ved tro betyder, at mennesket skal modtage, lytte, underordne sig noget, der er større end det selv.

Skæbnetro, astrologi og fatalisme

Det andet fænomen, som I som skolelærere kommer i berøring med i vor tid, er *skæbnetro, astrologi og fatalisme*.

Disse fænomener dukker op på mange måder og kan udvikle sig til det ganske outrerede, hvor der er tale om magi og satanisme som den yderste afsporing. Det er indlysende, at magi og satanisme står i modstrid med vort kristne menneskesyn og livsopfattelse. Når det derimod drejer sig om at læse de astrologiske spalter i aviserne o.s.v., kan det jo godt være, at vi undertiden bevæger os ind i en gråzone, hvor alt ikke behøver at være så forfærdeligt. Men trods alt er skæbnetro, astrologi og fatalisme ikke ligegyldige bagateller. Vi står over for nogle spørgsmål, hvor vi som kristne kan føle en afgrund mellem os og noget, som virkelig er

blevet hedensk.

Mennesket er skabt til frihed

Hvis jeg nu havde meget god tid, ville jeg lave en teologisk ekskurs om Luthers kontrovers med Erasmus om den trælbundne vilje og om frihed; men Luther vil være den første til at sige, at mennesket er skabt til frihed. Selv om vi måske ikke kan frigøre os selv fra alt det, der binder os, så er vi alligevel skabt til frihed.

Når Luther taler om den trælbundne vilje og frihed, så mener han til syvende og sidst, at intet menneske er frit til at elske, hvis det ikke bliver elsket først. Derfor har vor frihed en ynkværdighed: den skal frigøres, for at den kan udfolde sig. Vi er afhængige af, at der er én, der elsker os, før vi kan elske andre.

Dette forhold er noget, som har meget store pædagogiske konsekvenser. At vor frihed skal frigøres medfører, at den kristne må sige: Vi er ikke underlagt en stum og blind skæbne, der tilrettelægger og bestemmer vort liv, hvor vi bare er som brikker i et spil, vi ikke selv bestemmer. Det er skæbnetro. I den rigtig gamle hedendom var stjer-

nerne blinde og skæbnens ansigt stenhårdt og ubevægeligt. Det er først efter, at vi har været kristne i mere end 700 år, at en dejlig forfatter som Ingemann kan få stjernerne til at blinke og smile. I astrologien smiler stjernerne sandelig ikke.

Her er igen et af disse helt dybe og ubegribelige spørgsmål: Hvor er egentlig det punkt i mennesket, hvor friheden er? Jeg vil bringe en sammenligning, som måske er outreret og kan lyde næsten blasfemisk. Tænk, hvis Kristus aftenen før sin død skulle slå efter i et eller andet dameblad for at se, hvordan hans stjerner stod, og at han her fandt ud af, at han skulle dø i morgen – ja, så måtte han jo bare finde sig i det.

Meget anderledes er det beskrevet i Johannesevangeliet, hvor Jesus siger til Faderen: »*Far, timen er kommet. Herliggør Dit navn!*« Her ses virkelig, at der er en afgrund af forskel. Det, der sker her, er, at Han ved, at døden er nær, at Faderen har givet en befaling, og at han samtykker i frihed. Han går ind i det og siger: Godt, så vil jeg give mig selv for de andre.

Naturligvis kan jeg være ked af det i gråvej, ligeså vel som under dårlige stjerner. Det er slet ikke det, det drejer sig om. Men spørgsmålet er over for alle disse omstændigheder, som jeg ikke har valgt: Hvor bevæges min egen frihed, og hvordan finder jeg Gud og Guds vilje i alt dette? Det er forskellen, en forskel i selve gudsbilledet. Skæbnen er blind; men Gud – sådan som vi i kraft af dåben bekender det – er seende, og han er vor Far.

Pædagogisk opgave

Hvordan det skal anvendes på barnet er jo soleklart, fordi der også ligger en pædagogisk opgave gemt i, at vi skal søge dette umådeligt hemmelighedsfulde i ethvert menneske, også i det lille barn: Hvor er dets frihed henne? Hvor er det sted, hvor det på en eller anden måde både modtager og alligevel også selv afgørende tager del i det, der sker? Det er noget af det mest uforklarlige i mennesket, men derfor også noget af det, der må stå enhver lærer nærmest – dette punkt, frihedens punkt i mennesket.

Selvrealisering

Et stikord, som er blevet moderne i forskellig nyreligiøs sammenhæng, er, hvad man af og til kalder *selvrealisering*. Der bliver anvist alle mulige veje, hvorpå man kan virkeliggøre, reali-

sere og udvikle sit eget selv. Dette er noget uhyre tvetydigt. Også som kristen må man jo sige, at vi skal realisere os selv. Det er Guds vilje, når Han skaber os, at vi kan blive os selv og udfolde os selv, og få det mest mulige ud af vore evner og vore omstændigheder.

Men det tvetydige kommer ind, hvis selvrealisering betyder en slags absolut selvrealisering, hvor jeg gør mig selv til verdens midtpunkt, hvor jeg i kraft af min egen selvrealisering vil herske over mine omgivelser, herske over alting, og måske endda – hvis man går i den panteistiske retning – smelte sammen med Gud, og derfor opleve en guddommelig selvrealisering. Her står vi ved selve syndefaldsberetningen i 1. Mosebog kap. 3: Hvis I spiser af kundskabens træ, skal I blive som Gud, og selv bestemme over godt og ondt.

Hårfin grænse

Grænsen mellem den selvrealisering, som Gud ønsker, og den selvrealisering, som vil rive Gud ned fra hans trone og gøre mennesket til absolut midtpunkt, kan undertiden være hårfin og næsten ikke til at se. Men også her står vi over for et af de dybeste og mest afgørende åndelige spørgsmål.

I kristen forstand betyder selvrealisering netop ikke, at vi i kraft af vor viden kan bestemme over alting, at vi kan bestemme over, hvad

der er godt og ondt, og at vi suverænt kan stille os selv i centrum. Dette er modsætningen til den form for selvrealisering, der guddommeliggør selvet eller går ind for individualisme på bekostning af fællesskabet. Modsætningen til den nyreligiøse selvrealisering er den ganske almindelige kristne tanke om tjeneste og lydighed over for en højere skabelsesnorm – en problematik, som i øvrigt vinder ny aktualitet i dag.

Hvis vi ikke på en eller anden måde lytter til skabningen selv i alle miljøspørgsmål, forureningsspørgsmål, og i mange andre spørgsmål om livets bevarelse – hvis vi ikke finder frem til lydighed mod selve virkeligheden, så vil vore fremtidsmuligheder ødelægges. Hvad skal der så ske om hundrede eller femhundrede år? Hvem kan tænke så vidt? Men selvrealisering må aldrig ske på bekostning af denne lydighed mod Guds skabelsesorden.

Jeg mener, at jeg på denne måde har antydnet, at vi står over for nogle dybtgående spørgsmål, som også de nyreligiøse bevægelser stiller til os, og hvor vi på en ny måde udfordres til at besinde os på vor egen kristne dåb.

Kristendommen og de nyreligiøse bevægelser

Hvis I vil have ét sammen-

fattende udtryk for, hvad kristendom er, så kan der ikke være tvivl om, at kristendommen er den kærlighed, der ikke søger sit eget – den kærlighed, Gud har vist os ved at give sin egen Søn for os.

Det må vel være en af de korteste måder at udtrykke, hvad kristendommen overhovedet er. Hvis I nu sammenligner nogle af de nyreligiøse strømninger med kristendommen, er det tydeligt, at for nogle af de nyreligiøse strømninger betyder kærlighed, at individet forsvinder, og at den elskende blandes sammen med den elskede, så den ene hører op med at være i forhold til den anden. Kærlighed betyder for dem en slags grænseløs fusion, hvor det individuelle holder op, og hvor der ikke længere er noget »overfor« – hvor alting derfor panteistisk bliver guddommeliggjort.

I modsætning hertil er det dåbens tro, at endda i Gud selv står Faderen *over for Sønnen* og *over for Helligånden*, og det er dåbens tro, at jeg selv står *over for Skaberen*. Det er dåbens tro, at vi er kaldede til både at blive ved med at være individ og beholde det navn, Gud gav os, og samtidig have kærlighedens fællesskab med andre. Altså at kærlighed ikke betyder forskelnes bortsmelten – men at kærlighed altid indeholder et »overfor« i respekt for den elskede.

Barnet i centrum

De katolske skoler er et veldefineret alternativ, siger FAKS-formanden Georg Høhling

Den første konference for medarbejderne på landets 24 katolske skoler blev afholdt i Odense Kongreshus lørdag den 8. oktober. Formanden for Foreningen af Katolske Skoler i Danmark (FAKS), *Georg Høhling* holdt forud for biskop Hans L. Martensens indlæg et kort foredrag om de katolske skolars identitet.

Høhling fremhævede bl.a., at barnet bør være i centrum, men det skal ikke opdrages til at måle sig selv i forhold til gruppen, men i forhold til sine egne mål. Barnet skal være i centrum, men ikke mere, end at der skabes en sund forståelse for fællesskabets betydning.

Vore skoler bliver mere og mere konfronteret med individualister eller, sagt på en anden måde, med mere egocentrerede elever. At få

disse elever til at se fællesskabets betydning må således være en essentiel opgave for netop vore skoler, fremhævede Høhling.

Optimist

FAKS-formanden så de katolske skoler som et veldefineret alternativ for forældre, der ved, hvad de går ind til. Efter min mening har de katolske skoler derfor som første opgave, at man allerede ved indmeldelserne gør rede for skolens forventninger til forældrene, og hvad forældrene kan forvente af skolerne, sagde han. Hvis forældrene ikke trækker på samme hammel som skolen, bør vi være uhyre agtpågivende.

Videre påpegede Høhling, at en zig-zag-kurs er ingen kurs, og den vil i værste fald svække skolen som et kvalitativt alternativ til

folkeskolen. Jeg føler, at mennesket mere end nogensinde søger »tilbage« til de sande værdier, at man søger klare linier, så man har noget at forholde sig til. Jeg er derfor optimist, hvad angår de katolske skolars betydning i det danske skolebillede. For så længe vi bevarer vores særlige identitet intakt, vil det katolske skolevæsen altid have stor betydning.

Arrangementet var led i en tredelt plan, som Foreningen af Katolske Skoler i Danmark iværksatte for et år siden. I første fase samlede skolelederne til en drøftelse af skolerne opgave i det moderne samfund. Dernæst blev skolebestyrelserne indbudt til et lignende møde. 325 medarbejdere ved skolerne deltog i arrangementets tredje fase.

kk

Kærlighedens civilisation

Af Hans Jensen

Hans Jensen præsenterede Elsebet Kielers 2 binds-værk »Syndere og Helgener i Ny Testamente« ved Katolsk Forlags reception 1. november i Skt. Ansgars Kirkes menighedssal i Bredgade i København.

»Budskabet hos humanisten er det gode menneske, og budskabet fra den kristne er den gode Gud«. Så rammende sammenfatter Elsebet Kieler den kristnes grundholdning i »Syndere og Helgener i Ny Testamente«.

Den dybe glæde, som hendes bøger så umiskendeligt afspejler – og også bibringer den modtagelige læser – udspringer af netop denne grundholdning: følelsen af taknemlighed og befrielse hos et menneske, der har sagt ja tak til at vandre i Kristi fodspor gennem verden og døden ind i Guds rige.

Overladt til sig selv, revet ud af kontakten med Gud, bliver mennesket – for nu at bruge et af Elsebets billeder i bogen – som et skib på et oprørt hav, der sejler med slukkede lanterner. Det har apostlene prøvet – ikke mindst Peter og Paulus. Men Kristus gik på vandet, båret oppe af en åndskraft, der var stærkere end tyngdekraften og med tilbud til alle om at få del i denne kraft. Det oplevede også fangerne under 2. verdenskrig i koncentrationslejrenes helvede – det kan Elsebets to brødre, som overlevede, og som er til stede her i aften, tale med om.

Det er dette nådens og frelsens drama, som hun gennem hele sit forfatter-skab har indbudt os til at tage del i.

Kulminationen på et forfatterskab

»Syndere og Helgener i Ny Testamente«, hvis to bind bærer undertitlerne »Kristi Efterfølgelse« og »Det nye menneske« er kulminationen og slutstenen på hendes bibel-teologiske forfatter-skab. Det omfatter også »Det bibelske menneskesyn« og »Syndere og Helgener i Gl. Testamente«, og bringer en syntese af Åbenbaringen fra skabelse og syndefald til Johannes' Åbenbaring.

Det er ikke mindst syntesen af den bibelske Åbenbaring, der gør så stærkt et indtryk. Mysteriet tager

overhånd og griber læseren. På en vis måde får man hele kristendommen sammenfattet, ikke som pædagogisk opskrift – hvilket ville være uudholdeligt – men i en åben dialog med nutidens mennesker.

Take it or leave it! som Elsebet ville sige, for straks efter at tilføje: men læs det først – der er tale om et personligt valg af livskvalitet! Ja, mon ikke!

Et vældigt panorama opulles i denne mageløse bibelhistorie, hvor læseren skridt for skridt føres ind i troens livsrum. Uden at tabe tråden, med en rigdom af konkrete detaljer og med et suverænt overblik, gennemgår Elsebet etaperne i Jesu liv og gerning, og i den kristne kirkes første tid. Igen og igen må man standse op i meditatív eftertanke, ramt af Evangeliets utvetydige kald til omvendelse, nedbrudt, til tider menneskeligt tilintetgjort – og så atter trøsterigt opløftet.

Sådan er det i hvert fald gået mig under læsningen.

Hvor det analytiske sind risikerer at blive fikseret til den isolerede detalje, griber og genskaber hun i sin fremstilling den helhed, der alene kan forklare tingene og skabe den dybe sammenhæng i Gl. og Ny Testamente.

Det slog mig under læsningen, hvad Martin A. Hansen i sit essay »Moby Dick« skriver om det episke sind hos Herman Melville

og Alexis Kivi: Et kræver de begge af læseren: tålmod, ro. Men hvad betyder de så ikke. Den flueøjede moderens bevidsthed spalter og opløser næsten alt, frem for alt den menneskelige sjæl. Det allerbedste hos de store fortællere er ikke fantasien, ikke tankens høje flugt: det er blot den vidunderlige tilgift. Det allerbedste er, som hos Blicher, det der synes simplest, men er sværest af alt: at vreden er virkelig vrede, sorgen er sand sorg, og glæden er glæde; det er virkeligt.

Ud fra Skriftens egen synsvinkel

Og så må jeg om dagens forfatter retfærdigvis tilføje, at hun skildrer Bibelens syndere og helgener ud fra Skriftens egen synsvinkel, d.v.s. i forhold til deres identitet og yderste bestemmelse i Guds styrelse af verdens gang – uden mindste spor af religiøs kling-klang eller åndelig akrobatik.

De to store apostelgenier, Johannes og Paulus, er skildret, så man aldrig mere glemmer dem – i passager af hjerteskræende og oprivende skønhed og dybde: Johannes som kærlighedens apostel og Paulus som hedningernes. Men også troens apostel, Peter, er med; denne impulsive fisker, som faldt i søvn på de mest upassende steder og af angst for sit eget liv fornægtede Jesus, da det gjaldt. Han er på godt og ondt sindbilledet på mennesket i det hele taget, og den, vi nok ligner mest.

Eksempler fra vor egen tid

Men forfatteren lader det ikke blive ved en præsentation af Ny Testaments syn-

dere og helgener. De suppleres med talrige eksempler fra vor egen tid om mennesker, der uventet rammes af Guds Ord og barmhjertighed, til omvendelse og tro. Disse skildringer er som billederne i en reportage. De præsenterer os for Guds konkrete indgriben i menneskers liv, som vi kender, hører eller læser om i dag.

Pastor Lars Messerschmidt har udtrykt det således i sin lektørudtalelse til Katolsk Forlag: »Vi har ikke på dansk (eller andre sprog) noget tilsvarende... I stedet for en abstrakt og pædagogisk måde at præsentere tros læren på, går Elsebet konkret til værks ved at konfrontere os med de bibelske personer og deres forhold til Kristus.« Men hermed får vi så også nødvendigvis belyst en lang række centrale trossandheder.

Og så en lille, men uomgængelig parentes: Lars Messerschmidt er nevø til afdøde pastor Hubert Messerschmidt, hvis undervisning skar ind til marven af Evangeliet og menneskets eksistens. Det betød fordybelse og en radikal sandhed over for sig selv. Og er der nogen, som vil påstå, at verden ikke også har brug for det i dag? I al fald fik hans undervisning skelsættende betydning for en række af efterkrigs-generationens sandhedssøgende unge. I særdeleshed for dagens forfatter.

Rammer ind i vor egen tid

Bogen, eller rettere bøgerne, for der er jo tale om to bind, rammer således lige ind i vor egen tid og selvforståelse. De er livgivende svar på tidens omfattende rodløshed, værditab og nihilisme – og et utvetydigt korrektiv til alle nyreligiøse forsøg på selvforløsning.

Kristendommen er inkarnationens og korssets religion. Vore menneskelige forhold gennemskæres uafbrudt af Guds forhold til os, hans tilbud om at slå følge med os på vejen. Længe leve den personlige frihed! som Elsebet ville sige, og vi andre tilslutte os. Vi får det liv, vi vælger. Men vi slipper ikke for at stå til ansvar for vore valg.

Vi er alle skabt i Guds billede til et liv i Kristi efterfølgelse – til den »kærlighedens civilisation«, som Paul VI talte så meget om, og som er vejen til vor egen sande identitet.

Herom siger Elsebet på

sidste side i første bind af dagens udgivelse følgende, som også kan tjene som udgangs-bøn i denne præsentation: »Det er på kærlighedens plan, menneskets skæbne smedes; i du-jeg-vi-forholdet til Gud og mennesker. Og det er afmagten i personsforholdet mellem os, der afslører syndefaldet i vort liv. Det er derfor dia-

logen er så vigtig; den ægte dialog, person-til-person hvor man hverken taler eller tier hinanden ihjel, men giver plads: lytter og svarer for skridt for skridt på troens vandring at lade sig føje sammen af Sandhedens og Kærlighedens Ånd: Kor Helligånd, opfyld dine troendes hjerter og antænd dem din kærligheds ild!«

Hvad skal vi med profeterne?

»Hvad skal vi med profeterne?« Skrevet for unge af Ole Meyer. Religionspædagogisk Udvalg, 1994. Tegninger udført af Henrik Ursin. Pris pr. stk. kr. 15,-.

For Ole Meyer må profeterne forstås ud fra tanken om Guds folk på vandring, fra jødefolkets udgang fra Egypten og til historiens fuldendelse ved Jesu genkomst. Vi kristne hører med i den jødiske tradition, og de gammeltestamentlige profeter talte ikke blot til Guds folk for små 3000 år siden, men taler også til Guds Folk op gennem tiderne, og altså også til os kristne (og jøder) i dag.

»Herrens Tjener«, Messias-tanken og længslen efter det tabte paradys er stadig lige aktuelle. Profeterne, der fik kongers og magthaveres pæne overflade til at krakelere, var ikke populære personer, det var

en livsfarlig opgave, de havde påtaget sig. Også det er et fænomen vi kender fra vores egen tid.

Det er især skrifterne fra Esajasbogen, heftet behandler, og herfra bringes en del tekster, hvis historiske baggrund kort belyses, og som sættes i forbindelse med nytestamentlige tekster og med kirkens liturgi. Der gøres opmærksom på den æstetiske, litterære værdi af skrifterne og på den glæde en stadig bedre fordybelse i dem er årsag til. Og de er anvendelige i mange forskellige sammenhænge for os den dag i dag.

Henrik Ursins tegninger blandes på en meget heldig måde med ældre bibelillustrationer. I det hele taget virker heftet i høj grad indbydende til at stifte bekendtskab med de profetiske skrifter.

Ove Leerbeck

Gregor af Nyssa

Gregor af Nyssa. – En oversættelse af »Over Fader vor« og »Mod skæbnetronen« med indledning af Anna Marie Aagaard. Oversættelserne er foretaget af henholdsvis Bent Noack og Jørgen Ledet Christensen. Forlaget Anis, Frederiksberg Allé 10 A.

Det er en fremragende lille ting på 112 sider, der koster 135 kr.

Prædikerne fører os ind i de græske kirkefædres verden, hvor der er vidt til væggene og højt til loftet. Gregor af Nyssa (335 – 395) var en af de græske kirkefædre, der var med til at præge udformningen af kristendommen i kirkens første århundreder. Man ånder friere end i vesteuropæisk teologisk verden. Det er vel derfor, at interessen for disse fædre har vokset sig så

stor i den sidste menneskealder? . Ønsker man en »from« bog, så er der her et usædvanligt godt tilbud.

I særdeleshed må man anbefale Anna Marie Aagaards indledning på ca. 40 sider. Her ånder man helt græsk luft, man føler sig befriet, når man er nået til sidste side. Hvad der er yderst interessant er, at forfatteren sammenstiller den reformatoriske opfattelse af tingene med den gamle, græske kirkefædres og sammenligner.

Resultatet skal ikke røbes her – det er som med anmeldelser af kriminalromaner – man skal ikke røbe slutningen, for så ødelægger man læsningen af bogen. Læs selv, du vil ikke fortryde det. En idé til en lille julegave?

Bjørn Højbo

Nyt fra Katolsk Forlag

Elsebet Kieler:
SYNDERE OG HELGENER I NY TESTAMENTE:
1. KRISTI EFTERFØLGELSE (i evangelierne),
404 s. Kr. 285,-.

2. DET NYE MENNESKE (i Ap.gern. og Joh.Åb.),
117 s. kr. 130,-.

LITURGISK VÆGKALENDER 1995, med angivelse af årets fester og helgener og plads til notater. Kr. 15,-.
Ring eller skriv til Katolsk Forlag, Bredgade 69A, st.,
1260 Kbh. K. Tlf. 33 14 82 92 man – fre kl. 10-12.

Teresa af Avila - venskabets mystiker

»Levende vand« nr. 4/94.
Temanummer om Teresa af
Avila af Grethe Livbjerg.

Årets sidste udgave af »Le-
vende vand« er et tema-
nummer om den hellige Te-
resa af Avila, kirkelærer og
mystiker. I 1986 udnævnte
UNESCO Teresas fødeby,
den spanske by Avila, til
»patrimonio de la humani-
dad« - menneskeheds
arv.

Den katolske kirke har i
1972 gjort noget tilsvaren-
de, skriver Grethe Livbjerg,
ved at udnævne Teresa til
kirkelærer, en titel, der ud-
trykker, at hendes liv og
budskab har universel ka-
rakter, er menneskeheds
arv.

»Vi finder hos Teresa ikke
bare åndelige råd, og slet ik-
ke som hos nogle mystikere
en askese, som ingen mo-
derne dansker kan stille no-

get op med, men hun viser
en vej, der både fører til hel-
lighed og menneskelig in-
tegritet. Hele hendes liv og
lære viser, at en rigtig for-
stået og praktiseret religiøs
vej også er frugtbar, psyko-
logisk set.«

»Levende vand« fås i lø-
salg kr. 30,- i Stenobutikken
eller Kristent Meditations-
center.

ks

Over håbets tærskel

Milano (KIPA) - Ved præ-
sentationen for 600 ind-
budte gæster af pavens bog
»Over håbets tærskel« del-
tog kardinal Joseph Ratzin-
ger som eneste kardinal.
Bogen udkom på Mondadori-
forlaget.

Den italienske journalist
Vittorio Messori satte pa-
ven i gang med bogen. Pave
Johannes Paul II har på 176
håndskrevne sider på polsk
svaret på Messoris spørgs-
mål. Messori udtalte, at
han bevidst havde undgået
kontroversielle spørgsmål
som prævention og homo-
seksualitet. Spørgsmålene
var egentlig lavet til et TV-
interview i samarbejde med
paven og afspejler de pro-
blemer, som mennesker i
dag tumler med.

Det drejer sig bl.a. om
beviset for Guds eksistens
eller om den katolske kirkes
krav på sandheden i en ver-
den med mange religioner.
Paven mener ganske vist, at
de store verdensreligioner
har »spor af en guddomme-
lige sandhed«, men under-
streger, at Kristus er den
eneste frelser. Andre
spørgsmål, folk stiller, er:
Hvorfor daler antallet af
praktiserende kristne, har
kristendommen nogen
fremtid og nytter det at tro?

For paven er frelse med
hans egne ord: overvindelse
af det onde. I centrum i bo-
gen står det motto, som Jo-
hannes Paul II gav sit ponti-
fikat, da han blev indsat for
16 år siden, »Frygt ikke«. Vati-
kanets pressetalsmand,
Joaquin Navarro-Valls sag-
de ved præsentationen, at
paven med sin bog ønskede
»at komme ind i folks hjem
til en privat samtale.«

I bogen kommer paven
også ind på kommunis-
mens sammenbrud, som
han ikke kun ser som et
guddommeligt forsyn, men
som også tilskrives fejl og
misbrug. Desuden beretter
han om den lidelse, han op-
levede ved attentatet på Pe-
terspladsen.

Musik der skaber rum og lindring

CD med Torsten Borbye
Nielsen: *Benedictus*, 1993.
Stenobutikken kr. 169,-. Fås
også som MC, kr. 99,-.

Velgørende - det er ordet;
når jeg lytter til Torsten Bor-
bye Niensens guitar. Det var
komponistens hensigt at
»indsille noget musik, der
dels kunne være en hjælp
for mennesker i bøn til at
finde ind i stilheden og
nærheden med Gud, dels
være en hjælp for menne-
sker, der er ramt af legemlig
eller sjælelig sygdom til at
finde lindring, fred og hel-
bredelse«. Musikken lever
hele vejen igennem op til
denne hensigt.

Frem for alt er den enkel.
Det er et enkelt, klart in-
strument, guitar, som
skaber klangen. Torsten
Borbye Nielsen er meget
fortrolig med dette instru-
ment, da han er uddannet
som guitarist på Det kgl.
danske Musikonservatori-
um. Nogle gange støttes
guitaren af en bratsch som
f.eks. i »De profundis«, en
variation over den kendte
Davidssalme - eller af en
mezzosopran, når der syn-
ges Davidssalmer (nr. 18 og
23).

Denne enkelhed og klar-
hed bliver til *stilfærdighed*.
Musikken er mere støttende
og diskret end domineren-
de. Den suger ikke al op-
mærksomhed til sig, tvært-
imod frisætter den ånden,
leder til bøn. De enkelte
stykker varer fra mindst 3
til højst 6 minutter. Det er
passende tidsrammer, som
giver lytteren - eller den be-
dende, tilstrækkelig mulig-
hed for at falde til ro. Man
hverken jages af for hurtige
skift eller slæber sig igen-
nem de enkelte stykker.

Guitarens rene klang er
som en strøm, der bærer
lytteren. Den »leder til hvil-
ens vande«, som Helene
Holm Nielsen synger i Sl.
23.

»Benedictus« (modigt at
udgive dansk kristen musik
med et latinsk navn!) er på
alle måder en lovsang til
Gud - harmonisk og smuk.
Den kaldes intetsteds
»meditationsmusik«, som
»New Age«-musikken er så
vant til at gøre. Jeg formo-
der, at dette er velovervejet
- ikke mindst for at afgræn-
se sig.

Når man slår op i det led-
sagende teksthæfte, er det
øjnefaldende, at der på
midtersiderne er trykt 3
bønner: Davidssalmerne 18
og 23 og »Hellige Gud« -
hyldesten, lovsangen til tre-
enigheden: Gloria, Ære væ-
re Faderen og Sønnen og
Helligånden. Lovsangen
gælder både skaberen og
skabningen. Titler som
»Vinter«, »Dans«, »Mor-
gendis«, »Stille vand« eller
»Tøbrud« fremkalder bille-

der af Guds nærvær i og i-
blandt os. Det er fredfyldte,
helbredende billeder, mu-
sikken maler.

Denne CD kan med rette
kaldes musik til bøn og
meditation - den skaber det
rum, som bønnen, stilhe-
den og meditationen har
brug for. Den, der betræder
dette rum, vil ikke blive
skuffet. Klangen, melodi-
erne og harmonien vil give
ro og berede hjertet til mø-
det med Gud - og give lin-
dring til alle, der har brug
for det.

Gisela Heitz CSJ

B E N E D I C T U S

MAGLEÅS WEEK-END 94/1995

ORDET OG FORKYNDELSEN
21. jan. kl. 10.00 - 22. jan. 95 kl. 14.00
pris kr. 375,-.

Weekenden er et tilbud til bl.a. lektorer og liturgisk inte-
resserede.

Der vil blive givet en indføring i taleteknik ved pastor Mi-
chael Hornbech-Madsen.
Desuden vil søster Abraham fra Jerusalem fortælle om
Bibels betydning i den æthiopiske kirke.
Kursusleder: Ulla Elmquist.
Liturgisk vejleder: Pastor Dietrich Timmermann.

»TROENS BILLEDER«

10. februar kl. 19.00 - 12. februar 95 kl. 14.00. Pris kr.
575,-.

Kurset henvender sig til alle med interesse for den krist-
ne billedkunst. Hensigten er at vise, hvorledes kunsten
med vidt forskellige virkemidler afspejler skiftende ti-
ders engagement i det religiøse. De eksempler, der vil
blive fremdraget, repræsenterer alle perioder i det
kunsthistoriske forløb fra oldkirken til 1993!
Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie
ved Aarhus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

»KRISTEN MYSTIK FØR OG NU«

10. marts kl. 19.00 - 12. marts 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.
21. april kl. 19.00 - 23. april 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.
Interessen for mystik vokser utroligt i vore dage. På beg-
ge week-endkurser behandles både klassiske mystike-
re som Teresa af Avila, Frans af Assisi og Johannes af
Korset og mystikere fra nyere tid som Edith Stein, Adri-
enne von Speyr og de nye åbenbaringer.
Det er forskellige mystikere, der behandles på kursus I
og II.

Det demonstreres, hvorledes rosenkransbønnen og
gregoriansk musik er båret af mystikkens tradition.
Åbenbaringers forhold til Åbenbaringen analyseres og
vurderes.

Indlæg ved Moder Theresa, Sostrup Kloster, sr. Anne
Maria, Vor Frue Kloster, Grethe Livbjerg, p. Hans Chri-
stoffersen, O.F.M.Conv., p. Anders Arborelius O.C.D., og
pastor Lars Messerschmidt.

Kursusledere og tilrettelæggere er cand.mag. Kirsten
Kjærulff og organist, cand.mag. Jette Thomsen.
Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udarn,
Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling
af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Gaven siger noget om giveren

En god gave er ikke nødvendigvis en dyr gave.
En original gave, valgt med omtanke,
fortæller noget om giveren. Det gør prisen ikke!

Vi kan tilbyde originale, billige gaver
til alle lejligheder. F. eks.:
Religiøs musik fra gregoriansk til det 20. årh.
Religiøs kunst: Ikoner, posters, kort, statuetter,
krucifikser, rosenkranse, julekrybber, m.m.
Lys til dåb, konfirmation, bryllup
og andre kirkelige højtidere.
Alterlys i forskellige størrelser.
Katolsk litteratur på dansk, norsk og svensk.

STENO-BUTIKKEN

Vesterbrogade 28, 1620 København V. - Tlf. 31 24 36 30.

P. Herbert Paul Krawczyk 50 år 16. november

P. Herbert, som han bliver kaldt af de fleste, er præst ved Katolsk Vor Frue kirke i Århus, Rymsgade.

Han er født den 16. november 1944 i det sydlige Polen og indtrådte i Jesuiterordenen i 1960. Den 24. august 1972 blev han præsteviet i Gliwice og kom til Danmark i 1973.

Som kapellan ved Jesu Hjerter kirke i København var han samtidig præst for polske katolikker i Køben-

havn og Jylland indtil han i 1976 helt flyttede til Århus. Her blev han andenpræst ved Katolsk Vor Frue kirke, præst for de polske katolikker i Jylland og i 1978 sognepræst ved Skt. Clemens kirke i Grenå.

I en tid var p. Herbert skolepræst ved Skt. Knuds Skole, hvor han jævnligt holder gudstjenester for skolens elever.

I sogneundervisningen tager han sig af firmander-

ne (katolsk konfirmationsundervisning) og leder hver måned meditationaftener. Hans særlige opmærksomhed gælder de syge i menigheden og polske indvandre og flygtninge. To gange om måneden fejres derfor en messe på polsk. Nogle dage om ugen og hver søndag gør han tjeneste i Grenå.

Der var fødselsdagsreception søndag den 20. november efter højmessens.

P. Herberts adresse er: Rymsgade 26, 8000 Århus C.

Adolf Meister S.J.

Julekoncert i Århus 12. december

Traditionen tro afholder *Den katolske Vor Frue kirkes kantori*, Århus julekoncert som aftenang mandag den 12. dec. kl. 20 under ledelse af organist og korleder *Olav K. Mielke-Jepsen*. Denne er kantoriets 13. koncert.

I år opføres bl.a. *Allegrî's Miserere mei* (Gud, vær mig nådig), Ps. 51, et meget sjældent opført værk i Danmark – men utrolig smukt. Dette værk måtte længe kun opføres i Det sextinske Kapel, hvor komponisten var ansat, men blev offentliggjort, efter at den purunge *Mozart* ved et besøg her, havde nedskrevet dette værk efter hukkommelsen.

Endvidere opføres værket, *Unsere Väter af Johannes Brahms*, et værk for 8-stemmigt dobbeltkor og orgel. Og som endnu et større værk, der blander sig med de hvert år tilbageven-

dende engelske Davidssalmer, julemotetter og -hymner, opføres O Gloriosa Domina af den polske komponist *M. Zielenski* (1550-1615).

Dørene til koncerten åbnes kl. 19.30 og koncerten starter som ovenfor anført kl. 20.

Organist *Olav K. Mielke-Jepsen* har her i efteråret 25 års jubilæum som organist ved Vor Frue Kirke i Århus. Siden efteråret 1969 har han spillet hver anden søndag for menigheden.

Herman van Tooren 25 år ved Vor Frue kirke, Århus

Det er sjældent, at en organist i så mange år er ved samme kirke. *Hermann van Tooren* har spillet i hver anden højmesse, til utallige dåb, bryllupper og begravelser.

Som kantor sang han antiphoner og davidssalmer

hver onsdag og lørdag morgen. Hans kor var af en sjælden musikalsk og liturgisk kvalitet. Vi glæder os hvert år til påskeliturgen med den af ham bearbejdede *Johannes-Passion* af *Luis de Vittoria*. Den kreative musikalske kunstner har

skabt »Emmanuelmessen« i salmebogen, ligeledes har 19 antiphoner fundet plads i salmebogen. Tålløse liturgiske blade og hefter med egne eller oversatte tekster samt melodier venter stadig på offentliggørelse, så de bliver tilgængelige for hele bispedømmet. De fortjener det!

Et eksempel herpå er: »På vej til Sinai«, vor pinse-novene, som hvert år indleder de 9 dage før festen.

Hermann van Tooren har en tid været medlem af menighedsrådet, pastoralsrådet og salmebogskommissionen.

Han ønskes hjertelig til lykke og – tak!

P. Adolf Meister S.J.
Sognepræst

Ventetid på 14 dage

Uforholdsmæssigt mange indlæg til dette nummer af »katolsk orientering« betyder, at flere artikler må ven-

te til nummer 20, som udkommer 14. december.

Red.

Et sjældent jubilæum

Det er sjældent, at en præst oplever at kunne fejre 65 års jubilæum, men det sker den 8. december for pastor *E. Boekenoogen*, som siden 1972 har boet i sin hjemby Amersfoort i Holland og nu er fyldt 92 år.

Pastor *Boekenoogen* blev efter sine studieår i Propaganda-Kollegiet i Rom sendt til Danmark med henblik på efter kardinal *van Rossum's* ønske at begynde en mission på Færøerne. Den fik en så god be-

gyndelse, at pastor *Boekenoogen* efter et par års forløb havde bygget både skole og kirke i Torshavn.

Efter krigen

Efter krigen kom pastor *Boekenoogen* atter til den sydlige del af den danske mission, det senere bispedømme, først som sognepræst i Sønderborg og senere i Randers gennem 14 år og slutteligt i Haderslev, indtil den mere aktive præstestegnings afslutning. Gennem sine pensionistår i hjemlandet fortsatte han dog som virksom hjælper, så længe kræfterne slog til.

Gennem alle de mange arbejdsår, som pastor *Boekenoogen* ofrede os, bevarer han den ungdommelige friskhed, der gjorde ham afholdt overalt og vandt ham de mange venner, som nu sender ham taknemmelige tanker og hjertelige lykønskninger på den store jubilæumsdag.

elev på skolen. Det overlades til L. O. Dorn at gøre nærmere rede for kriteriet for tildeling. Donationer på over 250 kr. medfører et tilbud om tilsendelse af en videofilm med p. Dorns biografi i form af en 25 minutters portrætudsendelse.

Henvendelse til John-Erik Stig Hansen, tlf. 3131 0071 eller Thomas Martin Nielsen, Tlf. 3163 2037.

John-Erik Stig Hansen

Gamle sognebørn

Pater L. O. Dorn's legat

Pater *L. O. Dorn* fylder 80 år den 21. december 1994. I den anledning har en kreds af venner iværksat en indsamling med det formål at oprette et legat, *Pater L. O. Dorn's Legat*, ved Niels Steensens Gymnasium, for herved at skabe en anledning for skolen til at erindre sin oprindelse i den jesuitiske skoletradition.

Legatet skal administreres af Bestyrelsen for Niels Steensens Gymnasium og uddeles én gang årligt til en

Julemarked på N.S.G. aflyst

Katolsk Menighedspleje må desværre aflyse julemarkedet i år p.g.a. mandefald blandt de trofaste, erfarne medarbejdere, som er blevet forhindrede af flytning, kongres, indlæggelse og militærindkaldelse.

Alle regner med at stille op næste år, hvor en ny gruppe unge også gerne vil gøre en indsats for Katolsk Menighedspleje.

Vi kommer til at mangle

de penge, som ellers kommer ind på julemarkedet, så det ville være dejligt, om De kunne tænke Dem at sende en julegave til vort arbejde på giro 64 66 397 Katolsk Menighedspleje, Bredgade 69 A, st. 1260 Kbh. K.

Tak for i år med ønsket om en fredelig adventstid, en velsignet jul og et lykkeligt nytår.

Bente Nygaard Hansen

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Kirkemusik i Immaculatakirken

Skt. Josefsøstrenes kirke,
Strandvej 91

Lørdag, den 3. december kl. 14.15.

Kammerorkestret NON SCHOLAE under ledelse af Erik Thøfner spiller værker af Mozart (1. Salzburger symfoni), Telemann (Sabbato fra Scherzi Melodich) og Corelli (Julekoncerten).

Orkestret, et strygeensemble med cembalo, er opstået af Frederiksberg Gymnasiums skoleorkester og består nu af lærere, tidligere elever, deres børn og venner. Koncerten varer 1 time og der er gratis adgang.

Det sker på Magleås

To. d. 1. – sø. d. 4.12.:
Idrættens lederakademi.

Ma. d. 5. – fr. d. 9.12.:
Gymnasieskolernes studie-
vejledere.

Ti. d. 6.12.:
Allerød kommune.

To. d. 8. – fr. d. 9.12.:
Videncenter f. børn/unge.

Fr. d. 9. – sø. d. 11.12.:
Den Journalistiske
Efteruddannelse.

Ti. d. 13. – on. d. 14.12.:
Udenrigsministeriet.

To. d. 15. – fr. d. 16.12.:
Københavns Amtssygehus.

To. d. 15.12.:
Københavns Amt.

Fr. d. 16. – sø. d. 18.12.:
DUK

Academicum Catholicum

AC indbyder til musikanten i anledning af 400-året for Palæstrinas død ved dr. phil. Peter Ryom onsdag den 7. december kl. 20 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Kirkekoncert kammerkoret MUSICA VIVA

synger værker af Hassler, Eccard, Mozart
m.fl. samt julemotetter

tirsdag d. 6. december kl. 20.00
i Skt. Annæ Kirke på Amager

tirsdag d. 13. december kl. 20.00
i Jesu Hjerter Kirke,
Stenosgade 4, Kbh. V.
Gratis adgang

Julekoncert

Mathias From, klassisk guitar
Berit Mæland, sopran

fremfører julesange og værker af bl.a.
F. Schubert, H. Villa-Lobos og Carl Nielsen

i Skt. Andreas kirke,
Ordrup d. 13.12. kl. 20

Skt. Mariæ kirke, Frederiksberg
d. 14.12. kl. 20

Skt. Laurentii kirke, Roskilde
d. 15.12. kl. 20.

Entré

Magleås-arrangementer

Lø. d. 21. - sø. d. 22.01.95:

»Ordet og Forkyndelsen«

Arrangement ved sr. Abraham, Jerusalem,
pastor Michael Hornbech-Madsen, Ulla
Elmqvist og pastor Dietrich Timmermann.

Sø. d. 22.01.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf

(gentagelse fra d. 18.09.94)

»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«

v/Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn
Arvé.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.02.95:

»Troens Billeder«

v/kunsthistorikeren Hans Jørgen Frede-
riksen.

Fr. d. 10. - sø. d. 12.3.95 og

fre. d. 21. - sø. d. 23.4.95:

»Kristen mystik før og nu«

v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

DUK kalender

Åbent hus
med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00
på sekretariatet.

Nytårs-lejr
27.12.94-1.1.95 i Skælskør for familier og un-
ge over 16 år.

Pris:

0-1 år kr. 225,-

2-6 år kr. 400,-

7-13 år kr. 490,-

Voksne kr. 550,-

Fællesrejse kr. 150,-

(dog kr. 200,- for dem over 30 år).

Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK.
Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i ge-
byr for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker nor-
malt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2.th
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

Tamilsk messe

Der holdes tamilsk messe ved pastor Fran-
cis Segaram, Osnabrück.

Frederikshavn, Helligåndskirken d. 30.12.
kl. 17.00.

Århus, Vor Frue Kirke d. 31.12. kl. 14.00.

Fredericia, Skt. Knuds Kirke d. 1.01.95 kl.
10.30.

Svendborg, Skt. Knuds Kirke d. 1.01. kl.
18.00.

Maribo, Skt. Birgittas Kirke d. 2.01. kl. 18.00.

Holbæk, Skt. Elisabeths Kirke d. 3.01. kl.
17.30.

Taizé-tur til Paris

Fra den 26. dec. 1994 til 2. januar 1995 er der

Europæisk Nytårsmøde

for unge (16-30 år) i Paris. Taizé-brødrene ta-
ger imod titusinder af unge fra hele Europa,
og du får en oplevelse for livet. Hurtig tilmel-
ding, der er rift om pladserne. Pris ca. 1400
kr. Yderligere oplysninger og tilmelding: Sø-
ster Marie, Bygaden 53, 2630 Taastrup, tlf.
43 99 81 57. Pastor Benny Blumensaat, Kø-
gevej 162, 2630 Taastrup, tlf. 42 52 64 25.

Døde

R.I.P.

Min kære mand og vor kære far
Ignacy Kozon

født den 4. december 1909 i Polen,
døde pludseligt den 31. oktober 1994.

Begravelsen fandt sted i Nykøbing Falster
den 5. november 1994.

En hjertelig tak for alle tegn på deltagelse i
de forudgående sygdomsperioder samt i
forbindelse med dødsfaldet og begravelsen.

Therese Kozon, Czeslaw og Jan

R.I.P.

Vor

Bjarne Moe

født den 8.9.1944
fik fred 11.11.1994.

På familiens vegne.
Birgit, Susan.

Begravelsen har fundet sted, men hvis man
vil betænke Bjarne, kan man støtte ALS-
gruppen på konto 2132-0270184766 i Uni-
bank.

Diverse

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz. samt

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.

7.12. kl. 16: Litteraturredaktionen fortæller

om bøger som julegaver.

Telefon: 31 20 93 37.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90.

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16.

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22.

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, fredag kl.
12-16 og søndag kl. 11-13.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk
Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formid-
les kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker
De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menig-
hedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og
torsdag.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette te-
stamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekon-
tor.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

**DØGNVAGT:
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER

Bedemand Kvist's Eftf.

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT
31 55 55 55**

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Murermester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biltlf. 30 86 26 09

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor
forretning et besøg og se vort store ud-
valg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN

Nordre Frihavnsvej 13
København Ø
Tlf. 31 26 60 70

Revision • Regnskab • Skat
REVISORGÅRDEN I ROSKILDE
Registreret revisor FRR
Jørgen Brangstrup
Skt. Olsogade 10 - Roskilde - 42 35 10 35
- det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

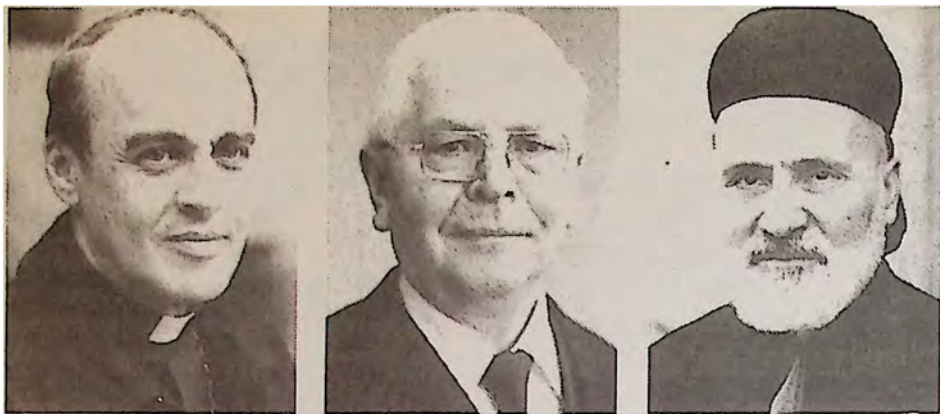
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag

Birkelær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Jaime Luas Ortega
y Alamino, Cuba.

Alois Grillmeyer SJ,
Frankfurt am Main.

Nasrallah Pierre Sfeir,
Antiochia, Libanon.

30 nye kardinaler... *Fortsat fra forsiden*

delte kristenhed. Desuden beskæftigede han sig med kirkeforståelsen, hvor ideen om »Guds folk« med dets sendelse til verden var helt ny. Han ønskede en tjene- og fattig kirke, en kirke, der er parat til forandringer for at forblive tro mod sig selv.

Første søndag i advent træder kardinalkollegiet sammen til et såkaldt konkistorium. 100 af de valgberettigede kardinaler er udnævnt af Johannes Paul II, 20 af Paul VI. Fem kardinaler – alle over 80 – er udnævnt af Johannes XXIII. Den ældste kardinal i dag er kineseren Ignatius Kung Pinmei, der er 93 år. Den yngste er Vinko Puljic på 49. Han er dog ikke den yngste udnævnte i nyere tid. I 1973 blev den 45-årige Antonio Ribeiro fra Lissabon kardinal.

Nu er kun 55 valgberettigede kardinaler (46%) fra Europa. Ved konklavet i 1978 var over halvdelen europæere. Endnu mindre er andelen af italienere. Under pave Pius XII (1939-1958) var halvdelen af kardinalkollegiet italienere, ved Paul VI's død en-fjerdedel.

I dag er kun 19 (16%) fra

Italien, men de er dog stadig den største nationale gruppe. Derefter kommer USA med 10, Frankrig og Spanien med hver fem og Tyskland og Polen med hver fire.

Der er nu kardinaler fra 64 lande. 21 kardinaler kommer fra Latinamerika, deriblandt fem brasiliанere, tre argentinerne og tre mexicanere. Det er første gang, at Albanien, Bosnien, Cuba og Hviderusland er repræsenteret. Ecuador, Indonesien, Vietnam, Uganda og Madagaskar har påny fået en kardinal. De øvrige kardinaler er: Luigi Poggi (76), italiener, Vatikanet,

Vincenzo Fagiolo (76), italiener, Vatikanet, Carlo Furno (72), italiener, apostolisk nuntius, Jan Schotte (66), belgier, Vatikanet, Gilberto Agustoni (72), schweizer, Vatikanet, Emanuel Wamala (67), Kampala, Uganda, Armand Gaetan Razafindrindra (69), Antananarivo, Madagaskar, Peter Seiichi Shirayanagi (66), Tokyo, Japan, Julius Riyadi Darmaatmadja (59), Semarang, Ind-

onesien, Jean-Claude Turcotte (58), Montréal, Canada, William Henry Keeler (63), Baltimore, USA, Adam Joseph Maida (64), Detroit, USA, Adolfo Antonio Suarez Rivera (67), Monterrey, Mexico, Juan Sandoval Iniguez (61), Guadalajara, Mexico, Jaime Lucas Ortega y Alamino (58), Habana, Cuba, Bernardino Echeverria Ruiz (82), Guayaquil, Ecuador, Augusto Vargas Alzamora (58), Lima, Peru, Carlos Oviedo Cavada (67), Santiago, Chile.

Protest mod albansk forfatning

Tirana (KIPA) – Der er kommet skarpe reaktioner fra den ortodokse kirke, Grækenland og Kirkernes Verdensråd mod de restriktive bestemmelser i det nye albanske forfatningsudkast. F.eks. hedder det i § 7: »Overhyrderne i de i Albanien anerkendte religions-samfund skal være albanske statsborgere. De skal være født i Albanien og i de sidste 20 år have boet i Albanien uden afbrydelser«.

Rettet mod; grækerne

Med denne passus vil den albanske regering kunne lede kirken i Albanien. Flere ortodokse præster og overhovedet for den selvstændige (autokefale) ortodokse kirke i Albanien, ærkebiskop Anastasios Janullatos er grækere. Der er opstået en strid mellem Grækenland og Albanien om det græske mindretal. Desuden anklager Albanien Grækenland og dele af den ortodokse gejstlighed for at

prøve at få ændret grænsen mellem de to lande til fordel for Grækenland. Grækenland reagerede med at udvise 30.000 albanere, som opholdt sig i landet uden gyldige papirer.

Ny lov rammer kirken hårdt

Forfatningsudkastet kan også ramme den katolske kirke. Ærkebiskoppen af Dures-Tirana, Rrok Mirdita er født i Montenegro og har i de fleste af de 20 år, forfatningen nævner, boet i New York.

Albaniens præsident, Sali Berisha udtalte på en pressekonference, at han værdsatte metropolit Anastasios' arbejde uhyre højt. Men metropolititten har selv udtalt, at han ser sig selv som et »midlertidigt kirke-overhoved«, sagde præsidenten.

Det økumeniske Patriarkats repræsentant i Kirkernes Verdensråd, Georges Tsetsis, udtaler, at hvis det ender med, at Anastasios

bliver udvist, rammer man en kirke, som har lidt tilstrækkeligt under et ubarmhjertigt ateistisk styre. »Netop i det øjeblik, hvor kirken begynder at komme sig og kunne opfylde sin mission til gavn for det albanske folk, får den atter et slag,« siger han.

Grundsten til ny domkirke i Albanien

Tirana (KNA) – Biskopper og diplomater fra hele verden deltog i grundstensnedlæggelsen til den nye Skt. Paulus-domkirke i Albanien hovedstad, Tirana.

Domkirken bygges på pave Johannes Paul II's utrykkelige ønske som et tegn på genfødslen af kirken i Albanien efter årtier med kommunistisk diktatur.

Ønsker dialog mellem biskopper og alle kirkelige grupper

Utrecht (KNA) – De hollandske biskopper bør have en dialog med alle kirkelige grupper. I en »dialogerklæring« fra den kommission, bispekonferencen nedsatte i januar, hedder det, at biskopperne for fremtiden bør deltage i 8. maj-arrangementerne.

Den progressive »8. maj-bevægelse« blev dannet 8. maj 1985, da 10.000 katolikker i Haag protesterede mod programmet til pavens besøg. Siden har man hvert år lavet arrangementer på dagen. Hvis der for fremtiden vil være deltagende biskopper, vil det vise, »at dialogprocessen i vores kirkeprovincs virkelig er begyndt«.

»Biskopperne må tage sig frihed til at tage alle de steder hen, hvor deres troende befinder sig«, understreges det. Dertil hører også »8. maj-bevægelsen«, som biskopperne ikke har haft kontakt med siden 1988. Biskopperne skal ikke længere forsøge at opbygge

nye strukturer, men anvende de organisationer, som allerede findes, mener kommissionen.

Desuden foreslår kommissionen en landsdækkende »katolikdag«, bispedømmedage, og regelmæssige, planlagte kontakter

mellem biskopperne og ordensfolk, teologer, videnskabsmænd og journalister.

Formanden for Den hollandske Bispekonference, ærkebiskoppen af Utrecht, kardinal Adrianus Simonis vil endnu ikke kommentere

kommissionens forslag. Først skal Hollands pastorallråd holde møde i december, og så skal den nye biskop af Breda, Martinus Petrus Muskens optage sit arbejde. Derefter vil bispekonferencen ytre sig.

Over 250 præster og ordensfolk dræbt i Rwanda

Kigali (KNA) – Under borgerkrigen i Rwanda er 105 præster, 44 ordensbrødre og 116 ordenssøstre blevet dræbt, meddeler kirken i Rwanda. Ærkebispedømmet Kigali oplyser disse tal i et budskab til de troende. Fordi der blandt morderne også findes mennesker, der kalder sig kristne, bliver man nødt til at overveje den nuværende sakramentspraksis, siges det. Biskop-

perne i landet vil udarbejde retningslinier til dette.

Katolikkerne i ærkebispedømmet opfordres til ikke at hævne sig. Det er i livet, man skal bevise, at troen tages alvorligt. Desuden skal de troende ikke lade sig friste til at tilegne sig andres ejendom, som det hyppigt sker nu. Det er bedre at nøjes med den lille smule, man selv ejer, end at blive rig på stjålen ejendom.

Apropos børneporno: Hvad med Nintendos opdragelse til vold gennem computerspil? Fotos KNA.

Pastoralrådets møde, side 2-3
 Julen er familiens fest, side 5
 Pavens apostoliske skrivelse, side 6
 Orientering fra sognene, side 9-15
 Bøger, side 16-17

katolsk orientering

Den apostoliske skrivelse om år 2000

Søg de kristnes enhed

Rom (KNA) – I den 80 sider lange apostoliske skrivelse »Tertio millennio adveniente« (I det kommende tredje årtusind) opfordrer pave Johannes Paul II kirken til samvittighedsransagelse og bod. Han beklager de fejl, katolikkerne har begået i fortiden, men siger, man skal se på dem i deres historiske sammenhæng.

Skrivelsen begynder med at henvise til Kristi fødsel for 2000 år siden. Efter en 15 sider teologisk fremlægelse af Guds komme i historien følger et kapitel om betydningen af jubilæet.

Paven håber på et »afgørende gennembrud« i økumenien. Selv om den fulde enhed ikke er opnået i år

2000, bør de kristne handle i fortrøstning til, at overvindelsen af splittelserne fra det andet årtusind er nært forestående.

Ligeledes venter paven vigtige impulser i den interreligiøse dialog, specielt med jøder og muslimer. Der vil finde festligheder sted både i Det hellige Land, Rom og i alle bispedømmer i verden.

Johannes Paul II udtrykker ønske om at besøge de bibelske steder i Israel, Egypten og Syrien i år 2000. Der skal både være et »pankristent« og et interreligiøst møde i Betlehem, Jerusalem og på Sinaj Bjerg.

I Rom vil der finde en international eukaristisk kongres sted, og paven foreslår kontinentale synoder i Amerika, Asien og Oceanien. Endelig vil han sørge for

en aktualisering af martyrkalenderen, så dette århundredes martyrer kommer med. Forberedelserne skal straks begynde og gennemføres i tematiske enheder i årene 1997-99.

Hjælp til tro, håb og kærlighed

Fejringen af Det hellige År skal hjælpe dagens kristne i deres tro på Gud, deres håb om det evige liv og deres tjeneste for medmenneskene. Kirken skal også i fremtiden være en missionskirke. Efter nationalsocialismens og kommunismens sammenbrud er evangeliseringen af Europa særlig vigtig. »Jo mere den vestlige verden kommer på afstand af dens kristne rødder, des mere bliver den til missionsområde,« understreger paven.

Fortsætter på bagsiden.

Sveriges og Finlands lutheranere tilfredse med Vatikanbesøg

Rom (KNA) – En delegation fra Sveriges og Finlands lutherske kirker har været på et flerdages besøg i Rom. De lutherske ærkebiskopper var »meget tilfredse med den hjertelige og konstruktive atmosfære« under samtalerne med pave Johannes Paul II, udtaler den finske præst, Antti Saarelma i Vatikanets Radio.

Dialogen mellem den lutherske og den katolske kirke fortsætter nu i en lille ekspertgruppe, der også har en repræsentant for Vatikanet. De lutherske biskopper var i Rom for at give et positivt svar fra deres kirker på Vatikanets nyeste økumeniske initiativer.

Paven glad for Sveriges ja

Rom (KNA) – Pave Johannes Paul II udtrykker glæde over Sveriges ja til Den europæiske Union. Afstemningsresultatet viser den svenske vilje til en forstærket solidaritet med andre nationer, sagde paven til den nye svenske ambassadør i Vatikanet, Carl Torsten Wilhelm Örn.

Paven gjorde opmærksom på vigtigheden af, at man i Europa fandt nye veje til enighed og fremhævede Sveriges indsats for fred i Jugoslavien. Ligeledes roste paven Sveriges indsats i miljøspørgsmål.

Matka Boska, Gudsmoderen »med Tegnet«. Maria fremstilles i denne ikon som profetisk kvinde, der viser tegnet Kristus. Regionalmuseum i Bialystok.

Hamburgs ærkebiskop bliver Ludwig Averkamp

Bonn (KNA) – Den første ærkebiskop i det nye ærkebispedømme Hamburg bliver den hidtidige biskop af Osnabrück, Ludwig Averkamp (67).

Averkamp studerede teologi i Münster og Rom og blev præsteviet i Rom i 1954. Efter vielsen til hjælpebiskop i 1973 arbejdede han som regionalbiskop for Rhin-delen af bispedømmet Münster med sæde i Xanten. I 1987 blev han biskop af Osnabrück. Han har gjort et stort arbejde for at løse de pastorale problemer, der følger med den tiltagende præstemangel.

Averkamp udtaler, at den vigtigste opgave i det nye bispedømme bliver at føre de forskellige områder sammen. Det er vigtigt ikke kun at tænke på byen Hamburg, men også på katolikkerne i Schleswig-Holstein og Mecklenburg. Da kun 6,7% af befolkningen er katolikker, er det økumeniske samarbejde meget vigtigt, for at evangeliet kan blive forkyndt.

Pavelig bulle

Det nye ærkebispedømme træder kirkeretligt i kraft, når paven offentliggør en »pavelig bulle«. Ordet bulle

anvendes i dag bl.a. om dokumenter fra Vatikanet, der opretter bispedømmer og domkapitler. På bullens segl er pavens navn, hovederne af apostlene Peter og Paulus og deres navnetræk.

Averkamp har to hjælpebiskopper ved sin side, Norbert Werbs og Hans-Jochen Jaschke. Den nye domkirke i Hamburg bliver St. Marien-Kirche i St. Georg bydelen. Med omstrukturen af de tyske bispedømmer efter Tysklands genforening er der nu 27 bispedømmer, hvoraf de syv er ærkebispedømmer.

Vatikanet og PLO optager officielle forbindelser

Vatikanet ønsker at sikre det juridiske grundlag

Rom (KNA) - Vatikanet og Den palæstinensiske Befrielsesorganisation, PLO har i slutningen af oktober optaget officielle forbindelser. Vatikanets pressetalsmand, *Joaquin Navarro-Valls* oplyser, at man vil udbygge kontakterne og indrette officielle kontorer.

Det drejer sig ikke om egentlige diplomatiske forbindelser, men om »officielle og permanente forbindelseskanaler« mellem PLO og Vatikanet, understreger Vatikanets »udenrigsminister«, *Jean-Louis Tauran* og generaldirektøren for PLOs politiske afdeling, *Abdul Lateef Abu Hijleh*.

Kontakterne mellem PLO og Vatikanet fulgte langsomt efter, da Vatikanet og Israel begyndte at

forhandle om diplomatiske forbindelser. Det foregik dog ikke uden problemer, og da Vatikanets »viceudenrigsminister«, *Claudio Celli* i efteråret 1992 tilbød palæstinenserne kontakt, var reaktionen tøvende. Men efter de israelsk-palæstinensiske aftaler om selvstændige områder så begge parter en interesse i en formalisering af samarbejdet.

PLO er interesseret i international anerkendelse. Vatikanet ønsker at sikre det juridiske grundlag for kirken og de kristne i de autonome, palæstinensiske områder. Ca. 6% af palæstinenserne er kristne.

Spørgsmålene, der skal forhandles, er de samme som i Israel og Jordan. Kan der være katolske skoler med frie læseplaner, katol-

ske sociale institutioner, og hvorledes er et kirkeligt sogns juridiske stilling? Desuden er der problemerne med de hellige steder. Forhandlingerne med palæstinenserne kan godt blive vanskeligere end med Israel og Jordan, da der ikke findes nogen palæstinensisk forfatning.

PLO vil indrette et kon-

tor i Vatikanet med en egentlig leder, hvorimod Vatikanet lader sine kontakter varetage af den apostoliske nuntius i Tunesien, ærkebiskop *Edmond Farhad*, der stammer fra Libanon. Vatikanet aftalte at optage diplomatiske forbindelser med Israel i december 1993 og med Jordan i marts 1994.

Ønsker abortforbud i forfatningen

Warszawa (KNA) - Den katolske kirke i Polen vil ifølge en TV-udsendelse arbejde for et totalforbud mod aborter i landets nye forfatning. Ligeledes vil man prøve at få retten til religiøsundervisning med i forfatningen.

TV-udsendelsen henviste til bispekonferencens sekretær, biskop *Tadeusz Piorenek*. Biskopperne ønsker yderligere, at »adskillelse« mellem kirke og stat skal

ændres til »uafhængighed og autonomi«, og at kirke/stat forholdet skal ordnes gennem et konkordat.

Der har efter regerings-skiftet i nogen tid været strid om ratificeringen af det konkordat, som den daværende regering under *Hanna Suchocka* aftalte i sommeren 1993. Behandlingen af konkordatet er udsat til efter den nye forfatnings ikrafttræden. Den ventes vedtaget næste år.

Paven på Sicilien:

Bekæmp mafiaen

Catania (KNA) - Pave *Johannes Paul II* har på et pastoralbesøg på Sicilien opfordret befolkningen til en energisk kamp mod mafiaen. Sicilianerne bør ikke længere leve i passiv venten, frygt, fejhed og langsommelighed. Paven appellerede til ungdommen om at opbygge en »kærlighedens kultur« og derved besejre korruption, vold og organiseret kriminalitet.

Paven advarede »mafiosierne«: De, som er ansvarlige for vold og blodige overgreb mod mennesker, bliver stillet til ansvar for

Guds domstol. Samtidig med pavens advarsel fik fængselspræsten *Gino Sacchetti* en makaber mordtrussel. På hans gadedør havde nogen hængt et slaget lam, hvorpå der hang en seddel med ordene: »Således vil også du ende!«

Det er Johannes Paul IIs fjerde pastoralbesøg på øen. I Catania saligkærede han Don-Bosco-søsteren *Maddalena Caterina Morano* (1847-1908). I Siracusa indviede han Mariahelligdommen »Gudsmoder af tårerne«.

Katolsk organisation hjælper med genopbygning i Kampuchea

Bangkok (KIPA) - Det katolske kontor for flygtninge og Nødhjælp i Thailand (COERR) er af fyrst *Norodom Sihanouk* blevet bedt om at hjælpe med genopbygningen af landet og rehabiliteringen af de hjemvendte flygtninge. Siden fredsaf-talen i 1991 er hundretusinder af kampucheanerne vendt hjem fra flygtningelejre i Thailand.

COERR begyndte at arbejde blandt kampucheanerne, da de i 70'erne flygtede til Thailand. Mellem

april 1975 og marts 1992 flygtede ca. 700.000 mennesker fra Kampuchea. Siden marts 1992 er ca. 370.000 kampucheanere vendt hjem under FNs Flygtningehøjkommissariats beskyttelse. I marts 1993 blev den sidste lejr i Thailand lukket. COERR ser det nu som sin opgave at hjælpe flygtningene med at komme i gang igen.

Hjælpeorganisationen arbejder i flere af Kampuchea's provinser. Mod nord-øst i provinsen Banteau

Meanchey har man et landbrugsprogram, der tilbyder hjælp til selvhjælp for 772 fattige familier. Det blev dog ødelagt i april i år, da Røde Khmerer brændte høsten og stjal alle dyrene.

Kurser i menneskerettigheder

I Sisophon har COERR skoler for bønder, kvinder, forældreløse børn og handicappede. Desuden tager de sig af gamle mennesker. I Phnom Penh har de en erhvervsskole, hvor de tilby-

der tre-måneders kurser i syning, maskinskrivning, EDB, thai og engelsk. I Provinsen Ratanakiri har COERR-hospitalet i august oprettet en proteseafdeling for at hjælpe mine-ofre.

Sammen med FNs Transitional Authority in Cambodia og undervisningsministeriet arrangerer COERR kurser for lærere i menneskerettighederne. Organisationen har sørget for en sikker og sund vandforsyning til et nyåbnet hospital i provinsen Rattankiri.

Herluf Eriksen ny skoleleder på Institut Skt. Joseph.

Bob Showers rejser den 27. december.

Skifter skole

Institut Skt. Joseph i København får ny skoleleder. *Herluf Eriksen*, der har været skoleleder på Skt. Birgitta Skole i Maribo de sidste 10 år bliver instituttets ny skoleleder.

Mandag den 19. december kl. 15-17 er der afskedsreception på Skt. Birgitta Skole for *Herluf Eriksen*.

Bortrejst et halvt år

Franciskaneren *Bob Showers* er fra 27. december i USA for at deltage i et fornyelsesprogram for præster og ordensfolk. Programmet ventes at vare 4-6 måneder, hvorefter *Bob Showers* håber på at kunne vende tilbage til Roskilde.

Bob Showers kom til Danmark sidste år i august.

Debat om gengifte fraskilte udskudt til k.o. 1

Der er indkommet en del lange læserindlæg i forbindelse med Trosælerekongregationens skrivelse om gengifte fraskiltes adgang til kommunion.

Redaktionen har valgt at bringe debatindlæggene i førstkomende nummer af »katolsk orientering« i det nye år. Biskop *Hans L. Martensen* vil i samme nummer gøre rede for nogle

af de principielle spørgsmål, der rejses i indlæggene.

Vi håber, at læserne vil have tålmodighed så længe. Redaktionen gør opmærksom på, at den forbeholder sig retten til at forkorte i lange indlæg både om dette emne og debatindlæg i øvrigt.

Red.

SANKT BIRGITTA SKOLE MARIBO SKOLELEDER

Vores nuværende leder er blevet skoleleder på Institut Sankt Joseph, København, og vi søger derfor ny skoleleder med tiltrædelse den 1. marts 1995 eller snarest derefter.

Sankt Birgitta Skole er en selvejende katolsk skole med 258 elever, heraf ca. 10% katolikker. Skolen har en økumenisk profil, og vi lægger vægt på et godt undervisningsmiljø med en solid undervisning og trygge rammer for den enkelte.

Vi søger en kristen leder, der er parat til at tegne skolens holdningsmæssige og pædagogiske linje over for elever, forældre og lærere. Vi søger en leder, som både kan være inspirerende og visionær, og som kan formidle samarbejdet mellem alle skolens parter.

Løn efter overenskomst mellem DR og FGL.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til bestyrelsens formand, *Hans Bang*, tlf. 53 77 38 33 eller 53 79 73 56.

Ansøgningen sendes til Rektor *Hans Bang*, Goldschmidtsvej 16, 4760 Vordingborg, mærket »Skoleleder«. Ansøgningsfrist- en udløber mandag den 16. januar 1995.

Hospice i Vejle tiltaler pastoralrådet

Også pastoral betjening af flygtninge til debat i rådet

Et af de emner, der vakte mest debat ved fremlæggelsen af forretningsudvalgets beretning på pastoralrådets møde, var planerne om at omdanne en del af Mariasøstrenes hospital i Vejle til et hospice.

Tanken om et hospice er værdifuld, sagde *Käthe Lund* og spurgte, om der var støtte og opbakning fra forretningsudvalget.

Oluf Bohn mente, at vi som gruppe ville stå stærkere, hvis det blev til i et samarbejde med frikirkerne. Der er forsøgt oprettet et hospice i Frederikshavn, men man mødte uvilje og slendrian fra myndighedernes side, sagde han.

Rimelig stærk økonomi nødvendig

Andreas Smidt påpegede, at der skal være en rimelig stærk økonomi bag, fordi ingen offentlige myndigheder generelt går ind og dæk-

ker udgifterne. Driften er derfor meget usikker. Men jeg synes det ville være fint, hvis den katolske kirke var med og bakkede projektet op.

Sr. *Else Pascale*, der selv er sygeplejerske, gjorde opmærksom på, at en gruppe Skt. Josephssøstre og lægfolk for snart 20 år siden intensivt beskæftigede sig med oprettelsen af et hospice. Vi foretog grundige undersøgelser, da Skt. Joseph Hospital lukkede. Else Pascale konkluderede, at der ikke er politisk vilje til at oprette hospicer. Der kræves endvidere et kvalificeret personale, som kan pleje de døende døgnet rundt. Mange sygeplejersker med en kristen eller humanistisk baggrund går ind for hospicer, og vi håber det vil lykkes i Vejle, sluttede Josephsøster Else Pascale.

Søstre i Vejle har arbejdet intenst med dette pro-

jekt, sagde Mariasøster *Cecilie Maes* Hun påpegede, at et samarbejde skal foregå lokalt. Det er søstrenes erfaring med seneste undersøgelser, at et hospice kun er muligt, hvis der gives økonomisk støtte fra amt og kommune.

Flygtninge

Kirsten Brink så gerne, at pastoralrådet snart drøftede den pastorale betjening af flygtninge i Danmark. Der er 25.000 asylansøgere i landet, og heraf er langt over 1.000 katolikker, og mange af dem er udøbt børn.

Biskop *Hans L. Martensen* påpegede, at spørgsmålet er et hovedpunkt i den biskoppelige kommission *Justitia et Pax*. Jeg håber, at det vil lykkes at få alle gode kræfter til at arbejde sammen, sagde biskoppen.

kk

Pastoralrådets medlemmer fik noget at tænke over efter sr. Hildegard Madsens korte oplæg om ordenslivets vilkår. Fotos Knud Kluge.

Ordenslivet mangler accept i familierne

Stadig færre mennesker søger ordenslivet, sagde sr. Hildegard Madsen O.S.B.

Danske ordensfolk har også deltaget i debatten forud for ordenssynoden i Rom, berettede sr. *Hildegard Madsen* fra Skt. Liobasøstre for pastoralrådet i november. Sammen med ordensfolk fra de øvrige nordiske lande og biskop *Kenney* fra Sverige diskuterede man i august 1993 oplægget til synoden, det såkaldte instrumentum laboris.

Det bliver ofte sagt, at ordenslivet er i krise. Der er stadig færre mennesker, der søger ordenslivet, men hvorfor er der opstået en kaldskrise? Sr. Hildegard mener, at der i dag mangler en social accept af ordenslivet, både i samfundet og i kirken. Den udvikling har stået på siden Det andet Vatikankoncil, ikke på grund af koncilet, men på grund af skævvridninger af det.

Ordenerne mangler opbakning

Efter koncilet er der kommet mange religiøse bevægelser, og lægfolket er blevet mere aktivt. Opgaver, der tidligere blev varetaget af søstre, brødre og præster er blevet overtaget af lægfolk i f.eks. sundheds- og uddannelsessystemet. Derfor har mange vanskeligt ved at se ordenernes berettigelse.

I dag oplever ordenerne, at de mangler opbakning på alle niveauer, fra biskopperne til hjemmene. Specielt er det mærkbart, at mange hjem ikke støtter kald – specielt hvis det drejer sig om piger.

... men vækst i selvforståelsen

Men der er vækst i ordenernes selvforståelse. I vores samfund er det vigtigt, at der er steder, hvor man kan være på en anden måde: i bøn, i den åndelige erfaring, hvor man kan finde en produktiv fred. Derved kan ordensfolk være med til at hjælpe deres medkristne i deres åndelige kald.

Den ny selvforståelse betyder, at det ikke drejer sig om de tre ordensløfter hver for sig, men om at leve dem i deres totalitet, at være på fuldkommenhedens vej i hengivelse til Kristus.

Også andre ordensfolk i Danmark har oplevet problemer med lægfolks forståelse for ordenslivets betydning. Sr. *Else Pascale* sagde under den efterfølgende debat, at hun havde oplevet, at man i gode katolske kredse nedvurderede ordenslivet. Det vil være et stort tab for kirken, hvis der om 20 år er endnu færre ordensfolk, end der er nu.

Sr. Hildegard Madsen O.S.B.

Lone Stubkjær sagde, at det er meget svært at råde sit barn til at træde ind i en orden, når man ser, at de fleste af dem, der går ind, går ud igen. *Erik Schou* fremhævede, at der er to problemer. Det ene er, at vores kirkelige fællesskab ikke er frugtbar nok til at flere identificerer deres eget liv med kirkens i et ordensliv, men det andet er, at ordenssamfundene må ændres på afgørende vis. Det kan gøre ondt både hos lægfolket og i ordenerne, og vi bliver nødt til at hjælpe hinanden med det.

sw

Sæt ambitionerne i forhold til virkeligheden

Peter Ryom rejste debat om liturgien

På pastoralrådsmødet rejste *Peter Ryom* en debat om liturgien i de danske katolske kirker. Netop fordi messen er så central, bør vi gøre alt, hvad vi kan for at gøre den festlig og højtidelig. Og der er flere steder, hvor jeg føler, der er brug for at højne kvaliteten, sagde Ryom.

Det er ikke ligeegyldigt, hvordan man læser Guds ord op. Han mindede om, at lektorer i gamle dage havde modtaget en af de lavere vielser. Det vidner om, at denne tjeneste kræver noget, man skal lære.

Desuden finder Ryom, at musikken mange steder ikke er nogen nydelse. Man oplever ofte, at menigheden synger én tone, mens organisten er nået til den næste. Derfor foreslog han, at man fik menighedsdirigenter. Musikvalget var ligeledes vigtigt. For ham var cabaret-agtige sange under messen ikke nogen højtidelighed.

Peter Ryom føler det som et savn, at den gregorianske

tradition er ved at forsvinde helt ud af kirken i Danmark. Det andet Vatikankoncil har defineret den gregorianske sang som kirkens allermost højtidelige udtryksform. Derfor har vi en forpligtelse til at vedligeholde denne tradition.

P. Raymond Minnaert mente, at man skulle sætte ambitionsniveauet i forhold til virkeligheden i menigheden. Mange steder havde man enten slet ingen organist eller en ikke-uddannet organist.

Messen er ikke nogen optræden

Henrik Levandowski kunne godt forstå, at Peter Ryom ville have messen afviklet smukt og højtideligt. Man skal dog huske, at messen ikke er nogen optræden, men en gudstjeneste, hvor enhver skal kunne deltage. »Men selvfølgelig skal vi lære at holde takten. Jeg selv har lige ofret 400 kr. for bare at lære at holde takten«, sagde han under

almindelig munterhed.

Der er åbenbart to fløje, der strides om liturgien. Den ene kan man betegne som elitær, æstetisk orienteret, den anden som folkeligt orienteret. Der skal være plads til begge dele, sagde *Erik Schou*. Hvis liturgien er smuk, er det en gevinst, men det er ikke det, det kommer an på, sagde *Hermann van Tooren*. Det er vigtigt at huske, at liturgi betyder tjeneste.

Denne diskussion har stået på i mange år, sagde *p. Hans Christoffersen*. Hvis vi skal komme videre, må vi spørge os selv: Hvem er det fællesskab, der laver liturgien, og hvordan udtrykker dette fællesskab sig selv? Hvad vil vi have med hjem fra messen? En god fornemmelse af, »hvor var det højtideligt«, eller var det en time i bøn? Det vigtigste er, at vi bliver rigere i hjertet, ikke kun i øret.

sw

Følg mig!

Nedenstående juleberetning er et kapitel i den sallgårede Edith Stelns lille afhandling: »Julens mysterium«. Hun indtrådte i karmellitterordenen i 1933, og blev på grund af sin jødiske herkomst - henrettet 9. august 1942 i gaskammeret i Auschwitz.

Af Edith Stein

Julen er kærlighedens og glædens fest, hvortil selv de, for hvem fortællingen om Jesusbarnet i Bethlehem intet betyder, glæder sig, og som de forbereder sig til, ivrige efter at bringe glæde til andre. Men for den kristne er julen jo noget langt større. Julestjernen fører ham til det barn, som bringer fred til Jorden. Adventstidens liturgi, som kalder længslen efter Frelseren frem i hans hjerte, slutter juleaftensdag med: »I dag skal I se hans herlighed.« I morgen« kalder klokkerne til midnatsmesse, og når Den hellige Nats mysterium gentager sig på alterene: »Ordet blev kød - så er julens glæde fuldkommen.«

Vi har måske alle sammen kendt til en sådan juleglæde. Men stadig stråler Bethlehemsstjernen i en bælgmørk nat. Derfor lægger kirken allerede på julens anden og fjerde dag de hvide festklæder til side og ifører sig martyriets og sorgens farver. Jesusbarnet i krybben er omgivet af martyrer. Der er Stefan, den første martyr, som fulgte Frelseren i døden, og der er de uskyldige småbørn, som blev dræbt af Herodes' soldater.

Hvad betyder dog alt det? Hvor er nu engleskarens jubel? Hvor er julenatens hellige stilhed? Hvor er freden, fred på Jord med alle, der har god vilje? Men alle har jo ikke god vilje, og den evige Guds søn forlod Himlens herlighed, fordi ondskab havde hyllet Jorden i nattemørke.

Mørket dækkede Jorden, og Han kom som et lys, der skinner i mørke, men mørket forstod Ham ikke. Til dem, som modtog Ham, bragte Han lys og fred, fred med Faderen i Himlen, fred med alle, der som de selv var lysets børn, og fred i hjertets inderste, men ikke fred med mørkets børn. Dem bringer Fredsfyrsten ikke fred, men sværd, for dem er Han den store anstødssten, som de falder over.

Dette er den alvorlige sandhed, der ikke bør forsvinde bag det rørende billede af det lille barn i krybben. Syndens dybe mørke blev mere sort, da lyset fra Himlen blev tændt.

Barnet i krybben strækker sine små arme ud, og det er, som om det siger de samme ord, som ad åre ville lyde til dem, der lyttede til den voksne mands tale:

bejder og bærer tunge byrder.«

»Lad os gå til Bethlehem!« sagde hyrderne straks, da englen havde forkyndt dem den store glæde, og uden betænkning begav de sig på vej; kongerne fra Østen fulgte stjernen med den samme umiddelbare tro, og de »glædede sig alle med en overmåde stor glæde.«

Barnet rakte sine hænder ud mod dem, de hænder, som giver og kræver på samme tid. I konger, bøjjer ydmygt for Kongernes Konge, bær de lidelser og vanskeligheder, det medfører at være i Hans tjeneste! I små børn, der ikke af jer selv kan give noget, dette barn vil kræve jeres spæde liv, men det kan ikke blive brugt til noget større end som et offer for livets Herre!

»Følg mig!« lyder det

ben, som det engang vil lyde fra Mesteren til Johannes, »den discipel, Herren elskede«, og som også hører med ved festen omkring krybben, og til Stefan. Johannes, den unge mand med det rene hjerte, fulgte Jesus uden at spørge hvordan. Han forlod sin faders båd og ledsagede Herren på alle Hans veje helt op til Golgatha.

Og Stefan hørte ordet: »Følg mig!« og fulgte Frelseren for at kæmpe mod mørkets magter, mod den hårdnakkede vantros blindhed. Han vidnede om Ham ved sine ord og sit blod, og det sind, som var i Jesus, var også i ham, det kærlighedens sindelag, som hader synden, men elsker synderen; derfor bad han i sin dødsstund for dem, der myrdede ham.

Vi ser dem omkring krybben, de lysende skik-

børn, de ydmyge konger, martyren, kærlighedens apostel, billederne på alle dem, der har adlydt Herrens kalden. Bag dem ruger den ubegribelige forstokkelses og blindheds nat med de skriftkloge, som vidste, når og hvor Verdens Frelser skulle fødes, men som ikke

Bethlehem,« og med Kong Herodes, der ville dræbe livets Herre. Og det er stadig sådan foran Kristi krybbe deler vejen sig. Han siger sit »Følg mig!« og den, der ikke er for Ham, er imod Ham. Han taler til os og lader os vælge mellem lys og mørke. Fra julekærten 1963

Følg mig! - Apostlene Peters og Andreas' kaldelse. Ravenna mosaik fra det 6. århundrede.

Julen er familiens fest

Af biskop Hans L. Martensen

Julen er på en ganske særlig måde familiens fest. Den samler den enkelte familie til fællesskab, og den bidrager til, at en familie i større sammenhæng finder form - en familie, hvor endog hjemløse og familieløse hører med - en familie, der til syvende og sidst skal samle hele kirken og alle Guds adspredte børn.

I dette år, der er gjort til et særligt familieår af De forenede Nationer - et fa-

milieår, som også Den katolske Kirke i særdeleshed har deltaget i - må det være vor fælles inderlige bøn, at Gud vil velsigne og styrke vore katolske familier, og at mange af vore unge katolikere må få mod og kraft til at forberede sig til ægteskabet og indgå dette i lyset af det håb, som Kristus har skænket verden. Han, hvis fødsel vi fejrer, ville være »den førstefødte af mange brødre« og vise os vejen til den

kærlighed, der ikke søger sit eget.

Fællesskabet i familien

I denne sammenhæng kan vi - medens vi fejrer Herrens fødselsfest - besinde os på ord, som pave Johannes Paul II har udtalt i sin rundskrivelse om »Fællesskabet i Familien«:

»Oplyst af troen kender kirken den sande værdi og dybe betydning af ægteskab og familie. Den føler sig derfor på ny tilskyndet til at forkynde evangeliet, 'det glade budskab', til alle uden undtagelse, men især til dem, der er kaldet til ægteskabet og forbereder sig dertil, ligesom til alle ægtepar og til alle forældre i verden.

De er dybt overbeviste om, at kun antagelsen af evangeliet fuldt ud kan virkeliggøre alle de forhåbninger, som mennesker med rette nærer til ægteskabet og til familien. Ægteskab og familie, der er villet af Gud allerede i selve skabelsen, er i sig selv henordnet til fuldendelsen i Kristus og behøver hans nåde for at blive helbredt for syndens sår og blive ført tilbage til 'sin begyndelse', det vil sige til fuld forståelse af og fuld virkeliggørelse af Guds plan« (nr. 3).

Kaldede til at videregive

»Den kristne familie er for sin part så dybt indlemmet

i kirkens mysterium, at den på sin vis deltager i frelses-sendelsen. De kristne ægtefolk og forældre har i kraft af sakramentet 'deres egen nådegave inden for Guds folk i deres egen stand og livsform'.

Derfor modtager de ikke blot Kristi kærlighed og bliver derved til et forløst fællesskab, men de er også kaldede til at videregive denne Kristi kærlighed til deres medmennesker og således blive til et forlængende fællesskab. Mens den kristne familie således er frugt af og tegn på kirkens overnaturlige frugtbarhed, bliver den samtidig til sympol på og vidne om kirkens moderlige rolle, som den tager aktivt del i« (nr. 49).

Til alle i bispedømmet: til de gifte og de ugifte; til børnene og de unge, både dem, der har glæden af at leve i en families tryghed, og til dem, der må leve i splittede og adskilte familier; til søstre og præster, der har givet afkald på ægteskabet for himmergets skyld; til ensomme fraskilte og til gengifte, der bærer smerten af en tabt fortid i deres hjerter; og endelig til de ensomme, der føler sig uden familie - til alle sender jeg mine bedste ønsker om en velsignet og nåderig Jul. »Fred på jorden - os er i dag en Frelser født!«

Kristi fødsel. Udsnit af den gamle korvæg i katedralen i Chartres. 1240/50.

Tilbedelsen af barnet. Udsnit af Portinari-altret. 1473/75. Hugo van der Goes. Uffizierne, Firenze.

Ulydighed fremkalder usikkerhed

Kardinal Roger Etchegaray præsenterede den nye apostoliske skrivelse fra paven

Rom (KNA) - Formanden for Det pavelige Råd *Justitia et Pax*, kardinal *Roger Etchegaray* sagde ved præsentationen af den nye paveskrivelse, at den beklager, at nutidens ulydighed over for læreembedet har fremkaldt usikkerhed hos mange kristne. Ikke kun moralen, men endog den teologiske lære er berørt af dette, sagde han.

Kardinalen minder om, at samvittighedsransagelsen må indbefatte en refleksion over Det andet Vati-

kankoncil. Det indebærer en diskussion om lægfolks deltagelse i kirkens tjenester. Men paven understreger, at det ikke må føre til en »demokratisme«. Johannes Paul II advarer også mod, at kirken svigter sin identitet, når den virkelig gør »religiøs pluralisme«, sagde Etchegaray. Men den økumeniske dialog skal dog fortsætte.

Uddrag af skrivelserne

17. Alle jubilæer i kirkens historie er forberedt af det guddommelige forsyn. Det gælder også for det store jubilæum i år 2000. Med denne overbevisning ser vi i dag med en følelse af både taknemmelighed og ansvarlighed på, hvad der er sket i menneskeheden historie siden Kristi fødsel, dog især på begivenhederne mellem år 1000 og år 2000. Helt specielt vil vi dog vende troens blik mod vort eget århundrede og ikke blot søge vidnesbyrd om menne-

skenes historie, men også om den guddommelige indgriben i den menneskelige historie.

18. Fra denne synsvinkel kan man sige, at Det andet Vatikankoncil er en forsynets tildragelse, som har sat kirken i gang med den umiddelbare forberedelse til jubilæet i år 2000.

33. Den hellige Port for jubelåret 2000 skal i symbolsk forstand være større end de forudgående, fordi menneskeheden denne dag lader ikke kun et århundrede, men et årtusind bag sig. Det er godt at kirken slår ind på denne vej i fuld bevidsthed om, hvad den har oplevet i de sidste ti århundreder.

Den kan ikke gå over tærskelen til det ny årtusind uden at holde sine børn til gennem anger at rense sig for vildfarelser, troløshed, manglende konsekvens og sendrægtighed. At bekende gårdsdagens utilstrækkelighed er en oprigtighedens og modets handling, der hjæl-

per os til at styrke vor tro således, at den gør os opmærksomme og parate til at klare dagens fristelser og vanskeligheder.

34. Til de synder, der kræver en større bods- og omvendelsesindsats, må man regne dem, som har påvirket den enhed, som Gud har villet for sit folk. Endnu mere end i det første årtusind har det kirkelige fællesskab i det årtusind, som nu lakker mod enden, oplevet smertelige splittelser, som »ofte ikke er uden skyld hos mennesker på begge sider«. Disse splittelser er åbenlyst i modstrid med Kristi vilje og er en forargelse for verden. Byrden fra disse fortidens synder kan desværre stadig mærkes, og de samme fristelser består den dag i dag. Derfor drejer det sig om at gøre dette godt igen, mens vi stadig anrører Kristus om tilgivelse.

I årtusindets sidste år må kirken dybt bedrøvet vende sig mod Helligånden i ind-

trængende bøn og bønfulde Ånden om enhedens nåde.

Udnævnelser til komité for Det hellige År

Paven har udnævnt Roger Etchegaray til formand for komitéen for Det hellige år. I præsidiet for komitéen sidder desuden kardinalerne *Camillo Ruini*, biskop i

vikariatet Rom, *Francis Arinze*, formand for Det pavelige råd for interreligiøs Dialog, *Edward Cassidy*, formand for Enhedsrådet og *Virgilio Noe*, kardinalærkepræst i Skt. Peter. Som sekretær er udnævnt ærkebiskop *Sergio Sebastiani*, der er apostolisk nuntius i Tyrkiet.

Manglende religionsfrihed i CSCE-lande

Rom (KNA) - Vatikanets afrustningseksperter, msgr. *Alain Lebeau* kritiserer, at mange lande i Øst- og Mellemeuropa ikke har gennemført den religionsfrihed, som er garanteret i aftalerne i CSCE, Den europæiske sikkerheds- og Samarbejdskonference.

Der er ofte problemer med, at religiøse fællesska-

ber får status af juridisk person, især hvis det drejer sig om religiøse eller nationale mindretal, sagde Lebeau på et forberedelsesmøde til CSCE-topmødet i Budapest til december. Desuden oplever man, at et religiøst fællesskab kan have forskellig juridisk status i forskellige områder inden for den samme stat.

Rivera Damas død

Han afviste prædikaten »en venstre-biskop«. Han ønskede at reformere kirken og var inspireret af Det andet Vatikankoncil og de latinamerikanske biskoppers møde i Medellín i 1968, hvor man traf det berømte »valg for de fattige«. Han havde forståelse for, at mange præster satte deres håb til befrielsesteologien, men han var ikke enig i alle dens opfattelser og hensigter.

Rom (KIPA) - Ærkebiskoppen af San Salvador, *Arturo Rivera Damas* er død i en alder af 71 år, meddeler Vatikanets Radio. Rivera afløste i 1983 *Oscar Arnulfo Romero y Galdamez*, der blev skudt ved alteret i 1980.

Rivera trådte ind i salesianer-ordenen og blev præsteviet i 1953. 1963 blev han hjælpebiskop i San Salvador, hvor han opbyggede en »befrielses-sjælesorg«. I 1977 blev han biskop af Santiago de Maria, samtidig med at den indenrigspolitiske situation blev alvorligere. 1981 brød borgerkrigen ud, der på 10 år krævede over 500.000 dødssofre.

»Måske kan kirken kun lide sammen med menneskene i dette land,« sagde han for mere end ti år siden. Men alligevel optrådte Rivera hyppigt som mægler mellem de højreorienterede magthavere og den venstreorienterede FMLN-guerilla. Han forsvarede igen og igen menneskerettighederne i landet, som havde tranget under konflikten.

I loyal opposition til den katolske kirke

Schillebeeckx 80 år

præge hans tankegang. 1958 overtog han en lærestol for dogmatik og teologihistorie på det katolske universitet i Nijmegen, som han bestred, til han gik af i 1983. Han var rådgiver for de hollandske biskopper og har præget »Den hollandske katekismus for voksne«. Som rådgiver ved Det andet Vatikankoncil har han haft stor indflydelse på centrale dokumenter.

Vigtige teologiske impulser

Siden 50'erne er Schillebeeckx kommet med vigtige teologiske impulser inden for sakramentsteologien og kristologien. Hans udgangspunkt er moderne menneskers erfaringer, som han sætter op mod evangeliet. Hans teologi er en stadig diskussion med den sekulariserede verden og den videnskabelige logik. Efter to verdenskrige tager han menneskenes lidelse lige så alvorligt som teknikkens udfordringer. Han taler ikke om Gud, han tager livtag med ham. »Famlende og

stammende« har han livet igennem søgt efter, »hvad Gud kan betyde for mennesker«.

Schillebeeckx drømmer om et bedre forhold mellem den katolske kirke og den moderne verden. For kort tid siden beklagede han »den liberale markedsføring af alle goder, der betyder de stærkestes magt«. I en »markedsført verden uden alternativer« er kirken det eneste sted, hvor man endnu aner noget af en ny utopi. »Kirken må sige noget om dens utopier om Guds rige. Og det må så oversættes i politiske begreber«.

Kontroverser med Vatikanet

Tre gange efter koncilet har han haft kontroverser med Troselærekongregationen. I 1968 drejede det sig om »uklarheder« i forbindelse med Marias biologiske jomfruelighed, arvesyndslæren og eukaristiforståelsen. Undersøgelsen standse et år senere, da Schillebeeckx var blevet forsvaret

af bl.a. de hollandske biskopper og den nu afdøde teolog *Karl Rahner*.

I 1979 opstod der strid om kristologiske spørgsmål, men også denne gang stoppede man undersøgelsen. 1986 afviste Troselærekongregationen Schillebeeckx' gentagne gange formulerede opfattelse, at lægfolk i undtagelsestilfælde kan forestå eukaristifejringen. 1989 forlød det, at der igen var undersøgelser af hans skrifter. Om de »opklarende samtaler«, han har været indkaldt til i Rom, siger han: »Fordi jeg elsker kirken, er jeg taget til Rom, når jeg er blevet citeret«. I dag siger Schillebeeckx, at »han er en lykkelig teolog, der står i loyal opposition til den katolske kirke«.

Blandt Schillebeeckx' over 500 bøger og afhandlinger er »Kristus, sakramentet for mødet med Gud«, »Gud og mennesket«, »Jesus. Historien om en levende« og »Kristus og den kristne. Historien om en ny livspraksis«.

Kommunion til gengifte fraskilte

Hilversum (KNA) - Den hollandske biskop *Johannes Möller* afviser at nægte kommunionen til gengifte fraskilte. »I Holland giver præsten eukaristien til alle, der kommer frem til kommunion«, sagde han i radioen. Han kan ikke forestille sig at blotte mennesker ved at udelukke dem fra eukaristien.

Ansvar for afgørelsen om at gå til kommunion ligger hos den enkelte troende og ikke hos præsten, siger Möller. Et nyt ægteskab gør ikke den berørte til »en spædalsk«, og paven har sagt, at gengifte fraskilte er fuldgylde medlemmer af kirken.

For mange katolikker har ikke hørt om os

- siger Ingegerd Riis, formand for Respekt for Menneskeliv

Vi har brug for større opbakning fra katolikernes side. Der er stadig for mange katolikker, der ikke har hørt om os. Derfor forsøger vi gennem dette nummer af »katolsk orientering« med en indlagt præsentationsfolder at gøre opmærksom på vores eksistens.

Det siger formanden for landsbevægelsen Respekt for Menneskeliv (RFM), katolikken *Ingegerd Riis*, der samtidig må konstatere, »at der er brug for mange flere tilsluttede, hvis vores indsats skal blive synlig i det danske samfund.«

RFM er en tværkirkelig organisation, som siden 1975 har arbejdet for at skabe debat og oplysning om bl.a. abortspørgsmål. Biskop *Hans L. Martensen* har i en årrække været med-

lem af RFMs repræsentantskab og har på den måde markeret sin støtte til landsbevægelsens arbejde.

Den etiske debat

Danmark fik fri abort i 1973, og mange mente dengang, at nu havde man fundet den endegyldige løsning på de mange uønskede graviditeter. Det interessante er, siger formanden, at vi i dag – mere end 20 år senere – stadig diskuterer abort. Og ikke alene abort, for i kølvandet på den fri abort fulgte en række nye problemer, som sammenlagt har givet stof til det, vi kalder den etiske debat.

- F.eks. diskuteres nu, om det er etisk forsvarligt at fravælge børn på grund af normalegenskaber, køn, hårfarve o.l. Det vil blive

muligt inden for en overskuelig fremtid, hvor man på grundlag af en blodprøve fra den gravide kvinde vil kunne foretage en analyse af det ufødte barns arveanlæg. Dermed vil forældre få mulighed for at fravælge barnet, dvs. vælge abort, hvis de ikke ønsker et barn med netop de eller de bestemte egenskaber, mener *Ingegerd Riis*.

- Det, man dybest set diskuterer, er, i hvor høj grad vi har pligt til at respektere det enkelte individ allerede fra undfangelsen. Har vi lov til at gribe ind eller eksperimentere i livets første stadier? Og hvad kan vi tillade os over for de syge og døende?

- Derfor er abort, fosterdiagnostik, forsøg på befrugtede menneskelige æg, aktiv dødsbistand og befolkningskontrol emner, som RFM til stadighed beskæftiger sig med. Folderens forside antyder netop mangfoldigheden i debatten, siger formanden.

RFM udgiver et kvartalsblad »RFM nyt«, folde-re, undervisningsmateriale m.m. Vi forsøger gennem møde- og foredragsvirksomhed og gennem deltagelse i den offentlige debat at gøre opmærksom på de områder, hvor respekten for det enkelte menneske er ved at blive undergravet, siger *Ingegerd Riis*. RFM kommer gerne ud til menighederne, og man er velkommen til at bestille materiale om bestemte emner, hvoraf det meste er gratis.

kk

kk

Åbent stormøde om DUKs blade

DUKs hovedbestyrelse indkalder til »Åbent stormøde« om deres egne blade: børnebladet »DUK op!«, »Nyt fra DUK« og »Natflyveren«. Mødet finder sted lørdag den 14. januar kl. 14.00 i menighedssalen, Bredgade 67 i København.

Da der har været stor interesse og mangé meninger omkring de ideer, vi har haft for DUKs blade, vil vi invitere til åben dialog om bladernes fremtid, så alle synspunkter kan komme frem og blive belyst, siger

organisationskonsulent *Maria Truelsen* på Hovedbestyrelsens vegne.

Der lyder også en opfordring til alle, som har erfaring i og interesse for at deltage i redaktion af DUKs blade, om at melde sig. »Vi mangler folk, som kan og vil påtage sig det udfordrende arbejde«, siger *Maria Truelsen* videre og påpeger, at fremtidens bladpolitik i høj grad afhænger af, om visioner og ressourcer hænger sammen.

kk

domsarbejde, understreger *Maria Truelsen* på vegne af den nuværende hovedbestyrelse.

Hovedbestyrelsen vil derfor gerne være i god tid, så der ikke opstår panikvalg til marts, hvor der skal vælges tre medlemmer til hovedbestyrelsen samt to suppleanter. Kandidaterne bliver præsenteret i organisationsbladet »Nyt fra DUK«, siger *Maria Truelsen* og opfordrer derfor interesserede til at sende oplysninger om sig selv og et billede til sekretariatet.

Hvert år vælges for to år ad gangen tre nye medlem-

mer til hovedbestyrelsen og tre fortsætter. De tre, der bliver, er *Birgitte Christensen*, *Christian Körner* og *David Noval*. Hovedbestyrelsen konstituerer sig efter valget. Ungdomspræsten er »født« medlem af hovedbestyrelsen.

Hjælpes i gang med et kursus

De nyvalgte vil med det samme blive hjulpet godt på vej, idet DUK som noget nyt har planlagt et kursus, hvor der bl.a. gives orientering om hovedbestyrelsens arbejde, siges det fra sekretariatet.

kk

De danske FN-soldaters hovedkvarter i Kostajnica.

Hjælpeorganisationens biler belejres af forventningsfulde børn.

Caritas Danmark sender legoklodser, børnetøj og slik til børn i Kroatien

Uddeles ved den danske bataljons julearrangementer i besat område

På opfordring fra den danske bataljon i Kostajnica i det serbisk besatte område i Kroatien får de mindste børn i området nu julegaver. Lego har på forespørgsel fra Caritas Danmark beredvilligt doneret 2,5 tons legoklodser og Frelsens Hær har skaffet 0,5 tons børnetøj samt 0,5 tons marmelade til fordeling blandt de nødlidende. Caritas Danmark har selv ydet 5.000 kr. til indkøb af slik hos Toms Fabrikker, som i den gode sags tjeneste har givet en fordelagtig pris.

Det meddeler *Hanne Majholm* fra den katolske hjælpeorganisation, der samtidig oplyser, at gaverne uddeles i forbindelse med den danske bataljons julearrangementer for børnene. De mange varer er uden

beregning transporteret af militærets egne køretøjer til det tidligere Jugoslavien.

En af Caritas Danmarks frivillige medarbejdere, generalkonsul *Bjørn Kullmann* besøgte i oktober den danske bataljon i Kostajnica, der består af 900 soldater og er en del af FN's fredsbevarende styrke. Under besøget blev Caritas Danmark anmodet om at sørge for julegaver til de mindste børn, siger *Hanne Majholm* videre.

De danske soldater opholder sig i et område, der som bekendt er besat af bosniske serbere.

Også medicin fra Caritas

De sidste par år har Caritas Danmark gennem Danida finansieret indkøb og for-

sendelse af medicin til Kostajnica til en værdi af 2 mio. kr. Den danske bataljon er ansvarlig for fordeling af medicinen til de lokale hospitaler i området.

Chefen for bataljonen har over for Caritas Danmark udtrykt sin glæde over medicinen. Den har givet dem mulighed for at hjælpe lokalbefolkningen og for at bidrage til, at sundhedstjenesten i lokalområdet er kommet i gang igen, oplyser *Hanne Majholm*. En sådan hjælp har også betydet meget for bataljonens omdømme og dermed for lokalbefolkningens positive holdning til hele FN's indsats, »for uden lokalbefolkningens positive holdning er opgaven meget vanskelig«.

Stadig belærende og inspirerende

Pater L.O. Dorn S.J. fylder 80 år 21. december

Få danske præster har haft lejlighed og evner til at vejlede så mange unge katolikere som p. L.O.Dorn, der fylder 80 år den 21. december. Der er derfor sikkert mange, der på denne dag vil lykønske sig selv og hinanden med, at p. Dorn stadig udfolder sine inspirerende, belærende, opløftende eller trøstende aktiviteter til glæde for både nye skolebørn og konvertitter såvel som for gamle venner og elever.

P. Dorn er en ældre herre med deraf følgende sære historier og oplevelser i bagagen, – for eksempel er han den eneste, jeg kender, som kan huske at have set en zeppelin anvendt i et naturligt angreb over London under Første Verdenskrig!

Gik i katolsk skole

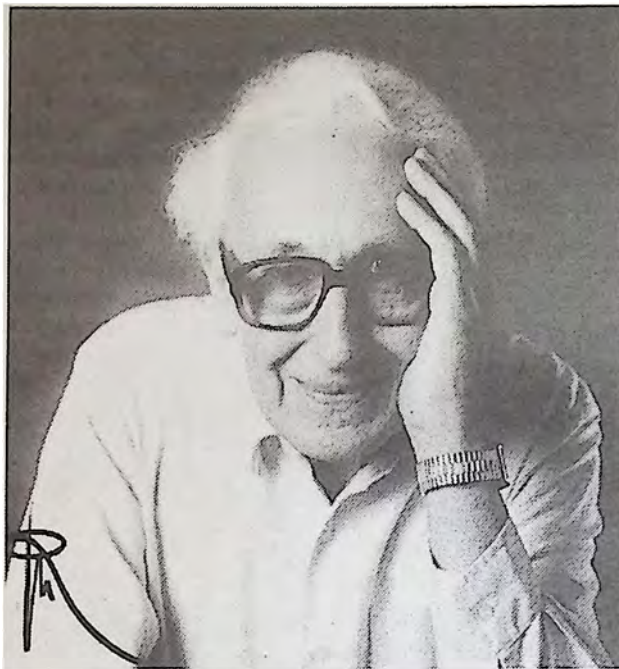
Han er altså født og opvokset i England, nærmere bestemt i en forstad til London. Her boede lille Leslie sammen med sin danske, protestantiske far og sin irsk-engelske, katolske mor. Sammen med sine brødre Bernard og Laurence gik Leslie i katolsk skole og traf herved på jesuiternes sær-

lige måde at føre et katolsk kald ud i livet.

Da Leslie i teenagealderen skulle vælge sin livsbane var der derfor et kendt alternativ til et liv med mappe og bowler i City. Da Leslie også havde forestillinger om at bruge sit liv på en meningsfyldt måde med et mål, der var større end ham selv, fik Jesu Selskab en værdifuld tilføjelse, og City ved ikke, hvad den har mistet.

Væsentlig fase i sit liv

Efter en længere periode med studier i filosofi og teologi på europæiske universiteter, kom en væsentlig fase i p. Dorns tilværelse, en fase, han selv ofte nævner som afgørende for sin betydelige indsigt i, hvordan vi mennesker rent mentalt er skruet sammen. Sammen med sin bror var han nemlig under krigen indsat i interneringslejr. Her blev han og broderens evner til åndelig vejledning sat på en prøve tidligere, end de egentlig var beregnet til. Men det må alligevel have fungeret, for p. Dorn blev i hvert fald ud-

nævnt til »undervisningsminister« i interneringslejrens »regering«!

Måske var dette en rigtig god baggrund, da p. Heggum og p. Dorn i 1954 startede Niels Steensens Gymnasium i Skt. Kjeldsgade. Med mange gode menneskers hjælp fik den katolske kirke i Danmark her en umådelig vigtig institution, der tillader katolske unge i

de nysgerrige teenageår at møde en trosnæssig indgang til livets store spørgsmål. P. Dorns indsats som skolebygger, lærer og administrator er tak værd. Men selv fremhæver p. Dorn som det vigtigste den personlige kontakt med de mange konvertitter eller NSG-elever, der især gennem Mariakongregationen eller Fredagsklubben har

mødt p. Dorns særlige kombination af intellektuel skarpsindighed og urokkelig tro.

Når lyset brydes

Mange andre har også lært at værdsætte p. Dorns ofte intellektuelt udfordrende prædikener i lørdagsmesserne i Skt. Augustins kirkes kapel. Prædikenerne er altid tæt på det virkelige liv, de handler altid om den direkte indarbejdelse af den katolske tro i vores forståelse af den daglige tilværelse. Nogle af prædikenerne er samlet og udgivet i en lille bog »Når lyset brydes«, Poul Kristensens Forlag, 1989.

Selv om p. Dorn altid har kunnet levere en god præsts standardprodukt, en levende prædiken, så er midlerne

og måderne ikke begrænset til det. Gennem de seneste år har P. Dorn opbygget både en lokal, katolsk radio-station, Radio Steno, og et katolsk videoproduktions-selskab, KVIP. Sammen med sin interesse for computerteknologi gør det vel P. Dorn til en af de mest tekno-mindede præster herhjemme, – men tekno-fikseret, det er han nu alligevel ikke. Selv om det er sjovt, så er det i sidste ende kun midler, som p. Dorn bruger til at fortælle om Kristus til frigørelse for os alle.

Vi kan derfor kun ønske hinanden til lykke med fødselsdagen og håbe på, at den bliver gentaget mange år endnu.

John-Erik Stig Hansen

Legat oprettes

Pater L.O.Dorns 80 års fødselsdag fejres blandt andet med oprettelse af et legat med henblik på uddeling af en legatportion til en elev på Niels Steensens Gymnasium efter p. Dorns nærmere bestemmelse.

Legatet, der oprettes ved indsamling blandt p. Dorns venner, etableres i Niels Steensens Kollegiums regi og overrækkes til p. Dorn på fødselsdagen den 21. december.

Bidragydere vil blive opført i fundatsen, og bidrag over kr. 250 vil desuden – om ønsket – medføre tilsendelse af et interview med p. Dorn på videobånd.

Bidrag kan indbetales på Kollegiets girokonto 6401686 mærket »Dorns Legat« og »Video ja« eller »Video nej« efter præference.

John-Erik Stig Hansen

Ingen må være fremmed for de andre

Pater Irenæus fylder 70 år den 1. januar

Hvem kender *Maria Johannes Leonardus Capellen?* De indviede: ja; andre: måske eller slet ikke; men alle kender pater *Irenæus* fra Nakskov!

Egentlig er han slet ikke fra Nakskov, men blev født den 1. januar 1925 i den lille hollandske by Brunssum. Ad en lang vej nåede han til Lolland.

Maria Johannes voksede op i en god katolsk familie som et af ialt 6 børn, og allerede som 5-årig kom han i den lokale skole. Som 11-årig begyndte skolegangen i klostertskolen, og derved slog han ind på den vej, som skulle blive hans resten af livet.

I 1941 – midt i en ufredelig verden – trådte den unge Maria Johannes ind i franciskanerordenen, og efter mange års studier blev han præsteviet den 8. august 1948.

I 1954 blev den unge franciskanerpater sendt til »missionen«, det vil sige Sønderborg, hvor han virkede som sognepræst frem til 1972. Fra 1965-68 tog han sig også af menigheden i Tønder, og han stod fadder til kirkebygningen der.

Pater Irenæus blev i 1964 medlem af Liturgikommisionen, var formand for denne 1969-75 og forblev medlem indtil 1980. Desuden var han frem til 1990 medlem af Pastoralsrådet.

Valfarter

Pater Irenæus blev i 1972 sognepræst ved Skt. Franciskus kirke og menighed i Nakskov, hvor han nidkært tog fat på arbejdet – og der var nok at tage vare på.

I 1975 begyndte pater Irenæus med valfarter til Rom og Assisi, hvis formål var at styrke deltagerne i deres katolske tro, men også bringe

forskellige menighedsmedlemmer sammen, så de senere i det daglige kunne hjælpe og støtte hinanden. Som overskrift kunne skrives: Ingen i menigheden må være fremmed for de andre. Den foreløbig sidste valfart fandt sted i 1988 til saligkåringen af Niels Steensen.

Kolbehuset

55 år efter den nuværende kirkes opførelse gik pater Irenæus i 1976 i spidsen for en istandsættelse af kirkebygningen, hvor der blev lavet nyt pulpitur med nyt orgel og installeret automatisk klokkegangning og teleslynge. Samme år blev »Kolbestuen« over gymnastiksalen taget i brug som menighedslokale og ramme om den årlige julestue.

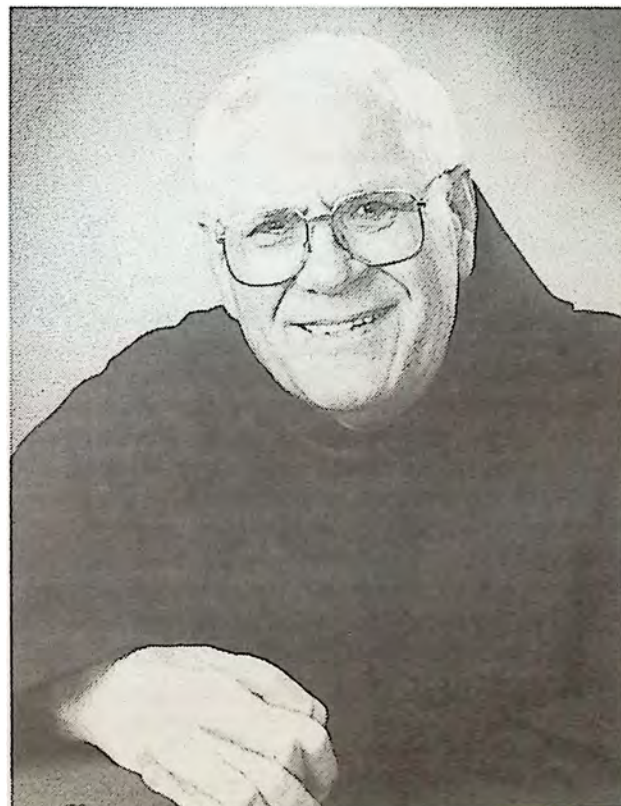
Også det følgende byggeri fik navn efter den polske franciskaner: pater Kolbe, der døde som martyr i KZ-

lejren Auschwitz. I 1981 blev »Kolbehuset« indviet, og menigheden havde nu et lokale, hvor der i vinterperioden kunne læses messe om søndagen, hvilket sparede på varmeudgifterne, og hvor man samles til en kop kaffe efter søndagsmessen.

Der er meget, han skal nå endnu

Nu bliver pater Irenæus 70 år. Pensionsalderen er nået, men der er meget, der skal nås endnu. Fødselsdagsønske: Et nyt musikanlæg til Sankt Franciskus kirke, så liturgien kan blive en smuk ramme om søndagens gudstjeneste.

Den talmæssigt store menighed i Nakskov er blevet mindre, men til gengæld kan man påstå, at kvalitet har afløst kvantitet. For uden menighedens sammenhold om deres præst, ville ingen af de ovenfor

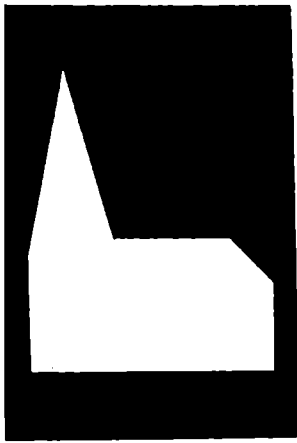
nævnte tiltag eksistere.

Ved receptionen den 2. januar 1995 mellem kl. 14 og 17 bliver der lejlighed til at ønske til lykke, men også at sige tak for de mange års ihærdige arbejde i Nakskov.

Herefter kan menigheden glæde sig til kirkebygningens 75-årsdag i 1996, dagen for præstens 25 års virke i Nakskov i 1997 og hans 50 års præstetjubilæum den 8. august 1998.

Ingrid og Jørgen Buntzen

Orientering fra sognene

15. DECEMBER 1994- JANUAR 1995

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 2, der udkommer 25. januar 1995 er torsdag den 5. januar 1995 for februar 1995. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion Vesterbrogade 28,4, 1620 Kbh. V Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 63 44. Fax 98 12 53 44.
Allen Courteau, OMI, sognepræst.
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.
Hver tirsdag rosenkransbøn kl. 9.
Hver torsdag Maxi-KUK kl. 19.

Lørdag d. 17.: Lejlighed til skriftemål fra kl. 9-10.45 og 11.45-13.

Tirsdag d. 20.: Sct. Mariæ Skoles Julekoncert med krybbespil kl. 19 i kirken.

Onsdag d. 21.: Sct. Mariæ Skoles Julegudstjeneste kl. 10.

Fredag d. 23.: Lejlighed til skriftemål fra kl. 14-16.30 og 18-20.

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Mandag d. 26.: Messe kl. 10. Messe på vietnamesisk kl. 14.

Tirsdag d. 27.: Messe på polsk kl. 17.

Fredag d. 30.: Den hellige familie. Messe kl. 17.

Lørdag d. 31.: Ordets gudstjeneste kl. 17.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Fredag d. 6.: 1. fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 og messe kl. 17.15.

Søndag d. 8.: Sogneundervisning efter familiemessen kl. 10.

Torsdag d. 12.: Sct. Josephs klub mødes kl. 14.30.

Tirsdag d. 17., 24 og 31.: Kor-øvelse kl. 19.30.

Lørdag d. 21.: Messe på vietnamesisk kl. 14.

Lørdag d. 28.: Messe på polsk kl. 17.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Sogneundervisning efter familiemessen kl. 10.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Urbanborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Præst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80. Fax 98 42 00 18 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 10.
Fredag: Messe kl. 17. For øvrige hverdagsmesser se opslagstavlen ved kirken.
Første fredag tilbedelse fra kl. 16.

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Mandag d. 26.: Messe kl. 10.

Fredag d. 30.: Den hellige familie. Messe kl. 10.

Lørdag d. 31.: Messe kl. 17.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning, Hjørring

Bispensgade 67, 9800 Hjørring.
Henvendelse til Helligåndskirken. Frederikshavn tlf. 98 42 32 80 eller til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Messtider:

Søndag: Messe kl. 14.30 dansk/vietnamesisk.
Tirsdag: Messe kl. 16.

Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18 med messe kl. 19.

Øvrige messer: Se opslagstavlen.

Lørdag d. 17.: Lejlighed til skriftemål kl. 15.30.

Søndag d. 18.: NB! Messe på vietnamesisk kl. 16.

Lørdag d. 24.: Juleaften messe kl. 21.

Tirsdag d. 27.: Messe kl. 16.

Fredag d. 30.: Den hellige familie. Messe kl. 19.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 14.30.

Søndag d. 15.: Messe på vietnamesisk kl. 14.30.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Kontaktperson: Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Lørdag d. 24.: Juleaften messe kl. 16.

Lørdag d. 31.: Messe kl. 14.30.

Søndag d. 8. og d. 22.: Messe kl. 14.30 med efterfølgende kirkekaffe.

2 Nordjylland Nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30
Menighedsrådsformand: Jerzy Wolski.

Messtider:

Søndage: Messe kl. 10.00.

Hverdage: Se opslagstavlen.

Torsdag d. 15.: KÆK mødes til julefest kl. 14.30.

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Mandag d. 26.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 31.: Messe kl. 16.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Fredag d. 6.: 1. fredag- Tilbedelse kl. 18. Messe kl. 19.

Torsdag d. 19.: KÆK mødes kl. 14.30.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Præsten: Leo Kertz, tlf. 86 62 36 41.
Menighedsrådsformand: Doris Andersen tlf. 86 62 63 96.

Messtider:

Lørdage: Messe kl. 16.

Søndag d. 18.: Messe kl. 10 efterfulgt af kirkekaffe og adventsfest.

Lørdag d. 24.: Messe på vietnamesisk kl. 13.30. Dansk julemesse kl. 16.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Julemesse på engelsk kl. 18.

Mandag d. 26.: Messe kl. 10.

Lørdag d. 31.: Messe kl. 16.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Messe på engelsk kl. 18.

Lørdag d. 14.: Undervisning kl. 10. Messe kl. 12 og 16.

Søndag d. 15.: Messe kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

Søndag d. 22.: Messe på engelsk kl. 18.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Mee kl. 10.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig
Sognepræst Leo Kertz, tlf. 86 42 97 30.
Kontaktperson: Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10. Efter messen undervisning.

Søndag d. 22.: Messe kl. 10.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66. Fax. 86 19 45 91.

Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.

Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund, tlf. 86 12 47 27.

Sognesekretær: Bengt Jensen, tlf. 86 13 56 66.

Katolsk Information, Ryesgade 28, tlf. 86 18 53 90.

Messtider:

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: 1. og 3. søndag kl. 14. Messe på vietnamesisk: 4. søndag kl. 14.

Hverdagsmesser: Mandag kl. 19, tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 8, torsdag kl. 11, fredag kl. 19, lørdag kl. 8.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8 og sidste fredag kl. 8.45.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 17-19, eller efter aftale. Mini-KUK: Hver mandag, kl. 18.30.

Ministrantgruppe: Torsdage i de lige uger kl. 18-19.45.

Firmandklub: Hver 2. onsdag kl. 19.30.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Mandag, onsdag-fredag kl. 14-17.30.

Torsdag d. 15.: Konvertitgruppen kl. 19.

Lørdag d. 17.: Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15.

Mandag d. 19.: Meditationsaften kl. 19.

Lørdag d. 24.: Juleaftensmesse for familier kl. 14. Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Højmesse på vietnamesisk kl. 14. Sangmesse kl. 17.

Mandag d. 26.: Højmesse kl. 10. Højmesse på polsk kl. 14.

Fredag d. 30.: Den hellige familie.

Lørdag d. 31.: Messe på tamilsk kl. 14. Takke messe for året kl. 16.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder.

Mandag d. 2.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Lørdag d. 7.: Sogneundervisning kl. 10. Familiemesse kl. 12.15.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Kirkekaffe-bio kl. 11.30.

Mandag d. 9.: Meditationsaften kl. 19.

Lørdag d. 14.: Medarbejdermesse og fest kl. 12.

Tirsdag d. 17., onsdag d. 18. og torsdag d. 19.: Økumenisk kvindegudstjeneste kl. 19.30.

Torsdag d. 26.: Kunstkredden kl. 19.30.

Fredag d. 27. - søndag d. 29.: Retræteweekend i Skovhuset.

Lørdag d. 28.: Messe på engelsk og engelsk klub kl. 14.

Skt. Mikael Kirke, Pindstrup

Kastetvej 1, Ringsø. 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Messtider:

1. og 3. søndag kl. 10.30.

Lørdag d. 24.: Julemesse kl. 16.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holsteinsgade 25, 8300 Odder.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 18 54 20.

Kirkeværg: Stense Hammann, tlf. 86 54 42 82.

Messtider:

2. og 4. søndag kl. 14.

Mandag d. 26.: Messe kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå, tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.

Sognepræst Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Messtider:

Hver søndag, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 16 og torsdag kl. 11.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 16.30.

Skriftemål: Onsdage og efter aftale.

Sakramental tilbedelse: Hver 4. søndag i måneden kl. 9-9.50.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 16-18 og torsdag fra kl. 9-12.

Lørdag d. 24.: Julenatmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 26.: Ordets gudstjeneste kl. 10.

Lørdag d. 31.: Takkemesse og sakramental velsignelse kl. 16.

Torsdag d. 5., tirsdag d. 10. og onsdag d. 18.: Økumenisk møde med Grenaa's unge, der forbereder sig til konfirmation i Folkekirken kl. 8-9.30. Åbent for alle.

Maria Hjerter Kloster, Sostrup

Maria Hjerter Engen 1, Gjerrild, 8500 Grenå.
Tlf. 86 38 44 88. Pastor Ebbe Simonsen, tlf. 86 38 41 38.

Messtider:

Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Kl. 9.

Sakramental tilbedelse: Søndag og højfest kl. 17-17.30. Torsdag kl. 19.30-20.30.

Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Hver 1. torsdag i måneden kl. 18 (for præste- og orden-skald).

Lørdag d. 24.: Julenat. Julekoncert kl. 23.30. Julenat-højmesse kl. 24. Bagefter hyggeligt samvær i mødesalen.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Hverdage i juleugen: Festmesse kl. 10.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 6.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 13.: Maria Rosa Mystica. Udstilling af Alterets Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen. Kl. 18.40 Sakramental velsignelse. Kl. 19

Procession til ære for Maria Rosa Mystica. Kl. ca. 19.30 Messe.

Torsdag d. 26.: Robert, Alberic og Stefan. Højmesse kl. 10.

Fredag d. 27.-29.: Retræte for oblater. Den 28. Messe kl. 9. Den 29. Messe kl. 10 med fornyelse af oblationsløfterne.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning. Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyls. O.Præm.

Messtider:

Søn- og helligdage:

Januar, februar og marts kun kl. 11.

April til nytår kl. 9.15 og 11.

Messer på Kristi fødselsfest:

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Messe kl. 11 (Ingen messe kl. 9.15).

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 9.15 og kl. 11.

Bemærk ændring af messtiderne i januar, februar og marts: Kun 1 søndagsmesse kl. 11.

Menighedsrådet:

Onsdag d. 18.: Budgetmøde (Skovbrynet 7 i Arnborg) kl. 19.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupgade 16, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 24 15. Giro 6 48 07 80. Fax 86 81 22 90.

Sognepræst: Reinhold Sahner. Træffes bedst om formiddagen.

Messtider:

Messerne annonceres i forbindelse med søndagens højmesse. Se i øvrigt det ugentlige skema i våbenhuset.

Lørdag d. 17.: Børneundervisning kl. 9-12.

Lørdag d. 24.: Familiemesse kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.
Mandag d. 26.: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.
Onsdag d. 4.: Seniorklub.
Mandag d. 16.: Messe kl. 19. Bagefter menighedsrådsmøde.
Tirsdag d. 17.: Økumenisk gudstjeneste i kirken kl. 19.
Onsdag d. 18.: Seniorklub.
Onsdag d. 25.: Dr. Eva Nordentoft holder foredrag om »Etik« kl. 19.30 i menighedslokalerne.

Juleindsamlingen til Litauen.
 Vores kontaktmenighed i Kaunas, Litauen siger hjertelig tak for det tøj, vi sendte dem. Mange familier trænger fortsat til tøj, skotøj, legetøj og andet brugbart. Hvis I vil hjælpe, så aflever jeres pakke i præstegården (inden jul) eller kontakt Tessa på telefon 86 84 60 50. På forhånd tak!

Skt. Josefs Kirke, Horsens
 Nørregade 19, 8700 Horsens. Tlf. 75 62 52 68.
 Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Messestider:
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19, Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs Skole til en kort andagt i kirken. Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
 Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 17.: Kl. 15 Bods-gudstjeneste »Vær mig nådig, Herre«, skriftemål, messe. To fremmede præster medvirker. Fællesspisning i mødelokalet.

Søndag d. 18.: Kirkebil.
Lørdag d. 24.: Børnenes julemesse kl. 15. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10 og reception (gymnastiksal). Kirkebil.
Lørdag d. 7.: Musikgruppe, ministranter, firmesholdet og børnene samles til familiemesse kl. 15.30.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10 med kollekt til fordel for Bibelselskabet.
Søndag d. 15.: Højmesse kl. 10. Kirkebil.

Sankt Norberts Kirke, Vejle
 Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 75 82 08 93
 Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.
Messestider:
Søndagsmesser: Kl. 9 og 11.
Hverdagsmesser: Morgenmesse kl. 8 i Mariasøstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag. Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.
 Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.

Onsdag d. 14.: Onsdagsklub kl. 14-16.45. Sidste gang før jul.
Fredag d. 16.: Religionsundervisning kl. 16-18. Sidste gang før jul.
Mandag d. 19.: Sct. Norberts Skoles 4. klasse opfører krybspejl i kirken kl. 19.
Onsdag d. 21.: Bodsandagt i kirken kl. 19.
Torsdag d. 22.: Juleandagt i kirken for Maria-søstrenes børnehøve kl. 10.
Lørdag d. 24.: Julemesse kl. 15. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 11. (Ingen messe kl. 9).
Mandag d. 26.: Salmemesse kl. 11.
Lørdag d. 31.: Messe kl. 15.

Religionsundervisning i præstegården hver fredag kl. 16-18.
 Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-16.45.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 11. (Ingen messe kl. 9).
Onsdag d. 4.: Onsdagsklub første gang efter jul kl. 14-16.45. Menighedsrådsmøde kl. 19.
Torsdag d. 5.: Den hell. Kommunion bringes til menighedens syge og ældere.

Fredag d. 6.: Religionsundervisning starter igen kl. 16-18.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Efter høj-messen kl. 11 kirkekaffe.
Torsdag d. 12.: Grundkursus i teologi kl. 19-21.30.
Tirsdag d. 24.: Forsangerøvelse kl. 19.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding
 Kralundsgade 2, 6000 Kolding.
 Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm. Kralundsgade 3 A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-11, undt. tirsdag og torsdag.
Messestider:
 Søndag: Messe kl. 8, højmesse kl. 10.
 Ma. - ti. - on.: Messe kl. 17.15.
 To. - fr. - lø.: Messe kl. 8.15.

Torsdag d. 15.: MINI-DUK holder juleafslutning kl. 19.
Lørdag d. 24.: Børnenes julemesse kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.
Mandag d. 26.: Salmemesse kl. 10.
Lørdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 16 for året, der gik.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.
Fredag d. 6.: Sognepræsten bringer den hell. kommunion til de syge.

Forberedelse til den 1. hell. kommunion og til firmelsen: Fredagene d. 13., 20. og 27.1. fra kl. 15.30-17. Husk at tilmelde jer! Undervisningen foregår på Sct. Michaels Skole (gælder dog kun de børn, der ikke går på Sct. Michaels Skole).

Sankt Knuds Kirke, Fredericia
 Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert, O. Præm. Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93 mellem kl. 11.00 og kl. 14.00). Telefax nr. 75 92 11 76.
 Sognesekretariat, Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 11 76 (hver dag kl. 9-12 undt. mandag. Tirsdag kl. 9-10).
 Menighedsrådsformand: G. Laursen, Elboparken 5, Pjedsted, 7000 Fredericia. Tlf. 75 95 42 20.

Messestider:
 Søndag: Højmesse kl. 10.30.
 Onsdag kl. 18.30
 Lørdag kl. 16.30. (undt. d. 24.12.)
 Evt. ændringer meddeles i kirken og på opslagstavlen ved kirketårnet.
 Kirkekaffe i menighedssalen hver 1. søndag efter højmessens.

Mandag d. 19.: Adventsandagt kl. 19 med Fredericiakoret, som synger juletiden ind.
Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 23.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.30.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.30.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Tamilsk/dansk højmesse v/ p. F. Segaram og sognepræsten kl. 10.30.
Onsdag d. 11.: Den hell. Kommunion bringes til menighedens syge. Bibelaften i præstegården kl. 19.
Onsdag d. 25.: Rosenkransbøn kl. 18.30. Messe kl. 19.

Børn, som er fyldt 10 år eller bliver 10 år i 1995 kan gå til 1. kommunion, som finder sted søndag d. 23. april 1995. Undervisning for disse børn hver lørdag fra kl. 10-11 i præstegården. Første gang lørdag d. 7. januar 1995. Børn skal tilmeldes hos præsten.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.

Messestider:
 Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene eller messe.
 Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.
 Torsdag kl. 7,00: Laudes og messe.
 Fredag kl. 9: Messe.
 Evt. ændring i gudstjenesterne se nedenfor.

Lørdag d. 17.: Messe på polsk kl. 16.30
Lørdag d. 24.: Krybbeandagt for familier med små børn kl. 15. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 9 (Bemærk tidspunktet).
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.
Tirsdag d. 27.-Fredag d. 30.: Ingen messer.
Lørdag d. 31.: Højmesse kl. 16.30.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.
Fredag d. 6.: Første fredag. Messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18. (Bemærk forkert dato i sogneblad).
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse/Hellig tre Konger. Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 14.: Messe på vietnamesisk kl. 16.30.
Søndag d. 15.: Familiemesse kl. 10.
Mandag d. 16.: Messe hos søstrene kl. 16.30.
Lørdag d. 21.: Messe på polsk kl. 16.30.
Lørdag d. 28.: Undervisning for børn kl. 10-12.30.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.
 Pastoralassistent Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.
Messestider:
Søndagsmesse: kl. 15.30. Kirkekaffe efter højmesse.
Hverdagsmesser: Mandag og torsdag: Kl. 9. Tirsdag, onsdag og fredag: Kl. 19.00.
 Første fredag messe kl. 19.00 med efterfølgende tilbedelse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 18.: Højmesse kl. 15.30. Vietnamesisk messe kl. 10.
Mandag d. 19.: Juleafslutning for alle undervisningshold kl. 16.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Julenatsmesse kl. 0.15. Højmesse kl. 11.15.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.

Bibelaften: Se Sognebladet.
 Katekse for børnene:
 Undervisning hver anden mandag for hold A, B (firmelsesforberedelse) og hold C.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringriervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85.
 Sognepræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 59 30 eller 40 63 59 30.
 Pastoralassistent: Kaare Nielsen, Femvej 4 D, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 48 57 84.
Messestider:
 Søndage: Kl. 9.30 højmesse.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
 Hverdagsmesser: Ma-ti-to-fr: Kl. 17, lørdag kl. 8 på Als Kloster. Onsdag kl. 17 i sognekirken, undtagen de dage, hvor andet er annonceret nedenfor.
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
 Kirkekaffe 1. og 3. søndag i måneden.

Lørdag d. 24.: Julenatsmesse kl. 22.30.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 9.30.
Mandag d. 26.: Ingen messe.

Lørdag d. 31.: Nytårsmesse på Als Kloster kl. 23. (Gudsmodersmesse).
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 15. (Ingen messe kl. 9.30).

Vedr. Bibelaften: Se Sognebladet.
 Katekse for alle brnene finder sted den første søndag i måneden efter familiemessen.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Maricgade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Sognepræst: Tran Duc Thanh.
Messestider:
 Søndag kl. 10, torsdag kl. 16.

Lørdag d. 17.: Katekse kl. 10-12; Bodsandagt for voksne kl. 15.
Lørdag d. 24.: Julemesse for børn kl. 16. Midnatsmesse kl. 23.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Julemesse kl. 10.
Lørdag d. 31.: Taksigelsesmesse med sakramental velsignelse kl. 16.
Lørdag d. 7.: Cenaklen med messe, tilbedelse... kl. 10.
Lørdag d. 14.: Katekse kl. 10-12. Studiekreds kl. 14.
Lørdag d. 28.: Katekse kl. 10-12.

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mand. og tirsd. Træffes normalt i Tønder mand. 9-10, tlf. 74 72 18 90.
Messestider:
 Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 12. (Bemærk tidspunktet). Ingen messe kl. 17.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 17.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse / Hellig tre Konger. Religionsundervisning for børnene kl. 14.30. Højmesse kl. 17.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense
 Tlf. 66 12 16 64.
 Sognepræst: Leo Drzal
 Andenpræst: Wieslaw Podlach
 Kontortid: Tirsdag, torsdag: Leo Drzal. Kl. 10-12.
 Onsdag, fredag: Wieslaw Podlach.
Messestider:
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10 og 17.30.
 Polsk messe: 1., 3., 4. og 5. søndag kl. 12.
 Vietnamesisk messe: 2. søndag kl. 12.
Hverdagsmesser: Mandag kl. 8, tirsdag, torsdag og lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30 og fredag kl. 19.

Tirsdag d. 20.: Skolens juleafslutning kl. 19.
Lørdag d. 24.: Familiemesse kl. 16.30. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.
Mandag d. 26.: Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.
Lørdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 15.30.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.
Tirsdag d. 10.: Bibelkreds kl. 19.
Onsdag d. 18.: Foredrag kl. 19 »Kirken i Mellemøsten«.
Onsdag d. 25.: Bibelkreds kl. 19.

Dalum Kloster:
Lørdag d. 23.: Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Messe kl. 10.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 kun tirsdag, onsdag. Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: Kl. 9-12 eller efter aftale.
 Menighedsrådsformand: Pia Borgels, tlf. 62 51 36 38.

Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stille messe.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45 dog torsdag kl. 19, lørdag kl. 16.
Skriftemål: En halv times tid før messerne.

Onsdag d. 14.: Juleafslutning for kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14 i kirken. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne. Vietnamesisk messe kl. 15.

Søndag d. 18.: Familiemesse kl. 9.30. Efter messen juleafslutning for børnene og deres familier i menighedslokalerne. Ingen messe kl. 11.
Mandag d. 19.-Torsdag d. 22.: Økumeniske adventsandagter kl. 16.30-17 i Vor Frue Kirke.
Tirsdag d. 20. Katolsk/Folkkirke. Menigheden er velkommen til at deltage i disse andagter.
Lordag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.30.

Mandag d. 26.: Højmesse kl. 9.30. Ingen messe kl. 11.

Fredag d. 30.: Den hellige familie. Bryllupsmesse kl. 14.

Lordag d. 31.: Takkegudstjeneste/messe kl. 15 for året, der er gået.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.30. Vietnamesisk messe kl. 14. Tamilsk messe kl. 18.

Mandag d. 2.: Rosenkransgruppen kl. 16.

Onsdag d. 4.: Kateketmøde kl. 19.

Fredag d. 6.: Jesu hjerte messe kl. 19.

Lordag d. 7.: Religions- og firmandundervisning for alle børn og unge /Dk-V-T/ kl. 9.45-11.45.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse/Hellig tre Konger. Familiemesse kl. 9.30 og stillemesse kl. 11.

Onsdag d. 11.: Vietnamesisk messe kl. 15.

Onsdag d. 18.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messen kl. 14 i kirken. Derefter fortsætter vi oppe i lokalerne.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, 5900 Rudkøbing.

Mandag d. 26.: Messe kl. 15.

Søndag d. 8.1.: Messe kl. 15.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 7, 5800 Nyborg
Sognepræst J. Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg, tlf. 65 31 03 60/62 21 05 42 bedst torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-12 eller efter aftale. Menighedsrådsformand: Eva Antkowiak, tlf. 65 36 18 83.

Messetider:

Højmesse lørdage kl. 15.

Lordag d. 17.: Højmesse kl. 15.

Lordag d. 24.: Julemesse kl. 15.

Mandag d. 26.: Højmesse kl. 10.

Lordag d. 31.: Takkegudstjeneste/messe kl. 15 for året, der er gået.

Hver lørdag i januar: Højmesse kl. 15.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: P. Wieslaw Podlach, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64 eller henvendelser til: Marie Lauridsen, menighedsrådsformand, tlf. 64 71 28 43.

Messetider:

Højmesse hver søndag kl. 10.

8 Lolland-Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
Tlf. 54 75 50 80. Giro 3 00 50 46.
Sognepræst: Pastor Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottelund. Tlf. 31 64 04 22 (9-10 mandundt.)
Andenpræst Finn Arvé. Tlf. 54 75 50 80, bedst 9.30-10.30 mand.undt.
Messetider:
Søndagsmesser: kl. 10 højmesse. Hver lørdag messe kl. 11.30.
Hverdagsmesser: normalt tirsdag - fredag kl. 9. (Se opslag i våbenhuset).

Mandag d. 19.: Krybbespil kl. 19.30, opført af skolens elever i kirken. »Det hvide kor« synger. Alle er velkomne.

Lordag d. 24.: Midnatsmesse kl. 23.30. Efter messen ønsker vi hinanden »Glædelig jul« i præstegården.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.

Lordag d. 31.: Messe kl. 16. Vi takker Vor Herre for året, der gik.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10 med påfølgende kirkekaffe.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60. Sognepræst: Pater Irenæus, OFMconv.

Messetider:

Søndagsmesse lørdag kl. 17 (undt. 24.12. og 31.12.), **søndag højmesse kl. 10** (undt. nytårsdag - se nedenfor).
Hverdagsmesser: mandag kl. 17 (undt. 26.12. og 2.1.), øvrige dage kl. 19 (undt. 10.1.).

Lejlighed til skriftemål.

Der er lejlighed til skriftemål lørdag d. 17. dec. kl. 16-17, søndag d. 18. dec. før og efter gudstjenesten. Endvidere efter aftale og ellers i forbindelse med alle gudstjenester.

Gudstjenester i julen.

Lørdag d. 24.: Krybbeandagt for børnene kl. 16. Midnatsmesse kl. 23.

Søndag d. 25.: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 26.: Sangmesse kl. 10.

Lørdag d. 31.: Aftenmesse i præstegårdens huskapel kl. 16.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Ingen messe om formiddagen. Nytårsmesse kl. 16.

Messe på tamilsk.

Vore trosfæller, som taler tamilsk, gøres opmærksom på, at pastor Francis Segaram fra Os-nabrück kommer og holder messe på tamilsk mandag d. 2. jan. kl. 18 i Skt. Birgitta kirke i Maribo. Pastor Segaram er præst for tamilerne i Tyskland.

Reception.

I anledning af pater Irenæus' 70-års fødselsdag afholder menighedsrådet reception mandag d. 2. jan kl. 14-17. Vi håber, at mange vil tage imod indbydelsen og være med til at fejre fødselsdagen.

Det årlige bidrag til kirken.

Alle bedes sende deres årlige bidrag til kirken inden årets udgang. Sammen med menighedens kontaktblad udsendes et ekstra girokort med bøn om at betænke kirkens varmekonto med en ekstra gave.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Messetider:

Weekendens gudstjenester: Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16, søndag kl. 10.
Hverdage: Tirsdag og torsdag kl. 18.30. Onsdag kl. 16.15.

Onsdag d. 14.: Adventsaften med krybbespil. Skolens børn medvirker. Alle er hjertelig velkommen.

Torsdag d. 15.: Åbent hus aften i Fredensgade 15.

Fredag d. 16.: Bodsandagt som forberedelse af den forestående julefest. Den starter kl. 19 i kirken.

Søndag d. 18.: 4. sønd. i advent. Julen nærmer sig. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 24.: Messe for børnene kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Festlig højmesse kl. 10.

Mandag d. 26.: Sangmesse kl. 10. Menighedens juletræsfest i salen ved siden af kirken kl. 14.

Lørdag d. 31.: Ved årets afslutning samles vi i kirken kl. 16.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe i kirken kl. 10.

Fredag d. 6.: 1. fredag i måneden. Messe og tilbedelse kl. 17.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Højmesse som familiemesse kl. 10. Herefter er menighedsrådet vært ved en kop kaffe og et nytårsglas.

Søndag d. 15.: Festen for Jesu dåb. Højmesse kl. 10. Herunder barnedåb.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Festlig højmesse kl. 10.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85. Sognepræst: Pater Josef Völk. Træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12. Ellers efter aftale.
Andenpræst: Pater Kazimierz Przybylowicz. Tlf. 53 72 09 85. Træffes dagligt- undt. mandag.

Messetider:

Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8. Højmesse i Vor Frue Kirke: Kl. 10.

Rosenkransbøn hver søn- og helligdag kl. 9.

Onsdag d. 14.: Skolemesse for de små elever fra kl. 8-8.40. Julevelgørenhedskoncert i kirken kl. 19.30 til fordel for Caritas Danmark og Kirkens Korshær.

Torsdag d. 15.: Krybbespil i kirken fra kl. 18-20. Alle er Velkomne!

Fredag d. 16.: Skolemesse for de store elever fra kl. 8 - 8.40.

Mandag d. 19.: Skolens juleafslutning i kirken med krybbespil. Børnehaven og 1. klasse: 8.30-9.45, 2., 3. og 4. klasse: kl. 10.05 - 11.20.

Tirsdag d. 20.: Skolens juleafslutning i kirken med krybbespil. 5., 6. og 7. klasse: kl. 8.30 - 9.8., 9. og 10 klasse: kl. 9.30-10. Skolens juleferie: Fra 21.12.94 til 3.1.95.

Fredag d. 23.: Lejlighed til skriftemål fra kl. 10 - 11.40.

Lørdag d. 24.: Lejlighed til skriftemål fra kl. 10-11.40. (Ring på skrifteklokken i kirken eller aftal en tid med en af præsterne) og fra 14.45 - 15.15. Familiemesse kl. 15.30. Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messer som om søndagen.

Mandag d. 26.: Messe kl. 8 på Maria Elisabeth Hjemmet. Polsk messe kl. 10.

De 5 unge tager ca. kl. 20 af sted til det Europæiske nytårsmøde i Paris. (Brødrene fra Tazé tager imod titusinder af unge mennesker).

Fredag d. 30.: Den hellige familie.

Lørdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 15.30 med »Store Gud«, en særlig ihukommelse af vore afdøde og med sakramental velsignelse.

I det nye kirkeår - fra 1. søndag i Advent - er søndagstekstrækken C og hverdagstekstrækken I.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messer som om søndagen.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18-19. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Menighedens juletræsfest efter højmessens i menighedssalen.

Mandag d. 9.: Messe kl. 19. Efter messen er der salmeudvalgsmøde.

Tirsdag d. 10.: Menighedsrådsmøde kl. 19.15.

Onsdag d. 11.: Skolemessen for de små elever forberedes kl. 8-8.40.

Torsdag d. 12.: Møde med lektorerne kl. 19.15 i præstegården.

Fredag d. 13.: Skolemessen for de store elever forberedes kl. 8-8.40.

Søndag d. 15.: Polsk messe kl. 11.30.

Onsdag d. 18.: Den økumeniske bedeuget begynder.

Torsdag d. 19.: Møde med Ordets gudstjenesteledere kl. 19.15.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Latinsk højmesse kl. 10.

Personalia:
Dåb:
2.10.: Denise Di Raffaele.

23.10: Annie Wiatrek Kusiak.
Forældrene ønskes hjerteligt til lykke.

Firmelse i 1995:

I Vor Frue kirkes menighed: Ingen.
I Helligåndskirken, Vordingborg: Søndag d. 8.10. kl. 10.

1. hell. kommunion bliver på Hvide Søndag, d. 23.4. kl. 10.

Missionskollekt.

Der er sendt kr. 3.121,50 til Caritas.

Deltagerne (31) ved retræten den 5.11. sender en hjertelig og varm tak til Elisabeth-søstrene for deres gæstfrihed.

Runde fødselsdage:

60 år: Ingrid Aniol.
70 år: Sr. Isentrud, Meisner Helena, Helmer Englundh Hansen, Feliks Mateusiak, Anna Karoline Nielsen.
80 år: Henny Nielsen.

Menigheden ønskes en velsignet Jul og et godt Nytår.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek, CSsR. Træffes: Chr. Winthersvej 4. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Messetider:

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 18.: Adventsmesse kl. 10. Lejlighed til juleskriftemål før og efter messen.

Lordag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 26.: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 10.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag. Messe kl. 16.30.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 10. Menighedskaffe efter messen.

Søndag d. 28.: Ansgar. Bispedømmets første værnehelgen. Højmesse kl. 10.

Sankt Hans Kirke, Køge

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Tlf. 53 65 06 51.

Messetider:

Søndage: Højmesse kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Lørdag d. 24.: Juleaftensdag. Hvis der er nogle, der ellers ville være alene juleaften, indbyder sognepræsten dem til Fælles juleaften kl. 18 i præstegården. Pris for middagen: kr. 50,-. Tilmelding senest den 15. dec. Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Festmesse kl. 10.

Mandag d. 26.: Ingen gudstjeneste.

Søndag d. 1.: Ugedagen for Jesu fødsel. Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 7.: »Lørdagsklubben« mødes kl. 15.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse / Hellig tre Konger. Højmesse kl. 10. Derefter kirkekaffe.

Søndag d. 15.: Herrens dåb. I højmessens kl. 10 vil tre børn fra menigheden modtage den første hellige kommunion.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen, Højmesse kl. 10.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 57 67 03 01 eller 48 24 14 02. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
Sankt Joseph Søstre, tlf. 53 61 73 71.
Menighedsrådsformand: Ove Kristensen. Tlf. 53 52 10 99.

Lordag d. 17.: Messen fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 18.: Ingen messe.

Lørdag d. 24.: Juleaftens-messe med p. Dudek kl. 15.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Ingen messe.
Mandag d. 26.: Messe med sognepræsten kl. 10.
Lørdag d. 31.: Messe med p. Bodnar kl. 15.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Ingen messe.
Lørdag d. 7.: Hellig tre Kongers messe med sognepræsten kl. 16.
Onsdag d. 11.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen. Bordmesse og hyggeligt samvær hos søstre kl. 19.
Søndag d. 15.: Messe med p. Grégoire kl. 10.
Lørdag d. 21.: Messe med sognepræsten kl. 16.
Tirsdag d. 24.: Dameaften hos søstre kl. 19.
Onsdag d. 25.: Skolemesse kl. 8.45. Menigheden er velkommen.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Messe med p. Grégoire kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 5, 4200 Slagelse
 Sognepræst: Stephen Holm
 Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45
Faste messetider:
Søndagsmesser: Kl. 10 i kirken – med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen. *Fredag* kl. 19.15 – som regel i kapellet.
Hverdagsmesser: – i Skt. Montforts kapel over kirkens sakristi – normalt således: mandag kl. 17,15, tirsdag-onsdag-torsdag kl. 11,15.
Montfort-kommunitets daglige bønner – i Skt. Montforts kapel – normalt således: Rosenkransbøn: Hver middag kl. 12, dog ikke lø.-sø. Vesper: Sø.-ti.-to. kl. 19, ma.-on.-fr. kl. 18, lø. kl. 12,15.

Torsdag d. 15.: Kl. 14.30-ca. 17: Eftermiddag for vore ældre i menighedshuset.
Søndag d. 18.: 4. sønd. i advent. Kl. 10 højmesse. Ved messens slutning meddeles dåbens sakramente til Marina og Francison Vijenthiran Jesuthasans godt 1-årige søn Maria Milan (Sri Lanka/Dianalund).
Lørdag d. 24.: Kl. 23.55 højtidelig julemidnatsmesse til ære for Jesu Kristi fødsel, indledt med procession til julekrybben under salmen »Stille nat«. Kirken åbnes kl. 23.15. Kommer man tidligere, er der åbent i præstegård/menighedshus.
Søndag d. 25.: Juledag. Herrens fødsel. Kl. 10.30 (NB!) Højtidelig julemesse. Kl. 19 julevesper.
Mandag d. 26.: 2. juledag. St. Stephans dag. Den hell. families fest. Højmesse kl. 10. Ved messens slutning meddeles dåbens sakramente til Anne-Line og Thomas Øybøs nyfødte søn Tobias (Slagelse/Oslo) og til Mariola og Keld Helmuth Jensens nyfødte datter Camilla (Dianalund).
Lørdag d. 31.: Nytårsaften. Ingen messe. Kl. 18.45 bods- og takkeandagt med sakramental velsignelse – i kapellet.

Søndag d. 1.: Nytårsdag. Fredens dag. Festen for Maria, Gudsmoder. Ingen messe kl. 10, men kl. 16 (NB!) festmesse fælles for vor patoralenheds tre menigheder. Efter messen går vi i skæret af festlige lysraketter til menighedshuset, hvor Skt. Montforts kommunitet er vært ved en nytårs-reception. Med et glas champagne og et stykke kranskage vil vi ønske hinanden godt nytår.

Mandag d. 2.: Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. I tilslutning til messen i kapellet kl. 17.15 er der fra kl. 18-19 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. (Hellig tre Kongers dag). Kl. 10 festmesse. Med denne fest slutter juletiden.

Mandag d. 9.: Jesu Kristi dåb i Jordan. Kl. 17.15 messe i kapellet.

Lørdag d. 14.: Rengøring i kirke og menighedshus fra kl. 10.30-12.20. Julen skal »bæres ud«. Kom og hjælp til!

Søndag d. 15.: Familiemesse kl. 10.

Søndag d. 22.: Højmesse kl. 10. Ved messens slutning filipinsk/dansk dobbelt-barnedåb, idet Gamaliel og Erik Nielsens nyfødte datter Stephanie (Stenlille) og Felma og Mogens Jensens nyfødte datter Alana (Slagelse) bliver døbt.
Fredag d. 27.: Fra kl. 14.30 – ca. kl. 17: Eftermiddag for ældre i menighedshuset.
Søndag d. 29.: Ansgar, Nordens apostel og bispedømmets første værnehelgen. Familiemesse

kl. 10. Ved messens slutning meddeles Blasiusvelsignelsen.

Undervisning af vore børn og unge: Søndagene d. 15. og 29. jan. i forlængelse af søndagsmessen, som begynder kl. 10.

Aften for unge over 16 år: Fredag d. 20. jan. fra kl. 19-22.

Sankt Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 53 52 06 45.
 Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2 B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
 Kirkeværge: Grethe Carlsen, Lundemarken 15, st., 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Mettetider:

Om søndagen: Messe kl. 15 – med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalene. (NB: Søndag d. 1. jan. er messen i Slagelse og begynder kl. 16).

Om hverdagen: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.

Der er *børneundervisning* i forbindelse med søndagsmessen d. 18., d. 15. og d. 29.1.

Aftener for unge over 16 år – i Slagelse: fredagene d. 20.1. fra kl. 19.

Hyggeeftermiddage for ældre hos fru Carlsen, Lundemarken 15 st.: Hver onsdag kl. 14 – 16.30.

Lørdag d. 24.: Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg, men højtidelig julemidnatsmesse for hele sognet i sognekirken i Slagelse, begyndende kl. 23,55 (se under Slagelse).

Søndag d. 25.: Juledag. Herrens fødsel. Højtidelig julemesse kl. 15.

Mandag d. 26.: 2. Juledag. Skt. Stephans dag. Ingen gudstjeneste i Kalundborg. Se under Slagelse (Holbæk).

Lørdag d. 31.: Nytårsaften. Ordets gudstjeneste kl. 15 med takkebøn for det gamle år og uddeling af den hell. kommunion.

Søndag d. 1.: Nytårsdag. Fredens dag. Festen for Maria, Gudsmoder. Omend det er søndag, er der i dag ingen messe i Kalundborg (se 31. dec.), men fælles for vor patoralenheds tre menigheder: festmesse kl. 16 i sognekirken, Vor Frue kirke i Slagelse. Efter messen fælles nytårsreception i menighedssalen. Se under Slagelse.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. (Hellig tre Kongers dag). Festmesse kl. 15. Hermed slutter juletiden.

Søndag d. 22.: Dele af messen kl. 15 celebreres på latin.

Søndag d. 29.: Ansgar, Nordens apostel og bispedømmets første værnehelgen. Festmesse kl. 15. Ved messens slutning meddeles Blasiusvelsignelsen.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
 Sognepræst: Martin Bergsøe, tlf. 43 99 07 28.
 2. præst: Benny Blumensaat, tlf. 42 52 64 25.
 Assumptionssøstre, tlf. 43 99 81 57.
 Menighedsrådsformand: Anders Keller. Tlf. 43 71 43 13.
 Pastoralassistent: Sr. Marie. Tlf. 43 99 81 57.

Mettetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Tirsdag hos søstre, Bygaden 53, Høje-Tåstrup kl. 19.

Onsdag kl. 17 og *torsdag* kl. 10.

Fredag kl. 18 tilbedelse og messe kl. 19.

Lørdag kl. 8 og kl. 17 stille messe.

Første lørdag i hver måned er messen kl. 17 på vietnamesisk.

Skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

1. og 3. torsdag i hver måned er der bibelmeditation og rosenkrans hos søstre kl. 19-20.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde
 Girokonto: 402-3986. Fax: 42 36 50 91.
 Sognepræst: Hans Christoffersen, ofm.conv., tlf. 42 35 09 65 (bedst 8-9 ti-fr).

Gråbrødrehuset, tlf. 42 36 77 56.

Mettetider:

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 17. *Søndag* kl. 10. *Søndag* er der kirkekaffe bagefter i menighedssalen.

Hverdagsmesser:

Tirsdag – fredag kl. 17.

NB.: Første søndag i måneden er der messe kl. 14 i Islebjerg kirke, Frederikssund.

Torsdag d. 15.: Koncert i kirken kl. 19.30 med Berit Mæland (sopran) og Mathias From(guitar).

Søndag d. 18.: Ved messen kl. 10 medvirker Juniorkoret fra Stenlille Musikskole »De hvide Svaner«. Måske kan vi også få dem til at synge for under kirkekaffen?!

Mandag d. 19.: Julekoncert i kirken kl. 19.30 med Himmelevkoret.

Onsdag d. 21.: Skt. Josefs Skoles julegudstjeneste i Domkirken kl. 9.

Lørdag d. 24.: Ingen messe kl. 17. Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.

Mandag d. 26.: Messe kl. 10.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Lørdag d. 14.: Religionsundervisning kl. 14-17.30.

Onsdag d. 18.-Onsdag d. 25.: Økumenisk bedeuge for de kristnes enhed.

Torsdag d. 19.: Skolemesse kl. 10.30.

Ledreborg Slotskirke

Messe hver søndag kl. 8.30.

Ingen messe Juledag og Nytårsdag.

Sankt Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
 Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
 Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 15 62.

Mettetider:

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, – med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalene. (Ingen messe på selve søndagen!)

Hverdagsmesser fejres normalt ikke. Undtagelser angives nedenfor – eller meddeles i kirken. Der er *børne- og ungdomsundervisning* i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 14. og 28.1.

Aftener for unge over 16 år – i Slagelse: fredag d. 20.1. fra kl. 19 til ca. 22.

Hyggeeftermiddag for ældre: Onsdag d. 18.1. fra kl. 14-17. Yderligere oplysninger hos sakristanen, fru Helena Rasmussen, tlf. 53 43 52 54.

Lørdag d. 17.: 4. søndag i advent. Kl. 15.30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus optog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedssalene med godteposer og sodavand til børnene og gløgg til de voksne.

Lørdag d. 24.: Juleaften. Kristi fødsels fest. Kl. 15.30 højtidelig julemesse med midnatsmessens tekster, indledt med procession til krybben under salmen »Stille nat«. NB. Der er i Holbæk ingen midnatsmesse juleaften og ingen messe 1. juledag d. 25.

Mandag d. 26.: 2. juledag. Skt. Stephans dag. Den hellige families fest. Kl. 15.30 international julemesse med julesange fra mange lande på mange forskellige sprog. Ved messens afslutning meddeles dåbens sakramente til Dominik og Monika Strassel-Berntsens nyfødte søn Andreas (Holbæk/Schweiz).

Lørdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 15.30 messe med taksigelse for det gamle år, afsluttet med Te Deum og sakramental velsignelse.

Søndag d. 1.: Nytårsdag. Fredens dag. Festen for Maria, Gudsmoder. Holbæk menighed opfordres til at tage del i den for vor patoralenhed celebrerede fælles festmesse i Vor Frue kirke i Slagelse. Messen begynder kl. 16. Efter messen fælles nytårs-reception i menighedssalen.

Torsdag d. 5.: Aftenen før januar-månedens 1. fredag er der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hell. kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 7.: Festen for Herrens åbenbarelse.

(Hellig tre Kongers fest). Festmesse kl. 15.30.
Lørdag d. 21.: Dele af søndagsmessen kl. 15.30 celebreres på latin.

Lørdag d. 28.: Festen for den hell. Ansgar, Nordens apostel og bispedømmets første værnehelgen. Festmesse kl. 15.30. Ved messens afslutning meddeles Blasiusvelsignelsen.

12 Nordsjælland

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor- og menighedshus: Nygade 8 B.
 Sognepræst Hans Esmark.
 Tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 48 24 14 02, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
 Menighedsrådsformand: Britta Kristensen. Tlf. 42 29 90 06.

Torsdag d. 15.: Messe kl. 18. Julekoncert i kirken med Helsingør Kvindekore kl. 19.30. Fr entré.

Søndag d. 18.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 20.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 21.: Julegudstjeneste med Maria hjemmets børnehaven kl. 10.30.

Torsdag d. 22.: Messe kl. 18.

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 9.

Torsdag d. 29.: Messe kl. 18.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse / Hellig tre Konger. Messe kl. 11.

Tirsdag d. 10.: Pensionist-træf med messe kl. 14.30 og herefter hyggeligt kaffebord.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 18.

Søndag d. 15.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 17.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 9, kl. 16. Økumenisk gudstjeneste i Sct. Olai kirke kl. 19.30 i anledning af den internationale bedeuge for troen.

Efterfølgende behandles det nye og højaktuelle ev.-luth. Porvoo dokument, også set økumenisk perspektiv. Nærmere på opslag i våbenhuset.

Søndag d. 22.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 24.: Messe kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 10, kl. 16.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 18.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Latinsk højmesse kl. 9.

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 14.30.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B. Tlf. 48 24 14 02, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag. Mobiltelefon: 40 58 48 57.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.
 Menighedsrådsformand: Martin Rohof. Tlf. 4 92 36 40.

Torsdag d. 15.: Messe kl. 17.

Fredag d. 16.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 18.: Ved messen kl. 11 optages et konvertit.

Tirsdag d. 20.: Messe med laudes kl. 8.30.

Onsdag d. 21.: Økumenisk juleandagt kl. 16.30-17 med sognepræst Ib Lauritsen fra Præstevang Sogn ved alteret og sognepræst Hans Esmark ved orglet. Messe kl. 17.

Torsdag d. 22.: Som onsdag.

Fredag d. 23.: Som onsdag og torsdag.

Lørdag d. 24.: Juleaften fejres kl. 22.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 11

Onsdag d. 28.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 29.: Messe kl. 17.

Fredag d. 30.: Den hellige familie. Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 31.: Messe kl. 15.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Ingen messe (læses lørdag).

Lørdag d. 7.: Børnenes religionsundervisning, nr. 9, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Hellig tre Konger. Messe kl. 9.

Tirsdag d. 10.: Messe med laudes kl. 8.30.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 17.

Fredag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 14.: Børnens religionsundervisning nr. 10, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 15.: Messe kl. 11.
Tirsdag d. 17.: Messe med laudes kl. 8.30.
Onsdag d. 18.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 19.: Økumenisk gudstjeneste i anledning af den internationale bedeuge om troens enhed, i Præstevangskirken kl. 19.30. Efterfølgende belyses den nye højaktuelle ev.-luth. »Porvoo« dokument, også set i økumenisk perspektiv. Nærmere opslag i våbenhuset.
Fredag d. 20.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 21.: Børnens religionsundervisning nr. 11, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 22.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 24.: Messe med laudes kl. 8.30. Menighedsrådsmøde kl. 18.30.
Onsdag d. 25.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 26.: Messe kl. 17.
Fredag d. 27.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 28.: Børnens religionsundervisning nr. 12, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Messe kl. 11.
Tirsdag d. 31.: Messe med laudes kl. 8.30.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm
 Sognepræst: Andrzej Papuga.
 Assisterende præst: Jacob Muiser.
 Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 27 96.
Messtider:
 Søndagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 11: Højmesse.
 Mikkelborg, Strandvejen 352 kl. 8: Messe.
 Tirsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 19.30.
 Torsdagsmesse: Skt. Hans Kirke kl. 10.30.
Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
 Religionsundervisning for børn og unge: Torsdag kl. 16-17.15 på Nordvanggård.

Tirsdag d. 13.: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.
Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 23 med efterfølgende samvær i menighedssalen.
Søndag d. 25.: Mandag d. 26.: Messe kl. 11.
Tirsdag d. 27.: Tirsdagsmessen bortfalder.
Torsdag d. 29.: Torsdagsmessen bortfalder.
Lørdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 16. Efterfølgende samvær i menighedssalen.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 11.
Tirsdag d. 10.: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.
Tirsdag d. 24.: Pastor Andrzej's kursus kl. 20 i menighedssalen.

Der er ikke religionsundervisning på Nordvanggård i tiden torsdag d. 15.12. - torsdag d. 5.1. - begge dage incl.

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
 Sognepræst: Andrzej Papuga.
 Tlf. 42 81 27 96, helst mellem 9-10 tirsdag-fredag.
 Præst: Jacob Muiser.
Messtider:
 Søndag: Højmesse kl. 9.30.
 Mandag: Aftenmesse kl. 19.30.
 Tirsdag: Messe kl. 10.
 Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.
 Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 d. 1. fredag i måneden.

Onsdag d. 14.: P. Papugas katekismuskursus kl. 19.30.
Torsdag d. 15.: Vi over til krybbespil kl. 16.
Søndag d. 18.: Familiemesse kl. 9.30 med børnens krybbespil og bagefter kirkekaffe.
Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 23.30. Bagefter samles vi i kostalden for at ønske hinanden glædelig jul.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 9.30. Under 1. del af messen får børnene i kostalden og kommer tilbage til offertoriet. Bagefter samles vi atter i kostalden.
Mandag d. 26.: Højmesse kl. 8.30.

Tirsdag d. 27.: Den hellige families fest - sognets værnehelgen. Messe kl. 10.
Lørdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 16.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 9.30.
Lørdag d. 7.: BørneKUK kl. 10.30-12.30.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse / Hellig tre Konger. Messe kl. 9.30.
Onsdag d. 11.: P. Papugas katekismuskursus kl. 19.30.
Torsdag d. 12.: Religionsundervisning kl. 16.
Mandag d. 23.: Fællesspisning for emnegrupperne.
Onsdag d. 25.: P. Papugas katekismuskursus kl. 19.30.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Familiemesse kl. 9.30. Søndagstræf for de unge fra 14 år kl. 16-18 ca.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst Lech Pytlak.
 Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag 10.30-11.30 på sognekontoret. Evt. også på 31 28 47 69. Menighedsrådsformand Henning Heinemeier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Messtider:
 Søndag kl. 10.30.
 Tirsdage kl. 10. Onsdage og fredage kl. 19.

Fredag d. 16.: Bodsandagt kl. 19.
Lørdag d. 24.: Julesalmer fra kl. 23.45. Julevigilie kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Messe kl. 10.30.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.30.
Fredag d. 30.: Den hellige familie. Messe kl. 19.
Lørdag d. 31.: Takkemesse kl. 16.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10.30.
Fredag d. 6.: Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Messe kl. 10.30.
Søndag d. 15.: Bemærk datoen! Familiemesse kl. 10.30. Derefter kirkekaffe.
Fredag d. 20.: Efter messen kl. 19 er der pakkefest for Peter Tantholdt-Hansens arbejde i Peru. Alle medbringer en lille pakke.
Søndag d. 22.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Fredag d. 27.: Niels Steensen andagt kl. 18.50.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 44 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
 Menighedsrådsformand: Lars Arbirk Wenstrup, Hostrupsvej 10, 1950 Frederiksberg.
Messtider:
 Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
 Hverdage: Onsdag kl. 19.00.
 Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
 Tilbedelse: Onsdag efter messen.
 Skriftemål: Efter aftale.
 Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: 1. og 3. torsdag kl. 19.30-21.30.
 Mini-KUK: Hveranden torsdag. Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
 Tirsdage: Åbent hus hos Sct. Josef Søstrene, Primulavej 1, messe kl. 19.
Torsdag d. 15.: Bodsandagt kl. 19.30 med lejlighed til skriftemål.
Lørdag d. 24.: Familiemesse kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Dansk messe kl. 9.30. Engelsk messe kl. 11.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10.
Lørdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 17.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Dansk-engelsk messe kl. 11.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Undervisning efter messen kl. 9.30.

Lørdag d. 14.: Tro og Lys kl. 13.
Onsdag d. 25.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
 Pastor G. Uttenthal Nibler.
 Tlf. 45 87 77 12.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.
Messtider:
Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse 2. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17. Onsdag og fredag kl. 7.30. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 23.30. Ingen messe kl. 11.30.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 11. Ingen messe kl. 9.
Mandag d. 26.: Sangmesse kl. 9. Ingen messe kl. 11.
Fredag d. 30.: Den hellige familie. Messe kl. 7.30.
Lørdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 16. Gælder som søndagsmesse. Ingen messe kl. 11.30.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Reciteret messe kl. 11. Ingen messe kl. 9.
Tirsdag d. 3.: Møde i Katolsk Ældre Klub, Ordrup. Se under Skt. Andreas kirke.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Kollekt til fordel for Det danske Bibelselskab.
Tirsdag d. 10.: Messe kl. 17 efterfulgt af tilbedelse af det udstillede alterets sakramente indtil kl. 21.
Lørdag d. 14.: Sognekatekese kl. 15. Emne: Hvad skal vi med kirken? Oplæg v. Ole Meyer.
Søndag d. 15.: Familiemesse kl. 9 (Bemærk ændringen).
Onsdag d. 18.: Den økumeniske bedeuge begynder.

Immaculata Kirke

Strandvej 91, 2100 København Ø.
Messtider:
 Søn- og helligdage: Højmesse kl. 9.
 Mandag og torsdag: Messe kl. 16.45.
 Tirsdag, onsdag og fredag: Messe kl. 7.
 Lørdag: Messe kl. 9.
 Juleaftensdag og nytårsaftensdag: Højmesse kl. 16.30.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Giro 8 02 66 02.
 Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræster: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9). Michael Hornbech-Madsen, Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39.
 Sognekantor: Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39. Normalt åbent fredag kl. 14-16.
Messtider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00.
Lørdag: Messe kl. 11.30.
 Hver lørdag i oktober: Rosenkransbøn i kirken

kl. 11.10 - derefter messe.
Tirsdag d. 20.: Bodsandagt kl. 19.30. Prædiken af pater Henri Leenders S.J.. Lejlighed til personligt skriftemål for pater Leenders eller en af kirkens præster.
Lørdag d. 24.: Børnemesse kl. 16. Midnatsmesse (latin) kl. 23.30. Ingen messe kl. 11.30.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.
Mandag d. 26.: Sangmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.
Fredag d. 30.: Den hellige familie. Se under messtider.
Lørdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 16. Gælder som søndagsmesse. Ingen messe kl. 11.30.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Sangmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.
Tirsdag d. 3.: Møde i Katolsk Ældre Klub. Messe kl. 11.30. Efter frokosten: »Pilgrimsfærd til det forjættede land«. Max Reiter vil fortælle og vise lysbilleder fra en rejse i Israel. Tilmelding pr. tlf. 31 63 82 52, Aase og Mogens Nielsen, eller pr. tlf. 31 64 09 01, Inge Ryom.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Reciteret messe kl. 8. Latinsk højmesse kl. 10. Kollekt til fordel for Det danske Bibelselskab.
Mandag d. 9.: Bibelkreds kl. 15 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Onsdag d. 18.: Den økumeniske bedeuge begynder. Menighedsrådsmøde kl. 19.30. anbefales til menighedens forbøn. Forslag til behandling modtages.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Tlf. 39 69 03 01.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Træffes hverdage kl. 10-12 på tlf. 38 71 53 35.
 Menighedsrådsformand Lene Støtt, Kildebakkegaards Allé 68, 2860 Søborg. Tlf. 31 56 17 70.
 Sognekantor: Vandtårnsvej 11. Åbent tirsdag kl. 16-17.
Messtider:
 Hver søndag: Højmesse kl. 10.
 Hver søndag kl. 12 og hver fredag kl. 19: Kroatisk messe.
Søndag d. 18.: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10 ved sognepræsten. Efter messen byder vi på et glas vin i Pejsestuen.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Latinsk højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.
Søndag d. 15.: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 22.: Højmesse kl. 10 ved pastor d'Auchamp.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Højmesse kl. 10.

Voksenundervisning:
 Den tredje torsdag i måneden kl. 19.30 i menighedssalen. Vi gennemgår bl.a. udvalgte emner fra Richard P. McBrien's bog *Katolsk tro gennem to årtusinder*.

15 Hovedstadsområde V

Jesu Hjerte Kirke

Stenosgade 4, 1616 København V.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
 Andenpræst: P. Niels Kjær SJ.
 Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele, CSJ. Tlf. privat 31 35 86 92.
Messtider:
 Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
 Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
 Søndag: Kl. 10. Latinsk Højmesse. Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.
Lørdag d. 17.: Kongregationsmesse kl. 10. Alle er velkomne. Religionsundervisning kl. 11.15-15.30.
Søndag d. 18.: Familiemesse kl. 11.30. Derefter kirkekaffe.
Tirsdag d. 20.: De ældres eftermiddag kl.

14.30-16.30. Jesu Hjerter kor synger julen ind.
Onsdag d. 21.: Ministrantklub kl. 15.30.
Lørdag d. 24.: Messe kl. 8.15. Ingen italiensk messe kl. 18. Kirken åbnes kl. 23. Koret synger julen ind kl. 23.30. Midnatsmesse kl. 24. Derefter kan vi ønske hinanden glædelig jul i menighedssalen, Stenosgade 4 B.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Julhøjmesse med biskop Martensen kl. 10. Messe med julesalmer kl. 11.30. Messe på ungarsk kl. 16 med komsammen bagefter. Aftenmesse kl. 20.
Mandag d. 26.: Messe kl. 10. Ingen senere messer.
Lørdag d. 31.: Messe kl. 8.15. Taksigelsesmesse kl. 16. Ingen italiensk messe kl. 18.

1995 - Hundredåret for Jesu Hjerter kirke.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Messe kl. 10, 11.30 og 20.
Førdag d. 3.: Kongregationsandagt kl. 16 med foredrag om »Lykkelige og ulykkelige«.
Onsdag d. 4.: Ministrantklub kl. 15.30.
Fredag d. 6.: Jesu hjerte fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Lørdag d. 14.: Kongregationsmesse kl. 10. Religionsundervisning kl. 11.15-15.30.
Søndag d. 15.: Familiemesse kl. 11.30 med kirkekaffe bagefter.
Mandag d. 16.: Foredragsaften kl. 19.30 v/ Sr. Abraham (Dr. Kirsten Stoffregen Petersen).
Tirsdag d. 17.: Møde for de ældre kl. 14.30-16.30. Pastor Finn Arvé (Maribo) taler om den hl. sognepræst af Ars, Johannes Maria Vi-
 anney (+ 1859).
Onsdag d. 18.: Ministrantklub kl. 15.30.
Onsdag d. 25.: Studiekreds kl. 11 for voksne på sr. Evelyns kontor. Tag en frokostpakke med. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Ungdomsmesse kl. 20 med »Café Ludvig« bagefter i menighedssalen.
Mandag d. 30.: Liturgisk arbejds-kreds kl. 19.30.

Hver søndag er der lejlighed til at nyde en kop kaffe og få sig en sludder efter morgenmessen kl. 10 og 11.30 i menighedssalen, d.v.s. vi indbyder til »kirkekaffe« hver søndag. Hjælpende hænder efterlyses!

Hver mandag kl. 16.15 - 17.30 mødes vore firmamøder til forberedelse på deres firmemøde, som finder sted søndag d. 12. marts 1995.

Jesu Hjerter kirke blev efter to års byggetid indviet den 3. november 1895. Jubilæet vil blive fejret med forskellige foranstaltninger i oktober og november. Også et festskrift vil blive udgivet.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
 Sognepræst: Knud Aage Nielsen, SJ.
 Tlf. 31 71 53 35, mandag-fredag 10-12.
 Andenpræst: Jesper Fich, Marielystvej 16, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf. 38 79 39 99. Træffes efter aftale.
Messe-tider:
 Søndag kl. 11.
 Hverdage: Tirsdag og fredag kl. 16.30.
 De øvrige ugedage kl. 6.45.

Onsdag d. 14.: Katolsk Ældreklub: Luciafest i Liobahjemmets sal sammen med plejehjemmets beboere kl. 14.

Lørdag d. 24.: Juleaftenshøjmesse kl. 16.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 11.
Mandag d. 26.: Højmesse kl. 11.
Lørdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 16.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 11.
Lørdag d. 7.: Børnenes Lørdagsundervisning genoptages.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.
Tirsdag d. 10.: Katolsk Ældreklub. Møde i Liobahjemmets sal kl. 14. Messe kl. 16.30.
Søndag d. 15.: Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Højmesse kl. 11. Derefter kirkekaffe.

Sankt Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.

Sognepræst: Wladyslaw Zdunek, C.ss.R.
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.
 Træffetid: Tirsdag, fredag og lørdag kl. 9-11, torsdag kl. 16-18. Mandag, onsdag og søndag kun efter aftale.
Messe-tider:
 Mandag, tirsdag, onsdag, fredag: Kl. 8.
 Torsdag kl. 17 (i vinterhalvåret).
 Lørdag kl. 17. Søndag kl. 10 højmesse.

Søndag d. 18.: Højmesse kl. 10 med krybbe-spil.
Lørdag d. 24.: Julemesse kl. 16 for dem, der ikke kan komme til midnatsmessen. Midnatsmesse kl. 24.
Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.
Mandag d. 26.: Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 31.: Takkegudstjeneste med sakramental velsignelse kl. 16.
Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10. Messe på polsk kl. 12.
Fredag d. 6.: Første fredag. Messe på dansk kl. 8. Messe på vietnamesisk kl. 16.
Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse / Hell. tre Konger. Højmesse kl. 10. Efter messen kirkekaffe.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Tlf. 31 35 68 25.
 Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
 Dovregade 5, 1.tv, 2300 København S.
 Tlf. 31 57 09 42.
 Træffes på kirkens kontor hverdage ca. 10-11, mandag og lørdag undt. og ca. 1 time efter messerne. Bedst efter aftale, tlf. 31 35 68 25. Kontoret har åbent tirsdag og torsdag 9-11, onsdag og fredag 10-15.
 Vicevært Tom A. Sørensen.
Messe-tider:
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17 dansk, kl. 18.15 fransk. Søndag kl. 10 højmesse. Kl. 18 engelsk.
Hverdagsmesser eller ordets gudstjeneste:
 Tirsdag, torsdag og fredag kl. 11. Mandag, onsdag og lørdag: Messe kl. 8. Onsdag: Engelsk messe kl. 17.
 1. fredag i måneden ingen messe kl. 11, men messe kl. 17 med efterfølgende tilbedelse og sakramental velsignelse.

Tirsdag d. 13.: Tirsdagsklub efter 11-messen.
Torsdag d. 14.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

Søndag d. 18.: Højmesse kl. 10. Ecce Dominus - Se, Herren kommer.

Lørdag d. 24.: Familiemesse kl. 16 for alle dem, der ikke kan komme om natten. Kl. 18: Engelsk messe kl. 23.30: Kirkens kor synger julen ind. Kl. 24: Midnatsmesse. Vi mindes Herrens Fødsel.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Dansk festmesse kl. 10. Fransk messe kl. 11.30. Engelsk messe kl. 18.

Mandag d. 26.: Stefan, dansk messe kl. 11.

Tirsdag d. 27.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Fredag d. 30.: Den Hellige Familie. Jesus, Maria og Josef. Messe kl. 11.

Lørdag d. 31.: Nytårsaftensdag. Takkegudstjeneste kl. 16. Engelsk messe kl. 18.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Dansk messe kl. 10. Fransk messe kl. 11.30. Engelsk messe kl. 18.

Torsdag d. 5.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14. Trekongersvandring kl. 19. Vi begynder ved Søpavillonen, som ligger for enden af Peblingesø og vandrer til Sakramentskirken, hvor der vil være gudstjeneste kl. 19.30 med efterfølgende fælles spisning. Alle er velkomne!

Fredag d. 6.: Messe kl. 17. Derefter udstilling af det Allerhelligste og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 7.: TRO og LYS møde kl. 12.30 i krypten.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10.

Tirsdag d. 10.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Torsdag d. 12.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

Onsdag d. 18. - 25.: Økumenisk beduge for de kristnes enhed.

Torsdag d. 19.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

Tirsdag d. 24.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Torsdag d. 26.: Undervisning af 1. kommunikanterne kl. 12-14.

Søndag d. 29.: Sankt Ansgar - bispedømmets første værnehelgen. Højmesse kl. 10.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst: Dietrich Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Tirsdag-fredag kl. 11-12. Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Messe-tider:
 Lørdage: Vesper kl. 16.15. Aftenmesse og rosenkransbøn kl. 17.
 Søndage: Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 18.: Gregoriansk sang ved højmesse kl. 10.

Onsdag d. 21.: Messe kl. 10 for de ældre, juleafslutning.

Lørdag d. 24.: Juleaftensmesse kl. 16. Julemusik kl. 23 indtil midnatsmessen med biskop Hans Martensen kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 29.: Messe kl. 16.30, derefter juletræsfest i menighedssalen.

Lørdag d. 31.: Messe kl. 16 i forbindelse med årsafslutningen.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10 med gregoriansk sang.

Onsdag d. 4.: Messe for de ældre kl. 10.

Fredag d. 6.: Jesu hjerte messe kl. 16.30. Tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Reciteret messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 15.: Gregoriansk sang ved højmesse kl. 10.

Onsdag d. 18.: Messe for de ældre kl. 10.

Tirsdag d. 24.: Kirkevandring kl. 19.

Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Reciteret messe kl. 8. Pontifikalmesse med biskop Hans Martensen kl. 10.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 København S.
 Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.Ss.R.
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag, torsdag, fredag 10-13, onsdag 10-12 og 17-18.
 Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Messe-tider:
 Lørdage: Engelsk messe kl. 17.
 Søndage: Reciteret messe kl. 8.30. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12. Engelsk messe kl. 17.

Hverdage: Messe kl. 8.
 Torsdage: Messe kl. 19 med novene.
 1. fredag: Jesu hjerte messe kl. 19.

Fredag d. 16.: Børnenes julekrybbe-andagt kl. 17.

Onsdag d. 21.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Hyggeeftermiddag. Julefest.

Lørdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Festmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.

Lørdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 16.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Festmesse kl. 10. Ingen messe kl. 8.30.

Fredag d. 6.: Jesu hjerte messe med tilbedelse kl. 19.

Søndag d. 8.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 11.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Hyggeeftermiddag.

Tirsdag d. 24.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Onsdag d. 25.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Pastor D. Timmermann fortæller om

Skt. Knud Lavard.
Torsdag d. 26.: Møde i Torsdags-caféen kl. ca. 20 efter 19-messen. Pastor Jesper Fich giver oplæg til Kieslowski's film »Dekalogen« - afsnit »Du må ikke have andre guder end mig«.
Søndag d. 29.: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 56 95 08 14 / 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.
 Tlf. 33 93 19 48/33 11 60 80.

Messe-tider:
 Højmesse:
 I december søndag kl. 10.
 I januar lørdag kl. 17.

Lørdag d. 24.: Se Åkirkeby.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Højmesse kl. 10

Lørdag d. 31.: Højmesse kl. 16.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Se Åkirkeby.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,
 Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Messe-tider:
 Højmesse:
 I december lørdag kl. 17.
 I januar søndag kl. 10.

Lørdag d. 24.: Højmesse kl. 16.

Søndag d. 25.: Herrens fødsel. Se Rønne.

Lørdag d. 31.: Se Rønne.

Søndag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 16.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75

Messe-tider:
 Søndagsmesser: Kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.
 Kirkekaffe: Efter søndags og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammen-

sein statt.

English-Speaking Ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-Speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke (Skt.A), Hans Bogbinders Allé.2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic Celebrations in-English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.

Sunday: VFK at 11 a.m.; Skt. A at 5 p.m.; SAK at 6 p.m.

Wednesday: SAK at 5 p.m.

Thursday: VFK at 9:30 a.m.

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183. Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Thomas Tirapu Beortegui C.Ss.R. Tlf. 31 58 21 02.

14. *hvid*. Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Johannes af Korset, præst og kirkelærer, (1591) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 45,6b-8.18.21b-26. Ev.: Luk. 7,18b-23.
15. *viol*. *Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. I.*
L.: Es. 54,1-10. Ev.: Luk. 7,24-30.
16. *viol*. Fredag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. I.
L.: Es. 56,1-3a.6-8. Ev.: Joh. 5,33-36.
17. *viol*. Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: 1.Mos. 49,2.8-10. Ev.: Matt. 1,1-17. NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste 7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias' og jomfru Marias lovsange.
18. *viol*. 4. SØNDAG I ADVENT. (IV Ps). Cr. Adv. pf. II.
1.L.: Mika 5,1-4a; Sl. 80,2ac+3b.15-16.18-19. (Omk.: Hærskarers Gud, bring os atter på fode, lad dit ansigt lyse, at vi må frelses!) 2.L.: Hebr. 10,5-10. Ev.: Luk. 1,39-45.
19. *viol*. Mandag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: Dom. 13,2-7.24-25a. Ev.: Luk. 1,5-25.

20. *viol*. Tirsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II.
L.: Es. 7,10-14. Ev.: Luk. 1,26-38.
21. *viol*. Onsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: Højs. 2,8-14. Ev.: Luk. 1,39-45. (Petrus Canisius, præst og kirkelærer, (1597), kan ihukommes.)
22. *viol*. Torsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: 1.Sam. 1,24-28. Ev.: Luk. 1,46-56.
23. *viol*. Fredag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II.
L.: Mal. 3,1-4; 4,5-6. Ev.: Luk. 1,57-66. (Johannes af Kenty, præst, (1473), kan ihukommes.)
24. *viol*. Lørdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II.
L.: 2.Sam. 7,1-5.8b-12.14a.16. Ev.: Luk. 1,67-79.
Hermed afsluttes adventstiden.
Juletiden
24. Aften.*hvid*. VIGILIE TIL HERRENS FØDSEL. (h). Gl. Cr. Jul. pf. I. L.: Es. 62,1-5; Sl. 89,4-5.16-17.27+29. (Omk.: Om Herrens nåde vil jeg evigt synge.) 2.L.: Ap.G.

13,16-17.22-25. Ev.: Matt. 1,1-25 eller 1,18-25.
25. *hvid*. Søndag. HERRENS FØDSEL. (h). Gl. Cr. Jul. pf. Julenat. 1.L.: Es. 9,2-7; Sl. 96,1-2a.2b-3.11-12.13. (Omk.: I dag er os en Frelser født, Kristus, Herren!) 2.L.: Tit. 2,11-14. Ev.: Luk. 2,1-14.
25. Julemorgen. 1.L.: Es. 62,11-12; Sl. 97,1+6.11-12. (Omk.: Lys skal stråle over os, thi i dag er vor Frelser født.) 2.L.: Tit. 3,4-7. Ev.: Luk. 2,15-20.
Juledag
1.L.: Es. 52,7-10; Sl. 98,1.2.3ab.3cd.4.5-6. (Omk.: Den vide jord har skuet vor Guds frelse.) 2.L.: Hebr. 1,1-6. Ev.: Joh. 1,1-18 eller 1,1-5.9-14.
26. *rød*. Mandag. STEFAN, den første martyr. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: Ap.G. 6,8.10; 7,54-60; Sl. 31,3cd.4.6+8ab.16bc-17. (Omk.: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt. 10,17-22.
27. *hvid*. Tirsdag. JOHANNES, apostel og evangelist. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1.Joh. 1,1-4; Sl. 97,1-2.5-6.11-12. (Omk.: I retfærdige, glæd jer i Herren.) Ev.: Joh. 20,2-8.

28. *rød*. Onsdag. DE USKYLDIGE BØRN, martyr. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1.Joh. 1,5 2,2; Sl. 124,2-3.4-5.7b-8. (Omk.: Vor sjæl slap fri som en fugl af fuglefængerens snare.) Ev.: Matt. 2,13-18.
29. *hvid*. Torsdag. 5.DAG I JULEUGEN. (I Ps). Gl. Jul. pf.
L.: 1.Joh. 2,3-11. Ev.: Luk. 2,22-35. (Thomas Becket, biskop og martyr (1170), kan ihukommes.)
30. *hvid*. Fredag. DEN HELLIGE FAMILIE, JESUS, MARIA OG JOSEF. (I Ps). Gl. Jul. pf. 1.L.: Sir. 3,-6.12-14; Sl. 128,1-2.3.4-5. (Omk.: Salig enhver, som frygter Herren, og som går på hans veje.) 2.L.: Kol. 3,12-21. Ev.: Luk. 2,41-52. Iler (ad libitum): L.: 1.Sam. 1,20-22.24-28; Sl. 84,2-3.5-6.9-10. Omk.: Herre, salige er de, der bor i dit hus.) 2.L.: 1.Joh. 3,1-2.21-24. v.: Luk. 2,41-52.
31. *hvid*. Lørdag. 7.DAG I JULEUGEN. (I Ps). 1. Jul. pf.
L.: 1.Joh. 2,18-21. v.: Joh. 1,1-18. (Silvester I, pave (335), kan ihukommes.)

Liturgisk kalender januar 1995

1. *hvid*. Søndag. **Juledags oktav. FESTEN FOR MARIA, GUDSMODER** (h). Gl. Cr. *Jomfru Marias pf.*
1.L.: 4 Mos 6,22-27; Sl 67,2-3.5.6+8. (Omk.: Gud være os nådig og velsigne os.) 2.L.: Gal 4,4-7. Ev.: Luk 2,16-21.
2. *hvid*. Mandag i juletiden. (II Ps). **Basilius den Store (+379) og Gregor af Nazianz (+390)**, biskopper og kirkelærere (m). *Jul.pf.* L.: 1 Joh 2,22-28. Ev.: Joh 1,19-28.
3. *hvid*. Tirsdag i juletiden. (II Ps). *Jul.pf.* L.: 1 Joh 2,29-3,6. Ev.: Joh 1,29-34.
4. *hvid*. Onsdag i juletiden. (II Ps). *Jul.pf.* L.: 1 Joh 3,7-10. Ev.: Joh 1,35-42.
5. *hvid*. Torsdag i juletiden. (II Ps). *Jul.pf.* L.: 1 Joh 3,11-21. Ev.: Joh 1,43-51.
6. *hvid*. Fredag i juletiden. (II Ps). *Jul.pf.* L.: 1 Joh 5,5-13. Ev.: Mark 1,7-11 eller Luk 3,23-38 eller Luk 3,23.31-34.36.38.
7. *rød*. Lørdag i juletiden. (II Ps). **Knud Hertug, martyr (+1131)(m)**. *Jul.pf.* L.: 1 Joh 5,14-21. Ev.: Joh 2,1-11.
8. *hvid*. Søndag. **HERRENS ÅBENBARELSE** (h). Gl. Cr. *H.åb.pf.* 1.L.: Es 60,1-6; Sl 72,2.7-8.10-11.12-13. Omk.: Alle jordens folk skal tilbede dig, Herre.) 2.L.: Ef 3,2-3a.5-6. Ev.: Matt 2,1-12. *Raymund af Penyafort, præst, (+1275), fejres ikke. Kollekt for det Danske Bibleselskab.*
9. *hvid*. Mandag. **HERRENS DÅB** (f). Gl. *Særl.pf.*
L.: Es 42,1-4.6-7 eller Apg 10,34-38; Sl 29,1a+2.3ac-4.3b+9b-10. (Omk.: Herren velsigne sit folk med fred.) Ev.: Luk 3,15-16.21-22. *Eller* (ad libitum):
L.: Es 40,1-5.9-11 eller Tit 2,11-14; Sl

104,1b-2.3-4.24-25.27-28.29-30. (Omk.: Min sjæl, lov Herren! Herre min Gud, du er såre stor.) Ev.: Luk 3,15-16.21-22. *Hermed slutter juletiden.*
DET ALMINDELIGE KIRKEÅR
10. *grøn*. Tirsdag i 1.alm.uge. (I Ps). L.: Hebr 2,5-12. Ev.: Mark 1,21-28. 11. *grøn*. Onsdag i 1.alm.uge. (I Ps). L.: Hebr 2,14-18. Ev.: Mark 1,29-39.
12. *grøn*. Torsdag i 1.alm.uge. (I Ps). L.: Hebr 3,7-14. Ev.: Mark 1,40-45.
13. *grøn*. Fredag i 1.alm.uge. (I Ps). *Eller hvid*. **Hilarius, biskop og kirkelærer, (+367)**. L.: Hebr 4,1-5.11. Ev.: Mark 2,1-12. *Læsning ad libitum* (Hilarius): 1 Joh 2,18-25.
14. *grøn*. Lørdag i 1.alm.uge. (I Ps). *Eller hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**. L.: Hebr 4,12-16. Ev.: Mark 2,13-17.
15. *grøn*. 2.ALM. SØNDAG. (II Ps). Gl. Cr. *Alm.S.pf.*
1.L.: Es 62,1-5; Sl 96,1-2a.2b-3.7-8a.9-10a+c. (Omk.: Kundgør Herrens undere for alle folkeslag.) 2.L.: 1 Kor 12,4-11. Ev.: Joh 2,1-12.
16. *grøn*. Mandag i 2.alm.uge. (II Ps). L.: Hebr 5,1-10. Ev.: Mark 2,18-22.
17. *hvid*. Tirsdag i 2.alm.uge. (II Ps). **Antonius, abbed, (+356)(m)**. L.: Hebr 6,10-20. Ev.: Mark 2,23-28. *Evangelium ad libitum* (Antonius): Matt 19,16-26.
18. *grøn*. Onsdag i 2.alm.uge. (II Ps). L.: Hebr 7,1-3.15-17. Ev.: Mark 3,1-6. *Den økumeniske bedeuge begynder.*
19. *rød*. Torsdag i 2.alm.uge. (II Ps). **Henrik, biskop og martyr, (+1158)(m)**. L.: Hebr 7,25 8,6. Ev.: Mark 3,7-12.
20. *grøn*. Fredag i 2.alm.uge. (II Ps). *Eller rød.*

Fabian, pave og martyr, (+250). *Eller rød*. **Sebastian, martyr, (+288)**. L.: Hebr 8,6-13. Ev.: Mark 3,13-19.
21. *rød*. Lørdag i 2.alm.uge. (II Ps). **Agnes, jomfru og martyr, (+ca. 280)(m)**. L.: Hebr 9,1-3.11-14. Ev.: Mark 3,20-21.
22. *grøn*. 3.ALM. SØNDAG. (III Ps). Gl. Cr. *Alm.S.pf.*
1.L.: Neh 8,2-4a.5-6.8-10; Sl 19,8.9.10.15. (Omk.: Herre, dit ord er ånd og liv.) 2.L.: 1 Kor 12,12-30 eller 12,12-14.27. Ev.: Luk 1,1-4; 4,14-21. *Vincent, diakon og martyr, (+304), fejres ikke.*
23. *grøn*. Mandag i 3.alm.uge. (III Ps). L.: Hebr 9,15.24-28. Ev.: Mark 3,22-30.
24. *hvid*. Tirsdag i 3.alm.uge. (III Ps). **Frans af Sales, biskop og kirkelærer, (+1622)(m)**. L.: Hebr 10,1-10. Ev.: Mark 3,31-35.
25. *hvid*. Onsdag. **DEN HELLIGE APOSTEL PAULS OMVENDELSE** (f). (III Ps). Gl. Ap.pf. L.: Apg 22,3-16 eller Apg 9,1-22; Sl 117,1.2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd

Evangeliet! *Eller*: Halleluja!) Ev.: Mark 16,15-20.
26. *hvid*. Torsdag i 3.alm.uge. (III Ps). **Timotheus og Titus, biskopper (m)**. L.: 2 Tim 1,1-8 eller Tit 1,1-5.
Ev.: Mark 4,21-25.
27. *grøn*. Fredag i 3.alm.uge. (III Ps). *Eller hvid*. **Angela Merici, jomfru, (+1540)**. L.: Hebr 10,32-39. Ev.: Mark 4,26-34.
28. *hvid*. Lørdag i 3.alm.uge. (III Ps). **Thomas af Aquino, præst og kirkelærer, (+1274)(m)**. L.: Hebr 11,1-2.8-19. Ev.: Mark 4,35-41.
29. *hvid*. Søndag. **ANSGAR, bispedømmets første værnehelgen. (h)**. Gl. Cr. *Sankt Ansgars pf.* 1.L.: Es 52,7-10; Sl 96,1-2a.2b-3.7-8a.10. (Omk.: Kundgør Herrens undere for alle folkeslag. *Eller*: Halleluja!) 2.L.: 1 Kor 1,18-25. Ev.: Mark 1,14-20.29. *Kirketælling.*
30. *grøn*. Mandag i 4.alm.uge. (IV Ps). L.: Hebr 11,32-40. Ev.: Mark 5,1-20.
31. *hvid*. Tirsdag i 4.alm.uge. (IV Ps). **Johannes Bosco, præst, (+1888)(m)**. L.: Hebr 12,1-4. Ev.: Mark 5,21-43.

Pilgrimsrejse til Fatima

Længe har jeg ønsket at være medarrangør af en busrejse til Fatima i Portugal, hvor jomfru Maria i 1917 åbenbarede sig for tre små børn, i bjergbyen Fatima, som ligger ca. 170 km nord for Lissabon.

Dette ønske bliver nu realiseret (se annoncen bag i bladet), og jeg håber, at mange vil tage med til dette enestående valfartssted, hvor millioner af pilgrimme hvert år samles for at ære Gud, for at ære jomfru Maria.

Den 13.oktober 1930 udsendte biskoppen af Leiria-Fatima et pastoralt brev, som bekræfter ægtheden af åbenbaringerne i Fatima. Maria-åbenbaringer er ikke et nyt fænomen, de har fundet sted i århundreder, men mariologer betegner vor tid som det marianske århundrede, på grund af åbenbaringer bl.a. i La Salette, Lourdes, Fatima, Beaurain, Banneux, etc. og bekræftelsen af de to dogmer, nemlig jomfru Marias ubesmittede undfangelse i

Pastor Benny Blumensaat er medarrangør af en valfart til Fatima.

1854 og jomfru Marias optagelse i himlen i 1950.

Et valfartssted hjælper ofte mennesker, der drager deres tro på Guds eksistens og nærvær i vort daglige liv, og derfor er det, at det glæder mig og forhåbentlig mange andre, at der nu vil blive regelmæssige ture til Fatima, den første til maj næste år.

Benny Blumensaat

Orientering fra sognene

Communauté de Langue Francaise
Copenhague: Tous les samedis à 18 h 15 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk mission
P. Drago Cumurdzic, Johanneskirken, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.
Tlf. 39 66 22 99.
Messe: Hver søndag kl. 12 samt hver fredag kl. 19.
I Helsingør: Den 1., 2. og 3. søndag i måneden kl. 14.

I Helsingborg, Sverige: Den 4. søndag i måneden kl. 17.

Msze swiete w jezyku polskim
Ks. Julian Bodnar, C.ss.R.
Kosciól sw. Anny, Amager, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.
Msza sw.: Kazda niedziela i swieto o godz. 12.00.

Ungarsk messe
Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j., Stenosgade 4 a, 1616 København V. (Jesu Hjerter Kirke).
Tlf. 31 21 85 88.
Messe hver 2. søndag i måneden kl. 16. (I huskapellet). Stenosgade 4 A.

Da capo
Da capo

vist i DR-TV i påsken, er et af vore mange programmer. KVIPvideo producerer og distribuerer undervisnings- og debatfilm til kirkeligt brug. Ring efter vores *Programoversigt* på tlf. 31 20 93 37 ...

KVIP
Katolsk Videoproduktion
Skt. Kjeldsgade 3
2100 København Ø
Tlf.: 31 20 93 37 Fax: 39 27 35 01

Nyt
KVIPvideo
Dåben er

Bestseller af pave Johannes Paul II

Crossing the Threshold of Hope, der endnu ikke er oversat til Dansk, fås blandt andet i Stenobutikken på engelsk og tysk og i Nyboder Boghandel, Store Kongensgade 114, 1264 København K. 244 sider.

I løbet af det sidste år har pave Johannes Paul II skrevet en bestseller. Det gik så stærkt til:

Det italienske fjernsyn ville bringe et direkte interview med paven i anledning af hans 15. årsdag som pave. På grund af hans travlhed måtte projektet opgives, men Johannes Paul II var så fascineret af de spørgsmål, som den italienske journalist *Vittorio Messori* havde sendt ham, så han i sin fritid begyndte at besvare dem skriftligt. (Et brudstykke af manuskriptet findes på bogbindets bagside). I slutningen af april i år fik Messori overbragt en stor konvolut med pavens håndskrevne bog på polsk. Den blev oversat til italiensk; så til flere andre sprog.

Messori har redigeret bogen og skriver i forordet, at han stillede sine spørgsmål med »en lægmands frihed, men også som en troende, der ved, at kirken ikke er overladt til præsteskabet, men til alle døbt«.

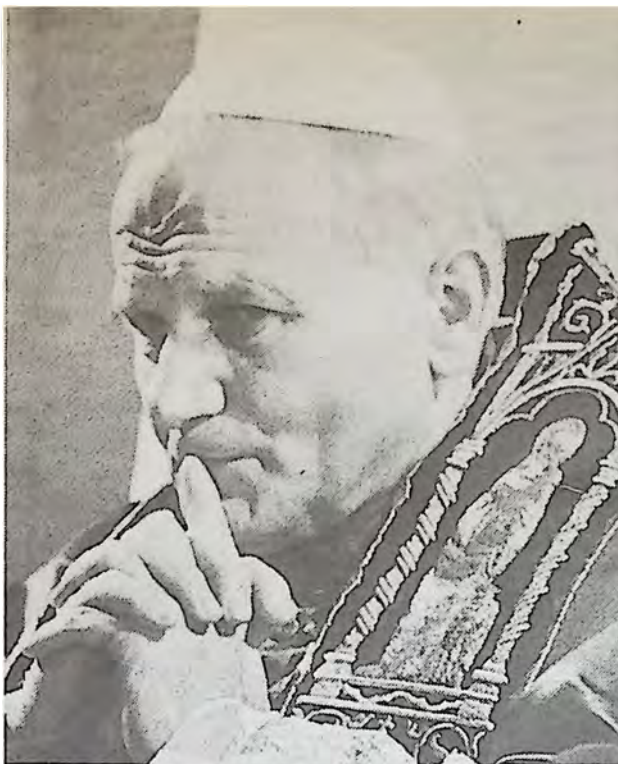
Blandt de mange fængslende emner kan nævnes: »Paven«: en forargelse og et mysterium (problemet med at være Kristi repræsentant på jorden). Hvordan beder paven? Eksisterer Gud virkelig? Hvis Gud eksisterer,

hvorfor skjuler han sig så? Hvorfor er der så meget ondt i verden? Hvorfor til-lader Gud lidelse? Hvorfor er der så mange religioner? Buddha? Muhammed? Jødedom? Forårsagede Gud kommunismens fald? Længsel efter den tabte enhed. Eksisterer der »evigt liv«? Menneskerettigheder. – Men læs selv; der er mange meget spændende emner!

Paven begynder sin bog med de ord, der var de første, han udtalte ved begyndelsen af sit pontifikat. »Frygt ikke!« Og han fortsætter: »Hvad er det vi ikke skal frygte for? Vi skal ikke frygte for sandheden om os selv. Som Peter må vi ofte sige til Herren: 'Gå, bort fra mig, for jeg er et syndigt menneske', og Kristi svar er nu som dengang til Peter: 'Frygt ikke' (Luk. 5,10).

Paven deler ud af sine erfaringer. Afsnittet om, hvordan han beder, er meget personligt. Meget smukke er de afsnit, hvor han taler om forholdet til andre religioner og om de fælles bedemøder i Assisi – især det i 1993, hvor man bad for fred i Bosnien. Et af bogens smukkeste afsnit er måske det om jødedommen, hvor paven fører os tilbage til sin barndom i Wadowice i Polen, til sit pastorale arbejde i Krakow, til sit besøg i synagogen i Rom, og hvor han kalder jøderne for »vore ældre brødre og søstre i troen«.

I »Søgen efter den tabte enhed« nævner paven blandt andet den økumeniske store betydning af

Pave Johannes Paul II. Foto KNA.

hans besøg i lande med kristen majoritet, men katolsk minoritet som for eksempel Skandinavien.

Johannes Paul II taler med glæde ikke blot om de efterkoncilære bispesynoder, men også om synoderne i de forskellige bispedømmer, hvoraf synoden i Danmark i 1969 var den første af sin art i hele verden! Rart at se, at også paven har været glad for den!

I forbindelse med menneskerettighederne skriver paven om den mest fundamentale: retten til livet – også det ufødte barns. Pavens stilling til provokerede aborter er jo kendt, men man kunne ønske, at andre abortmodstandere ville behandle det ømtålelige emne lige så nænsomt, som Johannes Paul II gør det. Bemærkelsesværdigt er det, at skønt Den katolske kirkes Katekismus ikke udelukker anvendelse af dødsstraf, skriver paven undrende om »en tidsalder, hvor selv demokratisk valgte regeringer så let godkender henret-

telser«.

Efter at have læst om pavens syn på kvinder, børnefødsler og ægteskabelig kærlighed, vil det være meget vanskeligt at beskyldte ham for at være kvindehader, som mange desværre har gjort.

Messoris sidste spørgsmål til paven: Er det i dag mere end nogensinde uberegtiget at være bange for Jesu Kristi Gud? Johannes Paul II svarer med psalmistens ord: »At frygte Herren er begyndelse til visdom« (Sl. 111,10). For at befri vor tids menneske for frygten for sig selv, for verden, for andre, for jordiske magter, for undertrykkende systemer, for en trælleagtig frygt for den 'altoverskyggende kraft', som troende kalder for Gud, er det nødvendigt i sit hjerte at opelske den frygt for Herren, der er begyndelsen til visdom. Sådan kan man »overskride håbets tærskel«. Det er en meget smuk bog!

Ruth Plum

Lægfolkets egen katekismus

Den hollandske *Katekismus for voksne*, *Kateket-centralens Forlag*, 521 sider og 77 sider ændringsfor-slag, pris kr. 245,-.

Lægfolkets egen katekismus – den, der efter sit oprindelsessted fik navnet »Den hollandske Katekismus«, blev en bestseller verden over, også i vort bispedømme.

Den er trykt i 5 oplag og har længe været udsolgt fra forlaget. Men efterspørgslen er stor.

Nu udkommer den i 6. oplag. Indholdet er uændret, fordi det stadig er aktuelt og – om muligt – endnu mere relevant, end ved udgivelsen i 1970.

Denne gang udkommer den i et smukkere og mere solidt udstyr. Der er anvendt en mere læsevenlig typografi, og bogen er garnheftet i erkendelse af, at de tidligere udgaver, hvor siderne var limede, ikke har kunnet holde til flittigt brug af bogen som opslagsværk.

SÆRTILBUD

»Den hollandske Katekismus for voksne« kan erhverves med 25% rabat ved bestilling inden den 31. januar 1995, dvs. til en pris af kr. 183,75 plus ekspeditionsgebyr.

Bestilles hos Pastoral-Centret eller Stenobutikken, Vesterbrogade 28, 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30.

Undertegnede bestiller ... stk. Den hollandske Katekismus á kr. 183,75

Navn .....

Adresse .....

MAGLEÅS WEEK-END 94/1995

ORDET OG FORKYNDELSEN
21. jan. kl. 10.00 – 22. jan. 95 kl. 14.00
pris kr. 375,-.

Weekenden er et tilbud til bl.a. lektorer og liturgisk interesserede.

Der vil blive givet en indføring i taleteknik ved pastor Michael Hornbæch-Madsen.

Desuden vil søster Abraham fra Jerusalem fortælle om Bibelens betydning i den æthiopiske kirke.

Kursusleder: Ulla Elmquist.

Liturgisk vejleder: Pastor Dietrich Timmermann.

»TROENS BILLEDER«

10. februar kl. 19.00 – 12. februar 95 kl. 14.00. Pris kr. 575,-.

Kurset henvender sig til alle med interesse for den kristne billedkunst. Hensigten er at vise, hvorledes kunsten med vidt forskellige virkemidler afspejler skiftende tiders engagement i det religiøse. De eksempler, der vil blive fremdraget, repræsenterer alle perioder i det kunsthistoriske forløb fra oldkirken til 1993!

Tilrettelæggelse og foredrag ved lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet, Hans Jørgen Frederiksen.

»KRISTEN MYSTIK FØR OG NU«

10. marts kl. 19.00 – 12. marts 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

21. april kl. 19.00 – 23. april 95 kl. 14.00. Pris kr. 600,-.

Interessen for mystik vokser utroligt i vore dage. På begge week-endkurser behandles både klassiske mystikere som Teresa af Avila, Frans af Assisi og Johannes af Korset og mystikere fra nyere tid som Edith Stein, Adrienne von Speyr og de nye åbenbaringer.

Det er forskellige mystikere, der behandles på kursus i og II.

Det demonstreres, hvorledes rosenkransbønnen og gregoriansk musik er båret af mystikkens tradition. Åbenbaringers forhold til Åbenbaringen analyseres og vurderes.

Indlæg ved Moder Theresia, Sostrup Kloster, sr. Anne Maria, Vor Frue Kloster, Grethe Livbjerg, p. Hans Christoffersen, O.F.M.Conv., p. Anders Arborelius O.C.D., og pastor Lars Messerschmidt.

Kursusledere og tilrettelæggere er cand.mag. Kirsten Kjærulff og organist, cand.mag. Jette Thomsen.

Yderligere oplysninger hos centerleder Elin Udum, Magleås, tlf. 4281 0715. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum på kr. 200,- på giro 428 4429 til

Magleås Kursuscenter
Høsterkøvej 6
3460 Birkerød

Katolsk Dialog

Pater *L.O.Dorn* har skrevet en artikel »Det svære begreb« om pavens ufejlbare læremyndighed. Hvorledes blev den defineret i 1870? Og hvorledes søges den praktiseret i dag? På den ene side sætter paven nemlig hele sin autoritet ind på at kræve sine afgørelser respekteret som definitive og ureviderbare, og på den anden side gør han ikke krav på at tale ufejlbart, *ex cathedra*.

Interessant er det, at både anglikanere og lutheranere har ytret ønske om en fornyet Peterstjeneste, et pavens primat, som ikke længere skulle behøve at

skille kirkerne fra hinanden. Alligevel har Rom stillet sig meget tøvende over for en evangelisk fornyelse af denne tjeneste.

Katolsk Dialog bringer endvidere en prædiken af *Ton Veerkamp* om »Salomos Tempel«. Salomo byggede templet, det vil sige han gik jo ikke selv rundt og slæbte sten. Han satte folket på hoveriarbejde og gjorde dem til slaver, som de havde været i Ægypten. Og dog bliver templet et bønnens hus for alle folkeslag, og – på samme tid – en del af kongepaladset, en statsinstitution. Egentlig har Israels Gud slet ikke

brug for et sådant hus, og ser på det med skepsis. Han accepterer det, så længe det er et retfærdighedens og frihedens sted.

Og så har jeg skrevet en artikel om »Sikkerhed og frihed«, et alt for omfattende emne! Fundamentalisme er en form for »firkantet sikkerhed«. Magt, der beholdes, er det også, mens magt, der deles med andre, kan bibeholde kærligheden og derfor repræsenterer den »runde sikkerhed«.

Ikke-vold til afløsning af kaprustning, og som en personlig indstilling hos de mest menneskelige mennesker, vi kender, er det klassi-

ske eksempel på den runde sikkerhed. Magt, der deles med andre, eller med et andet ord, demokrati, kunne indføres i kirken og være i bedre overensstemmelse med Jesu budskab. Teologisk kunne vi være mere opmærksomme på, at Gud ikke selv fremhæver sin magt. Hans anliggende er vores frihed.

Heftet afsluttes med Franz Hoyos' anmeldelse af Niels Arbøls bog »Europas tredie vej«, der går ind for et alternativ til socialismens og liberalismens materialistiske livssyn.

Ove Leerbeck

Europas tredie vej

Niels Arbøl: »Europas tredie vej«, *Queenswood 1994, 176 s., kr. 128,-*.

Efter på få år at have udgivet to mammutbøger om kristendemokraterne i Verden, med særlig vægt på Europa, har Niels Arbøl, der også er katolik, atter begået en bog. Europas Tredie Vej er fra først til sidst en engageret og spændende fortale for en »tredie vej«, det kristne Europa's mulighed for et fællesskab af samfund, hvor åndelige værdier er determinanter for økonomisk og menneskelig udvikling fremfor materialismen.

Det materielle livssyn

»Både socialismen og liberalismen er afgørende præget af det materialistiske livssyn. I begge systemer findes en deterministisk tro på, at et bestemt politisk system eller en bestemt økonomisk mekanisme kan bringe mennesker lykken. I begge systemer ses mennesket først og fremmest i sin funktion som forbruger og producent, en funktion der ikke tillader mennesket at blive befriet fra økonomiens onde cirkel.

I begge systemer fornægtes eller privatiseres den åndelige virkelighed. I begge systemer overbetones de materielle og ydre aspekter af mennesket og de har kun ringe forståelse for livskvalitet, da livskvalitet ikke kan kvantificeres og dermed heller ikke bestemmes økonomisk...

Valget står mellem kristendom og materialisme

... Kristendemokraterne praktiserer en anden analyse af samfund og det politiske liv. De vil hævde, at det

virkelige alternativ i det politiske liv står mellem kristendom og materialisme.« (s.168).

En rimelig indføring i *Thomas af Aquin's* lære om den naturlige lov, evangeliets kærlighedstanke, mennesket som person og kirkelige rundskrivelser som formuleringsgrundlag for en ny vej i politik, kan vel ikke siges at være hverdagskost.

Bogen giver nogle praktiske eksempler på hvorledes den kristendemokratiske bevægelses kristne grundlag har gjort sig gældende i den faktisk førte politik i en række europæiske lande. Subsidiaritet eller nærhedsprincippet fremhæves her som en afgørende faktor i forhold til den socialistiske samfundsmode der fratager særlig svage - men grundlæggende alle samfundsgupper - medindflydelse på deres egen situation i misforstået omsorg.

Forenelsen af personlig frihed og solidaritet fremhæves som en afgørende faktor i forhold til liberalismens egocentristiske og i dybeste forstand narcissistiske frihedsbegreb.

Vejen tilbage til den kristne inspiration

»Europas tredie vej synes at ligge klar: Det er vejen tilbage til den kristne inspiration for samfundet og det politiske liv.«

Flere gange i sin bog nævner Arbøl, at det er på resultaterne, at frugten skal kendes. Men lever borgere, der har været overvejende præget af den kristendemokratiske bevægelses politiske tiltag en mere lykkelig tilværelse? Kan nærhedsprincippet bruges som styringsredskab i politik eller kan der lovgives om solidaritet på en måde så soli-

dariteten ikke forsvinder? Skal Europa's Tredie vej være en bedre vej, som Arbøl hævder, må og skal svaret på dette være et fuldklingende ja! Det ville være et studium værd at belyse dette nærmere!

Det kristne menneskesyn må være levende

Niels Arbøls bog er både medrivende systematisk og for det meste ret grundig i sin behandling af en lang række politiske, økonomiske og kulturelle forhold. Han påpeger også, at den kristne arv kun forbliver arv, hvis den har til huse i menneskers bevidsthed. For at det kristne menneskesyn ikke bare optræder som imaginær ideologi/lovgivning på lige linie med alle andre politiske ideologier, må og skal det være levende i den befolkning, for hvem det kristne menneskesyn udgør et absolut grundlag for den til enhver tid førte politik i et givet land, der ønsker, at det kristne budskab skal være den fundamentale inspirationskilde.

Niels Arbøl er også i denne bog en varm fortaler for et Europas forenede nationer, men han har et langt mere nuanceret forhold end blot og bart at forgude ethvert skridt, der er blevet

gjort på fællesskabets vej.

Universel solidaritet

I bogens forord samt ledende citat taget fra *Pave Johannes Paul II*: »Europa, ... Luk dine døre op for den universelle solidaritet« øjnes en begrundelse af dette med, at det synes at være den eneste forhåndenværende praktiske mulighed i Europa for at være medskaber af en mere universel solidaritet, der fører verden nærmere mere ligeværdige og menneskelige kår.

Som sagt en medrivende bog, der som medrivende har den svaghed, at moroskabende udfald over for liberalisme og socialisme til tider er mindre velfunderet. Uheldigt er det også, at Arbøl i det indledende kapitel fremhæver sin vision om det kristne samlede Europa som bolværk mod voksende kontinenter af mere og mere betydningsfulde muslimske lande (p15f) - da Arbøls anliggende jo i bund og grund er en universel solidaritet. Dette satte dog nærværende læser til at fundere lidt over kristne demokratiers sameksistens og reelle solidaritet med teokratiske samfund. Løses dette problem ikke, har vi nok ikke set den sidste verdenskrig endnu!

Franz Hoyos

Kritik af TV-udsendelse om Moder Teresa

London (KNA) - En kritisk udsendelse om *Moder Teresa* i TV-stationen »Channel 4« har ført til skarpe protester. Formanden for Den engelske Bispekonference, kardinal *Basil Hume* betegner den som en »grov karikatur« af hende. *Moder Teresa* legemliggør det, normale mennesker anser som sand hellighed, siger han. Hun har formået at tale om hjælp til de fattige også med de rige og mægtige.

Anklages for medicirkus

I udsendelsen anklager forfatteren *Christopher Hitchens* *Moder Teresa* for at have lavet den praktiske næstekærlighed om til et »medicirkus« og for at have modtaget en hædersbevisning af Haitis forhenværende diktator, *Jean-Claude Duvalier*. Desuden vises det, at man i de huse for døende, som *Moder Teresa's* orden, *Næstekærlighedens Missionærer*, driver, ikke anvender moderne medicinsk pleje. Endelig kritiserer *Hitchens* *Moder*

Teresa's fundamentalistiske holdninger, som ses i hendes kamp mod abort og prævention.

Verden har brug for Moder Teresa

Den britiske presse forsvarer *Moder Teresa*. »Daily Mail« kalder udsendelsen for et forsøg på at »trække en helgenglorie ned i skidtet«, men verden har brug for »en lysstråle som *Moder Teresa*«.

Informationsmedarbejderen for den katolske kirke i Skotland, *Danny McLoughlin* overvejer at sende en klage til den uafhængige fjernsynskommission, der har til opgave at kontrollere de kommercielle stationer.

P. Aengus Finucane fra den irske hjælpeorganisation »Concern« siger, at ganske vist er *Moder Teresa's* huse for døende ikke »modelinstitutioner for moderne pleje«, men på den anden side får de syge en personlig kontakt, som man mangler på mange vestlige institutioner.

Matthæus-evangeliet i studieudgave

Matthæus-evangeliet i studieudgave ved Kai Kjær-Hansen, Det danske Bibelselskab, sider 215, farve- og s/h ill., kr. 200,- kr.

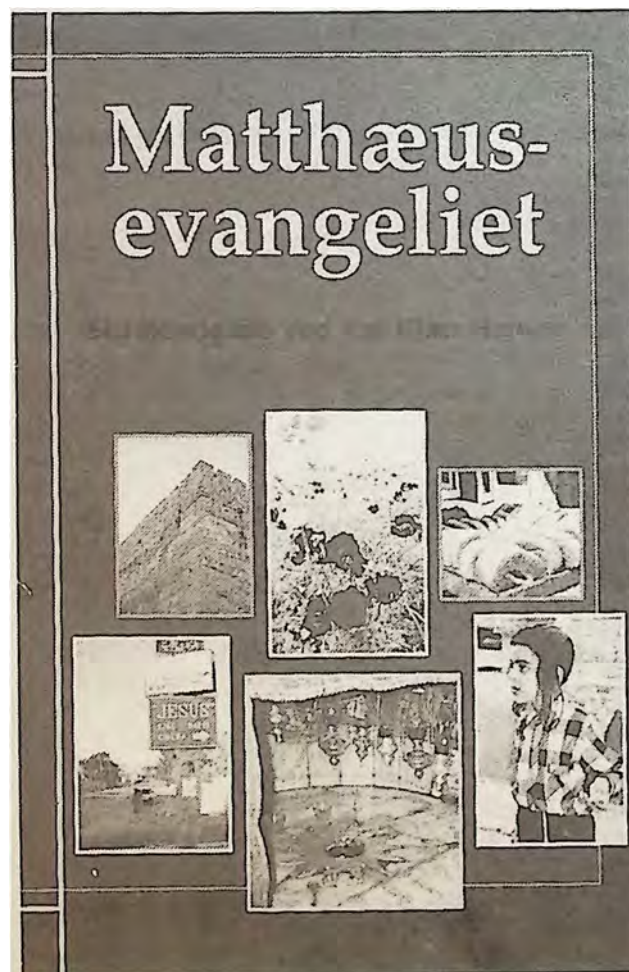
Det Danske Bibelselskab udgiver nu en studieudgave af Det Nye Testamente. Første bind i serien er *Matthæus-evangeliet* ved dr. theol. Kai Kjær-Hansen.

Med denne studieudgave får man fire bøger i én: Her er bibeltekst, noter, forklaringer, arkæologiske og tidshistoriske oplysninger samlet i én bog. Hele vejen igennem bogen, spørges der om, hvad *Matthæus* vil med sit evangelium.

Den religionspædagogiske bog er skrevet for lægfolk, og forfatteren har søgt at undgå et teologisk fagsprog.

Bogen er opbygget over dobbeltsider. Bibelteksten og noter hertil findes på venstresiden, medens der er forklaringer til bibelteksten på højresiden. Desuden er der på begge sider små artikler, der belyser et emne nærmere.

Det næste bind i serien bliver »Apostlenes gerninger«.

Biblen for svagtseende

3.000 sider fordelt i 3 bind for kun 300 kr. For dem, der endnu ikke har købt julegaven, er dette en gaveidé: Biblen med store bogstaver.

Det Danske Bibelselskab har udgivet Biblen med store skrifttyper for dem, der ikke længere har helt »unge øjne«.

Det er første gang, at Biblen fremtræder i en form, så selv svagt seende kan læse i den. Denne udgave er tilrettelagt af grafikere *Erik Ellegaard Frederiksen* med konsulentbistand fra Institutet for Blinde og Svagtsynede.

Vietnamesisk bibeloversættelse

Rom (KNA) - For første gang er en komplet bibeloversættelse til vietnamesisk offentliggjort. Ifølge Vatikanets Radio er den trykt i 30.000 eksemplarer efter godkendelse af de kommunistiske myndigheder i Hanoi. Formanden for Verdensbibelføderationen, biskop *Alberto Ablondi* af Livorno fremviste det første eksemplar i Ho-Chi-Minh-byen (Saigon) 11 august.

Bibelen sælges for en »symbolsk pris«, oplyser *Ablondi*, »fordi gratis bøger erfaringsmæssigt ikke bliver læst«. En gruppe katolske videnskabsmænd har i mere end 20 år arbejdet med oversættelsen. I Vietnam er der ifølge de officielle oplysninger seks mio. kristne, knap 9% af befolkningen.

Mange kirker- en Herre

Den 11.-13. november blev der i Vejle holdt en »Kirkernes Week-end«, hvor 14 folke- og frikirker samt den katolske kirke deltog.

Weekend'en var meget grundigt forberedt, og hele byen havde fået en husstandsomt avis med omtale af de mange arrangementer og folk og menigheder bag dem.

Selve weekend'en begyndte fredag kl. 21 med en vågenat i den katolske Skt. Norberts kirke. Pastor Jan Ophoff indledte med en gudstjeneste, hvor påskelyset som symbol på den opstandne Kristus var centrum. Derefter var der forskellige forbønstjenester, og vågenatten sluttede kl. 01.

Mulighedernes marked

Lørdag blev en travl dag. Der var optog og præsentation af kirkerne på Strøget om formiddagen. Om eftermiddagen myldrede det med liv i »Mulighedernes Marked« i Idrættens hus hal 1. Her blev byens kristne arbejde og indsats præsenteret med emner som 'børn og unge', 'studie og bibelkredse', 'ældre', 'bøn', 'socialt arbejde', 'mission og dialog', 'bøger og musik'. På scenen var der løbende optræden af forskellige art og i Glashallen tæt ved kunne man se en stor kunststilling med lokale kristne kunstnere.

Kirkernes Weekend blev indledt fredag den 11. november i den katolske Skt. Norberts Kirke. Pastor Jan Ophoff O. Præm. tænder her lys på kirkens alter forud for den 4 timer lange vågenat i kirken. Foto Torben Glyum.

I nærheden af hallen var der indrettet et smukt lille kapel, hvor der under hele »Mulighedernes Marked« var konstant forbøn for arrangementet.

Om aftenen stod *Georg Julin* og hans meget fine gospelkor *Unity* på programmet i Musikteatret.

Fællesskab

Om søndagen blev der i de fleste kirker i Vejle sunget salmen »Oh, kristelighed« og læst det samme evangelium som et udtryk for fællesskab.

Week-end'en sluttede med en festgudstjeneste i byens ældste kirke, Sct. Nicolai. Byens borgmester,

selv folkekirkepræst, gik i spidsen for indgangsprocessionen med ca. 30 kirkeledere.

Docent, dr. theol. *Anna Marie Aagaard*, højt placeret i det økumeniske arbejde, nationalt som internationalt, prædikede over Joh. 10,11-16 om den gode hyrde, og at der skal blive én hjord, én hyrde.

Til slut spiste mange suppe i Torvehallerne ved siden af kirken, og vi sang salmen »Din ærens Guds enbårne Søn«. Herefter vendte vi hjem, taknemmelige over, at Gud så rigeligt havde velsignet »Kirkernes Weekend i Vejle«.

Hanne Wegener

Et apostolisk ideal

At 150-året for Bønnens Apostolats indstiftelse måtte tjene enhver kristen til at vokse i iver for den nye evangelisation:

Bønnens Apostolat startede på festdagen for Den hellige Frans Xaver 3. december 1844 i en lille kreds af unge jesuitter i Sydfrankrig. De havde opdaget, at de allerede i den lange forberedelsestid, gennem forbindelsen med Kristus ved bøn og arbejde, fællesliv og indsats af hele deres person, kunne samle en åndelig kapital, som allerede da ville komme alle de mennesker til gode, som de senere engang som præster skulle arbejde for. Ideen fængede, og nu er der over 40 millioner mennesker i hele verden, som på deres måde søger at leve op til dette apostoliske ideal.

P. *Hans-Peter Kolvenbach*, Rom, er som jesuitordenens øverste ansvarlige også højeste leder af Bønnens Apostolat. I anledning af dette 150-års jubilæum skriver han: »...Vi tror, at Kristus indbyder hvert enkelt menneske til i

forening med ham at arbejde med på forløsningens værk... Vi er overbevist om vigtigheden af de kristne værdier i verden af i dag. Men gang på gang erfarer vi, at disse værdier kun for så vidt bliver til virkelighed, som vi lever i enhed med Kristus. Således bliver han på en helt personlig måde kilde til guddommeligt liv for det moderne samfund. Vi ved også, hvor vi øser kraften til vor sendelse: i Eukaristien overgiver vi os stedse på ny til Kristus for at være levende lemmer på hans legeme og redskaber for hans forløsningsværk.

Måske er et stort antal af nutidens kristne blevet desorienteret, fordi de har mistet sansen for hengivelse og offer, som jo er det centrale i religionen og så væsentligt for kristendommen. Man glemmer så nemt, hvor vigtigt hvert enkelt menneske er, selv om han er fattig, syg, gammel eller udannet. At tjene de andre med alt det, man har og er, det er den rette gudsdyrkelse. Det var Kristi

kald, det er enhver kristens kald...«

Således skal også dette 150-års jubilæum være anledning til i taknemmelighed at minde alle de mennesker, som i bevidstheden om deres egen dåb og i kraft af deres forbindelse med Kristus i Eukaristien har gjort en uvurderlig indsats, og at jubilæet skal hjælpe med til at vinde mange kristne af i dag til at gøre ligeså. For hver eneste af os er kaldet til at bevidne Evangeliet for andre og ved vor livsførelse at bære med på Kirkens forkyndelse.

Bistand

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69A, 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Tamilsk messe

Der holdes tamilsk messe ved pastor Francis Segaram, Osnabrück.
Frederikshavn, Helligåndskirken d. 30.12. kl. 17.00.

Århus, Vor Frue Kirke d. 31.12. kl. 14.00.

Fredericia, Skt. Knuds Kirke d. 1.01.95 kl. 10.30.

Svendborg, Skt. Knuds Kirke d. 1.01. kl. 18.00.

Maribo, Skt. Birgittas Kirke d. 2.01. kl. 18.00.

Holbæk, Skt. Elisabeths Kirke d. 3.01. kl. 17.30.

Taizé-tur til Paris

Fra den 26. dec. 1994 til 2. januar 1995 er der

Europæisk Nytårsmøde

for unge (16-30 år) i Paris. Taizé-brødrene tager imod titusinder af unge fra hele Europa, og du får en oplevelse for livet. Hurtig tilmelding, der er rift om pladserne. Pris ca. 1400 kr. Yderligere oplysninger og tilmelding: Søster Marie, Bygaden 53, 2630 Taastrup, tlf. 43 99 81 57. Pastor Benny Blumensaat, Køgevej 162, 2630 Taastrup, tlf. 42 52 64 25.

Julekoncert

Mathias From, klassisk guitar
Berit Mæland, sopran

fremfører julesange og værker af bl.a. F. Schubert, H. Villa-Lobos og Carl Nielsen

Skt. Mariæ kirke, Frederiksberg
d. 14.12. kl. 20

Skt. Laurentii kirke, Roskilde
d. 15.12. kl. 20.

Entré

Magleås-arrangementer

Lø.d.21.-sø.d.22.1.95:

»Ordet og forkyndelsen«

Arrangement ved sr. Abraham, Jerusalem, pastor Michael Hornbeck-Madsen, Ulla Elmquist og pastor Dietrich Timmermann.

Sø.d.22.1.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf

(gentagelse fra d. 18.9.94)

»Dansk Guldaider i Musik og Digting«
v/Mogens Wenzel Andreasen og pastor Finn Arvé.

Fr.d.10.-sø.d.12.2.95:

»Troens Billeder«

v/Kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen.

Fr.d.10.-sø.d.12.3.95:

»Kristen mystik før og nu«

v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Sø.d.26.3.95 kl. 14.00:

Magleås-Træf

»Carl Nielsen og Den danske Sang«

v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.

Torsdag d.13.-ma.d.17.4.95:

Påskerefugium.

Fr.d.21.-sø.d.23.4.95:

»Kristen mystik før og nu«

v/Kirsten Kjærulff og Jette Thomsen.

Fr.d.23.6.95:

Midsommertræf.

Sø.d.16.-lø.d.22.7.95:

Pensionistuge.

Sø.d.23.-sø.30.7.95:

Højskoleuge

»Kunst og religion gennem de sidste 100 år«.

Pilgrimsrejse til Fatima

10 dage til Fatima

Afrejse med bus fra Københavns Hovedbanegård

■ den 7. maj 95 - kl. 8.00

■ hjemkomst d. 17. maj. 95.

6 overnatning på Hotel Lux Mundi i Fatima. Hotel Lux ligger kun ca. 100 meter fra Helligdommen i Fatima.

■ Prisen er for halvpension på dobbeltværelse.

Pris .....kr. **3.800,-**

■ Depositum kr. 1.500,- indbetales ved tilmelding.

Nærmere oplysninger:

■ Pastor Benny Blumensaat
Tlf.: 42 52 64 25

■ Maria Truelsen
Tlf.: 42 86 12 46

10-årskontrakt med Caritas Danmark

Kan man tegne en ti-årskontrakt med Caritas Danmark? Således har flere spurgt, og svaret er »Ja«. Ved at indgå en kontrakt med Caritas Danmark forpligter man sig til i mindst 10 år at yde et fast årligt bidrag, som er fuldt fradragsberettiget på selvangivelsen. Der er intet minimumbeløb - derimod et maksimum på 15% af sin årlige indkomst.

En 10-årskontrakt har fordele både for bidragyderen og for Caritas Danmark. Bidragyderen kan

som sagt fratække hele det indbetalte beløb - også de første 500 kr. -, og Caritas Danmark kan kalkulere med en fast indtægt.

Der er intet i vejen for, at man kan oprette 10-årskontrakter med flere organisationer.

Ønsker De at oprette en 10-årskontrakt med Caritas Danmark, så ring eller skriv til Caritas Danmark, Bredgade 69, 1260 København K. - tlf. 33 12 72 61 og spørg efter Hanne Majholm.

Caritas Danmark

Annoncer

Rubrikannoncer pr. mm . . . . kr. 4,00
Tekstside pr. mm pr. sp. . . . . kr. 5,00

DET SKER PÅ MAGLEÅS

On. d. 4. - fr. d. 6.1.95:
PLS-consult.

Fr. d. 6. - lø. d. 7.1.:
Sankt Joseph søstre.

Fr. d. - sø. d. 7.1.:
Jesu Hjerter Kirke
v/sr. Evelyn Krepele

Ma. d. 9. - ti. d. 10.:
Udenrigsministeriet.

Ma. d. 9. - fr. d. 13.1.:
Kaplan Jörg Revermann.

Ti. d. 10. - on. d. 11.1.:
Frb. Amt Kommunikationscenter.

On. d. 11. - to. d. 12.1.:
Videncenter f. børn og unge.

On. d. 11. - to. d. 12.1.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 13. - lø. d. 14.1.:
Sankt Annæ Skole.

Lø. d. 14. - ma. d. 16.1.:
Den Journalistiske Højskole.

Ma. d. 16. - to. d. 19.1.:
Skoleledertrætte.

Fr. d. 20. - lø. d. 21.1.:
Lundtofte Kirkes menighedsråd.

Lø. d. 21. - sø. d. 22.1.:
»Ordet og Forkyndelsen«
v/sr. Abraham.

Fr. d. 20. - sø. d. 22.1.:
Medjugorje-gruppe
v/Maria Truelsen.

Sø. d. 22.1. kl. 14.00:
»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«
v/Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé.
(Se særskilt annonce).

Ma. d. 23. - to. d. 26.1.:
Undervisningsministeriet
Unescosamlingen.

Fr. d. 27. - lø. d. 28.1.:
VUC-Køge.

Lø. d. 28. - sø. d. 29.1.:
Dansk STOK.

Lø. d. 28. - sø. d. 29.1.:
COWI-consult.

Ma. d. 30. - on. d. 1.2.:
Københavns Amt.

DUK kalender

Åbent hus
med julehygge den 14.12.94 kl. 15.00-17.00
på sekretariatet.

Nytårs-lejr
27.12.94-1.1.95 i Skælskør for familier og unge
over 16 år.
Pris:
0-1 år kr. 225,-
2-6 år kr. 400,-
7-13 år kr. 490,-
Voksne kr. 550,-
Fællesrejse kr. 150,-
(dog kr. 200,- for dem over 30 år).
Tilmelding og betaling senest den 1.12.94.

Samtlige priser er for medlemmer af DUK.
Ikke medlemmer betaler kr. 100,00 mere i gebyr
for weekender og kr. 300,00 for lejre.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt
ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato:

Navn:

Adresse:

Postnr./by:

Fødselsdato:

Telefon:

Katolik: Ja Nej

Deltager i fællesrejse

Ankommer selv:

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67,2.th
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Pater L. O. Dorn 80 år

Pater Leslie O. Dorn fejrer den 21.12.94 sin
firsindstyvende fødselsdag.

I dagens anledning glæder Jesuiterkom-
munitet ved Niels Steensens Kollegium sig
over at kunne indbyde til

Messe i Skt. Augustins kirke kl. 16.00.

Efter messen er der reception i Englesalen,
Jagtvej 183 B.

Løven af Juda stamme

Foredrag af
sr. Abraham
mandag den 16.1.95 kl. 19.30
i den grønne sal
Stenosgade 4 B

Alle interesserede er velkomne.

MAGLEÅS-TRÆF

Søndag d. 22. januar 1995

»Dansk Guldalder i Musik og Digtning«.

Thorvaldsen, Kuhlau, Weyse, Hartmann, In-
gemann, Oehlenschläger, Heiberg og H.C.
Andersen er blot nogle af tidens store navne
i kunst, digtning og musik.

Mogens Wenzel Andreasen og Finn Arvé vil
sammen skabe et tidsbillede, hvori disse
navne og flere til indpasses og præsenteres
i sang og musik.

Kaffe/te og kage kl. 14.00
Underholdning kl. 15.00

Pris kr. 30,-.

S-tog til Birkerød station - derfra Bus 500S,
min. 57 til Ravnsnæsvej ved skillet til Høster-
køb. 10 min. spadseretur op ad Åsebakken.

Magleås styrelse.

Rejse til

»Pinjetræs-miraklet«
i Garandabal i Nordspanien
påskan 7. til 16. april 1995

Fly - transfer - hotel - 1/2 pension
kr. 4.985,-.

SPAIN-TRAVEL-SORØ Tlf. 57 82 13 73

Diverse

Værelse tilleje

Stort lyst værelse m. egen indg., håndvask
og adgang til bad udlejes snarest muligt. Be-
liggende i Charlottenlund. Henv. 31 64 23 87.
Dagl. m/m. 15-17.

Bekendtskab

Jeg er 33 år, alenemor, katolik. Uddannet
som væksthusgartner, tekniker. Jeg er datter
af dansk far og brasiliansk mor. Jeg søger en
god mand, der er trofast, ærlig, tolerant og
åben. Du skal kunne lide børn. Billet mrk.
1421 »katolsk orientering«, Vesterbrogade
28, 4., 1620 Kbh. V.

RADIO STENO KATOLSK LOKALRADIO

for København og nærmeste omegn

Hver mandag kl. 20-23 på 107,9 Mhz
samt

Mandag til fredag kl. 16-17 på 88,2 Mhz.
21.12. kl. 16: Bede Griffiths. Benediktiner-
munk i England og Indien.
22.12. kl. 16: Ugens gæst: Filosofen Ole
Thyssen fortæller om »etiske regnskaber«
(oprindeligt programsat d. 1.12.).

Telefon: 31 20 93 37.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolsk
Menighedspleje værelser el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formid-
les kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker
De at udleje eller leje - ring til Katolsk Menig-
hedspleje 33 15 23 03 kl. 14-16 tirsdag og
torsdag.

Sankt Andreas Bibliotek

Købmagergade 44, 1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90.
Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-16.

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 København V.
Tlf. 31 22 64 22.

Tirsdag og torsdag kl. 17-19, onsdag og
fredag kl. 12-16 og søndag kl. 11-13.

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke
Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette tes-
tamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekon-
toret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Brødgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

38 34 46 01 - 31 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Telefon
39 69 86 81

**DØGNET
RUNDT**

WAGN ADLER
Bedemand Kvist's Eftf.
GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbærvej 8, Sabro
Tlf. 86 94 82 10
Biltlf. 30 86 26 09

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større
brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Revision • Regnskab • Skat

REVISORGÅRDEN I ROSKILDE

Registreret revisor FRR

Jørgen Brangstrup

Skt. Olsegade 10 - Roskilde - 42 15 10 35

det er altid sikkert med en registreret revisor

VICTOR NIELSEN

Stenhuggeri og Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 31 21 65 48 Fax. 31 21 80 32

Tækkefirma

Sebastian Stråtag
Birkekær 29, 4532 Gislinge
Telefon 53 46 32 92

Tømremester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen 23, Ålborg
Telefon 98 16 26 00

Fælles erklæring om Kristus

Nestorianere og katolikker på talefod

Rom (KNA) - Patriarken for den assyriske kirke, mar *Dinkha IV* og pave *Johannes Paul II* har underskrevet en »fælles kristologisk erklæring«. Deri bekræftes troen på »én Herre, Jesus Kristus, Guds søn«, og at han både er Gud og menneske.

Erklæringen betyder en gensidig anerkendelse som søsterkirker og betegnes som et grundlæggende skridt på vejen til fuld enhed. Ligeledes oprettede man en fælles teologisk kommission, der skal prøve at fjerne hindringerne for enhed mellem de to kirkesamfund. Det fulde fællesskab og fælles kommunion

forudsætter enighed om trosindholdet, sakramenterne og kirkens konstitution, hedder det i erklæringen.

På vejen mod fuld enhed

Paven sagde til patriarken og tre biskopper fra den assyriske kirke, at efter de mange års »misforståelser« er man nu begyndt på vejen mod fuld enhed. På det praktiske plan har paven tillid til, at man kan samarbejde i sjælesorgen, den åndelige og teologiske uddannelse af præsterne og fælles katekese for børn og unge. Vatikanet vil desuden hjælpe de ofte undertrykte ori-

entalske kirker gennem dets kontakter til regeringer og internationale organisationer. Patriarken var glad for, at to gamle kirkelige traditioner nu står hinanden nærmere end i 1500 år.

Der er også grøde i forholdet mellem den ortodokse og de gammelorientalske kirker. I 1993 opnåede man principiel enighed om at ophæve kirkesplittelsen mellem de ortodokse og de gammelorientalske kirker, deriblandt den assyriske. Begge kirkefamilier »har altid holdt fast ved den samme autentiske, kristologiske lære«, og deres biskopper stod i den ubrudte, apostoliske tradition, hed det i anbefalingen.

Udskilte sig for 1500 år siden

Den assyriske kirke udskilte sig år 486, da de valgte at følge patriark *Nestorius*, der var blevet afsat på koncilet i Efesos i 431. Kirken kaldes derfor også den nestorianske. Den har i dag ca. 400.000 troende i 90 sogne, især i Irak, områder i det forhenværende Sovjetunionen, Indien, Libanon, Syrien, Iran, Europa, Australien og Nordamerika.

I midten af det 16. århundrede sluttede en stor del af den nestorianske kirke sig til Rom og fik navnet den kaldæiske kirke. Den er udbredt i samme område og har ca. 500.000 medlemmer.

Kun 10% søger annullering

Utrecht (KNA) - Kun 10% af de skilte katolikker i Holland søger om kirkelig annullering af deres første ægteskab, meddeles det fra den kirkelige domstol i Utrecht. Sidste år modtog man ca. 500 ansøgninger, og tre-fjerdedele blev annulleret.

Desuden understregede domstolen, at en annulleringsproces hverken er dyr eller langvarig. Processen tager ca. et år og er gratis. Hvis sagen får et positivt udfald beder kirken om en gave på ca. 1200 kr.

DDR's statschef Erik Honecker til paveaudiens i 1985. Foto KNA.

Tysklands ambassadør i Vatikanet:

Vatikanet ville bruge Honecker til at påvirke Moskva

Rom (KNA) - Vatikanet forsøgte ifølge Tysklands ambassadør i Vatikanet, *Joachim Hallier* i slutningen af Bresjnev-tiden at bruge DDR's statschef *Erich Honecker* som medlemmand i Moskva.

På det tidspunkt var den sovjetiske udenrigspolitik helt ubevægelig, og derfor blev Honecker interessant som samtalepartner. Man håbede derved at kunne påvirke Moskva.

Hallier betegner Vatikanets »de små skridts østpolitik« i det forhenværende DDR som et yderst interessant kapitel i europæisk diplomatihistorie.

Det skyldes, at på den ene side forsøgte DDR at pleje sine interesser over for Sovjetunionen og på den anden side forsøgte de tyske biskopper at pleje deres over for Pavestolen. Samtidig forsvarede den tyske forbundsregering og alle tyske partier den tyske enhedsvilje ved at fastholde de kirkelige strukturer fra før Tysklands deling.

Oder-Neisse grænsen

Vatikanet anerkendte Oder-Neissegrænsen umiddelbart efter den polsk-tyske aftale i 1972 ved at lade de vestpolske bispedømmer følge grænsen. Men Moskvas dybe mistro til Vatikanet blev yderligere næret, da en lignende ordning ikke fandt sted i de tidligere østpolske områder. Først i

1991, efter Sovjetunionens opløsning, kom der en ny kirkelig struktur i Ukraine, Hviderusland og Litauen.

Som et eksempel på ændringen i Vatikanets østpolitik, efter at pave *Johannes Paul II* kom til, nævner Hallier, at Vatikanet ikke tilpassede bispedømme-

grænserne til DDR's grænser. Pave *Paul VI*'s dekret om oprettelse af apostoliske administraturer i DDR blev aldrig underskrevet, og bispedømmegrænsespørgsmålet blev lagt på is.

Paven til katolikker i lande med fri abort:

Ingen abort til katolikker

Rom (KNA) - Pave *Johannes Paul II* understreger den katolske kirkes forbud mod abort, også i de tilfælde, hvor lovgivningen tillader det. En civil lov kan på intet område i livet træde i stedet for samvittigheden, sagde paven til deltagerne i en konference om emnet »Katolikkerne i det pluralistiske samfund«.

Statens inkompetence

Statens love kan ikke fastsætte normer, som ikke falder under regeringernes kompetence, tilføjede han. Man kan aldrig ophøje noget til ret, som krænker en andens grundlæggende ret. Lovene skal sikre almenvellet og garantere menneskers grundlæggende rettigheder, særligt livet fra und-

fangelsen til den naturlige død.

Konferencen blev afholdt under forsæde af Troselærekongregationens formand, kardinal *Joseph Ratzinger*. Man diskuterede bl.a. om katolikker kan deltage i et lovgivningsarbejde, der f.eks. skærper en eksisterende liberal lovgivning. Ifølge paven er et svar på denne problematik ikke enkel, da et samarbejde kan tolkes som »profetisk modstand, samarbejde eller tolerance«.

Det er ikke konferencens formål at finde et kompromis mellem den civile lovgivning og den moralske lov, sagde paven, men at fordybe sig i principperne for den nøjere iagttagelse af den moralske lov.

»katolsk orientering« ønsker alle læsere og annoncører en glædelig jul og et velsignet nytår

CITTA DEL VATICANO 1000

CITTA DEL VATICANO 1000

Vatikanet har til julefesten 1994 udgivet nye frimærker på 700 og 1000 lire. Serien viser malerier fra den venezianske kunstner Tintoretto. På begge 1000 lire mærker fremstilles Herrens fødsel, foroven den hellige familie og to kvinder. Foto KNA.

Søg de kristnes enhed

Fortsat fra forsiden

Jubelåret er et år til eftergivelse af synder og timelige syndestrafte, et år til forsoning af modstandere og et år til omvendelse. Foruden refleksionen over fortidens forsømmelser må kirken foretage en samvittighedsransagelse vedrørende »tidens onder«. Paven nævner religiøs ligegyldighed og forvirring i moralske spørgsmål om liv og famili-

en. Desuden lider mange kristne af en »manglende skelneevne« i forhold til de krænkelser af grundlæggende menneskerettigheder, der finder sted i totalitære stater. Efter kommunismens sammenbrud i 1989 er der dukket mange nye trusler op, f.eks. nationalismen på Balkan.

Læs videre s. .

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts O. Praem (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin og Susanne Wogensen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Udgiver: Ansgarstiftelsen
Tryk: Dansk AvisTryk, DK-2600 Glostrup. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 11. januar